

Hof van cassatie - Cour de cassation

TRADCAS

2016

(Vertaalde) samenvattingen van arresten van het hof van cassatie, geordend volgens rolnummer.

Résumés (traduits) des arrêts de la Cour de cassation, classés en fonction de numéro de rôle.

In zijn arrest nr. 38/2011 van 15 maart 2011 oordeelde het Grondwettelijk Hof dat artikel 2 van de wet van 6 februari 1970 betreffende de schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provinciën de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het niet erin voorziet dat een beroep tot nietigverklaring van een administratieve beslissing bij de Raad van State dezelfde gevolgen heeft ten opzichte van de vordering tot herstel van de schade veroorzaakt door de vernietigde administratieve handeling als een dagvaarding voor het gerecht; hieruit volgt dat de rechter aan het beroep tot vernietiging van een administratieve handeling van de provincie bij de Raad van State dezelfde gevolgen kan verlenen ten opzichte van de vordering tot herstel van de schade veroorzaakt door deze handeling als aan een dagvaarding voor het gerecht (1). (1) Zie concl. OM.

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gelijkheidsbeginsel - Vordering tot herstel van schade - Verjaring - Stuiting - Beroep tot nietigverklaring

- Art. 2244, § 1, eerste en derde lid Burgerlijk Wetboek
- Artt. 2 en 8 Wet 6 februari 1970 betreffende de verjaring van schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provinciën

Dans son arrêt n° 38/2011 du 15 mars 2011, la Cour constitutionnelle a considéré que l'article 2 de la loi du 6 février 1970 relative à la prescription des créances à charge ou au profit de l'Etat et des provinces viole les articles 10 et 11 de la Constitution en ce qu'il ne prévoit pas qu'un recours en annulation d'une décision administrative devant le Conseil d'Etat a les mêmes effets, pour l'action en réparation du dommage causé par l'acte administratif annulé, qu'une citation en justice; il s'ensuit que le juge peut conférer au recours en annulation d'un acte administratif de la province devant le Conseil d'Etat les mêmes effets pour l'action en réparation du dommage causé par cet acte, que la citation en justice (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Principe d'égalité - Demande en réparation d'un dommage - Prescription - Interruption - Recours en annulation

- Art. 2244, § 1er, al. 1er et 3 Code civil
- Art. 2 et 8 L. du 6 février 1970 relative à la prescription des créances à charge ou au profit de l'Etat et des provinces

Aangezien het aan elke overheid, en niet enkel aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, staat een buitenlandse authentieke akte betreffende de burgerlijke stand te erkennen of niet te erkennen, is de rechter, die kennisneemt van het beroep tegen de beslissing van een andere overheid om die zelfde akte niet te erkennen, niet gebonden door de beslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand.

BURGERLIJKE STAAT - Buitenlandse authentieke akte - Erkenning - Ambtenaar van de burgerlijke stand - Beroep - Rechter - Bevoegdheid

- Art. 27, § 1 Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

Het cassatieberoep dat door de echtgenoten is ingesteld tegen de procureur-generaal bij het hof van beroep die enkel een advies heeft uitgebracht over de zaak waarin hij geen partij is geweest, is niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 12 oktober 2007, AR C.06.0545.F, AC 2007, nr. 480.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Cassatieberoep van de echtgenoten gericht tegen de procureur-generaal bij het hof van beroep - Ontvankelijkheid

3/12/2019

Dès lors qu'il appartient à toute autorité, et non au seul officier de l'état civil, de reconnaître ou de ne pas reconnaître un acte authentique étranger concernant l'état civil, le juge, saisi du recours contre la décision d'une autre autorité de ne pas reconnaître le même acte, n'est pas lié par la décision de l'officier d'état civil.

ETAT CIVIL - Acte authentique étranger - Reconnaissance - Officier de l'état civil - Recours - Juge - Pouvoir

- Art. 27, § 1er L. du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé

Est irrecevable le pourvoi dirigé par les époux contre le procureur général près la cour d'appel qui s'est borné à donner un avis sur la cause, à laquelle il n'a pas été partie (1). (1) Cass. 12 octobre 2007, RG C.06.0545.F, Pas. 2007, n° 480.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Pourvoi dirigé par les époux contre le procureur général près la cour d'appel -

P. 2/637

Een buitenlandse authentieke akte strekt tot bewijs van de feiten vastgesteld door de buitenlandse overheid en dit tot bewijs van het tegendeel, dat door alle rechtsmiddelen kan worden geleverd.

BURGERLIJKE STAAT - Buitenlandse authentieke akte - Vaststellingen - Bewijs van het tegendeel - Vorm - Art. 28, § 2 Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

Un acte authentique étranger fait foi des faits constatés par l'autorité étrangère jusqu'à la preuve contraire qui peut être apportée par toutes voies de droit.

ETAT CIVIL - Acte authentique étranger - Constatations - Preuve contraire - Forme - Art. 28, § 2 L. du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé

C.09.0414.F

17 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161017.1](#)

AC nr. ...

Aangezien de geboorte van een door de moeder verwekt kind haar, op zich, geen enkel nadeel kan berokkenen, zelfs als de geboorte plaats heeft gevonden na een mislukte ingreep, die werd uitgevoerd met het oog op een zwangerschapsafbreking, kon het hof van beroep, zonder miskenning van het wettelijk begrip 'schade' en ontkenning van de rechtmatigheid van het door de eiseres aangevoerde belang, uit die vaststelling afleiden dat de financiële lasten, de te voorziene relationele moeilijkheden en de door die geboorte toegenomen inspanningen haar niet in een minder gunstige situatie plaatsten dan die waarin ze zich bevond voordat het ongeoorloofde feit was begaan.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Materiële en morele schade - Vrijwillige zwangerschapsafbreking - Mislukking - Geboorte van een kind - Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Dès lors que la naissance d'un enfant qu'elle a conçu ne peut, à elle seule, constituer pour sa mère un préjudice, même si la naissance est survenue après l'échec d'une intervention pratiquée en vue de l'interruption de la grossesse, la cour d'appel a pu, sans violer la notion légale de dommage ni dénier la légitimité de l'intérêt qu'invoquait la demanderesse, déduire de cette constatation que les charges financières, les difficultés relationnelles prévisibles et les efforts accrus entraînés par cette naissance ne la plaçaient pas dans une situation moins favorable que celle qu'elle connaissait avant la commission du fait illicite.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Dommage matériel et moral - Interruption volontaire de grossesse - Echec - Naissance d'un enfant - Art. 1382 et 1383 Code civil

De schade bestaat in de aantasting van elk belang of in het verlies van elk geoorloofd voordeel; dat veronderstelt dat de getroffene van de ongeoorloofde daad zich daarna in een minder gunstige positie bevindt dan daarvoor (1). (1) Cass. volt. zitt., 14 november 2014, AR C.13.0441.N, AC 2014, nr. 694.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Beginsel - Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Le dommage consiste en l'atteinte à tout intérêt ou en la perte de tout avantage légitime; il suppose que la victime du fait illicite se trouve après celui-ci dans une situation moins favorable qu'avant (1). (1) Cass. aud. plén., 14 novembre 2014, RG C.13.0441.N, Pas. 2014, n° 694.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Principe - Art. 1382 et 1383 Code civil

C.10.0051.F

22 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161222.9](#)

AC nr. ...

Het genot van het recht op onderwijs moet aan elke persoon worden verzekerd zonder onderscheid op grond van taal.

ONDERWIJS - Recht op onderwijs - Genot - Onderscheid - Talen - Ontstentenis - Art. 14 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

La jouissance du droit à l'instruction doit être assurée à toute personne sans distinction fondée sur la langue.

ENSEIGNEMENT - Droit à l'instruction - Jouissance - Distinctions - Langues - Absence - Art. 14 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 2 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

Om een kind te kunnen inschrijven in een school van een faciliteitengemeente waar het onderwijs in het Frans wordt gegeven, moet men verblijven in een van de zes gemeenten begiftigd met een eigen regeling (impliciet).

TAALGEBRUIK - Bestuurszaken - Faciliteitengemeente - Eigen regeling - Onderwijs in het Frans - Inschrijving

- Art. 7 Wet 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken

- Art. 2 L. du 13 mai 1955 portant approbation de la Conv. D.H., signée à Rome, le 4 novembre 1950 et du Protocole additionnel à cette Convention, signé à Paris, le 20 mars 1952

Pour pouvoir inscrire un enfant dans une école d'une commune à facilités où il est dispensé en français, il faut résider dans une des six communes dotées d'un statut propre (implicite).

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière administrative - Commune à facilité - Statut particulier - Enseignement en langue française - Inscription

- Art. 7 L. du 2 août 1963

C.10.0210.F

22 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161222.10](#)

AC nr. ...

Hoewel de fout die door het orgaan van een vennootschap wordt begaan jegens een medecontractant van laatstgenoemde of jegens een derde de rechtstreekse aansprakelijkheid van die rechtspersoon in het gedrang brengt, sluit die aansprakelijkheid, in de regel, de persoonlijke aansprakelijkheid niet uit van het orgaan wiens fout een niet-inachtneming van de algemene voorzichtigheidsverplichting oplevert, maar bestaat ze gelijktijdig met voornoemde aansprakelijkheid (1). (1) Zie Cass. 20 juni 2005, AR C.03.0105.F, AC 2005, nr. 354.

VENNOOTSCHAPPEN - Algemeen - gemeenschappelijke regels - Orgaan - Fout - Algemeen voorzichtigheidsbeginsel - Niet-inachtneming

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 62 Gecoördineerde wetten 30 nov. 1935 op de handelsvennootschappen

Si la faute commise par l'organe d'une société à l'égard du cocontractant de cette dernière ou d'un tiers engage la responsabilité directe de cette personne morale, cette responsabilité n'exclut pas, en règle, la responsabilité personnelle de l'organe dont la faute constitue un manquement à l'obligation générale de prudence mais coexiste avec celle-ci (1). (1) Voir Cass. 20 juin 2005, RG C.03.0105.F, Pas. 2005, n° 354

SOCIETES - Généralités. règles communes - Organe - Faute - Obligation générale de prudence - Manquement

- Art. 1382 et 1383 Code civil

- Art. 62 Lois sur les sociétés commerciales coordonnées par arrêté royal du 30 novembre 1935

C.11.0062.F

17 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161017.2](#)

AC nr. ...

De schade in de zin van de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek bestaat in de aantasting van elk belang of in het verlies van elk geoorloofd voordeel; dat veronderstelt dat de door de ongeoorloofde daad getroffenene zich daarna in een minder gunstige positie bevindt dan daarvoor; er kan geen schade zijn als de termen van de vergelijking tussen die twee situaties een persoon die met een handicap geboren is enerzijds, en zijn niet-bestaan anderzijds, betreffen (1). (1) Cass. volt. zitt., 14 november 2014, AR C.13.0441.N, AC 2014, nr. 694.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Kind geboren met ernstige handicap - Morele schade - Materiële schade - Wrongful life - Wrongful life-vordering

Au sens des articles 1382 et 1383 du Code civil, le dommage consiste en l'atteinte à tout intérêt ou en la perte de tout avantage légitime; il suppose que la victime du fait illicite se trouve après celui-ci dans une situation moins favorable qu'avant; il ne peut exister de dommage lorsque les termes de la comparaison entre ces deux situations consistent, d'une part, en l'existence d'une personne née avec un handicap, d'autre part, en sa non-existence (1). (1) Cass. aud. plén., 14 novembre 2014, RG C.13.0441.N, Pas. 2014, n° 694.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Enfant né gravement handicapé - Dommage moral - Dommage matériel - Vie préjudiciable - Action wrongful life

Artikel 350, tweede lid, 4°, van het Strafwetboek heeft enkel tot doel de voorwaarden vast te leggen waaronder een vruchtafdriving op een vrouw, die daarmee heeft ingestemd, geen misdrijf vormt.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Allerlei - Vrijwillige zwangerschapsafbreking - Artikel 350, tweede lid, 4°, van het Strafwetboek - Draagwijde

- Art. 350, tweede lid, 4° Strafwetboek

L'article 350, alinéa 2, 4°, du Code pénal, a pour seul objet de fixer les conditions auxquelles un avortement pratiqué sur une femme qui y a consenti ne constitue pas une infraction.

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Divers - Interruption volontaire de grossesse - Article 350, alinéa 2, 4° du Code pénal - Portée

- Art. 350, al. 2, 4° Code pénal

C.11.0334.F

17 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161017.3](#)

AC nr. ...

Uit artikel 970 van het Burgerlijk Wetboek volgt dat een eigenhandig testament slechts geldig is als de auteur ervan met zijn handtekening te kennen geeft dat de door hem geschreven en gedagtekende beschikkingen werkelijk de uitdrukking van zijn wil zijn; hoewel de handtekening in de zin van artikel 970 van het Burgerlijk Wetboek het met de hand geschreven teken is waarbij de erflater gewoonlijk zijn persoonlijkheid aan derden doet kennen, kan een ander met de hand geschreven teken zijn bedoeling vertalen om zijn handtekening op het testament te plaatsen.

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN - Eigenhandig testament - Voorwaarden - Vormen - Handtekening - Wilsuitdrukking - Intentie - Andere handgeschreven schriftuur - Geldigheid - Art. 970 Burgerlijk Wetboek

Il suit de l'article 970 du Code civil qu'un testament olographe n'est valable que si son auteur atteste par sa signature que les dispositions écrites et datées par lui sont bien l'expression de sa volonté; si la signature est, au sens de l'article 970 du Code civil, la marque manuscrite par laquelle le testateur révèle habituellement sa personnalité au tiers, une autre marque manuscrite peut traduire l'intention de celui-ci d'apposer sa signature sur le testament.

DONATIONS ET TESTAMENTS - Testament olographe - Conditions - Formes - Signature - Expression de la volonté - Intention - Autre marque manuscrite - Validité - Art. 970 Code civil

C.11.0455.F

8 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160908.8](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Besluit van de regering van de Franse Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Beroep tot nietigverklaring - Voorwerp van het beroep

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Besluit van de regering van de Franse Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Uitoefening van een gebonden bevoegdheid - Gevolg daarvan op het voorwerp van het beroep

MACHTEN - Uitvoerende macht - Besluit van de regering van de Franse Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Voorwerp van het beroep

MACHTEN - Rechterlijke macht - Besluit van de regering van de Franse Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Voorwerp van het beroep

ONDERWIJS - Franse Gemeenschap - Besluit tot

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Werquin.

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Recours en annulation - Objet du recours

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Exercice d'une compétence liée - Effet sur l'objet du recours

POUVOIRS - Pouvoir exécutif - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Objet du recours

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Objet du recours

ENSEIGNEMENT - Communauté française - Arrêté décidant la mise

P. 5/637

terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Besluit tot eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Voorwerp van het beroep

ONDERWIJS - Franse Gemeenschap - Besluit tot terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Besluit tot eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Uitoefening van een gebonden bevoegdheid - Gevolg daarvan op het voorwerp van het beroep

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Besluit van de regering van de Franse Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Voorwerp van het beroep

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Handeling van een administratieve overheid - Criterium

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Besluit van de regering van de Franse Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Uitoefening van een gebonden bevoegdheid - Gevolg daarvan op het voorwerp van het beroep

De omstandigheid dat de vervulling van de voorwaarden bedoeld in artikel 13 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 5 juli 2000 houdende de regeling inzake verlof en beschikbaarheid wegens ziekte of invaliditeit van sommige personeelsleden uit het onderwijs de terbeschikkingstelling van het personeelslid van rechtswege tot gevolg heeft zonder dat de administratieve overheid dienaangaande over enige beoordelingsbevoegdheid beschikt, sluit de bevoegdheid van de Raad van State niet uit, aangezien met de aldus aan de administratieve overheid opgelegde verplichting geen subjectief recht van dat personeelslid overeenstemt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

ONDERWIJS - Franse Gemeenschap - Besluit tot terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Besluit tot eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Uitoefening van een gebonden bevoegdheid - Gevolg daarvan op het voorwerp van het beroep

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Besluit van de regering van de Franse Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Uitoefening van een gebonden bevoegdheid - Gevolg daarvan op het voorwerp van het beroep

en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Arrêté portant démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Objet du recours

ENSEIGNEMENT - Communauté française - Arrêté décidant la mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Arrêté portant démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Exercice d'une compétence liée - Effet sur l'objet du recours

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Objet du recours

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Acte d'une autorité administrative - Critère

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Exercice d'une compétence liée - Effet sur l'objet du recours

La circonstance que la réunion des conditions prévues à l'article 13 du décret de la Communauté française du 5 juillet 2000 fixant le régime des congés et de disponibilité pour maladie ou infirmité de certains membres du personnel de l'enseignement entraîne de plein droit la mise en disponibilité du membre du personnel sans que l'autorité administrative dispose à cet égard du moindre pouvoir d'appréciation n'est pas de nature à exclure la compétence du Conseil d'État dès lors qu'à l'obligation ainsi imposée à l'autorité administrative ne correspond pas un droit subjectif de ce membre du personnel (1). (1) Voir les concl. du MP.

ENSEIGNEMENT - Communauté française - Arrêté décidant la mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Arrêté portant démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Exercice d'une compétence liée - Effet sur l'objet du recours

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Exercice d'une compétence liée - Effet sur l'objet du recours

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Besluit van de regering van de Franse Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Uitoefening van een gebonden bevoegdheid - Gevolg daarvan op het voorwerp van het beroep

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

De bevoegdheid van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State die bij wijze van arresten uitspraak doet over de beroepen tot nietigverklaring wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht, ingesteld tegen de akten en reglementen van de onderscheiden administratieve overheden wordt bepaald door het werkelijk en rechtstreeks voorwerp van het beroep tot nietigverklaring (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Handeling van een administratieve overheid - Criterium

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

Het werkelijk en rechtstreeks voorwerp van het beroep dat strekt tot de nietigverklaring van een beslissing om het personeelslid van rechtswege ter beschikking te stellen wegens ziekte en de beslissing tot eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken en de toelating tot het doen gelden van pensioenrechten bestaat in de nietigverklaring van een handeling die de administratieve toestand van de verweerder wijzigt en die zijn herstel in de vorige stand beoogt; de verweerder zou dat doel niet kunnen bereiken door zich tot de rechtbanken van de rechterlijke orde te wenden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Besluit van de regering van de Franse Gemeenschap - Terbeschikkingstelling wegens ziekte met wachtgeld - Beroep tot nietigverklaring - Voorwerp van het beroep

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

MACHTEN - Uitvoerende macht - Besluit van de regering van de Franse Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Voorwerp van het beroep

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

MACHTEN - Rechterlijke macht - Besluit van de regering van de

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Exercice d'une compétence liée - Effet sur l'objet du recours

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

La compétence de la section du contentieux administratif du Conseil d'État, qui statue par voie d'arrêts sur les recours en annulation pour violation des formes, soit substantielles, soit prescrites à peine de nullité, excès ou détournement de pouvoir, formés contre les actes et règlements des diverses autorités administratives, est déterminée par l'objet véritable et direct du recours en annulation (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Acte d'une autorité administrative - Critère

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

Le recours qui tend à l'annulation de la décision de placer de plein droit le membre du personnel en disponibilité pour cause de maladie et de la décision d'accorder la démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux et l'autorisation à faire valoir ses droits à la pension a pour objet véritable et direct l'annulation d'un acte qui modifie la position administrative du défendeur et vise au rétablissement de sa position antérieure; le défendeur ne saurait atteindre ce but par une action devant les tribunaux de l'ordre judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité pour maladie avec un traitement d'attente - Recours en annulation - Objet du recours

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

POUVOIRS - Pouvoir exécutif - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Objet du recours

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Arrêté du Gouvernement de la

Frans Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Voorwerp van het beroep

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

ONDERWIJS - Frans Gemeenschap - Besluit tot terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Besluit tot eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Voorwerp van het beroep

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Besluit van de regering van de Frans Gemeenschap - Terbeschikkingstelling van rechtswege wegens ziekte met wachtgeld - Eervol ontslag uit het ambt van leerkracht bijzondere vakken - Toelating tot het doen gelden van pensioenrechten - Beroep tot nietigverklaring - Voorwerp van het beroep

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Objet du recours

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

ENSEIGNEMENT - Communauté française - Arrêté décidant la mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Arrêté portant démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Objet du recours

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Arrêté du Gouvernement de la Communauté Française - Mise en disponibilité de plein droit pour maladie avec un traitement d'attente - Démission honorable de ses fonctions de professeur de cours spéciaux - Autorisation à faire valoir ses droits à la pension - Recours en annulation - Objet du recours

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

C.11.0561.F

17 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161017.4](#)

AC nr. ...

Overeenkomstig artikel 1448 van het Burgerlijk Wetboek is het wegmaken of verborgen houden van goederen uit het gemeenschappelijk vermogen elke oneerlijke handeling waarbij de in gemeenschap van goederen gehuwde echtgenoot een ongeoorloofd voordeel op het vermogen van de gemeenschap wil verwerven ten koste van de andere echtgenoot; dat artikel beoogt aldus elk bedrog dat tot doel heeft de deelgenoot datgene te ontzeggen wat hem in de verdeling toekomt.

ONVERDEELDHEID - Echtgenoten - Wegmaken of verborgen houden van gemeenschapsgoederen - Begrip - Bestanddelen - Moreel bestanddeel

- Art. 1448 Burgerlijk Wetboek

VERDELING - Onverdeeldheid - Echtgenoten - Wegmaken of verborgen houden van gemeenschapsgoederen - Begrip - Bestanddelen - Moreel bestanddeel

- Art. 1448 Burgerlijk Wetboek

Dat bedrieglijk opzet is een essentieel bestanddeel van de heling van gemeenschapsgoederen, maar valt niet samen met het moreel bestanddeel van het misdrijf meened, zoals bedoeld in artikel 226, tweede lid, van het Strafwetboek.

ONVERDEELDHEID - Echtgenoten - Wegmaken of verborgen houden van gemeenschapsgoederen - Moreel bestanddeel - Begrip - Meened - Onderscheid

- Art. 1448 Burgerlijk Wetboek

- Art. 226, tweede lid Strafwetboek

Au sens de l'article 1448 du Code civil, le divertissement ou le recel de biens du patrimoine commun s'analyse en tout acte de mauvaise foi par lequel l'époux commun en biens entend acquérir sur les effets de la communauté un avantage illicite aux dépens de l'autre époux; cet article vise ainsi toute fraude tendant à priver le copartageant de ce qui lui revient dans le partage.

INDIVISION - Epoux - Divertissement et recel de communauté - Notion - Eléments constitutifs - Elément moral

- Art. 1448 Code civil

PARTAGE - Indivision - Epoux - Divertissement et recel de communauté - Notion - Eléments constitutifs - Elément moral

- Art. 1448 Code civil

Cette intention frauduleuse, qui est un élément essentiel du recel de communauté, ne se confond pas avec l'élément moral du délit de faux serment visé à l'article 226, alinéa 2, du Code pénal.

INDIVISION - Epoux - Divertissement et recel de communauté - Elément moral - Notion - Faux serment - Distinction

- Art. 1448 Code civil

- Art. 226, al. 2 Code pénal

Dat bedrieglijk opzet is een essentieel bestanddeel van de heling van gemeenschapsgoederen, maar valt niet samen met het moreel bestanddeel van het misdrijf meeneed, zoals bedoeld in artikel 226, tweede lid, van het Strafwetboek.

VERDELING - Onverdeeldheid - Echtgenoten - Wegmaken of verborgen houden van gemeenschapsgoederen - Moreel bestanddeel - Begrip - Meeneed - Onderscheid

- Art. 1448 Burgerlijk Wetboek
- Art. 226, tweede lid Strafwetboek

Het louter verzuim om bij de boedelbeschrijving de vereiste aangifte te doen volstaat niet om het misdrijf 'heling van gemeenschapsgoederen' te vormen terwijl dat misdrijf het bedrieglijk opzet vereist.

ONVERDEELDHEID - Echtgenoten - Wegmaken of verborgen houden van gemeenschapsgoederen - Moreel bestanddeel - Bedrieglijk opzet - Boedelbeschrijving - Verzuim

- Art. 1448 Burgerlijk Wetboek

Cette intention frauduleuse, qui est un élément essentiel du recel de communauté, ne se confond pas avec l'élément moral du délit de faux serment visé à l'article 226, alinéa 2, du Code pénal.

PARTAGE - Indivision - Epoux - Divertissement et recel de communauté - Élément moral - Notion - Faux serment - Distinction

- Art. 1448 Code civil
- Art. 226, al. 2 Code pénal

La simple abstention de faire à l'inventaire une déclaration requise ne suffit pas à constituer le délit de recel de communauté alors que celui-ci requiert l'intention frauduleuse.

INDIVISION - Epoux - Divertissement et recel de communauté - Élément moral - Intention frauduleuse - Inventaire - Abstention

- Art. 1448 Code civil

C.12.0368.N

7 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161007.1](#)

AC nr. ...

De bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank die op grond van artikel 1280 Gerechtelijk Wetboek voorlopige maatregelen beveelt, strekt zich uit vanaf de dagvaarding tot echtscheiding; die regel staat niet eraan in de weg dat de bevoegde voorzitter van de rechtbank maatregelen beveelt voor een periode die voorafgaat aan de dagvaarding tot echtscheiding, voor zover die maatregelen verband houden met de rechtsvordering tot echtscheiding en er voor die periode nog geen maatregelen werden bevolen (1). (1) Cass. 28 juni 2012, AR C.10.0608.N, AC 2012, nr. 420.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Voorlopige maatregelen - Voorzitter van de rechtbank - Bevoegdheid - Periode - Aanvang - Dagvaarding tot echtscheiding - Maatregelen - Periode voorafgaand aan de dagvaarding

- Art. 1280 Gerechtelijk Wetboek

KORT GEDING - Echtscheiding - Voorlopige maatregelen - Voorzitter van de rechtbank - Bevoegdheid - Periode - Aanvang - Dagvaarding tot echtscheiding - Maatregelen - Periode voorafgaand aan de dagvaarding

- Art. 1280 Gerechtelijk Wetboek

Le président du tribunal qui ordonne des mesures provisoires sur la base de l'article 1280 du Code judiciaire est compétent à partir de la citation en divorce; cette règle ne s'oppose pas à ce que le président compétent du tribunal ordonne des mesures pour une période antérieure à la citation en divorce pour autant que ces mesures concernent la demande en divorce et qu'aucune mesure n'ait encore été ordonnée pour cette période (1). (1) Cass. 28 juin 2012, RG C.10.0608.N, Pas. 2012, n° 420.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Mesures provisoires - Président du tribunal - Compétence - Période - Point de départ - Citation en divorce - Mesures - Période précédant la citation

- Art. 1280 Code judiciaire

REFERE - Divorce - Mesures provisoires - Président du tribunal - Compétence - Période - Point de départ - Citation en divorce - Mesures - Période précédant la citation

- Art. 1280 Code judiciaire

Uit de bepalingen van de artikelen 748bis en 780, eerste lid, 3°, Gerechtelijk Wetboek volgt dat het onderwerp van de vordering uitsluitend wordt bepaald door de syntheseconclusie en de rechter geen uitspraak vermag te doen over een punt van de vordering dat niet wordt herhaald in de syntheseconclusie; dit houdt ook in dat de partij die in haar syntheseconclusie een in een eerdere conclusie geformuleerd verweer niet herneemt, geacht wordt van dat verweer afstand te doen (1). (1) Cass. 8 maart 2013, AR C.11.0477.N, AC 2013, nr. 160.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Vordering in rechte - Onderwerp van de vordering - Syntheseconclusie

- Artt. 748bis en 780, eerste lid, 3° Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vordering in rechte - Onderwerp van de vordering - Syntheseconclusie

- Artt. 748bis en 780, eerste lid, 3° Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Vonnissen en arresten - Burgerlijke zaken - Onderwerp van de vordering - Syntheseconclusie

- Artt. 748bis en 780, eerste lid, 3° Gerechtelijk Wetboek

Il ressort des dispositions des articles 748bis et 780, alinéa 1er, 3°, du Code judiciaire que l'objet de la demande est exclusivement déterminé par les conclusions de synthèse et que le juge ne peut statuer sur un point de la demande qui n'est pas repris dans les conclusions de synthèse; cela implique aussi que la partie qui ne reprend pas dans ses conclusions de synthèse une demande formulée dans des conclusions antérieures, est censée se désister de cette demande (1). (1) Cass. 8 mars 2013, RG C.11.0477.N, Pas. 2013, n° 160.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Demande en justice - Objet de la demande - Conclusions de synthèse

- Art. 748bis et 780, al. 1er, 3° Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Demande en justice - Objet de la demande - Conclusions de synthèse

- Art. 748bis et 780, al. 1er, 3° Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Jugements et arrêts - Matière civile - Objet de la demande - Conclusions de synthèse

- Art. 748bis et 780, al. 1er, 3° Code judiciaire

C.12.0388.F

18 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160318.2](#)

AC nr. 425

Het verzoekschrift dat ertoe strekt de beschermde persoon te machtigen over zijn goederen te beschikken onder levenden of bij een uiterste wilsbeschikking dat niet door de beschermde persoon of door zijn advocaat is ingediend maar door de persoon die als voorlopig bewindvoerder van die persoon optreedt, is niet ontvankelijk.

ONBEKWAAMVERKLARING EN GERECHTELIJK RAADSMAN - Persoon aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegekend - Vordering tot het beschikken bij levenden of bij een uiterste wilsbeschikking - Procedure - Verzoekschrift ingediend door de voorlopig bewindvoerder - Ontvankelijkheid

- Art. 488bis-H, § 2, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Est irrecevable la requête tendant à autoriser une personne protégée à disposer de ses biens par donation entre vifs ou par dispositions de dernières volontés, introduite non par la personne protégée ou son avocat mais par la personne agissant en qualité d'administrateur provisoire de celle-ci.

INTERDICTION ET CONSEIL JUDICIAIRE - Personne pourvue d'un administrateur provisoire - Demande de disposer par donation entre vifs ou par dispositions de dernière volonté - Procédure - Requête introduite par l'administrateur provisoire - Recevabilité

- Art. 488bis-H, § 2, al. 1er Code civil

Wanneer artikel 488bis-H, § 2, zesde lid, gecombineerd met artikel 488bis-B, § 6, van het Burgerlijk Wetboek, in die zin moet worden uitgelegd dat de niet-overlegging van een omstandige geneeskundige verklaring die bij het door de beschermde persoon ingediende verzoekschrift moet worden gevoegd of, in spoedeisende gevallen, binnen acht dagen na het verzoek van de vrederechter moet worden overgelegd, de niet-ontvankelijkheid tot gevolg heeft van de vordering die ertoe strekt de beschermde persoon te machtigen over zijn goederen te beschikken onder levenden of bij een uiterste wilsbeschikking en niet kan worden gedekt door een geneeskundig deskundigenonderzoek dat door de vrederechter wordt bevolen, schendt het de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

ONBEKWAAMVERKLARING EN GERECHTELIJK RAADSMAN - Persoon aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegekend - Vordering tot het beschikken bij levenden of bij een uiterste wilsbeschikking - Procedure - Verzoekschrift ingediend door de beschermde persoon - Geen overlegging van een omstandige geneeskundige verklaring - Ontvankelijkheid

- Artt. 488bis-B, § 6, en 488bis-H, § 2, zesde lid Burgerlijk Wetboek

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

GRONDWETTELIJK HOF - Onbekwaamverklaring en gerechtelijk raadsman - Persoon aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegekend - Vordering tot het beschikken bij levenden of bij een uiterste wilsbeschikking - Procedure - Verzoekschrift ingediend door de beschermde persoon - Geen overlegging van een omstandige geneeskundige verklaring - Ontvankelijkheid

- Artt. 488bis-B, § 6, en 488bis-H, § 2, zesde lid Burgerlijk Wetboek

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

GRONDWET - Art. 10 - Onbekwaamverklaring en gerechtelijk raadsman - Persoon aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegekend - Vordering tot het beschikken bij levenden of bij een uiterste wilsbeschikking - Procedure - Verzoekschrift ingediend door de beschermde persoon - Geen overlegging van een omstandige geneeskundige verklaring - Ontvankelijkheid

- Artt. 488bis-B, § 6, en 488bis-H, § 2, zesde lid Burgerlijk Wetboek

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

GRONDWET - Art. 11 - Onbekwaamverklaring en gerechtelijk raadsman - Persoon aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegekend - Vordering tot het beschikken bij levenden of bij een uiterste wilsbeschikking - Procedure - Verzoekschrift ingediend door de beschermde persoon - Geen overlegging van een omstandige geneeskundige verklaring - Ontvankelijkheid

- Artt. 488bis-B, § 6, en 488bis-H, § 2, zesde lid Burgerlijk Wetboek

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

Interprété en ce sens que le défaut de production d'un certificat médical circonstancié joint à la requête introduite par la personne protégée, ou produit, en cas d'urgence, dans les huit jours de la demande du juge de paix, entraîne l'irrecevabilité de la demande tendant à autoriser une personne protégée à disposer de ses biens par donation entre vifs ou par dispositions de dernières volontés et ne peut être couvert par une expertise médicale ordonnée par le juge de paix, l'article 488bis-H, § 2, alinéa 6, combiné avec l'article 488bis-B, § 6, du Code civil, viole les articles 10 et 11 de la Constitution.

INTERDICTION ET CONSEIL JUDICIAIRE - Personne pourvue d'un administrateur provisoire - Demande de disposer par donation entre vifs ou par dispositions de dernière volonté - Procédure - Requête introduite par la personne protégée - Non production d'un certificat médical circonstancié - Recevabilité

- Art. 488bis-B, § 6, et 488bis-H, § 2, al. 6 Code civil

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

COUR CONSTITUTIONNELLE - Interdiction et conseil judiciaire - Personne pourvue d'un administrateur provisoire - Demande de disposer par donation entre vifs ou par dispositions de dernière volonté - Procédure - Requête introduite par la personne protégée - Non production d'un certificat médical circonstancié - Recevabilité

- Art. 488bis-B, § 6, et 488bis-H, § 2, al. 6 Code civil

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Interdiction et conseil judiciaire - Personne pourvue d'un administrateur provisoire - Demande de disposer par donation entre vifs ou par dispositions de dernière volonté - Procédure - Requête introduite par la personne protégée - Non production d'un certificat médical circonstancié - Recevabilité

- Art. 488bis-B, § 6, et 488bis-H, § 2, al. 6 Code civil

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Interdiction et conseil judiciaire - Personne pourvue d'un administrateur provisoire - Demande de disposer par donation entre vifs ou par dispositions de dernière volonté - Procédure - Requête introduite par la personne protégée - Non production d'un certificat médical circonstancié - Recevabilité

- Art. 488bis-B, § 6, et 488bis-H, § 2, al. 6 Code civil

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

Wanneer het Hof de in het middel bekritiseerde redenen waarop de bestreden beslissing steunt, vervangt door een juridische grondslag die het dictum verantwoordt, is het middel, dat niet tot cassatie kan leiden, niet ontvankelijk bij gebrek aan belang (1). (1) Cass. 10 september 2015, AR C.12.0533.N-C.12.0597.N, AC 2015, nr. ..., met concl. van advocaat-generaal Vandewal.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Vervanging van redenen - Niet-ontvankelijkheid

Lorsque la Cour substitue aux motifs critiqués dans le moyen, sur lesquels se fonde la décision attaquée, un fondement juridique justifiant le dispositif, le moyen, qui ne saurait entraîner la cassation, est irrecevable à défaut d'intérêt (1). (1) Cass. 10 septembre 2015, RG C.12.0533.N-C.12.0597.N, Pas. 2015, n°... avec concl. de M. Vandewal, avocat général.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Substitution de motifs - Irrecevabilité

C.13.0042.F

27 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160527.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

GRONDWET - Art. 10 - Vreemdelingen - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechterlijke macht

GRONDWET - Art. 11 - Vreemdelingen - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechterlijke macht

MACHTEN - Rechterlijke macht - Vreemdelingen - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechterlijke macht

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

VREEMDELINGEN - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

VREEMDELINGEN - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechterlijke macht

De rechter moet elke leemte in de wet waarvan het Grondwettelijk Hof de ongrondwettigheid heeft vastgesteld invullen, evenals elke leemte die hieruit voortvloeit dat een wetsbepaling als ongrondwettig wordt aangemerkt, wanneer hij die leemte in het kader van de bestaande wetsbepalingen kan verhelpen teneinde de wet in overeenstemming met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet te brengen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

VREEMDELINGEN - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

Conclusions de l'avocat général Werquin.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Etrangers - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Compétence du pouvoir judiciaire

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Etrangers - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Compétence du pouvoir judiciaire

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Etrangers - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Compétence du pouvoir judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

ETRANGERS - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

ETRANGERS - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Compétence du pouvoir judiciaire

Le juge est tenu de remédier à toute lacune de la loi dont la Cour constitutionnelle a constaté l'inconstitutionnalité, ou à celle qui résulte de ce qu'une disposition de la loi est jugée inconstitutionnelle, lorsqu'il peut suppléer à cette insuffisance dans le cadre des dispositions légales existantes pour rendre la loi conforme aux articles 10 et 11 de la Constitution (1). (1) Voir les concl. du MP.

ETRANGERS - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

De rechter die een staatloze het verblijfsrecht ontzegt zonder na te gaan of hij buiten zijn wil zijn nationaliteit heeft verloren en of hij aantoonde dat hij geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

GRONDWET - Art. 11 - Vreemdelingen - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechterlijke macht

GRONDWET - Art. 10 - Vreemdelingen - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechterlijke macht

MACHTEN - Rechterlijke macht - Vreemdelingen - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechterlijke macht

VREEMDELINGEN - Staatloze - Geen verblijfsrecht - Vluchteling - Toegelaten tot verblijf - Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Leemte - Bevoegdheid van de rechterlijke macht

Le juge, qui dénie le droit au séjour d'un apatride sans examiner s'il a involontairement perdu sa nationalité et s'il démontre qu'il ne peut obtenir un titre de séjour légal et durable dans un autre État avec lequel il aurait des liens, viole les articles 10 et 11 de la Constitution (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Etrangers - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Compétence du pouvoir judiciaire

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Etrangers - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Compétence du pouvoir judiciaire

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Etrangers - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Compétence du pouvoir judiciaire

ETRANGERS - Apatride - Pas de droit au séjour - Réfugié - Admis au séjour - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Compétence du pouvoir judiciaire

C.13.0098.N

25 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160225.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Voortdurend misdrijf - Begrip - Stedenbouw - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Aflopend misdrijf - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter

ONAAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Misdrijf - Soort

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Misdrijf - Soort - Aflopend misdrijf - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter

STEDENBOUW - Sancties - Niet-vergund gebruik - Strijdig met gewestplanbestemming - Strafbaarheid - Gevolg - Stakingsbevel

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gewestplan - Niet-vergund gebruik - Strijdig met gewestplanbestemming - Strafbaarheid - Voorwaarde - Oprichting van de rechter

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction continue - Notion - Urbanisme - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction instantanée - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction continuée - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction continuée - Unité d'intention

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction - Espèce

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction - Espèce - Infraction instantanée - Infraction continuée - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond

URBANISME - Sanctions - Utilisation non autorisée - Contraire à l'affectation du plan régional - Caractère punissable - Conséquence - Ordre de cessation

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Plan régional - Utilisation non autorisée - Contraire à l'affectation du plan régional - Caractère punissable - Condition - Mission du juge

Daden van gebruik in strijd met de bestemmingsvoorschriften vormen elk op zich een aflopend misdrijf voor zover zij ruimtelijke implicaties hebben en kunnen wegens eenheid van opzet een enkel voortgezet misdrijf opleveren; de rechter beoordeelt dit in feite (1). (1) Zie concl. OM.; Het OM besloot tot verwerping van het cassatieberoep en was van mening was dat ook het vierde cassatiemiddel niet aangenomen kon worden. Het OM was van mening dat de vraag of het hier gaat om een voortgezet misdrijf in de zin van artikel 65 Strafwetboek geenszins enig belang vertoonde. Het stelde dat voor de aflevering van een geldig stakingsbevel immers geenszins vereist is dat verscheidene misdrijven zouden zijn gepleegd die verbonden zijn door éénzelfde misdadig opzet. De vaststelling van de appelrechters dat de dagelijkse actieve daden een inbreuk ("strafbaar strijdig gebruik") op de gewestplanbestemming vormen, volstond volgens het OM aldus ter verantwoording van het preventief karakter van het stakingsbevel. Het OM concludeerde dan ook dat de vraag of het weerhouden strafbaar strijdig gebruik door de actieve daden al dan niet als één misdrijf kan worden beschouwd wegens eenheid van opzet (het "voortgezet misdrijf"), niet dienend was, zodat de appelrechters niet dienden na te gaan of ter zake die eenheid van opzet al dan niet voorhanden was. Het Hof oordeelde echter dat de appelrechters die vaststellen dat het misdrijf van strijdig gebruik een op zich staand misdrijf is te onderscheiden van het misdrijf van instandhouding van de primaire gebruikswijziging en verder dat de uitbaters van het massagesalon elke dag actieve daden van koophandel stellen strijdig met de gewestplanbestemming, zonder na te gaan of deze daden ruimtelijke implicaties hebben, noch eenheid van opzet vaststellen of aannemen zodat deze daden een enkel voortgezet misdrijf opleveren, hun beslissing niet naar recht verantwoorden. Het Hof achtte aldus dit vierde cassatiemiddel gegrond en vernietigde het bestreden arrest

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Aflopend misdrijf - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Voortgezet misdrijf - Eenheid van

Des actes d'utilisation contraires aux prescriptions d'affectation constituent, chacun pris séparément, une infraction instantanée dans la mesure où ils ont des implications territoriales et peuvent constituer une seule infraction continuée en raison de l'unité d'intention; le juge appréciera ceci en fait (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC. Le MP a conclu au rejet du pourvoi en cassation et a estimé que le quatrième moyen de cassation ne pouvait pas davantage être accueilli. Le MP a estimé que la question de savoir s'il s'agit en l'espèce d'une infraction continuée au sens de l'article 65 du Code pénal n'était d'aucun intérêt. Il énonce que la délivrance de l'ordre de cessation valable ne requiert nullement que soient commises diverses infractions liées par une même intention criminelle. La constatation des juges d'appel suivant laquelle les actes journaliers actifs (« utilisation contraire punissable ») constituent une infraction à l'affectation du plan régional ; suffisait selon le MP pour justifier le caractère préventif de l'ordre de cessation. Le MP a donc conclu que la question de savoir si retenir l'utilisation contraire punissable en raison des actes actifs retenue peut ou non être considérée comme une infraction en raison de l'unité d'intention (« l'infraction continuée ») était sans pertinence de sorte que les juges d'appel n'étaient pas tenus d'examiner s'il existait ou non cette unité d'intention en l'espèce. La Cour a toutefois considéré que les juges d'appel qui ont constaté que l'infraction consistant en l'utilisation contraire constitue une infraction en soi qu'il faut distinguer de l'infraction consistant en ce maintien de la modification de l'utilisation primaire et, en outre, que les exploitants du salon de massage posaient chaque jour des actes commerciaux actifs contraires à l'affectation du plan régional sans examiner si ces actes ont des implications territoriales, ni constater ou admettre l'unité d'intention, de sorte que ces actes constituent une seule infraction continuée, n'ont pas légalement justifié leur décision. La Cour a ainsi considéré que ce quatrième moyen de cassation était fondé et a cassé l'arrêt attaqué.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction instantanée - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction continuée - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction continuée -

opzet

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Misdrijf - Soort - Aflopend misdrijf - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter

Het niet vergund gebruik in strijd met de bestemmingsvoorschriften is geen voortdurend misdrijf, dit is een misdrijf dat bestaat in een ononderbroken en door de dader bestendigde wederrechtelijke toestand (1). (1) Zie concl. OM.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Misdrijf - Plan van aanleg - Niet-vergund gebruik - Soort

- Art. 6.1.1, eerste lid, 6° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

Het niet vergund gebruik in strijd met de bestemmingsvoorschriften is geen voortdurend misdrijf, dit is een misdrijf dat bestaat in een ononderbroken en door de dader bestendigde wederrechtelijke toestand (1). (1) Zie concl. OM.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Voortdurend misdrijf - Begrip - Stedenbouw - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften

- Art. 6.1.1, eerste lid, 6° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

Het niet-vergund gebruik in strijd met de gewestplanbestemming "agrarisch gebied" kan na 1 mei 2000 ingevolge artikel 6.1.1, 6°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening een strafbare handeling uitmaken, voor zover dit strijdig gebruik op zich een ruimtelijke implicatie heeft, hetgeen de rechter in concreto dient na te gaan (1). (1) Zie concl. OM.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gewestplan - Niet-vergund gebruik - Strijdig met gewestplanbestemming - Strafbaarheid - Voorwaarde - Oprichting van de rechter

- Art. 6.1.1, eerste lid, 6° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

Unité d'intention

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction - Espèce - Infraction instantanée - Infraction continuée - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond

L'utilisation non autorisée contraire aux prescriptions d'affectation ne constitue pas une infraction continue, qui est une infraction qui consiste en une situation illicite ininterrompue et perpétuée par l'auteur (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction - Plan d'aménagement - Utilisation non autorisée - Espèce

- Art. 6.1.1, al. 1er, 6° Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

L'utilisation non autorisée contraire aux prescriptions d'affectation ne constitue pas une infraction continue, qui est une infraction qui consiste en une situation illicite ininterrompue et perpétuée par l'auteur (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction continue - Notion - Urbanisme - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation

- Art. 6.1.1, al. 1er, 6° Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

L'utilisation non autorisée contraire à l'affectation de « zone agricole » du plan régional peut constituer après le 1er mai 2000 en application de l'article 6.1.1, 6° du Code flamand de l'aménagement de territoire, une utilisation punissable, dans la mesure où cette utilisation contraire a, en soi, une implication territoriale, ce que le juge doit examiner in concreto (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Plan régional - Utilisation non autorisée - Contraire à l'affectation du plan régional - Caractère punissable - Condition - Mission du juge

- Art. 6.1.1, al. 1er, 6° Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

Voor dergelijke strafbare handeling kan een stakingsbevel worden afgeleverd, zoals bedoeld in artikel 154 van het Stedenbouwdecreet 1999 en artikel 6.1.47 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voor zover vaststaat dat daardoor een inbreuk op de wettelijke regels inzake ruimtelijke ordening kan worden voorkomen (1). (1) Zie concl. OM.

STEDENBOUW - Sancties - Niet-vergund gebruik - Strijdig met gewestplanbestemming - Strafbaarheid - Gevolg - Stakingsbevel

- Art. 154 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Artt. 6.1.1, eerste lid, 6°, en 6.1.47 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

La cessation peut être ordonnée pour un tel acte punissable comme le prévoit l'article 154 du décret du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire et l'article 6.1.47 du Code flamand de l'aménagement du territoire pour autant qu'il soit établi qu'une infraction aux règles légales en matière d'aménagement du territoire peut ainsi être évitée (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

URBANISME - Sanctions - Utilisation non autorisée - Contraire à l'affectation du plan régional - Caractère punissable - Conséquence - Ordre de cessation

- Art. 154 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

- Art. 6.1.1, al. 1er, 6°, et 6.1.47 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétable relative à l'aménagement du territoire

C.13.0235.N

21 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160121.6](#)

AC nr. ...

Ook al is het beginsel van de gelijke behandeling van de inschrijvers, dat mede gegrond is op het gelijkheidsbeginsel zoals dit voortvloeit uit de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, inherent aan de reglementering betreffende de gunning van overheidsopdrachten (1) en ook al volstaat een schijn van partijdigheid om een miskenning van het algemeen rechtsbeginsel van onpartijdigheid, dat, in de regel van toepassing is op elk actief bestuursorgaan, op te leveren (2), kan enkel de inschrijver die de laagste regelmatige offerte indiende aanspraak maken op de forfaitaire schadeloosstelling bepaald in artikel 15 van de Overheidsopdrachtenwet 1993; om aanspraak te kunnen maken op bedoelde forfaitaire vergoeding dient de geweerde inschrijver derhalve het bewijs te leveren dat hij de laagst regelmatige offerte indiende; een schijn van partijdigheid volstaat hiertoe niet. (1) Cass. 17 december 2009, AR C.08.0514.N, AC 2009, nr. 762. (2) Cass. 9 januari 2002, AR P.00.0855.F, AC 2002, nr. 14, met concl. van advocaat-generaal J. SPREUTELS.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Omvang - Overheidsopdrachten - Gunning - Geweerde inschrijver - Forfaitaire schadevergoeding - Aanspraakgerechtigde

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 1, § 1, eerste lid, en 15 Wet 24 dec. 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

GRONDWET - Art. 10 - Gelijkheidsbeginsel - Overheidsopdrachten - Gunning - Beginsel van gelijke behandeling der inschrijvers - Beginsel van onpartijdigheid - Draagwijdte - Geweerde inschrijver - Forfaitaire schadevergoeding - Aanspraakgerechtigde - Bewijslast

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

Même si le principe de l'égalité de traitement des soumissionnaires, qui est aussi fondé sur le principe d'égalité tel qu'il découle des articles 10 et 11 de la Constitution, est inhérent à la réglementation relative à la passation des marchés publics (1) et même si une apparence de partialité suffit pour constituer une violation du principe général d'impartialité qui, en principe, s'applique à tout organe de l'administration active (2), seul le soumissionnaire qui a remis l'offre régulière la plus basse peut prétendre à l'indemnité forfaitaire prévue à l'article 15 de la loi du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services; pour pouvoir prétendre à cette indemnité forfaitaire, le soumissionnaire écarté est, dès lors, tenu d'apporter la preuve d'avoir remis l'offre régulière la plus basse; une apparence de partialité ne suffit pas à cet effet. (1) Cass. 17 décembre 2009, RG C.08.0514.N, Pas. 2009, n° 762. (2) Cass. 9 janvier 2002, RG P.00.0855.F, Pas. 2002, n° 14 avec concl. de M. Spreutels, avocat général.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Etendue - Marchés publics - Passation - Soumissionnaire écarté - Indemnité forfaitaire - Préjudicié

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 1er, § 1er, al. 1er et 15 L. du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Principe d'égalité - Marchés publics - Passation - Principe de l'égalité de traitement des soumissionnaires - Principe d'impartialité - Portée - Soumissionnaire écarté - Indemnité forfaitaire - Préjudicié - Charge de la preuve

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Artt. 1, § 1, eerste lid, en 15 Wet 24 dec. 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

GRONDWET - Art. 11 - Gelijkheidsbeginsel - Overheidsopdrachten - Gunning - Beginsel van gelijke behandeling der inschrijvers - Beginsel van onpartijdigheid - Draagwijdte - Geweerde inschrijver - Forfaitaire schadevergoeding - Aanspraakgerechtigde - Bewijslast

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 1, § 1, eerste lid, en 15 Wet 24 dec. 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Gunning - Beginsel van gelijke behandeling der inschrijvers - Beginsel van onpartijdigheid - Draagwijdte - Geweerde inschrijver - Forfaitaire schadevergoeding - Aanspraakgerechtigde - Bewijslast

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 1, § 1, eerste lid, en 15 Wet 24 dec. 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Gelijkheidsbeginsel - Overheidsopdrachten - Gunning - Beginsel van gelijke behandeling der inschrijvers - Beginsel van onpartijdigheid - Draagwijdte - Geweerde inschrijver - Forfaitaire schadevergoeding - Aanspraakgerechtigde - Bewijslast

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 1, § 1, eerste lid, en 15 Wet 24 dec. 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beginsel van onpartijdigheid - Draagwijdte - Actief bestuursorgaan - Miskenning - Bewijs - Schijn van partijdigheid - Toepassing - Overheidsopdrachten - Gunning - Geweerde inschrijver - Forfaitaire schadevergoeding - Aanspraakgerechtigde - Bewijslast

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 1, § 1, eerste lid, en 15 Wet 24 dec. 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

- Art. 1er, § 1er, al. 1er et 15 L. du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Principe d'égalité - Marchés publics - Passation - Principe de l'égalité de traitement des soumissionnaires - Principe d'impartialité - Portée - Soumissionnaire écarté - Indemnité forfaitaire - Préjudicié - Charge de la preuve

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 1er, § 1er, al. 1er et 15 L. du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Passation - Principe de l'égalité de traitement des soumissionnaires - Principe d'impartialité - Portée - Soumissionnaire écarté - Indemnité forfaitaire - Préjudicié - Charge de la preuve

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 1er, § 1er, al. 1er et 15 L. du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe d'égalité - Marchés publics - Passation - Principe de l'égalité de traitement des soumissionnaires - Principe d'impartialité - Portée - Soumissionnaire écarté - Indemnité forfaitaire - Préjudicié - Charge de la preuve

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 1er, § 1er, al. 1er et 15 L. du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe d'impartialité - Portée - Organe de l'administration active - Violation - Preuve - Apparence de partialité - Application - Marchés publics - Passation - Soumissionnaire écarté - Indemnité forfaitaire - Préjudicié - Charge de la preuve

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 1er, § 1er, al. 1er et 15 L. du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services

C.13.0252.N

9 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160509.3](#)

AC nr. ...

Artikel 136, § 2, vierde lid, ZIV-wet dat in algemene bewoordingen bepaalt dat de indeplaatsstelling geldt tot beloop van het bedrag van de verleende prestaties, maakt geen onderscheid naargelang van de persoon aan wie de prestaties werden betaald; daaruit volgt dat die indeplaatsstelling geldt tot beloop van het bedrag van zowel de prestaties die aan de rechthebbende zelf werden betaald, als de prestaties die ten behoeve van de rechthebbende rechtstreeks aan de zorgverleners of zorgverstrekende instellingen werden betaald.

ZIEKTE - EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen - Verzekeringsinstelling - Prestaties - Betalingen aan derden - Indeplaatsstelling

L'article 136, § 2, alinéa 4, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, qui dispose en termes généraux que la subrogation vaut à concurrence du montant des prestations octroyées, n'établit pas de distinction selon la personne à qui les prestations ont été payées; il s'ensuit que cette subrogation vaut à concurrence du montant tant des prestations qui ont été payées au bénéficiaire même que des prestations qui ont été, au profit du bénéficiaire, directement payées aux prestataires de soins ou aux institutions de soins.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Organisme assureur - Prestations - Paiements aux tiers - Subrogation

Uit de artikelen 87 en 104bis van de Gecoördineerde wet op de Ziekenhuizen van 7 augustus 1987, het artikel 136, §5 ZIV-wet en de artikelen 1, 3 en 4 van het Koninklijk besluit van 11 juni 2003 tot uitvoering, wat de met toepassing van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen door de verzekeringsinstellingen in twaalfden uit te betalen bedragen betreft, van de artikelen 136, § 1, derde lid, 136, § 5, en 164, tweede lid, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 volgt dat het gedeelte van het budget van financiële middelen dat door een verzekeringsinstelling aan een verzorgingsinstelling bij twaalfden wordt uitbetaald, door de verzekeringsinstelling kan worden teruggevorderd van de naar gemeen recht aansprakelijke derde (1). (1) Thans de artikelen 95 en 115 van de Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinstellingen van 10 juli 2008.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen - Verzekeringsinstelling - Prestaties - Betalingen aan derden - Financiële middelen - Voorlopige twaalfden - Indeplaatsstelling

Il résulte des articles 87 et 104bis de la loi coordonnée sur les hôpitaux du 7 août 1987, 136, § 5, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994 et 1, 3 et 4 de l'arrêté royal du 11 juin 2003 portant exécution, en ce qui concerne les montants que les organismes assureurs doivent liquider en douzièmes en application de la loi coordonnée sur les hôpitaux, des articles 136, § 1er, alinéa 3, 136, § 5, et 164, alinéa 2, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, que la partie du budget des moyens financiers qui est payée en douzièmes à un établissement de soins par un organisme assureur peut être récupérée par l'établissement de soins du tiers responsable en droit commun (1). (1) Actuellement, les articles 95 et 115 de la loi coordonnée du 10 juillet 2008 sur les hôpitaux et autres établissements de soins.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Organisme assureur - Prestations - Paiements aux tiers - Moyens financiers - Douzièmes provisoires - Subrogation

C.13.0256.N

19 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160519.2](#)

AC nr. ...

Artikel 58, eerste lid, Taalwet Bestuurszaken is van openbare orde en de sanctie dient, al naar gelang het geval bij toepassing van artikel 159 Grondwet, door de rechter te worden toegepast ongeacht het bestaan van belangenschade; wanneer de rechter vaststelt dat bepaalde passages van een bericht of mededeling in de zin van artikel 40, tweede lid, Taalwet Bestuurszaken in het geheel niet werden vertaald in het Nederlands of het Frans, heeft hij geen keuzemogelijkheid en is hij verplicht de nietigheid van de akte vast te stellen of uit te spreken (1). (1) Zie concl. OM.

TAALGEBRUIK - Bestuurszaken - Vermelding in een andere taal dan de door de Taalwet Bestuurszaken aangeduide taal - Artikel 58 Taalwet Bestuurszaken - Openbare orde - Nietigheidssanctie - Toepassing door de rechter

- Art. 58, eerste lid Wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd bij KB 18 juli 1966

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

ENERGIE - Beslissing CREG - Bestuurshandeling - Uitdrukkelijke motivering - Artikel 6 Wet 29 juli 1991 - Toepassing

ENERGIE - Beslissing CREG - Bestuurshandeling - Motivering - Afdoende karakter - Begrip

ENERGIE - Tariefvoorstel - Gemotiveerde beslissing - Verplichting regulator - Artikel 12, § 7, Wet 29 april 1999 - Omvang

3/12/2019

L'article 58, alinéa 1er, de la loi du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative est d'ordre public et la sanction doit, selon le cas en application de l'article 159 de la Constitution, être appliquée par le juge quelle que soit l'existence du préjudice; lorsque le juge constate que certains passages d'un avis ou d'une communication au sens de l'article 40, alinéa 2, de la loi du 18 juillet 1966 n'ont pas été traduits dans leur totalité en néerlandais ou en français, il n'a aucune possibilité de choix et il est obligé de constater ou de prononcer la nullité de l'acte (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière administrative - Mention dans une langue autre que celle indiquée par la loi du 18 juillet 1966 - Loi du 18 juillet 1966, article 58 - Ordre public - Sanction de nullité - Application par le juge

- Art. 58, al. 1er Lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

ENERGIE - Décision de la CREG - Acte administratif - Motivation formelle - Loi du 29 juillet 1991, article 6 - Application

ENERGIE - Décision de la CREG - Acte administratif - Motivation - Caractère suffisant - Notion

ENERGIE - Proposition de tarification - Décision motivée - Obligation du régulateur - Loi du 29 avril 1999, article 12, § 7 -

P. 18/637

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Verordening nr. 838/2010 - Elektriciteitsstromen tussen transmissienetbeheerders - Vergoedingsmechanisme - Richtnoeren - Transmissietarifiering - Berekening

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Verordening nr. 714/2009 - Grensoverschrijdende handel in elektriciteit - Geharmoniseerd kader - Toegang tot het netwerk, tarifiering en bevoegdheden - Nationale regulerende instanties - Toepassing

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Beginsel van de loyale samenwerking - Artikel 4, § 3, Verdrag betreffende de Europese Unie - National norm - Risico tot conflict met een EU-norm - Nationale overheidsinstantie - Interpretatie

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Richtlijn nr. 2009/72/EG (Derde Elektriciteitsrichtlijn) - Artikel 32.1 - Artikelen 36 en 37 - Doelstellingen

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Richtlijn nr. 2009/72/EG (Derde Elektriciteitsrichtlijn) - Artikel 32.1 - Gelding

TAALGEBRUIK - Bestuurszaken - Vermelding in een andere taal dan de door de Taalwet Bestuurszaken aangeduide taal - Artikel 58 Taalwet Bestuurszaken - Openbare orde - Nietigheidssanctie - Toepassing door de rechter

TAALGEBRUIK - Bestuurszaken - Centrale diensten - Berichten en mededelingen (artikel 40 Taalwet Bestuurszaken) - Akten en overige stukken (artikelen 41 en 42 Taalwet Bestuurszaken) - Begrippen - Toepassing

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Nationale rechter - Verplichting tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie - Artikel 267 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie - Draagwijdte

De in artikel 12, §7, van de wet van 29 april 1999 neergelegde verplichting voor de regulator om zijn gemotiveerde beslissing over het tariefvoorstel mede te delen aan de netbeheerder, geldt niet enkel ten aanzien van de netbeheerder als aanvrager van de vergunning en de rechter, maar ten aanzien van elke betrokkene die tegen de bestuurshandeling kan opkomen; uit de vereiste dat de motivering eenieder, die gerechtigd is op te komen tegen de bestuurshandeling, in staat moet stellen te beoordelen of hij dit met nuttig gevolg kan doen, volgt tevens dat het noodzakelijk is de redenen uiteen te zetten waarom de argumentatie van de netbeheerder wordt bijgetreden (1). (1) Zie concl. OM.

ENERGIE - Tariefvoorstel - Gemotiveerde beslissing - Verplichting regulator - Artikel 12, § 7, Wet 29 april 1999 - Omvang

- Artt. 3 en 6 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

- Art. 12, § 7 Wet 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Etendue

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Règlement n° 838/2010 - Flux d'électricité entre gestionnaires de réseau de transport - Mécanisme de compensation - Orientations - Redevances de transport - Calcul

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Règlement n° 714/2009 - Echanges transfrontaliers d'électricité - Cadre harmonisé - Accès au réseau, tarification et compétences - Instances régulatrices nationales - Application

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Principe de coopération loyale - Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, article 4, § 3 - Norme nationale - Risque de conflit avec une norme de l'Union européenne - Instance gouvernementale nationale - Interprétation

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Directive n° 2009/72/CE (Troisième Directive sur l'électricité) - Article 32, § 1er - Articles 36 et 37 - Objectifs

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Directive n° 2009/72/CE (Troisième Directive sur l'électricité) - Article 32, § 1er - Validité

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière administrative - Mention dans une langue autre que celle indiquée par la loi du 18 juillet 1966 - Loi du 18 juillet 1966, article 58 - Ordre public - Sanction de nullité - Application par le juge

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière administrative - Services centraux - Avis et communications (article 40 de la loi du 18 juillet 1966) - Actes et autres pièces (articles 41 et 42 de la loi du 18 juillet 1966) - Notions - Application

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Juge national - Obligation de poser une question préjudicielle à la Cour de justice - Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, article 267 - Portée

L'obligation pour l'autorité de régularisation, contenue à l'article 12, § 7, de la loi du 29 avril 1999, de communiquer sa décision motivée relative à la proposition tarifaire au gestionnaire de réseau, s'applique non seulement à l'égard du ce dernier en tant que demandeur de l'autorisation et du juge, mais à l'égard de toute personne intéressée qui peut critiquer l'acte administratif; il ressort aussi de la condition que la motivation doit permettre à quiconque ayant le droit de critiquer l'acte administratif d'apprécier s'il peut le faire de manière utile, qu'il est nécessaire d'exposer les motifs pour lesquels l'argumentation du gestionnaire de réseau est admise (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ENERGIE - Proposition de tarification - Décision motivée - Obligation du régulateur - Loi du 29 avril 1999, article 12, § 7 - Etendue

- Art. 3 et 6 L. du 29 juillet 1991

- Art. 12, § 7 L. du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité

De in punt 3 van deel B van Verordening nr. 838/2010 vermelde "door de producenten betaalde jaarlijkse gemiddelde transmissietarieven", verwijst naar het in punt 2 van dit deel vermelde "waarde van de door de producenten betaalde jaarlijkse gemiddelde transmissietarieven", die berekend wordt op grond van het totaal van de gemiddelde transmissietariefkost per producent, en aldus van een individueel gemiddelde (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Verordening nr. 838/2010 - Elektriciteitsstromen tussen transmissienetbeheerders - Vergoedingsmechanisme - Richtnoeren - Transmissietarifiering - Berekening - deel B, punt (2) en (3) saanpak voor de transmissietarifiering

Gelet op de verschillende doestelling die ten grondslag ligt aan artikel 32.1. van richtlijn nr. 2009/72/EG (Derde Elektriciteitsrichtlijn), enerzijds, dat de toegang van derden tot de transmissie- en distributiesystemen, gegrond op transparantie en non-discriminatie betreft en dat deel uitmaakt van het hoofdstuk VIII betreffende de "Organisatie van de toegang tot het systeem", en de artikelen 36 en 37 van dezelfde richtlijn, anderzijds, die de algemene doelstelling, taak en bevoegdheden van de regulerende instantie tot voorwerp hebben en aldus deel uitmaken van het hoofdstuk IX over de nationale regulerende instanties, verhouden deze bepalingen zich niet als een *lex generalis* ten opzichte van een *lex specialis*, zodat hieruit niet kan worden afgeleid dat de artikelen 36 en 37 primeren op het artikel 32.1. van de richtlijn (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Richtlijn nr. 2009/72/EG (Derde Elektriciteitsrichtlijn) - Artikel 32.1 - Artikelen 36 en 37 - Doelstellingen - Artt. 32.1, 36 en 37 Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG

Het afdoende karakter van de motivering houdt in dat deze pertinent moet zijn en draagkrachtig, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen; de motivering moet eenieder, die gerechtigd is op te komen tegen de bestuurshandeling, in staat stellen te beoordelen of hij dit met nuttig gevolg kan doen (1). (1) Zie concl. OM.

ENERGIE - Beslissing CREG - Bestuurshandeling - Motivering - Afdoende karakter - Begrip - Art. 3 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

Les "redevances annuelles moyennes versées pour le transport par les producteurs" visées au point 3 de la partie B du Règlement n° 838/2010 se réfère "à la valeur des redevances annuelles moyennes versées pour le transport par les producteurs" visées au point 2 de cette partie, qui est calculée sur la base du total des redevances annuelles moyennes par producteur et donc sur la base d'une moyenne individuelle (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Règlement n° 838/2010 - Flux d'électricité entre gestionnaires de réseau de transport - Mécanisme de compensation - Orientations - Redevances de transport - Calcul - partie B, points (2) et (3) Règl. Comm. CE n° 838/2010 du 23 septembre 2010

Eu égard à l'objectif différent qui est à la base de l'article 32.1 de la Directive n° 2009/72/CE (Troisième directive sur l'électricité), d'une part, qui concerne l'accès des tiers aux réseaux de transport et de distribution, fondé sur la transparence et la non-discrimination et qui fait partie du chapitre VIII relatif à l' "Organisation de l'accès au réseau", et les articles 36 et 37 de la même directive, d'autre part, qui concernent les objectifs généraux, les missions et compétences de l'autorité de régulation et qui font ainsi partie du chapitre IX relatif aux autorités de régulation nationales, ces dispositions ne se comportent pas comme une *lex generalis* à l'égard d'une *lex specialis*, de sorte qu'il ne peut s'en déduire que les articles 36 et 37 priment sur l'article 32.1 de la directive (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Directive n° 2009/72/CE (Troisième Directive sur l'électricité) - Article 32, § 1er - Articles 36 et 37 - Objectifs - Art. 32.1, 36 et 37 Directive 2009/72/CE du Parlement européen et du Conseil du 13 juillet 2009

Le caractère suffisant de la motivation implique que celle-ci doit être pertinente et complète c'est-à-dire que les motifs invoqués doivent suffire pour fonder la décision; la motivation doit permettre à quiconque ayant le droit de critiquer un acte administratif, d'apprécier s'il peut le faire de manière utile (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ENERGIE - Décision de la CREG - Acte administratif - Motivation - Caractère suffisant - Notion - Art. 3 L. du 29 juillet 1991

Het criterium dat "er geen ruimte voor redelijke twijfel mag bestaan" opdat de nationale rechter overeenkomstig artikel 267 VWEU niet verplicht zou zijn een prejudiciële vraag te stellen, geldt voor de nationale rechter tegen wiens beslissingen geen rechtsmiddel meer openstaat, maar niet voor de rechter tegen wiens beslissingen wel nog een rechtsmiddel openstaat (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Nationale rechter - Verplichting tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie - Artikel 267 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie - Draagwijdte
- Art. 267 Verdrag van 25 maart 1957 de werking van de Europese Unie

Ingeval de toepassing van een nationale norm dreigt te leiden tot een conflict met een EU-norm, zoals bij niet-tijdige omzetting van een richtlijn, dient een nationale overheidsinstantie, zoals de eiseres, krachtens het beginsel van de loyale samenwerking neergelegd in artikel 4, § 3, VEU na te gaan of het nationale recht zodanig kan worden geïnterpreteerd dat het bedoelde conflict wordt vermeden, met name door een richtlijnconforme uitlegging of toepassing (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Beginsel van de loyale samenwerking - Artikel 4, § 3, Verdrag betreffende de Europese Unie - Nationale norm - Risico tot conflict met een EU-norm - Nationale overheidsinstantie - Interpretatie
- Art. 4, § 3 Verdrag 7 februari 1992 betreffende de Europese Unie

Krachtens artikel 32.1. van de Derde Elektriciteitsrichtlijn moeten de bekendgemaakte tarieven voor alle in aanmerking komende afnemers gelden en objectief worden toegepast zonder onderscheid te maken tussen systeemgebruikers; uit deze bepaling volgt dat de verplichting voor de regulator om, binnen het kader van zijn beleid, het principe van de niet-discriminatie na te leven, een algemene gelding heeft (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Richtlijn nr. 2009/72/EG (Derde Elektriciteitsrichtlijn) - Artikel 32.1 - Gelding
- Art. 32.1 Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG

Le critère suivant lequel "il ne peut exister de place pour un doute raisonnable" pour que le juge national, conformément à l'article 267 du TFUE ne soit pas tenu de poser une question préjudicielle, s'applique au juge national dont les décisions ne peuvent plus faire l'objet d'un recours, mais pas au juge dont les décisions peuvent encore faire l'objet d'un recours (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Juge national - Obligation de poser une question préjudicielle à la Cour de justice - Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, article 267 - Portée
- Art. 267 Traité du 25 mars 1957 sur le fonctionnement de l'Union européenne

Si l'application d'une norme nationale menace de donner lieu à un conflit avec une norme européenne, comme en cas de transposition tardive d'une directive, une autorité gouvernementale nationale, comme la demanderesse, est tenue, en vertu du principe de coopération loyale contenu à l'article 4, § 3, du Traité sur l'Union européenne, d'examiner si le droit national peut être interprété de manière telle que ledit conflit soit évité, à savoir par une interprétation ou une application conforme à la directive (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Principe de coopération loyale - Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, article 4, § 3 - Norme nationale - Risque de conflit avec une norme de l'Union européenne - Instance gouvernementale nationale - Interprétation
- Art. 4, § 3 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

En vertu de l'article 32.1 de la Troisième directive sur l'électricité les tarifs publiés doivent être appliqués objectivement et sans discrimination entre les utilisateurs du réseau; il ressort de cette disposition que l'obligation de l'autorité de régularisation de respecter le principe de non-discrimination, dans le cadre de sa politique, est d'application générale (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Directive n° 2009/72/CE (Troisième Directive sur l'électricité) - Article 32, § 1er - Validité
- Art. 32.1 Directive 2009/72/CE du Parlement européen et du Conseil du 13 juillet 2009

Krachtens artikel 6 van de Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen is deze wet slechts van toepassing op de bijzondere regelingen waarbij de uitdrukkelijke motivering van bepaalde bestuurshandelingen is voorgeschreven, in zoverre deze regelingen minder strenge verplichtingen opleggen dan die bepaald in de voorafgaande artikelen; hieruit volgt dat de strengste motiveringsplicht van toepassing moet zijn (1). (1) Zie concl. OM.

ENERGIE - Beslissing CREG - Bestuurshandeling - Uitdrukkelijke motivering - Artikel 6 Wet 29 juli 1991 - Toepassing

- Art. 6 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

Uit de bepalingen van artikel 40, tweede lid, 41, § 1 en 2, en 42 Taalwet Bestuurszaken volgt dat de berichten en mededelingen van de centrale diensten, waarvan sprake in artikel 40 Taalwet Bestuurszaken, deze zijn die bestemd zijn voor het publiek in het algemeen, terwijl de akten en overige stukken waarvan sprake in de artikelen 41 en 42 van toepassing zijn op de geïndividualiseerde betrekkingen van de overheid met particulieren en private bedrijven; op grond van de vaststellingen, die inhielden dat de bestreden beslissing te dezen niet enkel gericht was tegen de netbeheerder die het voorstel had ingediend, maar tot elke mogelijke gebruiker in welk taalgebied deze zich ook bevindt, zonder onderscheid des persoons, vermochten de appelrechters te oordelen dat deze beslissing valt onder de categorie "berichten en mededelingen" bedoeld in artikel 40, tweede lid, Taalwet Bestuurszaken (1). (1) Zie concl. OM.

TAALGEBRUIK - Bestuurszaken - Centrale diensten - Berichten en mededelingen (artikel 40 Taalwet Bestuurszaken) - Akten en overige stukken (artikelen 41 en 42 Taalwet Bestuurszaken) - Begrippen - Toepassing

- Artt. 40, tweede lid, 41, §§ 1 en 2, en 42 Taalwet Bestuurszaken op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd bij KB 18 juli 1966

En vertu de l'article 6 de la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs, cette loi ne s'applique aux régimes particuliers imposant la motivation formelle de certains actes administratifs que dans la mesure où ces régimes prévoient des obligations moins contraignantes que celles organisées par les articles précédents; il s'ensuit que le devoir de motivation le plus sévère doit être appliqué (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ENERGIE - Décision de la CREG - Acte administratif - Motivation formelle - Loi du 29 juillet 1991, article 6 - Application

- Art. 6 L. du 29 juillet 1991

Il ressort des dispositions des articles 40, alinéa 2, 41, § 1er et 2, et 42 de la loi du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative que les avis et communications des services centraux, dont il est question à l'article 40 de la loi du 18 juillet 1966, sont ceux qui sont destinés au public en général, alors que les actes et autres pièces dont il est question aux articles 41 et 42 s'appliquent aux relations individualisées de l'autorité avec les particuliers et les entreprises privées; sur la base des constatations qui impliquaient que la décision attaquée n'était, en l'espèce, pas uniquement dirigée contre le gestionnaire de réseau qui avait introduit la proposition mais s'adressait à tout usager éventuel quelle que soit la région linguistique dans laquelle il se trouve, sans distinction de personnes, les juges d'appel ont pu considérer que cette décision relève de la catégorie "avis et communications" visée à l'article 40, alinéa 2, de la loi du 18 juillet 1966 (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière administrative - Services centraux - Avis et communications (article 40 de la loi du 18 juillet 1966) - Actes et autres pièces (articles 41 et 42 de la loi du 18 juillet 1966) - Notions - Application

- Art. 40, al. 2, § 1er et 2, et 42 Lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966

Uit de titel, de rechtsoverwegingen (3), (6), (11), (13) en (30) alsook uit de artikelen 1,13,14 en 18 van Verordening nr. 714/2009 van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening nr. 1228/2003 blijkt dat de bedoelde verordening het verschaffen van een geharmoniseerd kader voor de grensoverschrijdende handel in elektriciteit viseert; aldus moeten de daarin gestelde regels tot harmonisatie van de toegang tot het netwerk en tarifiering en de bevoegdheden die daartoe aan de nationale regulerende instanties worden toegekend, in het kader van de grensoverschrijdende handel worden beschouwd (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Verordening nr. 714/2009 - Grensoverschrijdende handel in elektriciteit - Geharmoniseerd kader - Toegang tot het netwerk, tarifiering en bevoegdheden - Nationale regulerende instanties - Toepassing

- Artt. 1, 13, 14 en 18 Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003

Il ressort du titre, des considérations (3), (6), (11), (13) et (30) ainsi que des articles 1er, 13, 14 et 18 du Règlement n° 714/2009 du 13 juillet 2009 sur les conditions d'accès au réseau pour les échanges transfrontaliers d'électricité et abrogeant le règlement (CE) n° 1228/2003 que ce règlement tend à procurer un cadre harmonisé pour les échanges transfrontaliers d'électricité; ainsi les règles qu'il contient tendant à l'harmonisation de l'accès au réseau et la tarification et les compétences accordées à cet effet aux autorités de régulation nationales, doivent être considérées dans le cadre des échanges transfrontaliers (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Règlement n° 714/2009 - Echanges transfrontaliers d'électricité - Cadre harmonisé - Accès au réseau, tarification et compétences - Instances régulatrices nationales - Application

- Art. 1er, 13, 14 et 18 Règlement (CE) n° 714/2009 du Parlement européen et du Conseil du 13 juillet 2009

C.13.0279.N

24 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160324.10](#)

AC nr. ...

De in solidum veroordeling van medeaansprakelijken sluit niet uit dat diegene op wie een objectieve aansprakelijkheid rust, integraal verhaal neemt op de medeaansprakelijke door wiens fout de schade is ontstaan.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Overeenkomsten en regres - Regres - Medeaansprakelijken - Veroordeling in solidum - Objectieve aansprakelijkheid
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Verscheidene daders - Hoofdelijkheid - Medeaansprakelijken - Veroordeling in solidum - Objectieve aansprakelijkheid - Regres

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

La condamnation in solidum des coresponsables n'exclut pas que celui à qui incombe une responsabilité objective, exerce intégralement un recours contre le coresponsable par la faute duquel le dommage est né.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Conventions. recours - Action récursoire - Coresponsables - Condamnation in solidum - Responsabilité objective
- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Pluralité d'auteurs. solidarité - Coresponsables - Condamnation in solidum - Responsabilité objective - Recours

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.13.0298.F

10 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160610.1](#)

AC nr. ...

De stukken die de verweerder tot staving van de niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep overlegt, moeten bij zijn memorie van antwoord worden gevoegd en bijgevolg moet er, bij het beoordelen van het tegen het cassatieberoep opgeworpen middel van niet-ontvankelijkheid, geen acht worden geslagen op de hierna neergelegde stukken.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Duur, begin en einde - Begin - Eiser
3/12/2019

Les pièces produites par le défendeur pour justifier de l'irrecevabilité du pourvoi doivent être jointes à son mémoire en réponse et il n'y a dès lors pas lieu d'avoir égard, pour apprécier les mérites de la fin de non-recevoir opposée au pourvoi, aux pièces déposées ultérieurement.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Durée, point de départ et

P. 23/637

die in een niet-aangrenzend Europees land verblijft - Tegen het cassatieberoep opgeworpen middel van niet-ontvankelijkheid - Laattijdigheid - Bestreden arrest - Betekening via de post - Bewijs - Stukken waarop het Hof vermag acht te slaan

- Artt. 55, 2°, 1073, eerste en tweede lid, 1098 en 1100 Gerechtelijk Wetboek

fin - Point de départ - Demandeur résidant dans un pays d'Europe non limitrophe - Fin de non-recevoir au pourvoi - Tardiveté - Arrêt attaqué - Signification par l'entremise des services postaux - Preuve - Pièces auxquelles la Cour peut avoir égard

- Art. 55, 2°, 1073, al. 1er et 2, 1098 et 1100 Code judiciaire

C.13.0343.F

15 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160415.3](#)

AC nr. ...

Les rémunérations payées aux membres de la famille ne sont des frais professionnels déductibles du dirigeant d'entreprise que lorsqu'ils sont inhérents à ses activités en tant que dirigeant d'entreprise au sein de la société et pas à l'activité sociale de la société; il faut, à cet égard, examiner si les activités des membres de la famille bénéficient au dirigeant d'entreprise ou à la société (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Vreemdelingen - Raad voor Vreemdelingenbetwistingen - Schorsing van de beslissingen tot weigering van visa - Veroordeling tot het nemen van nieuwe beslissingen binnen een vastgestelde termijn - Geen beslissingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter in kort geding - Recht op visa - Eerbiediging van de fysieke integriteit - Verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen - Bevoegdheid

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Burgerlijke rechten - Vreemdelingen - Raad voor Vreemdelingenbetwistingen - Schorsing van de beslissingen tot weigering van visa - Veroordeling tot het nemen van nieuwe beslissingen binnen een vastgestelde termijn - Geen beslissingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter in kort geding - Recht op visa - Eerbiediging van de fysieke integriteit - Verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen - Bevoegdheid

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Burgerlijke rechten - Vreemdelingen - Bevoegdheid van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

KORT GEDING - Vreemdelingen - Raad voor Vreemdelingenbetwistingen - Schorsing van de beslissingen tot weigering van visa - Veroordeling tot het nemen van nieuwe beslissingen binnen een vastgestelde termijn - Geen beslissingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter in kort geding - Recht op visa - Eerbiediging van de fysieke integriteit - Verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen - Bevoegdheid

KORT GEDING - Vreemdelingen - Bevoegdheid van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

MACHTEN - Rechterlijke macht - Vreemdelingen - Raad voor Vreemdelingenbetwistingen - Schorsing van de beslissingen tot weigering van visa - Veroordeling tot het nemen van nieuwe beslissingen binnen een vastgestelde termijn - Geen beslissingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter in kort geding - Recht op visa - Eerbiediging van de fysieke integriteit - Verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen - Bevoegdheid

MACHTEN - Rechterlijke macht - Vreemdelingen - Bevoegdheid

Bezoldigingen betaald aan gezinsleden zijn slechts aftrekbare beroepskosten van de bedrijfsleider wanneer ze inherent zijn aan zijn activiteiten als bedrijfsleider binnen de vennootschap en niet aan de maatschappelijke activiteit van de vennootschap; daartoe moet worden nagegaan of de activiteiten van de gezinsleden aan de bedrijfsleider dan wel aan de vennootschap ten goede komen (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Etrangers - Conseil du contentieux des étrangers - Suspension des décisions refusant des visas - Condamnation à prendre de nouvelles décisions dans un délai déterminé - Absence de décisions - Saisine du juge des référés - Droit aux visas - Respect de l'intégrité physique - Prohibition des traitements inhumains et dégradants - Compétence

Conclusions de l'avocat général Werquin.

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/- Droits civils - Etrangers - Conseil du contentieux des étrangers - Suspension des décisions refusant des visas - Condamnation à prendre de nouvelles décisions dans un délai déterminé - Absence de décisions - Saisine du juge des référés - Droit aux visas - Respect de l'intégrité physique - Prohibition des traitements inhumains et dégradants - Compétence

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/- Droits civils - Etrangers - Compétence du Conseil du contentieux des étrangers

REFERE - Etrangers - Conseil du contentieux des étrangers - Suspension des décisions refusant des visas - Condamnation à prendre de nouvelles décisions dans un délai déterminé - Absence de décisions - Saisine du juge des référés - Droit aux visas - Respect de l'intégrité physique - Prohibition des traitements inhumains et dégradants - Compétence

REFERE - Etrangers - Compétence du Conseil du contentieux des étrangers

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Etrangers - Conseil du contentieux des étrangers - Suspension des décisions refusant des visas - Condamnation à prendre de nouvelles décisions dans un délai déterminé - Absence de décisions - Saisine du juge des référés - Droit aux visas - Respect de l'intégrité physique - Prohibition des traitements inhumains et dégradants - Compétence

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Etrangers - Compétence du

van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

VREEMDELINGEN - Raad voor Vreemdelingenbetwistingen - Schorsing van de beslissingen tot weigering van visa - Veroordeling tot het nemen van nieuwe beslissingen binnen een vastgestelde termijn - Geen beslissingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter in kort geding - Recht op visa - Eerbiediging van de fysieke integriteit - Verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen - Bevoegdheid

VREEMDELINGEN - Bevoegdheid van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

De rechter in kort geding en het hof van beroep verantwoordelijk niet naar recht hun beslissing dat zij zonder rechtsmacht zijn om uitspraak te doen over de vordering tot veroordeling van de Staat tot het uitreiken van visa, die gegrond is op het burgerlijk recht op eerbiediging van de fysieke integriteit en op het verbod van onmenselijke of vernederende behandelingen, zonder te onderzoeken of de fysieke integriteit van de eisers werd bedreigd omdat de Staat had verzuimd het arrest van de raad voor vreemdelingenbetwistingen ten uitvoer te leggen (1).

(1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

VREEMDELINGEN - Raad voor Vreemdelingenbetwistingen - Schorsing van de beslissingen tot weigering van visa - Veroordeling tot het nemen van nieuwe beslissingen binnen een vastgestelde termijn - Geen beslissingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter in kort geding - Recht op visa - Eerbiediging van de fysieke integriteit - Verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen - Bevoegdheid

- Artt. 39/1, § 1, tweede lid, 39/82, § 1, eerste lid, 39/84, Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

KORT GEDING - Vreemdelingen - Raad voor Vreemdelingenbetwistingen - Schorsing van de beslissingen tot weigering van visa - Veroordeling tot het nemen van nieuwe beslissingen binnen een vastgestelde termijn - Geen beslissingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter in kort geding - Recht op visa - Eerbiediging van de fysieke integriteit - Verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen - Bevoegdheid

- Artt. 39/1, § 1, tweede lid, 39/82, § 1, eerste lid, 39/84, Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Vreemdelingen - Raad voor Vreemdelingenbetwistingen - Schorsing van de beslissingen tot weigering van visa - Veroordeling tot het nemen van nieuwe beslissingen binnen een vastgestelde termijn - Geen beslissingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter in kort geding - Recht op visa - Eerbiediging van de fysieke integriteit - Verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen - Bevoegdheid

- Artt. 39/1, § 1, tweede lid, 39/82, § 1, eerste lid, 39/84, Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Burgerlijke rechten - Vreemdelingen - Raad voor

3/12/2019

Conseil du contentieux des étrangers

ETRANGERS - Conseil du contentieux des étrangers - Suspension des décisions refusant des visas - Condamnation à prendre de nouvelles décisions dans un délai déterminé - Absence de décisions - Saisine du juge des référés - Droit aux visas - Respect de l'intégrité physique - Prohibition des traitements inhumains et dégradants - Compétence

ETRANGERS - Compétence du Conseil du contentieux des étrangers

Le juge des référés et la cour d'appel ne justifient pas légalement leur décision qu'ils sont sans juridiction pour statuer sur la demande de condamnation de l'État à délivrer des visas, fondée sur le droit civil au respect de l'intégrité physique et à la prohibition des traitements inhumains et dégradants, sans vérifier si l'intégrité physique des demandeurs était menacée à défaut pour l'État d'exécuter l'arrêt du conseil du contentieux des étrangers (1). (1) Voir les concl. du MP.

ETRANGERS - Conseil du contentieux des étrangers - Suspension des décisions refusant des visas - Condamnation à prendre de nouvelles décisions dans un délai déterminé - Absence de décisions - Saisine du juge des référés - Droit aux visas - Respect de l'intégrité physique - Prohibition des traitements inhumains et dégradants - Compétence

- Art. 39/1, § 1er, al. 2, 39/82, § 1er, al. 1er, 39/84, al. 1 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

REFERE - Etrangers - Conseil du contentieux des étrangers - Suspension des décisions refusant des visas - Condamnation à prendre de nouvelles décisions dans un délai déterminé - Absence de décisions - Saisine du juge des référés - Droit aux visas - Respect de l'intégrité physique - Prohibition des traitements inhumains et dégradants - Compétence

- Art. 39/1, § 1er, al. 2, 39/82, § 1er, al. 1er, 39/84, al. 1 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Etrangers - Conseil du contentieux des étrangers - Suspension des décisions refusant des visas - Condamnation à prendre de nouvelles décisions dans un délai déterminé - Absence de décisions - Saisine du juge des référés - Droit aux visas - Respect de l'intégrité physique - Prohibition des traitements inhumains et dégradants - Compétence

- Art. 39/1, § 1er, al. 2, 39/82, § 1er, al. 1er, 39/84, al. 1 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/- Droits civils - Etrangers - Conseil du contentieux des étrangers -

P. 25/637

Vreemdelingenbetwistingen - Schorsing van de beslissingen tot weigering van visa - Veroordeling tot het nemen van nieuwe beslissingen binnen een vastgestelde termijn - Geen beslissingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter in kort geding - Recht op visa - Eerbiediging van de fysieke integriteit - Verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen - Bevoegdheid

- Artt. 39/1, § 1, tweede lid, 39/82, § 1, eerste lid, 39/84, Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

MACHTEN - Rechterlijke macht - Vreemdelingen - Raad voor Vreemdelingenbetwistingen - Schorsing van de beslissingen tot weigering van visa - Veroordeling tot het nemen van nieuwe beslissingen binnen een vastgestelde termijn - Geen beslissingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter in kort geding - Recht op visa - Eerbiediging van de fysieke integriteit - Verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen - Bevoegdheid

- Artt. 39/1, § 1, tweede lid, 39/82, § 1, eerste lid, 39/84, Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

De artikelen 39/1, §1, tweede lid, 39/2, §2, 39/82, §1, eerste lid, 39/84, eerste lid, en 63, tweede lid, Vreemdelingenwet, krachtens welke de raad voor vreemdelingenbetwistingen bevoegd is om, in het kader van een administratief kort geding en onder de in artikel 39/82, §2, eerste lid, bepaalde voorwaarden, de schorsing te bevelen van de tenuitvoerlegging van de individuele beslissingen die hij kan vernietigen en, bij voorraad, alle nodige maatregelen te bevelen om de belangen van de partijen of van de personen die belang hebben bij de oplossing van de zaak veilig te stellen, wijken niet af van de rechtsmacht van de hoven en rechtbanken betreffende de geschillen over burgerlijke rechten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

VREEMDELINGEN - Bevoegdheid van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

- Artt. 39/1, § 1, tweede lid, 39/82, § 1, eerste lid, 39/84, Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

MACHTEN - Rechterlijke macht - Vreemdelingen - Bevoegdheid van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

- Artt. 39/1, § 1, tweede lid, 39/82, § 1, eerste lid, 39/84, Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Burgerlijke rechten - Vreemdelingen - Bevoegdheid van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

- Artt. 39/1, § 1, tweede lid, 39/82, § 1, eerste lid, 39/84, Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

KORT GEDING - Vreemdelingen - Bevoegdheid van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

- Artt. 39/1, § 1, tweede lid, 39/82, § 1, eerste lid, 39/84, Wet van 3/12/2019

Suspension des décisions refusant des visas - Condamnation à prendre de nouvelles décisions dans un délai déterminé - Absence de décisions - Saisine du juge des référés - Droit aux visas - Respect de l'intégrité physique - Prohibition des traitements inhumains et dégradants - Compétence

- Art. 39/1, § 1er, al. 2, 39/82, § 1er, al. 1er, 39/84, al. 1 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Etrangers - Conseil du contentieux des étrangers - Suspension des décisions refusant des visas - Condamnation à prendre de nouvelles décisions dans un délai déterminé - Absence de décisions - Saisine du juge des référés - Droit aux visas - Respect de l'intégrité physique - Prohibition des traitements inhumains et dégradants - Compétence

- Art. 39/1, § 1er, al. 2, 39/82, § 1er, al. 1er, 39/84, al. 1 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Les articles 39/1, § 1er, alinéa 2, 39/2, § 2, 39/82, § 1er, alinéa 1er, 39/84, alinéa 1er, et 63, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980, qui confèrent au conseil du contentieux des étrangers le pouvoir d'ordonner, dans le cadre d'un référé administratif et dans les conditions prévues à l'article 39/82, § 2, alinéa 1er, la suspension de l'exécution des décisions individuelles qu'il a le pouvoir d'annuler et, au provisoire, toutes les mesures nécessaires à la sauvegarde des intérêts des parties ou des personnes qui ont intérêt à la solution de l'affaire, ne dérogent pas au pouvoir de juridiction des cours et tribunaux sur les contestations relatives aux droits civils (1). (1) Voir les concl. du MP.

ETRANGERS - Compétence du Conseil du contentieux des étrangers

- Art. 39/1, § 1er, al. 2, 39/82, § 1er, al. 1er, 39/84, al. 1 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Etrangers - Compétence du Conseil du contentieux des étrangers

- Art. 39/1, § 1er, al. 2, 39/82, § 1er, al. 1er, 39/84, al. 1 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/ - Droits civils - Etrangers - Compétence du Conseil du contentieux des étrangers

- Art. 39/1, § 1er, al. 2, 39/82, § 1er, al. 1er, 39/84, al. 1 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

REFERE - Etrangers - Compétence du Conseil du contentieux des étrangers

- Art. 39/1, § 1er, al. 2, 39/82, § 1er, al. 1er, 39/84, al. 1 L. du 15

C.13.0399.N

17 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160317.8](#)

AC nr. ...

Artikel 9 Monumentendecreet verzet zich tegen het verlenen van stedenbouwkundige vergunningen of verkavelingsvergunningen die de facto leiden tot de opheffing van de bescherming als monument of als stads- of dorpsgezicht; hieruit kan niet worden afgeleid dat het steeds tot het wezen van het beschermingsbesluit behoort de bestaande toestand te behouden en dat een bouw- of verkavelingsvergunning op de gronden die zijn opgenomen in het beschermingsbesluit, altijd vereist dat het beschermingsbesluit voorafgaandelijk wordt opgeheven (1). (1) Zie concl. OM.

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Monumenten - Beschermingsbesluit - Verordenende kracht - Draagwijdte - Bouw- of verkavelingsvergunning

- Art. 9 Decr. 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten

STEDENBOUW - Allerlei - Monumenten - Beschermingsbesluit - Verordenende kracht - Draagwijdte - Bouw- of verkavelingsvergunning

- Art. 9 Decr. 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Monumenten - Beschermingsbesluit - Verordenende kracht - Draagwijdte - Bouw- of verkavelingsvergunning

STEDENBOUW - Allerlei - Monumenten - Beschermingsbesluit - Verordenende kracht - Draagwijdte - Bouw- of verkavelingsvergunning

L'article 9 du décret du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et sites urbains et ruraux s'oppose à la délivrance de permis d'urbanisme ou de permis de lotir entraînant de facto la suppression de la protection en tant que monument ou site urbain ou rural; il ne peut s'en déduire qu'il relève toujours de l'essence même du décret du 3 mars 1976 de maintenir la situation existante et qu'un permis de bâtir ou de lotir délivré pour les terrains qui sont repris dans le décret du 3 mars 1976 requiert toujours que le décret soit préalablement levé (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Monuments - Décret du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et sites urbains et ruraux - Force réglementaire - Portée - Permis de bâtir ou de lotir

- Art. 9 Décret du 3 mars 1976

URBANISME - Divers - Monuments - Décret du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et sites urbains et ruraux - Force réglementaire - Portée - Permis de bâtir ou de lotir

- Art. 9 Décret du 3 mars 1976

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Monuments - Décret du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et sites urbains et ruraux - Force réglementaire - Portée - Permis de bâtir ou de lotir

URBANISME - Divers - Monuments - Décret du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et sites urbains et ruraux - Force réglementaire - Portée - Permis de bâtir ou de lotir

C.13.0455.F

24 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161124.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve werking - Bevestiging van de door de eerste rechter bevolen onderzoeksmaatregel - Wijziging van het beroepen vonnis

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Onpartijdigheid van een gerecht wegens de samenstelling ervan - Ontvankelijkheid

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Onpartijdigheid van een rechter wegens zijn persoonlijke toestand - Ontvankelijkheid

Conclusions de l'avocat général Werquin.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Confirmation de la mesure d'instruction ordonnée par le premier juge - Réformation du jugement en appel

Conclusions de l'avocat général Werquin.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Impartialité d'une juridiction en raison de sa composition - Recevabilité

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Impartialité d'un juge déduit de sa situation personnelle - Recevabilité

WRAKING - Burgerlijke zaken - Onpartijdigheid van een gerecht wegens de samenstelling ervan - Nieuw middel - Ontvankelijkheid

WRAKING - Burgerlijke zaken - Onpartijdigheid van een rechter wegens zijn persoonlijke toestand - Nieuw middel - Ontvankelijkheid

Aangezien het bestreden vonnis de vordering tot wijziging van de beschikkingen van het beroepen vonnis gedeeltelijk gegrond verklaart, en zich niet ertoe beperkt de door de eerste rechter bevolen onderzoeksmaatregel geheel of gedeeltelijk te bevestigen, diende het de zaak niet naar de eerste rechter te verwijzen (1). (1) Zie concl. OM.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve werking - Bevestiging van de door de eerste rechter bevolen onderzoeksmaatregel - Wijziging van het beroepen vonnis

- Art. 1068, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Het middel dat de onpartijdigheid van een gerecht betwist vanwege de samenstelling ervan kan voor het eerst in de cassatieaanleg worden aangevoerd wanneer het steunt op een regel die, doordat hij de objectieve vereisten van de rechterlijke organisatie betreft, essentieel is voor de rechtsbedeling (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Onpartijdigheid van een gerecht wegens de samenstelling ervan - Ontvankelijkheid

WRAKING - Burgerlijke zaken - Onpartijdigheid van een gerecht wegens de samenstelling ervan - Nieuw middel - Ontvankelijkheid

Het middel dat het daarin aangevoerde gebrek aan onpartijdigheid afleidt uit de persoonlijke toestand, jegens de partijen of een van hen, van een rechter die de bestreden beslissing heeft gewezen, kan niet voor het eerst in de cassatieaanleg worden aangevoerd (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Onpartijdigheid van een rechter wegens zijn persoonlijke toestand - Ontvankelijkheid

WRAKING - Burgerlijke zaken - Onpartijdigheid van een rechter wegens zijn persoonlijke toestand - Nieuw middel - Ontvankelijkheid

RECUSATION - Matière civile - Impartialité d'une juridiction en raison de sa composition - Moyen nouveau - Recevabilité

RECUSATION - Matière civile - Impartialité d'un juge déduit de sa situation personnelle - Moyen nouveau - Recevabilité

Dès lors qu'il dit la demande de réformation des dispositions du jugement entrepris partiellement fondée, le jugement attaqué, qui ne se limite pas à confirmer entièrement ou partiellement la mesure d'instruction ordonnée par le premier juge, n'était pas tenu de renvoyer la cause au premier juge (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Confirmation de la mesure d'instruction ordonnée par le premier juge - Réformation du jugement dont appel

- Art. 1068, al. 2 Code judiciaire

Le moyen qui conteste l'impartialité d'une juridiction en raison de sa composition peut être soulevé pour la première fois dans l'instance en cassation lorsqu'il est fondé sur une règle qui, répondant aux exigences objectives de l'organisation judiciaire, est essentielle à l'administration de la justice (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Impartialité d'une juridiction en raison de sa composition - Recevabilité

RECUSATION - Matière civile - Impartialité d'une juridiction en raison de sa composition - Moyen nouveau - Recevabilité

Le moyen qui déduit le défaut d'impartialité qu'il allègue de la situation personnelle, à l'égard des parties ou de l'une d'elles, d'un juge ayant rendu la décision attaquée, ne peut être soulevé pour la première fois dans l'instance en cassation (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Impartialité d'un juge déduit de sa situation personnelle - Recevabilité

RECUSATION - Matière civile - Impartialité d'un juge déduit de sa situation personnelle - Moyen nouveau - Recevabilité

C.13.0573.N

23 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160623.1](#)

AC nr. ...

Afstand van geding belet niet dat de vordering later opnieuw wordt ingesteld, tenzij zij om een andere reden is uitgedoofd (1). (1) Zie concl. OM.

AFSTAND (RECHTSPLEGING) - Afstand van geding - Gevolg - 3/12/2019

Le désistement d'instance n'empêche pas que l'action soit à nouveau introduite ultérieurement à moins que l'action soit éteinte pour un autre motif (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DESISTEMENT (PROCEDURE) - Désistement d'instance -

P. 28/637

Opnieuw instellen van de vordering

- Artt. 820, 821, 822, 823 en 826, eerste lid *Gerechtelijk Wetboek*

Afstand van geding in hoger beroep impliceert niet noodzakelijk dat de partij het vast voornemen heeft haar instemming te betuigen met de beslissing; wanneer echter op het ogenblik waarop afstand van geding in hoger beroep wordt gedaan, het hoger beroep niet meer opnieuw kan worden ingesteld omdat de termijn daarvoor is verstreken, komt dit neer op een berusting in het beroepen vonnis (1). (1) Zie concl. OM.

AFSTAND (RECHTSPLEGING) - *Afstand van geding - In hoger beroep - Draagwijdte - Na het verstrijken van de beroepstermijn*

- Artt. 820, 821, 822, 823 en 826, eerste lid *Gerechtelijk Wetboek*

BERUSTING - *Afstand van geding - In hoger beroep - Draagwijdte - Na het verstrijken van de beroepstermijn*

- Artt. 820, 821, 822, 823 en 826, eerste lid *Gerechtelijk Wetboek*

HOGER BEROEP - *Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Afstand van geding - Draagwijdte - Na het verstrijken van de beroepstermijn*

- Artt. 820, 821, 822, 823 en 826, eerste lid *Gerechtelijk Wetboek*

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

AFSTAND (RECHTSPLEGING) - *Afstand van geding - Gevolg - Opnieuw instellen van de vordering*

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

AFSTAMMING - *Vaststelling van de afstamming - Vordering tot betwisting van vaderschap - Afstand van geding - In hoger beroep - Na het verstrijken van de beroepstermijn*

AFSTAND (RECHTSPLEGING) - *Afstand van geding - In hoger beroep - Draagwijdte - Na het verstrijken van de beroepstermijn*

AFSTAND (RECHTSPLEGING) - *Afstand van geding - In hoger beroep - Na het verstrijken van de beroepstermijn - Gevolg - Vordering tot betwisting van vaderschap*

BERUSTING - *Afstand van geding - In hoger beroep - Draagwijdte - Na het verstrijken van de beroepstermijn*

BERUSTING - *Afstamming - Vordering tot betwisting van vaderschap - Afstand van geding - In hoger beroep - Na het verstrijken van de beroepstermijn*

HOGER BEROEP - *Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Afstand van geding - Na het verstrijken van de beroepstermijn - Gevolg - Vordering tot betwisting van vaderschap*

HOGER BEROEP - *Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Afstand van geding - Draagwijdte - Na het verstrijken van de beroepstermijn*

VORDERING IN RECHTE - *Afstamming - Vordering tot betwisting van vaderschap - Afstand van geding - In hoger beroep - Na het verstrijken van de beroepstermijn*

Conséquence - Action à nouveau introduite

- Art. 820, 821, 822, 823 et 826, al. 1er *Code judiciaire*

Un désistement d'instance en degré d'appel n'implique pas nécessairement que la partie a l'intention certaine d'exprimer son adhésion à la décision; toutefois, lorsqu'un appel ne peut plus être interjeté à nouveau au moment où il y a désistement d'instance en degré d'appel dès lors que le délai pour le faire est expiré, cela équivaut à un acquiescement au jugement dont appel (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DESISTEMENT (PROCEDURE) - *Désistement d'instance - En degré d'appel - Portée - Après l'expiration du délai d'appel*

- Art. 820, 821, 822, 823 et 826, al. 1er *Code judiciaire*

ACQUIESCEMENT - *Désistement d'instance - En degré d'appel - Portée - Après l'expiration du délai d'appel*

- Art. 820, 821, 822, 823 et 826, al. 1er *Code judiciaire*

APPEL - *Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Procédure en degré d'appel - Désistement d'instance - Portée - Après l'expiration du délai d'appel*

- Art. 820, 821, 822, 823 et 826, al. 1er *Code judiciaire*

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

DESISTEMENT (PROCEDURE) - *Désistement d'instance - Conséquence - Action à nouveau introduite*

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

FILIATION - *Constatacion de la filiation - Action en contestation de paternité - Désistement d'instance - En degré d'appel - Après l'expiration du délai d'appel*

DESISTEMENT (PROCEDURE) - *Désistement d'instance - En degré d'appel - Portée - Après l'expiration du délai d'appel*

DESISTEMENT (PROCEDURE) - *Désistement d'instance - En degré d'appel - Après l'expiration du délai d'appel - Conséquence - Action en contestation de paternité*

ACQUIESCEMENT - *Désistement d'instance - En degré d'appel - Portée - Après l'expiration du délai d'appel*

ACQUIESCEMENT - *Filiation - Action en contestation de paternité - Désistement d'instance - En degré d'appel - Après l'expiration du délai d'appel*

APPEL - *Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Procédure en degré d'appel - Désistement d'instance - Après l'expiration du délai d'appel - Conséquence - Action en contestation de paternité*

APPEL - *Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Procédure en degré d'appel - Désistement d'instance - Portée - Après l'expiration du délai d'appel*

DEMANDE EN JUSTICE - *Filiation - Action en contestation de paternité - Désistement d'instance - En degré d'appel - Après l'expiration du délai d'appel*

Inzake een vordering tot betwisting van vaderschap kan niet geldig afstand van geding in hoger beroep worden gedaan wanneer op dat ogenblik niet meer opnieuw hoger beroep kan worden ingesteld omdat de beroepstermijn al is verstreken; de afstand in hoger beroep komt in dat geval immers neer op een berusting in het vonnis en dus op een verboden verzaking aan de vordering (1). (1) Zie concl. OM.

AFSTAMMING - Vaststelling van de afstamming - Vordering tot betwisting van vaderschap - Afstand van geding - In hoger beroep - Na het verstrijken van de beroepstermijn

- Artt. 318 en 331quater Burgerlijk Wetboek
- Artt. 820, 821, 822, 823 en 826, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

AFSTAND (RECHTSPLEGING) - Afstand van geding - In hoger beroep - Na het verstrijken van de beroepstermijn - Gevolg - Vordering tot betwisting van vaderschap

- Artt. 318 en 331quater Burgerlijk Wetboek
- Artt. 820, 821, 822, 823 en 826, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

BERUSTING - Afstamming - Vordering tot betwisting van vaderschap - Afstand van geding - In hoger beroep - Na het verstrijken van de beroepstermijn

- Artt. 318 en 331quater Burgerlijk Wetboek
- Artt. 820, 821, 822, 823 en 826, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Afstand van geding - Na het verstrijken van de beroepstermijn - Gevolg - Vordering tot betwisting van vaderschap

- Artt. 318 en 331quater Burgerlijk Wetboek
- Artt. 820, 821, 822, 823 en 826, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Afstamming - Vordering tot betwisting van vaderschap - Afstand van geding - In hoger beroep - Na het verstrijken van de beroepstermijn

- Artt. 318 en 331quater Burgerlijk Wetboek
- Artt. 820, 821, 822, 823 en 826, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

En cas d'action en contestation de paternité, le désistement d'instance en degré d'appel ne peut être valable lorsqu'à ce moment il n'est plus possible d'interjeter appel à nouveau dès lors que le délai d'appel est déjà expiré; le désistement en degré d'appel équivaut en effet dans ce cas à un acquiescement au jugement et donc à une renonciation interdite à l'action (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

FILIATION - Constatation de la filiation - Action en contestation de paternité - Désistement d'instance - En degré d'appel - Après l'expiration du délai d'appel

- Art. 318 et 331 quater Code civil
- Art. 820, 821, 822, 823 et 826, al. 1er Code judiciaire

DESISTEMENT (PROCEDURE) - Désistement d'instance - En degré d'appel - Après l'expiration du délai d'appel - Conséquence - Action en contestation de paternité

- Art. 318 et 331 quater Code civil
- Art. 820, 821, 822, 823 et 826, al. 1er Code judiciaire

ACQUIESCEMENT - Filiation - Action en contestation de paternité - Désistement d'instance - En degré d'appel - Après l'expiration du délai d'appel

- Art. 318 et 331 quater Code civil
- Art. 820, 821, 822, 823 et 826, al. 1er Code judiciaire

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Procédure en degré d'appel - Désistement d'instance - Après l'expiration du délai d'appel - Conséquence - Action en contestation de paternité

- Art. 318 et 331 quater Code civil
- Art. 820, 821, 822, 823 et 826, al. 1er Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Filiation - Action en contestation de paternité - Désistement d'instance - En degré d'appel - Après l'expiration du délai d'appel

- Art. 318 et 331 quater Code civil
- Art. 820, 821, 822, 823 et 826, al. 1er Code judiciaire

C.13.0574.N

18 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160218.11](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Voorkooprecht - Pachter - Uitzonderingen - Artikel 52, 2°, Pachtwet - Artikel 52, 4°, Pachtwet - Samenhang

Uit de samenhang van de bepalingen van artikel 52, 2°, Pachtwet en artikel 52, 4°, Pachtwet volgt niet dat artikel 52, 2°, tweede lid, Pachtwet voorrang heeft op artikel 52, 4°, Pachtwet (1). (1) Zie concl. OM.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Voorkooprecht - Pachter - Uitzonderingen - Artikel 52, 2°, Pachtwet - Artikel 52, 4°, Pachtwet - Samenhang

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Droit de préemption - Preneur - Exceptions - Loi du 4 novembre 1969 sur le bail à ferme, article 52, 2° - Loi du 4 novembre 1969 sur le bail à ferme, article 52, 4° - Combinaison

Il ne ressort pas de la combinaison des dispositions de l'article 52, 2° et de l'article 52, 4° de la loi du 4 novembre 1969 que l'article 52, 2°, alinéa 2, de cette loi prime sur l'article 52, 4°, de cette même loi (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Droit de préemption - Preneur - Exceptions - Loi du 4 novembre 1969 sur le bail à ferme, article 52, 2° - Loi du 4 novembre 1969 sur le bail à ferme, article

P. 30/637

- Artt. 52, 2°, en 52, 4° Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

52, 4° - Combinaison

- Art. 52, 2°, et 52, 4° L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

C.13.0584.F

29 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160129.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

VERJARING - Belastingzaken - Termijnen (aard, duur, aanvang, einde) - Aard - Schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provincies - Schuldvorderingen uit vonnissen

VERJARING - Belastingzaken - Termijnen (aard, duur, aanvang, einde) - Aanvang - Schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provincies - Aanslag in de personenbelasting - Rechterlijke vernietiging - Directeursbeslissing tot ontheffing - Geen tenuitvoerlegging - Schuldvorderingen tot teruggave van te veel geïnde belastingen - Betaling

Artikel 100, tweede lid, van het koninklijk besluit van 17 juli 1991 houdende coördinatie van de wetten op de Rijkscomptabiliteit voert een vervaltermijn in van de uitvoerbare titel; dat verval houdt geen verband met de verjaring van de rechtsvordering zelf en geldt slechts voor de schuldvorderingen die door een vonnis zijn vastgesteld (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2016, nr. ***

VERJARING - Belastingzaken - Termijnen (aard, duur, aanvang, einde) - Aard - Schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provincies - Schuldvorderingen uit vonnissen

- Art. 100, tweede lid Gecoördineerde wetten 17 juli 1991 op de Rijkscomptabiliteit

Noch het koninklijk besluit van 10 december 1868 houdende algemeen reglement op Rijkscomptabiliteit, noch enige andere wettelijke of verordenende bepaling stelt een rechtspleging in voor de terugvordering ten laste van de Staat van bedragen die een belastingplichtige heeft betaald als een ten zijnen name ingekohierde aanslag in de personenbelasting wanneer, ten gevolge van een rechterlijke beslissing die de nietigheid ervan uitspreekt, die aanslag het voorwerp heeft uitgemaakt van een directeursbeslissing die de ontheffing ervan beveelt en de bevoegde belastingontvanger de tenuitvoerlegging ervan niet volbrengt; dergelijke schuldvorderingen tot teruggave van te veel geïnde belastingen zijn ambtshalve betaalbaar (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2016, nr. ***

VERJARING - Belastingzaken - Termijnen (aard, duur, aanvang, einde) - Aanvang - Schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provincies - Aanslag in de personenbelasting -

Conclusions du premier avocat général Henkes.

PRESCRIPTION - Matière fiscale - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Nature - Créances à charge ou au profit de l'Etat et des provinces - Créances résultant de jugements

PRESCRIPTION - Matière fiscale - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Point de départ - Créances à charge ou au profit de l'Etat et des provinces - Cotisation à l'impôt des personnes physiques - Annulation judiciaire - Décision directoriale de dégrèvement - Défaut d'exécution - Créances en restitution d'impôts trop perçus - Paiement

L'article 100, alinéa 2, de l'arrêté royal du 17 juillet 1991 portant coordination des lois sur la comptabilité de l'État institue un délai de péremption du titre exécutoire; elle est étrangère à la prescription de l'action elle-même et ne s'applique qu'aux créances qui sont constatées par un jugement (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESCRIPTION - Matière fiscale - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Nature - Créances à charge ou au profit de l'Etat et des provinces - Créances résultant de jugements

- Art. 100, al. 2 Lois coordonnées du 17 juillet 1991 sur la comptabilité de l'Etat

Ni l'arrêté royal du 10 décembre 1868 portant règlement général sur la comptabilité de l'État ni aucune autre disposition légale ou réglementaire n'organise une procédure pour la récupération à charge de l'État de sommes qu'un contribuable a payées au titre d'une cotisation à l'impôt des personnes physiques enrôlée à sa charge lorsque, à la suite d'une décision de justice prononçant son annulation, cette cotisation a fait l'objet d'une décision directoriale ordonnant son dégrèvement et que le receveur des impôts compétent n'en assure pas l'exécution; de telles créances en restitution d'impôts trop perçus sont payables d'office (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESCRIPTION - Matière fiscale - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Point de départ - Créances à charge ou au profit de l'Etat et des provinces - Cotisation à l'impôt des personnes

C.14.0003.F

15 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161215.4](#)

AC nr. ...

Artikel 156 van de wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen is een uitleggende bepaling in zoverre zij de inhoud van artikel 88, § 1, Wet Economische Mededinging verduidelijkt; bijgevolg wordt voornoemd artikel 88, § 1 geacht steeds de betekenis te hebben gehad die door voornoemd artikel 156 wordt vastgesteld (1). (1) Over de werking van de uitleggingswet, zie met name Cass. 7 april 2016, AR F.14.0097.N, AC 2016, nr...; Cass. 19 mei 2014, AR C.13.0310.N, AC 2014, nr. 355 en Cass. 4 november 1996 (voltallige zitting), AR S.96.0028.F, AC 1996, nr. 412 met noot en concl. van advocaat-generaal Leclercq.

HANDELSPRAKTIJK - Uitlegging - Wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen - Artikel 156 - Draagwijdte - Wet Economische Mededinging - Artikel 88, § 1

- Art. 156 Wet 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen
- Art. 88, § 1 Wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 september 2006

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Uitlegging - Wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen - Artikel 156 - Draagwijdte - Wet Economische Mededinging - Artikel 88, § 1

- Art. 156 Wet 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen
- Art. 88, § 1 Wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 september 2006

Uit de artikelen 63, 64 en 86, § 1, eerste lid, Wet Economische Mededinging volgt niet dat het omzetcijfer dat als grondslag voor de berekening van de geldboete dient, beperkt is tot de omzet die gemaakt werd op de Belgische markt en bij de export vanuit België.

HANDELSPRAKTIJK - Wet Economische Mededinging - Restrictieve praktijk - Geldboete - Basis van de berekening - Omzet

- Artt. 63, 64 en 86, § 1, eerste lid Wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 september 2006

Dans la mesure où il clarifie la teneur de l'article 88, § 1er, de la loi sur la protection de la concurrence économique, l'article 156 de la loi du 6 mai 2009 portant des dispositions diverses est une disposition interprétative; partant, l'article 88, § 1er, précité est censé avoir toujours revêtu la signification énoncée à l'article 156 précité (1). (1) Sur le mécanisme de la loi interprétative, v. notamment Cass. 7 avril 2016, RG F.14.0097.N, AC 2016, nr...; Cass. 19 mai 2014, RG C.13.0310.N, Pas. 2014, n° 355 et Cass. 4 novembre 1996 (aud. plén.), RG S.96.0028.F, Pas. 1996, n° 412, avec notes et concl. de M. Leclercq, avocat général.

PRATIQUES DU COMMERCE - Interprétation - Loi du 6 mai 2009 portant des dispositions diverses - Article 156 - Portée - Loi sur la protection de la concurrence économique - Article 88, § 1er

- Art. 156 L. du 6 mai 2009 portant des dispositions diverses
- Art. 88, § 1er L. sur la protection de la concurrence économique, coordonnée le 15 septembre 2006

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Interprétation - Loi du 6 mai 2009 portant des dispositions diverses - Article 156 - Portée - Loi sur la protection de la concurrence économique - Article 88, § 1er

- Art. 156 L. du 6 mai 2009 portant des dispositions diverses
- Art. 88, § 1er L. sur la protection de la concurrence économique, coordonnée le 15 septembre 2006

Il ne s'agit pas des articles 63, 64 et 86, § 1er, alinéa 1er, de la loi sur la protection de la concurrence économique que le chiffre d'affaires servant de base au calcul de l'amende est limité à celui réalisé sur le marché belge et le marché de l'exportation à partir de la Belgique.

PRATIQUES DU COMMERCE - Loi sur la protection de la concurrence économique - Pratique restrictive - Amende - Base de calcul - Chiffre d'affaires

- Art. 63, 64 et 86, § 1er, al. 1er L. sur la protection de la concurrence économique, coordonnée le 15 septembre 2006

C.14.0006.F

29 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160129.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Gerechtsbrief - Faillissement - Sluitingsvonnis - Kennisgeving - Beroepstermijn - Aanvang - Voorwaarden - Vermeldingen

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTS-AKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Faillissement - Sluitingsvonnis - Kennisgeving - Gerechtsbrief - Beroepstermijn - Aanvang - Voorwaarden - Vermeldingen

3/12/2019

Conclusions du premier avocat général Henkes.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Pli judiciaire - Faillite - Jugement de clôture - Notification - Délai de recours - Prise de cours - Conditions - Mentions

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Jugement de clôture - Notification - Pli judiciaire - Délai de recours - Prise de cours - Conditions - Mentions

P. 32/637

Wanneer een afwijking van artikel 57 Gerechtelijk Wetboek niet voortvloeit uit een uitdrukkelijke bepaling, heeft de kennisgeving per gerechtsbrief slechts als gevolg dat de beroepstermijn begint te lopen voor zover die de mogelijkheden van beroep en de termijnen ervan vermeldt (1). (1) Zie andersluidende concl. OM. in Pas. 2016, nr. ***

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Gerechtsbrief - Sluitingsvonnis - Kennisgeving - Beroepstermijn - Aanvang - Voorwaarden - Vermeldingen - Faillissement
- Artt. 80, tweede lid, en 5 Wet 8 aug. 1997

- Art. 57 Gerechtelijk Wetboek

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Faillissement - Sluitingsvonnis - Kennisgeving - Gerechtsbrief - Beroepstermijn - Aanvang - Voorwaarden - Vermeldingen

- Artt. 80, tweede lid, en 5 Wet 8 aug. 1997

- Art. 57 Gerechtelijk Wetboek

Dès lors qu'une dérogation à l'article 57 du Code judiciaire ne résulte pas d'une disposition expresse, la notification par pli judiciaire n'a pour effet de faire courir le délai de recours que pour autant qu'elle mentionne les possibilités de recours et leurs délais (1). (1) Voir les concl. contraires du MP.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Pli judiciaire - Jugement de clôture - Notification - Délai de recours - Prise de cours - Conditions - Mentions - Faillite

- Art. 80, al. 2, et 5 L. du 8 août 1997 sur les faillites

- Art. 57 Code judiciaire

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Jugement de clôture - Notification - Pli judiciaire - Délai de recours - Prise de cours - Conditions - Mentions

- Art. 80, al. 2, et 5 L. du 8 août 1997 sur les faillites

- Art. 57 Code judiciaire

C.14.0029.N

2 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160602.9](#)

AC nr. ...

Wanneer de verweerder niet aanvoerde dat de eiser bij toepassing van artikel 1341 Burgerlijk Wetboek het bewijs van de verbintenis tot betaling van de aannemingsom enkel kan leveren door middel van een akte, miskent de appelrechter, die de vordering afwijst op grond van de ambtshalve aangevoerde reden dat de eiser geen akte voorlegt waaruit de beweerd verbintenis van de verweerder tot betaling zou kunnen blijken en dat het bewijs door getuigen en feitelijke vermoedens niet is toegelaten aangezien de te bewijzen rechtshandeling een overeenkomst betreft waarvan de waarde 375 euro te boven gaat, zonder dit middel aan de tegenspraak van de partijen te onderwerpen, het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Allerlei - Afwezigheid van akte - Ambtshalve aangevoerde reden - Geen tegenspraak - Gevolg - Recht van verdediging - Toepassing - Verbintenis

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Ambtshalve aangevoerde reden - Geen tegenspraak - Gevolg - Toepassing - Verbintenis - Bewijs

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht van verdediging - Burgerlijke zaken - Ambtshalve aangevoerde reden - Geen tegenspraak - Gevolg - Toepassing - Verbintenis - Bewijs - Geschriften - Afwezigheid van akte

VERBINTENIS - Bewijs - Geschriften - Afwezigheid van akte - Ambtshalve aangevoerde reden - Geen tegenspraak - Gevolg - Recht van verdediging

Lorsque le défendeur n'a pas invoqué qu'en application de l'article 1341 du Code civil le demandeur ne peut apporter la preuve de l'obligation de payer le montant de l'entreprise qu'au moyen d'un acte, le juge d'appel qui rejette la demande sur la base du motif invoqué d'office suivant lequel le demandeur ne présente pas d'acte faisant apparaître la prétendue obligation de payer du défendeur et suivant lequel la preuve testimoniale et les présomptions de fait ne sont pas admises dès lors que l'acte juridique qui doit être prouvé concerne une convention dont la valeur excède la valeur de 375 euros, sans soumettre ce moyen à la contradiction des parties, viole le principe général du droit relatif au respect des droits de la défense.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Divers - Absence d'acte - Motif invoqué d'office - Pas de contradiction - Conséquence - Droits de la défense - Application - Obligation

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Motif invoqué d'office - Pas de contradiction - Conséquence - Application - Obligation - Preuve

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Droits de la défense - Matière civile - Motif invoqué d'office - Pas de contradiction - Conséquence - Application - Obligation - Preuve - Preuve littérale - Absence d'acte

OBLIGATION - Preuve - Preuve littérale - Absence d'acte - Motif invoqué d'office - Pas de contradiction - Conséquence - Droits de la défense

C.14.0032.N

12 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160512.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

DWANGSOM - Hoofdveroordeling - Voldoening - Afhankelijk van vergunning van de overheid - Weigering tot aflevering van de vergunning

DWANGSOM - Opheffing, opschorting of vermindering - Hoofdveroordeling - Onmogelijkheid te voldoen - Voorwaarden - Toepassing

Indien de voldoening van de hoofdveroordeling afhankelijk is van het verkrijgen van een vergunning van de overheid, levert de weigering tot aflevering van deze vergunning, in beginsel, een onmogelijkheid op om aan de hoofdveroordeling te voldoen, tenzij het niet-verkrijgen van de vergunning te wijten is aan de nalatigheid van de veroordeelde (1). (1) Zie concl. OM.

DWANGSOM - Hoofdveroordeling - Voldoening - Afhankelijk van vergunning van de overheid - Weigering tot aflevering van de vergunning

- Art. 1385quinquies Gerechtelijk Wetboek

Van "onmogelijkheid" om aan de hoofdveroordeling te voldoen als bedoeld in artikel 1385quinquies Gerechtelijk Wetboek is sprake indien zich een situatie voordoet waarin de dwangsom zijn zin als dwangmiddel verliest, dit wil zeggen als geldelijke prikkel om nakoming van de veroordeling zoveel mogelijk te verzekeren; dit is het geval indien het onredelijk zou zijn om van de veroordeelde meer inspanning en zorgvuldigheid te vergen dan hij heeft betracht (1). (1) Zie concl. OM.

DWANGSOM - Opheffing, opschorting of vermindering - Hoofdveroordeling - Onmogelijkheid te voldoen - Voorwaarden - Toepassing

- Art. 1385quinquies Gerechtelijk Wetboek

ASTREINTE - Condamnation principale - Satisfaire à la condamnation - Subordination au permis de l'autorité - Refus de délivrer le permis

ASTREINTE - Suppression, suspension ou réduction - Condamnation principale - Impossibilité d'y satisfaire - Conditions - Application

Si le fait de satisfaire à la condamnation principale est subordonné à l'obtention d'un permis de l'autorité, le refus de délivrer ce permis constitue, en principe, une impossibilité de satisfaire à la condamnation principale, à moins que le défaut d'obtention du permis soit dû à la négligence de la personne condamnée (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ASTREINTE - Condamnation principale - Satisfaire à la condamnation - Subordination au permis de l'autorité - Refus de délivrer le permis

- Art. 1385quinquies Code judiciaire

Il est question " d'impossibilité " de satisfaire à la condamnation principale tel que prévu à l'article 1385quinquies du Code judiciaire lorsque survient une situation dans laquelle l'astreinte perd son sens de contrainte, c'est-à-dire d'incitation pécuniaire à assurer autant que possible à ce qu'il soit satisfait à la condamnation; c'est le cas lorsqu'il serait déraisonnable d'exiger du condamné plus d'effort et de diligence que ce dont il a déjà fait preuve (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ASTREINTE - Suppression, suspension ou réduction - Condamnation principale - Impossibilité d'y satisfaire - Conditions - Application

- Art. 1385quinquies Code judiciaire

C.14.0045.N

30 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160930.1](#)

AC nr. ...

Wanneer de regel een kennelijk karakter heeft, dient geen prejudiciële vraag gesteld te worden aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie Cass. 11 maart 2015, AR P.14.1677.F, AC 2015, nr. 183, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH in Pas. 2015, nr. 183.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van de Europese Unie - Hof van Cassatie - Verplichting om de vraag te stellen - Voorwaarden - Regel met een kennelijk karakter

- Art. 267 Verdrag van 25 maart 1957 de werking van de Europese Unie

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Hof van Justitie van de Europese Unie - Hof van Cassatie - Verplichting om de vraag te stellen - Voorwaarden - Regel met een kennelijk karakter

- Art. 267 Verdrag van 25 maart 1957 de werking van de Europese Unie

Lorsque la règle a un caractère manifeste, il n'y a pas lieu de poser une question préjudicielle à la Cour de justice de l'Union européenne (1). (1) Voir Cass. 11 mars 2015, RG P.14.1677.F, AC 2015, n° 183 avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Cour de Justice de l'Union européenne - Cour de cassation - Obligation de poser la question - Conditions - Règle ayant un caractère manifeste

- Art. 267 Traité du 25 mars 1957 sur le fonctionnement de l'Union européenne

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Union européenne - Cour de Justice de l'Union européenne - Cour de cassation - Obligation de poser la question - Conditions - Règle ayant un caractère manifeste

- Art. 267 Traité du 25 mars 1957 sur le fonctionnement de l'Union européenne

De "doorgifte via de kabel" van een "eerste uitzending" veronderstelt een primaire uitzending aan het publiek, die via de kabel heruitgezonden wordt.

AUTEURSRECHT - Doorgifte via de kabel

- Art. 1, derde lid Richtlijn 93/83/EEG van de Raad van 27 september 1993

- Art. 52 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

RAADKAMER [ZIE: 300 ONDERZOEKSGERECHTEN] - Auteursrecht - Doorgifte via de kabel

- Art. 1, derde lid Richtlijn 93/83/EEG van de Raad van 27 september 1993

- Art. 52 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

In geval van directe injectie is er slechts sprake van één mededeling aan het publiek, hetgeen de toepasselijkheid uitsluit van artikel 52 Auteurswet dat de doorgifte van een primaire uitzending aan een nieuw publiek veronderstelt.

AUTEURSRECHT - Radio- en televisieomroep - Directe injectie - Begrip

- Art. 52 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

RAADKAMER [ZIE: 300 ONDERZOEKSGERECHTEN] - Auteursrecht - Directe injectie - Begrip

- Art. 52 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

La "retransmission par câble" d'une "première émission" suppose une émission primaire au public qui est retransmise par le câble.

DROITS D'AUTEUR - Retransmission par câble

- Art. 1er, al. 3 Directive 93/83/CEE du Conseil du 27 septembre 1993

- Art. 52 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

CHAMBRE DU CONSEIL [VOIR: 300 JURIDICTIONS D'INSTR - Droits d'auteur - Retransmission par câble

- Art. 1er, al. 3 Directive 93/83/CEE du Conseil du 27 septembre 1993

- Art. 52 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

Dans le cas de l'injection directe il n'est question que d'une communication au public, ce qui exclut l'application de l'article 52 de la loi du 30 juin 1994 qui suppose la retransmission d'une émission primaire à un nouveau public.

DROITS D'AUTEUR - Radiodiffusion et télévision - Injection directe - Notion

- Art. 52 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

CHAMBRE DU CONSEIL [VOIR: 300 JURIDICTIONS D'INSTR - Droits d'auteur - Injection directe - Notion

- Art. 52 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

C.14.0092.N

23 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160623.2](#)

AC nr. ...

De toepassing van artikel 23.1 EEX-Verordening primeert op de toepassing van artikel 4, eerste lid, Alleenverkoopwet, ook al is die bepaling van dwingend recht; de Belgische rechter voor wie de concessiegever wordt gedagvaard op grond van voormeld artikel 4, eerste lid, Alleenverkoopwet, moet zich dus onbevoegd verklaren wanneer de concessieovereenkomst een geldig beding bevat in de zin van artikel 23.1 EEX-Verordening, dat het gerecht of de gerechten van een andere lidstaat aanwijst voor de kennisneming van geschillen die naar aanleiding van de concessieovereenkomst zijn ontstaan.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Geschil inzake bevoegdheid - Koop - Concessieovereenkomst van alleenverkoop - Beëindiging - Geschillen - Bevoegdheid van de Belgische rechter - Forumbeding dat gerechten van een andere Lidstaat van de Europese Unie aanwijst - Artikel 23.1 EEX-Verordening - Artikel 4, eerste lid, Alleenverkoopwet - Conflict - Voorrang

L'application de l'article 23.1 du Règlement (CE) n° 44/2001 du conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale prévaut sur l'article 4, alinéa 1er, de la loi du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée, même si cette disposition est de droit impératif; le juge belge devant lequel le concessionnaire est cité en vertu de l'article 4, alinéa 1er de la loi du 27 juillet 1961 doit ainsi se déclarer incompétent lorsque le contrat de concession contient une clause valable au sens de l'article 23.1 du Règlement (CE) No 44/2001 qui désigne la ou les juridiction(s) d'un autre Etat-membre pour connaître des conflits nés dans le cadre de ce contrat de concession.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Contestations relatives à la compétence; voir aussi: 376 reglement de juges - Vente - Concession de vente exclusive - Résiliation - Litiges - Compétence du juge belge - Clause attributive de compétence qui désigne les juridictions d'un autre Etat-membre de l'Union européenne - Règlement(CE)No 44/2001 du conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des d - Loi du 27 juillet 1961 relative

- Art. 23.1 EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

- Art. 4, eerste lid Wet 27 juli 1961 betreffende eenzijdige beëindiging van de voor onbepaalde tijd verleende concessies van alleenverkoop

EUROPESE UNIE - Algemeen - Primauteit van het Unierecht - Toepassing - Koop - Concessieovereenkomst van alleenverkoop - Beëindiging - Geschillen - Bevoegdheid van de Belgische rechter - Forumbeding dat gerechten van een andere Lidstaat van de Europese Unie aanwijst - Artikel 23.1 EEX-Verordening - Artikel 4, eerste lid, Alleenverkoopwet - Conflict - Voorrang

- Art. 23.1 EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

- Art. 4, eerste lid Wet 27 juli 1961 betreffende eenzijdige beëindiging van de voor onbepaalde tijd verleende concessies van alleenverkoop

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale norm met rechtstreekse gevolgen in de interne rechtsorde - Strijdige internrechtelijke norm - Conflict - Voorrang - Toepassing - Koop - Concessieovereenkomst van alleenverkoop - Beëindiging - Geschillen - Bevoegdheid van de Belgische rechter - Forumbeding dat gerechten van een andere Lidstaat van de Europese Unie aanwijst - Artikel 23.1 EEX-Verordening - Artikel 4, eerste lid, Alleenverkoopwet - Conflict - Voorrang

- Art. 23.1 EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

- Art. 4, eerste lid Wet 27 juli 1961 betreffende eenzijdige beëindiging van de voor onbepaalde tijd verleende concessies van alleenverkoop

KOOP - Concessieovereenkomst van alleenverkoop - Beëindiging - Geschillen - Bevoegdheid van de Belgische rechter - Forumbeding dat gerechten van een andere Lidstaat van de Europese Unie aanwijst - Artikel 23.1 EEX-Verordening - Artikel 4, eerste lid, Alleenverkoopwet - Conflict - Voorrang

- Art. 23.1 EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

- Art. 4, eerste lid Wet 27 juli 1961 betreffende eenzijdige beëindiging van de voor onbepaalde tijd verleende concessies van alleenverkoop

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Gevolgen van internationale normen - Internationale norm met rechtstreekse gevolgen in de interne rechtsorde - Strijdige internrechtelijke norm - Conflict - Voorrang - Toepassing - Koop - Concessieovereenkomst van alleenverkoop - Beëindiging - Geschillen - Bevoegdheid van de Belgische rechter - Forumbeding dat gerechten van een andere Lidstaat van de Europese Unie aanwijst - Artikel 23.1 EEX-Verordening - Artikel 4, eerste lid, Alleenverkoopwet - Conflict - Voorrang

- Art. 23.1 EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec.

à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée, article 4, a - Conflit - Priorité

- Art. 23.1 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

- Art. 4, al. 1er L. du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée

UNION EUROPEENNE - Généralités - Primauté du droit de l'Union européenne - Application - Vente - Concession de vente exclusive - Résiliation - Litiges - Compétence du juge belge - Clause attributive de compétence qui désigne les juridictions d'un autre Etat-membre de l'Union européenne - Règlement(CE)No 44/2001 du conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des d - Loi du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée, article 4, a - Conflit - Priorité

- Art. 23.1 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

- Art. 4, al. 1er L. du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Norme internationale directement applicable dans l'ordre juridique interne - Norme de droit interne contraire - Conflit - Priorité - Application - Vente - Concession de vente exclusive - Résiliation - Litiges - Compétence du juge belge - Clause attributive de compétence qui désigne les juridictions d'un autre Etat-membre de l'Union européenne - Règlement(CE)No 44/2001 du conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des d - Loi du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée, article 4, a - Conflit - Priorité

- Art. 23.1 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

- Art. 4, al. 1er L. du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée

VENTE - Concession de vente exclusive - Résiliation - Litiges - Compétence du juge belge - Clause attributive de compétence qui désigne les juridictions d'un autre Etat-membre de l'Union européenne - Règlement(CE)No 44/2001 du conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des d - Loi du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée, article 4, a - Conflit - Priorité

- Art. 23.1 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

- Art. 4, al. 1er L. du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Effets des normes internationales - Norme internationale directement applicable dans l'ordre juridique interne - Norme de droit interne contraire - Conflit - Priorité - Application - Vente - Concession de vente exclusive - Résiliation - Litiges - Compétence du juge belge - Clause attributive de compétence qui désigne les juridictions d'un autre Etat-membre de l'Union européenne - Règlement(CE)No 44/2001 du conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des d - Loi du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée, article 4, a - Conflit - Priorité

- Art. 23.1 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22

2000

- Art. 4, eerste lid Wet 27 juli 1961 betreffende eenzijdige beëindiging van de voor onbepaalde tijd verleende concessies van alleenverkoop

Een internationaalrechtelijke norm die rechtstreekse gevolgen heeft in de interne rechtsorde heeft voorrang op een internrechtelijke norm die daarmee in strijd is (1). (1) Zie Cass. 27 mei 1971, AC 1971, 960 (in de rechtsliteratuur vaak geciteerd als het "arrest Franco-Suisse Le Ski"); Cass. 14 januari 2016, AR F.14.0015.N, AC 2016, nr., met concl. van advocaat-generaal D. THUIS; in dit laatste arrest werd deze regel, toegepast op het conflict tussen Europese en internrechtelijke normen, door het Hof omschreven als "de primautéit van het Unierecht".

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale norm met rechtstreekse gevolgen in de interne rechtsorde - Strijdige internrechtelijke norm - Conflict - Voorrang

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Gevolgen van internationale normen - Internationale norm met rechtstreekse gevolgen in de interne rechtsorde - Strijdige internrechtelijke norm - Conflict - Voorrang

décembre 2000

- Art. 4, al. 1er L. du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée

Lorsqu'un conflit existe entre une norme de droit interne et une norme de droit international directement applicable, celle-ci doit prévaloir (1). (1) Voir Cass. 27 mai 1971, Bull. et Pas. 1971, 886 (souvent cité dans la littérature juridique comme étant «l'arrêt Franco-Suisse Le Ski»); Cass. 14 janvier 2016, RG F.14.0015.N, Pas. 2016, n°.... avec les concl. de M. THUIS; avocat général; dans ce dernier arrêt cette règle, appliquée à un conflit entre les normes européennes et les normes de droit interne, est qualifiée par la Cour de «primauté du droit de l'Union».

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Norme internationale directement applicable dans l'ordre juridique interne - Norme de droit interne contraire - Conflit - Priorité

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Effets des normes internationales - Norme internationale directement applicable dans l'ordre juridique interne - Norme de droit interne contraire - Conflit - Priorité

C.14.0110.N

23 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160623.3](#)

AC nr. ...

De enkele omstandigheid dat een bepaalde eenheidsprijs of totale prijs niet afdoend wordt verantwoord, sluit niet uit dat, gelet op de onbelangrijkheid van de desbetreffende post, het totaal bedrag van de offerte als verantwoord wordt aangezien (1). (1) Artt. 110, § 3, KB 8 januari 1996, zoals van toepassing vóór de vervanging van het derde lid bij art. 60, KB 29 september 2009.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Offerte - Eenheidsprijzen of totale prijzen - Abnormaal karakter - Rechtvaardigingen door de inschrijver - Bepaalde eenheidsprijs of totale prijs - Geen afdoende verantwoording - Onbelangrijke post

- Artt. 110, § 3, eerste en derde lid, en § 4, eerste en derde KB 8 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken

Een vordering tot tussenkomst en vrijwaring creëert een nieuwe procesverhouding tussen de eiser in vrijwaring en de verweerder in vrijwaring; de partij die binnen deze procesverhouding in het ongelijk wordt gesteld, dient een rechtsplegingsvergoeding te betalen aan de in het gelijk gestelde partij; deze rechtsplegingsvergoeding wordt afzonderlijk bepaald op basis van de vordering tot tussenkomst en vrijwaring.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Vordering tot

3/12/2019

La seule circonstance qu'un prix unitaire ou global fixé ne soit pas suffisamment justifié n'exclut pas que, eu égard au peu d'importance du poste en question, le montant global de l'offre soit considéré comme étant justifié.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Offre - Prix unitaires ou globaux - Caractère anormal - Justifications données par le soumissionnaire - Prix unitaire ou global fixé - Pas de justification suffisante - Poste peu important

- Art. 110, § 3, al. 1er et 3, et § 4, al. 1er et 3 A.R. du 8 janvier 1996 relatif aux marchés publics de travaux, de fournitures et de services et aux concessions de travaux publics

Une demande en intervention et en garantie crée un nouveau lien de procédure entre le demandeur en garantie et le défendeur en garantie; la partie qui a succombé est tenue de payer une indemnité de procédure à la partie ayant obtenu gain de cause; cette indemnité de procédure est fixée séparément sur la base de la demande en intervention et en garantie.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Demande en intervention et en

P. 37/637

tussenkomst en vrijwaring - Draagwijdte - Procesverhouding tussen partijen

- Artt. 15, 16, 1017, eerste lid, 1018, 6°, en 1022, eerste li
Gerechtelijk Wetboek

TUSSENKOMST - Vordering tot tussenkomst en vrijwaring -
Draagwijdte - Procesverhouding tussen partijen - Gevolg -
Rechtsplegingsvergoeding

- Artt. 15, 16, 1017, eerste lid, 1018, 6°, en 1022, eerste li
Gerechtelijk Wetboek

Het onderzoek dat de aanbestedende overheid dient te verrichten na ontvangst van de rechtvaardigingen die aan de inschrijver werden gevraagd, beperkt zich niet tot het al dan niet abnormaal karakter van de eenheidsprijzen of totale prijzen, maar strekt zich uit tot het al dan niet abnormaal karakter van het bedrag van de offerte als dusdanig; enkel indien blijkt dat het totaal bedrag van de offerte niet kan worden verantwoord op grond van de aangebrachte elementen eigen aan de inschrijving, aan de inschrijver of aan de betrokken opdracht, is de aanbestedende overheid verplicht de inschrijving als onregelmatig te beschouwen (1). (1) Artt. 110, § 3, KB 8 januari 1996, zoals van toepassing vóór de vervanging van het derde lid bij art. 60, KB 29 september 2009.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) -
Offerte - Eenheidsprijzen of totale prijzen - Abnormaal karakter -
Rechtvaardigingen door de inschrijver - Onderzoek door de
aangebestedende overheid - Omvang

- Artt. 110, § 3, eerste en derde lid, en § 4, eerste en derde KB 8
januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor
aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies
voor openbare werken

Indien de rechter de hoofdvordering afwijst en de vordering tot tussenkomst en vrijwaring zonder voorwerp verklaart, dient de eiser in vrijwaring een rechtsplegingsvergoeding te betalen aan de verweerder in vrijwaring.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Procedure voor de
feitenrechter - Vordering tot tussenkomst en vrijwaring - Afwijzing
van de hoofdvordering - Vordering tot tussenkomst en vrijwaring
zonder voorwerp - Gevolg - Rechtsplegingsvergoeding

- Artt. 15, 16, 1017, eerste lid, 1018, 6°, en 1022, eerste li
Gerechtelijk Wetboek

TUSSENKOMST - Vordering tot tussenkomst en vrijwaring -
Afwijzing van de hoofdvordering - Vordering tot tussenkomst en
vrijwaring zonder voorwerp - Gevolg - Rechtsplegingsvergoeding

- Artt. 15, 16, 1017, eerste lid, 1018, 6°, en 1022, eerste li
Gerechtelijk Wetboek

garantie - Portée - Lien de procédure entre les parties

- Art. 15, 16, 1017, al. 1er, 1018, 6°, et 1022, al. 1er Code judiciaire

INTERVENTION - Demande en intervention et en garantie -
Portée - Lien de procédure entre les parties - Conséquence -
Indemnité de procédure

- Art. 15, 16, 1017, al. 1er, 1018, 6°, et 1022, al. 1er Code judiciaire

La vérification qui doit être effectuée par le pouvoir adjudicateur après réception des justifications qui ont été demandées au soumissionnaire, ne se limite pas au caractère anormal ou non des prix unitaires ou globaux, mais s'étend au caractère anormal ou non du montant de l'offre en tant que telle; ce n'est que lorsque le prix global de l'offre ne peut être justifié sur la base des éléments apportés propres à la soumission, au soumissionnaire ou au marché en question, que le pouvoir adjudicataire est obligé de déclarer la soumission comme étant irrégulière.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX, FOURNITURES, SERVICES) - Offre -
Prix unitaires ou globaux - Caractère anormal - Justifications
données par le soumissionnaire - Vérification par le pouvoir
adjudicateur - Etendue

- Art. 110, § 3, al. 1er et 3, et § 4, al. 1er et 3 A.R. du 8 janvier 1996
relatif aux marchés publics de travaux, de fournitures et de
services et aux concessions de travaux publics

Si le juge rejette la demande principale et déclare la demande en intervention et en garantie sans objet, le demandeur en garantie est tenu de payer une indemnité de procédure au défendeur en garantie.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure devant le juge du
fond - Demande en intervention et en garantie - Rejet de la
demande principale - Demande en intervention et en garantie
sans objet - Conséquence - Indemnité de procédure

- Art. 15, 16, 1017, al. 1er, 1018, 6°, et 1022, al. 1er Code judiciaire

INTERVENTION - Demande en intervention et en garantie - Rejet
de la demande principale - Demande en intervention et en
garantie sans objet - Conséquence - Indemnité de procédure

- Art. 15, 16, 1017, al. 1er, 1018, 6°, et 1022, al. 1er Code judiciaire

Artikel 136, tweede lid, Nieuwe Gemeentewet, dat betrekking heeft op het geval waarin de gemeenteontvanger, in de uitoefening van zijn wettelijke bevoegdheden, het bedrag van regelmatige bevelschriften weigert te betalen of zulks uitstelt, is niet van toepassing ingeval het gemeentecollege bij de gemeenteontvanger de betaling van het debet van zijn eindrekening vordert.

GEMEENTE - Gemeenteontvanger - Weigering of uitstel van betaling van regelmatige bevelschriften - Toepassingsgebied

- Art. 136, tweede lid Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

L'article 136, alinéa 2, de la nouvelle loi communale du 24 juin 1988, qui concerne le cas où, dans l'exercice de ses attributions légales, le receveur communal refuse d'acquitter le montant de mandats réguliers ou tarde à le faire, ne s'applique pas au cas où le collègue communal poursuit contre le receveur communal le paiement du débet de son compte de fin de gestion.

COMMUNE - Receveur communal - Refus ou retard d'acquitter le montant de mandats réguliers - Champ d'application

- Art. 136, al. 2 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988

C.14.0183.F

8 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160908.4](#)

AC nr. ...

Het feit dat de houder van afvalstoffen niet op de hoogte is van het bestaan ervan, ontslaat hem niet van de verplichting om het beheer ervan te verzekeren of te doen verzekeren, bij voorkeur door middel van nuttige toepassing, zo niet door middel van verwijdering.

MILIEURECHT - Afvalstoffen - Waals Gewest - Houder - Verplichting - Onwetendheid van het bestaan van afvalstoffen

- Artt. 2, 20° en 21°, en 7, §§ 1, 2 en 3 Decr. Waalse Gewestraad 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen

L'ignorance de l'existence des déchets ne décharge pas la personne qui les détient de l'obligation d'en assurer ou d'en faire assurer la gestion, prioritairement par leur valorisation et, à défaut, par leur élimination.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Déchets - Région wallonne - Détenteur - Obligation - Ignorance de l'existence de déchets

- Art. 2, 20° et 21°, et 7, § 1er, 2 et 3 Décr. de la Région wallonne du 27 juin 1996 relatif aux déchets

C.14.0212.N

2 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161202.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Fiscale zaken - Ondertekening "op concept en vordering"

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Fiscale zaken - Vlaams Gewest - Onroerende voorheffing - Verkeersbelasting - Verzoekschrift in cassatie - Ondertekening

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verzoekschrift in cassatie - Advocaat bij het Hof - Ondertekening "op concept en vordering" - Mogelijkheid

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme du pourvoi et indications - Matière fiscale - Signature "sur projet et réquisition"

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme du pourvoi et indications - Matière fiscale - Région flamande - Prêcompte immobilier - Taxe de circulation - Requête en cassation - Signature

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme du pourvoi et indications - Requête en cassation - Avocat à la Cour - Signature "sur projet et réquisition" - Possibilité

De ondertekening van het verzoekschrift houdende voorziening in cassatie "op concept en vordering" wijst erop dat de advocaat de voorziening niet zelf heeft opgesteld en deze niet vrij en weloverwogen heeft ondertekend, zodat niet vaststaat dat hij de inhoud ervan tot de zijne maakt; de ondertekening "op concept en vordering" is eigen aan de advocaten bij het Hof van Cassatie om cassatieberoep in te stellen wanneer hun tussenkomst wettelijk vereist is, en is aldus verbonden aan hun hoedanigheid van ministerieel ambtenaar (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verzoekschrift in cassatie - Advocaat bij het Hof - Ondertekening "op concept en vordering" - Mogelijkheid

In fiscale zaken is de tussenkomst van een advocaat bij het Hof van Cassatie niet vereist en is de advocaat geen ministerieel ambtenaar zodat hij niet de hoedanigheid heeft om een verzoekschrift tot cassatie te ondertekenen "op concept en vordering" (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Fiscale zaken - Ondertekening "op concept en vordering"

Inzake de onroerende voorheffing en de verkeersbelasting in het Vlaamse Gewest, moet het verzoekschrift in cassatie van de belastingplichtige niet noodzakelijk door een advocaat bij het Hof van Cassatie, maar in elk geval door een advocaat worden ondertekend en neergelegd (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Fiscale zaken - Vlaams Gewest - Onroerende voorheffing - Verkeersbelasting - Verzoekschrift in cassatie - Ondertekening
- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 3.8.0.0.2 Decreet 13 december 2013 houdende de Vlaamse Codes Fiscaliteit

La signature de la requête en cassation «sur projet et réquisition» indique que l'avocat n'a pas rédigé lui-même le pourvoi et qu'il ne l'a pas signé librement et délibérément, de sorte qu'il n'est pas établi qu'il s'en approprie le contenu; la signature « sur projet et réquisition » est propre aux avocats à la Cour de cassation qui introduisent un pourvoi en cassation lorsque leur intervention est légalement requise et est ainsi liée à la qualité d'officier ministériel de ces avocats (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme du pourvoi et indications - Requête en cassation - Avocat à la Cour - Signature "sur projet et réquisition" - Possibilité

En matière fiscale, l'intervention d'un avocat à la Cour de cassation n'est pas requise et l'avocat n'est pas un officier ministériel, de sorte qu'il n'a pas la qualité pour signer une requête en cassation «sur projet et réquisition» (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme du pourvoi et indications - Matière fiscale - Signature "sur projet et réquisition"

En matière de précompte immobilier et de taxe de circulation en Région flamande, la requête en cassation du contribuable ne doit pas nécessairement être signée et déposée par un avocat à la Cour de cassation, mais à tout le moins par un avocat (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme du pourvoi et indications - Matière fiscale - Région flamande - Précompte immobilier - Taxe de circulation - Requête en cassation - Signature
- Art. 1080 Code judiciaire
- Art. 3.8.0.0.2 Décret du 13 décembre 2013 portant le Code flamand de la Fiscalité

C.14.0237.N

28 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160128.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Openbaar ministerie - Rechtsvordering van ambtswege - Artikel 138bis, § 1, Gerechtelijk Wetboek
NATIONALITEIT - Nationaliteitsverklaring - Procureur des Konings - Negatief advies - Termijn
NATIONALITEIT - Nationaliteitsverklaring - Procureur des Konings - Negatief advies - Wijze van uitbrenging
OPENBAAR MINISTERIE - Burgerlijke zaken - Rechtsvordering van ambtswege - Artikel 138bis, § 1, Gerechtelijk Wetboek
OPENBARE ORDE - Openbaar ministerie - Burgerlijke zaken -

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Ministère public - Action d'office - Code judiciaire, article 138bis, § 1er
NATIONALITE - Déclaration de nationalité - Procureur du Roi - Avis négatif - Délai
NATIONALITE - Déclaration de nationalité - Procureur du Roi - Avis négatif - Mode d'émission
MINISTERE PUBLIC - Matière civile - Action d'office - Code judiciaire, article 138bis, § 1er
ORDRE PUBLIC - Ministère public - Matière civile - Action d'office -

P. 40/637

Uit artikel 138bis, §1, Gerechtelijk Wetboek volgt niet dat het openbaar ministerie ambtshalve een vordering kan instellen telkens als een bepaling van openbare orde of betreffende de openbare orde geschonden werd; de vereisten van openbare orde die, in de zin van die bepaling, een dergelijk optreden kunnen verantwoorden, veronderstellen dat de openbare orde in gevaar wordt gebracht door een toestand die moet worden verholpen (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Openbaar ministerie - Rechtsvordering van ambtswege - Artikel 138bis, § 1, Gerechtelijk Wetboek

- Art. 138bis, § 1 Gerechtelijk Wetboek

OPENBAAR MINISTERIE - Burgerlijke zaken - Rechtsvordering van ambtswege - Artikel 138bis, § 1, Gerechtelijk Wetboek

- Art. 138bis, § 1 Gerechtelijk Wetboek

OPENBARE ORDE - Openbaar ministerie - Burgerlijke zaken - Rechtsvordering van ambtswege - Artikel 138bis, § 1, Gerechtelijk Wetboek

- Art. 138bis, § 1 Gerechtelijk Wetboek

Uit de opbouw van voormelde bepalingen, de gebruikte bewoordingen en de wetsgeschiedenis volgt dat het advies van de procureur des Konings wordt uitgebracht in de zin van artikel 12bis, §2, zesde lid, WBN, zoals te dezen van toepassing, door het betekenen overeenkomstig artikel 12bis, §3, eerste lid, WBN, zoals te dezen van toepassing; hieruit volgt dat het advies slechts wordt uitgebracht op het ogenblik van die betekening; de ambtenaar van de burgerlijke stand zou bij het verstrijken van de termijn immers niet onmiddellijk kunnen overgaan tot ambtshalve inschrijving, zoals artikel 12bis, §2, negende lid, WBN, oplegt, indien het tijdstip waarop het advies wordt uitgebracht aan dat van de betekening zou kunnen voorafgaan (1). (1) Zie concl. OM.

NATIONALITEIT - Nationaliteitsverklaring - Procureur des Konings - Negatief advies - Wijze van uitbrenging

- Art. 12bis, § 2, zesde en negende lid, en § 3, eerste lid Wetboek van de Belgische nationaliteit

Il ne ressort pas de l'article 138bis, § 1er du Code judiciaire que le ministère public puisse introduire d'office une action chaque fois qu'une disposition d'ordre public ou concernant l'ordre public a été violée; les conditions de l'ordre public qui, au sens de cette disposition, peuvent justifier une telle intervention, supposent que l'ordre public soit mis en péril par une situation à laquelle il faut remédier (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Ministère public - Action d'office - Code judiciaire, article 138bis, § 1er

- Art. 138bis, § 1er Code judiciaire

MINISTERE PUBLIC - Matière civile - Action d'office - Code judiciaire, article 138bis, § 1er

- Art. 138bis, § 1er Code judiciaire

ORDRE PUBLIC - Ministère public - Matière civile - Action d'office - Code judiciaire, article 138bis, § 1er

- Art. 138bis, § 1er Code judiciaire

Il ressort de l'élaboration des dispositions précitées, des termes utilisés et de la genèse de la loi que l'avis du procureur du Roi est émis au sens de l'article 12bis, § 2, alinéa 6 du Code de la nationalité belge, tel qu'il est applicable en l'espèce, par la notification visée à l'article 12bis, § 3, alinéa 1er du même code, tel qu'il est applicable en l'espèce; il s'ensuit que l'avis n'est émis qu'au moment de cette notification; à l'expiration du délai, l'officier de l'état civil ne pourrait en effet procéder immédiatement à l'inscription d'office, comme l'impose l'article 12bis, § 2, alinéa 9 du Code de la nationalité belge, si le moment de l'émission de l'avis pouvait précéder le moment de la notification (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

NATIONALITE - Déclaration de nationalité - Procureur du Roi - Avis négatif - Mode d'émission

- Art. 12bis, § 2, al. 6 et 9, et § 3, al. 1er Code de la nationalité belge

Uit de wetsgeschiedenis van de artikelen 12bis, §1, 3°, 12bis, §2, eerste, zesde en negende lid, en 12bis, §3, eerste lid, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, in de hier toepasselijke versie, blijkt dat de termijn van vier maanden waarover de procureur des Konings beschikt om een negatief advies uit te brengen, een strikte termijn is; de voormelde bepalingen strekken enerzijds ertoe de procureur des Konings voldoende tijd te geven om te kunnen controleren of de aanvrager voldoet aan de voorwaarden om de Belgische nationaliteit te verkrijgen; anderzijds strekken zij ertoe de aanvrager rechtszekerheid te verlenen over het ingaan van de termijn en hem de ambtshalve inschrijving van zijn verklaring te garanderen bij ontstentenis van een advies van het openbaar ministerie binnen de gestelde termijn (1). (1) Zie concl. OM.

NATIONALITEIT - Nationaliteitsverklaring - Procureur des Konings - Negatief advies - Termijn

- Art. 12bis, § 1, 3°, § 2, eerste, zesde en negende lid, en § Wetboek van de Belgische nationaliteit

Il ressort de la genèse des articles 12bis, § 1er, 3°, 12bis, § 2, alinéas 1er, 6 et 9 et 12bis, § 3, alinéa 1er, du Code de la nationalité belge, dans sa version applicable en l'espèce, que le délai de quatre mois dont dispose le procureur du Roi pour émettre un avis négatif, est un délai strict; les dispositions précitées tendent, d'une part, à donner au procureur du Roi un délai suffisant pour contrôler si le demandeur satisfait aux conditions pour obtenir la nationalité belge; d'autre part, elles tendent à garantir au demandeur la sécurité juridique quant au point de départ du délai et à lui garantir l'inscription d'office de sa déclaration à défaut d'avis du ministère public dans le délai fixé (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

NATIONALITE - Déclaration de nationalité - Procureur du Roi - Avis négatif - Délai

- Art. 12bis, § 1er, 3°, § 2, al. 1er, 6 et 9, et § 3, al. 1er Code de la nationalité belge

C.14.0282.N

24 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160324.11](#)

AC nr. ...

Uit de bepalingen van artikel 1022, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, artikel 1, tweede lid, koninklijk besluit Tarief Rechtsplegingsvergoeding, en in het bijzonder artikel 2, tweede lid, van voornoemd koninklijk besluit dat niet verwijst naar artikel 620 Gerechtelijk Wetboek, volgt dat de in het gelijk gestelde partij slechts recht heeft op één rechtsplegingsvergoeding per aanleg, die berekend wordt op basis van het bedrag van de hoofdvordering (1). (1) Cass. 10 januari 2011, AR C.09.0456. N, AC 2011, nr. 22.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Omvang - Wijze van berekening

- Art. 1022, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 1, tweede lid, en 2, tweede lid d van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van de advocaat

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING - Burgerlijke zaken - Procedure voor de feitenrechter - Omvang - Wijze van berekening

- Art. 1022, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 1, tweede lid, en 2, tweede lid d van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van de advocaat

Il suit du rapprochement des dispositions de l'article 1022, alinéa 1er, du Code judiciaire de l'article 1er, alinéa 2, de l'arrêté royal du 26 octobre 2007 fixant le tarif des indemnités de procédure et plus particulièrement l'article 2, alinéa 2, de cet arrêté royal qui ne se réfère pas à l'article 620 du Code judiciaire, que la partie qui a obtenu gain de cause n'a droit qu'à une seule indemnité de procédure par instance, calculée en fonction du montant de la demande principale (1). (1) Cass. 10 janvier 2011, RG C.09.0456.N, Pas. 2011, n° 22.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Etendue - Mode de calcul

- Art. 1022, al. 1er Code judiciaire

- Art. 1er, al. 2, et 2, al. 2 A.R. du 26 octobre 2007

INDEMNITE DE PROCEDURE - Matière civile - Procédure devant le juge du fond - Etendue - Mode de calcul

- Art. 1022, al. 1er Code judiciaire

- Art. 1er, al. 2, et 2, al. 2 A.R. du 26 octobre 2007

C.14.0301.N

19 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160519.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Gedaagde in hoger beroep

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Partie intimée

P. 42/637

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Gedaagde in hoger beroep - Hoedanigheid - Syntheseconclusie - Wijziging

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Ontvankelijkheid - Beoordeling - Tijdstip

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Vordering in rechte - Onderwerp van de vordering - Syntheseconclusie - Voorafgaande conclusies

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vordering in rechte - Onderwerp van de vordering - Syntheseconclusie - Voorafgaande conclusies

VORDERING IN RECHTE - Vonnissen en arresten - Burgerlijke zaken - Onderwerp van de vordering - Syntheseconclusie - Voorafgaande conclusies

De ontvankelijkheid van het incidenteel beroep dient in de regel te worden beoordeeld op het ogenblik dat het wordt ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Ontvankelijkheid - Beoordeling - Tijdstip

- Art. 1054, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Gedaagde in hoger beroep is zowel de partij tegen wie een hoofdberoep is gericht als de partij die gedaagd werd door een andere gedaagde in hoger beroep, appellant op incidenteel beroep, voor zover ten minste van haar iets wordt gevorderd; een partij van wie door diegene die het hoger beroep heeft ingesteld niets wordt gevorderd, kan niet worden beschouwd als een gedaagde in hoger beroep, die incidenteel beroep kan instellen (1). (1) Zie concl. OM.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Gedaagde in hoger beroep

- Art. 1054, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Uit de bepaling van artikel 748bis Gerechtelijk Wetboek volgt dat het onderwerp van de vorderingen uitsluitend wordt bepaald door de syntheseconclusie en de rechter geen uitspraak meer vermag te doen over een punt van de vordering dat niet wordt herhaald in de syntheseconclusie; uit deze bepaling volgt niet dat aan de voorafgaande conclusies hun rechtsgevolgen worden ontnomen; dit is het geval wat de ontvankelijkheid betreft van de hierin opgenomen vorderingen of rechtsmiddelen of van de vorderingen of rechtsmiddelen die erop worden geënt (1). (1) Zie concl. OM.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Vordering in rechte - Onderwerp van de vordering - Syntheseconclusie - Voorafgaande conclusies

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Partie intimée - Qualité - Conclusions de synthèse - Modification

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Recevabilité - Appréciation - Moment

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Demande en justice - Objet de la demande - Conclusions de synthèse - Conclusions préalables

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Demande en justice - Objet de la demande - Conclusions de synthèse - Conclusions préalables

DEMANDE EN JUSTICE - Jugements et arrêts - Matière civile - Objet de la demande - Conclusions de synthèse - Conclusions préalables

La recevabilité de l'appel incident doit, en principe, être appréciée au moment où il est formé (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Recevabilité - Appréciation - Moment

- Art. 1054, al. 1er Code judiciaire

Une partie intimée est tant la partie contre laquelle un appel principal est dirigé que la partie qui est citée par une autre partie intimée, appelant sur l'appel incident, pour autant qu'une prétention ait été formulée à son encontre; une partie contre laquelle aucune prétention n'a été formulée par celui qui a interjeté appel, ne peut être considérée comme une partie intimée qui peut former appel incident (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Partie intimée

- Art. 1054, al. 1er Code judiciaire

Il ressort de la disposition de l'article 748bis du Code judiciaire que l'objet des demandes est exclusivement déterminé par les conclusions de synthèse et que le juge ne peut se prononcer sur un chef de la demande qui n'est pas repris dans les conclusions de synthèse; il ne ressort pas de cette disposition que les conclusions préalables sont privées de leur conséquences juridiques; c'est le cas en ce qui concerne la recevabilité des demandes ou recours qu'elles reprennent ou des demandes ou recours qui leur sont ajoutés (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Demande en justice - Objet de la demande - Conclusions de synthèse - Conclusions préalables

- Art. 748bis Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vordering in rechte - Onderwerp van de vordering - Syntheseconclusie - Voorafgaande conclusies

- Art. 748bis Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Vonnissen en arresten - Burgerlijke zaken - Onderwerp van de vordering - Syntheseconclusie - Voorafgaande conclusies

- Art. 748bis Gerechtelijk Wetboek

Uit wat voorafgaat volgt dat de hoedanigheid van gedaagde in hoger beroep verworven ingevolge een eerder incidenteel beroep van een andere partij, in beginsel niet ongedaan wordt gemaakt door een latere wijziging van dit incidenteel beroep in de syntheseconclusie (1). (1) Zie concl. OM.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Gedaagde in hoger beroep - Hoedanigheid - Syntheseconclusie - Wijziging

- Artt. 748bis en 1054, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 748bis Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Demande en justice - Objet de la demande - Conclusions de synthèse - Conclusions préalables

- Art. 748bis Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Jugements et arrêts - Matière civile - Objet de la demande - Conclusions de synthèse - Conclusions préalables

- Art. 748bis Code judiciaire

Il ressort de ce qui précède que la qualité de partie intimée acquise en raison d'un appel incident antérieur formé par une autre partie, ne peut, en principe, pas être déclarée non avenu par une modification ultérieure de cet appel incident dans les conclusions de synthèse (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Partie intimée - Qualité - Conclusions de synthèse - Modification

- Art. 748bis et 1054, al. 1er Code judiciaire

C.14.0316.N

18 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161118.1](#)

AC nr. ...

De uitoefening van de rechten bedoeld in artikel 9, §§ 1 en 2, Octrooiwet 1984 vereist geen kwade trouw in hoofde van de octrooihouder. (1). (1) Artt. 9, §§ 1, 2 en 3, Octrooiwet 1984, zoals van toepassing vóór de opheffing ervan bij art. 60 KB 4 september 2014.

UITVINDINGSOCTROOI - Algemeen - Aangevraagd of verleend octrooi - Benadeelde persoon - Eis tot overdracht van het octrooi - Uitoefening van rechten - Voorwaarde - Octrooihouder - Kwade trouw

- Art. 9, §§ 1, 2 en 3 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

- Art. 9, §§ 1, 2 en 3 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

UITVINDINGSOCTROOI - Algemeen - Aangevraagd of verleend octrooi - Benadeelde persoon - Eis tot overdracht van het octrooi - Uitoefening van rechten - Voorwaarde - Octrooihouder - Kwade trouw

- Art. 9, §§ 1, 2 en 3 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

- Art. 9, §§ 1, 2 en 3 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

L'exercice des droits visés à l'article 9, § 1er et 2 de la loi du 28 mars 1984 sur les brevets d'invention ne requiert pas de mauvaise foi dans le chef du titulaire du brevet (1). (1) Art. 9, § 1er, 2 et 3, de la loi du 28 mars 1984 sur les brevets d'invention tels qu'il était applicable avant son abrogation par l'article 60 de l'arrêté royal du 4 septembre 2014.

BREVET D'INVENTION - Généralités - Brevet demandé ou accordé - Personne lésée - Demande de cession du brevet - Exercice des droits - Condition - Titulaire du brevet - Mauvaise foi

- Art. 9, § 1er, 2 et 3 L. du 28 mars 1984

- Art. 9, § 1er, 2 et 3 L. du 28 mars 1984

BREVET D'INVENTION - Généralités - Brevet demandé ou accordé - Personne lésée - Demande de cession du brevet - Exercice des droits - Condition - Titulaire du brevet - Mauvaise foi

- Art. 9, § 1er, 2 et 3 L. du 28 mars 1984

- Art. 9, § 1er, 2 et 3 L. du 28 mars 1984

De vorderingen waarvan sprake in artikel 9, §§ 1 en 2, Octrooiwet 1984, zijn mogelijk telkens een octrooi aangevraagd werd of verleend werd aan een persoon die er geen of slechts gedeeltelijk recht op had; hierbij is geen afkeurenswaardig gedrag vereist in hoofde van de octrooihouder. (1). (1) Artt. 9, §§ 1, 2 en 3, Octrooiwet 1984, zoals van toepassing vóór de opheffing ervan bij art. 60 KB 4 september 2014.

UITVINDINGSOCTROOI - Algemeen - Aangevraagd of verleend octrooi - Benadeelde persoon - Eis tot overdracht van het octrooi - Vorderingen - Voorwaarde - Octrooihouder - Afkeurenswaardig gedrag

- Art. 9, §§ 1, 2 en 3 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

- Art. 9, §§ 1, 2 en 3 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

UITVINDINGSOCTROOI - Algemeen - Aangevraagd of verleend octrooi - Benadeelde persoon - Eis tot overdracht van het octrooi - Vorderingen - Voorwaarde - Octrooihouder - Afkeurenswaardig gedrag

- Art. 9, §§ 1, 2 en 3 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

- Art. 9, §§ 1, 2 en 3 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

Eenieder die door zijn intellectuele en creatieve inbreng daadwerkelijk heeft bijgedragen tot het tot stand brengen van een uitvinding in de zin van artikel 2, eerste lid, Octrooiwet 1984, dient als mederechthebbende van het octrooi te worden beschouwd; hierbij is niet vereist dat de inbreng op zich voldoet aan alle wettelijke voorwaarden opdat er sprake zou zijn van een octrooieerbare uitvinding. (1). (1) Artt. 2, eerste lid, en 9, §§ 1 en 2, Octrooiwet 1984, zoals van toepassing vóór de opheffing ervan bij art. 60 KB 4 september 2014.

UITVINDINGSOCTROOI - Algemeen - Mederechthebbenden - Begrip

- Artt. 2, eerste lid, en 9, §§ 1 en 2 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

- Artt. 2, eerste lid, en 9, §§ 1 en 2 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

UITVINDINGSOCTROOI - Algemeen - Mederechthebbenden - Begrip

- Artt. 2, eerste lid, en 9, §§ 1 en 2 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

- Artt. 2, eerste lid, en 9, §§ 1 en 2 Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

L'introduction des demandes dont il est question à l'article 9, § 1er et 2, de la loi du 28 mars 1984 sur les brevets d'invention, est possible chaque fois qu'un brevet a été demandé ou accordé à une personne qui n'y avait pas ou que partiellement droit; à cet égard, il n'est pas requis qu'il y ait un comportement répréhensible dans le chef du titulaire du brevet (1). (1) Art. 9, § 1er, 2 et 3, de la loi du 28 mars 1984 sur les brevets d'invention tels qu'il était applicable avant son abrogation par l'article 60 de l'arrêté royal du 4 septembre 2014.

BREVET D'INVENTION - Généralités - Brevet demandé ou accordé - Personne lésée - Demande de cession du brevet - Demandes - Condition - Titulaire du brevet - Comportement répréhensible

- Art. 9, § 1er, 2 et 3 L. du 28 mars 1984

- Art. 9, § 1er, 2 et 3 L. du 28 mars 1984

BREVET D'INVENTION - Généralités - Brevet demandé ou accordé - Personne lésée - Demande de cession du brevet - Demandes - Condition - Titulaire du brevet - Comportement répréhensible

- Art. 9, § 1er, 2 et 3 L. du 28 mars 1984

- Art. 9, § 1er, 2 et 3 L. du 28 mars 1984

Toute personne ayant réellement contribué par son apport intellectuel et créatif à la réalisation d'une invention au sens de l'article 2, alinéa 1er, de la loi du 28 mars 1984 sur les brevets d'invention, doit être considérée comme un co-titulaire du brevet; à cet égard, il n'est pas requis que l'apport en soi réponde à toutes les conditions légales pour qu'il y ait une invention brevetable (1). (1) Art. 2, al. 1er, et 9, §§ 1er et 2, de la loi du 28 mars 1984 sur les brevets d'invention tels qu'ils étaient applicables avant leur abrogation par l'article 60 de l'arrêté royal du 4 septembre 2014.

BREVET D'INVENTION - Généralités - Co-titulaires - Notion

- Art. 2, al. 1er, et 9, § 1er et 2 L. du 28 mars 1984

- Art. 2, al. 1er, et 9, § 1er et 2 L. du 28 mars 1984

BREVET D'INVENTION - Généralités - Co-titulaires - Notion

- Art. 2, al. 1er, et 9, § 1er et 2 L. du 28 mars 1984

- Art. 2, al. 1er, et 9, § 1er et 2 L. du 28 mars 1984

De beslissing om de bijzondere verbeurdverklaring niet uit te spreken bij gebrek aan een schriftelijke vordering van de procureur des Konings, is enkel verantwoord wanneer de zaken waarop ze kan worden toegepast vermogensvoordelen zijn die rechtstreeks uit het misdrijf zijn verkregen, dan wel goederen en waarden die in de plaats ervan zijn gesteld of inkomsten uit die belegde voordelen (1). (1) Zie Cass. 11 september 2013, AR P.13.0505.F, AC 2013, nr. 438, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch in Pas. 2013.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Toepassingsgebied

- Artt. 42, 3° en 43bis, eerste lid Strafwetboek

La décision de ne pas prononcer la confiscation spéciale à défaut de réquisition écrite du procureur du Roi n'est justifiée que si les choses auxquelles elle pourrait s'appliquer sont des avantages patrimoniaux tirés directement de l'infraction, des biens et valeurs qui leur ont été substitués et des revenus de ces avantages investis (1). (1) Voir Cass. 11 septembre 2013, RG P.13.0505.F, Pas. 2013, n°438, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation spéciale - Champ d'application

- Art. 42, 3° et 43bis, al. 1er Code pénal

C.14.0328.F

19 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160219.2](#)

AC nr. ...

Het aanbod wijst niet alleen op het aanbod met het oog op de verkoop maar ook op het aanbod in het algemeen, bijvoorbeeld het aanbod waarbij de verhuring, het verlenen van licenties, de lening of schenking beoogd worden; de voorwaarden waarbinnen dat aanbod gebeurt, hebben weinig belang, zij het schriftelijk, mondeling, telefonisch, bij wege van uitstalling, van voorstelling of op enige andere manier; het inbreukmakende voortbrengsel hoeft niet fysiek aanwezig te zijn op het ogenblik van het aanbod; de aanbieder moet enkel bereid zijn het door het octrooi beschermde voortbrengsel te leveren onder de in het aanbod bepaalde voorwaarden.

UITVINDINGSOCTROOI - Europees octrooi - Miskenning - Bevel tot stopzetting in België - Aanbod

- Art. 27, § 1er, a) Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

L'offre ne désigne pas seulement l'offre en vue de la vente, mais également l'offre en général, par exemple l'offre en vue de la location, de la concession de licence, de prêt ou de don; les conditions dans lesquelles s'effectue cette offre importent peu, que ce soit par écrit, oralement, par téléphone, par voie d'exposition, de présentation ou de toute autre manière; il n'est pas requis que le produit contrefaisant soit physiquement présent au moment de l'offre; il suffit que l'offrant soit prêt à livrer le produit couvert par le brevet aux conditions précisées dans l'offre.

BREVET D'INVENTION - Brevet européen - Violation - Ordre de cessation en Belgique - Offre

- Art. 27, § 1, a) L. du 28 mars 1984

Een aanbod dat niet vanaf Belgisch grondgebied wordt gedaan, kan niettemin inbreuk maken op een octrooi dat op voornoemd grondgebied betrekking heeft, indien het daarop een concrete uitwerking heeft.

UITVINDINGSOCTROOI - Europees octrooi - Miskenning - Bevel tot stopzetting in België - Geen aanbod vanaf Belgisch grondgebied

- Art. 27, § 1er, a) Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

Une offre qui n'est pas émise à partir du territoire belge peut néanmoins porter atteinte à un brevet couvrant ce territoire si elle a un effet concret sur celui-ci.

BREVET D'INVENTION - Brevet européen - Violation - Ordre de cessation en Belgique - Offre non émise à partir du territoire belge

- Art. 27, § 1, a) L. du 28 mars 1984

C.14.0329.N

24 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160324.17](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Buitencontractuele aansprakelijkheid uitvoeringsagent

BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN -

Bankverrichtingen - Overschrijving - Uitvoering - Uitvoeringsagent

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Responsabilité extra-contractuelle de l'agent d'exécution

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Operations bancaires - Virement - Exécution - Agent d'exécution

*BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN -
Bankverrichtingen - Overschrijving
VERBINTENIS - Uitvoering - Uitvoeringsagent*

*BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Operations bancaires - Virement
OBLIGATION - Exécution - Agent d'exécution*

De overschrijving is een rechtsfiguur sui generis waarbij een financiële instelling de opdracht uitvoert gegeven door een rekeninghouder om diens rekening te debiteren tot beloop van een bepaald bedrag ten einde de rekening te crediteren van een aangewezen begunstigde; indien de opdrachtgever en de begunstigde rekeningen aanhouden bij onderscheiden financiële instellingen, dan geldt de financiële instelling van de begunstigde ter zake van de uitvoering van deze opdracht als een uitvoeringsagent van de financiële instelling van de opdrachtgever (1). (1) Zie concl. OM.

Le virement est une figure juridique sui generis par laquelle une institution financière exécute le mandat conféré par un titulaire de compte de débiter son compte à concurrence d'un certain montant afin de créditer le compte d'un bénéficiaire désigné; si le mandant et le bénéficiaire ont des comptes auprès d'institutions financières distinctes, l'institution financière du bénéficiaire vaut comme un agent d'exécution de l'institution financière du mandant en ce qui concerne l'exécution de ce mandat (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

*BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN -
Bankverrichtingen - Overschrijving - Uitvoering - Uitvoeringsagent*

*BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Operations bancaires - Virement -
Exécution - Agent d'exécution*

- Artt. 1382 en 1984 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1382 et 1984 Code civil

*BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN -
Bankverrichtingen - Overschrijving*

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Operations bancaires - Virement

- Artt. 1382 en 1984 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1382 et 1984 Code civil

Een uitvoeringsagent is een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die door de schuldenaar van een contractuele verbintenis belast wordt met de gehele of gedeeltelijke uitvoering van deze verbintenis, ongeacht of hij deze verbintenis uitvoert voor eigen rekening en in eigen naam, dan wel voor rekening en in naam van de schuldenaar; hij kan door de medecontractant van de schuldenaar van de contractuele verbintenis slechts buitencontractueel aansprakelijk worden gesteld indien het hem ten laste gelegde feit een tekortkoming uitmaakt niet alleen aan een contractuele verbintenis, maar ook aan de algemene zorgvuldigheidsnorm en indien deze fout andere dan aan de slechte uitvoering te wijten schade heeft veroorzaakt (1). (1) Zie concl. OM.

Un agent d'exécution est une personne physique ou une personne morale qui est chargé par le débiteur d'une obligation contractuelle de l'exécution totale ou partielle de cette obligation, que l'obligation soit exécutée pour son propre compte et en son nom propre ou pour le compte et au nom du débiteur; il ne peut être déclaré responsable de manière extra-contractuelle par le cocontractant du débiteur de l'obligation contractuelle que si le fait qui lui est mis à charge constitue un manquement non seulement à une obligation contractuelle mais aussi à la norme générale de diligence et si cette faute a causé un dommage autre que celui qui est dû à la mauvaise exécution (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

*AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout -
Buitencontractuele aansprakelijkheid uitvoeringsagent*

*RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Responsabilité
extra-contractuelle de l'agent d'exécution*

- Artt. 1382 en 1984 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1382 et 1984 Code civil

VERBINTENIS - Uitvoering - Uitvoeringsagent

OBLIGATION - Exécution - Agent d'exécution

- Artt. 1382 en 1984 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1382 et 1984 Code civil

Een maatregel van inmenging dient een billijk evenwicht te handhaven tussen de vereisten van het algemeen belang en die van de bescherming van de grondrechten van personen; er moet een redelijk verband van evenredigheid bestaan tussen de aangewende middelen en het beoogde doel; wanneer het geschil betrekking heeft op een maatregel van reglementering van het gebruik van eigendom, is het gebrek aan vergoeding een van de factoren waarmee rekening moet worden gehouden om te bepalen of het billijk evenwicht geëerbiedigd werd, maar kan dat gebrek aan vergoeding op zichzelf nooit een schending van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden opleveren.

STEDENBOUW - Allerlei - Eerste aanvullend protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden - Artikel 1 - Bestemming van een voor woningbouw bestemd perceel tot groengebied - Bestemming van een perceel tot woongebied maar in de beschermingsperimeter als landschap opgenomen - Vergoeding

- Art. 1, eerste aanvullend protocol Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Eerste aanvullend protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden - Artikel 1 - Bestemming van een voor woningbouw bestemd perceel tot groengebied - Bestemming van een perceel tot woongebied maar in de beschermingsperimeter als landschap opgenomen - Vergoeding

- Art. 1, eerste aanvullend protocol Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Une mesure d'ingérence doit ménager un juste équilibre entre les impératifs de l'intérêt général et ceux de la sauvegarde des droits fondamentaux des personnes; il doit exister un rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé; lorsqu'une mesure de réglementation de l'usage des biens est en cause, l'absence d'indemnisation est l'un des facteurs à prendre en compte pour établir si un juste équilibre a été respecté, mais elle ne saurait, à elle seule, être constitutive d'une violation de l'article 1er du Premier Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

URBANISME - Divers - Premier protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 1er - Affectation d'une parcelle constructible en zone verte - Affectation d'une parcelle en zone de logement mais incluse dans le périmètre de classement comme site - Indemnisation

- Protocole additionnel n° 1, art. 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Premier protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 1er - Affectation d'une parcelle constructible en zone verte - Affectation d'une parcelle en zone de logement mais incluse dans le périmètre de classement comme site - Indemnisation

- Protocole additionnel n° 1, art. 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

C.14.0334.N

16 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161216.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - In het buitenland - Verordening (EG) nr. 1393/2007 - Verzoekschrift tot hoger beroep - Verzendende instantie - Taak

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Verzoekschrift - Griffie - Kennisgeving aan gedaagde partij - Onregelmatigheid - Ontvankelijkheid

Het hoger beroep is ingesteld op de datum van de indiening op de griffie terwijl een onregelmatigheid in de kennisgeving van het hoger beroep geen invloed heeft op de akte van hoger beroep, mitsdien zonder gevolg is voor de ontvankelijkheid van het hoger beroep (1). (1) Zie concl. OM.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Etranger - Règlement (CE) n° 1393/2007 - Requête en appel - Entité d'origine - Tâche

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel principal. forme. délai. litige indivisible - Requête - Greffe - Notification à la partie intimée - Irrégularité - Recevabilité

L'appel est formé à la date du dépôt au greffe, dès lors une irrégularité entachant la notification de l'appel est sans influence sur l'acte d'appel et n'a, dès lors, pas de conséquence pour la recevabilité de l'appel (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et

*zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn -
Onsplitsbaar geschil - Verzoekschrift - Griffie - Kennisgeving aan
gedaagde partij - Onregelmatigheid - Ontvankelijkheid
- Art. 1056, 2° Gerechtelijk Wetboek*

*sociale) - Appel principal. forme. délai. litige indivisible - Requête -
Greffe - Notification à la partie intimée - Irrégularité - Recevabilité*

- Art. 1056, 2° Code judiciaire

Wanneer een verzoekschrift tot hoger beroep ter griffie wordt neergelegd in een grensoverschrijdend geschil waarop de Betekeningsverordening van toepassing is, rust op de verzendende instantie, te dezen de griffie, de taak om zowel de aanvrager in kennis te stellen zoals bepaald in artikel 5.1 Betekeningsverordening, met name dat degene voor wie het stuk is bestemd, het âkanâ weigeren om het in ontvangst te nemen omdat het niet in een van de in artikel 8 bedoelde talen is gesteld, als om de toezending ter kennisgeving te doen van de beroepsakte vergezeld van een aanvraag volgens het modelformulier als bijlage I; hieruit volgt niet dat de verzoeker verplicht is een vertaling onmiddellijk te voegen vooraleer de toezending ter kennisgeving moet gebeuren, noch dat deze toezending door de griffie afhankelijk kan worden gesteld van de verplichting een vertaling te voegen (1). (1) Zie concl. OM.

*BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - In het buitenland -
Verordening (EG) nr. 1393/2007 - Verzoekschrift tot hoger
beroep - Verzendende instantie - Taak*

*- Artt. 5.1 en 8 Verordening E.G. nr. 1393/2007 van het Europees
Parlement en de Raad van 13 november 2007*

Lorsqu'une requête en appel est déposée au greffe dans un litige transfrontalier auquel s'applique le règlement (CE) n° 1393/2007, la tâche incombe à l'entité d'origine, en l'espèce le greffe, tant d'aviser, conformément à l'article 5.1 de ce règlement, le requérant que le destinataire «peut» refuser de l'accepter s'il n'est pas établi dans l'une des langues indiquées à l'article 8, que de transmettre, à titre de notification, l'acte d'appel accompagné d'une demande établie au moyen du formulaire type figurant à l'annexe I; il ne s'ensuit pas que le requérant est obligé de joindre immédiatement une traduction avant que la transmission à titre de notification doive avoir lieu, ni que cette transmission par le greffe puisse être subordonnée à l'obligation de joindre une traduction (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

*SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Etranger - Règlement (CE) n°
1393/2007 - Requête en appel - Entité d'origine - Tâche*

*- Art. 5.1 et 8 Règlement C.E. n° 1393/2007 du Parlement
européen et du Conseil du 13 novembre 2007*

Het enkele feit dat een rechtspersoon bij een overeenkomst de door haar opgenomen verbintenissen niet vermocht uit te voeren, omdat die verbintenissen die zij aanging enkel, krachtens een regel van openbare orde, door een natuurlijk persoon mochten worden uitgevoerd, ontslaat haar niet van haar gehoudenheid tot het vergoeden van de schade die door de slechte uitvoering van die overeenkomst is ontstaan (1). (1) Het OM concludeerde tot verwerping van het cassatieberoep; het was van mening dat het derde middel feitelijke grondslag miste. Het OM stelde hierbij dat de appelrechters oordeelden dat voorafgaand aan de wetwijziging van de wet van 20 februari 1939 bij de wet van 15 februari 2006 alleen de architect zelf en niet de architectenvereniging aansprakelijk kan worden gesteld voor eventuele professionele fouten, niet louter omwille van het feit dat het beroep van architect alleen door een fysieke persoon kon worden uitgeoefend, maar ook op de gronden dat artikel 2 § 2 en de reglementering van de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect van openbare orde is zodat daarvan niet kon worden afgeweken, en dat de burgerlijke vereniging slechts als administratief vehikel optrad dat zelf geen professionele fouten kon begaan en alleen de architect persoonlijk aansprakelijk is voor professionele fouten in de uitvoering van de overeenkomst. Het middel ging dus volgens het OM uit van een onvolledige lezing van het bestreden arrest.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Rechtspersoon - Verbintenissen - Niet-uitvoering - Uitvoering enkel toegelaten door natuurlijk persoon - Gevolg - Schade - Vergoedingsplicht
- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

In de regel is een verzoekschrift dat een naar aanleiding van een cassatieberoep ingestelde betichting van valsheid bevat, slechts ontvankelijk en is de valsheidsvordering toegelaten, wanneer het tijdens het cassatiegeding van valsheid beticht stuk niet van valsheid kon worden beticht voor de feitenrechter, het verzoekschrift betrekking heeft op een wezenlijke vereiste voor de regelmatigheid van de bestreden beslissing en het in het verzoekschrift gestelde feit waarschijnlijk genoeg is om de bewijskracht van een authentieke akte aan te tasten (1). (1) Zie Cass. 9 december 2008, AR P.08.0750.N, AC 2008, nr. 710; Cass. 12 november 2003, AR P.03.1248.F, AC 2003, nr. 567.

BETICHTING VAN VALSHEID - Cassatiegeding - Valsheidsvordering naar aanleiding van een cassatieberoep - Verzoekschrift - Ontvankelijkheid

Le simple fait qu'une personne morale ne pouvait exécuter les obligations auxquelles elle s'était engagée dès lors que les obligations qu'elle a contractées ne pouvaient, en vertu d'une règle d'ordre public, n'être exécutées que par une personne physique, ne la dispense pas de son obligation de réparer le dommage résultant de la mauvaise exécution de cette convention (1). (1) Le MP a conclu au rejet du pourvoi en cassation; il a estimé que le troisième moyen manquait en fait. Le MP a estimé, à ce propos, que les juges d'appel avaient considéré que, préalablement à la modification de la loi du 20 février 1939 par la loi du 15 février 2006, seul l'architecte lui-même et pas la société d'architectes peut être déclaré responsable pour d'éventuelles fautes professionnelles, non seulement en raison du fait que la profession d'architecte ne pouvait être exercée que par une personne physique mais aussi au motif que l'article 2, § 2 et la réglementation de la loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d'architecte est d'ordre public de sorte qu'il ne pouvait y être dérogé, et que la société civile n'agissait que comme intermédiaire administratif qui ne pouvait commettre lui-même de fautes professionnelles et que seul l'architecte est personnellement responsable pour les fautes professionnelles commises dans l'exécution du contrat. Selon le MP le moyen était donc fondé sur une lecture incomplète de l'arrêt attaqué.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Personne morale - Obligations - Inexécution - Exécution autorisée uniquement par une personne physique - Conséquence - Dommage - Obligation de réparer
- Art. 1134 Code civil

En principe, une requête qui contient une demande en faux incidente à un pourvoi n'est recevable et la demande en faux n'est admissible que lorsque la pièce arguée de faux dans l'instance en cassation n'a pu l'être devant le juge du fond, lorsque la requête concerne une condition essentielle de la régularité de la décision attaquée et que l'allégation de cette requête présente un caractère de vraisemblance suffisant pour ébranler la foi due à un acte authentique (1). (1) Voir Cass. 9 décembre 2008, RG P.08.0750.N, Pas. 2008, n° 710; Cass. 12 novembre 2003, RG P.03.1248.F, Pas. 2003, n° 567.

INSCRIPTION DE FAUX - Instance en cassation - Demande en faux incidente à un pourvoi - Requête - Recevabilité

C.14.0351.N

7 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161007.2](#)

AC nr. ...

Artikel 2.4.f, BVIE formuleert als algemene regel dat geen recht op een merk wordt verkregen in geval van depot te kwader trouw; de omstandigheid dat in dezelfde bepaling ten exemplatieve titel vermelde twee gevallen het voorgebruik van een overeenstemmend merk impliceren, houdt niet in dat het door deze bepaling geïmpliceerd depot te kwader trouw noodzakelijkerwijze vereist dat de derde moet beschikken over een overeenstemmend merk (1). (1) Zie concl. OM.

MERKEN - Benelux-merk - Recht op een merk - Depot te kwader trouw - Gevolg

- Art. 2.4.f Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), gedaan te Den Haag op 25 februari 2005

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Prejudiciële vraag - Implementatie Europese richtlijn in de Benelux-wetgeving - Onjuiste premisse

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Europese richtlijnen betreffende de aanpassing van het merkenrecht van de lidstaten - Inschrijving merk - Depot te kwader trouw - Weigerings- of nietigheidsgrond - Artikel 3.2.d) - Implementatie door de Benelux-wetgever

MERKEN - Benelux-merk - Recht op een merk - Depot te kwader trouw - Gevolg

MERKEN - Benelux-merk - Europese richtlijnen betreffende de aanpassing van het merkenrecht van de lidstaten - Inschrijving merk - Depot te kwader trouw - Weigerings- of nietigheidsgrond - Artikel 3.2.d) - Implementatie door de Benelux-wetgever

De door de Europese richtlijnen 89/104/EEG en 2008/95/EG betreffende de aanpassing van het merkenrecht van de lidstaten in artikel 3.2.d) voorziene facultatieve weigerings- of nietigheidsgrond in verband met een te kwader trouw gedeponeed merk werd door de Benelux-wetgever geïmplementeerd door de in artikel 2.4.f, BVIE vervatte regel (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Europese richtlijnen betreffende de aanpassing van het merkenrecht van de lidstaten - Inschrijving merk - Depot te kwader trouw - Weigerings- of nietigheidsgrond - Artikel 3.2.d) - Implementatie door de Benelux-wetgever

- Art. 2.4.f Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), gedaan te Den Haag op 25 februari 2005

MERKEN - Benelux-merk - Europese richtlijnen betreffende de

3/12/2019

L'article 2.4.f de la Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle du 25 février 2005 formule la règle générale suivant laquelle l'enregistrement d'une marque dont le dépôt a été effectué de mauvaise foi n'est pas attributif du droit à la marque; la circonstance que les deux cas mentionnés à titre d'exemple dans cette disposition supposent la possession personnelle d'une marque ressemblante, n'implique pas que le dépôt effectué de mauvaise foi visé par cette disposition requiert nécessairement que le tiers dispose d'une marque ressemblante (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

MARQUES - Marque Benelux - Droit à une marque - Dépôt de mauvaise foi - Effet

- Art. 2.4.f Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle (marques et dessins ou modèles), faite à La Haye le 25 février 2005

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Question préjudicielle - Transposition d'une directive européenne dans la législation benelux - Prémisse erronée

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Directives européennes rapprochant les législations des états membres sur les marques - Enregistrement d'une marque - Dépôt de mauvaise foi - Motif de refus ou de nullité - Article 3.2.d) - Transposition par le législateur benelux

MARQUES - Marque Benelux - Droit à une marque - Dépôt de mauvaise foi - Effet

MARQUES - Marque Benelux - Directives européennes rapprochant les législations des états membres sur les marques - Enregistrement d'une marque - Dépôt de mauvaise foi - Motif de refus ou de nullité - Article 3.2.d) - Transposition par le législateur benelux

Les motifs de refus ou de nullité facultatifs relatifs à une marque déposée de mauvaise foi prévus par les directives européennes 89/104/CEE et 2008/95/CE rapprochant les législations des États membres sur les marques à l'article 3.2.d), ont été transposés par le législateur Benelux par la règle contenue à l'article 2.4.f de la Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle du 25 février 2005 (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Directives européennes rapprochant les législations des états membres sur les marques - Enregistrement d'une marque - Dépôt de mauvaise foi - Motif de refus ou de nullité - Article 3.2.d) - Transposition par le législateur benelux

- Art. 2.4.f Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle (marques et dessins ou modèles), faite à La Haye le 25 février 2005

MARQUES - Marque Benelux - Directives européennes

P. 51/637

aanpassing van het merkenrecht van de lidstaten - Inschrijving merk - Depot te kwader trouw - Weigerings- of nietigheidsgrond - Artikel 3.2.d) - Implementatie door de Benelux-wetgever

- Art. 2.4.f Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), gedaan te Den Haag op 25 februari 2005

Een prejudiciële vraag, die ten onrechte ervan uitgaat dat artikel 3.2.d) van de Europese richtlijnen 89/104/EEG en 2008/95/EG betreffende de aanpassing van het merkenrecht van de lidstaten niet werd geïmplementeerd in de Benelux-wetgeving, dient niet te worden gesteld (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Prejudiciële vraag - Implementatie Europese richtlijn in de Benelux-wetgeving - Onjuiste premisse

- Art. 2.4.f Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), gedaan te Den Haag op 25 februari 2005

rapprochant les législations des états membres sur les marques - Enregistrement d'une marque - Dépôt de mauvaise foi - Motif de refus ou de nullité - Article 3.2.d) - Transposition par le législateur benelux

- Art. 2.4.f Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle (marques et dessins ou modèles), faite à La Haye le 25 février 2005

Il n'y a pas lieu de poser une question préjudicielle qui suppose à tort que l'article 3.2.d) des directives européennes 89/104/CEE et 2008/95/CE rapprochant les législations des États membres sur les marques n'a pas été transposé dans la législation Benelux (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Question préjudicielle - Transposition d'une directive européenne dans la législation benelux - Prémisse erronée

- Art. 2.4.f Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle (marques et dessins ou modèles), faite à La Haye le 25 février 2005

C.14.0366.N

21 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161121.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Mortier.

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Bescherming als monument - Verkrot onroerend goed - Herstelplicht

Nu het Monumentendecreet niet vereist dat de eigenaar of vruchtgebruiker het onroerend goed in een betere staat brengt dan vóór het moment van bescherming, volgt hieruit dat wanneer het goed op het tijdstip van de bescherming reeds verkrot was, de rechter op grond van artikel 15 Monumentendecreet geen herstel kan bevelen dat inhoudt dat de overtreder het beschermde goed geheel moet heropbouwen in een gerestaureerde staat (1). (1) Zie gedeeltelijk andersluidende concl. OM.

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Bescherming als monument - Verkrot onroerend goed - Herstelplicht

- Art. 15 Decr. 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten

Conclusions de l'avocat général Mortier.

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Protection comme monument - Immeuble délabré - Obligation de réparer

Le décret du Conseil flamand du 3 mars 1976 ne requérant pas que le propriétaire ou l'usufruitier tienne le bien immobilier en meilleur état qu'antérieurement à la protection, il s'ensuit que, lorsqu'au moment de la protection le bien était déjà délabré, le juge ne peut ordonner sur la base de l'article 15 du décret du Conseil flamand du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux une réparation impliquant pour le contrevenant l'obligation de reconstruire entièrement le bien protégé en restaurant son état (1). (1) Voir les concl. partiellement contraires du MP publiées à leur date dans AC.

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Protection comme monument - Immeuble délabré - Obligation de réparer

- Art. 15 Décret du 3 mars 1976

Uit de samenhang van de artikelen 7, 11, §1 en 15, §1 en §4, Monumentendecreet volgt dat de toestand zoals vastgelegd door het beschermingsbesluit, bepalend is zowel voor de aard en de omvang van de onderhouds- en instandhoudingswerken waartoe de eigenaars en vruchtgebruikers gehouden zijn, als voor de in artikel 15 van het decreet bepaalde herstelplicht (1). (1) Cass. 23 november 1999, AR P.97.0945.N, AC 1999, nr. 623.

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Beschermingsbesluit - Aard en omvang van de onderhouds- en instandhoudingswerken en de herstelplicht - Beoordeling - Artt. 7, 11, § 1, en 15, §§ 1 en 4 Decr. 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten

Uit het Monumentendecreet kan niet worden afgeleid dat enkel ongeschonden en in goede bouwfysische toestand verkerende constructies in aanmerking komen voor de bescherming als monument (1). (1) Cass. 12 januari 2016, AR P.15.1044.N, AC 2016, nr. ...

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Bescherming als monument - Aard en toestand van de voor bescherming vatbare constructie - Toepassing - Art. 7 Decr. 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten

Il suit de la combinaison des articles 7, 11, § 1er, et 15, § 1er et 4, du décret du Conseil flamand du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux que l'état, tel que constaté par l'arrêté de protection, est déterminant tant pour la nature et l'étendue des travaux d'entretien et de conservation, que pour l'obligation de réparer, visée à l'article 15 du décret (1). (1) Cass. 23 novembre 1999, RG P.97.0945.N, Pas. 1999, n° 623.

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Arrêté de protection - Nature et étendue des travaux d'entretien et de conservation et de l'obligation de réparer - Appréciation - Art. 7, 11, § 1er, et 15, § 1er et 4 Décret du 3 mars 1976

Il ne peut être déduit du décret du Conseil flamand du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux que seules les constructions intactes et en bon état entrent en considération pour la protection en tant que monument (1). (1) Cass. 12 janvier 2016, RG P.15.1044.N, Pas. 2016, n° ...

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Protection comme monument - Nature et état de la construction susceptible d'être protégée - Application - Art. 7 Décret du 3 mars 1976

C.14.0385.F

6 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161006.7](#)

AC nr. ...

De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen zijn geen wetsbepalingen van openbare orde of van dwingend recht.

OPENBARE ORDE - Uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen - Artt. 2 en 3 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

Les articles 2 et 3 de la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs ne sont pas des dispositions légales d'ordre public ou impératives.

ORDRE PUBLIC - Motivation formelle des actes administratifs - Art. 2 et 3 L. du 29 juillet 1991

C.14.0388.N

16 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160916.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTS-AKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Curator - Algemene opdracht - Vorderingsrechten tegen een derde - Redenen - Gehoudenheid - VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Schulden van de vennootschap - Hoofdelijke aansprakelijkheid - Hoofdelijke borg - Gehoudenheid

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Curateur - Mission générale - Droits d'agir contre un tiers - Motifs - Obligation - SOCIÉTÉS - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Dettes de la société - Responsabilité solidaire - Caution solidaire - Obligation

De algemene opdracht van de curator bestaat erin de activa van de gefailleerde te gelde te maken en het provendu te verdelen; de noodzaak van een efficiënte afwikkeling van het faillissement en de gelijke behandeling van de schuldeisers, maken dat de curator gerechtigd is de vorderingsrechten uit te oefenen tegen een derde die heeft in te staan voor de schulden van de gefailleerde wanneer die gehoudenheid bestaat tegenover alle schuldeisers, ook al behoren die vorderingsrechten niet toe aan de gefailleerde; de gehoudenheid tegenover alle schuldeisers bestaat, ook al is de omvang van die gehoudenheid beperkt in de tijd (1). (1) Zie concl. OM.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Curator - Algemene opdracht - Vorderingsrechten tegen een derde - Redenen - Gehoudenheid
- Art. 213, § 2, eerste en tweede lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

Uit de bepalingen van artikel 213, §2, eerste en tweede lid, Wetboek van Vennootschappen volgt dat de enige vennoot gehouden is ten aanzien van alle schuldeisers, maar de omvang van die gehoudenheid beperkt is tot schulden ontstaan in een bepaalde periode (1). (1) Zie concl. OM.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Schulden van de vennootschap - Hoofdelijke aansprakelijkheid - Hoofdelijke borg - Gehoudenheid
- Art. 213, § 2, eerste en tweede lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

La mission générale du curateur consiste à réaliser les actifs du failli et à distribuer le produit; la nécessité d'un règlement efficace de la faillite et l'égalité de traitement des créanciers impliquent que le curateur puisse agir contre un tiers qui doit répondre des dettes du failli lorsque cette obligation existe à l'égard de tous les créanciers, même si ce droit d'agir n'appartient pas au failli; l'obligation à l'égard de tous les créanciers existe même si l'étendue de celle-ci est limitée dans le temps (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Curateur - Mission générale - Droits d'agir contre un tiers - Motifs - Obligation

- Art. 213, § 2, al. 1er et 2 Code des sociétés

Il ressort des articles 213, § 2, alinéas 1er et 2 du Code des sociétés que l'associé unique est tenu à l'égard de tous les créanciers mais que l'étendue de cette obligation est limitée aux dettes nées au cours d'une période déterminée (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Dettes de la société - Responsabilité solidaire - Caution solidaire - Obligation

- Art. 213, § 2, al. 1er et 2 Code des sociétés

C.14.0393.N

25 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160225.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Stedenbouwmisdrijf - Dagvaarding voor de correctionele rechtbank - Exploit tot inwilliging van een herstelmaatregel voor de burgerlijke rechter - Verplichting tot overschrijving - Normdoel - Burgerlijk geding - Dagvaarding tot betaling van een meerwaarde - Overschrijving - Gevolg - Wijziging bij conclusie van de herstellvordering - Staking van het strijdige gebruik

VOORRECHTEN EN HYPOTHEKEN - Allerlei - Normdoel - Burgerlijk geding - Dagvaarding tot betaling van een meerwaarde - Overschrijving - Gevolg - Wijziging bij conclusie van de herstellvordering - Staking van het strijdige gebruik - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat. Betaling van een meerwaarde - Stedenbouwmisdrijf - Dagvaarding voor de correctionele rechtbank - Exploit tot inwilliging van een herstelmaatregel voor de burgerlijke rechter - Verplichting tot overschrijving

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Infraction urbanistique - Citation devant le tribunal correctionnel - Exploit d'acceptation d'une mesure de réparation devant le juge civil - Obligation de transcription - Objectif normatif - Instance civile - Citation en paiement d'une plus-value - Transcription - Conséquence - Modification par conclusions de l'action en réparation - Cessation de l'utilisation contraire

PRIVILEGES ET HYPOTHEQUES - Divers - Objectif normatif - Instance civile - Citation en paiement d'une plus-value - Transcription - Conséquence - Modification par conclusions de l'action en réparation - Cessation de l'utilisation contraire - Urbanisme - Remise en état des lieux. Paiement d'une plus-value - Infraction urbanistique - Citation devant le tribunal correctionnel - Exploit d'acceptation d'une mesure de réparation devant le juge civil - Obligation de transcription

De verplichting tot overschrijving van de dagvaarding die de bestraffing beoogt van stedenbouwmisdrijven voor de correctionele rechtbank en de verplichting tot overschrijving van het exploit tot inleiding van een geding dat de inwilliging van een herstelmaatregel beoogt bij de burgerlijke rechter, strekt ertoe te voorkomen dat een derde onwetend zou zijn van het mogelijk onwettig karakter van een gebouw waarvan hij eigenaar wenst te worden of waarop hij rechten wenst te verkrijgen; het normdoel van die bepaling wordt bereikt indien in het raam van een burgerlijk geding wordt overgegaan tot de overschrijving van de dagvaarding, waarbij als herstelmaatregel de betaling van een meerwaarde wordt gevorderd, zonder dat er in de loop van het geding bijkomend moet worden overgegaan tot de overschrijving van de bij conclusie gewijzigde herstellvordering die strekt tot staking van het strijdige gebruik (1). (1) Zie concl. OM.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Stedenbouwmisdrijf - Dagvaarding voor de correctionele rechtbank - Exploit tot inwilliging van een herstelmaatregel voor de burgerlijke rechter - Verplichting tot overschrijving - Normdoel - Burgerlijk geding - Dagvaarding tot betaling van een meerwaarde - Overschrijving - Gevolg - Wijziging bij conclusie van de herstellvordering - Staking van het strijdige gebruik

- Artt. 6.2.1, eerste, tweede en vijfde lid Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

VOORRECHTEN EN HYPOTHEKEN - Allerlei - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat. Betaling van een meerwaarde - Stedenbouwmisdrijf - Dagvaarding voor de correctionele rechtbank - Exploit tot inwilliging van een herstelmaatregel voor de burgerlijke rechter - Verplichting tot overschrijving - Normdoel - Burgerlijk geding - Dagvaarding tot betaling van een meerwaarde - Overschrijving - Gevolg - Wijziging bij conclusie van de herstellvordering - Staking van het strijdige gebruik

- Artt. 6.2.1, eerste, tweede en vijfde lid Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

L'obligation de transcrire la citation visant la sanction des infractions urbanistiques devant le tribunal correctionnel et l'obligation de transcrire l'exploit introductif d'instance qui vise l'acceptation d'une mesure de réparation devant le juge civil, tendent à prévenir qu'un tiers ignore le caractère éventuellement illégal d'un immeuble dont il souhaite devenir propriétaire ou sur lequel il souhaite obtenir des droits; l'objectif normatif de cette disposition est atteint si, dans le cadre d'une instance civile il est procédé à la transcription de la citation réclamant le paiement de la plus-value à titre de mesure de réparation, sans qu'il faille de manière complémentaire au cours de l'instance procéder à la transcription de la mesure de réparation tendant à la cessation de l'utilisation contraire modifiée par conclusions (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Infraction urbanistique - Citation devant le tribunal correctionnel - Exploit d'acceptation d'une mesure de réparation devant le juge civil - Obligation de transcription - Objectif normatif - Instance civile - Citation en paiement d'une plus-value - Transcription - Conséquence - Modification par conclusions de l'action en réparation - Cessation de l'utilisation contraire

- Art. 6.2.1, al. 1er, 2 et 5 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

PRIVILEGES ET HYPOTHEQUES - Divers - Urbanisme - Remise en état des lieux. Paiement d'une plus-value - Infraction urbanistique - Citation devant le tribunal correctionnel - Exploit d'acceptation d'une mesure de réparation devant le juge civil - Obligation de transcription - Objectif normatif - Instance civile - Citation en paiement d'une plus-value - Transcription - Conséquence - Modification par conclusions de l'action en réparation - Cessation de l'utilisation contraire

- Art. 6.2.1, al. 1er, 2 et 5 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

Wanneer de aangifte steunt op een met het boekhoudrecht strijdige boeking en zulks leidt tot de vestiging van een wettelijke niet verschuldigde belasting, kan de belastingplichtige, zolang de termijn van bezwaar niet is verstreken, hiertegen opkomen, ook al is de onjuiste boeking het gevolg van een bewuste beslissing; slechts wanneer het boekhoudrecht aan de belastingplichtige een beoordelingsmarge laat en de belastingplichtige binnen dit wettelijk kader een beleidsbeslissing neemt, kan hij op de gemaakte keuze niet terugkomen, zodat boekingen of waarderingen die het gevolg zijn van een eerder genomen beleidsbeslissing definitief zijn, ook al blijken zij achteraf onoordeelkundig of lichtzinnig te zijn geweest.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Belastingaangifte - Onjuiste boeking - Mogelijkheid tot rechtzetting

- Art. 170 Grondwet 1994

- Artt. 339, eerste lid, en 366, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Zolang de bezwaartermijn niet is verstreken, heeft de belastingplichtige het recht om onjuistheden in zijn aangifte die ertoe leiden dat een wettelijk niet verschuldigde belasting gevestigd wordt, recht te zetten, ook al zijn die onjuistheden het gevolg van een bewust genomen beslissing.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Belastingaangifte - Begane vergissing - Mogelijkheid tot rechtzetting

- Art. 170 Grondwet 1994

- Artt. 339, eerste lid, en 366, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Lorsque la déclaration est fondée sur une comptabilisation contraire au droit régissant la comptabilité et que cela donne lieu à l'établissement d'un impôt légalement indu, le redevable peut, tant que le délai de réclamation n'est pas expiré, se pourvoir en réclamation même si la comptabilisation erronée résulte d'une décision sciemment prise; ce n'est que lorsque le droit régissant la comptabilité laisse une marge d'appréciation au redevable et que celui-ci prend une décision de gestion dans ce cadre légal, qu'il ne peut revenir sur le choix qu'il a fait, de sorte que les comptabilisations ou les évaluations qui résultent d'une décision de gestion prise antérieurement sont définitives, même s'il semble ultérieurement qu'elles ont été peu judicieuses ou prises à la légère.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Déclaration - Comptabilisation inexacte - Possibilité de rectification

- Art. 170 Constitution 1994

- Art. 339, al. 1er, et 366, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

Tant que le délai de réclamation n'est pas expiré, le redevable a le droit de rectifier des erreurs dans sa déclaration qui donnent lieu à l'établissement d'un impôt légalement indu, même si ces erreurs résultent d'une décision prise sciemment.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Déclaration - Erreur commise - Possibilité de rectification

- Art. 170 Constitution 1994

- Art. 339, al. 1er, et 366, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

C.14.0404.N

9 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160509.4](#)

AC nr. ...

Het onderdeel dat ervan uitgaat dat van zodra een kenmerk van de zaak de economische waarde ervan dusdanig aantast dat, mocht de koper dit kenmerk hebben gekend, hij de zaak niet of slechts aan een mindere prijs zou hebben gekocht, er sprake is van een gebrek in de zin van artikel 1641 Burgerlijk Wetboek, ook indien dit kenmerk niet van aard is het gebruik waartoe de zaak is bestemd wezenlijk te verminderen, faalt het naar recht.

GEBREK VAN DE ZAAK [ZIE: 008 AANSPRAKELIJKHEID BUI - Verborgene gebreken - Vrijwaring - Voorwaarde - Economische waarde

Le moyen qui, en cette branche, suppose que dès qu'une caractéristique de la chose en affecte à ce point la valeur économique que l'acheteur ne l'aurait pas acquise, ou n'en aurait donné qu'un moindre prix, s'il avait connu cette caractéristique, il y a un vice au sens de l'article 1641 du Code civil, même si cette caractéristique n'est pas de nature à diminuer substantiellement l'usage auquel la chose est destinée, manque en droit.

VICE DE LA CHOSE [VOIR: 008 RESPONSABILITE HORS CO - Vices cachés - Garantie - Condition - Valeur économique

Uit de artikelen 3, §1 en 7 van de wet van 11 juni 2004 tot betuiging van bedrog met de kilometerstand van voertuigen volgt niet dat de koper van een voertuig op grond van artikel 7 van deze wet de ontbinding van de overeenkomst kan vorderen lastens diegene die hem de wagen heeft verkocht wanneer de wijziging van de op de kilometerteller aangegeven kilometerstand niet aan deze verkoper, maar aan een eerdere verkoper is toe te schrijven.

KOOP - Voertuig - Bedrog kilometerstand - Ontbinding - Voorwaarde - Handelingen van de verkoper

Il ne résulte pas des articles 3, § 1er et 7 de la loi du 11 juin 2004 réprimant la fraude relative au kilométrage des véhicules que l'acheteur d'un véhicule peut demander la résolution du contrat sur la base de l'article 7 de cette loi à la charge de celui qui lui a vendu la voiture lorsque la modification du kilométrage affiché au compteur est imputable non pas à ce vendeur, mais à un vendeur antérieur.

VENTE - Véhicule - Fraude relative au kilométrage - Résolution - Condition - Actes du vendeur

C.14.0407.N

21 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160421.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

NATIONALITEIT - Nationaliteitsverklaring - Wettelijk verblijf - Voorwaarden

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Fraus omnia corrumpit" - Toepassing van dit rechtsbeginsel - Voorwaarden

De miskenning van een rechtsnorm waaruit een partij voordeel haalt, volstaat niet voor de toepassing van het algemeen rechtsbeginsel *fraus omnia corrumpit*; de toepassing van dit rechtsbeginsel veronderstelt het bestaan van bedrog, wat kwaadwilligheid, opzettelijke misleiding en oneerlijkheid met de bedoeling om te schaden of winst te behalen, inhoudt (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Fraus omnia corrumpit" - Toepassing van dit rechtsbeginsel - Voorwaarden

Opdat aan een in België geboren kind de Belgische nationaliteit kan worden toegekend in toepassing van artikel 11bis, §1, WBN, vóór de opheffing ervan bij wet van 4 december 2012, dienen het kind en minstens één van zijn ouders of adoptanten op het ogenblik van het afleggen van de nationaliteitsverklaring "in wettelijk verblijf" te zijn, dit is toegelaten of gemachtigd om voor een langere termijn dan drie maanden in het Rijk te verblijven of gemachtigd zich er te vestigen, overeenkomstig de bepalingen van de Vreemdelingenwet; daaruit volgt niet dat het kind en zijn ouders gedurende de volledige vereiste periode van het hoofdverblijf in België, gerechtigd moesten zijn om in het Rijk te verblijven (1). (1) Zie concl. OM.

NATIONALITEIT - Nationaliteitsverklaring - Wettelijk verblijf - Voorwaarden

- Artt. 7bis, §§ 1 en 2, en 11bis, § 1 Wetboek van de Belgische

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

NATIONALITE - Déclaration de nationalité - Séjour légal - Conditions

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Fraus omnia corrumpit" - Application de ce principe du droit - Conditions

La méconnaissance d'une norme de droit dont une partie tire un avantage ne suffit pas pour appliquer le principe général du droit *fraus omnia corrumpit*; l'application de ce principe du droit suppose l'existence d'une fraude, laquelle implique la volonté malicieuse, la tromperie intentionnelle et la déloyauté dans le but de nuire ou de réaliser un gain (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Fraus omnia corrumpit" - Application de ce principe du droit - Conditions

Pour que la nationalité belge puisse être attribuée à un enfant né en Belgique en application de l'article 11bis, § 1er, du Code de la nationalité belge, avant son abrogation par la loi du 4 décembre 2012, il faut que l'enfant et au moins un de ses auteurs ou adoptants soient "en séjour légal" au moment de l'introduction de la déclaration de nationalité, c'est-à-dire autorisés à séjourner plus de trois mois dans le Royaume ou autorisés à s'y établir, conformément aux dispositions de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers; il ne s'ensuit pas que l'enfant et ses auteurs devaient être autorisés à séjourner dans le Royaume pendant la totalité de la période requise de la résidence principale en Belgique (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

NATIONALITE - Déclaration de nationalité - Séjour légal - Conditions

- Art. 7bis, § 1er et 2, et 11bis, § 1er Code de la nationalité belge

P. 57/637

C.14.0410.F

22 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160122.1](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat het sluiten van een overeenkomst van verkoop aan de consument buiten de onderneming van de verkoper bestraft wordt met een strafrechtelijke geldboete wanneer het verzakingsrecht van de consument daarin niet in de wettelijke bewoordingen is gesteld, impliceert niet dat die overeenkomst volstrekt nietig zou zijn (1). (1) Zie Cass. 6 december 2013, AR C.12.0112.F, AC 2013, nr. 664.

HANDELSPRAKTIJK - Verkoop aan de consument - Verkoop gesloten buiten de onderneming van de verkoper - Schriftelijke overeenkomst - Geen beding van afstand in de wettelijke bewoordingen

- Art. 88 Wet 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument

La circonstance que la conclusion d'un contrat de vente au consommateur conclu en dehors de l'entreprise du vendeur soit punie d'une amende pénale lorsque le droit de renonciation du consommateur n'y est pas énoncé dans les termes légaux n'implique pas que ce contrat soit frappé de nullité absolue (1). (1) Voir Cass. 6 décembre 2013, RG C.12.0112.F, Pas. 2013, n° 664.

PRATIQUES DU COMMERCE - Vente au consommateur - Conclusion en dehors de l'entreprise du vendeur - Contrat écrit - Pas de clause de renonciation dans les termes légaux

- Art. 88 L. du 14 juillet 1991

C.14.0414.F

12 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160212.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Conclusie - Neerlegging ter griffie - Wijze - Geldigheid

Een conclusie mag per fax ter griffie worden neergelegd binnen de vastgestelde conclusietermijn (1). (1) Zie concl. OM, Pas. 2016, nr. Deze regel werd op dezelfde dag geformuleerd door het Hof in een ander arrest dat op de algemene rol werd ingeschreven onder het nummer C.15.0301.F en dat gewezen werd op gelijkkluidende conclusie van het OM.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Conclusie - Neerlegging ter griffie - Wijze - Geldigheid

- Art. 747, § 2, zesde lid Gerechtig Wetboek

Conclusions du premier avocat général Henkes.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Conclusions - Remise au greffe - Mode - Validité

Les conclusions peuvent être remises au greffe par télécopie dans le délai fixé pour conclure (1). (1) Voir les concl. du MP. Cette règle a été énoncée le même jour par la Cour dans un autre arrêt inscrit au rôle général sous le n ° C.15.0301.F, rendu sur conclusions conformes du MP.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Conclusions - Remise au greffe - Mode - Validité

- Art. 747, § 2, al. 6 Code judiciaire

C.14.0424.N

16 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160916.2](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 1108 Burgerlijk Wetboek is de toestemming van de partij die zich verbindt een grondvoorwaarde voor de geldigheid van de overeenkomst; de uitdrukkelijke of stilzwijgende toestemming vereist op zijn minst dat de partijen kunnen kennisnemen van de bedingen waarvoor die toestemming vereist is.

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Toestemming - Begrip

- Art. 1108 Burgerlijk Wetboek

En vertu de l'article 1108 du Code civil, le consentement d'une partie qui s'engage est une condition essentielle de la validité de la convention; le consentement express ou tacite requiert à tout le moins que les parties puissent avoir connaissance des clauses pour lesquelles ce consentement est requis.

CONVENTION - Eléments constitutifs - Consentement - Notion

- Art. 1108 Code civil

C.14.0436.F

18 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160318.3](#)

AC nr. ...

Het ontbreken van de machtiging van de gemeenteraad leidt tot een relatieve nietigheid en de rechter kan die derhalve niet ambtshalve opwerpen.

GEMEENTE - Rechtsvordering - Geen machtiging van de gemeenteraad - Sanctie - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

- Artt. 123, 8°, en 270, eerste en tweede lid *Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988*

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beschikkingsbeginsel - Gemeente - Rechtsvordering - Geen machtiging van de gemeenteraad - Sanctie - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

- Artt. 123, 8°, en 270, eerste en tweede lid *Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988*

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Gemeente - Rechtsvordering - Geen machtiging van de gemeenteraad - Sanctie - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

- Artt. 123, 8°, en 270, eerste en tweede lid *Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988*

Die vermeldingen die de akte van hoger beroep bevat, komen niet voor in de lijst van die waarvan het verzuim, krachtens artikel 862 van het *Gerechtelijk Wetboek*, leidt tot een nietigheid die de rechter ambtshalve moet uitspreken; die nietigheid moet bijgevolg worden gelijkgesteld met die welke, krachtens artikel 861 van dat wetboek, enkel kunnen worden uitgesproken indien het verzuim of de onregelmatigheid de belangen schaadt van de partij die de exceptie opwerpt, wat impliceert dat de rechter ze niet ambtshalve kan opwerpen.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Akte van hoger beroep - Vereiste vermeldingen - Plaats waar de kantoren van de Staat, minister van Financiën, zijn gevestigd - Sanctie - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 1057, 3°, en 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beschikkingsbeginsel - Akte van hoger beroep - Vereiste vermeldingen - Plaats waar de kantoren van de Staat, minister van Financiën, zijn gevestigd - Sanctie - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 1057, 3°, en 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

Le défaut d'autorisation du conseil communal entraîne une nullité relative et le juge ne peut, dès lors, pas la soulever d'office.

COMMUNE - Action judiciaire - Absence d'autorisation du conseil communal - Sanction - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° *Code judiciaire*

- Art. 123, 8°, et 270, al. 1er et 2 *Nouvelle L. communale du 24 juin 1988*

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe dispositif - Commune - Action judiciaire - Absence d'autorisation du conseil communal - Sanction - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° *Code judiciaire*

- Art. 123, 8°, et 270, al. 1er et 2 *Nouvelle L. communale du 24 juin 1988*

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Commune - Action judiciaire - Absence d'autorisation du conseil communal - Sanction - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° *Code judiciaire*

- Art. 123, 8°, et 270, al. 1er et 2 *Nouvelle L. communale du 24 juin 1988*

Les mentions, que contient l'acte d'appel, ne sont pas énumérées parmi celles dont, en vertu de l'article 862 du *Code judiciaire*, l'omission entraîne une nullité que le juge doit prononcer d'office; cette nullité doit, dès lors, être assimilée à celles qui, en vertu de l'article 861 de ce code, ne peuvent être prononcées que lorsque l'omission ou l'irrégularité nuit aux intérêts de la partie qui invoque l'exception, ce qui implique que le juge ne peut la soulever d'office.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Acte d'appel - Mentions obligatoires - Lieu d'établissement des bureaux de l'Etat, ministre des finances - Sanction - Pouvoir du juge

- Art. 1057, 3°, et 1138, 2° *Code judiciaire*

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe dispositif - Acte d'appel - Mentions obligatoires - Lieu d'établissement des bureaux de l'Etat, ministre des finances - Sanction - Pouvoir du juge

- Art. 1057, 3°, et 1138, 2° *Code judiciaire*

C.14.0442.N

9 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160509.5](#)

AC nr. ...

De rechtsvordering waarbij de principaal de terugvordering eist van commissies die hij onverschuldigd heeft uitbetaald aan de handelsagent, vloeit niet voort uit de agentuurovereenkomst maar wel uit de bepalingen van het *Burgerlijk Wetboek* betreffende de terugbetaling van het onverschuldigd betaalde. De voormelde korte verjaringstermijn is dienvolgens niet van toepassing.

L'action en justice par laquelle le commettant demande le remboursement de commissions qu'il a versées indûment à l'agent commercial ne découle pas du contrat d'agence, mais des dispositions du *Code civil* relatives à la répétition de l'indu. Le délai de prescription abrégé précité n'est, par conséquent, pas applicable.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Handelsagentuur - Commissies - Onverschuldigde betaling - Vordering - Verjaring

- Art. 26 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Agence commerciale - Commissions - Paiement indu - Action - Prescription

- Art. 26 L. du 13 avril 1995

C.14.0448.F

15 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160215.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEID - Algemeen - Terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers - Niet-naleving van de wettelijke regels - Volstreekte nietigheid

OPENBARE ORDE - Terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers - Niet-naleving van de wettelijke regels - Volstreekte nietigheid

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Oorzaak - Ongeoorloofde oorzaak - Verrijking zonder oorzaak van de begunstigde - Uitwerking - Vordering van de verarmde - Draagwijdte

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Overeenkomst - Ongeoorloofde oorzaak - Verrijking zonder oorzaak van de begunstigde - Vordering van de verarmde - Uitwerking - Draagwijdte

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Arbeid - Terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers - Niet-naleving van de wettelijke regels - Volstreekte nietigheid

Uit de samenhang van artikel 1131 van het Burgerlijk Wetboek en het algemeen rechtsbeginsel van verrijking zonder oorzaak blijkt dat, aangezien de overeenkomst uit een ongeoorloofde oorzaak geen gevolg kan hebben, de verrijking van diegene die de uitvoering ervan geniet zonder oorzaak is; de rechter kan de vordering van de verarmde evenwel verwerpen wanneer hij feitelijk oordeelt dat aldus de preventieve rol van de sanctie voor de overeenkomst uit ongeoorloofde oorzaak in het gedrang komt of als de maatschappelijke orde vereist dat de verarmde zwaarder bestraft wordt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Oorzaak - Ongeoorloofde oorzaak - Verrijking zonder oorzaak van de begunstigde - Uitwerking - Vordering van de verarmde - Draagwijdte

- Art. 1131 Burgerlijk Wetboek

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Overeenkomst - Ongeoorloofde oorzaak - Verrijking zonder oorzaak van de begunstigde - Vordering van de verarmde - Uitwerking - Draagwijdte

- Art. 1131 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Genicot.

TRAVAIL - Généralités - Mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs - Non-respect des règles légales - Nullité absolue

ORDRE PUBLIC - Mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs - Non-respect des règles légales - Nullité absolue

CONVENTION - Eléments constitutifs - Cause - Cause illicite - Enrichissement sans cause du bénéficiaire - Effet - Demande de l'appauvri - Portée

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Convention - Cause illicite - Enrichissement sans cause du bénéficiaire - Demande de l'appauvri - Effet - Portée

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Généralités - Travail - Mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs - Non-respect des règles légales - Nullité absolue

Il résulte de la combinaison de l'article 1131 du Code civil et du principe général du droit de l'enrichissement sans cause que, dès lors que la convention sur cause illicite ne peut recevoir d'effet, l'enrichissement de celui qui a bénéficié de son exécution est sans cause; le juge peut toutefois rejeter la demande de l'appauvri lorsqu'il considère en fait que cela compromettrait le rôle préventif de la sanction prévue pour la convention sur cause illicite ou que l'ordre social exige que l'appauvri soit plus sévèrement sanctionné (1). (1) Voir les concl. contr. du MP.

CONVENTION - Eléments constitutifs - Cause - Cause illicite - Enrichissement sans cause du bénéficiaire - Effet - Demande de l'appauvri - Portée

- Art. 1131 Code civil

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Convention - Cause illicite - Enrichissement sans cause du bénéficiaire - Demande de l'appauvri - Effet - Portée

- Art. 1131 Code civil

Artikel 31, §1, eerste lid van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers bepaalt dat de activiteit die buiten de in de hoofdstukken I en II voorgeschreven regels, door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon wordt uitgeoefend om door hen in dienst genomen werknemers ter beschikking te stellen van derden die deze werknemers gebruiken en over hen enig gedeelte van het gezag uitoefenen dat normaal aan de werkgever toekomt, verboden is; uit die bepaling die van openbare orde is, volgt dat de overeenkomst waarbij de werkgever werknemers ter beschikking van derden stelt, met miskenning van dat verbod, volstrekt nietig is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

OPENBARE ORDE - Terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers - Niet-naleving van de wettelijke regels - Volstreekte nietigheid

- Art. 31, § 1, eerste lid Wet 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers

ARBEID - Algemeen - Terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers - Niet-naleving van de wettelijke regels - Volstreekte nietigheid

- Art. 31, § 1, eerste lid Wet 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Arbeid - Terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers - Niet-naleving van de wettelijke regels - Volstreekte nietigheid

- Art. 31, § 1, eerste lid Wet 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers

L'article 31, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs, dispose qu'est interdite l'activité exercée, en dehors des règles fixées aux chapitres I et II, par une personne physique ou morale qui consiste à mettre des travailleurs qu'elle a engagés, à la disposition de tiers qui utilisent ces travailleurs et exercent sur ceux-ci une part quelconque de l'autorité appartenant normalement à l'employeur; il suit de cette disposition, qui est d'ordre public, que la convention par laquelle l'employeur met des travailleurs à la disposition de tiers, en violation de cette interdiction, est frappée de nullité absolue (1). (1) Voir les concl. contr. du MP.

ORDRE PUBLIC - Mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs - Non-respect des règles légales - Nullité absolue

- Art. 31, § 1er, al. 1er L. du 24 juillet 1987

TRAVAIL - Généralités - Mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs - Non-respect des règles légales - Nullité absolue

- Art. 31, § 1er, al. 1er L. du 24 juillet 1987

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Travail - Mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs - Non-respect des règles légales - Nullité absolue

- Art. 31, § 1er, al. 1er L. du 24 juillet 1987

C.14.0449.N

28 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160128.4](#)

AC nr. ...

Uit de wetsgeschiedenis van artikel 27, eerste lid, Faillissementswet, zoals gewijzigd bij wet van 14 april 2009, blijkt dat in de regel de voorkeur dient te worden gegeven aan de curators die zijn ingeschreven op een lijst opgesteld door de algemene vergadering van de rechtbank van koophandel van het rechtsgebied waar het faillissement openvalt, zodat, indien het geschil tot faillietverklaring wordt onttrokken aan die rechtbank wegens wettige verdenking van die rechtbank, de rechtbank van koophandel waaraan het geschil is toegewezen in de regel de voorkeur dient te geven aan de curators van de lijst van de rechtbank van koophandel waaraan het geschil is onttrokken.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Aanstelling curatoren - Wijze

- Art. 27, eerste lid Wet 8 aug. 1997

Il ressort de la genèse de l'article 27, alinéa 1er, de la loi du 8 août 1997 sur les faillites, modifié par la loi du 14 avril 2009, qu'en principe il faut donner la priorité aux curateurs inscrits sur une liste établie par l'assemblée générale du tribunal de commerce du ressort de l'ouverture de la faillite, de sorte que si la contestation relative à la déclaration de faillite est soustraite à ce tribunal du chef de suspicion légitime de ce tribunal, le tribunal de commerce saisi de la contestation doit, en principe, donner la priorité aux curateurs inscrits sur la liste établie par le tribunal de commerce auquel la contestation a été soustraite.

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Désignation de curateurs - Mode

- Art. 27, al. 1er L. du 8 août 1997 sur les faillites

Les rémunérations payées aux membres de la famille ne sont des frais professionnels déductibles du dirigeant d'entreprise que lorsqu'ils sont inhérents à ses activités en tant que dirigeant d'entreprise au sein de la société et pas à l'activité sociale de la société; il faut, à cet égard, examiner si les activités des membres de la famille bénéficient au dirigeant d'entreprise ou à la société (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - Bestreden arrest - Stilzwijgende berusting - Begrip

- Artt. 1044 en 1045 Gerechtelijk Wetboek

Afstand van het recht op cassatieberoep moet strikt worden uitgelegd en kan enkel worden afgeleid uit feiten die voor geen andere uitlegging vatbaar zijn (1). (1) Zie Cass. 18 september 2009, AR C.08.0333.F, AC 2009, nr. 510; Cass. 22 oktober 2009, AR C.08.0336.N-C.08.0979.N, AC 2009, nr. 602.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - Afstand van het recht op cassatieberoep

- Artt. 1044 en 1045 Gerechtelijk Wetboek

Berusting in het bestreden arrest valt af te leiden uit de vrijwillige betaling van de eiser in cassatie, zonder voorbehoud, van een bedrag waartoe hij niet was veroordeeld maar dat was vastgesteld op grond van een later opgemaakt minnelijk deskundigenverslag; het cassatieberoep is derhalve niet ontvankelijk.

BERUSTING - Burgerlijke zaken - Rechterlijke beslissing - Bestreden arrest - Stilzwijgende berusting - Begrip

- Artt. 1044 en 1045 Gerechtelijk Wetboek

Bezoldigingen betaald aan gezinsleden zijn slechts aftrekbare beroepskosten van de bedrijfsleider wanneer ze inherent zijn aan zijn activiteiten als bedrijfsleider binnen de vennootschap en niet aan de maatschappelijke activiteit van de vennootschap; daartoe moet worden nagegaan of de activiteiten van de gezinsleden aan de bedrijfsleider dan wel aan de vennootschap ten goede komen (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoi - Généralités - Arrêt attaqué - Acquiescement tacite - Notion

- Art. 1044 et 1045 Code judiciaire

La renonciation au droit de se pourvoir en cassation est de stricte interprétation et ne peut se déduire que de faits qui ne sont susceptibles d'aucune autre interprétation (1). (1) Voir Cass.18 septembre 2009, RG C.08.0333.F, Pas. 2009, n° 510; Cass. 22 octobre 2009, RG C.08.0336.N-C.08.0979.N, Pas. 2009, n° 602.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoi - Généralités - Renonciation au droit de se pourvoir en cassation

- Art. 1044 et 1045 Code judiciaire

Un acquiescement à l'arrêt attaqué peut se déduire du paiement volontaire fait par le demandeur en cassation, sans réserve, d'une somme qu'il n'a pas été condamnée à payer, mais dont le montant est fixé sur la base d'un rapport d'expertise amiable ultérieur; le pourvoi est, dès lors, irrecevable.

ACQUIESCEMENT - Matière civile - Décision judiciaire - Arrêt attaqué - Acquiescement tacite - Notion

- Art. 1044 et 1045 Code judiciaire

Het behoort aan de eiser aan te tonen dat alle voorwaarden die het recht waarop hij zich beroept doen ontstaan, voorhanden zijn.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Eiser

- Art. 1315, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

Il appartient au demandeur de prouver que toutes les conditions qui font naître le droit auquel il prétend sont réunies.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Demandeur

- Art. 1315, al. 1er et 2 Code civil

- Art. 870 Code judiciaire

Wanneer een aannemer betaling vordert voor overeengekomen werken en de opdrachtgever aanvoert dat de werken of een gedeelte ervan niet door de aannemer werden uitgevoerd, komt het, in beginsel, aan deze laatste toe te bewijzen dat hij de werken heeft uitgevoerd.

AANNEMING VAN WERK - Aannemer - Vordering tot betaling - Betwisting - Uitvoering van de werken - Bewijslast

- Art. 1315, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Aanneming van werk - Aannemer - Vordering tot betaling - Betwisting - Uitvoering van de werken

- Art. 1315, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

Lorsqu'un entrepreneur réclame le paiement des travaux convenus et que le maître de l'ouvrage invoque que les travaux ou une partie de ceux-ci n'ont pas été effectués par l'entrepreneur, il appartient, en principe, à ce dernier de prouver qu'il les a exécutés.

ENTREPRISE DE TRAVAUX - Entrepreneur - Demande de paiement - Contestation - Exécution des travaux - Charge de la preuve

- Art. 1315, al. 1er et 2 Code civil

- Art. 870 Code judiciaire

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Entreprise de travaux - Entrepreneur - Demande de paiement - Contestation - Exécution des travaux

- Art. 1315, al. 1er et 2 Code civil

- Art. 870 Code judiciaire

C.14.0483.N

9 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161209.1](#)

AC nr. ...

Om het bestaan vast te stellen van een kennelijke inbreuk zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet van 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu, moet de rechter niet alleen nagaan of de inbreuk op wetsbepalingen betreffende de bescherming van het milieu met voldoende zekerheid vaststaat, maar moet hij tevens de gevolgen van die inbreuk op het milieu in aanmerking nemen (1); loutere vaststellingen in verband met de wettigheid van een vergunning volstaan hiertoe niet (2). (1) Cass. 2 maart 2006, AR C.05.0128.N, AC 2006, nr. 123, met concl. van advocaat-generaal G. DUBRULLE; Cass. 18 december 2009, AR C.08.0334.F, AC 2009, nr. 763, met concl. van eerste advocaat-generaal A. HENKES, toen advocaat-generaal, in Pas. 2009, nr. 763. (2) Zie Cass. 14 februari 2002, AR C.99.0459.N, AC 2002, nr. 106.

MILIEURECHT - Leefmilieu - Vordering tot staking - Kennelijke inbreuk - Begrip - Beoordeling door de rechter - Omvang - Vaststellingen in verband met de wettigheid van een vergunning

- Art. 1, eerste lid Wet 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu

Afin de constater l'existence d'une violation manifeste au sens de l'article 1er, alinéa 1er, de la loi du 12 janvier 1993 concernant un droit d'action en matière de protection de l'environnement, le juge doit examiner non seulement si la violation de dispositions légales relatives à la protection de l'environnement est établie de manière suffisamment certaine, mais il doit aussi tenir compte des conséquences de cette violation sur l'environnement(1); de seules constatations relatives à la légalité d'une autorisation ne suffisent pas à cet effet(2). (1) Cass. 2 mars 2006, RG C.05.0128.N, Pas. 2006, n° 123 avec concl. de M. DUBRULLE, avocat général, publiées à leur date dans AC; Cass. 18 décembre 2009, RG C.08.0334.F, Pas. 2009, n° 763 avec concl. de M. HENKES, premier avocat général, alors avocat général. (2) Voir Cass. 14 février 2002, RG C.99.0459.N, Pas. 2002, n° 106.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Environnement - Demande de cessation - Violation manifeste - Notion - Appréciation par le juge - Etendue - Constatations relatives à la légalité d'une autorisation

- Art. 1er, al. 1er L. du 12 janvier 1993

C.14.0486.N

16 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160916.3](#)

AC nr. ...

De voorzitter van de rechtbank die met toepassing van artikel 1280 Gerechtelijk Wetboek uitspraak doet over de voorlopige maatregelen tijdens de echtscheidingsprocedure op grond van onherstelbare ontwrichting, is door de gehomologeerde overeenkomsten gebonden en mag deze niet intrekken of wijzigen, tenzij de omstandigheden veranderd zijn; de wetsbepalingen vereisen evenwel niet dat de gewijzigde omstandigheden die de intrekking of wijziging van een gehomologeerde overeenkomst verantwoordt, zich buiten de wil van de partijen moeten voordoen.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Voorlopige maatregelen - Echtscheidingsprocedure op grond van onherstelbare ontwrichting van het huwelijk - Gehomologeerde overeenkomsten - Intrekking of wijziging - Gewijzigde omstandigheden
- Artt. 1256 en 1280 Gerechtelijk Wetboek

Le président du tribunal qui statue en application de l'article 1280 du Code judiciaire sur les mesures provisoires à prendre au cours de la procédure en divorce pour désunion irrémédiable est lié par les accords homologués et ne peut ni les rétracter ni les modifier sauf les circonstances ont changé; les dispositions légales ne requièrent toutefois pas que ces circonstances modifiées justifiant la rétractation ou la modification d'un accord homologué doivent se produire en-dehors de la volonté des parties.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Mesures provisoires - Procédure en divorce pour désunion irrémédiable - Accords homologués - Rétractation ou modification - Circonstances qui ont changé
- Art. 1256 et 1280 Code judiciaire

C.14.0490.F

27 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160527.3](#)

AC nr. ...

De machtiging van de provincieraad om een cassatieberoep in te stellen is niet vereist wanneer het voorwerp van het geschil geen verband houdt met de goederen van de provincie.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Te voegen stukken (bij cassatieberoep of memorie) - Cassatieberoep van de provincie - Machtiging van de provincieraad
- Art. L 2224-4 Waals Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

L'autorisation du conseil provincial d'introduire un pourvoi en cassation n'est pas requise lorsque l'objet du litige est étranger aux biens de la province.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Pièces à joindre (au pourvoi ou au mémoire) - Pourvoi de la province - Autorisation du conseil provincial
- Art. L 2224-4 Code de la démocratie locale et de la décentralisation

De algemene preventiemaatregelen en de buitengewone individuele beschermingsmaatregelen die door het veiligheids- en gezondheidsplan zijn vastgesteld, hebben betrekking op het te realiseren bouwwerk.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Tijdelijke of mobiele bouwplaats - Veiligheids- en gezondheidsplan - Toepassingsveld
- Artt. 3, 6°, a) en b), en 30, eerste en tweede lid, 2°; afde KB 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Les mesures générales de prévention et les mesures extraordinaires de protection individuelle déterminées par le plan de sécurité et de santé concernent l'ouvrage à réaliser.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Chantier temporaire ou mobile - Plan de sécurité et de santé - Champ d'application
- Art. 3, 6°, a) et b), et 30, al. 1er et 2, 2°; annexe I, par A.R. du 25 janvier 2001 concernant les chantiers temporaires ou mobiles

C.14.0492.F

22 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160122.2](#)

AC nr. ...

Het algemeen rechtsbeginsel van de verrijking zonder oorzaak vereist de voorwaarde van het ontbreken van oorzaak van de verarming en van de verrijking (1). (1) Cass. 23 oktober 2014, AR C.14.0207.F, AC 2014, nr. 634.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Verrijking zonder oorzaak
VERRIJKING ZONDER OORZAAK - Aanstelling curatoren - Wijze

3/12/2019

Le principe général du droit de l'enrichissement sans cause requiert la condition d'absence de cause de l'appauvrissement et de l'enrichissement (1). (1) Cass. 23 octobre 2014, RG C.14.0207.F, Pas. 2014, n° 634.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Enrichissement sans cause
ENRICHISSEMENT SANS CAUSE - Désignation de curateurs - Mode

P. 64/637

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Algemeen - Overeenkomst van bezetting ter bedde - Kwalificatie

OVEREENKOMST - Algemeen - Onbenoemde overeenkomst - Overeenkomst van bezetting ter bedde - Handelshuurovereenkomst - Kwalificatie

De rechter die oordeelt dat beide partijen, die geenszins de bedoeling hadden de wet op de handelshuurovereenkomsten te omzeilen en die geen overeenstemming over een nieuwe handelshuurovereenkomst hebben bereikt, de gemeenschappelijke wil hadden de vorige huurster de mogelijkheid te bieden het pand tijdelijk te betrekken om tijdens die periode haar voorraad goederen van de hand te doen en een nieuwe handelsvestiging te zoeken, verantwoordt naar recht zijn beslissing om de overeenkomst tussen de partijen aan te merken als een overeenkomst van bezetting ter bedde en niet als een handelshuurovereenkomst (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

OVEREENKOMST - Algemeen - Onbenoemde overeenkomst - Overeenkomst van bezetting ter bedde - Handelshuurovereenkomst - Kwalificatie

- Artt. 1107 en 1709 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1 Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Algemeen - Overeenkomst van bezetting ter bedde - Kwalificatie

- Artt. 1107 en 1709 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1 Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

Conclusions de l'avocat général Genicot.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Généralités - Convention d'occupation à titre précaire - Qualification

CONVENTION - Généralités - Contrat innomé - Convention d'occupation à titre précaire - Bail commercial - Qualification

Le juge qui considère que, sans aucune intention de contourner la loi sur les baux commerciaux et à défaut pour les parties d'aboutir dans leurs négociations pour conclure un nouveau bail commercial, leur volonté commune a été de permettre à l'ancienne locataire d'occuper temporairement les lieux durant le temps nécessaire pour écouler son stock de marchandises et rechercher un nouvel emplacement commercial, justifie légalement sa décision de qualifier la convention entre parties de convention d'occupation à titre précaire et non de bail commercial (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONVENTION - Généralités - Contrat innomé - Convention d'occupation à titre précaire - Bail commercial - Qualification

- Art. 1107 et 1709 Code civil

- Art. 1er L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Généralités - Convention d'occupation à titre précaire - Qualification

- Art. 1107 et 1709 Code civil

- Art. 1er L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

De kosten die voortvloeien uit de verplichting bepaald in artikel 203, § 1, van het Burgerlijk Wetboek, omvatten volgens artikel 203bis, § 3, van dat wetboek de gewone en de buitengewone kosten; hieruit volgt dat de kosten tot één van die categorieën behoren, met uitsluiting van de andere.

LEVENSONDERHOUD - Onderhoudsbijdrage van de ouders - Gewone- en buitengewone kosten - Kosten die tot één dan wel een andere categorie behoren

- Art. 203bis, § 3 Burgerlijk Wetboek

Les frais résultant de l'obligation définie à l'article 203, § 1er, du Code civil comprennent, selon l'article 203bis, § 3, du même code, les frais ordinaires et les frais extraordinaires; il s'ensuit que l'appartenance des frais à l'une de ces catégories est exclusive de l'autre.

ALIMENTS - Contribution alimentaire parentale - Frais ordinaires et extraordinaires - Appartenance à une catégorie

- Art. 203bis, § 3 Code civil

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

DERDENVERZET - Burgerlijke zaken - Derde - Beslissing - Na betekening geen derdenverzet aangetekend - Gevolg - Bewijswaarde van de beslissing - Ten aanzien van die derde

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Derde - Beslissing - Na betekening geen derdenverzet aangetekend - Gevolg - Bewijswaarde van de beslissing - Ten aanzien van die derde

Uit de omstandigheid dat een persoon geen derdenverzet heeft aangetekend nadat de beslissing hem werd betekend, volgt in beginsel niet dat deze beslissing ten aanzien van die derde de bewijswaarde heeft van een onweerlegbaar vermoeden dat de rechter bindt (1). (1) Zie concl. OM.

DERDENVERZET - Burgerlijke zaken - Derde - Beslissing - Na betekening geen derdenverzet aangetekend - Gevolg - Bewijswaarde van de beslissing - Ten aanzien van die derde

- Artt. 23, 26, 1122 en 1124 Gerechtelijk Wetboek

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Derde - Beslissing - Na betekening geen derdenverzet aangetekend - Gevolg - Bewijswaarde van de beslissing - Ten aanzien van die derde

- Artt. 23, 26, 1122 en 1124 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

TIERCE OPPOSITION - Matière civile - Tiers - Décision - Pas de tierce opposition formée après la signification - Conséquence - Valeur probante de la décision - A l'égard de ce tiers

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Tiers - Décision - Pas de tierce opposition formée après la signification - Conséquence - Valeur probante de la décision - A l'égard de ce tiers

Il ne suit en principe pas de la circonstance qu'une personne n'a pas formé tierce opposition après que la décision lui a été signifiée que cette décision a, à l'égard de ce tiers, la valeur probante d'une présomption irréfragable liant le juge (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TIERCE OPPOSITION - Matière civile - Tiers - Décision - Pas de tierce opposition formée après la signification - Conséquence - Valeur probante de la décision - A l'égard de ce tiers

- Art. 23, 26, 1122 et 1124 Code judiciaire

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Tiers - Décision - Pas de tierce opposition formée après la signification - Conséquence - Valeur probante de la décision - A l'égard de ce tiers

- Art. 23, 26, 1122 et 1124 Code judiciaire

C.14.0565.F

10 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160610.2](#)

AC nr. ...

Niet ontvankelijk, bij gebrek aan belang, is het cassatiemiddel dat niet tot cassatie kan leiden doordat de bestreden beslissing op grond van een door het Hof in de plaats gestelde rechtsgrond naar recht verantwoord is (1). (1) Cass. 23 maart 2012, AR D.11.0002.F, AC 2012, nr. 193.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Vervanging van een rechtsgrond - Ontvankelijkheid

De verplichting van de huurder, die betwist dat de verhuurder gerechtigd is tekortkomingen aan de huurverplichtingen aan te voeren, om zich, op straffe van verval, binnen de wettelijke termijn tot de rechter te wenden, heeft derhalve geen bestaansreden meer.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Uitoefening door de huurder van het recht op huurhernieuwing - Vordering tot beëindiging van de huurovereenkomst door de verhuurder binnen de wettelijke termijn - Wegens tekortkomingen van de huurder aan de huurverplichtingen - Weigering tot huurhernieuwing

- Artt. 14, eerste lid, en 16, I, 4°, eerste en derde lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

Est irrecevable, à défaut d'intérêt, le moyen de cassation qui ne saurait entraîner la cassation dès lors que la décision attaquée est légalement justifiée sur la base d'un motif de droit substitué par la Cour (1). (1) Cass. 23 mars 2012, RG D.11.0002.F, Pas. 2012, n°193.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Substitution d'un motif de droit - Recevabilité

L'obligation pour le preneur, qui conteste que le bailleur soit fondé à se prévaloir de manquements aux obligations du bail, de se pourvoir devant le juge dans le délai légal, à peine de forclusion, devient, dès lors, sans objet.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Fin (congé, renouvellement, etc) - Renouvellement - Exercice par le preneur du droit au renouvellement du bail - Demande en résolution du bail par le bailleur dans le délai légal - Pour manquements du preneur aux obligations du bail - Refus de renouvellement du bail

- Art. 14, al. 1er, et 16, I, 4°, al. 1er et 3 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

Wanneer, na de regelmatige uitoefening door de huurder van zijn recht op huurhernieuwing, de verhuurder een vordering tot beëindiging van de huurovereenkomst binnen de termijn die hem bij wet is opgelegd om zijn met redenen omklede weigering van huurhernieuwing ter kennis te brengen, bij de rechter aanhangig maakt wegens tekortkomingen van de huurder aan de huurverplichtingen, geldt die vordering ook als een met redenen omklede weigering van huurhernieuwing (1). (1) Zie Cass. 29 september 1961 (Bull. en Pas. 1962, I, 124).

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Uitoefening door de huurder van het recht op huurhernieuwing - Vordering tot beëindiging van de huurovereenkomst door de verhuurder binnen de wettelijke termijn - Wegens tekortkomingen van de huurder aan de huurverplichtingen - Weigering tot huurhernieuwing

- Artt. 14, eerste lid, en 16, I, 4°, eerste en derde lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

Lorsque, après l'exercice régulier par le preneur de son droit au renouvellement du bail, le juge est saisi, dans le délai légal prescrit au bailleur pour notifier son refus motivé de renouvellement du bail, d'une demande en résolution du bail introduite par celui-ci pour manquements du preneur aux obligations du bail, cette demande vaut aussi refus motivé de renouvellement du bail (1). (1) Voir Cass. 29 septembre 1961 (Bull. et Pas. 1962, I, 124).

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Fin (congé. renouvellement. etc) - Renouvellement - Exercice par le preneur du droit au renouvellement du bail - Demande en résolution du bail par le bailleur dans le délai légal - Pour manquements du preneur aux obligations du bail - Refus de renouvellement du bail

- Art. 14, al. 1er, et 16, I, 4°, al. 1er et 3 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.14.0566.F

15 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160115.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Niet-betwiste schuldvordering - Gerechtelijke procedure - Betwisting van de vordering - Wijze - Belgisch recht - Verstek

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Verordening (EG) nr. 805/2004 - Europese executorialie titel - Niet-betwiste schuldvordering - Gerechtelijke procedure - Houding van een partij - Erkenning of niet-erkenning van de schuldvordering - Wijze overgelaten aan het recht van de lidstaat van oorsprong

Uit artikel 3, §1, tweede lid, b) en c), van de verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees parlement en van de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executorialie titel voor niet-betwiste schuldvorderingen volgt dat de gemeenschapswetgever het aan het recht van de lidstaat van oorsprong overlaat om te beslissen of de houding van een partij tijdens de gerechtelijke procedure een wijze vormt om zich te verzetten tegen de schuldvordering of om ze te erkennen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Verordening (EG) nr. 805/2004 - Europese executorialie titel - Niet-betwiste schuldvordering - Gerechtelijke procedure - Houding van een partij - Erkenning of niet-erkenning van de schuldvordering - Wijze overgelaten aan het recht van de lidstaat van oorsprong

Volgens het Belgisch recht dat van toepassing is op het geschil, is het verstek van een partij die nooit verschenen is of niet meer verschijnt, een wijze van betwisting van de vordering (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

Conclusions du premier avocat général Henkes.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Créance incontestée - Procédure judiciaire - Contestation de la demande - Mode - Droit belge - Défaut

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Règlement (CE) n° 805/2004 - Titre exécutoire européen - Créance incontestée - Procédure judiciaire - Comportement d'une partie - Reconnaissance ou non de la créance - Mode laissé au droit de l'Etat membre d'origine

Il suit de l'article 3, § 1er, alinéa 2, b) et c), du règlement (CE) n° 805/2004 du Parlement européen et du Conseil du 21 avril 2004 portant création d'un titre exécutoire européen pour les créances incontestées que le législateur communautaire a laissé au droit de l'État membre d'origine de décider si le comportement d'une partie au cours de la procédure judiciaire constitue une manière de s'opposer à la créance ou de la reconnaître (1). (1) Voir les concl. du MP.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Règlement (CE) n° 805/2004 - Titre exécutoire européen - Créance incontestée - Procédure judiciaire - Comportement d'une partie - Reconnaissance ou non de la créance - Mode laissé au droit de l'Etat membre d'origine

Selon le droit belge applicable au litige le défaut d'une partie qui n'a jamais comparu ou ne comparait plus constitue un mode de contestation de la demande (1). (1) Voir les concl. du MP.

C.14.0570.F

23 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160523.1](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 2227 en 2262bis, § 1, van het Burgerlijk Wetboek volgt dat de vordering tot terugbetaling van wedden die door de gemeenten en de meergemeentelijke politiezones ten onrechte betaald werden, onderworpen is aan een verjaringstermijn van tien jaar, daar ze niet valt onder het toepassingsgebied van de wet van 6 februari 1970 betreffende de verjaring van schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provinciën en de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Wedden betaald door de gemeenten en de meergemeentelijke politiezones - Onverschuldigd betaalde - Vordering tot terugbetaling

- Artt. 2227 en 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

- Art. 7, § 1 Wet 6 februari 1970 betreffende de verjaring van schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provinciën

- Art. 114, § 1 Wet 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat

Bij arrest nr. 76/2011 van 18 mei 2011 heeft het Grondwettelijk Hof erop gewezen dat verschil in behandeling onevenredige gevolgen heeft wat de ambtenaren van de gemeenten en van de meergemeentelijke politiezones betreft en heeft het geoordeeld dat die discriminatie haar oorsprong niet vindt in artikel 7, §1, van de wet van 6 februari 1970, maar in de ontstentenis van een wetsbepaling die van toepassing is op de gemeenten of op de meergemeentelijke politiezones; de aldus vastgestelde leemte vergt de tussenkomst van de wetgever om de vormvereisten te bepalen van het nieuwe uit te werken verjaringsstelsel voor de gemeenten of meergemeentelijke politiezones; het middel dat volledig ervan uitgaat dat de vastgestelde ongrondwettigheid volgt uit de artikelen 7, §1, van de wet van 6 februari 1970 en 114, §1, van de wet van 22 mei 2003, en dat de rechter daaraan een eind moet stellen door hun toepassingsgebied uit te breiden tot de schuldvordering van de verweerster tot terugbetaling van de ten onrechte betaalde wedden, faalt naar recht.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Wedden betaald door de gemeenten en de meergemeentelijke politiezones - Onverschuldigd betaalde - Vordering tot terugbetaling - Termijn - Verschil in behandeling - Onevenredige gevolgen - Discriminatie - Wetgevende leemte

3/12/2019

Il résulte des articles 2227 et 2262bis, §1er, du Code civil que l'action en répétition de traitements payés indûment par les communes et les zones de police pluricommunales est, à défaut de rentrer dans le champ d'application des lois des 6 février 1970 relative à la prescription des créances à charge ou au profit de l'État et des provinces et 22 mai 2003 portant organisation du budget et de la comptabilité de l'État fédéral, soumise à un délai de prescription de 10 ans.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Traitements payés par les communes et les zones de police pluricommunales - Indu - Action en répétition

- Art. 2227 et 2262bis, § 1er Code civil

- Art. 7, § 1er L. du 6 février 1970 relative à la prescription des créances à charge ou au profit de l'Etat et des provinces

- Art. 114, § 1er L. du 22 mai 2003

Par l'arrêt n° 76/2011 du 18 mai 2011, la Cour constitutionnelle, qui a relevé que la différence de traitement a des effets disproportionnés en ce qui concerne les agents des communes et des zones de police pluricommunales, a considéré que cette discrimination ne trouve pas sa source dans l'article 7, § 1er, de la loi du 6 février 1970 mais dans l'absence d'une disposition législative, applicable aux communes ou aux zones de police pluricommunales; la lacune ainsi constatée nécessite l'intervention du législateur pour déterminer les modalités du nouveau régime de prescription à mettre en œuvre pour les communes ou zones de police pluricommunales; le moyen qui est tout entier fondé sur le soutènement que l'inconstitutionnalité constatée résulte des articles 7, § 1er de la loi du 6 février 1970 et 114, §1er, de la loi du 22 mai 2003, et que le juge doit y mettre fin en étendant leur champ d'application à la créance de la défenderesse en répétition des traitements indûment payés, manque en droit.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Traitements payés par les communes et les zones de police pluricommunales - Indu - Action en répétition - Délai - Différence de traitement - Effets disproportionnés - Discrimination - Lacune législative

P. 68/637

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Verjaring - Wedden betaald door de gemeenten en de meergemeentelijke politiezones - Onverschuldigd betaalde - Vordering tot terugbetaling - Termijn - Verschil in behandeling - Onevenredige gevolgen - Discriminatie - Wetgevende leemte

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Wedden betaald door de gemeenten en de meergemeentelijke politiezones - Onverschuldigd betaalde - Vordering tot terugbetaling - Termijn - Verschil in behandeling - Onevenredige gevolgen - Discriminatie - Wetgevende leemte

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Prescription - Traitements payés par les communes et les zones de police pluricommunales - Indu - Action en répétition - Délai - Différence de traitement - Effets disproportionnés - Discrimination - Lacune législative

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Traitements payés par les communes et les zones de police pluricommunales - Indu - Action en répétition - Délai - Différence de traitement - Effets disproportionnés - Discrimination - Lacune législative

C.14.0580.F

13 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161013.4](#)

AC nr. ...

De verschuldigde belasting op de onteigeningsvergoeding staat in oorzakelijk verband met de onteigening (1). (1) Cass. 29 oktober 2009, AR C.08.0436.N, AC 2009, nr. 626.

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Onteigeningsvergoeding - Belasting - Onteigening - Oorzakelijk verband

L'impôt dû sur l'indemnité d'expropriation présente un lien de causalité avec l'expropriation (1). (1) Cass. 29 octobre 2009, RG. C.08.0436.N, Pas. 2009, n° 626.

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Indemnité d'expropriation - Impôt - Expropriation - Lien de causalité

Om billijk te zijn, moet de onteigeningsvergoeding even groot zijn als het bedrag dat betaald moet worden om een onroerend goed te kopen van dezelfde waarde als het goed waarvan de onteigende werd ontzet (1). (1) Cass. 29 oktober 2009, AR C.08.0436.N, AC 2009, nr. 626.

GRONDWET - Art. 16 - Onteigening - Billijke onteigeningsvergoeding

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Billijke onteigeningsvergoeding

Pour être juste l'indemnité d'expropriation doit être équivalente à la somme à déboursier pour se procurer un immeuble de la même valeur que celui dont l'exproprié est dépossédé (1). (1) Cass. 29 octobre 2009, RG. C.08.0436.N, Pas. 2009, n° 626.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 16 - Expropriation - Indemnité d'expropriation juste

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Indemnité d'expropriation juste

Indien de onteigeningsvergoeding ten name van de belastingplichtige als gedwongen meerwaarde wordt belast, moet die vergoeding worden verhoogd met de daarop verschuldigde belasting teneinde de onteigende toe te laten een gelijkwaardig goed te kopen (1). (1) Cass. 29 oktober 2009, AR C.08.0436.N, AC 2009, nr. 626.

BELASTING - Onteigeningsvergoeding - Belasting - Verhoging van de vergoeding - Reden

Si l'indemnité d'expropriation est imposée dans le chef du contribuable en tant que plus-value forcée, cette indemnité doit être majorée de l'impôt dû sur celle-ci afin de permettre à l'exproprié de se procurer un bien de la même valeur (1). (1) Cass. 29 octobre 2009, RG. C.08.0436.N, Pas. 2009, n° 626.

IMPOT - Indemnité d'expropriation - Imposition - Majoration de l'indemnité - Raison

C.14.0590.N

18 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161118.2](#)

AC nr. ...

Alhoewel het Wegenfonds een zekere autonomie genoot ten opzichte van de Belgische Staat, had deze autonomie, die hoofdzakelijk van budgettaire aard was, niet tot gevolg dat de Belgische Staat niet langer gerechtigd was om in rechte op te treden (1). (1) Zie Cass. 8 oktober 2004, AR C.03.0619.N, AC 2004, nr. 468. (2) Art. 2, §1, eerste, tweede en derde lid, Wet 9 augustus 1955 betreffende het Wegenfonds, zoals gewijzigd bij Wet 5 januari 1977.

OPENBARE WERKEN - Autosnelwegen en rijkswegen - Werken uitgevoerd in opdracht van het Wegenfonds - Werken voor rekening van de Staat - Autonomie van het Wegenfonds - Aard - 3/12/2019

Bien que le Fonds des routes jouissait d'une certaine autonomie à l'égard de l'État belge, cette autonomie, qui était principalement de nature budgétaire, n'avait pas pour conséquence que l'État belge n'était plus en droit d'agir en justice (1) (2). (1) Voir Cass. 8 octobre 2004, RG C.03.0619.N, Pas. 2004, n° 468. (2) Art. 2, § 1er, al. 1er, 2 et 3, de la loi du 9 août 1955 instituant un Fonds des routes, tel qu'il a été modifié par la loi du 5 janvier 1977.

TRAVAUX PUBLICS - Autoroutes et routes de l'état - Travaux exécutés sur ordre du Fonds des routes - Travaux faits pour le compte de l'Etat - Autonomie du Fonds des routes - Nature -

Gevolg - Optreden in rechte

- Art. 2, § 1, eerste, tweede en derde lid Wet van 9 augustus 1955 betreffende het Wegenfonds 1955-1969

VORDERING IN RECHTE - Openbare werken - Autosnelwegen en rijkswegen - Werken uitgevoerd in opdracht van het Wegenfonds - Werken voor rekening van de Staat - Autonomie van het Wegenfonds - Aard - Gevolg - Optreden in rechte

- Art. 2, § 1, eerste, tweede en derde lid Wet van 9 augustus 1955 betreffende het Wegenfonds 1955-1969

De op elk met eigenlijke rechtspraak belast orgaan rustende macht en plicht om de interne en externe wettigheid na te gaan van elke administratieve akte waarop een vordering, verweer of exceptie is gegrond, belet niet dat het voor de burgerlijke rechter in beginsel behoort aan de partij die de exceptie van onwettigheid inroept, om overeenkomstig artikel 870 Gerechtelijk Wetboek de stukken en elementen aan te brengen noodzakelijk voor die wettigheidstoets, onverminderd de mogelijkheid voor de rechter om iedere procespartij te bevelen het bewijsmateriaal dat zij bezit over te leggen (1). (1) Cass. 22 maart 2012, AR C.10.0152.N, AC 2012, nr. 190, met concl. van advocaat-generaal C. VANDEWAL.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Grondwet 1994 - Artikel 159 - Met eigenlijke rechtspraak belast orgaan - Bevoegdheid en verplichtingen - Wettigheidstoezicht - Omvang - Exceptie van onwettigheid - Overlegging van stukken en elementen

- Art. 159 Grondwet 1994

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Met eigenlijke rechtspraak belast orgaan - Bevoegdheid en verplichtingen - Wettigheidstoezicht - Omvang - Burgerlijke zaken - Exceptie van onwettigheid - Bewijslast - Overlegging van stukken en elementen

- Art. 159 Grondwet 1994

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

MACHTEN - Rechterlijke macht - Grondwet 1994 - Artikel 159 - Met eigenlijke rechtspraak belast orgaan - Bevoegdheid en verplichtingen - Wettigheidstoezicht - Omvang - Burgerlijke zaken - Exceptie van onwettigheid - Bewijslast - Overlegging van stukken en elementen

- Art. 159 Grondwet 1994

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

Conséquence - Action en justice

- Art. 2, § 1er, al. 1er, 2 et 3 L. du 9 août 1955 instituant un Fonds des routes 1955-1969

DEMANDE EN JUSTICE - Travaux publics - Autoroutes et routes de l'état - Travaux exécutés sur ordre du Fonds des routes - Travaux faits pour le compte de l'Etat - Autonomie du Fonds des routes - Nature - Conséquence - Action en justice

- Art. 2, § 1er, al. 1er, 2 et 3 L. du 9 août 1955 instituant un Fonds des routes 1955-1969

Le pouvoir et le devoir incombant à toute juridiction contentieuse de contrôler la légalité interne et externe de tout acte administratif sur lequel se fonde une action, un moyen de défense ou une exception, n'empêchent pas que devant le juge civil il appartient, en principe, à la partie invoquant l'exception d'illégalité de produire, conformément à l'article 870 du Code judiciaire, les pièces et éléments nécessaires à ce contrôle de légalité, sans préjudice de la possibilité pour le juge d'ordonner à toute partie au procès de produire les éléments de preuve dont elle dispose (1). (1) Cass. 22 mars 2012, RG C.10.0152.N, Pas. 2012, n° 190, avec concl. de M. Vandewal, avocat général, publiées à leur date dans AC.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Constitution 1994 - Article 159 - Juridiction contentieuse - Pouvoir et obligations - Contrôle de légalité - Etendue - Exception d'illégalité - Production de pièces et éléments

- Art. 159 Constitution 1994

- Art. 870 Code judiciaire

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Juridiction contentieuse - Pouvoir et obligations - Contrôle de légalité - Etendue - Matière civile - Exception d'illégalité - Charge de la preuve - Production de pièces et éléments

- Art. 159 Constitution 1994

- Art. 870 Code judiciaire

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Constitution 1994 - Article 159 - Juridiction contentieuse - Pouvoir et obligations - Contrôle de légalité - Etendue - Matière civile - Exception d'illégalité - Charge de la preuve - Production de pièces et éléments

- Art. 159 Constitution 1994

- Art. 870 Code judiciaire

Daden van gebruik in strijd met de bestemmingsvoorschriften vormen elk op zich een aflopend misdrijf voor zover zij ruimtelijke implicaties hebben; verscheidene daden van gebruik kunnen wegens eenheid van opzet een enkel voortgezet misdrijf opleveren; de rechter beoordeelt dit in feite (1). (1) Zie ook de beide arresten AR C.13.0098.N en C.15.0102.N, eveneens van zelfde datum 25 februari 2016, met concl. van advocaat-generaal C. VANDEWAL.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Aflopend misdrijf - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Misdrijf - Soort - Aflopend misdrijf - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter

Het gebruik dat strijdig is met de bestemmingsvoorschriften van de plannen van aanleg kan vanaf 1 mei 2000 een strafbare handeling uitmaken, op grond van artikel 6.1.1, eerste lid, 6°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, voor zover dit strijdig gebruik op zich een ruimtelijke implicatie heeft, hetgeen de rechter in concreto dient na te gaan (1). (1) Zie ook de beide arresten AR C.13.0098.N en C.15.0102.N, eveneens van zelfde datum 25 februari 2016, met concl. van advocaat-generaal C. VANDEWAL.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Strafbaarheid - Voorwaarde - Opdracht van de rechter

- Art. 146, eerste lid, 6° Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Art. 6.1.1, eerste lid, 6° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

Des actes d'utilisation contraire aux prescriptions d'affectation constituent, chacun pris séparément, une infraction instantanée dans la mesure où ils ont des implications territoriales; divers actes d'utilisation peuvent constituer une seule infraction continuée en raison de l'unité d'intention; le juge appréciera ceci en fait (1). (1) Voir aussi les deux arrêts RG C.13.0098.N et C.15.0102.N, de la même date du 25 février 2016 avec les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction instantanée - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction continuée - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction continuée - Unité d'intention

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction - Espèce - Infraction instantanée - Infraction continuée - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond

L'utilisation qui est contraire aux prescriptions d'affectation des plans d'aménagement peut constituer, à partir du 1er mai 2000, un acte punissable sur la base de l'article 6.1.1., alinéa 1er, 6° du Code flamand de l'aménagement du territoire, dans la mesure où cette utilisation contraire a, en soi, une implication territoriale, ce que le juge doit examiner in concreto (1). (1) Voir aussi les deux arrêts RG C.13.0098.N et C.15.0102.N, de la même date du 25 février 2016 avec les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation - Contraire aux prescriptions d'affectation - Caractère punissable - Condition - Mission du juge

- Art. 146, al. 1er, 6° Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

- Art. 6.1.1, al. 1er, 6° Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

Het niet vergund gebruik in strijd met de bestemmingsvoorschriften is geen voortdurend misdrijf, dit is een misdrijf dat bestaat in een ononderbroken en door de dader bestendige wederrechtelijke toestand (1). (1) Zie ook de beide arresten AR C.13.0098.N en C.15.0102.N, eveneens van zelfde datum 25 februari 2016, met concl. van advocaat-generaal C. VANDEWAL.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Voortdurend misdrijf - Begrip - Stedenbouw - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften

- Art. 6.1.1, eerste lid, 6° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Misdrijf - Soort

- Art. 6.1.1, eerste lid, 6° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

L'utilisation non autorisée contraire aux prescriptions d'affectation ne constitue pas une infraction continue, qui est une infraction qui consiste en une situation illicite ininterrompue et perpétuée par l'auteur (1). (1) Voir aussi les deux arrêts RG C.13.0098.N et C.15.0102.N, de la même date du 25 février 2016 avec les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction continue - Notion - Urbanisme - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation

- Art. 6.1.1, al. 1er, 6° Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétales relative à l'aménagement du territoire

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction - Espèce

- Art. 6.1.1, al. 1er, 6° Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétales relative à l'aménagement du territoire

C.15.0007.F

23 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160523.2](#)

AC nr. ...

Het arrest stelt vast dat "het litigieuze deel tijdelijk gebruikt werd in het kader van werkzaamheden die uitgevoerd werden ten gevolge van de oorspronkelijke onteigening", en beslist bijgevolg naar recht dat het aangevoerde recht van wederoverdracht in dit geval niet aanwezig is, aangezien de omstandigheid dat een onteigeningsoverschot aan het eind van de werkzaamheden doorverkocht werd aan een handelsvennootschap op zich geen afdoende reden vormt om voorbij te gaan aan het feit dat dit litigieuze deel tijdelijk gebruikt werd met het oog op de onteigening, waardoor het recht van wederoverdracht beëindigd is.

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Recht van wederoverdracht

- Art. 23 Wet 17 april 1835 op de onteigening ten algemene nutte

L'arrêt, qui constate que "la partie litigieuse a été utilisée de manière temporaire dans le cadre des travaux menés à la suite de l'expropriation originaire" décide légalement que le droit invoqué de rétrocession n'est pas présent en l'espèce, la seule circonstance qu'un excédent d'emprise ait été revendu à la fin des travaux à une société commerciale ne permettant pas de passer outre le fait que cette partie litigieuse a été utilisée temporairement aux fins de l'expropriation, ce qui a mis fin à un droit de rétrocession.

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Droit de rétrocession

- Art. 23 L. du 17 avril 1835 sur l'expropriation pour cause d'utilité publique

C.15.0011.F

5 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160205.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Algemeen - Verzekering - WAM-verzekering - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

GRONDWETTELIJK HOF - Verzekering - WAM-verzekering - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

GRONDWETTELIJK HOF - Verkeersongeval - Aan spoorstaven

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Werquin.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Généralités - Assurances - Assurance automobile obligatoire - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

COUR CONSTITUTIONNELLE - Assurances - Assurance automobile obligatoire - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

COUR CONSTITUTIONNELLE - Accident de la circulation - Véhicule

P. 72/637

gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Arrest van het Grondwettelijk Hof - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Geen beperking van de gevolgen in de tijd - Ongeval overkomen voor de bekendmaking van dat arrest - Bevoegdheid van de rechter

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verkeersongeval - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Arrest van het Grondwettelijk Hof - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Geen beperking van de gevolgen in de tijd - Ongeval overkomen voor de bekendmaking van dat arrest - Bevoegdheid van de rechter

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verzekering - WAM-verzekering - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

VERZEKERING - WAM- verzekering - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Verzekering - WAM-verzekering - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Verkeersongeval - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Arrest van het Grondwettelijk Hof - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Geen beperking van de gevolgen in de tijd - Ongeval overkomen voor de bekendmaking van dat arrest - Bevoegdheid van de rechter

Het prejudicieel arrest dat de ongrondwettigheid van artikel 29bis van de wet van 21 november 1989 vaststelt, zonder dat het Grondwettelijk Hof de gevolgen ervan in de tijd heeft beperkt, is declaratoir en zowel het rechtscollege dat de vraag heeft gesteld als dat welk die vraag niet hoefde te stellen, moeten zich daarnaar voegen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

... .

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verkeersongeval - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Arrest van het Grondwettelijk Hof - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Geen beperking van de gevolgen in de tijd - Ongeval overkomen voor de bekendmaking van dat arrest - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 26, § 2, 2°, en 28 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Verkeersongeval - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Arrest van het Grondwettelijk Hof - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Geen beperking van de gevolgen in de tijd - Ongeval overkomen voor de bekendmaking van dat arrest - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 26, § 2, tweede lid, 2°, en 28 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

3/12/2019

automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Arrêt de la Cour constitutionnelle - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Pas de limitation des effets dans le temps - Accident survenu avant la publication de cet arrêt - Pouvoir du juge

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Accident de la circulation - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Arrêt de la Cour constitutionnelle - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Pas de limitation des effets dans le temps - Accident survenu avant la publication de cet arrêt - Pouvoir du juge

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Assurances - Assurance automobile obligatoire - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Assurances - Assurance automobile obligatoire - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Accident de la circulation - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Arrêt de la Cour constitutionnelle - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Pas de limitation des effets dans le temps - Accident survenu avant la publication de cet arrêt - Pouvoir du juge

L'arrêt préjudiciel constatant l'inconstitutionnalité de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989, sans que la Cour constitutionnelle en ait limité les effets dans le temps, est déclaratoire et s'impose tant à la juridiction qui a posé la question préjudicielle qu'à celle qui en est dispensée (1). (1) Voir les concl. du MP.

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Accident de la circulation - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Arrêt de la Cour constitutionnelle - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Pas de limitation des effets dans le temps - Accident survenu avant la publication de cet arrêt - Pouvoir du juge

- Art. 26, § 2, 2°, et 28 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 29bis L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Accident de la circulation - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Arrêt de la Cour constitutionnelle - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Pas de limitation des effets dans le temps - Accident survenu avant la publication de cet arrêt - Pouvoir du juge

- Art. 26, § 2, al. 2, 2°, et 28 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

P. 73/637

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

GRONDWETTELIJK HOF - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Arrest van het Grondwettelijk Hof - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Geen beperking van de gevolgen in de tijd - Ongeval overkomen voor de bekendmaking van dat arrest - Bevoegdheid van de rechter - Verkeersongeval

- Artt. 26, § 2, 2°, en 28 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

De rechter moet elke leemte in de wet waarvan het Grondwettelijk Hof de ongrondwettigheid heeft vastgesteld invullen, evenals elke leemte die hieruit voortvloeit dat een wetsbepaling als ongrondwettig wordt aangemerkt, wanneer hij die leemte in het kader van de bestaande wetsbepalingen kan verhelpen teneinde de wet in overeenstemming met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet te brengen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ? .

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Algemeen - Verzekering - WAM-verzekering - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 1, 10 en 29bis, § 1 en 3 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- zoals van kracht vóór de wijziging bij Wet 19 januari 2001 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de regeling inzake automatische vergoeding van de schade, geleden door zwakke weggebruikers en passagiers van motorrijtuigen

GRONDWETTELIJK HOF - Verzekering - WAM-verzekering - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 1, 10 en 29bis, § 1 en 3 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- zoals van kracht vóór de wijziging bij Wet 19 januari 2001 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de regeling inzake automatische vergoeding van de schade, geleden door zwakke weggebruikers en passagiers van motorrijtuigen

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verzekering - WAM-verzekering - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 1, 10 en 29bis, § 1 en 3 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- zoals van kracht vóór de wijziging bij Wet 19 januari 2001 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de regeling inzake automatische vergoeding van de schade, geleden door zwakke weggebruikers en passagiers van motorrijtuigen

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Verzekering - WAM-verzekering - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Leemte - Bevoegdheid van de

- Art. 29bis L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

COUR CONSTITUTIONNELLE - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Arrêt de la Cour constitutionnelle - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Pas de limitation des effets dans le temps - Accident survenu avant la publication de cet arrêt - Pouvoir du juge - Accident de la circulation

- Art. 26, § 2, 2°, et 28 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 29bis L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

Le juge est tenu de remédier à toute lacune de la loi dont la Cour constitutionnelle a constaté l'inconstitutionnalité, ou à celle qui résulte de ce qu'une disposition de la loi est jugée inconstitutionnelle, lorsqu'il peut suppléer à cette insuffisance dans le cadre des dispositions légales existantes pour rendre la loi conforme aux articles 10 et 11 de la Constitution (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Généralités - Assurances - Assurance automobile obligatoire - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

- Art. 1er, 10 et 29bis, § 1er et 3 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- dans la version applicable avant sa modification par la L. du 19 janvier 2001 modifiant diverses dispositions relatives au régime de l'indemnisation automatique des usagers de la route les plus vulnérables et des passagers de véhicules

COUR CONSTITUTIONNELLE - Assurances - Assurance automobile obligatoire - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

- Art. 1er, 10 et 29bis, § 1er et 3 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- dans la version applicable avant sa modification par la L. du 19 janvier 2001 modifiant diverses dispositions relatives au régime de l'indemnisation automatique des usagers de la route les plus vulnérables et des passagers de véhicules

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Assurances - Assurance automobile obligatoire - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

- Art. 1er, 10 et 29bis, § 1er et 3 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- dans la version applicable avant sa modification par la L. du 19 janvier 2001 modifiant diverses dispositions relatives au régime de l'indemnisation automatique des usagers de la route les plus vulnérables et des passagers de véhicules

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Assurances - Assurance automobile obligatoire - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Violation des articles 10 et 11 de la

rechter

- Artt. 1, 10 en 29bis, § 1 en 3 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- zoals van kracht vóór de wijziging bij Wet 19 januari 2001 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de regeling inzake automatische vergoeding van de schade, geleden door zwakke weggebruikers en passagiers van motorrijtuigen

VERZEKERING - WAM- verzekering - Aan spoorstaven gebonden motorrijtuig - Uitsluiting uit de vergoedingsregeling - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Leemte - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 1, 10 en 29bis, § 1 en 3 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- zoals van kracht vóór de wijziging bij Wet 19 januari 2001 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de regeling inzake automatische vergoeding van de schade, geleden door zwakke weggebruikers en passagiers van motorrijtuigen

Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

- Art. 1er, 10 et 29bis, § 1er et 3 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- dans la version applicable avant sa modification par la L. du 19 janvier 2001 modifiant diverses dispositions relatives au régime de l'indemnisation automatique des usagers de la route les plus vulnérables et des passagers de véhicules

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Véhicule automoteur lié à une voie ferrée - Exclusion du régime d'indemnisation - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune - Pouvoir du juge

- Art. 1er, 10 et 29bis, § 1er et 3 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- dans la version applicable avant sa modification par la L. du 19 janvier 2001 modifiant diverses dispositions relatives au régime de l'indemnisation automatique des usagers de la route les plus vulnérables et des passagers de véhicules

C.15.0020.N

14 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160414.1](#)

AC nr. ...

De vergoeding voor juridische bijstand in de procedure voor de vrederechter met toepassing van de Onteigeningswet 1962 kan geen onderdeel uitmaken van de op grond van artikel 16 Grondwet verschuldigde onteigeningsvergoeding.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Procedure voor de feitenrechter - Onteigeningswet 1962 - Onteigeningsvergoeding - Omvang - Rechtspleging voor de vrederechter - Vergoeding voor juridische bijstand

- Art. 16 Grondwet 1994

- Artt. 1017, eerste lid, 1018, eerste lid, 6°, en 1022 Gerechtelijk Wetboek

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Onteigeningswet 1962 - Onteigeningsvergoeding - Omvang - Rechtspleging voor de vrederechter - Vergoeding voor juridische bijstand

- Art. 16 Grondwet 1994

- Artt. 1017, eerste lid, 1018, eerste lid, 6°, en 1022 Gerechtelijk Wetboek

Les dispositions de l'article 100 de la loi sur la comptabilité de l'État, coordonnées le 17 juillet 1991, qui, fixant la prescription des actions en paiement des créances contre l'État, intéressent l'ordre public, n'excluent pas l'application, lorsque les conditions en sont réunies, de la règle, également d'ordre public, de l'article 26 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale en vertu de laquelle l'action civile résultant d'une infraction ne peut se prescrire avant l'action publique (1). (1) Voir les concl. du MP.

L'indemnité pour l'assistance juridique au cours de la procédure devant le juge de paix prévue par la loi du 26 juillet 1962 ne peut constituer une partie de l'indemnité d'expropriation due en vertu de l'article 16 de la Constitution.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure devant le juge du fond - L. du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique - Indemnité d'expropriation - Etendue - Procédure devant le juge de paix - Indemnité pour l'assistance juridique

- Art. 16 Constitution 1994

- Art. 1017, al. 1er, 1018, al. 1er, 6° et 1022 Code judiciaire

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - L. du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique - Indemnité d'expropriation - Etendue - Procédure devant le juge de paix - Indemnité pour l'assistance juridique

- Art. 16 Constitution 1994

- Art. 1017, al. 1er, 1018, al. 1er, 6° et 1022 Code judiciaire

De bepalingen van artikel 100 van de Wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 17 juli 1991, die, aangezien zij de verjaring regelen van de vorderingen tot betaling van de schuldvorderingen tegen de Staat, de openbare orde raken, sluiten, wanneer de voorwaarden daarbij vervuld zijn, de toepassing niet uit van de regel, die eveneens van openbare orde is, van artikel 26, van de wet van 17 april 1878 houdende de Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, waarbij de burgerlijke rechtsovereenkomst voortvloeiend uit een misdrijf niet kan verjaren vóór de strafvordering (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

C.15.0023.N

7 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161107.1](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 15,§1,6° Kaderdecreet bestuurlijk beleid en 19, eerste en derde lid Decreet van 2 april 2004, die geen definitie geven van het begrip tariefstructuur, en uit de parlementaire voorbereidingen blijkt dat in de beheersovereenkomst zelf concreet invulling moet worden gegeven aan de tariefstructuur, waarbij het volstaat dat deze structuur duidelijke richtlijnen vooropstelt voor de vaststelling van de tarieven door de raad van bestuur.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - *Allerlei - Kaderdecreet bestuurlijk beleid - Beheersovereenkomst - Tariefstructuur*

- Art. 15, § 1, 6° Decreet Vlaamse Gemeenschap 18 juli 2003 Kaderdecreet bestuurlijk beleid

- Art. 19, eerste en derde lid Decreet Vlaamse Gemeenschap 2 april 2004 betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - *Allerlei - Decreet van 2 april 2004 - Extern verzelfstandigde agentschap - Raad van bestuur - Bevoegdheid*

- Art. 15, § 1, 6° Decreet Vlaamse Gemeenschap 18 juli 2003 Kaderdecreet bestuurlijk beleid

- Art. 19, eerste en derde lid Decreet Vlaamse Gemeenschap 2 april 2004 betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart

Il ressort des articles 15, § 1er, 6° du décret-cadre du 18 juillet 2003 et 19, alinéas 1er et 3, du décret du 2 avril 2004, qui ne donnent pas de définition de la notion de structure tarifaire, et des travaux préparatoires que la structure tarifaire doit recevoir une interprétation concrète dans le contrat de gestion même, étant entendu qu'il suffit que cette structure prévoie des directives précises pour la fixation des tarifs par le conseil d'administration.

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - *Divers - Décret-cadre du 18 juillet 2003 sur la politique administrative - Contrat de gestion - Structure tarifaire*

- Art. 15, § 1er, 6° Décret Communauté flamand du 18 juillet 2003 Décret cadre politique administrative

- Art. 19, al. 1er et 3 Décr. Comm. fl. du 2 avril 2004

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - *Divers - Décret du 2 avril 2004 - Agence autonomisée externe - Conseil d'administration - Compétence*

- Art. 15, § 1er, 6° Décret Communauté flamand du 18 juillet 2003 Décret cadre politique administrative

- Art. 19, al. 1er et 3 Décr. Comm. fl. du 2 avril 2004

C.15.0031.N

11 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160211.1](#)

AC nr. ...

Bij zaakschade heeft het slachtoffer recht op een vergoeding bepaald op grond van de nieuwwaarde van de beschadigde zaak wanneer hij zich geen gelijkaardige zaak met eenzelfde graad van vetustiteit kan aanschaffen; de vervangingswaarde is gelijk aan de werkelijke waarde van de vernielde zaak (1). (1) Zie Cass. 19 december 2013, AR F.12.0079.N, AC 2013, nr. 695.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - *Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Elementen en grootte - Zaakschade - Vergoeding - Omvang - Vervangingswaarde*

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - *Schade - Begrip - Vormen - Vormen - Zaakschade - Vergoeding - Omvang - Vervangingswaarde*

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

En cas de dommage causé à une chose, le préjudicié a droit à des dommages et intérêts fixés sur la base de la valeur nouvelle de la chose endommagée lorsqu'il ne peut acquérir une chose similaire présentant un même degré de vétusté; la valeur de remplacement est égale à la valeur réelle de la chose détruite (1). (1) Voir Cass. 19 décembre 2013, RG F.12.0079.N, Pas. 2013, n° 695.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - *Dommage - Dommage matériel. éléments et étendue - Eléments et étendue - Dommage causé à une chose - Réparation - Etendue - Valeur de remplacement*

- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - *Fait - Faute - Formes - Dommage causé à une chose - Réparation - Etendue - Valeur de remplacement*

- Art. 1382 et 1383 Code civil

De vordering wegens burenhinder gesteund op artikel 544 Burgerlijk Wetboek veronderstelt een abnormale hinder veroorzaakt door een daad, verzuim of gedraging die aan de buur toerekenbaar is (1); de omstandigheid dat deze daad, dit verzuim of deze gedraging als foutief kan worden bestempeld, verhindert de toepassing van artikel 544 Burgerlijk Wetboek niet. (1) Zie Cass. 4 mei 2012, AR C.10.0080.F, AC 2012, nr. 276; Cass 3 april 2009, AR C.08.0617.N, AC 2009, nr. 239; Cass. 12 maart 1999, AR C.98.0026.N, AC 1999, nr. 149.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Vordering - Voorwaarde - Daad, verzuim of gedraging - Foutief karakter - Gevolg - Artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek - Toepassingsgebied
- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

Degene die door zijn schuld aan een ander schade berokkent is verplicht deze integraal te vergoeden, wat impliceert dat de benadeelde teruggeplaatst wordt in de toestand waarin hij zich zou hebben bevonden indien de daad waarover hij zich beklagt, niet was gesteld (1). (1) Cass. 19 juni 2015, AR C.12.0577.N, AC 2015, nr., met concl. van advocaat-generaal C. VANDEWAL; Cass. 25 mei 2012, AR C.11.0494.F, AC 2012, nr. 340; Cass. 18 november 2011, AR C.09.0521.F, AC 2011, nr. 625.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Integrale schadevergoeding
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Integrale schadevergoeding
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Integrale schadevergoeding
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

La demande résultant de troubles de voisinage fondée sur l'article 544 du Code civil suppose un trouble anormal causé par un fait, une omission ou un comportement imputable au voisin (1); la circonstance que ce fait, cette omission ou ce comportement peut être qualifié de fautif, ne fait pas obstacle à l'application de l'article 544 du Code civil. (1) Voir Cass. 4 mai 2012, RG C.10.0080.F, Pas. 2012, n° 276; Cass. 3 avril 2009, RG C.08.0617.N, Pas. 2009, n° 239; Cass. 12 mars 1999, RG C.98.0026.N, Pas. 1999, n° 149.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Troubles de voisinage - Demande - Condition - Fait, omission ou comportement - Caractère fautif - Conséquence - Article 544 du Code civil - Champ d'application
- Art. 544 Code civil

Celui qui cause à autrui un dommage par sa faute est tenu de réparer intégralement ce dommage ce qui implique le rétablissement du préjudicié dans l'état où il serait demeuré si l'acte dont il se plaint n'avait pas été commis (1). (1) Cass. 19 juin 2015, RG C.12.0577.N, Pas. 2015, n°... et les conclusions de C. Vandewal publiées à leur date dans AC; Cass. 25 mai 2012, RG C.11.0494.F, Pas. 2012, n° 340; Cass. 18 novembre 2011, RG C.09.0521.F, Pas. 2011, n° 625.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Réparation intégrale
- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Réparation intégrale
- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Réparation intégrale
- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.15.0032.N

19 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161219.5](#)

AC nr. ...

Artikel 748bis Gerechtelijk Wetboek houdt niet in dat de rechter geen rekening meer vermag te houden met stukken die regelmatig zijn medegedeeld aan de wederpartij, maar niet zijn hernomen in de inventaris der stukken gevoegd bij de syntheseconclusie (1). (1) Art. 748bis Gerechtelijk Wetboek zoals van toepassing voor de wijziging bij wet van 19 oktober 2015, art. 12.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Conclusies - Stukken medegedeeld - Inventaris van stukken - Ontbrekende vermelding

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Conclusies - Stukken medegedeeld - Inventaris van stukken - Ontbrekende vermelding

L'article 748bis du Code judiciaire n'implique pas que le juge ne puisse plus tenir compte de pièces qui ont été communiquées régulièrement à la partie adverse, mais ne sont pas reprises dans l'inventaire des pièces annexé aux conclusions de synthèse (1). (1) L'article 748bis du Code judiciaire tel qu'il était applicable avant sa modification par la loi du 19 octobre 2015, art. 12.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Conclusions - Pièces communiquées - Inventaire des pièces - Mention manquante

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Conclusions - Pièces communiquées - Inventaire des pièces - Mention manquante

Noch artikel 6.1 EVRM, noch het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging vereisen dat de rechter die van oordeel is afwijzend te moeten beschikken op een verzoek tot heropening van het debat, de verzoeker hiervan vooraf kennis geeft teneinde hem toe te laten verweer te voeren omtrent de redenen op grond waarvan de rechter het verzoek meent te moeten afwijzen zelfs indien de overige partijen geen opmerkingen hebben gemaakt op het verzoek.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Verschijnende partij - Verzoek tot heropening der debatten - Afwijzing - Redenen

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Verschijnende partij - Verzoek tot heropening der debatten - Afwijzing - Redenen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Verschijnende partij - Verzoek tot heropening der debatten - Afwijzing - Redenen

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht van verdediging - Verschijnende partij - Verzoek tot heropening der debatten - Afwijzing - Redenen

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Verschijnende partij - Verzoek tot heropening der debatten - Afwijzing - Redenen

Ni l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ni le principe général du droit relatif au respect des droits de la défense ne requièrent que le juge qui considère devoir rejeter une demande de réouverture des débats informe préalablement le demandeur des motifs par lesquels il considère devoir rejeter la demande, même si les parties adverses n'ont pas contesté la demande.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Partie comparante - Demande de réouverture des débats - Rejet - Motifs

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Partie comparante - Demande en réouverture des débats - Rejet - Motifs

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Partie comparante - Demande de réouverture des débats - Rejet - Motifs

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Droits de la défense - Partie comparante - Demande de réouverture des débats - Rejet - Motifs

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Partie comparante - Demande de réouverture des débats - Rejet - Motifs

C.15.0040.F

22 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160122.3](#)

AC nr. ...

De rechter kan niet beslissen dat een beding tot ontheffing van aansprakelijkheid niet van toepassing is wegens de zware fout die hij in aanmerking neemt, zonder te onderzoeken of die fout in een oorzakelijk verband staat tot het feit dat de schade heeft veroorzaakt waarvan de vergoeding wordt gevorderd.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Beding tot ontheffing van aansprakelijkheid - Toepassing

- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

Le juge ne peut décider qu'une clause exonératoire de responsabilité n'est pas applicable en raison de la faute lourde qu'il retient, sans examiner si cette faute est en relation causale avec le fait générateur du dommage dont la réparation est demandée.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Clause exonératoire de responsabilité - Application

- Art. 1134 Code civil

C.15.0052.F

29 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160429.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

DRUKPERS (POLITIE OVER DE) - Drukpersmisdrijf

DRUKPERS (POLITIE OVER DE) - Vrijheid van meningsuiting - Persvrijheid - Digitale archieven - Recht om online te plaatsen - Recht van het publiek om toegang ertoe te krijgen - Niet-absolute rechten

DRUKPERS (POLITIE OVER DE) - Vrijheid van meningsuiting - Recht op vergetelheid - Digitale archivering - Inmenging - Verantwoording - Wijze - Voorkoming of herstel van een aantasting van het recht op vergetelheid

DRUKPERS (POLITIE OVER DE) - Recht op eerbiediging van het privéleven - Persoon die schuldig werd bevonden aan een misdaad of misdrijf - Nieuwe openbaarmaking van de feiten - Recht op vergetelheid - Verzet tegen het opnieuw in herinnering brengen

3/12/2019

Conclusions du premier avocat général Henkes.

PRESSE - Délit de presse

PRESSE - Liberté d'expression - Liberté de presse - Archives numériques - Droit de mise en ligne - Droit du public d'y accéder - Droits non absolus

PRESSE - Liberté d'expression - Droit à l'oubli - Archivage numérique - Ingérence - Justification - Mode - Prévention ou réparation d'une atteinte au droit à l'oubli

PRESSE - Droit au respect de la vie privée - Personne reconnue coupable d'un crime ou d'un délit - Nouvelle divulgation des faits - Droit à l'oubli - Opposition au rappel du passé judiciaire - Liberté d'expression - Ingérence - Justification

P. 78/637

*van het gerechtelijk verleden - Vrijheid van meningsuiting -
Inmenging - Verantwoording*

*GRONDWET - Art. 10 - Drukkers - Recht op eerbiediging van het
privéleven - Persoon die schuldig werd bevonden aan een misdrijf
of misdrijf - Nieuwe openbaarmaking van de feiten - Recht op
vergetelheid - Verzet tegen het opnieuw in herinnering brengen
van het gerechtelijk verleden - Vrijheid van meningsuiting -
Inmenging - Verantwoording*

De digitale archivering van een oud artikel uit de geschreven pers dat, ten tijde van de feiten, op wettige wijze het verhaal heeft gebracht van gebeurtenissen uit het verleden die thans gedekt zijn door het in die zin begrepen recht op vergetelheid, wordt niet onttrokken aan de inmengingen in het recht op vrijheid van meningsuiting die voornoemd recht op vergetelheid kan verantwoorden; die inmengingen kunnen bestaan in een verandering van de gearhiveerde tekst waardoor een aantasting van het recht op vergetelheid kan worden voorkomen of hersteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

*DRUKPERS (POLITIE OVER DE) - Vrijheid van meningsuiting - Recht
op vergetelheid - Digitale archivering - Inmenging -
Verantwoording - Wijze - Voorkoming of herstel van een
aantasting van het recht op vergetelheid*

Het recht op eerbiediging van het privéleven, gewaarborgd door de artikelen 8 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, 17 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten en 22 van de Grondwet, dat het recht op vergetelheid omvat voor een persoon die schuldig is bevonden aan een misdaad of misdrijf, om zich in bepaalde omstandigheden ertegen te kunnen verzetten dat het publiek wordt herinnerd aan zijn gerechtelijk verleden naar aanleiding van een nieuwe openbaarmaking van de feiten, kan een inmenging in het recht op vrijheid van meningsuiting verantwoorden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

*DRUKPERS (POLITIE OVER DE) - Recht op eerbiediging van het
privéleven - Persoon die schuldig werd bevonden aan een misdaad
of misdrijf - Nieuwe openbaarmaking van de feiten - Recht op
vergetelheid - Verzet tegen het opnieuw in herinnering brengen
van het gerechtelijk verleden - Vrijheid van meningsuiting -
Inmenging - Verantwoording*

*- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten
van de mens en de fundamentele vrijheden*

*- Art. 17 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke
rechten, ondertekend te New-York op 19 dec. 1966*

- Art. 22 Grondwet 1994

*GRONDWET - Art. 10 - Drukkers - Recht op eerbiediging van het
privéleven - Persoon die schuldig werd bevonden aan een misdaad
of misdrijf - Nieuwe openbaarmaking van de feiten - Recht op
vergetelheid - Verzet tegen het opnieuw in herinnering brengen
van het gerechtelijk verleden - Vrijheid van meningsuiting -*

*CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 -
Presse - Droit au respect de la vie privée - Personne reconnue
coupable d'un crime ou d'un délit - Nouvelle divulgation des faits -
Droit à l'oubli - Opposition au rappel du passé judiciaire - Liberté
d'expression - Ingérence - Justification*

L'archivage numérique d'un article ancien de la presse écrite ayant, à l'époque des faits, légalement relaté des événements du passé désormais couverts par le droit à l'oubli ainsi entendu n'est pas soustrait aux ingérences que ce droit peut justifier dans le droit à la liberté d'expression; ces ingérences peuvent consister en une altération du texte archivé de nature à prévenir ou réparer une atteinte au droit à l'oubli (1). (1) Voir les concl. du MP.

*PRESSE - Liberté d'expression - Droit à l'oubli - Archivage
numérique - Ingérence - Justification - Mode - Prévention ou
réparation d'une atteinte au droit à l'oubli*

Le droit au respect de la vie privée, garanti par les articles 8 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, 17 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques et 22 de la Constitution, qui comporte le droit à l'oubli permettant à une personne reconnue coupable d'un crime ou d'un délit de s'opposer dans certaines circonstances à ce que son passé judiciaire soit rappelé au public à l'occasion d'une nouvelle divulgation des faits, peut justifier une ingérence dans le droit à la liberté d'expression (1). (1) Voir les concl. du MP.

*PRESSE - Droit au respect de la vie privée - Personne reconnue
coupable d'un crime ou d'un délit - Nouvelle divulgation des faits -
Droit à l'oubli - Opposition au rappel du passé judiciaire - Liberté
d'expression - Ingérence - Justification*

*- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des
libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950*

*- Art. 17 Pacte international relatif aux droits économiques,
sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966*

- Art. 22 Constitution 1994

*CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 -
Presse - Droit au respect de la vie privée - Personne reconnue
coupable d'un crime ou d'un délit - Nouvelle divulgation des faits -
Droit à l'oubli - Opposition au rappel du passé judiciaire - Liberté
d'expression - Ingérence - Justification*

Inmenging - Verantwoording

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 17 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 dec. 1966

- Art. 22 Grondwet 1994

Opdat er sprake kan zijn van een drukpersmisdrijf in de zin van artikel 764, eerste lid, 4°, van het Gerechtelijk Wetboek is het noodzakelijk dat de uiting van de gedachte via de pers een misdadig karakter vertoont (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

DRUKPERS (POLITIE OVER DE) - Drukpersmisdrijf

- Art. 764, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Hoewel de artikelen 10 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden en 19 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten, die de vrijheid van meningsuiting, en, bijgevolg, de persvrijheid beschermen, aan de organen van de geschreven pers het recht toekennen om digitale archieven online te zetten, en aan het publiek om toegang te hebben tot die archieven, kunnen die rechten niet absoluut zijn maar kunnen ze, binnen de strikte perken waarin die verdragsbepalingen voorzien, in bepaalde omstandigheden wijken voor andere rechten die evenzeer geëerbiedigd horen te worden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

DRUKPERS (POLITIE OVER DE) - Vrijheid van meningsuiting - Persvrijheid - Digitale archieven - Recht om online te plaatsen - Recht van het publiek om toegang ertoe te krijgen - Niet-absolute rechten

- Art. 10 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 19 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 dec. 1966

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 17 Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966

- Art. 22 Constitution 1994

Pour qu'il y ait délit de presse au sens de l'article 764, alinéa 1er, 4°, du Code judiciaire, il est nécessaire que la manifestation de la pensée par la voie de la presse revête un caractère délictueux (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESSE - Délit de presse

- Art. 764, al. 1er Code judiciaire

Si les articles 10 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 19 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, qui protègent la liberté d'expression et, partant, la liberté de la presse, confèrent aux organes de la presse écrite le droit de mettre en ligne des archives numériques et au public celui d'accéder à ces archives, ces droits ne sauraient être absolus mais peuvent, dans les strictes limites prévues par ces dispositions conventionnelles, céder dans certaines circonstances le pas à d'autres droits également respectables (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESSE - Liberté d'expression - Liberté de presse - Archives numériques - Droit de mise en ligne - Droit du public d'y accéder - Droits non absolus

- Art. 10 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 19 Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966

C.15.0068.F

26 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160226.3](#)

AC nr. ...

De in artikel 894 Burgerlijk Wetboek bedoelde schenking onder de levenden is een overeenkomst die ertoe tot gevolg heeft dat de eigendom van de geschonken zaak aan de begiftigde wordt overgedragen en, indien er geen overdracht is, een leveringsverplichting doet ontstaan waarvan laatstgenoemde de uitvoering kan vorderen van de schenker of van diens erfgenamen.

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN - Schenking onder de levenden - Overeenkomst

- Art. 894 Burgerlijk Wetboek

La donation entre vifs visée à l'article 894 du Code civil est un contrat qui a pour effet de transférer la propriété de la chose donnée au donataire et, s'il n'y a tradition, de faire naître une obligation de délivrance dont celui-ci peut demander l'exécution au donateur ou à ses héritiers.

DONATIONS ET TESTAMENTS - Donation entre vifs - Contrat

- Art. 894 Code civil

Het arrest mocht naar recht beslissen dat de overleden patiënt meermaals, mondeling en schriftelijk de wil heeft uitgedrukt elke relatie met zijn moeder definitief te verbreken, hij die doelstelling uiteindelijk heeft bereikt, en hij aldus op ondubbelzinnige wijze zijn uitdrukkelijke wil heeft geuit zich te verzetten tegen elke inmenging van zijn moeder in zijn persoonlijke levenssfeer en tegen elke toegang van laatstgenoemde tot zijn persoonlijke gegevens, zelfs na zijn overlijden.

GENEESKUNDE - Allerlei - Medisch dossier - Recht van inzage - Verwanten - Patiënt - Verzet - Wettelijkheid

- Art. 9, § 4 Wet 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt

L'arrêt a pu légalement décider qu'en exprimant à plusieurs reprises, de manière orale et écrite sa volonté de rompre de manière définitive toute relation avec sa mère, objectif qu'il a finalement atteint, le patient décédé a manifesté de manière non équivoque sa volonté expresse de s'opposer à toute intrusion de sa mère dans la sphère de sa vie privée et à tout droit d'accès de celle-ci à ses données à caractère personnel, fût-ce après sa mort.

ART DE GUERIR - Divers - Dossier médical - Droit de consultation - Proches - Patient - Opposition - Légalité

- Art. 9, § 4 L. du 22 août 2002 relative aux droits du patient

De bestuurders die in een file van voertuigen rijden, blijven in beweging in de zin van artikel 16.1 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, ook als de file niet continu vooruitgaat.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 16 - Art. 16.1 - Inhalen

- Art. 16.1 KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

Au sens de l'article 16.1 de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique, les conducteurs qui circulent dans une file de véhicules restent en mouvement même si la progression de la file n'est pas continue.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 16 - Article 16, # 1er - Dépassement

- Art. 16.1 A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

Uit de wetsgeschiedenis van artikel 12.4bis Wegverkeersreglement, zoals van toepassing vóór de wijziging bij koninklijk besluit van 29 januari 2014, blijkt dat deze bepaling niet van toepassing is op de bestuurder die naar rechts afslaat om de rijbaan te verlaten en hierbij het parallel met de rijbaan liggende fietspad, dat deel uitmaakt van de door hem gevolgde openbare weg, dwarst.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 12 - Art. 12.4 - Artikel 12.4bis - Wetsgeschiedenis - Toepassing

- Art. 12.4bis KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

Il ressort de la genèse de l'article 12.4bis du Code de la route, tel qu'il était applicable avant la modification par l'arrêté royal du 29 janvier 2014, que cette disposition ne s'applique pas au conducteur qui tourne à droite pour quitter la chaussée et qui traverse ainsi la piste cyclable parallèle à la chaussée et qui fait partie de la voie publique qu'il suit.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 12 - Article 12, # 4 - Article 12, § 4bis - Genèse de la loi - Application

- Art. 12.4bis A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

De verjaring, die een verweer is tegen een laattijdige vordering, begint slechts te lopen vanaf de dag waarop die vordering ontstaat. Dat is in de regel de dag waarop de verbintenis moet worden uitgevoerd (1). (1) Cass. 24 januari 2013, AR C.11.0649.F, AC 2013, nr. 58.

BORGTICHT - Verjaring - Burgerlijke zaken - Termijnen (Aard. Duur. Aanvang. Einde) - Aanvang - Beginsel

- Art. 2257 Burgerlijk Wetboek

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Aanvang - Beginsel

- Art. 2257 Burgerlijk Wetboek

La prescription, qui est une défense opposée à une action tardive, ne commence à courir qu'au jour où naît cette action, soit, en règle, au jour où l'obligation doit être exécutée (1). (1) Cass. 24 janvier 2013, RG C.11.0649.F, Pas. 2013, n° 58.

CAUTIONNEMENT - Prescription - Matière civile - Délais (Nature. Durée. Point de départ. Fin) - Point de départ - Principe

- Art. 2257 Code civil

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Point de départ - Principe

- Art. 2257 Code civil

C.15.0083.F

18 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160318.4](#)

AC nr. ...

De arbeidsongevallenverzekeraar wordt slechts in de rechten van de getroffene gesubrogeerd tot beloop van de cumuleerbare bedragen die aan laatstgenoemde zijn gestort, met uitsluiting van de niet-cumuleerbare bedragen die op grond van artikel 42bis van de wet van 10 april 1971 aan het Fonds voor arbeidsongevallen zijn gestort.

ARBEIDSONGEVAL - Verzekering - Cumulatie van de prestaties - Niet-cumuleerbare bedragen die aan het Fonds voor arbeidsongevallen zijn gestort - Indeplaatsstelling van de arbeidsongevallenverzekeraar

- Artt. 42bis, eerste, tweede, derde en vierde lid, en 47 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

INDEPLAATSTELLING - Arbeidsongeval - Cumulatie van de prestaties - Niet-cumuleerbare bedragen die aan het Fonds voor arbeidsongevallen zijn gestort - Indeplaatsstelling van de arbeidsongevallenverzekeraar

- Artt. 42bis, eerste, tweede, derde en vierde lid, en 47 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

L'assureur-loi n'est subrogé dans les droits de la victime que jusqu'à concurrence des montants cumulables versés à celle-ci, à l'exclusion des montants non cumulables versés au Fonds des accidents du travail sur la base de l'article 42bis de la loi du 10 avril 1971.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Assurance - Cumul des prestations - Montants non cumulables versés au Fonds des accidents du travail - Subrogation de l'assureur-loi

- Art. 42bis, al. 1er, 2, 3 et 4, et 47 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

SUBROGATION - Accident du travail - Cumul des prestations - Montants non cumulables versés au Fonds des accidents du travail - Subrogation de l'assureur-loi

- Art. 42bis, al. 1er, 2, 3 et 4, et 47 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

C.15.0095.N

11 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160111.1](#)

AC nr. ...

Artikel 46, eerste lid, Wetboek IPR houdt in dat indien de echtgenoten een verschillende nationaliteit bezitten, er een distributieve toepassing moet worden gemaakt van de nationale wetten van de beide echtgenoten; hieruit volgt dat zodra voor één van de echtgenoten de geldigheidsvoorwaarden van zijn nationale wetgeving niet zijn vervuld, het huwelijk niet geldig is (1). (1) Zie concl. OM.

HUWELIJK - Voorwaarden voor geldigheid - Internationaal privaatrecht - Echtgenoten van verschillende nationaliteit VREEMDE WET - Huwelijk - Voorwaarden voor geldigheid - Internationaal privaatrecht - Echtgenoten van verschillende nationaliteit

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

HUWELIJK - Nietigverklaring - Vordering van het openbaar ministerie - Voorafgaande echtscheiding

3/12/2019

L'article 46, alinéa 1er, du Code de droit international privé implique que si les époux possèdent une nationalité différente, il y a lieu de faire une application distributive des lois nationales des deux époux; il s'ensuit que dès lors que les conditions de validité de sa législation nationale ne sont pas remplies pour l'un des époux, le mariage n'est pas valide (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC 2015, n°...

MARIAGE - Conditions de validité - Droit international privé - Epoux de nationalité différente

LOI ETRANGERE - Mariage - Conditions de validité - Droit international privé - Epoux de nationalité différente

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

MARIAGE - Annulation - Réquisitoire du ministère public - Divorce préalable

P. 82/637

HUWELIJK - Voorwaarden voor geldigheid - Internationaal privaatrecht - Echtgenoten van verschillende nationaliteit
OPENBAAR MINISTERIE - Huwelijk - Nietigverklaring - Vordering van het openbaar ministerie - Voorafgaande echtscheiding

VREEMDE WET - Huwelijk - Voorwaarden voor geldigheid - Internationaal privaatrecht - Echtgenoten van verschillende nationaliteit

Uit artikel 190 Burgerlijk Wetboek volgt niet dat de procureur des Konings de nietigverklaring van het huwelijk wegens overtreding van artikel 146bis niet meer kan vorderen nadat dit huwelijk is ontbonden door echtscheiding, maar slechts dat de procureur des Konings zulks niet meer kan nadat één van de echtgenoten is overleden; uit het geheel van de artikelen 146, 146bis, 184 en 190 Burgerlijk Wetboek volgt evenmin dat de ontbinding van het huwelijk door echtscheiding het belang ontnemt aan de vordering tot nietigverklaring van dat huwelijk wegens overtreding van artikel 146bis Burgerlijk Wetboek; anders dan de echtscheiding die slechts gevolgen heeft voor de toekomst, werkt de nietigverklaring immers terug tot de dag waarop het huwelijk werd gesloten; het onderdeel dat ervan uitgaat dat de in artikel 184 Burgerlijk Wetboek bedoelde vordering tot nietigverklaring van een huwelijk dat is aangegaan met overtreding van artikel 146bis, ertoe moet strekken de echtgenoten te doen scheiden en bijgevolg bij gebrek aan belang niet meer kan worden ingesteld indien de echtscheiding al heeft plaatsgevonden, berust op een onjuiste rechtsopvatting (1). (1) Zie concl. OM.

HUWELIJK - Nietigverklaring - Vordering van het openbaar ministerie - Voorafgaande echtscheiding
OPENBAAR MINISTERIE - Huwelijk - Nietigverklaring - Vordering van het openbaar ministerie - Voorafgaande echtscheiding

MARIAGE - Conditions de validité - Droit international privé - Epoux de nationalité différente

MINISTERE PUBLIC - Mariage - Annulation - Réquisitoire du ministère public - Divorce préalable

LOI ETRANGERE - Mariage - Conditions de validité - Droit international privé - Epoux de nationalité différente

Il ne résulte pas de l'article 190 du Code civil que le procureur du Roi ne peut plus requérir l'annulation du mariage pour contravention à l'article 146bis après la dissolution du mariage par le divorce, mais uniquement que le procureur du Roi ne peut plus le faire après le décès de l'un des époux; il ne résulte pas davantage de l'ensemble des articles 146, 146bis, 184 et 190 du Code civil que la dissolution du mariage par le divorce prive d'intérêt l'action en annulation d'un mariage pour contravention à l'article 146bis du Code civil; contrairement au divorce, qui ne sortit d'effets que pour l'avenir, l'annulation rétroagit en effet au jour de la conclusion du mariage; le moyen qui, en cette branche, suppose que l'action en annulation, visée à l'article 184 du Code civil, d'un mariage contracté en contravention à l'article 146bis doit tendre à faire divorcer les époux et, par conséquent, ne peut plus, à défaut d'intérêt, être introduite si le divorce a déjà eu lieu, repose sur une prémisse juridique erronée (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC 2015, n°...

MARIAGE - Annulation - Réquisitoire du ministère public - Divorce préalable

MINISTERE PUBLIC - Mariage - Annulation - Réquisitoire du ministère public - Divorce préalable

C.15.0101.F

3 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161003.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Contractuele verplichting - Foutieve niet-uitvoering - Vordering tot vergoeding van schade - Verjaringstermijn - Aanvang - Ontstaan van de verplichting

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Contractuele verplichting - Foutieve niet-uitvoering - Vordering tot vergoeding van schade - Aard - Verjaringstermijn

Conclusions de l'avocat général Genicot.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Obligation contractuelle - Inexécution fautive - Action en paiement de dommages et intérêts - Délai de prescription - Prise de cours - Naissance de l'obligation
PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Obligation contractuelle - Inexécution fautive - Action en paiement de dommages et intérêts - Nature - Délai de prescription

De vordering tot vergoeding van schade wegens niet-uitvoering of wanuitvoering van een contractuele verplichting is een persoonlijke vordering die krachtens artikel 2262bis, §1, Burgerlijk Wetboek door verloop van 10 jaar verjaart (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Contractuele verplichting - Foutieve niet-uitvoering - Vordering tot vergoeding van schade - Aard - Verjaringstermijn

- Art. 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

De verjaring is een verweermiddel tegen een laattijdige vordering en kan bijgevolg niet ingaan voordat die vordering is ontstaan; de vordering waarmee een verbintenis wordt afgedwongen ontstaat in de regel op de dag dat die verbintenis moet worden uitgevoerd en verjaart bijgevolg vanaf dat tijdstip; om die verjaringstermijn te doen ingaan is het niet noodzakelijk dat het slachtoffer kennis heeft van zijn schade en zelfs niet dat die schade, indien deze bestaat, zich uitwendig manifesteert (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Contractuele verplichting - Foutieve niet-uitvoering - Vordering tot vergoeding van schade - Verjaringstermijn - Aanvang - Ontstaan van de verplichting

- Art. 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

L'action en paiement de dommages et intérêts pour inexécution ou exécution fautive d'une obligation contractuelle est une action personnelle qui se prescrit par 10 ans en vertu de l'article 2262bis, §1er, du Code civil (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Obligation contractuelle - Inexécution fautive - Action en paiement de dommages et intérêts - Nature - Délai de prescription

- Art. 2262bis, § 1er Code civil

La prescription, qui est une défense opposée à une action tardive, ne peut prendre cours avant que cette action soit née; l'action sanctionnant une obligation contractuelle naît, en règle, le jour où cette obligation doit être exécutée et se prescrit dès lors à partir de ce moment; ni la connaissance par la victime de son dommage ni même la manifestation extérieure de ce dommage, à condition qu'il existe, ne sont nécessaires pour faire courir ce délai de prescription (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Obligation contractuelle - Inexécution fautive - Action en paiement de dommages et intérêts - Délai de prescription - Prise de cours - Naissance de l'obligation

- Art. 2262bis, § 1er Code civil

C.15.0102.N

25 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160225.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

MISDRIJF - Allerlei - Stedenbouw - Ruimtelijke ordening. Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Begrip - Instandhouding

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Voortdurend misdrijf - Begrip - Stedenbouw - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Aflopend misdrijf - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Begrip - Instandhouding

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Misdrijf - Soort

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

INFRACTION - Divers - Urbanisme - Aménagement du territoire. Plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation - Contraire aux prescriptions d'affectation - Notion - Maintien

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée, infraction continuée, infraction continue - Infraction continue - Notion - Urbanisme - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée, infraction continuée, infraction continue - Infraction instantanée - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction continuée - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction continuée - Unité d'intention

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation - Contraire aux prescriptions d'affectation - Notion - Maintien

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction - Espèce

P. 84/637

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Strafbbaarheid - Voorwaarde - Opdracht van de rechter

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Misdrijf - Soort - Aflopend misdrijf - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter

Daden van gebruik in strijd met de bestemmingsvoorschriften vormen elk op zich een aflopend misdrijf voor zover zij ruimtelijke implicaties hebben; verscheidene daden van gebruik kunnen wegens eenheid van opzet een enkel voortgezet misdrijf opleveren; de rechter beoordeelt dit in feite (1). (1) Zie concl. OM.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Aflopend misdrijf - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Stedenbouw - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruiksdaden - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Misdrijf - Soort - Aflopend misdrijf - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoordeling - Feitenrechter

Het gebruik dat strijdig is met de bestemmingsvoorschriften van de plannen van aanleg kan vanaf 1 mei 2000 een strafbare handeling uitmaken, op grond van artikel 6.1.1, eerste lid, 6°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, voor zover dit strijdig gebruik op zich een ruimtelijke implicatie heeft, hetgeen de rechter in concreto dient na te gaan (1). (1) Zie concl. OM.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Strafbbaarheid - Voorwaarde - Opdracht van de rechter

- Art. 146, eerste lid, 6° Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Art. 6.1.1, eerste lid, 6° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation - Contraire aux prescriptions d'affectation - Caractère punissable - Condition - Mission du juge

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction - Espèce - Infraction instantanée - Infraction continuée - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond

Des actes d'utilisation contraire aux prescriptions d'affectation constituent, chacun pris séparément, une infraction instantanée dans la mesure où ils ont des implications territoriales; divers actes d'utilisation peuvent constituer une seule infraction continuée en raison de l'unité d'intention; le juge appréciera ceci en fait (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction instantanée - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction continuée - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Urbanisme - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction continuée - Unité d'intention

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Actes d'utilisation - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction - Espèce - Infraction instantanée - Infraction continuée - Unité d'intention - Appréciation - Juge du fond

L'utilisation qui est contraire aux prescriptions d'affectation des plans d'aménagement peut constituer, à partir du 1er mai 2000, un acte punissable sur la base de l'article 6.1.1., alinéa 1er, 6° du Code flamand de l'aménagement du territoire, dans la mesure où cette utilisation contraire a, en soi, une implication territoriale, ce que le juge doit examiner in concreto (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation - Contraire aux prescriptions d'affectation - Caractère punissable - Condition - Mission du juge

- Art. 146, al. 1er, 6° Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

- Art. 6.1.1, al. 1er, 6° Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

Het niet vergund gebruik in strijd met de bestemmingsvoorschriften is geen voortdurend misdrijf, dit is een misdrijf dat bestaat in een ononderbroken en door de dader bestendigde wederrechtelijke toestand (1). (1) Zie concl. OM.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Voortdurend misdrijf - Begrip - Stedenbouw - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften

- Art. 6.1.1, eerste lid, 6° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Niet-vergund gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Misdrijf - Soort

- Art. 6.1.1, eerste lid, 6° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

Het niet vergund gebruik in strijd met de bestemmingsvoorschriften, in zoverre dit gebruik op zich een ruimtelijke implicatie heeft, kan niet worden gekwalificeerd als het "instandhouden" van de inbreuk op de bestemmingsvoorschriften (1). (1) Zie concl. OM.

MISDRIJF - Allerlei - Stedenbouw - Ruimtelijke ordening. Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Begrip - Instandhouding

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Gebruik - Strijdig met bestemmingsvoorschriften - Begrip - Instandhouding

L'utilisation non autorisée contraire aux prescriptions d'affectation ne constitue pas une infraction continue, qui est une infraction qui consiste en une situation illicite ininterrompue et perpétuée par l'auteur (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction continue - Notion - Urbanisme - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation

- Art. 6.1.1, al. 1er, 6° Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation non autorisée - Contraire aux prescriptions d'affectation - Infraction - Espèce

- Art. 6.1.1, al. 1er, 6° Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

L'utilisation non autorisée contraire aux prescriptions d'affectation, dans la mesure où elle a, en soi, une implication territoriale, ne peut être qualifiée de « maintien » de l'infraction aux prescriptions d'affectation (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

INFRACTION - Divers - Urbanisme - Aménagement du territoire. Plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation - Contraire aux prescriptions d'affectation - Notion - Maintien

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan d'aménagement - Utilisation - Contraire aux prescriptions d'affectation - Notion - Maintien

C.15.0103.F

10 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160610.3](#)

AC nr. ...

Om te beletten dat de verjaring zou ingaan, is het niet voldoende dat het slachtoffer in rechte optreedt binnen vijf jaar na het ontstaan van het schadeveroorzakend feit, zonder dat moet worden nagegaan wanneer de verjaring is ingegaan.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Buitencontractuele aansprakelijkheid - Vordering tot schadevergoeding - Dagvaarding voor het gerecht - Stuitende werking - Tijdstip - Artt. 2244, eerste en tweede lid, en 2262bis, § 1, tweede li Burgerlijk Wetboek

De stuitende werking van een dagvaarding voor het gerecht, betekend aan hem die men wil beletten de verjaring te verkrijgen, kan niet plaatsvinden voordat de verjaringstermijn is ingegaan (1). (1) Cass. 26 februari 2007, AR C.05.0004.F, AC 2007, nr. 112.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Buitencontractuele aansprakelijkheid - Vordering tot schadevergoeding - Dagvaarding voor het gerecht - Stuitende werking - Tijdstip

Il ne suffit pas, pour faire échec à la prescription, que la victime agisse en justice dans les cinq ans de la survenance du fait générateur du dommage, sans qu'il faille examiner quand la prescription a pris cours.

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Responsabilité extra-contractuelle - Action en réparation d'un dommage - Citation en justice - Effet interruptif - Moment - Art. 2244, al. 1er et 2, et 2262bis, § 1er, al. 2 Code civil

L'effet interruptif d'une citation en justice, signifiée à celui qu'on veut empêcher de prescrire, ne saurait se produire avant que le délai de prescription ait pris cours (1). (1) Cass. 26 février 2007, RG C.05.0004.F, Pas. 2007, n°112.

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Responsabilité extra-contractuelle - Action en réparation d'un dommage - Citation en justice - Effet interruptif - Moment

C.15.0104.F

24 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161124.5](#)

AC nr. ...

Artikel 138bis-8, § 1, Wet Landverzekeringsovereenkomst, dat enkel tot doel heeft de voorwaarden te bepalen waaronder een persoon die aangesloten is bij een beroepsgebonden verzekeringsovereenkomst die verzekering individueel kan voortzetten wanneer hij het voordeel ervan verliest, houdt geen verband met de begripsomschrijving van de beroepsgebonden ziekteverzekeringsovereenkomst en kan er geen invloed op hebben.

VERZEKERING - Landverzekering - Persoon aangesloten bij een beroepsgebonden verzekeringsovereenkomst - Verlies van het voordeel van die verzekering - Recht op voortzetting - Voorwaarden - Voorwerp

- Art. 138bis-8, § 1 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Artikel 3, § 2, derde lid, van de wet van 20 juli 2007, dat rekening houdt met een bestaande bijzondere toestand, behoudt de specifieke overgangsregeling uitsluitend voor aan de zogeheten affinity-contracten; het middel als zou die bepaling zonder onderscheid van toepassing zijn op alle niet-beroepsgebonden collectieve ziekteverzekeringsovereenkomsten faalt bijgevolg naar recht (1). (1) Art. 3, § 2, derde lid, Wet 20 juli 2007, gewijzigd door art. 13 Wet 17 juni 2009.

VERZEKERING - Landverzekering - Bestaande niet-beroepsgebonden ziekteverzekeringsovereenkomsten - Toepassingsgebied van de juridische overgangsregeling

- Art. 3, § 2, derde lid Wet 20 juli 2007 tot wijziging, wat de private ziekteverzekeringsovereenkomsten betreft, van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Wanneer de aangevoerde discriminatie niet berust op een onderscheid tussen rechtzoekenden die zich in dezelfde rechtstoestand bevinden waarop verschillende regels zouden worden toegepast, maar op een onderscheid tussen rechtzoekenden die, volgens hun hoedanigheid van al dan niet actieve persoon op het tijdstip waarop hun werkgever een collectieve ziekteverzekeringsovereenkomst heeft gesloten zich in onderscheiden rechtstoestanden bevinden, bestaat er geen grond om het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen (1). (1) Cass. 23 september 2015, AR P.14.0238.F, AC 2015, nr. 546, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch.

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Rechtzoekenden in onderscheiden rechtstoestanden

L'article 138bis-8, § 1er, de la loi du 25 juin 1992, qui a pour seul objet de déterminer les conditions auxquelles une personne affiliée à une assurance liée à l'activité professionnelle peut poursuivre cette assurance individuellement lorsqu'elle en perd le bénéfice, est étranger à la définition du contrat d'assurance maladie lié à l'activité professionnelle, qu'il ne saurait influencer.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Personne affiliée à une assurance liée à l'activité professionnelle - Perte du bénéfice de ladite assurance - Droit de poursuivre - Conditions - Objet

- Art. 138bis-8, § 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

L'article 3, § 2, alinéa 3, de la loi du 20 juillet 2007, qui tient compte d'une situation existante particulière, réserve le régime transitoire spécifique qu'il crée aux seuls contrats dits d'affinité; manque dès lors en droit le moyen, qui soutient que cette disposition s'applique sans distinction à tous les contrats collectifs d'assurance maladie non liés à une activité professionnelle (1). (1) L. du 20 juillet 2007, art. 3, § 2, al. 3, mod. par l'art. 13 de la L. du 17 juin 2009.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Contrats d'assurance maladie existants non liés à l'activité professionnelle - Champ d'application du régime juridique transitoire

- Art. 3, § 2, al. 3 L. du 20 juillet 2007

Lorsque la discrimination alléguée ne repose pas sur une distinction entre des justiciables se trouvant dans la même situation juridique auxquels s'appliqueraient des règles différentes mais sur une distinction entre des justiciables, qui, selon leur qualité de personne active ou non au moment de la souscription par leur employeur d'un contrat d'assurance maladie collectif, sont dans des situations juridiques différentes, il n'y a pas lieu de poser de question préjudicielle (1). (1) Cass. 23 septembre 2015, RG P.14.0238.F, Pas. 2015, n° 546, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Justiciables dans des situations juridiques différentes

Opdat een ziekteverzekeringsovereenkomst die gesloten is door één of meer verzekeringnemers ten behoeve van één of meer personen kan worden aangemerkt als een beroepsgebonden ziekteverzekeringsovereenkomst, is het nodig dat er op het tijdstip van de aansluiting tussen de verzekeringsnemer en de begunstigde een relatie bestaat die hem de mogelijkheid biedt beroepsinkomsten te verkrijgen (1). (1) Art. 138bis-1, § 2, Wet Landverzekeringsovereenkomst vóór de afschaffing ervan door de wet van 4 april 2014.

VERZEKERING - Landverzekering - Beroepsgebonden ziekteverzekeringsovereenkomst - Begrip
- Art. 138bis-1, § 2 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Pour qu'un contrat d'assurance maladie conclu par un ou plusieurs preneurs d'assurance au profit d'une ou plusieurs personnes puisse être qualifié de contrat d'assurance maladie lié à l'activité professionnelle, il faut qu'au moment de l'affiliation, il existe entre le preneur d'assurance et le bénéficiaire une relation lui permettant de recueillir des revenus professionnels (1). (1) L. du 25 juin 1992, art. 138bis-1, § 2 avant son abrogation par la loi du 4 avril 2014.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Contrat d'assurance maladie liée à l'activité professionnelle - Notion
- Art. 138bis-1, § 2 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

Een persoon is beroepsmatig verbonden wanneer de relatie tussen de verzekeringnemer en die persoon aan laatstgenoemde de mogelijkheid biedt om beroepsinkomsten te verkrijgen (1). (1) Art. 138bis-1, § 2, Wet Landverzekeringsovereenkomst vóór de afschaffing ervan door de wet van 4 april 2014.

VERZEKERING - Landverzekering - Beroepsgebonden ziekteverzekeringsovereenkomst
- Art. 138bis-1, § 2 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Une personne est liée professionnellement lorsque la relation entre le preneur d'assurance et cette personne permet à cette dernière de recueillir des revenus professionnels (1). (1) L. du 25 juin 1992, art. 138bis-1, § 2 avant son abrogation par la loi du 4 avril 2014.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Contrat d'assurance maladie liée à l'activité professionnelle
- Art. 138bis-1, § 2 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

Het bewijs van de krachtens een overeenkomst geleverde prestaties betreft het bewijs van feiten en kan geleverd worden met alle middelen rechtens, vermoedens inbegrepen (1). (1) Het OM concludeerde tot vernietiging. Het was van oordeel dat beide onderdelen van het cassatiemiddel gegrond waren. Met betrekking tot het eerste onderdeel was het OM van mening dat de appelrechters, die vaststelden dat de werken werden uitgevoerd in regie en dat de desbetreffende factuur van de verweerster werd betwist, en die oordeelden dat de eiseres bezwaarlijk nog de uitgevoerde hoeveelheid kan betwisten gelet op de door de eiseres uitgevoerde controle ter plaatse, en dat de door de eiseres voorgelegde berekening van het grondverzet uitgevoerd door de aanbestedende overheid aan de verweerster niet tegenstelbaar is, aldus de bewijslast inzake de door verweerder aangerekende hoeveelheden op de eiseres lieten rusten en daarmee hun beslissing niet naar recht verantwoordden. Met betrekking tot het tweede onderdeel was het OM van mening dat de appelrechters, die oordeelden dat de verweerster de werken heeft uitgevoerd die aan haar mondeling werden opgedragen door de eiseres, dat dit niet wordt betwist door de eiseres en dat om die reden geen rekening kan worden gehouden met het protest van de eiseres, een uitlegging gaven van de appelconclusie van de eiseres die met de bewoordingen ervan niet verenigbaar is en derhalve de bewijskracht ervan miskenden, nu hierin op uitdrukkelijke wijze was aangevoerd dat de posten 6, 7, 133 en 134 door de verweerster werden gefactureerd doch door haar niet werden uitgevoerd.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Overeenkomst - Geleverde prestaties

OVEREENKOMST - Allerlei - Geleverde prestaties - Bewijs - Aard - Middelen

Het bewijs van het bestaan van een overeenkomst kan worden geleverd door zijn uitvoering; het bewijs van deze uitvoering betreft het bewijs van feiten en kan geleverd worden met alle middelen rechtens, vermoedens inbegrepen.

OVEREENKOMST - Allerlei - Bestaan - Bewijs - Aard - Middelen

La preuve des prestations fournies en vertu d'une convention concerne la preuve de faits et peut être apportée par tous moyens de droit, y compris les présomptions (1). (1) Le MP a conclu à la cassation. Il a estimé que le moyen de cassation était fondé en ses deux branches. En ce qui concerne le moyen, en sa première branche, le ministère public a estimé que les juges d'appel qui ont constaté que les travaux ont été exécutés en régie et que la facture de la défenderesse y afférente a été contestée, et qui ont considéré que la demanderesse peut encore difficilement contester la quantité exécutée eu égard au contrôle effectué par elle sur place et que le décompte produit par la demanderesse pour l'enlèvement des terres effectué par l'autorité adjudicatrice n'est pas opposable à la défenderesse, ont ainsi fait reposer sur la demanderesse la charge de la preuve concernant les quantités prises en compte par la défenderesse et n'ont ainsi pas légalement justifié leur décision. Quant au moyen, en sa seconde branche, le MP a estimé que les juges d'appel qui ont considéré que la défenderesse a exécuté les travaux dont elle a été chargée oralement par la demanderesse, que cela n'est pas contesté par la demanderesse et que, pour ce motif, il ne peut être tenu compte des protestations de la demanderesse, ont donné des conclusions d'appel de la demanderesse une interprétation qui est inconciliable avec ses termes et qui, ainsi, ont violé la foi qui leur est due, dès lors qu'il y était expressément invoqué que les postes 6, 7, 133 et 134 ont été facturés par la défenderesse mais que cette dernière ne les a pas exécutés.

PREUVE - Matière civile - Administration de la preuve - Convention - Prestations fournies

CONVENTION - Divers - Prestations fournies - Preuve - Nature - Moyens

La preuve de l'existence d'une convention peut être apportée par son exécution; la preuve de cette exécution concerne la preuve de faits et peut être apportée par tous moyens de droit, y compris les présomptions.

CONVENTION - Divers - Existence - Preuve - Nature - Moyens

Les dispositions de l'article 100 de la loi sur la comptabilité de l'État, coordonnées le 17 juillet 1991, qui, fixant la prescription des actions en paiement des créances contre l'État, intéressent l'ordre public, n'excluent pas l'application, lorsque les conditions en sont réunies, de la règle, également d'ordre public, de l'article 26 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale en vertu de laquelle l'action civile résultant d'une infraction ne peut se prescrire avant l'action publique (1). (1) Voir les concl. du MP.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Overeenkomst - Bestaan

De bepalingen van artikel 100 van de Wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 17 juli 1991, die, aangezien zij de verjaring regelen van de vorderingen tot betaling van de schuldvorderingen tegen de Staat, de openbare orde raken, sluiten, wanneer de voorwaarden daarbij vervuld zijn, de toepassing niet uit van de regel, die eveneens van openbare orde is, van artikel 26, van de wet van 17 april 1878 houdende de Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, waarbij de burgerlijke rechtsvordering volgend uit een misdrijf niet kan verjaren vóór de strafvordering (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

PREUVE - Matière civile - Administration de la preuve - Convention - Existence

C.15.0113.N

11 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160111.2](#)

AC nr. ...

De bewaarder van een zaak in de zin van artikel 1384, eerste lid, Burgerlijk Wetboek, is degene die voor eigen rekening ervan gebruik maakt, het genot ervan heeft of ze onder zich houdt, met de mogelijkheid er toezicht, leiding en controle op uit te oefenen (1). (1) Cass. 22 januari 2009, AR C.06.0418.F, AC 2009, nr. 55 en Cass. 18 oktober 2013, AR C.12.0457.F, AC 2013, nr. 536.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Bewaarder van de zaak

Le gardien d'une chose au sens de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil est celui qui use de cette chose pour son propre compte, en jouit ou la conserve avec pouvoir de surveillance, de direction et de contrôle (1). (1) Cass. 22 janvier 2009, RG C.06.0418.F, Pas. 2009, n° 55 et Cass. 18 octobre 2013, RG C.12.0457.F, AC 2013, n° 536.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Gardien de la chose

De rechter beoordeelt in feite wie de bewaarder van de zaak is in de zin van artikel 1384, eerste lid, Burgerlijk Wetboek, voor zover hij het wettelijk begrip "bewaarder van de zaak" niet miskent (1). (1) Cass. 22 januari 2009, AR C.06.0418.F, AC 2009, nr. 55 en Cass. 18 oktober 2013, AR C.12.0457.F, AC 2013, nr. 536.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Bewaarder van de zaak - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

Le juge décide souverainement en fait qui est le gardien de la chose au sens de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil pour autant qu'il ne viole pas la notion légale de "gardien de la chose" (1). (1) Cass. 22 janvier 2009, RG C.06.0418.F, Pas. 2009, n° 55 et Cass. 18 octobre 2013, RG C.12.0457.F, Pas. 2013, n° 536.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Gardien de la chose - Appréciation souveraine par le juge du fond

Degene die van een zaak gebruik maakt heeft niet noodzakelijk ook de mogelijkheid er toezicht, leiding en controle op uit te oefenen, waardoor hij als bewaarder in de zin van artikel 1384, eerste lid, Burgerlijk Wetboek, aansprakelijk kan worden gesteld (1). (1) Cass. 22 januari 2009, AR C.06.0418.F, AC 2009, nr. 55.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Bewaarder van de zaak - Persoon die de zaak gebruikt

Celui qui use d'une chose n'a pas nécessairement le pouvoir de surveillance, de direction et de contrôle permettant d'engager sa responsabilité comme gardien au sens de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil (1). (1) Cass. 22 janvier 2009, RG C.06.0418.F, Pas. 2009, n° 55.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Gardien de la chose - Personne qui en fait usage

C.15.0116.N

16 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160916.4](#)

AC nr. ...

Artikel 101, §1, van de Wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming valt onder het toepassingsgebied van de Richtlijn oneerlijke handelspraktijken (1). (1) Zie concl. OM.

HANDELSPRAKTIJK - Richtlijn 2005/29/EG - Oneerlijke handelspraktijken - Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming - Artikel 101, § 1 - Verkoop met verlies - Toepassingsgebied

- Art. 1.1 en punt 6 considerans Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken

- Art. 101, § 1 Wet 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

HANDELSPRAKTIJK - Verkoop met verlies - Belangen van de consument - Wetsgeschiedenis

HANDELSPRAKTIJK - Richtlijn 2005/29/EG - Oneerlijke handelspraktijken - Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming - Artikel 101, § 1 - Verkoop met verlies - Toepassingsgebied

HANDELSPRAKTIJK - Richtlijn 2005/29/EG - Oneerlijke handelspraktijken - Hof van Justitie van de Europese Unie - Uitlegging

De praktijk van verkoop met verlies schaadt de belangen van de consumenten en de uitgevaardigde maatregel kan bijdragen tot de door de wetgever beoogde bescherming van de consumenten (1). (1) Zie concl. OM.

HANDELSPRAKTIJK - Verkoop met verlies - Belangen van de consument - Wetsgeschiedenis

- Art. 101, § 1 Wet 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

Van zodra een nationale wettelijke regeling naast de economische belangen van de concurrenten, ook de belangen van de consumenten beoogt te beschermen tegen oneerlijke handelspraktijken die de belangen van de consumenten schaden, ook al is zulks slechts onrechtstreeks, is deze regeling onderworpen aan de voorschriften van de Richtlijn oneerlijke handelspraktijken; slechts de nationale wettelijke regelingen betreffende oneerlijke handelspraktijken die "alleen" de economische belangen van concurrenten schaden of betrekking hebben op transacties tussen handelaars zijn uit de werkingssfeer van de richtlijn gesloten (1). (1) Zie concl. OM.

HANDELSPRAKTIJK - Richtlijn 2005/29/EG - Oneerlijke handelspraktijken - Hof van Justitie van de Europese Unie - Uitlegging

- Art. 1.1 en punt 6 considerans Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken

L'article 101, § 1er, de la loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur entre dans le champ d'application de la directive 2009/29/CE (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PRATIQUES DU COMMERCE - Directive 2005/29/CE - Pratiques commerciales déloyales - Loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur - Article 101, § 1er - Vente à perte - Champ d'application

- Art. 1.1 et point 6 des considérations Directive 2005/29/CE du Parlement Européen et du Conseil du 11 mai 2005 relative aux pratiques commerciales déloyales

- Art. 101, § 1er L. du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

PRATIQUES DU COMMERCE - Vente à perte - Intérêts du consommateur - Genèse légale

PRATIQUES DU COMMERCE - Directive 2005/29/CE - Pratiques commerciales déloyales - Loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur - Article 101, § 1er - Vente à perte - Champ d'application

PRATIQUES DU COMMERCE - Directive 2005/29/CE - Pratiques commerciales déloyales - Cour de Justice de l'Union européenne - Interprétation

La pratique de la vente à perte porte atteinte aux intérêts des consommateurs et la mesure édictée peut contribuer à la protection des consommateurs visée par le législateur (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PRATIQUES DU COMMERCE - Vente à perte - Intérêts du consommateur - Genèse légale

- Art. 101, § 1er L. du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur

Dès qu'une réglementation légale nationale vise aussi à protéger, outre les intérêts économiques des concurrents, les intérêts des consommateurs contre les pratiques déloyales portant atteinte aux intérêts des consommateurs, fut-ce de manière indirecte, cette réglementation est soumise aux prescriptions de la Directive 2005/29/CE; seules les législations nationales relatives aux pratiques commerciales déloyales qui portent atteinte "uniquement" aux intérêts économiques de concurrents ou qui concernent une transaction entre professionnels sont exclues du champ d'application de la directive (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PRATIQUES DU COMMERCE - Directive 2005/29/CE - Pratiques commerciales déloyales - Cour de Justice de l'Union européenne - Interprétation

- Art. 1.1 et point 6 des considérations Directive 2005/29/CE du Parlement Européen et du Conseil du 11 mai 2005 relative aux pratiques commerciales déloyales

Uit artikel 1, eerste en tweede lid, en artikel 3 van de Overeenkomst tussen België en Zwitserland van 29 april 1959 betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en van scheidsrechterlijke uitspraken volgt dat een rechterlijke beslissing die in Zwitserland in burgerlijke of handelszaken is geweest en die beantwoordt aan de in artikel 1, eerste lid, van die overeenkomst bepaalde voorwaarden, in België erkend moet worden en er hetzelfde gezag van gewijsde als in Zwitserland heeft, zonder dat de grond van die beslissing door de Belgische rechter opnieuw mag worden onderzocht.

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Overeenkomst tussen België en Zwitserland van 29 april 1959 - Artikelen 1 en 3 - Gezag van gewijsde

- Artt. 1 en 3 Overeenkomst tussen België en Zwitserland 29 april 1959 betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en van scheidsrechterlijke uitspraken

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Algemeen - Overeenkomst tussen België en Zwitserland van 29 april 1959 - Artikelen 1 en 3 - Gezag van gewijsde

- Artt. 1 en 3 Overeenkomst tussen België en Zwitserland 29 april 1959 betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en van scheidsrechterlijke uitspraken

Artikel 59, tweede lid, e, van het Zwitsers Wetboek van burgerlijke rechtspleging huldigt het beginsel van het gezag van gewijsde van een rechterlijke eindbeslissing waartegen geen gewoon rechtsmiddel meer openstaat; krachtens die bepaling heeft het gezag van gewijsde van een eindvonnis met name tot gevolg dat de rechtbank, die kennisneemt van een andere zaak tussen dezelfde partijen en die bij wijze van prejudiciële beslissing uitspraak moet doen over een litigieuze kwestie die door het eindvonnis is beslecht, door het dictum van dat vonnis gebonden is.

VREEMDE WET - Zwitserland - Zwitsers Wetboek van burgerlijke rechtspleging - Artikel 59 - Gezag van gewijsde

- Art. 59, tweede lid Zwitsers Wetboek van burgerlijke rechtspleging

Il suit de l'article 1er, alinéa 1er et 2 et de l'article 3 de la Convention entre la Belgique et la Suisse du 29 avril 1959 sur la reconnaissance et l'exécution de décisions judiciaires et de sentences arbitrales qu'une décision judiciaire rendue en Suisse en matière civile ou commerciale, qui réunit les conditions prévues à l'article 1er, alinéa 1er de la même convention, doit être reconnue en Belgique et y jouit de l'autorité de la chose jugée dont elle bénéficie en Suisse sans pouvoir être révisée quant au fond par le juge belge.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention entre la Belgique et la Suisse du 29 avril 1959 - Articles 1er et 3 - Autorité de la chose jugée

- Art. 1er et 3 Convention entre la Belgique et la Suisse du 29 avril 1959 sur la reconnaissance et l'exécution de décisions judiciaires et de sentences arbitrales

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Généralités - Convention entre la Belgique et la Suisse du 29 avril 1959 - Articles 1er et 3 - Autorité de la chose jugée

- Art. 1er et 3 Convention entre la Belgique et la Suisse du 29 avril 1959 sur la reconnaissance et l'exécution de décisions judiciaires et de sentences arbitrales

L'article 59, alinéa 2, e, du Code de procédure civile suisse consacre le principe de l'autorité de la chose jugée d'une décision judiciaire définitive n'étant plus susceptible d'une voie de recours ordinaire; en vertu de cette disposition, l'autorité de la chose jugée qui s'attache à un jugement définitif a notamment pour effet que le tribunal, saisi d'une autre cause entre les mêmes parties et appelé à statuer à titre préjudiciel sur une question litigieuse tranchée par le jugement définitif, est lié par le dispositif de ce jugement.

LOI ETRANGERE - Suisse - Code de procédure civile suisse - Article 59 - Autorité de la chose jugée

- Art. 59, al. 2 Code de procédure civile Suisse du 19 décembre 2008

De grief die een gebrek aan antwoord op de conclusie aanvoert, is niet nieuw, aangezien die grief enkel door de bestreden beslissing aan het licht kon zijn gebracht (1). (1) Zie J. en L. Boré, La cassation en matière civile, 5de uitg., april 2015, Dalloz, p. 404, nr. 77.21.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Geen antwoord op de conclusie

N'est pas nouveau le grief de défaut de réponse aux conclusions dès lors que ce grief n'a pu être révélé que par la décision attaqué (1). (1) Voir J. et L. Boré, La cassation en matière civile, 5ème édition, avril 2015, Dalloz, p. 404, n° 77.21.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Défaut de réponse aux conclusions

C.15.0126.F

15 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160415.2](#)

AC nr. ...

Onder openbare plaatsen wordt verstaan alle plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek, ook al wordt die toegang in de ruimte of in de tijd beperkt.

GEMEENTE - Opdracht - Het voorzien ten behoeve van de inwoners in een goede politie - Op openbare plaatsen - Art. 135, § 2, eerste lid Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

Les lieux publics s'entendent de tous les lieux qui sont accessibles au public, cet accès fût-il limité dans l'espace ou dans le temps.

COMMUNE - Mission - Faire jouir les habitants des avantages d'une bonne police - Dans les lieux publics - Art. 135, § 2, al. 1er Nouvelle L. communale du 24 juin 1988

C.15.0128.F

6 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160506.1](#)

AC nr. ...

De bewakingsagent is verantwoordelijk voor de aanwezigheid van een wapen ter plaatse, zelfs als hij niet de eigenaar van dat wapen is of niet van de aanwezigheid van het wapen op de hoogte is gebracht.

WAPENS - Plaats waar wapendracht verboden is - Bewakingsagent - Verantwoordelijkheid - Art. 30ter, eerste lid KB 17 november 2006 betreffende de wapens die gebruikt worden door de ondernemingen, diensten, instellingen en personen bedoeld in de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid

L'agent de gardiennage est responsable de la présence d'une arme sur les lieux même s'il n'est pas propriétaire de cette arme ou n'a pas été informé de sa présence.

ARMES - Lieu où le port d'une arme est interdit - Agent de gardiennage - Responsabilité - Art. 30ter, al. 1er A.R. du 17 novembre 2006

C.15.0134.N

28 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161028.1](#)

AC nr. ...

Uit de bepalingen van de artikelen 3, 5, 17, §1, eerste lid, en 26 Architectenwet volgt dat de inschrijving op de lijst of tabel een bevoegdheid is van de raad van de Orde en dat een persoon die het oneens is met een beslissing van die raad omtrent de inschrijving of weglating van de lijst beroep dient in te stellen bij de bij voormelde wet bepaalde appelinstantie, zijnde de raad van beroep; het komt enkel deze instantie toe om over het beroep te oordelen.

ARCHITECT (TUCHT EN BESCHERMING VAN DE TITEL) - Inschrijving of weglating van de lijst of tabel - Raad van de Orde - Bevoegdheid - Artt. 3, 5, 17, § 1, eerste lid, en 26 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten

Il suit des dispositions des articles 3, 5, 17, § 1er, alinéa 1er et 26 de la loi du 26 juin 1963 créant un Ordre des architectes que l'inscription sur la liste ou au tableau est une compétence du conseil de l'Ordre et qu'une personne qui n'est pas d'accord avec une décision de ce conseil relative à l'inscription ou l'omission de la liste doit former un recours auprès de l'instance d'appel instituée par ladite loi, à savoir le conseil d'appel; il n'appartient qu'à cette instance de statuer sur le recours.

ARCHITECTE (DISCIPLINE ET PROTECTION DU TITRE) - Inscription ou omission de la liste ou du tableau - Conseil de l'Ordre - Compétence - Art. 3, 5, 17, § 1er, al. 1er, et 26 L. du 26 juin 1963 créant un Ordre des Architectes

C.15.0136.N

24 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160324.12](#)

AC nr. ...

Aangezien de rechtsbijstandverzekering de vergoeding van schade beoogt, staat zulks eraan in de weg dat de verzekerde van wie de proceskosten worden vergoed door de verzekeraar, tevens aanspraak maakt op de rechtsplegingsvergoeding; deze vergoeding komt toe aan de verzekeraar.

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING - Rechtsbijstandverzekering - Draagwijde

Dès lors que l'assurance protection juridique vise l'indemnisation du dommage, cela empêche que l'assuré dont les frais de justice sont indemnisés par l'assureur, prétende aussi à l'indemnité de procédure; cette indemnité est attribuée à l'assureur.

INDEMNITE DE PROCEDURE - Assurance protection juridique - Portée

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 154 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 nov. 2014
VERZEKERING - Algemeen - Rechtsbijstandverzekering - Draagwijdte - Rechtsplegingsvergoeding
- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 154 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 nov. 2014

- Art. 1022 Code judiciaire
- Art. 154 L. du 4 avril 2014, entrée en vigueur le 1er novembre 2014
ASSURANCES - Généralités - Assurance protection juridique - Portée - Indemnité de procédure
- Art. 1022 Code judiciaire
- Art. 154 L. du 4 avril 2014, entrée en vigueur le 1er novembre 2014

C.15.0142.N

21 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160421.7](#)

AC nr. ...

De cassatievoorziening die gericht is tegen de omschrijving van de opdracht van de deskundige door de appelrechters, waarover tussen de partijen geen betwisting bestond, is gericht tegen een vonnis alvorens recht te doen, terwijl er nog geen eindvonnis is, en is mitsdien voorbarig en derhalve niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 24 oktober 2013, AR C.12.0295.N – C.12.0446.N, AC 2013, nr. 548.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Beslissing alvorens recht te doen - Geen eindvonnis

- Artt. 19, eerste en tweede lid, en 1077 Gerechtelijk Wetboek

Le pourvoi en cassation qui est dirigé contre la qualification de la mission de l'expert par les juges d'appel, qui n'a pas été contestée par les parties, est dirigé contre un jugement avant dire droit alors qu'il n'existe pas encore de jugement définitif, et est, dès lors, prématuré et donc irrecevable (1). (1) Cass. 24 octobre 2013, RG C.12.0295.N – C.12.0446.N, Pas. 2013, n° 548.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Décision avant dire droit - Pas de jugement définitif

- Art. 19, al. 1er et 2, et 1077 Code judiciaire

C.15.0154.F

22 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160922.16](#)

AC nr. ...

Artikel 16, § 2, 1° van de algemene aannemingsvoorwaarden voor de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en voor de concessies voor openbare werken is niet van toepassing wanneer de omstandigheden, die de aannemer bij het indienen van de offerte of de gunning van de opdracht redelijkerwijs niet kon voorzien, toe te rekenen zijn aan het feit van een derde die de aannemer kan identificeren en op wie hij de schadeverwekkende gevolgen van dat feit kan verhalen.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Uitvoering - Wijzigingen van de contractuele voorwaarden - Toepassingsgebied

- Art. 16, § 2, 1°, bijlage bij het Algemene aannemingsvoorwaarden voor de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en voor de concessies voor openbare werken

L'article 16, § 2, 1°, du cahier général des charges des marchés publics de travaux, de fournitures et de services et des concessions de travaux publics ne s'applique pas lorsque les circonstances, que l'adjudicataire ne pouvait raisonnablement pas prévoir lors du dépôt de l'offre ou de la conclusion du marché, sont imputables au fait d'un tiers que peut identifier l'adjudicataire, qui dispose d'un recours pour obvier aux conséquences dommageables de ce fait.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Exécution - Modifications des conditions contractuelles - Champ d'application

- Art. 16, § 2, 1°, annexe à l' Cahier général des charges des marchés publics de travaux, de fournitures et de services et des concessions de travaux publics

C.15.0155.N

21 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160121.7](#)

AC nr. ...

De rechter moet bij het verzoek tot geldigverklaring van de opzegging van de pacht wegens persoonlijke exploitatie rekening houden met alle feitelijke omstandigheden die de opzegging verantwoord hebben; hij moet onderzoeken of uit de omstandigheden van de zaak blijkt dat de verpachter het oprechte en ernstige voornemen had om vanaf het verstrijken van de opzegtermijn de persoonlijke, werkelijke en voortgezette exploitatie uit te voeren; zijn beslissing is onaantastbaar (1). (1) Cass. 26 maart 2007, AR C.05.0505.F, AC 2007, nr. 154.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Einde (opzegging, verlenging, terugkeer) - Opzegging - Verzoek tot geldigverklaring - Ernstig en gegrond karakter van de opzeggingsredenen - Persoonlijke exploitatie - Ernstig karakter - Beoordeling door de rechter

- Artt. 7, 1°, 9, eerste lid, en 12.6, eerste en derde lid Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Pacht - Einde - Opzegging - Verzoek tot geldigverklaring - Ernstig en gegrond karakter van de opzeggingsredenen - Persoonlijke exploitatie - Ernstig karakter - Beoordeling door de rechter

- Artt. 7, 1°, 9, eerste lid, en 12.6, eerste en derde lid Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

Lors de la demande en validation du congé donné dans le cadre d'un bail à ferme en vue de l'exploitation personnelle, le juge doit tenir compte de toutes les circonstances de fait qui ont justifié le congé; il est tenu d'examiner s'il appert des circonstances de la cause que le bailleur avait sincèrement et sérieusement l'intention d'assurer dès l'expiration du congé, l'exploitation de manière personnelle, effective et continue; sa décision est souveraine (1). (1) Cass. 26 mars 2007, RG C.05.0505.F, Pas. 2007, n° 154.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail à ferme - Fin (congé, prolongation, réintégration, etc) - Congé - Demande en validation - Caractères sérieux et fondés des motifs du congé - Exploitation personnelle - Caractère sérieux - Appréciation par le juge

- Art. 7, 1°, 9, al. 1er, et 12.6, al. 1er et 3 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Bail à ferme - Fin - Congé - Demande en validation - Caractères sérieux et fondés des motifs du congé - Exploitation personnelle - Caractère sérieux - Appréciation par le juge

- Art. 7, 1°, 9, al. 1er, et 12.6, al. 1er et 3 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

C.15.0164.F

5 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160205.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-general Werquin.

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akten en reglementen van administratieve overheden - Administratieve overheid

Conclusie van advocaat-general Werquin.

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid - Administratieve overheid - Beslissingen bindend voor derden

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid - Administratieve overheid - Beslissingen bindend voor derden

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Coöperatieve vennootschappen - Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Administratieve overheid - Beslissingen bindend voor derden

Conclusions de l'avocat général Werquin.

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Actes et règlements d'autorités administratives - Autorité administrative

Conclusions de l'avocat général Werquin.

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Société coopérative à responsabilité limitée - Autorité administrative - Décisions obligatoires à l'égard des tiers

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Société coopérative à responsabilité limitée - Autorité administrative - Décisions obligatoires à l'égard des tiers

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés coopératives - Société coopérative à responsabilité limitée - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Autorité administrative - Décisions obligatoires à l'égard des tiers

De instellingen die opgericht of erkend zijn door de federale overheid, door de gemeenschappen en de gewesten, de provincies of de gemeenten, die een openbardiensopdracht vervullen en die niet afhangen van de rechterlijke of wetgevende macht, zijn in beginsel administratieve organen voor zover hun werking door de overheid wordt bepaald en gecontroleerd en ze beslissingen kunnen nemen die derden binden (1). (1) Zie concl. OM.

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akten en reglementen van administratieve overheden - Administratieve overheid

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

Een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, ook al moest zij bij haar oprichting een door de wet bepaalde vorm aannemen en ook al is zij onderworpen aan een verregaande controle van de overheid, die geen beslissingen kan nemen die derden kunnen binden, verliest haar privaatrechtelijk karakter niet; het doet hiervoor niet ter zake dat haar een taak van algemeen belang is toevertrouwd (1). (1) Zie concl. OM.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Coöperatieve vennootschappen - Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Administratieve overheid - Beslissingen bindend voor derden

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid - Administratieve overheid - Beslissingen bindend voor derden

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid - Administratieve overheid - Beslissingen bindend voor derden

Les institutions créées ou reconnues par l'autorité fédérale, par les communautés et les régions, les provinces ou les communes, qui sont chargées d'un service public et qui ne relèvent pas du pouvoir judiciaire ou législatif, constituent en principe des autorités administratives, dans la mesure où leur fonctionnement est déterminé et contrôlé par l'autorité et où elles peuvent prendre des décisions obligatoires à l'égard des tiers (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Actes et règlements d'autorités administratives - Autorité administrative

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

Même si elle a été tenue d'adopter une forme déterminée par la loi lors de sa constitution et est soumise à un contrôle important de la part des pouvoirs publics, une société coopérative à responsabilité limitée, qui ne peut pas prendre de décision obligatoire à l'égard des tiers, ne perd pas son caractère de droit privé; le fait qu'une tâche d'intérêt général lui soit confiée est sans intérêt à cet égard (1). (1) Voir les concl. du MP.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés coopératives - Société coopérative à responsabilité limitée - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Autorité administrative - Décisions obligatoires à l'égard des tiers

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Société coopérative à responsabilité limitée - Autorité administrative - Décisions obligatoires à l'égard des tiers

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Société coopérative à responsabilité limitée - Autorité administrative - Décisions obligatoires à l'égard des tiers

C.15.0166.N

24 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160324.13](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Sociale zekerheidsbijdragen - Objectieve aansprakelijkheid zaakvoerders, gewezen zaakvoerders en alle andere personen - Voorwaarden

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Sociale zekerheidsbijdragen - Goede trouw van de bestuurders of de gewezen bestuurders - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Sociale zekerheidsbijdragen - Objectieve aansprakelijkheid zaakvoerders, gewezen zaakvoerders en alle andere personen - Voorwaarden

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Cotisations de sécurité sociale - Responsabilité objective des gérants, anciens gérants et de toute autre personne - Conditions

SECURITE SOCIALE - Généralités - Cotisations de sécurité sociale - Bonne foi des dirigeants ou des anciens dirigeants - Portée - Appréciation par le juge

SECURITE SOCIALE - Généralités - Cotisations de sécurité sociale - Responsabilité objective des gérants, anciens gérants et de toute autre personne - Conditions

P. 96/637

De goede trouw van de bestuurders of de gewezen bestuurders is niet relevant om te bepalen of zij al dan niet persoonlijk aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de sociale zekerheidsbijdragen; de rechter kan met de goede trouw wel rekening houden bij het bepalen van de omvang van de bedragen waartoe deze bestuurders of gewezen bestuurders gehouden zijn (1). (1) Zie concl. OM.

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Sociale zekerheidsbijdragen - Goede trouw van de bestuurders of de gewezen bestuurders - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

- Art. 265, §2, eerste lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

De zaakvoerders, gewezen zaakvoerders en alle andere personen die ten aanzien van de zaken van de vennootschap werkelijke bestuursbevoegdheid hebben gehad en die in de loop van de periode van vijf jaar voorafgaand aan de faillietverklaring bij minstens twee faillissementen, vereffeningen of gelijkaardige operaties met schulden ten aanzien van een inningsorganisme van sociale zekerheidsbijdragen betrokken waren, zijn objectief aansprakelijk voor het geheel of een gedeelte van de bedoelde sociale zekerheidsbijdragen, ongeacht of hen een fout ten laste kan worden gelegd (1). (1) Zie concl. OM.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Sociale zekerheidsbijdragen - Objectieve aansprakelijkheid zaakvoerders, gewezen zaakvoerders en alle andere personen - Voorwaarden

- Art. 265, §2, eerste lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Sociale zekerheidsbijdragen - Objectieve aansprakelijkheid zaakvoerders, gewezen zaakvoerders en alle andere personen - Voorwaarden

- Art. 265, §2, eerste lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

La bonne foi des dirigeants ou des anciens dirigeants est sans pertinence pour déterminer s'ils peuvent ou non être déclarés personnellement responsables pour les cotisations de sécurité sociale; le juge peut tenir compte de la bonne foi lors de la détermination du montant des cotisations auxquelles ces dirigeants ou anciens dirigeants sont tenus (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SECURITE SOCIALE - Généralités - Cotisations de sécurité sociale - Bonne foi des dirigeants ou des anciens dirigeants - Portée - Appréciation par le juge

- Art. 265, § 2, al. 1er Code des sociétés

Les gérants, anciens gérants et toutes les autres personnes qui ont effectivement détenu le pouvoir de gérer la société et qui au cours de la période de cinq ans qui précède le prononcé de la faillite ont été impliquées dans au moins deux faillites, liquidations ou opérations similaires entraînant des dettes à l'égard d'un organisme de recouvrement des cotisations de sécurité sociale, sont objectivement responsables pour la totalité ou une partie de ces cotisations indépendamment du fait qu'une faute puisse leur être imputée (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Cotisations de sécurité sociale - Responsabilité objective des gérants, anciens gérants et de toute autre personne - Conditions

- Art. 265, § 2, al. 1er Code des sociétés

SECURITE SOCIALE - Généralités - Cotisations de sécurité sociale - Responsabilité objective des gérants, anciens gérants et de toute autre personne - Conditions

- Art. 265, § 2, al. 1er Code des sociétés

C.15.0168.N

18 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160218.15](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

BESLAG - Bewarend beslag - Machtiging tot bewarend beslag - Schuldvordering

BESLAG - Bewarend beslag - Vereiste van hoogdringendheid

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Samenstelling van de zetel - Behandeling door één dan wel door drie raadsheren - Rechterlijke organisatie - Draagwijdte

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Burgerlijke zaken - Rechtspleging in hoger beroep - Samenstelling van de zetel - Behandeling door één dan wel door drie raadsheren - Rechterlijke organisatie - Draagwijdte

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Burgerlijke zaken - Rechtspleging in hoger beroep - Samenstelling van de zetel - Behandeling door één dan wel door drie raadsheren - Rechterlijke organisatie - Draagwijdte

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

SAISIE - Saisie conservatoire - Autorisation de saisie conservatoire - Créance

SAISIE - Saisie conservatoire - Célérité requise

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Procédure en degré d'appel - Composition du siège - Instruction par un ou par trois conseillers - Organisation judiciaire - Portée

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière civile - Procédure en degré d'appel - Composition du siège - Instruction par un ou par trois conseillers - Organisation judiciaire - Portée

P. 97/637

In zoverre artikel 109bis, §2, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, zoals hier van toepassing, in het kader van een procedure op eenzijdig verzoekschrift de keuze laat aan de appellant om een zaak te laten behandelen door één dan wel door drie raadsheren en zij bijgevolg de samenstelling van de zetel afhankelijk maakt van een wilsverklaring van die partij, is zij geen regel van rechterlijke organisatie die de openbare orde aanbelangt; hieruit volgt dat wanneer een zaak wordt behandeld door een raadsheer terwijl de appellant om een behandeling van de zaak door drie raadsheren had verzocht, alleen de appellant de vernietiging van het aldus gewezen arrest kan vorderen (1). (1) Zie concl. OM

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Samenstelling van de zetel - Behandeling door één dan wel door drie raadsheren - Rechterlijke organisatie - Draagwijdte
- Art. 19bis, § 2, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Burgerlijke zaken - Rechtspleging in hoger beroep - Samenstelling van de zetel - Behandeling door één dan wel door drie raadsheren - Rechterlijke organisatie - Draagwijdte
- Art. 19bis, § 2, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Krachtens artikel 1413 Gerechtelijk Wetboek kan een bewarend beslag slechts worden gelegd wanneer er sprake is van hoogdringendheid; aan dit vereiste is voldaan wanneer de solvabiliteit van de schuldenaar in het gedrang komt, zodat de latere uitwinning gevaar loopt (1). (1) Zie concl. OM

BESLAG - Bewarend beslag - Vereiste van hoogdringendheid
- Art. 1413 Gerechtelijk Wetboek

Uit de bepalingen van artikel 1415, eerste lid, en 1423 Gerechtelijk Wetboek volgt dat slechts machtiging tot bewarend beslag kan worden verleend voor een schuldvordering die zeker en opeisbaar is tot beloop van een bepaald bedrag of vatbaar is voor een voorlopige raming; wanneer de rechter vaststelt dat de schuldvordering voor een gedeelte niet opeisbaar is, kan hij voor dat deel geen toelating verlenen tot beslag (1). (1) Zie concl. OM

BESLAG - Bewarend beslag - Machtiging tot bewarend beslag - Schuldvordering
- Artt. 1415, eerste lid, en 1423 Gerechtelijk Wetboek

Dans la mesure où l'article 109bis, § 2, alinéa 2, du Code judiciaire, tel qu'il est applicable en l'espèce, permet à l'appellant, dans le cadre d'une procédure sur requête unilatérale, de choisir si une cause sera attribuée à un ou à trois conseillers et qu'il subordonne, dès lors, la composition du siège à la déclaration de volonté de cette partie, elle ne constitue pas une règle d'organisation judiciaire touchant l'ordre public; il s'ensuit que lorsqu'une cause est instruite par un conseiller alors que l'appellant avait demandé qu'elle soit attribuée à trois conseillers, seul l'appellant peut réclamer la cassation de l'arrêt ainsi rendu (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Procédure en degré d'appel - Composition du siège - Instruction par un ou par trois conseillers - Organisation judiciaire - Portée

- Art. 19bis, § 2, al. 2 Code judiciaire

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière civile - Procédure en degré d'appel - Composition du siège - Instruction par un ou par trois conseillers - Organisation judiciaire - Portée

- Art. 19bis, § 2, al. 2 Code judiciaire

En vertu de l'article 1413 du Code judiciaire, une saisie conservatoire ne peut être pratiquée que dans un cas qui requiert la célérité; cette condition est remplie lorsque la solvabilité du débiteur est ébranlée de sorte que l'éviction ultérieure est mise en péril (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SAISIE - Saisie conservatoire - Célérité requise
- Art. 1413 Code judiciaire

Il ressort des dispositions des articles 1415, alinéa 1er, et 1423 du Code judiciaire que la saisie conservatoire ne peut être autorisée que pour une créance certaine et exigible à concurrence d'un montant certain ou susceptible d'une estimation provisoire; lorsque le juge constate que la créance n'est partiellement pas exigible, il peut ne pas autoriser la saisie pour cette partie (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SAISIE - Saisie conservatoire - Autorisation de saisie conservatoire - Créance
- Art. 1415, al. 1er, et 1423 Code judiciaire

De omstandigheid dat de door de Belgische Staat uitgekeerde bezoldigingen tijdens de periode van tijdelijke arbeidsongeschiktheid van zijn personeelslid deels bestaan uit bedrijfsvoorheffing die enkel een voorschot is op de belastingen die geheven zullen worden op het inkomen van het personeelslid, heeft niet tot gevolg dat het bedrag van deze bedrijfsvoorheffing geen vergoedbare schade uitmaakt.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Overheid - Overheid-werkgever - Door derde veroorzaakt ongeval - Wettelijke en reglementaire verplichtingen - Betaling wedde en bijdragen - Bedrijfsvoorheffing - Schade

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

De overheid die ingevolge de fout van een derde, krachtens de op haar rustende wettelijke of reglementaire verplichtingen, de wedde en de op die wedde rustende bijdragen moet doorbetalen zonder arbeidsprestaties te ontvangen, is gerechtigd op schadevergoeding voor zover zij hierdoor schade lijdt (1). (1) Cass 3 mei 2013, C.12.0425.N, AC 2013, nr. 279.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Overheid - Overheid-werkgever - Door derde veroorzaakt ongeval - Wettelijke en reglementaire verplichtingen - Betaling wedde en bijdragen - Betaling zonder tegenprestatie

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Het bestaan van een contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting sluit niet uit dat schade in de zin van artikel 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek ontstaat, tenzij wanneer, blijkens de inhoud of de strekking van de overeenkomst, de wet of het reglement, de te verrichten uitgave of prestatie definitief voor rekening moet blijven van degene die zich ertoe heeft verbonden of die ze ingevolge de wet of het reglement moet verrichten (1). (1) Cass 3 mei 2013, C.12.0425.N, AC 2013, nr. 279.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Uitgave of prestatie - Contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting - Schadeverhinderend karakter - Criterium

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Algemeen - Uitgave of prestatie - Contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting - Gevolg - Criterium

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

La circonstance que les rémunérations versées par l'État belge pendant la période d'incapacité temporaire de travail de son membre du personnel se composent en partie du précompte professionnel qui n'est qu'un acompte des impositions qui seront prélevées sur le revenu du membre du personnel n'a pas pour conséquence que le montant dudit précompte professionnel ne constitue pas un dommage indemnisable.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Autorité - Autorité-employeur - Accident causé par un tiers - Obligations légales et réglementaires - Paiement de la rémunération et des cotisations - Précompte professionnel - Dommage

- Art. 1382 et 1383 Code civil

L'autorité qui, en raison de la faute d'un tiers, est tenue de payer les rémunérations et les cotisations sur ces rémunérations sans recevoir de prestations de travail en contrepartie, en vertu des obligations légales ou réglementaires qui lui incombent, peut prétendre à des dommages et intérêts dans la mesure où elle subit ainsi un dommage (1). (1) Cass. 3 mai 2013, C.12.0425.N, Pas. 2013, n° 279.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Autorité - Autorité-employeur - Accident causé par un tiers - Obligations légales et réglementaires - Paiement de la rémunération et des cotisations - Paiement sans contreprestation

- Art. 1382 et 1383 Code civil

L'existence d'une obligation contractuelle, légale ou réglementaire n'exclut pas que le dommage au sens des articles 1382 et 1383 du Code civil naisse à moins que lorsque, selon le contenu ou l'économie de la convention, de la loi ou du règlement, la prestation ou la dépense à faire incombent définitivement à celui qui s'y est engagé ou qui en est chargé en vertu de la loi ou du règlement (1). (1) Cass. 3 mai 2013, C.12.0425.N, Pas. 2013, n° 279.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Dépense ou prestation - Obligation contractuelle, légale ou réglementaire - Obligation faisant obstacle au dommage - Critère

- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Généralités - Dépense ou prestation - Obligation contractuelle, légale ou réglementaire - Conséquence - Critère

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Uit artikel 14, §3, tweede lid, van de Arbeidsongevallenwet Overheidspersoneel volgt dat het niet de bedoeling was van de wetgever om de last van deze uitgaven definitief ten laste te laten van de overheid; de omvang van de subrogatie op grond van artikel 14, § 3, tweede lid, Arbeidsongevallenwet Overheidspersoneel vertoont daarbij geen belang (1). (1) Cass 3 mei 2013, C.12.0425.N, AC 2013, nr. 279.

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Overheid-werkgever - Subrogatie in de rechten van het slachtoffer - Omvang - Gevolg - Verhaalsrecht
INDEPLAATSSTELLING - In de rechten van het slachtoffer - Arbeidsongeval - Overheid-werkgever - Omvang - Gevolg - Verhaalsrecht

Il ressort de l'article 14, § 3, alinéa 2, de la loi du 3 juillet 1967 sur la prévention ou la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public que le législateur n'avait pas l'intention de laisser la charge de ces dépenses définitivement à charge de l'autorité; l'étendue de la subrogation prévue à l'article 14, § 3, alinéa 2, de la loi du 3 juillet 1967 sur la prévention ou la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public ne présente pas d'intérêt à cet égard (1). (1) Cass. 3 mai 2013, C.12.0425.N, Pas. 2013, n° 279.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. règles particulières - Autorité-employeur - Subrogation dans les droits de la victime - Etendue - Conséquence - Droit de recours
SUBROGATION - Dans les droits de la victime - Accident du travail - Autorité-employeur - Etendue - Conséquence - Droit de recours

C.15.0174.F

18 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160318.5](#)

AC nr. ...

Het bestreden arrest, dat het middel van de eiser verwerpt op grond van een beslissing die het Hof in een andere zaak heeft gewezen, zonder aan te geven dat het zich daarbij aansluit, verleent aan dat arrest van het Hof het karakter van een algemene en als regel geldende beschikking (1). (1) Cass. 30 november 2015, AR S.15.0058.F, AC 2015, nr. ..., met concl. van advocaat-generaal Genicot in Pas. 2015.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Allerlei - Motivering door verwijzing naar een andere beslissing - Arrest van het Hof van Cassatie - Beslissing bij wege van algemene en als regel geldende beschikking
- Art. 6 Gerechtelijk Wetboek

L'arrêt attaqué, qui rejette le moyen du demandeur en se fondant sur une décision rendue par la Cour dans une autre cause sans indiquer s'il s'y rallie, attribuée à cette décision le caractère d'une disposition générale et réglementaire (1). (1) Cass. 30 novembre 2015, RG S.15.0058.F, Pas. 2015, n°... avec les concl. de M. J.M. Genicot, avocat général.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Divers - Motivation par référence à une autre décision - Arrêt de la Cour de cassation - Décision par voie de disposition générale et réglementaire
- Art. 6 Code judiciaire

C.15.0179.F

5 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160205.3](#)

AC nr. ...

Krachtens het dwingend karakter van artikel 11 Wet Landverzekeringsovereenkomst, vastgelegd in artikel 3 van die wet, dient de rechter te onderzoeken of een beding van de verzekeringsovereenkomst dat onder een andere omschrijving wordt voorgesteld, geen vervalbeding is.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Dwingend recht - Taak van de rechter

En vertu du caractère impératif de l'article 11 de la loi du 25 juin 1992, consacré par l'article 3, il appartient au juge de vérifier si une clause du contrat d'assurance présentée sous une autre qualification ne constitue pas une clause de déchéance.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Droit impératif - Office du juge

Krachtens het dwingend karakter van artikel 11 Wet Landverzekeringsovereenkomst, vastgelegd in artikel 3 van die wet, dient de rechter te onderzoeken of een beding van de verzekeringsovereenkomst dat onder een andere omschrijving wordt voorgesteld, geen vervalbeding is.

VERZEKERING - Landverzekering - Artikel 11 van de wet van 25 juni 1992 - Dwingend recht - Taak van de rechter

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Dwingend recht - Taak van de rechter

Artikel 11 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst is van dwingend recht in het voordeel van de verzekerde, die van de hem bij wet geboden bescherming kan afzien.

VERZEKERING - Landverzekering - Artikel 11 van de wet van 25 juni 1992 - Aard van de bepaling - Afstand

- Art. 11 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Het beding dat de verzekeraar toestaat zijn dekking te weigeren wanneer de verzekerde zijn contractuele verplichtingen niet nakomt, is een vervalbeding in de zin van voornoemd artikel 11 van de wet van 25 juni 1992.

VERZEKERING - Landverzekering - Artikel 11 van de wet van 25 juni 1992 - Vervalbeding

- Art. 11 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

De omschrijving van een overeenkomst of van een beding van die overeenkomst bestaat erin de precieze juridische aard ervan te bepalen en wordt door de feitenrechter derhalve niet op onaantastbare wijze beoordeeld.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Geen vermelding van de artikelen 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek

Het middel, dat het arrest niet verwijt dat het aan een litigieus beding van een verzekeringsovereenkomst een uitlegging geeft die niet verenigbaar is met de bewoordingen ervan maar dat het daaraan een omschrijving geeft die strijdig is met artikel 11 van de wet van 25 juni 1992, dient de artikelen 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek niet als geschonden op te geven.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Geen vermelding van de artikelen 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek

En vertu du caractère impératif de l'article 11 de la loi du 25 juin 1992, consacré par l'article 3, il appartient au juge de vérifier si une clause du contrat d'assurance présentée sous une autre qualification ne constitue pas une clause de déchéance.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Article 11 de la loi du 25 juin 1992 - Droit impératif - Office du juge

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Droit impératif - Office du juge

L'article 11 de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre est de droit impératif en faveur de l'assuré, qui peut renoncer à la protection qui lui est accordée par la loi.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Article 11 de la loi du 25 juin 1992 - Nature de la disposition - Renonciation

- Art. 11 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

La clause qui permet à l'assureur de refuser sa garantie en raison de l'inexécution par l'assuré de ses obligations conventionnelles constitue une clause de déchéance au sens de l'article 11 de la loi du 25 juin 1992.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Article 11 de la loi du 25 juin 1992 - Clause de déchéance

- Art. 11 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

La qualification d'un contrat ou d'une clause de celui-ci consiste à en déterminer la nature juridique exacte et, dès lors, ne relève pas de l'appréciation souveraine du juge du fond.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Appréciation souveraine par le juge du fond - Pas d'indication des articles 1319, 1320 et 1322 du Code civil

Le moyen, qui ne fait pas grief à l'arrêt de donner d'une clause litigieuse d'un contrat d'assurance une interprétation non conciliable avec ses termes mais de lui donner une qualification contraire à l'article 11 de la loi du 25 juin 1992, ne doit pas indiquer comme violées les articles 1319, 1320 et 1322 du Code civil.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Pas d'indication des articles 1319, 1320 et 1322 du Code civil

Ongeacht de middelen die de verzekerde aan de feitenrechter heeft voorgelegd, kan hij tegen dat arrest, dat zijn vordering tot vergoeding van de gevolgen van de diefstal van zijn voertuig verwerpt op grond van het beding van de verzekeringsovereenkomst volgens hetwelk de diefstal niet gedekt is wanneer de sleutels in of op het voertuig zijn gebleven, en waarvan de eiser de toepassing betwistte, verwerpt en hem zodoende benadeelt, een middel inzake de schending van artikel 11 van de wet van 25 juni 1992 aanvoeren, dat voor het eerst voor het Hof mag worden opgeworpen (1). (1) Cass. 11 september 2015, AR C.15.0006.F, AC 2015, nr. ..., en noot 1, ondertekend Th. W.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Artikel 11 van de wet van 25 juni 1992 - Aard van de bepaling - Afstand

Quels que soient les moyens qu'il a soumis au juge du fond, l'assuré est recevable à invoquer contre l'arrêt, qui, en rejetant sa demande en indemnisation des conséquences du vol de son véhicule sur le fondement de la clause du contrat d'assurance excluant la couverture du vol survenu lorsque les clés sont restées dans ou sur le véhicule, dont le demandeur contestait l'application, lui inflige grief, un moyen qui, pris de la violation de l'article 11 de la loi du 25 juin 1992, peut être soulevé pour la première fois devant la Cour (1). (1) Cass. 11 septembre 2015, RG C.15.0006.F, Pas.2015, n°... et la note (1) signée Th. W.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Article 11 de la loi du 25 juin 1992 - Nature de la disposition - Renonciation

C.15.0180.N

11 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160211.2](#)

AC nr. ...

Aangezien artikel 11, eerste lid, Wet Landverzekeringsovereenkomst, zoals hier van toepassing, krachtens artikel 3 van voormelde wet, van dwingend recht is, dient de rechter na te gaan of een clause van de verzekeringsovereenkomst die op een andere manier wordt verwoord, geen vervalbeding is (1). (1) Cass. 20 september 2012, A.R. C.12.0029. F, AC 2012, nr. 477, met concl. van advocaat-generaal Genicot, in Pas. 2012, n° 477.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Landverzekeringsovereenkomst - Vervalbeding - Beoordeling door de rechter

- Artt. 3 en 11, eerste lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

VERZEKERING - Landverzekering - Verzekeringsovereenkomst - Vervalbeding - Beoordeling door de rechter

- Artt. 3 en 11, eerste lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Het beding op grond waarvan de verzekeraar zijn dekking kan weigeren wegens de niet-nakoming door de verzekerde van zijn contractuele verplichtingen vormt een vervalbeding in de zin van voormeld artikel 11 (1). (1) Cass. 20 september 2012, A.R. C.12.0029. F, AC 2012, nr. 477, met concl. van advocaat-generaal Genicot, in Pas. 2012, n° 477.

VERZEKERING - Landverzekering - Verzekeringsovereenkomst - Vervalbeding

- Art. 11, eerste lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

En vertu du caractère impératif de l'article 11, alinéa 1er, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, tel qu'applicable en l'espèce, consacré par l'article 3 de la même loi, il appartient au juge de vérifier si une clause du contrat d'assurance présentée sous une autre qualification ne constitue pas une clause de déchéance (1). (1) Cass. 20 septembre 2012, RG C.12.0029.F, Pas. 2012, n° 477 avec concl. de M. Genicot, avocat général.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Contrat d'assurance terrestre - Clause de déchéance - Appréciation par le juge

- Art. 3 et 11, al. 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

ASSURANCES - Assurances terrestres - Contrat d'assurance - Clause de déchéance - Appréciation par le juge

- Art. 3 et 11, al. 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

La clause qui permet à l'assureur de refuser sa garantie en raison de l'inexécution par l'assuré de ses obligations contractuelles constitue une clause de déchéance au sens de l'article 11, alinéa 1er, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre (1). (1) Cass. 20 septembre 2012, RG C.12.0029.F, Pas. 2012, n° 477 avec concl. de M. Genicot, avocat général.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Contrat d'assurance - Clause de déchéance

- Art. 11, al. 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

De vrijwillige tussenkomst van een partij in de bestreden beslissing die noch een partij in het cassatiegeding noch een in dat cassatiegeding opgeroepen partij is, kan alleen ertoe strekken zich bij de eiser dan wel de verweerder aan te sluiten teneinde het cassatieberoep te steunen dan wel te bestrijden (1). (1) 1. In beginsel is de vrijwillige tussenkomst van elke persoon die zijn belang aantoonde, in het nieuwe geding dat door de betekening van het cassatieberoep wordt ingeleid, ontvankelijk. (Simont, Des pourvois en cassation en matière civile, 1933, p. 138). De ontvankelijkheid van de tussenkomst in cassatie is echter geen absolute regel. (Simont, op. cit., p. 138). De vrijwillige tussenkomst kan nooit een slinks middel zijn waarmee de tussenkomende partij zich aan de gevolgen van een verval jegens haar kan onttrekken, bv. omdat zij verzuimd heeft binnen de dienstige termijn cassatieberoep in te stellen of nog dat rechtsmiddel onregelmatig heeft ingesteld. (Simon, op. cit., p. 138; Tarbé, Cour de cassation, 1840, p. 138; Crépon, Du pourvoi en cassation en matière civile, 1892, nr. 268; Faye, la Cour de cassation, 1903, nr. 247; noot F.D. onder Cass. 19 april 1979 (AC 1978-79, p. 977). Wie in de rechtspleging voor de feitenrechtelijke partij is geweest, en dat zelfs nog maar in de hoedanigheid van tussenkomende partij, moet in beginsel cassatieberoep instellen indien hij enig bezwaar heeft tegen een beslissing over de zaak zelf. (Simon, op. cit., p. 139; Gérard, Boularbah et van Drooghenbroeck, Pourvoi en cassation en matière civile, 2012, nr. 672). Hij zal zich bijgevolg pas als tussenkomende partij bij het cassatieberoep van een andere partij ontvankelijk kunnen aansluiten wanneer het cassatieberoep van die partij hem door de onsplitbaarheid van hun gemeenschappelijke belangen ten goede komt. (Simont, op. cit., p. 139; Tarbé, op. cit., p. 138; Crépon, op. cit., nr. 269; Faye, op. cit., nr. 247). Een tussenkomst is geen cassatieberoep en kan de gevolgen ervan niet hebben; de tussenkomst kan dan ook geen enkel punt van het vonnis of arrest dat door het cassatieberoep niet wordt betwist, in vraag stellen en hierdoor worden dergelijke punten buiten het debat gehouden. (Bernard, Manuel des pourvois et des formes de procéder devant la Cour de cassation, 1868, p. 278). De tussenkomende partij mag de draagwijdte van het debat niet wijzigen. Zij kan zich enkel aansluiten bij de middelen van de partij van wie zij de conclusie steunt zonder, bijvoorbeeld, nieuwe middelen van niet-ontvankelijkheid te kunnen opwerpen indien zij de conclusie van de verweerder steunt. (Simont, op. cit., p. 140; Faye, op. cit., nrs. 246-247; De Paepe, Etudes sur la compétence civile, dl. I, 1889, p. 516). De rol van de tussenkomende partij moet zich zodoende ertoe beperken in het geding de argumenten te leveren die zij dienstig acht om hetzij het cassatieberoep te steunen hetzij te bestrijden, al

L'intervention volontaire d'une partie à la décision attaquée qui n'est ni partie ni appelée à l'instance en cassation ne peut tendre qu'à se joindre au demandeur ou au défendeur pour soutenir le pourvoi ou le combattre (1). (1) 1. En principe, toute personne justifiant y avoir intérêt est recevable à intervenir volontairement dans l'instance nouvelle liée par la signification du pourvoi. (Simont, Des pourvois en cassation en matière civile, 1933, p.138.) La recevabilité de l'intervention en cassation ne constitue cependant pas une règle absolue. (Simont, op.cit., p.138.) L'intervention volontaire ne peut jamais constituer un moyen détourné permettant à la partie intervenante de se soustraire aux conséquences d'une forclusion qu'elle aurait encourue, par exemple en négligeant de se pourvoir dans le délai utile, ou encore en formant irrégulièrement ce recours. (Simont, op.cit., p.138; Tarbé, Cour de cassation, 1840, p.138; Crépon, Du pourvoi en cassation en matière civile, 1892, n° 268; Faye, La Cour de cassation, 1903, n° 247; Note F.D. sous Cass. 19 avril 1979 (Bull. et Pas. 1979, I, 973.) Celui qui a été partie à la procédure devant les juges du fond, alors même qu'il l'aurait été à titre d'intervenant, est tenu, en principe, de recourir à la voie du pourvoi s'il a quelque reproche à formuler contre une décision rendue au fond. (Simont, op.cit., p.139; Gérard, Boularbah et van Drooghenbroeck, Pourvoi en cassation en matière civile, 2012, n° 672.) Il ne sera, par conséquent, recevable à se joindre au pourvoi d'une autre partie par la voie de l'intervention que dans le cas où il bénéficie du pourvoi de celle-ci en raison de l'indivisibilité de leurs intérêts communs. (Simont, op.cit., p.139; Tarbé, op.cit., p.138; Crépon, op.cit., n° 269; Faye, op.cit., n° 247.) Une intervention n'est pas un pourvoi et ne peut en avoir les effets ; elle ne peut, dès lors, remettre en question aucun des points du jugement ou de l'arrêt que ce pourvoi n'aurait pas attaqués, lesquels, par cela, restent en dehors du débat. (Bernard, Manuel des pourvois et des formes de procéder devant la Cour de cassation, 1868, p.278.) L'intervenant ne peut pas modifier la portée du débat. Il doit se borner à s'associer aux moyens de la partie dont il appuie les conclusions, sans pouvoir, par exemple, soulever de nouvelles fins de non-recevoir s'il soutient les conclusions du défendeur. (Simont, op.cit., p.140; Faye, op.cit., n°246- 247; De Paepe, Etudes sur la compétence civile, Tome Ier, 1889, p.516.) Le rôle de l'intervenant doit ainsi se limiter à fournir, dans l'instance, les arguments qu'il juge utiles, soit pour soutenir le pourvoi, soit pour le repousser, selon qu'il intervient dans le sens du demandeur ou du défendeur, et à conclure, s'il y a cassation, à être placé, devant le juge de renvoi, dans la position où il s'y trouverait s'il s'était limité à intervenir devant ce juge. (Bernard, op.cit., p.278- 279.) Si la Cour rejette le pourvoi, le sort de l'intervention est décidé; mais, si elle casse,

naar gelang zij in de zin van eiser dan wel verweerder tussenkomt, en om te concluderen, indien er grond bestaat tot cassatie, dat zij voor de rechter op verwijzing geplaatst wil worden in de positie waarin zij zich zou hebben bevonden indien zij voor die rechter op verwijzing enkel was tussengekomen. (Bernard, op. cit., p. 278-279). Indien het Hof het cassatieberoep verwerpt, is ook het lot van de tussenkomst meteen verzegeld; indien het Hof de beslissing echter vernietigt, biedt het aannemen van de tussenkomst de tussenkommende partij het voordeel dat zij partij wordt in de nieuwe aanleg die op de cassatie volgt en wordt zij in zodanige mate partij dat haar tussenkomst niet meer voor de feitenrechter in vraag kan worden gesteld. (Bernard, op.cit., p. 279). 2. De tussenkommende partij, die wel partij is in het bestreden vonnis maar niet in het cassatiegeding, en die de slotopmerking van de verweester overneemt volgens welke, "indien het Hof oordeelt (...) dat (...) het bestreden vonnis moet worden vernietigd (...), (de) vernietiging in dat geval moet worden (...) uitgebreid tot de beslissing die, op grond dat (de tussenkommende partij) zich beroept op een 'overeenkomst tussen de partijen' volgens welke 'de beroepsschade zal worden gevorderd in naam van de (verweester)', de vergoeding voor de blijvende materiële beroepsschade niet aan (de tussenkommende partij) maar aan de verweester toekent, (dat) het bestreden vonnis immers uitspraak heeft gedaan in de zin die door de tussenkommende partij was gevorderd, zodat laatstgenoemde geen belang erbij heeft de beslissing aan te vechten die de vordering van de verweester heeft ingewilligd, overeenkomstig haar vordering, (dat) er in geval van cassatie daarentegen grond bestaat om het dictum te vernietigen", beweert met haar vrijwillige tussenkomst die vordering tot uitbreiding van de volledige vernietiging tot alle beslissingen van het bestreden vonnis betreffende de blijvende materiële beroepsschade, wegens hun onsplitsbaarheid, te steunen. Haar tussenkomst strekt er niet toe zich bij de verweester te voegen om het cassatieberoep te bestrijden. Bovendien bestaat er tussen de tussenkommende partij en de verweester geen onsplitsbaar gemeenschappelijk belang. De vrijwillige tussenkomst is bijgevolg niet ontvankelijk. In werkelijkheid wordt de tussenkommende partij geïnspireerd door de theorie van de zogenaamd niet onderscheiden dicta, krachtens welke de vernietiging van een dictum van de bestreden beslissing de vernietiging tot gevolg moet hebben van de andere dicta van die beslissing waartegen noch de eiseres noch de verweester een ontvankelijk cassatieberoep hadden kunnen instellen, terwijl het behoud van die dicta de verweester in cassatie vanaf dat ogenblik zou benadelen. (zie concl. OM vóór Cass. 6 december 2013, Pas. 2013, nr. 665). Haar tussenkomst strekt immers

l'admission de l'intervention procure à l'intervenant l'avantage de devenir partie dans la nouvelle instance qui est la suite de la cassation, et il en devient partie à ce point que son intervention ne peut plus être remise en question devant le juge de renvoi. (Bernard, op.cit., p.279.) 2. L'intervenant, partie au jugement attaqué mais qui n'est pas à la cause dans l'instance en cassation, reprenant la remarque finale de la défenderesse suivant laquelle, " si la Cour estimait (...) que (...) le jugement attaqué devrait être cassé (...), (la) cassation devrait (...) être étendue à la décision qui, au motif que (l'intervenant) se prévaut d'un 'accord intervenu entre parties' suivant lequel 'le dommage professionnel sera postulé au nom de la (défenderesse)' n'accorde aucune indemnisation du préjudice matériel professionnel permanent à (l'intervenant) mais l'octroi à la défenderesse, (qu'en) effet, le jugement attaqué a statué dans le sens demandé par l'intervenant, si bien que celui-ci n'a pas intérêt à attaquer la décision qui fait droit à la demande de la défenderesse, conformément à ce qu'il postulait, (qu'en) revanche, en cas de cassation, il s'imposerait de casser le dispositif ", affirme, par son intervention volontaire, soutenir cette demande d'extension de la cassation totale à toutes les décisions du jugement attaqué relatives au dommage matériel professionnel permanent, celles-ci étant indissociables. Son intervention n'a pas pour objet de se joindre à la défenderesse pour combattre le pourvoi. De plus, il n'y a pas entre l'intervenant et la défenderesse d'intérêt commun indivisible. L'intervention volontaire est, dès lors, irrecevable. En réalité, l'intervenant s'inspire de la théorie dite des dispositifs non distincts, en vertu de laquelle la cassation d'un dispositif de la décision attaquée doit s'étendre aux autres dispositifs de cette décision qui n'étaient pas susceptibles de faire l'objet d'un pourvoi recevable ni de la partie demanderesse, ni de la partie défenderesse, alors que leur maintien infligerait désormais grief à la partie défenderesse en cassation. (Voir concl. MP avant Cass. 6 décembre 2013, Pas. n° 665.) Son intervention tend, en effet, à obtenir une extension de la cassation à un dispositif qui ne lui inflige pas grief et contre lequel un pourvoi en cassation introduit par lui serait irrecevable. Or, les conditions d'application de cette théorie suppose que celles-ci soient réunies entre la demanderesse et la défenderesse, ce qui n'est pas le cas, dès lors que la défenderesse ne souffre aucun grief du maintien de la décision n'indemnisant pas l'intervenant, qui ne la concerne pas. Th.W.

tot het verkrijgen van een uitbreiding van de vernietiging tot een dictum dat haar niet benadeelt en waartegen zij geen ontvankelijk cassatieberoep zou kunnen instellen. Die theorie gaat enkel op indien is aangetoond dat de voorwaarden voor de toepassing ervan tussen de eiseres en de verweerster zijn vervuld, wat hier niet het geval is, aangezien de verweerster geenszins wordt benadeeld door het behoud van de beslissing die de tussenkommende partij niet vergoedt, en die haar niet aanbelangt. Th. W.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Allerlei - Vrijwillige tussenkoms

Het middel, dat zich niet ertoe beperkt het bestreden vonnis te verwijten dat het aan een brief een andere uitlegging geeft dan die welke de eiser voorstelde maar aanvoert dat de uitlegging waarop het middel kritiek uitoefent, niet verenigbaar is met de bewoordingen van die brief, zou volstaan, indien ze gegrond is, om een miskenning van de bewijskracht van de akten op te leveren (1). (1) Cass. 19 november 2007, AR C.06.0150.F, AC 2007, nr. 562; Kirkpatrick en Léonard, Le contrôle de l'interprétation des conventions par la Cour de cassation et les cas dans lesquels une convention doit être considérée comme une 'loi' au sens de l'article 608 du Code judiciaire, in Mélanges Philippe Gérard, 2002, p. 411, nr. 5.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijskracht - Motivering door verwijzing naar een andere beslissing - Arrest van het Hof van Cassatie - Beslissing bij wege van algemene en als regel geldende beschikking

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Geschriften - Bewijskracht

Noot van advocaat-generaal Werquin.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Allerlei - Vrijwillige tussenkoms

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Divers - Intervention volontaire - Recevabilité

Le moyen, qui ne se limite pas à faire grief au jugement attaqué de donner d'une lettre une interprétation différente de celle que le demandeur en proposait mais soutient que l'interprétation qu'il critique est inconciliable avec les termes de cette lettre suffirait, s'il était fondé, à constituer une violation de la foi due aux actes (1). (1) Cass. 19 novembre 2007, RG C.06.0150.F, Pas. 2007, n° 562; Kirkpatrick et Léonard, Le contrôle de l'interprétation des conventions par la Cour de cassation et les cas dans lesquels une convention doit être considérée comme une 'loi' au sens de l'article 608 du Code judiciaire, in Mélanges Philippe Gérard, 2002, p.411, n° 5.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Foi due aux actes - Motivation par référence à une autre décision - Arrêt de la Cour de cassation - Décision par voie de disposition générale et réglementaire

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Preuve littérale - Foi due aux actes

Note de l'avocat général Werquin.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Divers - Intervention volontaire - Recevabilité

C.15.0183.F

18 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160318.7](#)

AC nr. ...

De levering van een goed aan een andere persoon dan aan degene die op die levering aanspraak kan maken, vormt een geheel verlies.

VERVOER - Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Wegvervoer - Aansprakelijkheid van de vervoerder - Geheel verlies

- Art. 17.1 Verdrag van 19 mei 1956 betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (C.M.R.)

La livraison d'une marchandise à une personne autre que celle qui peut prétendre à cette livraison constitue une perte totale.

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par terre. transport par route - Transport par route - Responsabilité du transporteur - perte totale

- Art. 17,1 Convention du 19 mai 1956 relative au contrat de transport international de marchandises par route (C.M.R.)

C.15.0191.F

4 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160104.1](#)

AC nr. ...

Een zaak is gebrekkig, in de zin van artikel 1384, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, wanneer zij een abnormaal kenmerk vertoont waardoor ze in bepaalde omstandigheden schade kan veroorzaken; het abnormale karakter van de zaak kan enkel worden beoordeeld door een vergelijking te maken met zaken van dezelfde soort en van hetzelfde type om de hoedanigheden van de zaak te bepalen waaraan de getroffene zich normalerwijs kon verwachten.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak - Abnormaal kenmerk

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Une chose est affectée d'un vice, au sens de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil, lorsqu'elle présente une caractéristique anormale qui la rend, en certaines circonstances, susceptible de causer un dommage; le caractère anormal de la chose ne peut être apprécié qu'en effectuant une comparaison avec des choses du même genre et du même type afin de déterminer les qualités de la chose auxquelles la victime pouvait normalement s'attendre.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose - Caractéristique anormale

- Art. 1384, al. 1er Code civil

C.15.0192.F

15 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160215.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid van de rechter op verwijzing

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Beperkingen - Middel

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid van de rechter op verwijzing

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CASSATION - Etendue - Matière civile - Compétence du juge de renvoi

CASSATION - Etendue - Matière civile - Limites - Moyen

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Compétence du juge de renvoi

De vernietiging is in de regel beperkt tot de draagwijdte van het middel waarop zij steunt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Beperkingen - Middel

En règle, la cassation est limitée à la portée du moyen qui en est le fondement (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATION - Etendue - Matière civile - Limites - Moyen

Het staat aan de rechter op verwijzing om, onder toezicht van het Hof in geval van cassatieberoep, zelf de grenzen te bepalen waarbinnen de zaak bij hem aanhangig is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid van de rechter op verwijzing

- Art. 1110, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid van de rechter op verwijzing

- Art. 1110, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Il appartient au juge de renvoi de déterminer lui-même, sous le contrôle de la Cour en cas de pourvoi, les limites de sa saisine (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATION - Etendue - Matière civile - Compétence du juge de renvoi

- Art. 1110, al. 1er Code judiciaire

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Compétence du juge de renvoi

- Art. 1110, al. 1er Code judiciaire

C.15.0196.N

24 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160324.14](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

ADVOCAAT - Begroting ereloon - Raad van de Orde - Functie en beoordeling

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

AVOCAT - Taxation d'honoraires - Conseil de l'Ordre - Fonction et appréciation

De raad van de Orde vervult een functie van algemeen belang en beoordeelt of het ereloon is vastgesteld met billijke gematigdheid, zodat hij geen rekening dient te houden noch met de eenzijdige beslissing van de advocaat, noch met eventuele afspraken of overeenkomsten tussen de advocaat en zijn cliënt, ongeacht het tijdstip waarop deze eenzijdige beslissing werd genomen, deze afspraken werden gemaakt of deze overeenkomsten werden gesloten en uitgevoerd, onverminderd het recht van de partij om zich tot het gerecht of een scheidsrechter te richten (1). (1) Zie concl. OM.

ADVOCAAT - Begroting ereloon - Raad van de Orde - Functie en beoordeling

- Art. 446ter, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Le conseil de l'Ordre remplit une fonction d'intérêt général et apprécie si les honoraires ont été fixés avec une juste modération, de sorte qu'il ne doit tenir compte ni de la décision unilatérale de l'avocat ni d'accords ou de conventions éventuels entre l'avocat et son client, quel que soit le moment où cette décision unilatérale a été prise, où ces accords ou conventions ont été conclus et exécutés, sans préjudice du droit de la partie de s'adresser à la justice ou à un arbitre (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

AVOCAT - Taxation d'honoraires - Conseil de l'Ordre - Fonction et appréciation

- Art. 446ter, al. 1er et 2 Code judiciaire

C.15.0205.F

19 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160219.3](#)

AC nr. ...

De toepassing van artikel 807 van het Gerechtelijk Wetboek vereist, ook in hoger beroep, enkel dat de uitbreiding of wijziging van de vordering berust op een feit of akte in de dagvaarding aangevoerd; het is niet vereist dat de uitbreiding of wijziging van de vordering tegen de partij waartegen de oorspronkelijke vordering was gesteld, reeds bij de eerste rechter aanhangig was of reeds impliciet in de oorspronkelijke vordering begrepen was (1). (1) Cass. 29 november 2002, AR C.00.0729.N, AC 2002, nr. 645.

NIEUWE VORDERING - Burgerlijke zaken - Nieuwe vordering - Hoger beroep

- Art. 807 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1042 Gerechtelijk Wetboek

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Uitbreiding van eis en nieuwe eis - Nieuwe vordering - Hoger beroep

- Art. 807 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1042 Gerechtelijk Wetboek

En degré d'appel également, l'article 807 du Code judiciaire requiert uniquement que la demande étendue ou modifiée soit fondée sur un fait ou un acte invoqué dans la citation; il n'est pas requis que la demande étendue ou modifiée à l'égard de la partie contre laquelle la demande originaire a été introduite ait été portée devant le premier juge ou ait été virtuellement contenue dans la demande originaire (1). (1) Cass. 29 novembre 2002, RG C.00.0729.N, Pas. 2002, n°645.

DEMANDE NOUVELLE; VOIR AUSSI: 191 APPEL - Matière civile - Demande nouvelle - Degré d'appel

- Art. 807 Code judiciaire

- Art. 1042 Code judiciaire

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Extension de la demande et demande nouvelle - Demande nouvelle - Degré d'appel

- Art. 807 Code judiciaire

- Art. 1042 Code judiciaire

C.15.0206.N

7 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161107.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal mortier.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Objectieve noodzakelijkheid tot ompakking - Bewijslevering

EUROPESE UNIE - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Ompakking - Verzet van de merkhouder - Kunstmatige afscherming van de markten - Onderzoek

EUROPESE UNIE - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Objectieve noodzakelijkheid tot ompakking - Bewijslevering

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Mortier.

PREUVE - Matière civile - Administration de la preuve - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Nécessité objective du reconditionnement - Administration de la preuve

UNION EUROPEENNE - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Reconditionnement - Opposition du titulaire de la marque - Cloisonnement artificiel des marchés - Examen

UNION EUROPEENNE - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Nécessité objective de

P. 108/637

EUROPESE UNIE - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Objectieve noodzakelijkheid tot ompakking - Onderzoek door de nationale rechter - Tijdstip

EUROPESE UNIE - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Parallelimporteur - Afzetmogelijkheid - Beperkt deel van de markt - Noodzaak tot ompakking

MERKEN - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Ompakking - Verzet van de merkhouder - Kunstmatige afscherming van de markten - Onderzoek

MERKEN - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Parallelimporteur - Afzetmogelijkheid - Beperkt deel van de markt - Noodzaak tot ompakking

MERKEN - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Objectieve noodzakelijkheid tot ompakking - Bewijslevering

MERKEN - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Objectieve noodzakelijkheid tot ompakking - Onderzoek door de nationale rechter - Tijdstip

Het bewijs van de objectieve noodzakelijkheid van ompakking kan geleverd worden door alle middelen van recht, met inbegrip van vermoedens die blijken uit feiten die dateren van na het op de markt brengen van het geneesmiddel in de lidstaat van invoer (1). (1) Zie concl. OM.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Objectieve noodzakelijkheid tot ompakking - Bewijslevering

- Art. 7.2 Richtlijn 2008/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten

EUROPESE UNIE - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Objectieve noodzakelijkheid tot ompakking - Bewijslevering

- Art. 7.2 Richtlijn 2008/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten

MERKEN - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Objectieve noodzakelijkheid tot ompakking - Bewijslevering

- Art. 7.2 Richtlijn 2008/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten

reconditionnement - Administration de la preuve

UNION EUROPEENNE - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Nécessité objective du reconditionnement - Examen par le juge national - Moment

UNION EUROPEENNE - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Importateur parallèle - Possibilité de commercialisation - Partie limitée du marché - Nécessité du reconditionnement

MARQUES - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Reconditionnement - Opposition du titulaire de la marque - Cloisonnement artificiel des marchés - Examen

MARQUES - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Importateur parallèle - Possibilité de commercialisation - Partie limitée du marché - Nécessité du reconditionnement

MARQUES - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Nécessité objective du reconditionnement - Administration de la preuve

MARQUES - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Nécessité objective du reconditionnement - Examen par le juge national - Moment

La preuve de la nécessité objective du reconditionnement peut être apportée par toutes voies de droit, y compris les présomptions ressortant de faits ultérieurs à la mise sur le marché du médicament dans l'État d'importation (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC 2016, n° ...

PREUVE - Matière civile - Administration de la preuve - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Nécessité objective du reconditionnement - Administration de la preuve

- Art. 7.2 Directive 2008/95/CE du Parlement Européen et du Conseil du 22 octobre 2008

UNION EUROPEENNE - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Nécessité objective du reconditionnement - Administration de la preuve

- Art. 7.2 Directive 2008/95/CE du Parlement Européen et du Conseil du 22 octobre 2008

MARQUES - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Nécessité objective du reconditionnement - Administration de la preuve

- Art. 7.2 Directive 2008/95/CE du Parlement Européen et du Conseil du 22 octobre 2008

Indien de parallelimporteur een product slechts op een beperkt deel van de markt van de lidstaat kan afzetten, kan dat deel samenvallen met de markt van het product van de merkhouder in een welbepaald verpakkingsformaat in de lidstaat van invoer en is een ompakking van het product in dat geval noodzakelijk om een effectieve toegang tot de markt van die lidstaat te waarborgen (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Parallelimporteur - Afzetmogelijkheid - Beperkt deel van de markt - Noodzaak tot ompakking

- Art. 7.2 Richtlijn 2008/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten

MERKEN - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Parallelimporteur - Afzetmogelijkheid - Beperkt deel van de markt - Noodzaak tot ompakking

- Art. 7.2 Richtlijn 2008/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten

Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgt dat de nationale rechter de voorwaarde van de objectieve noodzakelijkheid van ompakking moet onderzoeken op het ogenblik dat het geneesmiddel op de markt wordt gebracht in de lidstaat van invoer (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Objectieve noodzakelijkheid tot ompakking - Onderzoek door de nationale rechter - Tijdstip

- Art. 7.2 Richtlijn 2008/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten

MERKEN - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Objectieve noodzakelijkheid tot ompakking - Onderzoek door de nationale rechter - Tijdstip

- Art. 7.2 Richtlijn 2008/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten

Si l'importateur parallèle ne peut commercialiser un produit que sur une partie limitée du marché de l'État membre, cette partie peut coïncider avec le marché du produit du titulaire de la marque dans une taille d'emballage bien déterminée dans l'État membre d'importation et, dans ce cas, un reconditionnement du produit est nécessaire pour garantir un accès effectif au marché de cet État membre (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC 2016, n° ...

UNION EUROPEENNE - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Importateur parallèle - Possibilité de commercialisation - Partie limitée du marché - Nécessité du reconditionnement

- Art. 7.2 Directive 2008/95/CE du Parlement Européen et du Conseil du 22 octobre 2008

MARQUES - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Importateur parallèle - Possibilité de commercialisation - Partie limitée du marché - Nécessité du reconditionnement

- Art. 7.2 Directive 2008/95/CE du Parlement Européen et du Conseil du 22 octobre 2008

Il suit de la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne que le juge national doit examiner la condition de la nécessité objective du reconditionnement au moment où le médicament est mis sur le marché dans l'État membre d'importation (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC 2016, n° ...

UNION EUROPEENNE - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Nécessité objective du reconditionnement - Examen par le juge national - Moment

- Art. 7.2 Directive 2008/95/CE du Parlement Européen et du Conseil du 22 octobre 2008

MARQUES - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des Etats membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Nécessité objective du reconditionnement - Examen par le juge national - Moment

- Art. 7.2 Directive 2008/95/CE du Parlement Européen et du Conseil du 22 octobre 2008

Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgt duidelijk dat, om te bepalen of het verzet van een merkhouder tegen een ompakking tot een kunstmatige afscherming van de markten van de lidstaten zal bijdragen, moet worden onderzocht in welke mate het door de parallelimporteur ingevoerde product in het verpakkingsformaat van de lidstaat van uitvoer kan worden afgezet op de gehele markt van het relevante product van de lidstaat van invoer (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Ompakking - Verzet van de merkhouder - Kunstmatige afscherming van de markten - Onderzoek

- Art. 7.2 Richtlijn 2008/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten

MERKEN - Allerlei - Merkenrichtlijn - Artikel 7.2 - Geneesmiddelen - Ompakking - Verzet van de merkhouder - Kunstmatige afscherming van de markten - Onderzoek

- Art. 7.2 Richtlijn 2008/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten

Il suit clairement de la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne que, pour déterminer si l'opposition du titulaire de la marque au reconditionnement contribuera à un cloisonnement artificiel des marchés des États membres, il y a lieu d'examiner dans quelle mesure le produit importé par l'importateur parallèle peut être commercialisé dans la taille d'emballage de l'État membre d'exportation sur l'ensemble du marché du produit en cause de l'État membre d'importation (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC 2016, n° ...

UNION EUROPEENNE - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des États membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Reconditionnement - Opposition du titulaire de la marque - Cloisonnement artificiel des marchés - Examen

- Art. 7.2 Directive 2008/95/CE du Parlement Européen et du Conseil du 22 octobre 2008

MARQUES - Divers - Directive 2008/95/CE du 22 octobre 2008 rapprochant les législations des États membres sur les marques - Article 7.2 - Médicaments - Reconditionnement - Opposition du titulaire de la marque - Cloisonnement artificiel des marchés - Examen

- Art. 7.2 Directive 2008/95/CE du Parlement Européen et du Conseil du 22 octobre 2008

C.15.0215.N

18 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160218.12](#)

AC nr. ...

De bepalingen van de artikelen 2220, 2221 en 2224 Burgerlijk Wetboek laten in zaken van privaat belang toe afstand te doen niet alleen van een verkregen verjaring, maar ook van de reeds verlopen tijd van een nog steeds lopende verjaring (1); afstand van de reeds verkregen verjaring of van de reeds verlopen tijd van een nog steeds lopende verjaring wordt niet vermoed en kan alleen worden afgeleid uit feiten die voor geen andere uitleg vatbaar zijn; het behoort aan de rechter hieromtrent in feite te oordelen (2). (1) Cass. 3 februari 1950, AC 1950, 357; Cass. 23 oktober 1986, AR nr. 7608, AC 1986-87, nr. 119; zie ook A. VAN OEVELEN, Het afstand doen van het reeds verstreken gedeelte van een lopende verjaring, TBBR 1988, 209; S. STIJNS, I. SAMOY en A. LENAERTS, De rol van de wil en het gedrag van partijen bij de bevrijdende verjaring, RW 2010-2011, 1544. (2) Cass. 23 september 1988, AR nr. 6013, AC 1988-89, nr. 48; zie ook Cass. 16 december 2013, AR S.10.0111.N, AC 2013, nr. 684.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Algemeen - Afstand van verjaring - Draagwijdte - Wijze van beoordeling

- Artt. 2220, 2221 en 2224 Burgerlijk Wetboek

Les dispositions des articles 2220, 2221 et 2224 du Code civil permettent de renoncer à la prescription dans des causes d'intérêt privé non seulement lorsque la prescription est acquise mais aussi de renoncer au temps déjà écoulé d'une prescription encore en cours (1); la renonciation à la prescription acquise ou au temps déjà écoulé d'une prescription encore en cours ne se présume pas et ne peut se déduire que de faits non susceptibles d'une autre interprétation; il appartient au juge de statuer en fait à ce propos (2). (1) Cass. 3 février 1950, Pas. 1950, 382; Cass., 23 octobre 1986, RG 7608, Pas. 1987, n° 119; voir aussi A. VAN OEVELEN, Het afstand doen van het reeds verkregen gedeelte van een lopende verjaring, TBBR, 1988, 209; S. STIJNS, I. SAMOY et A. LENAERTS, De rol van de wil en het gedrag van de partijen bij de bevrijdende verjaring, R. 2010-2011, 1544. (2) Cass. 23 septembre 1988, RG 6013, Pas. 1989, n°48; voir aussi Cass. 16 décembre 2013, RG S.10.0111.N, Pas. 2013, n° 684.

PRESCRIPTION - Matière civile - Généralités - Renonciation à la prescription - Portée - Mode d'appréciation

- Art. 2220, 2221 et 2224 Code civil

De artikelen 203, § 1 en 203bis, § 3, van het Burgerlijk Wetboek, en artikel 1321, § 1, 2°, 3° en 7°, van het Gerechtelijk Wetboek sluiten niet uit dat de rechter, in bijzondere omstandigheden, de bijdrage van de ouders in de buitengewone kosten vaststelt op een forfaitair bedrag en dat bedrag samenvoegt met dat van de gewone kosten.

LEVENSONDERHOUD - Onderhoudsbijdrage van de ouders - Gewone- en buitengewone kosten - Bijdrage in de buitengewone kosten - Forfait - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 203, § 1, en 203bis, § 3 Burgerlijk Wetboek
- Art. 1321, § 1, 2°, 3° en 7° Gerechtelijk Wetboek

Hoewel de rechtbank bij het bepalen van het bedrag van de onderhoudsuitkering na echtscheiding met name rekening kan houden met de levensstandaard van de partijen tijdens het huwelijk, heeft die uitkering niet tot doel de echtgenoot-eiser dezelfde levensstandaard als tijdens het samenleven te waarborgen.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Algemeen - Onderhoudsuitkering - Doel

- Art. 301, § 3, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek
LEVENSONDERHOUD - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Onderhoudsuitkering - Doel
- Art. 301, § 3, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

Les articles 203, § 1 et 203bis, § 3, du Code civil, et l'article 1321, § 1er, 2°, 3° et 7°, du Code judiciaire, n'excluent pas que le juge puisse, dans des circonstances particulières, fixer à un montant forfaitaire la contribution des père et mère aux frais extraordinaires et globaliser ce montant avec celui de la contribution aux frais ordinaires.

ALIMENTS - Contribution alimentaire parentale - Frais ordinaires et extraordinaires - Contribution dans les frais extraordinaires - Forfait - Pouvoir du juge

- Art. 203, § 1er, et 203bis, § 3 Code civil
- Art. 1321, § 1er, 2°, 3° et 7° Code judiciaire

Si, pour fixer le montant de la pension alimentaire après divorce, le tribunal peut notamment tenir compte du niveau de vie des parties pendant le mariage, cette pension ne tend pas à assurer à l'époux demandeur le même train de vie que durant la vie commune.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Généralités - Pension alimentaire - But

- Art. 301, § 3, al. 1er et 2 Code civil
ALIMENTS - Divorce et séparation de corps - Pension alimentaire - But
- Art. 301, § 3, al. 1er et 2 Code civil

De termijn van één maand volgend op de afgifte van het precontractueel informatiedocument, voor het verstrijken waarvan geen enkele verbintenis mag worden aangegaan, is geen verjaringstermijn en betreft evenmin een termijn voor het verrichten van een proceshandeling; Artikel 2260 van het Burgerlijk Wetboek, noch de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek zijn derhalve op de berekening van de termijn van toepassing.

ECONOMIE - Commerciële samenwerkingsovereenkomsten - Precontractueel informatiedocument - Afgifte - Termijn waarbinnen geen enkele verbintenis mag worden aangegaan - Aard

- Art. 3 Wet 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Commerciële samenwerkingsovereenkomsten - Precontractueel informatiedocument - Afgifte - Termijn waarbinnen geen enkele verbintenis mag worden aangegaan - Aard

- Art. 3 Wet 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten

Le délai d'un mois qui suit la délivrance du document d'information précontractuelle avant l'expiration duquel aucune obligation ne peut être prise, ne constitue pas un délai de prescription et ne concerne pas davantage un délai pour accomplir un acte de procédure; ni l'article 2260 du Code civil, ni les dispositions du Code judiciaire ne s'appliquent, dès lors, au calcul du délai applicable.

ECONOMIE - Accords de partenariat commercial - Document d'information précontractuelle - Délivrance - Délai dans lequel aucune obligation ne peut être prise - Nature

- Art. 3 L. du 19 décembre 2005

COMMERCE. COMMERCANT - Accords de partenariat commercial - Document d'information précontractuelle - Délivrance - Délai dans lequel aucune obligation ne peut être prise - Nature

- Art. 3 L. du 19 décembre 2005

Het begrip “maand” van de termijn volgend op de afgifte van het precontractueel informatiedocument voor het verstrijken waarvan geen enkele verbintenis mag worden aangegaan, dient te worden uitgelegd in de gebruikelijke betekenis die het dagelijks taalgebruik eraan geeft; de termijn van één maand begint derhalve te lopen vanaf de dag na die van het verstrekken van het precontractueel informatiedocument en eindigt één maand later.

ECONOMIE - Commerciële samenwerkingsovereenkomsten - Precontractueel informatiedocument - Afgifte - Termijn waarbinnen geen enkele verbintenis mag worden aangegaan - Uitlegging - Maand

- Art. 3 Wet 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Commerciële samenwerkingsovereenkomsten - Precontractueel informatiedocument - Afgifte - Termijn waarbinnen geen enkele verbintenis mag worden aangegaan - Uitlegging - Maand

- Art. 3 Wet 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten

La notion de “ mois ” relative au délai qui suit la délivrance du document d’information précontractuelle avant l’expiration duquel aucune obligation ne peut être prise doit être interprétée dans le langage courant; le délai d’un mois commence, dès lors, à courir à compter du jour qui suit la délivrance du document d’information précontractuelle et expire un mois plus tard.

ECONOMIE - Accords de partenariat commercial - Document d’information précontractuelle - Délivrance - Délai dans lequel aucune obligation ne peut être prise - Interprétation - Mois

- Art. 3 L. du 19 décembre 2005

COMMERCE. COMMERCANT - Accords de partenariat commercial - Document d’information précontractuelle - Délivrance - Délai dans lequel aucune obligation ne peut être prise - Interprétation - Mois

- Art. 3 L. du 19 décembre 2005

C.15.0219.N

3 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160303.8](#)

AC nr. ...

De verhuurder van een sociale huurwoning kan de huurovereenkomst slechts opzeggen op grond van tekortkomingen door de huurder aan de bepalingen van artikel 92, §3, Vlaamse Wooncode die ernstig of blijvend zijn; een gewijzigde bewonerssamenstelling die onmiddellijk aan de verhuurder werd medegedeeld levert niet van rechtswege een ernstige tekortkoming op op grond waarvan de verhuurder de huurovereenkomst kan beëindigen.

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Sociale huurwoning - Huurovereenkomst - Opzegging door verhuurder

- Art. 92, § 3, eerste lid, 1°, en 98, § 3, eerste lid, 2° Decreet Vlaams Parlement 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

- Art. 33, § 1 Besluit van de Vlaamse Regering 12 oktober 2007 tot reglementering van het sociale huurstelsel ter uitvoering van titel VII van de Vlaamse Wooncode

Le bailleur d’une habitation sociale de location ne peut mettre fin au contrat de bail que sur base des manquements par le preneur aux dispositions de l’article 92, § 3, du Code flamand du logement qui sont graves ou permanents; la modification de la composition des habitants dont il a été immédiatement informé ne constitue pas de plein droit un manquement grave sur base duquel le bailleur peut mettre fin au contrat de bail.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a loyer - Fin (congé. prolongation. etc.) - Habitation sociale de location - Contrat de bail - Congé donné par le bailleur

- Art. 92, § 3, al. 1er, 1°, et 98, § 3, al. 1er, 2° Décr. du parlement flamand du 15 juillet 1997 contenant le Code flamand du Logement

- Art. 33, § 1er Arrêté du Gouvernement flamand du 12 octobre 2007 réglementant le régime de location sociale et portant exécution du titre VII du Code flamand du Logement
(TRADUCTION)

C.15.0221.F

8 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160908.5](#)

AC nr. ...

Artikel 682, § 1, van het Burgerlijk Wetboek houdt, bij de omschrijving van de insluiting van het erf, rekening met het normale gebruik dat van het perceel, naar de bestemming ervan, wordt gemaakt, met inbegrip van elk economisch rendement dat door de bestemming van dat erf mogelijk wordt gemaakt; het vereist niet dat de eigenaar die een gebouw op zijn erf wil plaatsen, het voornemen moet hebben dat gebouw er zelf op te trekken (1). (1) Cass. 11 december 2014, AR C.13.0365.F, AC 2014, nr. 779, met concl. van eerste advocaat-generaal Leclercq in Pas. 2014, nr. 779.

ERFDIENSTBAARHEID - Erfdienstbaarheid van uitweg - Ingesloten erf

- Art. 682, § 1 Burgerlijk Wetboek

L'article 682, § 1er, du Code civil tient compte, pour définir l'état d'enclave du fonds, de l'utilisation normale de la parcelle d'après sa destination, y compris toute mise en valeur économique que permet la destination de ce fonds; il ne requiert pas que le propriétaire qui projette d'affecter son fonds à la bâtisse ait l'intention d'y faire ériger lui-même une construction (1). (1) Cass. 11 décembre 2014, RG C.13.0365.F, Pas. 2014, n°779 avec concl. de M. Leclercq, premier avocat général.

SERVITUDE - Servitude de passage - Fonds enclavé

- Art. 682, § 1er Code civil

C.15.0227.N

16 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160916.5](#)

AC nr. ...

Bij wederkerige overeenkomsten zijn het ontbindingsrecht in geval van wanprestatie krachtens artikel 1184 Burgerlijk Wetboek en de daarop gesteunde vordering tot schadevergoeding inherent aan de rechtsverhouding en worden zij geacht van bij de aanvang te bestaan, ongeacht het tijdstip waarop de contractspartij een beroep erop doet; in geval van overdracht van rechten voortvloeiend uit een wederkerige overeenkomst hangt de hierop gesteunde schuldvordering samen met de schuldvordering wegens wanprestatie, ongeacht of de wanprestatie zich heeft voorgedaan vóór dan wel na de overdracht; hieruit vloeit voort dat schuldvergelijking plaatsvindt tussen een schuldvordering gesteund op overgedragen rechten voortvloeiend uit een wederkerige overeenkomst en een schuldvordering ingevolge een wanprestatie bij de uitvoering van deze overeenkomst, die dateert van vóór de overdracht (1). (1) Zie concl. OM.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Wederkerige overeenkomsten - Ontbindingsrecht - Vordering tot schadevergoeding - Rechtsverhouding - Schuldvergelijking

- Artt. 1289 en 1295, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek
- zoals van toepassing vóór de wijziging van art. 6 bij Wet 6 juli 1994 tot wijziging van de wet van 17 juni 1991 tot organisatie van de openbare kredietsector en van het bezit van de deelnemingen van de openbare sector in bepaalde privaatrechtelijke financiële vennootschappen, alsook van de wet van 22 maart

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Voor derden - Wederkerige overeenkomst - Overdracht van rechten - Schuldvorderingen - Samenhang - Schuldvergelijking

- Artt. 1289 en 1295, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

Dans les contrats synallagmatiques le droit de résolution en cas d'inexécution en vertu de l'article 1184 du Code civil et la demande de dommages et intérêts fondée sur cet article sont inhérents au rapport juridique et sont censés exister dès l'origine, quel que soit le moment où la partie contractante y fait appel; en cas de cession des droits résultant d'un contrat synallagmatique, la créance résultant de ce contrat est connexe à la créance résultant de l'inexécution, qu'elle se soit produite avant ou après la cession; il s'ensuit que la compensation a lieu entre une créance fondée sur les droits cédés résultant d'un contrat synallagmatique et une créance résultant d'un manquement lors de l'exécution de ce contrat antérieure à la cession (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Contrats synallagmatiques - Droit de résolution - Demande de réparation - Rapport juridique - Compensation

- Art. 1289 et 1295, al. 1er et 2 Code civil
- tel qu'il était applicable avant la modification de l'art. 6 par la L. du 6 juillet 1994

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Envers les tiers - Contrat synallagmatique - Cession de droits - Créances - Connexité - Compensation

- Art. 1289 et 1295, al. 1er et 2 Code civil

- zoals van toepassing vóór de wijziging van art. 6 bij Wet 6 juli 1994 tot wijziging van de wet van 17 juni 1991 tot organisatie van de openbare kredietsector en van het bezit van de deelnemingen van de openbare sector in bepaalde privaatrechtelijke financiële vennootschappen, alsook van de wet van 22 maart

- tel qu'il était applicable avant la modification de l'art. 6 par la L. du 6 juillet 1994

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Wederkerige overeenkomsten - Ontbindingsrecht - Vordering tot schadevergoeding - Rechtsverhouding - Schuldvergelijking

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Voor derden - Wederkerige overeenkomst - Overdracht van rechten - Schuldvorderingen - Samenhang - Schuldvergelijking

SCHULDVERGELIJKING - Samenhangende schuldvorderingen

Schuldvergelijking blijft in elk geval mogelijk voor samenhangende schuldvorderingen (1). (1) Zie concl. OM.

SCHULDVERGELIJKING - Samenhangende schuldvorderingen - Artt. 1289 en 1295, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

- zoals van toepassing vóór de wijziging van art. 6 bij Wet 6 juli 1994 tot wijziging van de wet van 17 juni 1991 tot organisatie van de openbare kredietsector en van het bezit van de deelnemingen van de openbare sector in bepaalde privaatrechtelijke financiële vennootschappen, alsook van de wet van 22 maart

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Contrats synallagmatiques - Droit de résolution - Demande de réparation - Rapport juridique - Compensation

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Envers les tiers - Contrat synallagmatique - Cession de droits - Créances - Connexité - Compensation

COMPENSATION - Créances connexes

La compensation reste en tous les cas possible pour les créances connexes (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

COMPENSATION - Créances connexes

- Art. 1289 et 1295, al. 1er et 2 Code civil

- tel qu'il était applicable avant la modification de l'art. 6 par la L. du 6 juillet 1994

C.15.0231.N

7 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160107.2](#)

AC nr. ...

Het bestaan van een contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting sluit het bestaan niet uit van een schade in de zin van artikel 1384 Burgerlijk Wetboek, voor zover uit de inhoud of uit de draagwijdte van de overeenkomst, de wet of het reglement niet blijkt dat de uitgaven of prestaties die moeten worden gedaan, definitief ten laste moeten blijven van degenen die zich daartoe hebben verbonden of die daartoe door de wet of het reglement worden verplicht (1). (1) Cass. 5 november 2010, AR C.09.0486.N, AC 2010, nr. 658, met concl. van advocaat-generaal Vandewal.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Bewaarder van de zaak - Gebrek van de zaak - Benadeelde - Uitgaven of prestaties - Contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting - Criterium

- Art. 1384 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Bewaarder van de zaak - Gebrek van de zaak - Benadeelde - Uitgaven of prestaties - Contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting - Criterium

- Art. 1384 Burgerlijk Wetboek

L'existence d'une obligation contractuelle, légale ou réglementaire n'exclut pas l'existence d'un dommage au sens de l'article 1384 du Code civil, dans la mesure où il ne ressort pas du contenu ou de la portée du contrat, de la loi ou du règlement que les dépenses ou prestations qui doivent être effectuées, doivent rester définitivement à charge de ceux qui s'y sont engagés ou qui y sont obligés par la loi ou par le règlement (1). (1) Cass. 5 novembre 2010, RG C.09.0486.N, Pas. 2010, n° 658 avec les concl. de M. Vandewal, avocat général publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Gardien de la chose - Vice de la chose - Personne lésée - Dépenses ou prestations - Obligation contractuelle, légale ou réglementaire - Critère

- Art. 1384 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Gardien de la chose - Vice de la chose - Personne lésée - Dépenses ou prestations - Obligation contractuelle, légale ou réglementaire - Critère

- Art. 1384 Code civil

Uit artikel 135, §2, Nieuwe Gemeentewet blijkt niet dat de uitgaven die de gemeenten op grond van deze wettelijke verplichting moeten doen, definitief ten hunne laste moeten blijven.

GEMEENTE - Nieuwe Gemeentewet - Artikel 135, § 2 - Uitgaven - Wettelijke verplichting

- Art. 135, § 2 Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

Il ne ressort pas de l'article 135, § 2, de la Nouvelle loi communale que les dépenses qui doivent être faites par les communes sur la base de cette obligation légale, doivent définitivement rester à leur charge.

COMMUNE - Nouvelle loi communale - Article 135, § 2 - Dépenses - Obligation légale

- Art. 135, § 2 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988

C.15.0234.N

17 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160317.9](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Consumentenverkoop - Gebrek aan overeenstemming - Toepassingsgebied - Verkoop van dieren - Verenigbaarheid met de aard van het verkochte goed

DIEREN - Consumentenverkoop - Gebrek aan overeenstemming - Vermoeden - Toepassingsgebied - Verkoop van dieren - Verenigbaarheid met de aard van het verkochte goed

KOOP - Consumentenverkoop - Gebrek aan overeenstemming - Vermoeden - Toepassingsgebied - Verkoop van dieren - Verenigbaarheid met de aard van het verkochte goed

Het vermoeden van gebrek aan overeenstemming is in beginsel, bij een verkoop van dieren, niet onverenigbaar met de aard van het verkochte goed (1). (1) Zie concl. OM.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Consumentenverkoop - Gebrek aan overeenstemming - Toepassingsgebied - Verkoop van dieren - Verenigbaarheid met de aard van het verkochte goed

- Artt. 1649quater, §§ 1 en 4 Burgerlijk Wetboek

DIEREN - Consumentenverkoop - Gebrek aan overeenstemming - Vermoeden - Toepassingsgebied - Verkoop van dieren - Verenigbaarheid met de aard van het verkochte goed

- Artt. 1649quater, §§ 1 en 4 Burgerlijk Wetboek

KOOP - Consumentenverkoop - Gebrek aan overeenstemming - Vermoeden - Toepassingsgebied - Verkoop van dieren - Verenigbaarheid met de aard van het verkochte goed

- Artt. 1649quater, §§ 1 en 4 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

PREUVE - Matière civile - Présomptions - Vente au consommateur - Défaut de conformité - Champ d'application - Vente d'animaux - Compatibilité avec la nature du bien vendu

ANIMAUX - Vente au consommateur - Défaut de conformité - Présomption - Champ d'application - Vente d'animaux - Compatibilité avec la nature du bien vendu

VENTE - Vente au consommateur - Défaut de conformité - Présomption - Champ d'application - Vente d'animaux - Compatibilité avec la nature du bien vendu

La présomption du défaut de conformité n'est, en principe, dans le cas de la vente d'animaux, pas incompatible avec la nature du bien vendu (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PREUVE - Matière civile - Présomptions - Vente au consommateur - Défaut de conformité - Champ d'application - Vente d'animaux - Compatibilité avec la nature du bien vendu

- Art. 1649quater, § 1er et 4 Code civil

ANIMAUX - Vente au consommateur - Défaut de conformité - Présomption - Champ d'application - Vente d'animaux - Compatibilité avec la nature du bien vendu

- Art. 1649quater, § 1er et 4 Code civil

VENTE - Vente au consommateur - Défaut de conformité - Présomption - Champ d'application - Vente d'animaux - Compatibilité avec la nature du bien vendu

- Art. 1649quater, § 1er et 4 Code civil

C.15.0235.N

17 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160317.11](#)

AC nr. ...

De rechter heeft de plicht ambtshalve de rechtsmiddelen op te werpen waarvan de toepassing geboden is door de feiten die door de partijen in het bijzonder worden aangevoerd tot staving van hun eisen; dit houdt niet in dat de rechter gehouden is alle in het licht van de vaststaande feiten van het geschil mogelijke, doch niet-aangevoerde rechtsgronden op hun toepasselijkheid te onderzoeken, doch enkel dat hij, mits eerbiediging van het recht van verdediging, de toepasselijkheid dient te onderzoeken van de niet-aangevoerde rechtsgronden die zich door de feiten zoals zij in het bijzonder worden aangevoerd, onmiskenbaar aan hem opdringen; dit geldt ook wanneer de niet-aangevoerde rechtsgronden steunen op wetsbepalingen van openbare orde (1). (1) Zie de concl. van advocaat-generaal Th. WERQUIN voor Cass. 11 september 2008, AR C.07.0441.F, Pas. 2008, nr. 46.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Gerechtelijk recht - Rechtspleging - Opdracht van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Opdracht van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Opdracht van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

Le juge a l'obligation de relever d'office les moyens de droit dont l'application est commandée par les faits spécialement invoqués par les parties au soutien de leurs prétentions, cela n'implique pas que le juge soit tenu d'examiner l'application de tous les fondements juridiques possibles à la lumière des faits constants du litige, mais uniquement, moyennant le respect des droits de la défense, d'examiner l'application des fondements juridiques non invoqués qui, par les faits tels que spécialement invoqués s'imposent incontestablement à lui; cela vaut également à l'égard des fondements juridiques qui n'ont pas été invoqués et qui reposent sur des dispositions légales d'ordre public (1). (1) Voir les concl. de M. WERQUIN, avocat général, avant Cass. 11 septembre 2008, RG C.07.0441.F, Pas. 2008, n° 46.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Droit judiciaire - Procédure - Mission du juge - Motifs complétés d'office

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Mission du juge - Motifs complétés d'office

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Mission du juge - Motifs complétés d'office

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop toepasselijke rechtsregels; hij moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken, en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, dat hij enkel steunt op elementen die hem regelmatig zijn voorgelegd, dat hij het voorwerp van de vordering niet wijzigt en dat hij daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent (1). (1) Cass. 14 december 2012, AR C.12.0018.N, AC 2012, nr. 690; Cass. 28 september 2012, AR C.12.0049.N, AC 2012, nr. 500, met concl. van het OM; Cass. 29 september 2011, AR C.10.0349.N, AC 2011, nr. 514, met concl. van het OM; Cass. 31 januari 2011, AR C.10.0123.F, AC 2011, nr. 88; Cass. 1 februari 2010, AR S.09.0064.N, AC 2010, nr. 77, met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; Cass. 28 september 2009, AR C.04.0253.F, AC 2009, nr. 529, met concl. van advocaat-generaal J.M. GENICOT in Pas. 2009, nr. 529; Cass. 28 mei 2009, AR C.06.0248.F, AC 2009, nr. 355, met concl. van advocaat-generaal A. HENKES; Cass. 28 mei 2009, AR C.08.0066.F, AC 2009, nr. 356.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Gerechtelijk recht - Rechtspleging - Opdracht van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

- Art. 774 Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Recht van verdediging - Opdracht van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

- Art. 774 Gerechtelijk Wetboek

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Recht van verdediging - Opdracht van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

- Art. 774 Gerechtelijk Wetboek

Le juge est tenu de trancher le litige conformément aux règles de droit qui lui sont applicables; il est tenu d'examiner la nature juridique des faits et actes allégués par les parties et peut, quelle que soit la qualification juridique donnée par les parties, compléter d'office les motifs qu'elles ont invoqués à la condition qu'il ne soulève pas de contestation dont les parties ont exclu l'existence dans leurs conclusions, qu'il se fonde exclusivement sur des éléments qui lui ont été régulièrement soumis, qu'il ne modifie pas l'objet de la demande et qu'il ne viole pas les droits de défense des parties (1). (1) Cass. 14 décembre 2012, RG C.12.0018.N, Pas. 2012, n° 690; Cass. 28 septembre 2012, RG C.12.0049.N, Pas. 2012, n° 500 avec concl. MP publiées à leur date dans AC; Cass. 29 septembre 2011, RG C.10.0349.N, Pas. 2011, n° 514 avec concl. MP publiées à leur date dans AC; Cass. 31 janvier 2011, RG C.10.0123.F, Pas. 2011, n° 88; Cass. 1er février 2010, RG S.09.0064.N, Pas. 2010, n° 77 avec concl. de Mme MORTIER, avocat général publiées à leur date dans AC; Cass. 28 septembre 2009, RG C.04.0253.F, Pas. 2009, n° 529 avec concl. de M. GENICOT, avocat général; Cass. 28 mai 2009, RG C.06.0248.F, Pas. 2009, n° 355 avec concl. de M. HENKES, avocat général; Cass. 28 mai 2009, RG C.08.0066.F, Pas. 2009, n° 356.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Droit judiciaire - Procédure - Mission du juge - Motifs complétés d'office

- Art. 774 Code judiciaire

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Droits de la défense - Mission du juge - Motifs complétés d'office

- Art. 774 Code judiciaire

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - Généralités - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Droits de la défense - Mission du juge - Motifs complétés d'office

- Art. 774 Code judiciaire

C.15.0240.F

8 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161208.5](#)

AC nr. ...

Het onherstelbaar karakter van de ontwrichting van het koppel kan worden afgeleid uit schriftelijke verklaringen die het bestaan bevestigen van een nieuwe duurzame affectieve relatie, die zijn neergelegd door de echtgenoot die de echtelijke woonst heeft verlaten en die door de andere echtgenoot in een conclusie in kort geding zijn gebruikt om de toewijzing van de echtelijke verblijfplaats en de kosteloze betrekking ervan te verkrijgen.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Echtscheiding op grond van bepaalde

3/12/2019

Le caractère irrémédiable de la désunion du couple peut se déduire d'attestations confirmant l'existence d'une nouvelle relation affective qui s'inscrit dans la durée déposées par l'époux qui a quitté le domicile conjugal et utilisée par l'autre époux dans des conclusions en référé pour obtenir l'attribution de la résidence conjugale et son occupation gratuite.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Divorce pour cause déterminée - Désunion - Caractère

P. 118/637

C.15.0244.N

17 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160317.10](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

ERFENISSEN - Schenkingen - Inkorting - Inkorting in waarde - Interesten - Toepasselijke interestvoet

INTEREST - Allerlei - Schenkingen - Inkorting - Inkorting in waarde - Toepasselijke interestvoet

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN - Schenkingen - Inkorting - Inkorting in waarde - Interesten - Toepasselijke interestvoet

Wanneer de inkorting in waarde geschiedt, kunnen op het in te korten bedrag, dat in de plaats komt van de inkorting in natura, interesten worden toegekend; de rechter bepaalt daarbij de interestvoet in overeenstemming met de waarde van de vruchten die in geval van inkorting in natura aan de nalatenschap hadden moeten worden teruggegeven (1). (1) Zie concl. OM.

ERFENISSEN - Schenkingen - Inkorting - Inkorting in waarde - Interesten - Toepasselijke interestvoet

- Art. 928 Burgerlijk Wetboek

INTEREST - Allerlei - Schenkingen - Inkorting - Inkorting in waarde - Toepasselijke interestvoet

- Art. 928 Burgerlijk Wetboek

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN - Schenkingen - Inkorting - Inkorting in waarde - Interesten - Toepasselijke interestvoet

- Art. 928 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

SUCCESSION - Donations - Réduction - Réduction en valeur - Intérêts - Taux d'intérêt applicable

INTERETS - Divers - Donations - Réduction - Réduction en valeur - Taux d'intérêt applicable

DONATIONS ET TESTAMENTS - Donations - Réduction - Réduction en valeur - Intérêts - Taux d'intérêt applicable

Lorsque la réduction a lieu en valeur, des intérêts peuvent être accordés sur le montant qui doit être réduit qui se substitue à la réduction en nature; le juge fixe, à cet égard, le taux d'intérêt conformément à la valeur des fruits qui, dans le cas de la réduction en nature, aurait dû être restitués à la succession (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SUCCESSION - Donations - Réduction - Réduction en valeur - Intérêts - Taux d'intérêt applicable

- Art. 928 Code civil

INTERETS - Divers - Donations - Réduction - Réduction en valeur - Taux d'intérêt applicable

- Art. 928 Code civil

DONATIONS ET TESTAMENTS - Donations - Réduction - Réduction en valeur - Intérêts - Taux d'intérêt applicable

- Art. 928 Code civil

C.15.0250.F

1 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160201.1](#)

AC nr. ...

Misbruik van recht is de uitoefening van een recht op een wijze die de grenzen van de uitoefening ervan door een voorzichtig en bedachtzaam persoon kennelijk te buiten gaat (1). (1) Cass. 17 januari 2011, AR C.10.0246.F, AC 2011, nr. 47.

RECHTSMISBRUIK - Verzekeringsovereenkomst - Vervalbeding

L'abus de droit consiste à exercer un droit d'une manière qui excède manifestement les limites de l'exercice de ce droit par une personne prudente et diligente (1). (1) Cass. 17 janvier 2011, RG C.10 0246. F, Pas. 2011, n° 47.

ABUS DE DROIT - Contrat d'assurance - Clause de déchéance

Artikel 14, eerste lid, van de wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds, bepaalt in zijn eerste zin dat de huurder die het recht op hernieuwing verlangt uit te oefenen, zulks, op straffe van verval, bij exploit van gerechtsdeurwaarder of bij aangetekende brief ter kennis van de verhuurder moet brengen, ten vroegste achttien maanden, ten laatste vijftien maanden vóór het eindigen van de lopende huur; hoewel de uitoefening van het recht op hernieuwing onderworpen is aan die vereisten, verplicht die bepaling de huurder niet andere vormvereisten te vervullen om de verhuurder in kennis te stellen van zijn hernieuwingsaanvraag.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Verplichtingen van partijen - Huurhernieuwing - Verplichting - Informeren van de verhuurder - Voorwaarden

- Art. 14, eerste lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Handelshuurovereenkomst - Huurhernieuwing - Verplichting - Informeren van de verhuurder - Voorwaarden

- Art. 14, eerste lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

L'article 14, alinéa 1er, de la loi du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux dispose, en sa première phrase, que le preneur désireux d'exercer le droit au renouvellement doit, à peine de déchéance, le notifier au bailleur par exploit d'huissier de justice ou par lettre recommandée dix-huit mois au plus, quinze mois au moins, avant l'expiration du bail en cours; si l'exercice du droit au renouvellement est soumis au respect de ces exigences, cette disposition n'impose pas au preneur d'accomplir d'autres formalités pour porter sa demande de renouvellement à la connaissance du bailleur.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Obligations entre parties - Renouvellement du bail - Obligation - Information du bailleur - Conditions

- Art. 14, al. 1er L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Bail commercial - Renouvellement du bail - Obligation - Information du bailleur - Conditions

- Art. 14, al. 1er L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.15.0259.F

22 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160122.4](#)

AC nr. ...

De rechter moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten onderzoeken en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen, op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen het bestaan hebben uitgesloten, enkel steunt op feiten die hem regelmatig zijn voorgelegd en het voorwerp noch de oorzaak van de vordering wijzigt en het recht van verdediging van de partijen eerbiedigt (1). (1) Cass. 27 juni 2013, AR C.11.0508.F, AC 2013, nr. 399.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Burgerlijke zaken - Beschikkingsbeginsel - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Burgerlijke zaken - Algemeen beginsel van het recht van verdediging - Bevoegdheid van de

Le juge est tenu d'examiner la nature juridique des faits invoqués par les parties et, quelle que soit la qualification juridique que celles-ci leur ont donnée, peut suppléer d'office aux motifs invoqués devant lui, pourvu qu'il ne soulève aucune contestation dont les parties ont exclu l'existence, qu'il ne se fonde que sur des éléments régulièrement soumis à son appréciation, qu'il ne modifie pas l'objet de la demande et qu'il respecte les droits de la défense (1). (1) Cass. 27 juin 2013, RG C.11.0508.F, Pas. 2013, n° 399.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière civile - Principe dispositif - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière civile - Principe général du droit au respect des droits de la

rechter

- Art. 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

Wanneer de partijen feiten aanvoeren waarop zij hun vordering of hun verweermiddel steunen, zonder daaraan een juridische omschrijving te geven of enige rechtsgrond te vermelden, miskent de rechter die de voormelde feiten kwalificeert en daarop een rechtsgrond toepast zonder de partijen toe te staan daarover tegenspraak te voeren, hun recht van verdediging niet (1). (1) Cass. 30 januari 2014, AR C.12.0305.N, AC 2014, nr. 83.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Geen juridische omschrijving van de feiten - Geen vermelding van een toepasselijke rechtsregel - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Geen juridische omschrijving van de feiten - Geen vermelding van een toepasselijke rechtsregel - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Burgerlijke zaken - Beschikkingsbeginsel - Geen juridische omschrijving van de feiten - Geen vermelding van een toepasselijke rechtsregel - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Burgerlijke zaken - Algemeen beginsel van het recht van verdediging - Geen juridische omschrijving van de feiten - Geen vermelding van een toepasselijke rechtsregel - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Geen juridische omschrijving van de feiten - Geen vermelding van een toepasselijke rechtsregel - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1138, 2° *Gerechtelijk Wetboek*

défense - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° *Code judiciaire*

Lorsque les parties invoquent des faits qui fondent leur demande ou leur défense sans leur donner de qualification juridique ni se prévaloir d'une règle de droit, le juge qui qualifie ces faits et leur applique le droit, sans permettre aux parties de le contredire, ne viole pas les droits de la défense (1). (1) Cass. 30 janvier 2014, RG C.12.0305.N, Pas. 2014, n° 83.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Pas de qualification juridique des faits - Pas d'énoncé d'une règle de droit applicable - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° *Code judiciaire*

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Pas de qualification juridique des faits - Pas d'énoncé d'une règle de droit applicable - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° *Code judiciaire*

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière civile - Principe dispositif - Pas de qualification juridique des faits - Pas d'énoncé d'une règle de droit applicable - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° *Code judiciaire*

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière civile - Principe général du droit au respect des droits de la défense - Pas de qualification juridique des faits - Pas d'énoncé d'une règle de droit applicable - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° *Code judiciaire*

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Pas de qualification juridique des faits - Pas d'énoncé d'une règle de droit applicable - Pouvoir du juge

- Art. 1138, 2° *Code judiciaire*

C.15.0271.F

8 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160108.3](#)

AC nr. ...

Degene door wiens fout een ander schade is berokkend, moet die vergoeden en de getroffene heeft recht op de volledige vergoeding van de schade die hij geleden heeft (1). (1) Cass. 16 april 2015, AR C.13.0305.F, AC 2015, nr. ..., met concl. OM in Pas. 2015; Cass. 17 februari 2012, AR C.11.0451.F, AC 2012, nr. 120, met concl. OM in Pas. 2012.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Vergoeding - Voorwerp

- Artt. 1382-1383 *Burgerlijk Wetboek*

Celui qui, par sa faute, a causé un dommage à autrui est tenu de le réparer et la victime a droit à la réparation intégrale du préjudice qu'elle a subi (1). (1) Cass. 16 avril 2015, RG C.13.0305.F, Pas. 2015, n°..., avec les concl. MP; Cass. 17 février 2012, RG C.11.0451.F, Pas. 2012, n°120, avec concl. MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Réparation - Objet

- Art. 1382-1383 *Code civil*

Hij mag de schade ex æquo et bono ramen, mits hij de redenen aangeeft waarom hij de door de getroffen voorgestelde berekeningswijze niet kan aannemen en tevens vaststelt dat de schade onmogelijk anders kan worden bepaald (1). (1) Cass. 16 april 2015, AR C.13.0305.F, AC 2015, nr. ..., met concl. OM in Pas. 2015; Cass. 17 februari 2012, AR C.11.0451.F, AC 2012, nr. 120, met concl. OM in Pas. 2012.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Esthetische schade - Raming ex aequo et bono
- Artt. 1382-1383 Burgerlijk Wetboek

De rechter raamt in concreto de door een onrechtmatige daad veroorzaakte schade (1). (1) Cass. 16 april 2015, AR C.13.0305.F, AC 2015, nr. ..., met concl. OM in Pas. 2015; Cass. 17 februari 2012, AR C.11.0451.F, AC 2012, nr. 120, met concl. OM in Pas. 2012.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Ramingswijze - Beginselen
- Artt. 1382-1383 Burgerlijk Wetboek

Il peut l'évaluer en équité à la condition d'indiquer les motifs pour lesquels il ne peut admettre le mode de calcul proposé par la victime et de constater l'impossibilité de déterminer autrement le dommage (1). (1) Cass. 16 avril 2015, RG C.13.0305.F, Pas. 2015, n° ..., avec les concl. MP; Cass. 17 février 2012, RG C.11.0451.F, Pas. 2012, n°120, avec concl. MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Préjudice esthétique - Evaluation en équité
- Art. 1382-1383 Code civil

Le juge évalue in concreto le préjudice causé par un fait illicite (1). (1) Cass. 16 avril 2015, RG C.13.0305.F, Pas. 2015, n° ..., avec les concl. MP; Cass. 17 février 2012, RG C.11.0451.F, Pas. 2012, n°120, avec concl. MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Mode d'évaluation - Principes
- Art. 1382-1383 Code civil

C.15.0280.F

15 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160915.1](#)

AC nr. ...

De benadeelde kan, krachtens de artikelen 8, eerste lid, en 10, tweede lid, van het Verdrag van Brussel, waarvan de voor de oplossing van het geschil dienstige tekst wordt weergegeven in de artikelen 9, eerste lid, sub b, en 11, tweede lid, van de verordening nr. 44/2001, tegen de verzekeraar een rechtstreekse vordering instellen voor de rechtbank van zijn woonplaats in een verdragsluitende Staat, wanneer een dergelijke rechtstreekse vordering mogelijk is en de verzekeraar zijn woonplaats heeft op het grondgebied van een verdragsluitende Staat.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - EEX-Verordening - Artikel 9, eerste lid, b - Artikel 11, tweede lid - Benadeelde - Rechtstreekse vordering tegen de verzekeraar - Voorwaarden - Bevoegde rechtbank
- Artt. 9, eerste lid, b, en 11, tweede lid EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationaal verdrag - Verdrag van Brussel van 27 september 1968 - Artikel 8 - Artikel 10 - Benadeelde - Rechtstreekse vordering tegen de verzekeraar - Voorwaarden - Bevoegde rechtbank

- Artt. 8 en 10 Executieverdrag van 27 sept. 1968 tussen de Staten-leden van de EEG betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, goedgekeurd bij de wet van 13 jan. 1971

VERZEKERING - Allerlei - Verdrag van Brussel van 27 september 1968 - Artikel 8 - Artikel 10 - EEX-Verordening - Artikel 9, eerste lid, b - Artikel 11, tweede lid - Benadeelde - Rechtstreekse vordering

La personne lésée peut, en vertu des articles 8, alinéa 1er, et 10, alinéa 2, de la Convention de Bruxelles, dont le texte utile pour la solution du litige se retrouve aux articles 9, § 1er, b), et 11, § 2, du règlement n° 44/2001, intenter une action directe contre l'assureur devant le tribunal du lieu où elle est domiciliée dans un État contractant, lorsqu'une telle action directe est possible et que l'assureur est domicilié sur le territoire d'un État contractant.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Article 9, § 1er, b) - Article 11, § 2 - Personne lésée - Action directe contre l'assureur - Conditions - Tribunal compétent
- Art. 9, § 1 er, b), et 11, § 2 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Traité international - Convention de Bruxelles du 27 septembre 1968 - Article 8 - Article 10 - Personne lésée - Action directe contre l'assureur - Conditions - Tribunal compétent

- Art. 8 et 10 Convention d'exécution du 27 septembre 1968 entre les Etats membres de la C.E.E. concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, approuvée par la loi du 13 janvier 1971

ASSURANCES - Divers - Convention de Bruxelles du 27 septembre 1968 - Article 8 - Article 10 - Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Article 9, § 1er, b) - Article 11, § 2 -

tegen de verzekeraar - Voorwaarden - Bevoegde rechtbank

- Artt. 8 en 10 Executieverdrag van 27 sept. 1968 tussen de Statenleden van de EEG betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, goedgekeurd bij de wet van 13 jan. 1971

- Artt. 9, eerste lid, b, en 11, tweede lid EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

Personne lésée - Action directe contre l'assureur - Conditions - Tribunal compétent

- Art. 8 et 10 Convention d'exécution du 27 septembre 1968 entre les Etats membres de la C.E.E. concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, approuvée par la loi du 13 janvier 1971

- Art. 9, § 1 er, b), et 11, § 2 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

C.15.0286.N

21 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160421.8](#)

AC nr. ...

De rechter kan vergoeding toekennen voor het verlies van een kans op het verwerven van een voordeel of het vermijden van een nadeel indien het verlies van deze kans te wijten is aan een fout; het verlies van een kans komt voor vergoeding in aanmerking indien tussen de fout en het verlies van deze kans een *conditio sine qua non* verband bestaat en het om een reële kans gaat (1). (1) Cass. 21 oktober 2013, AR C.13.0124.N, AC 2013, nr. 537; zie ook Cass. 1 april 2004, Verenigde Kamers, AR C.01.0211.F – C.01.0217.F, AC 2004, nr. 174, met concl. van advocaat-generaal Werquin.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Verlies van een kans - Vergoeding

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Le juge peut allouer une indemnité pour la perte d'une chance d'obtenir un avantage ou d'éviter un désavantage pour autant que la perte de cette chance résulte d'une faute; la perte d'une chance donne lieu à réparation lorsqu'il existe un lien de *conditio sine qua non* entre la faute et la perte de la chance et que la chance est réelle (1). (1) Cass. 21 octobre 2013, RG C.13.0124.N, Pas. 2013, n° 537; voir aussi Cass. 1er avril 2004, Chambres réunies, RG C.01.0211.F – C.01.0217.F, Pas. 2004, n° 172 et les concl. de M. WERQUIN, avocat général.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Perte d'une chance - Indemnité

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.15.0292.F

27 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160527.4](#)

AC nr. ...

De toekenning van de bijkomende schadeloosstelling is niet onderworpen aan de voorwaarde dat er een schuldige gedraging van de principaal is geweest.

COMMISSIE - Zelfstandig handelsagent - Beëindiging van de overeenkomst - Recht op bijkomende schadeloosstelling

- Art. 17.2, c Richtlijn 86/653/EEG van de Raad van 18 december 1986 inzake de coördinatie van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake zelfstandige handelsagenten

- Art. 21 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Zelfstandig handelsagent - Beëindiging van de overeenkomst - Recht op bijkomende schadeloosstelling

- Art. 17.2, c Richtlijn 86/653/EEG van de Raad van 18 december 1986 inzake de coördinatie van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake zelfstandige handelsagenten

- Art. 21 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

OVEREENKOMST - Einde - Zelfstandig handelsagent - Beëindiging van de overeenkomst - Recht op bijkomende schadeloosstelling

- Art. 17.2, c Richtlijn 86/653/EEG van de Raad van 18 december 1986 inzake de coördinatie van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake zelfstandige handelsagenten

- Art. 21 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

L'octroi de dommages et intérêts complémentaires n'est pas soumis à la condition qu'il y ait eu un comportement fautif du commettant.

COMMISSION - Agent commercial indépendant - Cessation du contrat - Droit à des dommages et intérêts complémentaires

- Art. 17, § 2, c Directive du Conseil n° 86/653/CEE du 18 décembre 1986 relative à la coordination des droits des États membres concernant les agents commerciaux indépendants

- Art. 21 L. du 13 avril 1995

COMMERCE. COMMERCANT - Agent commercial indépendant - Cessation du contrat - Droit à des dommages et intérêts complémentaires

- Art. 17, § 2, c Directive du Conseil n° 86/653/CEE du 18 décembre 1986 relative à la coordination des droits des États membres concernant les agents commerciaux indépendants

- Art. 21 L. du 13 avril 1995

CONVENTION - Fin - Agent commercial indépendant - Cessation du contrat - Droit à des dommages et intérêts complémentaires

- Art. 17, § 2, c Directive du Conseil n° 86/653/CEE du 18 décembre 1986 relative à la coordination des droits des États membres concernant les agents commerciaux indépendants

- Art. 21 L. du 13 avril 1995

De in artikel 21 van de wet van 13 april 1995 bedoelde bijkomende schadeloosstelling kan, bijgevolg, slechts een schade dekken die onderscheiden is van die welke wordt gedekt door de in artikel 20 bedoelde uitwinningsvergoeding.

COMMISSIE - Zelfstandig handelsagent - Beëindiging van de overeenkomst - Recht op een uitwinningsvergoeding - Forfait - Recht op bijkomende schadeloosstelling - Voorwerp

- Art. 17.1 en 17.2, a), b), c) Richtlijn 86/653/EEG van de Raad van 18 december 1986 inzake de coördinatie van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake zelfstandige handelsagenten

- Artt. 20 en 21 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

De in artikel 21 van de wet van 13 april 1995 bedoelde bijkomende schadeloosstelling kan, bijgevolg, slechts een schade dekken die onderscheiden is van die welke wordt gedekt door de in artikel 20 bedoelde uitwinningsvergoeding.

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Zelfstandig handelsagent - Beëindiging van de overeenkomst - Recht op een uitwinningsvergoeding - Forfait - Recht op bijkomende schadeloosstelling - Voorwerp

- Art. 17.1 en 17.2, a), b), c) Richtlijn 86/653/EEG van de Raad van 18 december 1986 inzake de coördinatie van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake zelfstandige handelsagenten

- Artt. 20 en 21 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

OVEREENKOMST - Einde - Zelfstandig handelsagent - Beëindiging van de overeenkomst - Recht op een uitwinningsvergoeding - Forfait - Recht op bijkomende schadeloosstelling - Voorwerp

- Art. 17.1 en 17.2, a), b), c) Richtlijn 86/653/EEG van de Raad van 18 december 1986 inzake de coördinatie van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake zelfstandige handelsagenten

- Artt. 20 en 21 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

Les dommages et intérêts complémentaires prévus par l'article 21 de la loi du 13 avril 1995 ne peuvent réparer qu'un préjudice distinct de celui qui est réparé par l'indemnité d'éviction visée à l'article 20.

COMMISSION - Agent commercial indépendant - Cessation du contrat - Droit à une indemnité d'éviction - Forfait - Droit à des dommages et intérêts complémentaires - Objet

- Art. 17, § 1er et 2, a), b), c) Directive du Conseil n° 86/653/CEE du 18 décembre 1986 relative à la coordination des droits des États membres concernant les agents commerciaux indépendants

- Art. 20 et 21 L. du 13 avril 1995

Les dommages et intérêts complémentaires prévus par l'article 21 de la loi du 13 avril 1995 ne peuvent réparer qu'un préjudice distinct de celui qui est réparé par l'indemnité d'éviction visée à l'article 20.

COMMERCE. COMMERCANT - Agent commercial indépendant - Cessation du contrat - Droit à une indemnité d'éviction - Forfait - Droit à des dommages et intérêts complémentaires - Objet

- Art. 17, § 1er et 2, a), b), c) Directive du Conseil n° 86/653/CEE du 18 décembre 1986 relative à la coordination des droits des États membres concernant les agents commerciaux indépendants

- Art. 20 et 21 L. du 13 avril 1995

CONVENTION - Fin - Agent commercial indépendant - Cessation du contrat - Droit à une indemnité d'éviction - Forfait - Droit à des dommages et intérêts complémentaires - Objet

- Art. 17, § 1er et 2, a), b), c) Directive du Conseil n° 86/653/CEE du 18 décembre 1986 relative à la coordination des droits des États membres concernant les agents commerciaux indépendants

- Art. 20 et 21 L. du 13 avril 1995

C.15.0295.F

1 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160201.2](#)

AC nr. ...

Luidens artikel 55, van de wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen, treedt de verkrijger, in geval van vervreemding van het pachtgoed, volledig in de rechten en verplichtingen van de verpachter; die bepaling die van toepassing is wanneer een gepacht goed in een vennootschap wordt ingebracht, heeft tot gevolg dat de verkrijger vanaf de akte van vervreemding alle rechten uit de huurovereenkomst kan uitoefenen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Algemeen - Vervreemding van het pachtgoed - Verrijger - Inbreng in een vennootschap van het

3/12/2019

Aux termes de l'article 55 de la loi du 4 novembre 1969 contenant des règles particulières aux baux à ferme, en cas d'aliénation du bien loué, l'acquéreur est subrogé aux droits et obligations du bailleur; il suit de cette disposition, qui est applicable en cas d'apport en société d'un bien loué, que, dès l'acte d'aliénation, l'acquéreur peut exercer tous les droits dérivant du bail (1). (1) Voir les concl. du MP.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Généralités - Aliénation du bien loué - Acquéreur - Apport en société du bien loué -

P. 124/637

pachtgoed - Indeplaatsstelling in de rechten en plichten van de verpachter - Aanvang

- Art. 55 Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

Conclusie van advocaat-generaal m.o. Palumbo.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Algemeen - Vervreemding van het pachtgoed - Verkrijger - Inbreng in een vennootschap van het pachtgoed - Indeplaatsstelling in de rechten en plichten van de verpachter - Aanvang

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Einde (opzegging, verlenging, terugkeer) - Opzegging - Persoonlijke exploitatie - Geldigheid - Personenvennootschap - Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Verplichtingen van partijen - Vervreemding van het pachtgoed - Verkrijger - Inbreng in een vennootschap - Inbreng in natura - Begunstigde handelsvennootschap - Kapitaalverhoging - Draagwijdte - Gevolg - Indeplaatsstelling - Rechten en plichten van de handelsvennootschap - Tegenstelbaarheid tegenover de pachter - Aanvang

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Pacht - Opzegging - Persoonlijke exploitatie - Geldigheid - Personenvennootschap - Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Algemeen - Kapitaalverhoging - Inbreng in een vennootschap - Inbreng in natura - Verpacht goed - Draagwijdte - Gevolg - Indeplaatsstelling - Rechten en plichten van de handelsvennootschap - Tegenstelbaarheid tegenover de pachter - Aanvang

Een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid wordt, voor de toepassing van artikel 9, vijfde lid, van de wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen, in de regel beschouwd als een personenvennootschap die de pacht mag opzeggen met het oog op een persoonlijke exploitatie van het gepachte goed (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Einde (opzegging, verlenging, terugkeer) - Opzegging - Persoonlijke exploitatie - Geldigheid - Personenvennootschap - Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

- Art. 9, vijfde lid Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Pacht - Opzegging - Persoonlijke exploitatie - Geldigheid - Personenvennootschap - Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

- Art. 9, vijfde lid Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

Subrogation aux droits et obligations du bailleur - Prise de cours

- Art. 55 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

Conclusions de l'avocat général dél. Palumbo.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Généralités - Aliénation du bien loué - Acquéreur - Apport en société du bien loué - Subrogation aux droits et obligations du bailleur - Prise de cours

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Fin (congé, prolongation, réintégration, etc) - Congé - Exploitation personnelle - Validité - Société de personnes - Société privée à responsabilité limitée

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Obligations entre parties - Aliénation du bien loué - Acquéreur - Apport dans une société - Apport en nature - Société commerciale bénéficiaire - Augmentation de capital - Portée - Conséquence - Subrogation - Droits et obligations de la société commerciale - Opposabilité à l'égard du preneur - Prise de cours

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Bail à ferme - Congé - Exploitation personnelle - Validité - Société de personnes - Société privée à responsabilité limitée

SOCIETES - Sociétés commerciales - Généralités - Augmentation de capital - Apport dans une société - Apport en nature - Bien faisant l'objet d'un bail à ferme - Portée - Conséquence - Subrogation - Droits et obligations de la société commerciale - Opposabilité à l'égard du preneur - Prise de cours

En règle, une société privée à responsabilité limitée est, pour l'application de l'article 9, alinéa 5, de la loi du 4 novembre 1969 sur les baux à ferme, considérée comme une société de personnes admise à donner congé en vue d'une exploitation personnelle du bien loué (1). (1) Voir les concl. du MP.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Fin (congé, prolongation, réintégration, etc) - Congé - Exploitation personnelle - Validité - Société de personnes - Société privée à responsabilité limitée

- Art. 9, al. 5 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Bail à ferme - Congé - Exploitation personnelle - Validité - Société de personnes - Société privée à responsabilité limitée

- Art. 9, al. 5 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

De inbreng van een volgestort vermogensbestand in een handelsvennootschap impliceert dat dit element onmiddellijk ter beschikking van de vennootschap wordt gesteld zodat laatstgenoemde haar doel kan verwezenlijken en het in de vennootschap behouden blijft als een element van het maatschappelijk kapitaal, voor de waarde die eraan werd toegekend, om te delen in de risico's van de onderneming en tot waarborg van de schuldeisers; daaruit volgt dat zodra de algemene vergadering beslist om het kapitaal te verhogen door de inbreng van een verpacht goed, de vennootschap die de begunstigde van die inbreng is alle rechten uit die pacht kan uitoefenen en dat, aangezien die beslissing in een authentieke akte is vastgelegd, zijn hoedanigheid van verpachter onmiddellijk tegenstelbaar is aan de pachter.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Verplichtingen van partijen - Vervreemding van het pachtgoed - Verkrijger - Inbreng in een vennootschap - Inbreng in natura - Begunstigde handelsvennootschap - Kapitaalverhoging - Draagwijdte - Gevolg - Indeplaatsstelling - Rechten en plichten van de handelsvennootschap - Tegenstelbaarheid tegenover de pachter - Aanvang

- Artt. 66, 302 en 305, tweede lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Algemeen - Kapitaalverhoging - Inbreng in een vennootschap - Inbreng in natura - Verpacht goed - Draagwijdte - Gevolg - Indeplaatsstelling - Rechten en plichten van de handelsvennootschap - Tegenstelbaarheid tegenover de pachter - Aanvang

- Artt. 66, 302 en 305, tweede lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

L'apport d'un élément de patrimoine entièrement libéré dans une société commerciale implique que cet élément soit mis à la disposition immédiate de la société afin que celle-ci réalise son but et qu'il soit maintenu dans la société en tant qu'élément du capital social, pour la valeur qui lui a été attribuée, aux fins de participer aux risques de l'entreprise et à la formation du gage des créanciers; il s'ensuit qu'à dater de la décision de l'assemblée générale d'augmenter le capital par l'apport d'un bien faisant l'objet d'un bail à ferme, la société bénéficiaire de cet apport peut exercer tous les droits dérivant du bail et que, dès lors que cette décision a été constatée dans un acte authentique, sa qualité de bailleur est immédiatement opposable au preneur (1). (1) Voir les concl. du MP.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail à ferme - Obligations entre parties - Aliénation du bien loué - Acquéreur - Apport dans une société - Apport en nature - Société commerciale bénéficiaire - Augmentation de capital - Portée - Conséquence - Subrogation - Droits et obligations de la société commerciale - Opposabilité à l'égard du preneur - Prise de cours

- Art. 66, 302 et 305, al. 2 Code des sociétés

SOCIÉTÉS - Sociétés commerciales - Généralités - Augmentation de capital - Apport dans une société - Apport en nature - Bien faisant l'objet d'un bail à ferme - Portée - Conséquence - Subrogation - Droits et obligations de la société commerciale - Opposabilité à l'égard du preneur - Prise de cours

- Art. 66, 302 et 305, al. 2 Code des sociétés

C.15.0301.F

12 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160212.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie van antwoord - Handtekening - Advocaat - Gebrek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Conclusie - Verzending aan de tegenpartij

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Conclusie - Neerlegging ter griffie - Wijze - Geldigheid

Een brief van de verwerende partij in antwoord op het cassatieberoep die niet ondertekend werd door een advocaat bij het Hof van Cassatie, mag het Hof niet in aanmerking nemen.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie van antwoord - Handtekening - Advocaat - Gebrek

- Art. 1092 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions du premier avocat général Henkes.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire en réponse - Signature - Avocat - Défaut

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Conclusions - Envoi à la partie adverse

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Conclusions - Remise au greffe - Mode - Validité

La Cour ne peut avoir égard à une lettre de la partie défenderesse en réponse au pourvoi qui n'a pas été signée par un avocat à la Cour de cassation.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire en réponse - Signature - Avocat - Défaut

- Art. 1092 Code judiciaire

Een conclusie mag per fax ter griffie worden neergelegd binnen de vastgestelde conclusietermijn; zij moet binnen die termijn verzonden, en niet meegedeeld, worden aan de tegenpartij (1). (1) Zie concl. OM, Pas. 2016, nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Conclusie - Verzending aan de tegenpartij
- Art. 747, § 2, zesde lid Gerechtelijk Wetboek

Een conclusie mag per fax ter griffie worden neergelegd binnen de vastgestelde conclusietermijn; zij moet binnen die termijn verzonden, en niet meegedeeld, worden aan de tegenpartij (1). (1) Zie concl. OM, Pas. 2016, nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Conclusie - Neerlegging ter griffie - Wijze - Geldigheid
- Art. 747, § 2, zesde lid Gerechtelijk Wetboek

Les conclusions peuvent être remises au greffe par télécopie dans le délai fixé pour conclure; elles doivent être envoyées, et non communiquées, à la partie adverse dans ce délai (1). (1) Voir les concl. du MP.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Conclusions - Envoi à la partie adverse
- Art. 747, § 2, al. 6 Code judiciaire

Les conclusions peuvent être remises au greffe par télécopie dans le délai fixé pour conclure; elles doivent être envoyées, et non communiquées, à la partie adverse dans ce délai (1). (1) Voir les concl. du MP.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Conclusions - Remise au greffe - Mode - Validité
- Art. 747, § 2, al. 6 Code judiciaire

C.15.0305.N

13 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160613.1](#)

AC nr. ...

De appelrechters steunen blijkens de bewoordingen van het bestreden vonnis hun oordeel met betrekking tot de schadeposten "brillen verleden" en "brillen toekomst" mede op niet aan de tegenspraak van partijen onderworpen informatie, die werd ingewonnen door één van de rechters bij haar schoonbroer, opticien van beroep, en miskennen aldus het recht van verdediging.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Rechter - Persoonlijke kennis - Tegenspraak
RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht van verdediging - Rechter - Persoonlijke kennis - Tegenspraak

De benadeelde van een onrechtmatige daad heeft in beginsel recht op volledige vergoeding van zijn schade; hij is niet verplicht de schade zoveel als mogelijk te beperken; hij moet alleen de redelijke maatregelen nemen om het nadeel te beperken als dat met de houding van een redelijk en voorzichtig persoon strookt (1). (1) Cass. 14 mei 1992, AR 9336, AC 1991-92, nr. 478; Cass. 25 oktober 1991, AR 7348, AC 1991-92, nr. 113.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Allerlei - Benadeelde - Schadebeperking
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Selon les termes du jugement attaqué, les juges d'appel ont fondé également leur décision en ce qui concerne les éléments du dommage "lunettes passé" et "lunettes futur" sur des informations non soumises à la contradiction des parties, qui ont été recueillies par l'un des juges auprès de son beau-frère, opticien de métier, et ont ainsi violé les droits de la défense.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Juge - Connaissances personnelles - Contradiction
PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Droits de la défense - Juge - Connaissances personnelles - Contradiction

La victime d'un acte illicite a droit, en règle, à la réparation intégrale du dommage qu'elle a subi; elle n'a pas l'obligation de restreindre le dommage dans la mesure du possible; elle doit uniquement prendre les mesures raisonnables pour limiter le préjudice si tel eût été le comportement d'un homme raisonnable et prudent (1). (1) Cass. 14 mai 1992, RG 9336, Pas. 1992, n° 478; Cass. 25 octobre 1991, RG 7348, Pas. 1992, n° 113.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Divers - Victime - Limitation du dommage
- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.15.0308.N

24 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160324.15](#)

AC nr. ...

De abnormale vatbaarheid van het pand van de naburige eigenaar heeft slechts een weerslag op de rechtmatige en passende vergoeding, wanneer de rechter vaststelt dat zonder de daad, het verzuim of het gedrag van de veroorzaker van de hinder die de gewone ongemakken van het nabuurschap overtreft, die hinder zich niet zou hebben voorgedaan zoals hij in concreto is ontstaan (1). (1) Cass. 15 november 2013, AR C.11.0656.F, AC 2013, nr. 605.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Abnormale vatbaarheid van het pand van de naburige eigenaar - Weerslag op de vergoeding

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

De eigenaar van een onroerend goed die door een daad, een verzuim of eender welke gedraging het evenwicht tussen de eigendommen verbreekt door aan de naburige eigenaar een stoornis op te leggen die de normale lasten uit het nabuurschap overschrijdt, is hem een rechtmatige en passende compensatie verschuldigd, tot herstel van het verstoorde evenwicht; in zoverre het middel ervan uitgaat dat de rechter de compensatie slechts naar billijkheid kan ramen, op voorwaarde dat hij vaststelt dat hij in de onmogelijkheid verkeert om de compensatie op een andere wijze te ramen, faalt het naar recht.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Burenhinder - Compensatie tot herstel van het verstoorde evenwicht

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Compensatie tot herstel van het verstoorde evenwicht

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

De eigenaar van het pand die door een daad, een verzuim of eender welke gedraging het evenwicht tussen de eigendommen verbreekt door aan een naburige eigenaar hinder op te leggen die de gewone ongemakken van het nabuurschap overtreft, es een rechtmatige en passende vergoeding tot herstel van het verstoorde evenwicht verschuldigd (1). (1) Cass. 15 november 2013, AR C.11.0656.F, AC 2013, nr. 605.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Burenhinder

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

EIGENDOM - Burenhinder

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

La réceptivité anormale de l'immeuble du propriétaire voisin n'a d'effet sur la juste et adéquate compensation que si le juge constate que, sans le fait, l'omission ou le comportement de l'auteur du trouble excédant la mesure des inconvénients ordinaires du voisinage, ce trouble ne se serait pas produit tel qu'il s'est réalisé in concreto (1). (1) Cass. 15 novembre 2013, RG C.11.0656.N, Pas. 2013, n° 605.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Troubles de voisinage - Réceptivité anormale de l'immeuble du propriétaire voisin - Effet sur la compensation

- Art. 544 Code civil

Le propriétaire d'un immeuble qui, par un fait, une omission ou un comportement quelconque rompt l'équilibre entre les propriétés en imposant à un propriétaire voisin un trouble excédant la mesure des inconvénients ordinaires du voisinage lui doit une juste et adéquate compensation rétablissant l'équilibre rompu; dans la mesure où le moyen suppose que le juge ne peut évaluer de manière juste la compensation qu'à la condition de constater qu'il est dans l'impossibilité d'évaluer la compensation d'une autre manière, ce moyen manque en droit.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. évaluation. date à considérer - Troubles de voisinage - Compensation en vue du rétablissement de l'équilibre rompu

- Art. 544 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Troubles de voisinage - Compensation en vue du rétablissement de l'équilibre rompu

- Art. 544 Code civil

Le propriétaire d'un immeuble qui, par un fait, une omission ou un comportement quelconque, rompt l'équilibre entre les propriétés en imposant à un propriétaire voisin un trouble excédant la mesure des inconvénients ordinaires du voisinage lui doit une juste et adéquate compensation, rétablissant l'équilibre rompu (1). (1) Cass. 15 novembre 2013, RG C.11.0656.N, Pas. 2013, n° 605.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Troubles de voisinage - Troubles de voisinage

- Art. 544 Code civil

PROPRIETE - Troubles de voisinage

- Art. 544 Code civil

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Eigendom - Mede-eigendom - Mede-eigenaar - Vorderingsrecht - Dringende en noodzakelijke werken - Begrip - Toetsing door het Hof

EIGENDOM - Mede-eigendom - Mede-eigenaar - Vorderingsrecht - Dringende en noodzakelijke werken - Toepassingsgebied - Niet-hoogdringende werken

EIGENDOM - Mede-eigendom - Mede-eigenaar - Vorderingsrecht - Dringende en noodzakelijke werken - Begrip - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Eigendom - Mede-eigendom - Mede-eigenaar - Vorderingsrecht - Dringende en noodzakelijke werken - Begrip - Toetsing door het Hof

De omstandigheid dat werken niet hoogdringend zijn en bijgevolg niet kunnen worden beschouwd als bewarende maatregelen of daden van voorlopig beheer die de syndicus bij toepassing van artikel 577-8, §4, 4°, van het Burgerlijk Wetboek, buiten elke tussenkomst van de algemene vergadering kan verrichten, sluit niet uit dat deze werken dringend en noodzakelijk kunnen zijn in de zin van artikel 577-9, §4, eerste lid, van dit Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

EIGENDOM - Mede-eigendom - Mede-eigenaar - Vorderingsrecht - Dringende en noodzakelijke werken - Toepassingsgebied - Niet-hoogdringende werken

- Art. 577-9, § 4, eerste lid Burgerlijk Wetboek

De rechter oordeelt in feite welke werken als dringend en noodzakelijk in de zin van artikel 577-9, §4, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek kunnen worden beschouwd; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Eigendom - Mede-eigendom - Mede-eigenaar - Vorderingsrecht - Dringende en noodzakelijke werken - Begrip - Toetsing door het Hof

- Art. 577-9, § 4, eerste lid Burgerlijk Wetboek

EIGENDOM - Mede-eigendom - Mede-eigenaar - Vorderingsrecht - Dringende en noodzakelijke werken - Begrip - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof

- Art. 577-9, § 4, eerste lid Burgerlijk Wetboek

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Eigendom - Mede-eigendom - Mede-eigenaar - Vorderingsrecht - Dringende en noodzakelijke werken - Begrip - Toetsing door het Hof

- Art. 577-9, § 4, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Appréciation souveraine par le juge du fond - Propriété - Copropriété - Copropriétaire - Droit d'action - Travaux urgents et nécessaires - Notion - Contrôle par la Cour

PROPRIETE - Copropriété - Copropriétaire - Droit d'action - Travaux urgents et nécessaires - Champ d'application - Travaux qui ne sont pas d'extrême urgence

PROPRIETE - Copropriété - Copropriétaire - Droit d'action - Travaux urgents et nécessaires - Notion - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle par la Cour

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Propriété - Copropriété - Copropriétaire - Droit d'action - Travaux urgents et nécessaires - Notion - Contrôle par la Cour

La circonstance que les travaux ne soient pas d'extrême urgence et ne peuvent, dès lors pas être considérés comme des mesures conservatoires ou des actes d'administration provisoire que le syndic peut, en application de l'article 577-8, § 4, 4° du Code civil, accomplir en-dehors de toute intervention de l'assemblée générale, n'exclut pas que ces travaux puissent être urgents et nécessaires au sens de l'article 577-9, § 4, alinéa 1er, de ce code (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PROPRIETE - Copropriété - Copropriétaire - Droit d'action - Travaux urgents et nécessaires - Champ d'application - Travaux qui ne sont pas d'extrême urgence

- Art. 577-9, § 4, al. 1er Code civil

Le juge apprécie en fait quels travaux peuvent être considérés comme étant urgents et nécessaires au sens de l'article 577-9, § 4, alinéa 1er, du Code civil; la Cour examine uniquement si le juge ne tire pas de ses constatations des conséquences qui y sont étrangères ou qui ne peuvent être accueillies sur cette base (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Appréciation souveraine par le juge du fond - Propriété - Copropriété - Copropriétaire - Droit d'action - Travaux urgents et nécessaires - Notion - Contrôle par la Cour

- Art. 577-9, § 4, al. 1er Code civil

PROPRIETE - Copropriété - Copropriétaire - Droit d'action - Travaux urgents et nécessaires - Notion - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle par la Cour

- Art. 577-9, § 4, al. 1er Code civil

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Propriété - Copropriété - Copropriétaire - Droit d'action - Travaux urgents et nécessaires - Notion - Contrôle par la Cour

- Art. 577-9, § 4, al. 1er Code civil

Artikel 1325 van het Burgerlijk Wetboek geldt ook in de gevallen waarin eenzijdige akten samen, wegens hun onderling verband, een overeenkomst vormen waarbij elke partij een verbintenis jegens de andere aangaat.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Algemeen - Artikel 1325 van het Burgerlijk Wetboek - Toepassingsgebied - Art. 1325 Burgerlijk Wetboek

L'article 1325 du Code civil s'applique aussi dans le cas où des actes unilatéraux forment ensemble, en raison du lien qui les unit, une convention par laquelle chacune des parties contracte une obligation envers l'autre.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Généralités - Article 1325 du Code civil - Champ d'application - Art. 1325 Code civil

Brand is een gedraging van de zaak en geen kenmerk ervan (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Brand - Gedraging van de zaak

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Brand - Gedraging van de zaak

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Gebrek in de zaak - Gedraging van de zaak - Wijze van beoordeling

De rechter kan het bestaan van een gebrek in de zaak slechts uit de gedraging van die zaak afleiden, wanneer hij elke andere oorzaak dan een gebrek voor die gedraging uitsluit (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Gebrek in de zaak - Gedraging van de zaak - Wijze van beoordeling

Een zaak is gebrekkig in de zin van artikel 1384, eerste lid, Burgerlijk Wetboek wanneer zij een abnormaal kenmerk vertoont waardoor zij in bepaalde omstandigheden schade kan veroorzaken (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak - Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Un incendie constitue un comportement de la chose et non une caractéristique de cette chose (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Incendie - Comportement de la chose

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Incendie - Comportement de la chose

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Vice de la chose - Comportement de la chose - Mode d'appréciation

Le juge ne peut déduire l'existence d'un vice de la chose du comportement de cette chose, que s'il exclut toute cause de ce comportement autre que le vice (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Vice de la chose - Comportement de la chose - Mode d'appréciation

Une chose est affectée d'un vice au sens de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil, lorsqu'elle présente une caractéristique anormale qui la rend, en certaines circonstances, susceptible de causer un préjudice (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose - Art. 1384, al. 1er Code civil

De WAM-verzekering dekt de schade die is veroorzaakt door een motorrijtuig dat in het verkeer is op een van de in de wet bepaalde plaatsen; de zinsnede 'in het verkeer' moet ruim begrepen worden, zodat niet in beweging zijnde motorrijtuigen daardoor alleen niet van dekking worden uitgesloten; vereist is dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen de schade en enig gebruik van het motorrijtuig in het verkeer, hetzij door de plaats die het inneemt, zijn staat of enige beweging.

VERZEKERING - WAM- verzekering - In het verkeer - Begrip

- Artt. 2, § 1, en 3, § 1, eerste lid Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

L'assurance automobile obligatoire couvre le dommage qui est causé par un véhicule automoteur qui est mis en circulation dans les endroits prévus par la loi; les termes « en circulation » doivent recevoir une acception large, de sorte que les véhicules automoteurs qui ne sont pas en mouvement ne sont pas exclus de la couverture par ce seul fait; un lien de causalité doit exister entre le dommage et une quelconque utilisation du véhicule automoteur en circulation, soit par la place qu'il occupe, soit par son état ou un quelconque mouvement.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - En circulation - Notion

- Art. 2, § 1er, et 3, § 1er, al. 1er L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

C.15.0320.N

19 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160519.4](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 2015 Burgerlijk Wetboek wordt een borgtocht niet vermoed, moet hij uitdrukkelijk zijn aangegaan en mag men hem niet verder uitstreken dan de perken waarbinnen hij is aangegaan; uit deze wetsbepaling volgt dat de borgtocht beperkend moet worden geïnterpreteerd in die zin dat de borg enkel kan worden geacht zich te willen verbinden tot zekerheid van verbintenissen die hij redelijkerwijze kan voorzien bij het sluiten van de borgtocht.

BORGTOCHT - Begrip - Wijze van interpretatie

- Art. 2015 Burgerlijk Wetboek

En vertu de l'article 2015 du Code civil, le cautionnement ne se présume point; il doit être exprès, et on ne peut pas l'étendre au-delà des limites dans lesquelles il a été contracté; il ressort de cette disposition légale que le cautionnement doit être interprété de manière restrictive en ce sens que la caution ne peut être considérée comme voulant s'engager qu'en vue de garantir les engagements qu'elle peut raisonnablement prévoir lorsque le cautionnement est conclu.

CAUTIONNEMENT - Notion - Mode d'interprétation

- Art. 2015 Code civil

C.15.0321.N

28 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160128.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

CONTINUITEIT VAN DE ONDERNEMING - Reorganisatieplan - Homologatie door de rechtbank - Weigering - Voorwaarden

CONTINUITEIT VAN DE ONDERNEMING - Machtiging tot aangepast reorganisatieplan - Weigering homologatie

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Voorafgaand vonnis - Aanhangigmaking bij de appelrechter - Voorwaarden

MACHTSOVERSCHRIJDING - Begrip

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

CONTINUITE DES ENTREPRISES - Plan de réorganisation - Homologation par le tribunal - Refus - Conditions

CONTINUITE DES ENTREPRISES - Autorisation de plan de réorganisation adapté - Refus d'homologation

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Jugement antérieur - Saisine du juge d'appel - Conditions

EXCES DE POUVOIR - Notion

Indien de rechter de homologatie van een reorganisatieplan heeft geweigerd omdat een bepaald onderdeel ervan in strijd is met de openbare orde en de schuldenaar wordt toegestaan om een aangepast reorganisatieplan aan de schuldeisers voor te leggen, kan de rechtbank de homologatie van dit aangepaste reorganisatieplan niet weigeren wegens onderdelen van het plan die niet het voorwerp waren van de weigeringsbeslissing en die ongewijzigd zijn gebleven (1). (1) Zie concl. OM.

CONTINUÏTEIT VAN DE ONDERNEMING - Machtiging tot aangepast reorganisatieplan - Weigering homologatie
- Art. 55 Wet 31 jan. 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

Krachtens artikel 55 Wet Continuïteit Ondernemingen beslist de rechtbank, binnen veertien dagen na de zitting, en in elk geval vóór de vervaldag van de met toepassing van de artikelen 24, §2, en 38 van deze wet bepaalde opschorting, of zij al dan niet het reorganisatieplan homologeert; de homologatie kan slechts worden geweigerd in geval van niet-naleving van de pleegvormen of wegens schending van de openbare orde; in dat geval mag de rechtbank de schuldenaar toestaan een aangepast reorganisatieplan aan de schuldeisers voor te leggen; het vonnis stelt dan de datum vast van de zitting waarop zal worden overgegaan tot de stemming over het plan (1). (1) Zie concl. OM.

CONTINUÏTEIT VAN DE ONDERNEMING - Reorganisatieplan - Homologatie door de rechtbank - Weigering - Voorwaarden
- Art. 55 Wet 31 jan. 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

Uit de artikelen 19, eerste lid, en 1068, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat het hoger beroep tegen een vonnis van de eerste rechter dat wordt gewezen na een voorafgaand vonnis, de eindbeslissingen van dit voorafgaand vonnis slechts bij de appelrechter aanhangig maakt, voor zover ook tegen dit laatste vonnis hoger beroep is aangetekend; de appelrechter die opnieuw uitspraak doet over een geschilpunt waarover de eerste rechter zijn rechtsmacht volledig had uitgeput en waarover geen hoger beroep werd ingesteld, begaat machtoverschrijding (1). (1) Zie concl. OM.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Voorafgaand vonnis - Aanhangigmaking bij de appelrechter - Voorwaarden
- Artt. 19, eerste lid, en 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
MACHTSOVERSCHRIJDING - Begrip
- Artt. 19, eerste lid, en 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Si le juge refuse l'homologation d'un plan de réorganisation parce qu'une partie du plan est contraire à l'ordre public et que le débiteur a été autorisé à proposer un plan de réorganisation adapté aux créanciers, le tribunal ne peut refuser l'homologation de ce plan de réorganisation adapté en raison de parties du plan qui n'ont pas fait l'objet de la décision de refus et qui n'ont pas été modifiées (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONTINUÏTE DES ENTREPRISES - Autorisation de plan de réorganisation adapté - Refus d'homologation
- Art. 55 L. du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises

En vertu de l'article 55 de la loi du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises, dans les quatorze jours de l'audience, et en tout état de cause avant l'échéance du sursis fixé par application des articles 24, § 2, et 38 de cette même loi, le tribunal décide s'il homologue ou non le plan de réorganisation; l'homologation ne peut être refusée qu'en cas d'inobservation des formalités ou pour violation de l'ordre public; dans ce cas, le tribunal peut autoriser le débiteur à proposer aux créanciers un plan de réorganisation adapté; le jugement fixe alors la date de l'audience à laquelle il sera procédé au vote sur le plan (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONTINUÏTE DES ENTREPRISES - Plan de réorganisation - Homologation par le tribunal - Refus - Conditions
- Art. 55 L. du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises

Il ressort des articles 19, alinéa 1er, et ,1068, alinéa 1er du Code judiciaire que l'appel dirigé contre un jugement du premier juge qui a été rendu après un jugement antérieur ne saisit le juge d'appel des décisions définitives de ce jugement antérieur, que dans la mesure où un appel est aussi dirigé contre ce dernier jugement; le juge d'appel qui statue à nouveau sur une question litigieuse à propos de laquelle le premier juge avait entièrement épuisé sa juridiction et qui n'a pas fait l'objet d'un appel, commet un excès de pouvoir (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Jugement antérieur - Saisine du juge d'appel - Conditions
- Art. 19, al. 1er, et 1068, al. 1er Code judiciaire
EXCES DE POUVOIR - Notion
- Art. 19, al. 1er, et 1068, al. 1er Code judiciaire

C.15.0324.N

24 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160324.16](#)

AC nr. ...

Indien de sterkmaking in de regel betrekking heeft op het aangaan van een verbintenis door een derde, kan zij, krachtens het beginsel der wilsautonomie, ook betrekking hebben op de uitvoering van een verbintenis wanneer zulks met zekerheid kan worden afgeleid uit de bedoeling van de partijen; in dat geval staat de sterkmaker in voor de vergoeding van de schade ten gevolge van de niet-nakoming door de derde.

OVEREENKOMST - Algemeen - Sterkmaking - Draagwijdte - Voorwaarde

- Art. 1120 Burgerlijk Wetboek

Si la convention de porte-fort concerne en principe la conclusion d'une obligation par un tiers, elle peut, en vertu du principe de l'autonomie de volonté, aussi concerner l'exécution d'une obligation lorsque cela se déduit de manière certaine de l'intention des parties; dans ce cas le porte-fort s'expose à indemniser le dommage résultant de l'inexécution par le tiers.

CONVENTION - Généralités - Convention de porte-fort - Portée - Condition

- Art. 1120 Code civil

C.15.0326.N

12 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160912.1](#)

AC nr. ...

Voor de toepassing van artikel 19bis-11, § 2, WAM zijn enkel de WAM-verzekeraars van de voertuigen waarvan de bestuurders geen aansprakelijkheid dragen, niet tot vergoeding gehouden; de mogelijke aansprakelijkheid van de bestuurder van een bij het ongeval betrokken voertuig sluit niet uit dat de eigenaar van dat voertuig vergoeding van zijn schade vordert van de WAM-verzekeraars.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Betrokkenheid van meerdere voertuigen bij een ongeval - Geen mogelijkheid om te bepalen welk van die voertuigen het ongeval heeft veroorzaakt - Eigenaar voertuig - Schade

Pour l'application de l'article 19bis-11, § 2, de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, seuls les assureurs en matière d'assurance automobile obligatoire des véhicules dont les conducteurs ne voient pas leur responsabilité engagée ne sont pas tenus à réparation; la responsabilité éventuelle du conducteur d'un véhicule impliqué dans l'accident n'exclut pas que le propriétaire de ce véhicule demande la réparation de son dommage aux assureurs en matière d'assurance automobile obligatoire.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Implication de plusieurs véhicules dans l'accident - Impossibilité de déterminer lequel de ces véhicules a causé l'accident - Propriétaire du véhicule - Dommage

C.15.0327.F

8 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160408.1](#)

AC nr. ...

Uit artikel 15, § 3, van de wet van 2 maart 1989 volgt niet dat de Commissie voor het bank- en financieuzen, in de uitoefening van haar bevoegdheid om afwijkingen toe te staan van de koninklijke besluiten ter uitvoering van artikel 15, § 1 en 2, van de wet, de drie algemene doelstellingen van artikel 15, § 1, van die wet dient te eerbiedigen (1). (1) Wet 2 maart 1989, vóór de wijziging ervan bij de Wet 16 juni 1989; KB 8 november 1989, vóór de wijziging ervan bij KB 11 juni 1997.

BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN - Allerlei - Beursgenoteerde vennootschap - Verkrijging, door een rechtspersoon, van effecten anderszins dan door een openbaar overnameaanbod - Wijziging van de controle van de vennootschap - Verplichting om de andere aandeelhouders de mogelijkheid te bieden hun effecten onder bepaalde voorwaarden

Il ne résulte pas de l'article 15, § 3, de la loi du 2 mars 1989 que l'exercice par la Commission bancaire et financière du pouvoir d'accorder des dérogations aux arrêtés royaux pris en exécution de l'article 15, §§ 1er et 2, de la loi doit respecter les trois objectifs globaux visés à l'article 15, § 1er, de cette loi (1). (1) L. du 2 mars 1989 avant sa modification par la loi du 16 juin 1998; AR du 8 novembre 1989, avant sa modification par l'AR du 11 juin 1997.

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Divers - Société cotée en bourse - Acquisition par une personne morale de titres autrement que par une offre publique d'acquisition - Modification du contrôle de la société - Obligation d'offrir la possibilité pour les autres actionnaires de céder leurs titres à certaines conditions - Pouvoir de la Commission bancaire et financière - Modalité d'exercice du

over te dragen - Bevoegdheid van de Commissie voor het bank- en financieewezen - Wijze van uitoefening van de bevoegdheid om afwijkingen toe te staan

- Art. 15, §§ 1, 2 en 3 Wet 2 maart 1989 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in ter beurze genoteerde vennootschappen en tot reglementering van de openbare overnameaanbiedingen

De bevoegdheid van de Commissie voor het bank- en financieewezen om afwijkingen toe te staan van de koninklijke besluiten ter uitvoering van artikel 15, § 1 en 2, van de wet van 2 maart 1989 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in ter beurze genoteerde vennootschappen en tot reglementering van de openbare overnameaanbiedingen, behelst ook die waarbij die Commissie afwijkingen kan toestaan van de verplichting opgelegd bij artikel 41, § 1, van het koninklijk besluit van 8 november 1989 (1). (1) Wet 2 maart 1989, vóór de wijziging ervan bij de Wet 16 juni 1989; KB 8 november 1989, vóór de wijziging ervan bij KB 11 juni 1997.

BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN - Allerlei - Beursgenoteerde vennootschap - Verrijging, door een rechtspersoon, van effecten anderszins dan door een openbaar overnameaanbod - Wijziging van de controle van de vennootschap - Verplichting om de andere aandeelhouders de mogelijkheid te bieden hun effecten onder bepaalde voorwaarden over te dragen - Bevoegdheid van de Commissie voor het bank- en financieewezen - Voorwerp

- Art. 15, §§ 1, 2 en 3 Wet 2 maart 1989 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in ter beurze genoteerde vennootschappen en tot reglementering van de openbare overnameaanbiedingen

- Art. 41, § 1 KB 8 nov. 1989 op de openbare overnameaanbiedingen en de wijzigingen in de controle op vennootschappen

pouvoir d'accorder des dérogations

- Art. 15, § 1er, 2 et 3 L. du 2 mars 1989

Le pouvoir de la Commission bancaire et financière d'accorder des dérogations aux arrêtés royaux pris en exécution de l'article 15, §§ 1er et 2, de la loi du 2 mars 1989 relative à la publicité des participations importantes dans les sociétés cotées en bourse et réglementant les offres publiques d'acquisition, comprend celui d'accorder des dérogations à l'obligation prescrite par l'article 41, § 1er, de l'arrêté royal du 8 novembre 1989 (1). (1) L. du 2 mars 1989 avant sa modification par la loi du 16 juin 1998; AR du 8 novembre 1989, avant sa modification par l'AR du 11 juin 1997.

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Divers - Société cotée en bourse - Acquisition par une personne morale de titres autrement que par une offre publique d'acquisition - Modification du contrôle de la société - Obligation d'offrir la possibilité pour les autres actionnaires de céder leurs titres à certaines conditions - Pouvoir de la Commission bancaire et financière - Objet

- Art. 15, § 1er, 2 et 3 L. du 2 mars 1989

- Art. 41, § 1er A.R. du 8 novembre 1989

C.15.0331.F

6 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160506.2](#)

AC nr. ...

Het cassatiemiddel is niet ontvankelijk, bij gebrek aan belang, wanneer het niet tot cassatie kan leiden doordat de bestreden beslissing op grond van een door het Hof vervangen reden naar recht verantwoord is (1). (1) Cass. 26 september 2008, AR C.07.0416.N, AC 2008, nr. 510.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Vervanging van redenen - Ontvankelijkheid

De vordering, die betrekking heeft op het voldoen, in natura, aan een verbintenis om iets te doen, zelfs als die gepaard gaat met een vordering tot vergoeding van de verleden schade, is een vordering waarvan de waarde niet is bepaald.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Vordering - Voldoen, in natura, aan een verbintenis om iets te doen - Waarde

Est irrecevable, à défaut d'intérêt, le moyen de cassation qui ne saurait entraîner la cassation dès lors que la décision attaquée est légalement justifiée sur la base d'un motif substitué par la Cour (1). (1) Cass. 26 septembre 2008, RG C.07.0416.N, Pas. 2008, n° 510.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Substitution de motifs - Recevabilité

La demande, qui porte sur l'exécution en nature d'une obligation de faire, fût-elle assortie d'une demande d'indemnisation pour le préjudice passé, est une demande dont la valeur est indéterminée.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Demande - Exécution en nature d'une obligation de faire - Valeur

Wanneer er voor de eerste rechter een vordering van onbepaalde waarde is ingesteld en de partij die een exceptie van onbevoegdheid opwerpt, niet heeft gevorderd om de zaak te verwijzen naar de rechter die zij bevoegd acht, is de beslissing van het bestreden vonnis dat “de eerste rechter bijgevolg bevoegd was om van het oorspronkelijke, voor hem gebrachte geschil kennis te nemen” naar recht verantwoord.

Lorsque, devant le premier juge, une demande dont la valeur est indéterminée a été introduite et que la partie qui soulève un déclinatoire de compétence n’a pas requis le renvoi de la cause devant le juge qu’elle estimait compétent, la décision du jugement attaqué que « le premier juge était dès lors compétent pour connaître du litige originaire porté devant lui » est légalement justifiée.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Vordering - Voldoen, in natura, aan een verbintenis om iets te doen - Niet-bepaalde waarde - Inleiding van de vordering voor de vrederechter - Exceptie van onbevoegdheid - Geen vordering tot verwijzing naar de bevoegde rechter

- Art. 592, eerste lid *Gerechtelijk Wetboek*

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Demande - Exécution en nature d'une obligation de faire - Valeur indéterminée - Introduction de la demande devant le juge de paix - Déclinatoire de compétence - Absence de réquisition de renvoi devant le juge compétent

- Art. 592, al. 1er *Code judiciaire*

C.15.0333.F

24 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161124.7](#)

AC nr. ...

Bewarend beslag kan slechts worden toegestaan voor een schuldvordering die zeker en opeisbaar is, en die vaststaande is of vatbaar voor een voorlopige raming.

La saisie conservatoire ne peut être autorisée que pour une créance certaine et exigible, liquide ou susceptible d’une estimation provisoire.

BESLAG - Bewarend beslag - Gebrek in de zaak - Gedraging van de zaak - Wijze van beoordeling

- Art. 1415, eerste lid *Gerechtelijk Wetboek*

SAISIE - Saisie conservatoire - Vice de la chose - Comportement de la chose - Mode d'appréciation

- Art. 1415, al. 1er *Code judiciaire*

C.15.0347.F

29 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160429.2](#)

AC nr. ...

Een aanvraag tot hernieuwing van een handelshuurovereenkomst tegen een veel te lage huurprijs beantwoordt niet aan het voorschrift van artikel 14 van de *Handelshuurwet*.

Une demande de renouvellement d’un bail commercial moyennant un loyer dérisoire ne satisfait pas à la prescription de l’article 14 de la loi sur les baux commerciaux.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Aanvraag tot hernieuwing - Huurprijs - Voorwaarde

- Art. 14 *Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds*

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé, renouvellement, etc) - Demande de renouvellement - Loyer - Condition

- Art. 14 *L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce*

C.15.0352.N

12 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160512.6](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 32.1, 32.1.b en 32.2 *CMR* kan niet worden afgeleid dat een schriftelijke vordering die werd ingesteld voordat de verjaring is beginnen lopen geen schorsende werking heeft, met dien verstande dat deze schorsing slechts uitwerking krijgt vanaf het ogenblik dat de verjaringstermijn een aanvang neemt.

Il ne peut se déduire des articles 32.1, 32.1.b et 32.2 de la Convention *CMR* qu’une réclamation écrite qui a été introduite avant que la prescription prenne cours n’a pas d’effet suspensif, étant entendu que cette suspension n’a d’effet qu’à partir du moment où le délai de prescription prend cours.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Schorsing - Goederenvervoer - Landvervoer - Wegvervoer - CMR-Verdrag - Schriftelijke vordering - Ingesteld voor de verjaring is beginnen lopen

PRESCRIPTION - Matière civile - Suspension - Transport de biens - Transport par terre - Transport par route - Convention CMR - Réclamation écrite - Introduite avant le point de départ de la prescription

- Artt. 32.1, 32.1.b en 32.2 Verdrag van 19 mei 1956 betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (C.M.R.)

VERVOER - Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Wegvervoer - CMR-Verdrag - Schriftelijke vordering - Ingesteld voor de verjaring is beginnen lopen - Gevolg - Verjaring - Schorsing

- Artt. 32.1, 32.1.b en 32.2 Verdrag van 19 mei 1956 betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (C.M.R.)

VORDERING IN RECHTE - Goederenvervoer - Landvervoer - Wegvervoer - CMR-Verdrag - Schriftelijke vordering - Ingesteld voor de verjaring is beginnen lopen - Gevolg - Verjaring - Schorsing

- Artt. 32.1, 32.1.b en 32.2 Verdrag van 19 mei 1956 betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (C.M.R.)

- Art. 32.1, 32.1.b et 32.2 Convention du 19 mai 1956 relative au contrat de transport international de marchandises par route (C.M.R.)

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par terre. transport par route - Transport par route - Convention CMR - Réclamation écrite - Introduite avant le point de départ de la prescription - Conséquence - Prescription - Suspension

- Art. 32.1, 32.1.b et 32.2 Convention du 19 mai 1956 relative au contrat de transport international de marchandises par route (C.M.R.)

DEMANDE EN JUSTICE - Transport de biens - Transport par terre - Transport par route - Convention CMR - Réclamation écrite - Introduite avant le point de départ de la prescription - Conséquence - Prescription - Suspension

- Art. 32.1, 32.1.b et 32.2 Convention du 19 mai 1956 relative au contrat de transport international de marchandises par route (C.M.R.)

C.15.0359.N

9 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160909.4](#)

AC nr. ...

De Belgische wetten betreffende de staat en de bekwaamheid van de personen zijn toepasselijk op de Belgen, ook wanneer zij in het buitenland verblijven; de vreemdelingen zijn in België, wat de staat en de bekwaamheid van personen betreft, in beginsel aan hun nationale wet onderworpen (1)(2). (1) Cass. 21 maart 2014, AR C.13.0021.F, AC 2014, nr. 229; Cass. 4 december 2009, AR C.08.0214.F, AC 2009, nr. 718; Cass. 5 mei 2008, AR C.06.0288.F, AC 2008, nr. 265. (2) Art. 3, derde lid, Burgerlijk Wetboek, zoals van toepassing vóór de opheffing ervan door artikel 139, Wetboek IPR.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de ruimte - Staat en bekwaamheid van de personen - Toepasselijke wet
- Art. 3, derde lid Burgerlijk Wetboek

Les lois belges concernant l'état et la capacité des personnes régissent les Belges, même résidant en pays étranger; en principe, les étrangers sont en Belgique, quant à l'état et la capacité des personnes, régis par leur loi nationale (1)(2). (1) Cass. 21 mars 2014, RG C.13.0021.F, Pas. 2014, n° 229; Cass. 4 décembre 2009, RG C.08.0214.F, Pas. 2009, n° 718; Cass. 5 mai 2008, RG C.06.0288.F, Pas. 2008, n° 265. (2) Art. 3, al. 3, du Code civil, tel qu'il était applicable avant son abrogation par l'article 139 du Code de droit international privé.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans l'espace - Etat et capacité des personnes - Loi applicable
- Art. 3, al. 3 Code civil

Het wettelijk huwelijksvermogensstelsel waaraan de zonder contract gehuwde echtgenoten onderworpen zijn, is zo nauw met de instelling van het huwelijk verbonden dat dit stelsel geacht moet worden de staat van personen te betreffen; wanneer de echtgenoten bij de voltrekking van het huwelijk dezelfde nationaliteit hebben, is dit stelsel onderworpen aan de wet van de gemeenschappelijke nationaliteit (1); zo de echtgenoten bij de voltrekking van hun huwelijk een verschillende nationaliteit hebben, wordt het stelsel geregeld door de wet van de eerste echtelijke verblijfplaats (2)(3). (1) Zie Cass. 21 maart 2014, AR C.13.0021.F, AC 2014, nr. 229; Cass. 4 december 2009, AR C.08.0214.F, AC 2009, nr. 718; Cass. 5 mei 2008, AR C.06.0288.F, AC 2008, nr. 265; Cass. 10 april 1980, AC 1979-80, nr. 506, met concl. van Advocaat-generaal J. VELU in Bull. en Pas. 1980, I, 974. (2) Cass. 5 mei 2008, AR C.06.0288.F, AC 2008, nr. 265. (3) Art. 3, derde lid, Burgerlijk Wetboek, zoals van toepassing vóór de opheffing ervan door artikel 139, Wetboek IPR.

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS - Wettelijk stelsel - Element van vreemdelingschap - Toepasselijke wet
- Art. 3, derde lid Burgerlijk Wetboek

Iedere vraag of een persoon de nationaliteit van een Staat bezit, moet worden beantwoord overeenkomstig de wetgeving van deze Staat (1). (1) Art. 2, Verdrag Den Haag 12 april 1930 betreffende de wetsconflicten inzake nationaliteit, goedgekeurd bij Wet 20 januari 1939; bepaling thans overgenomen in artikel 3, § 1, Wetboek IPR.

NATIONALITEIT - Vraag of een persoon de nationaliteit van een staat bezit - Toepasselijke wet
- Art. 2 Verdrag van 's Gravenhage

Le régime matrimonial légal auquel sont soumis les époux mariés sans contrat, est si étroitement lié à l'institution du mariage que ce régime doit être considéré comme concernant l'état des personnes; lorsque les époux partagent une même nationale au moment de la célébration de leur mariage ce régime est soumis à la loi de la nationalité commune (1); lorsque les époux sont de nationalités différentes au moment de la célébration de leur mariage, ce régime est, soumis, à la loi du premier domicile conjugal (2)(3). (1) Voir Cass. 21 mars 2014, RG C.13.0021.F, Pas. 2014, n° 229; Cass. 4 décembre 2009, RG C.08.0214.F, Pas. 2009, n° 718; Cass. 5 mai 2008, RG C.06.0288.F, Pas. 2008, n° 265; Cass. 10 avril 1980, Pas. 1980, n° 506 avec concl. de M. Velu, avocat général. (2) Cass. 5 mai 2008, RG C.06.0288.F, Pas. 2008, n° 265. (3) Art. 3, al. 3, du Code civil, tel qu'il était applicable avant son abrogation par l'article 139 du Code de droit international privé.

REGIMES MATRIMONIAUX - Régime legal - Elément d'extranéité - Loi applicable
- Art. 3, al. 3 Code civil

Toute question relative au point de savoir si un individu possède la nationalité d'un Etat doit être résolue conformément à la législation de cet Etat (1). (1) Article 2 de la Convention de La Haye du 12 avril 1930 concernant certaines questions relatives aux conflits de lois sur la nationalité, approuvée par la loi du 20 janvier 1939; disposition actuellement reprise à l'article 3, § 1er, du Code de droit international privé.

NATIONALITE - Question de savoir si une personne à la nationalité d'un Etat - Loi applicable
- Art. 2 Convention de la Haye du 12 avril 1930

C.15.0360.N

9 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160609.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

NOTARIS - Openbare verkoop - Begrip - Formaliteiten
NOTARIS - Openbare verkoping - Verkoping zonder tussenkomst van een notaris

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

NOTAIRE - Vente publique - Notion - Formalités
NOTAIRE - Vente publique - Vente sans intervention d'un notaire

Een onder het monopolie van de notarissen vallende openbare verkoop in de zin van artikel 1, tweede lid, van de Wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt is een verkoop waarbij aan een publiek dat fysiek of virtueel wordt samengebracht de mogelijkheid wordt geboden om concurrentiële biedingen te doen, waarbij de een kennis heeft van het bod van de ander, zonder noodzakelijk te weten van wie het bod uitgaat of wie het bod heeft gedaan en waarbij van bij de aanvang duidelijk is dat het goed aan de hoogsteieder zal worden toegewezen of dat het zal worden ingehouden; de omstandigheid dat bepaalde formaliteiten moeten worden vervuld om toegelaten te worden tot de biedingen, ontnemt aan de verkoop niet zijn openbaar karakter (1). (1) Zie concl. OM.

NOTARIS - Openbare verkoop - Begrip - Formaliteiten
- Art. 1, tweede lid Wet 25 ventôse jaar XI op het notarisambt

Uit de omstandigheid dat artikel 1, tweede lid, van de Wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt, bepaalt dat, onder voorbehoud van de rechten van de openbare overheid, alleen notarissen bevoegd zijn om onroerende goederen, renten en hypothecaire schuldvorderingen openbaar te verkopen, volgt niet dat verkopen die geschieden zonder tussenkomst van een notaris geen openbare verkopen kunnen zijn in de zin van voormelde wetsbepaling (1). (1) Zie concl. OM.

NOTARIS - Openbare verkoping - Verkoping zonder tussenkomst van een notaris
- Art. 1, tweede lid Wet 25 ventôse jaar XI op het notarisambt

Une vente publique relevant du monopole des notaires au sens de l'article 1er, alinéa 2, de la loi du 16 mars 1803 contenant organisation du notariat est une vente par laquelle la possibilité est offerte à un public réuni physiquement ou virtuellement de faire des offres concurrentes, l'un ayant connaissance de l'offre de l'autre, sans savoir nécessairement de qui émane l'offre ou qui a fait l'offre et pour laquelle on sait dès le départ que le bien sera attribué à celui qui a fait l'offre la plus élevée ou qu'il sera retenu; la circonstance que certaines formalités doivent être remplies pour être autorisé à faire une offre, ne prive pas la vente de son caractère public (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

NOTAIRE - Vente publique - Notion - Formalités
- Art. 1er, al. 2 L. du 25 ventôse an XI contenant organisation du notariat

Il ne ressort pas de la circonstance que l'article 1er, alinéa 2 de la loi du 16 mars 1803 contenant organisation du notariat, dispose que sous réserve des droits de l'autorité publique, ont seuls qualité pour procéder aux ventes publiques d'immeubles, de rentes et de créances hypothécaires, que les ventes qui sont conclues sans l'intervention d'un notaire ne peuvent être des ventes publiques au sens de l'article précité (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

NOTAIRE - Vente publique - Vente sans intervention d'un notaire
- Art. 1er, al. 2 L. du 25 ventôse an XI contenant organisation du notariat

C.15.0365.F

6 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160506.3](#)

AC nr. ...

De rechter moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten onderzoeken en mag, ongeacht de omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de voor hem aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen mits hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen het bestaan hebben uitgesloten, enkel steunt op feiten die hem regelmatig zijn voorgelegd, het voorwerp van de vordering niet wijzigt; daarbij moet hij het recht van verdediging eerbiedigen (1). (1) Cass. 27 juni 2013, AR C.11.0508.F, AC 2013, nr. 399; Cass. 31 oktober 2013, AR C.13.0005.N, AC 2013, nr. 571.

RECHTBANKEN - Algemeen - Ambt van de rechter - Door de rechter vastgestelde feiten - Verplichting van de rechter

Le juge est tenu d'examiner la nature juridique des faits invoqués par les parties et, quelle que soit la qualification que celles-ci leur ont donnée, peut suppléer d'office aux motifs invoqués devant lui, dès lors qu'il n'élève aucune contestation dont les parties ont exclu l'existence, qu'il se fonde uniquement sur des faits régulièrement soumis à son appréciation et qu'il ne modifie pas l'objet de la demande; il doit, ce faisant, respecter les droits de la défense (1). (1) Cass. 27 juin 2013, RG C.11.0508.F, Pas. 2013, n°399; Cass. 31 octobre 2013, RG C.13.0005.N, Pas. 2013, n° 571.

TRIBUNAUX - Généralités - Office du juge - Faits constatés par le juge - Obligation du juge

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Strafvordering - Verjaring - Buitenvervolginstelling - Burgerrechtelijke vordering - Bevoegdheid

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Onderzoeksgerechten - Strafvordering - Verjaring - Buitenvervolginstelling - Burgerrechtelijke vordering

De beslissing tot buitenvervolginstelling van het onderzoeksgerecht wegens de verjaring van de strafvordering impliceert niet de verwerping van de burgerrechtelijke vordering (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Onderzoeksgerechten - Strafvordering - Verjaring - Buitenvervolginstelling - Burgerrechtelijke vordering

- Artt. 2244, 2246 en 2247 Burgerlijk Wetboek

Het onderzoeksgerecht, dat verklaart dat er geen grond tot vervolging bestaat wegens de verjaring van de strafvordering, is onbevoegd om zelf over de burgerrechtelijke vordering uitspraak te doen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN - Strafvordering - Verjaring - Buitenvervolginstelling - Burgerrechtelijke vordering - Bevoegdheid

Conclusions de l'avocat général Genicot.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Action publique - Prescription - Non-lieu - Action civile - Compétence

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Juridictions d'instruction - Action publique - Prescription - Non-lieu - Action civile

La décision de non-lieu de la juridiction d'instruction en raison de la prescription de l'action publique n'implique pas le rejet de l'action civile (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Juridictions d'instruction - Action publique - Prescription - Non-lieu - Action civile

- Art. 2244, 2246 et 2247 Code civil

La juridiction d'instruction, qui déclare n'y avoir lieu de poursuivre en raison de la prescription de l'action publique, est incompétente pour statuer elle-même sur l'action civile (1). (1) Voir les concl. du MP.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Action publique - Prescription - Non-lieu - Action civile - Compétence

De ontbinding van een wederkerig contract heeft tot gevolg dat de partijen opnieuw in dezelfde toestand moeten worden geplaatst als die waarin zij zich zouden bevonden hebben indien zij niet hadden gecontracteerd; deze restitutieverplichting strekt niet tot vergoeding van schade die de wederpartij heeft geleden.

OVEREENKOMST - Einde - Ontbinding van een wederkerig contract - Restitutieverplichting - Omvang

- Art. 1184 Burgerlijk Wetboek

Il résulte de la résolution d'un contrat synallagmatique que les parties doivent être replacées dans une situation identique à celle dans laquelle elles se seraient trouvées si elles n'avaient pas conclu de contrat; cette obligation de restitution ne tend pas à l'indemnisation du dommage subi par la partie adverse.

CONVENTION - Fin - Résolution d'un contrat synallagmatique - Obligation de restitution - Etendue

- Art. 1184 Code civil

Door het gevorderde deskundigenonderzoek te bevelen, nemen de appelrechters een eindbeslissing over een tussengeschild, waartegen cassatieberoep openstaat.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Bevelen deskundigenonderzoek - Eindbeslissing over een tussengeschild

- Art. 19, derde lid Gerechtelijk Wetboek

En ordonnant l'expertise demandée, les juges d'appel rendent une décision définitive sur un incident qui peut faire l'objet d'un pourvoi en cassation.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Expertise ordonnée - Décision définitive rendue sur un incident

- Art. 19, al. 3 Code judiciaire

In zoverre het middel de schending aanvoert van artikel 740 Gerechtelijk Wetboek, dat betrekking heeft op de mededeling aan de tegenpartij van de memories, nota's en stukken, houdt dat middel, dat het bestreden vonnis verwijt dat het de laattijdig op de griffie neergelegde conclusie niet uit het debat weert, zodoende geen verband met die wetsbepaling en is het, derhalve, niet ontvankelijk.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Kritiek op de beslissing om een laattijdig neergelegde conclusie niet uit het debat te weren

Dans la mesure où il invoque la violation de l'article 740 du Code judiciaire, qui concerne la communication des mémoires, notes et pièces à la partie adverse, le moyen, qui reproche au jugement attaqué de ne pas écarter des débats des conclusions tardivement déposées au greffe, est étranger à cette disposition légale et est, partant, irrecevable.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Critique de la décision de ne pas écarter des débats des conclusions tardivement déposées

De opzet van artikel 747, § 2, Gerechtelijk Wetboek is niet dat de partij die nalaat binnen de aldus bepaalde termijn een conclusie neer te leggen, hierdoor noodzakelijkerwijs het recht verbeurt om binnen een latere termijn een conclusie neer te leggen; de rechter mag echter op vordering van een tegenpartij een deloyale proceshouding straffen en op die grond een conclusie uit het debat weren (1). (1) Cass. 4 december 2008, AR C.07.0364.F, AC 2008, nr. 697.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Artikel 747, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek - Opzet - Na het verstrijken van de termijnen neergelegde conclusie - Gevolg - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 747, § 2 Gerechtelijk Wetboek

L'économie de l'article 747, § 2, du Code judiciaire n'est pas de priver nécessairement la partie qui néglige de déposer des conclusions dans le délai ainsi fixé du droit de déposer des conclusions dans un délai ultérieur; toutefois, à la demande d'une autre partie, le juge peut sanctionner un comportement procédural déloyal et, par ce motif, écarter des conclusions des débats (1). (1) Cass. 4 décembre 2008, RG C.07.0364.F, Pas. 2008, n° 697.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Article 747, § 2, du Code judiciaire - Economie - Conclusions déposées après l'expiration des délais - Conséquence - Pouvoir du juge

- Art. 747, § 2 Code judiciaire

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS - Wijziging van het huwelijksvermogensstelsel - Aard van de wijziging - Tegenwerping van de bedongen wijzigingen aan derden - Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad

Uit de samenhang van de artikelen 1319, 1°, Gerechtelijk Wetboek en 1396, eerste lid, Burgerlijk Wetboek en de wetsgeschiedenis blijkt dat wijzigingen van het huwelijksvermogensstelsel die niet tot gevolg hebben dat het vorige stelsel wordt vereffend of dat de bestaande samenstelling van de vermogens wordt gewijzigd, niet in het Belgisch Staatsblad moeten worden bekendgemaakt om aan derden te kunnen worden tegengeworpen (1). (1) Zie concl. OM.

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS - Wijziging van het huwelijksvermogensstelsel - Aard van de wijziging - Tegenwerping van de bedongen wijzigingen aan derden - Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad

- Art. 1319, 1° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1396, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

REGIMES MATRIMONIAUX - Modification du regime matrimonial - Nature de la modification - Opposition des modifications conventionnelles aux tiers - Publication au Moniteur belge

Il résulte de la combinaison des articles 1319, 1° du Code judiciaire et 1396, alinéa 1er du Code civil et de la genèse de la loi que les modifications apportées au régime matrimonial qui n'ont pas pour conséquence que le régime antérieur a été liquidé ou que la composition existante des patrimoines a été modifiée, ne doivent pas être publiées au Moniteur belge pour pouvoir être opposées aux tiers (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

REGIMES MATRIMONIAUX - Modification du regime matrimonial - Nature de la modification - Opposition des modifications conventionnelles aux tiers - Publication au Moniteur belge

- Art. 1319, 1° Code judiciaire

- Art. 1396, al. 1er Code civil

Noch uit de artikelen 22 van de Grondwet en 8.1 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, die de eerbiediging van het privé- en gezinsleven waarborgen, noch uit artikel 10 van voornoemd verdrag, dat het recht om te huwen waarborgt, volgt dat de toepassing van artikel 146bis van het Burgerlijk Wetboek zou worden geweerd of dat de beoordeling die voor de toepassing van dat artikel vereist is, zou worden gewijzigd wanneer uit het geheel van de omstandigheden waarop volgens voornoemd artikel acht moet worden geslagen, blijkt dat de huwelijkskandidaten daadwerkelijk hebben samengewoond en een kind hebben gekregen.

GRONDWET - Art. 10 - Huwelijk - Weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand om het huwelijk te voltrekken - Voorgescreven voorwaarden voor het aangaan van het huwelijk - Tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap

- Artt. 8.1 en 10 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 22 Grondwet 1994

- Artt. 146bis, en 167, eerste lid Burgerlijk Wetboek

HUWELIJK - Weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand om het huwelijk te voltrekken - Voorgescreven voorwaarden voor het aangaan van het huwelijk - Tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap

- Artt. 8.1 en 10 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 22 Grondwet 1994

- Artt. 146bis, en 167, eerste lid Burgerlijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Artikel 8.1 - Huwelijk - Weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand om het huwelijk te voltrekken - Voorgescreven voorwaarden voor het aangaan van het huwelijk - Tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap

- Artt. 8.1 en 10 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 22 Grondwet 1994

- Artt. 146bis, en 167, eerste lid Burgerlijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 10 - Huwelijk - Weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand om het huwelijk te voltrekken - Voorgescreven voorwaarden voor het aangaan van het huwelijk - Tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap

- Artt. 8.1 en 10 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 22 Grondwet 1994

- Artt. 146bis, en 167, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Il ne résulte ni des articles 22 de la Constitution et 8, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, qui garantissent le respect de la vie privée et familiale, ni de l'article 10 de cette convention, qui consacre le droit au mariage, que l'application de l'article 146bis du Code civil serait écartée, ou que l'appréciation que requiert son application serait modifiée, lorsqu'il apparaît, parmi les circonstances à la combinaison desquelles cette disposition prescrit d'avoir égard, que les candidats au mariage ont effectivement cohabité et ont eu un enfant.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Mariage - Refus de célébrer de mariage par l'officier de l'état civil - Conditions prescrites pour contracter mariage - Création d'une communauté de vie durable

- Art. 8, § 1er, et 10 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 22 Constitution 1994

- Art. 146bis, et 167, al. 1er Code civil

MARIAGE - Refus de célébrer de mariage par l'officier de l'état civil - Conditions prescrites pour contracter mariage - Création d'une communauté de vie durable

- Art. 8, § 1er, et 10 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 22 Constitution 1994

- Art. 146bis, et 167, al. 1er Code civil

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Article 8, § 1er - Mariage - Refus de célébrer de mariage par l'officier de l'état civil - Conditions prescrites pour contracter mariage - Création d'une communauté de vie durable

- Art. 8, § 1er, et 10 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 22 Constitution 1994

- Art. 146bis, et 167, al. 1er Code civil

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 10 - Mariage - Refus de célébrer de mariage par l'officier de l'état civil - Conditions prescrites pour contracter mariage - Création d'une communauté de vie durable

- Art. 8, § 1er, et 10 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 22 Constitution 1994

- Art. 146bis, et 167, al. 1er Code civil

Het bij wijze van overgangsregeling door artikel 35, lid 2, van de wet van 14 mei 1981 tot wijziging van het erfrecht van de langstlevende echtgenoot ingesteld vermoeden geldt enkel wanneer de echtgenoten elkaar hebben begiftigd met het ten tijde van de begiftiging grootste beschikbaar gedeelte of de hoegrootheid van hun gift hebben bepaald op het alsdan grootste beschikbaar gedeelte, hetzij een vierde in volle eigendom en een vierde in vruchtgebruik.

ERFENISSEN - Begiftiging langstlevende echtgenoot - Wet tot wijziging van het erfrecht van de langstlevende echtgenoot - Overgangsregeling - Artikel 35, tweede lid - Door de wet ingesteld vermoeden

- Art. 1094 Burgerlijk Wetboek

- Art. 35, tweede lid Wet 14 mei 1981 tot wijziging van het erfrecht van de langstlevende echtgenoot

La présomption instaurée par l'article 35, alinéa 2 de la loi du 14 mai 1981 modifiant les droits successoraux du conjoint survivant, à titre de régime transitoire, vaut uniquement lorsque les époux se sont fait donation réciproque de la plus forte quotité disponible au moment de la donation ou ont déterminé l'étendue de leur donation en fonction de la plus grande quotité disponible à l'époque, soit un quart en pleine propriété et un quart en usufruit.

SUCCESSION - Conjoint survivant donataire - Loi du 14 mai 1981 modifiant les droits successoraux du conjoint survivant - Régime transitoire - Article 35, alinéa 2 - Présomption instaurée par la loi

- Art. 1094 Code civil

- Art. 35, al. 2 L. du 14 mai 1981

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Verlies van een kans - Waarschijnlijk voordeel

Wanneer de schade bestaat in het verlies van een kans om een verhoopt voordeel te verkrijgen, staat die schade vast wanneer het verlies, dat in een oorzakelijk verband tot de schuld staat, betrekking heeft op een waarschijnlijk voordeel; de onzekerheid of het voordeel bij gebrek aan schuld wel kan worden verkregen, sluit het waarschijnlijk karakter van dat voordeel niet uit (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Verlies van een kans - Waarschijnlijk voordeel

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Perte d'une chance - Avantage probable

Lorsque le dommage consiste en la perte d'une chance d'obtenir un avantage espéré, ce dommage est certain lorsque la perte, en relation causale avec la faute, porte sur un avantage probable; le défaut de certitude quant à l'obtention de l'avantage en l'absence de la faute n'exclut pas son caractère probable (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Perte d'une chance - Avantage probable

- Art. 1382 et 1383 Code civil

De hoofdschuldeiser, in wiens rechten de borg in de plaats gesteld meent te zijn, kan zich t.a.v. die borg op de lopende rente beroepen zolang het dividend niet door de boedel is betaald, om zich tegen de indeplaatsstelling van die borg te verzetten.

FAILLISSEMENT, FAILLISEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Allerlei - Indeplaatsstelling - Gedeeltelijke betaling door een borg - Hoofdschuldeiser - Verzet tegen de indeplaatsstelling van de borg - Grond

- Art. 1252 Burgerlijk Wetboek

A l'égard de la caution qui se prétend subrogée dans les droits du créancier principal, ce dernier peut se prévaloir du cours des intérêts jusqu'au moment du paiement du dividende par la masse pour s'opposer à la subrogation de ladite caution.

FAILLITE ET CONCORDATS - Divers - Subrogation - Payement partiel par une caution - Créancier principal - Opposition à la subrogation de la caution - Motif

- Art. 1252 Code civil

- Art. 23 Wet 8 augustus 1997

INDEPLAATSSTELLING - Gedeeltelijke betaling door een borg - Faillissement - Hoofdschuldeiser - Verzet tegen de indeplaatsstelling van de borg - Grond

- Art. 1252 Burgerlijk Wetboek

- Art. 23 Wet 8 augustus 1997

Uit artikel 23 van de Faillissementswet van 8 augustus 1997 volgt dat de rente enkel ophoudt te lopen t.a.v. de boedel en niet t.a.v. de gefailleerde of de borg van die gefailleerde.

BORGTUCHT - Faillissement - Niet-gewaarborgde schuldvordering - Lopende rente - Gevolgen voor de personen

- Art. 23 Wet 8 augustus 1997

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Personen - Niet-gewaarborgde schuldvordering - Lopende rente

- Art. 23 Wet 8 augustus 1997

Het recht van voorrang van de schuldeiser blijft bestaan zolang zijn schuldvordering op de hoofdschuldenaar niet geheel is betaald.

INDEPLAATSSTELLING - Gedeeltelijke betaling door een borg - Gevolgen voor het recht van voorrang van de schuldeiser

- Art. 1252 Burgerlijk Wetboek

Het recht van voorrang van de schuldeiser blijft bestaan zolang zijn schuldvordering op de hoofdschuldenaar niet geheel is betaald.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Indeplaatsstelling - Gedeeltelijke betaling door een borg - Gevolgen voor het recht van voorrang van de schuldeiser

- Art. 1252 Burgerlijk Wetboek

Wanneer een borg zijn schuld jegens de schuldeiser slechts gedeeltelijk betaalt, hebben noch de verjaring van het recht van de schuldeiser op het onbetaalde gedeelte van die schuldvordering noch het verval van zijn recht om tegen de borg op te treden wegens niet-aangifte van zijn schuldvordering, overeenkomstig artikel 53 van de Franse wet van 25 januari 1985 "relative au redressement et à la liquidation judiciaire des entreprises", een weerslag op het recht van voorrang van de schuldeiser, wiens schuldvordering niet geheel is betaald, op zijn hoofdschuldenaar.

INDEPLAATSSTELLING - Gedeeltelijke betaling door een borg - Recht van voorrang van de schuldeiser - Verjaring van het recht van de schuldeiser op het onbetaalde gedeelte van zijn schuldvordering - Verval van het recht om tegen de borg op te treden

- Art. 1252 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Indeplaatsstelling - Gedeeltelijke betaling door een borg - Recht van voorrang van de schuldeiser - Verjaring van het recht van de schuldeiser op het onbetaalde gedeelte van zijn schuldvordering - Verval van het recht om tegen de borg op te treden

- Art. 23 L. du 8 août 1997 sur les faillites

SUBROGATION - Payement partiel par une caution - Faillite - Créancier principal - Opposition à la subrogation de la caution - Motif

- Art. 1252 Code civil

- Art. 23 L. du 8 août 1997 sur les faillites

Il suit de l'article 23 de la loi du 8 août 1997 que le cours des intérêts n'est arrêté qu'à l'égard de la masse et non à l'égard du failli ni à l'égard de la caution de celui-ci.

CAUTIONNEMENT - Faillite - Créance non garantie - Cours des intérêts - Effets sur les personnes

- Art. 23 L. du 8 août 1997 sur les faillites

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Personnes - Créance non garantie - Cours des intérêts

- Art. 23 L. du 8 août 1997 sur les faillites

Le droit de préférence du créancier subsiste aussi longtemps qu'il n'a pas été intégralement payé de sa créance à l'égard du débiteur principal.

SUBROGATION - Payement partiel par une caution - Effet sur le droit de préférence du créancier

- Art. 1252 Code civil

Le droit de préférence du créancier subsiste aussi longtemps qu'il n'a pas été intégralement payé de sa créance à l'égard du débiteur principal.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Subrogation - Payement partiel par une caution - Effet sur le droit de préférence du créancier

- Art. 1252 Code civil

Lorsqu'une caution n'effectue qu'un paiement partiel de sa dette envers le créancier, ni la prescription du droit du créancier sur la partie impayée de cette créance ni la forclusion de son droit d'agir contre la caution pour défaut de déclaration de sa créance conformément à l'article 53 de la loi française du 25 janvier 1985 relative au redressement et à la liquidation judiciaire des entreprises, n'ont d'incidence sur le droit de préférence du créancier qui n'a pas été intégralement payé de sa créance à l'égard de son débiteur principal.

SUBROGATION - Payement partiel par une caution - Droit de préférence du créancier - Prescription du droit du créancier sur la partie impayée de la créance - Forclusion du droit d'agir contre la caution

- Art. 1252 Code civil

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Subrogation - Payement partiel par une caution - Droit de préférence du créancier - Prescription du droit du créancier sur la partie impayée de la créance - Forclusion du droit d'agir contre la caution

C.15.0406.N

30 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160930.2](#)

AC nr. ...

De beslagrechter die oordeelt over een beslag heeft niet de macht om ten gronde te oordelen over een door de beslaglegger ingestelde pauliaanse vordering; de omstandigheid dat de beslagrechter deel uitmaakt van de rechtbank van eerste aanleg die over een voorwaardelijke volheid van bevoegdheid beschikt, doet daaraan geen afbreuk.

BESLAG - Bewarend beslag - Pauliaanse rechtsvordering - Beslagrechter - Bevoegdheid

- Artt. 1395 en 1489 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1167 Burgerlijk Wetboek

PAULIAANSE RECHTSVORDERING - Bewarend beslag - Beslagrechter - Bevoegdheid

- Artt. 1395 en 1489 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1167 Burgerlijk Wetboek

De beslagrechter kan machtiging verlenen tot het leggen van bewarend beslag op goederen die door de schuldenaar werden overgedragen aan een derde met miskenning van de rechten van de schuldeiser; hiertoe dient de beslagrechter na te gaan of prima facie aan de voorwaarden van artikel 1167 Burgerlijk Wetboek is voldaan (1). (1) Zie E. DIRIX en K. BROECKX, Beslag, in APR, 2001, 84, nr. 114; E. DIRIX, "Bewarend beslag en kantmelding van de pauliaanse vordering" (noot onder Antwerpen 4 januari 1993), RW 1993-94, 199.

BESLAG - Bewarend beslag - Pauliaanse rechtsvordering - Beslagrechter - Opdracht

- Art. 1413 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1167 Burgerlijk Wetboek

PAULIAANSE RECHTSVORDERING - Bewarend beslag - Beslagrechter - Opdracht

- Art. 1413 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1167 Burgerlijk Wetboek

Het komt de beslagrechter bij de beslechting van geschillen over de regelmatigheid van de rechtspleging van bewarend beslag niet toe om over het geschil ten gronde te beslissen, maar hij dient, wanneer hij kennis dient te nemen van de incidentele geschillen die moeten worden beslecht om uitspraak te kunnen doen over de bij hem aanhangige vordering, noodzakelijk de door de partijen aangevoerde rechten aan een voorlopig onderzoek te onderwerpen en hij dient bijgevolg kennis te nemen van het bodemgeschil, zonder evenwel de bodemrechter te binden (1). (1) Zie Cass. 11 mei 1995, AR C.93.0315.F, AC 1995, nr. 233.

BESLAG - Bewarend beslag - Geschillen over de regelmatigheid -

3/12/2019

Le juge des saisies qui se prononce sur une saisie n'a pas le pouvoir de se prononcer au fond sur l'action paulienne introduite par la personne effectuant la saisie; la circonstance que le juge des saisies fait partie du tribunal de première instance qui dispose d'une plénitude de compétence conditionnelle, n'y déroge pas.

SAISIE - Saisie conservatoire - Action paulienne - Juge des saisies - Compétence

- Art. 1395 et 1489 Code judiciaire

- Art. 1167 Code civil

ACTION PAULIENNE - Saisie conservatoire - Juge des saisies - Compétence

- Art. 1395 et 1489 Code judiciaire

- Art. 1167 Code civil

Le juge des saisies peut autoriser de saisir conservatoirement les biens qui ont été cédés par le débiteur à un tiers en violation des droits du créancier; à cette fin, le juge des saisies doit examiner si les conditions de l'article 1167 du Code civil sont réunies prima facie (1). (1) Voir E. DIRIX et K. BROECKX, Beslag in APR, 2001, 84; E. DIRIX, « Bewarend beslag en kantmelding van de pauliaanse vordering » (note sous Anvers 4 janvier 1993), RW 1993-94, 199.

SAISIE - Saisie conservatoire - Action paulienne - Juge des saisies - Mission

- Art. 1413 Code judiciaire

- Art. 1167 Code civil

ACTION PAULIENNE - Saisie conservatoire - Juge des saisies - Mission

- Art. 1413 Code judiciaire

- Art. 1167 Code civil

Il n'appartient pas au juge des saisies lors du règlement des litiges sur la régularité de la procédure de saisie conservatoire de statuer sur le fond du litige mais il est tenu, lorsqu'il doit prendre connaissance des litiges incidents qui doivent être tranchés pour pouvoir se prononcer sur la demande dont il est saisi, de soumettre nécessairement les droits invoqués par les parties à un examen provisoire et il est, dès lors, tenu de connaître du fond du litige, sans que le juge du fond soit toutefois lié par sa décision (1). (1) Voir Cass. 11 mai 1995, RG C 93.0315.N, Pas. 1995, n° 233.

SAISIE - Saisie conservatoire - Litige quant à la régularité - Juge

P. 144/637

C.15.0407.F

13 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160513.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Allerlei -
Rechtsplegingsvergoeding - Wraking - Partij
RECHTSPLEGINGSVERGOEDING - Wraking - Partij
WRAKING - Rechtsplegingsvergoeding - Partij

Wanneer, volgens artikel 838, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, de wraking wordt verworpen, is een partij die in haar opmerkingen is gehoord en niet de verzoeker tot wraking is, niet een partij die in het gelijk is gesteld in de zin van artikel 1022, eerste lid, van dat wetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING - Wraking - Partij
- Artt. 838, tweede lid, 1018, eerste lid, 6°, en 1022, 1° Gerechtelijk Wetboek
WRAKING - Rechtsplegingsvergoeding - Partij
- Artt. 838, tweede lid, 1018, eerste lid, 6°, en 1022, 1° Gerechtelijk Wetboek
GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Allerlei -
Rechtsplegingsvergoeding - Wraking - Partij
- Artt. 838, tweede lid, 1018, eerste lid, 6°, en 1022, 1° Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Divers - Indemnité de
procédure - Récusation - Partie
INDEMNITE DE PROCEDURE - Récusation - Partie
RECUSATION - Indemnité de procédure - Partie

Suivant l'article 838, alinéa 2, du Code judiciaire, lorsque la récusation est rejetée, une partie entendue, autre que le demandeur en récusation, n'est pas une partie ayant obtenu gain de cause au sens de l'article 1022, alinéa 1er du même Code (1). (1) Voir concl. du MP.

INDEMNITE DE PROCEDURE - Récusation - Partie
- Art. 838, al. 2, 1018, al. 1er, 6°, et 1022, 1° Code judiciaire
RECUSATION - Indemnité de procédure - Partie
- Art. 838, al. 2, 1018, al. 1er, 6°, et 1022, 1° Code judiciaire
FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Divers - Indemnité de
procédure - Récusation - Partie
- Art. 838, al. 2, 1018, al. 1er, 6°, et 1022, 1° Code judiciaire

C.15.0409.F

24 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161124.8](#)

AC nr. ...

De beperking tot zes maanden berekend over de terugbetaalde som en naar de in de overeenkomst bepaalde rentevoet geldt voor elke vergoeding die wordt gevorderd door de geldschieter in geval van vervroegde gehele of gedeeltelijke terugbetaling van een lening op interest.

LENING - Investeringskrediet - Verbod tot vrijwillige teruggave -
Verzoek om vervroegde terugbetaling - Overeenkomst tegen
betaling van een vergoeding - Beperking
- Art. 1907bis Burgerlijk Wetboek

La limitation à six mois d'intérêts calculés sur la somme remboursée au taux fixé par la convention s'applique à toute indemnité réclamée par le prêteur en cas de remboursement anticipé total ou partiel d'un prêt à intérêt.

PRET - Crédit d'investissement - Interdiction de remboursement
volontaire - Demande de remboursement anticipé - Accord
moyennant payement d'une indemnité - Limitation
- Art. 1907bis Code civil

C.15.0410.F

13 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160513.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen -
Verstekvonnis - Verval - Toepassing - Vonnis geacht op
tegenspraak te zijn gewezen

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Jugement
par défaut - Déchéance - Application - Jugement réputé
contradictoire

Uit de aard van artikel 806 van het Gerechtelijk Wetboek volgt dat het enkel kan worden toegepast op de vonnissen waartegen verzet kan worden gedaan; voornoemd artikel is bijgevolg niet van toepassing op vonnissen die geacht worden op tegenspraak te zijn gewezen krachtens artikel 751, §1, eerste lid, van dat wetboek (1)(2)(3). (1) Zie Cass. 30 maart 2001, AR C.99.0249.N, AC 2001, nr. 188. (2) Artikel 751 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals het van toepassing was vóór de opheffing ervan bij artikel 14 van de wet van 26 april 2007 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het bestrijden van de gerechtelijke achterstand. (3) Artikel 806 Gerechtelijk Wetboek, zoals het van toepassing was vóór de vervanging ervan bij artikel 20 van de wet van 19 oktober 2015 houdende wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse bepalingen inzake justitie.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Verstekvonnissen - Verval - Toepassing - Vonnissen geacht op tegenspraak te zijn gewezen
- Artt. 751, § 1, eerste lid, en 806 Gerechtelijk Wetboek

Il suit de la nature de l'article 806 du Code judiciaire qu'il n'a vocation à s'appliquer qu'aux jugements qui sont susceptibles d'opposition; partant, il ne s'applique pas aux jugements réputés contradictoires en vertu de l'article 751, § 1er, alinéa 1er, du même Code (1)(2)(3). (1) Voir Cass. 30 mars 2001, RG C.99.0249.N, Pas. 2001, p. 548, n° 188. (2) Art. 751 du C. jud., tel que d'application avant son abrogation par l'art. 14 de la loi du 26 avril 2007 modifiant le Code judiciaire en vue de lutter contre l'arriéré judiciaire. (3) Art. 806 du C. jud., tel que d'application avant son remplacement par l'art. 20 de la loi du 19 octobre 2015 modifiant le droit de la procédure civile et portant des dispositions diverses en matière de justice.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Jugement par défaut - Déchéance - Application - Jugement réputé contradictoire
- Art. 751, § 1er, al. 1er, et 806 Code judiciaire

C.15.0413.N

25 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160425.1](#)

AC nr. ...

Het bedrag van de onderhoudsuitkering die tijdens een echtscheidingsprocedure door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg op grond van artikel 1280 (oud) Gerechtelijk Wetboek wordt toegekend, moet worden vastgesteld met inachtneming van de behoeften en de inkomsten van elk der echtgenoten; aangezien de in artikel 213 Burgerlijk Wetboek bepaalde hulpverplichting tussen echtgenoten voortduurt tijdens de echtscheidingsprocedure, moet de uitkering niet worden geraamd in verhouding tot de levensstijl van de echtgenoten tijdens het samenleven, maar wel zodanig dat de uitkeringsgerechtigde echtgenoot in staat is de levensstijl aan te houden die hij zou gehad hebben indien er geen scheiding was geweest.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Voorlopige maatregelen - Echtgenoot - Onderhoudsuitkering - Vaststelling - Behoeft
LEVENSONDERHOUD - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Echtscheidingsprocedure - Voorlopige maatregelen - Echtgenoot - Onderhoudsuitkering - Vaststelling - Behoeft

Le montant de la pension alimentaire allouée au cours d'une instance en divorce par le président du tribunal de première instance, sur la base de l'article 1280 (ancien) du Code judiciaire, doit être fixé en tenant compte des besoins et des ressources de chacun des époux; étant donné que le devoir de secours entre époux prévu à l'article 213 du Code judiciaire perdure durant la procédure en divorce, la pension doit être évaluée non pas en fonction du train de vie des époux durant la vie commune, mais de manière à permettre à l'époux bénéficiaire de mener le train de vie qui serait le sien s'il n'y avait pas eu de séparation.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Mesures provisoires - Conjoint - Pension alimentaire - Fixation - Besoin
ALIMENTS - Divorce et séparation de corps - Procédure en divorce - Mesures provisoires - Conjoint - Pension alimentaire - Fixation - Besoin

C.15.0414.N

30 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160630.17](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

CASSATIEMIDDELEN - Algemeen - Overname van de bewoordingen van de akte - Te voegen stuk - Ontvankelijkheid - Bewijskracht van de akten - Miskennen

VERBINTENIS - Opschortende voorwaarde - Bedongen in het
3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

MOYEN DE CASSATION - Généralités - Reproduction des termes de l'acte - Pièce à joindre - Recevabilité - Foi due aux actes - Violation

OBLIGATION - Condition suspensive - Stipulée dans l'intérêt

P. 146/637

Het middel dat is afgeleid uit de miskening van de bewijskracht van een akte, is niet ontvankelijk wanneer de bestreden beslissing de bewoordingen van die akte niet overneemt en de eisers aan het Hof geen eensluidend verklaard afschrift van die akte overleggen (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEMIDDELEN - Algemeen - Bewijskracht van de akten - Miskening - Overname van de bewoordingen van de akte - Te voegen stuk - Ontvankelijkheid

- Artt. 1319, 1320 en 1322 *Gerechtelijk Wetboek*

Wanneer de opschortende voorwaarde in het uitsluitend belang van één van de partijen is bedongen, vermag die partij, hangende de voorwaarde, daarvan afstand te doen (1). (1) Zie concl. OM.

VERBINTENIS - Opschortende voorwaarde - Bedongen in het uitsluitend belang van één van de partijen - Afstand door die partij

- Art. 1181 *Burgerlijk Wetboek*

Le moyen qui se déduit de la violation de la foi due à un acte, est irrecevable lorsque la décision attaquée ne reprend pas les termes de cet acte et que les demandeurs ne remettent pas à la Cour une copie certifiée conforme de cet acte (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

MOYEN DE CASSATION - Généralités - Foi due aux actes - Violation - Reproduction des termes de l'acte - Pièce à joindre - Recevabilité

- Art. 1319, 1320 et 1322 *Code judiciaire*

Lorsque la condition suspensive est stipulée dans l'intérêt exclusif d'une des parties, cette partie peut, y renoncer, alors que la condition est encore pendante (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

OBLIGATION - Condition suspensive - Stipulée dans l'intérêt exclusif d'une des parties - Désistement par cette partie

- Art. 1181 *Code civil*

C.15.0415.F

13 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160513.5](#)

AC nr. ...

De bestuurder, in de zin van artikel 29bis van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, is de persoon die het motorrijtuig bestuurt op het ogenblik van het ongeval, namelijk de persoon die, op dat ogenblik, de meesterschap erover heeft (1). (1) Zie Cass. 18 mei 2012, AR C.11.0628.F - C.11.0791.F, AC 2012, nr. 314, met concl. van advocaat-generaal Genicot in Pas. 2012; Cass. 19 juni 2015, AR C.14.0403.N - C.14.0474.N, AC 2015, nr.419; Cass. 7 september 2015, AR C.14.0209.F, AC 2015, nr 489.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Artikel 29bis - Bestuurder

- Art. 29bis *Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen*

Au sens de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, le conducteur est la personne qui conduit le véhicule automoteur au moment de l'accident, c'est-à-dire celle qui, à ce moment, en a la maîtrise (1). (1) Voir Cass. 18 mai 2012, RG C.11.0628.F – C.11.0791.F, Pas. 2012, n° 314, avec concl. de M. GÉNICOT, avocat général; Cass.19 juin 2015, RG C.14.0403.N – C.14.0474.N, Pas. 2015, n° 419 et Cass. 7 septembre 2015, RG C.14.0209.F, Pas. 2015, n° 489.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Article 29bis - Conducteur

- Art. 29bis *L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs*

C.15.0418.F

10 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160610.4](#)

AC nr. ...

Een conclusie die enkel tot doel heeft de vragen te beantwoorden die het hof van beroep op een pleitzitting heeft gesteld en die niet preciseert dat zij de eerder neergelegde conclusie ongedaan maakt of vervangt, is geen samenvattende conclusie.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Syntheseconclusie

- Art. 748bis *Gerechtelijk Wetboek*

3/12/2019

Des conclusions qui ont pour seul objet de répondre aux questions posées par la cour d'appel lors d'une audience de plaidoiries, et qui ne précisent ni qu'elles annulent ni qu'elles remplacent les conclusions précédemment déposées, ne constituent pas des conclusions de synthèse.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Conclusions de synthèse

- Art. 748bis *Code judiciaire*

P. 147/637

De handel met voorwetenschap wordt, tot bewijs van het tegendeel, vermoed het karakter te hebben van een onverschuldigd voordeel dat uit informatie wordt gehaald waarvan men voorkennis heeft, ten nadele van derden die daarvan geen weet hebben, en zodoende de integriteit van de financiële markten en het vertrouwen van de investeerders aan te tasten.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Handel met voorwetenschap - Vermoeden - Voorwerp - Aard
- Art. 25, § 1, 1° Wet 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties
BEURS - Handel met voorwetenschap - Vermoeden - Voorwerp - Aard
- Art. 25, § 1, 1° Wet 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

Wanneer de persoon die voorkennis heeft, aantoonbaar dat die kennis zijn gedrag niet objectief heeft kunnen beïnvloeden, keert hij het vermoeden van gebruik van die informatie om.

BEURS - Handel met voorwetenschap - Vermoeden - Voorwerp - Aard - Omkering van het vermoeden
- Art. 25, § 1, 1° Wet 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties
BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Handel met voorwetenschap - Vermoeden - Voorwerp - Aard - Omkering van het vermoeden
- Art. 25, § 1, 1° Wet 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

L'opération d'initié est présumée, jusqu'à preuve du contraire, revêtir le caractère d'un avantage indu tiré d'une information privilégiée au détriment de tiers qui n'en ont pas connaissance et porter, ainsi, atteinte à l'intégrité des marchés financiers ainsi qu'à la confiance des investisseurs.

PREUVE - Matière civile - Présomptions - Opération d'initié - Présomption - Objet - Nature
- Art. 25, § 1er, 1° L. du 2 août 2002
BOURSE - Opération d'initié - Présomption - Objet - Nature
- Art. 25, § 1er, 1° L. du 2 août 2002

Le détenteur de l'information privilégiée qui démontre que la connaissance de celle-ci n'a pas pu objectivement influencer son comportement renverse la présomption d'utilisation de cette information.

BOURSE - Opération d'initié - Présomption - Objet - Nature - renversement de la présomption
- Art. 25, § 1er, 1° L. du 2 août 2002
PREUVE - Matière civile - Présomptions - Opération d'initié - Présomption - Objet - Nature - renversement de la présomption
- Art. 25, § 1er, 1° L. du 2 août 2002

C.15.0423.F

3 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160603.1](#)

AC nr. ...

De verrijking is niet zonder oorzaak wanneer het vermogensaccres van de verrijkte zijn oorsprong vindt in een overeenkomst tussen de verarmde en de verrijkte; daaruit volgt niet dat een overeenkomst tussen de verarmde en de verrijkte die dat accres verantwoordt, enkel een oorzaak van de verrijking uitmaakt indien de verarmde, door die overeenkomst, heeft ingestemd met een definitieve vermogensverschuiving ten voordele van de verrijkte.

VERRIJKING ZONDER OORZAAK - Gevolg - Voorwaarde - Definitieve vermogensverschuiving ten voordele van de verrijkte - Geen instemming van de verarmde - Vermogensaccres van de verrijkte - Overeenkomst tussen de verrijkte en de verarmde

Het algemeen rechtsbeginsel van de verrijking zonder oorzaak vereist de voorwaarde van het ontbreken van oorzaak van de verarming en van de verrijking.

VERRIJKING ZONDER OORZAAK - Syntheseconclusie

L'enrichissement n'est pas sans cause lorsque l'accroissement du patrimoine de l'enrichi trouve sa justification dans un contrat entre l'appauvri et l'enrichi; il n'en résulte pas qu'un contrat entre l'appauvri et l'enrichi justifiant cet accroissement ne constitue une cause de l'enrichissement que si l'appauvri a, par ce contrat, marqué son accord sur un glissement de patrimoine définitif au profit de l'enrichi.

ENRICHISSEMENT SANS CAUSE - Conséquence - Condition - Glissement définitif de patrimoine au profit de l'enrichi - Absence d'accord de l'appauvri - Accroissement du patrimoine de l'enrichi - Contrat entre l'enrichi et l'appauvri

Le principe général du droit de l'enrichissement sans cause requiert la condition d'absence de cause de l'appauvrissement et de l'enrichissement.

ENRICHISSEMENT SANS CAUSE - Conclusions de synthèse

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 15, § 2, 2, a) - Begrip

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 18 - Begrip

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 2, § 1, leden d) en e) - Begrip

SCHIP, SCHEEPVAART - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 14, leden a) en b) - Artikel 18 - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 2, § 1, leden d) en e) - Begrip

SCHIP, SCHEEPVAART - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 1, c) - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 18 - Begrip

SCHIP, SCHEEPVAART - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 9 - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 15, § 2, 2, a) - Begrip

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Gevolgen van internationale normen - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 9 - Begrip

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Gevolgen van internationale normen - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 1, c) - Begrip

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Gevolgen van internationale normen - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 14, leden a) en b) - Artikel 18 - Begrip

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 15, § 2, 2, a) - Notion

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 18 - Notion

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 2, § 1er, alinéas d) et e) - Notion

NAVIRE. NAVIGATION - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 14, alinéas a) et b) - Article 18 - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 2, § 1er, alinéas d) et e) - Notion

NAVIRE. NAVIGATION - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 1er, c) - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 18 - Notion

NAVIRE. NAVIGATION - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 9 - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 15, § 2, 2, a) - Notion

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Effets des normes internationales - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 9 - Notion

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Effets des normes internationales - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 1er, c) - Notion

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Effets des normes internationales - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 14, alinéas a) et b) - Article 18 - Notion

De vorderingen betreffende de maatregelen van artikel 14, leden a) en b), van de wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart stemmen overeen met de vorderingen vermeld in artikel 2, §1, leden d) en e), van het Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen, opgemaakt te Londen op 19 november 1976; uit artikel 1, c), van voormelde wet volgt dat deze vorderingen, voor wat de zeevaartuigen betreft, uitgesloten zijn van toepassing van de aansprakelijkheidsbeperking, zoals die door dit Verdrag geregeld is; uit artikel 18 van die wet en de wetsgeschiedenis blijkt evenwel dat de wetgever deze vorderingen, betreffende de zeevaartuigen, aan een eigen regeling van aansprakelijkheidsbeperking heeft onderworpen; aldus wil de wetgever de onbeperkte aansprakelijkheid matigen, die voor zeevaartuigen zou voortvloeien uit de uitsluiting van deze vorderingen uit de toepassing van voormeld Verdrag (1). (1) Zie concl. OM.

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 2, § 1, leden d) en e) - Begrip

- Artt. 1, c), 14, leden a) en b), en 18 Wet 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart

- Art. 2, § 1, leden d) en e) Verdrag 19 november 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen

SCHIP, SCHEEPVAART - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 14, leden a) en b) - Artikel 18 - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 2, § 1, leden d) en e) - Begrip

- Artt. 1, c), 14, leden a) en b), en 18 Wet 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart

- Art. 2, § 1, leden d) en e) Verdrag 19 november 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Gevolgen van internationale normen - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 14, leden a) en b) - Artikel 18 - Begrip

- Artt. 1, c), 14, leden a) en b), en 18 Wet 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart

- Art. 2, § 1, leden d) en e) Verdrag 19 november 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen

Les actions relatives aux mesures prévues aux articles 14, alinéas a) et b) de la loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime sont similaires aux actions énoncées à l'article 2, § 1er, alinéas d) et e), de la Convention sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes faite à Londres le 19 novembre 1976; il ressort de l'article 1er, c) de la loi précitée qu'en ce qui concerne les bâtiments de mer, ces actions sont exclues de l'application de cette limitation de la responsabilité, telle qu'elle est régie par cette Convention; il ressort toutefois de l'article 18 de cette loi et de la genèse de la loi que le législateur a soumis ces actions, en ce qui concerne les bâtiments de mer, à une réglementation propre de la limitation de la responsabilité; le législateur veut ainsi modérer la responsabilité illimitée qui résulterait pour les bâtiments de mer de l'exclusion de ces actions de l'application de ladite Convention (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 2, § 1er, alinéas d) et e) - Notion

- Art. 1er, c), 14, al. a) et b), et 18 L. du 11 avril 1989

- Art. 2, § 1er, al. d) et e) Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes

NAVIRE. NAVIGATION - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 14, alinéas a) et b) - Article 18 - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 2, § 1er, alinéas d) et e) - Notion

- Art. 1er, c), 14, al. a) et b), et 18 L. du 11 avril 1989

- Art. 2, § 1er, al. d) et e) Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Effets des normes internationales - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 14, alinéas a) et b) - Article 18 - Notion

- Art. 1er, c), 14, al. a) et b), et 18 L. du 11 avril 1989

- Art. 2, § 1er, al. d) et e) Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes

Krachtens artikel 9 van de wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart, dat artikel 273, §1, 1°, Wetboek van Koophandel heeft aangepast, is artikel 2, §1, leden d) en e), van het Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen, opgemaakt te Londen op 19 november 1976, wel van toepassing op de binnenvaartuigen en de daarmee gelijkgestelde vaartuigen en drijvende tuigen; uit de wetsgeschiedenis volgt dat de wetgever hierdoor toepassing heeft gemaakt van artikel 15, §2, a), van dat Verdrag, op grond waarvan een Staat door middel van uitdrukkelijke bepalingen in zijn nationale wet, het stelsel van beperking van aansprakelijkheid kan regelen dat moet worden toegepast op schepen die volgens de wet van die Staat bestemd zijn voor de vaart op de binnenwateren; de wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart bevat dan ook geen interne tegenstrijdigheid of incoherentie door te bepalen dat artikel 2, §1, leden d) en e), van het Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen, opgemaakt te Londen op 19 november 1976, niet van toepassing is op de zeevaartuigen, maar wel op de binnenvaartuigen (1). (1) Zie concl. OM.

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 15, § 2, 2, a) - Begrip

- Art. 9 Wet 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart

- Artt. 2, § 1, leden d) en e), en 15, § 2, a) Verdrag 19 november 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen

SCHIP, SCHEEPVAART - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 9 - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 15, § 2, 2, a) - Begrip

- Art. 9 Wet 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart

- Artt. 2, § 1, leden d) en e), en 15, § 2, a) Verdrag 19 november 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Gevolgen van internationale normen - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 9 - Begrip

- Art. 9 Wet 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart

- Artt. 2, § 1, leden d) en e), en 15, § 2, a) Verdrag 19 november 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen

En vertu de l'article 9 de la loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime qui a adapté l'article 273, § 1er, 1° du Code de commerce, l'article 2, § 1er, alinéas d) et e) de la Convention sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes, faite à Londres le 19 novembre 1976 s'applique aux bâtiments de navigation intérieure et aux bâtiments et engins flottants y assimilés. Il ressort de la genèse de la loi que le législateur a ainsi fait application de l'article 15, § 2, a) de cette Convention, sur la base duquel un Etat peut régler aux termes de dispositions expresses de sa législation nationale le régime de la limitation de la responsabilité qui s'applique aux navires qui sont, en vertu de la législation dudit Etat, des bateaux destinés à la navigation sur les voies d'eau intérieures; la loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime ne contient donc aucune contradiction interne ou incohérence en disposant que l'article 2, § 1er, alinéas d) et e) de la Convention sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes faite à Londres le 19 novembre 1976 ne s'applique pas aux bâtiments de mer mais bien aux bâtiments de navigation intérieure (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 15, § 2, 2, a) - Notion

- Art. 9 L. du 11 avril 1989

- Art. 2, § 1er, al. d) et e), et 15, § 2, a) Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes

NAVIRE. NAVIGATION - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 9 - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 15, § 2, 2, a) - Notion

- Art. 9 L. du 11 avril 1989

- Art. 2, § 1er, al. d) et e), et 15, § 2, a) Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Effets des normes internationales - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 9 - Notion

- Art. 9 L. du 11 avril 1989

- Art. 2, § 1er, al. d) et e), et 15, § 2, a) Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes

Uit artikel 1, c), van de wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart en de wetsgeschiedenis volgt dat de wetgever hierdoor, enkel voor wat de zeevaartuigen betreft, toepassing heeft gemaakt van artikel 18 van het Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen, opgemaakt te Londen op 19 november 1976, op grond waarvan elke Staat zich het recht kan voorbehouden de toepassing van artikel 2, §1, leden d) en e), van dit Verdrag uit te sluiten (1). (1) Zie concl. OM.

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 18 - Begrip

- Art. 1, c) Wet 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart

- Art. 18 Verdrag 19 november 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen

SCHIP, SCHEEPVAART - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 1, c) - Verdrag betreffende de beperking van de aansprakelijkheid inzake zeevorderingen - Artikel 18 - Begrip

- Art. 1, c) Wet 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart

- Art. 18 Verdrag 19 november 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Gevolgen van internationale normen - Wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart - Artikel 1, c) - Begrip

- Art. 1, c) Wet 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart

- Art. 18 Verdrag 19 november 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen

Il ressort de l'article 1er, c) de la loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime et de la genèse de la loi que le législateur a ainsi fait application, uniquement pour les bâtiments de mer, de l'article 18 de la Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes, signée à Londres le 19 novembre 1976, sur la base duquel tout Etat peut se réserver le droit d'exclure l'application de l'article 2, § 1er, alinéas d) et e) de cette Convention (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 18 - Notion

- Art. 1er, c) L. du 11 avril 1989

- Art. 18 Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes

NAVIRE. NAVIGATION - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 1er, c) - Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes - Article 18 - Notion

- Art. 1er, c) L. du 11 avril 1989

- Art. 18 Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Effets des normes internationales - Loi du 11 avril 1989 portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime - Article 1er, c) - Notion

- Art. 1er, c) L. du 11 avril 1989

- Art. 18 Convention du 19 novembre 1976 sur la limitation de la responsabilité en matière de créances maritimes

C.15.0437.F

24 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160624.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Politierechtbank - Algemeen politiereglement van de stad Brussel - Administratieve sanctie - Uitstel van tenuitvoerlegging - Wettigheid

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Tribunal de police - Règlement général de police de la ville de Bruxelles - Sanction administrative - Sursis à l'exécution - Légalité

Noch artikel 70 van het algemeen politiereglement van de stad Brussel, noch enige andere bepaling geven de ambtenaar die wordt vermeld in artikel 119bis, § 2, vierde lid, van de nieuwe gemeentewet, in de versie ervan die van toepassing is op het geschil, en de politierechtbank die heeft kennisgenomen van het in artikel 119bis, § 12, eerste lid, van die wet, in dezelfde versie, bedoelde beroep tegen de beslissing van die ambtenaar, de bevoegdheid om de administratieve geldboete die zij opleggen, gepaard te laten gaan met een uitstel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ***.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Politierechtbank - Algemeen politiereglement van de stad Brussel - Administratieve sanctie - Uitstel van tenuitvoerlegging - Wettigheid

Ni l'article 70 du règlement général de police de la ville de Bruxelles ni aucune autre disposition n'autorise le fonctionnaire désigné à l'article 119bis, § 2, alinéa 4, de la nouvelle loi communale, dans sa version applicable au litige, et le tribunal de police saisi du recours contre la décision de ce fonctionnaire visé à l'article 119bis, § 12, alinéa 1er, de cette loi, dans la même version, à assortir d'un sursis l'amende administrative qu'ils prononcent (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Tribunal de police - Règlement général de police de la ville de Bruxelles - Sanction administrative - Sursis à l'exécution - Légalité

C.15.0440.F

23 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160523.3](#)

AC nr. ...

Het arrest, dat vaststelt dat de echtgenoten gehuwd waren onder het stelsel van scheiding van goederen en in het litigieuze pand, hun onverdeelde eigendom, samenleefden op het ogenblik dat de brandverzekeringsspolis enkel door de echtgenoot werd gesloten, en dat ze op het tijdstip van het schadegeval niet meer samenleefden, beslist vervolgens met eigen overwegingen dat de echtgenote, omdat ze voor de helft eigenaar van het beschadigde pand was, recht heeft op de helft van de verzekeringsvergoeding en schendt bijgevolg artikel 1416 van het Burgerlijk Wetboek.

VERZEKERING - Landverzekering - Brandverzekering - Verzekering gesloten door een echtgenoot - Huwelijksvermogensstelsel - Scheiding van goederen - Onverdeelde goederen - Bestuursbevoegdheid - Artikel 1416 van het Burgerlijk Wetboek - Toepassingsgebied - Bepalingen - Art. 1416 Burgerlijk Wetboek

Artikel 1416 van het Burgerlijk Wetboek, dat de bestuursbevoegdheden bepaalt van het gemeenschappelijk vermogen door echtgenoten die gehuwd zijn volgens het wettelijk stelsel, heeft geen betrekking op het bestuur van een onverdeeld goed door een van de echtgenoten die gehuwd is onder het stelsel van gerechtelijke scheiding van goederen.

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS - Wettelijk stelsel - Gemeenschappelijk vermogen - Bestuur - Bestuursbevoegdheid van de echtgenoten - Artikel 1416 van het Burgerlijk Wetboek - Toepassingsgebied

- Art. 1416 Burgerlijk Wetboek

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS - Gerechtelijke scheiding van goederen - Onverdeelde goederen - Bestuur - Bestuursbevoegdheid van de echtgenoten - Artikel 1416 van het Burgerlijk Wetboek - Toepassingsgebied

- Art. 1416 Burgerlijk Wetboek

L'arrêt qui, après avoir constaté que les conjoints étaient mariés sous le régime de la séparation de biens et vivaient ensemble dans l'immeuble litigieux, leur propriété indivise, lorsque la police d'assurance incendie été souscrite par l'époux uniquement, et qu'au moment du sinistre ils ne partageaient plus la vie commune, décide sur la base de considérations propres que, étant propriétaire pour moitié de l'immeuble sinistré, l'épouse a droit à la moitié de l'indemnité d'assurance, viole l'article 1416 du Code civil.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Assurance incendie - Assurance souscrite par un conjoint - Régime matrimonial - Séparation de biens - Immeuble indivis - Pouvoir de gestion - Article 1416 du Code civil - Champ d'application - Limites

- Art. 1416 Code civil

L'article 1416 du Code civil, qui détermine les pouvoirs de gestion du patrimoine commun par des époux mariés selon le régime légal, est étranger à la gestion d'un bien indivis par un des époux mariés sous le régime de la séparation de biens.

REGIMES MATRIMONIAUX - Régime legal - Patrimoine commun - Gestion - Pouvoir de gestion des conjoints - Article 1416 du Code civil - Champ d'application

- Art. 1416 Code civil

REGIMES MATRIMONIAUX - Séparation de biens - Bien indivis - Gestion - Pouvoir de gestion des conjoints - Article 1416 du Code civil - Champ d'application

- Art. 1416 Code civil

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

MILIEURECHT - Wet Vorderingsrecht Leefmilieu - Artikel 1, eerste en tweede lid - Bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Wet Vorderingsrecht Leefmilieu - Artikel 1, eerste en tweede lid - Bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg

Uit de samenhang van de bepalingen van artikel 1, eerste en tweede lid, van de Wet van 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake de bescherming van het leefmilieu en het ruime materiële toepassingsgebied van deze wet, op grond waarvan kan worden opgetreden tegen elke inbreuk op bepalingen die de bescherming van het leefmilieu in ruime zin beogen, volgt dat de voorzitter ook de staking kan bevelen van een verzuim en dat de voorzitter in dat kader positieve maatregelen kan opleggen in zoverre dit noodzakelijk is ter voorkoming van verdere schade aan het leefmilieu (1). (1) Zie concl. OM.

MILIEURECHT - Wet Vorderingsrecht Leefmilieu - Artikel 1, eerste en tweede lid - Bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg

- Art. 1, eerste en tweede lid Wet 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Wet Vorderingsrecht Leefmilieu - Artikel 1, eerste en tweede lid - Bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg

- Art. 1, eerste en tweede lid Wet 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Loi du 12 janvier 1993 concernant un droit d'action en matière de protection de l'environnement - Article 1er, alinéas 1er et 2 - Compétence du président du tribunal de première instance

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Loi du 12 janvier 1993 concernant un droit d'action en matière de protection de l'environnement - Article 1er, alinéas 1er et 2 - Compétence du président du tribunal de première instance

Il ressort de la combinaison des dispositions de l'article 1er, alinéas 1er et 2 de la loi du 12 janvier 1993 concernant un droit d'action en matière de protection de l'environnement et du champ d'application matériel étendu de cette loi sur la base duquel on peut agir contre toute infraction aux dispositions visant la protection de l'environnement au sens large, que le président peut aussi ordonner la cessation d'un manquement et que dans ce cadre il peut infliger des mesures positives dans la mesure où cela s'avère nécessaire en vue de prévenir tout dommage ultérieur à l'environnement (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Loi du 12 janvier 1993 concernant un droit d'action en matière de protection de l'environnement - Article 1er, alinéas 1er et 2 - Compétence du président du tribunal de première instance

- Art. 1er, al. 1er et 2 L. du 12 janvier 1993

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Loi du 12 janvier 1993 concernant un droit d'action en matière de protection de l'environnement - Article 1er, alinéas 1er et 2 - Compétence du président du tribunal de première instance

- Art. 1er, al. 1er et 2 L. du 12 janvier 1993

Uit de bepalingen van artikel 29bis, §1, eerste lid, WAM en artikel 1251, 3°, Burgerlijk Wetboek volgt dat wanneer bij een verkeersongeval meerdere motorrijtuigen betrokken zijn, de respectieve verzekeraars het slachtoffer moeten vergoeden en de last in beginsel elk voor een gelijk deel moeten dragen; diegene die tot vergoeding van het slachtoffer overgaat, heeft op grond van artikel 1251, 3°, Burgerlijk Wetboek een regresvordering tegen de andere aansprakelijkheidsverzekeraars voor wat hij boven zijn deel betaalt aan het slachtoffer (1). (1) Cass. 26 januari 2012, AR C.11.0318.N, AC 2012, nr. 70.

INDEPLAATSSTELLING - WAM-verzekering - WAM 1989 - Artikel 29bis, § 1, eerste lid - Verkeersongeval - Meerdere motorrijtuigen

Il ressort des dispositions de l'article 29bis, § 1er, alinéa 1er de la loi du 21 novembre 1989 et de l'article 1251, 3°, du Code civil que lorsque plusieurs véhicules automoteurs sont impliqués dans un accident de la circulation, les assureurs respectifs doivent indemniser la victime et supporter en principe chacun une partie égale de l'indemnité; celui qui a procédé à l'indemnisation de la victime, dispose, en vertu de l'article 1251, 3°, du Code civil, d'une action récursoire contre les autres assureurs de la responsabilité pour ce qu'il a payé outre sa part à la victime (1). (1) Cass. 26 janvier 2012, RG C.11.0318.N, Pas. 2012, n° 70.

SUBROGATION - Assurance automobile obligatoire - L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la

betrokken - Verzekeraars - Slachtoffer - Schade - Verplichting tot vergoeding - Gevolg - Regresvordering

- Art. 29bis, § 1, eerste lid Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 1251, 3° Burgerlijk Wetboek

VERZEKERING - WAM- verzekering - WAM 1989 - Artikel 29bis, § 1, eerste lid - Verkeersongeval - Meerdere motorrijtuigen betrokken - Verzekeraars - Slachtoffer - Schade - Verplichting tot vergoeding - Gevolg - Indeplaatsstelling - Regresvordering

- Art. 29bis, § 1, eerste lid Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 1251, 3° Burgerlijk Wetboek

Wanneer het slachtoffer door zijn schuld heeft bijgedragen tot de schade, kan de verzekeraar van een betrokken motorrijtuig die het slachtoffer heeft vergoed, de betaalde vergoeding op grond van artikel 29bis, §4, eerste lid, WAM slechts terugvorderen van de aansprakelijke derde of zijn verzekeraar tot beloop van het bedrag waarop het slachtoffer naar gemeen recht aanspraak had kunnen maken, rekening houdend met de verdeling van de aansprakelijkheid; de verzekeraar kan tevens het deel van de betaalde vergoeding dat overeenstemt met het bedrag waarvoor het slachtoffer naar gemeen recht zelf moet instaan, op grond van artikel 1251, 3°, Burgerlijk Wetboek terugvorderen van elke verzekeraar van een mede betrokken motorrijtuig, elk volgens een gelijk deel (1). (1) Cass. 26 januari 2012, AR C.11.0318.N, AC 2012, nr. 70.

INDEPLAATSSTELLING - WAM-verzekering - Verkeersongeval - Schade - Schuld van het slachtoffer - Gevolg - Verzekeraar - Vergoeding van het slachtoffer - Terugvordering van aansprakelijke derde of diens verzekeraar - Grens - Deel van de schade waarvoor het slachtoffer zelf instaat - Terugvordering - Tegen elke verzekeraar van een betrokken motorrijtuig

- Art. 29bis, § 4, eerste lid, en § 5 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 1251, 3° Burgerlijk Wetboek

VERZEKERING - WAM- verzekering - Verkeersongeval - Schade - Schuld van het slachtoffer - Gevolg - Verzekeraar - Vergoeding van het slachtoffer - Terugvordering van aansprakelijke derde of diens verzekeraar - Grens - Deel van de schade waarvoor het slachtoffer zelf instaat - Terugvordering - Tegen elke verzekeraar van een betrokken motorrijtuig

- Art. 29bis, § 4, eerste lid, en § 5 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 1251, 3° Burgerlijk Wetboek

responsabilité en matière de véhicules automoteurs - Article 29bis, § 1er, alinéa 1er - Accident de la circulation - Plusieurs véhicules impliqués - Assureurs - Victime - Dommage - Obligation de réparer - Conséquence - Action récursoire

- Art. 29bis, § 1er, al. 1er L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- Art. 1251, 3° Code civil

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs - Article 29bis, § 1er, alinéa 1er - Accident de la circulation - Plusieurs véhicules impliqués - Assureurs - Victime - Dommage - Obligation de réparer - Conséquence - Subrogation - Action récursoire

- Art. 29bis, § 1er, al. 1er L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- Art. 1251, 3° Code civil

Lorsque la victime a contribué au dommage par sa faute, l'assureur d'un véhicule automoteur impliqué qui a indemnisé la victime ne peut, sur la base de l'article 29bis, § 4, alinéa 1er, de la loi du 21 novembre 1989, réclamer l'indemnité versée au tiers responsable ou à son assureur qu'à concurrence du montant auquel la victime aurait pu prétendre en droit commun, compte tenu du partage de la responsabilité; en vertu de l'article 1251, 3°, du Code civil, l'assureur peut aussi réclamer à tout assureur d'un véhicule automoteur impliqué la partie de l'indemnité versée qui correspond au montant dont la victime doit répondre en droit commun, chacun à part égale (1). (1) Cass. 26 janvier 2012, RG C.11.0318.N, Pas. 2012, n° 70.

SUBROGATION - Assurance automobile obligatoire - Accident de la circulation - Dommage - Faute de la victime - Conséquence - Assureur - Indemnisation de la victime - Action en répétition contre le tiers responsable ou son assureur - Limite - Partie du dommage qui incombe à la victime elle-même - Action en répétition - Contre chaque assureur d'un véhicule automoteur impliqué

- Art. 29bis, § 4, al. 1er, et § 5 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- Art. 1251, 3° Code civil

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Accident de la circulation - Dommage - Faute de la victime - Conséquence - Assureur - Indemnisation de la victime - Action en répétition contre le tiers responsable ou son assureur - Limite - Partie du dommage qui incombe à la victime elle-même - Action en répétition - Contre chaque assureur d'un véhicule automoteur impliqué

- Art. 29bis, § 4, al. 1er, et § 5 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- Art. 1251, 3° Code civil

De afpaling, die tot doel heeft de scheidingslijn tussen de aan elkaar grenzende eigendommen vast te stellen of te erkennen, is een rechtshandeling.

*AFPALING - Opstellen van een afpalingsplan - Aard
- Art. 646 Burgerlijk Wetboek*

La délimitation, qui a pour objet de fixer ou de reconnaître la ligne séparative de propriétés contiguës, est un acte juridique.

*BORNAGE - Etablissement d'un plan de délimitation - Nature
- Art. 646 Code civil*

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Landverzekering - Aangifte van schadegeval - Vordering voortvloeiend uit de verzekeringsovereenkomst - Verjaring - Stuiting - Duur - Beslissing van de verzekeraar

VERZEKERING - Landverzekering - Aangifte van schadegeval - Vordering voortvloeiend uit de verzekeringsovereenkomst - Verjaring - Stuiting - Duur - Beslissing van de verzekeraar

Volgens artikel 35, §3, van de wet van 25 juni 1992 op de Landverzekeringsovereenkomst, zoals het op de feiten van toepassing is, wordt, indien het schadegeval tijdig is aangemeld, de verjaring gestuit tot het ogenblik dat de verzekeraar aan de wederpartij schriftelijk kennis heeft gegeven van zijn beslissing; de beslissing van de verzekeraar moet persoonlijk ter kennis worden gesteld aan de wederpartij of aan de mandataris die zij heeft aangewezen om ze te ontvangen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Landverzekering - Aangifte van schadegeval - Vordering voortvloeiend uit de verzekeringsovereenkomst - Verjaring - Stuiting - Duur - Beslissing van de verzekeraar

- Art. 35, §3 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

VERZEKERING - Landverzekering - Aangifte van schadegeval - Vordering voortvloeiend uit de verzekeringsovereenkomst - Verjaring - Stuiting - Duur - Beslissing van de verzekeraar

- Art. 35, §3 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Conclusions de l'avocat général Genicot.

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Assurances terrestres - Déclaration de sinistre - Action dérivant du contrat d'assurance - Prescription - Interruption - Durée - Décision de l'assureur

ASSURANCES - Assurances terrestres - Déclaration de sinistre - Action dérivant du contrat d'assurance - Prescription - Interruption - Durée - Décision de l'assureur

Suivant l'article 35, § 3, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, applicable aux faits, si la déclaration de sinistre a été faite en temps utile, la prescription est interrompue jusqu'au moment où l'assureur a fait connaître sa décision par écrit à l'autre partie; la notification de la décision de l'assureur doit être faite à l'autre partie personnellement ou au mandataire qu'elle a chargé de la recevoir (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Assurances terrestres - Déclaration de sinistre - Action dérivant du contrat d'assurance - Prescription - Interruption - Durée - Décision de l'assureur

- Art. 35, § 3 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

ASSURANCES - Assurances terrestres - Déclaration de sinistre - Action dérivant du contrat d'assurance - Prescription - Interruption - Durée - Décision de l'assureur

- Art. 35, § 3 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

De mogelijkheid voor de rechter om een beding te matigen waarbij een persoon zich voor het geval van niet-uitvoering van een overeenkomst tot de betaling van een forfaitaire vergoeding van de schade heeft verbonden, is niet van toepassing op een rechtsverhouding tussen de verhuurder en de huurder van een sociale woning.

HUISVESTING - Sociale huur - Huurder - Niet-betaling van de huur - Verhuurder - Mogelijkheid tot verhoging - Matiging door de rechter - Toepassingsgebied

- Art. 1231, § 1, eerste lid Burgerlijk Wetboek

La possibilité pour le juge de réduire une clause par laquelle une personne s'est engagée à payer une indemnité forfaitaire pour le dommage résultant de l'inexécution d'une convention, ne s'applique pas au rapport juridique existant entre le bailleur et le preneur d'une habitation sociale.

LOGEMENT - Location sociale - Preneur - Non-paiement du loyer - Bailleur - Possibilité d'augmenter le loyer - Réduction par le juge - Champ d'application

- Art. 1231, § 1er, al. 1er Code civil

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Verplichtingen van partijen - Sociale huur - Huurder - Niet-betaling van de huur - Verhuurder - Mogelijkheid tot verhoging - Matiging door de rechter - Toepassingsgebied

- Art. 1231, § 1, eerste lid Burgerlijk Wetboek

De mogelijkheid voor de verhuurder van een sociale huurwoning om bij niet-nakoming door de huurder van zijn verplichting tot betaling van de huurprijs, een verhoging van 10 procent toe te passen, vloeit voort uit het Kaderbesluit Sociale Huur en is dus van reglementaire aard.

HUISVESTING - Sociale huur - Huurder - Niet-betaling van de huur - Verhuurder - Mogelijkheid tot verhoging - Aard

- Art. 31 Besluit van de Vlaamse Regering 12 oktober 2007 tot reglementering van het sociale huurstelsel ter uitvoering van titel VII van de Vlaamse Wooncode

- Art. 11 in Bijlage I bij Besluit van de Vlaamse Regering 12 oktober 2007 tot reglementering van het sociale huurstelsel ter uitvoering van titel VII van de Vlaamse Wooncode

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Verplichtingen van partijen - Sociale huur - Huurder - Niet-betaling van de huur - Verhuurder - Mogelijkheid tot verhoging - Aard

- Art. 31 Besluit van de Vlaamse Regering 12 oktober 2007 tot reglementering van het sociale huurstelsel ter uitvoering van titel VII van de Vlaamse Wooncode

- Art. 11 in Bijlage I bij Besluit van de Vlaamse Regering 12 oktober 2007 tot reglementering van het sociale huurstelsel ter uitvoering van titel VII van de Vlaamse Wooncode

Het contractenrecht geldt slechts voor die aspecten van de rechtsverhouding tussen de verhuurder en de huurder van een sociale huurwoning die niet reglementair zijn geregeld.

HUISVESTING - Sociale huur - Contractenrecht - Toepassingsgebied

- Art. 91, § 3 Decreet Vlaams Parlement 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Begrip - Aard van wetgeving - Aard van de wetgeving - Sociale huur - Contractenrecht - Toepassingsgebied

- Art. 91, § 3 Decreet Vlaams Parlement 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

LOUAGE DE CHOSES - Bail a loyer - Obligations entre parties - Location sociale - Preneur - Non-paiement du loyer - Bailleur - Possibilité d'augmenter le loyer - Réduction par le juge - Champ d'application

- Art. 1231, § 1er, al. 1er Code civil

La possibilité pour le bailleur d'une habitation de location sociale d'appliquer une augmentation de 10 % en cas d'inexécution par le preneur de son obligation de payer le loyer, résulte de l'arrêté-cadre réglementant le régime de location sociale et est donc de nature réglementaire.

LOGEMENT - Location sociale - Preneur - Non-paiement du loyer - Bailleur - Possibilité d'augmenter le loyer - Nature

- Art. 31 Arrêté du Gouvernement flamand du 12 octobre 2007 réglementant le régime de location sociale et portant exécution du titre VII du Code flamand du Logement (TRADUCTION)

- Art. 11 dans l'Annexe I à l'Arrêté du Gouvernement flamand du 12 octobre 2007 réglementant le régime de location sociale et portant exécution du titre VII du Code flamand du Logement (TRADUCTION)

LOUAGE DE CHOSES - Bail a loyer - Obligations entre parties - Location sociale - Preneur - Non-paiement du loyer - Bailleur - Possibilité d'augmenter le loyer - Nature

- Art. 31 Arrêté du Gouvernement flamand du 12 octobre 2007 réglementant le régime de location sociale et portant exécution du titre VII du Code flamand du Logement (TRADUCTION)

- Art. 11 dans l'Annexe I à l'Arrêté du Gouvernement flamand du 12 octobre 2007 réglementant le régime de location sociale et portant exécution du titre VII du Code flamand du Logement (TRADUCTION)

Le droit des contrats ne s'applique que pour ce qui concerne les aspects des rapports juridiques entre le bailleur et le preneur d'une habitation de location sociale qui ne sont pas régis réglementairement.

LOGEMENT - Location sociale - Droit des contrats - Champ d'application

- Art. 91, § 3 Décr. du parlement flamand du 15 juillet 1997 contenant le Code flamand du Logement

LOUAGE DE CHOSES - Bail a loyer - Notion. nature de la législation - Nature de la législation - Location sociale - Droit des contrats - Champ d'application

- Art. 91, § 3 Décr. du parlement flamand du 15 juillet 1997 contenant le Code flamand du Logement

C.15.0457.N

21 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161021.3](#)

AC nr. ...

Een beding over een niet opgevallende nalatenschap is een beding waardoor louter eventuele rechten op een niet opgevallende nalatenschap of op een bestanddeel ervan worden toegekend, gewijzigd of afgestaan (1). (1) Cass. 11 april 1980, AC 1979-80, nr. 509; zie Cass. 9 maart 1989, AR 8276, AC 1988-89, nr. 386.

ERFENISSEN - Beding over een niet opgevallende nalatenschap

Un pacte sur succession future suppose une convention par laquelle des droits purement éventuels sont attribués, modifiés ou cédés sur une succession non encore ouverte ou sur partie de pareille succession (1). (1) Cass. 11 avril 1980, Pas., 1980, n° 509; voir Cass. 9 mars 1989, RG 8276, Pas. 1989, n° 386.

SUCCESSION - Pacte sur succession future

Een overeenkomst waarbij twee of meer partijen bepaalde goederen of rechten verwerven onder het beding dat de langstlevende eigenaar of houder wordt van het geheel der goederen of rechten, heeft geen eventuele rechten tot voorwerp en valt bijgevolg niet onder het verbod van 1130, tweede lid, Burgerlijk Wetboek; dit is evenmin het geval wanneer een dergelijk beding van aanwas een vervalbeding of een ontbindende voorwaarde bevat voor het geval dat aan de samenwoning van de partijen een einde komt, aangezien de partijen tijdens de duur van het samenwonen definitief verbonden zijn; de louter omstandigheid dat het beding aldus een potestatief element bevat, heeft niet tot gevolg dat het onder het verbod van artikel 1130, tweede lid, Burgerlijk Wetboek valt; voormelde bedingen zijn te aanzien als ontbindende voorwaarden en vallen evenmin onder het verbod bedoeld in artikel 1174 Burgerlijk Wetboek.

Une convention par laquelle deux ou plusieurs parties acquièrent certains biens ou droits à la condition que le conjoint survivant devient propriétaire ou détenteur de l'ensemble des biens ou droits, n'a pas pour objet des droits éventuels et n'est, dès lors pas soumis à l'interdiction de l'article 1130, alinéa 2, du Code civil; ce n'est pas davantage le cas lorsqu'une telle clause d'accroissement contient une clause de déchéance ou une condition résolutoire si la cohabitation des parties prend fin dès lors que les parties sont définitivement liées pendant la durée de la cohabitation; la simple circonstance que la clause contient ainsi un élément potestatif n'a pas pour conséquence qu'elle soit soumise à l'interdiction de l'article 1130, alinéa 2 du Code civil; lesdites clauses doivent être considérées comme des conditions résolutoires et ne sont pas davantage soumises à l'interdiction visée à l'article 1174 du Code civil.

ERFENISSEN - Beding over een niet opengevallen nalatenschap - Verbod - Toepassingsgebied - Overeenkomst - Verwerven van goederen of rechten - Door twee of meer partijen - Beding van aanwas - Vervalbeding of ontbindende voorwaarde - Einde van samenwoning

- Artt. 791, 1130, tweede lid, 1174 en 1600 Burgerlijk Wetboek

ERFENISSEN - Beding van aanwas - Begrip - Voorwerp

- Artt. 791, 1130, tweede lid, 1174 en 1600 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Voorwerp - Verwerven van goederen of rechten - Door twee of meer partijen - Beding van aanwas - Vervalbeding of ontbindende voorwaarde - Einde van samenwoning - Potestatief element

- Artt. 791, 1130, tweede lid, 1174 en 1600 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Voorwerp - Verwerven van goederen of rechten - Door twee of meer partijen - Beding van aanwas - Aard

- Artt. 791, 1130, tweede lid, 1174 en 1600 Burgerlijk Wetboek

VERBINTENIS - Potestatieve voorwaarde - Verbod - Toepassingsgebied - Overeenkomst - Verwerven van goederen of rechten - Door twee of meer partijen - Beding van aanwas - Vervalbeding of ontbindende voorwaarde - Einde van samenwoning - Potestatief element

- Artt. 791, 1130, tweede lid, 1174 en 1600 Burgerlijk Wetboek

SUCCESSION - Pacte sur succession future - Interdiction - Champ d'application - Convention - Acquisition de biens ou de droits - Par deux ou plusieurs parties - Clause d'accroissement - Clause de déchéance ou condition résolutoire - Fin de la cohabitation

- Art. 791, 1130, al. 2, 1174 et 1600 Code civil

SUCCESSION - Clause d'accroissement - Notion - Objet

- Art. 791, 1130, al. 2, 1174 et 1600 Code civil

CONVENTION - Eléments constitutifs - Objet - Acquisition de biens ou de droits - Par deux ou plusieurs parties - Clause d'accroissement - Clause de déchéance ou condition résolutoire - Fin de la cohabitation - Élément potestatif

- Art. 791, 1130, al. 2, 1174 et 1600 Code civil

CONVENTION - Eléments constitutifs - Objet - Acquisition de biens ou de droits - Par deux ou plusieurs parties - Clause d'accroissement - Nature

- Art. 791, 1130, al. 2, 1174 et 1600 Code civil

OBLIGATION - Condition potestative - Interdiction - Champ d'application - Convention - Acquisition de biens ou de droits - Par deux ou plusieurs parties - Clause d'accroissement - Clause de déchéance ou condition résolutoire - Fin de la cohabitation - Élément potestatif

- Art. 791, 1130, al. 2, 1174 et 1600 Code civil

C.15.0478.F

20 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160620.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Voor derden - Artikel 1165 van het Burgerlijk Wetboek - Bestaan van een overeenkomst - Draagwijdte - Derde bij de overeenkomst - Verweermiddel

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Envers les tiers - Article 1165 du Code civil - Existence d'un contrat - Portée - Tiers au contrat - Moyen de défense

Artikel 1165 van het Burgerlijk Wetboek verbiedt een derde niet het bestaan van een overeenkomst en de gevolgen ervan tussen de contracterende partijen aan te voeren als verweermiddel tegen een vordering die door een van die partijen tegen hem is ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Voor derden - Artikel 1165 van het Burgerlijk Wetboek - Bestaan van een overeenkomst - Draagwijdte - Derde bij de overeenkomst - Verweermiddel

- Art. 1165 Burgerlijk Wetboek

L'article 1165 du Code civil n'interdit pas à un tiers d'invoquer l'existence d'un contrat et ses effets entre les parties contractantes comme moyen de défense contre une demande dirigée contre lui par une ces parties (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Envers les tiers - Article 1165 du Code civil - Existence d'un contrat - Portée - Tiers au contrat - Moyen de défense

- Art. 1165 Code civil

C.15.0482.N

30 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160630.21](#)

AC nr. ...

De in het ongelijk gestelde partij dient een rechtsplegingsvergoeding te betalen aan de in het gelijk gestelde partij indien tussen deze partijen een daadwerkelijke procesverhouding bestaat; dit veronderstelt dat de ene partij een vordering in rechte instelt strekkende tot de veroordeling van de andere partij: het louter tegen elkaar concluderen door partijen die niets van elkaar vorderen, doet geen daadwerkelijke procesverhouding ontstaan die een veroordeling tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding door de ene partij aan de andere wettigt; hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat, ondanks de afwezigheid van daadwerkelijke procesverhouding, ten onrechte een veroordeling tot de kosten wordt gevorderd; een en ander neemt niet weg dat indien de rechter ten onrechte een der partijen veroordeelt tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding, het rechtsmiddel dat tegen die veroordeling wordt ingesteld een procesverhouding doet ontstaan die aanleiding geeft tot een rechtsplegingsvergoeding waarvan de omvang wordt vastgesteld volgens het bedrag van die veroordeling.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - In het ongelijk gestelde partij - In het gelijkgestelde partij - Procesverhouding - Begrip

- Artt. 1017, eerste lid, 1018, eerste lid, en 1022 Gerechtelijk Wetboek

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING - Gerechtskosten - Burgerlijke zaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - In het ongelijk gestelde partij - In het gelijkgestelde partij - Procesverhouding - Begrip

- Artt. 1017, eerste lid, 1018, eerste lid en 1022 Gerechtelijk Wetboek

La partie qui a succombé est tenue de payer une indemnité de procédure à la partie qui a obtenu gain de cause s'il existe une réelle relation procédurale entre ces parties; cela suppose qu'une des parties introduise une action en justice tendant à faire condamner l'autre partie; le simple dépôt de conclusions entre les parties sans que l'une réclame quelque chose à l'autre ne fait pas naître une réelle relation procédurale justifiant une condamnation au paiement d'une indemnité de procédure par l'une des parties à l'autre; il n'y est pas dérogé du fait que, nonobstant le défaut de relation procédurale effective, une condamnation aux dépens est réclamée à tort; cela n'empêche pas que si le juge condamne à tort une des parties au paiement d'une indemnité de procédure, le recours qui est introduit contre cette condamnation fait naître une relation procédurale qui donne lieu à une indemnité de procédure dont le montant est fixé en fonction du montant de cette condamnation.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Partie qui a succombé - Partie qui a obtenu gain de cause - Relation procédurale - Notion

- Art. 1017, al. 1er, 1018, al. 1er et 1022 Code judiciaire

INDEMNITE DE PROCEDURE - Frais et dépens - Matière civile - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Partie qui a succombé - Partie qui a obtenu gain de cause - Relation procédurale - Notion

- Art. 1017, al. 1er, 1018, al. 1er et 1022 Code judiciaire

C.15.0488.N

28 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161028.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

ERFENISSEN - Heerloze nalatenschap - Staat - Begrip

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

SUCCESSION - Succession en déshérence - Etat - Notion

De Staat is geen erfgenaam in de zin van artikel 790 Burgerlijk Wetboek, maar verkrijgt de heerloze nalatenschap op grond van zijn recht van soevereiniteit (1). (1) Zie concl. OM.

*ERFENISSEN - Heerloze nalatenschap - Staat - Begrip
- Art. 790 Burgerlijk Wetboek*

L'État n'est pas un héritier au sens de l'article 790 du Code civil, mais recueille la succession en déshérence en vertu de son droit de souveraineté (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

*SUCCESSION - Succession en déshérence - Etat - Notion
- Art. 790 Code civil*

C.15.0497.F

15 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160915.2](#)

AC nr. ...

Wanneer de correcte uitlegging van een gemeenschapsbepaling zozeer voor de hand ligt dat zij geen ruimte voor enige redelijke twijfel laat, dient de door een partij voorgestelde prejudiciële vraag niet aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden gesteld.

*EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van de Europese Unie - Prejudiciële vraag
- Art. 267 Verdrag van 25 maart 1957 de werking van de Europese Unie*

Dès lors que l'interprétation correcte d'une disposition communautaire s'impose avec une telle évidence qu'elle ne laisse place à aucun doute raisonnable, la question préjudicielle proposée par une partie ne doit pas être posée à la Cour de justice de l'Union européenne.

*UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Cour de Justice de l'Union européenne - Question préjudicielle
- Art. 267 Traité du 25 mars 1957 sur le fonctionnement de l'Union européenne*

Vergelijkende reclame die niet het resultaat is van een objectieve vergelijking is ongeoorloofd, zelfs wanneer zij niet misleidend is.

*HANDELSPRAKTIJK - Vergelijkende reclame - Misleidend karakter - Ongeoorloofd karakter
- Art. VI.17, § 1, 3° Wetbank 28 februari 2013 van economisch recht*

La publicité comparative qui ne procède pas à une comparaison objective est illicite même en l'absence de caractère trompeur.

*PRATIQUES DU COMMERCE - Publicité comparative - Caractère trompeur - Caractère illicite
- Art. VI.17, § 1er, 3° Code de droit économique*

Indien de vergeleken kenmerken niet wezenlijk, relevant, controleerbaar en representatief voor de goederen en diensten zijn of de kenmerken die deze eigenschappen verenigen niet objectief vergeleken worden, is de vergelijkende reclame ongeoorloofd, zonder dat zij daarenboven het economisch gedrag van de personen tot wie zij zich richt, moet kunnen beïnvloeden, aangezien laatstgenoemd criterium een daarvan losstaande voorwaarde vormt.

*EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Richtlijn 2006/114/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 inzake misleidende reclame en vergelijkende reclame - Artikel 2, b) - Artikel 4, c) - Vergelijkende reclame - Invloed op het economisch gedrag van de personen tot wie zij zich richt - Ongeoorloofd karakter
- Artt. 2, b), en 4, c) Richtlijn 2006/114/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006*

Si les caractéristiques comparées ne sont pas essentielles, pertinentes, vérifiables et représentatives des biens et services ou que les caractéristiques revêtant ces qualités ne sont pas comparées de manière objective, la publicité comparative est illicite sans qu'elle doive en outre être susceptible d'affecter le comportement économique des personnes auxquelles elle s'adresse, qui constitue une condition distincte.

*UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Directive 2006/114/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006 en matière de publicité trompeuse et de publicité comparative - Article 2, b) - Article 4, c) - Publicité comparative - Impact sur le comportement économique des personnes auxquelles elle s'adresse - Caractère illicite
- Art. 2, b), et 4, c) Directive 2006/114/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006*

C.15.0503.N

18 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161118.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Motiveringsplicht - Antwoord op een middel - Grens - Argument tot staving van een middel

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Obligation de motivation - Réponse à un moyen - Limite - Argument invoqué à l'appui d'un moyen

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Burgerlijke zaken - Motiveringsplicht - Antwoord op een middel - Grens - Argument tot staving van een middel

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Onderverhuring en overdracht van huur - Gebrek aan bedrijfsmatige exploitatie door de pachter - Gevolg - Mogelijkheid tot pachtoverdracht

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Verplichtingen van partijen - Gebrek aan bedrijfsmatige exploitatie door de pachter - Gevolg - Mogelijkheid tot pachtoverdracht

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Einde (opzegging, verlenging, terugkeer) - Gebrek aan bedrijfsmatige exploitatie door de pachter - Gevolg - Overlijden van de pachter - Erfgenamen of rechtverkrijgenden - Voortzetten van de pacht

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Verplichtingen van partijen - Gebrek aan bedrijfsmatige exploitatie door de pachter - Gevolg - Bescherming van de Pachtwet - Overlijden van de pachter - Erfgenamen of rechtverkrijgenden - Voortzetten van de pacht

De omstandigheid dat de pachter het gepachte goed niet meer bedrijfsmatig exploiteert en daaruit schade ontstaat voor de verpachter, kan eventueel de ontbinding van de pachtovereenkomst wettigen; het niet meer bedrijfsmatig exploiteren van het gepachte goed door de pachter heeft, behoudens wanneer de Pachtwet dit uitdrukkelijk bepaalt, niet tot gevolg dat de pachter of zijn rechtsopvolgers of rechtverkrijgenden van rechtswege de bescherming van de Pachtwet verliezen; uit geen enkele bepaling van de Pachtwet volgt dat de pacht niet doorloopt ten voordele van de erfgenamen of rechtverkrijgenden indien de overleden pachter het verpachte goed niet meer bedrijfsmatig exploiteerde (1). (1) Zie concl. OM.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Einde (opzegging, verlenging, terugkeer) - Gebrek aan bedrijfsmatige exploitatie door de pachter - Gevolg - Overlijden van de pachter - Erfgenamen of rechtverkrijgenden - Voortzetten van de pacht

- Artt. 29 en 38 Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Verplichtingen van partijen - Gebrek aan bedrijfsmatige exploitatie door de pachter - Gevolg - Bescherming van de Pachtwet - Overlijden van de pachter - Erfgenamen of rechtverkrijgenden - Voortzetten van de pacht

- Artt. 29 en 38 Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

De verplichting van artikel 149 Grondwet elk vonnis met redenen te omkleden houdt niet in dat de rechter moet antwoorden op elk argument dat tot staving van een middel is aangevoerd, maar geen afzonderlijk middel vormt (1). (1) Zie concl. OM.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) -

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 149 - Matière civile - Obligation de motivation - Réponse à un moyen - Limite - Argument invoqué à l'appui d'un moyen

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Souslocation et cession du bail - Défaut d'exploitation par le preneur - Conséquence - Possibilité de céder le bail

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Obligations entre parties - Défaut d'exploitation par le preneur - Conséquence - Possibilité de céder le bail

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Fin (congé. prolongation. réintégration. etc) - Défaut d'exploitation par le preneur - Conséquence - Décès du preneur - Héritiers ou ayants cause - Continuation du bail

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Obligations entre parties - Défaut d'exploitation par le preneur - Conséquence - Protection de la loi sur le bail à ferme - Décès du preneur - Héritiers ou ayants cause - Continuation du bail

La circonstance que le preneur n'exploite plus le bien loué et que cela crée un dommage pour le bailleur, peut éventuellement justifier la résolution du bail; lorsque le preneur n'exploite plus le bien loué, cela n'implique pas que le preneur ou ses héritiers ou ayants cause perdent de plein droit la protection de la loi sur le bail à ferme, sauf si cette loi le prévoit de manière expresse; il ne résulte d'aucune disposition de la loi sur le bail à ferme que le bail ne continue pas à courir au bénéfice des héritiers ou ayants cause si le preneur décédé n'exploitait plus le bien loué (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Fin (congé. prolongation. réintégration. etc) - Défaut d'exploitation par le preneur - Conséquence - Décès du preneur - Héritiers ou ayants cause - Continuation du bail

- Art. 29 et 38 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Obligations entre parties - Défaut d'exploitation par le preneur - Conséquence - Protection de la loi sur le bail à ferme - Décès du preneur - Héritiers ou ayants cause - Continuation du bail

- Art. 29 et 38 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

L'obligation de l'article 149 de la Constitution de motiver tout jugement, n'implique pas que le juge doit répondre à chaque argument qui est invoqué à l'appui d'un moyen mais ne constitue pas un moyen distinct (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et

Motiveringsplicht - Antwoord op een middel - Grens - Argument tot staving van een middel
- Art. 149 Grondwet 1994

sociale) - Obligation de motivation - Réponse à un moyen - Limite - Argument invoqué à l'appui d'un moyen
- Art. 149 Constitution 1994

De verplichting van artikel 149 Grondwet elk vonnis met redenen te omkleden houdt niet in dat de rechter moet antwoorden op elk argument dat tot staving van een middel is aangevoerd, maar geen afzonderlijk middel vormt (1). (1) Zie concl. OM.

L'obligation de l'article 149 de la Constitution de motiver tout jugement, n'implique pas que le juge doit répondre à chaque argument qui est invoqué à l'appui d'un moyen mais ne constitue pas un moyen distinct (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Burgerlijke zaken - Motiveringsplicht - Antwoord op een middel - Grens - Argument tot staving van een middel
- Art. 149 Grondwet 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 149 - Matière civile - Obligation de motivation - Réponse à un moyen - Limite - Argument invoqué à l'appui d'un moyen
- Art. 149 Constitution 1994

Uit geen enkele bepaling van de Pachtwet volgt dat de pachter die het goed niet bedrijfsmatig exploiteert van rechtswege de mogelijkheid verliest om de pacht over te dragen (1). (1) Zie concl. OM.

Il ne suit d'aucune disposition de la loi sur le bail à ferme que le preneur qui n'exploite pas le bien loué perd de plein droit la possibilité de céder le bail (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Verplichtingen van partijen - Gebrek aan bedrijfsmatige exploitatie door de pachter - Gevolg - Mogelijkheid tot pachtoverdracht
- Art. 34 Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Obligations entre parties - Défaut d'exploitation par le preneur - Conséquence - Possibilité de céder le bail
- Art. 34 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

Uit geen enkele bepaling van de Pachtwet volgt dat de pachter die het goed niet bedrijfsmatig exploiteert van rechtswege de mogelijkheid verliest om de pacht over te dragen (1). (1) Zie concl. OM.

Il ne suit d'aucune disposition de la loi sur le bail à ferme que le preneur qui n'exploite pas le bien loué perd de plein droit la possibilité de céder le bail (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Onderverhuring en overdracht van huur - Gebrek aan bedrijfsmatige exploitatie door de pachter - Gevolg - Mogelijkheid tot pachtoverdracht
- Art. 34 Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Souslocation et cession du bail - Défaut d'exploitation par le preneur - Conséquence - Possibilité de céder le bail
- Art. 34 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

C.15.0509.F

27 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160527.5](#)

AC nr. ...

Degene die door zijn schuld een ander schade heeft berokkend, is verplicht ze te vergoeden en de getroffene heeft, in de regel, recht op de integrale vergoeding van de schade die hij heeft geleden (1). (1) Cass. 8 januari 2016, AR C.14.0300.F, AC 2016, nr. ...

Celui qui, par sa faute, a causé un dommage à autrui est tenu de le réparer et la victime a droit, en règle, à la réparation intégrale du préjudice qu'elle a subi (1). (1) Cass. 8 janvier 2016, RG C.14.0300.F, Pas. 2016, n°...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Herstel - Voorwerp
- Artt. 1382-1383 Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Réparation - Objet
- Art. 1382-1383 Code civil

De rechter raamt in concreto de schade die door een onrechtmatige daad is veroorzaakt (1). (1) Cass. 8 januari 2016, AR C.14.0300.F, AC 2016, nr. ...

Le juge évalue in concreto le préjudice causé par un fait illicite (1). (1) Cass. 8 janvier 2016, RG C.14.0300.F, Pas. 2016, n°...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming -

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Mode

De rechter mag de schade naar billijkheid ramen, mits hij de redenen aangeeft waarom hij de door de getroffen voorgestelde berekeningswijze niet kan aannemen en tevens vaststelt dat de schade onmogelijk anders kan worden bepaald (1). (1) Cass. 8 januari 2016, AR C.14.0300.F, AC 2016, nr. ...

Le juge peut recourir à une évaluation en équité du dommage à la condition qu'il indique les motifs pour lesquels il ne peut admettre le mode de calcul proposé par la victime et qu'il constate en outre l'impossibilité de déterminer autrement le dommage (1). (1) Cass. 8 janvier 2016, RG C.14.0300.F, Pas. 2016, n°...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade -
Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming -
Ramingswijze - Blijvende morele schade - Raming naar billijkheid

- Artt. 1382-1383 Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir
d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Mode
d'évaluation - Dommage moral permanent - Evaluation en équité

- Art. 1382-1383 Code civil

Noot van advocaat-generaal Werquin.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade -
Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming -
Ramingswijze - Blijvende morele schade - Kapitalisatie - Bewijs -
Voorwerp - Bewijslast

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade -
Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming -
Ramingswijze - Blijvende huishoudelijke schade - Kapitalisatie -
Bewijs - Voorwerp - Bewijslast

Note de l'avocat général Werquin.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir
d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Mode
d'évaluation - Dommage moral permanent - Capitalisation -
Preuve - Objet - Charge

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir
d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Mode
d'évaluation - Dommage ménager permanent - Capitalisation -
Preuve - Objet - Charge

Hoewel de getroffene van een onrechtmatige daad zijn schade hoort aan te tonen, dient hij niet, wanneer hij voorstelt zijn blijvende huishoudschade te berekenen door de kapitalisatie van een forfaitaire dagbasis, aan te tonen dat die schade in de toekomst constant zal blijven (1). (1) Sommige auteurs (zoals N. SIMAR, "La capitalisation du dommage: la messe est loin d'être dite", JLMB, 2012, p. 1301; I. MATERNE, "Recours au forfait ou à la méthode de la capitalisation: pas de principe de solution qui soit univoque!", JLMB, 2015, p. 602), die steunen op de verplichting voor de getroffene om het bestaan van zijn schade en het quantum ervan te bewijzen, zijn van oordeel dat die getroffene de rechtlijnigheid en het terugkeren van zijn blijvende schade moet aantonen wanneer hij vordert dat een forfaitaire basis wordt gekapitaliseerd om de vergoeding van zijn schade te berekenen. Die bewering komt voort uit een verwarring tussen de raming van de schade en de berekening van de vergoeding. De kapitalisatie is geen ramingstechniek; het is gewoon een berekeningswijze van de vergoeding. (Zie o.a. J.-L. FAGNART, "La capitalisation d'indemnités forfaitaires", For. Ass., 2007, p. 83; J. SCHRYVERS, "Les tables 2004", RGAR., 2007, nr. 14216-4, verso). De getroffene moet enkel zijn blijvende schade aantonen en indien zulks het geval is, wordt de schade verondersteld niet te veranderen, behoudens bewijs van het tegendeel (J.-L. FAGNART, "Les paradoxes de l'évaluation du dommage corporel", in Actualités en droit de la responsabilité, p. 100, nr. 67; in die zin ook C. MELOTTE, "La capitalisation du dommage moral: une question réglée?", For. Ass., 2012, pp. 96-97; J.-F. MAROT, "La valse à deux temps", J.J. pol., 2013, p. 147; D. MAYERUS, "Comment évaluer le plus justement possible en droit commun la partie déjà subie du dommage permanent", RGAR, 2008, p. 14.373-4, verso; T. PAPART, "Forfait: n.m., crime audacieux... - Adéquation des différentes méthodes de calcul du préjudice futur", RGAR, 2010, p. 14.603-6; Conclusie AG Th. WERQUIN vóór Cass. 16 april 2015, AR nr. C.13.0305.F, Juridat, inzonderheid onder nr. 9). Het is trouwens tegenstrijdig de kapitalisatie te weigeren om reden dat de grondslag in de loop van de tijd kan veranderen wegens een zogenaamde gewenning (morele schade) of eventuele wijzigingen van de gezinstoestand (huishoudschade), en ze te vergoeden door een allesomvattend forfait precies alsof die schade constant bleef tijdens de gehele vergoede periode. De kapitalisatie (of beter de geïndexeerde rente wanneer ze wordt gevorderd) biedt uitgerekend de mogelijkheid om rekening te houden met eventuele toekomstige wijzigingen van de schade (J.-L. FAGNART, "Les paradoxes ...", op. cit., nr. 65; D. DE CALLATAÏ, "En route vers un réel devoir de motivation du recours à l'évaluation forfaitaire", RGAR, 2013, p. 14.938-4, verso). Th. W.

S'il incombe à la victime d'un fait illicite de démontrer son dommage, il ne lui appartient pas, lorsqu'elle propose de calculer l'indemnisation de son dommage ménager permanent par la capitalisation d'une base journalière forfaitaire, d'établir que ce dommage restera constant dans le futur (1). (1) Certains auteurs (N. SIMAR, "La capitalisation du dommage: la messe est loin d'être dite", J.L.M.B., 2012, p. 1301; I. MATERNE, "Recours au forfait ou à la méthode de la capitalisation: pas de principe de solution qui soit univoque!", J.L.M.B., 2015, p. 602), se fondant sur l'obligation qu'a la victime de démontrer l'existence de son dommage et son quantum, estiment que ce serait à elle de démontrer la linéarité et la récurrence du préjudice permanent lorsqu'elle demande de capitaliser une base forfaitaire pour calculer l'indemnisation de son dommage. Cette affirmation procède d'une confusion entre l'évaluation du dommage et le calcul de l'indemnité. La capitalisation n'est pas une technique d'évaluation; c'est un simple mode de calcul de l'indemnité. (Voir notamment J.-L. FAGNART, "La capitalisation d'indemnités forfaitaires", For. Ass., 2007, p. 83; J. SCHRYVERS, "Les tables 2004", RGAR, 2007, n° 14216-4, verso). La victime doit uniquement établir son dommage permanent et si tel est le cas, ce dommage est censé ne pas se modifier sauf preuve contraire (J.-L. FAGNART, "Les paradoxes de l'évaluation du dommage corporel", in Actualités en droit de la responsabilité", p. 100, n° 67; en ce sens également C. MELOTTE, "La capitalisation du dommage moral: une question réglée?", For. Ass., 2012, pp. 96-97; J.-F. MAROT, "La valse à deux temps", J.J. pol., 2013, p. 147; D. MAYERUS, "Comment évaluer le plus justement possible en droit commun la partie déjà subie du dommage permanent", RGAR, 2008, p. 14.373-4, verso; T. PAPART, "Forfait: n.m., crime audacieux... - Adéquation des différentes méthodes de calcul du préjudice futur", RGAR, 2010, p. 14.603-6; Conclusions de l'avocat général Th. WERQUIN précédant Cass. 16 avril 2015, RG n° C.13.0305.F, Juridat, spécialement sous le n° 9). Il est d'ailleurs contradictoire de refuser la capitalisation au motif que la base est susceptible de varier dans le temps, en raison d'une prétendue accoutumance (dommage moral) ou d'éventuelles modifications de la situation familiale (dommage ménager), et de l'indemniser par un forfait global comme si ce dommage restait constant durant toute la période indemnisée. La capitalisation (ou mieux la rente indexée si elle est demandée) permet précisément de tenir compte d'éventuelles variations futures du dommage (J.-L. FAGNART, "Les paradoxes ...", op. cit., n° 65; D. DE CALLATAÏ, "En route vers un réel devoir de motivation du recours à l'évaluation forfaitaire", RGAR, 2013, p. 14.938-4, verso). Th. W.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade -
Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming -
Ramingswijze - Blijvende huishoudelijke schade - Kapitalisatie -
Bewijs - Voorwerp - Bewijslast
- Artt. 1382-1383 Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir
d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Mode
d'évaluation - Dommage ménager permanent - Capitalisation -
Preuve - Objet - Charge
- Art. 1382-1383 Code civil

Hoewel de getroffene van een onrechtmatige daad zijn schade hoort aan te tonen, dient hij niet, wanneer hij voorstelt zijn blijvende morele schade te berekenen door de kapitalisatie van een forfaitaire dagbasis, aan te tonen dat die schade in de toekomst constant zal blijven (1). (1) Sommige auteurs (zoals N. SIMAR, "La capitalisation du dommage: la messe est loin d'être dite", JLMB, 2012, p. 1301; I. MATERNE, "Recours au forfait ou à la méthode de la capitalisation: pas de principe de solution qui soit univoque!", JLMB, 2015, p. 602), die steunen op de verplichting voor de getroffene om het bestaan van zijn schade en het quantum ervan te bewijzen, zijn van oordeel dat die getroffene de rechtlijnigheid en het terugkeren van zijn blijvende schade moet aantonen wanneer hij vordert dat een forfaitaire basis wordt gekapitaliseerd om de vergoeding van zijn schade te berekenen. Die bewering komt voort uit een verwarring tussen de raming van de schade en de berekening van de vergoeding. De kapitalisatie is geen ramingstechniek; het is gewoon een berekeningswijze van de vergoeding. (Zie o.a. J.-L. FAGNART, "La capitalisation d'indemnités forfaitaires", For. Ass., 2007, p. 83; J. SCHRYVERS, "Les tables 2004", RGAR., 2007, nr. 14216-4, verso). De getroffene moet enkel zijn blijvende schade aantonen en indien zulks het geval is, wordt de schade verondersteld niet te veranderen, behoudens bewijs van het tegendeel (J.-L. FAGNART, "Les paradoxes de l'évaluation du dommage corporel", in Actualités en droit de la responsabilité, p. 100, nr. 67; in die zin ook C. MELOTTE, "La capitalisation du dommage moral: une question réglée?", For. Ass., 2012, pp. 96-97; J.-F. MAROT, "La valse à deux temps", J.J. pol., 2013, p. 147; D. MAYERUS, "Comment évaluer le plus justement possible en droit commun la partie déjà subie du dommage permanent", RGAR, 2008, p. 14.373-4, verso; T. PAPART, "Forfait: n.m., crime audacieux... - Adéquation des différentes méthodes de calcul du préjudice futur", RGAR, 2010, p. 14.603-6; Conclusie AG Th. WERQUIN vóór Cass. 16 april 2015, AR nr. C.13.0305.F, Juridat, inzonderheid onder nr. 9). Het is trouwens tegenstrijdig de kapitalisatie te weigeren om reden dat de grondslag in de loop van de tijd kan veranderen wegens een zogenaamde gewenning (morele schade) of eventuele wijzigingen van de gezinstoestand (huishoudschade), en ze te vergoeden door een allesomvattend forfait precies alsof die schade constant bleef tijdens de gehele vergoede periode. De kapitalisatie (of beter de geïndexeerde rente wanneer ze wordt gevorderd) biedt uitgerekend de mogelijkheid om rekening te houden met eventuele toekomstige wijzigingen van de schade (J.-L. FAGNART, "Les paradoxes ...", op. cit., nr. 65; D. DE CALLATAÏ, "En route vers un réel devoir de motivation du recours à l'évaluation forfaitaire", RGAR, 2013, p. 14.938-4, verso). Th. W.

S'il incombe à la victime d'un fait illicite de démontrer son dommage, il ne lui appartient pas, lorsqu'elle propose de calculer l'indemnisation de son dommage moral permanent par la capitalisation d'une base journalière forfaitaire, d'établir que ce dommage restera constant dans le futur (1). (1) Certains auteurs (N. SIMAR, "La capitalisation du dommage: la messe est loin d'être dite", J.L.M.B., 2012, p. 1301; I. MATERNE, "Recours au forfait ou à la méthode de la capitalisation: pas de principe de solution qui soit univoque!", J.L.M.B., 2015, p. 602), se fondant sur l'obligation qu'a la victime de démontrer l'existence de son dommage et son quantum, estiment que ce serait à elle de démontrer la linéarité et la récurrence du préjudice permanent lorsqu'elle demande de capitaliser une base forfaitaire pour calculer l'indemnisation de son dommage. Cette affirmation procède d'une confusion entre l'évaluation du dommage et le calcul de l'indemnité. La capitalisation n'est pas une technique d'évaluation; c'est un simple mode de calcul de l'indemnité. (Voir notamment J.-L. FAGNART, "La capitalisation d'indemnités forfaitaires", For. Ass., 2007, p. 83; J. SCHRYVERS, "Les tables 2004", RGAR, 2007, n° 14216-4, verso). La victime doit uniquement établir son dommage permanent et si tel est le cas, ce dommage est censé ne pas se modifier sauf preuve contraire (J.-L. FAGNART, "Les paradoxes de l'évaluation du dommage corporel", in Actualités en droit de la responsabilité", p. 100, n° 67; en ce sens également C. MELOTTE, "La capitalisation du dommage moral: une question réglée?", For. Ass., 2012, pp. 96-97; J.-F. MAROT, "La valse à deux temps", J.J. pol., 2013, p. 147; D. MAYERUS, "Comment évaluer le plus justement possible en droit commun la partie déjà subie du dommage permanent", RGAR, 2008, p. 14.373-4, verso; T. PAPART, "Forfait: n.m., crime audacieux... - Adéquation des différentes méthodes de calcul du préjudice futur", RGAR, 2010, p. 14.603-6; Conclusions de l'avocat général Th. WERQUIN précédant Cass. 16 avril 2015, RG n° C.13.0305.F, Juridat, spécialement sous le n° 9). Il est d'ailleurs contradictoire de refuser la capitalisation au motif que la base est susceptible de varier dans le temps, en raison d'une prétendue accoutumance (dommage moral) ou d'éventuelles modifications de la situation familiale (dommage ménager), et de l'indemniser par un forfait global comme si ce dommage restait constant durant toute la période indemnisée. La capitalisation (ou mieux la rente indexée si elle est demandée) permet précisément de tenir compte d'éventuelles variations futures du dommage (J.-L. FAGNART, "Les paradoxes ...", op. cit., n° 65; D. DE CALLATAÏ, "En route vers un réel devoir de motivation du recours à l'évaluation forfaitaire", RGAR, 2013, p. 14.938-4, verso). Th. W.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade -
Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming -
Ramingswijze - Blijvende morele schade - Kapitalisatie - Bewijs -
Voorwerp - Bewijslast
- Artt. 1382-1383 Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir
d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Mode
d'évaluation - Dommage moral permanent - Capitalisation -
Preuve - Objet - Charge
- Art. 1382-1383 Code civil

C.15.0514.N

16 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161216.3](#)

AC nr. ...

Uit artikel 156bis, eerste en tweede lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat de mogelijkheid voor een plaatsvervangend magistraat om een verhinderde magistraat te vervangen of op te treden wanneer de bezetting niet volstaat om de hangende zaken te behandelen, voortvloeit uit hun aanwijzing in de hoedanigheid van plaatsvervangend magistraat, zonder dat de reden van verhindering, vervanging of optreden dient vastgesteld te worden in de beslissing of het dossier van de rechtspleging.

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Burgerlijke zaken -
Plaatsvervangend magistraat - Opdrachten - Omvang
- Art. 156bis, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Il suit de l'article 156bis, alinéas 1er et 2, du Code judiciaire, que la possibilité pour un magistrat suppléant de remplacer un magistrat empêché ou de siéger lorsque l'effectif est insuffisant pour traiter les affaires pendantes, découle de leur désignation en tant que magistrat suppléant, sans que le motif de l'empêchement, du remplacement ou du fait qu'ils siègent doive être constaté dans la décision ou dans le dossier de la procédure.

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière civile - Magistrat suppléant -
Missions - Etendue
- Art. 156bis, al. 1er et 2 Code judiciaire

Uit geen enkele bepaling volgt dat de plaatsvervangende magistraten bedoeld in artikel 156bis Gerechtelijk Wetboek slechts zitting kunnen nemen in een kamer van het hof van beroep wanneer alle raadsheren en plaatsvervangende raadsheren verhinderd zijn.

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Burgerlijke zaken -
Plaatsvervangend magistraat - Zitting - Redenen
- Art. 156bis Gerechtelijk Wetboek

Il ne résulte d'aucune disposition que les magistrats suppléants visés à l'article 156bis du Code judiciaire ne peuvent siéger que dans une chambre de la cour d'appel que lorsque tous les conseillers et conseillers suppléants sont empêchés.

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière civile - Magistrat suppléant -
Audience - Motifs
- Art. 156bis Code judiciaire

C.15.0515.N

28 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161028.3](#)

AC nr. ...

De vereffenaar is een orgaan van de vennootschap; de persoon die als vereffenaar wordt aangesteld bij een vonnis dat de vennootschap ontbindt en in vereffening stelt, is zelf geen partij bij dat vonnis; hij kan bijgevolg niet aansprakelijk worden gesteld voor de tenuitvoerlegging van dat vonnis.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze
vennootschappen - Vennootschap in vereffening - Vereffenaar -
Begrip - Aansprakelijkheid tenuitvoerlegging vonnis

- Art. 1398, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Le liquidateur est un organe de la société; la personne qui est désignée comme liquidateur par un jugement qui dissout la société et la met en liquidation, n'est pas elle-même une partie à ce jugement; elle ne peut, dès lors, être tenue responsable pour l'exécution de ce jugement.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Société
en liquidation - Liquidateur - Notion - Responsabilité pour
l'exécution d'un jugement

- Art. 1398, al. 2 Code judiciaire

C.15.0517.F

24 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161124.9](#)

AC nr. ...

Uit artikel 19bis-11, § 2, WAM-wet volgt niet dat de bestuurder van een van de bij het ongeval betrokken voertuigen slechts als benadeelde persoon kan worden vergoed mits hij bewijst dat hij niet aansprakelijk is voor het ongeval.

Il ne suit pas de l'article 19bis-11, § 2, de la loi du 21 novembre 1989 que le conducteur d'un des véhicules impliqués dans l'accident ne puisse être indemnisé comme personne lésée qu'à la condition de prouver qu'il n'est pas responsable de l'accident.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Verkeersongeval -
Verscheidene betrokken voertuigen - Onmogelijkheid te bepalen
welk voertuig het ongeval heeft veroorzaakt - Vergoeding van de
benadeelde

- Art. 19bis-11, § 2 Wet betreffende de verplichte
aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Accident de la
circulation - Implication de plusieurs véhicules - Impossibilité de
déterminer quel véhicule a causé l'accident - Indemnisation de la
personne lésée

- Art. 19bis-11, § 2 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance
obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules
automoteurs

C.15.0521.F

28 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161128.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Samenloop van
aansprakelijkheid - Algemeen - Aansprakelijkheid voor zaken -
Gebouw - Instorting - Gebrek van de zaak - Artikel 1384, eerste lid,
Burgerlijk Wetboek - Artikel 1386, Burgerlijk Wetboek -
Onderscheid - Criterium

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht -
Gebouwen - Aansprakelijkheid voor zaken - Pand - Eigenaar -
Instorting - Bewaarder - Gebrek van de zaak - Artikel 1384, eerste
lid, Burgerlijk Wetboek - Artikel 1386, Burgerlijk Wetboek -
Onderscheid - Criterium

De staat van het gebouw bepaalt welke van de beide
aansprakelijkheden voor zaken moet worden
toegepast, namelijk de aansprakelijkheid van de
eigenaar van een gebouw die is aangegaan op grond
van artikel 1386 Burgerlijk Wetboek of de
aansprakelijkheid van de bewaarder ervan die is
aangegaan op grond van artikel 1384, eerste lid, van
datzelfde wetboek; daaruit volgt dat als het gebouw
zich in een staat van instorting bevindt die te wijten is
aan verzuim van onderhoud of aan een gebrek in de
bouw, artikel 1386 de toepassing uitsluit van de meer
algemene bepaling van artikel 1384, eerste lid,
Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016,
nr. ...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Samenloop van
aansprakelijkheid - Algemeen - Aansprakelijkheid voor zaken -
Gebouw - Instorting - Gebrek van de zaak - Artikel 1384, eerste lid,
Burgerlijk Wetboek - Artikel 1386, Burgerlijk Wetboek -
Onderscheid - Criterium

- Artt. 1384, eerste lid en 1386 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht -
Gebouwen - Aansprakelijkheid voor zaken - Pand - Eigenaar -
Instorting - Bewaarder - Gebrek van de zaak - Artikel 1384, eerste
lid, Burgerlijk Wetboek - Artikel 1386, Burgerlijk Wetboek -
Onderscheid - Criterium

- Artt. 1384, eerste lid en 1386 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Genicot.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Concours de responsabilités -
Généralités - Responsabilité du fait des choses - Bâtiment - Ruine -
Vice de la chose - Article 1384, alinéa 1er du Code civil - Article
1386 du Code civil - Distinction - Critère

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer -
Bâtiments - Responsabilité du fait des choses - Immeuble -
Propriétaire - Ruine - Gardien - Vice de la chose - Article 1384,
alinéa 1er du Code civil - Article 1386 du Code civil - Distinction -
Critère

Entre la responsabilité du propriétaire d'un bâtiment
engagée sur la base de l'article 1386 du Code civil et la
responsabilité de son gardien engagée sur base de
l'article 1384, alinéa 1er, du même code, celle des deux
responsabilités du fait des choses qui est d'application
dépend de l'état du bâtiment; il s'ensuit que dans le cas
où le bâtiment est dans un état de ruine résultant du
défaut d'entretien ou du vice de sa construction,
l'article 1386 exclut l'application de la disposition plus
générale de l'article 1384, alinéa 1er (1). (1) Voir les
concl. contr. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Concours de responsabilités -
Généralités - Responsabilité du fait des choses - Bâtiment - Ruine -
Vice de la chose - Article 1384, alinéa 1er du Code civil - Article
1386 du Code civil - Distinction - Critère

- Art. 1384, al. 1er et 1386 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer -
Bâtiments - Responsabilité du fait des choses - Immeuble -
Propriétaire - Ruine - Gardien - Vice de la chose - Article 1384,
alinéa 1er du Code civil - Article 1386 du Code civil - Distinction -
Critère

- Art. 1384, al. 1er et 1386 Code civil

C.15.0523.F

8 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160908.7](#)

AC nr. ...

De werkgever uit de openbare sector die, krachtens zijn wettelijke of reglementaire verplichtingen, aan zijn personeelslid loon moet betalen zonder als tegenprestatie arbeidsprestaties te ontvangen, heeft recht op een vergoeding in zoverre hij aldus schade lijdt; om een dergelijke vergoeding te verkrijgen, hoeft de werkgever uit de openbare sector niet aan te tonen dat hij andere schade lijdt dan die welke voortvloeit uit de omstandigheid dat hij het loon en de lasten heeft uitbetaald zonder als tegenprestatie arbeidsprestaties te hebben ontvangen (1). (1) Cass. 9 april 2004, AR P.03.0049.F, AC 2004, nr. 235.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Overheid - Werkgever - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Betaling van een loon - Geen arbeidsprestaties - Vergoeding
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

L'employeur public qui, en vertu de ses obligations légales ou réglementaires, est tenu de verser une rémunération à son agent sans recevoir de prestations de travail en contrepartie a droit à une indemnité dans la mesure où il subit ainsi un dommage; pour obtenir pareille indemnisation, l'employeur public n'est pas tenu d'établir qu'il subit un dommage distinct de celui résultant de la circonstance qu'il a payé la rémunération et les charges sans bénéficier de prestations de travail en contrepartie (1). (1) Cass. 9 avril 2004, RG P.03.0049.F, Pas. 2004, n° 235.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Pouvoirs publics - Employeur - Obligations légales ou réglementaires - Paiement d'une rémunération - Pas de prestations de travail - Indemnisation
- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.15.0528.N

28 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161028.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Bindende derdenbeslissing - Begrip - Niet-uitvoering overeenkomstig hetgeen was overeengekomen

De bindende derdenbeslissing ontleent haar obligatoire kracht aan de bindende kracht van overeenkomsten; bijgevolg kan aan de derdenbeslissing geen bindende kracht worden verleend wanneer de derde zijn opdracht niet heeft uitgevoerd overeenkomstig hetgeen door de partijen was overeengekomen (1). (1) Zie concl. OM.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Bindende derdenbeslissing - Begrip - Niet-uitvoering overeenkomstig hetgeen was overeengekomen
- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Tierce décision obligatoire - Notion - Inexécution de ce qui avait été convenu

La tierce décision obligatoire tire son caractère contraignant de la force obligatoire des conventions; dès lors la tierce décision ne peut recevoir de force obligatoire lorsque le tiers n'a pas exécuté sa mission conformément à ce qui avait été convenu par les parties (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Tierce décision obligatoire - Notion - Inexécution de ce qui avait été convenu
- Art. 1134 Code civil

C.15.0533.N

7 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161007.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

AFSTAMMING - Betwisting vaderschap - Rechtsvordering - Aard - Omvang
AFSTAMMING - Procedure tot vaststelling van het vaderschap - Overleden persoon - Erfgenamen - Partij in de procedure - Bewijsvoering

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

FILIATION - Contestation de la paternité - Action en justice - Nature - Etendue
FILIATION - Procédure en reconnaissance de paternité - Personne décédée - Héritiers - Partie à la procédure - Administration de la preuve

De erfgenamen van de overleden persoon wiens vaderschap wordt onderzocht, zijn partij in de procedure tot vaststelling van het vaderschap en kunnen de door de andere partijen aangedragen bewijzen omtrent het ingeroepen vaderschap weerleggen (1). (1) Zie concl. OM.

AFSTAMMING - Procedure tot vaststelling van het vaderschap - Overleden persoon - Erfgenamen - Partij in de procedure - Bewijsvoering

- Art. 332quater, eerste lid Burgerlijk Wetboek

De rechtsvordering tot betwisting van het vaderschap is een toegewezen vordering die enkel openstaat voor de in artikel 318, §1, Burgerlijk Wetboek opgesomde personen, zodat andere personen niet kunnen tussenkomen in dit geding, noch derdenverzet kunnen aantekenen; de omstandigheid dat de beslissing over de rechtsvordering tot betwisting van vaderschap krachtens artikel 331decies Burgerlijk Wetboek aan andere personen zou kunnen tegengeworpen worden in een navolgende procedure tot vaststelling van vaderschap, doet daaraan niet af (1). (1) Zie concl. OM.

AFSTAMMING - Betwisting vaderschap - Rechtsvordering - Aard - Omvang

- Artt. 318, § 1, en 331decies Burgerlijk Wetboek

Les héritiers de la personne décédée dont la paternité est examinée, sont des parties à la procédure en reconnaissance de paternité et peuvent réfuter les preuves apportées par les autres parties relatives à la paternité invoquée (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

FILIATION - Procédure en reconnaissance de paternité - Personne décédée - Héritiers - Partie à la procédure - Administration de la preuve

- Art. 332quater, al. 1er Code civil

L'action en contestation de paternité est une action réservée qui n'est ouverte qu'aux personnes énumérées à l'article 318, § 1er, du Code civil, de sorte que d'autres personnes ne peuvent intervenir dans ce litige, ni former tierce opposition; la circonstance que la décision sur l'action en contestation de paternité pourrait, en vertu de l'article 331decies du Code civil, être opposée à d'autres personnes dans une procédure consécutive en reconnaissance de paternité, n'y porte pas atteinte (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

FILIATION - Contestation de la paternité - Action en justice - Nature - Etendue

- Art. 318, § 1er, et 331decies Code civil

C.15.0539.F

8 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161208.6](#)

AC nr. ...

Voor de toepassing van artikel 727, 1°, van het Burgerlijk Wetboek, bestaat er geen grond om een onderscheid te maken al naargelang de erfgerechtigde die de overledene heeft gedood of heeft pogen te doden, in een staat van krankzinnigheid dan wel in een andere, in artikel 1, eerste lid, van de wet van 1 juli 1964, bedoelde staat verkeerde.

ERFENISSEN - Onwaardigheid om te erven - Grond die het bestaan van het misdrijf uitsluit - Staat van krankzinnigheid

- Art. 727, 1° Burgerlijk Wetboek

Pour l'application de l'article 727, 1°, du Code civil, il n'y a pas lieu de distinguer suivant que le successible qui a donné ou tenté de donner la mort au défunt était en état de démence ou dans un autre état visé à l'article 1er, alinéa 1 de la loi du 1ier juillet 1964.

SUCCESSION - Indignité successorale - Cause évasive de l'infraction - Etat de démence

- Art. 727, 1° Code civil

C.15.0540.F

6 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160506.4](#)

AC nr. ...

Een vennoot in een tijdelijke vennootschap kan in eigen naam en voor zijn eigen aandeel in rechte optreden (1). (1) Zie Cass. 7 maart 2014, AR C.11.0601.F, AC 2014, nr. 184.

VENNOOTSCHAPPEN - Vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid - Tijdelijke handelsvereniging - Geen rechtspersoonlijkheid - Rechtsvordering - Uitoefening door een vennoot

- Artt. 2, § 1, 47 en 53 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

Un associé d'une société momentanée peut agir en justice en son nom personnel pour sa part individuelle (1). (1) Voir Cass. 7 mars 2014, RG C.11.0601.F, Pas. 2014, n° 184.

SOCIETES - Sociétés sans personnalité juridique - Association commerciale momentanée - Pas de personnalité juridique - Action en justice - Exercice par un associé

- Art. 2, § 1er, 47 et 53 Code des sociétés

VORDERING IN RECHTE - Rechtsvordering - Vennootschappen - Tijdelijke handelsvereniging - Geen rechtspersoonlijkheid - Rechtsvordering - Uitoefening door een vennoot

- Artt. 2, § 1, 47 en 53 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

DEMANDE EN JUSTICE - Action en justice - Sociétés - Association commerciale momentanée - Pas de personnalité juridique - Action en justice - Exercice par un associé

- Art. 2, § 1er, 47 et 53 Code des sociétés

C.16.0008.F

6 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161006.8](#)

AC nr. ...

De uitwerking van de nationale of regionale normen die de minimumeisen inzake goede landbouw- en milieuconditie vaststellen en de tegenstelbaarheid ervan aan de landbouwers vormen een verplichte voorafgaande voorwaarde voor de eenvormigheidscontroles en voor de straffen die de landbouwers in voorkomend geval worden opgelegd (1). (1) Art. 3, verordening (EG) nr. 1782/2003, vóór de wijziging ervan bij verordening (EG) nr. 146/2008 van 14 februari 2008 en vóór de opheffing ervan bij verordening nr. 73/2009 van 19 januari 2009.

LANDBOUW - Waals Gewest - Gemeenschappelijk landbouwbeleid - Steun aan de landbouwers - Voorwaarden - Goede landbouw- en milieuconditie - Omschrijving - Bevoegdheid

- Artt. 3, §§ 1 en 2, en 5, § 1 Verordening (EG) nr. 1782/2003 van de Raad van 29 september 2003

LANDBOUW - Waals Gewest - Gemeenschappelijk landbouwbeleid - Steun aan de landbouwers - Voorwaarden - Goede landbouw- en milieuconditie - Omschrijving

- Artt. 3, §§ 1 en 2, en 5, § 1 Verordening (EG) nr. 1782/2003 van de Raad van 29 september 2003

De lidstaten moeten op nationaal en regionaal niveau minimumeisen inzake goede landbouw- en milieuconditie vaststellen waarvan zij de lijst aan de landbouwers moeten bezorgen (1). (1) Art. 3, verordening (EG) nr. 1782/2003, vóór de wijziging ervan bij verordening (EG) nr. 146/2008 van 14 februari 2008 en vóór de opheffing ervan bij verordening nr. 73/2009 van 19 januari 2009.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Gemeenschappelijk landbouwbeleid - Steun aan de landbouwers - Voorwaarden - Goede landbouw- en milieuconditie - Omschrijving - Bevoegdheid

- Artt. 3, §§ 1 en 2, en 5, § 1 Verordening (EG) nr. 1782/2003 van de Raad van 29 september 2003

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Gemeenschappelijk landbouwbeleid - Steun aan de landbouwers - Voorwaarden - Goede landbouw- en milieuconditie - Omschrijving

- Artt. 3, §§ 1 en 2, en 5, § 1 Verordening (EG) nr. 1782/2003 van de Raad van 29 september 2003

L'élaboration des normes nationales ou régionales définissant les exigences minimales pour les bonnes conditions agricoles et environnementales et leur opposabilité aux agriculteurs constituent un préalable obligatoire aux contrôles de conformité et à l'application éventuelle de sanctions aux agriculteurs (1). (1) Règlement (CE) n° 1782/2003, art. 3, avant sa modification par le règlement (CE) n° 146/2008 du 14 février 2008 et avant son abrogation par le règlement n° 73/2009 du 19 janvier 2009.

AGRICULTURE - Région wallonne - Politique agricole commune - Soutien en faveur des agriculteurs - Conditions - Bonnes conditions agricoles et environnementales - Définition - Compétence

- Art. 3, § 1er et 2, et 5, § 1er Règlement (CE) n° 1782/2003 du Conseil du 29 septembre 2003

AGRICULTURE - Région wallonne - Politique agricole commune - Soutien en faveur des agriculteurs - Conditions - Bonnes conditions agricoles et environnementales - Définition

- Art. 3, § 1er et 2, et 5, § 1er Règlement (CE) n° 1782/2003 du Conseil du 29 septembre 2003

Les États membres doivent définir, au niveau national et régional, des exigences minimales pour les bonnes conditions agricoles et environnementales dont ils doivent fournir la liste aux agriculteurs (1). (1) Règlement (CE) n° 1782/2003, art. 3, avant sa modification par le règlement (CE) n° 146/2008 du 14 février 2008 et avant son abrogation par le règlement n° 73/2009 du 19 janvier 2009.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Politique agricole commune - Soutien en faveur des agriculteurs - Conditions - Bonnes conditions agricoles et environnementales - Définition - Compétence

- Art. 3, § 1er et 2, et 5, § 1er Règlement (CE) n° 1782/2003 du Conseil du 29 septembre 2003

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Politique agricole commune - Soutien en faveur des agriculteurs - Conditions - Bonnes conditions agricoles et environnementales - Définition

- Art. 3, § 1er et 2, et 5, § 1er Règlement (CE) n° 1782/2003 du Conseil du 29 septembre 2003

C.16.0014.F

20 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161020.2](#)

AC nr. ...

De ontvankelijkheid van het cassatiemiddel vereist niet dat de eiser verduidelijkt welk belang hij bij de vernietiging heeft.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Waals Gewest - Gemeenschappelijk landbouwbeleid - Steun aan de landbouwers - Voorwaarden - Goede landbouw- en milieueconditie - Omschrijving

Het slachtoffer dat prestaties van de verzekeringsinstelling heeft ontvangen voor schade uit arbeidsongeschiktheid, kan voor dezelfde schade slechts aanspraak maken op een vergoeding naar gemeen recht voor zover die vergoeding meer bedraagt dan de prestaties van de verzekeringsinstelling, en dat tot beloop van het verschil tussen beide bedragen (1). (1) Cass. 15 september 2014, AR C.14.0116.N, AC 2014, nr. 521.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Arbeidsongeschiktheid - Toekenning van sociale uitkeringen aan het slachtoffer - Indeplaatsstelling van de verzekeringsinstelling - Naar gemeen recht vergoedbare schade

- Art. 136, § 2, eerste en vierde lid Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Toekenning van sociale uitkeringen aan het slachtoffer - Indeplaatsstelling van de verzekeringsinstelling - Naar gemeen recht vergoedbare schade

- Art. 136, § 2, eerste en vierde lid Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

Wanneer de schade kan worden berekend op basis van exacte gegevens die gekend zijn of op de dag van de uitspraak gekend zullen zijn, mag de rechter de schade niet begroten op basis van hypothetische gegevens (1). (1) Zie Cass. 16 april 2015, AR C.13.0305.F, AC 2015, nr. 254, met concl. OM in Pas. 2015.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming in concreto - Blijvende huishoudelijke schade - Hypothetische gegevens

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

La recevabilité du moyen de cassation ne requiert pas que la partie demanderesse précise l'intérêt qu'elle a à la cassation.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Région wallonne - Politique agricole commune - Soutien en faveur des agriculteurs - Conditions - Bonnes conditions agricoles et environnementales - Définition

La victime qui a perçu des prestations de l'organisme assureur pour un dommage résultant d'une incapacité de travail ne peut réclamer une indemnité de droit commun pour ce même dommage que dans la mesure où cette indemnité excède les prestations de l'organisme assureur et ce, jusqu'à concurrence de la différence entre les deux sommes (1). (1) Cass. 15 septembre 2014, RG C.14.0116.N, Pas. 2014, n° 521.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Incapacité de travail - Octroi de prestations sociales à la victime - Subrogation de l'organisme assureur - Dommage réparable en droit commun

- Art. 136, § 2, al. 1er et 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Octroi de prestations sociales à la victime - Subrogation de l'organisme assureur - Dommage réparable en droit commun

- Art. 136, § 2, al. 1er et 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

Lorsque le dommage peut être calculé sur la base d'éléments exacts qui sont connus ou qui peuvent être connus au jour de la prononciation, le juge ne peut évaluer le dommage sur la base d'éléments hypothétiques (1). (1) Voir Cass. 16 avril 2015, RG C.13.0305.F, Pas. 2015, n° 254, avec concl. MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation in concreto - Préjudice ménager permanent - Eléments hypothétiques

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.16.0015.N

30 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160930.3](#)

AC nr. ...

De waarde van de onverdeelde goederen die zijn opgenomen in de gehomologeerde of aangepaste staat van vereffening kan nog worden geactualiseerd overeenkomstig artikel 890 Gerechtelijk Wetboek.

VERDELING - Gerechtelijke verdeling - Staat van vereffening - Waarde van de onverdeelde goederen - Actualisering

- Artt. 890 en 1209 tot 1223 Gerechtelijk Wetboek

La valeur des biens non partagés qui sont repris dans l'état liquidatif homologué ou adapté peut encore être actualisée conformément à l'article 890 du Code judiciaire.

PARTAGE - Partage judiciaire - Etat de liquidation - Valeur des biens non partagés - Actualisation

- Art. 890 et 1209 à 1223 Code judiciaire

Indien de notaris-vereffenaar een staat van vereffening overeenkomstig de door de rechtbank gegeven richtlijnen heeft opgemaakt, kunnen, behoudens ontdekking van nieuwe feiten of van nieuwe stukken van overwegend belang, slechts betwistingen worden aangevoerd die verband houden met de aanpassing van de staat.

VERDELING - Gerechtelijke verdeling - Notaris-vereffenaar - Staat van vereffening - Aanpassing volgens de door de rechtbank gegeven richtlijnen - Betwistingen die nog kunnen worden aangevoerd

- Artt. 1209 tot 1223 Gerechtelijk Wetboek

Slechts de betwistingen uitgedrukt in of voortvloeiend uit de beweringen en zwaarigheden opgenomen in het proces-verbaal van de boedelnotaris, worden door de neerlegging ter griffie van de uitgifte van dit proces-verbaal bij de rechtbank aanhangig gemaakt (1)(2). (1) Zie Cass. 9 mei 1997, AR C.94.0369.N, AC 1997, nr. 223. (2) Artt. 1209 tot 1223 Gerechtelijk Wetboek, zoals van toepassing voor de wijziging ervan bij wet van 13 augustus 2011.

VERDELING - Gerechtelijke verdeling - Beweringen en zwaarigheden - Ontvankelijkheid - Proces-verbaal van beweringen en zwaarigheden - Neerlegging ter griffie van de rechtbank - Gevolg - Nieuwe zwaarigheden aangevoerd bij de rechtbank

- Artt. 1209 tot 1223 Gerechtelijk Wetboek

Si le notaire-liquidateur a établi un état de liquidation conformément aux directives données par le tribunal seules les contestations relatives à l'adaptation de l'état peuvent être soulevées sauf, en cas de découverte de nouveaux faits ou pièces déterminants.

PARTAGE - Partage judiciaire - Notaire-liquidateur - Etat de liquidation - Adaptation en fonction des directives données par le tribunal - Contestations qui peuvent encore être invoquées

- Art. 1209 à 1223 Code judiciaire

Seules les contestations qui sont formulées dans ou résultent des dires et difficultés repris dans le procès-verbal du notaire commis, sont portées devant le tribunal par le dépôt au greffe de l'expédition de ce procès-verbal (1)(2). (1) Voir Cass. 9 mai 1997, RG C.94.0369.N, Pas. 1997, n° 223. (2) Articles 1209 à 1223 du Code judiciaire, tels qu'ils étaient applicables avant leur modification par la loi du 13 août 2011.

PARTAGE - Partage judiciaire - Dires et difficultés - Recevabilité - Procès-verbal des dires et difficultés - Dépôt au greffe du tribunal - Conséquence - Nouvelles difficultés invoquées devant le tribunal

- Art. 1209 à 1223 Code judiciaire

C.16.0018.F

29 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160929.1](#)

AC nr. ...

Uit artikel 2257 van het Burgerlijk Wetboek volgt dat de verjaring, die een verweer vormt tegen een te laat ingestelde rechtsvordering, niet kan beginnen te lopen vóór het ontstaan van die rechtsvordering (1). (1) De Page schrijft (dl. VII, 2de ed., 1957, nr. 1147) dat alle moeilijkheden betreffende het beginpunt van de verjaringstermijn "gravitent autour d'un texte unique (article 2257 du Code civil)". Om die reden heeft het Hof de cassatie doen steunen op de schending van dat artikel waarvan de essentie wordt weergegeven in het adagium *Actiones non natae non prescribuntur* (M. Marchandise, *La prescription*, Brussel, Bruylant, 2015, nr. 305).

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Aanvang - Tijdstip

- Art. 2257 Burgerlijk Wetboek

Il résulte de l'article 2257 du Code civil que la prescription, qui est une défense opposée à une action tardive, ne peut prendre cours avant que cette action soit née (1). (1) Comme l'écrit De Page (t. VII, 2e éd., 1957, n° 1147), toutes les difficultés relatives au point de départ du délai de prescription « gravitent autour d'un texte unique (article 2257 du Code civil) ». C'est pourquoi la Cour a fondé la cassation sur la violation de cet article dont la substance est exprimée par l'adage *Actiones non natae non prescribuntur* (M. Marchandise, *La prescription*, Bruxelles, Bruylant, 2015, n° 305).

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Prise de cours - Moment

- Art. 2257 Code civil

De rechtsvordering die een verbintenis bekrachtigt, ontstaat in de regel de dag waarop die verbintenis moet worden uitgevoerd, en verjaart bijgevolg vanaf dat tijdstip (1). (1) Cass. 14 mei 2012, AC 2012, nr. 302 en noot 1; Cass. 27 juni 2011, AC 2011, nr. 428 met concl van procureur-generaal, Jean-François Leclercq in Pas. 2011, nr. 428; Cass. 10 april 1981, AC 1980-81, nr. 465 (redenen); Cass. 15 oktober 1975, AC 1976, 212 en noot 1.

VERBINTENIS - Rechtsvordering die een verbintenis bekrachtigt - Ontstaan - Verjaring - Aanvang - Tijdstip

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Rechtsvordering die een verbintenis bekrachtigt - Ontstaan - Verjaring - Aanvang - Tijdstip

L'action sanctionnant une obligation naît, en règle, au jour où cette obligation doit être exécutée et ne se prescrit, dès lors, qu'à partir de ce moment (1). (1) Cass. 14 mai 2012, Pas. 2012, n° 302, et la note (1), p. 1095; Cass. 27 juin 2011, *ibid.*, n° 428, avec les concl. de M. Leclercq, procureur général; Cass. 10 avril 1981, Bull. et Pas., I, 904 (motifs); Cass. 15 octobre 1975, *ibid.*, 1976, I, 201, et la note (1), p. 202.

OBLIGATION - Action sanctionnant une obligation - Naissance - Prescription - Prise de cours - Moment

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Action sanctionnant une obligation - Naissance - Prescription - Prise de cours - Moment

C.16.0021.F

19 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160919.2](#)

AC nr. ...

De dagvaarding voor het gerecht, in de zin van artikel 2244, §1, eerste lid, Burgerlijk Wetboek is de handeling waarmee een persoon een vordering instelt om het bestaan van een bedreigd recht door het gerecht te doen erkennen.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Artikel 2244 Burgerlijk Wetboek - Dagvaarding

- Art. 2244, § 1, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Au sens de l'article 2244, §1er, alinéa 1er, du Code civil, la citation en justice est l'acte par lequel une personne introduit une demande en vue de faire reconnaître en justice l'existence d'un droit menacé.

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Article 2244 du Code Civil - Citation

- Art. 2244, § 1er, al. 1er Code civil

De dagvaarding in kort geding heeft bijgevolg enkel een stuitende werking als ze een vordering bevat die strekt tot de, desnoods voorlopige, erkenning van het door de verjaring bedreigde recht (1). (1) Het openbaar ministerie oordeelde dat de dagvaarding in kort geding met het oog op het doen nemen van dringende bewarende maatregelen, virtueel de vordering bevatte om dat recht ten gronde te doen erkennen waardoor de verjaring zodoende gestuit wordt.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Dagvaarding in kort geding - Verjaring - Stuitende werking

- Art. 2244, § 1, eerste lid Burgerlijk Wetboek

DAGVAARDING - Dagvaarding in kort geding - Verjaring - Stuitende werking

- Art. 2244, § 1, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Une citation en référé ne produit dès lors un effet interruptif que si elle contient une demande tendant à la reconnaissance, fût-elle provisoire, du droit menacé par la prescription (1). (1) Le ministère public considérait que la citation en référé qui visait à faire prendre des mesures conservatoires en urgence contenait virtuellement la demande de faire reconnaître au fond le droit, interrompant ainsi la prescription.

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Citation en référé - Prescription - Effet interruptif

- Art. 2244, § 1er, al. 1er Code civil

CITATION - Citation en référé - Prescription - Effet interruptif

- Art. 2244, § 1er, al. 1er Code civil

C.16.0023.N

28 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161028.5](#)

AC nr. ...

Bij onderscheiden beslissingen inzake de geldigheid van het testament ten aanzien van de wettige erfgenamen, ontstaat een onverdeeldheid tussen de wettige erfgenamen ten aanzien van wie het testament werd vernietigd, die aanspraak kunnen maken op hun wettig erfdeel in de nalatenschap, en de bij testament aangewezen bijzondere legataris, die in de plaats treedt van de erfgenamen ten aanzien van wie het testament wel geldig is; de gezamenlijke tenuitvoerlegging van de onderscheiden beslissingen inzake de geldigheid van het testament is slechts mogelijk indien, na de vereffening-verdeling van de nalatenschap tussen de wettige erfgenamen ten aanzien van wie het testament werd vernietigd en de algemeen legataris, de bij testament bijzondere legaten nog kunnen worden uitgekeerd (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL) - Testament - Geldigheid - Onderscheiden beslissingen - Onverdeeldheid - Gezamenlijke tenuitvoerlegging - Voorwaarde

- Art. 31 Gerechtelijk Wetboek

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN - Testament - Geldigheid - Onderscheiden beslissingen - Onverdeeldheid - Gezamenlijke tenuitvoerlegging - Voorwaarde

- Art. 31 Gerechtelijk Wetboek

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL) - Testament - Geldigheid - Onderscheiden beslissingen - Onverdeeldheid - Gezamenlijke tenuitvoerlegging - Voorwaarde

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN - Testament - Geldigheid - Onderscheiden beslissingen - Onverdeeldheid - Gezamenlijke tenuitvoerlegging - Voorwaarde

En cas de décisions distinctes relatives à la validité du testament à l'égard des héritiers légaux, une indivision voit le jour entre les héritiers légaux à l'égard desquels le testament a été annulé, qui peuvent prétendre à leur part réservataire dans la succession, et le légataire à titre particulier désigné par testament, qui se substitue aux héritiers à l'égard desquels le testament est bien valide; l'exécution conjointe des décisions distinctes relatives à la validité du testament n'est possible que si, après la liquidation-partage de la succession entre les héritiers légaux à l'égard desquels le testament a été annulé et le légataire universel, les legs à titre particulier attribués par testament peuvent encore être distribués (1). (1) Voir les concl. contraires du MP, publiées à leur date dans AC.

INDIVISIBILITE (LITIGE) - Testament - Validité - Décisions distinctes - Indivision - Exécution conjointe - Condition

- Art. 31 Code judiciaire

DONATIONS ET TESTAMENTS - Testament - Validité - Décisions distinctes - Indivision - Exécution conjointe - Condition

- Art. 31 Code judiciaire

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

INDIVISIBILITE (LITIGE) - Testament - Validité - Décisions distinctes - Indivision - Exécution conjointe - Condition

DONATIONS ET TESTAMENTS - Testament - Validité - Décisions distinctes - Indivision - Exécution conjointe - Condition

C.16.0026.F

24 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161124.10](#)

AC nr. ...

De onverdeelde eigenaar die beschikte over het exclusief genot van een onverdeeld goed moet de overige onverdeelde eigenaars voor dat genot vergoeden.

EIGENDOM - Onroerend goed - Onverdeeldheid - Exclusief genot door één onverdeelde eigenaar

- Art. 577-2, § 2 Burgerlijk Wetboek

L'indivisaire qui a bénéficié de la jouissance exclusive d'un bien indivis est tenu d'indemniser les autres indivisaires pour cette jouissance.

PROPRIETE - Immeuble - Indivision - Jouissance exclusive par un indivisaire

- Art. 577-2, § 2 Code civil

Door de ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel ontstaat tussen de partijen een postcommunautaire onverdeeldheid, die de goederen bevat die aanwezig waren op het ogenblik waarop de ontbinding van het huwelijk tussen de echtgenoten terugwerkt, evenals de vruchten die deze goederen nadien hebben opgebracht.

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS - Wettelijk stelsel - Ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel

La dissolution du régime matrimonial donne naissance entre les parties à une indivision post-communautaire qui porte tant sur les biens présents au moment auquel la dissolution du mariage rétroagit à l'égard des époux que sur les fruits ultérieurement produits par ces biens.

REGIMES MATRIMONIAUX - Régime legal - Dissolution du régime matrimonial

Wanneer een van de ex-echtgenoten het gemeenschappelijke pand betreft na de ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel van de gemeenschap van goederen, moet hij aan de andere ex-echtgenoot, ongeacht de omstandigheden van de zaak, geen woonstvergoeding betalen die gelijk is aan de helft van de huurwaarde van het pand.

Lorsque l'un des ex-époux occupe l'immeuble commun après la dissolution du régime matrimonial de la communauté de biens, il ne doit pas payer à l'autre, quelles que soient les circonstances de la cause, une indemnité d'occupation égale à la moitié de la valeur locative de l'immeuble.

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS - Wettelijk stelsel - Onroerend goed - Onverdeeldheid - Ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel - Bewoning door één ex-echtgenoot

REGIMES MATRIMONIAUX - Régime legal - Immeuble - Indivision - Dissolution du régime matrimonial - Occupation par un ex-époux

- Art. 577-2, § 3 *Burgerlijk Wetboek*

- Art. 577-2, § 3 *Code civil*

EIGENDOM - Onroerend goed - Onverdeeldheid - Ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel - Bewoning door één ex-echtgenoot

PROPRIETE - Immeuble - Indivision - Dissolution du régime matrimonial - Occupation par un ex-époux

- Art. 577-2, § 3 *Burgerlijk Wetboek*

- Art. 577-2, § 3 *Code civil*

C.16.0027.N

26 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160926.2](#)

AC nr. ...

Een bekentenis, in tegenstelling tot een schriftelijk bewijs, is een verklaring die na het bekende materiële feit of rechtsfeit wordt afgelegd; een geschrift dat wordt opgesteld tot bewijs van een schuld en dat niet voldoet aan het voorschrift van artikel 1326 *Burgerlijk Wetboek*, kan niet gelden als een gerechtelijke bekentenis zonder dat afbreuk zou worden gedaan aan de bewijsregels in burgerlijke zaken.

Contrairement à une preuve écrite, un aveu constitue une déclaration qui est faite après le fait matériel ou juridique avoué; un écrit qui est rédigé à titre de preuve d'une dette et qui ne répond pas à la prescription de l'article 1326 du Code civil, ne peut valoir comme un aveu judiciaire sans porter atteinte aux règles de la preuve en matière civile.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bekentenis - Begrip - Tijdstip

PREUVE - Matière civile - Aveu - Notion - Moment

- Artt. 1326 en 1354 *Burgerlijk Wetboek*

- Art. 1326 et 1354 *Code civil*

C.16.0031.F

22 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161222.11](#)

AC nr. ...

Geen enkele wettelijke bepaling staat eraan in de weg dat de partijen een huurovereenkomst van korte duur in onderling overleg beëindigen.

Aucune disposition légale ne s'oppose à ce que les parties résilient de commun accord un bail de courte durée.

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Huurovereenkomst van korte duur - Beëindiging in onderling overleg

LOUAGE DE CHOSSES - Bail à loyer - Fin (congé, prolongation, etc) - Bail de courte durée - Résiliation de commun accord

- Artt. 3 en 7 *Wet houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk wetboek inzake huishuur*

- Art. 3 et 7 L. du 20 février 1991 modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives aux baux à loyer

Het vermoeden dat een huurovereenkomst van korte duur geacht wordt voor een periode van negen jaar te zijn gesloten, is niet van toepassing wanneer de partijen ze in onderlinge overeenstemming hebben beëindigd.

La présomption que le bail de courte durée est réputé avoir été conclu pour une période de 9 ans n'est pas applicable lorsque les parties y ont mis fin de commun accord.

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Huurovereenkomst van korte duur - Beëindiging in onderling overleg - Vermoeden van verlenging

LOUAGE DE CHOSSES - Bail à loyer - Fin (congé, prolongation, etc) - Bail de courte durée - Résiliation de commun accord - Présomption de renouvellement

- Artt. 3 en 7 *Wet houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk wetboek inzake huishuur*

- Art. 3 et 7 L. du 20 février 1991 modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives aux baux à loyer

.....

Een huurovereenkomst van korte duur die regelmatig werd beëindigd, wordt slechts geacht voor een periode van negen jaar te zijn gesloten vanaf de datum waarop zij in werking is getreden, indien de huurder, na het verstrijken van die huurovereenkomst, het goed blijft betrekken zonder verzet van de verhuurder en zonder dat enige nieuwe overeenkomst wordt gesloten of wanneer hij het goed blijft betrekken krachtens een nieuwe, tussen dezelfde partijen gesloten overeenkomst.

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Huurovereenkomst van korte duur - Verlenging voor negen jaar

- Artt. 3 en 7 Wet houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk wetboek inzake huishuur

.....

Un bail de courte durée auquel il a été régulièrement mis fin n'est réputé avoir été conclu pour une période de 9 ans à compter de la date à laquelle il est entré en vigueur que si, après l'expiration de ce bail, le preneur continue à occuper les lieux sans opposition du bailleur et sans qu'aucun nouveau contrat soit conclu ou s'il continue à occuper les lieux en vertu d'un nouveau contrat conclu entre les mêmes parties.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a loyer - Fin (congé. prolongation. etc) - Bail de courte durée - Renouvellement pour 9 ans

- Art. 3 et 7 L. du 20 février 1991 modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives aux baux à loyer

.....

C.16.0032.F

19 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160219.4](#)

AC nr. ...

Tenzij de eiser afstand heeft gedaan van een vroegere vordering, is een nieuwe vordering tot wraking niet ontvankelijk wanneer ze gegrond is op dezelfde feiten als de voorgaande vordering (1). (1) Cass. 12 februari 2015, AR C.15.0017.F, AC 2015, nr. 107.

WRAKING - Vordering tot wraking - Geen afstand - Nieuwe vordering tot wraking - Gegrond op dezelfde feiten - Onontvankelijkheid van de eerste vordering tot wraking

- Art. 842 Gerechtelijk Wetboek

.....

De vordering tot wraking is niet ontvankelijk wanneer de akte die ze inleidt niet is ondertekend door een advocaat (1). (1) Cass. 20 mei 2010, AR C.10.0253.N, AC 2010, nr. 352.

WRAKING - Akte van wraking - Ondertekening - Ontvankelijkheid

- Art. 835 Gerechtelijk Wetboek

.....

Hors le cas où le demandeur s'est désisté d'une demande antérieure, une nouvelle demande en récusation est irrecevable si elle est fondée sur les mêmes faits que la précédente (1). (1) Cass. 12 février 2015, RG C.15.0017.F, Pas. 2015, n° 107.

RECUSATION - Demande de récusation - Pas de désistement - Nouvelle demande en récusation - Fondée sur les mêmes faits - Irrecevabilité de la première demande en récusation

- Art. 842 Code judiciaire

.....

La demande en récusation est irrecevable lorsque l'acte introduisant la demande n'est pas signé par un avocat (1). (1) Cass. 20 mai 2010, RG C.10.0253.N, Pas. 2010, n° 352.

RECUSATION - Acte de récusation - Signature - Recevabilité

- Art. 835 Code judiciaire

.....

C.16.0039.N

28 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161028.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

DIPLOMATEN EN CONSULS - Diplomaten - Voorrechten en immuniteiten - Redenen

IMMUNITEIT - Diplomatieke ambtenaren - Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer - Artikel 31, eerste lid, a)

IMMUNITEIT - Diplomaten - Voorrechten en immuniteiten - Redenen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht van toegang tot de rechter - Beperking - Redenen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Diplomatieke vertegenwoordigers - Vrijstelling van rechtsvervolgving en van tenuitvoerlegging - Draagwijdte

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

DIPLOMATES ET CONSULS; VOIR AUSSI: 559 IMMUNITE - Diplomates - Privilèges et immunités - Motifs

IMMUNITE - Agents diplomatiques - Convention de Vienne du 18 avril 1961 sur les relations diplomatiques - Article 31, alinéa 1er, a)

IMMUNITE - Diplomates - Privilèges et immunités - Motifs

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit d'accès à un juge - Limitation - Motifs

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Représentants diplomatiques - Immunité de juridiction et d'exécution - Portée

P. 177/637

De toekenning van voorrechten en immuniteiten aan diplomaten is noodzakelijk om de goede werking van de diplomatieke vertegenwoordiging te verzekeren en de goede verstandhouding tussen Staten te bevorderen; deze diplomatiek immuniteit geldt, in beginsel, onbeperkt zowel in het raam van de ambtsuitoefening als wat het privé-leven betreft (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

DIPLOMATEN EN CONSULS - Diplomaten - Voorrechten en immuniteiten - Redenen

IMMUNITEIT - Diplomaten - Voorrechten en immuniteiten - Redenen

L'attribution de privilèges et immunités aux diplomates est nécessaire afin d'assurer le bon fonctionnement de la représentation diplomatique et de promouvoir la bonne entente entre les États; cette immunité diplomatique vaut, en principe, de manière illimitée tant dans le cadre de l'exercice de la fonction, qu'en ce qui concerne la vie privée (1). (1) Voir les concl. contraires du MP, publiées à leur date dans AC.

DIPLOMATES ET CONSULS; VOIR AUSSI: 559 IMMUNITE - Diplomates - Privilèges et immunités - Motifs

IMMUNITE - Diplomates - Privilèges et immunités - Motifs

De vrijstelling van rechtsvervolgning en vrijstelling van tenuitvoerlegging die aan diplomatieke vertegenwoordigers wordt verleend krachtens verdragen, akten tot oprichting van de internationale organisaties of het internationale gewoonterecht, kan niet worden beschouwd als een beperking die buiten verhouding staat tot het recht van toegang tot de rechter, zoals vastgelegd in artikel 6.1 EVRM (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Diplomatieke vertegenwoordigers - Vrijstelling van rechtsvervolgning en van tenuitvoerlegging - Draagwijdte

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

L'immunité de juridiction et d'exécution qui est conférée aux représentants diplomatiques en vertu de traités, d'actes instituant des organisations internationales ou du droit coutumier international, ne peut être considérée comme une limitation qui serait disproportionnée par rapport au droit d'accès à un juge, tel que consacré par l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Voir les concl. contraires du MP, publiées à leur date dans AC.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Représentants diplomatiques - Immunité de juridiction et d'exécution - Portée

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Het recht van toegang tot de rechter is geen absoluut recht; het kan worden beperkt omdat het, wegens de aard zelf van dat recht, door de Staat gereguleerd dient te worden (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht van toegang tot de rechter - Beperking - Redenen

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le droit d'accès à un juge n'est pas un droit absolu; en raison de la nature même de ce droit, il doit être réglementé par l'État et peut, ainsi, être limité (1). (1) Voir les concl. contraires du MP, publiées à leur date dans AC.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit d'accès à un juge - Limitation - Motifs

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Krachtens artikel 31, lid 1, a) van het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer genieten diplomatiek ambtenaren van immuniteit ten aanzien van de burgerlijke rechtsmacht van de ontvangende Staat met uitzondering van de zakelijke vorderingen betreffende particuliere onroerende goederen gelegen op het grondgebied van de ontvangende Staat, tenzij deze goederen worden aangewend voor de werkzaamheden van de zending; huurgeschillen vallen niet onder de uitzondering bedoeld in deze bepaling (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

IMMUNITEIT - Diplomatieke ambtenaren - Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer - Artikel 31, eerste lid, a)

- Art. 31, eerste lid, a) Verdrag van Wenen van 18 april 1961, goedgekeurd bij de wet van 30 maart 1968

En vertu de l'article 31, alinéa 1er, a) de la Convention de Vienne du 18 avril 1961 sur les relations diplomatiques, les agents diplomatiques jouissent de l'immunité de la juridiction civile de l'État accréditaire, sauf s'il s'agit d'une action réelle concernant un immeuble privé situé sur le territoire de l'Etat accréditaire, à moins que ces immeubles soient utilisés aux fins de la mission; les litiges locatifs ne relèvent pas de l'exception visée dans cette disposition (1). (1) Voir les concl. contraires du MP, publiées à leur date dans AC.

IMMUNITE - Agents diplomatiques - Convention de Vienne du 18 avril 1961 sur les relations diplomatiques - Article 31, alinéa 1er, a)

- Art. 31, al. 1er, a) Convention de Vienne du 18 avril 1961, approuvée par la loi du 30 mars 1968

C.16.0043.F

22 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160922.18](#)

AC nr. ...

De verjaring, die een verweer is tegen een laattijdige vordering, begint slechts te lopen vanaf de dag waarop die vordering ontstaat. Dat is in de regel de dag waarop de verbintenis moet worden uitgevoerd (1). (1) Cass. 24 januari 2013, AR C.11.0649.F, AC 2013, nr. 58.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Fout die hernieuwd wordt met het verstrijken van de tijd - Verjaring - Termijnen (Aard. Duur. Aanvang. Einde) - Aanvang - Beginsel

- Art. 2257 Burgerlijk Wetboek

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Aanvang - Beginsel

- Art. 2257 Burgerlijk Wetboek

La prescription, qui est une défense opposée à une action tardive, ne commence à courir qu'au jour où naît cette action, soit, en règle, au jour où l'obligation doit être exécutée (1). (1) Cass. 24 janvier 2013, RG C.11.0649.F, Pas. 2013, n° 58.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Faute se renouvelant avec l'écoulement du temps - Prescription - Délais (Nature. Durée. Point de départ. Fin) - Point de départ - Principe

- Art. 2257 Code civil

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départ. fin) - Point de départ - Principe

- Art. 2257 Code civil

C.16.0057.N

9 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161209.2](#)

AC nr. ...

Bij een gebonden bevoegdheid kan de administratieve overheid enkel vaststellen dat de wettelijke voorwaarden al dan niet vervuld zijn en beschikt zij over geen enkele beoordelingsbevoegdheid (1). (1) Zie de concl. van procureur-generaal baron J. VELU, toen advocaat-generaal, voor Cass. (verenigde kamers) 10 april 1987, AR 5590-5619, AC 1986-87, nr. 477; zie tevens de concl. van advocaat-generaal C. VANDEWAL bij Cass. (verenigde kamers) 19 februari 2015, AR C.14.0369.N, AC 2015, nr. 132.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Allerlei - Uitvoerende macht - Administratieve overheid - Gebonden bevoegdheid

- Art. 144 Grondwet 1994

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Uitvoerende macht - Administratieve overheid - Bevoegdheid - Gebonden bevoegdheid

- Art. 144 Grondwet 1994

Lorsque la compétence de l'autorité administrative est liée, elle peut uniquement constater que les conditions légales sont remplies ou non, sans pouvoir exercer un pouvoir d'appréciation sur celles-ci (1). (1) Voir les concl. du procureur général J. VELU, alors avocat général, avant Cass. (ch. réunies), 10 avril 1987, RG 5590-5619, Pas., 1986-87, n° 477; voir aussi les concl. de M. VANDEWAL, avocat général avant Cass. (ch. réunies), 19 février 2015, RG C.14.0369.N, Pas., 2015, n° 132.

COMPETENCE ET RESSORT - Divers - Pouvoir exécutif - Autorité administrative - Compétence liée

- Art. 144 Constitution 1994

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/ - Pouvoir exécutif - Autorité administrative - Compétence - Compétence liée

- Art. 144 Constitution 1994

De administratieve overheid die kennis neemt van een aanvraag tot landbouw investeringssteun wordt elke beoordelingsvrijheid ontnomen, zodat de bevoegdheid van die overheid volledig gebonden is (1) (2) (3). (1) Het OM concludeerde tot verwerping aangezien het van mening was dat het B.VI.Reg. 24 november 2000, het MB 24 november 2000 en de omzendbrief nr. 42a van 29 november 2006 niet geformuleerd zijn in termen van een verplichting tot steunverlening in hoofde van de overheid en een recht op steunverlening in hoofde van de landbouwer. Het OM was dan ook van mening dat uit het geheel van de toepasselijke wetsbepalingen met betrekking tot de landbouw investeringssteun en de doelstelling van die steun, die kadert binnen het Vlaams economisch beleid, niet blijkt dat aan de administratieve overheid die kennis neemt van een aanvraag tot landbouw investeringssteun elke beoordelingsvrijheid wordt ontnomen. De appelrechters konden volgens het OM dan ook naar recht oordelen dat eiseres geen subjectief recht op landbouw investeringssteun heeft. (2) Artikel 4 B.VI.Reg. 24 november 2000, zoals van kracht vóór de wijziging bij B.VI.Reg. 23 december 2010. (3) MB 24 november 2000, zoals van kracht vóór de wijziging bij MB 18 juli 2011.

L'autorité administrative qui connaît d'une demande d'aide à l'investissement dans le secteur agricole est privée de toute liberté d'appréciation, de sorte que la compétence de cette autorité est complètement liée (1) (2) (3). (1) Le MP concluait au rejet, dès lors qu'il estimait que les termes de l'A. Gouv. fl. du 24 novembre 2000, de l'A.M. du 24 novembre 2000 et de la circulaire n° 42a du 29 novembre 2006 ne contiennent pas une obligation dans le chef de l'autorité d'accorder des aides et un droit aux aides dans le chef de l'agriculteur. Le M.P. était ainsi d'avis qu'il ne ressort pas de l'ensemble des dispositions applicables relatives aux aides à l'investissement dans le secteur agricole ni de l'objectif de ces aides, qui entrent dans le cadre dans une politique économique flamande, qu'une autorité administrative qui connaît d'une demande d'aide à l'investissement dans le secteur agricole soit privée de toute liberté d'appréciation. Selon le M.P., les juges d'appel pouvaient ainsi légalement décider que la demanderesse n'a pas un droit subjectif auxdites aides. (2) L'article 4 de l'A. Gouv. fl. du 24 novembre 2000 tel qu'il était en vigueur avant sa modification par l'A. Gouv. fl. du 23 décembre 2010. (3) A.M. du 24 novembre 2000, tel qu'il était en vigueur avant sa modification par l'A.M. du 18 juillet 2011.

LANDBOUW - Landbouw investeringssteun - Administratieve overheid - Bevoegdheid - Aard

- Art. 12, §§ 1 en 3 Decreet 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
- Artt. 4 en 6, §§ 1 en 2, en de bijlage Besluit van de Vlaamse Regering 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw
- Artt. 1, 2, 3, 16 en 17, en zijn bijlagen MB 24 november 2000

AGRICULTURE - Aides à l'investissement dans le secteur agricole - Autorité administrative - Compétence - Nature

- Art. 12, § 1er et 3 Décret du 22 décembre 1993 contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1994
- Art. 4 et 6, § 1er et 2, et l'annexe Arrêté du Gouvernement flamand du 24 novembre 2000 concernant les aides aux investissements et à l'installation dans l'agriculture
- Art. 1er, 2, 3, 16 et 17, et ses annexes A.M. du 24 novembre 2000

MACHTEN - Uitvoerende macht - Landbouw investeringssteun - Administratieve overheid - Bevoegdheid - Aard

- Art. 12, §§ 1 en 3 Decreet 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
- Artt. 4 en 6, §§ 1 en 2, en de bijlage Besluit van de Vlaamse Regering 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw
- Artt. 1, 2, 3, 16 en 17, en zijn bijlagen MB 24 november 2000

POUVOIRS - Pouvoir exécutif - Aides à l'investissement dans le secteur agricole - Autorité administrative - Compétence - Nature

- Art. 12, § 1er et 3 Décret du 22 décembre 1993 contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1994
- Art. 4 et 6, § 1er et 2, et l'annexe Arrêté du Gouvernement flamand du 24 novembre 2000 concernant les aides aux investissements et à l'installation dans l'agriculture
- Art. 1er, 2, 3, 16 et 17, et ses annexes A.M. du 24 novembre 2000

De hoven en rechtbanken nemen kennis van de vordering van een partij die gegrond is op een subjectief recht (1). (1) Cass. (verenigde kamers) 20 december 2007 (2 arresten), AR C.06.0574.F en C.06.0596.F, AC 2007, nrs. 655-656, beide met concl. van advocaat-generaal T. WERQUIN in Pas. 2007, nrs. 655-656.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreckte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Rechterlijke macht - Bevoegdheid

- Art. 144 Grondwet 1994

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid

- Art. 144 Grondwet 1994

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 144 - Rechterlijke macht - Bevoegdheid

- Art. 144 Grondwet 1994

MACHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid - Criterium

- Art. 144 Grondwet 1994

Een partij kan zich ten aanzien van de administratieve overheid enkel op een subjectief recht beroepen als de bevoegdheid van die overheid volledig gebonden is (1). (1) Cass. (verenigde kamers) 20 december 2007 (2 arresten), AR C.06.0574.F en C.06.0596.F, AC 2007, nrs. 655-656, beide met concl. van advocaat-generaal T. WERQUIN in Pas. 2007, nrs. 655-656.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Algemeen - Subjectief recht ten aanzien van een administratieve overheid

- Art. 144 Grondwet 1994

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid - Subjectief recht ten aanzien van een administratieve overheid

- Art. 144 Grondwet 1994

MACHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid - Subjectief recht ten aanzien van een administratieve overheid

- Art. 144 Grondwet 1994

Het bestaan van een subjectief recht veronderstelt dat de eiser zich beroept op een welbepaalde juridische verplichting die een regel van objectief recht rechtstreeks aan een derde oplegt en bij de uitvoering waarvan die partij belang heeft (1). (1) Cass. (verenigde kamers) 20 december 2007 (2 arresten), AR C.06.0574.F en C.06.0596.F, AC 2007, nrs. 655-656, beide met concl. van advocaat-generaal T. WERQUIN in Pas. 2007, nrs. 655-656.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Algemeen - Subjectief recht

- Art. 144 Grondwet 1994

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid - Subjectief recht

- Art. 144 Grondwet 1994

MACHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid - Subjectief recht

Les cours et tribunaux connaissent de la demande d'une partie fondée sur un droit subjectif (1). (1) Cass. (ch. réunies), 20 décembre 2007 (2 arrêts), RG C.06.0574.F et C.06.0596.F, Pas. 2007, n° 655-656 avec concl. de M. WERQUIN, avocat général.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Pouvoir judiciaire - Compétence

- Art. 144 Constitution 1994

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/ - Pouvoir judiciaire - Compétence

- Art. 144 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 144 - Pouvoir judiciaire - Pouvoir

- Art. 144 Constitution 1994

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Compétence - Critère

- Art. 144 Constitution 1994

Une partie ne peut se prévaloir d'un droit subjectif à l'égard de l'autorité administrative que si la compétence de cette autorité est complètement liée (1). (1) Cass. (ch. réunies), 20 décembre 2007 (2 arrêts), RG C.06.0574.F et C.06.0596.F, Pas. 2007, n° 655-656 avec concl. de M. WERQUIN, avocat général.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Généralités - Droit subjectif à l'égard d'une autorité administrative

- Art. 144 Constitution 1994

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/ - Pouvoir judiciaire - Compétence - Droit subjectif à l'égard d'une autorité administrative

- Art. 144 Constitution 1994

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Compétence - Droit subjectif à l'égard d'une autorité administrative

- Art. 144 Constitution 1994

L'existence d'un droit subjectif suppose que la partie demanderesse fasse état d'une obligation juridique déterminée qu'une règle du droit objectif impose directement à un tiers et à l'exécution de laquelle cette partie a un intérêt (1). (1) Cass. (ch. réunies), 20 décembre 2007 (2 arrêts), RG C.06.0574.F et C.06.0596.F, Pas. 2007, n° 655-656 avec concl. de M. WERQUIN, avocat général.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Généralités - Droit subjectif

- Art. 144 Constitution 1994

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/ - Pouvoir judiciaire - Compétence - Droit subjectif

- Art. 144 Constitution 1994

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Compétence - Droit subjectif

C.16.0059.N

18 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161118.4](#)

AC nr. ...

De in artikel 1:173 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek bepaalde regel dat de scheiding van tafel en bed tot stand komt door de inschrijving van de beslissing in het huwelijksgoederenregister, aangewezen in artikel 116, en dat de beschikking haar kracht verliest indien het verzoek tot inschrijving niet is gedaan uiterlijk zes maanden na de dag waarop de beschikking in kracht van gewijsde is getreden, is te aanzien als een procedure in de zin van artikel 21 Brussel IIbis-Verordening die niet kan worden vereist voor de erkenning van een in een andere lidstaat gegeven beslissing inzake scheiding van tafel en bed (1). (1) Art. 21 Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000, afgekort "Brussel IIbis-Verordening".

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Bijzondere regels over de scheiding van tafel en bed - Internationaal privaatrecht - Europese Unie - Erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken - Brussel IIbis-verordening - Erkenning van een beslissing in de andere lidstaten - Procedure die niet kan worden vereist - Toepassing - Scheiding van tafel en bed - Uitgesproken in België - Erkenning in Nederland - Nederlandse vormvereisten

- Art. 21 EG-Verordening nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken - Brussel IIbis-verordening - Erkenning van een beslissing in de andere lidstaten - Procedure die niet kan worden vereist - Toepassing - Scheiding van tafel en bed - Uitgesproken in België - Erkenning in Nederland - Nederlandse vormvereisten

- Art. 21 EG-Verordening nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid

UITVOERBAARVERKLARING - Europese Unie - Erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken - Brussel IIbis-verordening - Erkenning van een beslissing in de andere lidstaten - Procedure die niet kan worden vereist - Toepassing - Scheiding van tafel en bed - Uitgesproken in België - Erkenning in Nederland - Nederlandse vormvereisten

- Art. 21 EG-Verordening nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid

VREEMDE WET - Scheiding van tafel en bed - Uitgesproken in België - Erkenning in Nederland - Nederlandse vormvereisten -

La règle contenue à l'article 1:173 du Code civil Néerlandais suivant laquelle la séparation de corps se réalise par l'inscription de la décision dans le registre des biens matrimoniaux, indiqué à l'article 116, et suivant laquelle l'ordonnance perd sa force de chose jugée si la demande d'inscription n'est pas faite au plus tard six mois après le jour où l'ordonnance passe en force de chose jugée, doit être considérée comme une procédure au sens de l'article 21 du règlement Bruxelles IIbis, qui ne peut être requise pour la reconnaissance d'une décision rendue dans un autre État membre en matière de séparation de corps (1). (1) Art. 21 du règlement (CE) n° 2201/2003 du Conseil du 27 novembre 2003 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale abrogeant le règlement (CE) n° 1347/2000, abrégé « règlement Bruxelles IIbis »

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Séparation de corps et de biens. règles particulières - Droit international privé - Union européenne - Reconnaissance et exécution de décisions en matière matrimoniale - Règlement Bruxelles IIbis - Reconnaissance d'une décision dans les autres états membres - Procédure qui ne peut être requise - Application - Séparation de corps et de biens - Prononcée en Belgique - Reconnaissance aux Pays-Bas - Formalités néerlandaises

- Art. 21 Règlement CE n° 2201/2003 du Conseil du 27 novembre 2003 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Reconnaissance et exécution de décisions en matière matrimoniale - Règlement Bruxelles IIbis - Reconnaissance d'une décision dans les autres états membres - Procédure qui ne peut être requise - Application - Séparation de corps et de biens - Prononcée en Belgique - Reconnaissance aux Pays-Bas - Formalités néerlandaises

- Art. 21 Règlement CE n° 2201/2003 du Conseil du 27 novembre 2003 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale

EXEQUATUR - Union européenne - Reconnaissance et exécution de décisions en matière matrimoniale - Règlement Bruxelles IIbis - Reconnaissance d'une décision dans les autres états membres - Procédure qui ne peut être requise - Application - Séparation de corps et de biens - Prononcée en Belgique - Reconnaissance aux Pays-Bas - Formalités néerlandaises

- Art. 21 Règlement CE n° 2201/2003 du Conseil du 27 novembre 2003 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale

LOI ETRANGERE - Séparation de corps et de biens - Prononcée en Belgique - Reconnaissance aux Pays-Bas - Formalités

C.16.0061.N

30 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160630.20](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 1468 Gerechtelijk Wetboek kan het verzoek om beslag op een zeeschip slechts worden toegestaan om een zeevordering te waarborgen; volgens littera k) van deze bepaling worden als zeevordering onder meer beschouwd de vorderingen die voortvloeien uit de leveranties, waar ook, van waren of materiaal aan een schip voor het beheer of het onderhoud ervan; een zeevordering voor leveranties aan het schip moet steunen op een verbintenis aangegaan door de bevrachter of de scheepseigenaar of die hen kan worden toegerekend krachtens de vertrouwensleer (1). (1) Zie E. Dirix en K. Broeckx, Algemene Praktische Rechtsverzameling, Beslag, 336, nr.489.

BESLAG - Bewarend beslag - Beslag op een zeeschip - Voorwaarde - Zeevordering voor leveranties

- Artt. 1467, eerste lid, en 1468 Gerechtelijk Wetboek

SCHIP, SCHEEPVAART - Zeeschip - Bewarend beslag - Voorwaarde - Zeevordering voor leveranties

- Artt. 1467, eerste lid, en 1468 Gerechtelijk Wetboek

En vertu de l'article 1468 du Code judiciaire, la demande de saisie qui porte sur un navire de mer, ne peut être autorisée que pour garantir une créance maritime; suivant le littera k) de cette disposition il faut entendre par créance maritime notamment les créances qui résultent de fournitures, quel qu'en soit le lieu, de produits ou de matériel faites à un navire en vue de son exploitation ou de son entretien; une créance maritime résultant de fournitures faites à un navire doit être fondée sur une obligation contractée par l'affrêteur ou l'armateur ou sur une obligation qui peut leur être imputée en vertu de la théorie de la confiance (1). (1) Voir E. Dirix et K. Broeckx, Algemene Praktische Rechtsverzameling, Beslag, 336, n° 489.

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie d'un navire de mer - Condition - Créance maritime pour des fournitures

- Art. 1467, al. 1er, et 1468 Code judiciaire

NAVIRE. NAVIGATION - Navire de mer - Saisie conservatoire - Condition - Créance maritime pour des fournitures

- Art. 1467, al. 1er, et 1468 Code judiciaire

C.16.0064.N

9 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161209.3](#)

AC nr. ...

De aanpassing van de reële huurprijs bij toepassing van artikel 48, tweede lid, 2°, Kaderbesluit Sociale Huur, dat bepaalt dat de reële huurprijs aangepast wordt als het inkomen van de huurder van een woning gedurende drie opeenvolgende maanden met minstens 20 pct. gedaald is ten opzichte van het inkomen in het referentiejaar, vormt geen beletsel voor de jaarlijkse vaststelling van de huurprijs zoals bepaald in het artikel 48, eerste lid, dat bepaalt dat de reële huurprijs jaarlijks op 1 januari aangepast wordt aan het inkomen in het referentiejaar en het aantal personen ten laste van de huurder (1). (1) Art. 48, tweede lid, B.VI.Reg. 12 oktober 2007, afgekort "Kaderbesluit Sociale Huur", zoals van toepassing vóór de wijziging ervan bij B.VI.Reg. 4 oktober 2013.

HUISVESTING - Sociale huur - Huurprijs - Aanpassing van de reële huurprijs - Gevolg - Jaarlijkse vaststelling van de huurprijs

- Art. 48, eerste en tweede lid Besluit van de Vlaamse Regering 12

L'adaptation du loyer réel en application de l'article 48, alinéa 2, 2°, de l'arrêté du Gouvernement flamand du 12 octobre 2007 réglementant le régime de location sociale et portant exécution du titre VII du Code flamand du Logement, qui dispose que le loyer réel est adapté lorsque le revenu du locataire d'une habitation est diminué d'au moins 20 pct. pendant trois mois consécutifs par rapport au revenu pendant l'année de référence, ne fait pas obstacle à la fixation annuelle du loyer tel que prévu à l'article 48, alinéa 1er, qui dispose que le loyer réel est annuellement adapté au 1er janvier au revenu de l'année de référence et au nombre de personnes à charge du locataire (1). (1) Article 48, al. 2 de l'A. Gouv. fl. du 12 octobre 2007, tel qu'il était applicable avant sa modification par l'A. Gouv. fl. du 4 octobre 2013.

LOGEMENT - Location sociale - Loyer - Adaptation du loyer réel - Conséquence - Fixation annuelle du loyer

- Art. 48, al. 1er et 2 Arrêté du Gouvernement flamand du 12

oktober 2007 tot reglementering van het sociale huurstelsel ter uitvoering van titel VII van de Vlaamse Wooncode

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Verplichtingen van partijen - Sociale huur - Huurprijs - Aanpassing van de reële huurprijs - Gevolg - Jaarlijkse vaststelling van de huurprijs

- Art. 48, eerste en tweede lid Besluit van de Vlaamse Regering 12 oktober 2007 tot reglementering van het sociale huurstelsel ter uitvoering van titel VII van de Vlaamse Wooncode

De jaarlijkse vaststelling van de huurprijs vereist niet dat de verhuurder de huurder die eerder genoten heeft van een huurprijsaanpassing bij toepassing van artikel 48, tweede lid, 2°, Kaderbesluit Sociale Huur, vraagt om het voortduren van zijn toestand te bewijzen; het volstaat dat hij de huurder verzoekt de elementen mee te delen die nodig zijn voor de jaarlijkse vaststelling van de huurprijs (1). (1) Art. 48, tweede lid, B.VI.Reg. 12 oktober 2007, afgekort "Kaderbesluit Sociale Huur", zoals van toepassing vóór de wijziging ervan bij B.VI.Reg. 4 oktober 2013.

HUISVESTING - Sociale huur - Jaarlijkse vaststelling van de huurprijs

- Art. 48, eerste en tweede lid Besluit van de Vlaamse Regering 12 oktober 2007 tot reglementering van het sociale huurstelsel ter uitvoering van titel VII van de Vlaamse Wooncode

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Verplichtingen van partijen - Sociale huur - Jaarlijkse vaststelling van de huurprijs

- Art. 48, eerste en tweede lid Besluit van de Vlaamse Regering 12 oktober 2007 tot reglementering van het sociale huurstelsel ter uitvoering van titel VII van de Vlaamse Wooncode

ocotobre 2007 réglementant le régime de location sociale et portant exécution du titre VII du Code flamand du Logement (TRADUCTION)

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a loyer - Obligations entre parties - Location sociale - Loyer - Adaptation du loyer réel - Conséquence - Fixation annuelle du loyer

- Art. 48, al. 1er et 2 Arrêté du Gouvernement flamand du 12 octobre 2007 réglementant le régime de location sociale et portant exécution du titre VII du Code flamand du Logement (TRADUCTION)

La fixation annuelle du loyer ne requiert pas que le bailleur demande au preneur qui a déjà bénéficié d'une adaptation du loyer en application de l'article 48, alinéa 2, 2° de l'arrêté du Gouvernement flamand du 12 octobre 2007, de prouver que sa situation perdure; il suffit qu'il demande au preneur de communiquer les éléments nécessaires à la fixation annuelle du loyer (1). (1) Article 48, al. 2 de l'A. Gouv. fl. du 12 octobre 2007, tel qu'il était applicable avant sa modification par l'A. Gouv. fl. du 4 octobre 2013.

LOGEMENT - Location sociale - Fixation annuelle du loyer

- Art. 48, al. 1er et 2 Arrêté du Gouvernement flamand du 12 octobre 2007 réglementant le régime de location sociale et portant exécution du titre VII du Code flamand du Logement (TRADUCTION)

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a loyer - Obligations entre parties - Location sociale - Fixation annuelle du loyer

- Art. 48, al. 1er et 2 Arrêté du Gouvernement flamand du 12 octobre 2007 réglementant le régime de location sociale et portant exécution du titre VII du Code flamand du Logement (TRADUCTION)

C.16.0067.N

7 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161107.3](#)

AC nr. ...

Cassatie is in de regel beperkt tot de draagwijdte van het middel dat eraan ten grondslag ligt (1). (1) Zie Cass. 28 januari 2011, AR C.10.0032.N en C.10.0033.N, AC 2011, nr. 87.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Vernietiging - Beperking

- Art. 1110, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Cassatie met verwijzing plaatst de partijen, binnen de grenzen van de cassatie, terug in de staat waarin zij zich bevonden voor de rechter wiens beslissing is vernietigd.

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Gedeeltelijke vernietiging

- Art. 1110, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

La cassation est en règle limitée à la portée du moyen qui fonde la cassation (1). (1) Voir Cass. 28 janvier 2011, RG C.10.0032.N et C.10.0033.N, Pas. 2011, n° 87.

CASSATION - Etendue - Matière civile - Cassation - Limitation

- Art. 1110, al. 1er Code judiciaire

La cassation avec renvoi remet les parties, dans les limites de la cassation, dans l'état où elles se trouvaient devant le juge dont la décision a été cassée.

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Cassation partielle

- Art. 1110, al. 1er Code judiciaire

Het staat aan de rechter op verwijzing om zelf te bepalen in hoeverre hij van de zaak kennisneemt, zulks onder toezicht van het Hof in geval van cassatieberoep (1). (1) Zie Cass. 28 januari 2011, AR C.10.0032.N en C.10.0033.N, AC 2011, nr. 87.

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Gedeeltelijke vernietiging - Verwijzingsrechter - Rechtsmacht - Opdracht

- Art. 1110, eerste lid *Gerechtigd Wetboek*

Il appartient au juge de renvoi de déterminer lui-même dans quelle mesure il connaît de la cause, sous le contrôle de la Cour en cas de pourvoi en cassation (1). (1) Voir Cass. 28 janvier 2011, RG C.10.0032.N et C.10.0033.N, Pas. 2011, n° 87.

RENOI APRES CASSATION - Matière civile - Cassation partielle - Jurisdiction de renvoi - Pouvoir de juridiction - Mission

- Art. 1110, al. 1er *Code judiciaire*

C.16.0068.F

22 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161222.12](#)

AC nr. ...

Om de verhuurder de mogelijkheid te bieden het voordeel te genieten van artikel 3, vijfde lid, Handelshuurwet, dat toestaat aan de huurder opzegging te geven op het einde van elke driejarige periode, moet het huurcontract de voorwaarden vermelden waarin die wetsbepaling voorziet (1). (1) Cass. 4 oktober 1999, AR C.98.0376.F, AC 1999, nr. 497.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhervorming, enz.) - Persoonlijk gebruik - Vervroegde beëindiging - Voorwaarden voor toepasbaarheid

- Art. 3, vijfde lid *Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds*

Pour que le bailleur bénéficie de la disposition de l'article 3, alinéa 5, de la loi sur les baux commerciaux, qui permet de donner congé au preneur à l'expiration de chaque triennat, il faut que le bail mentionne les conditions visées par cette disposition légale (1). (1) Cass. 4 octobre 1999, RG C.98.0376.F, Pas. 1999, n° 497.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé, renouvellement, etc) - Occupation personnelle - Résiliation anticipée - Conditions d'applicabilité

- Art. 3, al. 5 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.16.0073.F

15 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160415.1](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat geen enkel lid van de arbeidsrechtbank Waals-Brabant wenst kennis te nemen van het verzoekschrift tot collectieve schuldenregeling dat door de niet-verzoekende partij voor dat gerecht is neergelegd kan, ongeacht de redenen ervan, bij de partijen en bij derden een gewettigde verdenking doen ontstaan over de strikte onpartijdigheid van de rechters die uitspraak moeten doen (1). (1) Zie Cass. 30 juni 2000, AR 00.0230.F, AC 2000, nr. 422.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Burgerlijke zaken - Gewettigde verdenking

- Art. 648, 2° *Gerechtigd Wetboek*

La circonstance qu'aucun membre du tribunal du travail du Brabant wallon ne souhaite connaître de la requête en règlement collectif de dettes introduite devant cette juridiction par la partie non requérante est, quels qu'en soient les motifs, de nature à inspirer aux parties comme aux tiers une suspicion légitime quant à la stricte impartialité des juges appelés à statuer (1). (1) Voir Cass. 30 juin 2000, RG C.00.0230.F, Pas. 2016, n° 422.

RENOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière civile - Suspicion légitime

- Art. 648, 2° *Code judiciaire*

De omstandigheid dat dezelfde grond van onttrekking, in geval van hoger beroep tegen de beslissingen van de rechter op verwijzing, voorhanden zou kunnen zijn voor het arbeidshof te Brussel, rechtvaardigt op zich niet dat de zaak naar een andere rechtbank dan de Franstalige arbeidsrechtbank Brussel wordt verwezen.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Burgerlijke zaken - Gewettigde verdenking - Keuze van de rechtbank op verwijzing - Zelfde grond van onttrekking mogelijks voorhanden voor het appelgerecht

- Art. 648, 2° *Gerechtigd Wetboek*

3/12/2019

La circonstance que la même cause de dessaisissement pourrait, en cas d'appel des décisions prises par le juge de renvoi, se présenter devant la cour du travail de Bruxelles ne suffit pas à justifier que la cause soit renvoyée devant un autre tribunal que le tribunal du travail francophone de Bruxelles.

RENOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière civile - Suspicion légitime - Choix du tribunal de renvoi - Même cause de dessaisissement possible devant la juridiction d'appel

- Art. 648, 2° *Code judiciaire*

P. 185/637

De rechter die niettegenstaande de verbindende kracht van de aan de echtscheiding door onderlinge toestemming voorafgaande overeenkomst die is gesloten vóór de inwerkingtreding van de wet van 27 april 2007 betreffende de hervorming van de echtscheiding, de in die overeenkomst vastgestelde onderhoudsuitkering op vordering van een van de partijen herziet, op grond dat de weigering van de andere partij om de onderhoudsuitkering te herzien rechtsmisbruik uitmaakt, is daarbij niet gebonden door de in artikel 301, § 4, (oud) Burgerlijk Wetboek bepaalde een-derde-regel (1). (1) Art. 301 BW zoals van toepassing vóór de wijziging bij wet van 27 april 2007 betreffende de hervorming van de echtscheiding, art. 7; zie ook Cass. 12 april 2010, AR C.09.0279.F, AC 2010, nr. 250 en Cass. 20 april 2006, AR C. 03.0084.N, AC 2006, nr. 226.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Echtscheiding door onderlinge toestemming - Vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet gesloten voorafgaande overeenkomst - Onderhoudsuitkering - Herziening door de rechter - In artikel 301, § 4, (oud) BW bepaalde een-derde-regel

- Art. 301, § 4, (oud) Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Echtscheiding door onderlinge toestemming - Vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet gesloten voorafgaande overeenkomst - Onderhoudsuitkering - Herziening door de rechter - In artikel 301, § 4, (oud) BW bepaalde een-derde-regel

- Art. 301, § 4, (oud) Burgerlijk Wetboek

Le juge qui, nonobstant la force obligatoire des conventions préalables à divorce par consentement mutuel conclues avant l'entrée en vigueur de la loi du 27 avril 2007 réformant le divorce, procède à la révision de la pension alimentaire prévue dans les conventions préalables à la demande d'une des parties, au motif que le refus de l'autre partie de revoir la pension alimentaire constitue un abus de droit, n'est pas lié par la règle d'un tiers prévue à l'article 301, § 4 (ancien) du Code civil (1). (1) L'article 301 du Code civil, tel qu'il était applicable avant sa modification par la loi du 27 avril 2007 réformant le divorce, article 7; Voir aussi Cass. 12 avril 2010, RG C.09.0279.F, Pas. 2010, n° 250 et Cass. 20 avril 2006, RG C.03.0084.N, Pas. 2006, n° 226.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Divorce par consentement mutuel - Conventions préalables conclues avant l'entrée en vigueur de la loi nouvelle - Pension alimentaire - Révision par le juge - Règle d'un tiers prévue à l'article 301, § 4 (ancien) du code civil

- Art. 301, § 4 (ancien) Code civil

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Divorce par consentement mutuel - Conventions préalables conclues avant l'entrée en vigueur de la loi nouvelle - Pension alimentaire - Révision par le juge - Règle d'un tiers prévue à l'article 301, § 4 (ancien) du code civil

- Art. 301, § 4 (ancien) Code civil

De verzekeraar die gesubrogeerd is in de rechten van zijn verzekerde kan het bedrag van de vergoeding terugvorderen van een andere verzekerde die aansprakelijk is voor de schade wanneer de verzekeringsovereenkomst bepaalt dat de verzekerde een derde is voor de schade die hij heeft toegebracht aan een andere verzekerde (1). (1) Art. 41, eerste lid, Wet Landverzekeringsovereenkomst, vóór de opheffing ervan bij Wet 4 april 2014.

VERZEKERING - Landverzekering - Subrogatie - Toepassingsgebied - Schade van een verzekerde - Terugvordering van een andere verzekerde

- Art. 41, eerste lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

L'assureur qui est subrogé dans les droits de son assuré peut réclamer la restitution du montant de l'indemnisation à un autre assuré qui est responsable du dommage lorsque le contrat d'assurance prévoit que l'assuré est un tiers quant au dommage qu'il a causé à un autre assuré (1). (1) Art. 41, al. 1er, de la loi du 25 juin 1992 avant son abrogation par la loi du 4 avril 2014.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Subrogation - Champ d'application - Dommage subi par un assuré - Action en restitution d'un autre assuré

- Art. 41, al. 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

De vertegenwoordigingsbevoegdheid kan worden verleend voor het instellen van een rechtsvordering in welk geval de vertegenwoordiger, de formele procespartij, een rechtsvordering instelt in naam en voor rekening van de vertegenwoordigde, de materiële procespartij, ter verdediging van de rechten en de belangen van laatstgenoemde (1); een dergelijke vertegenwoordiging onderstelt, benevens het bewijs van de vertegenwoordigingsbevoegdheid, dat uit de gedinginleidende akte blijkt dat de formele procespartij optreedt in haar hoedanigheid van vertegenwoordiger en deze akte de identiteit van zowel de vertegenwoordiger als de vertegenwoordigde vermeldt (2). (1) Zie Cass. 26 maart 2002, AR P.02.0038.N, AC 2002, nr. 205; Cass. 21 oktober 2010, AR F.09.0159.F, AC 2010, nr. 625, met concl. van advocaat-generaal A. HENKES. (2) Zie Cass. 21 oktober 2010, AR F.09.0159.F, AC 2010, nr. 625, met concl. van advocaat-generaal A. HENKES.

VORDERING IN RECHTE - Instellen van een rechtsvordering - Vertegenwoordiging - Bijzondere lastgeving
- Art. 1984 Burgerlijk Wetboek

LASTGEVING - Bijzondere lastgeving - Vertegenwoordiging in rechte - Instellen van een rechtsvordering
- Art. 1984 Burgerlijk Wetboek

Le pouvoir de représentation peut être accordé pour introduire une action en justice auquel cas le représentant, la partie formelle au procès, introduit une action au nom et pour le compte de la personne représentée, la partie matérielle au procès, afin de défendre les droits et les intérêts de cette dernière (1); une telle représentation suppose, outre la preuve du pouvoir de représentation, qu'il ressorte de l'acte introductif d'instance que la partie formelle au procès agisse en sa qualité de représentant et que cet acte mentionne tant l'identité du représentant que celle du représenté (2). (1) Voir Cass. 26 mars 2002, RG P.02.0038.N, Pas. 2002, n° 205; Cass. 21 octobre 2010, RG F.09.0159.F, Pas. 2010, n° 625 avec concl. de M. Henkes, avocat général. (2) Voir Cass. 21 octobre 2010, RG F.09.0159.F, Pas. 2010, n° 625 et avec concl. de M. Henkes, avocat général.

DEMANDE EN JUSTICE - Introduction d'une action en justice - Représentation - Mandat spécial
- Art. 1984 Code civil

MANDAT - Mandat spécial - Représentation en justice - Introduction d'une action en justice
- Art. 1984 Code civil

C.16.0102.N

24 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161024.1](#)

AC nr. ...

Wanneer de bevoegde persoon opdracht geeft aan een takeldienst om het voertuig te verplaatsen, komt er geen contractuele rechtsverhouding tot stand tussen enerzijds de takeldienst en anderzijds de eigenaar of bestuurder van het voertuig die daarmee niet heeft ingestemd.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 4 - Artikel 4.4 - Bevoegd persoon - Verplaatsing voertuig - Takeldienst - Aard rechtsverhouding

- Art. 4.4 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

Lorsque l'agent qualifié charge un service de remorquage de déplacer le véhicule, il ne naît pas de relation juridique contractuelle entre, d'une part, le service de remorquage et, d'autre part, le propriétaire ou le conducteur du véhicule, qui n'y a pas consenti.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 4 - Article 4, § 4 - Agent qualifié - Déplacement du véhicule - Service de remorquage - Nature de la relation juridique

- Art. 4, § 4 A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

C.16.0107.N

26 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160926.3](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 1468 Gerechtelijk Wetboek kan het verzoek om beslag op een zeeschip slechts worden toegestaan om een zeevordering te waarborgen; volgens littera k) van deze bepaling worden als zeevordering onder meer beschouwd de vorderingen die voortvloeien uit de leveranties, waar ook, van waren of materiaal aan een schip voor het beheer of het onderhoud ervan; een zeevordering voor leveranties aan het schip moet steunen op een verbintenis aangegaan door de bevrachter of de scheepseigenaar of die hen kan worden toegerekend krachtens de vertrouwensleer; dit gewettigd vertrouwen van de leverancier dient te worden beoordeeld op het ogenblik van het ontstaan van de schuldvordering (1). (1) Cass. 30 juni 2016, AR C.16.0061.N, AC 2016, nr ...

BESLAG - Bewarend beslag - Beslag op een zeeschip - Voorwaarde - Zeevordering voor leveranties

- Artt. 1467, eerste lid, en 1468 Gerechtelijk Wetboek

SCHIP, SCHEEPVAART - Zeeschip - Bewarend beslag - Voorwaarde - Zeevordering voor leveranties

- Artt. 1467, eerste lid, en 1468 Gerechtelijk Wetboek

En vertu de l'article 1468 du Code judiciaire, la demande de saisie qui porte sur un navire de mer ne peut être autorisée que pour garantir une créance maritime; suivant le littéral de cette disposition, il faut entendre par créances maritimes notamment les créances qui résultent de fournitures, quel qu'en soit le lieu, de produits ou de matériel faites à un navire en vue de son exploitation ou de son entretien; une créance maritime résultant de fournitures faites à un navire doit être fondée sur une obligation contractée par l'affréteur ou l'armateur ou sur une obligation qui peut leur être imputée en vertu de la théorie de la confiance; cette confiance légitime du fournisseur doit être appréciée au moment de la naissance de la créance (1). (1) Cass. 30 juin 2016, RG C.16.0061.N, Pas. 2016, n°

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie d'un navire de mer - Condition - Créance maritime pour des fournitures

- Art. 1467, al. 1er, et 1468 Code judiciaire

NAVIRE. NAVIGATION - Navire de mer - Saisie conservatoire - Condition - Créance maritime pour des fournitures

- Art. 1467, al. 1er, et 1468 Code judiciaire

C.16.0109.N

25 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161125.2](#)

AC nr. ...

De niet-ontvankelijkheid van de oorspronkelijke vordering staat er niet aan in de weg dat de rechter voor wie een gewijzigde of uitgebreide vordering aanhangig is, zich over alle punten van die vordering dient uit te spreken.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Niet-ontvankelijkheid oorspronkelijke vordering - Gewijzigde of uitgebreide vordering - Taak van de rechter

- Artt. 807 en 1138, 3° Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Niet-ontvankelijkheid oorspronkelijke vordering - Gewijzigde of uitgebreide vordering - Taak van de rechter

- Artt. 807 en 1138, 3° Gerechtelijk Wetboek

L'irrecevabilité de la demande initiale n'empêche pas que le juge saisi d'une demande modifiée ou étendue soit tenu de se prononcer sur tous les chefs de cette demande.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Irrecevabilité de la demande initiale - Demande modifiée ou étendue - Mission du juge

- Art. 807 et 1138, 3° Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Irrecevabilité de la demande initiale - Demande modifiée ou étendue - Mission du juge

- Art. 807 et 1138, 3° Code judiciaire

C.16.0140.F

10 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160610.5](#)

AC nr. ...

Bedrog of list veronderstelt kunstgrepen of arglistigheden die de dader ervan aanwendt, hetzij om het gerecht op een dwaalspoor te brengen, hetzij om een partij te bevoordelen of haar nadeel te berokkenen, hetzij om een persoonlijk belang te dienen (1). (1) Cass. 19 februari 2009, AR C.08.0563.F, AC 2009, nr. 141.

VERHAAL OP DE RECHTER - Voorzitter van een hof van assisen - Bezoek van de plaats van de misdaad vóór het proces - Bedrog of list

- Art. 1140, eerste lid, 1° Gerechtelijk Wetboek

Le dol ou la fraude supposent des manœuvres ou des artifices auxquels leur auteur recourt, soit pour tromper la justice, soit pour favoriser une partie ou pour lui nuire, soit pour servir un intérêt personnel (1). (1) Cass. 19 février 2009, RG C.08.0563.F, Pas. 2009, n° 141.

PRISE A PARTIE - Président d'une cour d'assises - Visite des lieux du crime avant le procès - Dol ou fraude

- Art. 1140, al. 1er, 1° Code judiciaire

.....
Een fout van een rechter kan, ongeacht de ernst ervan, niet volstaan om het bedrog of de list op te leveren.

VERHAAL OP DE RECHTER - Voorzitter van een hof van assisen - Bezoek van de plaats van de misdaad vóór het proces - Bedrog of list - Uitsluiting

- Art. 1140, eerste lid, 1° Gerechtelijk Wetboek

.....

Une faute du juge ne saurait, quelle que soit sa gravité, suffire à constituer le dol ou la fraude.

PRISE A PARTIE - Président d'une cour d'assises - Visite des lieux du crime avant le procès - Dol ou fraude - Exclusion

- Art. 1140, al. 1er, 1° Code judiciaire

.....

C.16.0142.F

10 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161110.3](#)

AC nr. ...

Het algemeen rechtsbeginsel volgens hetwelk overeenkomsten van onbepaalde duur op elk ogenblik en door elk van de partijen kunnen worden beëindigd, machtigt een partij bij een dading niet om een verbintenis die zij daarin bij wijze van toegeving heeft aangegaan, eenzijdig te herroepen, zelfs al werd die verbintenis voor onbepaalde duur aangegaan.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Algemeen beginsel van het recht op beëindiging van een overeenkomst van onbepaalde duur - Dading - Gezag van gewijsde - Partij bij een dading - Verbintenis van onbepaalde duur bij wijze van in de dading gedane toegeving - Eenzijdige herroeping

- Art. 2052 Burgerlijk Wetboek

DADING - Gezag van gewijsde - Partij bij een dading - Algemeen beginsel van het recht op beëindiging van een overeenkomst van onbepaalde duur - Verbintenis van onbepaalde duur bij wijze van in de dading gedane toegeving - Eenzijdige herroeping

- Art. 2052 Burgerlijk Wetboek

.....

Le principe général du droit suivant lequel les conventions à durée indéterminée peuvent être résiliées à tout moment et par chacune des parties n'autorise pas une partie à une convention de transaction à révoquer unilatéralement un engagement souscrit à titre de concession transactionnelle, cet engagement fût-il souscrit pour une durée indéterminée.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe général du droit à la résiliation d'une convention à durée indéterminée - Transaction - Autorité de chose jugée - Partie à une convention de transaction - Engagement à durée indéterminée à titre de concession transactionnelle - Révocation unilatérale

- Art. 2052 Code civil

TRANSACTION - Autorité de chose jugée - Partie à une convention de transaction - Principe général du droit à la résiliation d'une convention à durée indéterminée - Engagement à durée indéterminée à titre de concession transactionnelle - Révocation unilatérale

- Art. 2052 Code civil

.....

C.16.0149.N

9 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161209.4](#)

AC nr. ...

Indien de schuldeiser aan één der hoofdelijke borgen kwijtschelding heeft verleend, worden de medeborgen bevrijd tot beloop van de bijdrageplicht van de bevrijde borg, tenzij wanneer de kwijtschelding werd afgekocht en de afkoopsom meer bedraagt dan de bijdrageplicht van de bevrijde borg, in welk geval de medeborgen worden bevrijd tot beloop van deze afkoopsom.

BORGTOCHT - Kwijtschelding aan één der hoofdelijke borgen - Gevolg - Bevrijding van de medeborgen

- Artt. 1285, 1287, derde lid, en 1288 Burgerlijk Wetboek

HOOFDELIJKHEID - Borgtocht - Kwijtschelding aan één der hoofdelijke borgen - Gevolg - Bevrijding van de medeborgen

- Artt. 1285, 1287, derde lid, en 1288 Burgerlijk Wetboek

.....

Si le créancier a accordé une remise à une des cautions solidaires, les autres cautions sont libérées à concurrence de l'obligation de contribution de la caution libérée, à moins que la remise ait été monnayée et que la rétribution soit supérieure à l'obligation de contribution de la caution libérée, auquel cas les autres cautions sont libérées à concurrence de cette rétribution.

CAUTIONNEMENT - Remise accordée à une des cautions solidaires - Conséquence - Libération des autres cautions

- Art. 1285, 1287, al. 3 et 1288 Code civil

SOLIDARITE - Cautionnement - Remise accordée à une des cautions solidaires - Conséquence - Libération des autres cautions

- Art. 1285, 1287, al. 3 et 1288 Code civil

.....

C.16.0150.N

5 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161205.2](#)

AC nr. ...

De vordering wegens burenhinder gesteund op artikel 544 Burgerlijk Wetboek veronderstelt dat het evenwicht tussen de rechten van naburige eigenaars is verbroken; opdat een vordering op burenhinder kan worden gesteund is vereist dat het zelfs niet foutief gebruik van een erf aan een naburig erf hinder toebrengt die de gewone ongemakken van nabuurschap overschrijdt; een vordering kan bijgevolg niet op burenhinder worden gesteund wanneer er geen sprake is van hinder veroorzaakt door het gebruik van een naburig erf, maar wel van het betreden of het zonder recht noch titel bezetten van een erf door een nabuur.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Naburig erf - Toepassing

L'action pour troubles de voisinage fondée sur l'article 544 du Code civil implique une rupture d'équilibre entre les droits de propriétaires voisins; l'action fondée sur les troubles de voisinage requiert que l'usage même non fautif d'un fonds cause à un autre fonds voisin des troubles qui excèdent les inconvénients normaux du voisinage; par conséquent, une action ne peut être fondée sur les troubles de voisinage lorsqu'il n'est pas question de troubles causés par l'usage d'un fonds voisin, mais bien de l'intrusion dans un fonds ou de son occupation sans droit ni titre par un voisin.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Troubles de voisinage - Fonds voisin - Application

C.16.0200.N

7 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161107.4](#)

AC nr. ...

Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgt dat wanneer in de omstandigheden van de zaak vaststaat dat de schade, bestaande in het verlies van onderdelen van het vermogen, is ingetreden ten gevolge van een betaling, deze schade zich rechtstreeks voordoet op de plaats van de bankrekening van de verzoeker die de betaling heeft verricht, zodat de gerechten van die lidstaat rechtsmacht hebben.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Plaatselijke bevoegdheid - Artikel 5.3 EEX-verordening - Plaats waar schadebrengende feit zich heeft voorgedaan - Verlies van vermogen - Bevoegde rechtbank - Toepassing

- Art. 5.3 Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken

EUROPESE UNIE - Allerlei - Artikel 5.3 EEX-verordening - Plaats waar schadebrengende feit zich heeft voorgedaan - Verlies van vermogen - Toepassing

- Art. 5.3 Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken

Il suit de la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne que, lorsque, dans les circonstances de la cause, il est constant que le préjudice, consistant dans la perte d'éléments du patrimoine, est survenu ensuite d'un paiement, ce préjudice se produit directement au lieu où se trouve le compte bancaire du demandeur qui a effectué le paiement, de sorte que les juridictions de cet État membre sont compétentes.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence territoriale - Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000, article 5.3 - Lien où le fait dommageable s'est produit - Perte de patrimoine - Tribunal compétent - Application

- Art. 5.3 Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale

UNION EUROPEENNE - Divers - Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000, article 5.3 - Lien où le fait dommageable s'est produit - Perte de patrimoine - Application

- Art. 5.3 Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale

C.16.0207.N

9 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160609.6](#)

AC nr. ...

Aangezien de redenen die door verzoeker werden aangevoerd om de wraking te vorderen van het lid van de Nederlandstalige kamer van beroep van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars en die ongegrond werden bevonden, in werkelijkheid samenvallen met deze die thans worden aangevoerd om de onttrekking te vorderen aan de beroepskamer, getuigt laatstvermeld verzoek van procesrechtsmisbruik en is het kennelijk onontvankelijk.

MAKELAAR - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Tucht - Wettige verdenking - Verzoek tot onttrekking van de zaak - Redenen

- Artt. 648 en 656 Gerechtelijk Wetboek

RECHTSMISBRUIK - Procesrechtsmisbruik - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Tucht - Wettige verdenking - Verzoek tot onttrekking van de zaak - Redenen

- Artt. 648 en 656 Gerechtelijk Wetboek

Dès lors que les motifs invoqués par le requérant pour demander la récusation du membre de la chambre d'appel d'expression néerlandaise de l'Institut professionnel des agents immobiliers et qui ont été déclarés non fondés, correspondent en réalité à ceux qui sont actuellement invoqués pour demander le dessaisissement de la chambre d'appel, cette dernière demande constitue un abus de procédure et est manifestement irrecevable.

COURTIER - Institut professionnel des agents immobiliers - Discipline - Suspicion légitime - Demande de dessaisissement - Motifs

- Art. 648 et 656 Code judiciaire

ABUS DE DROIT - Abus de procédure - Institut professionnel des agents immobiliers - Discipline - Suspicion légitime - Demande de dessaisissement - Motifs

- Art. 648 et 656 Code judiciaire

C.16.0263.N

19 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161219.4](#)

AC nr. ...

Wanneer kosteloze juridische tweedelijnsbijstand wordt toegekend aan een persoon die samenwoont met zijn echtgenoot of met iedere andere persoon met wie hij een feitelijk gezin vormt en zij gelijklopende belangen hebben, dan komt de kosteloze juridische tweedelijnsbijstand en bijgevolg het voordeel van artikel 1022, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek toe aan deze persoon en aan de echtgenoot of de persoon met wie hij een feitelijk gezin vormt.

ADVOCAAT - Juridische bijstand - Kosteloze tweedelijnsbijstand - Toekenning - Gelijklopende belangen

- Artt. 1022, vierde lid, en 508/13, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1, § 1, vierde en vijfde lid, en § 1, 2° KB 18 december 2003 tot vaststelling van de voorwaarden van de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand

RECHTSBIJSTAND - Kosteloze tweedelijnsbijstand - Toekenning - Gelijklopende belangen

- Artt. 1022, vierde lid, en 508/13, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1, § 1, vierde en vijfde lid, en § 1, 2° KB 18 december 2003 tot vaststelling van de voorwaarden van de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand

Lorsque l'aide juridique de deuxième ligne gratuite est octroyée à une personne cohabitant avec son conjoint ou avec toute autre personne avec laquelle elle forme un ménage et qu'elles ont des intérêts convergents, ladite aide juridique de deuxième ligne et, par conséquent, le bénéfice de l'article 1022, alinéa 4, du Code judiciaire revient à cette personne et à son conjoint ou la personne avec laquelle elle forme un ménage.

AVOCAT - Aide juridique - Aide de deuxième ligne gratuite - Octroi - Intérêts convergents

- Art. 1022, al. 4, et 508/13, al. 1er Code judiciaire

- Art. 1er, § 1er, al. 4 et 5, et § 1er, 2° AR du 18 décembre 2003 déterminant les conditions de la gratuité totale ou partielle du bénéfice de l'aide juridique de deuxième ligne et de l'assistance judiciaire

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Aide de deuxième ligne gratuite - Octroi - Intérêts convergents

- Art. 1022, al. 4, et 508/13, al. 1er Code judiciaire

- Art. 1er, § 1er, al. 4 et 5, et § 1er, 2° AR du 18 décembre 2003 déterminant les conditions de la gratuité totale ou partielle du bénéfice de l'aide juridique de deuxième ligne et de l'assistance judiciaire

D.14.0016.N

18 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160218.13](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat de tuchtrechter gebonden is door hetgeen de stafrechter zeker en noodzakelijk heeft beslist (1), houdt niet in dat het tuchtrechtscollege verplicht is zijn uitspraak uit te stellen tot na de uitspraak van de strafrechter (2). (1) Zie Cass. 24 januari 1997, AR C.94.0119.N, AC 1997, nr. 45. (2) Cass. 21 maart 1986, AR nr. 4720, AC 1985-86, nr. 459; Cass. 15 oktober 1987, AR nr. 7907, AC 1987-88, nr. 93.

ADVOCAAT - Tuchtprocedure - Tuchtrechter - Strafprocedure - Strafrechter - Tuchtrechtscollege - Uitspraak

- Art. 4, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafprocedure

- Art. 415, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Er is geen algemeen rechtsbeginsel luidens hetwelk de strafprocedure over feiten die ten grondslag liggen aan een tuchtprocedure, het verderzetten van de tuchtprocedure schorst.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafprocedure over feiten die ten grondslag liggen aan een tuchtprocedure - Schorsing van het verderzetten van de tuchtprocedure - Algemeen

Rechters in tuchtzaken schenden het vermoeden van onschuld niet als zij de feiten en de eventuele tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid van de betrokkene vaststellen in termen die uitsluitend tot dat domein behoren; het vermoeden van onschuld, zoals gehuldigd in artikel 6.2 EVRM, sluit niet uit dat de tuchtrechter feiten waaromtrent ook een strafonderzoek of – vordering loopt, bewezen verklaart.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Rechter in tuchtzaken

- Art. 6.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

La circonstance que le juge disciplinaire est lié par ce que le juge pénal a certainement et nécessairement décidé (1), n'implique pas que la juridiction disciplinaire est tenue de suspendre sa décision jusqu'à ce que le juge pénal se soit prononcé (2). (1) Voir Cass. 24 janvier 1997, RG C.94.0119.N, Pas. 1997, n° 45. (2) Cass. 21 mars 1986, RG n° 4720, Pas. 1986, n° 459; Cass., 15 octobre 1987, RG n° 7907, Pas. 1988, n° 93.

AVOCAT - Action disciplinaire - Juge disciplinaire - Action publique - Juge pénal - Juridictions disciplinaire - Décision

- Art. 4, al. 1er L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 415, al. 2 Code judiciaire

Il n'existe pas de principe général du droit aux termes duquel la procédure pénale à propos de faits constituant le fondement d'une procédure disciplinaire suspend la poursuite de la procédure disciplinaire.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Procédure pénale à propos de faits constituant le fondement d'une procédure disciplinaire - Suspension de la poursuite de la procédure disciplinaire - Généralités

Les juges en matière disciplinaire ne viole pas la présomption d'innocence lorsqu'ils constatent les faits et l'éventuelle responsabilité disciplinaire de l'intéressé dans des termes qui ressortissent exclusivement à ce domaine; la présomption d'innocence, telle qu'elle est consacrée par l'article 6.2 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, n'exclut pas que le juge disciplinaire déclare établis des faits à propos desquels une instruction pénale ou une action publique est en cours.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Présomption d'innocence - Juge disciplinaire

- Art. 6, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

D.15.0001.N

18 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160218.14](#)

AC nr. ...

Artikel 25 van het KB nr. 79 van 10 november 1967 betreft een norm die, ingevolge artikel 26, §1, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof niet onderworpen is aan de grondwettelijk toetsing door het Grondwettelijk Hof; een prejudiciële vraag dient niet te worden gesteld (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

GRONDWETTELIJK HOF - Grondwettelijke toetsing - Artikel 26, § 1,

3/12/2019

L'article 25 de l'arrêté royal n° 79 du 10 novembre 1967 concerne une norme qui, en application de l'article 26, § 1er, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, n'est pas soumise au contrôle constitutionnel pour la Cour constitutionnelle; il n'y a pas lieu de poser une question préjudicielle (1). (1) Voir les concl. contraires de M. Van Ingelgem, avocat général publiées à leur date dans AC.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Contrôle constitutionnel - Loi spéciale

P. 192/637

van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof -
Prejudiciële vraag

- Art. 25 KB nr. 79 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der
Geneesheren

- Art. 26, § 1 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

ARTS - Tucht - Artikel 25, Artsenwet - Grondwettelijk gewaarborgd
gelijkheidsbeginsel - Prejudiciële vraag

- Art. 25 KB nr. 79 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der
Geneesheren

- Art. 26, § 1 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

ARTS - Tucht - Artikel 25, Artsenwet - Grondwettelijk gewaarborgd
gelijkheidsbeginsel - Prejudiciële vraag

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen -
Artikel 159 Grondwet - Besluiten en verordeningen - Rechterlijk
wettigheidstoezicht

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 -
Besluiten en verordeningen - Rechterlijk wettigheidstoezicht -
Vereiste vermeldingen

GRONDWETTELIJK HOF - Grondwettelijke toetsing - Artikel 26, § 1,
van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof -
Prejudiciële vraag

Het middel dat verder niet de schending aanvoert van
artikel 159 Grondwet waarin het rechterlijk
wettigheidstoezicht op besluiten en verordeningen
vervat ligt, is niet ontvankelijk (1). (1) Zie
andersluidende concl. OM.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen -
Artikel 159 Grondwet - Besluiten en verordeningen - Rechterlijk
wettigheidstoezicht

- Art. 159 Grondwet 1994

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 -
Besluiten en verordeningen - Rechterlijk wettigheidstoezicht -
Vereiste vermeldingen

- Art. 159 Grondwet 1994

du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, article 26, § 1er -
Question préjudicielle

- Art. 25 A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des
Médecins

- Art. 26, § 1er Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Discipline - Arrêté
royal n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'ordre des médecins,
article 25 - Principe d'égalité garanti par la Constitution -
Question préjudicielle

- Art. 25 A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des
Médecins

- Art. 26, § 1er Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Discipline - Arrêté
royal n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'ordre des médecins,
article 25 - Principe d'égalité garanti par la Constitution -
Question préjudicielle

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises -
Article 159 de la Constitution - Arrêtés et règlements - Contrôle
judiciaire de légalité

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 -
Arrêtés et règlements - Contrôle judiciaire de légalité - Indications
requises

COUR CONSTITUTIONNELLE - Contrôle constitutionnel - Loi spéciale
du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, article 26, § 1er -
Question préjudicielle

Le moyen qui n'invoque pas en outre la violation de
l'article 159 de la Constitution contenant le principe du
contrôle judiciaire de légalité des arrêtés et règlements,
n'est pas recevable (1). (1) Voir les concl. contraires de
M. Van Ingelgem, avocat général publiées à leur date
dans AC.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises -
Article 159 de la Constitution - Arrêtés et règlements - Contrôle
judiciaire de légalité

- Art. 159 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 -
Arrêtés et règlements - Contrôle judiciaire de légalité - Indications
requises

- Art. 159 Constitution 1994

De omstandigheid dat de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor de oprichting van een voor een bepaalde functie bestemd gebouw, houdt niet in dat de tussenkomst van de architect verplicht is voor alle werken noodzakelijk voor het gebruik van het gebouw overeenkomstig die bestemming; na de uitvoering van de ruwbouwwerken, is de architect aldus niet gehouden verdere tussenkomsten te verlenen voor de afwerkingswerken, die op zich wettelijk zijn vrijgesteld van de medewerking van een architect of waarvoor op zich geen stedenbouwkundige vergunning is vereist; de architect kan zodoende zijn controleopdracht beperken tot de ruwbouw-winddichtfase, tenzij de afwerkingswerken de oplossing van een constructieprobleem met zich meebrengen of de stabiliteit van het gebouw wijzigen.

STEDENBOUW - Bouwvergunning - Tussenkomst van een architect - Omvang

- Art. 4, eerste en derde lid Wet 20 februari 1939 op de bescherming van den titel en van het beroep van architect
- Art. 21, eerste lid Orde van Architecten - Reglement van beroepsplichten
- Art. 4 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening
- Art. 1/1, 1° Besluit van de Vlaamse regering 23 mei 2003 tot bepaling van de [...] handelingen die vrijgesteld zijn van de medewerking van de architect

Ingevolge artikel 11.1.11, vierde lid, van het decreet van het Vlaamse parlement van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid rust een verwittigingsplicht op de architect die met de controle op de uitvoering van de werken belast is; deze bepaling houdt evenwel niet in dat de architect steeds gehouden is toezicht uit te oefenen op de werken die relevant zijn inzake de EPB-eisen.

ARCHITECT (TUCHT EN BESCHERMING VAN DE TITEL) - Controle op de uitvoering van de werken - Verwittigingsplicht - Toezicht EPB-eisen

- Art. 11.1.11, vierde lid Decreet Vlaams Parlement 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid
- ENERGIE - Energiebeleid - Architect - Controle op de uitvoering van de werken - Verwittigingsplicht - Toezicht EPB-eisen*
- Art. 11.1.11, vierde lid Decreet Vlaams Parlement 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid

La circonstance que l'autorisation urbanistique est accordée pour la construction d'un immeuble destiné à une fonction précise n'implique pas que l'intervention d'un architecte est obligatoire pour tous les travaux nécessaires à l'usage de cet immeuble conformément à cette destination; après l'exécution du gros œuvre l'architecte n'est dès lors pas tenu d'intervenir plus avant pour les travaux de finition qui sont, en soi, légalement exonérés de l'intervention d'un architecte ou pour lesquels aucune autorisation urbanistique n'est en soi requise; l'architecte peut ainsi limiter sa mission de contrôle au gros œuvre – phase de fermeture du bâtiment à moins que les travaux de finition résolvent un problème de construction ou modifient la stabilité de l'immeuble.

URBANISME - Permis de bâtir - Intervention d'un architecte - Etendue

- Art. 4, al. 1er et 3 L. du 20 février 1939
- Art. 21, al. 1er Ordre des architectes - Règlement de déontologie
- Art. 4 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire
- Art. 1/1, 1° Arrêté du Gouvernement flamand du 23 mai 2003 déterminant les [...] actes exonérés de l'intervention de l'architecte

En application de l'article 11.1.11, alinéa 4, du Décret du parlement flamand du 8 mai 2009 portant les dispositions générales en matière de la politique de l'énergie un devoir d'information incombe à l'architecte chargé du contrôle de l'exécution des travaux; cette disposition n'implique toutefois pas que l'architecte soit toujours tenu d'exercer un contrôle sur les travaux pertinents en matière d'exigences PEB.

ARCHITECTE (DISCIPLINE ET PROTECTION DU TITRE) - Contrôle de l'exécution des travaux - Devoir d'information - Contrôle des exigences PEB

- Art. 11.1.11, al. 4 Décr. du parlement flamand du 8 mai 2009
- ENERGIE - Politique de l'énergie - Architecte - Contrôle de l'exécution des travaux - Devoir d'information - Contrôle des exigences PEB*
- Art. 11.1.11, al. 4 Décr. du parlement flamand du 8 mai 2009

Uit de bepalingen van artikel 4, eerste en derde lid, van de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en het beroep van architect, artikel 21, eerste lid, van het Reglement van beroepsplichten vastgesteld door de Orde van architecten en goedgekeurd bij koninklijk besluit van 18 april 1985, artikel 4.2.1. Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en artikel 1/1, 1°, van het Besluit van de Vlaamse regering van 23 mei 2003 tot bepaling van de handelingen die vrijgesteld zijn van de medewerking van de architect, die in de mate dat zij de vrijheid van nijverheid en arbeid beperken restrictief dienen te worden uitgelegd (1), volgt dat de tussenkomst van een architect wettelijk niet is vereist voor handelingen die overeenkomstig de wet zijn vrijgesteld van de medewerking van een architect of waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is vereist. (1) Cass. 18 december 1967, AC 1968, 553.

ARCHITECT (TUCHT EN BESCHERMING VAN DE TITEL) -

Tussenkomst van een architect - Wettelijke vereisten

- Art. 4, eerste en derde lid Wet 20 februari 1939 op de bescherming van den titel en van het beroep van architect

- Art. 21, eerste lid Orde van Architecten - Reglement van beroepsplichten

- Art. 4 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

- Art. 1/1, 1° Besluit van de Vlaamse regering 23 mei 2003 tot bepaling van de [...] handelingen die vrijgesteld zijn van de medewerking van de architect

Il ressort des dispositions des articles 4, alinéas 1er et 3, de la loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d'architecte, 21, alinéa 1er du Règlement de déontologie établi par le Conseil national de l'Ordre des Architectes et approuvé par l'arrêté royal du 18 avril 1985, 4.2.1. du Code flamand de l'aménagement du territoire et 1/1, 1° de l'arrêté du Gouvernement flamand du 23 mai 2003 déterminant les actes exonérés de l'intervention de l'architecte, qu'il y a lieu d'interpréter de manière restrictive dans la mesure où elles limitent la liberté d'industrie et de travail¹, que l'intervention d'un architecte n'est pas légalement requise pour les actes légalement exonérés de l'intervention d'un architecte ou pour lesquels aucune autorisation urbanistique n'est requise. 1 Cass. 18 décembre 1967, Bull. et Pas. 1968, 516. -----

ARCHITECTE (DISCIPLINE ET PROTECTION DU TITRE) - Intervention

d'un architecte - Conditions légales

- Art. 4, al. 1er et 3 L. du 20 février 1939

- Art. 21, al. 1er Ordre des architectes - Règlement de déontologie

- Art. 4 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétable relative à l'aménagement du territoire

- Art. 1/1, 1° Arrêté du Gouvernement flamand du 23 mai 2003 déterminant les [...] actes exonérés de l'intervention de l'architecte

D.15.0007.F

22 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160122.5](#)

AC nr. ...

Het feit dat het derde lid van artikel 23 van de wet van 19 december 1950 tot instelling van de Orde der Dierenartsen sinds de inwerkingtreding van de wet van 19 maart 2014 niet meer bepaalt dat de wanbetaling van de bijdrage, in voorkomend geval, aanleiding kan geven tot toepassing van een van tuchtstraffen voorzien bij artikel 14 van de wet van 19 december 1950, impliceert niet dat de Orde dergelijke straffen in geval van wanbetaling van de bijdrage niet mag opleggen bij wijze van miskennis van de regels van de eer, de geheimhouding, de eerlijkheid, de waardigheid en de rechtschapenheid van het beroep.

DIERENARTS - Tucht - Wanbetaling van de bijdrage aan de Orde -

Geen wettelijke strafbaarstelling meer - Miskennis van de regels van de eer, de geheimhouding, de eerlijkheid, de waardigheid en de rechtschapenheid van het beroep

- Artt. 5, 14 en 23, derde lid Wet 19 december 1950 tot instelling van de Orde der dierenartsen

- Artt. 1 en 3 Code der plichtenleer (editie 2013)

Le fait que l'alinéa 3 de l'article 23 de la loi du 19 décembre 1950 créant l'Ordre des médecins vétérinaires ne précise plus, depuis l'entrée en vigueur de la loi du 19 mars 2014, que le défaut d'acquitter la cotisation peut, le cas échéant, donner lieu à l'application de l'une des sanctions disciplinaires prévues à l'article 14 de la loi du 19 décembre 1950 n'implique pas l'interdiction pour l'Ordre d'appliquer de telles sanctions au défaut de paiement de la cotisation en tant que manquement aux règles de l'honneur, de la discrétion, de la probité, de la dignité ou de l'honnêteté de la profession.

VETERINAIRE - Discipline - Non-paiement de la cotisation à

l'Ordre - Plus d'incrimination légale - Manquements aux règles de l'honneur, de la discrétion, de la probité, de la dignité et de l'honnêteté de la profession

- Art. 5, 14 et 23, al. 3 L. du 19 décembre 1950

- Art. 1er et 3 Code de déontologie (édition 2013)

Elke zaakvoerder, bestuurder of actieve vennoot, die zelf de gereglementeerde activiteit van vastgoedmakelaar uitoefent in een rechtspersoon die niet op het tableau of op de lijst is ingeschreven, moet aan de inschrijvingsplicht voldoen.

MAKELAAR - Niet op het tableau ingeschreven rechtspersoon - Uitoefening van het beroep van vastgoedmakelaar - Door een zaakvoerder, bestuurder of actieve vennoot - Verplichting

- Art. 10, § 2 Wet 11 februari 2013 houdende organisatie van het beroep van vastgoedmakelaar

Elke zaakvoerder, bestuurder of actieve vennoot, die zelf de gereglementeerde activiteit van vastgoedmakelaar uitoefent in een rechtspersoon die niet op het tableau of op de lijst is ingeschreven, moet aan de inschrijvingsplicht voldoen.

HUUR VAN DIENSTEN - Makelaar - Niet op het tableau ingeschreven rechtspersoon - Uitoefening van het beroep van vastgoedmakelaar - Door een zaakvoerder, bestuurder of actieve vennoot - Verplichting

- Art. 10, § 2 Wet 11 februari 2013 houdende organisatie van het beroep van vastgoedmakelaar

ONROEREND EN ROEREND GOED - Makelaar - Niet op het tableau ingeschreven rechtspersoon - Uitoefening van het beroep van vastgoedmakelaar - Door een zaakvoerder, bestuurder of actieve vennoot - Verplichting

- Art. 10, § 2 Wet 11 februari 2013 houdende organisatie van het beroep van vastgoedmakelaar

Tout administrateur, gérant ou associé actif, qui exerce personnellement l'activité réglementée d'agent immobilier au sein d'une personne morale qui n'est pas inscrite au tableau ou à la liste, doit satisfaire à l'obligation d'inscription.

COURTIER - Personne morale non inscrite au tableau - Exercice de la profession d'agent immobilier - Par un administrateur, un gérant ou un associé actif - Obligation

- Art. 10, § 2 L. du 11 février 2013 organisant la profession d'agent immobilier

Tout administrateur, gérant ou associé actif, qui exerce personnellement l'activité réglementée d'agent immobilier au sein d'une personne morale qui n'est pas inscrite au tableau ou à la liste, doit satisfaire à l'obligation d'inscription.

LOUAGE D'INDUSTRIE - Courtier - Personne morale non inscrite au tableau - Exercice de la profession d'agent immobilier - Par un administrateur, un gérant ou un associé actif - Obligation

- Art. 10, § 2 L. du 11 février 2013 organisant la profession d'agent immobilier

IMMEUBLE ET MEUBLE - Courtier - Personne morale non inscrite au tableau - Exercice de la profession d'agent immobilier - Par un administrateur, un gérant ou un associé actif - Obligation

- Art. 10, § 2 L. du 11 février 2013 organisant la profession d'agent immobilier

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel krachtens hetwelk de termijn waaraan een akte is onderworpen, verlengd wordt wanneer de opsteller van de akte, t.g.v. overmacht, onmogelijk binnen die termijn heeft kunnen handelen.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beroepstermijn - Verlenging - Voorwaarde - Onmogelijkheid om te handelen t.g.v. overmacht

Overmacht die de ontvankelijkheid verantwoordt van het verzet dat na het verstrijken van de wettelijke termijn wordt gedaan, kan alleen voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de partij die dat rechtsmiddel instelt en die door haar onmogelijk kon worden voorzien of vermeden (1). (1) Cass. 27 april 2010, AR P.08.1847.N, AC 2010, nr. 285.

VERZET - Burgerlijke zaken - Termijn - Verzet aangetekend buiten de wettelijke termijn - Overmacht

Il n'existe pas de principe général du droit en vertu duquel le délai auquel est soumis un acte est prorogé lorsque l'auteur de l'acte s'est trouvé, par suite d'un cas de force majeure, dans l'impossibilité d'agir dans ce délai.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Délai de recours - Prorogation - Condition - impossibilité d'agir par suite d'un cas de force majeure

La force majeure justifiant la recevabilité d'une opposition formée après l'expiration du délai légal ne peut résulter que d'une circonstance indépendante de la volonté de la partie opposante et que celle-ci ne pouvait ni prévoir ni conjurer (1). (1) Cass. 27 avril 2010, RG P.09.1847.N, Pas. 2010, n° 285.

OPPOSITION - Matière civile - Délai - Opposition faite en dehors du délai légal - Force majeure

De rechter beoordeelt in feite of de aangevoerde omstandigheden een geval van overmacht vormen; het Hof is enkel bevoegd om te onderzoeken of de rechter het geval van overmacht wettig heeft kunnen afleiden uit de omstandigheden die hij opgeeft; het Hof zou daarentegen niet, zonder overschrijding van zijn bevoegdheden, zijn beoordeling in de plaats kunnen stellen van die van de rechter die een dergelijk geval uitsluit (1). (1) A. De Bruyn, "La Cour de cassation et le fait ou... quand et comment la Cour de cassation contrôle-t-elle une appréciation en fait du juge du fond?", Liber amicorum Michel Mahieu, 2008, p. 48-49.

CASSATIE - Algemeen - Optracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Bevoegdheid van het Hof van Cassatie - Verzet - Burgerlijke zaken - Termijn - Verzet aangetekend buiten de wettelijke termijn - Overmacht - Voorwaarde - Bevoegdheid van de rechter - Geen overmacht - Cassatieberoep - Bevoegdheid van het Hof

VERZET - Burgerlijke zaken - Termijn - Verzet aangetekend buiten de wettelijke termijn - Overmacht - Voorwaarde - Bevoegdheid van de rechter - Geen overmacht - Cassatieberoep - Bevoegdheid van het Hof

Vermoedens zijn een bewijsmiddel van een onbekend feit; de artikelen 1349 tot 1353 van het Burgerlijk Wetboek, die dat bewijsmiddel regelen, houden geen verband met de beoordeling van de bewijswaarde van de aan de rechter voorgelegde feitelijke gegevens (1). (1) Cass. 23 oktober 2014, AR C.14.0207.F, AC 2014, nr. 634 en noot Th. W.; Cass. 25 juni 2015, AR C.14.0395.F, AC 2015, nr. ...; Cass. 16 oktober 2015, AR C.14.0387.F, AC 2015, nr. ..., met concl.van advocaat-generaal Leclercq in Pas. 2015.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Beroepstermijn - Verlenging - Voorwaarde - Onmogelijkheid om te handelen t.g.v. overmacht

- Art. 1349 Burgerlijk Wetboek
- Art. 1353 Burgerlijk Wetboek

Le juge apprécie en fait si les circonstances invoquées constituent un cas de force majeure; la Cour a pour seule compétence d'examiner si le juge a pu déduire légalement un cas de force majeure des circonstances qu'il a relevées; elle ne saurait en revanche, sans excéder ses pouvoirs, substituer son appréciation à celle du juge qui exclut l'existence de pareil cas (1). (1) A. De Bruyn, "La Cour de cassation et le fait ou ... quand et comment la Cour de cassation contrôle-t-elle une appréciation en fait du juge du fond ? ", Liber amicorum Michel Mahieu, 2008, pp. 48-49).

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - De la compétence de la Cour de cassation - Opposition - Matière civile - Délai - Opposition faite en dehors du délai légal - Force majeure - Condition - Pouvoir du juge - Pas de force majeure - Pourvoi en cassation - Compétence de la Cour

OPPOSITION - Matière civile - Délai - Opposition faite en dehors du délai légal - Force majeure - Condition - Pouvoir du juge - Pas de force majeure - Pourvoi en cassation - Compétence de la Cour

Les présomptions constituent un mode de preuve d'un fait inconnu; les articles 1349 à 1353 du Code civil, qui règlent ce mode de preuve, sont étrangers à l'appréciation de la valeur probante des éléments de fait soumis au juge (1). (1) Cass. 23 octobre 2014, RG C.14.0207.F, Pas. 2014, n° 634 et la note signée Th.W.; Cass. 25 juin 2015, RG C.14.0395.F, Pas. 2015, n°...; Cass. 16 octobre 2015, RG C.14.0387.F, Pas. 2015, n°..., avec les concl. de M. Leclercq, avocat général.

PREUVE - Matière civile - Présomptions - Délai de recours - Prorogation - Condition - impossibilité d'agir par suite d'un cas de force majeure

- Art. 1349 Code civil
- Art. 1353 Code civil

D.16.0001.N

16 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161216.4](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 52 en 56 van het koninklijk besluit van 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstellingen die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht, volgt dat de plaatsvervangende leden de werkende leden kunnen vervangen, wanneer deze laatste verhinderd zijn; voor de toepassing van de plaatsvervangende volstaat het dat de verhindering van de werkende leden wordt vastgesteld, zonder dat bovendien vereist is dat de reden van de verhindering wordt vermeld.

BOEKHOUDER [ZIE: 701 ACCOUNTANT] - Tucht - Beroepsinstituut
3/12/2019

Il suit des articles 52 et 56 de l'arrêté royal du 27 novembre 1985 déterminant les règles d'organisation et de fonctionnement des instituts professionnels créés pour les professions intellectuelles prestataires de services, que les membres suppléants peuvent remplacer les membres effectifs lorsque ces derniers sont empêchés; pour appliquer le remplacement, il suffit que l'empêchement des membres effectifs soit constaté, sans qu'il soit en outre exigé que le motif de l'empêchement soit mentionné.

COMPTABLE [VOIR: 701 EXPERTCOMPTABLE - Discipline - Institut

P. 197/637

van erkende boekhouders en fiscalisten - Kamer van beroep - Samenstelling - Verhinderings van de werkende leden - Vervanging door de plaatsvervangende leden - Reden van de verhinderings

- Artt. 52 en 56 KB 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstellingen die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht

professionnel des comptables et fiscalistes agréés - Chambre d'appel - Composition - Empêchement des membres effectifs - Remplacement par les membres suppléants - Motif de l'empêchement

- Art. 52 et 56 A.R. du 27 novembre 1985 déterminant les règles d'organisation et de fonctionnement des instituts professionnels créés pour les professions intellectuelles prestataires de services

D.16.0002.F

10 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160610.6](#)

AC nr. ...

Een tuchtvervolgning kan bij de provinciale raad van de Orde der artsen enkel rechtsgeldig aanhangig worden gemaakt door een regelmatige beslissing tot verwijzing van het orgaan van telastlegging van die raad.

ARTS - Orde der artsen - Beslissing tot verwijzing van de provinciale raad van de Orde der artsen - Aanhangigmaking van de zaak bij de provinciale vonnisraad

- Art. 20, § 1 KB nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

- Art. 24, tweede en derde lid KB 6 februari 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde der geneesheren

GENEESKUNDE - Beroepsorden - Orde der artsen - Beslissing tot verwijzing van de provinciale raad van de Orde der artsen - Aanhangigmaking van de zaak bij de provinciale vonnisraad

- Art. 20, § 1 KB nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

- Art. 24, tweede en derde lid KB 6 februari 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde der geneesheren

Wanneer de raad van beroep, die niet regelmatig van de zaak heeft kennisgenomen, de beslissing vernietigt op grond waarvan de provinciale raad de geneesheer naar de vonnisraad verwijst, kan hij niet over de zaak zelf uitspraak doen.

ARTS - Orde der artsen - Onregelmatigheid van de beslissing tot verwijzing - Beslissing van de provinciale vonnisraad - Hoger beroep - Raad van beroep - Vernietiging van de beslissing tot verwijzing en van de beslissing over de zaak zelf

- Art. 20, § 1 KB nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

- Art. 24, tweede en derde lid KB 6 februari 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde der geneesheren

GENEESKUNDE - Beroepsorden - Orde der artsen - Onregelmatigheid van de beslissing tot verwijzing - Beslissing van de provinciale vonnisraad - Hoger beroep - Raad van beroep - Vernietiging van de beslissing tot verwijzing en van de beslissing over de zaak zelf

- Art. 20, § 1 KB nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

- Art. 24, tweede en derde lid KB 6 februari 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde der geneesheren

Le conseil provincial de l'Ordre des médecins ne peut être saisi valablement d'une poursuite disciplinaire que par une décision de renvoi prise régulièrement par l'organe de mise en prévention de ce conseil.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Ordre des médecins - Décision de renvoi par le conseil provincial de l'Ordre des médecins - Saisine du conseil provincial de jugement

- Art. 20, § 1er A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des Médecins

- Art. 24, al. 2 et 3 A.R. du 6 février 1970 réglant l'organisation et le fonctionnement des conseils de l'Ordre des médecins

ART DE GUERIR - Ordres professionnels; voir aussi: 723 medecin - Ordre des médecins - Décision de renvoi par le conseil provincial de l'Ordre des médecins - Saisine du conseil provincial de jugement

- Art. 20, § 1er A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des Médecins

- Art. 24, al. 2 et 3 A.R. du 6 février 1970 réglant l'organisation et le fonctionnement des conseils de l'Ordre des médecins

Lorsqu'il annule la décision du conseil provincial renvoyant le médecin devant le conseil de jugement, le conseil d'appel, qui n'est pas régulièrement saisi, ne peut statuer au fond.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Ordre des médecins - Irrégularité de la décision de renvoi - Décision du conseil provincial de jugement - Appel - Conseil d'appel - Annulation de la décision de renvoi et de la décision au fond

- Art. 20, § 1er A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des Médecins

- Art. 24, al. 2 et 3 A.R. du 6 février 1970 réglant l'organisation et le fonctionnement des conseils de l'Ordre des médecins

ART DE GUERIR - Ordres professionnels; voir aussi: 723 medecin - Ordre des médecins - Irrégularité de la décision de renvoi - Décision du conseil provincial de jugement - Appel - Conseil d'appel - Annulation de la décision de renvoi et de la décision au fond

- Art. 20, § 1er A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des Médecins

- Art. 24, al. 2 et 3 A.R. du 6 février 1970 réglant l'organisation et le fonctionnement des conseils de l'Ordre des médecins

De ter zake toepasselijke bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek noch artikel 6 EVRM sluiten uit dat de stafhouder samen met de onderzoeker ter zitting van de tuchtraad van beroep kan worden gehoord.

ADVOCAAT - Tucht - Tuchtraad van beroep - Stafhouder - Onderzoeker - Verhoor ter zitting van beiden

- Art. 6 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 458, § 1, eerste en tweede lid, en § 2, eerste lid, 459, § 1, tweede lid, en § 2, laatste lid, en 467 Gerechtelijk Wetboek
RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Advocatuur - Tuchtraad van beroep - Stafhouder - Onderzoeker - Verhoor ter zitting van beiden

- Art. 6 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 458, § 1, eerste en tweede lid, en § 2, eerste lid, 459, § 1, tweede lid, en § 2, laatste lid, en 467 Gerechtelijk Wetboek

Ni les dispositions du Code judiciaire applicables en l'espèce, ni l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'excluent que le bâtonnier et l'enquêteur puissent tous deux être entendus à l'audience du conseil de discipline d'appel.

AVOCAT - Discipline - Conseil de discipline d'appel - Bâtonnier - Enquêteur - Audition à l'audience de l'un et de l'autre

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 458, § 1er, al. 1er et 2, et § 2, al. 1er, 459, § 1er, al. 2, et § 2, dernier al., et 467 Code judiciaire

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Barreau - Conseil de discipline d'appel - Bâtonnier - Enquêteur - Audition à l'audience de l'un et de l'autre

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 458, § 1er, al. 1er et 2, et § 2, al. 1er, 459, § 1er, al. 2, et § 2, dernier al., et 467 Code judiciaire

De artikelen van het koninklijk besluit nr. 80 van 10 november 1967 betreffende de Orde der apothekers zijn een norm, die ingevolge artikel 26, §1, van de Bijzondere Wet van 6 januari 1989 niet onderworpen is aan de grondwettelijke toetsing door het Grondwettelijk Hof.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk toetsing van artikel 6, 2° KB nr. 80 - Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Artikel 26, § 1

- Art. 26, § 1 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof - Grondwettelijk toetsing van artikel 6, 2° KB nr. 80 - Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Artikel 26, § 1

- Art. 26, § 1 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

Les articles de l'arrêté royal n° 80 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des pharmaciens constituent une norme qui, ensuite de l'article 26, § 1er, de la loi spéciale du 6 janvier 1989, n'est pas soumise au contrôle par la Cour constitutionnelle.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Contrôle de la constitutionnalité de l'article 6, 2° de l'A.R. n° 80 - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle - Article 26, § 1er

- Art. 26, § 1er Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Question préjudicielle posée à la Cour constitutionnelle - Contrôle de la constitutionnalité de l'article 6, 2° de l'A.R. n° 80 - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle - Article 26, § 1er

- Art. 26, § 1er Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

De omstandigheid dat bepaalde activiteiten van de beoefenaar van het vrij beroep ressorteren onder de bepalingen van Boek VI WER, doet evenwel geen afbreuk aan de toepasselijkheid op deze laatste van de deontologische gedragsregels eigen aan het vrij beroep, ook wat de activiteiten betreft die niet kenmerkend zijn voor dit vrij beroep.

La circonstance que certaines activités de la personne exerçant la profession libérale relèvent des dispositions du Livre VI du Code de droit économique, ne porte toutefois pas atteinte à l'applicabilité à ces activités des règles déontologiques de comportement propres à la profession libérale, également en ce qui concerne les activités qui ne sont pas caractéristiques de cette profession.

APOTHEKER - Tucht - Wetboek Economisch Recht - Beoefenaar van een vrij beroep - Activiteiten die ressorteren onder de bepalingen van Boek VI WER - Toepasselijkheid van de deontologische gedragsregels eigen aan het vrij beroep

- Artt. I. 1. 1°, I. 8. 35°, VI. 1, § 1, en XIV. 1, § 1, eerste en tweede lid Wetbank 28 februari 2013 van economisch recht

ECONOMIE - Apotheker - Tucht - Wetboek Economisch Recht - Beoefenaar van een vrij beroep - Activiteiten die ressorteren onder de bepalingen van Boek VI WER - Toepasselijkheid van de deontologische gedragsregels eigen aan het vrij beroep

- Artt. I. 1. 1°, I. 8. 35°, VI. 1, § 1, en XIV. 1, § 1, eerste en tweede lid Wetbank 28 februari 2013 van economisch recht

Uit de bepalingen van de artikelen I. 1. 1° en I. 8. 35°, VI. 1. §1 en XIV. 1. §1, eerste en tweede lid, Wetboek Economisch Recht en de wetsgeschiedenis volgt dat de activiteiten van de beoefenaars van een vrij beroep ressorteren onder Boek XIV voor zover deze activiteiten specifiek vallen onder de intellectuele prestaties die kenmerkend zijn voor dit vrij beroep, terwijl de activiteiten waarvoor dit niet het geval is, onderworpen zijn aan de bepalingen van Boek VI WER.

APOTHEKER - Tucht - Wetboek Economisch Recht - Activiteiten van de beoefenaars van een vrij beroep - Intellectuele prestaties kenmerkend voor dit vrij beroep - Boek XIV WER - Andere activiteiten waarvoor dit niet het geval is - Boek VI WER

- Artt. I. 1. 1°, I. 8. 35°, VI. 1, § 1, en XIV. 1, § 1, eerste en tweede lid Wetbank 28 februari 2013 van economisch recht

ECONOMIE - Apotheker - Tucht - Wetboek Economisch Recht - Activiteiten van de beoefenaars van een vrij beroep - Intellectuele prestaties kenmerkend voor dit vrij beroep - Boek XIV WER - Andere activiteiten waarvoor dit niet het geval is - Boek VI WER

- Artt. I. 1. 1°, I. 8. 35°, VI. 1, § 1, en XIV. 1, § 1, eerste en tweede lid Wetbank 28 februari 2013 van economisch recht

PHARMACIEN - Discipline - Code de droit économique - Personne exerçant une profession libérale - Activités relevant des dispositions du livre VI du Code de droit économique - Applicabilité des règles déontologiques de comportement propres à la profession libérale

- Art. I.1, 1°, I.8, 35°, VI.1, § 1er, et XIV.1, § 1er, al. 1er et 2 Code de droit économique

ECONOMIE - Pharmacien - Discipline - Code de droit économique - Personne exerçant une profession libérale - Activités relevant des dispositions du livre VI du Code de droit économique - Applicabilité des règles déontologiques de comportement propres à la profession libérale

- Art. I.1, 1°, I.8, 35°, VI.1, § 1er, et XIV.1, § 1er, al. 1er et 2 Code de droit économique

Il suit des dispositions des articles I.1.1° et I.8.35°, VI.1. § 1er et XIV.1. §1er, alinéas 1er et 2, du Code de droit économique et des travaux préparatoires, que les activités des personnes exerçant une profession libérale relèvent du Livre XIV pour autant que ces activités ressortissent spécifiquement aux prestations intellectuelles caractéristiques de cette profession libérale, alors que les activités pour lesquelles ce n'est pas le cas sont soumises aux dispositions du Livre VI de ce code.

PHARMACIEN - Discipline - Code de droit économique - Activités des personnes exerçant une profession libérale - Prestations intellectuelles caractéristiques de cette profession libérale - Livre XIV du Code de droit économique - Autres activités pour lesquelles ce n'est pas le cas - Livre VI du Code de droit économique

- Art. I.1, 1°, I.8, 35°, VI.1, § 1er, et XIV.1, § 1er, al. 1er et 2 Code de droit économique

ECONOMIE - Pharmacien - Discipline - Code de droit économique - Activités des personnes exerçant une profession libérale - Prestations intellectuelles caractéristiques de cette profession libérale - Livre XIV du Code de droit économique - Autres activités pour lesquelles ce n'est pas le cas - Livre VI du Code de droit économique

- Art. I.1, 1°, I.8, 35°, VI.1, § 1er, et XIV.1, § 1er, al. 1er et 2 Code de droit économique

D.16.0010.F

27 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161027.1](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 780, 1°, 782, eerste lid, en 785, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek volgt niet dat een vonnis moet worden ondertekend door een griffier die zitting heeft gehouden op de terechtzitting waar de zaak werd gepleit en in beraad genomen.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Handtekening van de griffier - Bevoegde griffier

- Artt. 780, 1°, 782, eerste lid, en 785, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Il ne suit pas des articles 780, 1°, 782, alinéa 1er et 785, alinéa 2, du Code judiciaire qu'un jugement doit être signé par le greffier qui a siégé à l'audience au cours de laquelle la cause a été plaidée et prise en délibéré.

JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Signature du greffier - Greffier compétent

- Art. 780, 1°, 782, al. 1er, et 785, al. 2 Code judiciaire

F.13.0107.N

4 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160204.1](#)

AC nr. ...

Betalingen of toekenningen aan kinderen die niet tot het gezin van de belastingplichtige behoren en die hij aan hen op grond van artikel 203, §1, eerste lid, Burgerlijk Wetboek verschuldigd is wegens levensonderhoud, opvoeding en passende opleiding, kunnen tot beloop van tachtig honderdsten worden afgetrokken van zijn gezamenlijke netto-inkomsten voor zover hij die renten of kapitalen regelmatig heeft betaald of toegekend; met regelmatige betalingen of toekenningen worden bedoeld, betalingen of toekenningen die niet louter occasioneel of vrijwillig zijn, maar herhaald en volgens een bepaalde regelmaat worden betaald uit hoofde van levensonderhoud, opvoeding en passende opleiding.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Van het totaal belastbaar netto-inkomen aftrekbare lasten - Uitkeringen tot onderhoud - Betalingen aan kinderen - Aftrekbaarheidsvoorwaarden - Vereiste van regelmaat
- Art. 71, § 1, 3° Wetboek Inkomstenbelastingen 1964
- Art. 203, § 1, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Les paiements ou les allocations attribués aux enfants qui n'appartiennent pas à la famille du contribuable et dont il leur est redevable à titre d'entretien, d'éducation et de formation adéquate en vertu de l'article 203, § 1er, alinéa 1er, du Code civil, peuvent être déduits à concurrence des quatre-vingts centièmes de l'ensemble de ses revenus nets pour autant qu'ils aient été régulièrement payés ou attribués; il y a lieu d'entendre par paiements et allocations régulièrement attribués, les paiements et les allocations qui ne sont pas simplement occasionnels ou volontaires, mais répétés et payés avec une certaine régularité pour l'entretien, l'éducation et la formation adéquate.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Charges déductibles du revenu global net imposable - Contributions alimentaires - Paiements faits aux enfants - Conditions de déductibilité - Condition de régularité
- Art. 71, § 1er, 3° Côte des Impôts sur les Revenus 1964
- Art. 203, § 1er, al. 1er Code civil

F.13.0154.F

15 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160915.3](#)

AC nr. ...

Noch uit artikel 355 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 noch uit enige andere bepaling volgt dat er een onderscheid moet worden gemaakt naargelang de geschonden wettelijke regel, met uitzondering van een regel betreffende de verjaring, dient om de grondslag van de belasting vast te stellen, zoals dat het geval is voor artikel 341 van dat wetboek, dan wel een ander doel heeft.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Nietigverklaring van de belasting - Nieuwe aanslag - Termijnen - Geschonden wettelijke regel - Weerslag
- Art. 355 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il ne suit ni de l'article 355 Code des impôts sur les revenus 1992 ni d'aucune autre disposition qu'une distinction doit être faite selon que la règle légale violée, autre qu'une règle relative à la prescription, sert à déterminer la base de la cotisation, comme c'est le cas de l'article 341 du même code, ou à un autre objet.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Annulation de l'imposition - Nouvelle cotisation - Délais - Règle légale violée - Incidence
- Art. 355 Côte des impôts sur les revenus 1992

F.13.0155.N

4 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160204.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Nederlandse AOW-uitkering - Belastbaarheid in België

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Belgisch-Nederlands Dubbelbelastingverdrag - Pensioenen - Nederlandse AOW-uitkering - Belastbaarheid in België

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Nederlandse AOW-uitkering - Belastbaarheid in België - Vereisten - Verband met de beroepswerkzaamheid

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Belastbaarheid

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Allocation AOW néerlandaise - Caractère imposable en Belgique

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention belgo-néerlandaise de double imposition - Pensions - Allocation AOW néerlandaise - Caractère imposable en Belgique

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Allocation AOW néerlandaise - Caractère imposable en Belgique - Conditions - Lien avec une activité professionnelle

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Caractère imposable

De omstandigheid dat België op grond van artikel 18.1, sub b van het Belgisch-Nederlands Dubbelbelastingverdrag als woonstaat heffingsbevoegd is voor pensioenen en andere al dan niet periodieke uitkeringen die worden betaald aan een inwoner ter uitvoering van de Nederlandse sociale wetgeving heeft echter niet tot gevolg dat op sociale zekerheidsuitkeringen naar Nederlands recht die aangezien worden als een basispensioen, zoals de AOW-uitkering, steeds belasting verschuldigd is; dit is slechts het geval indien de AOW-uitkering op grond van de Belgische fiscale wet als pensioen belastbaar is, waarbij de kwalificatie van de Nederlandse AOW-uitkering als basispensioen relevant is en tevens in concreto moet worden onderzocht of er een verband is met de beroepswerkzaamheid van de genietter in de zin van artikel 34, § 1, 1°, WIB92 (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Nederlandse AOW-uitkering - Belastbaarheid in België

- Art. 18.1, a) en b) Verdrag 5 juni 2001 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen

- Art. 34, § 1, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Belgisch-Nederlands Dubbelbelastingverdrag - Pensioenen - Nederlandse AOW-uitkering - Belastbaarheid in België

- Art. 18.1, a) en b) Verdrag 5 juni 2001 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen

- Art. 34, § 1, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Een pensioen is op grond van artikel 34, § 1, 1°, WIB92 slechts belastbaar is indien er een rechtstreeks of onrechtstreeks verband bestaat met de beroepswerkzaamheid; een basispensioen dat wordt toegekend omwille van een periode van tewerkstelling of dat wordt gefinancierd door een premie die wordt ingehouden op het loon of door een premie die onder meer wordt geheven in functie van een beroepsinkomen, vertoont een band met de beroepswerkzaamheid (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Belastbaarheid
- Art. 34, § 1, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

La circonstance qu'en vertu de l'article 18.1, sub b, de la Convention belgo-néerlandaise de double imposition, la Belgique peut en tant qu'Etat de résidence imposer les pensions et autres allocations, périodiques ou non, payées à un résident en raison de la législation sociale des Pays-Bas n'a toutefois pas pour conséquence qu'un impôt est toujours dû sur les allocations de sécurité sociale de droit néerlandais qui telle l'allocation AOW sont considérées comme une pension de base; ce n'est le cas que si l'allocation AOW est imposable à titre de pension sur la base de la loi fiscale belge, la qualification de l'allocation AOW néerlandaise comme pension de base étant déterminante et il faut aussi examiner in concreto si l'allocation est rattachée à l'activité professionnelle du bénéficiaire au sens de l'article 34, § 1er, 1° du Code des impôts sur les revenus 1992 (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Allocation AOW néerlandaise - Caractère imposable en Belgique

- Art. 18.1, a) et b) Convention du 5 juin 2001 entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune

- Art. 34, § 1er, 1° Code des impôts sur les revenus 1992

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention belgo-néerlandaise de double imposition - Pensions - Allocation AOW néerlandaise - Caractère imposable en Belgique

- Art. 18.1, a) et b) Convention du 5 juin 2001 entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune

- Art. 34, § 1er, 1° Code des impôts sur les revenus 1992

En vertu de l'article 34, § 1er, 1° du Code des impôts sur les revenus 1992, une pension n'est imposable que si elle est directement ou indirectement rattachée à une activité professionnelle; une pension de base qui est octroyée en raison d'une période d'occupation ou qui est financée par une prime retenue sur la rémunération ou par une prime qui est prélevée notamment en fonction du revenu professionnel, se rattache à l'activité professionnelle (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Caractère imposable
- Art. 34, § 1er, 1° Code des impôts sur les revenus 1992

Indien de genietter van een AOW-uitkering een beroepswerkzaamheid in Nederland heeft verricht en tot de financiering van de AOW heeft bijgedragen door middel van een premie die wordt ingehouden op het loon of een premie heeft betaald die onder meer werd geheven op het beroepsinkomen, is er een verband met de beroepswerkzaamheid van de genietter in de zin van artikel 34, § 1, 1°, WIB92; de omstandigheid dat ook Nederlandse ingezetenen die nooit een beroepswerkzaamheid hebben uitgeoefend, aanspraak kunnen maken op een AOW-uitkering, heeft niet tot gevolg dat er voor hen die wel een beroepswerkzaamheid in Nederland hebben uitgeoefend geen enkel verband bestaat tussen de beroepswerkzaamheid en de AOW-uitkering (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Nederlandse AOW-uitkering - Belastbaarheid in België - Vereisten - Verband met de beroepswerkzaamheid

- Art. 34, § 1, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 6, 1° Nederlandse wet 31 mei 1956 inzake een algemene ouderdomsverzekering (AOW)

Si le bénéficiaire d'une allocation AOW a exercé une activité professionnelle aux Pays-Bas et a contribué au financement de l'AOW par le biais d'une prime retenue sur sa rémunération ou s'il a payé une prime prélevée notamment sur le revenu professionnel, il existe un lien avec l'activité professionnelle du bénéficiaire au sens de l'article 34, § 1er, 1° du Code des impôts sur les revenus 1992; la circonstance que les résidents néerlandais qui n'ont jamais exercé d'activité professionnelle peuvent aussi prétendre à une allocation AOW, n'a pas pour conséquence qu'il n'existe aucun lien entre l'activité professionnelle et l'allocation AOW pour ceux qui ont exercé une activité professionnelle aux Pays-Bas (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Allocation AOW néerlandaise - Caractère imposable en Belgique - Conditions - Lien avec une activité professionnelle

- Art. 34, § 1er, 1° Côte des impôts sur les revenus 1992

- Art. 6, 1° Loi néerlandaise du 31 mai 1956 sur la vieillesse (AOW)

F.14.0006.F

29 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160929.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Frans-Belgisch dubbelbelastingverdrag van 10 maart 1964 - Artikel 3, § 2 - Slotprotocol - Punt 2 - Franse Code général des impôts - Artikel 8 - Artikel 238bis K. - Onroerend goed

Uit de artikelen 8 en 238bis K van de Franse Code général des impôts, in de uitlegging ervan die in Frankrijk gangbaar is, volgt niet dat de maatschappelijke rechten in de burgerlijke vastgoedvennootschappen naar Frans recht die een ander voorwerp hebben dan hetgeen vermeld is in punt 2 van het slotprotocol van het Frans-Belgisch dubbelbelastingverdrag van 10 maart 1964, die een onderscheiden rechtspersoonlijkheid en fiscale persoonlijkheid hebben van hun leden, beantwoorden aan het begrip onroerend goed voor de toepassing van artikel 3, lid 1, voornoemd Frans-Belgisch dubbelbelastingverdrag (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ***.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Frans-Belgisch dubbelbelastingverdrag van 10 maart 1964 - Artikel 3, § 2 - Slotprotocol - Punt 2 - Franse Code général des impôts - Artikel 8 - Artikel 238bis K. - Onroerend goed

- Art. 3, §§ 1 en 2 Overeenkomst van 10 maart 1964 tussen België en Frankrijk tot voorkoming van dubbel belasting en tot regeling van wederzijdse administratieve en juridische bijstand inzake inkomstenbelastingen

3/12/2019

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention franco-belge du 10 mars 1964 préventive de doubles impositions - Article 3, § 2 - Protocole final - Point 2 - Code général des impôts français - Article 8 - Article 238bis K. - Bien immobilier

Il ne suit pas des articles 8 et 238bis K du Code général des impôts français, dans l'interprétation qu'ils reçoivent en France, que les droits sociaux dans les sociétés civiles immobilières de droit français ayant un autre objet que celui visé au point 2 du protocole final joint à la convention franco-belge du 10 mars 1964 préventive de doubles impositions, qui ont une personnalité juridique et fiscale distincte de leurs membres, répondent à la notion de bien immobilier pour l'application de l'article 3, § 1er, de ladite convention préventive franco-belge (1). (1) Voir les concl. contraires du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention franco-belge du 10 mars 1964 préventive de doubles impositions - Article 3, § 2 - Protocole final - Point 2 - Code général des impôts français - Article 8 - Article 238bis K. - Bien immobilier

- Art. 3, § 1er et 2 Convention du 10 mars 1964 entre la Belgique et la France tendant à éviter les doubles impositions et à établir des règles d'assistance administrative et juridique réciproque en matière d'impôts sur les revenus. Convention franco-belge du 10

P. 203/637

- punt 2, Slotprotocol Overeenkomst van 10 maart 1964 tussen België en Frankrijk tot voorkoming van dubbel belasting en tot regeling van wederzijdse administratieve en juridische bijstand inzake inkomstenbelastingen

- Artt. 8 en 238bis K Frans Code général des impôts

mars 1964

- Protocole final, point 2 Convention du 10 mars 1964 entre la Belgique et la France tendant à éviter les doubles impositions et à établir des règles d'assistance administrative et juridique réciproque en matière d'impôts sur les revenus. Convention franco-belge du 10 mars 1964

- Art. 8 et 238bis K Code général des impôts français

F.14.0008.F

25 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160325.3](#)

AC nr. ...

Het gezag van het rechterlijk gewijsde in strafzaken staat niet eraan in de weg dat een partij, bij een later burgerlijk proces, de mogelijkheid krijgt om de gegevens te betwisten die uit het strafproces zijn afgeleid, wanneer zij geen partij in het strafgeding was of in zoverre zij er haar belangen niet vrij heeft kunnen doen gelden; de toepassing van die regel, die voortvloeit uit artikel 6.1. van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, vervalst niet wanneer die partij doelbewust ervoor heeft gekozen niet tussen te komen in het strafproces, ongeacht wat haar houding was tijdens het burgerlijk proces (1). (1) Cass. 7 maart 2008, AR C.06.0253.F AC 2008, nr. 158.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Tegenstelbaarheid - Burgerlijk proces - Regel - Grondslag - Toepassing

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

L'autorité de la chose jugée au pénal ne fait pas obstacle à ce que, lors d'un procès civil ultérieur, une partie ait la possibilité de contester les éléments déduits du procès pénal, lorsqu'elle n'a pas été partie à l'instance pénale ou dans la mesure où elle n'a pu librement y faire valoir ses intérêts; l'application de cette règle, qui se déduit de l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, n'est pas écartée lorsque cette partie a choisi délibérément de ne pas intervenir à l'instance pénale, quelle qu'ait pu être son attitude au cours du procès civil (1). (1) Cass. 7 mars 2008, RG C.06.0253.F, Pas. 2008, n° 158.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Opposabilité - Procès civil - Règle - Fondement - Application

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

F.14.0015.N

14 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160114.9](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

EUROPESE UNIE - Algemeen - Primauteit van het Unierecht

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Niet-terugwerking van de wet

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Niet-terugwerking van de wet - Algemeen rechtsbeginsel

Het algemeen rechtsbeginsel van de niet-terugwerking van de wet, dat besloten ligt in artikel 2 Burgerlijk Wetboek, kan niet verantwoorden dat geen voorrang wordt gegeven aan de bepaling van een richtlijn, ten voordele van een daarmee strijdige bepaling van nationaal recht (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Niet-terugwerking van de wet

- Art. 2 Burgerlijk Wetboek

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Niet-terugwerking van de wet - Algemeen rechtsbeginsel

Conclusions de l'avocat général Thijs.

UNION EUROPEENNE - Généralités - Primauté du droit de l'Union européenne

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Non-retroactivité de la loi]

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Non-retroactivité de la loi - Principe général du droit

Le principe général du droit relatif à la non-rétroactivité de la loi contenu à l'article 2 du Code civil ne peut justifier qu'il ne soit pas donné priorité à la disposition d'une directive, au profit d'une disposition du droit national contraire (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Non-retroactivité de la loi]

- Art. 2 Code civil

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Non-retroactivité de la loi - Principe général du droit

Uit de primauteit van het Unierecht volgt dat de rechter voorrang moet geven aan de bepaling van een richtlijn boven een daarmee strijdige bepaling van nationaal recht en dat hij deze laatste bepaling buiten toepassing moet laten (1). (1) Zie concl. OM.

Il ressort de la primauté du droit de l'Union européenne que le juge doit donner la priorité à la disposition d'une directive par rapport à une disposition du droit national contraire et qu'il est tenu de ne pas faire application de cette dernière disposition (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

EUROPESE UNIE - Algemeen - Primauteit van het Unierecht

UNION EUROPEENNE - Généralités - Primauté du droit de l'Union européenne

F.14.0016.N

14 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160114.10](#)

AC nr. ...

Artikel 313, tweede lid, WIB92 verhindert dat de belastingplichtige die gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om de bedoelde inkomsten niet te vermelden in zijn aangifte in de personenbelasting, alsnog terugbetaling zou vragen van de roerende voorheffing waarvan hij, in geval van aangifte, na verrekening terugbetaling had kunnen verkrijgen; deze bepaling verhindert echter niet dat de belastingplichtige die ervoor heeft geopteerd om de roerende inkomsten niet aan te geven, terugbetaling vordert van de roerende voorheffing die geheel of gedeeltelijk ten onrechte werd ingehouden en doorgestort aan de Schatkist.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Roerende voorheffing - Terugvordering - Te volgen procedure

- Art. 313, eerste en tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 313, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 fait obstacle à ce que le contribuable qui a fait usage de la possibilité de ne pas mentionner lesdits revenus dans sa déclaration à l'impôt des personnes physiques demande tout de même le remboursement du précompte mobilier qu'il aurait pu obtenir après imputation s'il avait fait une déclaration; cette disposition n'empêche toutefois pas que le contribuable qui a préféré ne pas déclarer les revenus mobiliers, réclame le remboursement du précompte mobilier qui a été totalement ou partiellement retenu à tort et versé au Trésor public.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte mobilier - Recouvrement - Procédure à suivre

- Art. 313, al. 1er et 2 Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0019.N

2 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160902.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gelijkheidsbeginsel - Vordering tot herstel van schade - Verjaring - Stuiting - Beroep tot nietigverklaring

RAAD VAN STATE - Beroep tot nietigverklaring - Vordering tot tussenkomst - Vordering tot herstel van schade

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Vordering tot herstel van schade

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Principe d'égalité - Demande en réparation d'un dommage - Prescription - Interruption - Recours en annulation

CONSEIL D'ETAT - Recours en annulation - Demande en intervention - Demande en réparation d'un dommage

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Demande en réparation d'un dommage

Uit de samenhang van artikel 21bis, eerste lid en artikel 21bis, tweede lid, Raad van State-wet volgt dat een verzoek tot tussenkost in een vernietigingsprocedure voor de Raad van State de verjaring stuit van de vordering tot herstel van de schade veroorzaakt door de bestreden administratieve handeling, voor zover dat verzoek strekt tot ondersteuning van het beroep tot nietigverklaring van deze handeling (1). (1) Zie concl. OM.

RAAD VAN STATE - Beroep tot nietigverklaring - Vordering tot tussenkost - Vordering tot herstel van schade

- Art. 21bis, eerste en tweede lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Vordering tot herstel van schade

- Art. 21bis, eerste en tweede lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

Il résulte de la combinaison des articles 21bis, alinéa 1er et 21bis, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat du 12 janvier 1973, qu'une demande en intervention dans une procédure en annulation devant le Conseil d'Etat interrompt la prescription de l'action en réparation du dommage causé par l'acte administratif attaqué, pour autant que cette demande tend à étayer le recours en annulation dirigé contre cet acte (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONSEIL D'ETAT - Recours en annulation - Demande en intervention - Demande en réparation d'un dommage

- Art. 21bis, al. 1er et 2 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Demande en réparation d'un dommage

- Art. 21bis, al. 1er et 2 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

F.14.0027.N

2 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160902.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Vervroegde opeisbaarheid - Gelijke behandeling - Ruil met tegenprestatie in natura - Ruil met opleg

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Recht van opstal - Normale waarde - Bouwpromotor - Bouw van appartementen - Ruil met opleg - Marktwarde

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Maatstaf van heffing - Normale waarde - Dezelfde handelsfase

De maatstaf van heffing of normale waarde bedoeld in artikel 32 BTW-wetboek stemt overeen met de prijs die de verkrijger in dezelfde handelsfase zou moeten betalen voor de aankoop van gelijkaardige goederen of voor de gepresteerde dienst (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Maatstaf van heffing - Normale waarde - Dezelfde handelsfase

- Art. 32, eerste en tweede lid Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Exigibilité anticipée - Traitement égal - Echange avec une contrepartie en nature - Echange avec soulte

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Droit de superficie - Valeur normale - Promoteur immobilier - Construction d'appartements - Echange avec soulte - Valeur du marché

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Base d'imposition - Valeur normale - Même stade de commercialisation

La base d'imposition ou la valeur normale visées à l'article 32 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée correspond au prix qu'un preneur, se trouvant au même stade de commercialisation, devrait payer pour se procurer des biens similaires ou pour la prestation de services (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Base d'imposition - Valeur normale - Même stade de commercialisation

- Art. 32, al. 1er et 2 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

De normale waarde van het toekennen van een recht van opstal aan een bouwpromotor, die appartementen bouwt in ruil voor het verkrijgen van dit zakelijk recht en een opleg in geld, stemt overeen met de marktwaarde van het recht van opstal; de maatstaf van heffing kan bijgevolg niet worden vastgesteld in functie van de prijs die de bouwpromotor in een latere handelsfase kan behalen bij de verkoop van de nieuwe aan hem toebehorende appartementen die hij kon bouwen op grond van zijn recht van opstal (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Recht van opstal - Normale waarde - Bouwpromotor - Bouw van appartementen - Ruil met opleg - Marktwaarde
- Art. 32, eerste en tweede lid Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Het beginsel van gelijke behandeling heeft tot gevolg dat ruilovereenkomsten, waarvan de tegenprestatie per definitie in natura wordt betaald, of een ruil met opleg, waarvan de tegenprestatie voor een deel in natura wordt betaald, en handelingen waarvoor de tegenprestatie in geld wordt betaald, vanuit economisch en commercieel oogpunt twee identieke situaties zijn en dus op het vlak van de heffing van de belasting over de toegevoegde waarde niet het voorwerp kunnen uitmaken van een ongeoorloofde discriminatie; de vervroegde opeisbaarheid van de belasting over de toegevoegde waarde is bijgevolg ook van toepassing indien de tegenprestatie voor de nog niet voltooide dienst in natura wordt vooruitbetaald (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Vervroegde opeisbaarheid - Gelijke behandeling - Ruil met tegenprestatie in natura - Ruil met opleg
- Art. 22, § 2, tweede lid Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

La valeur normale de l'octroi d'un droit de superficie à un promoteur immobilier qui construit des appartement en échange de l'obtention de ce droit réel et une soulte en argent, correspond à la valeur du marché du droit de superficie; la base d'imposition ne peut, dès lors, pas être fixée en fonction du prix que le promoteur immobilier pourrait obtenir au cours d'une phase de commercialisation ultérieure lors de la vente de nouveaux appartement dont il est le propriétaire qu'il a pu construire sur le fonds sur lequel porte son droit de superficie (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Droit de superficie - Valeur normale - Promoteur immobilier - Construction d'appartements - Echange avec soulte - Valeur du marché
- Art. 32, al. 1er et 2 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Il résulte du principe de l'égalité de traitement que les conventions d'échange, dont la contrepartie est, par définition, payée en nature ou un échange avec soulte, dont la contrepartie est payée partiellement en nature et les actes pour lesquels la contrepartie est payée en liquide, constituent d'un point de vue économique et commercial, deux situations identiques et ne peuvent donc faire l'objet, sur le plan de l'imposition à la taxe sur la valeur ajoutée, d'une discrimination illicite; l'exigibilité anticipée de la taxe sur la valeur ajoutée s'applique dès lors aussi si la contrepartie est payée anticipativement alors que la prestation de services n'est pas encore parfaite (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Exigibilité anticipée - Traitement égal - Echange avec une contrepartie en nature - Echange avec soulte
- Art. 22, § 2, al. 2 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

De afzonderlijke aanslag in de vennootschapsbelasting op geheime commissielonen strekt ertoe de belastingplichtigen te dwingen hun verplichting na te komen om in de wettelijke vorm en binnen de wettelijke termijn de fiscale administratie de inlichtingen te bezorgen die het haar mogelijk maken tot de aanslag in hoofde van de verkrijgers over te gaan; uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de afzonderlijke aanslag door de wetgever van 200 procent op 300 procent werd gebracht met als doel ontradend te werken en dat deze aanslag omwille van het hoge tarief onmogelijk voor het volledige percentage als vergoedend kan worden aanzien en derhalve tevens een preventief en bestraffend doel heeft.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Afzonderlijke aanslagen - Allerlei - Aanslag geheime commissielonen - Finaliteit

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 57, 1°, en 219, eerste en tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

De omstandigheid dat een fiscale sanctie of het opleggen van een bijzondere belasting internrechtelijk niet als strafrechtelijk wordt gekwalificeerd, sluit niet uit dat die maatregel strafrechtelijk van aard kan zijn in de zin van artikel 6.1 EVRM; dit is het geval indien de overtreden bepaling gericht is tot alle burgers in hun hoedanigheid van belastingplichtige, de opgelegde sanctie of bijzondere belasting niet alleen een vergoedende functie heeft, maar in wezen een preventief en bestraffend doel heeft en de zwaarte van de sanctie of belasting aanzienlijk is.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Fiscale sanctie - Strafsanctie - Vereisten

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 57, 1°, en 219, eerste en tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'imposition distincte à l'impôt des sociétés des commissions secrètes tend à obliger les contribuables à respecter leur obligation d'informer dans les formes légales et endéans le délai légal l'administration fiscale pour lui permettre de procéder à l'imposition dans le chef de ceux qui ont perçu lesdites commissions; il ressort de la genèse de la loi que l'imposition distincte a été portée de 200 pct à 300 pct par le législateur dans le but d'avoir un effet dissuasif et qu'en raison de son tarif élevé il est impossible de considérer cette imposition comme ayant un caractère d'indemnité pour la totalité du pourcentage et qu'elle a donc aussi un caractère de prévention et de répréhension.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Impositions distinctes - Divers - Imposition de commissions secrètes - Finalité

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 57, 1°, et 219, al. 1er et 2 Côte des impôts sur les revenus 1992

La circonstance qu'une sanction fiscale ou l'imposition d'un impôt particulier ne peut être qualifié de sanction pénale en droit interne n'exclut pas que cette mesure puisse être qualifiée de nature pénale au sens de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales; c'est le cas lorsque la disposition violée s'adresse à tous les citoyens en leur qualité de contribuable, que la sanction infligée ou l'impôt particulier n'a pas seulement une fonction d'indemnité mais a essentiellement un but de prévention et de répression et que l'importance de la sanction ou de l'impôt est considérable.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Sanction fiscale - Sanction pénale - Conditions

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 57, 1°, et 219, al. 1er et 2 Côte des impôts sur les revenus 1992

Het behoort aan de rechter te oordelen of de aanslag geheime commissielonen in zijn geheel beschouwd een strafsanctie uitmaakt in de zin van artikel 6.1 EVRM, die aan de evenredigheidstoets onderworpen is, waarbij de rechter de aanslag niet vermag op te delen in een vergoedend en in een sanctionerend gedeelte; wanneer de rechter aanvaardt dat de bijzondere aanslag in zijn geheel beschouwd een sanctie in de zin van artikel 6.1 EVRM uitmaakt, moet hij in concreto nagaan of er omstandigheden bestaan die verantwoorden dat de aanslag wordt verminderd tot onder het door de wet bepaalde tarief.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Afzonderlijke aanslagen - Allerlei - Aanslag geheime commissielonen - Strafsanctie - Taak van de rechter

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 57, 1°, en 219, eerste en tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafsanctie - Aanslag geheime commissielonen - Taak van de rechter

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 57, 1°, en 219, eerste en tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il appartient au juge d'apprécier si l'imposition des commissions secrètes prise dans son ensemble constitue une sanction pénale au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales qui est soumise au contrôle de proportionnalité en vertu duquel le juge ne peut diviser l'imposition en une partie servant d'indemnité et une autre partie servant de sanction; lorsque le juge accepte que l'imposition particulière considérée dans son ensemble constitue une sanction au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, il doit examiner in concreto s'il existe des circonstances justifiant que l'imposition soit réduite en-dessous du tarif fixé par la loi.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Impositions distinctes - Divers - Imposition de commissions secrètes - Sanction pénale - Mission du juge

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 57, 1°, et 219, al. 1er et 2 Code des impôts sur les revenus 1992

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Sanction pénale - Imposition de commissions secrètes - Mission du juge

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 57, 1°, et 219, al. 1er et 2 Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0052.F

1 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161201.6](#)

AC nr. ...

De ambtenaar die met toepassing van artikel 141bis van het Wetboek van Successierechten uitspraak doet over een verzoek tot vrijstelling van alle in artikel 81 van dat wetboek bedoelde interesten of van een deel ervan, moet het wettelijk begrip 'bijzonder geval' eerbiedigen en beschikt, binnen die grenzen, over een discretionaire beoordelingsbevoegdheid (1). (1) Cass. 10 januari 2014, AR F.12.0081.F, AC 2014, nr. 16 met concl. OM in Pas. 2014.

SUCCESSIERECHTEN - Onbetaalde rechten - Verwijlinterest - Vrijstelling - Gewestelijke directeur van de belasting over de toegevoegde waarde, registratie en domeinen - Discretionaire beoordelingsbevoegdheid - Wettelijk begrip "bijzonder geval"

- Art. 141bis Wetboek van Successierechten

Doit respecter la notion légale de cas spécial et dispose, dans ces limites, d'un pouvoir discrétionnaire d'appréciation, le fonctionnaire qui en application de l'article 141bis du Code des droits de succession statue sur une demande d'exonération de tout ou partie des intérêts prévus par l'article 81 de ce code (1). (1) Cass.10 janvier 2014, RG F.12.0081.F, Pas. 2014, n° 16 avec concl. du MP.

DROITS DE SUCCESSION - Droits impayés - Intérêts de retard - Exonération - Directeur régional de la taxe sur la valeur ajoutée, de l'enregistrement et des domaines - Pouvoir discrétionnaire d'appréciation - Notion légale de cas spécial

- Art. 141bis Code des droits de succession

F.14.0065.N

7 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160407.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Allerlei - 3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Divers -

P. 209/637

Een discrepantie tussen de uiterlijke tekenen van welstand of het uitgavenpatroon en de aangegeven of gekende inkomsten waarvoor de belastingplichtige geen sluitende uitleg kan geven nadat hem dat is gevraagd, geldt als een aanwijzing van belastingontduiking in de zin van artikel 333, derde lid, WIB92; aangezien de bijkomende onderzoekstermijn onder meer ertoe strekt klaarheid te scheppen over de aard van de inkomsten, is het niet vereist dat het fiscaal bestuur, alvorens het de onderzoekstermijn kan uitbreiden, eerst moet bewijzen dat aan een vastgesteld indiciair tekort inkomsten ten grondslag liggen die bewust worden verzwegen en waarvan aangifte diende te worden gedaan (1). (1) Zie concl. OM.

Voor de toepassing van artikel 333, derde lid, WIB92 volstaat het dat de aanwijzingen inzake belastingontduiking nauwkeurig worden vermeld in de voorafgaande kennisgeving zonder dat vereist is dat die kennisgeving nauwkeurig vermeldt welke inzichten of bedoelingen te schaden aan de belastingplichtige ten laste kunnen worden gelegd; evenmin is vereist dat het fiscaal bestuur over bekende feiten of vaststellingen beschikt die tot het bewijs van fraude aanleiding kunnen geven en dat zij dit moet meedelen in de voorafgaande kennisgeving nu het immers in strijd zou zijn met de wil van de wetgever het bestuur op voorhand te dwingen te bewijzen wat het juist op grond van een bijkomend onderzoek wil bewijzen. De voorafgaande kennisgeving van nauwkeurig omschreven aanwijzingen van belastingontduiking volstaat bijgevolg, zonder dat het bewijs van de belastingontduiking reeds objectief moet zijn geleverd; enkel wanneer de aanwijzingen onnauwkeurig zijn omschreven of berusten op vage of ongeloofwaardige veronderstellingen, kan niet tot het bestaan van aanwijzingen van belastingontduiking worden besloten (1). (1) Zie concl. OM.

Un écart important entre les signes extérieurs de richesse ou le train de vie et les revenus connus ou déclarés et pour lequel le contribuable ne peut fournir d'explication satisfaisante après avoir été interrogé à ce sujet, vaut comme indice de fraude fiscale au sens de l'article 333, alinéa 3, du Code des impôts sur les revenus 1992; dès lors que le délai d'investigation complémentaire tend notamment à faire la clarté sur la nature des revenus, il n'est pas requis que l'administration fiscale, avant d'étendre le délai d'investigation, doive d'abord apporter la preuve que le déficit indiciaire constaté est dû à des revenus qui ont été sciemment dissimulés et qui devaient être déclarés (1). (1) Voir les concl. du MP.

L'application de l'article 333, alinéa 3, du Code des impôts sur les revenus 1992 requiert uniquement que les indices de fraude fiscale soient précisés dans la notification préalable sans qu'il soit requis que cette notification mentionne de manière précise quels projets ou intentions de nuire peuvent être mis à charge du contribuable; il n'est pas davantage requis que l'administration fiscale dispose de faits connus ou de constatations qui peuvent donner lieu à la preuve de la fraude et qu'elle doive l'indiquer dans la notification préalable dès lors qu'il serait contraire à la volonté du législateur de contraindre au préalable l'administration à apporter une preuve de ce qu'elle veut précisément prouver sur la base d'une investigation complémentaire. La notification préalable des indices de fraude fiscale décrits avec précision suffit ainsi, sans que la preuve de la fraude fiscale doivent déjà être apportée objectivement; ce n'est que lorsque les indices sont imprécis ou sont fondés sur des suppositions vagues ou pas crédibles, qu'il ne peut être conclu à l'existence d'indices de fraude fiscale (1). (1) Voir les concl. du MP.

F.14.0070.N

7 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160407.2](#)

AC nr. ...

Berusting van een partij in een rechterlijke beslissing kan niet afgeleid worden uit briefwisseling van de advocaat van de partij, wanneer deze aan haar raadsman geen bijzondere volmacht heeft gegeven om in die beslissing te berusten; de appelrechter die uit de brief van de advocaat diens berusting in het bestreden vonnis afleidt, zonder na te gaan of de advocaat over een bijzondere volmacht beschikt, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht (1). (1) Zie concl. OM.

BERUSTING - Briefwisseling van advocaat - Geldigheidsvereisten - Bijzondere volmacht

- Artt. 440, tweede lid, 1044, eerste lid, en 1045, tweede lid
Gerechtigd Wetboek

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

BERUSTING - Briefwisseling van advocaat - Geldigheidsvereisten - Bijzondere volmacht

L'acquiescement d'une partie à une décision judiciaire ne peut se déduire de la correspondance de l'avocat de la partie lorsque celle-ci n'a pas donné un mandat spécial à son conseil pour acquiescer à cette décision ne justifie pas légalement sa décision, le juge d'appel qui déduit l'acquiescement au jugement entrepris de la lettre de l'avocat sans examiner si ce dernier dispose d'un mandat spécial (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ACQUIESCEMENT - Correspondance de l'avocat - Conditions de validité - Procuration spéciale

- Art. 440, al. 2, 1044; al. 1er, et 1045, al. 2 Code judiciaire

Conclusions de l'avocat général Thijs.

ACQUIESCEMENT - Correspondance de l'avocat - Conditions de validité - Procuration spéciale

F.14.0074.N

7 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160407.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsdecreet Bedrijfsruimten - Begrip overmacht

De belastingplichtige, die voorhoudt dat de verwaarlozing of leegstand van het pand te wijten is aan overmacht, dient aan te tonen dat de door hem aangevoerde omstandigheden beantwoorden aan het fiscale begrip "overmacht" nu de gemeenrechtelijke notie "overmacht" ter zake niet toepasselijk is(1).(1) Zie concl. OM. (Impliciet)

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsdecreet Bedrijfsruimten - Begrip overmacht

- Art. 38 Decreet 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Décret du 19 avril 1995 portant des mesures visant à lutter contre et à prévenir la désaffectation et l'abandon de sites d'activit - Notion de force majeure

Le contribuable qui soutient que la désaffectation ou l'abandon de l'immeuble est dû à la force majeure est tenu de démontrer que les circonstances qu'il invoque répondent à la notion fiscale de "force majeure" dès lors que la notion de droit commun de la "force majeure" ne s'applique pas en l'espèce (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC. (Implicite)

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Décret du 19 avril 1995 portant des mesures visant à lutter contre et à prévenir la désaffectation et l'abandon de sites d'activit - Notion de force majeure

- Art. 38 Décret du 19 avril 1995 portant des mesures visant à lutter contre et à prévenir la désaffectation et l'abandon de sites d'activité économique

F.14.0082.N

10 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160310.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Venootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Allerlei - Abnormale en goedgunstige voordelen - Verbod tot verliescompensatie

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Divers - Avantages anormaux et bénévoles - Interdiction de compensation avec la perte

Het gedeelte van het resultaat dat voortkomt uit abnormale of goedgunstige voordelen die de belastingplichtige, in welke vorm of door welk middel ook, rechtstreeks of onrechtstreeks heeft verkregen uit een onderneming ten aanzien waarvan hij zich rechtstreeks of onrechtstreeks in enige band van wederzijdse afhankelijkheid bevindt, mag niet worden gecompenseerd met het verlies van het belastbare tijdperk, derwijze dat het belastbare resultaat minstens gelijk is aan het verkregen abnormaal of goedgunstig voordeel, ongeacht of het resultaat positief dan wel negatief is (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Allerlei - Abnormale en goedgunstige voordelen - Verbod tot verliescompensatie

- Artt. 79 en 207 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

La partie du résultat qui provient d'avantages anormaux ou bénévoles que le contribuable a retirés, directement ou indirectement, sous quelque forme ou par quelque moyen que ce soit, d'une entreprise à l'égard de laquelle il se trouve directement ou indirectement dans des liens d'interdépendance ne peut être compensée avec la perte de la période imposable de sorte que le résultat imposable est à tout le moins égal à l'avantage anormal ou bénévole retiré, que le résultat soit positif ou négatif (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Divers - Avantages anormaux et bénévoles - Interdiction de compensation avec la perte

- Art. 79 et 207 Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0088.N

7 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160407.4](#)

AC nr. ...

Artikel 52, 4° WIB92 dat voorziet in de aftrekbaarheid als beroepskosten van de bezoldigingen van de gezinsleden van de belastingplichtige die met hem samenwerken, kan in beginsel worden ingeroepen door elke belastingplichtige van wie de beroepsinkomsten worden opgesomd in artikel 23, §1, WIB92 en dus ook door bedrijfsleiders in de zin van artikel 32 WIB92 (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bedrijfslasten - Aan gezinsleden betaalde bezoldigingen - In aanmerking komende belastingplichtingen

- Art. 52, 4° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 52, 4°, du Code des impôts sur les revenus 1992 qui prévoit la déductibilité à titre de frais professionnels des rémunérations payées aux membres de la famille du contribuable qui travaillent avec lui peut, en principe, être invoqué par chaque contribuable dont les revenus professionnels sont énumérés à l'article 23, § 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992 et donc aussi par les dirigeants d'entreprise au sens de l'article 32 de ce même code (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Charges professionnelles - Rémunérations payées à des membres de la famille - Contribuables pris en considération

- Art. 52, 4° Code des impôts sur les revenus 1992

Bezoldigingen betaald aan gezinsleden zijn slechts aftrekbare beroepskosten van de bedrijfsleider wanneer ze inherent zijn aan zijn activiteiten als bedrijfsleider binnen de vennootschap en niet aan de maatschappelijke activiteit van de vennootschap; daartoe moet worden nagegaan of de activiteiten van de gezinsleden aan de bedrijfsleider dan wel aan de vennootschap ten goede komen (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bedrijfslasten - Bedrijfsleider - Aan gezinsleden betaalde bezoldigingen - Aftrekbaarheidsvoorwaarden

- Artt. 49, eerste lid, en 52, 4° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Les rémunérations payées aux membres de la famille ne sont des frais professionnels déductibles du dirigeant d'entreprise que lorsqu'ils sont inhérents à ses activités en tant que dirigeant d'entreprise au sein de la société et pas à l'activité sociale de la société; il faut, à cet égard, examiner si les activités des membres de la famille bénéficient au dirigeant d'entreprise ou à la société (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Charges professionnelles - Dirigeant d'entreprise - Rémunérations payées à des membres de la famille - Conditions de déductibilité

- Art. 49, al. 1er et 52, 4° Code des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bedrijfslasten - Bedrijfsleider - Aan gezinsleden betaalde bezoldigingen - Aftrekbaarheidsvoorwaarden

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bedrijfslasten - Aan gezinsleden betaalde bezoldigingen - In aanmerking komende belastingplichtingen

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Charges professionnelles - Dirigeant d'entreprise - Rémunérations payées à des membres de la famille - Conditions de déductibilité

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Charges professionnelles - Rémunérations payées à des membres de la famille - Contribuables pris en considération

F.14.0097.N

7 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160407.5](#)

AC nr. ...

Artikel 22 van het decreet van 19 december 2008 waarbij aan artikel 253, vierde lid, WIB92 een zin werd toegevoegd ter precisering van de leasingovereenkomsten die krachtens deze bepaling voor vrijstelling van onroerende voorheffing in aanmerking komen, is een interpretatieve wet zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding van dat decreet (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Onroerende voorheffing - Vrijstelling - Financiële leasing - Wijziging van artikel 253, vierde lid, WIB92 - Interpretatieve wet

- Artt. 253, eerste lid, en 253, vierde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 22 en 96 Decreet Vlaams Parlement 19 december 2008 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2009

Est une loi interprétative, tel qu'il ressort des travaux parlementaires du décret du 19 décembre 2008, l'article 22 de celui-ci qui ajoute une phrase à l'article 253, alinéa 4, du Code des impôts sur les revenus 1992 pour préciser quels contrats de leasing sont pris en considération en vertu de cette disposition pour l'exonération du précompte immobilier (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte immobilier - Exonération - Leasing financier - Modification de l'article 253, alinéa 4, du Code des impôts sur les revenus 1992 - Loi interprétative

- Art. 253, al. 1er, et 253, al. 4 Code des impôts sur les revenus 1992

- Art. 22 et 96 Décr. du parlement flamand du 19 décembre 2008

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Onroerende voorheffing - Vrijstelling - Financiële leasing - Wijziging van artikel 253, vierde lid, WIB92 - Interpretatieve wet

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Uitlegging - Interpretatieve wet

Een interpretatieve wet is een wet die betreffende een punt waar de rechtsregel onzeker of betwist is een oplossing geeft die door de rechtspraak had kunnen worden aangenomen; wanneer een interpretatieve wet de draagwijdte van een wetsbepaling verduidelijkt, belet dit niet dat de rechter vaststelt dat een concrete toestand ook voor de interpretatieve wet reeds met zekerheid onder het toepassingsgebied van de geïnterpreteerde wet viel (1). (1) Zie concl. OM.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Uitlegging - Interpretatieve wet

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte immobilier - Exonération - Leasing financier - Modification de l'article 253, alinéa 4, du Code des impôts sur les revenus 1992 - Loi interprétative

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Interprétation - Loi interprétative

Une loi interprétative est une loi qui, à propos d'un point de la règle de droit qui est incertain ou contesté, donne une solution qui aurait pu être admise par la jurisprudence; lorsqu'une loi interprétative précise la portée d'une disposition légale, cela n'empêche pas que le juge constate qu'une situation concrète était avant la loi interprétative soumise avec certitude au champ d'application de la loi interprétée (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Interprétation - Loi interprétative

F.14.0105.N

10 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160310.7](#)

AC nr. ...

De algemene beginselen van behoorlijk bestuur, welke bindend zijn voor de belastingadministratie, omvatten het recht op rechtszekerheid, dat inhoudt dat de burger moet kunnen vertrouwen op wat hij niet anders kan opvatten dan als een vaste gedrags- of beleidsregel van de overheid, zodat de door de overheid opgewekte gerechtvaardigde verwachtingen van de burger in de regel moeten worden gehonoreerd; het recht op rechtszekerheid van een individuele belastingplichtige is evenwel geen onbeperkt recht en moet onder omstandigheden wijken voor het legaliteitsbeginsel dat de rechtszekerheid en gelijkheid verzekert ten bate van alle belastingplichtigen: de verwachtingen van de burger mogen niet gegrond zijn op een onwettige praktijk en het recht op rechtszekerheid kan aldus niet worden ingeroepen indien dit leidt tot een beleid dat tegen de wettelijke bepalingen ingaat (1). (1) Zie Cass. 20 november 2006, AR F.05.0059.F, AC 2006 nr. 578; Cass. 30 mei 2008, AR F.06.0083.F, AC 2008, nr. 334; Cass. 11 februari 2011, AR F.09.0161.N, AC 2011, nr. 123.

INKOMSTENBELASTINGEN - Algemeen - Beginselen van behoorlijk bestuur - Rechtszekerheidsbeginsel

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beginselen van behoorlijk bestuur - Rechtszekerheidsbeginsel

Les principes généraux de bonne administration, qui s'imposent à l'administration fiscale, comprennent le droit à la sécurité juridique qui implique que le citoyen doit pouvoir se fier à ce qu'il ne peut considérer que comme une règle de comportement ou de gestion établie, de sorte que les attentes justifiées du citoyen suscitées par l'autorité doivent en principe être rencontrées; le droit à la sécurité juridique d'un contribuable individuel ne constitue toutefois pas un droit illimité et doit, dans certaines circonstances, céder la place au principe de légalité assurant la sécurité juridique et l'égalité au profit de tous les contribuables: les attentes du citoyen ne peuvent être fondées sur une pratique illégale et le droit à la sécurité juridique ne peut ainsi pas être invoqué s'il donne lieu à une gestion qui va à l'encontre des dispositions légales (1). (1) Voir Cass. 20 novembre 2006, RG F.05.0059.F, Pas. 2006, n° 578; Cass. 30 mai 2008, RG F.06.0083.F, Pas. 2008, n° 334; Cass. 11 février 2011, RG F.09.0161.N, Pas. 2011, n° 123.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Généralités - Principes de bonne administration - Principe de la sécurité juridique

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principes de bonne administration - Principe de la sécurité juridique

F.14.0120.F

11 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160311.1](#)

AC nr. ...

De beslissing die steunt op de overweging dat een afwijking op de bijzondere waarderingsregels voor de schulden van meer dan één jaar die gebaseerd zijn op de aanschaffingsprijs, noodzakelijk is omdat de toepassing ervan te dezen zou leiden tot een afwijking van de werkelijke waarde van de verworven aandelen, is niet naar recht verantwoord.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Algemeen - Schulden van meer dan één jaar die gebaseerd zijn op de aanschaffingsprijs - Bijzondere waarderingsregels - Toepassing - Afwijking - Reden - Wettigheid

- Artt. 24, 29, 35, 67 en 77 KB 30 januari 2001 tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen

- Artt. 2.3, 2.4 en 2.5 Vierde richtlijn 78/660/EEG van de Raad van 25 juli 1978

N'est pas légalement justifiée, la décision qui repose sur la considération qu'une dérogation aux règles d'évaluation spécifiques aux dettes à plus d'un an, fondées sur le prix d'acquisition, s'impose par le motif que leur application aboutit dans l'espèce à s'écarter de la valeur réelle des actions acquises.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Généralités - Dettes à plus d'un an fondées sur le prix d'acquisition - Règles d'évaluation spécifiques - Application - Dérogation - Motif - Légalité

- Art. 24, 29, 35, 67 et 77 A.R. du 30 janvier 2001 portant exécution du code des sociétés

- Art. 2.3, 2.4 et 2.5 Quatrième directive 78/660/CEE du Conseil du 25 juillet 1978

F.14.0125.F

15 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160915.4](#)

AC nr. ...

Wanneer de correcte uitlegging van een gemeenschapsbepaling zozeer voor de hand ligt dat zij geen ruimte voor enige redelijke twijfel laat, dient de door een partij voorgestelde prejudiciële vraag niet aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden gesteld.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Nietigverklaring van de belasting - Nieuwe aanslag - Termijnen - Rechterlijke beslissing tot nietigverklaring niet meer vatbaar voor verzet, hoger beroep of cassatieberoep - Weerslag

- Art. 355 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il suit de l'article 355 du Code des impôts sur les revenus 1992, dans sa version applicable avant son remplacement par l'article 20 de la loi du 15 mars 1999 relative au contentieux en matière fiscale, qui a pour objet de relever l'administration de la forclusion en lui ouvrant, sous certaines conditions, un nouveau délai d'imposition, qu'une nouvelle cotisation ne peut être établie en remplacement de la cotisation primitive annulée qu'à partir de la date à laquelle la décision judiciaire d'annulation n'est plus susceptible d'opposition, d'appel ou de pourvoi en cassation.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Annulation de l'imposition - Nouvelle cotisation - Délais - Décision judiciaire d'annulation plus susceptible d'opposition, d'appel ou de pourvoi en cassation - Incidence

- Art. 355 Côte des impôts sur les revenus 1992

F.14.0127.N

14 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161014.1](#)

AC nr. ...

De in België gevestigde belastingplichtige die diensten factureert met vrijstelling van BTW op grond van artikel 21, § 3, 7°, d), BTW-wetboek, dient aan te tonen dat deze diensten intellectueel werk tot voorwerp hebben verricht in het kader van zijn geregelde werkzaamheid als adviseur, adviesbureau of soortgelijke dienstverrichter; andere prestaties, die niet zuiver adviserend of raadgevend zijn, kunnen op die grond niet met vrijstelling van BTW worden gefactureerd, ook al ligt de klemtoon van de activiteit van de BTW-belastingplichtige op de adviesverlening of raadgeving.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Diensten - Plaats van de dienst - Intellectueel werk

- Art. 21, §§ 1, 2, 3, 7°, d), en § 5 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

- Art. 5 KB nr. 1 van 29 december 1992 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde

L'assujetti établi en Belgique qui facture des services exonérés de la TVA sur la base de l'article 21, § 3, 7°, d) du Code de la taxe sur la valeur ajoutée est tenu de démontrer que ces prestations de services ont pour objet un travail intellectuel effectué dans le cadre de son activité habituelle en tant que conseiller, bureau conseil ou prestataire de services similaire; d'autres prestations qui ne sont pas purement d'avis ou de conseil, ne peuvent, sur cette base, être facturées avec exonération de la TVA, même si l'accent est mis, quant à l'activité de l'assujetti à la TVA, sur l'avis ou le conseil.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Prestations de services - Lieu des prestations de service - Travail intellectuel

- Art. 21, § 1er, 2, 3, 7°, d), et § 5 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 5 A.R. n° 1 du 29 décembre 1992

F.14.0154.N

26 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160526.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde indiciaire aanslag - Nieuwe aanslag - Nieuwe indiciaire aanslag - Mogelijkheid

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Nieuwe aanslag - Toepassingsvoorwaarden

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Tekenen of indiciën van goeudheid - Nietig verklaarde indiciaire

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation indiciaire déclarée nulle - Nouvelle cotisation - Nouvelle cotisation indiciaire - Possibilité

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation déclarée nulle - Nouvelle cotisation - Conditions d'application

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve - Signes et indices d'aisance - Cotisation indiciaire déclarée nulle -

Een nieuwe aanslag is slechts mogelijk wanneer de aanslag vernietigd wordt wegens de schending van een wettelijke procedureregule, maar is mogelijk wanneer de aanslag geheel of ten dele nietig wordt verklaard omwille van verjaring; wanneer de oorspronkelijke aanslag wordt vernietigd wegens willekeur, is een nieuwe aanslag slechts mogelijk indien die willekeur betrekking heeft op de wijze van vaststelling van de belastbare grondslag, en is een nieuwe aanslag niet mogelijk indien de willekeur betrekking heeft op het bestaan van de belastbare grondslag (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Nieuwe aanslag - Toepassingsvoorwaarden

- Art. 355, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Het feit dat in een nieuwe indiciaire aanslag na nietigverklaring van de oorspronkelijke indiciaire aanslag, als tekenen en indiciën waaruit een hogere goeoeheid blijkt, andere uitgaven of inkomsten worden weerhouden dan in de nietig verklaarde aanslag, heeft niet tot gevolg dat de nieuwe aanslag een andere belastbare grondslag heeft (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde indiciaire aanslag - Nieuwe aanslag - Nieuwe indiciaire aanslag - Mogelijkheid

- Artt. 341 en 355, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Tekenen en indiciën waaruit een hogere graad van goeoeheid blijkt zijn feitelijke gegevens die, tot tegenbewijs, een wettelijk vermoeden opleveren dat de daarmee gemoeide bedragen afkomstig zijn van belastbare inkomsten die tijdens de belastbare periode werden verkregen door de belastingplichtige; tekenen en indiciën van grotere goeoeheid strekken aldus slechts tot bewijs van de belastbare grondslag, maar zijn op zich geen elementen waaruit de belastbare grondslag is samengesteld (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Tekenen of indiciën van goeoeheid - Nietig verklaarde indiciaire aanslag - Nieuwe aanslag - Nieuwe indiciaire aanslag - Mogelijkheid

- Art. 341 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Une nouvelle imposition n'est possible que lorsque la cotisation a été déclarée nulle pour violation d'une règle de procédure légale, mais est possible lorsque la cotisation a été totalement ou partiellement déclarée nulle en raison de la prescription; lorsque l'imposition initiale a été annulée pour cause d'arbitraire, une nouvelle cotisation n'est possible que si cet arbitraire concerne le mode de détermination de la base imposable, et une nouvelle cotisation est impossible si l'arbitraire concerne l'existence de la base imposable (1). (1) Voir les concl du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation déclarée nulle - Nouvelle cotisation - Conditions d'application

- Art. 355, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

Le fait qu'une nouvelle taxation indiciaire après annulation de la taxation indiciaire initiale, à titre de signes et indices d'où résulte une aisance supérieure, tienne compte d'autres dépenses ou revenus que l'imposition déclarée nulle, n'a pas pour conséquence que la base imposable de la nouvelle cotisation est différente (1). (1) Voir les concl du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation indiciaire déclarée nulle - Nouvelle cotisation - Nouvelle cotisation indiciaire - Possibilité

- Art. 341 et 355, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

Les signes et indices d'où résulte une aisance supérieure sont des éléments de fait qui, jusqu'à preuve du contraire, constituent une présomption légale que les montants concernés résultent de revenus imposables qui ont été obtenus par le redevable au cours de la période imposable; les signes et indices d'aisance supérieure ne tendent ainsi qu'à prouver la base imposable mais ne constituent pas en soi des éléments constituant la base imposable (1). (1) Voir les concl du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve - Signes et indices d'aisance - Cotisation indiciaire déclarée nulle - Nouvelle cotisation - Nouvelle cotisation indiciaire - Possibilité

- Art. 341 Code des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Recht op aftrek - Automobielen voor personenvervoer - Beperking tot 50 % - Uitsluiting - Ombouw voor goederenvervoer - Vereisten

De aftrekbeperking tot 50 pct. van de betaalde BTW met betrekking tot automobielen voor personenvervoer geldt van zodra het voertuig kan gebruikt worden voor het vervoer van goederen of personen; wanneer een voertuig bestemd voor het vervoer van personen wordt omgebouwd voor goederenvervoer, geldt de aftrekbeperking niet voor zover de ombouw definitief en onomkeerbaar is (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Recht op aftrek - Automobielen voor personenvervoer - Beperking tot 50 % - Uitsluiting - Ombouw voor goederenvervoer - Vereisten

- Art. 45, § 2 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Droit à déduction - Véhicules automobiles destinés au transport de personnes - Limitation à 50 % - Exclusion - Transformation en vue du transport de marchandises - Conditions

La limitation de la déduction à 50 p.c. de la TVA payée relativement aux véhicules automobiles destinés au transport de personnes est applicable dès que le véhicule peut être utilisé pour le transport de marchandises ou de personnes; lorsqu'un véhicule destiné au transport de personnes est transformé en véhicule destiné au transport de marchandises, la limitation de la déduction ne s'applique pas dans la mesure où la transformation est définitive et irréversible (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Droit à déduction - Véhicules automobiles destinés au transport de personnes - Limitation à 50 % - Exclusion - Transformation en vue du transport de marchandises - Conditions

- Art. 45, § 2 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.14.0166.F

17 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161117.8](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Termijn van drie jaar - Belasting hoger dan de belasting die blijkt uit de aangifte - Bevoegdheid van het bestuur

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Termijn van drie jaar - Belasting hoger dan de belasting die blijkt uit de aangifte - Bevoegdheid van het bestuur - Eerdere vervallen verklaarde inkohiering

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Délai de trois ans - Impot supérieur à celui apparaissant de la déclaration - Pouvoir de l'administration

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Délai de trois ans - Impot supérieur à celui apparaissant de la déclaration - Pouvoir de l'administration - Enrôlement antérieur forclos

Wanneer de verschuldigde belasting, ongeacht het bedrag, hoger is dan de belasting met betrekking tot de belastbare inkomsten en de andere gegevens vermeld in de daartoe bestemde rubrieken van een aangifteformulier dat naar vorm en termijn regelmatig is, mag het bestuur dat dit vaststelt, binnen de buitengewone aanslagtermijn van drie jaar, niet alleen de aanvullende belasting vestigen, d.w.z. de belasting die hoger is dan die met betrekking tot de inkomsten en de andere in de aangifte vermelde gegevens, maar ook de gehele door de belastingplichtige verschuldigde belasting; die vaststelling, die de bevoegdheid van het bestuur bepaalt om de belasting of de aanvullende belasting te heffen buiten de gewone termijn, heeft niet tot gevolg dat het bestuur ontheven wordt van het verval van de belasting die het eerder ingekohierd had buiten de gewone termijn en die vernietigd moet worden wegens schending van een wettelijke verjaringsregel (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Termijn van drie jaar - Belasting hoger dan de belasting die blijkt uit de aangifte - Bevoegdheid van het bestuur - Eerdere vervallen verklaarde inkohiering

- Art. 354, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Termijn van drie jaar - Belasting hoger dan de belasting die blijkt uit de aangifte - Bevoegdheid van het bestuur

- Art. 354, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Lorsque, quelle que soit son importance, l'impôt dû est supérieur à celui qui se rapporte aux revenus imposables et aux autres éléments mentionnés sous les rubriques à ce destinées d'une formule de déclaration régulière quant à la forme et au délai, l'administration, qui le constate, est autorisée à établir, dans le délai extraordinaire d'imposition susvisé, non seulement le supplément d'impôt, c'est-à-dire l'impôt qui est supérieur à celui qui se rapporte aux revenus et aux autres éléments mentionnés dans la déclaration, mais la totalité de l'impôt dû par le contribuable; ce constat, qui détermine le pouvoir de l'administration d'établir l'impôt ou le supplément d'impôt au-delà du délai ordinaire, n'a pas pour effet de relever l'administration de la forclusion pour l'impôt qu'elle a enrôlé antérieurement en dehors du délai ordinaire et qui doit être annulé pour violation d'une règle légale relative à la prescription (1). (1) Voir les concl. contraires du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Délai de trois ans - Impot supérieur à celui apparaissant de la déclaration - Pouvoir de l'administration - Enrôlement antérieur forclos

- Art. 354, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Délai de trois ans - Impot supérieur à celui apparaissant de la déclaration - Pouvoir de l'administration

- Art. 354, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0167.N

2 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160902.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing - Inkohiering - Geldigheidsvoorwaarden - Aanduiding van de heffingsplichtige

Het kohier is regelmatig wanneer het de gegevens vermeldt die nodig zijn om de belastingplichtige te kunnen identificeren en het bedrag van de door hem verschuldigde heffing bepaalt; de omstandigheid dat in het kohier niet alleen de werkelijke belastingplichtige maar ook een niet-belastingplichtige werd opgenomen, kan niet leiden tot de integrale nietigheid van het kohier (1). (1) Zie concl. OM.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing - Inkohiering - Geldigheidsvoorwaarden - Aanduiding van de heffingsplichtige

- Artt. 32, tweede lid, en 33, tweede lid Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance sur les immeubles désaffectés - Enrôlement - Conditions de validité - Désignation du redevable

Le rôle est régulier lorsqu'il mentionne les données nécessaires pour pouvoir identifier le contribuable et qu'il fixe le montant de la redevance dont il est redevable; le fait que non seulement le véritable contribuable mais aussi une personne qui n'est pas contribuable sont repris au rôle, ne peut donner lieu à sa nullité intégrale (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance sur les immeubles désaffectés - Enrôlement - Conditions de validité - Désignation du redevable

- Art. 32, al. 2 et 33, al. 2 Décret contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1996

- Artt. 3, § 2, en 10, § 1, eerste lid Besluit van de Vlaamse regering
2 april 1996 betreffende de heffing ter bestrijding van [...] *verkotting van gebouwen en/of woningen*

- Art. 3, § 2 et 10, § 1er, al. 1er Arrêté du Gouvernement flamand
du 2 avril 1996 relatif à la redevance visant à lutter contre [...] *le délabrement de bâtiments et/ou d'habitations*

F.14.0168.F

11 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160311.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

*INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting -
Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Schuldenaar*

Uit artikel 32, eerste lid, 1°, WIB92 volgt niet dat de schuldenaar van die bezoldigingen een vennootschap moet zijn in de zin van artikel 2, § 2, 1°, van dat wetboek (1). (1) Zie concl. OM, Pas. 2016, nr. ...

*INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting -
Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Schuldenaar
- Art. 32, eerste lid, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992*

Conclusions du premier avocat général Henkes.

*IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques -
Revenus professionnels - Rémunérations - Débiteur*

Il ne résulte pas de l'article 32, alinéa 1er, 1°, du Code des impôts sur les revenus 1992 que le débiteur de ces rémunérations doit être une société au sens de l'article 2, § 2, 1°, de ce code (1). (1) Voir les concl. du MP.

*IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques -
Revenus professionnels - Rémunérations - Débiteur
- Art. 32, al. 1er, 1° Code des impôts sur les revenus 1992*

F.14.0179.N

10 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160310.8](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

*SUCCESSIERECHTEN - Invordering bij dwangbevel - Verhoging van
de boete - Wettelijkheid - Taak van de rechter*

De rechter kan niet wettig oordelen dat de verhoging van de boete met 50 pct. in geval de successierechten bij dwangbevel worden ingevorderd, het recht op toegang tot een rechterlijke instantie miskent, zonder na te gaan of de belastingplichtige in de concrete omstandigheden voldoende reden had om de geldboete niet vrijwillig te betalen (1). (1) Zie concl. OM.

*SUCCESSIERECHTEN - Invordering bij dwangbevel - Verhoging van
de boete - Wettelijkheid - Taak van de rechter
- Art. 126 Wetboek van Successierechten
- Art. 11 KB 31 maart 1936 houdende algemeen reglement van de
successierechten*

Conclusions de l'avocat général Thijs.

*DROITS DE SUCCESSION - Recouvrement par contrainte -
Majoration de l'amende - Légalité - Mission du juge*

Le juge ne peut décider légalement que la majoration de l'amende de 50 pct lorsque les droits de succession sont recouverts au moyen d'une contrainte, viole le droit à l'accès à une instance judiciaire, sans examiner si le contribuable disposait de raisons suffisantes, dans les circonstances concrètes de la cause, pour ne pas payer l'amende volontairement (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

*DROITS DE SUCCESSION - Recouvrement par contrainte -
Majoration de l'amende - Légalité - Mission du juge
- Art. 126 Code des droits de succession
- Art. 11 A.R du 31 mars 1936 portant règlement général des
droits de succession*

F.14.0192.N

26 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160526.2](#)

AC nr. ...

In de gevallen waarin de belastingplichtige aanspraak maakt op kwijtschelding of proportionele vermindering van onroerende voorheffing wegens improductiviteit van het onroerend goed, oordeelt de rechter onaantastbaar in feite of de belastingplichtige, onafhankelijk van zijn wil, het onroerend goed in gebruik heeft genomen of hem geen opbrengsten heeft opgeleverd; het hof gaat slechts na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten wettig heeft kunnen afleiden dat de belastingplichtige, onafhankelijk van zijn wil, het onroerend goed niet in gebruik heeft genomen of het hem geen opbrengsten heeft opgeleverd (1). (1) Zie Cass. 15 maart 2013, AR F.12.0067.N, met concl. adv.-gen. D. Thijs, nr. 191.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Onroerende voorheffing - Improductiviteit van het onroerend goed - Kwijtschelding of proportionele vermindering - Beoordelingsbevoegdheid van de rechter - Taak van het Hof

- Artt. 15, § 1, 1° en 257, 4° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Kwijtschelding of proportionele vermindering van de onroerende voorheffing kan worden verleend voor een gebouwd onroerend goed dat niet is gemeubileerd en dat door de belastingplichtige niet in gebruik is genomen of voor hem geen opbrengsten heeft opgeleverd gedurende ten minste 90 dagen van hetzelfde jaar, op voorwaarde dat het niet in gebruik nemen of de improductiviteit onafhankelijk zijn van de wil van de belastingplichtige (1). (1) Zie Cass. 15 maart 2013, AR F.12.0067.N, met concl. adv.-gen. D. Thijs, nr. 191.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Onroerende voorheffing - Improductiviteit van het onroerend goed - Kwijtschelding of proportionele vermindering - Vereisten

- Artt. 15, § 1, 1° en 257, 4° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Dans les cas où le contribuable prétend à une remise ou à une réduction proportionnelle du précompte immobilier en raison de l'improductivité du bien immobilier, le juge décide souverainement en fait si, indépendamment de sa volonté, le contribuable a occupé le bien immobilier ou s'il est resté improductif; la Cour examine uniquement si le juge a pu déduire légalement des faits qu'il a constaté que le contribuable n'a pas occupé le bien immobilier ou s'il est resté improductif, indépendamment de sa volonté (1). (1) Voir Cass. 15 mars 2013, RG F.12.0067.N, et les concl. de M. Thijs, avocat général publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte immobilier - Improductivité du bien immobilier - Remise ou réduction proportionnelle - Pouvoir d'appréciation du juge - Mission de la Cour

- Art. 15, § 1er, 1° et 257, 4° Code des impôts sur les revenus 1992

La remise ou la réduction proportionnelle du précompte immobilier peut être accordée pour un bien immobilier bâti, non meublé et qui n'a pas été occupé par le redevable ou qui n'a pas produit de revenus pour lui pendant au moins 90 jours dans le courant de l'année à la condition que l'inoccupation ou l'improductivité soient indépendantes de la volonté du redevable (1). (1) Voir Cass. 15 mars 2013, RG F.12.0067.N, et les concl. de M. Thijs, avocat général publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte immobilier - Improductivité du bien immobilier - Remise ou réduction proportionnelle - Conditions

- Art. 15, § 1er, 1° et 257, 4° Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0194.F

25 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160325.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Dienst - Tussenpersoon - Evenementenbureau - Organisator van een evenement - Artiest - Factuur uitgegeven door het evenementenbureau - Bezoldiging - Vermoeden

Conclusions du premier avocat général Henkes.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Prestation - Intermédiaire - Agence de spectacle - Organisateur de spectacle - Artiste - Facture émise par l'agence - Rémunération - Présomption

De artikelen 13, § 2, en 20, § 1, btw-wetboek doelen op de tussenpersoon die tussenkomst verleent bij diensten; het feit alleen dat een evenementenbureau facturen uitgeeft ten behoeve van een organisator van evenementen doet niet vermoeden dat die facturen betrekking hebben op de bezoldiging van de artiesten die deelnemen aan het optreden, bezoldiging voor de betaling waarvan het bureau als tussenpersoon zou hebben gehandeld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ***.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Dienst - Tussenpersoon - Evenementenbureau - Organisator van een evenement - Artiest - Factuur uitgegeven door het evenementenbureau - Bezoldiging - Vermoeden - Artt. 13, § 2, en 20, § 1 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Les articles 13, § 2, et 20, § 1er, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée visent l'intermédiaire qui s'entremet dans des prestations de services; le seul fait qu'une agence de spectacles émet des factures à l'intention d'un organisateur de spectacles ne fait pas présumer que ces factures portent sur la rémunération des artistes qui participent au spectacle, rémunération pour le paiement de laquelle l'agence aurait agi comme intermédiaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Prestation - Intermédiaire - Agence de spectacle - Organisateur de spectacle - Artiste - Facture émise par l'agence - Rémunération - Présomption - Art. 13, § 2, et 20, § 1er Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.14.0196.N

2 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160902.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Hoven en rechtbanken - Toetsing

Krachtens artikel 159 van de Grondwet passen de hoven en rechtbanken de algemene, provinciale en plaatselijke besluiten en verordeningen alleen toe in zoverre zij met de wetten overeenstemmen; uit deze bepaling volgt dat de rechter een met de wet strijdige administratieve beslissing buiten toepassing moet laten (1). (1) Zie concl. OM.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Hoven en rechtbanken - Toetsing - Art. 159 Grondwet 1994

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Légalité des arrêtés et règlements - Cours et tribunaux - Contrôle

En vertu de l'article 159 de la Constitution, les cours et tribunaux n'appliqueront les arrêtés et règlements généraux, provinciaux et locaux qu'autant qu'ils seront conformes aux lois; il ressort de cette disposition que le juge ne peut appliquer une décision administrative contraire à la loi (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Légalité des arrêtés et règlements - Cours et tribunaux - Contrôle - Art. 159 Constitution 1994

F.14.0197.N

16 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160616.5](#)

AC nr. ...

Onder een 'handelsbeurs' in de zin van artikel 181, 5°, van het WIB92 dient te worden verstaan een evenement waarbij bedrijven hun producten en diensten tentoonstellen en demonstreren aan potentiële klanten met het oog op het promoten en het commercialiseren ervan, terwijl onder 'een tentoonstelling' in de zin van deze bepaling, dient te worden begrepen een uitstalling van voorwerpen om door het publiek bekeken te worden; een muziekfestival zoals "Graspop" voldoet niet aan deze definities.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Algemeen - Uitgesloten VZW's - Organisatie van handelsbeurzen of tentoonstellingen - Art. 181, 5° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992 3/12/2019

Il y a lieu d'entendre par "foire" au sens de l'article 181, 5° du Code des impôts sur les revenus 1992, un évènement au cours duquel des entreprises exposent et font la démonstration de leurs produits et services à des clients potentiels en vue de leur promotion et de leur commercialisation, alors qu'il y a lieu d'entendre par "exposition" au sens de cette disposition un étalage d'objets qui seront regardés par le public; un festival de musique comme "Graspop" ne répond pas à ces définitions.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Généralités - ASBL exclues - Organisation de foires ou d'expositions - Art. 181, 5° Code des impôts sur les revenus 1992

P. 221/637

Artikel 49 WIB92, dat krachtens artikel 183 van dat wetboek ook toepasselijk is inzake vennootschapsbelasting, waarin de algemene aftrekbaarheidsvoorwaarden worden geformuleerd, laat in beginsel niet toe kosten af te trekken die niet aan de werkelijke prestaties beantwoorden; ten aanzien van kosten die een vennootschap maakt om haar zaakvoerder een voordeel van alle aard te verlenen, moet de belastingadministratie of de rechter kunnen nagaan of tegenover die kosten werkelijke prestaties staan (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aftrekbaarheidsvoorwaarden
- Artt. 49 en 183 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aftrekbaarheidsvoorwaarden

L'article 49 du Code des impôts sur les revenus 1992 qui, en vertu de l'article 183 du même code, s'applique aussi en matière d'impôt sur les sociétés et qui formule les conditions générales de déductibilité, ne permet pas, en principe, de déduire les frais qui ne correspondent pas aux prestations réelles; quant aux frais faits par une société pour accorder à son gérant un avantage de toute nature, l'administration fiscale ou le juge doit pouvoir examiner s'il existe des prestations réelles justifiant ces frais (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Conditions de déductibilité
- Art. 49 et 183 Code des impôts sur les revenus 1992

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Conditions de déductibilité

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

VERKEERSBELASTING OP MOTORRIJTUIGEN (MOTORRIJTUIGE - Bewijsmiddelen - Onrechtmatig verkregen bewijs - Door technische keuringsstations verstrekte inlichtingen

Uit de wetsgeschiedenis van artikel 101 Programmawet 27 december 2005 dat artikel 4, § 2, c, WIGB heeft ingevoerd, blijkt dat de stations voor de technische controle van de voertuigen toezicht houden op de technische kenmerken eigen aan de fiscale definitie van de aangeboden voertuigen en zij deze gegevens kunnen uitwisselen met de fiscale overheid, zodat de inlichtingen die door deze diensten spontaan aan de fiscale overheid worden meegedeeld geen onrechtmatig verkregen bewijs opleveren (1). (1) Zie concl. OM.

VERKEERSBELASTING OP MOTORRIJTUIGEN (MOTORRIJTUIGE - Bewijsmiddelen - Onrechtmatig verkregen bewijs - Door technische keuringsstations verstrekte inlichtingen

- Art. 4, § 2, c Wetboek van de met de Inkomstenbelastingen Gelijkgestelde Belastingen

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXE DE CIRCULATION SUR LES VEHICULES AUTOMOBILES - Moyens de preuve - Preuve obtenue illicitement - Renseignements fournis par des stations de contrôle technique

Il ressort de la genèse de l'article 101 de la loi-programme du 27 décembre 2005 qui a inséré l'article 4, § 2, c, du Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus, que les stations de contrôle technique des véhicules exercent un contrôle sur les caractéristiques techniques propres à la définition fiscale des véhicules présentés et qu'elles peuvent échanger ces données avec l'administration fiscale, de sorte que les renseignements qui sont communiqués de manière spontanée par ces services à l'autorité fiscale ne constituent pas une preuve obtenue illicitement (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXE DE CIRCULATION SUR LES VEHICULES AUTOMOBILES - Moyens de preuve - Preuve obtenue illicitement - Renseignements fournis par des stations de contrôle technique

- Art. 4, § 2, c Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus

- Artt. 2 en 26 KB 23 december 1994 tot vaststelling van de erkenningsvoorwaarden en de regeling van de administratieve controle van de instellingen belast met de controle van de in het verkeer gebrachte voertuigen

- Art. 2 et 26 A.R. du 23 décembre 1994 portant détermination des conditions d'agrément et des règles du contrôle administratif des organismes chargés du contrôle des véhicules en circulation

F.14.0206.N

2 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160902.5](#)

AC nr. ...

België heeft de Zesde richtlijn, met de btw-beslissingen E.T. nrs. 18.235 van 10 november 1976 en 110.412 van 20 december 2005 niet correct omgezet in de mate dat aan een belastingplichtig overheidslichaam de mogelijkheid wordt geboden om een gedeelte in aftrek te brengen van de belasting geheven van de verkrijging van een bedrijfsmiddel op een ogenblik dat het nog niet de hoedanigheid van belastingplichtige had (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Zesde BTW-Richtlijn - Niet correcte omzetting - Belastingplichtig overheidslichaam - Mogelijkheid tot aftrek - Verrijking van een bedrijfsmiddel

- Artt. 4 en 20, tweede lid Richtlijn 77/388/EEG van de Raad (zesde richtlijn) van 17 mei 1977 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der Lid-Staten inzake omzetbelasting - Gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde : uniforme grondslag
- Artt. 45, § 1, 1°, en 49, 3° Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde
- Artt. 20, derde lid, en 21, eerste en tweede lid, 3° KB nr. 3 van 10 december 1969

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

*BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Recht op aftrek - Historische BTW - Verrijking van een bedrijfsmiddel
BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Zesde BTW-Richtlijn - Niet correcte omzetting - Belastingplichtig overheidslichaam - Mogelijkheid tot aftrek - Verrijking van een bedrijfsmiddel*

EUROPESE UNIE - Algemeen - Richtlijnconforme uitlegging - Grenzen - Rechtzekerheidsbeginsel - Verbod van terugwerkende kracht

EUROPESE UNIE - Algemeen - Primair Unierecht - Vertrouwensbeginsel - Afgeleid gemeenschapsrecht - Richtlijnen - Legaliteitsbeginsel - Hiërarchie

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Vertrouwensbeginsel - Onaantastbare beoordeling - Toetsing door het Hof

La Belgique n'a pas correctement transposé la Sixième Directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977 ainsi que les décisions en matière de TVA n° E.T. 18.235 du 10 novembre 1976 et 110.412 du 20 décembre 2005 dans la mesure où un assujetti qui est un organisme de droit public se voit offrir la possibilité de déduire une partie de la taxe ayant grevé l'acquisition d'un bien d'investissement à un moment où il n'avait pas encore la qualité d'assujetti (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Sixième directive 77/388/CEE du Conseil, du 17 mai 1977, en matière d'harmonisation des législations des Etats membres relatives aux taxes sur le chiffre d'affaires - Transposition non correcte - Organisme de droit public assujetti - Possibilité de déduction - Obtention d'un bien d'investissement

- Art. 4 et 20, al. 2 Sixième directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977

- Art. 45, § 1er, 1° et 49, 3° Code de la taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 20, al. 3 et 21, al. 1er et 2, 3° A.R. n° 3 du 10 décembre 1969

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

*TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Droit à déduction - Code de la TVA historique - Obtention d'un bien d'investissement
TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Sixième directive 77/388/CEE du Conseil, du 17 mai 1977, en matière d'harmonisation des législations des Etats membres relatives aux taxes sur le chiffre d'affaires - Transposition non correcte - Organisme de droit public assujetti - Possibilité de déduction - Obtention d'un bien d'investissement*

UNION EUROPEENNE - Généralités - Interprétation conforme à la directive - Limites - Principe de la sécurité juridique - Interdiction d'effet rétroactif

UNION EUROPEENNE - Généralités - Droit primaire de l'Union européenne - Principe de confiance - Droit communautaire dérivé - Directives - Principe de légalité - Hiërarchie

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe de confiance - Appréciation souveraine - Contrôle par la Cour

De nationale rechter moet het nationale recht richtlijnconform uitleggen, dit wil zeggen in het licht van de bewoordingen en het doel van de richtlijn teneinde het hiermee beoogde resultaat te bereiken, maar is niet verplicht om aan de bepalingen van nationaal recht een uitleg te geven die niet strookt met de bewoordingen ervan; de plicht om te refereren aan de inhoud van een richtlijn wordt begrensd door de algemene rechtsbeginselen, zoals het rechtzekerheidsbeginsel en het verbod van terugwerkende kracht. De nationale rechter is dus niet gehouden tot richtlijnconforme interpretatie van het nationale recht indien de bewoordingen van het nationale recht zich daartegen verzetten of wanneer die interpretatie strijdt met het rechtzekerheidsbeginsel en het verbod van terugwerkende kracht (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Algemeen - Richtlijnconforme uitlegging - Grenzen - Rechtzekerheidsbeginsel - Verbod van terugwerkende kracht

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of bij een belastingplichtige een redelijk vertrouwen is gewekt, rekening houdend met de concrete omstandigheden van de zaak; het Hof gaat niettemin na of de rechter het begrip redelijk vertrouwen niet heeft miskend door uit de vastgestelde feiten gevolgen af te leiden die hiermee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Vertrouwensbeginsel - Onaantastbare beoordeling - Toetsing door het Hof

Het vertrouwensbeginsel maakt deel uit van het primair Unierecht en moet worden geëerbiedigd door het afgeleide gemeenschapsrecht, waaronder de richtlijnen. Het moet dus niet per definitie wijken voor het legaliteitsbeginsel (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Algemeen - Primair Unierecht - Vertrouwensbeginsel - Afgeleid gemeenschapsrecht - Richtlijnen - Legaliteitsbeginsel - Hiërarchie

Wanneer een belastingplichtige een bedrijfsmiddel gebruikt dat hij heeft verkregen en gebruikt op een tijdstip waarop hij nog niet de hoedanigheid van belastingplichtige had, kan hij een gedeelte van de btw geheven van de verkrijging van het goed in aftrek brengen indien hij de hoedanigheid van belastingplichtige verkreeg vóór 1 juli 2005 (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Recht op aftrek -

Le juge national est tenu d'interpréter le droit national conformément à la directive, c'est-à-dire à la lumière des termes et de l'objectif poursuivi par la directive afin d'atteindre le résultat qu'elle vise, mais n'est pas tenu de donner aux dispositions du droit national une interprétation qui n'est pas conforme avec ses termes; l'obligation de se référer au contenu d'une directive est limitée par les principes généraux du droit, tel que le principe de la sécurité juridique et l'interdiction de tout effet rétroactif. Le juge national n'est dès lors pas tenu à une interprétation du droit national conforme à la directive si les termes du droit national s'y opposent ou lorsque cette interprétation est contraire au principe de la sécurité juridique et à l'interdiction de tout effet rétroactif (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Généralités - Interprétation conforme à la directive - Limites - Principe de la sécurité juridique - Interdiction d'effet rétroactif

Le juge apprécie souverainement en fait si la confiance raisonnable est créée dans l'esprit de l'assujetti, compte tenu des circonstances concrètes de la cause; la Cour examine néanmoins si le juge n'a pas méconnu la notion de confiance raisonnable en déduisant des faits constatés des conséquences qui sont sans lien avec ceux-ci ou qui ne peuvent être justifiés sur cette base (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe de confiance - Appréciation souveraine - Contrôle par la Cour

Le principe de confiance relève du droit primaire de l'Union européenne et doit être respecté par le droit communautaire dérivé comprenant les directives. Il ne doit donc pas, par définition, être écarté au profit du principe de légalité (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Généralités - Droit primaire de l'Union européenne - Principe de confiance - Droit communautaire dérivé - Directives - Principe de légalité - Hiërarchie

Lorsqu'un assujetti utilise un bien d'investissement qu'il a acquis et utilisé à un moment où il n'avait pas encore la qualité d'assujetti, il peut déduire une partie de la TVA ayant grevé l'acquisition du bien s'il a obtenu la qualité d'assujetti avant le 1er juillet 2005 (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Droit à déduction - Code de la

Historische BTW - Verkrijging van een bedrijfsmiddel
- Artt. 45, § 1, 1°, en 49, 3° Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde
- Artt. 20, derde lid, en 21, eerste en tweede lid, 3° KB nr. 3 van 10 december 1969

TVA historique - Obtention d'un bien d'investissement
- Art. 45, § 1er, 1° et 49, 3° Code de la taxe sur la valeur ajoutée
- Art. 20, al. 3 et 21, al. 1er et 2, 3° A.R. n° 3 du 10 décembre 1969

F.14.0209.N

7 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160407.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Belastbare handelingen - Handelingen onder bezwarende titel
INKOMSTENBELASTINGEN - Algemeen - Beginselen van behoorlijk bestuur - Rechtszekerheidsbeginsel

Een handeling onder bezwarende titel onderstelt een rechtstreeks verband tussen de verrichte handeling en de ontvangen tegenwaarde; de vraag of er een rechtstreeks verband bestaat in de zin van artikel 2, eerste lid, Btw-wetboek tussen een handeling en een ontvangen tegenprestatie betreft geen feitenkwestie maar een rechtskwestie aangezien het antwoord op die vraag bepalend is voor de belastbaarheid van die handeling (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Belastbare handelingen - Handelingen onder bezwarende titel
- Artt. 2, eerste lid, en 4, § 1 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur sluit het recht op rechtszekerheid in dat inhoudt dat de burger moet kunnen vertrouwen op wat hij niet anders kan opvatten dan als een vaste gedrags- of beleidsregel van de overheid; daaruit volgt dat de verwachtingen die de overheid bij de burger creëert, in de regel moeten worden gehonoreerd, zonder dat de verwachtingen van de burger evenwel mogen gegrond zijn op een onwettelijke praktijk (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Algemeen - Beginselen van behoorlijk bestuur - Rechtszekerheidsbeginsel

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Actes imposables - Actes à titre onéreux
IMPOTS SUR LES REVENUS - Généralités - Principes de bonne administration - Principe de la sécurité juridique

Un acte à titre onéreux suppose un lien direct entre l'acte accompli et la contrevaletur perçue est pas une question de fait mais une question de droit dès lors que la réponse à la question de savoir s'il existe un lien direct au sens de l'article 2, alinéa 1er, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, entre un acte et une contreprestation perçue, est déterminante pour le caractère imposable de cet acte (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Actes imposables - Actes à titre onéreux
- Art. 2, al. 1er et 4, § 1er Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Le principe général de bonne administration comprend le droit à la sécurité juridique qui implique que le citoyen doit pouvoir se fier à ce qu'il ne peut considérer que comme une règle de comportement ou de gestion établie de la part de l'autorité; il s'ensuit que les attentes créées dans le chef du citoyen par l'autorité, doivent en principe être honorées sans que les attentes du citoyen puissent toutefois être fondées sur une pratique illégale (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Généralités - Principes de bonne administration - Principe de la sécurité juridique

F.14.0216.F

12 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160212.3](#)

AC nr. ...

Noch uit artikel 354, tweede lid, WIB 92, noch uit artikel 333, derde lid, WIB92 volgt dat de aanvang van de aanvullende aanslagtermijn van twee jaar voor belastingontduiking onderworpen is aan de voorwaarde dat de administratie binnen dezelfde termijn gebruikmaakt van haar onderzoeksbevoegdheden met voorafgaande kennisgeving aan de belastingplichtige van de aanwijzingen van belastingontduiking.

Il ne suit ni de l'article 354, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 ni de l'article 333, alinéa 3, de ce code que l'ouverture du délai d'imposition supplémentaire de deux ans pour fraude fiscale serait subordonnée à la condition que l'administration use, dans le même délai, de ses pouvoirs d'investigation avec notification préalable au contribuable des indices de fraude fiscale.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Algemeen - Aanvullende aanslagtermijn van twee jaar voor belastingontduiking - Aanvang - Voorwaarde - Onderzoeksbevoegdheden - Gebruik - Verband
- Art. 333, derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 354, tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve - Généralités - Délai d'imposition supplémentaire de deux ans pour fraude - Ouverture - Condition - Pouvoirs d'investigation - Usage - Lien
- Art. 333, al. 3 Code des impôts sur les revenus 1992
- Art. 354, al. 2 Code des impôts sur les revenus 1992

De raadpleging van de databank Belfirst is geen onderzoek in de zin van artikel 333, derde lid, WIB92.

La consultation de la banque de données Belfirst ne constitue pas une investigation au sens de l'article 333, alinéa 3, du Code des impôts sur les revenus 1992.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Algemeen - Raadpleging van een databank - Onderzoek
- Art. 333, derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve - Généralités - Consultation d'une banque de données - Investigation
- Art. 333, al. 3 Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0218.N

16 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160616.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Procedure van ambtshalve aanslag - Facultatief karakter

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Provinciebelastingen - Procedure van ambtshalve aanslag - Facultatief karakter

De gemeenten en provincies zijn niet verplicht om bij gebrek aan aangifte binnen de gestelde termijn of in geval van onjuiste, onvolledige of onnauwkeurige aangifte steeds de procedure van ambtshalve aanslag toe te passen; de omstandigheid dat zulks niet blijkt uit de tekst van een gemeentelijk of provinciaal belastingreglement zelf, vermag hieraan geen afbreuk te doen (1). (1) Zie concl. OM.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Procedure van ambtshalve aanslag - Facultatief karakter

- Art. 7, § 1, eerste lid Decr. VI. 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen

- Artt. 13, § 1, eerste en tweede lid, en 18 Besluit Provincieraad Oost-Vlaanderen 9 december 2009

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Provinciebelastingen - Procedure van ambtshalve aanslag - Facultatief karakter

- Art. 7, § 1, eerste lid Decr. VI. 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen

- Artt. 13, § 1, eerste en tweede lid, en 18 Besluit Provincieraad Oost-Vlaanderen 9 december 2009

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Procédure de taxation d'office - Caractère facultatif

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes provinciales - Procédure de taxation d'office - Caractère facultatif

Les communes et les provinces ne sont pas tenues de toujours appliquer la procédure de taxation d'office en cas de non-déclaration dans le délai prévu ou en cas de déclarations erronées, incomplètes ou imprécises; la circonstance que cela ne ressortissent pas du texte d'un règlement-taxation communal ou provincial même ne peut y déroger (1). (1) Voir concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Procédure de taxation d'office - Caractère facultatif

- Art. 7, § 1er, al. 1er Décr. C. fl. du 30 mai 2008 relatif à l'établissement, au recouvrement et à la procédure contentieuse des taxes provinciales et communales

- Art. 13, § 1er, al. 1er et 2, et 18 Décision du Conseil provincial de la province de Flandre orientale du 9 décembre 2009

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes provinciales - Procédure de taxation d'office - Caractère facultatif

- Art. 7, § 1er, al. 1er Décr. C. fl. du 30 mai 2008 relatif à l'établissement, au recouvrement et à la procédure contentieuse des taxes provinciales et communales

- Art. 13, § 1er, al. 1er et 2, et 18 Décision du Conseil provincial de la province de Flandre orientale du 9 décembre 2009

F.14.0219.F

12 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160212.4](#)

AC nr. ...

Uit de samenhang van de artikelen 10, 11, § 1, 12, § 1, en 14, § 1, van de ordonnantie van de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen volgt dat de belastingplichtige die op 1 oktober nog geen jaarlijks aangifteformulier ontvangen heeft, er zelf een dient aan te vragen bij het gewest vóór 30 september van het jaar volgend op het aanslagjaar in kwestie opdat het gewest de mogelijkheid heeft om het kohier dat gegrond is op zijn aangifte, uitvoerbaar te verklaren binnen de gewone termijn van artikel 12, § 1, tweede lid.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Andere plaatselijke belastingen - Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Belasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen - Ordonnantie van 23 juli 1992 - jaarlijkse aangifte - Formulier - Belastingplichtige - Aanvraag van het formulier - Verplichting - Termijn - Bestaansreden

De belasting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen, ingevoerd bij ordonnantie van 23 juli 1992, is een gewestelijke belasting en is geen inkomstenbelasting die onderworpen is aan het Wetboek van Inkomstenbelastingen (1). (1) Sinds de institutionele hervorming van 1993 maakt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet langer deel uit van een provincie. Het heeft de provinciale fiscale bepalingen die van toepassing zijn op zijn grondgebied, opgeheven bij ordonnantie van 22 december 1994 (BS 11 februari 1995). In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden de regels met betrekking tot de vestiging, controle, inning en invordering van de gewestelijke belastingen voor elke belasting georganiseerd door de ordonnantie die ze invoert (zie Tiberghien, Handboek fiscaal recht 2011-2012, Kluwer, 2012, nr. 7112, p. 1568 en nr. 7115, p. 1570).

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Andere plaatselijke belastingen - Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Belasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen - Ordonnantie van 23 juli 1992 - Aard

Il suit du rapprochement des articles 10, 11, § 1er, 12, § 1er et 14, § 1er de l'ordonnance du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale du 23 juillet 1992 relative à la taxe régionale à charge des occupants d'immeubles bâtis et des titulaires de droits réels sur certains immeubles que le redevable, qui n'a pas reçu le 1er octobre la formule de déclaration annuelle, doit réclamer celle-ci à la région avant le 30 septembre de l'année qui suit l'exercice considéré, afin que la région ait la possibilité de rendre exécutoire dans le délai ordinaire de l'article 12, § 1er, alinéa 2, le rôle fondé sur sa déclaration.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Autres taxes locales - Région de Bruxelles-Capitale - Taxe à charge des occupants d'immeubles bâtis et de titulaires des droits réels sur certains immeubles - Ordonnance du 23 juillet 1992 - Déclaration annuelle - Formule - Redevable - Réclamation de la formule - Obligation - Délai - Raison d'être

La taxe de la Région de Bruxelles-Capitale à charge des occupants d'immeubles bâtis et de titulaires des droits réels sur certains immeubles établie par l'ordonnance du 23 juillet 1992 est une taxe régionale et ne constitue pas un impôt sur les revenus soumis au Code des impôts sur les revenus (1). (1) Depuis la réforme institutionnelle de 1993, la Région de Bruxelles-Capitale ne fait plus partie d'aucune province. Elle a abrogé les dispositions fiscales provinciales applicables à son territoire par ordonnance du 22 décembre 1994 (Mon. B., 11 février 1995). En Région de Bruxelles-Capitale, les règles relatives à l'établissement, au contrôle, à la perception et au recouvrement des taxes régionales sont organisés, pour chaque taxe, par l'ordonnance qui l'établit (Cons., Tiberghien, Manuel de droit fiscal 2011-2012, Kluwer, 2012, n° 7112, p. 1568 et n° 7115, p. 1570).

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Autres taxes locales - Région de Bruxelles-Capitale - Taxe à charge des occupants d'immeubles bâtis et de titulaires des droits réels sur certains immeubles - Ordonnance du 23 juillet 1992 - Nature

Artikel 90, 10°, a WIB92, is toepasselijk op meerwaarden op gebouwde onroerende goederen gerealiseerd in het kader van het beheer van een privévermogen, maar niet op meerwaarden op gebouwde onroerende goederen gerealiseerd in het kader van de uitoefening van een beroepswerkzaamheid waarop de artikelen 23, §1, 1° en 24, eerste lid, 1° WIB92 van toepassing zijn (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Diverse inkomsten - Meerwaarden - Gebouwde onroerende goederen - Toepassingsgebied

- Artt. 23, § 1, 1°, 24, eerste lid, 1°, en 90, 10°, a Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Meerwaarden - Gebouwde onroerende goederen - Toepassingsgebied

- Artt. 23, § 1, 1°, 24, eerste lid, 1°, en 90, 10°, a Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Meerwaarden - Gebouwde onroerende goederen - Toepassingsgebied

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Diverse inkomsten - Meerwaarden - Gebouwde onroerende goederen - Toepassingsgebied

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Subsidiare aanslag - Toepassingsvoorwaarden - Dezelfde belastingelementen

Niet alle belastingelementen die in aanmerking worden genomen bij de subsidiare aanslag moet dezelfde zijn als degene die in aanmerking werden genomen bij de aanvankelijke aanslag; het volstaat dat een deel ervan dezelfde zijn (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Subsidiare aanslag - Toepassingsvoorwaarden - Dezelfde belastingelementen

- Art. 356, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 90, 10° a, du Code des impôts sur les revenus 1992 s'applique aux plus-values sur les immeubles bâtis réalisées dans le cadre de la gestion d'un patrimoine privé mais pas aux plus-values sur les immeubles bâtis réalisées dans le cadre de l'exercice d'une activité professionnelle auxquelles s'appliquent les articles 23, § 1er, 1° et 24, alinéa 1er, 1° du Code des impôts sur les revenus 1992 (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus divers - Plus-values - Immeubles bâtis - Champ d'application

- Art. 23, § 1er, 1°, 24, al. 1er, 1°, et 90, 10°, a Code des impôts sur les revenus 1992

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Plusvalues - Immeubles bâtis - Champ d'application

- Art. 23, § 1er, 1°, 24, al. 1er, 1°, et 90, 10°, a Code des impôts sur les revenus 1992

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Plusvalues - Immeubles bâtis - Champ d'application

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus divers - Plus-values - Immeubles bâtis - Champ d'application

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation déclarée nulle - Cotisation subsidiaire - Conditions d'application - Mêmes éléments d'imposition

Les éléments d'imposition pris en considération lors d'une cotisation subsidiaire ne doivent pas tous être identiques à ceux dont il a été tenu compte lors de la cotisation initiale; il suffit qu'une partie de ces éléments soit identique (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation déclarée nulle - Cotisation subsidiaire - Conditions d'application - Mêmes éléments d'imposition

- Art. 356, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

Behalve indien de wet, luidens artikel 440, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, een bijzondere lastgeving vereist, wordt de advocaat die voor een rechtscollege van de rechterlijke orde een akte van rechtspleging verricht en zich ertoe beperkt in die akte te verklaren dat hij optreedt in naam van een rechtspersoon die genoegzaam geïdentificeerd is door de opgave van zijn benaming, zijn rechtskarakter en zijn hoofdzetel, wettelijk vermoed daartoe een regelmatige lastgeving van een bevoegd orgaan van die rechtspersoon te hebben verkregen.

ADVOCAAT - Rechtscollege van de rechterlijke orde - Akte van rechtspleging - Vordering in naam van een rechtspersoon - Regelmatige lastgeving - Wettelijk vermoeden
- Art. 440, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Dat vermoeden van volmacht, ingesteld door artikel 440, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, ten aanzien van de advocaat is niet onweerlegbaar; het is een partij toegestaan om te betogen dat de beslissing om een akte van rechtspleging te verrichten, niet is goedgekeurd door de organen van een rechtspersoon en niet van hem uitgaat, maar de bewijslast rust op de partij die die betwisting opwerpt; het vermoeden van artikel 440, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek blijft van toepassing wanneer de rechtspersoon meewerkt aan de bewijslast.

ADVOCAAT - Rechtscollege van de rechterlijke orde - Akte van rechtspleging - Vordering in naam van een rechtspersoon - Gevolmachtigde - Wettelijk vermoeden - Weerlegbaar - Bewijslast - Medewerking van de rechtspersoon
- Art. 440, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Excepté le cas où aux termes de l'article 440, alinéa 2, du Code judiciaire la loi exige un mandat spécial, l'avocat qui devant une juridiction de l'ordre judiciaire accomplit un acte de procédure et qui se borne dans cet acte à déclarer agir au nom d'une personne morale dûment identifiée par sa dénomination, sa nature juridique et son siège social est légalement présumé avoir reçu à cette fin un mandat régulier d'un organe compétent de cette personne morale.

AVOCAT - Juridiction de l'ordre judiciaire - Acte de procédure - Action au nom d'une personne morale - Mandat régulier - Présomption légale
- Art. 440, al. 2 Code judiciaire

La présomption de fondé de pouvoirs établie par l'article 440, alinéa 2, du Code judiciaire, dans le chef de l'avocat n'est pas irréfragable; il est permis à une partie d'affirmer que la décision d'accomplir un acte de procédure n'a pas été approuvée par les organes d'une personne morale et n'émane pas de celle-ci, mais la charge de la preuve incombe à la partie qui émet cette contestation; la présomption de l'article 440, alinéa 2, du Code judiciaire, ne cesse pas de s'appliquer lorsque la personne morale collabore à la charge de la preuve.

AVOCAT - Juridiction de l'ordre judiciaire - Acte de procédure - Action au nom d'une personne morale - Fondé de pouvoirs - Présomption légale - Réfragable - Charge de la preuve - Collaboration de la personne morale
- Art. 440, al. 2 Code judiciaire

F.14.0225.F

15 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160115.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Berekening van de aanslag - Afzonderlijke aanslagen - Gelijkaardige gebeurtenis aan een schadegeval, een onteigening of een opeising in eigendom - Verbreking van een contract

De verbreking van een contract kan slechts een gelijkaardige gebeurtenis aan een schadegeval, een onteigening of een opeising in eigendom zijn in de zin van artikel 171, 4°, b), tweede lid, WIB92, als zij voortvloeit uit overmacht of een overheidsmaatregel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Berekening van de aanslag - Afzonderlijke aanslagen - Gelijkaardige gebeurtenis aan een schadegeval, een onteigening of een opeising in eigendom - Verbreking van een contract
- Art. 171, 4°, b), tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

3/12/2019

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Calcul de l'impôt - Impositions distinctes - Événement analogue à un sinistre, à une expropriation ou à une réquisition en propriété - Rupture de contrat

La rupture d'un contrat ne peut constituer un événement analogue à un sinistre, à une expropriation ou à une réquisition en propriété au sens de l'article 171, 4°, b), alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 que si elle procède de la force majeure ou du fait du prince (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Calcul de l'impôt - Impositions distinctes - Événement analogue à un sinistre, à une expropriation ou à une réquisition en propriété - Rupture de contrat
- Art. 171, 4°, b), al. 2 Code des impôts sur les revenus 1992

P. 229/637

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Pauliaanse vordering - Schuldeiser - Vorderingen tegen de schuldenaar en tegen de derde - Onderscheiden beslissingen - Gezamenlijke tenuitvoerlegging - Geschil - Onsplitsbaarheid
ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL) - Pauliaanse vordering - Schuldeiser - Vorderingen tegen de schuldenaar en tegen de derde - Onderscheiden beslissingen - Gezamenlijke tenuitvoerlegging

De gezamenlijke tenuitvoerlegging van de beslissing die op vordering van de schuldeiser tegen de derde de overdracht aan de derde van een vermogensbestanddeel van de schuldenaar niet tegenwerpelijk verklaart, en van de beslissing op de vordering van de schuldeiser tegen de schuldenaar zelf, is in beginsel niet materieel onmogelijk zodat het geschil over deze vorderingen niet onsplitsbaar is (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Pauliaanse vordering - Schuldeiser - Vorderingen tegen de schuldenaar en tegen de derde - Onderscheiden beslissingen - Gezamenlijke tenuitvoerlegging - Geschil - Onsplitsbaarheid
 - Art. 31 Gerechtelijk Wetboek
 - Art. 1167 Burgerlijk Wetboek
ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL) - Pauliaanse vordering - Schuldeiser - Vorderingen tegen de schuldenaar en tegen de derde - Onderscheiden beslissingen - Gezamenlijke tenuitvoerlegging
 - Art. 31 Gerechtelijk Wetboek
 - Art. 1167 Burgerlijk Wetboek

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privilèges du trésor public - Action paulienne - Créancier - Actions dirigées contre le débiteur et contre le tiers - Décisions distinctes - Exécution conjointe - Litige - Indivisibilité

INDIVISIBILITE (LITIGE) - Action paulienne - Créancier - Actions dirigées contre le débiteur et contre le tiers - Décisions distinctes - Exécution conjointe

L'exécution conjointe de la décision rendue sur l'action des créanciers contre les tiers qui déclare inopposable la décision qui, sur l'action du créancier contre le tiers, déclare inopposable la cession au tiers d'un élément du patrimoine du débiteur et de la décision rendue sur l'action du créancier contre le débiteur lui-même, n'est en principe pas matériellement impossible de sorte que le litige qui porte sur ces actions n'est pas indivisible (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privilèges du trésor public - Action paulienne - Créancier - Actions dirigées contre le débiteur et contre le tiers - Décisions distinctes - Exécution conjointe - Litige - Indivisibilité
 - Art. 31 Code judiciaire
 - Art. 1167 Code civil
INDIVISIBILITE (LITIGE) - Action paulienne - Créancier - Actions dirigées contre le débiteur et contre le tiers - Décisions distinctes - Exécution conjointe
 - Art. 31 Code judiciaire
 - Art. 1167 Code civil

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

RECHTSVORDERING [ZIE: 497 VORDERING IN RECHTE] - Valsheidsvordering - Taak van de rechter

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

ACTION EN JUSTICE [VOIR: 497 DEMANDE EN JUSTICE - Demande en faux - Mission du juge

De regel dat de rechter die gevat is met een valsheidsvordering zijn uitspraak over de hoofdvordering uitstelt indien hierover geen uitspraak kan worden gedaan zonder rekening te houden met het van valsheid betichte stuk, belet de rechter niet te oordelen dat de aangevoerde middelen inzake valsheid kennelijk ongegrond zijn of dat het voeren van een valsheidsprocedure overbodig is en dat er bijgevolg geen noodzaak bestaat om de valsheidsprocedure te openen en de uitspraak over de hoofdvordering op te schorten (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTSVORDERING [ZIE: 497 VORDERING IN RECHTE] -
Valsheidsvordering - Taak van de rechter
- Artt. 895, eerste lid, 896, eerste lid, en 897 Gerechtelijk Wetboek

La règle suivant laquelle le juge qui est saisi d'une demande en faux sursoit à statuer sur la demande principale s'il ne peut être statué sur celle-ci sans tenir compte de la pièce arguée de faux, n'empêche pas le juge de décider que les moyens invoqués en matière de faux sont manifestement non fondés ou que le fait d'introduire une procédure en faux est superflu et qu'il n'y a dès lors aucune nécessité d'ouvrir une procédure en faux et de suspendre la décision sur la demande principale (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ACTION EN JUSTICE [VOIR: 497 DEMANDE EN JUSTICE - Demande en faux - Mission du juge
- Art. 895, al. 1er, 896, al. 1er, et 897 Code judiciaire

F.15.0004.N

14 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161014.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Allerlei - Investeringsaftrek - Energiebesparende investeringen - Te vervullen formaliteiten

De aanvraag van het attest binnen de vervaltermijn van artikel 49, § 2, eerste streepje, KB WIB92 is een voorwaarde voor de toekenning van de verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen; het attest moet bijgevolg binnen deze termijn worden aangevraagd op straffe van verval van het recht op de investeringsaftrek (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Allerlei - Investeringsaftrek - Energiebesparende investeringen - Te vervullen formaliteiten

- Artt. 69, § 1, eerste lid, 2°, c), en 77 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 47 en 49, §§ 1 en 2, eerste streepje Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Divers - Déduction pour investissement - Investissements économiseurs d'énergie - Formalités à remplir

La demande d'une attestation dans le délai de déchéance fixé par l'article 49, § 2, premier tiret, de l'arrêté royal du 27 août 1993 d'exécution du Code des impôts sur les revenus 1992 constitue une condition d'attribution de la déduction pour investissement majorée pour les investissements économiseurs d'énergie; l'attestation doit par conséquent être demandée endéans ce délai à peine de déchéance du droit à la déduction pour investissement (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Divers - Déduction pour investissement - Investissements économiseurs d'énergie - Formalités à remplir

- Art. 69, § 1er, al. 1er, 2°, c), et 77 Code des impôts sur les revenus 1992

- Art. 47 et 49, § 1er et 2, premier tiret Arrêté Royal d'exécution du Code des Impôts sur les Revenus 1992

F.15.0011.N

26 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160526.3](#)

AC nr. ...

Een vonnis kan worden betekend door de afgifte van een afschrift ervan bij gerechtsdeurwaardersexploit, ofwel aan de persoon, wanneer het afschrift aan de geadresseerde zelf ter hand wordt gesteld, ofwel, indien zij niet aan de persoon kan worden gedaan, aan de woonplaats of de verblijfplaats.

Un jugement peut être signifié par la remise d'une copie de ce jugement par exploit d'huissier de justice soit à personne si la copie est remise en mains propres du destinataire, soit, si elle ne peut être faite à personne, au domicile ou à la résidence.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Vonnis - Wijze van betekening

- Artt. 32, 1°, 33, eerste lid, 35, eerste lid, 38, § 1, eerst Gerechtelijk Wetboek

Het verzenden door de gerechtsdeurwaarder van een aangetekende brief aan de woon-of verblijfplaats in geval de betekening niet aan de persoon kan worden gedaan, overeenkomstig artikel 38, § 1, derde lid, Gerechtelijk Wetboek, is een loutere voorzorgsmaatregel die de gevolgen niet heeft van een betekening en derhalve de termijn om een rechtsmiddel aan te wenden niet doet lopen.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Allerlei - Betekening aan de woon-of verblijfplaats - Door de gerechtsdeurwaarder verzonden aangetekende brief - Rechtsgevolgen

- Art. 38, § 1, eerste en derde lid Gerechtelijk Wetboek

In geval van betekening aan de woon- of verblijfplaats, moet de gerechtsdeurwaarder in het exploit niet vermelden op welke wijze het exploit aldaar wordt achtergelaten, zoals in de brievenbus, onder de ingangdeur of nog op een andere plaats.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Exploit - Betekening aan de woon-of verblijfplaats - Verplichte vermeldingen

- Artt. 32, 1°, 33, eerste lid, 35, eerste lid, 38, § 1, eerst Gerechtelijk Wetboek

Om te voldoen aan artikel 44, eerste en tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat een aantal formaliteiten oplegt in geval de betekening niet aan de persoon zelf kan worden gedaan, volstaat het dat de gerechtsdeurwaarder in zijn exploit vermeldt dat de voorgeschreven formaliteiten werden nageleefd, zonder dat vereist is dat hij deze formaliteiten nader omschrijft.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Exploit - Te verrichten formaliteiten - Wijze van vermelding

- Art. 44, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Onder "plaats van betekening" die de gerechtsdeurwaarder op straffe van nietigheid in het exploit van betekening moet vermelden, wordt verstaan, in geval van betekening aan de persoon, de plaats waar de persoon zich bevindt aan wie het afschrift wordt ter hand gesteld en, in geval van betekening aan de woon- of verblijfplaats, het adres van deze woon- of verblijfplaats.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Exploit - Plaats van betekening

- Artt. 32, 1°, 33, eerste lid, 35, eerste lid, 38, § 1, eerst Gerechtelijk Wetboek

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Jugement - Mode de signification

- Art. 32, 1°, 33, al. 1er, 35, al. 1er, 38, § 1er, al. 1er et Code judiciaire

L'envoi par l'huissier de justice d'une lettre recommandée au domicile ou à la résidence dans le cas où la signification ne peut être faite à personne, conformément à l'article 38, § 1er, alinéa 3 du Code judiciaire, est une simple mesure de précaution qui n'a pas les effets d'une signification et qui, dès lors, ne fait pas courir le délai pour introduire un recours.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Divers - Signification au domicile ou à la résidence - Lettre recommandée envoyée par l'huissier de justice - Conséquences juridiques

- Art. 38, § 1er, al. 1er et 3 Code judiciaire

En cas de signification au domicile ou à la résidence, l'huissier de justice ne doit pas mentionner dans l'exploit de quelle manière l'exploit y a été déposé, par exemple dans la boîte aux lettres, sous la porte d'entrée ou encore à un autre lieu.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Exploit - Signification au domicile ou à la résidence - Mentions obligatoires

- Art. 32, 1°, 33, al. 1er, 35, al. 1er, 38, § 1er, al. 1er et Code judiciaire

Pour satisfaire à l'article 44, alinéas 1er et 2, du Code judiciaire, qui impose un certain nombre de formalités dans le cas où la signification n'est pas faite à personne, il suffit que l'huissier de justice mentionne dans son exploit que les formalités prescrites ont été respectées sans qu'il soit requis qu'il précise ces formalités.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Exploit - Formalités à accomplir - Mode de mention

- Art. 44, al. 1er et 2 Code judiciaire

Il y a lieu d'entendre par "lieu de la signification" qui, à peine de nullité, doit être mentionné dans l'exploit de signification par l'huissier de justice, en cas de signification à personne, le lieu où se trouve la personne à laquelle la copie est remise en mains propres et, en cas de signification au domicile ou à la résidence, l'adresse de ce domicile ou de cette résidence.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Exploit - Lieu de la signification

- Art. 32, 1°, 33, al. 1er, 35, al. 1er, 38, § 1er, al. 1er et Code judiciaire

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

BELASTING - Belastingwet - Betwisting - Aard

BERUSTING - Stilzwijgende berusting

BERUSTING - Stilzwijgende berusting - Betwisting inzake de belastingwet - Mogelijkheid tot berusting

De belastingplichtige kan rechtsgeldig berusten in een beslissing die de vordering afwijst die hij heeft ingesteld tegen de Staat ter betwisting van een fiscale aanslag, nu dergelijke berusting de wezenlijke belangen van de Staat of van de gemeenschap niet bedreigt en derhalve de openbare orde niet verstoort (1). (1) Zie concl OM.

BERUSTING - Stilzwijgende berusting - Betwisting inzake de belastingwet - Mogelijkheid tot berusting

- Art. 1045, derde lid Gerechtelijk Wetboek

De stilzwijgende berusting in een rechterlijke beslissing kan alleen worden afgeleid uit bepaalde en met elkaar overeenstemmende akten of feiten waaruit blijkt dat de partij het vaste voornemen heeft haar instemming te betuigen met de beslissing; de afstand van het recht om een rechtsmiddel in te stellen moet strikt worden uitgelegd en mag slechts worden afgeleid uit feiten die voor geen andere uitleg vatbaar zijn (1). (1) Zie concl OM.

BERUSTING - Stilzwijgende berusting

- Art. 1045, derde lid Gerechtelijk Wetboek

De wetgeving die de wezenlijke belangen van de Staat of van de gemeenschap betreft of die, in het privaatrecht, de juridische grondslagen vastlegt waarop de economische of morele orde berust, is van openbare orde; zulks impliceert dat een betwisting inzake de belastingwet de openbare orde raakt (1). (1) Zie concl OM.

BELASTING - Belastingwet - Betwisting - Aard

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOT - Loi fiscale - Contestation - Nature

ACQUIESCEMENT - Acquiescement tacite

ACQUIESCEMENT - Acquiescement tacite - Contestation en matière de loi fiscale - Possibilité d'acquiescement

Le contribuable peut valablement acquiescer à une décision qui rejette la demande qu'il a introduite contre l'État pour contester une imposition fiscale dès lors qu'un tel acquiescement ne menace pas les intérêts essentiels de l'État ou de la société et, dès lors, ne trouble pas l'ordre public (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ACQUIESCEMENT - Acquiescement tacite - Contestation en matière de loi fiscale - Possibilité d'acquiescement

- Art. 1045, al. 3 Code judiciaire

L'acquiescement tacite à une décision judiciaire ne peut se déduire que de certains actes ou faits concordants desquels il ressort que la partie a la ferme intention de marquer son accord à la décision; la renonciation au droit de former un recours est de stricte interprétation et ne peut se déduire que de faits qui ne sont susceptibles d'aucune autre interprétation (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ACQUIESCEMENT - Acquiescement tacite

- Art. 1045, al. 3 Code judiciaire

Est d'ordre public la législation qui touche aux intérêts essentiels de l'État ou de la collectivité ou qui fixe, en droit privé, les bases juridiques sur lesquelles repose l'ordre économique ou moral de la société; cela implique qu'une contestation en matière de loi fiscale est d'ordre public (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOT - Loi fiscale - Contestation - Nature

F.15.0016.F

26 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160226.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Eerste aanvullend protocol - Recht op eerbiediging van eigendom - Inmenging van de overheid - Fiscale heffing - Voorwaarde - Wettigheid

Conclusions du premier avocat général Henkes.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Premier protocole additionnel - Droit au respect des biens - Ingérence de l'autorité publique - Imposition fiscale - Condition - Légalité

Artikel 1, tweede lid, van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden vereist dat de inmenging van de overheid in het recht op eerbiediging van eigendom, welke inmenging bestaat in de fiscale heffing, wettig moet zijn, wat betekent dat zij berust op rechtsnormen die, wat de toepassing ervan betreft, voldoende toegankelijk, duidelijk en voorzienbaar zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ***.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Eerste aanvullend protocol - Recht op eerbiediging van eigendom - Inmenging van de overheid - Fiscale heffing - Voorwaarde - Wettigheid

- Art. 1, tweede lid, eerste aanvullend protocol Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le second alinéa de l'article 1er du Premier Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales exige que l'ingérence de l'autorité publique dans la jouissance du droit au respect des biens que constitue l'imposition fiscale soit légale, c'est-à-dire qu'elle repose sur des normes juridiques suffisamment accessibles, précises et prévisibles dans leur application (1). (1) Voir les concl. du MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Premier protocole additionnel - Droit au respect des biens - Ingérence de l'autorité publique - Imposition fiscale - Condition - Légalité

- Protocole additionnel n° 1, art. 1er, al. 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

F.15.0024.F

15 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160115.3](#)

AC nr. ...

Overeenkomstig artikel 88, §2, Gerechtelijk Wetboek, moeten de incidenten in verband met de verdeling van de zaken onder de kamers van eenzelfde hof van beroep vóór ieder ander middel door een van de partijen of bij de opening van de debatten ambtshalve worden opgeworpen en voorgelegd door de kamer of de raadsheer aan de eerste voorzitter, wiens beschikking bindend is voor de kamer of de raadsheer naar wie de vordering wordt verwezen, buiten de voorziening bij het Hof van Cassatie van de procureur-generaal; daaruit volgt dat het incident niet voor het eerst kan worden aangevoerd voor het Hof.

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Burgerlijke zaken - Verdeling van de zaken onder de kamers - Incident - Regeling in limine litis - Cassatiemiddel - Ontvankelijkheid - Hof van beroep

- Artt. 109, tweede lid, en 88, § 2 Gerechtelijk Wetboek

Conformément ? l'article 88, ? 2, du Code judiciaire, les incidents relatifs ? la distribution des affaires entre les chambres d'une m?me cour d'appel doivent ?tre soulev?s avant tout autre moyen par l?une des parties ou d'office ? l'ouverture des d?bats et soumis par la chambre ou le conseiller ? la d?cision du premier pr?sident, dont l'ordonnance lie la chambre ou le conseiller auquel la demande est renvoy?e, sauf recours du procureur g?n?ral devant la Cour de cassation; il s'ensuit que l'incident ne peut ?tre soulev? pour la premi?re fois devant la Cour.

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière civile - Distribution des affaires entre les chambres - Incident - Règlement in limine litis - Moyen de cassation - Recevabilité - Cour d'appel

- Art. 109, al. 2, et 88, § 2 Code judiciaire

Overeenkomstig artikel 88, §2, Gerechtelijk Wetboek, moeten de incidenten in verband met de verdeling van de zaken onder de kamers van eenzelfde hof van beroep vóór ieder ander middel door een van de partijen of bij de opening van de debatten ambtshalve worden opgeworpen en voorgelegd door de kamer of de raadsheer aan de eerste voorzitter, wiens beschikking bindend is voor de kamer of de raadsheer naar wie de vordering wordt verwezen, buiten de voorziening bij het Hof van Cassatie van de procureur-generaal; daaruit volgt dat het incident niet voor het eerst kan worden aangevoerd voor het Hof.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Allerlei - Hof van beroep - Verdeling van de zaken onder de kamers - Incident - Regeling in limine litis - Cassatiemiddel - Ontvankelijkheid

- Artt. 109, tweede lid, en 88, § 2 Gerechtelijk Wetboek

Conformément à l'article 88, § 2, du Code judiciaire, les incidents relatifs à la distribution des affaires entre les chambres d'une même cour d'appel doivent être soulevés avant tout autre moyen par l'une des parties ou d'office à l'ouverture des débats et soumis par la chambre ou le conseiller à la décision du premier président, dont l'ordonnance lie la chambre ou le conseiller auquel la demande est renvoyée, sauf recours du procureur général devant la Cour de cassation; il s'ensuit que l'incident ne peut être soulevé pour la première fois devant la Cour.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Divers - Cour d'appel - Distribution des affaires entre les chambres - Incident - Règlement in limine litis - Moyen de cassation - Recevabilité

- Art. 109, al. 2, et 88, § 2 Code judiciaire

Artikel 5 Wetboek Successierechten kan slechts toepassing vinden wanneer aan de overlevende echtgenoot meer dan de helft van de gemeenschap wordt toebedeeld krachtens een huwelijksovereenkomst die op voorwaarde van overleven is bedongen (1). (1) Op dezelfde zitting heeft het Hof eenzelfde standpunt ingenomen in de zaken F.15.0036.N, F.15.0077.N, F.15.0123.N, F.15.0136.N en F.15.0138.N waarbij de gemeenschap bij de ontbinding van het gemeenschappelijk vermogen 'ongeacht de oorzaak' toebedeeld werd aan de met naam aangeduide echtgenoot; onderhavige zaak F.15.0035.N betreft eveneens de problematiek van de sterfhuisclausule, maar verschilt van voormelde zaken doordat de gemeenschap hier niet bij ontbinding van het gemeenschappelijk vermogen 'ongeacht de oorzaak' wordt toebedeeld aan de echtgenote, maar slechts bij ontbinding van het gemeenschappelijk vermogen 'door overlijden'.

SUCCESSIERECHTEN - Sterfhuisclausule - Overlevingsvoorwaarde

- Art. 5 Wetboek van Successierechten

- vóór de opheffing ervan, voor wat betreft het Vlaams Gewest, Decreet 13 december 2013 houdende de Vlaamse Codes Fiscaliteit

L'article 5 du Code des droits de succession ne peut s'appliquer que lorsque l'époux survivant se voit attribuer plus de la moitié de la communauté en vertu d'une convention de mariage conclue sous condition de survie (1). (1) Au cours de la même audience, la Cour a adopté un point de vue identique dans les causes F.15.0036.N, F.15.0077.N, F.15.0123.N, F.15.0136.N et F.15.0138.N dans lesquelles la communauté a été attribuée à l'époux nommément cité, lors de la dissolution du patrimoine commun 'quelle qu'en soit la cause'; la présente cause F.15.0035.N concerne aussi le problème de la clause de la "mortuaire" mais diffère des autres causes du fait que la communauté n'a pas été attribuée à l'épouse lors de la dissolution du patrimoine commun 'quelle qu'en soit la cause', mais uniquement lors de la dissolution du patrimoine commun 'en cas de décès'.

DROITS DE SUCCESSION - Clause de la "mortuaire" - Condition de survie

- Art. 5 Code des droits de succession

- avant son abrogation, en ce qui concerne la Région flamande, Décret du 13 décembre 2013 portant le Code flamand de la Fiscalité

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Gemeente Schaarbeek - Onbebouwde gronden palend aan de openbare weg, die voldoende is uitgerust - Belasting - Vrijstelling - Overmacht

Uit de artikelen 1 en 6 van het belastingreglement op de onbebouwde gronden palend aan de openbare weg, die voldoende is uitgerust, goedgekeurd door de gemeente Schaarbeek, volgt niet dat een eigenaar van een onbebouwde grond niet mag aanvoeren dat de belasting niet verschuldigd is wanneer de toestand van zijn grond het gevolg is van overmacht (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2016, nr. ***

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Gemeente Schaarbeek - Onbebouwde gronden palend aan de openbare weg, die voldoende is uitgerust - Belasting - Vrijstelling - Overmacht

Conclusions du premier avocat général Henkes.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Commune de Schaerbeek - Terrains non-bâti situés en bordure d'une voie publique suffisamment équipée - Taxation - Exonération - Force majeure

Il ne résulte pas des articles 1er et 6 du règlement-taxe sur les terrains non bâtis situés en bordure d'une voie publique suffisamment équipée adoptée par la commune de Schaerbeek que le propriétaire d'un terrain non bâti ne puisse faire valoir que la taxe n'est pas due lorsque l'état de son terrain résulte d'une force majeure (1). (1) Voir les concl. du MP.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Commune de Schaerbeek - Terrains non-bâti situés en bordure d'une voie publique suffisamment équipée - Taxation - Exonération - Force majeure

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Autovoertuigen - Aftrekbeperking tot 75% - Uitsluiting - Erkende autorijsscholen

Overeenkomstig artikel 66, § 2, 2°, WIB 92 is de aftrekbeperking van de beroepskosten tot 75 pct. niet van toepassing op voertuigen die in erkende autorijsscholen uitsluitend worden gebruikt voor praktisch onderricht en daartoe speciaal zijn uitgerust; enkel de rijsschool die erkend is met toepassing van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen, kan zich beroepen op de toepassing van deze bepaling (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Autovoertuigen - Aftrekbeperking tot 75% - Uitsluiting - Erkende autorijsscholen

- Art. 66, §§ 1 en 2, 2° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 5, § 1 Koninklijk besluit 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Véhicules - Limitation de la réduction à 75% - Exclusion - Ecoles de conduite agréées

Conformément à l'article 66, § 2, 2° du Code des impôts sur les revenus 1992, la limitation de la déductibilité des frais professionnels à 75 pc ne s'applique pas aux véhicules qui sont affectés exclusivement à l'enseignement pratique dans des écoles de conduite agréées et qui sont spécialement équipés à cet effet; seule l'école de conduite agréée en application de l'arrêté royal du 11 mai 2004 relatif aux conditions d'agrément des écoles de conduite des véhicules à moteur peut invoquer l'application de cette disposition (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Véhicules - Limitation de la réduction à 75% - Exclusion - Ecoles de conduite agréées

- Art. 66, § 1er et 2, 2° Code des impôts sur les revenus 1992

- Art. 5, § 1er Arrêté royal du 11 mai 2004 relatif aux conditions d'agrément des écoles de conduite des véhicules à moteur

F.15.0045.N

4 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160204.4](#)

AC nr. ...

Aangezien boedelschulden afbreuk doen aan het beginsel van de gelijkheid van schuldeisers dat aan de Faillissementswet ten grondslag ligt, dienen zij beperkend te worden uitgelegd: een schuld is een boedelschuld, wanneer de curator verbintenissen heeft aangegaan met het oog op het beheer van de boedel, onder meer door de handelsactiviteit van de gefailleerde voort te zetten, de door laatstgenoemde gesloten overeenkomsten uit te voeren of nog door de roerende of onroerende goederen te gebruiken met het oog op een passend beheer van de failliete boedel; de curator gaat ook schulden aan met het oog op het beheer van het faillissement wanneer die schulden ontstaan door handelingen die de curator voor dit beheer dient te stellen maar niet stelt (1). (1) Zie concl. OM.; het Hof heeft op dezelfde zitting in de zaak F.14.0157.N uitspraak gedaan in dezelfde zin wat de verschuldigde bedrijfsvoorheffing betreft en de verschuldigde BTW.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Allerlei - Faillissement - Boedelschulden

- Art. 99 Wet 8 aug. 1997

Dès lors que les dettes de la masse dérogent au principe de l'égalité des créanciers qui sert de fondement à la loi du 8 août 1997 sur les faillites, il y a lieu de les interpréter de manière restrictive: une dette constitue une dette de la masse lorsque le curateur a contracté des obligations en vue de l'administration de la masse, notamment en poursuivant l'activité commerciale du failli, en exécutant les conventions conclues par ce dernier ou encore en utilisant les biens meubles ou immeubles en vue d'une administration adéquate de la masse faillie; le curateur contracte aussi des dettes en vue de l'administration de la faillite lorsque ces dettes naissent d'opérations que le curateur doit réaliser en vue de cette administration mais qu'il ne le fait pas (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC; à la même audience, la Cour s'est prononcée dans le même sens dans la cause F.14.0157.N, en ce qui concerne le précompte professionnelle et la TVA due.

FAILLITE ET CONCORDATS - Divers - Faillite - Dettes de la masse

- Art. 99 L. du 8 août 1997 sur les faillites

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ -

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Thijs.

FAILLITE ET CONCORDATS - Divers - Faillite - Dettes de la masse

P. 236/637

Een leegstandsheffing bedrijfsruimten die opeisbaar wordt na het faillissement en die betrekking heeft op het kalenderjaar dat volgt op de datum van het openvallen van het faillissement is een boedelschuld wanneer het voortduren van de leegstand is toe te rekenen aan de curator (1). (1) Zie concl. OM.; het Hof heeft op dezelfde zitting in de zaak F.14.0157.N uitspraak gedaan in dezelfde zin wat de verschuldigde bedrijfsvoorheffing betreft en de verschuldigde BTW.

Une redevance sur la désaffectation de site d'activité économique qui est exigible après la faillite et qui concerne l'année civile suivant la date de l'ouverture de la faillite constitue une dette de la masse lorsque la continuation de la désaffectation est imputable au curateur (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC; à la même audience, la Cour s'est prononcée dans le même sens dans la cause F.14.0157.N, en ce qui concerne le précompte professionnelle et la TVA due.

F.15.0046.F

22 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160422.2](#)

AC nr. ...

De leasingnemer die, t.g.v. een optie op een koopoptie, aan een derde het recht toekent om de koopoptie betreffende de goederen van een onroerende leasingovereenkomst te lichten, verliest de mogelijkheid om, bij het einde van die overeenkomst, naar eigen goeddunken de zakelijke rechten van de leasinggever betreffende de goederen die het voorwerp zijn van die overeenkomst over te nemen, zodat hij niet langer voldoet aan de voorwaarde opgelegd door artikel 1, 3°, van het koninklijk besluit nr. 30 van 29 december 1992 met betrekking tot de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde op de onroerende financieringshuur.

Perd à l'expiration d'un contrat de location-financement immobilier la faculté d'acquérir à son gré les droits réels du donneur afférents aux biens faisant l'objet de ce contrat, de sorte qu'il ne satisfait plus à la condition imposée par l'article 1er, 3°, de l'arrêté royal n° 30 du 29 décembre 1992 relatif à l'application de la taxe sur la valeur ajoutée à la location-financement d'immeubles, le preneur qui par l'effet d'une option sur l'option d'achat confère à un tiers le droit d'exercer l'option d'achat relative à ces biens.

F.15.0052.F

3 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160603.2](#)

AC nr. ...

Uit artikel 93ter, § 1, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde volgt dat de notaris die de bevoegde ambtenaar niet in kennis stelt, een fout begaat die, binnen de bepaalde grenzen, zijn aquiliaanse aansprakelijkheid jegens de Belgische Staat in het gedrang kan brengen, maar niet dat hij een rechtstreekse schuldenaar van de belasting over de toegevoegde waarde wordt tegen wie laatstgenoemde een vordering tot voldoening van de belasting zou kunnen instellen (1). (1) Cass. 24 november 1935, Bull. en Pas. I, 54; A. Culot e.a., Répertoire Notarial, dl. VII, boek VII, Droits d'enregistrement et TVA applicables aux ventes d'immeubles, Larcier 2013, nr. 1039 e.v.; RPDB, v° impôts, nr. 958; Th. Denotte, Les notifications fiscales notariales en matière d'impôts directs, RGEN 2001, p. 584; J. Verstappen, De fiscale rol van de notaris, Larcier, 2007, nr. 560 e.v.

NOTARIS - Voor hypotheek vatbaar goed - Akte m.b.t. het vervreemden of het bezwaren met een hypotheek - Eigenaar of vruchtgebruiker van dat goed of van een gedeelte ervan - BTW-plichtige - Betaling van de BTW en toebehoren die tot een hypothecaire inschrijving aanleiding kunnen geven - Verplichting van de notaris om de door de Koning aangewezen ambtenaar daarvan in kennis te stellen - Geen kennisgeving

- Art. 93ter, § 1 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Il suit de l'article 93ter, § 1er, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée que le notaire, qui n'avise pas le fonctionnaire compétent, commet une faute susceptible d'engager, dans les limites prévues, sa responsabilité aquilienne envers l'État belge mais non qu'il devient le débiteur direct de la taxe sur la valeur ajoutée pouvant faire l'objet d'une action en recouvrement par ce dernier (1). (1) Cass. 14 novembre 1935, Pas. et Bull., I, 54 et A. Culot et consorts, Répertoire Notarial, t. VII livre VII, Droits d'enregistrement et TVA applicables aux ventes d'immeubles, Larcier 2013 n° 1039 et s.; RPDB, v° impôts, n° 985; Th. Denotte, Les notifications fiscales notariales en matière d'impôts directs, RGEN 2001, p. 584; J. Verstappen, De fiscale rol van de notaris, Larcier, 2007, n° 560 et s.

NOTAIRE - Bien susceptible d'hypothèque - Acte ayant pour objet l'aliénation ou l'affectation hypothécaire - Propriétaire ou usufruitier de tout ou partie de ce bien - Assujetti à la T.V.A. - Paiement de la T.V.A. et des accessoires pouvant donner lieu à inscription hypothécaire - Obligation du notaire d'aviser le fonctionnaire désigné par le Roi - Défaut

- Art. 93ter, § 1er Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.15.0069.F

20 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160520.1](#)

AC nr. ...

De verzending van een aanslagbiljet naar een onjuist adres is niet regelmatig.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagbiljet - Verzending - Onjuist adres - Regulariteit

Een onregelmatige verzending kan de bezwaartermijn, bepaald in artikel 371 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, niet doen ingaan.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagbiljet - Verzending - Onregelmatigheid - Bezwaartermijn

- Art. 371 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

N'est pas régulier, l'envoi d'un avertissement-extrait de rôle à une adresse inexacte.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Avertissement-extrait de rôle - Envoi - Adresse inexacte - Régularité

Un envoi qui n'est pas régulier ne peut faire courir le délai de réclamation prévu par l'article 371 du Code des impôts sur les revenus.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Avertissement-extrait de rôle - Envoi - Irrégularité - Délai de réclamation

- Art. 371 Code des impôts sur les revenus 1992

F.15.0074.N

4 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161104.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douane - Invoerrechten - Tarief - Kamelenvlees

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

DOUANES ET ACCISES - Douane - Droits à l'importation - Tarif - Viande de chameau

Kamelenvlees kan onder de GN-code 0208 90 40 als "ander vlees van wild" worden ingedeeld wanneer de kamelen waarvan dat vlees afkomstig is in het wild leefden en er op deze dieren werd gejaagd, hetgeen kan afgeleid worden uit de omstandigheid dat deze dieren aan een verwilderde populatie werden "onttrokken om te worden verwerkt tot voedingsmiddel"; opdat kamelenvlees als "ander vlees van wild" onder de GN-code 0208 90 40 kan worden ingedeeld, is derhalve niet vereist dat de kamelen waarvan dat vlees afkomstig is en die in het wild leefden, tijdens de jacht werden gedood (1). (1) Zie concl. OM.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douane - Invoerrechten - Tarief - Kamelenvlees

- Bijlage I EEG-Verordening nr. 2658/87 van de Raad van 23 juli 1987

La viande de chameau peut être classée sous le code NC 0208 90 40 en tant que "autres viandes de gibier" si les chameaux dont provient cette viande vivaient à l'état sauvage et ont fait l'objet de la chasse, ce qui peut se déduire de la circonstance que ces animaux ont fait l'objet de prélèvements d'une population retournée à l'état sauvage "notamment à des fins de transformation en aliments"; pour que la viande de chameau puisse être classée sous le code NC 0208 90 40 en tant que "autres viande de gibier", il n'est, dès lors, pas requis que les chameaux dont provient la viande et qui vivaient à l'état sauvage, aient été tués pendant la chasse (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DOUANES ET ACCISES - Douane - Droits à l'importation - Tarif - Viande de chameau

- Annexe I Règlement C.E.E. n° 2658/87 du Conseil du 23 juillet 1987

F.15.0078.N

28 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160428.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Onroerende leasingovereenkomst - Vrijstelling - Voorwaarde - Leasingnemer - Mogelijkheid om de zakelijke rechten van de leasinggever over te nemen - Verlies - Omstandigheid

Het begrip "bezoldigingen van werknemers" in de zin van de artikelen 30, 1° en 31, eerste lid, en tweede lid, 1° en 2°, van het WIB92, omvat niet de gelden die een werknemer zich onrechtmatig heeft toegeëigend ten nadele van zijn werkgever, ook al is dit gebeurd bij de uitoefening van de dienstbetrekking waarvoor hij was aangeworven, onverminderd de eventuele belastbaarheid van deze gelden op een andere grondslag (1). (1) Zie concl. OM; het Hof heeft zich in het arrest evenwel niet uitgesproken over de belastbaarheid van bedoelde gelden op een andere wettelijke basis (divers inkomen, baten van een winstgevend bezigheid of winsten), zoals thans uitdrukkelijk blijkt uit het arrest (cf. de woorden: "onverminderd de eventuele belastbaarheid van deze gelden op een andere grondslag").

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Onroerende leasingovereenkomst - Vrijstelling - Voorwaarde - Leasingnemer - Mogelijkheid om de zakelijke rechten van de leasinggever over te nemen - Verlies - Omstandigheid

- Artt. 30, 1° en 31, eerste en tweede lid, 1° en 2° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Rémunérations - Contrat de location-financement immobilier - Exemption - Condition - Preneur - Faculté d'acquérir les droits réels du donneur - Perte - Circonstance

La notion de "rémunérations des travailleurs" au sens des articles 30, 1° et 31, alinéas 1er et 2, 1° et 2°, du Code des impôts sur les revenus 1992, ne comprend pas les sommes d'argent qu'un travailleur s'est attribuées illicitement au préjudice de son employeur, même si cela a eu lieu dans l'exercice de l'emploi pour lequel il a été engagé, sans préjudice de l'éventuelle imposabilité de ces sommes d'argent sur un autre fondement (1). (1) Voir les concl. du MP: la Cour ne s'est toutefois pas prononcée sur l'imposabilité des sommes d'argent en question sur une autre base légale (revenus divers, bénéfiques résultant d'une activité lucrative ou profits), ainsi qu'il résulte maintenant explicitement de l'arrêt (cf. les termes: "sans préjudice de l'éventuelle imposabilité de ces sommes d'argent sur un autre fondement").

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Rémunérations - Contrat de location-financement immobilier - Exemption - Condition - Preneur - Faculté d'acquérir les droits réels du donneur - Perte - Circonstance

- Art. 30, 1° et 31, al. 1er et 2, 1° et 2° Code des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

*BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Dwangbevel - Nietigverklaring - Taak van de rechter
OPENBARE ORDE - Fiscale wetgeving*

De fiscale wet raakt de openbare orde; behoudens wanneer de administratieve akte noodzakelijk is voor de totstandkoming van de belastingschuld, dient de rechter bijgevolg, ongeacht de nietigheid van de administratieve akte, zelf in feite en in rechte te beslissen over het bestaan van de belastingschuld wanneer hij daartoe wordt uitgenodigd door de vorderingen die door de partijen worden gesteld (1). (1) Zie concl. OM.

OPENBARE ORDE - Fiscale wetgeving

Wanneer de belastingplichtige in een geschil betreffende de belasting over de toegevoegde waarde niet alleen de nietigverklaring van het dwangbevel zoals bedoeld in artikel 85 Btw-wetboek vordert, maar ook de terugbetaling van de door hem reeds betaalde sommen, moet de rechter die het dwangbevel nietig verklaart oordelen over het bestaan van de btw-schuld, zodat hij de terugbetaling van de btw-schuld niet kan bevelen zonder na te gaan of de belasting al dan niet verschuldigd is. Nu de nietigverklaring van het dwangbevel niet impliceert dat de belasting onverschuldigd werd betaald, dient de rechter hierbij rekening te houden met de door de partijen aangevoerde gevolgen van de nietigverklaring van het dwangbevel, onder meer op het vlak van de verjaring (1). (1) Zie concl. OM.

*BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Dwangbevel - Nietigverklaring - Taak van de rechter
- Art. 85 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde*

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

*TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Contrainte - Annulation - Mission du juge
ORDRE PUBLIC - Législation fiscale*

La loi fiscale est d'ordre public; sauf si l'acte administratif est nécessaire à la naissance de la dette fiscale, le juge doit, dès lors, nonobstant la nullité de l'acte administratif, statuer lui-même en fait et en droit sur l'existence de la dette fiscale lorsqu'il y est invité par les demandes formées par les parties (1). (1) Voir les concl. du MP.

ORDRE PUBLIC - Législation fiscale

Lorsque, dans un litige relatif à la taxe sur la valeur ajoutée, l'assujetti demande non seulement l'annulation de la contrainte visée à l'article 85 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée mais aussi le remboursement des sommes qu'il a déjà payées, le juge qui annule la contrainte doit se prononcer sur l'existence de la dette en matière de taxe sur la valeur ajoutée, de sorte qu'il ne peut ordonner le remboursement de cette dette sans examiner si la taxe est due ou non; dès lors que l'annulation de la contrainte n'implique pas que la taxe ait été payée de manière indue, le juge doit tenir compte des conséquences de l'annulation de la contrainte alléguées par les parties, notamment en matière de prescription (1). (1) Voir les concl. du MP.

*TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Contrainte - Annulation - Mission du juge
- Art. 85 Code de la taxe sur la valeur ajoutée*

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Afzonderlijke aanslagen - Allerlei - Kwijtschelding of vermindering van het percentage - Bevoegdheid van de rechter of de administratie - Artikel 6.1 E.V.R.M.

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Impositions distinctes - Divers - Remise ou réduction du taux - Pouvoir du juge ou de l'administration - Conv. D.H., article 6, § 1er

Noch artikel 219 WIB92 noch enig ander artikel kent de administratie of de rechter de bevoegdheid toe om de afzonderlijke aanslag kwijt te schelden of het percentage ervan te verminderen; het recht op toegang tot een rechter, dat gewaarborgd wordt door artikel 6.1 EVRM, heeft niet tot gevolg dat die bevoegdheid wordt toegekend aan de rechter (1). (1) Zie concl. OM, Pas. 2016, nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Afzonderlijke aanslagen - Allerlei - Kwijtschelding of vermindering van het percentage - Bevoegdheid van de rechter of de administratie - Artikel 6.1 E.V.R.M.

- Art. 219 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Ni l'article 219 du Code des impôts sur les revenus 1992 ni aucune autre ne confère à l'administration ou au juge le pouvoir de remettre la cotisation distincte ou d'en réduire le taux; le droit d'accès à un juge garanti par l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'a pas pour effet de conférer ce pouvoir au juge (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Impositions distinctes - Divers - Remise ou réduction du taux - Pouvoir du juge ou de l'administration - Conv. D.H., article 6, § 1er

- Art. 219 Code des impôts sur les revenus 1992

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

F.15.0089.N

16 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160616.7](#)

AC nr. ...

De objectieve en redelijke verantwoording die een verschillende fiscale behandeling wettigt, houdt niet in dat de overheid die een onderscheid maakt tussen belastingplichtigen het bewijs moet leveren dat dit onderscheid of de afwezigheid ervan noodzakelijk bepaalde gevolgen zou hebben, het volstaat om te kunnen beslissen of het maken van categorieën objectief en redelijk is, dat in redelijkheid blijkt dat er een objectieve verantwoording bestaat voor die categorieën. Wanneer een norm die de belasting invoert, belastingplichtigen beoogt die zich in een verschillende toestand bevinden, moet zij die verscheidenheid noodzakelijkerwijze opvangen in vereenvoudigde categorieën; de regels van gelijkheid en discriminatie vereisen niet dat de norm de belasting aanpast naargelang de eigenheid van elk geval (1). (1) Zie concl. OM.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 172 - Fiscaal gelijkheidsbeginsel

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

INKOMSTENBELASTINGEN - Algemeen - Algemene beginselen - Fiscaal gelijkheidsbeginsel

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Bevoegdheid tot belastingheffing - Verboden gelijkaardige belasting - Begrip - Gemeentebelasting op vertoningen en vermakelijkheden

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 172 - Fiscaal gelijkheidsbeginsel

INKOMSTENBELASTINGEN - Algemeen - Algemene beginselen - Fiscaal gelijkheidsbeginsel

La justification objective et raisonnable justifiant un traitement fiscal différent n'implique pas que l'autorité qui fait une distinction entre les contribuables doit apporter la preuve que cette distinction ou son absence aurait nécessairement certaines conséquences; il suffit pour pouvoir décider si le fait de faire des catégories est objectif et raisonnable, qu'il semble raisonnablement que ces catégories sont objectivement justifiées. Lorsqu'une norme instaurant une taxe vise des contribuables qui se trouvent dans des situations différentes, elle doit nécessairement répartir cette diversité en catégories simplifiées; les règles d'égalité et de non-discrimination ne requièrent pas que la norme adapte la taxe selon la spécificité de chaque cas (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 172 - Principe d'égalité fiscale

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

IMPOTS SUR LES REVENUS - Généralités - Principes généraux - Principe d'égalité fiscale

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Pouvoir de taxation - Interdiction de taxes similaires - Notion - Taxe communale sur les représentations et divertissements

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 172 - Principe d'égalité fiscale

IMPOTS SUR LES REVENUS - Généralités - Principes généraux - Principe d'égalité fiscale

Een lokale belasting die is gesteund op een van de wezenlijke componenten die rechtstreeks de grondslag van de inkomstenbelastingen bepalen, is een verboden gelijkaardige belasting in de zin van artikel 464, 1°, WIB92; een gemeentebelasting op vertoningen en vermakelijkheden die een forfaitaire belasting per toeschouwer oplegt aan de organisatoren indien één van de inkomprizen of gelijkgestelde inning gelijk aan is of hoger is dan een bepaald bedrag, is niet gevestigd op één van de wezenlijke componenten die rechtstreeks de grondslag van de inkomstenbelastingen bepalen, zoals de bruto-ontvangsten of de omzet, en is bijgevolg geen dergelijke verboden gelijkaardige belasting (1). (1) Zie concl. OM.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Bevoegdheid tot belastingheffing - Verboden gelijkaardige belasting - Begrip - Gemeentebelasting op vertoningen en vermakelijkheden
- Art. 464, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Une taxe locale qui est fondée sur un des composants essentiels déterminant directement la base des impôts sur les revenus, constitue une taxe similaire interdite au sens de l'article 464, 1° du Code des impôts sur les revenus 1992; une taxe communale sur les représentations et les divertissements qui impose aux organisateurs une taxe forfaitaire par spectateur si un des prix d'entrée ou perception assimilée est égal ou supérieur à un certain montant, n'est pas établie sur l'un des composants essentiels déterminant directement la base des impôts sur les revenus, comme les recettes brutes ou le chiffre d'affaire, et ne constitue, dès lors, pas une taxe similaire interdite (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Pouvoir de taxation - Interdiction de taxes similaires - Notion - Taxe communale sur les représentations et divertissements
- Art. 464, 1° Cône des impôts sur les revenus 1992

F.15.0103.N

14 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161014.6](#)

AC nr. ...

Afschrijvingen van activa die slechts gedeeltelijk worden aangewend ten behoeve van de vennootschap zijn niet volledig als beroepskost aftrekbaar.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Afschrijvingen - Activa gedeeltelijk aangewend t.b.v. de vennootschap
- Artt. 52, 6°, en 183 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aan bedrijfsleiders toegekende voordelen van alle aard - Aftrekbaarheidsvoorwaarden

De kosten die een vennootschap maakt om aan haar bedrijfsleiders een voordeel van alle aard te verlenen of toe te kennen als bezoldiging voor de uitoefening van hun beroepswerkzaamheid binnen de vennootschap, zijn beroepskosten die aftrekbaar zijn op grond van artikel 49 WIB92; daartoe is vereist dat de toegekende voordelen beantwoorden aan werkelijke prestaties verricht ten behoeve van de vennootschap (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aan bedrijfsleiders toegekende voordelen van alle aard - Aftrekbaarheidsvoorwaarden
- Artt. 49, 31, tweede lid, 2°, 32, eerste lid, en tweede lid, 2°, 52, 3°,
3/12/2019

Les amortissements d'actifs qui ne sont utilisés que partiellement au profit de la société ne sont pas totalement déductibles à titre de frais professionnels.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Amortissements - Actifs partiellement utilisés au profit de la société
- Art. 52, 6°, et 183 Cône des impôts sur les revenus 1992

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Avantages de toute nature accordés aux dirigeants d'entreprise - Conditions de déductibilité

Les frais faits par une société pour allouer ou accorder à ses dirigeants un avantage de toute nature à titre de rémunération pour l'exercice de leur activité professionnelle au sein de la société, constituent des frais professionnels qui sont déductibles en vertu de l'article 49 du code des impôts sur les revenus 1992; il est requis, à cet effet, que les avantages attribués correspondent à des prestations réelles effectuées au profit de la société (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Avantages de toute nature accordés aux dirigeants d'entreprise - Conditions de déductibilité
- Art. 49, 31, al. 2, 2°, 32, al. 1er et 2, 2°, 52, 3°, et 183 Cône des

P. 242/637

F.15.0104.N

2 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160902.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Vennootschappen onder firma - Vennoten - Hoofdelijke aansprakelijkheid - Overdracht van de deelneming

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Vennootschappen onder firma - Akten - Bekendmaking - Verlies hoedanigheid vennoot

VENNOOTSCHAPPEN - Algemeen - gemeenschappelijke regels - Akten - Bekendmaking - Tegenwerpbaarheid - Derden

De vennoten onder firma die hun deelneming hebben overgedragen, zijn hoofdelijk aansprakelijk voor alle verbintenissen van de vennootschap die vóór de overdracht zijn ontstaan (1). (1) Zie concl. OM.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Vennootschappen onder firma - Vennoten - Hoofdelijke aansprakelijkheid - Overdracht van de deelneming

- Artt. 204 en 209 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

Derden in de zin van artikel 76, eerste lid, Wetboek van Vennootschappen zijn zij die met de vennootschap wegens haar bestaan gehandeld hebben nu deze wetsbepaling de derden beschermt die met de vennootschap of met haar organen plegen te handelen en voor wie de openbaar te maken akten om die reden relevant zijn, zodat derden die op de vennootschap een vordering uit onrechtmatige daad of uit kracht van de wet hebben, geen door deze bepaling beschermde derden zijn; nu de verschuldigdheid van de bedrijfsvoorheffing uit de wet voortvloeit, is de fiscale administratie geen derde in de zin van voormelde bepaling (1). (1) Zie concl. OM.

VENNOOTSCHAPPEN - Algemeen - gemeenschappelijke regels - Akten - Bekendmaking - Tegenwerpbaarheid - Derden

- Art. 76, eerste lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

Het verlies van de hoedanigheid van vennoot onder firma moet worden bekendgemaakt (1). (1) Zie concl. OM.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Vennootschappen onder firma - Akten - Bekendmaking - Verlies hoedanigheid vennoot

- Artt. 69, eerste lid, 4°, en 74, 1° Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés en nom collectif - Associés - Responsabilité solidaire - Cession des parts

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés en nom collectif - Actes - Publication - Perte de la qualité d'associé

SOCIETES - Généralités. règles communes - Actes - Publication - Opposabilité - Tiers

Les associés en nom collectif qui ont cédé leurs parts sont solidaires pour tous les engagements de la société qui sont nés antérieurement à la cession (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés en nom collectif - Associés - Responsabilité solidaire - Cession des parts

- Art. 204 et 209 Code des sociétés

Les tiers, au sens de l'article 76, alinéa 1er, du Code des sociétés, sont ceux qui ont agi avec la société en raison de son existence dès lors que cette disposition légale protège les tiers qui agissent habituellement avec la société ou ses organes et pour lesquels les actes à publier sont, pour cette raison, pertinents, de sorte que les tiers qui peuvent exercer contre la société une action résultant d'un acte illicite ou une action en vertu de la loi, ne sont pas des tiers protégés par cette disposition; dès lors que le caractère dû de ce précompte professionnel résulte de la loi, l'administration fiscale n'est pas un tiers au sens de la disposition précitée (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SOCIETES - Généralités. règles communes - Actes - Publication - Opposabilité - Tiers

- Art. 76, al. 1er Code des sociétés

La perte de la qualité d'associé en nom collectif doit être publiée (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés en nom collectif - Actes - Publication - Perte de la qualité d'associé

- Art. 69, al. 1er, 4°, et 74, 1° Code des sociétés

F.15.0106.N

4 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161104.2](#)

AC nr. ...

De fiscale wetgeving bevat geen algemene bepaling die het gebruik verbiedt van onrechtmatig verkregen bewijs voor het vaststellen van een belastingschuld en zo, daartoe gronden aanwezig zijn, voor het opleggen van een verhoging of een boete. Het gebruik door de administratie van onrechtmatig verkregen bewijs dient te worden getoetst aan de beginselen van behoorlijk bestuur en het recht op een eerlijk proces: behoudens wanneer de wetgever ter zake in bijzondere sancties voorziet, kan het gebruik van onrechtmatig verkregen bewijs in fiscale zaken slechts worden geweerd indien de bewijsmiddelen verkregen zijn op een wijze die zozeer indruist tegen hetgeen van een behoorlijk handelende overheid mag worden verwacht dat dit gebruik onder alle omstandigheden als ontoelaatbaar moet worden geacht, of indien dit gebruik het recht van de belastingplichtige op een eerlijk proces in het gedrang brengt; de rechter kan bij die afweging onder meer rekening houden met één of meer van volgende omstandigheden: het zuiver formeel karakter van de onregelmatigheid, de weerslag ervan op het recht of de vrijheid die door de overschreden norm worden beschermd, het al dan niet opzettelijk karakter van de door de overheid begane onrechtmatigheid en de omstandigheid dat de ernst van de inbreuk veruit de begane onrechtmatigheid overstijgt (1). (1) Cass. 22 mei 2015, AR F.13.0077.N, AC 2015, nr. 335.

BELASTING - Belastingenschuld - Bewijsmiddelen - Onrechtmatig verkregen bewijs - Toelaatbaarheidsvoorwaarden

BEWIJS - Belastingzaken - Bewijsvoering - Onrechtmatig verkregen bewijs - Toelaatbaarheidsvoorwaarden

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Algemeen - Onrechtmatig verkregen bewijs - Toelaatbaarheidsvoorwaarden

Het recht van verdediging houdt onder meer in dat aan een procespartij de mogelijkheid moet worden geboden om tegenspraak te voeren omtrent elk stuk dat van aard is om het oordeel van de rechter te beïnvloeden; dit recht is niet onbeperkt en moet worden afgewogen tegen de doelmatigheid van de procedure en het belang van een tijdige rechtspraak; voor de beoordeling of het recht van verdediging wordt geschonden dient bovendien het gehele procesverloop in acht te worden genomen.

RECHT VAN VERDEDIGING - Belastingzaken - Douane - Invoerrechten - Tarief - Kamelenvlees

La législation fiscale ne contient aucune disposition générale interdisant l'utilisation d'une preuve obtenue illégalement pour déterminer la dette d'impôt et s'il y a lieu, pour infliger un accroissement ou une amende; l'utilisation par l'administration d'une preuve obtenue illégalement doit être contrôlée à la lumière des principes de bonne administration et du droit à un procès équitable; sauf lorsque le législateur prévoit des sanctions particulières, l'utilisation d'une preuve obtenue illégalement en matière fiscale ne peut être écartée que si les moyens de preuve ont été obtenus d'une manière qui est tellement contraire à ce qui est raisonnablement attendu d'une autorité agissant correctement que cette utilisation doit en toutes circonstances être considérée comme étant inadmissible, ou si cette utilisation met en péril le droit du contribuable à un procès équitable; lors de ce contrôle, le juge peut notamment tenir compte d'une ou de plusieurs des circonstances suivantes: le caractère purement formel de l'irrégularité, sa répercussion sur le droit ou la liberté protégés par la norme transgressée, le caractère intentionnel ou non de l'illégalité commise par l'autorité et la circonstance que la gravité de l'infraction excède de manière importante l'illégalité commise (1). (1) Cass. 22 mai 2015, RG F.13.0077.N, Pas. 2015, n° 335.

IMPOT - Dette d'impôt - Moyens de preuve - Preuve obtenue illégalement - Conditions d'admissibilité

PREUVE - Matière fiscale - Administration de la preuve - Preuve obtenue illégalement - Conditions d'admissibilité

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve - Généralités - Preuve obtenue illégalement - Conditions d'admissibilité

Les droits de la défense impliquent notamment qu'une partie au procès doit avoir la possibilité de contredire toute pièce de nature à influencer la décision du juge; ce droit n'est pas illimité et doit être mis en balance avec la finalité de la procédure et l'importance d'une justice rendue en temps utile; pour apprécier si les droits de la défense sont violés il faut, en outre, prendre en considération l'ensemble du déroulement du procès.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière fiscale - Douane - Droits à l'importation - Tarif - Viande de chameau

*INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bezwaar -
Bezwaartermijn - Aanvang - Vereisten*

Het aanslagbiljet of de kennisgeving van de aanslag waarvan sprake in artikel 272 WIB64, doen de termijn om bezwaar aan te tekenen slechts ingaan wanneer ze alle vermeldingen bevatten die nodig zijn om het bestaan van een uitvoerbare titel te bewijzen en de belastingplichtige in staat te stellen bezwaar in te dienen; tot deze voor het indienen van bezwaar noodzakelijke vermeldingen behoren onder meer de aard en het bedrag van de belastbare inkomsten (1). (1) Zie concl. OM.

*INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bezwaar -
Bezwaartermijn - Aanvang - Vereisten*

- Artt. 264 en 272 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964
- Artt. 366 en 371 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

*IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt -
Réclamations - Délai de réclamation - Point de départ - Conditions*

L'avertissement-extrait de rôle ou l'avis de cotisation dont il est question à l'article 272 du Code des impôts sur les revenus 1964, ne constituent le point de départ du délai pour introduire une réclamation que s'ils contiennent toutes les mentions requises pour prouver l'existence d'un titre exécutoire et s'ils permettent au contribuable d'introduire une réclamation; la nature et le montant des revenus imposables font notamment partie de ces mentions requises pour introduire une réclamation (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

*IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt -
Réclamations - Délai de réclamation - Point de départ - Conditions*

- Art. 264 et 272 Code des Impôts sur les Revenus 1964
- Art. 366 et 371 Code des impôts sur les revenus 1992

F.15.0118.F

11 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160311.3](#)

AC nr. ...

Uit artikel 93undecies C, § 1, Btw-wetboek volgt dat de bestuurder hoofdelijk aansprakelijk is voor de betaling van de verschuldigde belasting over de toegevoegde waarde wanneer hij een fout heeft begaan bij het besturen van de vennootschap of van de rechtspersoon die heeft bijgedragen tot de tekortkoming aan de verplichting tot betaling door de vennootschap of de rechtspersoon; het vermoeden van artikel 93undecies C, § 2, Btw-wetboek heeft niet enkel betrekking op het bestaan van een fout door de bestuurder van de vennootschap maar geldt ook als bewijs van een beheersfout die in oorzakelijk verband staat met de niet-betaling van de belasting.

*BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Niet-betaling -
Vennootschap, rechtspersoon - Bestuurder - Hoofdellijke
aansprakelijkheid - Beheersfout - Bijdrage aan de niet-betaling -
Vermoeden*

- Art. 93undecies C, § 1, eerste lid, § 2, eerste lid, en § 3 Wetboek
van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Het bewijs dat de niet-betaling van de belasting over de toegevoegde waarde het gevolg is van financiële moeilijkheden die aanleiding hebben gegeven tot het openen van de procedure van gerechtelijke reorganisatie, van faillissement of van gerechtelijke ontbinding, moet worden geleverd door de bestuurder van de betrokken vennootschap.

Il suit de l'article 93undecies C, § 1er, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée que le dirigeant est solidairement responsable du paiement de la taxe sur la valeur ajoutée due lorsqu'il a commis une faute dans la gestion de la société ou de la personne morale ayant contribué au manquement à l'obligation de paiement par la société ou la personne morale; la présomption de l'article 93undecies C, § 2, du même code ne porte pas uniquement sur l'existence d'une faute du dirigeant de la société mais vaut preuve d'une faute de gestion en lien causal avec le défaut de paiement de la taxe.

*TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Non-paiement - Société,
personne morale - Dirigeant - Responsabilité solidaire - Faute de
gestion - Contribution au non-paiement - Présomption*

- Art. 93undecies C, § 1er, al. 1er, § 2, al. 1er, et § 3 Code de la taxe
sur la valeur ajoutée

La charge de la preuve que le non-paiement de la taxe sur la valeur ajoutée provient de difficultés financières qui ont donné lieu à l'ouverture de la procédure de réorganisation judiciaire, de faillite ou de dissolution judiciaire incombe au dirigeant de la société concernée.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Niet-betaling - Vennootschap - Gerechtelijke reorganisatie, faillissement, gerechtelijke ontbinding - Oorzaak - Financiële moeilijkheden - Bewijslast
- Art. 93undecies C, § 1, eerste lid, § 2, eerste lid, en § 3 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Non-paiement - Société - Réorganisation judiciaire, faillite, dissolution judiciaire - Cause - Difficultés financières - Charge de la preuve
- Art. 93undecies C, § 1er, al. 1er, § 2, al. 1er, et § 3 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.15.0131.N

7 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160407.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Onroerende voorheffing - Vrijstelling - Bestemming tot weldadigheidsinstelling - Soortgelijke weldadigheidsinstelling - Begrip - Sociale werkplaats

Met soortgelijke weldadigheidsinstellingen in de zin van artikel 12, §1, WIB92 worden de instellingen bedoeld die op eender welke wijze fysieke of geestelijke zorg verstrekken; een sociale werkplaats verschaft tewerkstelling in een beschermde arbeidsomgeving aan bepaalde doelgroepen en heeft bijgevolg een activiteit die verschilt van een instelling die fysieke of geestelijke zorg verstrekt in de zin van voormeld artikel (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Onroerende voorheffing - Vrijstelling - Bestemming tot weldadigheidsinstelling - Soortgelijke weldadigheidsinstelling - Begrip - Sociale werkplaats
- Artt. 12, § 1 en 253, 1°, zoals van toep. in het VI. Gewest Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte immobilier - Exonération - Affectation à une oeuvre de bienfaisance - Oeuvres analogues de bienfaisance - Notion - Atelier protégé

Il y a lieu d'entendre par oeuvre analogue de bienfaisance au sens de l'article 12, § 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, les institutions qui fournissent des soins physiques ou psychiques de toutes les manières possibles; un atelier protégé offre de l'emploi dans un environnement de travail protégé à certains groupes cibles et a, dès lors, une activité qui diffère de celle d'une institution qui fournit des soins physiques ou psychiques au sens de l'article précité (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte immobilier - Exonération - Affectation à une oeuvre de bienfaisance - Oeuvres analogues de bienfaisance - Notion - Atelier protégé
- Art. 12, § 1er et 253, 1°, tels qu'applicables en Région fl. Côte des impôts sur les revenus 1992

F.15.0132.N

2 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161202.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Bijzondere aanslagtermijn van drie jaar - Toepassingsvoorwaarden

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Délai spécial d'imposition de trois ans - Conditions d'application

Voor de toepassing van de bijzondere aanslagtermijn van drie jaar is niet vereist dat de hogere belasting voortvloeit uit een handeling of een nalatigheid van de belastingplichtige bij het invullen van het aangifteformulier, maar volstaat het dat de wettelijk verschuldigde belasting hoger is dan de belasting met betrekking tot de belastbare inkomsten en andere gegevens die vermeld werden in een regelmatige aangifte, zonder dat de fiscale administratie dient aan te tonen dat de aangifte onjuist is; de toepassing van de bijzondere aanslagtermijn van drie jaar is dan ook gerechtvaardigd in de gevallen waarin de belastingplichtige in zijn aangifte aanspraak maakt op bepaalde aftrekken in strijd met de fiscale wetgeving (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Bijzondere aanslagtermijn van drie jaar - Toepassingsvoorwaarden

- Art. 354, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'application du délai spécial d'imposition de trois ans ne requiert pas que l'impôt supérieur résulte d'un acte ou d'une négligence du contribuable lorsqu'il a rempli la formule de déclaration, mais il suffit que l'impôt légalement dû soit supérieur à l'impôt qui se rapporte aux revenus imposables et aux autres éléments mentionnés dans la déclaration régulière, sans que l'administration fiscale soit tenue de prouver que la déclaration est inexacte; l'application du délai spécial d'imposition de trois ans est dès lors justifié dans les cas où, dans sa déclaration, le contribuable prétend à certaines déductions en violation de la législation fiscale (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Délai spécial d'imposition de trois ans - Conditions d'application

- Art. 354, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

F.15.0148.F

17 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160617.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Rechtspleging - Gemeentebelastingen - Bezwaar - Administratieve beslissing - Rechtsvordering - Toelaatbaarheid - Voorwerp

Uit de artikelen 569, eerste lid, 32°, en tweede lid, alsook 1385decies en 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek, en uit de artikelen 10, eerste en tweede lid, en 11 van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen volgt dat, inzake gemeentebelastingen, de rechter kennisneemt van de geschillen betreffende de toepassing van de gemeentelijke belastingverordeningen en dat, hoewel eerst het bezwaar tegen de gemeentebelasting voor het college van burgemeester en schepenen moet worden ingediend voordat de voor hem gebrachte rechtsvordering kan worden toegelaten, het niet de eventueel op dat bezwaar gewezen administratieve beslissing is die het voorwerp uitmaakt van de rechtsvordering maar de belasting die met toepassing van de belastingverordening werd gevestigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Rechtspleging - Gemeentebelastingen - Bezwaar - Administratieve beslissing - Rechtsvordering - Toelaatbaarheid - Voorwerp

Conclusions du premier avocat général Henkes.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Procédure - Taxes communales - Réclamation - Décision administrative - Action en justice - Admissibilité - Objet

Il suit des articles 569, alinéa 1er, 32°, et alinéa 2, ainsi que 1385decies et 1385undecies du Code judiciaire, et des articles 10 alinéa 1er et 2 ainsi que 11 de la loi du 24 décembre 1996 relative à l'établissement et au recouvrement des taxes provinciales et communales, qu'en matière de fiscalité communale, le juge est saisi des contestations relatives à l'application des règlements-taxes communaux et que, si la réclamation introduite devant le collège des bourgmestre et échevins contre une taxe communale est le préalable qui rend admissible l'action portée devant lui, ce n'est pas la décision administrative éventuellement rendue sur cette réclamation qui fait l'objet de l'action en justice mais la taxe établie en application du règlement-taxe (1). (1) Voir les concl. du MP.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Procédure - Taxes communales - Réclamation - Décision administrative - Action en justice - Admissibilité - Objet

F.15.0175.F

20 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160520.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Belastingontduiking - Onderzoekingen - Aanvullende termijn van twee jaar - Aanwijzingen van ontduiking - Voorafgaande kennisgeving - Verplichting

Indien de onderzoekingen die gedurende de aanvullende termijn van twee jaar, bedoeld in artikel 354, derde lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, overwogen worden, de toestand van een belastingplichtige betreffen, moet de administratie hem vooraf kennis geven van de aanwijzingen van belastingontduiking die jegens hem bestaan, ongeacht de persoon bij wie die onderzoekingen verricht moeten worden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Belastingontduiking - Onderzoekingen - Aanvullende termijn van twee jaar - Aanwijzingen van ontduiking - Voorafgaande kennisgeving - Verplichting

- Art. 354, derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Fraude fiscale - Investigations - Délai supplémentaire de deux ans - Indices de fraudes - Notification préalable - Obligation

Si les investigations envisagées dans le délai supplémentaire de deux ans prévu à l'alinéa 3 de l'article 354 du Code des impôts sur les revenus portent sur la situation d'un contribuable, l'administration doit lui notifier au préalable les indices de fraude fiscale qui le concernent, quelle que soit la personne chez qui ces investigations doivent avoir lieu (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Fraude fiscale - Investigations - Délai supplémentaire de deux ans - Indices de fraudes - Notification préalable - Obligation

- Art. 354, al. 3 Code des impôts sur les revenus 1992

F.15.0176.F

20 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160520.3](#)

AC nr. ...

Hoewel het Hof de opdracht en de bevoegdheid heeft om, buiten het in artikel 1113, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde geval, de intrekking van een door hem gewezen arrest te bevelen, kan het dat alleen maar doen op voorwaarde dat die beslissing uitsluitend op een verschrijving berust die niet kan worden verweten aan degene die de intrekking heeft gevorderd en waartegen laatstgenoemde geen verweer heeft kunnen voeren (1). (1) Zie Cass. 23 oktober 2009, AR C.09.0267.F, AC 2009, nr. 615, en de verwijzing.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Intrekking van een arrest

- Art. 1113, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

S'il est de la mission de la Cour et de sa compétence d'ordonner, hors le cas de l'article 1113, alinéa 2, du Code judiciaire, la rétractation d'un arrêt qu'elle a rendu, c'est à la condition que cette décision repose uniquement sur une erreur matérielle qui n'est pas imputable à celui qui demande la rétractation et contre laquelle ce dernier n'a pu se défendre (1). (1) Voir Cass. 23 octobre 2009, RG C.09.0267.F, Pas. 2009, n° 615 et la référence.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Rétractation d'un arrêt

- Art. 1113, al. 2 Code judiciaire

F.15.0182.F

17 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160617.3](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 358, § 1, 1°, 354 en 322, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen volgt niet dat, van de in artikel 322, eerste lid, bedoelde onderzoeks- en controlemaatregelen, enkel het onderzoek een verlenging van de aanslagtermijn tot gevolg kan hebben overeenkomstig artikel 358, § 1, 1°, en § 2, 1°.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Verlenging - Onderzoeks- en controlemaatregelen - Onderzoek - Andere maatregelen

Il ne suit pas des articles 358, § 1er, 1°, 354 et 322, alinéa 1er du Code des impôts sur les revenus 1992, que parmi les mesures d'investigations et de contrôle visées à l'article 322, alinéa 1er, seule l'enquête pourrait avoir pour effet de prolonger le délai d'imposition conformément à l'article 358, § 1er, 1°, et § 2, 1°.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Prolongation - Mesures d'investigations et de contrôle - Enquête - Autres mesures

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Niet-aangifte - Bijzondere aanslagtermijn - Aanvang

Uit de artikelen 354, eerste lid, 358, §§ 1 en 2, 4° en 359 WIB92 volgt niet dat bij niet-aangifte de aanvang van de bijzondere aanslagtermijn van artikel 358, §§ 1 en 2, 4° van dat wetboek onderworpen is aan het voorafgaand instellen van een aanslagprocedure binnen de in voormeld artikel 354, eerste lid bepaalde termijn van drie jaar (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Niet-aangifte - Bijzondere aanslagtermijn - Aanvang

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Absence de déclaration - Délai spécial d'imposition - Ouverture

Il ne suit pas des articles 354, alinéa 1er, 358, §§ 1er et 2, 4°, et 359 du Code des impôts sur les revenus 1992, qu'en cas d'absence de déclaration, l'ouverture du délai spécial d'imposition de l'article 358, §§ 1er et 2, 4°, de ce code serait subordonnée à la mise en œuvre préalable d'une procédure d'imposition dans le délai de trois ans prévu à l'article 354, alinéa 1er, précité (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Absence de déclaration - Délai spécial d'imposition - Ouverture

Aangezien, door uitwerking van de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken, de geschillen betreffende de toepassing van belastingwetten, ongeacht het betrokken aanslagjaar, vanaf 1 maart 1999 voor de rechtbank van eerste aanleg gebracht moeten worden voordat het hof van beroep daarvan kan kennisnemen, en de artikelen 387 tot 391 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, krachtens artikel 34 van de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen, met ingang van 1 maart 1999 zijn vervangen door de artikelen 377 en 378 inzake het verzet, het hoger beroep en het cassatieberoep, impliceert de toepassing van artikel 355 op de aanslagjaren 1994 tot 1997 dat, wanneer de oorspronkelijke aanslag door de rechtbank van eerste aanleg nietig werd verklaard, de administratie een nieuwe aanslag kan vestigen binnen zes maanden te rekenen van de datum waarop de rechterlijke beslissing tot nietigverklaring niet meer vatbaar is voor verzet, hoger beroep of cassatieberoep.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Aanslagjaren 1994 tot 1997 - Nietigverklaring van de belasting na 1 maart 1999 door de rechtbank van eerste aanleg - Nieuwe aanslag na 1 maart 1999 - Termijnen - Rechterlijke beslissing tot nietigverklaring niet meer vatbaar voor verzet, hoger beroep of cassatieberoep - Weerslag

Dès lors que, par l'effet de la loi du 23 mars 1999 relative à l'organisation judiciaire en matière fiscale, les contestations concernant l'application d'une loi d'impôt, quel que soit l'exercice d'imposition concerné, doivent être portées, à compter du 1er mars 1999, devant le tribunal de première instance avant que la cour d'appel puisse en connaître et qu'en vertu de l'article 34 de la loi du 15 mars 1999 relative au contentieux en matière fiscale, les articles 387 à 391 du Code des impôts sur les revenus 1992 ont été remplacés, avec effet au 1er mars 1999, par les articles 377 et 378, qui concernent l'opposition, l'appel et le pourvoi en cassation, l'application de l'article 355 aux exercices d'imposition 1994 à 1997 implique, lorsque la cotisation originaire a été annulée par le tribunal de première instance, qu'une nouvelle cotisation puisse être établie par l'administration dans les six mois de la date à laquelle la décision judiciaire d'annulation n'est plus susceptible d'opposition, d'appel ou de pourvoi en cassation.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Exercices d'imposition 1994 à 1997 - Annulation de l'imposition après le 1er mars 1999 par le tribunal de première instance - Nouvelle cotisation après le 1er mars 1999 - Délais - Décision judiciaire d'annulation plus susceptible d'opposition, d'appel ou de pourvoi en cassation - Incidence

Uit de artikelen 355 en 377 tot 385 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, in de versie die van toepassing was vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen, volgt dat wanneer een aanslag nietig is verklaard omdat hij niet werd gevestigd overeenkomstig een wettelijke regel, met uitzondering van een regel betreffende de verjaring, de termijn van drie of zes maanden waarbinnen de administratie ten name van dezelfde belastingschuldige op grond van dezelfde belastingelementen of op een gedeelte ervan een nieuwe aanslag kan vestigen, ingaat op hetzelfde ogenblik als de datum waarop de beslissing van de directeur of van de rechter tot nietigverklaring van de oorspronkelijke aanslag niet meer vatbaar is voor een gewone of buitengewone voorziening voor de rechtscolleges van de rechterlijke orde.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Nietigverklaring van de belasting - Nieuwe aanslag - Termijnen - Rechterlijke beslissing tot nietigverklaring niet meer vatbaar voor verzet, hoger beroep of cassatieberoep - Weerslag

- Art. 355 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il suit des articles 355 et 377 à 385 du Code des impôts sur les revenus 1992, dans leur version applicable avant l'entrée en vigueur de la loi du 15 mars 1999 relative au contentieux en matière fiscale, que lorsqu'une imposition a été annulée pour n'avoir pas été établie conformément à une règle légale autre qu'une règle relative à la prescription, le point de départ du délai de trois ou six mois permettant à l'administration d'établir à charge du même redevable une nouvelle cotisation en raison de tout ou partie des mêmes éléments d'imposition correspond à la date à laquelle la décision directoriale ou judiciaire portant annulation de la cotisation originaire ne peut plus faire l'objet d'un recours ordinaire ou extraordinaire devant les juridictions de l'ordre judiciaire.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Annulation de l'imposition - Nouvelle cotisation - Délais - Décision judiciaire d'annulation plus susceptible d'opposition, d'appel ou de pourvoi en cassation - Incidence

- Art. 355 Côte des impôts sur les revenus 1992

F.15.0194.N

23 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161223.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van waarnemend procureur-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Onroerende voorheffing - Vrijstelling - Bestemming tot weldadigheidsinstelling - Soortgelijke weldadigheidsinstelling - Begrip - Opvangtehuis voor kinderen

Met soortgelijke weldadigheidsinstellingen die in aanmerking komen voor vrijstelling van onroerende voorheffing, worden de instellingen bedoeld die op eender welke wijze fysieke of geestelijke zorg verstrekken; een instelling voor buitenschoolse kinderopvang die een activiteit heeft die soortgelijk is aan de activiteit van een vakantiehuis voor kinderen, kan als een soortgelijke weldadigheidsinstelling worden beschouwd (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Onroerende voorheffing - Vrijstelling - Bestemming tot weldadigheidsinstelling - Soortgelijke weldadigheidsinstelling - Begrip - Opvangtehuis voor kinderen

- Artt. 12, § 1, en 253, 1° zoals van toepassing in het Vlaams Gewest Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions du procureur général faisant fonction Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte immobilier - Exonération - Affectation à une oeuvre de bienfaisance - Oeuvre analogue de bienfaisance - Notion - Maison d'accueil pour enfants

La notion d'œuvres analogues de bienfaisance, qui peuvent prétendre à l'exonération du précompte immobilier, vise les œuvres qui fournissent des soins physiques ou psychiques, de quelque manière que ce soit; un établissement de garderie extrascolaire qui exerce une activité qui est similaire à l'activité d'une maison de vacances pour enfants, peut être considéré comme une œuvre analogue de bienfaisance (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte immobilier - Exonération - Affectation à une oeuvre de bienfaisance - Oeuvre analogue de bienfaisance - Notion - Maison d'accueil pour enfants

- Art. 12, § 1er, et 253, 1° tel qu'applicable dans la Région flamande Côte des impôts sur les revenus 1992

F.16.0022.N

16 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160616.8](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Thijs.

P. 250/637

Uit de wetsgeschiedenis van artikel 49/1, vierde lid, WCO blijkt dat het de bedoeling was de werknemers te beschermen zodat de in dit artikel vervatte regel niet de aard van de schuldvordering op het oog heeft, maar wel de hoedanigheid van de schuldeiser; bijgevolg betreft deze bepaling enkel de schuldvorderingen van de werknemers, en geenszins de schuldvordering van de Belgische Staat tot betaling van bedrijfsvoorheffing die verband houdt met arbeidsprestaties van vóór de opening van de procedure (1). (1) Zie concl. OM; bijkomend weze opgemerkt dat indien de werkgever de bedrijfsvoorheffing wel heeft ingehouden, maar heeft nagelaten deze door te storten, de belastingplichtige deze bedrijfsvoorheffing in beginsel mag verrekenen met de door hem verschuldigde belasting (Vr. nr. 161 VAN DUN, Vr. & Antw. Senaat 1975-1976, 7 september 1976, 1867; Vr. nr. 171 VAN GREMBERGEN, Vr. & Antw. Kamer 1981-82, 21 mei 1982, 1626; Vr. nr. 2-746 DE CLIPPELE 21 maart 2002, Vr. & Antw. Senaat 2001-2002, 21 maart 2002, 64; Antwerpen, 18 april 1989, FJF, Nr. 89/169; Brussel, 22 februari 2001, FJF, Nr. 2001, 398; Brussel, 5 juni 2008, Fiscoloog, 2009, afl. 1182, 10; Com. IB 1992, nr. 312/42; TIBERGHIE, Handboek voor Fiscaal Recht 2014-2015, Wolters Kluwer, nr. 1658.50, p. 696)

Il ressort de la genèse de l'article 49/1, alinéa 4, de la loi du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises que l'intention était de protéger les travailleurs de sorte que la règle contenue à cet article ne vise pas la nature de la créance mais bien la qualité du créancier; cette disposition concerne, dès lors uniquement les créances des travailleurs et nullement la créance de l'Etat belge consistant dans le paiement du précompte professionnel relatif aux prestations de travail antérieures à l'ouverture de la procédure (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

F.16.0034.F

17 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161117.10](#)

AC nr. ...

Er wordt niet afgeweken van artikel 352, eerste lid, WIB92 wanneer de belastingplichtige ambtshalve is aangeslagen, niet wegens schending van de in de artikelen 315, 315bis, 316 of 346 WIB92 bedoelde verplichtingen, waarnaar artikel 351, eerste lid, derde tot vijfde streepje, WIB92 verwijst, maar, overeenkomstig het eerste streepje van die bepaling, wegens niet-aangifte binnen de wettelijke termijn.

La dérogation à l'article 352, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992 n'est pas prévue lorsque le contribuable est taxé d'office, non pour violation des obligations visées aux articles 315, 315bis, 316 ou 346 de ce code, auxquels renvoie l'article 351, alinéa 1er, troisième à cinquième tirets, du même code, mais, conformément au premier tiret de cette disposition, pour défaut de déclaration dans le délai légal.

G.16.0207.N

4 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161004.6](#)

AC nr. ...

Is kennelijk niet rechtmatig in de zin van artikel 667 Gerechtelijk Wetboek het verzoek dat strekt tot het bekomen van de kosteloze rechtspleging met het oog op de betekening van de ingestelde cassatieberoepen aan het openbaar ministerie wanneer de verzoeker die als vreemdeling opkomt tegen de bij ministerieel besluit lastens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving, wat de toepassing van artikel 427 Wetboek van Strafvordering betreft, gelijk te stellen is met een vervolgte persoon en derhalve niet gehouden is zijn cassatieberoep te laten betekenen aan het openbaar ministerie.

RECHTSBIJSTAND - Kosteloze rechtspleging - Rechtmatigheid - Vreemdeling - Maatregel van vrijheidsberoving - Cassatieberoep - Betekening aan het openbaar ministerie - Noodzakelijkheid - Vervolg

Est manifestement irrégulière au sens de l'article 667 du Code judiciaire, la requête tendant à obtenir la gratuité de la procédure aux fins de signification au ministère public des pourvois en cassation formés lorsque le requérant qui, en tant qu'étranger, critique la mesure de privation de liberté prise à son encontre par arrêté ministériel, ce qui concerne l'application de l'article 427 du Code d'instruction criminelle, est à assimiler à une personne poursuivie et, partant, n'est pas tenu de faire signifier au ministère public son pourvoi en cassation.

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Gratuité de la procédure - Régularité - Etranger - Mesure de privation de liberté - Pourvoi en cassation - Signification au ministère public - Nécessité - Poursuites

P.13.1652.N

20 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160920.2](#)

AC nr. 660

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Aangifte tot het in het vrije verkeer brengen of in verbruik stellen in het douanegebied van de Gemeenschap - Aanbrengen onder een verkeerde benaming en verkeerde goederentarijfcodes - Goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein - Aanbieding bij de douane in afzonderlijke verpakkingen - Prejudiciële vraagstelling aan het Hof van Justitie

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Douane en accijnzen - Aangifte tot het in het vrije verkeer brengen of in verbruik stellen in het douanegebied van de Gemeenschap - Aanbrengen onder een verkeerde benaming en verkeerde goederentarijfcodes - Goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein - Aanbieding bij de douane in afzonderlijke verpakkingen - Prejudiciële vraagstelling aan het Hof van Justitie

PREJUDICIEEL GESCHIL - Douane en accijnzen - Aangifte tot het in het vrije verkeer brengen of in verbruik stellen in het douanegebied van de Gemeenschap - Aanbrengen onder een verkeerde benaming en verkeerde goederentarijfcodes - Goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein - Aanbieding bij de douane in afzonderlijke verpakkingen - Prejudiciële vraagstelling aan het Hof van Justitie

De bepalingen in het douane- en accijnsrecht die de rechter opdragen aan de veroordeelde een hoofdelijke geldboete op te leggen miskennen het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijke karakter van de straf, zoals afgeleid uit artikel 39 Strafwetboek (1). (1) GwH 7 november 2013, nr. 148/2013, BS 13 maart 2014; Cass. 22 april 2014, AR P.13.1670.N, AC 2014, nr. 291.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Veroordelingen tot een geldboete - Hoofdelijkheid - Wettigheid

HOOFDELIJKHEID - Strafvordering - Douane en accijnzen - Hoofdelijke veroordeling tot een geldboete - Wettigheid

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

DOUANES ET ACCISES - Déclaration de mise en libre pratique ou de mise à la consommation sur le territoire douanier de la Communauté - Présentation sous une fausse dénomination et classement tarifaire des marchandises erroné - Marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail - Présentation à la douane en emballages individuels - Question préjudicielle posée à la Cour de Justice

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Douanes et accises - Déclaration de mise en libre pratique ou de mise à la consommation sur le territoire douanier de la Communauté - Présentation sous une fausse dénomination et classement tarifaire des marchandises erroné - Marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail - Présentation à la douane en emballages individuels - Question préjudicielle posée à la Cour de Justice

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Douanes et accises - Déclaration de mise en libre pratique ou de mise à la consommation sur le territoire douanier de la Communauté - Présentation sous une fausse dénomination et classement tarifaire des marchandises erroné - Marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail - Présentation à la douane en emballages individuels - Question préjudicielle posée à la Cour de Justice

Les dispositions du droit des douanes et accises qui ordonnent au juge d'infliger au condamné une amende solidaire violent le principe général du droit de la personnalité des peines, tel qu'il se déduit de l'article 39 du Code pénal (1). (1) C. const. 7 novembre 2013, n° 148/2013, M.B. 13 mars 2014; Cass. 22 avril 2014, RG P.13.1670.N, Pas. 2014, n° 291.

DOUANES ET ACCISES - Condamnations à une amende - Solidarité - Légalité

SOLIDARITE - Matière répressive - Douanes et accises - Condamnation solidaire à une amende - Légalité

Uit de arresten Molenbergnatie, C-201/04, van 23 februari 2006, Distillerie Smeets Hasselt, C-126/08, van 16 juli 2009, Direct Parcel Distribution Belgium, C-264/08, van 28 januari 2010 en KGH Belgium, C-351/11, van 8 november 2012, alsmede de beschikking Gerlach & C°, C-477/07, van 9 juli 2008, van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgt dat niet is vereist dat de bevoegde regelgever van de lidstaten uitdrukkelijk en specifiek zou bepalen welke de op de boeking in de zin van de artikelen 217.1, 217.2 en 221.1 CDW toepasselijke voorschriften zijn; wetsbepalingen, reglementaire bepalingen of administratieve praktijken welke als gevolg hebben dat het exacte bedrag aan rechten bij invoer of bij uitvoer dat voortvloeit uit een douaneschuld door de bevoegde douaneautoriteiten in de boekhouding wordt geregistreerd of op iedere andere drager die als zodanig dienst doet, zodat met name de boeking van de betrokken bedragen met zekerheid kan worden vastgesteld, volstaan, ook als die niet specifiek met dat doel werden uitgevaardigd; de omstandigheid dat artikel 3 AWDA voor de regels van de boeking verwijst naar de verordeningen van de Europese Unie en de artikelen 267 en 268 AWDA dateren van vóór de invoering van de communautaire bepalingen inzake de boeking doet daaraan niets af en de verwijzing door artikel 3 AWDA naar de verordeningen van de Europese Unie kan niet worden beschouwd als een impliciete opheffing van de artikelen 267 en 268 AWDA als bepalingen die nadere voorschriften bevatten met betrekking tot het boeken van de douaneschuld (1). (1) Cass. 15 mei 2012, AR P.11.0679.F, AC 2012, nr. 303; Cass. 26 februari. 2014, AR P.13.1744.F, AC 2014, nr. 154.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 217 CDW - Douaneschuld - Boeking - Wijze - Vereisten

Il résulte des arrêts Molenbergnatie, C-201/04, du 23 février 2006, Distillerie Smeets Hasselt, C-126/08, du 16 juillet 2009, Direct Parcel Distribution Belgium, C-264/08, du 28 janvier 2010 et KGH Belgium, C-351/11, du 8 novembre 2012, ainsi que de l'ordonnance Gerlach & C°, C-477/07, du 9 juillet 2008, de la Cour de justice de l'Union européenne qu'il n'est pas requis que le législateur des États membres détermine de manière expresse et spécifique quelles sont les règles applicables à la prise en compte au sens des articles 217.1, 217.2 et 221.1 du Code des douanes communautaire; des dispositions législatives, des dispositions réglementaires ou des pratiques administratives qui ont pour conséquence que le montant exact des droits à l'importation ou des droits à l'exportation qui résulte d'une dette douanière est inscrit par les autorités douanières compétentes dans les registres comptables ou sur tout autre support qui en tient lieu, de sorte que, la prise en compte des montants concernés puisse être établie avec certitude, suffisent, même si elles n'ont pas été spécifiquement édictées à cette fin; la circonstance que, pour les règles de la prise en compte, l'article 3 de la loi générale sur les douanes et accises renvoie aux règlements de l'Union européenne et les articles 267 et 268 de ladite loi sont antérieurs à l'introduction des dispositions communautaires relatives à la prise en compte n'y change rien et le renvoi de l'article 3 de la loi générale sur les douanes et accises aux règlements de l'Union européenne ne peut être considéré comme une abrogation implicite des articles 267 et 268 de la loi générale sur les douanes et accises au titre de dispositions contenant des modalités pratiques concernant la prise en compte de la dette douanière (1). (1) Cass. 15 mai 2012, RG P.11.0679.N, Pas. 2012, n° 303; Cass. 26 février 2014, RG P.13.1744.F, Pas. 2014, n° 154.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 217 du Code des douanes communautaire - Dette douanière - Prise en compte - Modalités - Conditions

Uit het arrest C-499/14 van 10 maart 2016 van het Hof van Justitie blijkt dat de Regel 3, b) van de algemene regels voor de interpretatie van de gecombineerde nomenclatuur die is opgenomen in bijlage I bij verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad van 23 juli 1987 met betrekking tot de tarief- en statistiekomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief, in de versie van verordening (EG) nr. 1214/2007 van de Commissie van 20 september 2007, aldus moet worden uitgelegd dat goederen als die welke in het hoofdgeding aan de orde zijn, die in afzonderlijke verpakkingen ter inkleding worden aangeboden en pas daarna samen worden verpakt, niettemin kunnen worden aangemerkt als “goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein” in de zin van deze regel, en bijgevolg onder een en dezelfde tariefpost kunnen vallen, wanneer - rekening houdend met andere objectieve factoren - vaststaat dat deze goederen bij elkaar horen en bestemd zijn om in de kleinhandel als één geheel te worden verkocht; volgens het Hof van Justitie staat het aan de nationale rechter om dit na te gaan (1) (2) (3). (1) HvJ C-499/14, VAD bvba en Johannes van Aert t./ België, www.curia.eu. (2) Cass. 4 november 2014, AR P.13.1652.N, AC 2014, nr. 660 met concl. van plv. advocaat-generaal. DE SWAEF. (3) In casu hadden de “in het hoofdgeding aan de orde zijnde goederen” betrekking op dvd-spelers, tuners en displaycombinaties, enerzijds, en afzonderlijk verpakte luidsprekers, anderzijds.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Gemeenschappelijk douanetarief - Aangifte tot het in het vrije verkeer brengen of in verbruik stellen in het douanegebied van de Gemeenschap - Aanbrengen onder een verkeerde benaming en verkeerde goederentarijfcodes - Goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein - Aanbieding bij de douane in afzonderlijke verpakkingen - Verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad van 23 juli 1987 - Artikel 3, b Bijlage I - Tarief- en statistiekomenclatuur - Hof van Justitie - Uitlegging

EUROPESE UNIE - Allerlei - Douane en accijnzen - Gemeenschappelijk douanetarief - Aangifte tot het in het vrije verkeer brengen of in verbruik stellen in het douanegebied van de Gemeenschap - Aanbrengen onder een verkeerde benaming en verkeerde goederentarijfcodes - Goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein - Aanbieding bij de douane in afzonderlijke verpakkingen - Verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad van 23 juli 1987 - Artikel 3, b Bijlage I - Tarief- en statistiekomenclatuur - Hof van Justitie - Uitlegging

Il ressort de l'arrêt C-499/14 rendu le 10 mars 2016 par la Cour de justice que la règle 3, sous b), des règles générales interprétatives de la nomenclature combinée, figurant à l'annexe I du règlement (CEE) n° 2658/87 du Conseil du 23 juillet 1987 relatif à la nomenclature tarifaire et statistique et au tarif douanier commun, dans la version du règlement (CE) n° 1214/2007 de la Commission du 20 septembre 2007 doit être interprétée en ce sens que des marchandises, telles que celles en cause au principal, qui sont présentées au dédouanement dans des emballages séparés et ne sont emballées ensemble qu'après cette opération, peuvent néanmoins être considérées comme des “marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail”, au sens de cette règle, et, dès lors, relever d'une seule et même position tarifaire, lorsqu'il est établi, eu égard à d'autres facteurs objectifs, que ces marchandises forment un tout et sont destinées à être présentées en tant que tel dans le commerce de détail; selon la Cour de justice, c'est à la juridiction nationale qu'il appartient d'apprécier ce point (1) (2) (3). (1) C.J.U.E. C-499/14, VAD BVBA et Johannes van Aert c./ Belgique, www.curia.eu. (2) Cass. 4 novembre 2014, RG P.13.1652.N, Pas. 2014, n° 660 avec concl. De M. DE SWAEF, avocat général suppléant. (3) En l'espèce, “les marchandises en cause au principal” concernaient des lecteurs dvd, des tuners et des combinaison display, d'une part, et des haut-parleurs emballés séparément, d'autre part.

DOUANES ET ACCISES - Tarif douanier commun - Déclaration de mise en libre pratique ou de mise à la consommation sur le territoire douanier de la Communauté - Présentation sous une fausse dénomination et classement tarifaire des marchandises erroné - Marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail - Présentation à la douane en emballages individuels - Règlement (CEE) n° 2658/87 du Conseil du 23 juillet 1987 - Article 3, b Annexe I - Nomenclature tarifaire et statistique - Cour de justice - Interprétation

UNION EUROPEENNE - Divers - Douanes et accises - Tarif douanier commun - Déclaration de mise en libre pratique ou de mise à la consommation sur le territoire douanier de la Communauté - Présentation sous une fausse dénomination et classement tarifaire des marchandises erroné - Marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail - Présentation à la douane en emballages individuels - Règlement (CEE) n° 2658/87 du Conseil du 23 juillet 1987 - Article 3, b Annexe I - Nomenclature tarifaire et statistique - Cour de justice - Interprétation

Wanneer de vraag rijst of goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein die in afzonderlijke verpakkingen bij de douane worden aangeboden omdat dit gerechtvaardigd is, maar waarvan duidelijk is dat ze bij elkaar horen en ze bestemd zijn om in de kleinhandel als een geheel te worden aangeboden, te beschouwen zijn als goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein als bedoeld door de regel 3 b) van de algemene regels voor de interpretatie van de gecombineerde nomenclatuur, ook als die goederen na de aangifte en met het oog op aanbidding in de kleinhandel gezamenlijk worden verpakt en de uitlegging van de regel 3 b) van de algemene regels voor de interpretatie van de gecombineerde nomenclatuur, waarvoor het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is, noodzakelijk is voor de te wijzen beslissing, is er grond om overeenkomstig artikel 267.3 VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag te stellen (1). (1) Zie concl. OM.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Aangifte tot het in het vrije verkeer brengen of in verbruik stellen in het douanegebied van de Gemeenschap - Aanbrengen onder een verkeerde benaming en verkeerde goederentarijfcodes - Goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein - Aanbidding bij de douane in afzonderlijke verpakkingen - Prejudiciële vraagstelling aan het Hof van Justitie

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Douane en accijnzen - Aangifte tot het in het vrije verkeer brengen of in verbruik stellen in het douanegebied van de Gemeenschap - Aanbrengen onder een verkeerde benaming en verkeerde goederentarijfcodes - Goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein - Aanbidding bij de douane in afzonderlijke verpakkingen - Prejudiciële vraagstelling aan het Hof van Justitie

PREJUDICIEEL GESCHIL - Douane en accijnzen - Aangifte tot het in het vrije verkeer brengen of in verbruik stellen in het douanegebied van de Gemeenschap - Aanbrengen onder een verkeerde benaming en verkeerde goederentarijfcodes - Goederen in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein - Aanbidding bij de douane in afzonderlijke verpakkingen - Prejudiciële vraagstelling aan het Hof van Justitie

Lorsque la question soulevée qui tend à savoir s'il faut considérer des marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail présentées au contrôle douanier en emballages individuels dès lors que cela se justifie, mais dont il apparaît clairement qu'elles forment un tout et sont destinées à être présentées dans leur ensemble au commerce au détail, comme des marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail, telles que visées par la règle 3 b) des règles générales pour l'interprétation de la nomenclature combinée, même si ces marchandises sont emballées ensemble après la présentation et en vue de leur vente au détail et que l'interprétation de la règle 3 b) des règles générales pour l'interprétation de la nomenclature combinée, qui est de la compétence de la Cour de Justice de l'Union européenne, est nécessaire pour rendre la décision en l'espèce, il y a lieu de poser une question préjudicielle à la Cour de Justice de l'Union européenne, conformément à l'article 267.3 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

DOUANES ET ACCISES - Déclaration de mise en libre pratique ou de mise à la consommation sur le territoire douanier de la Communauté - Présentation sous une fausse dénomination et classement tarifaire des marchandises erroné - Marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail - Présentation à la douane en emballages individuels - Question préjudicielle posée à la Cour de Justice

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Douanes et accises - Déclaration de mise en libre pratique ou de mise à la consommation sur le territoire douanier de la Communauté - Présentation sous une fausse dénomination et classement tarifaire des marchandises erroné - Marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail - Présentation à la douane en emballages individuels - Question préjudicielle posée à la Cour de Justice

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Douanes et accises - Déclaration de mise en libre pratique ou de mise à la consommation sur le territoire douanier de la Communauté - Présentation sous une fausse dénomination et classement tarifaire des marchandises erroné - Marchandises présentées en assortiments conditionnés pour la vente au détail - Présentation à la douane en emballages individuels - Question préjudicielle posée à la Cour de Justice

Het bedrieglijk opzet, zoals bepaald in artikel 492bis Strafwetboek, bestaat erin doeleinden na te streven die vreemd zijn aan de belangen van de rechtspersoon en sluit niet uit dat de door de dader gestelde gedragingen behoorden tot zijn bevoegdheden als bestuurder van de vennootschap, zoals de betaling van een opeisbare schuldvordering; het is de aanwezigheid van het bedrieglijk opzet die het onderscheid uitmaakt tussen wat een gewone handelsverrichting is en een strafrechtelijk sanctioneerbare verrichting (1). (1) Zie Parl.St. Senaat 1996-97, nr. 1-499/18, 6; A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Mechelen, Kluwer, 2005, 293, nr. 405; A. DE NAUW, "Misbruik van de goederen of van het krediet van de rechtspersoon", RW 1997-98, (521) 527, nr. 21; I. DELBROUCK, "Misbruik van vennootschapsgoederen", Postal Memorialis, M 86/7; L. DEMEYERE en J. EGGER, "Misbruik van vennootschapsgoederen", in X (ed.), De NV in de praktijk, Antwerpen, Kluwer, 2004, I.12.2-24; S. LOSSY, "Misbruik van vennootschapsgoederen", Comm.Strafr., ed. 2014, 18, nr. 22.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrifven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Misbruik van vennootschapsgoederen - Bedrieglijk opzet

Uit artikel 4, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter de burgerlijke belangen slechts kan aanhouden wanneer de zaak wat die belangen betreft niet in staat van wijzen is; bij het aanhouden van de burgerlijke belangen moet de rechter noch de mogelijke schade, noch de personen die deze schade mogelijk hebben ondergaan aanduiden (1). (1) Zie Parl. St. Kamer 1993-94, nr. 1480/3, 26; J. DE CODT, "Le règlement des intérêts civils par la juridiction pénale après la loi du 13 avril 2005", JT 2006, (349) 350; O. MICHIELS, "La réserve d'office des intérêts civils par le juge pénal et la mise en état des causes", JT 2005, (685) 688; A. SMETRYNS, "Het ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen door de strafrechter en de procedure tot het regelen van conclusietermijnen en het bepalen van een rechtsdag", NC 2006, (295) 297, nr. 5.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Aanhouden van burgerlijke belangen

L'intention frauduleuse, telle que prévue à l'article 492bis du Code pénal, consiste à agir à des fins qui sont contraires aux intérêts de la personne morale et n'exclut pas que les actes posés par l'auteur relèvent de ses compétences en tant qu'administrateur de la société, tel le paiement d'une créance exigible; c'est l'intention frauduleuse qui fait la distinction entre un acte commercial ordinaire et un acte pénalement répréhensible (1). (1) Voir Doc. parl. Sénat 1996-97, n° 1-499/18, 6; A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Malines, Kluwer, 2005, 293; n° 405; A. DE NAUW, « Misbruik van de goederen of van het krediet van de rechtspersoon », R.W. 1997-98, (521) 527, n° 21; I. DELBROUCK, « Misbruik van vennootschapsgoederen », Postal Memorialis, M 86/7; L. DEMEYERE et J. EGGER, « Misbruik van vennootschapsgoederen », dans X (éd.), De NV in de praktijk, Anvers, Kluwer, 2004, I.12.2-24; S. LOSSY, « Misbruik van vennootschapsgoederen », Comm.Strafr., éd. 2014, 18, n° 22.

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Abus de biens sociaux - Intention frauduleuse

Il résulte de l'article 4, alinéa 2, de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale que le juge ne peut réserver les intérêts civils que lorsque la cause n'est pas en état d'être jugée quant à ces intérêts; pour réserver les intérêts civils, le juge ne doit indiquer ni le dommage éventuel, ni les personnes qui l'auraient subi (1). (1) Voir Doc. parl. Chambre 1993-94, n° 1480/3, 26; J. DE CODT, « Le règlement des intérêts civils par la juridiction pénale après la loi du 13 avril 2005 », J.T. 2006, (349) 350; O. MICHIELS, « La réserve d'office des intérêts civils par le juge pénal et la mise en état des causes », J.T. 2005, (685) 688; A. SMETRYNS, « Het ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen door de strafrechter en de procedure tot het regelen van de conclusietermijnen en het bepalen van een rechtsdag », N.C. 2006, (295) 297, n° 5.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile - Réserve des intérêts civils

De rechter steunt in strafzaken zijn overtuiging op alle gegevens die hem in een zaak worden voorgelegd en aan de tegenspraak van de partijen zijn onderworpen, ook al komen deze stukken uit een ander dossier (1). (1) Cass. 2 juni 1975, AC 1975, 1039; L. HUYBRECHTS, "Het gebruik in het strafproces van een ander strafdossier", in Om deze redenen, Liber Amicorum Armand Vandeplas, 296.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Gegevens waarop de rechter zijn overtuiging steunt - Stukken afkomstig uit een ander strafdossier - Draagwijdte

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Gegevens waarop de rechter zijn overtuiging steunt - Stukken afkomstig uit een ander strafdossier - Draagwijdte

De vonnisrechter kan strafdossiers slechts voegen in de mate dat ze bij hem aanhangig zijn.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Voeging van strafdossiers

En matière répressive, le juge fonde sa conviction sur tous les éléments qui lui ont été présentés et qui ont été soumis à la contradiction des parties, même si ces pièces proviennent d'un autre dossier (1). (1) Cass. 2 juin 1975, Pas. 1975, 939; L. HUYBRECHTS, « Het gebruik in het strafproces van een ander strafdossier », in Om deze redenen, Liber Amicorum Armand Vandeplas, 296.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Eléments sur lesquels le juge fonde sa conviction - Pièces provenant d'un autre dossier répressif - Portée

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Eléments sur lesquels le juge fonde sa conviction - Pièces provenant d'un autre dossier répressif - Portée

Le juge du fond ne peut joindre des dossiers répressifs que dans la mesure où il en est saisi.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Jonction de dossiers répressifs

P.14.0696.N

16 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160216.1](#)

AC nr. ...

Uit de omstandigheid dat een voertuig ten onrechte werd ingeschreven als een "landbouw- of bosbouwtrekker" in de zin van artikel 1, § 2.16, KB Technische Eisen Auto's volgt niet dat dit voertuig, voor zover het voldoet aan de omschrijving van een "voertuig voor traag vervoer" in de zin van artikel 1, § 2.15.1 KB Technische Eisen Auto's, niet zou kunnen genieten van de vrijstelling van periodieke keuring waarin de artikelen 23sexies, §1, 5° en 23ter, § 1, 7°, KB Technische Eisen Auto's voorzien (1). (1) Cass. 26 mei 2015, AR P.14.0354.N, arrest niet gepubliceerd; zie Cass. 6 januari 2015, AR P.14.0311.N, AC 2015, nr. 6.

WEGVERKEER - Inschrijving van voertuigen - Koninklijk Besluit houdende algemeen reglement technische eisen auto's en aanhangwagens - Voertuig ten onrechte ingeschreven als landbouw- of bosbouwtrekker - Draagwijdte

Il ne résulte pas de la circonstance qu'un véhicule a été, à tort, immatriculé en tant que "tracteur agricole ou forestier" au sens de l'article 1er, § 2.16, de l'arrêté royal du 15 mars 1968 portant règlement général sur les conditions techniques auxquelles doivent répondre les véhicules automobiles et leurs remorques, leurs éléments ainsi que les accessoires de sécurité, que ce véhicule, en tant qu'il répond à la description d'un "véhicule lent" au sens de l'article 1er, § 2.15, dudit arrêté royal du 15 mars 1968, ne pourrait bénéficier de l'exemption du contrôle périodique prévu aux articles 23sexies, § 1er, 5°, et 23ter, § 1er, 7°, de ce même arrêté royal (1). (1) Cass. 26 mai 2015, RG P.14.0354.N, inédit; voir. Cass. 6 janvier 2015, RG P.14.0311.N, Pas. 2015, n° 6.

ROULAGE - Immatriculation des véhicules - Arrêté royal portant règlement général sur les conditions techniques auxquelles doivent répondre les véhicules automobiles et leur - Véhicule immatriculé à tort en tant que tracteur agricole ou forestier - Portée

P.14.0730.F

5 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 726

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

VERZET - Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

OPPOSITION - Matière répressive - Décision rendue sur l'action publique - Condamnation par défaut - Opposition - Forme - Opposant détenu dans le Royaume - Opposition par déclaration faite au directeur de l'établissement pénitentiaire - Condition - Opposant n'étant pas détenteur de la somme nécessaire pour couvrir les frais de l'acte d'huissier de justice - Compatibilité avec les articles 10 et 11 de la Constitution

P. 257/637

Artikel 2 koninklijk besluit nr. 236 van 20 januari 1936 schendt de artikelen 10 en 11 Grondwet in zoverre het de ontvankelijkheid van het verzet van een bij verstek veroordeelde beklaagde die in een strafinrichting verblijft en die verzet doet door middel van een verklaring aan de directeur van die inrichting of aan zijn gemachtigde, afhankelijk stelt van de voorwaarde dat hij het vereiste bedrag om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken niet in zijn bezit heeft (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

VERZET - Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet

L'article 2 de l'arrêté royal n° 236 du 20 janvier 1936 viole les articles 10 et 11 de la Constitution en ce qu'il subordonne la recevabilité de l'opposition d'un prévenu condamné par défaut, détenu dans un établissement pénitentiaire, faite par déclaration au directeur de cet établissement ou à son délégué, à la condition qu'il ne soit pas détenteur de la somme nécessaire pour couvrir les frais de l'acte d'huissier (1). (1) Voir les concl. du MP.

OPPOSITION - Matière répressive - Décision rendue sur l'action publique - Condamnation par défaut - Opposition - Forme - Opposant détenu dans le Royaume - Opposition par déclaration faite au directeur de l'établissement pénitentiaire - Condition - Opposant n'étant pas détenteur de la somme nécessaire pour couvrir les frais de l'acte d'huissier de justice - Compatibilité avec les articles 10 et 11 de la Constitution

P.14.0743.N

12 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160112.4](#)

AC nr. ...

Wanneer de eiser aanvoert dat het bestreden vonnis, dat hem niet veroordeelt wegens een inbreuk op artikel 36 Wegverkeerswet, de eiser ten onrechte voorgoed vervallen verklaart van het recht tot sturen omdat noch uit de vaststellingen van het bestreden vonnis, noch uit het strafregister van de eiser blijkt dat hij binnen een termijn van drie jaar voorafgaand aan het feit waarvoor het hem veroordeelt een veroordeling opliep wegens één van de overtredingen bedoeld in artikel 38, § 1, eerste lid, 1° tot 5°, Wegverkeerswet, vermag het Hof acht te slaan op het strafregister (1). (1) Zie: Cass. 14 april 2015, AR P.13.1108.N, AC 2015, nr. 247.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Straftoemeting - Wegverkeerswet - Vervallenverklaring van het recht tot sturen voorgoed - Beslissing door de eiser bekritiseerd - Gerechtig verleden - Vaststelling

STRAF - Allerlei - Straftoemeting - Wegverkeerswet - Vervallenverklaring van het recht tot sturen voorgoed - Beslissing door de eiser bekritiseerd - Gerechtig verleden - Vaststelling - Bevoegdheid van het Hof

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 38 - Vervallenverklaring van het recht tot sturen voorgoed - Beslissing door de eiser bekritiseerd - Gerechtig verleden - Vaststelling - Bevoegdheid van het Hof

Lorsque le demandeur invoque que le jugement attaqué qui ne le condamne pas du chef d'infraction à l'article 36 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, prononce, à tort, à son encontre la déchéance du droit de conduire à titre définitif, parce qu'il ne ressort ni des constatations du jugement attaqué, ni du casier judiciaire du demandeur, qu'il a encouru, dans les trois ans précédant le fait pour lequel il le condamne, une condamnation du chef d'une des infractions visées à l'article 38, § 1er, alinéa 1er, 1° à 5°, de la loi du 16 mars 1968, la Cour peut avoir égard au casier judiciaire (1). (1) Voir: Cass. 14 avril 2015, RG P.13.1108.N, Pas. 2015, n° 247.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Matière répressive - Taux de la peine - Loi sur la circulation routière - Déclaration de déchéance du droit de conduire à titre définitif - Décision critiquée par le demandeur - Antécédents judiciaires - Constatation

PEINE - Divers - Taux de la peine - Loi sur la circulation routière - Déclaration de déchéance du droit de conduire à titre définitif - Décision critiquée par le demandeur - Antécédents judiciaires - Constatation - Compétence de la Cour

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 38 - Déclaration de déchéance du droit de conduire à titre définitif - Décision critiquée par le demandeur - Antécédents judiciaires - Constatation - Compétence de la Cour

P.14.0777.N

9 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160209.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Vereisten - Feitelijke overhandiging van goederen, gelden, koopwaren, biljetten of geschriften - Toepassing

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Moreel bestanddeel van het misdrijf - Opzet van de dader

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Misbruik van vertrouwen - Opzet van de dader

Het morele bestanddeel van het misdrijf misbruik van vertrouwen bestaat in het opzet van de dader om zich de hem toevertrouwde zaak toe te eigenen of ze aan de eigenaar te ontnemen en er aldus als eigenaar over te beschikken (1). (1) Zie concl. OM.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Moreel bestanddeel van het misdrijf - Opzet van de dader

- Art. 491 Strafwetboek

Het morele bestanddeel van het misdrijf misbruik van vertrouwen bestaat in het opzet van de dader om zich de hem toevertrouwde zaak toe te eigenen of ze aan de eigenaar te ontnemen en er aldus als eigenaar over te beschikken (1). (1) Zie concl. OM.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Misbruik van vertrouwen - Opzet van de dader

- Art. 491 Strafwetboek

Voor het bestaan van misbruik van vertrouwen is niet vereist dat de overhandiging van de bedoelde goederen, gelden, koopwaren, biljetten of geschriften, feitelijk heeft plaatsgegrepen; het is voldoende dat degene die misbruik van vertrouwen pleegt, de door hem verduisterde of verspilde goederen afwendt van het doel waarvoor hij ze ter zijner beschikking had, zoals onder meer door als bestuurder van een vennootschap betalingen uit te voeren aan een andere vennootschap op grond van een overeenkomst tussen beide vennootschappen die niet werd gesloten ten behoeve van de eerste vennootschap (1). (1) Zie concl. OM.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Vereisten - Feitelijke overhandiging van goederen, gelden, koopwaren, biljetten of geschriften - Toepassing

ABUS DE CONFIANCE - Conditions - Remise de fait d'effets, deniers, marchandises, billets, quittances ou écrits - Application

ABUS DE CONFIANCE - Élément moral de l'infraction - Intention de l'auteur

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Élément moral - Abus de confiance - Intention de l'auteur

L'élément moral de l'infraction d'abus de confiance réside dans l'intention de l'auteur de s'approprier la chose qui lui est confiée ou d'en priver le propriétaire et ainsi en disposer en cette qualité (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

ABUS DE CONFIANCE - Élément moral de l'infraction - Intention de l'auteur

- Art. 491 Code pénal

L'élément moral de l'infraction d'abus de confiance réside dans l'intention de l'auteur de s'approprier la chose qui lui est confiée ou d'en priver le propriétaire et ainsi en disposer en cette qualité (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Élément moral - Abus de confiance - Intention de l'auteur

- Art. 491 Code pénal

L'abus de confiance ne requiert pas que la remise des effets, deniers, marchandises, billets, quittances ou écrits visés ait eu lieu en fait; il suffit que celui qui commet l'abus de confiance détourne les biens qu'il a détournés ou dissipés de l'objectif pour lequel il les avait à sa disposition, comme notamment en effectuant des paiements en tant qu'administrateur d'une société à une autre société sur la base d'un accord entre ces deux sociétés n'ayant pas été conclu au profit de la première société (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

ABUS DE CONFIANCE - Conditions - Remise de fait d'effets, deniers, marchandises, billets, quittances ou écrits - Application

Er bestaat tegenstrijdigheid in de motivering als bedoeld bij artikel 149 Grondwet en artikel 1138, 4°, Gerechtelijk Wetboek wanneer er een tegenstrijdigheid bestaat tussen de redenen van de beslissing onderling of tussen de redenen en het dictum; dit is niet het geval wanneer de tegenstrijdigheid bestaat tussen de redenen van de beslissing en de gegevens van het strafdossier.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Tegenstrijdigheid in de motivering - Begrip

Het arrest dat de telastlegging van valsheid en gebruik van valse stukken bewezen verklaart in de bewoordingen van de wet, stelt aldus vast dat alle constitutieve bestanddelen van het misdrijf zijn verenigd en, bijgevolg, dat de valsheid, voorwerp van die telastlegging, een beschermd geschrift betreft; bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie hoeft het arrest die beslissing niet nader te motiveren (1). (1) Zie over de factuur als beschermd geschrift: Cass. 5 mei 2004, AR P.04.0063.F (onuitgegeven); Cass. 5 december 2000, AR P.99.0245.N, AC 2000, nr. 671;; Cass. 5 februari 1997, AR P.96.0927.F, AC 1997, nr. 64; Cass. 19 september 1995, AR P. 94.0377.N, AC 1995, nr.388; Cass. 25 oktober 1988, AR nr. 2183, AC 1988-89, nr. 112; T. BYL, "De factuur in het strafrecht", in G. BALLON en I. SAMOY (eds.), De factuur en verwante documenten, Brugge, Vandebroele, 2009, (255) 263, nr. 348-349; E. DIRIX en G.L. BALLON, Factuur, in APR, Mechelen, Kluwer, 2012, 369, nr. 718-719; S. VAN DYCK, Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Antwerpen, Intersentia, 2007, 296-297, nr. 166; L. DELBROUCK, "Hoe vals kan een factuur zijn" (noot onder Cass. 14 december 2010), RABG 2011, (590) 590, nr. 3.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Valsheid en gebruik van valse stukken - Vereniging van alle constitutieve bestanddelen - Draagwijdte - Beschermd geschrift

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Vereniging van alle constitutieve bestanddelen - Draagwijdte - Beschermd geschrift

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

Il y a contradiction dans la motivation telle que visée aux articles 149 de la Constitution et 1138, 4°, du Code judiciaire, lorsqu'il existe une contradiction entre les motifs de la décision ou entre les motifs et le dispositif; tel n'est pas le cas lorsque la contradiction existe entre le motif de la décision et les éléments du dossier répressif.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Contradiction dans la motivation - Notion

L'arrêt qui déclare établie la prévention de faux et usage de faux dans les termes de la loi, constate ainsi que tous les éléments constitutifs de l'infraction sont réunis et, par conséquent, que le faux, objet de cette prévention, porte sur un écrit protégé; à défaut de conclusions en ce sens, l'arrêt ne doit pas motiver plus avant cette décision (1). (1) Voir quant à la facture en tant qu'écrit protégé: Cass. 25 octobre 1988, RG 2183, Pas. 1989, n° 112; Cass. 19 septembre 1995, RG P.94.0377.N, Pas. 1995, n° 388; Cass. 5 février 1997, RG P.96.0927.F, Pas. 1997, n° 64; Cass. 5 décembre 2000, RG P.99.0245.N, Pas. 2000, n° 671; Cass. 5 mai 2004, RG P.04.0063.F (non publié); T. BYL, "De factuur in het strafrecht", dans G. BALLON et I. SAMOY (éd.), De factuur en verwante documenten, Bruges, Vandebroele, 2009, (255) 263, n° 348-349; E. DIRIX et G.L. BALLON, Factuur, dans APR, Malines, Kluwer, 2012, 369, n° 718-719; S. VAN DYCK, Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Anvers, Intersentia, 2007, 296-297, n° 166; L. DELBROUCK, "Hoe vals kan een factuur zijn" (note sous Cass. 14 décembre 2010), R.A.B.G. 2011, (590) 590, n° 3.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Faux et usage de faux - Réunion de tous les éléments constitutifs - Portée - Ecrit protégé

- Art. 196 et 197 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Réunion de tous les éléments constitutifs - Portée - Ecrit protégé

- Art. 196 et 197 Code pénal

Artikel 5, tweede lid, tweede zin, Strafwetboek is van toepassing zowel op opzettelijke als op onachtzaamheidsmisdrijven; wetens en willens handelen betekent dat de dader bewust en zonder dwang handelt en vereist niet dat de dader te kwader trouw of bedrieglijk handelt (1). (1) Zie Cass. 4 februari 2014, AR P.12.1757.N, AC 2014, nr. 91.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Verantwoordelijke rechtspersoon wegens het optreden van de geïdentificeerde natuurlijke persoon - Wetens en willens handelen

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Veroordeling met verantwoordelijke rechtspersoon - Wetens en willens handelen - Opzettelijke en onachtzaamheidsmisdrijven - Toepasselijkheid

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Veroordeling met verantwoordelijke rechtspersoon - Wetens en willens handelen

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Verantwoordelijke rechtspersoon wegens het optreden van de geïdentificeerde natuurlijke persoon - Wetens en willens handelen - Opzettelijke en onachtzaamheidsmisdrijven - Toepasselijkheid

Uit artikel 5, tweede lid, Strafwetboek volgt dat indien de natuurlijke persoon de fout wetens en willens heeft gepleegd zoals bedoeld bij die bepaling, de daarin bepaalde strafuitsluitende verschoningsgrond niet van toepassing is, zodat de problematiek van de zwaarste fout niet aan de orde is (1). (1) Cass. 8 april 2014, AR P.13.0114.N, AC 2014, nr. 276.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Verantwoordelijke rechtspersoon wegens het optreden van de geïdentificeerde natuurlijke persoon - Strafuitsluitingsgrond - Toepassingsvoorwaarde - Fout wetens en willens gepleegd

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Veroordeling met verantwoordelijke rechtspersoon - Strafuitsluitingsgrond - Toepassingsvoorwaarde - Fout wetens en willens gepleegd

MISDRIJF - Rechtaardiging en verschoning - Verschoning - Verantwoordelijke rechtspersoon wegens het optreden van geïdentificeerde natuurlijke persoon - Strafuitsluitingsgrond - Toepassingsvoorwaarde - Fout wetens en willens gepleegd

L'article 5, alinéa 2, deuxième phrase, du Code pénal s'applique tant aux délits intentionnels qu'aux délits commis par négligence; agir sciemment et volontairement signifie que l'auteur agit consciemment et sans contrainte et ne requiert pas que l'auteur agisse de mauvaise foi ou frauduleusement (1). (1) Voir Cass. 4 février 2014, RG P.12.1757.N, Pas. 2014, n° 91.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Personne morale responsable en raison de l'intervention d'une personne physique identifiée - Agir sciemment et volontairement

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Condamnation avec la personne morale responsable - Agir sciemment et volontairement - Délits commis intentionnellement et par négligence - Applicabilité

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Condamnation avec la personne morale responsable - Agir sciemment et volontairement

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Personne morale responsable en raison de l'intervention d'une personne physique identifiée - Agir sciemment et volontairement - Délits commis intentionnellement et par négligence - Applicabilité

Il résulte de l'article 5, alinéa 2, du Code pénal que, si la personne physique a commis la faute sciemment et volontairement comme cette disposition le prévoit, la cause d'excuse absolutoire qui y est prévue ne saurait s'appliquer, de sorte que la problématique de la faute la plus grave ne se pose pas (1). (1) Cass. 8 avril 2014, RG P.13.0114.N, Pas. 2014, n° 276.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Personne morale responsable en raison de l'intervention d'une personne physique identifiée - Cause d'excuse absolutoire - Condition d'application - Faute commise sciemment et volontairement

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Condamnation avec la personne morale responsable - Cause d'excuse absolutoire - Condition d'application - Faute commise sciemment et volontairement

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Personne morale responsable en raison de l'intervention d'une personne physique identifiée - Cause d'excuse absolutoire - Condition d'application - Faute commise sciemment et volontairement

De veroordeling inzake douane en accijnzen tot betaling van de tegenwaarde van de verbeurdverklarde goederen bij niet-overlegging ervan is geen straf, maar een burgerrechtelijk gevolg van de veroordeling tot verbeurdverklaring (1). (1) Cass. 3 december 1860, Pas. 1860, I, 401; Cass. 4 juni 1917, Pas. 1917, I, 30; Cass. 21 september 1999, AR P.98.1346.N, AC 1999, nr. 474; Cass. 29 april 2003, AR P.02.1459.N- AR P.02.1578.N, AC 2003, nr. 268; Cass. 29 april 2003, AR P.02.1461.N, AC 2003, nr. 269; Cass. 2 september 2003, AR P.01.1494.N, AC 2003, nr. 409; Cass. 31 oktober 2006, AR P.06.0928.N, AC 2006, nr. 531; Cass. 12 februari 2008, AR P.07.1562.N, AC 2008, nr. 105; Cass. 15 februari 2011, AR P.09.1566.N, AC 2011, nr.130 met concl. advocaat-generaal P. DUINSLAEGER; Cass. 29 april 2014, AR P.14.0083.N, NC 2014, 318 en noot P. WAETERINX, 'Juridische "creativiteit" ten dienste van de "kaalpluk" bij accijns- en douane fraude'; zie ook A. DE NAUW, 'Een wettelijke straf zonder wettelijke basis. De veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde van de verbeurd verklaarde goederen bij niet-overlegging ervan in douane en accijnzen', noot onder GwH 1 december 2011, nr. 181/2011, NC 2013, 48-53; Cass. 19 januari 2016, AR P.14.1519.N, AC 2016, nr...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Verbeurdverklaring - Niet-overlegging van de verbeurdverklarde goederen - Veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde - Aard van deze veroordeling

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Douane en accijnzen - Niet-overlegging van de verbeurdverklarde goederen - Veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde - Aard van deze veroordeling

La condamnation prononcée en matière de douanes et accises au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées en cas de non-représentation de celles-ci ne constitue pas une peine, mais un effet civil de la condamnation à la confiscation (1). (1) Cass. 3 décembre 1860 (Bull. et Pas. 1860, I, 401); Cass. 4 juin 1917 (Bull. et Pas. 1917, I, 30); Cass. 21 septembre 1999, RG P.98.1346.N, Pas. 1999, n° 474; Cass. 29 avril 2003, RG P.02.1459.N – RG P.02.1578.N, Pas. 2003, n° 268; Cass. 29 avril 2003, RG P.02.1461.N, Pas. 2003, n° 269; Cass. 2 septembre 2003, RG P.01.1494.N, Pas. 2003, n° 409; Cass. 31 octobre 2006, RG P.06.0928.N, Pas. 2006, n° 531; Cass. 12 février 2008, RG P.07.1562.N, Pas. 2008, n° 105; Cass. 15 février 2011, RG P.09.1566.N, Pas. 2011, n° 130, avec les conclusions de M. l'avocat général P. DUINSLAEGER, publiées à leur date dans AC; Cass. 29 avril 2014, RG P.14.0083.N, N.C. 2014, 318 et la note P. WAETERINX, 'Juridische « creativiteit » ten dienste van de « kaalpluk » bij accijns- et douane fraude'; voir également A. DE NAUW, 'Een wettelijke straf zonder wettelijke basis. De veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde van de verbeurd verklaarde goederen bij niet-overlegging ervan in douane en accijnzen', note sous C. Const. 1er décembre 2011, n° 181/2011, N.C. 2013, 48-53; Cass. 19 janvier 2016, RG P.14.1519.N, Pas. 2016, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Confiscation - Non-représentation des marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Nature de cette condamnation

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Douanes et accises - Non-représentation des marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Nature de cette condamnation

De veroordeling inzake douane en accijnzen tot betaling van de tegenwaarde van de verbeurdverklaarde goederen ingeval van niet-overlegging als burgerrechtelijk gevolg van de strafrechtelijke veroordeling tot verbeurdverklaring, vormt een toepassing van de uit de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek voortvloeiende regel dat elke schuldenaar van een zaak als schadevergoeding de tegenwaarde ervan moet betalen indien hij ze heeft onttrokken aan zijn schuldeiser, of wanneer hij, door zijn toedoen, tekort komt aan de verplichting de zaak te leveren; de strafrechter ontleent de bevoegdheid om te veroordelen tot de betaling van de tegenwaarde van de verbeurdverklaarde goederen bij niet-overlegging ervan aan het voormelde beginsel, waarvan artikel 44 Strafwetboek een toepassing vormt (1). (1) Cass. 15 februari 2011, AR P.09.1566.N, AC 2011, nr.130 met concl. advocaat-generaal P. DUINSLAEGER.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Douane en accijnzen - Verbeurdverklaring - Niet-overlegging van de verbeurdverklaarde goederen - Veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde - Aard van deze veroordeling - Grondslag

DOUANE EN ACCIJNZEN - Verbeurdverklaring - Niet-overlegging van de verbeurdverklaarde goederen - Veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde - Aard van deze veroordeling - Grondslag

La condamnation prononcée en matière de douanes et accises au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées en cas de non-représentation de celles-ci en tant qu'effet civil de la condamnation pénale à la confiscation constitue l'application de la règle émanant des articles 1382 et 1383 du Code civil selon laquelle tout débiteur d'une chose doit en payer la contre-valeur à titre de dommages-intérêts s'il l'a soustraite à son créancier ou lorsqu'il manque, à son instigation, à l'obligation de livrer la chose; le juge pénal tire son pouvoir de condamner au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées en cas de non-représentation de celles-ci du principe précité dont l'article 44 du Code pénal constitue une application (1). (1) Cass. 15 février 2011, RG P.09.1566.N, Pas. 2011, n° 130, avec les concl. de M. l'avocat général P. DUINSLAEGER, publiées à leur date dans AC.

ACTION CIVILE - Douanes et accises - Confiscation - Non-représentation des marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Nature de cette condamnation - Fondement

DOUANES ET ACCISES - Confiscation - Non-représentation des marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Nature de cette condamnation - Fondement

P.14.1182.N

22 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160322.1](#)

AC nr. ...

Overmacht waardoor het verzet dat na het verstrijken van de wettelijke termijn is ingesteld, ontvankelijk is, kan alleen voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de eiser, die deze omstandigheid niet heeft kunnen voorzien noch voorkomen (1). (1) Zie Cass. 3 maart 1981, AC 1981, nr. 388; Cass. 8 november 2006, AR P.06.0488.F, AC 2006, nr. 545.

VERZET - Strafzaken - Ontvankelijkheid - Verstrijken van de wettelijke termijn - Overmacht

La force majeure en raison de laquelle l'opposition formée après l'expiration du délai légal est recevable ne peut résulter que d'une circonstance indépendante de la volonté du demandeur qu'il n'a pu ni prévoir, ni conjurer (1). (1) Voir Cass. 3 mars 1981 (Bull. et Pas., I, 1981, n° 388); Cass. 8 novembre 2006, RG P.06.0488.F, Pas. 2006, n° 545.

OPPOSITION - Matière répressive - Recevabilité - Expiration du délai légal - Force majeure

P.14.1268.N

23 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160223.1](#)

AC nr. ...

Artikel 14, § 1bis, Probatiwewet, dat een in kracht van gewijsde gegane veroordeling tot een effectieve hoofdgevangenisstraf van ten minste één maand en ten hoogste zes maanden veronderstelt wegens een misdrijf gepleegd tijdens de proeftijd, verwijst uitsluitend naar de in paragraaf 2, tweede en derde lid, van de in dit artikel bepaalde procedure; de door artikel 14, § 3, eerste zin, Probatiwewet bepaalde voorwaarde dat de vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden moet worden ingesteld uiterlijk binnen het jaar na het verstrijken van de in artikel 8 Probatiwewet bepaalde termijn, is niet van toepassing op de door artikel 14, § 1bis, Probatiwewet bedoelde herroeping.

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER -
Gewoon uitstel - Herroeping

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER -
Gewoon uitstel - Herroeping

L'article 14, § 1erbis, de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, qui suppose une condamnation à un emprisonnement principal effectif d'un mois au moins et de six mois au plus du chef d'une infraction commise pendant le délai d'épreuve et passée en force de chose jugée, renvoie uniquement à la procédure prévue au § 2, alinéas 2 et 3, de ce même article; la condition prévue à l'article 14, § 3, première phrase, de la loi du 29 juin 1964 selon laquelle l'action en révocation pour inobservation des conditions imposées doit être intentée au plus tard dans l'année qui suit l'expiration du délai visé à l'article 8, n'est pas applicable à la révocation prévue à l'article 14, § 1erbis, de la loi du 29 juin 1964.

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE -
Sursis simple - Révocation

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE -
Sursis simple - Révocation

P.14.1273.N

3 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160503.5](#)

AC nr. ...

Indien het schuldbestanddeel van een misdrijf bestaat in opzet, dit is het wetens en willens aannemen van een strafbare gedraging, vermag de rechter het bestaan van dit opzet af te leiden uit het door de dader gepleegde materiële feit en de vaststelling dat dit feit hem kan worden toegerekend, met dien verstande dat de dader vrijuit gaat wanneer hij rechtvaardiging, schuldonthefing en niet-toerekeningsvatbaarheid enigszins aannemelijk maakt (1). (1) Zie Cass. 8 april 2008, AR P.08.0006.N, AC 2008, nr. 210; Cass. 24 februari 2014, AR S.13.0031.N, AC 2014, nr. 145.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel -
Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Opzet

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel -
Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Opzet - Bestaan

Lorsque l'élément de culpabilité d'une infraction consiste en l'intention, à savoir le fait de prendre sciemment et volontairement part à un agissement punissable, le juge peut déduire l'existence de cette intention du fait matériel commis par l'auteur et de la constatation que ce fait peut lui être imputé, étant entendu que l'auteur est mis hors de cause s'il rend quelque peu plausible la justification, la décharge de culpabilité et la non-imputabilité (1). (1) Voir Cass. 8 avril 2008, RG P.08.0006.N, Pas. 2008, n° 210; Cass. 24 février 2014, RG S.13.0031.N, Pas. 2014, n° 145.

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément
moral. unite d'intention - Élément moral - Intention

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément
moral. unite d'intention - Élément moral - Intention - Existence

P.14.1300.N

8 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160308.2](#)

AC nr. ...

Het afschrift van het proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding van de wet of de reglementen betreffende de politie over het wegverkeer, dat aan de overtreder wordt toegezonden binnen veertien dagen te rekenen van de datum van de vaststelling van het misdrijf, zoals dit is voorgeschreven bij artikel 62, achtste lid, Wegverkeerswet, moet niet door de verbalisant ondertekend zijn; de omstandigheid dat dit afschrift niet ondertekend is zoals het origineel tast de bijzondere bewijswaarde van het proces-verbaal niet aan en belet niet dat de overtreder zijn verdediging kan voeren, noch dat zijn proces eerlijk verloopt (1). (1) Cass. 21 juni 1978, AC 1978, 1228 (toen nog een termijn van 8 dagen voor toezending van het afschrift).

BEWIJS - Strafzaken - Geschriften - Bewijswaarde - Wegverkeerswet - Afschrift van het proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding - Geen verplichting tot ondertekening

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Bewijs in strafzaken - Geschriften - Bewijswaarde - Wegverkeerswet - Afschrift van het proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding - Geen verplichting tot ondertekening

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Bewijs in strafzaken - Geschriften - Bewijswaarde - Wegverkeerswet - Afschrift van het proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding - Geen verplichting tot ondertekening

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 62 - Afschrift van het proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding - Geen verplichting tot ondertekening

La copie du procès-verbal constatant une infraction à la loi ou aux règlements sur la police de la circulation routière, adressée au contrevenant dans les quatorze jours à compter de la date de la constatation de l'infraction, ainsi que le prescrit l'article 62, alinéa 2, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière ne doit pas être signée par le verbalisateur; la circonstance que cette copie n'est pas signée comme l'original n'entache pas la valeur probante particulière du procès-verbal, ni n'empêche que le contrevenant puisse assurer sa défense ou que son procès se déroule équitablement (1). (1) Cass. 21 juin 1978 (Bull. et Pas. 1978, I, 1195) (alors encore un délai de huit jours pour l'envoi de la copie).

PREUVE - Matière répressive - Preuve littérale - Valeur probante - Loi relative à la police de la circulation routière - Copie du procès-verbal constatant une infraction - Pas d'obligation de signature

DROITS DE LA DÉFENSE - Matière répressive - Preuve en matière répressive - Preuve littérale - Valeur probante - Loi relative à la police de la circulation routière - Copie du procès-verbal constatant une infraction - Pas d'obligation de signature

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Preuve en matière répressive - Preuve littérale - Valeur probante - Loi relative à la police de la circulation routière - Copie du procès-verbal constatant une infraction - Pas d'obligation de signature

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 62 - Copie du procès-verbal constatant une infraction - Pas d'obligation de signature

P.14.1314.N

22 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160322.2](#)

AC nr. ...

De strafrechter die moet oordelen of een persoon zich schuldig heeft gemaakt aan het door artikel 16.6.1, § 2, 1°, DABM bepaalde wanbedrijf, kan bij de beoordeling van de wettigheid van de bestuurlijke maatregel nagaan of het milieumisdrijf op grond waarvan de niet-uitgevoerde, niet-betaalde of genegeerde bestuurlijke maatregel werd opgelegd, bewezen is; indien de administratieve rechter reeds bij definitieve beslissing heeft geoordeeld dat het milieumisdrijf dat aan de bestuurlijke maatregel ten grondslag ligt, is bewezen, bindt die beslissing de strafrechter.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Milieurecht - Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid - Opzettelijk niet uitvoeren, niet betalen of negeren van bestuurlijke maatregelen na milieumisdrijf - Beoordeling wettigheid van de opgelegde bestuurlijke maatregelen door strafrechter - Voorafgaande definitieve beslissing van administratieve rechter over bewijs

3/12/2019

Le juge pénal appelé à décider si une personne s'est rendue coupable du délit prévu à l'article 16.6.1, § 2, 1°, du décret du 5 avril 1995 contenant des dispositions générales concernant la politique de l'environnement, peut, lors de l'appréciation de la légalité de la mesure administrative, vérifier le caractère établi de l'infraction en matière d'environnement ayant justifié cette mesure administrative imposée qui n'a pas été exécutée, n'a pas été payée ou a été ignorée; si le juge administratif a déjà décidé, par une décision définitive, que l'infraction en matière d'environnement ayant justifié la mesure administrative est établie, cette décision lie le juge pénal.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Droit de l'environnement - Décret du 5 avril 1995 contenant des dispositions générales concernant la politique de l'environnement - Défaut intentionnel d'exécuter, de payer ou d'ignorer les mesures administratives imposées ensuite d'une infraction en matière d'e - Appréciation de la légalité des mesures administratives infligées par le juge pénal - Décision définitive

P. 265/637

milieumisdrijf

MILIEURECHT - Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid - Opzettelijk niet uitvoeren, niet betalen of negeren van bestuurlijke maatregelen na milieumisdrijf - Beoordeling wettigheid van de opgelegde bestuurlijke maatregelen door strafrechter

MILIEURECHT - Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid - Opzettelijk niet uitvoeren, niet betalen of negeren van bestuurlijke maatregelen na milieumisdrijf - Beoordeling wettigheid van de opgelegde bestuurlijke maatregelen door strafrechter - Voorafgaande definitieve beslissing van administratieve rechter over bewijs milieumisdrijf

RECHTERLIJK GEWIJSD - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Milieurecht - Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid - Opzettelijk niet uitvoeren, niet betalen of negeren van bestuurlijke maatregelen na milieumisdrijf - Beoordeling wettigheid van de opgelegde bestuurlijke maatregelen door strafrechter - Voorafgaande definitieve beslissing van administratieve rechter over bewijs milieumisdrijf

préalable du juge administratif sur le caractère établi de l'infraction en matière d'environnement

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Décret du 5 avril 1995 contenant des dispositions générales concernant la politique de l'environnement - Défaut intentionnel d'exécuter, de payer ou d'ignorer les mesures administratives imposées ensuite d'une infraction en matière d'e - Appréciation de la légalité des mesures administratives infligées par le juge pénal

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Décret du 5 avril 1995 contenant des dispositions générales concernant la politique de l'environnement - Défaut intentionnel d'exécuter, de payer ou d'ignorer les mesures administratives imposées ensuite d'une infraction en matière d'e - Appréciation de la légalité des mesures administratives infligées par le juge pénal - Décision définitive préalable du juge administratif sur le caractère établi de l'infraction en matière d'environnement

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Droit de l'environnement - Décret du 5 avril 1995 contenant des dispositions générales concernant la politique de l'environnement - Défaut intentionnel d'exécuter, de payer ou d'ignorer les mesures administratives imposées ensuite d'une infraction en matière d'e - Appréciation de la légalité des mesures administratives infligées par le juge pénal - Décision définitive préalable du juge administratif sur le caractère établi de l'infraction en matière d'environnement

P.14.1340.N

19 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160119.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Geen hoger beroep van het openbaar ministerie - Strafverzwaring
MISDRIJF - Allerlei - Kwalificatie - Heromschrijving der feiten

De feitenrechter is niet gebonden door de kwalificatie die de dagvaarding of de verwijzingsbeschikking aan de feiten gaf, maar moet aan de feiten de juiste omschrijving geven; om tot heromschrijving te kunnen overgaan, is niet vereist dat de bestanddelen van het oorspronkelijk omschreven misdrijf en van het heromschreven misdrijf dezelfde zijn, maar vereist is, mits eerbiediging van het recht van verdediging, dat de nieuwe omschrijving hetzelfde feit tot voorwerp heeft als de materiële gebeurtenis die het voorwerp van de vervolging uitmaakt, en dit ongeacht het tijdstip waarop de misdrijven zijn voltrokken (1). (1) Zie concl. OM.

MISDRIJF - Allerlei - Kwalificatie - Heromschrijving der feiten

Schendt de artikelen 202 en 203 Wetboek van Strafvordering, het arrest van het hof van beroep dat de toestand van de beklaagden verzwart, ofschoon het openbaar ministerie niet in hoger beroep was gekomen (1). (1) Zie concl. OM.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - 3/12/2019

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Pas d'appel du ministère public - Aggravation de peine
INFRACTION - Divers - Qualification - Requalification des faits

Le juge du fond n'est pas lié par la qualification donnée aux faits par la citation ou l'ordonnance de renvoi, mais est tenu de donner aux faits la qualification exacte; pour pouvoir procéder à une requalification, il n'est pas requis que les éléments constitutifs de l'infraction initialement qualifiée et ceux de l'infraction requalifiée soient les mêmes, mais il est requis, moyennant le respect des droits de la défense, que la nouvelle qualification ait le même objet que l'événement matériel constituant l'objet des poursuites, et ce quel que soit le moment où les infractions ont été accomplies (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, n°....

INFRACTION - Divers - Qualification - Requalification des faits

Viola les articles 202 et 203 du Code d'instruction criminelle, l'arrêt de la cour d'appel qui aggrave la situation des prévenus, bien que le ministère public n'ait pas interjeté appel (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, n°??.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) -

P. 266/637

P.14.1488.N

31 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160531.1](#)

AC nr. ...

Artikel 6.1 EVRM houdt in dat de beklaagde in het kader van de uitoefening van zijn recht van verdediging de rechter kan vragen dat bijkomende onderzoekshandelingen zouden worden uitgevoerd, zoals de aanstelling van een deskundige, en artikel 6.3.d EVRM bepaalt dat eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd, het recht heeft voor de rechter de getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen en het oproepen en het ondervragen van getuigen à décharge te doen geschieden op dezelfde voorwaarden als het geval is met de getuigen à charge; die rechten zijn niet absoluut en het staat aan de rechter om op grond van het geheel van de gegevens van de zaak onaantastbaar te oordelen over de noodzaak, de raadzaamheid en de gepastheid van de gevraagde onderzoekshandelingen zoals getuigenverhoren of deskundigenonderzoeken; de rechter kan oordelen dat die onderzoekshandelingen niet noodzakelijk zijn voor de waarheidsvinding maar wanneer een partij hierover omstandig heeft geconcludeerd, moet hij evenwel preciseren waarom de gevraagde onderzoekshandelingen niet dienstig zijn om de waarheid aan het licht te brengen en zich een oordeel te vormen.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Verzoek tot bijkomende onderzoekshandelingen - Verzoek tot het horen van getuigen - Draagwijdte - Afwijzing van de verzoeken - Motivering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Verzoek tot bijkomende onderzoekshandelingen - Aanstelling van een deskundige - Draagwijdte - Afwijzing van het verzoek - Motivering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Verzoek tot het horen van getuigen - Draagwijdte - Afwijzing van het verzoek - Motivering

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Recht op een eerlijk proces - Verzoek tot bijkomende onderzoekshandelingen - Verzoek tot het horen van getuigen - Draagwijdte - Afwijzing van de verzoeken - Motivering

L'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales implique que, dans le cadre de l'exercice de ses droits de défense, le prévenu peut demander au juge l'exécution d'actes d'instructions complémentaires, telle la désignation d'un expert, et l'article 6.3.d de cette même Convention prévoit que tout accuse a droit notamment a interroger ou faire interroger les témoins a charge et obtenir la convocation et l'interrogation des témoins a décharge dans les mêmes conditions que les témoins a charge; ces droits ne sont pas absolus et il appartient au juge, sur la base de l'ensemble des éléments de la cause, d'apprécier souverainement le caractère nécessaire, opportun et adéquat des actes d'instruction demandés, telles les auditions de témoins ou les expertises; le juge peut décider que ces actes d'instruction ne sont pas nécessaires à la manifestation de la vérité mais, lorsqu'une partie conclut de manière circonstanciée à ce propos, il doit toutefois préciser pourquoi les actes d'instruction complémentaires ne sont pas pertinents pour découvrir la vérité et asseoir sa décision.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit à un procès équitable - Demande d'actes d'instruction complémentaires - Demande d'audition de témoins - Portée - Rejet des demandes - Motivation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Matière répressive - Demande d'actes d'instruction complémentaires - Désignation d'un expert - Portée - Rejet de la demande - Motivation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, d - Droit à un procès équitable - Matière répressive - Demande d'audition de témoins - Portée - Rejet de la demande - Motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Droit à un procès équitable - Demande d'actes d'instruction complémentaires - Demande d'audition de témoins - Portée - Rejet des demandes - Motivation

P.14.1501.N

12 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160112.1](#)

AC nr. ...

Het rechtsmiddel van derdenverzet tegen de beslissing op de herstellvordering is ontzegd aan de derde-verkrijger van wie de titel van verkrijging niet was overgeschreven vóór de overschrijving van de dagvaarding voor de correctionele rechtbank op grond van artikel 146 Stedenbouwdecreet 1999, thans artikel 6.1.1. Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; door de hypothecaire publiciteit van de dagvaarding kon de derde-verkrijger immers in de procedure tussenkomen.

DERDENVERZET - Herstellvordering - Beslissing op de Herstellvordering - Derde-verkrijger - Titel van verkrijging niet overgeschreven vóór de overschrijving van de dagvaarding - Stedenbouw

Uit artikel 160, eerste lid, Stedenbouwdecreet 1999, thans artikel 6.2.1, eerste lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, en artikel 160, vijfde lid, Stedenbouwdecreet 1999, thans artikel 6.2.1, vijfde lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, volgt dat de beslissing op de herstellvordering tegenover de derde-verkrijger van wie de titel van verkrijging niet was overgeschreven vóór de overschrijving van de dagvaarding, hem kan worden tegengeworpen, hij niet meer rechten verkrijgt dan in die beslissing ten aanzien van de gedaagde-overlater zijn vastgesteld, hij de gevolgen moet ondergaan die uit die beslissing voortvloeien en hij de uitvoering ervan moet gedogen zonder nochtans zelf het herstel te moeten verwezenlijken.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstellvordering - Beslissing op de Herstellvordering - Tegenstelbaarheid tegenover de derde-verkrijger - Titel van verkrijging niet overgeschreven vóór de overschrijving van de dagvaarding

Le recours de la tierce opposition formé contre la décision prononcée dans le cadre de l'action en réparation n'est pas ouvert au tiers acquéreur dont le titre d'obtention de propriété n'avait pas été transcrit avant la transcription de la citation devant le tribunal correctionnel sur la base de l'article 146 du Décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, actuellement article 6.1.1 du Code flamand de l'aménagement du territoire; en effet le tiers acquéreur a pu intervenir dans la procédure par la publicité hypothécaire de la citation.

TIERCE OPPOSITION - Action en réparation - Décision prononcée dans le cadre de l'action en réparation - Tiers acquéreur - Titre d'obtention de propriété non transcrit avant la transcription de la citation - Urbanisme

Il résulte de l'article 160, alinéas 1er et 5, du Décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, actuellement article 6.2.1, alinéas 1er et 5, du Code flamand de l'aménagement du territoire, que la décision prononcée dans le cadre de l'action en réparation est opposable au tiers acquéreur dont le titre d'obtention de propriété n'avait pas été transcrit avant la transcription de la citation, qu'il n'obtient pas plus de droits que ceux fixés dans la décision rendue à l'égard du cédant cité, qu'il doit subir les conséquences découlant de la décision et qu'il doit en tolérer l'exécution sans toutefois devoir réaliser lui-même la réparation.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Décision prononcée dans le cadre de l'action en réparation - Opposabilité à l'égard du tiers acquéreur - Titre d'obtention de propriété non transcrit avant la transcription de la citation

P.14.1519.N

19 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160119.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Fraude - Deelneming

DOUANE EN ACCIJNZEN - Onttrekking van goederen aan het douanetoezicht

DOUANE EN ACCIJNZEN - Goederen onttrokken aan douanetoezicht - Verbeurdverklaring

DOUANE EN ACCIJNZEN - Onttrekking van goederen aan het douanetoezicht - Verbeurdverklaring van de goederen - Veroordeling tot betaling van de tegenwaarde bij niet-overlegging

MILIEURECHT - Milieutaks - Doel

MILIEURECHT - Milieutaks - Aan milieuheffing onderworpen goederen die aan douanetoezicht zijn onttrokken

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

DOUANES ET ACCISES - Fraude - Participation

DOUANES ET ACCISES - Soustraction de marchandises à la surveillance douanière

DOUANES ET ACCISES - Marchandises soustraites à la surveillance douanière - Confiscation

DOUANES ET ACCISES - Soustraction de marchandises à la surveillance douanière - Confiscation des marchandises - Condamnation au paiement de la contre-valeur en cas de non-représentation de ces marchandises

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Ecotaxe - Objectif

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Ecotaxe - Marchandises soumises à une redevance environnementale qui sont soustraites à la surveillance douanière

MISDRIJF - Deelneming - Douane en accijnzen - Fraude - Vormen van deelneming

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen onttrokken aan douanetoezicht

De artikelen 220, § 1, 221, § 1, en 257, § 3, AWDA verplichten de verbeurdverklaring van de goederen die worden onttrokken aan het douanetoezicht; deze verbeurdverklaring heeft een zakelijk karakter omdat het uitspreken ervan niet vereist dat de veroordeelde eigenaar is van de verbeurd te verklaren goederen en evenmin dat de ontduiker bekend is (1). (1) Zie concl. OM.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Goederen onttrokken aan douanetoezicht - Verbeurdverklaring

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen onttrokken aan douanetoezicht

De bepalingen van de Wet Milieutaks, gelet op hun onderlinge samenhang en ratio legis, laten de rechter toe uit te gaan van het feitelijke vermoeden dat aan milieuheffing onderworpen goederen die aan douanetoezicht zijn onttrokken en waarvan niet geweten is waar of bij wie zij zijn beland, werden geleverd aan kleinhandelaars of rechtstreeks aan intermediaire of eindverbruikers, zodat hij de beklagden die hij schuldig verklaart aan die onttrekking, kan aanzien als degenen die deze goederen in het verbruik hebben gebracht en bijgevolg de milieutaks erop verschuldigd zijn (1). (1) Zie concl. OM.

MILIEURECHT - Milieutaks - Aan milieuheffing onderworpen goederen die aan douanetoezicht zijn onttrokken

- Artt. 369 en 394, § 1 Gewone wet 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur

- zoals van toepassing vóór de wijziging ervan bij de Wet 27 december 2012

De rechter moet alle beklagden die hij veroordeelt wegens de onttrekking van goederen aan het douanetoezicht en ten laste van wij hij de verbeurdverklaring van die goederen dient te bevelen, hoofdelijk veroordelen tot betaling van de tegenwaarde bij niet-wederoverlegging ervan, ongeacht of die niet-wederoverlegging als dusdanig al dan niet een gevolg is van hun foutief gedrag (1). (1) Zie concl. OM.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Onttrekking van goederen aan het douanetoezicht - Verbeurdverklaring van de goederen - Veroordeling tot betaling van de tegenwaarde bij niet-overlegging

- Artt. 44 en 50 Strafwetboek

INFRACTION - Participation - Douanes et accises - Fraude - Formes de participation

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Marchandises soustraites à la surveillance douanière

Les articles 220, § 1er, 221, § 1er, et 257, § 3, de la loi générale sur les douanes et accises rendent obligatoire la confiscation des marchandises qui sont soustraites à la surveillance douanières; cette confiscation revêt un caractère réel parce que son prononcé ne requiert pas que le condamné soit propriétaire des marchandises à confisquer ni que le fraudeur soit connu (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, n°.....

DOUANES ET ACCISES - Marchandises soustraites à la surveillance douanière - Confiscation

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Marchandises soustraites à la surveillance douanière

Eu égard à leur combinaison et à leur ratio legis, les dispositions de la loi sur les écotaxes permettent au juge de se baser sur la présomption de l'homme que des marchandises soumises à une redevance environnementales qui sont soustraites à la surveillance douanière et dont on ignore où ou chez qui elles sont parvenues, ont été livrées à des détaillants ou directement à des consommateurs intermédiaires ou finaux, de sorte qu'il peut considérer les prévenus qu'il déclare coupable de cette soustraction comme ceux qui ont mis ces marchandises à la consommation et sont par conséquent redevables de l'écotaxe sur elles (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, n°.....

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Ecotaxe - Marchandises soumises à une redevance environnementale qui sont soustraites à la surveillance douanière

- Art. 369 et 394, § 1er L. ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat

- tels qu'ils étaient applicables avant leur modification par L. du 27 décembre 2012

Le juge doit condamner solidairement au paiement de la contre-valeur en cas de non-représentation tous les prévenus qu'ils condamne du chef de soustraction de marchandises à la surveillance douanière et à charge de qui il est tenu d'ordonner la confiscation de ces marchandises, que cette non-représentation soit ou non, en tant que telle, une conséquence de leur comportement fautif (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, n°.....

DOUANES ET ACCISES - Soustraction de marchandises à la surveillance douanière - Confiscation des marchandises - Condamnation au paiement de la contre-valeur en cas de non-représentation de ces marchandises

- Art. 44 et 50 Code pénal

Met artikel 227, ? 1, AWDA viseert de wetgever alle vormen van deelneming, ook die welke niet binnen het toepassingsgebied van de artikelen 66, 67 en 69 Strafwetboek vallen; belanghebbende in de zin van artikel 227, ? 1, AWDA is de derde die, wetende dat hij zijn medewerking verleent aan het misdrijf, zich verstaat met de dader of daders van de fraude hetzij om een voordeel uit de fraude te verkrijgen hetzij om de fraude te vergemakkelijken of toe te laten dat ze blijft voortbestaan, en die ook het opzet heeft om dit te doen (1). (1) Zie concl. OM.

MISDRIJF - Deelneming - Douane en accijnzen - Fraude - Vormen van deelneming

Met artikel 227, § 1, AWDA viseert de wetgever alle vormen van deelneming, ook die welke niet binnen het toepassingsgebied van de artikelen 66, 67 en 69 Strafwetboek vallen; belanghebbende in de zin van artikel 227, § 1, AWDA is de derde die, wetende dat hij zijn medewerking verleent aan het misdrijf, zich verstaat met de dader of daders van de fraude hetzij om een voordeel uit de fraude te verkrijgen hetzij om de fraude te vergemakkelijken of toe te laten dat ze blijft voortbestaan, en die ook het opzet heeft om dit te doen (1). (1) Zie concl. OM.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Fraude - Deelneming

Onttrekking aan het douanetoezicht in de zin van artikel 203.1 CDW is elk handelen of nalaten dat tot gevolg heeft, zelfs maar tijdelijk, dat aan de bevoegde douaneautoriteiten de toegang tot de onder douanetoezicht staande goederen wordt belemmerd en dat die autoriteiten de door de douanewetgeving voorgeschreven controles niet kunnen verrichten (1). (1) Zie concl. OM.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Onttrekking van goederen aan het douanetoezicht

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de milieutaks een regelende en ontradende belasting is, gelijkgesteld met accijnzen, die wordt geheven op in het verbruik gebrachte producten wegens de schade die ze aan het milieu geacht worden te berokkenen (1). (1) Zie concl. OM.

MILIEURECHT - Milieutaks - Doel

Par l'article 227, § 1er, de la loi générale sur les douanes et accises, le législateur vise toutes les formes de participation, même celles qui ne tombent pas dans le champ d'application des articles 66, 67 et 69 du Code pénal; l'intéressé au sens de l'article 227, § 1er, de la loi générale sur les douanes et accises est le tiers qui, conscient de sa participation à une infraction, s'accorde avec le ou les auteurs de la fraude soit pour tirer avantage de la fraude, soit pour faciliter la fraude ou permettre qu'elle perdure, et qui agit également intentionnellement (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, n°.....

INFRACTION - Participation - Douanes et accises - Fraude - Formes de participation

Par l'article 227, § 1er, de la loi générale sur les douanes et accises, le législateur vise toutes les formes de participation, même celles qui ne tombent pas dans le champ d'application des articles 66, 67 et 69 du Code pénal; l'intéressé au sens de l'article 227, § 1er, de la loi générale sur les douanes et accises est le tiers qui, conscient de sa participation à une infraction, s'accorde avec le ou les auteurs de la fraude soit pour tirer avantage de la fraude, soit pour faciliter la fraude ou permettre qu'elle perdure, et qui agit également intentionnellement (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, n°.....

DOUANES ET ACCISES - Fraude - Participation

La soustraction à la surveillance douanière au sens de l'article 203.1 du Code des douanes communautaire est tout acte ou toute omission ayant pour conséquence d'entraver, fût-ce temporairement, l'accès des autorités douanières compétentes aux marchandises se trouvant sous surveillance douanière et de ne pas permettre à ces autorités d'effectuer les contrôles prescrits par la législation douanière (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, n°.....

DOUANES ET ACCISES - Soustraction de marchandises à la surveillance douanière

Il ressort de la genèse de la loi que l'écotaxe est une taxe régulatrice et dissuasive, assimilée aux accises, frappant des produits mis à la consommation en raison des nuisances écologiques qu'ils sont réputés générer (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, n°.....

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Ecotaxe - Objectif

Opdat er sprake zou zijn van een bebouwde kom in de zin van artikel 2.12 Wegverkeersreglement, is enkel vereist dat er in de zone gelegen tussen de verkeersborden F1 en F3 bebouwing is, maar niet dat de bebouwing zich over die hele zone uitstrekt.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 2 - Art. 2.12 - Begrip "bebouwde kom" - Bebouwing - Vereiste

Pour qu'il soit question d'agglomération au sens de l'article 2.12 du code de la route, il est uniquement requis qu'il y ait un espace comprenant des immeubles bâtis dans la zone située entre les signaux F1 et F3, mais pas que cet espace s'étende sur toute cette zone.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 2 - Article 2, # 12 - Notion d'"agglomération" - Espace comprenant des immeubles bâtis - Condition

Indien de redelijke termijn voor de berechting is overschreden, moet de rechter in de regel een straf uitspreken die daadwerkelijk en op een meetbare wijze verminderd is ten opzichte van de straf die hij had kunnen opleggen indien de redelijke termijn niet overschreden was; wanneer de wet voor het bewezen verklaarde feit, een gevangenisstraf en een geldboete oplegt en de rechter wegens de overschrijding van de redelijke termijn een straf uitspreekt die lager is dan deze die hij zonder die overschrijding zou hebben uitgesproken, kan hij ofwel de gevangenisstraf, ofwel de geldboete, ofwel beide verminderen (1). (1) Zie Cass. 24 november 2009, AR P.09.1080.N, AC 2009, nr. 694 met concl. van advocaat-generaal TIMPERMAN.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg - Strafvermindering

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Veroordeling tot gevangenisstraf en geldboete - Overschrijding van de redelijke termijn - Strafvermindering

Si le délai raisonnable dans lequel le jugement doit être rendu est dépassé, le juge doit, en principe, prononcer une peine réduite de manière effective et mesurable par rapport à la peine qu'il aurait pu infliger si ce délai n'avait pas été dépassé; lorsque la loi impose une peine d'emprisonnement et une amende du chef du fait déclaré établi et qu'en raison du dépassement du délai raisonnable, le juge prononce une peine inférieure à celle qu'il aurait prononcée sans ce dépassement, il peut diminuer soit la peine d'emprisonnement, soit l'amende, soit les deux (1). (1) Voir Cass. 24 novembre 2009, RG P.09.1080.N, Pas. 2009, n° 694, avec les conclusions de M. l'avocat général TIMPERMAN, publiées à leur date dans AC.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Conséquence - Diminution de la peine

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Condamnation à une peine d'emprisonnement et à une amende - Dépassement du délai raisonnable - Diminution de la peine

De rechtsmacht van de rechter wat het feit van de telastlegging betreft, wordt bepaald door de inleidende akte en hij vermag zich niet zelf te vatten van een strafbare gedraging die de akte die de zaak bij hem aanhangig maakte, niet heeft bedoeld; de rechter beoordeelt in feite, mitsdien onaantastbaar, de draagwijdte van de akte waarmee de zaak wordt aanhangig gemaakt, hij bepaalt onaantastbaar welke feiten in de inleidende akte zijn bedoeld en preciseert de telastlegging bij onduidelijkheid ervan; het staat bijgevolg aan de rechter de datum van het misdrijf eventueel te verbeteren, rekening houdende met het onderzoek op de rechtszitting aangezien de beoordeling door het onderzoeksgerecht van de dag waarop het misdrijf eindigt en dus de verjaring van de strafvordering begint te lopen slechts voorlopig is (1). (1) Cass. 11 oktober 2011, AR P.11.0389.N, AC 2011, nr. 538; Cass. 17 april 2007, AR P.07.0063.N, AC 2007, nr. 188; Cass. 20 februari 2007, AR P.06.1377.N, AC 2007, nr. 104.

*ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER -
Rechtbank - Strafvordering - Aanhangigmaking - Draagwijdte -
Aanpassing van de datum van de feiten*

*RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Aanhangigmaking -
Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Draagwijdte -
Aanpassing van de datum van de feiten*

*STRAFVORDERING - Rechtbank - Aanhangigmaking -
Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Draagwijdte -
Aanpassing van de datum van de feiten*

La juridiction du juge en ce qui concerne le fait de la prévention est déterminée par l'acte introductif et il ne peut ne saisir lui-même d'un comportement punissable qui n'a pas été visé à l'acte en vertu duquel il a été saisi; le juge apprécie en fait, dès lors souverainement, la portée de l'acte par lequel il est saisi de la cause, il détermine souverainement quels faits sont visés dans l'acte introductif et précise la prévention si elle est imprécise; il appartient par conséquent au juge de corriger éventuellement la date de l'infraction, compte tenu de l'instruction à l'audience étant donné que l'appréciation par la juridiction d'instruction du jour où l'infraction prend fin et donc où la prescription de l'action publique commence à courir n'est que provisoire (1). (1) Cass. 11 octobre 2011, RG P.11.0389.N, Pas. 2011, n° 538; Cass. 17 avril 2007, RG P.07.0063.N, Pas. 2007, n° 188; Cass. 20 février 2007, RG P.06.1377.N, AC 2007, n° 104.

*APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR -
Tribunal - Action publique - Saisine - Portée - Adaptation de la
date des faits*

*TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Saisine -
Appréciation souveraine par le juge du fond - Portée - Adaptation
de la date des faits*

*ACTION PUBLIQUE - Tribunal - Saisine - Appréciation souveraine
par le juge du fond - Portée - Adaptation de la date des faits*

Geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling stelt dat de overschrijding van de redelijke termijn bedoeld in artikel 6.1 EVRM, ook wanneer deze reeds bereikt is vooraleer de zaak bij de rechter is aanhangig gemaakt, de niet-ontvankelijkheid, ontoelaatbaarheid of stopzetting van de vervolging voor gevolg heeft; artikel 6.1 EVRM duidt de gevolgen niet aan die de rechter aan een door hem vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn moet verbinden en artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt evenmin dat de rechter geen straf meer mag opleggen, zodat de rechter in feite, mitsdien onaantastbaar, oordeelt of de redelijke termijn voor de berechting van de zaak is overschreden, of omstandigheden een reeds vastgestelde overschrijding hebben verergerd en welk gevolg moet worden verbonden aan de overschrijding van de redelijke termijn die hij vaststelt (1). (1) Cass. 10 januari 2012, AR P 11.1208.N, arrest niet gepubliceerd; J. ROZIE, 'Het nieuwe artikel 21ter van de voorafgaande titel van het wetboek van strafvordering: de rechtsgevolgen bij overschrijding van de redelijke termijn', T.Strafr. 2001, (3-7), nr. 8 p. 7.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Artikel 6.1 EVRM - Overschrijding van de redelijke termijn - Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding van de redelijke termijn - Gevolgen - Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

STRAFVORDERING - Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Artikel 6.1 EVRM - Gevolgen van de overschrijding van de redelijke termijn - Draagwijdte - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

Aucune disposition conventionnelle ou légale ne dispose que le dépassement du délai raisonnable visé à l'article 6.1 CEDH, même s'il a déjà été atteint avant que le juge n'ait été saisi de la cause, entraîne l'irrecevabilité, l'inadmissibilité ou la cessation des poursuites; l'article 6.1 CEDH n'indique pas les suites que le juge doit donner au dépassement du délai raisonnable qu'il constate et l'article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale ne dispose pas davantage que le juge ne peut plus prononcer de peine, de sorte que le juge apprécie en fait, dès lors souverainement, si le délai raisonnable pour le jugement de la cause est dépassé, si des circonstances ont aggravé un dépassement déjà constaté et quelle suite doit être donnée au dépassement du délai raisonnable qu'il constate (1). (1) Cass. 10 janvier 2012, RG P 11.1208.N, inédit; J. ROZIE, 'Het nieuwe artikel 21ter van de voorafgaande titel van het wetboek van strafvordering: de rechtsgevolgen bij overschrijding van de redelijke termijn', T.Strafr. 2001, (3-7), n° 8 p. 7.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Article 6, § 1er Conv. D.H. - Dépassement du délai raisonnable - Article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement du délai raisonnable - Conséquences - Article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale - Appréciation souveraine par le juge du fond

ACTION PUBLIQUE - Article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale - Article 6, § 1er Conv. D.H. - Conséquences du dépassement du délai raisonnable - Portée - Appréciation souveraine par le juge du fond

P.14.1580.N

26 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160426.8](#)

AC nr. ...

De uitvoering van een verstekvonnis dat na afloop van de gewone verzetstermijn kracht van gewijsde heeft verkregen, wordt verder gezet nadat het verzet niet ontvankelijk werd verklaard; wanneer het bij het verstekvonnis uitge-sproken verval tot sturen wordt uitgevoerd, moet de veroordeelde niet opnieuw worden uitgenodigd zijn rijbewijs in te leveren.

VERZET - Strafzaken - Verstekvonnis - Verval van het recht tot sturen - Vonnis in kracht van gewijsde - Uitvoering - Uitnodiging om het rijbewijs in te leveren - Beslissing waarbij het verzet niet ontvankelijk wordt verklaard - Verdere uitvoering - Nieuwe uitnodiging om het rijbewijs in te leveren

L'exécution d'un jugement rendu par défaut ayant acquis force de chose jugée au terme du délai ordinaire d'opposition se poursuit après que l'opposition a été déclarée irrecevable; lorsque la déchéance du droit de conduire prononcée par le jugement rendu par défaut est mise à exécution, le condamné ne doit pas être à nouveau invité à remettre son permis de conduire.

OPPOSITION - Matière répressive - Jugement rendu par défaut - Déchéance du droit de conduire - Jugement passé en force de chose jugée - Exécution - Invitation à remettre le permis de conduire - Décision qui déclare l'opposition irrecevable - Poursuite de l'exécution - Nouvelle invitation à remettre le permis de conduire

Artikel 50 Strafwetboek bepaalt dat alle wegens een zelfde misdrijf veroordeelde personen hoofdelijk zijn gehouden tot teruggave en schadevergoeding; als burgerrechtelijk gevolg van de strafrechtelijke veroordeling tot verbeurdverklaring, maakt de verplichting tot betaling van de tegenwaarde van verbeurdverklaarde goederen die niet zijn aangehaald, een schadevergoeding uit in de zin van die bepaling en bijgevolg moet de rechter alle beklaagden die hij veroordeelt wegens de onttrekking van goederen aan het douanetoezicht en ten laste van wie hij de verbeurdverklaring van die goederen dient te bevelen, hoofdelijk veroordelen tot betaling van de tegenwaarde bij de niet-overlegging ervan, ongeacht of die niet-overlegging als dusdanig al dan niet een gevolg is van hun foutief gedrag (1). (1) Cass. 19 januari 2016, AR P.14.1519.N., AC 2016, nr....

DOUANE EN ACCIJNZEN - Veroordeling wegens een misdrijf - teruggave en schadevergoeding - Verbeurdverklaring - Niet-overlegging van de verbeurdverklaarde goederen - Veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde - Aard van deze veroordeling - Hoofdelijkheid

HOOFDELIJKHEID - Veroordeling wegens een misdrijf - teruggave en schadevergoeding - Douane en accijnzen - Verbeurdverklaring - Niet-overlegging van de verbeurdverklaarde goederen - Veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde - Aard van deze veroordeling

De artikelen 220, § 1, 221, § 1, en 257, § 3, AWDA verplichten de verbeurdverklaring van de goederen die worden onttrokken aan het douanetoezicht en deze verbeurdverklaring heeft een zakelijk karakter omdat het uitspreken ervan niet vereist dat de veroordeelde eigenaar is van de verbeurd te verklaren goederen en evenmin dat de ontduiker bekend is.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Verbeurdverklaring van goederen onttrokken aan het douanetoezicht - Aard van deze verbeurdverklaring

L'article 50 du Code pénal dispose que tous les individus condamnés pour une même infraction sont tenus solidairement des restitutions et des dommages-intérêts; en tant qu'effet civil de la condamnation pénale à la confiscation, l'obligation de payer la contre-valeur des marchandises confisquées qui n'ont pas été représentées constituent des dommages-intérêts au sens de cette disposition et, par conséquent, le juge doit condamner solidairement au paiement de la contre-valeur en cas de non-représentation tous les prévenus qu'il condamne du chef de soustraction de marchandises à la surveillance douanière et à charge de qui il est tenu d'ordonner la confiscation de ces marchandises, que cette non-représentation soit ou non, en tant que telle, une conséquence de leur comportement fautif (1). (1) Cass. 19 janvier 2016, RG P.14.1519.N, Pas. 2016, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Condamnation du chef d'une infraction - Restitution et dommages-intérêts - Confiscation - Non-représentation des marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Nature de cette condamnation - Solidarité

SOLIDARITE - Condamnation du chef d'une infraction - Restitution et dommages-intérêts - Douanes et accises - Confiscation - Non-représentation des marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Nature de cette condamnation

Les articles 220, § 1er, 221, § 1er, et 257, § 3, de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises rendent obligatoire la confiscation des marchandises qui sont soustraites à la surveillance douanière; cette confiscation revêt un caractère réel parce que son prononcé ne requiert pas que le condamné soit propriétaire des marchandises à confisquer ni que le fraudeur soit connu.

DOUANES ET ACCISES - Confiscation des marchandises soustraites à la surveillance douanière - Nature de cette confiscation

De veroordeling inzake douane en accijnzen tot betaling van de tegenwaarde van verbeurdverklarde goederen die niet zijn aangehaald, vormt een toepassing van de uit de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek voortvloeiende regel dat elke schuldenaar van een zaak als schadevergoeding de tegenwaarde ervan moet betalen indien hij ze heeft onttrokken aan zijn schuldeiser of wanneer hij, door zijn toedoen, tekort komt aan de verplichting de zaak te leveren; artikel 44 Strafwetboek bepaalt dat de veroordeling tot de bij de wet uitgesproken straffen altijd wordt uitgesproken onverminderd de teruggave en de schadevergoeding die aan partijen mochten zijn verschuldigd en die bepaling vormt een toepassing van de hiervoor vermelde regel (1). (1) Cass. 19 januari 2016, AR P.14.1519.N, AC 2016, nr....; Cass. 15 februari 2011, AR P.09.1566.N, AC 2011, nr. 130 met concl. advocaat-generaal P.DUINSLAEGER.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Douane en accijnzen - Verbeurdverklaring - Niet-overlegging van de verbeurdverklarde goederen - Veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde - Aard van deze veroordeling - Grondslag

DOUANE EN ACCIJNZEN - Verbeurdverklaring - Niet-overlegging van de verbeurdverklarde goederen - Veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde - Aard van deze veroordeling - Grondslag

Uit de toepassing van de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek en artikel 44 Strafwetboek volgt dat de rechter zo hij veroordeelt tot verbeurdverklaring van niet - aangehaalde goederen tevens verplicht is te veroordelen tot de betaling van de tegenwaarde van de niet-aangehaalde goederen en dit ongeacht of de niet-overlegging het gevolg is van een van het bewezen verklaarde misdrijf te onderscheiden foutief gedrag, aangezien die verplichting enkel voortvloeit uit het gepleegde misdrijf zelf; de veroordeling tot betaling van de tegenwaarde van de niet-aangehaalde verbeurdverklarde goederen vereist dan ook niet een in kracht van gewijsde getreden verbeurdverklaring van die goederen.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Verbeurdverklaring - Niet-overlegging van de verbeurdverklarde goederen - Veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde - Grondslag voor de veroordeling

La condamnation prononcée en matière de douanes et accises au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées qui ne sont pas représentées constitue une application de la règle émanant des articles 1382 et 1383 du Code civil selon laquelle tout débiteur d'une chose doit en payer la contre-valeur à titre de dommages-intérêts s'il l'a soustraite à son créancier ou lorsqu'il manque, à son instigation, à l'obligation de livrer la chose; l'article 44 du Code pénal dispose que la condamnation aux peines établies par la loi sera toujours prononcée sans préjudice des restitutions et dommages-intérêts qui peuvent être dus aux parties et cette disposition constitue une application de la règle précitée (1). (1) Cass. 15 février 2011, RG P.09.1566.N, Pas. 2011, n° 130, avec les concl. de M. l'avocat général P. DUINSLAEGER, publiées à leur date dans AC; Cass. 19 janvier 2016, RG P.14.1519.N, Pas. 2016, n° ...

ACTION CIVILE - Douanes et accises - Confiscation - Non-représentation des marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Nature de cette condamnation - Fondement

DOUANES ET ACCISES - Confiscation - Non-représentation des marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Nature de cette condamnation - Fondement

Il résulte de l'application des articles 1382 et 1383 du Code civil et de l'article 44 du Code pénal que le juge, s'il prononce la confiscation des marchandises non représentées, est également tenu de condamner au paiement de la contre-valeur des marchandises non représentées et ce, que cette non-représentation soit ou non la conséquence d'un comportement fautif qu'il y a lieu de distinguer de l'infraction déclarée établie, dès lors que cette obligation résulte uniquement de l'infraction commise en elle-même; la condamnation au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées non représentées ne requiert ainsi pas une confiscation de ces marchandises passée en force de chose jugée.

DOUANES ET ACCISES - Confiscation - Non-représentation des marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Fondement de la condamnation

De enkele omstandigheid dat de feiten waarop de geactualiseerde herstellvordering steunt niet begrepen zijn in de aanhangige feiten van instandhouding, sluit niet uit dat de geactualiseerde herstelmaatregel kan geënt zijn op de feiten van de bewezen verklaarde telastlegging (1). (1) Zie Cass. 9 september 2014, AR P.12.0896.N, AC 2014, nr. 500.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Feiten van geactualiseerde herstellvordering niet begrepen in de aanhangige feiten van instandhouding

De enkele omstandigheid dat in de loop van de rechtspleging wijzigingen werden aangebracht aan de constructies die het voorwerp uitmaken van de strafvervolging, belet niet dat de herstellvordering die het herstel van de wettigheid naar de toekomst beoogt en de gewijzigde toestand in aanmerking moet nemen, geënt blijft op de feiten van de strafvervolging, ook al maken de wijzigingen aan die constructies zelf niet het voorwerp uit van de strafvervolging; zodra er een oorzakelijk verband bestaat tussen de wederrechtelijke toestand zoals die bestaat bij de uitspraak over de herstellvordering en de wederrechtelijke toestand die het voorwerp uitmaakt van de telastlegging, blijft de herstellvordering geënt op de feiten van de telastlegging, spijs de doorgevoerde wijzigingen (1). (1) Cass. 9 september 2014, AR P.12.0896.N, AC 2014, nr. 500.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstellvordering geënt op feiten van telastlegging - Beoordeling

Noch uit de bepalingen van artikel 161 Stedenbouwdecreet 1999, thans artikel 6.2.2 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, noch uit de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de niet-naleving van de formaliteit van de inschrijving van de dagvaarding in het vergunningenregister leidt tot de onontvankelijkheid van de herstellvordering of de onmogelijkheid om die vordering te behandelen.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Geen inschrijving van dagvaarding in vergunningenregister

La seule circonstance que les faits sur lesquels se fonde l'action en réparation actualisée ne soient pas compris dans les faits de maintien pendant n'exclut pas que la mesure de réparation actualisée puisse être greffée sur les faits de la prévention déclarée établie (1). (1) Voir Cass. 9 septembre 2014, RG P.12.0896.N, Pas. 2014, n° 500.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Faits de l'action en réparation actualisée non compris dans les faits de maintien pendant

La seule circonstance qu'au cours de la procédure, des modifications ont été apportées aux constructions faisant l'objet des poursuites pénales, n'empêche pas que l'action en réparation tendant à rétablir la légalité pour l'avenir et tenue de prendre en considération la situation modifiée, reste greffée sur les faits des poursuites pénales, quand bien même les modifications à ces constructions ne font pas l'objet des poursuites pénales; dès lors qu'un lien de causalité unit la situation illégale, telle qu'elle existe au moment de la décision rendue sur l'action en réparation, et la situation illégale qui constitue l'objet de la prévention, l'action en réparation est greffée sur les faits de la prévention, nonobstant les modifications apportées (1). (1) Cass. 9 septembre 2014, RG P.12.0896.N, Pas. 2014, n° 500.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation greffée sur les faits de la prévention - Appréciation

Il ne résulte ni des dispositions de l'article 161 du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, actuellement article 6.2.2 du Code flamand de l'aménagement du territoire, ni de sa genèse légale que l'inobservation de la formalité de l'inscription de la citation dans le registre des permis entraîne l'irrecevabilité de la demande de réparation ou l'impossibilité d'examiner cette demande.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Pas d'inscription de la citation dans le registre des permis

Artikel 67ter, tweede lid, Wegverkeerswet dat strafbaar stelt, in de omstandigheden bedoeld in het eerste lid, het niet-mededelen binnen een termijn van 15 dagen, te rekenen vanaf de datum waarop de vraag om inlichtingen gevoegd bij het afschrift van het proces-verbaal werd verstuurd, van de identiteit van de bestuurder op het ogenblik van de feiten of van de persoon die het voertuig onder zich heeft, beoogt diegene die schuldig wordt geacht aan een inbreuk op de Wegverkeerswet en zijn uitvoeringsbesluiten te kunnen vervolgen, wat veronderstelt dat de identiteitsgegevens voldoende nauwkeurig zijn.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 67ter - Artikel 67ter, tweede lid - Strafbaarstelling - Doel

L'article 67ter, alinéa 2, de la loi relative à la police de la circulation routière qui incrimine, dans les circonstances visées à l'alinéa 1er, la non-communication dans les quinze jours de l'envoi de la demande de renseignements jointe à la copie du procès-verbal, de l'identité du conducteur au moment des faits ou de la personne responsable du véhicule, vise à pouvoir poursuivre celui qui s'est rendu coupable d'une infraction à la loi relative à la police de la circulation routière et ses arrêtés d'exécution, ce qui suppose que les données d'identité soient suffisamment précises.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 67ter - Article 67ter, alinéa 2 - Incrimination - But

P.14.1627.N

5 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160405.7](#)

AC nr. ...

De rechter is verplicht het herstel te bevelen zodra dit noodzakelijk is om de gevolgen van het misdrijf te doen verdwijnen; daaruit volgt dat het herstel in de oorspronkelijke toestand niet inhoudt dat de plaats noodzakelijk moet worden hersteld in de materiële toestand die identiek is aan de toestand die vóór het bosmisdrijf bestond en dat dit herstel ook kan inhouden dat aan de illegale ontbossing een einde wordt gesteld door aanplanting van andere boomsoorten dan deze die onrechtmatig werden verwijderd (1). (1) Cass. 8 september 2009, AR P.09.0402.N, AC 2009, nr. 484.

BOSSEN - Bosmisdrijf - Illegale ontbossing - Herstelmaatregel - Herstel in de oorspronkelijke toestand

- Art. 16.6.6, § 1 Decr. VI. R. 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

MILIEURECHT - Artikel 16.6.6, § 1 DABM - Milieumisdrijf - Illegale ontbossing - Herstelmaatregel - Herstel in de oorspronkelijke toestand

- Art. 16.6.6, § 1 Decr. VI. R. 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Le juge est tenu d'ordonner la réparation dès qu'elle s'avère nécessaire pour faire disparaître les conséquences de l'infraction; il en résulte que la remise des lieux en leur état initial n'implique pas la remise en état dans un état matériel identique à l'état existant avant le délit forestier et que cette remise en état peut impliquer également la fin du déboisement illégal par la plantation d'autres espèces d'arbres que celles éliminées de manière illicite (1). (1) Cass. 8 septembre 2009, RG P.09.0402.N, Pas. 2009, n° 484.

BOIS ET FORETS - Délit forestier - Déboisement illégal - Mesure de réparation - Remise des lieux en leur état initial

- Art. 16.6.6, § 1er Décr. C. fl. du 5 avril 1995

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Article 16.6.6, § 1er, du décret de la Région flamande du 5 avril 1995 contenant des dispositions générales concernant la politique - Délit environnemental - Déboisement illégal - Mesure de réparation - Remise des lieux en leur état initial

- Art. 16.6.6, § 1er Décr. C. fl. du 5 avril 1995

Of een bos er een is in de zin van artikel 3, § 1, Bosdecreet, hangt af van de feitelijke toestand op het terrein, waarover de rechter onaantastbaar oordeelt; hierbij kan hij zich, naast andere elementen, steunen op de biologische waarderingskaart.

BOSSEN - Artikel 3, § 1, Bosdecreet - Begrip "bos" - Beoordeling door de rechter - Criteria - Feitelijke toestand - Biologische waarderingskaart

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Artikel 3, § 1, Bosdecreet - Begrip "bos" - Criteria - Feitelijke

La question de savoir s'il s'agit d'un bois au sens de l'article 3, § 1er, du décret forestier de la Région flamande du 13 juin 1990, dépend de la situation de fait sur le terrain que le juge apprécie souverainement; à cet égard, il peut se fonder sur la carte d'évaluation biologique, outre d'autres éléments.

BOIS ET FORETS - Article 3, § 1er, du décret forestier de la Région flamande du 13 juin 1990 - Notion de "bois" - Appréciation par le juge - Critères - Etat de fait - Carte d'évaluation biologique

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Article 3, § 1er, du décret forestier de la Région flamande du 13 juin

P.14.1640.F

25 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160525.12](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

MISDRIJF - Allerlei - Rookverbod in gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek - Rookkamer

Het recht om een rookkamer, zoals bedoeld in artikel 6 van de wet van 22 december 2009, te installeren is niet tegenstrijdig met het door artikel 3 van dezelfde wet uitgevaardigde verbod op roken in gesloten plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn, met inbegrip van die plaatsen waar diensten aan het publiek worden verstrekt (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2016, nr....

*MISDRIJF - Allerlei - Rookverbod in gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek - Rookkamer**- Artt. 3 en 6 Wet 22 dec. 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook*

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

INFRACTION - Divers - Interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public - Fumoir

La faculté d'installer un fumoir visée à l'article 6 de la loi du 22 décembre 2009 ne contredit pas l'interdiction, édictée par l'article 3 de la même loi, de fumer dans les lieux fermés accessibles au public, y compris ceux dans lesquels des services sont fournis au public (1). (1) Voir les concl. du MP.

*INFRACTION - Divers - Interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public - Fumoir**- Art. 3 et 6 L. du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée du tabac*

P.14.1648.N

15 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161115.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Timperman.

TERUGGAVE - Sociaal Strafwetboek - Misdrijven andere dan die opgesomd in artikel 236 - Artikel 44, Strafwetboek - Toepasselijkheid

Conclusie van advocaat-generaal Timperman.

SOCIALE ZEKERHEID - Allerlei - Sociaal Strafwetboek - Misdrijven andere dan die opgesomd in artikel 236 - Artikel 44, Strafwetboek - Teruggave - Toepasselijkheid

Noch uit de tekst van artikel 236 Sociaal Strafwetboek, noch uit de wetsgeschiedenis ervan, blijkt dat het met de invoering van die wetsbepaling de bedoeling was om artikel 44 Strafwetboek niet toe te passen op door het Sociaal Strafwetboek bepaalde misdrijven, andere dan die opgesomd in artikel 236 Sociaal Strafwetboek (1). (1) Zie conclusie OM.

*SOCIALE ZEKERHEID - Allerlei - Sociaal Strafwetboek - Misdrijven andere dan die opgesomd in artikel 236 - Artikel 44, Strafwetboek - Teruggave - Toepasselijkheid**TERUGGAVE - Sociaal Strafwetboek - Misdrijven andere dan die opgesomd in artikel 236 - Artikel 44, Strafwetboek - Toepasselijkheid*

Conclusions de l'avocat général Timperman.

RESTITUTION - Code pénal social - Infractions autres que celles énoncées à l'article 236 - Article 44 du Code pénal - Applicabilité

Conclusions de l'avocat général Timperman.

SECURITE SOCIALE - Divers - Code pénal social - Infractions autres que celles énoncées à l'article 236 - Article 44 du Code pénal - Restitution - Applicabilité

Il ne ressort ni du texte de l'article 236 du Code pénal social ni de sa genèse légale qu'en insérant cette disposition légale, le but était de ne pas appliquer l'article 44 du Code pénal à certaines infractions prévues par le Code pénal social, autres que celles énoncées à l'article 236 du Code pénal social (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

*SECURITE SOCIALE - Divers - Code pénal social - Infractions autres que celles énoncées à l'article 236 - Article 44 du Code pénal - Restitution - Applicabilité**RESTITUTION - Code pénal social - Infractions autres que celles énoncées à l'article 236 - Article 44 du Code pénal - Applicabilité*

P.14.1672.N

28 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160628.3](#)

AC nr. ...

Artikel 202.3 CDW duidt als schuldenaar van een douaneschuld die ontstaat door het op onregelmatige wijze binnenbrengen van goederen onder meer de persoon aan die de goederen op onregelmatige wijze heeft binnengebracht; naar die bepaling, welke tot doel heeft de voorwaarden voor het bepalen van de schuldenaren van de douaneschuld volledig vast te stellen, moet volgens het Hof van Justitie van de Europese Unie elke persoon worden begrepen die wegens zijn handelwijze moet worden geacht aan het op onregelmatige wijze binnenbrengen van de goederen ten grondslag te hebben gelegen en het staat aan de rechter om op basis van de omstandigheden van zaak te oordelen of hij die de summiere aangifte of de aangifte voor een douaneregeling heeft ingediend, door de vermelding van een onjuiste benaming in dit document ten grondslag heeft gelegen aan het op onregelmatige wijze binnenbrengen van de goederen (1). (1) HvJ 23 september 2004, nr. C-414/02, Spedition Ulustrans; HvJ 3 maart 2005, C-159/03, Papismedov.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 202.3 CDW - Schuldenaar van een douaneschuld - Draagwijdte van het begrip

De bepaling van artikel 202.2 CDW heeft volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie als doel de betaling achteraf van in- of uitvoerrechten te beperken tot die gevallen waarin een dergelijke betaling gerechtvaardigd is en verenigbaar met een zo fundamenteel beginsel als het vertrouwensbeginsel; aldus bevat deze bepaling een bevestiging van het vertrouwensbeginsel, waarbij de toepassingsvoorwaarden uitdrukkelijk worden bepaald en in dergelijk geval moet geen beroep worden gedaan op het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, maar dienen de in het CDW bepaalde voorwaarden te worden getoetst (1). (1) HvJ 20 november 2008, C-375/07, Heuschen ea.; zie L. VANDENBERGHE, 'Rechtmatig vertrouwen in actieve vergissingen van de administratie: begaat het Hof van Cassatie een actieve vergissing, met miskenning van de Europese btw- en douanerechtspraak?', TFR 2014, 280, nr. 9; L. VANDENBERGHE, 'Douanetarief- classificatie: bevestiging van het vertrouwensbeginsel', Fisc.Act. 2011, afl. 10, 1-6.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 202.2 CDW - Vertrouwensbeginsel - Draagwijdte

L'article 202.3 du Code des douanes communautaire désigne comme débiteur d'une dette douanière née de l'introduction irrégulière de marchandises, notamment les personnes ayant procédé à l'introduction irrégulière des marchandises; selon cette disposition, qui cherche à définir de façon complète les conditions de détermination des personnes débitrices de la dette douanière, il y a ainsi lieu d'entendre toute 'personne' qui, selon la Cour de Justice de l'Union européenne, est à considérer comme ayant été, par ses agissements, à l'origine de l'introduction irrégulière de la marchandise et il appartient au juge de vérifier, au vu des circonstances de l'affaire, si la personne qui a déposé la déclaration sommaire ou la déclaration en douane a, du fait d'avoir mentionné une dénomination erronée dans ce document, été à l'origine de l'introduction irrégulière de la marchandise (1). (1) C.J.C.E. 23 septembre 2004, n° C-414/02, Spedition Ulustrans; C.J.C.E. 3 mars 2005, n° C-159/03, Papismedov.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 202.3 du CDC - Débiteur d'une dette douanière - Portée de la notion

Selon la jurisprudence de la Cour de Justice de l'Union européenne, la disposition de l'article 202.2 du Code des douanes communautaire a pour but de limiter le paiement a posteriori des droits à l'importation ou à l'exportation aux cas où un tel paiement est justifié et où il est compatible avec un principe fondamental tel que le principe de protection de la confiance légitime; ainsi, cette disposition confirme le principe de protection de la confiance légitime, les conditions d'application étant précisées expressément et, dans ce cas, le principe général de bonne administration ne peut être invoqué, mais il y a lieu d'examiner les conditions fixées par le Code des douanes communautaire (1). (1) C.J.C.E. 20 novembre 2008, n° C-375/07, Heuschen et crts; Voir L. VANDENBERGHE, 'Rechtmatig vertrouwen in actieve vergissingen van de administratie: begaat het Hof van Cassatie een actieve vergissing, met miskenning van de Europese btw- en douanerechtspraak?', T.F.R. 2014, 280, n° 9; L. VANDENBERGHE, 'Douanetarief- classificatie: bevestiging van het vertrouwensbeginsel', Fisc.Act. 2011, n° 10, 1-6.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 202.2 du CDC - Principe de protection de la confiance légitime - Portée

De bepaling van artikel 239 CDW bevat een eigen communautair overmachtsbegrip en deze mogelijkheid tot kwijtschelding van rechten moet volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie eng worden uitgelegd, aangezien zij, overeenkomstig artikel 233.1, b, CDW, een oorzaak is van tenietgaan van de douaneschuld; dat artikel beantwoordt aan de noodzaak om de eigen middelen van de Unie te beschermen en er kan dan ook slechts een beroep worden gedaan op overmacht volgens de regels die zijn neergelegd in deze bepaling (1). (1) HvJ 17 februari 2011, nr. C-78/10, Berel.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 239 CDW - Begrip overmacht - Draagwijdte

Uit de bepalingen van artikel 24, § 1 en § 2, AWDA volgt niet dat met betrekking tot de in de verordeningen de Europese Unie bepaalde verplichtingen met betrekking tot het binnenbrengen van de goederen in het land, het aanbieden ervan bij de douane, de summiere aangifte ervan, de lossing en de tijdelijke opslag ervan, de rechter niet op basis van de omstandigheden van de zaak moet nagaan of de scheepsagent ten grondslag heeft gelegen aan het op onregelmatige wijze binnenbrengen van goederen.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Algemene aangifte - Personen gehouden of gemachtigd om deze algemene aangifte te doen - Draagwijdte

Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgt dat de regel over de aanvangsdatum van de verjaring van artikel 221.3 CDW (oud) een materiële rechtsregel is, die derhalve niet kan worden toegepast op de invordering van een douaneschuld die vóór de inwerkingtreding van deze bepaling is ontstaan (1). (1) HvJ 23 februari 2006, nr. C-201/04, Molenbergnatie.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 221.3 CDW (oud) - Verjaring van de douaneschuld - Aanvangsdatum

La disposition de l'article 239 du Code des douanes communautaire comporte une notion propre de force majeure communautaire et cette possibilité de remise des droits, dès lors qu'elle constitue, conformément à l'article 233.1, b, du Code des douanes communautaire, une cause d'extinction de la dette douanière doit, selon la jurisprudence de la Cour de Justice de l'Union européenne, faire l'objet d'une interprétation stricte; cet article répond à la nécessité de protéger les ressources propres de l'Union et la force majeure peut uniquement être invoquée selon les règles consacrées à cette disposition (1). (1) C.J.C.E. 17 février 2011, n° C-78/10, Berel.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 239 du CDC - Notion de force majeure - Portée

Il ne résulte pas des dispositions de l'article 24, § 1er et 2, de la loi générale du 18 juillet 1977 que, concernant les obligations fixées dans les règlements de l'Union européenne relatives à l'introduction des marchandises dans le pays, leur présentation en douane, leur déclaration sommaire, leur déchargement et leur dépôt temporaire, le juge ne doit pas vérifier sur la base des circonstances de la cause si l'agent du navire a été à l'origine de l'introduction irrégulière de la marchandise.

DOUANES ET ACCISES - Déclaration générale - Personnes tenues ou ayant l'autorisation de faire cette déclaration générale - Portée

Il résulte de la jurisprudence de la Cour de Justice de l'Union européenne que la règle relative à la date du début de la prescription prévue à l'article 221.3 du Code des douanes communautaire (ancien) est une règle juridique matérielle qui, par conséquent, ne peut s'appliquer au recouvrement d'une dette douanière ayant pris naissance avant l'entrée en vigueur de cette disposition (1). (1) C.J.C.E. 23 février 2006, n° C-201/04, Molenbergnatie.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 221.3 du CDC (ancien) - Prescription de la dette douanière - Date de départ

De herstelmaatregel die de rechter op vordering van een herstellende overheid kan bevelen op grond van artikel 6.1.41 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening is naar Belgisch recht geen straf en op die herstelmaatregel is artikel 2, tweede lid, Strafwetboek dan ook niet van toepassing.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelmaatregel - Aard van de maatregel

De rechter die overeenkomstig artikel 159 Grondwet oordeelt of een door het college van burgemeester en schepenen verleende stedenbouwkundige regularisatievergunning wegens strijdigheid met de wet buiten toepassing moet worden gelaten, dient daarbij de op het ogenblik van de regularisatievergunning van toepassing zijnde wetsbepalingen in aanmerking te nemen en hij dient daartoe geen rekening te houden met later in werking getreden wetsbepalingen, ook niet indien het wettigheidsonderzoek van de regularisatievergunning verband houdt met de beoordeling van de wettigheid en de gegrondheid van een herstellende vordering (1). (1) Zie over de aard van de herstelmaatregel M. DE SWAEF en M. TRAEST, "Tussen Hamer en aambeeld: de gevolgen van het arrest-Hamer van het Europees hof voor de Rechten van de Mens op de herstelmaatregel in stedenbouw", RW 2008-2009, 1330-1340.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Regularisatievergunning - Onderzoek van de wettigheid van de regularisatievergunning - Van toepassing zijnde wetsbepalingen - Tijdstip - Invloed op de beoordeling van de herstellende vordering

La mesure de réparation que, sur la base de l'article 6.1.41 du Code flamand de l'aménagement du territoire, le juge peut ordonner, à la demande de l'autorité demanderesse en réparation, n'est, selon le droit belge, pas une peine et l'article 2, alinéa 2, du Code pénal ne peut ainsi lui être appliqué.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mesure de réparation - Nature de la mesure

Le juge qui, conformément à l'article 159 de la Constitution, décide si un permis de régularisation urbanistique délivré par le collège des bourgmestres et échevins doit être rendu inapplicable en raison de la contradiction qu'il présente avec la loi, doit, à cet égard, prendre en considération les dispositions légales applicables au moment du permis de régularisation et ne doit pas, à cet égard, tenir compte de dispositions légales entrées en vigueur ultérieurement, même si l'examen de la légalité du permis de régularisation est lié à l'appréciation de la légalité et au bien-fondé de l'action en réparation (1). (1) Voir quant à la nature de la mesure de réparation M. DE SWAEF et M. TRAEST, "Tussen Hamer en aambeeld: de gevolgen van het arrest-Hamer van het Europees hof voor de Rechten van de Mens op de herstelmaatregel in stedenbouw", RW 2008-2009, 1330-1340.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Permis de régularisation - Examen de la légalité du permis de régularisation - Dispositions légales applicables - Moment - Influence sur l'appréciation de l'action en réparation

Indien de wettigheid van de herstellvordering wordt aangevochten, moet de rechter in het bijzonder nagaan of die vordering niet kennelijk onredelijk is, meer bepaald of het voordeel van de gevorderde herstelmaatregel ter behoud van een goede ruimtelijke ordening opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder, moet het gevorderde herstel evenredig zijn aan de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en moet de maatregel redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt; de rechter oordeelt onaantastbaar in feite of het gevorderde herstel kennelijk evenredig is met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en of uit de vergelijking tussen het voordeel voor de ruimtelijke ordening dat volgt uit de gevorderde herstelmaatregel en de voor de betrokkene veroorzaakte last niet volgt dat de gevorderde herstelmaatregel kennelijk onredelijk is.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Herstelmaatregel - Beoordeling van de wettigheid van de herstellvordering - Criteria - Evenredigheid - Redelijkheid - Draagwijdte

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelmaatregel - Beoordeling van de wettigheid van de herstellvordering - Criteria - Evenredigheid - Redelijkheid - Draagwijdte

Uit de in artikel 6.1.41, § 1, eerste lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening vastgelegde prioriteitenorde en de daarbij gehanteerde uitzonderingen volgt dat, nog meer dan de aard van de overtreding, de aantasting van de goede plaatselijke ordening bepalend is voor de keuze van de herstelmaatregel, zowel in het door artikel 6.1.41, § 1, 1°, als in het door artikel 6.1.41, § 1, 2°, bedoelde geval en het bevelen van een herstelmaatregel vereist dat de plaatselijke ruimtelijke ordening door het misdrijf is geschaad en de maatregel ertoe strekt de plaatselijke ordening te herstellen; krachtens artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM en artikel 159 Grondwet moet de rechter nagaan of de beslissing van de herstellvorderende overheid om een bepaalde herstelmaatregel te vorderen, uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening is genomen en moet hij een vordering die is gestoeld op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van een goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, buiten gevolg laten.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Eerste Aanvullend Protocol EVRM - Herstelmaatregel - Motivering van de herstelmaatregel - Aantasting van de plaatselijke ruimtelijke ordening - Beoordeling

Si la légalité de la demande de réparation est critiquée, le juge doit particulièrement vérifier si cette demande n'est pas manifestement déraisonnable, plus précisément si l'avantage de la mesure de réparation demandée pour maintenir un bon aménagement du territoire équivaut à la charge qui en résulte pour le contrevenant, la mesure demandée doit être proportionnelle à l'atteinte portée à l'aménagement du territoire constatée in concreto et la mesure doit rester raisonnable comparativement à la charge qu'elle impose à la personne concernée; le juge apprécie souverainement en fait si la mesure demandée est manifestement proportionnelle à l'atteinte portée à l'aménagement du territoire constatée in concreto et s'il ne résulte pas de la comparaison faite entre l'avantage apporté à l'aménagement du territoire par la mesure de réparation demandée et la charge imposée à la personne concernée que la mesure de réparation est manifestement déraisonnable.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Mesure de réparation - Appréciation de la légalité de la mesure de réparation - Critères - Proportionnalité - Caractère raisonnable - Portée

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mesure de réparation - Appréciation de la légalité de la mesure de réparation - Critères - Proportionnalité - Caractère raisonnable - Portée

Il résulte de l'ordre de priorité établi à l'article 6.1.41, § 1er, alinéa 1er, du Code flamand de l'aménagement du territoire et des exceptions qui y sont mentionnées, que, plus encore que la nature de l'infraction, c'est l'atteinte portée au bon aménagement local qui est déterminante dans le choix de la mesure de réparation, tant dans le cas visé à l'article 6.1.41, § 1er, 1°, que dans le cas visé à l'article 6.1.41, § 1er, 2°, et ordonner une mesure de réparation requiert que l'infraction a porté atteinte à l'aménagement du territoire local et que la mesure vise à le réparer; en vertu des articles 1er du Premier Protocole additionnel de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 159 de la Constitution, le juge doit vérifier si la décision de l'autorité demanderesse en réparation de demander une certaine mesure de réparation a été prise avec pour seul dessein un bon aménagement du territoire et il ne doit pas donner suite à une demande fondée sur des motifs étrangers à l'aménagement du territoire ou sur une conception manifestement déraisonnable d'un bon aménagement du territoire.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Premier Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Mesure de réparation - Motivation de la mesure

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelmaatregel - Keuze van de herstelmaatregel - Aantasting van de plaatselijke ruimtelijke ordening - Gevolg

de réparation - Atteinte portée à l'aménagement du territoire local - Appréciation

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mesure de réparation - Choix de la mesure de réparation - Atteinte portée à l'aménagement du territoire local - Conséquence

P.14.1757.N

9 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160209.2](#)

AC nr. ...

In strafzaken strekt de burgerlijke rechtsvordering tot vergoeding van de schade die het gevolg is van een bewezen verklaard misdrijf; hieruit volgt dat de grondslag van de burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter het bewezen verklaarde misdrijf is en de daaruit voortvloeiende schade en niet een factuur of een leveringsbon, welke akten evenwel door de rechter naar hun bewijswaarde kunnen beoordeeld worden (1). (1) Zie Cass. 15 september 2015, AR P.14.0561.N, AC 2015 nr. ... met concl. van advocaat-generaal met opdracht A. Winants.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafzaken - Vergoeding van de schade - Grondslag - Bewezen verklaard misdrijf

En matière répressive, l'action civile vise l'indemnisation du dommage résultant d'une infraction déclarée établie; il s'ensuit que le fondement de l'action civile introduite devant le juge pénal est l'infraction déclarée établie et le dommage en résultant et non une facture ou un bon de livraison, le juge pouvant toutefois apprécier la valeur probante de ces actes (1). (1) Voir Cass. 15 septembre 2015, RG P.14.0561.N, Pas. 2015, n° ..., avec les conclusions de M. l'avocat général délégué A. Winants.

ACTION CIVILE - Matière répressive - Indemnisation du dommage - Fondement - infraction déclarée établie

P.14.1815.F

20 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160420.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Veroordeling met uitstel en opschorting van de veroordeling - Gewone opschorting - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Verschillende termijnen om hoger beroep in te stellen

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Veroordeling met uitstel en opschorting van de veroordeling - Gewone opschorting - Verschillende termijnen om hoger beroep in te stellen - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Veroordeling met uitstel en opschorting van de veroordeling - Gewone opschorting - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Verschillende termijnen om hoger beroep in te stellen

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewone opschorting - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Verschillende termijnen om hoger beroep in te stellen - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Condamnation avec sursis et suspension du prononcé de la condamnation - Suspension simple - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Délais de recours différents

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Condamnation avec sursis et suspension du prononcé de la condamnation - Suspension simple - Délais de recours différents - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Condamnation avec sursis et suspension du prononcé de la condamnation - Suspension simple - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Délais de recours différents

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Suspension simple - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Délais de recours différents - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle

Artikel 4, §2, van de Probatiewet schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet in zoverre het het beroep van de inverdenkinggestelde tegen de beschikking van de raadkamer waarbij de feiten bewezen worden verklaard en tot de opschorting wordt besloten, onderwerpt aan een termijn van vierentwintig uur, terwijl de procureur des Konings en de burgerlijke partij, op grond van artikel 135, §§ 1 en 3, van het Wetboek van Strafvordering, beschikken over een termijn van vijftien dagen om de door hetzelfde rechtscollege uitgesproken beschikking van buitenvervolginstelling aan te vechten (1). (1) GwH 18 februari 2016, nr. 27/2016.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot opschorting van uitspraak - Hoger beroep - Verschillende beroepstermijnen - Gelijkheid en niet-discriminatie

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Beschikking tot opschorting van uitspraak - Verschillende beroepstermijnen - Gelijkheid en niet-discriminatie

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewone opschorting - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot opschorting van uitspraak - Hoger beroep - Verschillende beroepstermijnen - Gelijkheid en niet-discriminatie

De beschikking tot opschorting van de uitspraak valt niet binnen het toepassingsgebied van artikel 135, §§ 2 en 3, van het Wetboek van Strafvordering; de omstandigheid dat de inverdenkinggestelde een grond van nietigheid opwerpt tegen de beroepen beschikking, heeft geen weerslag op de beoordeling van de in artikel 4, §2, van de Probatiewet bepaalde ontvankelijkheidsvoorwaarden van het beroep in de tijd (1). (1) Cass. 24 maart 2010, AR P.09.1749.F, AC 2010, nr. 210.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Raadkamer - Beschikking tot opschorting van uitspraak - Termijn van hoger beroep - Artikel 135, §§ 2 en 3, van het Wetboek van Strafvordering - Toepassing

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot opschorting van uitspraak - Hoger beroep - Termijn - Artikel 135, §§ 2 en 3, van het Wetboek van Strafvordering - Toepassing

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewone opschorting - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot opschorting van uitspraak - Hoger beroep - Termijn - Artikel 135, §§ 2 en 3, van het Wetboek van Strafvordering - Toepassing

L'article 4, § 2, de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation ne viole pas les articles 10 et 11 de la Constitution en tant qu'il subordonne à un délai de vingt-quatre heures le recours de l'inculpé contre l'ordonnance de la chambre du conseil déclarant les faits établis et décidant la suspension, alors qu'en vertu l'article 135, § 1er et 3, du Code d'instruction criminelle, le procureur du Roi et la partie civile disposent d'un délai de quinze jours pour entreprendre l'ordonnance de non-lieu prononcée par la même juridiction (1). (1) C. const., 18 février 2016, arrêt n° 27/2016.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de suspension du prononcé - Appel - Délais de recours différents - Egalité et non-discrimination

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Ordonnance de suspension du prononcé - Délais de recours différents - Egalité et non-discrimination

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Suspension simple - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de suspension du prononcé - Appel - Délais de recours différents - Egalité et non-discrimination

L'ordonnance de suspension du prononcé est étrangère au champ d'application de l'article 135, § 2 et 3, du Code d'instruction criminelle; la circonstance que l'inculpé a soulevé une cause de nullité de l'ordonnance entreprise est sans incidence sur l'appréciation des conditions de recevabilité du recours dans le temps, déterminées par l'article 4, § 2, de la loi du 29 juin 1964 (1). (1) Cass. 24 mars 2010, RG P.09.1749.F, Pas. 2010, n° 210.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Chambre du conseil - Ordonnance de suspension du prononcé - Délai d'appel - Article 135, § 2 et 3 du Code d'instruction criminelle - Application

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de suspension du prononcé - Appel - Délai - Article 135, § 2 et 3 du Code d'instruction criminelle - Application

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Suspension simple - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de suspension du prononcé - Appel - Délai - Article 135, § 2 et 3 du Code d'instruction criminelle - Application

Wanneer een cassatiemiddel discriminatie aanvoert omdat er verschillende termijnen van toepassing zijn om hoger beroep in te stellen voor, enerzijds, de inverdenkinggestelde wanneer hem door de raadkamer opschorting van de veroordeling is verleend en, anderzijds, het openbaar ministerie en de burgerlijke partij, wanneer de beroepen beslissing een beschikking tot buitenvervolginstelling betreft, stelt het Hof van Cassatie een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas. 2015, nr.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Veroordeling met uitstel en opschorting van de veroordeling - Gewone opschorting - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Verschillende termijnen om hoger beroep in te stellen

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 4, § 2 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 135, §§ 1 en 3 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Veroordeling met uitstel en opschorting van de veroordeling - Gewone opschorting - Verschillende termijnen om hoger beroep in te stellen - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 4, § 2 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 135, §§ 1 en 3 Wetboek van Strafvordering

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Veroordeling met uitstel en opschorting van de veroordeling - Gewone opschorting - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Verschillende termijnen om hoger beroep in te stellen

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 4, § 2 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 135, §§ 1 en 3 Wetboek van Strafvordering

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewone opschorting - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Verschillende termijnen om hoger beroep in te stellen - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 4, § 2 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 135, §§ 1 en 3 Wetboek van Strafvordering

Lorsqu'un moyen de cassation invoque la discrimination qui résulterait des délais de recours différents applicables, d'une part, à l'inculpé lorsque l'inculpé a fait l'objet devant la chambre du conseil de la suspension du prononcé de la condamnation et, d'autre part, au ministère public et à la partie civile lorsque la décision entreprise est une ordonnance de non-lieu, la Cour de cassation pose une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Condamnation avec sursis et suspension du prononcé de la condamnation - Suspension simple - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Délais de recours différents

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 4, § 2 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

- Art. 135, § 1 et 3 Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Condamnation avec sursis et suspension du prononcé de la condamnation - Suspension simple - Délais de recours différents - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 4, § 2 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

- Art. 135, § 1 et 3 Code d'Instruction criminelle

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Condamnation avec sursis et suspension du prononcé de la condamnation - Suspension simple - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Délais de recours différents

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 4, § 2 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

- Art. 135, § 1 et 3 Code d'Instruction criminelle

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Suspension simple - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Délais de recours différents - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 4, § 2 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

- Art. 135, § 1 et 3 Code d'Instruction criminelle

Om naar het voorschrift van artikel 149 Grondwet en van artikel 195 Wetboek van Strafvordering, met redenen te zijn omkleed, moet de op de strafvordering gewezen veroordelende beslissing opgave doen van de wettelijke bepalingen die de bestanddelen van het aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijf omschrijven en van die waarbij de straf wordt bepaald (1). (1) Cass. 27 november 2012, AR P.11.1433.N, AC 2012, nr. 641; F. VAN VOLSEM, "Een bijzonder aspect van de motiveringsplicht in politie- en correctionele zaken: over de verplichting de toegepaste wetsbepalingen te vermelden" in F. DERUYCK, E. GOETHALS, L. HUYBRECHTS, J.-F. LECLERCQ, J. ROZIE, M. ROZIE, P. TRAEST en R. VERSTRAETEN (eds.), *Amicus Curiae. Liber amicorum Marc De Swaef*, Antwerpen-Cambridge, Intersentia 2013, 441-464.

REDEKENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Veroordeling - Vereiste vermeldingen - Toepasselijke wetsbepalingen

Om naar recht met redenen te zijn omkleed, bij een veroordeling wegens een inbreuk op de vereisten verplicht gesteld zowel bij artikel 8.3 van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg als bij de artikelen 1 en 3 van het koninklijk besluit van 10 augustus 2009 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder vervoersondernemers die gevestigd zijn op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte worden toegelaten tot het binnenlands goederenvervoer over de weg in België, die tot 1 september 2014 strafbaar gesteld zijn bij artikel 5 van het koninklijk besluit van 10 augustus 2009 en artikel 2 van de wet van 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg en vanaf 1 september 2014 bij artikel 41, § 3, 5°, van de wet van 15 juli 2013, moet het veroordelend vonnis artikel 41, § 3, 5°, Wet van 15 juli 2013 vermelden.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - EG - Verordening 1072/2009 - Inbreuk - Veroordeling - Vereiste vermeldingen - Toepasselijke strafbaarstelling
- Art. 149 Grondwet 1994
- Art. 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Pour être motivée selon le prescrit des articles 149 de la Constitution et 195 du Code d'instruction criminelle, la décision de condamnation rendue sur l'action publique doit indiquer les dispositions légales qui déterminent les éléments constitutifs de l'infraction mise à charge du prévenu et celles qui édictent la peine (1). (1) Cass. 27 novembre 2012, RG P.11.1433.N, Pas. 2012, n° 641; F. VAN VOLSEM, « Een bijzonder aspect van de motiveringsplicht in politie- en correctionele zaken: over de verplichting de toegepaste wetsbepalingen te vermelden » dans F. DERUYCK, E. GOETHALS, L. HUYBRECHTS, J.-F. LECLERCQ, J. ROZIE, M. ROZIE, P. TRAEST et R. VERSTRAETEN (éd.), *Amicus Curiae, Liber amicorum Marc De Swaef*, Anvers - Cambridge, Intersentia 2013, 441-464.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Condamnation - Mentions requises - Dispositions légales applicables

Pour être motivée légalement, dans le cadre d'une condamnation du chef d'inobservation des conditions imposées tant par l'article 8.3 du Règlement (CE) n° 1072/2009 du Parlement européen et du Conseil du 21 octobre 2009 établissant des règles communes pour l'accès au marché du transport international de marchandises par route que par les articles 1er et 3 de l'arrêté royal du 10 août 2009 fixant les conditions de l'admission d'entreprises de transport établies sur le territoire d'un autre Etat membre de l'Union européenne ou de l'Espace économique européen au transport intérieur de marchandises par route en Belgique, que punissent jusqu'au 1er septembre 2014 l'article 5 de l'arrêté royal du 10 août 2009 et l'article 2 de la loi du 18 février 1969 relative aux mesures d'exécution des traités et actes internationaux en matière de transport par mer, par route, par chemin de fer ou par voie navigable et, depuis le 1er septembre 2014, l'article 41, § 3, 5°, de la loi du 15 juillet 2013, le jugement de condamnation doit énoncer l'article 41, § 3, 5°, de la loi du 15 juillet 2013.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - CE - Règlement 1072/2009 - Infraction - Condamnation - Mentions requises - Incrimination applicable
- Art. 149 Constitution 1994
- Art. 195, al. 1er Code d'Instruction criminelle

Een door artikel 267 AWDA bedoeld proces-verbaal, ook al geldt het opstellen ervan als een boeking in de zin van artikel 217.1 CDW en het bezorgen van een afschrift ervan als een mededeling in de zin van artikel 222.1 CDW en oordeelt de strafrechter ook over de burgerlijke rechtsvordering tot betaling van rechten en accijnzen, is geen loutere administratieve beslissing en dus geen door artikel 4.5 CDW bedoelde beschikking, zodat niet vereist is dat de personen tegen wie proces-verbaal wordt opgesteld vooraf kennis moeten krijgen van de gegevens waarop het proces-verbaal is gesteund en vooraf moeten gehoord; evenmin moet tegen een dergelijke beslissing een hoger beroep als bedoeld door artikel 243 CDW openstaan.

*DOUANE EN ACCIJNZEN - Misdrijven, fraudes of overtredingen -
Proces-verbaal - Aard*

Het recht van verdediging van de personen die het voorwerp uitmaken van het proces-verbaal bedoeld in artikel 267 AWDA wordt afdoende gewaarborgd door de mogelijkheid om inzage te nemen van het proces-verbaal of door het hen toesturen van dit proces-verbaal en door de rechten op inzage en verweer die zij voor de strafrechter kunnen uitoefenen.

*DOUANE EN ACCIJNZEN - Misdrijven, fraudes of overtredingen -
Vaststelling bij proces-verbaal - Recht van verdediging van de
personen die het voorwerp ervan uitmaken - Vrijwaring*

*RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Douane en accijnzen -
Misdrijven, fraudes of overtredingen - Vaststelling bij proces-
verbaal - Recht van verdediging van de personen die het voorwerp
ervan uitmaken - Vrijwaring*

Indien de rechter veroordeelt tot verbeurdverklaring van niet-aangehaalde goederen is hij tevens verplicht te veroordelen tot de betaling van de tegenwaarde van de niet-aangehaalde goederen en dit ongeacht of de niet-overlegging als dusdanig een gevolg is van een van het bewezen verklaarde misdrijf te onderscheiden foutief gedrag vermits die verplichting enkel voortvloeit uit het gepleegde misdrijf zelf; de veroordeling tot betaling van de tegenwaarde van de verbeurdverklaarde niet-aangehaalde goederen vereist dan ook niet een in kracht van gewijsde getreden verbeurdverklaring van die goederen (1). (1) Cass. 28 juni 2016, AR P.14.1588.N, AC 2016, nr. ...; Zie: Cass. 19 januari 2016, AR P.14.1519.N, AC 2016, nr. ... met concl. van plvv. advocaat-generaal De Swaef; Cass. 28 juni 2016, AR P.14.1132.N, AC 2016, nr. ...

Un procès-verbal visé à l'article 267 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises, même si le fait de le dresser vaut prise en compte au sens de l'article 217.1 du Code des douanes communautaire et le fait d'en fournir une copie vaut communication au sens de l'article 221.1 de ce même code et même si le juge pénal se prononce également sur l'action civile en paiement des droits et des accises, ne constitue pas une simple décision administrative et donc pas une décision visée à l'article 4.5 du Code des douanes communautaire, de sorte qu'il n'est pas requis que les personnes contre lesquelles le procès-verbal est dressé doivent préalablement être informées des éléments qui fondent le procès-verbal ni être préalablement entendues; une telle décision ne doit pas davantage pouvoir faire l'objet d'un recours tel que visé à l'article 243 du Code des douanes communautaire.

*DOUANES ET ACCISES - Infractions, fraudes ou contraventions -
Procès-verbal - Nature*

Les droits de la défense des personnes faisant l'objet du procès-verbal visé à l'article 267 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises sont garantis à suffisance grâce à la possibilité de consulter le procès-verbal ou à son envoi qui leur est destiné et grâce aux droits de pouvoir consulter et se défendre qu'ils peuvent exercer devant le juge pénal.

*DOUANES ET ACCISES - Infractions, fraudes ou contraventions -
Constatation par procès-verbal - Droits de défense des personnes
qui en font l'objet - Garantie*

*DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Douanes et accises -
Infractions, fraudes ou contraventions - Constatation par procès-
verbal - Droits de défense des personnes qui en font l'objet -
Garantie*

Si le juge prononce la confiscation des marchandises non présentées, il est également tenu de condamner au paiement de la contre-valeur desdites marchandises et ce, quand bien même le défaut de représentation en tant que tel résulterait d'un agissement fautif distinctif de l'infraction déclarée établie, puisque cette obligation découle uniquement de l'infraction même commise; l'obligation de payer la contre-valeur des marchandises non présentées ayant été confisquées ne requiert ainsi pas une confiscation passée en force de chose jugée de ces marchandises (1). (1) Cass. 28 juin 2016, RG P.14.1588.N, Pas. 2016, n° ...; Voir: Cass. 19 janvier 2016, RG P.14.1519.N, Pas. 2016, n° ..., avec concl. de M. De Swaef, avocat général suppléant, publiées à leur date dans AC; Cass. 28 juin 2016, RG P.14.1132.N, Pas. 2016, n° ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Onttrekking van goederen aan het douanetoezicht - Verbeurdverklaring van de niet-aangehaalde goederen - Niet-overlegging van de verbeurdverklaarde goederen - Veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde - Grondslag

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 44 Strafwetboek

- Artt. 220, § 1, 221, § 1, en 257, § 3 Algemene Wet 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen

Uit de loutere omstandigheid dat een in het buitenland betekende dagvaarding is opgesteld in een taal die de beklagde niet zou begrijpen en die beklagde daardoor niet overeenkomstig artikel 6.3.a EVRM onverwijld op de hoogte zou zijn gesteld van de reden en de aard van de tegen hem ingebrachte beschuldiging in een taal die hij verstaat, volgt niet dat daardoor zijn recht van verdediging en zijn recht op een eerlijk proces automatisch zijn miskend; het staat aan de rechter te oordelen of deze rechten niet op een andere wijze werden gewaarborgd of een miskening ervan niet werd geredieerd.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Dagvaarding betekend in het buitenland - Reden en aard van de beschuldiging niet in een taal die de beklagde verstaat - Gevolg - Taak van de rechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Dagvaarding betekend in het buitenland - Reden en aard van de beschuldiging niet in een taal die de beklagde verstaat - Gevolg - Taak van de rechter

TAAALGEBRUIK - Gerechtszaken (buiten wet 15 juni 1935) - Strafzaken - Dagvaarding betekend in het buitenland - Reden en aard van de beschuldiging niet in een taal die de beklagde verstaat - Gevolg - Taak van de rechter

DOUANES ET ACCISES - Soustraction de marchandises au contrôle douanier - Confiscation des marchandises non présentées - Non-représentation des marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Fondement

- Art. 1382 et 1383 Code civil

- Art. 44 Code pénal

- Art. 220, § 1er, 221, § 1er, et 257, § 3 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

De la simple circonstance qu'une citation signifiée à l'étranger est rédigée dans une langue que le prévenu ne comprendrait pas et que ledit prévenu ne serait, de ce fait, pas informé dans le plus court délai, dans une langue qu'il comprend, de la cause et de la nature de l'accusation portée contre lui, conformément à l'article 6.3.a de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ne résulte pas automatiquement la violation de ses droits de défense et de son droit à un procès équitable; il appartient au juge de décider si ces droits n'ont pas été garantis d'une autre manière ou s'il a pu être remédié à leur violation.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Citation signifiée à l'étranger - Motif et nature de l'accusation exposés dans une langue que le prévenu ne comprend pas - Conséquence - Mission du juge

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Citation signifiée à l'étranger - Motif et nature de l'accusation exposés dans une langue que le prévenu ne comprend pas - Conséquence - Mission du juge

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire non reglée par la loi du 15 juin 1935 - Matière répressive - Citation signifiée à l'étranger - Motif et nature de l'accusation exposés dans une langue que le prévenu ne comprend pas - Conséquence - Mission du juge

P.14.1894.N

5 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160105.3](#)

AC nr. ...

Het arrest dat oordeelt dat het bedrieglijk opzet bij het misdrijf van verduistering van activa erin bestaat dat de dader zichzelf een voordeel verschaft heeft dat hij anders niet zou hebben gehad daar hij wegens zijn vordering in rekening-courant als chirografaire schuldeiser in het faillissement uiteindelijk slechts een minimale fractie van dit bedrag zou hebben gerecupereerd, oordeelt aldus dat de dader zich een onrechtmatig voordeel heeft verschaft en verantwoordt de beslissing dat het bedrieglijk opzet vaststaat naar recht.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Verduistering van activa - Bedrieglijk opzet - Draagwijdte

- Art. 489ter, eerste lid, 1° Strafwetboek

L'arrêt qui décide que l'intention frauduleuse de l'infraction de détournement de l'actif consiste en ce que l'auteur s'octroie à lui-même un avantage dont il n'aurait pas bénéficié autrement dès lors qu'en raison de son prélèvement sur le compte courant en tant que créancier chirographaire dans la faillite, il n'aurait au final récupéré qu'une fraction minime de ce montant, décide ainsi que l'auteur s'est octroyé un avantage illégal et il justifie légalement la décision qui établit l'intention frauduleuse.

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Détournement de l'actif - Intention frauduleuse - Portée

- Art. 489ter, al. 1er, 1° Code pénal

Schuldvergelijking vereist het bestaan van twee schulden die elkaar compenseren en is derhalve slechts mogelijk tussen twee schuldenaars die tevens tegenover elkaar een schuldvordering hebben; de enkele omstandigheid dat een vennoot tegenover de vennootschap een schuldvordering heeft omdat hij eigen gelden heeft aangewend tot betaling van de schulden van die vennootschap en dat hij tot terugbetaling daarvan gelden opneemt uit zijn rekening-courant, maakt geen schuldvergelijking uit aangezien die omstandigheid niet voor gevolg heeft dat daardoor een eigen schuld van de vennoot jegens de vennootschap bestaat (1). (1) Cass. 15 mei 2014, AR C.13.0552.N, AC 2014, nr. 348 met concl. van advocaat-generaal C. Vandewal.

SCHULDVERGELIJKING - Begrip
- Art. 1298 Burgerlijk Wetboek

La compensation requiert l'existence de deux créances qui se compensent de façon synallagmatique et, par conséquent, n'est possible qu'entre deux débiteurs qui ont également une créance réciproque; la seule circonstance que la société soit débitrice d'une créance à l'égard d'un associé qui a utilisé des fonds propres pour payer les dettes de cette société et que ce dernier prélève sur le compte courant pour se rembourser, ne constitue pas une compensation dès lors que cette circonstance n'a pas pour conséquence de faire naître une dette propre à l'associé à l'égard de la société (1). (1) Cass. 15 mai 2014, RG C.13.0552.N, Pas. 2014, n° 348, avec concl. de M. Vandewal, avocat général, publiées à leur date dans AC.

COMPENSATION - Notion
- Art. 1298 Code civil

P.14.1909.N

22 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161122.1](#)

AC nr. ...

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of de titularis van de nummerplaat van het voertuig waarmee de overtreding werd begaan, erin slaagt het op hem, ingevolge de bepaling van artikel 67bis Wegverkeerswet, rustende vermoeden van schuld te weerleggen; uit de enkele omstandigheid dat die titularis een verklaring van de vermeende bestuurder voorlegt, volgt niet dat de rechter moet aannemen dat het vermoeden van schuld is weerlegd noch dat hij voor het verwerpen van die verklaring een bijzondere motiveringsplicht dient in acht te nemen en daaruit kan geen schending van artikel 6.2 EVRM of miskening van het vermoeden van onschuld worden afgeleid (1). (1) Cass. 22 oktober 2013, AR P.13.0040.N, AC 2013, nr. 539; Corr. rb Brussel, 25 april 2014, Verkeer, Aansprakelijkheid, Verzekering, 2015/2, 61 met noot van L.BREWAEYS, "Over de draagwijdte van het vermoeden opgenomen in artikel 67bis van de Wegverkeerswet".

BEWIJS - Strafzaken - Vermoedens - Wegverkeer - Titularis van de nummerplaat - Vermoeden van schuld - Bewijswaarde - Weerlegbaarheid - Onaantastbare beoordeling door de rechter

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Wegverkeer - Titularis van de nummerplaat - Vermoeden van schuld - Bewijswaarde - Weerlegbaarheid - Onaantastbare beoordeling door de rechter

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 67bis - Titularis van de nummerplaat - Vermoeden van schuld - Weerlegbaarheid - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Recht op een eerlijk proces - Vermoeden van onschuld -

Le juge apprécie souverainement en fait si le titulaire de la plaque d'immatriculation du véhicule avec lequel l'infraction a été commise parvient à renverser la présomption de culpabilité pesant sur lui en vertu de l'article 67bis de la loi relative à la police de la circulation routière; de la seule circonstance que ce titulaire présente une déclaration du prétendu conducteur, il ne suit pas que le juge doive admettre que la présomption de culpabilité est renversée ni qu'il soit tenu de respecter une obligation de motivation particulière pour rejeter cette déclaration et il ne peut en être déduit une violation de l'article 6.2 CEDH ou une violation de la présomption d'innocence (1). (1) Cass. 22 octobre 2013, RG P.13.0040.N, Pas. 2013, n° 539; Trib. corr. Bruxelles, 25 avril 2014, Verkeer, Aansprakelijkheid, Verzekering, 2015/2, 61 et la note de L.BREWAEYS, «Over de draagwijdte van het vermoeden opgenomen in artikel 67bis van de Wegverkeerswet».

PREUVE - Matière répressive - Présomptions - Roulage - Titulaire de la plaque d'immatriculation - Présomption de culpabilité - Valeur probante - Caractère réfragable - Appréciation souveraine par le juge

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Roulage - Titulaire de la plaque d'immatriculation - Présomption de culpabilité - Valeur probante - Caractère réfragable - Appréciation souveraine par le juge

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Roulage - Loi relative à la police de la circulation routière - Article 67bis - Titulaire de la plaque d'immatriculation - Présomption de culpabilité - Caractère réfragable - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 -

Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 67bis - Titularis van de nummerplaat - Vermoeden van schuld - Weerlegbaarheid - Draagwijdte

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Vermoeden van onschuld - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 67bis - Titularis van de nummerplaat - Vermoeden van schuld - Weerlegbaarheid - Draagwijdte

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 67bis - Titularis van de nummerplaat - Vermoeden van schuld - Weerlegbaarheid - Draagwijdte

Droit à un procès équitable - Présomption d'innocence - Roulage - Loi relative à la police de la circulation routière - Article 67bis - Titulaire de la plaque d'immatriculation - Présomption de culpabilité - Caractère réfragable - Portée

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Présomption d'innocence - Roulage - Loi relative à la police de la circulation routière - Article 67bis - Titulaire de la plaque d'immatriculation - Présomption de culpabilité - Caractère réfragable - Portée

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 67bis - Titulaire de la plaque d'immatriculation - Présomption de culpabilité - Caractère réfragable - Portée

P.14.1935.N

16 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160216.5](#)

AC nr. ...

De betrouwbaarheid van het bewijs kan niet door het onderzoeksgerecht worden onderzocht, vermits dit de beoordeling van de bewijswaarde betreft die enkel toekomt aan de vonnisrechter (1). (1) Cass. 3 april 2012, AR P.11.2095.N, AC 2012, nr. 214 met concl. van advocaat-generaal P. Duinslaeger.

BEWIJS - Strafzaken - Algemeen - Betrouwbaarheid van het bewijs - Onderzoek door het onderzoeksgerecht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Onderzoek van de betrouwbaarheid van het bewijs

Noch artikel 47bis, § 6, Wetboek van Strafvordering, noch enige andere wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling of enig algemeen rechtsbeginsel verplicht het onderzoeksgerecht de verklaring die een verdachte tijdens het strafonderzoek heeft afgelegd zonder de bijstand van een advocaat, nietig te verklaren en uit het debat te weren wegens een onherroepelijke en onherstelbare miskenning van zijn recht op een eerlijk proces.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Verdachte - Verklaring afgelegd tijdens strafonderzoek zonder bijstand van een advocaat - Nietigverklaring - Verplichting voor het onderzoeksgerecht

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regelmaticheid van de procedure - Verklaring afgelegd door verdachte zonder bijstand van een advocaat - Nietigverklaring - Verplichting voor het onderzoeksgerecht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Verklaring afgelegd door verdachte tijdens strafonderzoek - Geen bijstand van een advocaat - Nietigverklaring - Verplichting voor het onderzoeksgerecht

La fiabilité de la preuve ne peut être examinée par la juridiction d'instruction, dès lors que cet examen relève de l'appréciation de la valeur probante, qui incombe exclusivement au jugement du fond (1). (1) Cass. 3 avril 2012, RG P.11.2095.N, Pas. 2012, n° 214 avec concl. de M. Duinslaeger, l'avocat général.

PREUVE - Matière répressive - Généralités - Fiabilité de la preuve - Examen par la juridiction d'instruction

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Examen de la fiabilité de la preuve

Ni l'article 47bis, § 6, du Code d'instruction criminelle, ni aucune autre disposition légale ou conventionnelle, ni aucun principe général du droit n'obligent la juridiction d'instruction à annuler la déclaration faite par un inculpé au cours de l'instruction sans l'assistance d'un avocat et à l'écartier des débats en raison d'une violation irrévocable et irréparable de son droit à un procès équitable.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Inculpé - Déclaration faite au cours de l'instruction sans l'assistance d'un avocat - Annulation - Obligation pour la juridiction d'instruction

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Déclaration faite par l'inculpé sans l'assistance d'un avocat - Annulation - Obligation pour la juridiction d'instruction

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Déclaration faite par l'inculpé au cours de l'instruction - Pas d'assistance d'un avocat - Annulation - Obligation pour la juridiction d'instruction

P.14.1942.N

19 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160119.4](#)

AC nr. ...

De artikelen 1349 en 1353 Burgerlijk Wetboek betreffende de vermoedens zijn niet van toepassing in strafzaken (1). (1) Cass. 25 oktober 2000, AR P.00.1260.F, AC 2000, nr. 575.

BEWIJS - Strafzaken - Vermoedens - Feitelijke vermoeden - Artikelen 1349 en 1353 van het Burgerlijk Wetboek - Toepassing

Les articles 1349 et 1353, relatifs aux présomptions, ne sont pas applicables en matière répressive (1). (1) Cass. 25 octobre 2000, RG P.00.1260.F, Pas. 2000, n° 575.

PREUVE - Matière répressive - Présomptions - Présomption de l'homme - Articles 1349 et 1353 du Code civil - Application

Het Hof vernietigt zonder verwijzing de beslissing van de strafrechter waarbij de geldboete onwettig wordt verhoogd met 50 decimes in zoverre die geldboete wordt verhoogd met meer dan 45 decimes (1). (1) Cass. 19 juni 2001, AR P.99.1715.N, AC 2001, nr. 376.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Veroordeling - Geldboete - Opdecimes - Onwettige verhoging - Vernietiging zonder verwijzing

- Art. 1 Wet 5 maart 1952 betreffende de opdecimen op de strafrechtelijke geldboeten

STRAF - Geldboete en opdecimen - Onwettige verhoging - Vernietiging zonder verwijzing

- Art. 1 Wet 5 maart 1952 betreffende de opdecimen op de strafrechtelijke geldboeten

La Cour casse sans renvoi la décision du juge pénal majorant illégalement l'amende de 50 décimes dans la mesure où cette amende a été majorée de plus de 45 décimes (1). (1) Cass. 19 juin 2001, RG P.99.1715.N, Pas. 2001, n° 376.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Condamnation - Amende - Décimes additionnels - Majoration illégale - Cassation sans renvoi

- Art. 1er L. du 5 mars 1952

PEINE - Amende et décimes additionnels - Majoration illégale - Cassation sans renvoi

- Art. 1er L. du 5 mars 1952

P.14.1969.N

18 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161018.1](#)

AC nr. ...

Dwaling kan wegens bepaalde omstandigheden als onoverkomelijk worden beschouwd, als uit die omstandigheden kan worden afgeleid dat de persoon die zich erop beroept, heeft gehandeld zoals ieder redelijk en voorzichtig persoon in dezelfde situatie zou hebben gehandeld; de loutere vaststelling dat de beklaagde slecht werd geadviseerd, zelfs door een geschikt persoon, volstaat daartoe niet en de rechter beoordeelt in feite of dat advies de beklaagde in een toestand van onoverkomelijke dwaling heeft gebracht onder voorbehoud van de controle die het Hof uitoefent op het begrip onoverkomelijke dwaling (1). (1) Cass. 18 november 2013, AR S.12.0076.F, AC 2013, nr. 612; Cass. 28 maart 2012, AR P.12.2083.F, AC 2012, nr. 202; Cass. 1 oktober 2002, AR P.01.1006.N, AC 2002, nr. 492.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Onoverkomelijke dwaling - Feitelijke beoordeling door de rechter - Controle van het Hof

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Onoverkomelijke dwaling - Begrip

L'erreur peut, en raison de certaines circonstances, être considérée comme invincible, à la condition que, de ces circonstances, il puisse se déduire que celui qui s'en prévaut a agi comme l'aurait fait toute personne raisonnable et prudente placée dans la même situation; la simple constatation que le prévenu a été mal conseillé, fût-ce par une personne qualifiée, ne suffit pas à cet effet et le juge décide en fait si cet avis a induit le prévenu dans un état d'erreur invincible, sous réserve du contrôle qu'exerce la Cour sur la notion d'erreur invincible (1). (1) Cass. 18 novembre 2013, RG S. 12.0076.F, Pas. 2013, n° 612; Cass. 28 mars 2012, RG P.12.2083.F, Pas. 2012, n° 202; Cass. 1er octobre 2002, RG P.01.1006.N, AC 2002, n° 492.

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Erreur invincible - Appréciation en fait par le juge - Contrôle de la Cour

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Erreur invincible - Notion

P.15.0001.F

22 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160622.1](#)

AC nr. ...

De burgerlijke rechtsvordering kan voor de strafrechter worden ingesteld door eenieder die beweert persoonlijk te zijn benadeeld door het misdrijf dat het voorwerp van de strafvordering uitmaakt, met andere woorden door eenieder die verantwoordt dat hij door dat misdrijf in zijn persoon, zijn goederen dan wel zijn eer kan zijn geschaad; de omstandigheid dat de wet de vervolging wegens belaging afhankelijk stelt van de klacht van de persoon die beweert te worden belaagd, belet de rechter niet om vast te stellen dat dit misdrijf een ander persoon schade heeft berokkend.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Titularis van de vordering - Voorwaarde - Misdrijf belaging

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

BELAGING - Burgerlijke rechtsvordering wegens belaging - Titularis van de vordering

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Het misdrijf belaging bestaat voor de dader uit het zich opzettelijk gedragen op een wijze die de rust van de betrokkene ernstig kan verstoren; daartoe moet de aan de klager berokkende overlast objectief als zwaar storend worden ervaren omdat er geen enkele redelijke verantwoording voor is (1). (1) Cass. 8 september 2010, AR P.10.0523.F, AC 2010, nr. 503.

BELAGING - Definitie - Bestanddelen - Verstoring van de rust

- Art. 442bis, tweede lid Strafwetboek

De klacht van de persoon die beweert te worden belaagd is aan geen bijzonder vormvereiste onderworpen en bestaat erin dat die persoon aangifte doet bij de overheid, waarbij hij te kennen geeft dat hij de strafrechtelijke vervolging van de dader wenst; niet vereist is dat de klager daarenboven uitdrukkelijk vraagt dat er strafvervolging wordt ingesteld (1). (1) Cass. 17 april 2012, AR P.11.1300.N, AC 2012, nr. 229.

BELAGING - Instellen van de strafvordering - Voorwaarde - Klacht

- Art. 442bis, tweede lid Strafwetboek

MISDRIJF - Soorten - Allerlei - Klachtdelict - Belaging - Instellen van de strafvordering - Voorwaarde - Klacht

- Art. 442bis, tweede lid Strafwetboek

L'action civile peut être exercée devant la juridiction répressive par toute personne qui peut se prétendre personnellement lésée par l'infraction, objet de l'action publique, c'est-à-dire par quiconque justifie avoir pu être victime de cette infraction dans sa personne, dans ses biens ou dans son honneur; la circonstance que la loi subordonne la poursuite du chef de harcèlement à la plainte de la personne qui se prétend harcelée, n'empêche pas le juge de constater que cette infraction a causé un dommage à une autre personne.

ACTION CIVILE - Action civile exercée devant le juge répressif - Titulaire de l'action - Condition - Délit de harcèlement

- Art. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

HARECELEMENT - Action civile du chef de harcèlement - Titulaire de l'action

- Art. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Le délit de harcèlement consiste pour son auteur à avoir intentionnellement adopté un comportement susceptible de porter gravement atteinte à la tranquillité de la personne visée; pour cela, il faut que le dérangement occasionné à celui qui s'en plaint puisse passer objectivement pour profondément perturbateur parce que dénué de toute justification raisonnable (1). (1) Cass. 8 septembre 2010, RG P.10.0523.F, Pas. 2010, n° 503.

HARECELEMENT - Définition - Eléments constitutifs - Atteinte à la tranquillité

- Art. 442bis, al. 2 Code pénal

Sans être soumise à aucune condition de forme, la plainte de la personne qui se prétend harcelée consiste en la dénonciation par celle-ci à l'autorité, en faisant savoir qu'elle souhaite que l'auteur soit pénalement poursuivi; il n'est pas exigé que le plaignant demande en outre explicitement l'exercice de poursuites pénales (1). (1) Cass. 17 avril 2012, RG P.11.1300.N, Pas. 2012, n° 229.

HARECELEMENT - Intentement de l'action publique - Condition - Plainte

- Art. 442bis, al. 2 Code pénal

INFRACTION - Espèces - Divers - Infraction sur plainte - Harcèlement - Intentement de l'action publique - Condition - Plainte

- Art. 442bis, al. 2 Code pénal

Uit de enkele omstandigheid dat een proces-verbaal melding zou maken van gegevens die afkomstig zijn van een niet-gekende bron volgt niet dat dit proces-verbaal nietig is of dat het geen bijzondere bewijswaarde kan hebben.

BEWIJS - Strafzaken - Geschriften - Allerlei - Proces-verbaal - Verkeersovertreding - Melding van gegevens afkomstig van een niet-gekende bron

Uit de enkele omstandigheid dat een proces-verbaal van een verkeersovertreding onduidelijke of zelfs onjuiste gegevens zou bevatten over de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs door de parketmagistraat, volgt niet dat dit proces-verbaal nietig is of geen bijzondere bewijswaarde kan hebben met betrekking tot de vastgestelde verkeersovertreding.

BEWIJS - Strafzaken - Geschriften - Allerlei - Proces-verbaal - Verkeersovertreding - Onduidelijke of onjuiste gegevens over de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs

Il ne résulte pas de la seule circonstance qu'un procès-verbal fasse mention d'éléments provenant de source inconnue que ledit procès-verbal soit nul ou qu'il ne puisse avoir de valeur probante particulière.

PREUVE - Matière répressive - Preuve littérale - Divers - Procès-verbal - Infraction en matière de roulage - Mention d'éléments provenant de source inconnue

Il ne résulte pas de la seule circonstance qu'un procès-verbal d'une infraction en matière de roulage comporte des éléments imprécis, voire même erronés sur le retrait immédiat du permis de conduire par le magistrat du parquet que ledit procès-verbal soit nul ou qu'il ne puisse avoir de valeur probante particulière concernant l'infraction en matière de roulage constatée.

PREUVE - Matière répressive - Preuve littérale - Divers - Procès-verbal - Infraction en matière de roulage - Eléments imprécis ou erronés sur le retrait immédiat du permis de conduire

P.15.0006.N

27 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160927.1](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek wordt met criminele organisatie bedoeld iedere gestructureerde vereniging van meer dan twee personen die duurt in de tijd, met als oogmerk het in onderling overleg plegen van misdaden en wanbedrijven die strafbaar zijn met gevangenisstraf van drie jaar of een zwaardere straf, om direct of indirect vermogensvoordelen te verkrijgen; uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de finaliteit van de organisatie erin bestaat op geconcentreerde wijze misdrijven te plegen van een bepaalde zwaarte, namelijk misdaden of wanbedrijven welke strafbaar zijn met een gevangenisstraf van drie jaar of met een zwaardere straf en niet dat vereist is dat die organisatie de bedoeling moet hebben om zowel wanbedrijven als misdaden te plegen (1). (1) Zie Parl. St. Kamer 1996-1997, Verslag namens de commissie voor justitie, 49-954/6, p. 5; Parl. St. Senaat 1997-1998, Verslag namens de commissie voor de justitie, 1-662/4, p. 3 en pp. 20 en 21.

VERENIGING VAN MISDADIGERS - Criminele organisatie - Begrip

Aux termes de l'article 324bis, alinéa 1er, du Code pénal, constitue une organisation criminelle l'association structurée de plus de deux personnes, établie dans le temps, en vue de commettre de façon concertée, des crimes et délits punissables d'un emprisonnement de trois ans ou d'une peine plus grave, pour obtenir, directement ou indirectement, des avantages patrimoniaux; il ressort de la genèse légale que la finalité de l'organisation consiste à commettre de façon concertée des infractions d'une certaine gravité, à savoir des crimes ou délits punissables d'un emprisonnement de trois ans ou d'une peine plus grave, sans qu'il soit requis que cette organisation poursuive le but de commettre tant des délits que des crimes (1). (1) Voir: Doc. parl. Chambre 1996-1997, Rapport fait au nom de la commission de la justice, 49-954/6, p. 5; Doc. parl. Sénat 1997-1998, Rapport fait au nom de la commission de la justice, 1-662/6, p. 3 et pp. 20 et 21.

ASSOCIATION DE MALFAITEURS - Organisation criminelle - Notion

Om te voldoen aan de vereiste bepaald in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek dat het misdrijf strafbaar is met een gevangenisstraf van drie jaar of een zwaardere straf volstaat het dat de rechter een gevangenisstraf van drie jaar of een zwaardere straf kan opleggen (1). (1) Zie Parl. St. Senaat 1997-1998, Verslag namens de commissie voor de justitie, 1-662/4, p. 20.

VERENIGING VAN MISDADIGERS - Criminele organisatie - Oogmerk om misdrijven te plegen - Zwaarte van de beoogde misdrijven

Pour satisfaire à la condition prévue à l'article 324bis, alinéa 1er, du Code pénal, qui punit l'infraction d'un emprisonnement de trois ans ou d'une peine plus grave, il suffit que le juge puisse infliger un emprisonnement de trois ans ou d'une peine plus grave (1). (1) Voir: Doc. parl. Sénat 1997-1998, Rapport fait au nom de la commission de la justice, 1-662/4, p. 20.

ASSOCIATION DE MALFAITEURS - Organisation criminelle - But de commettre des infractions - Gravité des infractions visées

P.15.0045.N

5 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160105.4](#)

AC nr. ...

Een lid van het college van burgemeester en schepenen dat in de notulen van een vergadering van dat college met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden een niet-waarheidsgetrouwe vermelding laat opnemen en deze notulen met die vermelding doet goedkeuren, ondertekent en laat ondertekenen, maakt zich schuldig aan het door artikel 194 Strafwetboek bedoelde misdrijf; de omstandigheid dat de notulen worden goedgekeurd in een niet-openbare vergadering, na een geheime stemming, doet daaraan geen afbreuk.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Begrip - Notulen van een vergadering van het college van burgemeester en schepenen

Uit de omstandigheid dat de appelrechters bij valsheid en gebruik van valse stukken het bedrieglijk opzet of het oogmerk om te schaden op andere gronden dan de eerste rechter bewezen achten, volgt niet dat zij de omschrijving van de telastlegging hebben gewijzigd en dat zij de eiser de gelegenheid dienden te geven daarover standpunt in te nemen.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Valsheid en gebruik van valse stukken - Constitutieve bestanddelen - Bedrieglijk opzet of oogmerk om te schaden - Andere motivering dan in eerste aanleg - Draagwijdte

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Constitutieve bestanddelen - Bedrieglijk opzet of oogmerk om te schaden - Andere motivering dan in eerste aanleg

Un membre du collège des bourgmestre et échevins qui, dans le compte rendu d'une séance dudit collège, fait consigner une mention qui n'est pas digne de foi, avec une intention frauduleuse ou à dessein de nuire, et qui fait approuver, signe et fait signer ce compte rendu avec cette mention, se rend coupable de l'infraction visée à l'article 194 du Code pénal; la circonstance que le procès-verbal a été approuvé à huis clos, après un vote secret, n'y fait pas obstacle.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Notion - Compte rendu d'une séance du collège des bourgmestre et échevins

Il ne résulte pas de la circonstance que les juges d'appel ont considéré établis l'intention frauduleuse et le dessein de nuire, en cas de faux et d'usage de faux, pour des motifs autres que ceux du juge du fond, qu'ils ont modifié la qualification de la prévention et qu'ils auraient dû permettre au demandeur d'adopter un point de vue à cet égard.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Faux et usage de faux - Éléments constitutifs - Intention frauduleuse ou dessein de nuire - Motivation autre qu'en première instance - Portée

FAUX ET USAGE DE FAUX - Éléments constitutifs - Intention frauduleuse ou dessein de nuire - Motivation autre qu'en première instance

P.15.0075.N

20 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161220.3](#)

AC nr. ...

De appelrechters die het beroepen vonnis dat het verzet van de beklaagde niet ontvankelijk verklaart bevestigen, dienen zich niet verder uit te spreken over de strafvordering.

VERZET - Strafzaken - Niet ontvankelijk verzet - Bevestiging in hoger beroep

Les juges d'appel qui confirment le jugement dont appel déclarant irrecevable l'opposition du prévenu ne sont pas tenus de statuer davantage sur l'action publique.

OPPOSITION - Matière répressive - Opposition irrecevable - Confirmation en degré d'appel

De appelrechters die het beroepen vonnis dat het verzet van de beklaagde niet ontvankelijk verklaart bevestigen, dienen zich niet verder uit te spreken over de strafvordering.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Niet ontvankelijk verzet - Bevestiging in hoger beroep

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

Les juges d'appel qui confirment le jugement dont appel déclarant irrecevable l'opposition du prévenu ne sont pas tenus de statuer davantage sur l'action publique.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Opposition irrecevable - Confirmation en degré d'appel

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

P.15.0080.F

13 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160113.2](#)

AC nr. ...

De artikelen 15 en 19 van het Verdrag van de Raad van Europa betreffende de computercriminaliteit van 23 november 2001, die de ondertekenende Staten verzoeken een regelgeving aan te nemen betreffende de voorwaarden, het opslaan, het doorzoeken en de inbeslagneming van opgeslagen computergegevens, verlenen geen individuele subjectieve rechten.

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Raad van Europa - Verdrag betreffende de computercriminaliteit - Procesrecht - Voorwaarden, opslaan, doorzoeken en inbeslagneming van opgeslagen computergegevens - Draagwijdte van de bepalingen

- Artt. 15 en 19 Verdrag van de Raad van Europa 23 november 2001 betreffende de computercriminaliteit (inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken)

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Rechten van de Mens - Raad van Europa - Verdrag betreffende de computercriminaliteit - Procesrecht - Voorwaarden, opslaan, doorzoeken en inbeslagneming van opgeslagen computergegevens - Draagwijdte van de bepalingen

- Artt. 15 en 19 Verdrag van de Raad van Europa 23 november 2001 betreffende de computercriminaliteit (inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken)

Invitant les États signataires à adopter une réglementation relative aux conditions, aux sauvegardes, à la perquisition et à la saisie de données informatiques stockées, les articles 15 et 19 de la Convention du Conseil de l'Europe sur la cybercriminalité du 23 novembre 2001, ne confèrent pas de droits subjectifs individuels.

DROITS DE L'HOMME - Divers - Conseil de l'Europe - Convention sur la cybercriminalité - Droit procédural - Conditions, sauvegardes, perquisition et saisie de données informatiques stockées - Portée des dispositions

- Art. 15 et 19 Convention du Conseil de l'Europe sur la cybercriminalité du 23 novembre 2001

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Droits de l'homme - Conseil de l'Europe - Convention sur la cybercriminalité - Droit procédural - Conditions, sauvegardes, perquisition et saisie de données informatiques stockées - Portée des dispositions

- Art. 15 et 19 Convention du Conseil de l'Europe sur la cybercriminalité du 23 novembre 2001

P.15.0112.N

4 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161004.2](#)

AC nr. ...

Niet alle in artikel 6 KB Rijbewijs opgesomde voorwaarden waaraan de scholing op basis van een voorlopig rijbewijs is onderworpen, zijn voorwaarden die gelden voor de afgifte van dat voorlopig rijbewijs; de afgiftevoorwaarden worden beperkend opgesomd in artikel 7, derde lid, van dat besluit en hebben betrekking op de kandidaat en de begeleider, wat niet het geval is met de verplichting het voertuig uit te rusten met het teken "L" zodat het voorlopig rijbewijs van diegene die rijdt met een voertuig dat niet is uitgerust met het teken "L", daardoor zijn geldigheid niet verliest.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 21 - Rijbewijs - Scholing op

Toutes les conditions énoncées à l'article 6 de l'arrêté royal du 23 mars 1998 relatif au permis de conduire auxquelles est soumis l'apprentissage sous le couvert d'un permis de conduire provisoire ne sont pas des conditions valables pour la délivrance dudit permis de conduire provisoire; les conditions de cette délivrance sont limitativement énoncées à l'article 7, alinéa 3, dudit arrêté et concernent le candidat et l'accompagnateur, ce qui n'est pas le cas de l'obligation de munir le véhicule d'un signe "L" de sorte que l'absence du signe "L" ne rend pas invalide le permis de conduire provisoire du conducteur du véhicule qui doit en être muni.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière -

basis van een voorlopig rijbewijs - Afgiftevoorwaarden - Begrip - Grens - Toepassing

- Artt. 21 en 30, § 1, 1° Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Artt. 6, 7, derde lid, en 8, § 5, 1° KB 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs

WEGVERKEER - Allerlei - Rijbewijs - Scholing op basis van een voorlopig rijbewijs - Begrip - Grens - Toepassing

- Artt. 21 en 30, § 1, 1° Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Artt. 6, 7, derde lid, en 8, § 5, 1° KB 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs

Dispositions légales - Article 21 - Permis de conduire - Apprentissage sous le couvert d'un permis de conduire provisoire - Conditions de délivrance - Notion - Limite - Application

- Art. 21 et 30, § 1er, 1° Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

- Art. 6, 7, al. 3, et 8, § 5, 1° A.R. du 23 mars 1998

ROULAGE - Divers - Permis de conduire - Apprentissage sous le couvert d'un permis de conduire provisoire - Notion - Limite - Application

- Art. 21 et 30, § 1er, 1° Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

- Art. 6, 7, al. 3, et 8, § 5, 1° A.R. du 23 mars 1998

P.15.0124.N

13 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160913.1](#)

AC nr. ...

De artikelen 220, § 1, 221, § 1, en 257, § 3, AWDA verplichten de verbeurdverklaring van de goederen die worden onttrokken aan het douanetoezicht en deze verbeurdverklaring heeft een zakelijk karakter omdat het uitspreken ervan niet vereist dat de veroordeelde eigenaar is van de verbeurd te verklaren goederen en evenmin dat de ontduiker bekend is; bij de verbeurdverklaring van niet-aangehaalde goederen rust op de veroordeelde de verplichting om deze voor te brengen (1). (1) 1 Cass. 28 juni 2016, AR P.14.1588.N, AC 2016, nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Verbeurdverklaring van goederen die worden onttrokken aan het douanetoezicht - Aard

DOUANE EN ACCIJNZEN - Verbeurdverklaring van goederen die worden onttrokken aan het douanetoezicht - Verbeurdverklaring van niet-aangehaalde goederen - Gevolg voor de veroordeelde

De tegenwaarde van verbeurdverklaarde niet-aangehaalde goederen, ingeval van niet-overlegging, vormt een schadevergoeding in de zin van artikel 50 Strafwetboek en de rechter moet dan ook alle beklaagden ten laste van wie hij de verbeurdverklaring uitspreekt, hoofdelijk veroordelen tot de betaling van die tegenwaarde bij de niet-overlegging en dit ongeacht of die niet-overlegging het gevolg is van een van de bewezen verklaarde misdrijven te onderscheiden fout; die verplichting vloeit voort uit de bewezen verklaarde misdrijven (1). (1) Cass. 28 juni 2016, AR P.14.1588.N, AC 2016, nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Veroordeling tot betaling van de tegenwaarde van verbeurdverklaarde goederen - Aard

HOOFDELIJKHEID - Veroordeling wegens een misdrijf - Veroordeling tot betaling van de tegenwaarde van verbeurdverklaarde goederen - Aard

Les articles 220, § 1er, 221, § 1er, et 257, § 3, de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises rendent obligatoire la confiscation des marchandises qui sont soustraites à la surveillance douanière; cette confiscation revêt un caractère réel parce que son prononcé ne requiert pas que le condamné soit propriétaire des marchandises à confisquer ni que le fraudeur soit connu; en cas de confiscation de biens non représentés, il incombe au condamné de les représenter (1). (1) Cass. 28 juin 2016, RG P.14.1588.N, Pas. 2016, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Confiscation de marchandises ayant été soustraites à la surveillance douanière - Nature

DOUANES ET ACCISES - Confiscation de marchandises ayant été soustraites à la surveillance douanière - Confiscation de marchandises non représentées - Conséquence pour le condamné

La contre-valeur des marchandises confisquées non représentées constitue des dommages et intérêts au sens de l'article 50 du Code pénal et le juge est ainsi tenu de condamner solidairement tous les prévenus à charge desquels il prononce la confiscation au paiement de cette contre-valeur en cas de non-représentation et ce, que cette non-représentation soit ou non la conséquence d'une faute à distinguer des infractions déclarées établies; cette obligation résulte des infractions déclarées établies (1). (1) Cass. 28 juin 2016, RG P.14.1588.N, Pas. 2016, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Condamnation au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées - Nature

SOLIDARITE - Condamnation du chef d'une infraction - Condamnation au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées - Nature

De veroordeling tot betaling van de tegenwaarde van de verbeurdverklarde goederen vormt een toepassing van de uit de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek voortvloeiende regel dat elke schuldenaar van een zaak als schadevergoeding de tegenwaarde ervan moet betalen indien hij ze heeft onttrokken aan zijn schuldeiser, of wanneer hij, door zijn toedoen, tekort komt aan de verplichting om de zaak te leveren; die veroordeling maakt geen straf uit, maar is het burgerrechtelijk gevolg van de strafrechtelijke veroordeling tot verbeurdverklaring (1). (1) Cass. 28 juni 2016, AR P.14.1132.N, AC 2016, nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Veroordeling tot betaling van de tegenwaarde van verbeurdverklarde goederen - Aard

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Douane en accijnzen - Niet-overlegging van verbeurdverklarde goederen - Veroordeling tot betaling van de tegenwaarde - Aard

De veroordeling tot betaling van de tegenwaarde van de verbeurdverklarde niet-aangehaalde goederen, vormt een toepassing van de uit de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek voortvloeiende regel dat elke schuldenaar van een zaak als schadevergoeding de tegenwaarde ervan moet betalen indien hij ze heeft onttrokken aan zijn schuldeiser of wanneer hij, door zijn toedoen, tekort komt aan de verplichting de zaak te leveren; artikel 44 Strafwetboek bepaalt dat de veroordeling tot de bij de wet uitgesproken straffen altijd wordt uitgesproken onverminderd de teruggave en de schadevergoeding die aan partijen mochten zijn verschuldigd en die bepaling vormt een toepassing van de hiervoor vermelde regel (1). (1) Cass. 28 juni 2016, AR P.14.1588.N, AC 2016, nr. ...; Cass. 28 juni 2016, AR P.14.1132.N, AC 2016, nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Douane en accijnzen - Verbeurdverklaring - Niet-overlegging van verbeurdverklarde goederen - Veroordeling tot betaling van de tegenwaarde - Aard - Grondslag

La condamnation au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées constitue une application de la règle émanant des articles 1382 et 1383 du Code civil selon laquelle tout débiteur d'une chose doit en payer la contre-valeur à titre de dommages-intérêts s'il l'a soustraite à son créancier ou lorsqu'il manque, à son instigation, à l'obligation de livrer la chose; cette condamnation ne constitue pas une peine, mais un effet civil de la condamnation pénale à la confiscation (1). (1) Cass. 28 juin 2016, RG P.14.1132.N, Pas. 2016, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Condamnation au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées - Nature

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Douanes et accises - Non-représentation de marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Nature

La condamnation au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées qui ne sont pas représentées constitue une application de la règle émanant des articles 1382 et 1383 du Code civil selon laquelle tout débiteur d'une chose doit en payer la contre-valeur à titre de dommages-intérêts s'il l'a soustraite à son créancier ou lorsqu'il manque, à son instigation, à l'obligation de livrer la chose; l'article 44 du Code pénal dispose que la condamnation aux peines établies par la loi sera toujours prononcée sans préjudice des restitutions et dommages-intérêts qui peuvent être dus aux parties et cette disposition constitue une application de la règle précitée (1). (1) Cass. 28 juin 2016, RG P.14.1588.N, Pas. 2016, n° ...; Cass. 28 juin 2016, RG P.14.1132.N, Pas. 2016, n° ...

ACTION CIVILE - Douanes et accises - Confiscation - Non-représentation de marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Nature - Fondement

Uit de toepassing van de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek en artikel 44 Strafwetboek volgt dat de rechter zo hij veroordeelt tot verbeurdverklaring van niet-aangehaalde goederen hij tevens verplicht is te veroordelen tot de betaling van de tegenwaarde van de niet-aangehaalde goederen en dit ongeacht of de niet-overlegging als dusdanig een gevolg is van een van het bewezen verklaarde misdrijf te onderscheiden foutief gedrag; die verplichting vloeit enkel voort uit het gepleegde misdrijf zelf; de veroordeling tot betaling van de tegenwaarde van de verbeurdverklaarde niet-aangehaalde goederen vereist dan ook niet een in kracht van gewijsde getreden verbeurdverklaring van die goederen (1). (1) Cass. 28 juni 2016, AR P.14.1588.N, AC 2016, nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Verbeurdverklaring - Niet-overlegging van verbeurdverklaarde goederen - Veroordeling tot betaling van de tegenwaarde - Grondslag

Il résulte de l'application des articles 1382 et 1383 du Code civil et de l'article 44 du Code pénal que le juge, s'il prononce la confiscation des marchandises non représentées, est également tenu de condamner au paiement de la contre-valeur des marchandises non représentées et ce, que cette non-représentation soit ou non en tant que telle la conséquence d'un comportement fautif distinct de l'infraction déclarée établie; cette obligation résulte uniquement de l'infraction commise en elle-même; la condamnation au paiement de la contre-valeur des marchandises confisquées non représentées ne requiert ainsi pas une confiscation de ces marchandises passée en force de chose jugée (1). (1) Cass. 28 juin 2016, RG P.14.1588.N, Pas. 2016, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Confiscation - Non-représentation de marchandises confisquées - Condamnation au paiement de la contre-valeur - Fondement

P.15.0135.N

7 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160607.1](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat de herstelmaatregel als bijzondere vorm van teruggave in de zin van artikel 44 Strafwetboek en de artikelen 161 en 189 Wetboek van Strafvordering beoogt een einde te maken aan de door het bewezen stedenbouwmisdrijf veroorzaakte en met de wet strijdige toestand, belet niet dat de rechter bij de beoordeling van de wettigheid van de gevorderde herstelmaatregel mee in aanmerking mag nemen dat deze maatregel het plegen van nieuwe bouwmisdrijven zal voorkomen (1). (1) Zie: Cass. 9 september 2014, AR P.12.0896.N, AC 2014, nr. 500.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Doel - Wettigheidscontrole door de rechter - Toepassing

La circonstance que la mesure de réparation comme forme particulière de restitution au sens des articles 44 du Code pénal, 161 et 189 du Code d'instruction criminelle, vise à mettre un terme à la situation causée par l'infraction établie en matière d'urbanisme et contraire à la loi, n'empêche pas le juge, dans son appréciation de la légalité de la mesure de réparation demandée, de prendre en considération le fait que cette mesure préviendra la commission de nouvelles infractions de ce type (1). (1) Voir: Cass. 9 septembre 2014, RG P.12.0896.N, Pas. 2014, n° 500.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Objectif - Contrôle de la légalité par le juge - Application

De rechter moet overeenkomstig artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM en artikel 159 Grondwet nagaan of de vordering van de herstellvorderende overheid uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening is genomen en moet een vordering die is gesteund op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van een goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, zonder gevolg laten (1). (1) Cass. 25 november 2014, AR P.13.1715.N, AC 2014, nr. 723.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening - Opvatting van een goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is

Conformément à l'article 1er du Premier Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et à l'article 159 de la Constitution, le juge doit vérifier si l'action de l'autorité demanderesse en réparation a été introduite dans le seul but d'un bon aménagement du territoire et il est tenu de ne donner aucune suite à la demande fondée sur des motifs étrangers à l'aménagement du territoire ou sur une conception manifestement déraisonnable d'un bon aménagement du territoire (1). (1) Cass. 25 novembre 2014, RG P.13.1715.N, Pas. 2014, n° 723.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Motifs étrangers à l'aménagement du territoire - Conception d'un bon aménagement du territoire qui est manifestement déraisonnable

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een beklagde onoverwinnelijk heeft gedwaald; het Hof gaat enkel na of de rechter uit de door hem gedane vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Misdrijf - Rechtvaardiging - Dwaling - Onoverwinnelijke dwaling - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht van het Hof

ONAAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Misdrijf - Rechtvaardiging - Dwaling - Onoverwinnelijke dwaling

Een rechtsdwaling over de strafbaarheid van een handeling is slechts dan onoverwinnelijk indien uit de concrete elementen van de zaak kan afgeleid worden dat elk normaal, voorzichtig en redelijk persoon in dezelfde omstandigheden ook zou hebben gedwaald.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Onoverwinnelijke rechtsdwaling - Art. 71 Strafwetboek

Of het verrichten van bouwwerken is vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning moet worden beoordeeld rekening houdend met het op het ogenblik van het verrichten van de bouwwerken geldende vrijstellingsbesluit.

STEDENBOUW - Bouwvergunning - Vrijstelling - Beoordeling

Uit artikel 2, tweede lid, Strafwetboek volgt niet dat een na het verrichten van bouwwerken bepaalde vrijstelling ingevolge een gewijzigd vrijstellingsbesluit als mildere strafwet moet worden toegepast vermits die wetsbepaling geen toepassing vindt wanneer een vroeger besluit wordt vervangen door een later besluit dat werd genomen ter uitvoering van dezelfde wetskrachtige akte als het vroegere besluit of ter uitvoering van een gewijzigde wetskrachtige akte met een ongewijzigd gebleven strafbaarstelling als de oorspronkelijke wetskrachtige akte; de feiten die ingevolge het vroegere besluit strafbaar waren op het ogenblik waarop ze werden gepleegd, blijven strafbaar, zelfs indien ze ingevolge het latere besluit, genomen ter uitvoering van dezelfde wetskrachtige akte of een gewijzigde wetskrachtige akte met een ongewijzigd gebleven strafbaarstelling, ten tijde van de uitspraak geen strafbaar feit meer zouden opleveren (1). (1) Zie: Cass. 20 november 2007, AR P.07.1109.N, AC 2007, nr. 567.

MISDRIJF - Allerlei - Strafwet - Werking in de tijd - Strafwet - Uitvoeringsbesluit - Wijziging - Terugwerkende kracht

3/12/2019

Le juge apprécie souverainement en fait si un prévenu a commis une erreur invincible; la Cour vérifie uniquement si le juge ne tire pas de ses constatations des conséquences qu'elles ne peuvent justifier.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Infraction - Justification - Erreur - Erreur invincible - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle par la Cour

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Infraction - Justification - Erreur - Erreur invincible

Une erreur de droit sur le caractère répréhensible d'un acte n'est réputée invincible que lorsqu'il peut être déduit des éléments concrets de la cause que toute personne normale, prudente et raisonnable aurait également commis cette erreur dans les mêmes circonstances.

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Erreur invincible - Art. 71 Code pénal

La possibilité d'exemption d'autorisation urbanistique accordée à la réalisation de travaux de construction doit être examinée à la lumière de l'arrêté du Gouvernement flamand accordant l'exemption, en vigueur au moment de la réalisation des travaux.

URBANISME - Permis de bâtir - Exemption - Appréciation

Il ne résulte pas de l'article 2, alinéa 2, du Code pénal qu'une exemption accordée après la réalisation de travaux de construction prévue ensuite d'un arrêté du Gouvernement flamand modifié doit être appliquée comme étant la loi pénale plus favorable, dès lors que cette disposition légale n'est pas applicable lorsqu'un arrêté antérieur est remplacé par un arrêté ultérieur ayant été pris en exécution du même acte ayant force de loi que l'arrêté antérieur ou en exécution d'un acte ayant force de loi modifié dont le caractère répréhensible est resté intact comme celui de l'acte original ayant force de loi; les faits qui étaient punissables sous l'empire de l'arrêté antérieur au moment de leur commission restent punissables, même si, ensuite de l'arrêté ultérieur, pris en exécution du même acte ayant force de loi ou d'un acte ayant force de loi modifié dont le caractère répréhensible est resté intact, ces faits ne seraient plus punissables au moment de la décision (1). (1) Voir: Cass. 20 novembre 2007, RG P.07.1109.N, Pas. 2007, n° 567.

INFRACTION - Divers - Loi pénale - Application dans le temps - Loi pénale - Arrêté d'exécution - Modification - Effet rétroactif

P. 299/637

STEDENBOUW - Bouwvergunning - Vrijstelling ingevolge een na de bouwwerken gewijzigd vrijstellingsbesluit

STRAF - Allerlei - Werking in de tijd - Strafwet - Uitvoeringsbesluit - Wijziging - Terugwerkende kracht

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafwet - Uitvoeringsbesluit - Wijziging - Terugwerkende kracht

Wanneer de wettigheid van de herstellvordering wordt aangevochten, moet de rechter in het bijzonder nagaan of die vordering niet kennelijk onredelijk is, meer bepaald of het voordeel van de gevorderde herstelmaatregel tot behoud van een goede ruimtelijke ordening opweegt tegen de last die daaruit voor de overtreder voortvloeit (1); het gevorderde herstel moet evenredig zijn aan de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt. (1) Cass. 6 november 2012, AR P.12.0489.N, AC 2012, nr. 596.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstellvordering - Redelijkheid van de gevorderde herstelmaatregel - Begrip - Vereiste

URBANISME - Permis de bâtir - Exemption après la réalisation des travaux ensuite d'un arrêté modifié du Gouvernement flamand

PEINE - Divers - Application dans le temps - Loi pénale - Arrêté d'exécution - Modification - Effet rétroactif

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Loi pénale - Arrêté d'exécution - Modification - Effet rétroactif

Lorsque la légalité de la demande de réparation est contestée, le juge est tenu de vérifier particulièrement si cette demande n'est pas manifestement déraisonnable, plus précisément si l'avantage de la mesure de réparation requise en faveur d'un bon aménagement du territoire est proportionnel à la charge qui en résulte pour le contrevenant (1); la réparation demandée doit être proportionnelle à l'atteinte portée à l'aménagement du territoire et constatée in concreto et la mesure doit rester raisonnable comparativement à la charge qui en résulte pour la personne concernée. (1) Cass. 6 novembre 2012, RG P.12.0489.N, Pas. 2012, n° 596.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Caractère raisonnable de la mesure de réparation demandée - Notion - Condition

P.15.0203.N

5 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160405.9](#)

AC nr. ...

De verklaring van cassatieberoep die niet zodanig is opgesteld dat daaruit ondubbelzinnig het voorwerp en de draagwijdte van het rechtsmiddel blijken, maakt de zaak niet bij het Hof aanhangig (1). (1) Cass. 23 december 1968, AC 1969, nr. 399; Cass. 16 april 2008, AR P.08.0028.F, AC 2008, nr. 228.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatieberoep - Inhoud - Vereisten - Verzuim

Ne saisit pas la Cour la déclaration de pourvoi qui n'est pas rédigée de telle sorte que l'objet et la portée du pourvoi en ressortent clairement (1). (1) Cass. 23 décembre 1968 (Bull. et Pas., 1969, I, 376); Cass. 16 avril 2008, RG P.08.0028.N, Pas. 2008, n° 228.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Déclaration de pourvoi - Contenu - Conditions - Omission

P.15.0214.N

29 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161129.1](#)

AC nr. ...

Hoger beroep en verzet zijn verschillende rechtsmiddelen: het eerste beoogt de zaak opnieuw te laten beoordelen door een hogere rechter; het tweede beoogt ingeval van verstek de zaak opnieuw te laten beoordelen door hetzelfde gerecht; het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel vereist niet dat tegen beslissingen waartegen hoger beroep openstaat, ook verzet moet openstaan.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel - Hoger beroep en verzet - Bestaanbaarheid

L'appel et l'opposition sont des recours différents; le premier tend à ce qu'une juridiction supérieure examine à nouveau la cause; le second tend, en cas d'opposition, à ce que la même juridiction examine à nouveau la cause; le principe d'égalité et de non-discrimination n'impose pas la possibilité de former opposition contre des décisions susceptibles d'appel.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Principe d'égalité et de non-discrimination - Appel et opposition - Compatibilité

De toestand van een partij voor het vonnisgerecht is verschillend van die van een partij voor het onderzoeksgerecht dat niet oordeelt als vonnisgerecht: in het eerste geval doet de rechter uitspraak over de strafvordering en de erop gesteunde burgerlijke rechtsvordering en in het tweede geval beoordeelt het onderzoeksgerecht enkel of er grond bestaat om een inverdenkinggestelde te verwijzen naar het vonnisgerecht; het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel vereist niet dat tegen beslissingen in de beide procedures waarvan de aard verschillend is, dezelfde rechtsmiddelen moeten openstaan.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel - Onderzoeks- en vonnisgerichten - Bestaanbaarheid

Er bestaat geen recht op verzet tegen elke rechterlijke beslissing; het rechtsmiddel verzet kan alleen worden aangewend in de door de wetgever bepaalde gevallen.

VERZET - Strafzaken

Indien het onderzoeksgerecht beslist tot verwijzing van een inverdenkinggestelde naar het vonnisgerecht of tot zijn buitenvervolginstelling, dan doet het geen uitspraak als vonnisgerecht en velt het bijgevolg geen vonnis in de zin van artikel 149 Grondwet waaraan de omstandigheid dat de beslissing van buitenvervolginstelling voor de burgerlijke partij een eindbeslissing is, geen afbreuk doet; beslissingen van het onderzoeksgerecht hebben in de regel enkel gezag van gewijsde indien het uitspraak doet als vonnisgerecht (1). (1) Zie Cass. 13 december 1954, AC 1954, 265; Cass. 10 januari 2001, AR P.00.1561.F, AC 2001, nr. 16; Cass. 28 november 2002, AR C.01.0102.F, AC 2002, nr. 640 met concl. van advocaat-generaal DE RIEMAECCKER; R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Mechelen, Kluwer, 2014, 404, nr. 870 en 449, nr. 1010.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Beslissingen tot verwijzing of buitenvervolginstelling - Aard

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Onderzoeksgerechten

Net zoals de burgerlijke partij kan een inverdenkinggestelde geen verzet aantekenen tegen een bij verstek gewezen beslissing van het onderzoeksgerecht dat niet oordeelt als vonnisgerecht.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Verzet - Inverdenkinggestelde en burgerlijke partij

La situation d'une partie devant la juridiction de jugement diffère de celle d'une partie devant la juridiction d'instruction qui ne statue pas en tant que juridiction de jugement; dans le premier cas, le juge se prononce sur l'action publique et sur l'action civile fondée sur celle-ci et, dans le second cas, la juridiction d'instruction apprécie uniquement s'il y a lieu de renvoyer un inculpé à la juridiction de jugement; le principe d'égalité et de non-discrimination ne requiert pas que les mêmes voies de recours doivent s'ouvrir contre des décisions en ces deux procédures de différente nature.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Principe d'égalité et de non-discrimination - Juridictions d'instruction et de jugement - Compatibilité

Il n'existe pas de droit d'opposition contre chaque décision judiciaire; la voie de recours de l'opposition ne peut être empruntée que dans les cas prévus par le législateur.

OPPOSITION - Matière répressive

Si la juridiction d'instruction ordonne le renvoi d'un inculpé à la juridiction de jugement ou conclut à un non-lieu, elle ne statue pas en tant que juridiction de jugement et, par conséquent, ne prononce pas un jugement au sens de l'article 149 de la Constitution et la circonstance que la décision de non-lieu constitue une décision définitive pour la partie civile n'y déroge pas; les décisions de la juridiction d'instruction n'ont, en principe, autorité de chose jugée que si elle statue en tant que juridiction de jugement (1). (1) Voir Cass. 13 décembre 1954, Pas. 1954, 265; Cass. 10 janvier 2001, RG P.00.1561.F, Pas. 2001, n° 16; Cass. 28 novembre 2002, RG C.01.0102.F, Pas. 2002, n° 640, avec les conclusions de M. l'avocat général DE RIEMAECCKER; R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Malines, Kluwer, 2014, 404, nos 870 et 449, n° 1010.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Décisions de renvoi ou de non-lieu - Nature

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Juridictions d'instruction

Tout comme la partie civile, un inculpé ne peut former opposition contre une décision rendue par défaut par la juridiction d'instruction ne statuant pas en tant que juridiction de jugement.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Opposition - Inculpé et partie civile

Noch artikel 187 Wetboek van Strafvordering noch enig andere wettelijke bepaling laten verzet toe tegen beslissingen van het onderzoeksgerecht tot verwijzing of buitenvervolginstelling.

VERZET - Strafzaken - Onderzoeksgerechten - Beslissingen tot verwijzing of buitenvervolginstelling - Mogelijkheid

Ni l'article 187 du Code d'instruction criminelle ni nulle autre disposition légale n'autorisent l'opposition contre des décisions de renvoi ou de non-lieu prononcée par la juridiction d'instruction.

OPPOSITION - Matière répressive - Juridictions d'instruction - Décisions de renvoi ou de non-lieu - Possibilité

P.15.0216.F

20 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160420.3](#)

AC nr. ...

Bij ontstentenis van betwisting omtrent de wetsbepaling waarop de burgerlijke rechtsvordering is gegrond, behoeft de rechter die wetsbepaling niet te vermelden (1). (1) Cass. 17 oktober 2001, AR P.01.0807.F, AC 2001, nr. 550.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Grondslag - Misdrijf - Wetsbepaling - Vermelding - Verplichting van de rechter
- Art. 149 Grondwet 1994

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Grondslag - Misdrijf - Wetsbepaling - Vermelding - Verplichting van de rechter
- Art. 149 Grondwet 1994

De rechter kan de beklaagde alleen veroordelen tot vergoeding van de schade, na te hebben vastgesteld dat de beklaagde het misdrijf, waarop de burgerlijke rechtsvordering gegrond is, gepleegd heeft, en dat het voormelde misdrijf de schade heeft veroorzaakt (1). (1) Cass. 17 oktober 2001, AR P.01.0807.F, AC 2001, nr. 550.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Aan een burgerlijke partij toegekende schadevergoeding
- Artt. 3 en 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Wanneer de strafvordering is verjaard en de burgerlijke rechtsvordering tijdig werd ingesteld, staat het aan de strafrechter die vordering te onderzoeken (1). (1) Cass. 27 oktober 1992, AR 5905, AC 1992, nr. 700.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Verjaring van de strafvordering - Gevolg voor de beslissing over de burgerlijke rechtsvordering

- Artt. 3 en 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

STRAFVORDERING - Verjaring - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Gevolg voor de beslissing over de burgerlijke rechtsvordering

- Artt. 3 en 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

A défaut de contestation concernant la disposition légale qui constitue le fondement de l'action civile, le juge n'est pas tenu d'indiquer cette disposition (1). (1) Cass. 17 octobre 2001, RG P.01.0807.F, Pas. 2001, n° 550.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge pénal - Fondement - Infraction - Disposition légale - Indication - Obligation du juge
- Art. 149 Constitution 1994

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Action civile portée devant le juge pénal - Fondement - Infraction - Disposition légale - Indication - Obligation du juge
- Art. 149 Constitution 1994

Le juge ne peut condamner le prévenu à la réparation du dommage qu'après avoir constaté qu'il a commis l'infraction sur laquelle se fondait l'action civile et que cette infraction a été la cause du préjudice (1). (1) Cass. 17 octobre 2001, RG P.01.0807.F, Pas. 2001, n° 550.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge pénal - Dommages et intérêts alloués à une partie civile

- Art. 3 et 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Lorsque la prescription de l'action publique est acquise et que l'action civile a été introduite en temps utile, il appartient à la juridiction pénale d'examiner cette action (1). (1) Cass. 27 octobre 1992, RG 5905, Pas. 1992, n° 700.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge pénal - Prescription de l'action publique - Incidence sur le jugement de l'action civile

- Art. 3 et 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Action civile portée devant le juge pénal - Incidence sur le jugement de l'action civile

- Art. 3 et 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Wanneer meerdere partijen in het ongelijk zijn gesteld, moet de berekening van de rechtsplegingsvergoeding gebeuren ten aanzien van ieder van hen (1); dat deze partijen in solidum gehouden zijn tot vergoeding van dezelfde schade ten overstaan van de burgerlijke partijen, doet hier niet aan af. (1) Zie: Cass. 2 december 2008, AR P.08.0589.N, AC 2008, nr. 687; Cass. 9 november 2011, AR P.11.0886.F, AC 2011, nr. 606.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Meerdere partijen in het ongelijk gesteld - Berekening van de vergoeding - In het ongelijk gestelde partijen in solidum veroordeeld tot dezelfde schade

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 162bis en 194 Wetboek van Strafvordering

RECHTSPLEGINSGVERGOEDING - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Meerdere partijen in het ongelijk gesteld - Berekening van de vergoeding - In het ongelijk gestelde partijen in solidum veroordeeld tot dezelfde schade

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 162bis en 194 Wetboek van Strafvordering

En cas de pluralité de parties succombantes, l'indemnité de procédure doit être calculée à l'égard de chacune d'entre elles (1); le fait que ces parties soient, pour un même dommage, tenues solidairement d'indemniser les parties civiles n'y change rien. (1) Voir : Cass. 2 décembre 2008, RG P.08.0589.N, Pas. 2008, n° 687 ; Cass. 9 novembre 2011, P.11.0886.F, Pas. 2011, n° 606.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Pluralité de parties succombantes - Calcul de l'indemnité - Parties succombantes condamnées solidairement pour un même dommage

- Art. 1022 Code judiciaire

- Art. 162bis et 194 Code d'Instruction criminelle

INDEMNITE DE PROCEDURE - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Pluralité de parties succombantes - Calcul de l'indemnité - Parties succombantes condamnées solidairement pour un même dommage

- Art. 1022 Code judiciaire

- Art. 162bis et 194 Code d'Instruction criminelle

De aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid toevertrouwde adviesbevoegdheid laat de beoordelingsbevoegdheid van de rechter over de herstellvordering volledig vrij (1). (1) Cass. 2 juni 2015, AR P.14.1532.N, AC 2015, nr. 361. In dit precedent ging het om het buiten toepassing laten van een onwettig bevonden negatief advies. Het Hof oordeelde thans in dezelfde zin met betrekking tot een onwettig bevonden positief advies.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstellvordering - Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Adviesbevoegdheid - Beoordelingsbevoegdheid van de rechter

- Artt. 6.1.6 en 6.1.7 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

La compétence d'émettre un avis conférée au Conseil supérieur de la Politique de Maintien n'affecte nullement le pouvoir du juge d'apprécier souverainement l'action en réparation (1). (1) Cass. 2 juin 2015, RG P.14.1532.N, Pas. 2015, n° 361. Il s'agissait, dans ce précédent, de ne pas appliquer un avis négatif jugé illégal. La Cour a statué actuellement dans le même sens concernant un avis positif jugé illégal.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Compétence d'émettre un avis - Pouvoir d'appréciation du juge

- Art. 6.1.6 et 6.1.7 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétable relative à l'aménagement du territoire

De rechter vermag een op grond van artikel 6.1.7 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid verleend advies met betrekking tot het inleiden van een herstellvordering bij toepassing van artikel 159 Grondwet op zijn wettigheid te toetsen en ingeval van onwettigheid dit advies buiten toepassing te laten zodat dit onwettig verklaard advies tussen de partijen en met betrekking tot de door de rechter te beslechten betwisting geen rechtsgevolgen heeft (1). (1) Cass. 2 juni 2015, AR P.14.1532.N, AC 2015, nr. 361. In dit precedent ging het om het buiten toepassing laten van een onwettig bevonden negatief advies. Het Hof oordeelde thans in dezelfde zin met betrekking tot een onwettig bevonden positief advies.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Stedenbouw - Herstelvordering - Advies Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Toetsing door de rechter

- Art. 159 Grondwet 1994

- Artt. 6.1.6 en 6.1.7 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

MACHTEN - Rechterlijke macht - Stedenbouw - Herstelvordering - Advies Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Toetsing door de rechter - Aard

- Art. 159 Grondwet 1994

- Artt. 6.1.6 en 6.1.7 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Advies Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Toetsing door de rechter - Aard

- Art. 159 Grondwet 1994

- Artt. 6.1.6 en 6.1.7 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

Uit de beslissing om op grond van artikel 159 Grondwet een door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid verleend advies buiten toepassing te laten, volgt dat in die zaak geen rechtsgeldig advies werd verleend binnen de door artikel 6.1.10, eerste lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bedoelde termijn en dat de herstellvorderende overheid aan dit onwettig bevonden advies mag voorbijgaan in welk geval het dan aan de rechter toekomt de wettigheid van de door de herstellvorderende overheid bij het parket ingeleide herstellvordering te beoordelen (1). (1) Cass. 2 juni 2015, AR P.14.1532.N, AC 2015, nr. 361. In dit precedent ging het om het buiten toepassing laten van een onwettig bevonden negatief advies. Het Hof oordeelde thans in dezelfde zin met betrekking tot een onwettig bevonden positief advies.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling
3/12/2019

Le juge peut examiner la légalité d'un avis rendu par le Conseil supérieur de la Politique de Maintien sur la base de l'article 6.1.7 du Code flamand de l'aménagement du territoire, concernant l'introduction d'une action en réparation en application de l'article 159 de la Constitution, et, en cas d'illégalité, frapper cet avis d'inapplicabilité, de sorte que ledit avis déclaré illégal n'a pas de conséquences juridiques entre les parties et sur le litige que le juge doit trancher (1). (1) Cass. 2 juin 2015, RG P.14.1532.N, Pas. 2015, n° 361. Il s'agissait, dans ce précédent, de ne pas appliquer un avis négatif jugé illégal. La Cour a statué actuellement dans le même sens concernant un avis positif jugé illégal.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Urbanisme - Action en réparation - Avis du Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Contrôle par le juge

- Art. 159 Constitution 1994

- Art. 6.1.6 et 6.1.7 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétable relative à l'aménagement du territoire

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Urbanisme - Action en réparation - Avis du Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Contrôle par le juge - Nature

- Art. 159 Constitution 1994

- Art. 6.1.6 et 6.1.7 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétable relative à l'aménagement du territoire

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Avis du Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Contrôle par le juge - Nature

- Art. 159 Constitution 1994

- Art. 6.1.6 et 6.1.7 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétable relative à l'aménagement du territoire

Il résulte de la décision de rendre inapplicable, sur la base de l'article 159 de la Constitution, un avis rendu par le Conseil supérieur de la Politique de Maintien, qu'en cette cause, aucun avis valable n'a été rendu dans le délai visé à l'article 6.1.10, alinéa 1er, du Code flamand de l'aménagement du territoire et que l'autorité demanderesse en réparation n'est pas tenue par cet avis déclaré illégal, le juge étant, dans ce cas, appelé à apprécier la légalité de l'action en réparation introduite auprès du parquet par l'autorité demanderesse en réparation (1). (1) Cass. 2 juin 2015, RG P.14.1532.N, Pas. 2015, n° 361. Il s'agissait, dans ce précédent, de ne pas appliquer un avis négatif jugé illégal. La Cour a statué actuellement dans le même sens concernant un avis positif jugé illégal.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue -
P. 304/637

van een meerwaarde - Herstelvordering - Advies Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Wettigheidstoetsing door de rechter - Beslissing het advies buiten toepassing te laten - Gevolg voor de herstellende overheid - Opdracht van de rechter

Action en réparation - Avis du Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Contrôle de la légalité par le juge - Décision d'inapplicabilité de l'avis - Conséquence pour l'autorité demanderesse en réparation - Mission du juge

P.15.0290.N

13 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160913.2](#)

AC nr. ...

Op grond van artikel 91, tweede lid, Tarief Strafzaken is door elke veroordeelde slechts één vergoeding per criminele, correctionele of politiezaak verschuldigd, ongeacht het aantal feiten waarvoor hij wordt vervolgd of veroordeeld; gelet op de devolutieve werking van het hoger beroep, speelt het geen rol of de veroordeling wordt uitgesproken in eerste aanleg dan wel voor het eerst in hoger beroep.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Ambtshalve op te werpen middelen - Gerechtskosten - Tarief strafzaken - Vergoeding - Eénmaligheid

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Ambtshalve voorgedragen middel - Gerechtskosten - Tarief strafzaken - Vergoeding - Eénmaligheid

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Tarief strafzaken - Vergoeding - Eénmaligheid

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Devolutieve werking - Gerechtskosten - Tarief strafzaken - Vergoeding - Eénmaligheid

Sur la base de l'article 91, alinéa 2, du Règlement général sur les frais de justice en matière répressive, une seule indemnité par affaire criminelle, correctionnelle ou de police est due par tout condamné, quel que soit le nombre de faits du chef desquels il est poursuivi ou condamné; compte tenu de l'effet dévolutif de l'appel, le fait que la condamnation soit prononcée en première instance ou pour la première fois en degré d'appel n'a aucune incidence.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Des moyens d'office; voir aussi: 810 moyen de cassation - Frais et dépens - Tarif en matière répressive - Indemnité - Unicité

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Moyen d'office - Frais et dépens - Tarif en matière répressive - Indemnité - Unicité

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Tarif en matière répressive - Indemnité - Unicité

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Frais et dépens - Tarif en matière répressive - Indemnité - Unicité

P.15.0352.N

8 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161108.3](#)

AC nr. ...

Wanneer uit de stukken van de rechtspleging niet blijkt dat het vonnis is gewezen door de rechters die alle rechtszittingen waarop de zaak werd behandeld hebben bijgewoond, dient die beslissing te worden vernietigd (1). (1) Cass. 14 oktober 2003, AR P.03.0513.N, AC 2003, nr. 495; Cass. 15 maart 2006, AR P. 05.1425.F, AC 2006, nr. 152.

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Samenstelling van de rechtbank - Rechters die niet alle zittingen over de zaak hebben bijgewoond

- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Samenstelling van de rechtbank - Rechters die niet alle zittingen over de zaak hebben bijgewoond

- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek

Lorsqu'il ne ressort pas des pièces de la procédure que le jugement a été rendu par les juges ayant assisté à toutes les audiences au cours desquelles la cause a été examinée, cette décision doit être annulée (1). (1) Cass. 14 octobre 2003, RG P.03.0513.N, Pas. 2003, n° 495; Cass. 15 mars 2006, RG P.05.1425.F, Pas. 2006, n° 152.

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Composition du tribunal - Juges n'ayant pas assisté à toutes les audiences de la cause

- Art. 779 Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Composition du tribunal - Juges n'ayant pas assisté à toutes les audiences de la cause

- Art. 779 Code judiciaire

P.15.0395.F

29 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160629.3](#)

AC nr. ...

Wanneer het misdrijf verband houdt met de uitvoering van een overeenkomst waarvan het bestaan ontkend of waarvan de uitlegging betwist wordt, gedraagt de strafrechter zich naar de regels van het burgerlijk recht bij zijn beslissing over het bestaan van die overeenkomst of over de uitvoering ervan; daaruit volgt dat het bewijs van de overeenkomst die de dader van het misbruik van vertrouwen verplichtte om de zaak terug te geven of ze voor een bepaald doel te gebruiken of aan te wenden, moet worden geleverd overeenkomstig de regels van het burgerlijk recht, indien die overeenkomst wordt betwist; die verplichting heeft niet tot gevolg dat de strafrechter, wanneer een beklaagde voor zijn verdediging het bestaan van een overeenkomst en de uitvoering ervan aanvoert, zich naar de regels van het burgerlijk recht moet gedragen; in dat geval moeten de regels van het bewijs in strafzaken worden toegepast (1). (1) Zie Cass. 24 oktober 2007, AR P.07.0799.F, AC 2007, nr. 502.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Bewijs - Bewijsvoering - Beklaagde - Verweermiddel - Bestaan en uitvoering van een overeenkomst - Toepassing van de regels van het bewijs in strafzaken

- Art. 16, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 491 en 544 Strafwetboek

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Beklaagde - Verweermiddel - Bestaan en uitvoering van een overeenkomst - Toepassing van de regels van het bewijs in strafzaken

- Art. 16, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 491 en 544 Strafwetboek

Lorsque l'infraction se rattache à l'exécution d'un contrat, dont l'existence est déniée ou dont l'interprétation est contestée, le juge de répression, en statuant sur l'existence de ce contrat ou sur son exécution, se conforme aux règles du droit civil; il s'ensuit que la preuve du contrat en vertu duquel l'auteur de l'abus de confiance était tenu de restituer la chose ou d'en faire un usage ou un emploi déterminé doit, si ce contrat est contesté, être faite conformément aux règles du droit civil; cette obligation n'a pas pour conséquence que, lorsqu'un prévenu invoque à titre de défense l'existence d'un contrat et son exécution, le juge pénal soit tenu de se conformer aux règles du droit civil; en pareil cas, il y a lieu d'appliquer les règles relatives à la preuve en matière répressive (1). (1) Voir Cass. 24 octobre 2007, RG P.07.0799.F, Pas. 2007, n° 502.

ABUS DE CONFIANCE - Preuve - Administration de la preuve - Prévenu - Moyen de défense - Existence et exécution d'un contrat - Application des règles relatives à la preuve en matière répressive

- Art. 16, al. 1er L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 491 et 544 Code pénal

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Prévenu - Moyen de défense - Existence et exécution d'un contrat - Application des règles relatives à la preuve en matière répressive

- Art. 16, al. 1er L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 491 et 544 Code pénal

P.15.0409.N

20 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160920.3](#)

AC nr. ...

De bestuurder in de zin van artikel 34.2, Wegverkeerswet, is niet enkel de persoon die enige handeling verricht om een zich voortbewegend voertuig de gewenste richting te doen volgen en daartoe het stuurwiel hanteert, maar ook al wie de controle of het meesterschap over dat motorrijtuig heeft door de leiding van de voortgang van het voertuig in handen te nemen of trachten te nemen en hierdoor een invloed uitoefent op het in beweging zijnde voertuig; uit deze bepaling volgt niet dat een bestuurder ook de rem- en versnellingspedalen en aldus de kracht van de motor moet beheersen.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 34 - Artikel 34.2 - Bestuurder van een voertuig

Le conducteur au sens de l'article 34, § 2, de la loi relative à la police de la circulation routière, n'est pas uniquement la personne qui accomplit une action quelconque pour faire suivre à un véhicule qui se déplace la direction souhaitée et qui manipule le volant à cette fin, mais également quiconque a le contrôle ou la maîtrise de ce véhicule automoteur en prenant ou en tachant de prendre en mains la direction de la progression du véhicule et exerce ainsi une influence sur le véhicule en mouvement; il ne résulte pas de cette disposition qu'un conducteur doit également maîtriser les pédales de frein et d'accélérateur et ainsi la puissance du moteur.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 34 - Article 34, § 2 - Conducteur d'un véhicule

Uit de aanhef van artikel 2 Wegverkeersreglement blijkt dat de definitie van 'bestuurder' uit artikel 2.13 Wegverkeersreglement enkel van toepassing is op het Wegverkeersreglement zelf en geen toepassing vindt op de Wegverkeerswet; in dat geval dient het begrip bestuurder bij gebrek aan wettelijke definitie in de gewone zin van het woord te worden begrepen.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 2 - Art. 2.13 - Definitie van "bestuurder" - Toepassingsgebied

Il ressort de la partie liminaire de l'article 2 du Code de la route que la définition de 'conducteur' de l'article 2.13 dudit code ne s'applique qu'au code de la route lui-même et non à la loi relative à la police de la circulation routière; dans ce cas, à défaut de définition légale, il y a lieu de comprendre la notion de conducteur au sens usuel du terme.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 2 - Article 2, # 13 - Définition de "conducteur" - Champ d'application

P.15.0444.N

8 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161108.2](#)

AC nr. ...

De door artikel 12.4bis Wegverkeersreglement bepaalde voorrang voor de weggebruikers die gebruik maken van een fietspad is een verkeersregel in de zin van artikel 6.2 Wegverkeersreglement.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 6 - Waarde van de bevelen van de bevoegde personen, van de verkeerstekens en van de verkeersregels - Artikel 6.2 - Volgorde

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 12 - Art. 12.4 - Artikel 12.4bis - Voorrang aan de weggebruikers van een fietspad - Draagwijdte van de bepaling

Le passage, prévu à l'article 12.4bis du code de la route, cédé aux usagers de la route qui circulent sur une piste cyclable est une règle de circulation au sens de l'article 6.2 du code de la route.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 6 - Valeur des injonctions des agents qualifiés, de la signalisation routière et des règles de circulation - Article 6, § 2 - Ordre

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 12 - Article 12, # 4 - Article 12, § 4bis - Passage cédé aux usagers circulant sur une piste cyclable - Portée de la disposition

Indien op een verkeerssituatie zowel de ingevolge het verkeersbord B9 bepaalde voorrang als de ingevolge artikel 12.4bis Wegverkeersreglement bepaalde voorrang van toepassing kunnen zijn, primeert volgens artikel 6.2 Wegverkeersreglement de ingevolge het verkeersbord B9 bepaalde voorrang.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 12 - Art. 12.4 - Artikel 12.4bis - Voorrang aan de weggebruikers van een fietspad - Tegenstrijd met het verkeersbord B9 houdende aanduiding van een voorrangsweg

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 60 - Artikel 60.1 - Verkeerstekens - Verkeersborden - Verkeersbord B9 - Voorrangsweg - Tegenstrijd met de bepaling van artikel 12.4bis Wegverkeersreglement

Si, dans une situation de circulation, tant le passage prévu par le signal routier B9 que le passage prévu par l'article 12.4bis peuvent être d'application, le passage prévu par le signal routier B9 prévaut selon l'article 6.2 du code de la route.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 12 - Article 12, # 4 - Article 12, § 4bis - Passage cédé aux usagers circulant sur une piste cyclable - Contradiction avec le signal routier B9 indiquant une voie prioritaire

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 60 - Article 60, § 1 - Signalisation routière - Signaux routiers - Signal routier B9 - Voie prioritaire - Contradiction avec la disposition de l'article 12.4bis du code de la route

Krachtens artikel 6.2 Wegverkeersreglement gaan de verkeerstekens boven de verkeersregels en overeenkomstig artikel 60.1 Wegverkeersreglement zijn verkeersborden een categorie van verkeerstekens; de door artikel 6.2 Wegverkeersreglement bedoelde volgorde is slechts van toepassing indien de verkeerstekens en de verkeersregels tegenstrijdig zijn (1). (1) Cass. 21 oktober 1987, AR 5771, AC 1987-88, nr. 103; Cass. 22 mei 2001, AR P.99.1527.N, AC 2001, nr. 301.

En vertu de l'article 6.2 du code de la route, la signalisation routière prévaut sur les règles de circulation et, conformément à l'article 60.1 de ce même code, les signaux routiers représentent une catégorie de la signalisation routière; l'ordre visé à l'article 6.2 du code de la route n'est applicable que lorsqu'il y a contradiction entre la signalisation routière et les règles de circulation (1). (1) Cass. 21 octobre 1987, RG 5771, Pas. 1988, n° 103 ; Cass. 22 mai 2001, RG P.99.1527.N, Pas. 2001, n° 301.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 60 - Artikel 60.1 - Verkeerstekens - Verkeersborden

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 6 - Waarde van de bevelen van de bevoegde personen, van de verkeerstekens en van de verkeersregels - Artikel 6.2 - Volgorde - Voorrang van verkeerstekens boven verkeersregels - Draagwijdte

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 60 - Article 60, § 1 - Signalisation routière - Signaux routiers

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 6 - Valeur des injonctions des agents qualifiés, de la signalisation routière et des règles de circulation - Article 6, § 2 - Ordre - Priorité de la signalisation routière sur les règles de circulation - Portée

P.15.0450.N

13 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160913.3](#)

AC nr. ...

Uit artikel 331 Arbeidsrelatiewet volgt dat de partijen vrij de aard van hun arbeidsrelatie kunnen kiezen, maar niet dat zij vrij zijn een andere kwalificatie te geven aan die arbeidsrelatie dan de werkelijke aard ervan zoals die uit de feitelijke uitoefening ervan blijkt, noch dat zij aldus zouden zijn vrijgesteld van de wettelijke verplichtingen verbonden aan de werkelijke aard van die arbeidsrelatie.

ARBEID - Allerlei - Arbeidsrelatiewet - Aard arbeidsrelatie - Keuzevrijheid van partijen

Il résulte de l'article 331 de la loi-programme du 27 décembre 2006 que les parties peuvent choisir librement leur relation de travail, mais pas qu'elles sont libres de donner une qualification à cette relation de travail autre que sa nature réelle telle qu'elle se révèle de son exercice effectif, ni qu'elles seraient ainsi dispensées des obligations légales liées à la nature réelle de cette relation de travail.

TRAVAIL - Divers - Loi-Programme du 27 décembre 2006 - Nature de la relation de travail - Libre choix des parties

P.15.0466.N

20 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160920.4](#)

AC nr. ...

Indien een burgerlijke partij hoger beroep instelt tegen een beschikking van de raadkamer die de buitenvervolginstelling heeft bevolen van alle inverdenkinggestelden met de veroordeling van de burgerlijke partij tot alle kosten van de strafvordering en dit hoger beroep is beperkt tot de beslissing van buitenvervolginstelling van één van de inverdenkinggestelden, heeft de kamer van inbeschuldigingstelling te oordelen over de beslissing van buitenvervolginstelling van die ene inverdenkinggestelde met inbegrip van de veroordeling van de burgerlijke partij tot de kosten in de mate dat die verband houden met de lastens die ene inverdenkinggestelde aanhangige strafvordering.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Raadkamer - Beschikking van buitenvervolginstelling van alle inverdenkinggestelden - Veroordeling van de burgerlijke partij tot alle kosten van de strafvordering - Hoger beroep van de burgerlijke partij beperkt tot één inverdenkinggestelde - Rechtsmacht van de kamer van inbeschuldigingstelling

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Gevolgen - Beschikking van buitenvervolginstelling van alle inverdenkinggestelden - Veroordeling van de burgerlijke partij tot alle kosten van de strafvordering - Hoger beroep van de burgerlijke partij beperkt tot één inverdenkinggestelde - Rechtsmacht van de kamer van inbeschuldigingstelling

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Beschikking van buitenvervolginstelling van alle inverdenkinggestelden - Veroordeling van de burgerlijke partij tot alle kosten van de strafvordering - Hoger beroep van de burgerlijke partij beperkt tot

3/12/2019

Lorsqu'une partie civile interjette appel d'une ordonnance de la chambre du conseil qui a ordonné le non-lieu de tous les inculpés tout en condamnant la partie civile à tous les frais de l'action publique et que cet appel est limité à la décision de non-lieu d'un seul des inculpés, la chambre des mises en accusation est appelée à statuer sur la décision de non-lieu de cet inculpé, en ce compris la condamnation de la partie civile aux frais, dans la mesure où ils sont en rapport avec l'action publique pendante contre cet inculpé.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Chambre du conseil - Ordonnance de non-lieu de tous les inculpés - Condamnation de la partie civile à tous les frais de l'action publique - Appel de la partie civile limité à un seul inculpé - Juridiction de la chambre des mises en accusation

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets, compétence du juge - Effets - Ordonnance de non-lieu de tous les inculpés - Condamnation de la partie civile à tous les frais de l'action publique - Appel de la partie civile limité à un seul inculpé - Juridiction de la chambre des mises en accusation

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Ordonnance de non-lieu de tous les inculpés - Condamnation de la partie civile à tous les frais de l'action publique - Appel de la partie civile limité à un seul inculpé - Juridiction de la chambre des mises en

P. 308/637

P.15.0493.N

21 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160621.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van procureur-generaal Duinslaeger.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Uitstel van de behandeling van de zaak voor bijkomende onderzoekshandelingen - Hervatting van de behandeling van de zaak - Draagwijdte

Uit de tekst en de wetsgeschiedenis van artikel 24, vierde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, volgt dat de verjaring opnieuw begint te lopen vanaf de rechtzitting waarop de behandeling van de zaak kan worden hervat omdat het onderzoek om reden waarvan de behandeling van de zaak werd uitgesteld, werd uitgevoerd; een bijkomend uitstel van de zaak om een andere reden dan met het oog op het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen schorst de verjaring niet krachtens deze bepaling, behoudens het geval waarbij na de uitvoering van bijkomende onderzoekshandelingen de behandeling van de zaak werd uitgesteld om kennis te nemen van de resultaten van dit onderzoek en daarop te reageren (1). (1) Zie concl. OM.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Uitstel van de behandeling van de zaak voor bijkomende onderzoekshandelingen - Hervatting van de behandeling van de zaak - Draagwijdte

Conclusions du procureur général Duinslaeger.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Remise de l'examen de la cause en vue de l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Reprise de l'examen de la cause - Portée

Il résulte du texte et de la genèse de l'article 24, alinéa 4, du Titre préliminaire du Code de procédure pénale, que la prescription recommence à courir à partir de l'audience à laquelle peut reprendre l'examen de la cause, dès lors que l'instruction ayant justifié la remise de la cause a été exécutée; une nouvelle remise de la cause pour une raison autre que l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires ne suspend pas la prescription en vertu de cette disposition, hormis le cas où l'examen de la cause a été remis ensuite de l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires, afin d'en connaître les résultats et y réagir (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Remise de l'examen de la cause en vue de l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Reprise de l'examen de la cause - Portée

P.15.0514.N

12 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160112.2](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat een gedetacheerde fiscale ambtenaar als bedoeld in artikel 71 van de wet van 28 december 1992, die op regelmatige wijze bijstand verleent aan de procureur des Konings, zijn advies betitelt als een proces-verbaal, doet geen afbreuk aan de rechtsgeldigheid van dat advies vermits die titel, die niet beperkt is tot de inlichtingen en vaststellingen als bedoeld in artikel 40 Wet Politieambt, noch de aard noch de bewijswaarde van het betrokken stuk verandert.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Ambtenaar van de fiscale administratie - Terbeschikkingstelling van de Procureur des Konings - Bijstand - Verlenen van advies - Advies onder de vorm van een proces-verbaal

La circonstance qu'un fonctionnaire de l'administration fiscale détaché, comme le prévoit l'article 71 de la loi du 28 décembre 1992, qui prête assistance de manière régulière au procureur du Roi, intitule son avis comme un procès-verbal, ne porte pas atteinte à la validité dudit avis puisque ce titre, qui ne se limite pas aux renseignements et constatations visées à l'article 40 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, ne modifie ni la nature ni la valeur probante de la pièce concernée.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Fonctionnaire de l'administration fiscale - Mise à la disposition du procureur du Roi - Assistance - Avis donné - Avis sous la forme d'un procès-verbal

De rechter oordeelt onaantastbaar of de redelijke termijn binnen dewelke een vervolgde persoon het recht heeft dat zijn zaak wordt berecht, is overschreden; hij beoordeelt dit over de hele duur van de rechtspleging en neemt daartoe de concrete omstandigheden van de zaak in aanmerking, zoals de complexiteit van de zaak, de houding van de vervolgde persoon en de houding van de gerechtelijke overheid zonder dat hij zich later kan plaatsen dan op het ogenblik van zijn uitspraak (1). (1) Zie: Cass. 25 maart 2014, AR P.13.1855.N, AC 2014, nr. 239.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Redelijke termijn - Overschrijding - Beoordeling - Criteria

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Beoordeling door de rechter - Aard - Criteria

Het eerlijk karakter van het proces kan in het gedrang komen wanneer de bewijsgaring in haar geheel is geschied in omstandigheden die doen twifelen aan de betrouwbaarheid van het verkregen bewijs omdat er twijfel bestaat over de regelmatige samenstelling van het strafdossier; die vrees moet evenwel objectief gerechtvaardigd zijn en vereist niet dat het bewijs wordt geleverd van een onregelmatige samenstelling van het strafdossier, maar wel dat de rechter aan de hand van concrete en nauwkeurige elementen het bestaan vaststelt van objectieve redenen die bij de partijen de gewettigde vrees doen ontstaan dat dit het geval is geweest (1). (1) Zie: Cass. 11 juni 2013, AR P.13.0428.N, AC 2013, nr. 357.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Bewijsgaring - Twijfel over de regelmatige samenstelling van het strafdossier - Voorwaarde - Grens - Beoordeling door de rechter - Redenen

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Bewijsgaring - Twijfel over de regelmatige samenstelling van het strafdossier - Voorwaarde - Grens - Beoordeling door de rechter - Redenen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Bewijsgaring - Twijfel aan de betrouwbaarheid van het verkregen bewijs - Gevolg - Twijfel over de regelmatige samenstelling van het strafdossier - Voorwaarde - Grens - Beoordeling door de rechter - Redenen

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Bewijsgaring - Twijfel over de regelmatige samenstelling van het strafdossier - Voorwaarde - Grens - Beoordeling door de rechter - Redenen

Le juge apprécie souverainement si le délai raisonnable dans lequel la personne poursuivie a le droit de voir sa cause jugée est dépassé; il procède à cette appréciation sur toute la durée de la procédure et, à cet égard, il prend en considération les circonstances concrètes de la cause, telles la complexité de celle-ci, l'attitude de la personne poursuivie et celle des autorités judiciaires, sans pouvoir se projeter plus loin qu'au moment de sa décision (1). (1) Voir Cass. 25 mars 2014, RG P.13.1855.N, Pas. 2014, n° 239.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Délai raisonnable - Dépassement - Appréciation - Critères

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Appréciation par le juge - Nature - Critères

Le caractère équitable du procès peut être compromis lorsque le recueil des preuves dans son ensemble s'est déroulé dans des circonstances qui mettent en doute la fiabilité de la preuve obtenue parce que le doute plane sur la régularité de la composition du dossier répressif; cette crainte doit toutefois être justifiée de manière objective et ne requiert pas que la preuve d'une irrégularité dans la composition du dossier répressif soit apportée, mais que le juge constate, à la lumière d'éléments concrets et précis, qu'il existe des raisons objectives faisant légitimement craindre aux parties une telle irrégularité (1). (1) Voir Cass. 11 juin 2013, RG P.13.0428.N, Pas. 2013, n° 357.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Recueil des preuves - Doute sur la régularité de la composition du dossier répressif - Condition - Limite - Appréciation par le juge - Motifs

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Recueil des preuves - Doute sur la régularité de la composition du dossier répressif - Condition - Limite - Appréciation par le juge - Motifs

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Recueil des preuves - Doute sur la fiabilité de la preuve obtenue - Conséquence - Doute sur la régularité de la composition du dossier répressif - Condition - Limite - Appréciation par le juge - Motifs

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Droit à un procès équitable - Recueil des preuves - Doute sur la régularité de la composition du dossier répressif - Condition - Limite - Appréciation par le juge - Motifs

Het recht van verdediging vereist dat de vervolgte persoon, in de regel, voor de rechter niet alleen alle regelmatig tegen hem aangevoerde gegevens vrij kan tegenspreken, maar ook dat hij elk voor hem gunstig verweer kan doen gelden, wat evenwel niet betekent dat het niet voorhanden zijn van bepaalde in beslag genomen overtuigingsstukken steeds leidt tot een miskennen van het recht van verdediging; het staat immers aan de rechter om op grond van alle hem voorliggende gegevens onaantastbaar te oordelen of en in hoeverre het niet voorhanden zijn van die stukken een effectieve belemmering vormt voor de volwaardige uitoefening van het recht van verdediging en enkel wanneer de rechter vaststelt dat het ontbreken van die stukken ertoe leidt dat de strafvordering onmogelijk kan worden voortgezet met eerbiediging van het recht op een eerlijk proces, kan hij de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering uitspreken (1). (1) Zie: Cass. 27 februari 2013, AR P.12.1698.F, AC 2013, nr. 134.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Begrip - Grens - Niet voorhanden zijn van inbeslaggenomen overtuigingsstukken - Belemmering van het recht van verdediging - Beoordeling door de rechter - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Strafzaken - Recht van verdediging - Begrip - Grens - Niet voorhanden zijn van inbeslaggenomen overtuigingsstukken - Belemmering van het recht van verdediging - Beoordeling door de rechter - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering

STRAFVORDERING - Ontvankelijkheid - Niet voorhanden zijn van inbeslaggenomen overtuigingsstukken - Belemmering van het recht van verdediging - Beoordeling door de rechter

Het relevante criterium voor de toepassing van het non bis in idem-beginsel van artikel 54 Schengen Uitvoeringsovereenkomst is de gelijkheid van de materiële feiten, begrepen als het bestaan van een geheel van feiten die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn door samenhang in tijd, ruimte en voorwerp, ongeacht de juridische kwalificatie van deze feiten of het beschermde rechtsbelang (1). (1) Cass. 27 november 2007, AR P.05.0583.N, AC 2007, nr. 583.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Schengenuitvoeringsovereenkomst - Artikel 54 - "Non bis in idem" - Toepassing - Criterium

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Schengenuitvoeringsovereenkomst - Artikel 54 - "Non bis in idem" - Toepassing - Criterium

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beginsel "non bis in idem" - Europese Unie - Schengenuitvoeringsovereenkomst - Artikel 54 - Toepassing - Criterium

Les droits de la défense requièrent que la personne poursuivie puisse, en règle, non seulement contredire librement devant le juge tous les éléments qui lui sont régulièrement opposés, mais aussi faire valoir toute défense qui lui est favorable, ce qui ne signifie toutefois pas que l'absence de certaines pièces à conviction saisies entraîne toujours la violation des droits de la défense; en effet, il appartient au juge d'apprécier souverainement, sur la base de tous les éléments qui lui sont soumis, si et dans quelle mesure l'absence de ces pièces constitue effectivement une entrave au plein exercice des droits de la défense et ce n'est que lorsque le juge constate que l'absence de ces pièces entraîne l'impossibilité de poursuivre l'action publique dans le respect du droit à un procès équitable qu'il peut prononcer l'irrecevabilité de l'action publique (1). (1) Voir Cass. 27 février 2013, RG P.12.1698.F, Pas. 2013, n° 134.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Notion - Limite - Absence de pièces à conviction saisies - Entrave aux droits de la défense - Appréciation par le juge - Irrecevabilité de l'action publique

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Matière répressive - Droits de la défense - Notion - Limite - Absence de pièces à conviction saisies - Entrave aux droits de la défense - Appréciation par le juge - Irrecevabilité de l'action publique

ACTION PUBLIQUE - Recevabilité - Absence de pièces à conviction saisies - Entrave aux droits de la défense - Appréciation par le juge

Le critère pertinent aux fins de l'application du principe non bis in idem prévu à l'article 54 de la Convention d'application de l'Accord de Schengen du 19 juin 1990 est l'identité des faits matériels, comprise comme l'existence d'un ensemble de faits indissociablement liés entre eux par la connexité dans le temps, dans l'espace et dans l'objet, indépendamment de la qualification juridique de ces faits ou de l'intérêt juridique protégé (1). (1) Cass. 27 novembre 2007, RG P.05.0583.N, Pas. 2007, n° 583.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Convention d'application de l'Accord de Schengen - Article 54 - "Non bis in idem" - Application - Critère

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention d'application de l'Accord de Schengen - Article 54 - "Non bis in idem" - Application - Critère

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe "non bis in idem" - Union européenne - Convention d'application de l'Accord de Schengen - Article 54 - Application - Critère

In strafzaken begint de periode voor de berekening van de redelijke termijn te lopen vanaf het moment dat een persoon het voorwerp uitmaakt van een vervolging, dit is vanaf het ogenblik dat hij in verdenking is gesteld of wegens enige andere daad van het opsporings- of gerechtelijk onderzoek onder de dreiging van een strafvervolging leeft, waardoor hij verplicht is bepaalde maatregelen te nemen om zich te verdedigen tegen de beschuldiging; die termijn gaat niet in op het moment waarop lastens een verdachte een bevel tot aanhouding bij verstek wordt verleend, zolang hij daarvan niet op de hoogte is (1). (1) Zie: Cass. 16 december 2014, AR P.14.1101.N, AC 2014, nr. 798.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Aanvangsdatum van de redelijke termijn - Toepassing

Krachtens artikel 71 van de wet van 28 december 1992 kan de procureur des Konings aan een ambtenaar van de fiscale administraties die door de minister van Financiën is aangewezen en hem ter beschikking is gesteld om hem bij te staan in de uitvoering van zijn taken, vragen om in een fiscale strafzaak het strafdossier en de erbij horende stukken te analyseren en te becommentariëren om een technisch advies te verlenen dat toelaat de conclusie van een partij voor het onderzoeksgerecht te beantwoorden; het verlenen van een dergelijke bijstand, die enkel een vrij te beoordelen inlichting uitmaakt, houdt niet in dat die ambtenaar een daad van procesvoering voor de rechter stelt.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Ambtenaar van de fiscale administratie - Terbeschikkingstelling van de Procureur des Konings - Bijstand - Toepassing - Technisch advies dat toelaat de conclusie van een partij te beantwoorden - Aard

En matière répressive, la période qui entre dans le calcul du délai raisonnable commence à courir dès l'instant où une personne fait l'objet de poursuites, à savoir dès qu'elle est inculpée ou qu'elle est sous le coup de poursuites pénales par le moindre acte d'information ou d'instruction, cette personne étant de ce fait obligée de prendre certaines dispositions afin de se défendre contre les accusations portées contre elle; ce délai ne débute pas au moment où un mandat d'arrêt est décerné, par défaut, à l'encontre d'un suspect, tant qu'il n'en a pas connaissance (1). (1) Voir Cass. 16 décembre 2014, RG P.14.1101.N, Pas. 2014, n° 798.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Date de début du délai raisonnable - Application

En vertu de l'article 71 de la loi du 28 décembre 1992, le procureur du Roi peut, en une cause pénale de nature fiscale, demander à un fonctionnaire des administrations fiscales, désigné par le Ministre des Finances et mis à sa disposition aux fins de l'assister dans l'exercice de ses missions, d'analyser et commenter le dossier répressif et les pièces qu'il comporte afin de donner un avis technique permettant de répondre aux conclusions d'une partie devant la juridiction d'instruction; une telle assistance qui ne constitue qu'une information soumise à la libre appréciation n'implique pas que ce fonctionnaire exécute pour le juge un acte de procédure.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Fonctionnaire de l'administration fiscale - Mise à la disposition du procureur du Roi - Assistance - Application - Avis technique permettant de répondre aux conclusions d'une partie - Nature

P.15.0540.F

17 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160217.6](#)

AC nr. ...

Artikel 35, Wegverkeerswet vereist dat de staat van dronkenschap wordt aangetoond op het moment dat het voertuig wordt bestuurd; het is evenwel niet verboden dat die staat wordt vastgesteld op grond van later vergaarde gegevens die aan de feitelijke beoordeling van de rechter worden overgelaten (1). (1) Zie Cass. 20 september 2011, AR P.11.0182.N, AC 2011, nr. 481.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 35 - Besturen van een voertuig in staat van dronkenschap - Vaststelling

L'article 35 de la loi relative à la police de la circulation routière requiert que l'état d'ivresse soit établi au moment de la conduite du véhicule; toutefois, il n'interdit pas que cet état soit constaté sur la base d'éléments recueillis ultérieurement et laissés à l'appréciation en fait du juge (1). (1) Voir Cass. 20 septembre 2011, RG P.11.0182.N, Pas. 2011, n° 481.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 35 - Conduite d'un véhicule en état d'ivresse - Constatation

P.15.0571.N

15 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161115.3](#)

AC nr. ...

Het enkele feit dat een eiser in conclusie afstand doet van zijn rechtsvordering, volstaat niet om die afstand uitwerking te laten hebben; de afstand heeft slechts uitwerking nadat hij door de rechter na toetsing aan de wettelijke voorwaarden is verleend.

*VORDERING IN RECHTE - Afstand van rechtsvordering in conclusie - Uitwerking
- Art. 821 Gerechtelijk Wetboek*

Le simple fait qu'un demandeur déclare, par conclusions, se désister de son action ne suffit pas pour que ce désistement produise effet; le désistement n'a d'effet qu'après avoir été décrété par le juge qui l'a au préalable confronté aux conditions légales.

*DEMANDE EN JUSTICE - Déclaration de désistement d'action par conclusions - Effet
- Art. 821 Code judiciaire*

P.15.0590.N

26 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160126.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van procureur-generaal Duinslaeger.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 30 - Onmiddellijke intrekking van het rijbewijs door het openbaar ministerie - Verlenging van de maatregel door de politierechtbank - Besturen van een voertuig ondanks de verlenging van de intrekking - Strafbaarheid

Conclusie van procureur-generaal Duinslaeger.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 55 - Onmiddellijke intrekking van het rijbewijs door het openbaar ministerie - Verlenging van de maatregel door de politierechtbank - Besturen van een voertuig ondanks de verlenging van de intrekking - Strafbaarheid

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 56 - Onmiddellijke intrekking van het rijbewijs door het openbaar ministerie - Verlenging van de maatregel door de politierechtbank - Besturen van een voertuig ondanks de verlenging van de intrekking - Strafbaarheid

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 55 - Artikel 55bis - Onmiddellijke intrekking van het rijbewijs door het openbaar ministerie - Verlenging van de maatregel door de politierechtbank - Besturen van een voertuig ondanks de verlenging van de intrekking - Strafbaarheid

Conclusions du procureur général Duinslaeger.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 30 - Retrait immédiat du permis de conduire par le ministère public - Prolongation de la mesure par le tribunal de police - Conduite d'un véhicule malgré la prolongation du retrait - Caractère répréhensible

Conclusions du procureur général Duinslaeger.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 55 - Retrait immédiat du permis de conduire par le ministère public - Prolongation de la mesure par le tribunal de police - Conduite d'un véhicule malgré la prolongation du retrait - Caractère répréhensible

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 56 - Retrait immédiat du permis de conduire par le ministère public - Prolongation de la mesure par le tribunal de police - Conduite d'un véhicule malgré la prolongation du retrait - Caractère répréhensible

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 55 - Article 55bis - Retrait immédiat du permis de conduire par le ministère public - Prolongation de la mesure par le tribunal de police - Conduite d'un véhicule malgré la prolongation du retrait - Caractère répréhensible

Uit de samenhang van de artikelen 30, 3, 55, 55bis en 56, Wegverkeerswet en hun wetsgeschiedenis volgt dat de verlenging bevolen door de politierechtbank met toepassing van artikel 55bis Wegverkeerswet de verlenging beoogt van de onmiddellijke intrekking genomen door de procureur des Konings met toepassing van artikel 55 van die wet en daarmee een geheel vormt; die verlenging doet geen afbreuk aan het feit dat het rijbewijs werd ingetrokken door de procureur des Konings met toepassing van artikel 55 van de wet en dat het steeds gaat om dezelfde veiligheidsmaatregel met als doel gevaarlijke bestuurders uit het verkeer te verwijderen; hieruit volgt dat artikel 30, 3, Wegverkeerswet strafbaar stelt het rijden terwijl het rijbewijs was ingetrokken krachtens artikel 55 van dezelfde wet, gedurende zowel de aanvankelijke periode van vijftien dagen als gedurende de verlenging ervan door de politierechtbank met toepassing van artikel 55bis (1). (1) Zie concl. OM.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 55 - Artikel 55bis - Onmiddellijke intrekking van het rijbewijs door het openbaar ministerie - Verlenging van de maatregel door de politierechtbank - Besturen van een voertuig ondanks de verlenging van de intrekking - Strafbaarheid

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 56 - Onmiddellijke intrekking van het rijbewijs door het openbaar ministerie - Verlenging van de maatregel door de politierechtbank - Besturen van een voertuig ondanks de verlenging van de intrekking - Strafbaarheid

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 30 - Onmiddellijke intrekking van het rijbewijs door het openbaar ministerie - Verlenging van de maatregel door de politierechtbank - Besturen van een voertuig ondanks de verlenging van de intrekking - Strafbaarheid

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 55 - Onmiddellijke intrekking van het rijbewijs door het openbaar ministerie - Verlenging van de maatregel door de politierechtbank - Besturen van een voertuig ondanks de verlenging van de intrekking - Strafbaarheid

Il résulte de la combinaison des articles 30, § 3, 55, 55bis et 56 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière et de leur genèse légale que la prolongation ordonnée par le tribunal de police en application de l'article 55bis vise la prolongation du retrait immédiat ordonnée par le procureur du Roi en application de l'article 55 de cette loi et constitue un tout avec elle; cette prolongation ne fait pas obstacle au fait que le permis de conduire ait été retiré par le procureur du Roi, en application de l'article 55 et qu'il s'agit toujours de la même mesure de sûreté ayant pour but d'écarter les conducteurs dangereux de la circulation; il en résulte que l'article 30, § 3, de la loi sur la circulation routière punit la conduite pendant le retrait du permis de conduire en vertu de l'article 55 de cette même loi, tant durant la période initiale de quinze jours que durant sa prolongation par le tribunal de police en application de l'article 55bis (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 55 - Article 55bis - Retrait immédiat du permis de conduire par le ministère public - Prolongation de la mesure par le tribunal de police - Conduite d'un véhicule malgré la prolongation du retrait - Caractère répréhensible

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 56 - Retrait immédiat du permis de conduire par le ministère public - Prolongation de la mesure par le tribunal de police - Conduite d'un véhicule malgré la prolongation du retrait - Caractère répréhensible

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 30 - Retrait immédiat du permis de conduire par le ministère public - Prolongation de la mesure par le tribunal de police - Conduite d'un véhicule malgré la prolongation du retrait - Caractère répréhensible

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 55 - Retrait immédiat du permis de conduire par le ministère public - Prolongation de la mesure par le tribunal de police - Conduite d'un véhicule malgré la prolongation du retrait - Caractère répréhensible

Bij arrest 139/2003 van 29 oktober 2003 heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat de gewestelijke wetgever die de natuurbescherming en het natuurbehoud onder zijn bevoegdheid heeft, met uitsluiting van iedere andere wetgever ertoe gemachtigd is maatregelen te nemen tot bescherming van de vogelsoorten en verder dat de federale wetgever bevoegd is voor de in-, uit- en doorvoer van uitheemse diersoorten en hun krengen en dat deze uitzondering op de algemene gewestelijke bevoegdheid niet ruim kan worden geïnterpreteerd waaruit het Grondwettelijk Hof besloot dat de gewestelijke overheid weliswaar niet bevoegd is om maatregelen te nemen die betrekking hebben op de in-, uit- en doorvoer van uitheemse vogelsoorten en hun krengen, maar wel om andere beschermingsmaatregelen te treffen ten aanzien van ingevoerde uitheemse vogelsoorten die zich op het grondgebied van dat Gewest bevinden; hieruit volgt dat het Vlaams Gewest bevoegd is om het houden van uitheemse vogelsoorten te regelen.

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Vlaams Gewest - Regelen van het houden van uitheemse vogelsoorten - Bevoegdheid
- Art. 6, § 1, III, 2° Bijz. Wet tot hervorming der instellingen van 8 aug. 1980

De van het toepassingsgebied van het KB Vogelbescherming uitgesloten in-, uit- en doorvoer van vogels of krengen die behoren tot uitheemse soorten, strekt zich niet uit tot het in bezit hebben of onder zich houden na invoer van vogels of krengen die behoren tot uitheemse soorten.

DIEREN - Artikel 1.5° van het koninklijk besluit van 9 september 1981 betreffende de bescherming van vogels in het Vlaamse Gewest - Reikwijdte
- Art. 1.5° KB 9 september 1981 betreffende de bescherming van vogels in het Vlaams Gewest

Par arrêt n° 139/2003 du 29 octobre 2003, la Cour constitutionnelle a décidé que le législateur régional, qui a la protection et la conservation de la nature dans ses attributions est, à l'exclusion de tout autre, habilité à prendre des mesures visant à protéger les espèces d'oiseaux, et par ailleurs que le législateur fédéral est compétent pour l'importation, l'exportation et le transit des espèces animales non indigènes et de leurs dépouilles et que cette exception à la compétence générale des régions ne peut être interprétée de manière extensive, la Cour constitutionnelle ayant par conséquent décidé que l'autorité régionale est certes sans compétence pour prendre des mesures relatives à l'importation, à l'exportation ou au transit d'espèces d'oiseaux non indigènes et de leurs dépouilles, mais bien pour prendre d'autres mesures de protection pour les espèces d'oiseaux non indigènes importées qui se trouvent sur le territoire de cette Région; il en résulte que la Région flamande a la compétence de régler la détention d'espèces d'oiseaux non indigènes.

COMMUNAUTE ET REGION - Région flamande - Règles pour la détention d'espèces d'oiseaux non indigènes - Compétence
- Art. 6, § 1er, III, 2° Loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles

L'importation, l'exportation et le transit d'oiseaux ou de leurs dépouilles qui appartiennent aux espèces non indigènes exclues du champ d'application de l'arrêté royal du 9 septembre 1981 relatif à la protection des oiseaux en Région flamande ne s'étend pas à la propriété ou à la détention ensuite de l'importation d'oiseaux ou de leurs dépouilles qui appartiennent aux espèces non indigènes.

ANIMAUX - Article 1.5° de l'arrêté royal du 9 septembre 1981 relatif à la protection des oiseaux en Région Flamande - Portée
- Art. 1.5° A.R. du 9 septembre 1981

Het eerlijke karakter van het proces kan in het gedrang komen wanneer de bewijsgaring in haar geheel is geschied in omstandigheden die doen twifelen aan de betrouwbaarheid van het verkregen bewijs omdat er twijfel bestaat over de onpartijdigheid van de onderzoeker die het onderzoek gevoerd of medegevoerd heeft; de vrees voor een partijdige bewijsgaring moet evenwel objectief gerechtvaardigd zijn en daarvoor is niet vereist dat het bewijs geleverd wordt dat de onderzoeker effectief partijdig heeft gehandeld en geen onderzoek à décharge gevoerd heeft, maar de rechter moet wel vaststellen dat er objectieve redenen voorhanden zijn die bij de partijen de gewettigde vrees doen ontstaan dat dit het geval geweest is (1). (1) Cass. 11 juni 2013, AR P.13.0428.N, AC 2013, nr. 357.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Partijdige bewijsgaring - Beoordeling door de rechter - Redenen

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Partijdige bewijsgaring - Beoordeling door de rechter - Redenen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Eerlijk proces - Partijdige bewijsgaring - Beoordeling door de rechter - Redenen

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Partijdige bewijsgaring - Beoordeling door de rechter - Redenen

Uit het arrest C-100/08 van 10 september 2009 van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgt dat het verbod op invoer, uitvoer en houden van Europese inheemse vogels die in gevangenschap zijn geboren en gekweekt, zoals afgeleid uit de artikelen 1, 3°, en 7bis van het KB Vogelbescherming, tenzij deze conform artikel 7bis van voormeld koninklijk besluit zijn gemerkt, slechts een belemmering vormt op het intracommunautair handelsverkeer indien het vogels betreft die op rechtmatige wijze in de handel zijn gebracht in andere lidstaten of indien die vogels conform de in de andere Lid-staten geldende regels zijn gemerkt en vergezeld zijn van een certificaat afgegeven overeenkomstig de Europese regelgeving inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer.

DIEREN - Verbod op invoer, uitvoer en houden van Europese inheemse vogels die in gevangenschap zijn geboren en gekweekt - Intracommunautair handelsverkeer - Bestaanbaarheid

Le caractère équitable du procès peut être compromis lorsque le recueil des preuves dans son ensemble s'est déroulé dans des circonstances qui mettent en doute la fiabilité de la preuve obtenue parce que le doute plane sur l'impartialité de l'enquêteur qui a mené, même conjointement, l'enquête; la crainte d'un recueil de preuves partial doit toutefois être justifié de manière objective; pour ce faire, la preuve que l'enquêteur a effectivement agi avec partialité et n'a pas enquêté à décharge ne doit pas être fournie, mais le juge doit constater qu'il existe des raisons objectives faisant légitimement craindre aux parties que tel a été le cas (1). (1) Cass. 11 juin 2013, RG P.13.0428.N, Pas. 2013, n° 357.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Recueil des preuves partial - Appréciation par le juge - Motifs

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Recueil des preuves partial - Appréciation par le juge - Motifs

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière répressive - Procès équitable - Recueil des preuves partial - Appréciation par le juge - Motifs

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Droit à un procès équitable - Recueil des preuves partial - Appréciation par le juge - Motifs

Il résulte de l'arrêt C-100/08 rendu le 10 septembre 2009 par la Cour de Justice de l'Union européenne que l'interdiction d'importer, d'exporter et de détenir des oiseaux européens indigènes nés et élevés en captivité, telle que déduite des articles 1, 3°, et 7bis de l'arrêté royal du 9 septembre 1981 relatif à la protection des oiseaux en Région flamande, à moins qu'ils soient marqués conformément à l'article 7bis de l'arrêté royal précité, constitue uniquement une entrave aux échanges intra-communautaires s'il s'agit d'oiseaux légalement mis sur le marché dans d'autres États membres ou si ces oiseaux sont marqués conformément aux règles en vigueur dans les autres États membres et accompagnés d'un certificat délivré conformément à la réglementation européenne en matière de protection des espèces de faune et de flore sauvages par le contrôle de leur commerce.

ANIMAUX - Interdiction d'importer, d'exporter et de détenir des oiseaux européens indigènes nés et élevés en captivité - Échanges intra-communautaires - Compatibilité

Noch artikel 9.2 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, noch artikel 18.3 IVBPR, noch artikel 19 Grondwet, houden een verbod in om de vrijheid van eredienst te beperken door gedragingen die verband houden met het belijden van die eredienst, te onderwerpen aan de toepassing van strafbepalingen, in zoverre de beperkende maatregelen evenredig zijn met het nagestreefde doel zoals in die artikelen bepaald.

GRONDWET - Art. 19 - Vrijheid van eredienst - Beperking - Godsdienstbeleving - Strafbaarstelling van bepaalde gedragingen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 9 - Vrijheid van eredienst - Beperking - Godsdienstbeleving - Strafbaarstelling van bepaalde gedragingen

RECHTEN VAN DE MENS - Internationaal verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 18.3 - Vrijheid van eredienst - Beperking - Godsdienstbeleving - Strafbaarstelling van bepaalde gedragingen

Ni l'article 9.2 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, tel qu'interprété par la Cour européenne des Droits de l'Homme, ni l'article 18.3 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, ni l'article 19 de la Constitution n'impliquent une interdiction de restreindre la liberté des cultes en soumettant des comportements liés à la manifestation de ce culte à l'application de dispositions pénales, dans la mesure où les mesures restrictives sont proportionnelles à l'objectif visé tel qu'il est prévue auxdits articles.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 19 - Liberté des cultes - Restriction - Pratiques religieuses - Caractère répréhensible de certains comportements

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 9 - Liberté des cultes - Restriction - Pratiques religieuses - Caractère répréhensible de certains comportements

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 18.3 - Liberté des cultes - Restriction - Pratiques religieuses - Caractère répréhensible de certains comportements

P.15.0639.N

13 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161213.5](#)

AC nr. ...

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of bewijselementen rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeien uit een onregelmatig verklaard bewijselement en dus net als dat onregelmatig verklaard bewijs uit het debat moeten worden geweerd; geen enkele wetsbepaling of algemeen rechtsbeginsel verplicht de rechter indien hij vaststelt dat een bewijsgegeven onregelmatig is verkregen en een partij aanvoert dat die onregelmatigheid alle overige bewijsgegevens heeft aangetast, voor elk stuk van het strafdossier uitdrukkelijk aan te geven of het al dan niet voortvloeit uit het onregelmatig verklaard bewijsgegeven en dus al dan niet uit het strafdossier moet worden geweerd; de rechter kan die beoordeling op algemene wijze verrichten, voor zover hij dit doet op een manier die geen onduidelijkheid laat bestaan over het al dan niet geweerd zijn van stukken (1). (1) Cass. 9 juni 2004, AR P.04.0603.F, AC 2004, nr. 314; Cass. 14 december 1999, AR P.99.1585.N, AC 1999, nr. 678.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verklaard bewijselement - Invloed op andere bewijselementen - Onaantastbare beoordeling door de rechter - Draagwijdte

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Bewijs - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verklaard bewijselement - Invloed op andere bewijselementen - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Bewijs - Strafzaken -

3/12/2019

Le juge décide souverainement en fait si des éléments de preuve sont la suite directe ou indirecte d'un élément de preuve déclaré irrégulier et si, comme ce dernier, il y a donc lieu de les écarter des débats; aucune disposition légale ni principe général du droit n'impose au juge, s'il constate qu'un élément de preuve a été obtenu de manière irrégulière et qu'une partie fait valoir que cette irrégularité a entaché tous les autres éléments de preuve, d'indiquer expressément pour chaque pièce du dossier répressif si elle est la suite directe ou non de l'élément de preuve déclaré irrégulier et doit ainsi être ou non retirée du dossier répressif; le juge peut procéder à cette appréciation de manière générale, pour autant que, ce faisant, il ne laisse aucune ambiguïté sur le retrait ou non des pièces (1). (1) Cass. 14 décembre 1999, RG P.99.1585.N, Pas. 1999, n° 678; Cass. 9 juin 2004, RG P.04.0603.F, Pas. 2004, n° 314.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Élément de preuve déclaré irrégulier - Influence sur d'autres éléments de preuve - Appréciation souveraine par le juge - Portée

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Preuve - Matière répressive - Administration de la preuve - Élément de preuve déclaré irrégulier - Influence sur d'autres éléments de preuve - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 -

P. 317/637

P.15.0651.F

4 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160504.2](#)

AC nr. ...

Het verbod voor de rechter om uitspraak te doen op grond van elementen waarvan hij slechts uit persoonlijke wetenschap kennis draagt, is slechts het logisch uitvloeisel van zijn plicht om zijn beslissing uitsluitend te laten steunen op elementen waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren (1). (1) Zie Cass. 13 februari 2007, AR P.06.1533.N, AC 2007, nr. 84.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging - Bewijs - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt - Recht op een contradictoir debat

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt - Recht van verdediging - Recht op een contradictoir debat

L'interdiction pour le juge de se prononcer sur le fondement d'éléments qu'il ne connaît que de science personnelle n'est que le corollaire de l'obligation qui est la sienne de se déterminer uniquement d'après des éléments soumis à la contradiction des parties (1). (1) Voir Cass. 13 février 2007, RG P.06.1533.N, Pas. 2007, n° 84.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Principe général du respect des droits de la défense - Preuve - Liberté d'appréciation - Éléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Droit au débat contradictoire

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Liberté d'appréciation - Éléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Droit de la défense - Droit au débat contradictoire

P.15.0668.N

26 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160126.5](#)

AC nr. ...

Uit artikel 163, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat van toepassing is voor de politierechtbanken, en artikel 195, tweede en vierde lid, van dat wetboek, volgt dat het bestreden vonnis dat het beroepen vonnis bevestigt, de keuze van de gevangenisstraf en de duur ervan niet in het bijzonder dient te motiveren (1). (1) Deze beslissing, op eensluitende conclusie van het OM, vindt steun in de vaste rechtspraak van het Hof: Cass. 12 januari 1989, AR 2539, AC 1988-89, nr. 276; Cass. 23 mei 1989, AR 2818, AC 1988-89, nr. 541; Cass. 21 september 1993, AR 6755, AC 1993, nr. 363; DECLERCQ, R., *Beginselen van Strafrechtspleging*, 6de ed., 2014, nr. 1773, p. 753. Deze regel lijkt op het eerste gezicht een ongelijke behandeling van vergelijkbare rechtstoestanden in te houden, want de politierechter kan in verkeerszaken vrij zware gevangenisstraffen uitspreken zonder deze in het bijzonder te moeten motiveren, terwijl de correctionele rechtbank die straffen wel moet motiveren. Toch heeft deze regeling genade gevonden in de ogen van het Grondwettelijk Hof (toen nog Arbitragehof) dat in zijn arrest nr. 71/2000 van 14 juni 2000 oordeelde dat deze regel geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet: zie Cass. 4 oktober 2000, AR P.99.0196.F, AC 2000, nr. 514. In rechtsoverweging B.4. oordeelt het Arbitragehof dat het derde lid van artikel 195 Wetboek van Strafvordering werd verantwoord door het feit dat de politierechtbanken “in het algemeen minder zware straffen uitspreken” (Parl. St., Kamer, 1982-1983, nr. 668/1, p. 7), door het feit dat “de overtredingen die worden vervolgd beter door de rechtzoekenden gekend zijn” (op. cit., nr. 668/3, p. 2), en door de zorg om “een vlugge afhandeling van de politiezaken niet in de weg te staan” (Parl. St., Senaat, 1986-1987, nr. 383-2, p. 2). Uit de parlementaire voorbereiding blijkt volgens het Arbitragehof bovendien dat het hoofdbezwaar ten aanzien van het ontwerp, namelijk dat de voorgestelde maatregel de gerechtelijke achterstand nog zou vergroten, is afgewezen, “behalve voor de veroordelingen door de politierechtbanken, die in beginsel minder zwaar zijn en vaak terugkeren” (Parl. St., Kamer, 1985-1986, nr. 508/3, p. 2). De vraag kan worden gesteld of de eerste vaststelling, met name dat de politierechtbanken “in het algemeen minder zware straffen uitspreken” nog wel actueel is, nu de politierechtbanken, door de opeenvolgende wetswijzigingen sinds het arrest nr. 71/2000, thans veel zwaardere gevangenisstraffen kunnen opleggen. In casu werd aan de eiser een straf opgelegd, die door de politierechtbank ook reeds kon worden opgelegd ten tijde van het arrest nr. 71/2000: er was dus geen aanleiding om een prejudiciële vraag te stellen aangezien de juridische situatie, die ten grondslag ligt aan het geannoteerde arrest, niet wezenlijk of substantieel verschilt van deze waarover het Arbitragehof zich op 14 juni 2000 reeds heeft

Il résulte des articles 163, alinéa 1er, lequel est applicable aux tribunaux de police, et 195, alinéas 2 et 4, du Code d'instruction criminelle, que le jugement attaqué qui confirme le jugement dont appel ne doit pas motiver spécialement le choix de la peine d'emprisonnement et sa durée (1). (1) Cette décision, rendue sur les conclusions conformes du MP, trouve son fondement dans la jurisprudence constante de la Cour: Cass. 12 janvier 1989, RG 2539, Pas. 1989, n° 276; Cass. 23 mai 1989, RG 2818, Pas. 1989, n° 541; Cass. 21 septembre 1993, RG 6755, Pas. 1993, n° 363; DECLERCQ, R., *Beginselen van Strafrechtspleging*, 6ème éd., 2014, n° 1173, p.753. À première vue, cette règle semble impliquer un traitement inéquitable de situations juridiques comparables, car le juge de police peut, en matière de roulage, prononcer librement de lourdes peines d'emprisonnement sans devoir les motiver spécialement, alors que le tribunal correctionnel doit motiver de telles peines. Toutefois, cette règle a trouvé grâce aux yeux de la Cour constitutionnelle (alors Cour d'arbitrage) qui, dans son arrêt n° 71/2000 du 14 juin 2000, a décidé que cette règle n'implique pas la violation des articles 10 et 11 de la Constitution: voir Cass. 4 octobre 2000, RG P.99.0196.F, Pas. 2000, n° 514. Sous la considération juridique B.4, la Cour d'arbitrage décide que l'alinéa 3 de l'article 195 du Code d'instruction criminelle a été justifié par le “peu de gravité des peines généralement prononcées par les tribunaux de police” (Doc. parl., Chambre, 1982-1983, n° 668/1, p. 7), par le fait que “les infractions poursuivies sont mieux connues des justiciables” (op. cit., n° 668/3, p. 2), et par le souci “de ne pas entraver le règlement rapide des affaires de police” (Doc. parl., Sénat, 1986-1987, n° 383-2, p. 2.). Les travaux préparatoires indiquent en outre que si l'objection principale émise à l'égard du projet, à savoir que la mesure projetée renforcerait encore l'arriéré judiciaire, n'a pas été admise, “elle a cependant été retenue pour les condamnations prononcées par le tribunal de police parce qu'elles sont en principe moins sévères et souvent répétitives.” (Doc. parl., Chambre, 1985-1986, n° 508/3, p. 2). La question peut se poser de savoir si la première constatation, à savoir le “peu de gravité des peines généralement prononcées par les tribunaux de police” est encore d'actualité, dès lors que les tribunaux de police, par les modifications de loi successives depuis l'arrêt n° 71/2000, peuvent actuellement infliger des peines d'emprisonnement beaucoup plus lourdes. En l'espèce, le demandeur s'est vu infliger une peine que pouvait déjà prononcer le tribunal de police au moment de l'arrêt n° 71/2000: il n'y avait donc pas lieu de poser une question préjudicielle dès lors que la situation juridique qui sous-tend l'arrêt annoté ne diffère ni fondamentalement ni substantiellement de celle sur laquelle la Cour d'arbitrage s'est déjà prononcée le 14 juin 2000. P.D.

uitgesproken. P.D.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafvordering die tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoort - Veroordeling tot een gevangenisstraf - Hoger beroep - Bijzondere motiveringsplicht in verband met de keuze en de duur van de straf

STRAF - Vrijheidsstraffen - Strafvordering die tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoort - Veroordeling tot een gevangenisstraf - Hoger beroep - Bijzondere motiveringsplicht in verband met de keuze en de duur van de straf

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Action publique relevant de la compétence du tribunal de police - Condamnation à une peine d'emprisonnement - Appel - Obligation spéciale de motiver le choix et la durée de la peine

PEINE - Peines privatives de liberté - Action publique relevant de la compétence du tribunal de police - Condamnation à une peine d'emprisonnement - Appel - Obligation spéciale de motiver le choix et la durée de la peine

P.15.0703.N

22 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160322.3](#)

AC nr. ...

Uit artikel 29 Wegverkeerswet volgt dat het aannemen van verzachtende omstandigheden overeenkomstig artikel 29, § 4, Wegverkeerswet enkel betrekking heeft op veroordelingen wegens overtredingen van de reglementen uitgevaardigd op grond van de Wegverkeerswet en niet op de inbreuken op de bepalingen van de Wegverkeerswet zelf.

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Wegverkeerswet - Artikel 29 - Verzachtende omstandigheden - Toepassing

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 29 - Verzachtende omstandigheden - Toepassing

Il résulte de l'article 29 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière que l'admission de circonstances atténuantes, conformément à l'article 29, § 4, de cette même loi, concerne uniquement les condamnations du chef d'infractions aux règlements pris en exécution de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière et non du chef d'infractions aux dispositions de cette même loi.

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Loi sur la circulation routière - Article 29 - Circonstances atténuantes - Application

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 29 - Circonstances atténuantes - Application

Uit artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat het voor het Hof van Cassatie voor een partij niet langer mogelijk is zichzelf te verdedigen en dat steeds de bijstand van een raadsman vereist is voor het ondertekenen van de memorie; dat een partij zelf advocaat is, ontslaat haar niet van de verplichting beroep te doen op een raadsman (1). (1) Zie Cass. 22 maart 2016, AR P.15.1067.N, AC 2016, nr. ...; R. VERSTRAETEN en H. DEMEDTS, "De cassatieprocedure in strafzaken na de wet van 14 februari 2014: brengt vernieuwing ook verbetering?", NC 2015, (347) 355, nr. 21-22 en 384, nr. 90.

ADVOCAAT - Cassatieberoep - Strafzaken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening door advocaat - Partij die zelf advocaat is

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening door advocaat - Partij die zelf advocaat is

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Vereiste vermeldingen - Memorie - Vormvereisten - Handtekening door advocaat - Partij die zelf advocaat is

Il résulte de l'article 429, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle qu'il n'est plus possible pour une partie de se défendre elle-même devant la Cour de cassation et que l'assistance d'un avocat est toujours requise pour signer le mémoire; le fait qu'une partie exerce elle-même en tant qu'avocat ne l'exempte pas de l'obligation de faire appel à un confrère (1). (1) Voir Cass. 22 mars 2016, RG P.15.1067.N, Pas. 2016, n° ...; R. VERSTRAETEN et H. DEMEDTS, " De cassatieprocedure in strafzaken na de wet van 14 februari 2014: brengt vernieuwing ook verbetering ? ", N.C. 2015, (347) 355, nos 21-22 et 384, n° 90.

AVOCAT - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Mémoire - Formalités - Signature d'un avocat - Partie qui exerce en tant qu'avocat

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Formalités - Signature d'un avocat - Partie qui exerce en tant qu'avocat

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Indications requises - Mémoire - Formalités - Signature d'un avocat - Partie qui exerce en tant qu'avocat

P.15.0704.N

29 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161129.3](#)

AC nr. ...

Voor de regelmatigheid van de door een onderzoeksrechter zelf uitgevoerde huiszoeking volstaat het dat degene bij wie de huiszoeking wordt uitgevoerd voldoende wordt ingelicht, zelfs mondeling, over de vervolgingen die aan de huiszoeking ten grondslag liggen; opdat de betrokkene voldoende wordt ingelicht kan het naar de omstandigheden van de zaak volstaan dat hij op de hoogte wordt gesteld van de kwalificatie van de concrete feiten die aan de vervolgingen ten grondslag liggen (1). (1) Zie R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Mechelen, Kluwer, 2014, 291, nr. 579.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking door onderzoeksrechter - Inlichting over vervolgingen

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking door onderzoeksrechter - Regulariteit

ONDERZOEKSRECHTER - Huiszoeking door onderzoeksrechter - Inlichting over vervolgingen

ONDERZOEKSRECHTER - Huiszoeking door onderzoeksrechter - Regulariteit

Wanneer een arts ervan verdacht wordt een misdrijf te hebben gepleegd in de uitoefening van zijn beroep en desbetreffend strafvervolging wordt ingesteld, verliezen de stukken die als bewijsmiddel van dat misdrijf in aanmerking kunnen komen, het vertrouwelijke karakter dat zij desgevallend zouden kunnen bezitten en aldus beletten noch het beroepsgeheim noch het recht op eerbiediging van het privéleven, de woning en de briefwisseling van die arts dat dergelijke stukken bij een huiszoeking in beslag worden genomen en verder worden onderzocht; de eerbiediging van dit geheim en die rechten vereist in dat geval wel dat een onafhankelijke waarnemer erop toeziet dat geen afbreuk wordt gedaan aan de vertrouwelijkheid van onder het beroepsgeheim vallende stukken in zoverre die niet in aanmerking lijken te komen als bewijsmiddel van het vervolgde misdrijf (1). (1) Zie Cass. 24 mei 2005, AR P.05.0431.N, AC 2005, nr. 294; Cass. 11 januari 2012, AR P.11.0846.F, AC 2012, nr. 22; R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Mechelen, Kluwer, 2014, 295, nr. 589.

BEROEPSGEHEIM - Strafzaken - Arts - Misdrijf in uitoefening van zijn beroep - Stukken die als bewijsmiddel in aanmerking kunnen komen - Vertrouwelijk karakter

BEROEPSGEHEIM - Strafzaken - Huiszoeking - Arts - Misdrijf in uitoefening van zijn beroep - Stukken die als bewijsmiddel in aanmerking kunnen komen - Vertrouwelijk karakter - Beslag

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Arts - Misdrijf in uitoefening van zijn beroep - Stukken die als bewijsmiddel in aanmerking kunnen komen - Vertrouwelijk karakter

3/12/2019

Pour qu'une perquisition menée par un juge d'instruction lui-même soit réputée régulière, il suffit que la personne chez laquelle la perquisition est pratiquée soit informée à suffisance, même oralement, des poursuites justifiant la perquisition; pour que la personne concernée soit informée à suffisance, il peut suffire, selon les circonstances de la cause, qu'il soit averti de la qualification des faits concrets ayant justifié les poursuites (1). (1) Voir R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Malines, Kluwer, 2014, 291, n° 579.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Perquisition par le juge d'instruction - Informations sur les poursuites

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Perquisition par le juge d'instruction - Régularité

JUGE D'INSTRUCTION - Perquisition par le juge d'instruction - Informations sur les poursuites

JUGE D'INSTRUCTION - Perquisition par le juge d'instruction - Régularité

Lorsqu'un médecin est suspecté d'avoir commis une infraction dans l'exercice de sa profession et que des poursuites pénales sont intentées à cet égard, les pièces pouvant être prises en considération comme élément de preuve de cette infraction perdent le caractère confidentiel qu'elles pourraient, le cas échéant, revêtir et, ainsi, ni le secret professionnel ni le droit au respect de la vie privée, du domicile et de la correspondance de ce médecin, n'empêchent que de telles pièces soient saisies lors d'une perquisition et examinées ultérieurement; le respect de ce secret et de ces droits requiert, dans ce cas, qu'un observateur indépendant veille à ce qu'il ne soit pas porté atteinte à la confidentialité des pièces relevant du secret professionnel, en tant que celles-ci ne semblent pas être prises en compte en tant qu'élément de preuve de l'infraction poursuivie (1). (1) Voir Cass. 24 mai 2005, RG P.05.0431.N, Pas. 2005, n° 294; Cass. 11 janvier 2012, RG P.11.0846.F, Pas. 2012, n° 22; Voir R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Malines, Kluwer, 2014, 295, n° 589.

SECRET PROFESSIONNEL - Matière répressive - Médecin - Infraction dans l'exercice de sa profession - Pièces pouvant être prises en considération comme élément de preuve - Caractère confidentiel

SECRET PROFESSIONNEL - Matière répressive - Perquisition - Médecin - Infraction dans l'exercice de sa profession - Pièces pouvant être prises en considération comme élément de preuve - Caractère confidentiel - Saisie

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Médecin - Infraction dans l'exercice de sa profession - Pièces pouvant être prises en considération comme élément de preuve -

P. 321/637

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Artikel 17 - Huiszoeking - Arts - Misdrijf in uitoefening van zijn beroep - Beroepsgeheim - Stukken die als bewijsmiddel in aanmerking kunnen komen - Beslag - Internationaal Verdrag Burgerrechten en Politieke Rechten

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Huiszoeking - Arts - Misdrijf in uitoefening van zijn beroep - Beroepsgeheim - Stukken die als bewijsmiddel in aanmerking kunnen komen - Beslag

Caractère confidentiel

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Article 17 - Perquisition - Médecin - Infraction dans l'exercice de sa profession - Secret professionnel - Pièces pouvant être prises en considération comme élément de preuve - Saisie - Pacte international relatif aux droits civils et politiques

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Perquisition - Médecin - Infraction dans l'exercice de sa profession - Secret professionnel - Pièces pouvant être prises en considération comme élément de preuve - Saisie

P.15.0713.N

18 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161018.2](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 322 Gerechtelijk Wetboek kan in de rechtbanken van eerste aanleg de verhinderde rechter vervangen worden door een andere rechter of door een plaatsvervangend rechter en daartoe is niet vereist dat er geen andere rechter beschikbaar is om hem te vervangen; geen wettelijke bepaling vereist verder dat uit de stukken van de rechtspleging moet blijken wie de verhinderende rechter is, noch of die wettelijk verhinderd is (1). (1) Cass. 24 februari 2009, AR P.08.1797.N, AC 2009, nr. 153.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Samenstelling van de zetel - Correctionele rechtbank - Rechter - Verhinderung - Identiteit van de verhinderde rechter en redenen van verhinderung - Vermelding in de stukken der rechtspleging

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Samenstelling van de zetel - Correctionele rechtbank - Rechter - Verhinderung - Identiteit van de verhinderde rechter en redenen van verhinderung - Vermelding in de stukken der rechtspleging

Om regelmatig met redenen te zijn omkleed, dient het vonnis in hoger beroep dat de beklaagde veroordeelt tot een rijverbod geen melding te maken van artikel 163, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, maar is enkel vereist dat dit vonnis de bijzondere motiveringsplicht naleeft voorgeschreven bij artikel 195, vierde lid, Wetboek van Strafvordering en overeenkomstig het eerste lid van dit artikel melding maakt van de wettelijke bepalingen betreffende de constitutieve bestanddelen van het bewezenverklarde misdrijf en de uitgesproken straf (1). (1) Cass. 28 mei 1986, AR 5020, AC 1985-1986, 1326.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Veroordeling tot een rijverbod - Motiveringsplicht

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Veroordeling tot een rijverbod - Motiveringsplicht

En vertu de l'article 322 du Code judiciaire, dans les tribunaux de première instance, le juge empêché peut être remplacé par un autre juge ou par un juge suppléant et il n'est pas requis, à cette fin, qu'il n'y ait pas d'autre juge disponible pour le remplacer; aucune disposition légale ne requiert en outre que les pièces de la procédure doivent indiquer quel est le juge empêché, ni s'il est légalement empêché (1). (1) Cass. 24 février 2009, RG P.08.1797.N, Pas. 2009, n° 153.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Composition du siège - Tribunal correctionnel - Juge - Empêchement - Identité du juge empêché et motifs de l'empêchement - Indication dans les pièces de la procédure

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Composition du siège - Tribunal correctionnel - Juge - Empêchement - Identité du juge empêché et motifs de l'empêchement - Indication dans les pièces de la procédure

Pour être régulièrement motivé, le jugement rendu en degré d'appel condamnant le prévenu à une déchéance du droit de conduire ne doit pas faire mention de l'article 163, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, mais il est seulement requis que ce jugement respecte l'obligation spéciale de motivation prescrite par l'article 195, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle et conformément à l'alinéa 1er de cet article, mentionne les dispositions légales concernant les éléments constitutifs de l'infraction déclarée établie et la peine prononcée (1). (1) Cass. 28 mai 1986, RG 5020, Pas. 1985-1986, 1326.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Condamnation à une déchéance du droit de conduire - Obligation de motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Condamnation à une déchéance du droit de conduire - Obligation de motivation

Krachtens artikel 3, vierde lid, tweede zin, Probatiwewet moet de beslissing waarbij de opschorting wordt toegestaan of geweigerd met redenen zijn omkleed overeenkomstig de bepalingen van artikel 195 Wetboek van Strafvordering; wanneer uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan blijkt dat de beklaagde de appelrechters gemotiveerd heeft verzocht om de opschorting van de uitspraak van veroordeling toe te staan, beantwoorden deze met de enkele verwijzing naar de aard en de ernst van de feiten dit verzoek niet zoals vereist in artikel 3, vierde lid, tweede zin, Probatiwewet (1). (1) Zie Cass. 26 februari 2002, AR P.01.1650.N, AC 2002, nr.133; S. VAN OVERBEKE, â?? De motivering omtrent de opschorting van de uitspraak van de veroordeling en omtrent het uitstel van de tenuitvoerlegging van de strafâ??, RW 1996-1997, 1057; P. HOET, â?? Alternatieve bestraffing: oproefstelling en begeleiding, opschorting, uitstel en probatie-werkstrafâ??, CABG 2006, afl. 4-5, 11.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Gemotiveerd verzoek om opschorting van de uitspraak - Weigering - Motivering

- Art. 3, vierde lid Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewone opschorting - Weigering - Motivering

- Art. 3, vierde lid Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

En vertu de l'article 3, alinéa 4, deuxième phrase, de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, la décision ordonnant ou refusant la suspension doit être motivée conformément aux dispositions de l'article 195 du Code d'instruction criminelle ; lorsqu'il ressort des pièces auxquelles la Cour peut avoir égard que le prévenu a demandé de manière motivée aux juges d'appel d'ordonner la suspension du prononcé, ces derniers ne répondent pas à cette demande, comme le requiert l'article 3, alinéa 4, deuxième phrase, de la loi du 29 juin 1964, en se référant uniquement à la nature et à la gravité des faits (1). (1) Voir Cass. 26 février 2002, RG P.01.1650.N, Pas. 2002, n° 133 ; S. VAN OVERBEKE, « De motivering omtrent de opschorting van de uitspraak van de veroordeling en omtrent het uitstel van de tenuitvoerlegging van de straf », R.W. 1996-1997, 1057 ; P. HOET, ?Alternatieve bestraffing : oproefstelling en begeleiding, opschorting, uitstel en probatie-werkstraf?, C.A.B.G. 2006, éd. 4-5, 11.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Demande motivée de suspension du prononcé - Refus - Motivation

- Art. 3, al. 4 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Suspension simple - Refus - Motivation

- Art. 3, al. 4 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

Het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem heeft dezelfde draagwijdte als de bepalingen van artikel 14.7 IVBPR en artikel 4.1 Zevende Aanvullend Protocol EVRM; onder identieke of substantieel dezelfde feiten moet worden verstaan een geheel van concrete feitelijke omstandigheden welke onlosmakelijk in tijd en ruimte met elkaar verbonden zijn (1). (1) Zie Cass. 20 mei 2014, AR P.13.0026.N, AC 2014, nr. 357; Cass. 24 juni 2014, AR P.13.1747.N, AC 2014, nr. 452; Cass. 17 februari 2015, AR P.14.1509.N, AC 2015, nr. 119; Cass. 24 april 2015, AR F.14.0045.N, AC 2015, nr. 275.

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Internationaal Verdrag Burgerrechten en Politieke Rechten - Artikel 14.7 - Algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem"

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.7 - Algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem"
3/12/2019

Le principe général du droit non bis in idem a la même portée que les dispositions de l'article 14.7 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques et de l'article 4.1 du Protocole additionnel n° 7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales; il est entendu par faits identiques ou substantiellement les mêmes un ensemble de circonstances de fait concrètes indissociablement liées entre elles dans le temps et dans l'espace (1). (1) Voir: Cass. 20 mai 2014, RG P.13.0026.N, Pas. 2014, n° 357; Cass. 24 juin 2014, RG P.13.1747.N, Pas. 2014, n° 452; Cass. 17 février 2015, RG P.14.1509.N, Pas. 2015, n° 119; Cass. 24 avril 2015, RG F.14.0045.N, Pas. 2015, n° 275.

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/ - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 7 - Principe général du droit "non bis in idem"

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 7 - Principe général du droit "non bis in idem"

idem"

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Zevende Aanvullend Protocol EVRM - Artikel 4.1 - Algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem"

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem" - Identiek of substantieel dezelfde feiten

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem"

idem"

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Protocole additionnel n° 7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 4, § 1er - Principe général du droit "non bis in idem"

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Principe général du droit "non bis in idem" - Faits identiques ou substantiellement les mêmes

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Principe général du droit "non bis in idem"

P.15.0751.N

26 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160426.1](#)

AC nr. ...

Het recht van verdediging houdt in de regel in dat elke partij tijdens het gerechtelijk onderzoek stukken die zij nuttig acht voor haar verdediging bij het strafdossier kan doen voegen en die stukken moeten in de regel tot het strafdossier blijven behoren opdat de rechter bij de beoordeling van de gegrondheid van de strafvordering ze in zijn oordeel kan betrekken; de omstandigheid dat door een partij aan een strafdossier gevoegde stukken zich bij de behandeling door de rechter niet langer meer in het strafdossier bevinden, leidt als dusdanig niet tot de onontvankelijkheid van de strafvordering; het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of het niet langer meer aanwezig zijn van deze stukken het recht van verdediging van de partij die ze heeft laten voegen, heeft miskend en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Zie Cass. 27 februari 2013, AR P.12.1698.F, AC 2013, nr. 134.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Nazicht door het Hof - Grenzen - Marginale toetsing - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Procespartij - Voeging van stukken aan het dossier van de rechtspleging - Stukken niet langer aanwezig in het strafdossier bij de behandeling voor de feitenrechter - Recht van de verdediging - Miskening - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Miskening - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Procespartij - Voeging van stukken aan het dossier van de rechtspleging - Stukken niet langer aanwezig in het strafdossier bij de behandeling voor de feitenrechter - Recht van verdediging

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Beklaagde - Gerechtelijk onderzoek - Procespartij - Voeging van stukken aan het dossier van de rechtspleging - Stukken niet langer aanwezig in het strafdossier bij de behandeling voor de feitenrechter - Gevolg - Opdracht van de rechter - Opdracht van het Hof - Ontvankelijkheid van de strafvordering

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Eerlijk proces - Strafzaken - Mogelijkheid tot voeging van stukken door een partij

En principe, les droits de la défense impliquent que chaque partie peut, au cours de l'instruction judiciaire, joindre au dossier répressif des pièces qu'elle estime nécessaires à sa défense et que ces pièces doivent, en règle, rester dans le dossier répressif afin que le juge puisse en tenir compte lors de l'examen du bien-fondé de l'action publique; la circonstance que des pièces jointes au dossier répressif par une partie ne se trouvent plus dans le dossier répressif lors de l'examen par le juge n'entraîne pas en soi l'irrecevabilité de l'action publique; il appartient au juge de décider souverainement si l'absence de ces pièces a violé les droits de défense de la partie qui les a jointes et la Cour vérifie uniquement si le juge ne tire pas de ses constatations des conséquences qui leur sont étrangères ou qu'elles ne peuvent justifier (1). (1) Voir Cass. 27 février 2013, RG P.12.1698.F, Pas. 2013, n° 134.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Contrôle par la Cour - Limites - Contrôle marginal - Matière répressive - Instruction judiciaire - Partie au procès - Jonction de pièces au dossier de la procédure - Pièces ne se trouvant plus dans le dossier répressif lors de l'examen devant le juge du fond - Droits de la défense - Violation - Appréciation souveraine par le juge du fond

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Violation - Matière répressive - Instruction judiciaire - Partie au procès - Jonction de pièces au dossier de la procédure - Pièces ne se trouvant plus dans le dossier répressif lors de l'examen devant le juge du fond - Droits de la défense

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Prévenu - Instruction judiciaire - Partie au procès - Jonction de pièces au dossier de la procédure - Pièces ne se trouvant plus dans le dossier répressif lors de l'examen devant le juge du fond - Conséquence - Mission du juge - Mission de la Cour - Recevabilité de l'action publique

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Procès équitable - Matière répressive - Possibilité pour une partie de joindre des pièces

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Eerlijk proces - Strafzaken - Beklaagde - Gerechtig onderzoek - Procespartij - Voeging van stukken aan het dossier van de rechtspleging - Stukken niet langer aanwezig in het strafdossier bij de behandeling voor de feitenrechter - Gevolg - Opdracht van de rechter - Opdracht van het Hof

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Procès équitable - Matière répressive - Prévenu - Instruction judiciaire - Partie au procès - Jonction de pièces au dossier de la procédure - Pièces ne se trouvant plus dans le dossier répressif lors de l'examen devant le juge du fond - Conséquence - Mission du juge - Mission de la Cour

P.15.0768.N

19 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160119.6](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 460, § 2, WIB92 en artikel 74, § 2, Btw-wetboek kan het openbaar ministerie geen vervolgingen instellen voor fiscale misdrijven bedoeld in die wetboeken, indien het kennis heeft gekregen van de feiten ten gevolge van een klacht of een aangifte van een ambtenaar die niet de machtiging had waarvan sprake in artikel 29, tweede lid, Wetboek van Strafvordering; uit die bepalingen volgt dat de strafvordering die steunt op een onregelmatige aangifte, niet ontvankelijk is (1). (1) Zie Cass. 28 januari 1997, AR P.96.0039.N, AC 1997, nr. 51.

OPENBAAR MINISTERIE - Vervolging voor fiscale misdrijven - Voorwaarden

STRAFVORDERING - Vervolging door openbaar ministerie voor fiscale misdrijven - Voorwaarden

En vertu des 460, § 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 et 74, § 2, du Code de la TVA, le ministère public ne peut pas engager de poursuites pour des infractions fiscales visées dans ces codes, s'il a pris connaissance des faits à la suite d'une plainte ou d'une dénonciation d'un fonctionnaire dépourvu de l'autorisation dont il est question à l'article 29, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle; il résulte de ces dispositions que l'action publique qui se fonde sur une déclaration irrégulière est irrecevable (1). (1) Voir Cass. 28 janvier 1997, RG P.96.0039.N, Pas. 1997, n° 51.

MINISTERE PUBLIC - Poursuites pour des infractions fiscales - Conditions

ACTION PUBLIQUE - Poursuites par le ministère public pour des infractions fiscales - Conditions

P.15.0783.N

27 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160927.2](#)

AC nr. ...

De artikelen 65, § 1, en § 2, Wegverkeerswet noch enige andere wetsbepaling, noch het algemeen rechtsbeginsel van behoorlijk bestuur vereisen dat bij een betaling met onjuiste of onnauwkeurige refertes, het openbaar ministerie bij aangetekende brief aan de betrokkene moet mededelen dat zijn betaling niet herkend werd; deze bepalingen noch het algemeen rechtsbeginsel vereisen evenmin dat wanneer het openbaar ministerie de strafvordering toch wil instellen, de betrokkene daarvan per aangetekende brief wordt verwittigd (1). (1) Cass. 2 december 2008, AR P.08.1172.N, AC 2008, nr. 691.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Behoorlijk bestuur - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Wetsbepalingen - Artikel 65 - Minnelijke schikking - Betaling van de minnelijke schikking - Betaling met onjuiste of onnauwkeurige refertes

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 65 - Minnelijke schikking - Betaling van de minnelijke schikking - Betaling met onjuiste of onnauwkeurige refertes

Ni les articles 65, § 1er et 2, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, ni nul autre disposition légale ou principe général du droit de bonne administration ne requièrent qu'en cas de paiement mentionnant une communication erronée ou imprécise, le ministère public doit notifier à l'intéressé par pli recommandé que son paiement n'a pas été reconnu; ni ces dispositions ni le principe général du droit ne requièrent davantage que, lorsque le ministère public veut exercer l'action publique, l'intéressé doit en être averti par pli recommandé (1). (1) Cass. 2 décembre 2008, RG P.08.1172.N, Pas. 2008, n° 691.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Bonne administration - Roulage - L. du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 65 - Transaction pénale - Paiement d'une transaction pénale - Paiement mentionnant une communication erronée ou imprécise

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 65 - Transaction pénale - Paiement d'une transaction pénale - Paiement mentionnant une communication erronée ou imprécise

Uit de bepalingen van artikel 65, § 1, eerste lid en § 2, eerste lid, Wegverkeerswet, volgt dat enkel een tijdige betaling de strafvordering kan doen vervallen en de omstandigheid dat het openbaar ministerie bij niet-betaling van het bedrag van de onmiddellijke inning, een voorstel tot minnelijke schikking overmaakt aan de overtreder doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Cass. 2 december 2008, AR P.08.1172.N, AC 2008, nr. 691.

MINNELIJKE SCHIKKING - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Wetsbepalingen - Artikel 65 - Betaling van de minnelijke schikking

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 65 - Minnelijke schikking - Betaling van de minnelijke schikking

Il résulte des dispositions de l'article 65, § 1er, alinéa 1er, et § 2, alinéa 1er, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière que seul le paiement dans les délais peut éteindre l'action publique et la circonstance qu'à défaut de paiement de la somme de la perception immédiate, le ministère public transmet au contrevenant une proposition de transaction pénale n'y change rien (1). (1) Cass. 2 décembre 2008, RG P.08.1172.N, Pas. 2008, n° 691.

TRANSACTION PENALE - Roulage - L. du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 65 - Paiement d'une transaction pénale

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 65 - Transaction pénale - Paiement d'une transaction pénale

P.15.0794.N

20 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161220.1](#)

AC nr. ...

De verplichting van artikel 19.3.3° Wegverkeersreglement, dat bepaalt dat de bestuurder die naar links wil afslaan om de rijbaan te verlaten, voorrang moet verlenen aan de tegenliggers op de rijbaan die hij gaat verlaten, is niet onderworpen aan de voorwaarde dat de voorranggerechtigde bestuurder normaal rijdt, voor zover hij geen onvoorzienbare hindernis oplevert (1). (1) Cass. 28 november 1984, AR 3723, AC 1984-85, nr. 436; Cass. 25 juni 1985, AR 9409, AC 1984-85, nr. 1479; Cass. 12 maart 1986, AR 4731, AC 1985-86, nr. 964; Cass. 16 juni 1988, AR 8086, AC 1988, nr. 1246.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 19 - Art. 19.3 - Naar links afslaan - Verplichting voorrang te verlenen aan de tegenliggers

L'obligation prévue à l'article 19.3.3° du Code de la route, qui dispose que le conducteur qui veut tourner à gauche pour quitter la chaussée doit céder le passage aux conducteurs venant en sens inverse sur la chaussée qu'il s'apprête à quitter, n'est pas subordonnée à la condition que le conducteur prioritaire circule normalement, pour autant qu'il ne constitue pas un obstacle imprévisible (1). (1) Cass. 28 novembre 1984, RG 3723, Pas. 1985, n° 390; Cass. 25 juin 1985, RG 9409, Pas. 1984, n° 1361; Cass. 12 mars 1986, RG 4721, Pas. 1986, n° 875; Cass. 16 juin 1988, RG 8068, Pas. 1988, n° 1246.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 19 - Article 19, # 3 - Tourner à gauche - Obligation de céder le passage aux conducteurs venant en sens inverse

P.15.0826.N

6 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160906.2](#)

AC nr. ...

Artikel 15.1 IVBPR en artikel 2, tweede lid, Strafwetboek hebben onder meer tot gevolg dat degene die een wettelijk verbod overtreedt waarop geen straf is gesteld op enig moment tussen de datum van het begaan van de overtreding en de datum van het vonnis, in de regel niet kan worden gestraft, ook al was deze overtreding op die beide data wel strafbaar; evenwel kan de beklaagde enkel retroactief aanspraak maken op het gunstiger regime van de tussenliggende wet, wanneer uit de tijdelijk gewijzigde regeling blijkt dat zij het resultaat is van een gewijzigd inzicht van de wetgever over de strafwaardigheid van de overtreding (1). (1) Cass. 10 december 2013, AR P.13.0691.N, AC 2013, nr. 669.

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Strafrecht - Wettelijk verbod - Geen strafbepaling tussen datum overtreding en datum vonnis

- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 dec. 1966

- Art. 2, tweede lid Grondwet 1994

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafrecht - Gewijzigde wetsbepaling - Retroactieve toepassing van het gunstiger regime van de nieuwe regeling

- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 dec. 1966

- Art. 2, tweede lid Grondwet 1994

De artikelen 44, § 1, en 45, § 1, Wapenwet 2006 beletten enkel de strafvervolgning van degene die, binnen de door deze bepalingen vastgelegde termijn, hetzij de vergunning aanvraagt die vereist is voor het bezit van het wapen dat hij onwettig voorhanden heeft, hetzij afstand doet van dat wapen of van een verboden wapen, voor zover het niet wordt gezocht of geseind staat; zij voeren tijdens de vermelde termijn geen algemeen beletsel tot strafvervolgning in voor misdrijven gepleegd vóór de inwerkingtreding van de Wapenwet 2006 en doen de strafvordering niet vervallen die vóór deze inwerkingtreding was ingesteld wegens het onwettig voorhanden hebben van een hier bedoeld wapen en beletten er evenmin de voortzetting van (1). (1) Cass. 17 september 2008, AR P.08.0953.F, AC 2008, nr. 481.

WAPENS - Bezit - Onwettig voorhanden hebben - Wapenwet 2006 - Overgangsbepalingen

- Artt. 44, § 1, en 45, § 1 Wet 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens

L'article 15.1 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques et l'article 2, alinéa 2, du Code pénal ont notamment pour conséquence que celui qui enfreint une interdiction légale qui n'est sanctionnée à aucun moment entre la date de la commission de l'infraction et la date du jugement, ne peut, en principe, être puni, quand bien même cette infraction était répréhensible à ces deux dates; cependant, le prévenu ne peut se prévaloir rétroactivement du régime plus favorable de la loi intermédiaire que lorsqu'il appert de la réglementation provisoirement modifiée qu'elle est le fruit d'une conception modifiée du législateur quant au caractère répréhensible de l'infraction (1). (1) Cass. 10 décembre 2013, RG P.13.0691.N, Pas. 2013, n° 669.

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Droit pénal - Interdiction légale - Pas de disposition pénale entre la date de l'infraction et la date du jugement

- Art. 15, § 1er Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966

- Art. 2, al. 2 Constitution 1994

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Droit pénal - Disposition légale modifiée - Application rétroactive du régime plus favorable de la nouvelle réglementation

- Art. 15, § 1er Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966

- Art. 2, al. 2 Constitution 1994

Les articles 44, § 1er, et 45, § 1er, de la loi du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes empêchent uniquement les poursuites pénales à l'égard de celui qui, dans le délai que ces dispositions déterminent, soit demande le permis requis pour la détention de l'arme détenue illégalement, soit fait abandon de cette arme ou d'une arme prohibée, pour autant qu'elle ne soit pas recherchée ou signalée; elles n'instaurent pendant le délai indiqué aucun obstacle général à des poursuites pénales engagées du chef d'infractions commises avant l'entrée en vigueur de la loi du 8 juin 2006 ni ne frappent de prescription l'action publique exercée avant cette entrée en vigueur en raison de la détention prohibée d'une arme visée en l'espèce ni n'empêchent sa poursuite (1). (1) Cass. 17 septembre 2008, RG P.08.0953.F, Pas. 2008, n° 481.

ARMES - Détention - Détention prohibée - Loi sur les armes 2006 - Dispositions transitoires

- Art. 44, § 1er, et 45, § 1er L. du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes

De omstandigheid dat na de inwerkingtreding van artikel 47 Wapenwet 2006 op de van kracht gebleven verbodsbepalingen van de Wapenwet 1933 geen straf stond tussen 8 juni 2006 en 1 september 2008, heeft niet tot gevolg dat de overtreding van die bepalingen vóór 9 juni 2006 niet meer strafbaar is.

WAPENS - Wapenwet 1933 - Verbodsbepalingen - Wapenwet 2006 - Afschaffing van de op de verbodsbepalingen gestelde straf tussen 8 juni 2006 en 1 september 2008

De rechter die de omvang van de uit een misdrijf verkregen vermogensvoordelen bepaalt met toepassing van artikel 42, 3°, Strafwetboek, dient geen aftrek te doen van de aankoop prijs van de goederen die het misdrijf mogelijk hebben gemaakt, ongeacht of die goederen al dan niet wettelijk door de beklaagde zijn verkregen (1). (1) Zie: Cass. 14 oktober 2014, AR P.13.1970.N, AC 2014, nr. 604.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordeel uit misdrijf - Kosten verbonden aan het misdrijf - Begroting van de vermogensvoordelen

De rechter die oordeelt dat de redelijke termijn is overschreden zonder dat dit een impact heeft gehad op de bewijslevering, oordeelt onaantastbaar over het passende herstel; bij het bepalen van de omvang van dat herstel dient de rechter weliswaar rekening te houden met de ernst van de overschrijding van de redelijke termijn en het hierdoor aan de dader veroorzaakte nadeel, maar geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling verbiedt hem daarbij ook andere elementen te betrekken zoals de ernst en de hoeveelheid van de bewezen verklaarde feiten en de persoonlijkheid van de dader.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Overschrijding van de redelijke termijn - Geen impact op de bewijslevering - Passend herstel - Beoordeling - Criteria

- Art. 13 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Overschrijding van de redelijke termijn - Geen impact op de bewijslevering - Passend herstel - Beoordeling door de rechter - Aard - Criteria

- Art. 13 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

La circonstance qu'après l'entrée en vigueur de l'article 47 de la loi du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes, les dispositions d'interdiction de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions, restées en vigueur, n'étaient frappées d'aucune peine entre le 8 juin 2006 et le 1er septembre 2008 n'a pas pour conséquence qu'enfreindre ces dispositions avant le 9 juin 2006 n'est plus punissable.

ARMES - Loi sur les armes 1933 - Dispositions d'interdiction - Loi sur les armes 2006 - Suppression de la peine frappant les dispositions d'interdiction entre le 8 juin 2006 et le 1er septembre 2008

Le juge qui évalue les avantages patrimoniaux tirés d'une infraction, en application de l'article 42, 3°, du Code pénal, ne doit pas déduire le prix d'achat des biens ayant rendu l'infraction possible, que ces biens aient été ou non obtenus légalement par le prévenu (1). (1) Voir: Cass. 14 octobre 2014, RG P.13.1970.N, Pas. 2014, n° 604.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Avantage patrimonial tiré de l'infraction - Frais liés à l'infraction - Evaluation des avantages patrimoniaux

Le juge qui conclut au dépassement du délai raisonnable sans qu'il ait eu d'incidence sur l'administration de la preuve, se prononce souverainement sur la réparation adéquate; pour déterminer l'ampleur de cette réparation, le juge doit certes tenir compte de la gravité du dépassement du délai raisonnable et du préjudice ainsi causé à l'auteur, mais aucune disposition conventionnelle ou légale ne l'empêche de considérer également d'autres éléments, tels la gravité et l'étendue des faits déclarés établis et la personnalité de l'auteur.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Dépassement du délai raisonnable - Pas d'incidence sur l'administration de la preuve - Réparation adéquate - Appréciation - Critères

- Art. 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Dépassement du délai raisonnable - Pas d'incidence sur l'administration de la preuve - Réparation adéquate - Appréciation par le juge - Nature - Critères

- Art. 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Een vuurwapen dat is uitgerust met een geluidsdemper is een verdoken of geheim wapen en bijgevolg een verboden wapen in de zin van artikel 3, eerste lid, Wapenwet 1933 (1); ook het aanbrengen van een mechanisme dat de doeltreffendheid van een vuurwapen verhoogt boven deze die het normaal heeft, kan van dat wapen een verdoken of geheim aanvalswapen maken. (1) Cass. 28 juni 1989, AR 7421, AC 1988-1989, nr. 635.

WAPENS - Vuurwapen uitgerust met een geluidsdemper - Wapen uitgerust met een mechanisme dat de doeltreffendheid verhoogt - Verboden wapen

- Art. 3, eerste lid Wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapenen en op de handel in munitie

Geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling schrijft voor dat het passende herstel bij het vaststellen van een overschrijding van de redelijke termijn slechts kan bestaan in een eenvoudige schuldigverklaring of een veroordeling tot of beneden de minimumstraf.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Overschrijding van de redelijke termijn - Passend herstel

- Art. 13 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Het enkele feit dat met een wapen als bedoeld in artikel 3, derde lid, Wapenwet 1933 niet kan worden gevraagd omdat het daarvoor bepaalde technische ingrepen dient te ondergaan, leidt er niet toe dat dit wapen geen oorlogswapen is

WAPENS - Oorlogswapen - Wapen slechts vuur klaar na technische ingrepen

- Art. 3, derde lid Wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapenen en op de handel in munitie

Het feit dat de Wapenwet 2006 het verlenen van een vergunning voor het als particulier voorhanden hebben van verweervuurwapens, losse onderdelen of hulpstukken opdraagt aan een andere overheid dan de Wapenwet 1933, houdt niet in dat een feit, gepleegd onder gelding van die laatste wet, niet meer strafbaar is.

WAPENS - Voorhanden hebben van verweervuurwapens - Vergunningverlenende overheid - Wetswijziging - Andere overheid

3/12/2019

Une arme à feu dotée d'un silencieux est une arme cachée ou secrète et, par conséquent, une arme prohibée au sens de l'article 3, alinéa 1er, de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions (1); de même, le fait de doter une arme d'un mécanisme pour en augmenter l'efficacité par rapport à la normale peut en faire une arme offensive cachée ou secrète. (1) Cass. 28 juin 1989, RG 7421, Pas. 1989, n° 635.

ARMES - Arme à feu dotée d'un silencieux - Arme dotée d'un mécanisme augmentant son efficacité - Arme prohibée

- Art. 3, al. 1er L. du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions

Aucune disposition conventionnelle ou légale ne prescrit que la réparation adéquate en cas de dépassement du délai raisonnable constaté ne peut consister qu'en une simple déclaration de culpabilité ou en une condamnation à la peine minimale, voire inférieure.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Dépassement du délai raisonnable - Réparation adéquate

- Art. 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 21ter L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Le simple fait de ne pouvoir faire feu avec une arme telle que visée à l'article 3, alinéa 3, de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions parce qu'elle nécessite au préalable une certaine manipulation technique n'a pas pour conséquence que cette arme n'est pas une arme de guerre.

ARMES - Arme de guerre - Arme prête à faire feu uniquement après manipulation technique

- Art. 3, al. 3 L. du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions

Le fait que la loi du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes confie la délivrance d'un permis pour la détention en tant que particulier d'armes à feu de défense, de pièces détachées ou d'accessoires à une autorité autre que celle désignée par la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions n'implique pas que le fait, commis sous l'empire de cette dernière loi, n'est plus punissable.

ARMES - Détention d'armes à feu de défense - Autorité qui délivre le permis - Modification de loi - Autre autorité

P. 329/637

Wanneer het opzet om het misdrijf te plegen is ontstaan buiten enig optreden van de politieambtenaar of van een derde handelend op het uitdrukkelijk verzoek van deze ambtenaar, deze zich heeft beperkt tot het scheppen van de gelegenheid om vrij een strafbaar feit te plegen in zodanige omstandigheden dat hij de uitvoering ervan kan vaststellen en aan de dader ruimte wordt gelaten om vrij met zijn misdadig voornemen te breken, is er geen sprake van provocatie (1). (1) Cass. 04 maart 2014, AR P.14.0333.N, AC 2014, nr. 174.

MISDRIJF - Allerlei - Uitlokking

- Art. 30, tweede lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

POLITIE - Politie uitlokking

- Art. 30, tweede lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Il n'est pas question de provocation lorsque l'intention de commettre l'infraction est née indépendamment de toute intervention d'un agent de police ou d'un tiers agissant à la demande expresse de cet agent, ce dernier s'étant borné à créer l'occasion de commettre librement un fait punissable en des circonstances telles qu'il peut en constater la perpétration tout en laissant l'opportunité à l'auteur de renoncer librement à son entreprise délictueuse (1). (1) Cass. 4 mars 2014, RG P.14.0333.N, Pas. 2014, n° 174.

INFRACTION - Divers - Provocation

- Art. 30, al. 2 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

POLICE - Provocation policière

- Art. 30, al. 2 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

P.15.0833.N

9 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160209.3](#)

AC nr. ...

Wanneer, sinds het instellen van een cassatieberoep, door het openbaar ministerie bij de feitenrechter, met naleving van de in artikel 216bis, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde voorwaarden, aan de eiser in cassatie een minnelijke schikking werd voorgesteld, welke door hem werd aanvaard en nageleefd, stelt het Hof, op vordering van de procureur-generaal, en bij toepassing van artikel 216bis, § 2, tiende lid, Wetboek van Strafvordering, vast dat de strafvordering tegen de eiser is vervallen zodat zijn cassatieberoep geen bestaansreden meer heeft (1). (1) Zie Cass. 25 november 2015, AR P.15.0749.F, AC 2015, nr. met concl. van advocaat-generaal D. Vandermeersch.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Strafzaken - Minnelijke schikking - Artikel 216bis Wetboek van Strafvordering - Procedure in cassatie - Vaststelling van het verval van de strafvordering door het Hof

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Minnelijke schikking gesloten en uitgevoerd in strafzaken tijdens de aanleg in cassatie

MINNELIJKE SCHIKKING - Artikel 216bis Wetboek van Strafvordering - Procedure in cassatie - Vaststelling van het verval van de strafvordering - Cassatieberoep

STRAFVORDERING - Minnelijke schikking - Artikel 216bis Wetboek van Strafvordering - Procedure in cassatie - Vaststelling van het verval van de strafvordering - Cassatieberoep

Lorsque, depuis l'introduction d'un pourvoi, une transaction a été proposée, dans le respect des conditions prévues à l'article 216bis, § 1er, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, par le ministère public près le juge du fond au demandeur en cassation, lequel la acceptée et observée, la Cour, sur réquisition du procureur général et en application de l'article 216bis, § 2, alinéa 10, du Code d'instruction criminelle, constate l'extinction de l'action publique dans le chef du demandeur, de sorte que son pourvoi est devenu sans objet (1). (1) Voir Cass. 25 novembre 2015, RG P.15.0749.F, Pas. 2015, n° ..., avec les concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Matière répressive - Transaction - Article 216bis du Code d'instruction criminelle - Procédure en cassation - Constatation de l'extinction de l'action publique par la Cour

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Défaut d'intérêt. défaut d'objet - Transaction pénale conclue et exécutée durant l'instance en cassation

TRANSACTION PENALE - Article 216bis du Code d'instruction criminelle - Procédure en cassation - Constatation de l'extinction de l'action publique - Pourvoi en cassation

ACTION PUBLIQUE - Transaction - Article 216bis du Code d'instruction criminelle - Procédure en cassation - Constatation de l'extinction de l'action publique - Pourvoi en cassation

P.15.0843.N

18 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161018.3](#)

AC nr. ...

De controle van de alcoholintoxicatie van een bestuurder met gebruik van een ademtest, ademanalyse of bloedproef zoals bepaald in de artikelen 59, 60 en 63 Wegverkeerswet, is niet ongeldig en de resultaten van de door deze bewijsmiddelen opgeleverde metingen verliezen niet hun bijzondere bewijswaarde door het feit dat de bevoegde politieambtenaren, vooraleer deze bewijsmiddelen aan te wenden, de bestuurder onderwerpen aan een blaasprestatie die niet ertoe strekt om strafbare alcoholintoxicatie vast te stellen of daarover bewijs te vergaren, maar enkel om een eerste aanwijzing op te leveren over het eventuele alcoholverbruik van de bestuurder en bijgevolg het nut van de effectieve aanwending van de bedoelde bewijsmiddelen; het feit dat de bedoelde blaasprestatie gebeurt met behulp van een toestel dat de wet niet bepaalt, doet daaraan geen afbreuk aangezien enkel de resultaten van de metingen gedaan met de wettelijk bepaalde bewijsmiddelen het bewijs van strafbare alcoholintoxicatie opleveren.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Alcoholintoxicatie - Gebruik van ademtest, ademanalyse of bloedproef - Voorafgaandelijke blaasprestatie - Invloed op de bijzondere bewijswaarde - Draagwijdte

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Alcoholintoxicatie - Gebruik van ademtest, ademanalyse of bloedproef - Voorafgaandelijke blaasprestatie - Invloed op de bijzondere bewijswaarde - Draagwijdte

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 59 - Alcoholintoxicatie - Ademtest - Voorafgaandelijke blaasprestatie - Draagwijdte

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 60 - Alcoholintoxicatie - Ademanalyse - Voorafgaandelijke blaasprestatie - Draagwijdte

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 63 - Alcoholintoxicatie - Bloedproef - Voorafgaandelijke blaasprestatie - Draagwijdte

Een blaasprestatie met behulp van een samplingtoestel is geen ademtest in de zin van artikel 59 Wegverkeerswet, zodat de bestuurder die na een dergelijke blaasprestatie een ademtest aflegt aldus geen tweede ademtest aflegt.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 59 - Alcoholintoxicatie - Ademtest - Samplingtoestel met blaasprestatie - Draagwijdte

Le contrôle de l'intoxication alcoolique d'un conducteur au moyen d'un test de l'haleine, d'une analyse de l'haleine ou d'un prélèvement ainsi que le prévoient les articles 59, 60 et 63 de la loi relative à la police de la circulation routière n'est pas invalide et les résultats des mesures fournies par ces modes de preuve ne perdent pas leur valeur probante particulière par le fait qu'avant d'employer ces modes de preuve, les fonctionnaires de police compétents soumettent le conducteur à une expiration qui ne tend pas à constater une intoxication alcoolique punissable ou à recueillir des preuves à cet égard, mais seulement à fournir une première indication sur la consommation éventuelle d'alcool et, par conséquent, l'utilité de l'emploi effectif des modes de preuve visés; le fait que l'expiration visée se fait à l'aide d'un appareil que la loi ne prévoit pas n'y change rien étant donné que seuls les résultats des mesures faites avec les modes de preuve prévus par la loi fournissent la preuve d'une intoxication alcoolique punissable.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Roulage - Loi relative à la police de la circulation routière - Intoxication alcoolique - Utilisation du test de l'haleine, de l'analyse de l'haleine ou du prélèvement sanguin - Expiration préalable - Influence sur la valeur probante particulière - Portée

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Roulage - Loi relative à la police de la circulation routière - Intoxication alcoolique - Utilisation du test de l'haleine, de l'analyse de l'haleine ou du prélèvement sanguin - Expiration préalable - Influence sur la valeur probante particulière - Portée

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 59 - Intoxication alcoolique - Test de l'haleine - Expiration préalable - Portée

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 60 - Intoxication alcoolique - Analyse de l'haleine - Expiration préalable - Portée

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 63 - Intoxication alcoolique - Prélèvement sanguin - Expiration préalable - Portée

Une expiration à l'aide d'un appareil de sampling n'est pas un test de l'haleine au sens de l'article 59 de la loi relative à la police de la circulation routière, de sorte qu'ainsi, le conducteur qui effectue un test de l'haleine après pareille expiration n'effectue pas un second test de l'haleine.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 59 - Intoxication alcoolique - Test de l'haleine - Appareil de sampling avec expiration - Portée

De DIMONA-reglementering beoogt de toepassing van de Belgische sociale zekerheidsbepalingen, geldt enkel voor de tewerkstelling van de personen waarop die bepalingen van toepassing zijn en geldt niet ten aanzien van personen die beschikken over een A1-attest van een lidstaat van de Europese Unie op grond waarvan de toepassing van de Belgische sociale zekerheid wordt uitgesloten; hieruit volgt dat de DIMONA-aangifteverplichting niet geldt ten aanzien van een werknemerschijnzelfstandige die over een Pools A1 attest als zelfstandige beschikt ook indien hij naar Belgisch recht arbeidsrechtelijk als een werknemer moet worden beschouwd.

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Werknemer-schijnzelfstandige - DIMONA-reglementering - Toepassing

- Art. 38 Wet 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels

La réglementation DIMONA vise l'application des dispositions de la sécurité sociale belge, vaut uniquement pour l'emploi de personnes auxquelles ces dispositions sont applicables et non à l'égard de personnes qui disposent d'une attestation A1 d'un État-membre de l'Union européenne sur la base de laquelle l'application de la sécurité sociale belge est exclue; il en résulte que l'obligation de déclaration immédiate ne vaut pas à l'égard d'un travailleur faussement indépendant qui dispose d'une attestation A1 polonaise d'indépendant, même s'il doit être considéré comme un salarié selon la législation belge en matière de droit du travail.

SECURITE SOCIALE - Généralités - Travailleur faussement indépendant - Réglementation DIMONA - Application

- Art. 38 L. du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions

P.15.0852.N

27 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160927.3](#)

AC nr. ...

De bepalingen van de artikelen 15, 4° , 44/1 en 44/6 Wet Politieambt vormen het wettelijk kader waarin de politie inlichtingen kan inwinnen die van aard zijn om een opsporingsonderzoek of een vooronderzoek te doen starten.

POLITIE - Informatievergaring - Onderzoek in strafzaken - Wettelijk kader

Les dispositions des articles 15, 4°, 44/1 et 44/6 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police constituent le cadre légal dans lequel la police peut recueillir des renseignements de nature à lancer une information ou une instruction préparatoire.

POLICE - Recueil d'informations - Instruction en matière répressive - Cadre légal

De door de politie vergaarde informaties die aanleiding kunnen geven tot nadere opsporing zijn slechts gewone inlichtingen die door het opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek moeten worden nagegaan en noch het recht van verdediging, noch het recht op een eerlijk proces, noch het recht op de persoonlijke levenssfeer worden miskend en geen enkele wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling wordt geschonden door de omstandigheid dat de aanwijzingen dat een misdrijf werd gepleegd, voortvloeien uit dergelijke al dan niet geïdentificeerde inlichtingen die in het proces-verbaal worden bestempeld als "informatie"; het feit dat zulke inlichtingen als dusdanig geen bewijswaarde hebben en dus als bewijs niet worden gebruikt, belet immers niet dat op grond hiervan autonoom bewijzen kunnen worden vergaard, zonder dat concreet moet worden verduidelijkt hoe de inlichtingen werden verkregen, voor zover niet aannemelijk wordt gemaakt dat zulks op onregelmatige wijze is geschied (1). (1) Cass. 5 februari 2013, AR P.12.0673.N, T. Strafr. 2014/1, 55; zie F. SCHUERMANS, 'De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek', T. Strafr. 2014/1, 47-53.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Informatievergaring - Aard van de vergaarde informaties - Draagwijdte

POLITIE - Onderzoek in strafzaken - Informatievergaring - Aard van de vergaarde informaties - Draagwijdte

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Politie - Onderzoek in strafzaken - Informatievergaring - Aard van de vergaarde informaties - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Politie - Onderzoek in strafzaken - Informatievergaring - Aard van de vergaarde informaties - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Recht op de persoonlijke levenssfeer - Politie - Onderzoek in strafzaken - Informatievergaring - Aard van de vergaarde informaties - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Internationaal verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Recht op een eerlijk proces - Politie - Onderzoek in strafzaken - Informatievergaring - Aard van de vergaarde informaties - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Internationaal verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 17 - Recht op de persoonlijke levenssfeer - Politie - Onderzoek in strafzaken - Informatievergaring - Aard van de vergaarde informaties - Draagwijdte

Les informations recueillies par la police qui peuvent donner lieu à une enquête plus approfondie ne sont que de simples renseignements qui doivent être vérifiés par l'information ou une instruction et ni les droits de la défense, ni le droit à un procès équitable, ni le droit au respect de la vie privée ne s'en trouvent violés et la circonstance que les indications qu'une infraction a été commise proviennent de tels renseignements identifiés ou non et qualifiés d'«informations» au procès-verbal n'entraîne la violation d'aucune disposition légale ou conventionnelle; le fait que de tels renseignements n'aient en tant que tels aucune valeur probante et ne peuvent donc être utilisés comme preuve n'empêche effectivement pas que des preuves puissent être recueillies sur leur base de manière autonome, sans qu'il faille préciser concrètement la manière dont les renseignements ont été recueillis, pour autant que toute irrégularité ne puisse être rendue admissible (1). (1) Cass. 5 février 2013, RG P.12.0673.N, T. Strafr. 2014/1, 55; F. SCHUERMANS, 'De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek', T. Strafr. 2014/1, 47-53.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Recueil d'informations - Nature des informations recueillies - Portée

POLICE - Instruction en matière répressive - Recueil d'informations - Nature des informations recueillies - Portée

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Police - Instruction en matière répressive - Recueil d'informations - Nature des informations recueillies - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Police - Instruction en matière répressive - Recueil d'informations - Nature des informations recueillies - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Droit au respect de la vie privée - Police - Instruction en matière répressive - Recueil d'informations - Nature des informations recueillies - Portée

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14 - Droit à un procès équitable - Police - Instruction en matière répressive - Recueil d'informations - Nature des informations recueillies - Portée

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 17 - Droit au respect de la vie privée - Police - Instruction en matière répressive - Recueil d'informations - Nature des informations recueillies - Portée

De regels betreffende de toelaatbaarheid van het wettelijk bewijs in strafzaken zijn van openbare orde.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Regels betreffende de toelaatbaarheid van het wettelijk bewijs - Karakter van openbare orde

De rechter die, om een door de verdediging opgeworpen exceptie af te wijzen, zich op een door haar niet aangevoerde wetsbepaling van openbare orde steunt, miskent het algemeen beginsel van eerbiediging van het recht van verdediging niet.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht op tegenspraak - Afwijzing van een exceptie - Beslissing gegrond op een wetsbepaling van openbare orde

Les règles relatives à l'admissibilité de la preuve légale en matière pénale sont d'ordre public.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Règles relatives à l'admissibilité de la preuve légale - Caractère d'ordre public

Ne viole pas le principe général du droit relatif au respect des droits de la défense le juge qui, pour rejeter une exception soulevée par celle-ci, se fonde sur une disposition légale d'ordre public qu'elle avait ignorée.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit à la contradiction - Rejet d'une exception - Décision fondée sur une disposition légale d'ordre public

P.15.0866.N

4 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161004.3](#)

AC nr. ...

De officier van gerechtelijke politie die met de uitvoering van het huiszoekingsbevel is belast, moet over de nodige gegevens beschikken die hem moeten toelaten te weten over welk misdrijf het onderzoek wordt gevoerd en welke nuttige opsporingen en inbeslagnameingen hij daartoe kan verrichten zonder de grenzen van het gerechtelijk onderzoek en van zijn opdracht te buiten te gaan; die vermeldingen moeten ook diegene bij wie de huiszoeking wordt uitgevoerd voldoende informatie aanreiken over de telastleggingen die aan de oorsprong van de actie liggen, zodat hij de wettigheid ervan kan nagaan en in staat is om elk misbruik bij het uitvoeren van de huiszoeking vast te stellen, te voorkomen of te onthullen (1). (1) Zie: Cass. 26 maart 2002, AR P.01.1642.N, AC 2002, nr. 204.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Uitvoering - Delegatie - Officier van gerechtelijke politie - Vereiste gegevens - Doel

- Art. 89bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSRECHTER - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Uitvoering - Delegatie - Officier van gerechtelijke politie - Vereiste gegevens - Doel

- Art. 89bis Wetboek van Strafvordering

De rechter vermag de vereiste duidelijkheid van het huiszoekingsbevel, zowel voor de uitvoerder ervan als voor de diegene waar de huiszoeking wordt uitgevoerd, afleiden uit omstandigheden die de uitvoering zelf van de huiszoeking betreffen of die ertoe aanleiding hebben gegeven.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Duidelijkheid - Beoordeling door de rechter

L'officier de police judiciaire chargé de l'exécution du mandat de perquisition doit disposer des éléments nécessaires lui permettant de savoir sur quelle infraction porte l'enquête et quelles recherches et saisies utiles auxquelles il peut procéder à cet égard sans sortir des limites de l'instruction judiciaire et de sa délégation; ces indications doivent également fournir à la personne chez laquelle est pratiquée la perquisition des informations suffisantes sur les préventions qui sont à l'origine de l'action, de sorte qu'il peut en vérifier la légalité et être en mesure de constater, prévenir ou révéler tout abus dans l'exécution de la perquisition (1). (1) Voir: Cass. 26 mars 2002, RG P.02.1642.N, Pas. 2002, n° 204.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Perquisition - Mandat de perquisition - Exécution - Délégation - Officier de police judiciaire - Eléments requis - Objectif

- Art. 89bis Code d'Instruction criminelle

JUGE D'INSTRUCTION - Actes d'instruction - Perquisition - Mandat de perquisition - Exécution - Délégation - Officier de police judiciaire - Eléments requis - Objectif

- Art. 89bis Code d'Instruction criminelle

Le juge peut déduire la clarté requise du mandat de perquisition, tant pour son exécutant que pour la personne chez laquelle elle est pratiquée, des circonstances qui concernent l'exécution même de la perquisition ou qui en sont à l'origine.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Perquisition - Mandat de perquisition - Clarté - Appréciation par le juge

Een bevel tot huiszoeking moet met redenen omkleed zijn; die vereiste is vervuld door de vermelding van het misdrijf dat men op het oog heeft, alsook van de plaats en het voorwerp van de huiszoeking zonder dat noodzakelijk is om in het huiszoekingsbevel een gedetailleerde weergave van de feiten op te geven of de op te sporen zaken in detail te beschrijven (1). (1) Zie: Cass. 11 januari 2006, AR P.05.1371.F, AC 2006, nr. 29.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Motiveringsvereisten

- Art. 89bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSRECHTER - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Motiveringsvereisten

- Art. 89bis Wetboek van Strafvordering

Het huiszoekingsbevel moet duidelijk de woning aanwijzen die door de maatregel is bedoeld en moet bijgevolg de vermeldingen bevatten die de uitvoerende opsporingsambtenaar toelaat zonder risico op vergissing de bedoelde woning te vinden; uit het enkele feit dat in een huiszoekingsbevel een onjuist huisnummer is vermeld, volgt niet dat dit bevel en de uitgevoerde huiszoeking onregelmatig zijn, voor zover blijkt dat de huiszoeking wel degelijk werd uitgevoerd in de woning die door het bevel werd beoogd (1). (1) 1 Zie: Cass. 24 december 2008, AR P.08.1839.F, AC 2008, nr. 754

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Vereiste vermeldingen - Plaats van de huiszoeking - Vermelding van een onjuist huisnummer

- Art. 89bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSRECHTER - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Vereiste vermeldingen - Plaats van de huiszoeking - Vermelding van een onjuist huisnummer

- Art. 89bis Wetboek van Strafvordering

Un mandat de perquisition doit être motivé; cette condition est remplie par l'indication de l'infraction que l'on vise, ainsi que des lieu et objet de la perquisition, sans qu'il soit nécessaire de rédiger un exposé détaillé des faits dans le mandat de perquisition ni même de spécifier les choses à rechercher (1). (1) Voir: Cass. 11 janvier 2006, RG P.05.1371.F, Pas. 2006, n° 29.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Perquisition - Mandat de perquisition - Conditions de motivation

- Art. 89bis Code d'Instruction criminelle

JUGE D'INSTRUCTION - Actes d'instruction - Perquisition - Mandat de perquisition - Conditions de motivation

- Art. 89bis Code d'Instruction criminelle

Le mandat de perquisition doit désigner clairement l'adresse visée par la mesure et doit, par conséquent, comporter les indications permettant au fonctionnaire d'enquête en charge de son exécution de trouver, sans risque d'erreur, l'adresse visée; il ne résulte pas de la seule circonstance qu'un mandat de perquisition indique un numéro de maison erroné que ledit mandat et la perquisition pratiquée sont irréguliers, pour autant qu'il apparaît que la perquisition a bien été pratiquée dans le logement visé par le mandat (1). (1) Voir: Cass. 24 décembre 2008, RG P.08.1839.F, Pas. 2008, n° 754.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Perquisition - Mandat de perquisition - Indications requises - Lieu de la perquisition - Indication d'un numéro de maison erroné

- Art. 89bis Code d'Instruction criminelle

JUGE D'INSTRUCTION - Actes d'instruction - Perquisition - Mandat de perquisition - Indications requises - Lieu de la perquisition - Indication d'un numéro de maison erroné

- Art. 89bis Code d'Instruction criminelle

P.15.0892.N

26 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160126.3](#)

AC nr. ...

Artikel 128 Wetboek van Strafvordering laat het onderzoeksgerecht niet toe degene door wiens klacht het gerechtelijk onderzoek is ingeleid, te veroordelen tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding aan de inverdenkinggestelde die het buiten vervolging stelt wegens een feit waarvoor niet die klager, maar wel het openbaar ministerie tijdens het onderzoek de strafvordering heeft op gang gebracht.

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING - Onderzoeksgerecht - Gerechtelijk onderzoek ingevolge burgerlijke partijstelling - Uitbreidende vordering voor andere feiten door het openbaar ministerie - Buitenvervolginstelling voor de feiten waarvoor enkel het

3/12/2019

L'article 128 du Code d'instruction criminelle ne permet pas à la juridiction d'instruction de condamner la personne dont la plainte a ouvert l'instruction judiciaire, au paiement d'une indemnité de procédure à l'inculpé qu'elle acquitte du chef d'un fait pour lequel le ministère public, et non ce plaignant, a mis en mouvement l'action publique au cours de l'instruction.

INDEMNITE DE PROCEDURE - Juridiction d'instruction - Instruction judiciaire ensuite d'une constitution de partie civile - Action étendue à d'autres faits par le ministère public - Non-lieu prononcé du chef des faits pour lesquels seul le ministère public a

P. 335/637

Op grond van artikel 128 Wetboek van Strafvordering heeft de raadkamer en, binnen de door de wet bepaalde grenzen, de kamer van inbeschuldigingstelling in hoger beroep de rechtsmacht en de verplichting te onderzoeken of, op grond van de door het gerechtelijk onderzoek opgeleverde gegevens, de aan de inverdenkinggestelde ten laste gelegde feiten een misdrijf opleveren.

Sur la base de l'article 128 du Code d'instruction criminelle, la chambre du conseil et, dans les limites fixées par la loi, la chambre des mises en accusation en degré d'appel, a le pouvoir de juridiction et l'obligation d'examiner si, à la lumière des éléments révélés par l'instruction judiciaire, les faits mis à charge de l'inculpé constituent une infraction.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Bestaan van voldoende bezwaren - Onderzoeksgerechten - Opdracht

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Existence de charges suffisantes - Juridictions d'instruction - Mission

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Bestaan van voldoende bezwaren - Opdracht

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Existence de charges suffisantes - Mission

P.15.0917.N

6 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161206.3](#)

AC nr. ...

Uit artikel 6.3.c) EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat de handelingen en de beslissingen van een advocaat in beginsel de aansprakelijkheid van de overheid niet in het gedrang kunnen brengen en dat de wijze van verdediging enkel de inverdenkinggestelde of de beklagde en zijn raadsman aanbelangt, ongeacht of de advocaat door de inverdenkinggestelde of de beklagde zelf dan wel door de overheid is aangewezen en wordt betaald; de overheid heeft enkel de verplichting tussen te komen in de cliënt-advocaat relatie ingeval van manifeste tekortkomingen door de ambtshalve aangestelde advocaat of in uitzonderlijke gevallen door de zelf gekozen en betaalde advocaat, en in geval van manifeste tekortkoming moet worden onderzocht of die het eerlijk karakter van het proces in zijn geheel en onherstelbaar heeft aangetast zonder dat op de overheid evenwel de verplichting rust om voorafgaandelijk aan een verhoor te onderzoeken of de ambtshalve aangestelde advocaat of de door de inverdenkinggestelde gekozen advocaat op grond van zijn deontologische verplichtingen de verdediging van de betrokken cliënt mag waarnemen.

Il résulte de l'article 6.3.c) de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, tel qu'interprété par la Cour européenne des droits de l'homme que les actes et les décisions d'un avocat ne peuvent, en principe, pas compromettre la responsabilité de l'autorité et que le mode de défense ne regarde que l'inculpé ou le prévenu et son conseil, indépendamment du fait que l'avocat a été désigné ou rémunéré par l'inculpé ou le prévenu même voire par l'autorité ; l'autorité a seulement l'obligation d'intervenir dans la relation client-avocat en cas de manquements manifestes par l'avocat désigné d'office ou, dans des cas exceptionnels, par l'avocat même choisi et rémunéré et, en cas de manquement manifeste, il y a lieu d'examiner si le caractère équitable du procès n'a pas été entaché dans son ensemble et de manière irrémédiable sans que l'autorité ne soit toutefois tenue d'examiner, avant de procéder à une audition, si l'avocat désigné d'office ou choisi par l'inculpé peut assurer la défense du client concerné sur la base de ses obligations déontologiques.

ADVOCAAT - Strafvordering - Recht van verdediging - Bijstand van een advocaat - Handelingen en beslissingen van de advocaat - Aansprakelijkheid van de overheid - Verplichting van de overheid tussen te komen in de relatie cliënt-advocaat - Voorwaarde - Gevolg - Onderzoek van het eerlijk karakter van het proces

AVOCAT - Matière répressive - Droits de la défense - Assistance d'un avocat - Actes et décisions de l'avocat - Responsabilité de l'autorité - Obligation de l'autorité d'intervenir dans la relation client-avocat - Condition - Conséquence - Examen du caractère équitable du procès

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafvordering - Bijstand van een advocaat - Handelingen en beslissingen van de advocaat - Aansprakelijkheid van de overheid - Verplichting van de overheid tussen te komen in de relatie cliënt-advocaat - Voorwaarde -

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Assistance d'un avocat - Actes et décisions de l'avocat - Responsabilité de l'autorité - Obligation de l'autorité d'intervenir dans la relation client-avocat - Condition - Conséquence - Examen du caractère

Gevolg - Onderzoek van het eerlijk karakter van het proces
RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 -
Art. 6.3 - Recht van verdediging - Bijstand van een advocaat -
Handelingen en beslissingen van de advocaat - Aansprakelijkheid
van de overheid - Verplichting van de overheid tussen te komen in
de relatie cliënt-advocaat - Voorwaarde - Gevolg - Onderzoek van
het eerlijk karakter van het proces

équitable du procès
DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de
l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 -
Droits de la défense - Assistance d'un avocat - Actes et décisions
de l'avocat - Responsabilité de l'autorité - Obligation de l'autorité
d'intervenir dans la relation client-avocat - Condition -
Conséquence - Examen du caractère équitable du procès

P.15.0929.F

2 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160302.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip -
Vormen - Begrip - Belastingadministratie - Burgerlijke
rechtsvordering gegrond op belastingmisdrijven

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht -
Medeaansprakelijkheid van getroffene - Burgerlijke
rechtsvordering voor de strafrechter - "Fraus omnia corrumpit" -
Draagwijdte - Schade geleden door het slachtoffer - Schade
voortvloeiend uit een opzettelijke fout van het slachtoffer die
gemeenschappelijk is met de fout begaan door de dader van h

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht -
Staat - Overheid - Staatsorgaan - Aangestelde van de Staat -
Geldend juridisch stelsel

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak -
(On)middellijke oorzaak - Belastingmisdrijven -
Belastingadministratie - Burgerlijke rechtsvordering gegrond op
belastingmisdrijven - Schade - Oorzakelijk verband met het misdrijf

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade -
Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming -
Forfaitaire raming - Afwijzing van de voorgestelde
berekingswijze - Rechtvaardiging

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht -
Staat - Overheid - Staatsorgaan - Aangestelde van de Staat

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Burgerlijke
rechtsvordering (bijzondere regels) - Strafrechter - Bevoegdheid -
Mogelijkheid tot burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering
voor de strafrechter - Belastingadministratie - Burgerlijke
rechtsvordering gegrond op belastingmisdrijven - Schade -
Oorzakelijk verband met het misdrijf

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering
voor de strafrechter - Belastingadministratie - Burgerlijke
rechtsvordering gegrond op belastingmisdrijven - Schade

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering
voor de strafrechter - Ontvankelijkheid - Voorwaarde - Actuele en
vaststaande schade

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafrechter - Bevoegdheid -
Mogelijkheid tot burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering
voor de strafrechter - "Fraus omnia corrumpit" - Draagwijdte -
Schade geleden door het slachtoffer - Schade voortvloeiend uit
een opzettelijke fout van het slachtoffer die gemeenschappelijk is
met de fout begaan door de dader van h

INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Belastingmisdrijven -

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion -
Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions
fiscales

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime
coresponsable - Action civile exercée devant le juge pénal - "Fraus
omnia corrumpit" - Portée - Dommage subi par la victime -
Dommage résultant d'une faute intentionnelle commise par la
victime et commune à celle de l'auteur de l'infraction

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Etat.
pouvoirs publics - Organe de l'Etat - Préposé de l'Etat - Régime
juridique applicable

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Cause (directe ou
indirecte) - Infractions fiscales - Administration fiscale - Action
civile sur le fondement d'infractions fiscales - Dommage - Relation
causale avec l'infraction

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir
d'appréciation. évaluation. date à considérer - Evaluation -
Evaluation forfaitaire - Rejet du mode de calcul proposé -
Justification

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Etat.
pouvoirs publics - Organe de l'Etat - Préposé de l'Etat

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Action civile
(règles particulières) - Juge pénal - Compétence - Action civile
pouvant être déferée à la juridiction répressive

ACTION CIVILE - Action civile déferée à la juridiction répressive -
Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions
fiscales - Dommage - Relation causale avec l'infraction

ACTION CIVILE - Action civile déferée à la juridiction répressive -
Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions
fiscales - Dommage

ACTION CIVILE - Action civile déferée à la juridiction répressive -
Recevabilité - Condition - Dommage actuel et certain

ACTION CIVILE - Juge pénal - Compétence - Action civile pouvant
être déferée à la juridiction répressive

ACTION CIVILE - Action civile exercée devant le juge pénal - "Fraus
omnia corrumpit" - Portée - Dommage subi par la victime -
Dommage résultant d'une faute intentionnelle commise par la
victime et commune à celle de l'auteur de l'infraction

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Infractions fiscales -

Belastingadministratie - Burgerlijke rechtsvordering gegrond op belastingmisdriven - Schade
INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Belastingmisdriven - Belastingadministratie - Burgerlijke rechtsvordering gegrond op belastingmisdriven - Schade - Oorzakelijk verband met het misdrijf

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Protocol nr. 7 - Artikel 4.1 - Beginsel "non bis in idem" - Toepassing - Voorwaarden - Identieke feiten

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Fraus omnia corrumpit" - Draagwijdte - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Schade geleden door het slachtoffer - Schade voortvloeiend uit een opzettelijke fout van het slachtoffer die gemeenschappelijk is met de fout begaan door de dader van h

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Non bis in idem" - Toepassing - Voorwaarden - Identieke feiten

STAAT - Burgerlijke aansprakelijkheid - Staatsorgaan - Aangestelde van de Staat - Geldend juridisch stelsel

STAAT - Burgerlijke aansprakelijkheid - Staatsorgaan - Aangestelde van de Staat

STRAFVORDERING - Ontvankelijkheid - Beginsel "non bis in idem" - Toepassing - Voorwaarden - Identieke feiten

Artikel 3 van de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen, bepaalt dat openbare rechtspersonen aansprakelijk zijn voor de schade die hun personeelsleden aan derden berokkenen bij de uitoefening van hun dienst, op de wijze waarop aanstellers aansprakelijk zijn voor de schade aangericht door hun aangestelden, en dit ook wanneer de toestand van deze personeelsleden statutair is geregeld of zij gehandeld hebben in de uitoefening van de openbare macht; door het stelsel van de aansprakelijkheid als bepaald in artikel 1384, derde lid, Burgerlijk Wetboek te veralgemenen, werkt die wet het onderscheid weg tussen het bestaande stelsel naargelang de veroorzaker van de schade als een orgaan dan wel als een aangestelde wordt beschouwd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Staat - Overheid - Staatsorgaan - Aangestelde van de Staat - Geldend juridisch stelsel

STAAT - Burgerlijke aansprakelijkheid - Staatsorgaan - Aangestelde van de Staat - Geldend juridisch stelsel

Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions fiscales - Dommage

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Infractions fiscales - Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions fiscales - Dommage - Relation causale avec l'infraction

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Protocole n° 7 - Article 4, § 1er - Principe "non bis in idem" - Application - Conditions - Faits identiques

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Fraus omnia corrumpit" - Portée - Action civile exercée devant le juge pénal - Dommage subi par la victime - Dommage résultant d'une faute intentionnelle commise par la victime et commune à celle de l'auteur de l'infraction

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Non bis in idem" - Application - Conditions - Faits identiques

ETAT - Responsabilité civile - Organe de l'Etat - Préposé de l'Etat - Régime juridique applicable

ETAT - Responsabilité civile - Organe de l'Etat - Préposé de l'Etat

ACTION PUBLIQUE - Recevabilité - Principe "non bis in idem" - Application - Conditions - Faits identiques

L'article 3 de la loi du 10 février 2003 relative à la responsabilité des et pour les membres du personnel au service des personnes publiques dispose que les personnes publiques sont responsables du dommage causé à des tiers par les membres de leur personnel dans l'exercice de leurs fonctions, de la même manière que les commettants sont responsables du dommage causé par leurs préposés, et ce aussi bien lorsque la situation de ces membres du personnel est réglée statutairement que lorsqu'ils agissent dans l'exercice de la puissance publique; en généralisant le régime de la responsabilité prévu par l'article 1384, alinéa 3, du Code civil, cette loi élimine la différence de régime existante selon que l'auteur du dommage était considéré comme un organe ou un préposé (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Etat. pouvoirs publics - Organe de l'Etat - Préposé de l'Etat - Régime juridique applicable

ETAT - Responsabilité civile - Organe de l'Etat - Préposé de l'Etat - Régime juridique applicable

De belastingschuld ontstaat uit de belastbare handeling die men met fraude heeft willen verhullen zodat ze niet de oorzaak, in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek, kan zijn van schade gelijk aan het bedrag van de ontdoken belasting; de schade die is ontstaan uit het feit dat de Staat op basis van de belastingwetgeving, de verschuldigde en ontdoken belasting slechts kan innen bij de vennootschapsbelastingplichtige personen dan wel de personen die als daders van of medeplichtigen aan een belastingmisdrijf hoofdelijk tot betaling van de ontdoken belasting zijn gehouden, is niet het gevolg van een gemeenrechtelijk misdrijf maar heeft een buitenliggende oorzaak, met name de belastingwetgeving (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Belastingmisdrijven - Belastingadministratie - Burgerlijke rechtsvordering gegrond op belastingmisdrijven - Schade - Oorzakelijk verband met het misdrijf

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - (On)middellijke oorzaak - Belastingmisdrijven - Belastingadministratie - Burgerlijke rechtsvordering gegrond op belastingmisdrijven - Schade - Oorzakelijk verband met het misdrijf

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Belastingadministratie - Burgerlijke rechtsvordering gegrond op belastingmisdrijven - Schade - Oorzakelijk verband met het misdrijf

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

De burgerlijke rechtsvordering die volgens de wet tegelijkertijd en voor dezelfde rechters kan vervolgd worden als de strafvordering is, behoudens de bij wet bepaalde uitzonderingen, die welke tot vergoeding strekt van door een misdrijf veroorzaakte schade; de rechtsvordering voortvloeiend uit een misdrijf die niet tot vergoeding van de daardoor veroorzaakte schade strekt, kan niet voor de strafgerechten worden gebracht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafrechter - Bevoegdheid - Mogelijkheid tot burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Strafrechter - Bevoegdheid - Mogelijkheid tot burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

La dette d'impôt naît de l'opération imposable que la fraude a tenté de dissimuler en telle sorte qu'elle ne peut pas être la cause, au sens de l'article 1382 du Code civil, d'un dommage consistant dans le montant de l'impôt éludé; le dommage né du fait que, sur la base de la législation fiscale, l'Etat ne peut réclamer l'impôt dû et éludé à des personnes autres que les contribuables d'impôts sur les sociétés ou à des personnes tenues solidairement en tant qu'auteurs ou complices d'une infraction fiscale au paiement de l'impôt éludé, ne constitue pas la conséquence d'une infraction de droit commun mais d'une cause étrangère, à savoir la législation en matière fiscale (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Infractions fiscales - Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions fiscales - Dommage - Relation causale avec l'infraction

- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Cause (directe ou indirecte) - Infractions fiscales - Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions fiscales - Dommage - Relation causale avec l'infraction

- Art. 1382 et 1383 Code civil

ACTION CIVILE - Action civile déferée à la juridiction répressive - Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions fiscales - Dommage - Relation causale avec l'infraction

- Art. 1382 et 1383 Code civil

L'action civile que la loi permet de poursuivre en même temps et devant les mêmes juges que l'action publique est, sauf les exceptions prévues par la loi, celle qui tend à la réparation du dommage causé par une infraction; l'action résultant d'une infraction mais n'ayant pas pour objet la réparation du préjudice qu'elle a causé, ne peut être déferée aux juridictions répressives (1). (1) Voir les concl. du MP.

ACTION CIVILE - Juge pénal - Compétence - Action civile pouvant être déferée à la juridiction répressive

- Art. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Action civile (règles particulières) - Juge pénal - Compétence - Action civile pouvant être déferée à la juridiction répressive

- Art. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

De door een misdrijf veroorzaakte schade waarvan de vergoeding voor de strafrechter wordt gevorderd, moet actueel en vaststaand zijn; als het aangevoerde nadeel toekomstig en onzeker is, kan de partij die een dergelijk nadeel aanvoert geen ontvankelijke rechtsvordering tot schadevergoeding instellen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Actuele en vaststaande schade - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Ontvankelijkheid - Voorwaarde

- Artt. 3 en 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

De rechter beoordeelt in feite het bestaan van de door een onrechtmatige daad veroorzaakte schade alsook het bedrag dat nodig is om die schade volledig te herstellen; hij mag de schade ex aequo et bono ramen, mits hij de reden aangeeft waarom hij de door het slachtoffer voorgestelde berekeningswijze niet kan aannemen en tevens vaststelt dat de door hem omschreven schade onmogelijk anders kan worden bepaald (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Forfaitaire raming - Afwijzing van de voorgestelde berekeningswijze - Rechtvaardiging

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Het beginsel *fraus omnia corrumpit* staat eraan in de weg dat het bedrog de dader voordeel oplevert; voormeld beginsel verzet zich ertegen dat het slachtoffer van een misdrijf wordt vergoed voor de schade voortvloeiend uit een opzettelijk door hem begane fout die gemeenschappelijk is met de fout begaan door de dader van het misdrijf dat aan de schade ten grondslag ligt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - "Fraus omnia corrumpit" - Draagwijdte - Schade geleden door het slachtoffer - Schade voortvloeiend uit een opzettelijke fout van het slachtoffer die gemeenschappelijk is met de fout begaan door de dader van h

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Fraus omnia corrumpit" - Draagwijdte - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Schade geleden door het slachtoffer - Schade voortvloeiend uit een opzettelijke fout van het slachtoffer die gemeenschappelijk is met de fout begaan door de dader van h

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - "Fraus omnia corrumpit" - Draagwijdte - Schade geleden door het slachtoffer - Schade voortvloeiend uit een opzettelijke fout van het slachtoffer die gemeenschappelijk is met de fout begaan door de dader van h

Le dommage causé par une infraction dont la réparation est demandée devant le juge pénal doit être actuel et certain; si le préjudice invoqué est éventuel et incertain, la partie qui invoque ce type de préjudice n'est pas recevable à en demander la réparation en justice (1). (1) Voir les concl. du MP.

ACTION CIVILE - Dommage actuel et certain - Action civile déferée à la juridiction répressive - Recevabilité - Condition

- Art. 3 et 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Le juge du fond apprécie en fait l'existence d'un dommage causé par un acte illicite et le montant destiné à le réparer intégralement; il peut recourir à une évaluation ex aequo et bono s'il indique la raison pour laquelle le mode de calcul proposé par la victime ne peut être admis, et constate en outre l'impossibilité de déterminer autrement le dommage qu'il a défini (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Evaluation forfaitaire - Rejet du mode de calcul proposé - Justification

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Le principe *fraus omnia corrumpit* empêche que le dol procure un avantage à l'auteur; ce principe s'oppose à ce que la victime d'une infraction obtienne la réparation du dommage résultant d'une faute intentionnelle commise par elle et qui est commune à celle de l'auteur de l'infraction génératrice du dommage (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Action civile exercée devant le juge pénal - "Fraus omnia corrumpit" - Portée - Dommage subi par la victime - Dommage résultant d'une faute intentionnelle commise par la victime et commune à celle de l'auteur de l'infraction

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Fraus omnia corrumpit" - Portée - Action civile exercée devant le juge pénal - Dommage subi par la victime - Dommage résultant d'une faute intentionnelle commise par la victime et commune à celle de l'auteur de l'infraction

ACTION CIVILE - Action civile exercée devant le juge pénal - "Fraus omnia corrumpit" - Portée - Dommage subi par la victime - Dommage résultant d'une faute intentionnelle commise par la victime et commune à celle de l'auteur de l'infraction

Het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem en artikel 4.1 Aanvullend protocol nr. 7 EVRM verbieden om twee straffen van dezelfde aard uit te spreken ten laste van eenzelfde persoon wegens identieke feiten of feiten die in hoofdzaak dezelfde zijn; het begrip identieke of in hoofdzaak dezelfde feiten doelt op een geheel van feitelijke omstandigheden met betrekking tot eenzelfde verdachte, die nauw met elkaar verbonden zijn in tijd en ruimte (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Protocol nr. 7 - Artikel 4.1 - Beginsel "non bis in idem" - Toepassing - Voorwaarden - Identieke feiten

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Non bis in idem" - Toepassing - Voorwaarden - Identieke feiten

STRAFVORDERING - Ontvankelijkheid - Beginsel "non bis in idem" - Toepassing - Voorwaarden - Identieke feiten

De organen van de Staat zijn die welke, krachtens de wet of op grond van in het kader van de wet genomen beslissingen of verleende machtigingen, over een deel, hoe miniem ook, van de door de Staat uitgeoefende openbare macht beschikken dan wel bevoegd zijn om de Staat ten aanzien van derden te verbinden; de appelrechters, die oordelen dat belastingambtenaren, aangesteld om toezicht te houden op het casino en wier taak beperkt was tot een toezichhoudende rol, aangestelden van de Staat waren, hebben het wetsbegrip staatsambtenaar niet miskend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Staat - Overheid - Staatsorgaan - Aangestelde van de Staat

STAAT - Burgerlijke aansprakelijkheid - Staatsorgaan - Aangestelde van de Staat

Hoewel de administratie der directe belastingen het recht heeft op grond van belastingmisdriven een burgerlijke rechtsvordering in te stellen, kan ze dat enkel in zoverre ze het herstel vordert van schade waarvoor de wetgeving in geen eigen mogelijkheid tot herstel voorziet, met andere woorden, voor specifieke schade (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Belastingadministratie - Burgerlijke rechtsvordering gegrond op belastingmisdriven - Schade

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Belastingmisdriven - Belastingadministratie - Burgerlijke rechtsvordering gegrond op belastingmisdriven - Schade

Le principe général du droit non bis in idem et l'article 4.1 du Protocole additionnel n° 7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales prohibent la prononciation de deux sanctions de même nature à charge d'une même personne du chef de faits identiques ou de faits qui sont substantiellement les mêmes; la notion de faits identiques ou substantiellement les mêmes vise un ensemble de circonstances concrètes concernant un même suspect, lesquelles sont indissociablement liées entre elles dans le temps et dans l'espace (1). (1) Voir les concl. du MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Protocole n° 7 - Article 4, § 1er - Principe "non bis in idem" - Application - Conditions - Faits identiques

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Non bis in idem" - Application - Conditions - Faits identiques

ACTION PUBLIQUE - Recevabilité - Principe "non bis in idem" - Application - Conditions - Faits identiques

Les organes de l'État sont ceux qui, en vertu de la loi ou des décisions prises ou des délégations données dans le cadre de la loi, disposent d'une parcelle, si minime soit-elle, de la puissance publique exercée par lui ou qui ont le pouvoir de l'engager vis-à-vis de tiers; en considérant que des agents du fisc préposés à la surveillance du casino dont la fonction était limitée à un rôle de surveillance étaient des préposés de l'État, les juges d'appel n'ont pas méconnu la notion légale d'agent de l'État (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Etat. pouvoirs publics - Organe de l'Etat - Préposé de l'Etat

ETAT - Responsabilité civile - Organe de l'Etat - Préposé de l'Etat

Si elle est en droit d'exercer une action civile sur le fondement d'infractions fiscales, l'administration des contributions directes ne le peut que dans la mesure où elle demande la réparation d'un dommage pour lequel la législation ne prévoit aucune possibilité propre de réparation, autrement dit, pour un dommage spécifique (1). (1) Voir les concl. du MP.

ACTION CIVILE - Action civile déferée à la juridiction répressive - Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions fiscales - Dommage

- Art. 1382 et 1383 Code civil

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Infractions fiscales - Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions fiscales - Dommage

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Belastingadministratie - Burgerlijke rechtsvordering gegrond op belastingmisdrijven

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Administration fiscale - Action civile sur le fondement d'infractions fiscales

- Art. 1382 et 1383 Code civil

P.15.0978.F

17 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160217.5](#)

AC nr. ...

De schorsingsgrond voor de verjaring van de strafvordering, bepaald in artikel 24, derde lid, voorafgaande titel Wetboek van Strafvordering, is niet alleen van toepassing op het misdrijf dat in de bijkomende onderzoekshandelingen wordt bedoeld, maar geldt ook voor alle samen behandelde of berechte misdrijven die nauw met elkaar verbonden zijn door intrinsieke samenhang, ongeacht wie ze heeft gepleegd (1). (1) Zie Cass. 13 september 1995, AR P.95.0171.F, AC 1995, nr. 380.

STRAFVORDERING - Verjaring van de strafvordering - Schorsing - Schorsingsgrond die voortvloeit uit het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Schorsingsgrond die voortvloeit uit het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen

La cause de suspension de la prescription de l'action publique prévue par l'article 24, alinéa 3, du titre préliminaire du Code de procédure pénale ne s'applique pas seulement à l'infraction visée par les devoirs complémentaires, mais étend ses effets à toutes les infractions instruites ou jugées ensemble qui se rattachent intimement les unes aux autres par les liens d'une connexité intrinsèque, quels qu'en soient les auteurs (1). (1) Voir Cass. 13 septembre 1995, RG P.95.0171.F, Pas. 1995, n° 380.

ACTION PUBLIQUE - Prescription de l'action publique - Suspension - Cause de suspension résultant de l'accomplissement de devoirs complémentaires

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Cause de suspension résultant de l'accomplissement de devoirs complémentaires

P.15.0989.N

15 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161115.4](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 67bis Wegverkeerswet en 30, vijfde lid, van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen volgt dat indien op een voertuig een fietsdrager is gemonteerd waarop een reproductie van de kentekenplaat is aangebracht, de rechter mag aannemen dat die kentekenplaat werd uitgereikt voor het motorvoertuig waarop die fietsendrager is aangebracht en dat de natuurlijke persoon op wiens naam dit motorvoertuig is ingeschreven, wordt vermoed de met de met dit voertuig begane overtredingen op de Wegverkeerswet en de uitvoeringsbesluiten ervan te hebben begaan; deze kan daarvan het tegenbewijs leveren.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 67bis - Voertuig waarop een fietsdrager is gemonteerd - Fietsdrager waarop een reproductie van een kentekenplaat is aangebracht - Overtreding met het voertuig op de Wegverkeerswet - Beoordeling door de rechter

Il résulte des articles 67bis de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière et 30, alinéa 5, de l'arrêté royal du 20 juillet 2001 relatif à l'immatriculation de véhicules que si un support pour vélos sur lequel est fixée une reproduction de la marque d'immatriculation est monté sur un véhicule, le juge peut admettre que cette marque d'immatriculation a été attribuée au véhicule à moteur sur lequel est monté ce support pour vélos et que la personne physique au nom de laquelle ce véhicule à moteur est immatriculé est censée avoir commis les infractions à la loi sur la circulation routière et à ses arrêtés d'exécution commises avec ce véhicule; cette personne peut en apporter la preuve contraire.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 67bis - Véhicule sur lequel est monté un support pour vélos - Support pour vélos sur lequel est fixée une reproduction d'une marque d'immatriculation - Infraction à la loi sur la circulation routière commise avec le véhicule - Appréciation par le juge

P.15.0999.N

13 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160913.4](#)

AC nr. ...

Artikel 429, vierde lid, Wetboek van Strafvordering verplicht de eiser in cassatie, ook indien vertegenwoordigd door een lasthebber ad hoc die advocaat is, op straffe van onontvankelijkheid zijn memorie per aangetekende brief ter kennis te brengen van de partijen tegen wie zijn beroep is gericht en het bewijs van verzending ter griffie neer te leggen binnen de termijn welke is bepaald in het eerste of het tweede lid van dit artikel.

ADVOCAAT - Strafzaken - Cassatieberoep - Vorm en termijn voor memories en stukken - Advocaat - Lasthebber ad hoc - Toepassing

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Advocaat - Lasthebber ad hoc - Toepassing

Met artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering heeft de wetgever aan de eisers in cassatie, ook indien vertegenwoordigd door een lasthebber ad hoc die advocaat is – een algemene verplichting tot betekening opgelegd, met als enige en dus strikt te interpreteren uitzondering het geval waarbij het cassatieberoep uitgaat van een vervolgte partij tegen een beslissing over de strafvordering zelf en daarmee gelijk te stellen gevallen.

ADVOCAAT - Strafzaken - Cassatieberoep - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Advocaat - Lasthebber ad hoc - Toepassing

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Advocaat - Lasthebber ad hoc - Toepassing

Noot van advocaat-generaal Decreus.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Advocaat - Lasthebber ad hoc - Toepassing

Noot van advocaat-generaal Decreus.

ADVOCAAT - Strafzaken - Cassatieberoep - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Advocaat - Lasthebber ad hoc - Toepassing

ADVOCAAT - Strafzaken - Cassatieberoep - Vorm en termijn voor memories en stukken - Advocaat - Lasthebber ad hoc - Toepassing

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Advocaat - Lasthebber ad hoc - Toepassing

L'article 429, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle impose au demandeur en cassation, même s'il est représenté par un mandataire ad hoc qui est avocat, de communiquer son mémoire par courrier recommandé aux parties contre lesquelles son pourvoi est dirigé, ce à peine d'irrecevabilité, et de déposer la preuve de l'envoi au greffe dans les délais prévus aux alinéas 1er ou 2 dudit article.

AVOCAT - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Avocat - Mandataire ad hoc - Application

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Avocat - Mandataire ad hoc - Application

Par l'article 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, le législateur a imposé une obligation générale de signification aux demandeurs en cassation, même s'ils sont représentés par un mandataire ad hoc qui est avocat, avec pour exception unique qu'il y a donc lieu d'entendre au sens strict, le cas où le pourvoi en cassation est formé par une partie poursuivante contre une décision rendue sur l'action publique même et autres cas assimilés.

AVOCAT - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Forme et délai de signification et-ou de dépôt - Avocat - Mandataire ad hoc - Application

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Avocat - Mandataire ad hoc - Application

Note de l'avocat général Decreus.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Avocat - Mandataire ad hoc - Application

Note de l'avocat général Decreus.

AVOCAT - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Forme et délai de signification et-ou de dépôt - Avocat - Mandataire ad hoc - Application

AVOCAT - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Avocat - Mandataire ad hoc - Application

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Avocat - Mandataire ad hoc - Application

Uit de artikelen 146, derde lid, Stedenbouwdecreet 1999 en 6.1.1, derde lid, eerste zin, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en hun wetsgeschiedenis volgt dat de wijziging van een gebied van "ruimtelijk kwetsbaar" in "niet ruimtelijk kwetsbaar" ingevolge een bestuurlijke beslissing, niet tot gevolg heeft dat de instandhouding van wederrechtelijke handelingen vóór deze wijziging niet langer strafbaar is (1); de omstandigheid dat ingevolge een bestuurlijke beslissing niet langer voldaan is aan de vereiste van het gelegen zijn in een ruimtelijk kwetsbaar gebied, impliceert niet dat de regelgever heeft voorzien in een mildere strafwet als bedoeld door artikel 2, tweede lid, Strafwetboek. (1) Cass. 8 oktober 2013, AR P.12.1031.N, AC 2013, nr. 503.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Instandhouding van wederrechtelijke handelingen in ruimtelijk kwetsbaar gebied - Bestemmingswijziging in niet ruimtelijk kwetsbaar gebied - Strafbaarheid

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Mildere strafwet - Stedenbouw - Instandhouding van wederrechtelijke handelingen in ruimtelijk kwetsbaar gebied - Bestemmingswijziging in niet ruimtelijk kwetsbaar gebied

Il résulte des articles 146, alinéa 3, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire et 6.1.1, alinéa 3, première phrase, du Code flamand de l'aménagement du territoire et de leur genèse légale que la modification d'une zone "vulnérable du point de vue spatial" en zone "non vulnérable du point de vue spatial" à la suite d'une décision administrative n'a pas pour conséquence que le maintien d'actes illicites antérieurs à cette modification n'est plus punissable (1); la circonstance qu'ensuite d'une décision administrative, il ne soit plus satisfait à la condition de la situation en zone vulnérable du point de vue spatial n'implique pas que le législateur a prévu une loi pénale plus favorable telle que visée à l'article 2, alinéa 2, du Code pénal. (1) Cass. 8 octobre 2013, RG P.12.1031.N, Pas. 2013, n° 503.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Maintien d'actes illicites en zone vulnérable du point de vue spatial - Modification de la destination en zone non vulnérable d'un point de vue spatial - Caractère répréhensible

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Loi pénale plus favorable - Urbanisme - Maintien d'actes illicites en zone vulnérable du point de vue spatial - Modification de la destination en zone non vulnérable d'un point de vue spatial

P.15.1027.N

8 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160308.3](#)

AC nr. ...

Wanneer de eerste rechter een veroordeling tot een geldboete met gedeeltelijk uitstel van de tenuitvoerlegging van het vonnis uitspreekt en daarenboven het herstel van het recht tot sturen afhankelijk maakt van het slagen in een medisch en een psychologisch onderzoek, dan verzwaren de appelrechters de door de eerste rechter opgelegde straf en maatregel indien zij het uitstel van de tenuitvoerlegging van het bestreden vonnis koppelen aan probatievoorwaarden en het herstel van het recht tot sturen afhankelijk maken van het welslagen in twee bijkomende examens, met name een theoretisch en een praktisch, zodat de verzwarende van de straf en de maatregel met éénparigheid van stemmen dient te worden uitgesproken (1). (1) Cass. 15 november 2000, AR P.00.1271.F, AC 2000, nr. 625 (wat betreft de maatregel).

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Eenparigheid - Straf met uitstel in eerste aanleg - Uitstel in hoger beroep gekoppeld aan probatievoorwaarden - Verzwarende van de straf

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - 3/12/2019

Lorsque le juge du fond inflige une amende avec sursis partiel à l'exécution du jugement et, de surcroît, subordonne la réintégration dans le droit de conduire à la condition d'avoir satisfait à un examen médical et psychologique, les juges d'appel aggravent la peine et mesure infligée par le juge du fond s'ils assortissent le sursis à l'exécution du jugement attaqué de conditions probatoires et subordonnent la réintégration dans le droit de conduire à la réussite de deux examens supplémentaires, à savoir théorique et pratique, de sorte que l'aggravation de la peine et de la mesure doit être imposée à l'unanimité des voix (1). (1) Cass. 15 novembre 2000, RG P.00.1271.F, Pas. 2000, n° 625 (en ce qui concerne la mesure).

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Unanimité - Peine prononcée avec sursis en première instance - Sursis assorti de conditions probatoires en degré d'appel - Aggravation de la peine

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) -

P. 344/637

Rechtspleging in hoger beroep - Eenparigheid -
Vervallenverklaring van het recht tot sturen - Herstel van het recht
tot sturen in eerste aanleg afhankelijk gemaakt van het slagen in
twee examens - Herstel van het recht tot sturen in hoger beroep
gekoppeld aan het slagen in vier examens - Verzwaring van de
maatregel

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

Procédure en degré d'appel - Unanimité - Déchéance du droit de
conduire - Réintégration dans le droit de conduire subordonnée,
en première instance, à la réussite de deux examens -
Réintégration dans le droit de conduire subordonnée, en degré
d'appel, à la réussite de quatre examens - Aggravation de la peine

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

P.15.1038.F

27 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160127.5](#)

AC nr. ...

Een behandeling houdt niet op ontierend te zijn enkel omdat de persoon die de behandeling ondergaat, ermee zou instemmen; daaruit kan niet worden afgeleid dat, wanneer de administratie op geoorloofde wijze hand- en voetboeien heeft aangebracht bij een gedetineerde bij wijze van dwangmaatregel in de zin van artikel 119 van de basiswet, de abnormale verlenging van het dragen van die boeien wegens de duidelijke weigering van de drager om deze te laten losmaken, noodzakelijkerwijs een dergelijke behandeling vormt.

*FOLTERING - ONMENSELIJKE BEHANDELING - Onterende
behandeling - Verbod in absolute bewoordingen - Draagwijdte -
Aanbrengen van hand- en voetboeien bij een gedetineerde -
Wettelijke dwangmaatregel - Abnormale verlenging van de
maatregel wegens de duidelijke weigering van de gedetineerde
om de boeien te laten losmaken*

- Art. 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten
van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 417bis tot 417quinquies Strafwetboek

- Artt. 119 en 120 Basiswet 12 januari 2005 betreffende het
gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden

*RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 -
Onmenselijke of ontierende behandeling - Onterende
behandeling - Verbod in absolute bewoordingen - Draagwijdte -
Aanbrengen van hand- en voetboeien bij een gedetineerde -
Wettelijke dwangmaatregel - Abnormale verlenging van de
maatregel wegens de duidelijke weigering van de gedetineerde
om de boeien te laten losmaken*

- Art. 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten
van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 417bis tot 417quinquies Strafwetboek

- Artt. 119 en 120 Basiswet 12 januari 2005 betreffende het
gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden

Un traitement ne cesse pas d'être dégradant du seul fait que la personne qui le subit y consentirait; il ne peut s'en déduire que, lorsque l'administration a légitimement imposé des menottes et des entraves à un détenu à titre de mesure de coercition au sens de l'article 119 de la loi de principes, la prolongation anormale du port de ces liens en raison du refus caractérisé de son porteur de se les faire enlever constitue nécessairement un tel traitement.

*TORTURE - TRAITEMENT INHUMAIN - Traitement dégradant -
Prohibition en termes absolus - Portée - Imposition de menottes et
d'entraves à un détenu - Mesure légale de coercition -
Prolongation anormale de la mesure en raison du refus
caractérisé du détenu de se faire enlever les liens*

- Art. 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des
libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 417bis à 417quinquies Code pénal

- Art. 119 et 120 L. de principes du 12 janvier 2005 concernant
l'administration pénitentiaire ainsi que le statut juridique des
détenus

*DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de
l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Traitements
inhumains ou dégradants - Traitement dégradant - Prohibition en
termes absolus - Portée - Imposition de menottes et d'entraves à
un détenu - Mesure légale de coercition - Prolongation anormale
de la mesure en raison du refus caractérisé du détenu de se faire
enlever les liens*

- Art. 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des
libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 417bis à 417quinquies Code pénal

- Art. 119 et 120 L. de principes du 12 janvier 2005 concernant
l'administration pénitentiaire ainsi que le statut juridique des
détenus

P.15.1042.N

14 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160614.1](#)

AC nr. ...

Bedrieglijk opzet bij gebruik van valse stukken is aanwezig zodra de gebruiker van het valse stuk enig voordeel of enige winst beoogt, die hij zonder het gebruik van dat stuk niet zou hebben behaald; de vraag of de gebruiker van dat stuk het beoogde voordeel ook in concreto heeft behaald, speelt daarbij geen rol (1). (1) Zie Cass. 25 juni 2008, AR P.07.1873.F, AC 2008, nr. 396.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Gebruik van valse stukken - Bedrieglijk opzet

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Bedrieglijk opzet

De enkele omstandigheid dat een parkeerkaart voor mindervaliden niet overeenstemt met het model dat in een ministerieel besluit is bepaald en dat die kaart volgens dat besluit vervallen is, heeft niet tot gevolg dat derden die deze kaart in een voertuig zien liggen, niet overtuigd kunnen zijn van het feit dat de bestuurder van dat voertuig het recht heeft te parkeren op een parkeerplaats voor mindervaliden; die overtuiging kan immers worden opgeleverd door de ogenschijnlijke geldigheid van een dergelijke kaart.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Vals stuk - Beschermd geschrift - Parkeerkaart voor mindervaliden - Toepassing

- Art. 197 Strafwetboek

Een vals stuk zoals bedoeld in artikel 197 Strafwetboek is een door de wet beschermd geschrift waarin, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, de waarheid op een bij de wet bepaalde wijze is vermomd, terwijl hieruit een nadeel kan ontstaan; een door de wet beschermd geschrift is een geschrift dat in zekere mate tot bewijs kan strekken, dit is zich aan het openbaar vertrouwen opdringen, zodat de overheid of particulieren die ervan kennis nemen of aan wie het wordt voorgelegd, kunnen overtuigd zijn van de waarachtigheid van de rechtshandeling of van het rechtsfeit in dat geschrift vastgelegd of kunnen gerechtigd zijn daaraan geloof te hechten (1). (1) Zie Cass. 17 juni 2014, AR P.14.0391.N, AC 2014, nr. 436.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Valsheid en gebruik van valse stukken - Vals stuk

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Vals stuk - Beschermd geschrift

Il y a intention frauduleuse dans l'usage de faux dès que l'utilisateur du faux cherche à obtenir un profit ou un avantage de quelque nature que ce soit, qu'il n'aurait pas obtenu sans l'usage de ce faux; la question de savoir si l'utilisateur de ce faux a également obtenu in concreto l'avantage visé est sans incidence à cet égard (1). (1) Voir Cass. 25 juin 2008, RG P.07.1873.F, Pas 2008, n° 396.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Elément moral - Usage de faux - Intention frauduleuse

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Intention frauduleuse

La seule circonstance qu'une carte de stationnement pour handicapés n'est pas conforme au modèle déterminé dans un arrêté ministériel et que cette carte est périmée suivant cet arrêté, n'a pas pour conséquence que les tiers qui aperçoivent cette carte dans un véhicule ne peuvent être convaincus du fait que le conducteur de ce véhicule a le droit de stationner sur un emplacement de stationnement pour handicapés; cette conviction peut en effet être fournie par la validité apparente de pareille carte.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux - Ecrit protégé - Carte de stationnement pour handicapés - Application

- Art. 197 Code pénal

Un faux tel que visé à l'article 197 du Code pénal est un écrit protégé par la loi, dissimulant la vérité avec une intention frauduleuse ou à dessein de nuire et d'une manière déterminée par la loi, alors qu'il peut en résulter un préjudice; un écrit protégé par la loi est un écrit pouvant faire preuve dans une certaine mesure, c'est-à-dire s'imposer à la confiance publique, de sorte que l'autorité ou les particuliers qui en prennent connaissance ou auxquels il est présenté peuvent être convaincus de la réalité de l'acte ou du fait juridique constaté par cet écrit ou sont en droit de lui accorder foi (1). (1) Voir Cass. 17 juin 2014, RG P.14.0391.N, Pas 2014, n° 436.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Faux et usage de faux - Faux

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux - Ecrit protégé

Het komt de rechter die overeenkomstig artikel 159 Grondwet geroepen is de wettigheid van een beschermingsbesluit te onderzoeken niet toe zich voor die beoordeling in de plaats te stellen van het bestuur maar wel te onderzoeken of het bestuur bij die beoordeling voldoende zorgvuldigheid heeft betoond, alsook nagaan of de gemaakte beoordeling van het beschermingswaardig karakter van het onroerend goed en de toestand waarin het zich bevindt op het ogenblik van de beslissing marginaal getoetst wel redelijk is en of dit ook blijkt uit de in aanmerking genomen motieven; het Hof gaat enkel na of de rechter uit de door hem gedane vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Monumenten en landschappen - Bescherming van monumenten en stads- of dorpsgezichten - Beschermingsbesluit - Beoordeling door de rechter - Omvang - Grens - Toezicht door het Hof

MACHTEN - Rechterlijke macht - Monumenten en landschappen - Bescherming van monumenten en stads- of dorpsgezichten - Beschermingsbesluit - Beoordeling door de rechter - Omvang

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Bescherming van monumenten en stads- of dorpsgezichten - Beschermingsbesluit - Beoordeling door de rechter - Omvang

Inzake de bescherming van monumenten en stads- of dorpsgezichten behoort het tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van het bestuur om uit te maken of ondanks de geschonden of de slechte bouwfysische toestand van een constructie of de onderdelen ervan, de bescherming ervan wegens zijn opgegeven waarden van algemeen belang is.

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Bescherming van monumenten en stads- of dorpsgezichten - Bescherming - Doel - Beoordeling door het bestuur - Aard

Uit het Monumentendecreet kan niet worden afgeleid dat enkel ongeschonden en in goede bouwfysische toestand verkerende constructies in aanmerking komen voor de bescherming als monument vermits het beschermingswaardig karakter van een onroerend goed en de toestand waarin het zich bevindt twee onderscheiden factoren zijn, bijgevolg weerlegt een toestand van aftakeling van het gebouw als dusdanig de vastgestelde historische waarde ervan niet, tenzij die aftakeling volledig en onomkeerbaar zou zijn.

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Monumentendecreet - Constructies die in aanmerking komen voor bescherming - Grens - Gevolg - Uitzondering

- Artt. 2, 2° en 3°, en 11, § 1 Decr. 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten

Il n'appartient pas au juge appelé à contrôler la légalité d'un arrêté de classement conformément à l'article 159 de la Constitution, de se substituer à l'administration pour cette appréciation mais bien d'examiner si, lors de cette appréciation, l'administration a fait preuve d'une précaution suffisante, ainsi que de vérifier si l'appréciation faite du caractère éligible à la protection de l'immeuble et l'état dans lequel il se trouve au moment du contrôle marginal de la décision est raisonnable et si cela s'avère également des motifs pris en considération; la Cour vérifie uniquement que le juge ne tire pas des constatations qu'il a faites des conséquences qu'elles ne peuvent justifier.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Monuments et sites - Protection des monuments et des sites urbains et ruraux - Arrêté de classement - Appréciation par le juge - Etendue - Limite - Contrôle par la Cour

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Monuments et sites - Protection des monuments et des sites urbains et ruraux - Arrêté de classement - Appréciation par le juge - Etendue

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Protection des monuments et des sites urbains et ruraux - Arrêté de classement - Appréciation par le juge - Etendue

En matière de protection des monuments et des sites urbains et ruraux, l'administration est dotée de la compétence d'appréciation discrétionnaire de concevoir si, malgré l'état détérioré ou délabré d'une construction ou de ses annexes, sa protection est d'intérêt général en raison de sa valeur indiquée.

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Protection des monuments et des sites urbains et ruraux - Protection - Objectif - Appréciation par l'administration - Nature

Il ne peut être déduit du décret du Conseil flamand du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux que seules les constructions intactes et en bon état entrent en considération pour la protection en tant que monument, dès lors que le caractère éligible à la protection d'un immeuble et l'état dans lequel il se trouve sont deux facteurs distincts; par conséquent, un état de délabrement du bâtiment ne porte pas atteinte en tant que tel à sa valeur historique établie, à moins que ce délabrement soit total et irréversible.

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Décret du Conseil flamand du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux - Constructions éligibles à la protection - Limite - Conséquence - Exception

- Art. 2, 2° et 3°, et 11, § 1er Décret du 3 mars 1976

Uit artikel 429, derde lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat het voor het Hof van Cassatie voor een partij niet langer mogelijk is zich zelf te verdedigen en dat steeds de bijstand van een raadsman vereist is voor het ondertekenen van de memorie; dat een partij zelf advocaat is, ontslaat deze niet van de verplichting beroep te doen op een raadsman (1). (1) Zie Cass. 22 maart 2016, AR P.15.0703.N, AC 2016, nr. ...; R. VERSTRAETEN en H. DEMEDTS, "De cassatieprocedure in strafzaken na de wet van 14 februari 2014: brengt vernieuwing ook verbetering?", NC 2015, (347) 355, nr. 21-22 en 384, nr. 90.

ADVOCAAT - Cassatieberoep - Strafzaken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening door advocaat - Partij die zelf advocaat is

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening door advocaat - Partij die zelf advocaat is

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Vereiste vermeldingen - Memorie - Vormvereisten - Handtekening door advocaat - Partij die zelf advocaat is

Wanneer een misdrijf wordt gestraft met een hoofdgevangenisstraf, een geldboete, een vervangende gevangenisstraf en een beroepsverbod, moet voor het bepalen van de relatieve zwaarte van de bestraffing alleen de duur van de hoofdgevangenisstraf in aanmerking worden genomen.

STRAF - Zwaarste straf - Bepaling

Il résulte de l'article 429, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle qu'il n'est plus possible pour une partie de se défendre elle-même devant la Cour de cassation et que l'assistance d'un avocat est toujours requise pour signer le mémoire; le fait qu'une partie exerce elle-même en tant qu'avocat ne l'exempte pas de l'obligation de faire appel à un confrère (1). (1) Voir: Cass. 22 mars 2016, RG P.15.0703.N, Pas. 2016, n° ...; R. VERSTRAETEN et H. DEMEDTS, " De cassatieprocedure in strafzaken na de wet van 14 februari 2014 : brengt vernieuwing ook verbetering ? ", N.C. 2015, (347) 355, nos 21-22 et 384, n° 90.

AVOCAT - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Mémoire - Formalités - Signature d'un avocat - Partie qui exerce en tant qu'avocat

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Formalités - Signature d'un avocat - Partie qui exerce en tant qu'avocat

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Indications requises - Mémoire - Formalités - Signature d'un avocat - Partie qui exerce en tant qu'avocat

Lorsqu'une infraction est punie d'une peine d'emprisonnement principale, d'une amende, d'une peine d'emprisonnement subsidiaire et d'une interdiction professionnelle, seule la durée de la peine d'emprisonnement principale doit être prise en compte pour déterminer la gravité relative de la sanction.

PEINE - Peine la plus forte - Détermination

Op de burgerlijke rechtsvordering van de vervoersmaatschappij tegen diegene die strafrechtelijk werd veroordeeld om als reiziger zich toegang te hebben verschaft tot de spoorvoertuigen en de perrons, zonder in het bezit te zijn geweest van een geldig vervoerbewijs, beoordeelt de rechter onaantastbaar in feite of het in het reglement van de vervoermaatschappij vastgestelde schadevergoedingsbedrag duidelijk niet evenredig is, in de zin van artikel 32, 21°, Wet Handelspraktijken en artikel 74, 24°, Wet Marktpraktijken, aan het nadeel dat door de verkoper of onderneming kan worden geleden; het Hof is niettemin bevoegd om na te gaan of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten al dan niet wettig heeft kunnen afleiden dat het vastgestelde schadevergoedingsbedrag duidelijk niet evenredig is aan het nadeel dat door de verkoper of onderneming kan worden geleden (1). (1) Reeds eerder oordeelde het Hof dat de artikelen 1.6, 31, 32 en 33 Wet Handelspraktijken en 2, 1°, 74 en 75 Wet Marktpraktijken van toepassing zijn op de bedingen in overeenkomsten gesloten tussen de NMBS en een consument met betrekking tot de toeslagen ingeval van het niet of niet-tijdig voldoen van de prijs voor het vervoer (Cass. 6 mei 2014, AR P.13.1291.N, AC 2014, nr. 318). Waar de strafrechter bij de beoordeling van de burgerlijke vordering uit misdrijf zich in de regel uitsluitend kan steunen op art. 1382 e.v. B.W. zal hij, bij de beoordeling van de omvang van de schade van de NMBS, zoals in casu, dienen na te gaan of het in het reglement bepaalde schadevergoedingsbedrag duidelijk onevenredig is aan het nadeel dat de vervoermaatschappij lijdt.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Spoorwegonderneming - Reiziger niet in bezit van een geldig vervoerbewijs - Strafrechtelijke veroordeling - Burgerlijke vordering van de vervoersmaatschappij - Omvang - Beoordeling door de rechter - Aard - Criteria

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Spoorwegonderneming - Reiziger niet in bezit van een geldig vervoerbewijs - Strafrechtelijke veroordeling - Burgerlijke vordering van de vervoersmaatschappij - Omvang - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Spoorwegonderneming - Reiziger niet in bezit van een geldig vervoerbewijs - Strafrechtelijke veroordeling - Burgerlijke vordering van de vervoersmaatschappij - Omvang - Beoordeling door de rechter - Criteria

OPENBAAR VERVOER - Spoorwegonderneming - Reiziger niet in bezit van een geldig vervoerbewijs - Strafrechtelijke veroordeling - Burgerlijke vordering van de vervoersmaatschappij - Omvang -

Sur l'action civile dirigée par la société de transport contre la personne condamnée pénalement pour s'être rendue, en tant que voyageur, dans les wagons et sur les quais, sans avoir été en possession d'un titre de transport valable, le juge apprécie souverainement en fait si le montant des dommages et intérêts fixé dans le règlement de la société de transport ne dépasse pas manifestement, au sens de l'article 32, 12°, de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur et 74, 24°, de la loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur, l'étendue du préjudice susceptible d'avoir été subi par le vendeur ou la société ; la Cour a toutefois le pouvoir de vérifier si, des faits qu'il a constatés, le juge a pu déduire légalement ou non que le montant des dommages et intérêts fixé dépasse manifestement l'étendue du préjudice susceptible d'avoir été subi par le vendeur ou la société (1). (1) La Cour avait déjà décidé auparavant que les articles 1.6, 31, 32 et 33 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur et 2, 1°, 74 et 75 de la loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur s'appliquent aux clauses figurant dans les conventions conclues entre la SNCB et un consommateur relatives aux majorations en cas de non-paiement ou de paiement tardif du prix du transport (Cass. 6 mai 2014, RG P.13.1291.N, Pas. 2014, n° 318). Si le juge pénal ne peut, en principe, se fonder que sur les articles et suivants du Code civil dans l'appréciation de l'action civile, il devra, pour apprécier l'étendue du dommage de la S.N.C.B., tel qu'en l'espèce, vérifier si le montant des dommages et intérêts fixé dans le règlement dépasse manifestement l'étendue du préjudice susceptible d'être subi par la société de transport.

ACTION CIVILE - Société des chemins de fer - Voyageur qui n'est pas en possession d'un titre de transport valable - Condamnation pénale - Action civile de la société de transport - Etendue - Appréciation par le juge - Nature - Critères

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Société des chemins de fer - Voyageur qui n'est pas en possession d'un titre de transport valable - Condamnation pénale - Action civile de la société de transport - Etendue - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle par la Cour

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Société des chemins de fer - Voyageur qui n'est pas en possession d'un titre de transport valable - Condamnation pénale - Action civile de la société de transport - Etendue - Appréciation par le juge - Critères

TRANSPORT EN COMMUN - Société des chemins de fer - Voyageur qui n'est pas en possession d'un titre de transport valable - Condamnation pénale - Action civile de la société de transport -

P.15.1091.N

19 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160119.5](#)

AC nr. ...

De rechter die zich overeenkomstig artikel 159 Grondwet moet uitspreken over de aangevoerde onwettigheid van een gewestplan mag zijn beoordeling over de vereiste maatregelen van aanleg om te voldoen aan de economische en sociale behoeften van het gewest en de algemene bestemmingen als bedoeld door artikel 10 Stedenbouwdecreet 1996 niet in de plaats stellen van die van de bevoegde overheid; de rechter kan enkel nagaan of deze overheid bij het nemen van de beslissing is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen (1). (1) Zie i.v.m. plannen van aanleg: RvSt nr. 163.267 van 6 oktober 2006. Zie ook RvSt nr. 199.355 van 7 januari 2010, ro 8.3.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Stedenbouw - Gewestplan - Wettigheid - Beoordeling door de rechter

Le juge appelé à statuer conformément à l'article 159 de la Constitution sur l'illégalité invoquée d'un plan régional ne peut substituer son appréciation sur les mesures d'aménagement requises par les besoins économiques et sociaux de la région et les affectations générales visées à l'article 10 du décret du Conseil flamand du 22 octobre 1996 relatif à l'aménagement du territoire à celle de l'autorité compétente; le juge peut uniquement vérifier si, lorsqu'elle a pris sa décision, cette autorité s'est fondée sur des éléments de fait exacts, si elle les a appréciés correctement et si, sur leur base, elle a pu raisonnablement aboutir à sa décision (1). (1) Sur les plans d'aménagement, voir: C.E. n° 163.267 du 6 octobre 2006. Voir également C.E. n° 199.355 du 7 janvier 2010, considérant 8.3.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Urbanisme - Plan régional - Légalité - Appréciation par le juge

Een gewestplan is geen bevestiging van bestaande toestanden, maar het bepaalt integendeel volgens de door artikel 11 Stedenbouwdecreet 1996 bepaalde procedure de maatregelen van aanleg en de algemene bestemmingen die bij het verlenen van vergunningen moeten worden in acht genomen; een gewestplan kan bestemmingen vaststellen die afwijken van de bestaande toestand (1). (1) Zie i.v.m. plannen van aanleg: RvSt nr. 163.267 van 6 oktober 2006. Zie ook RvSt nr. 199.355 van 7 januari 2010, ro 9.1 en 15.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Gewestplan

Un plan régional n'est pas une confirmation de situations existantes, mais détermine au contraire, suivant la procédure prévue à l'article 11 du décret du Conseil flamand du 22 octobre 1996 relatif à l'aménagement du territoire, les mesures d'aménagement et les affectations générales qui doivent être respectées lors de l'octroi d'autorisations; un plan régional peut fixer des affectations qui s'écartent de la situation existante (1). (1) Sur les plans d'aménagement, voir: C.E. n° 163.267 du 6 octobre 2006. Voir également C.E. n° 199.355 du 7 janvier 2010, considérants 9.1 et 15.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plan régional

Het gelijkheidsbeginsel kan maar zijn miskend indien op basis van feitelijke en concrete gegevens blijkt dat in rechte en in feite gelijke gevallen ongelijk worden behandeld, zonder dat er een objectieve verantwoording bestaat voor deze ongelijke behandeling (1). (1) Zie RvSt nr. 121.418 van 7 juli 2003.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Gelijkheidsbeginsel - Miskening

Il ne peut y avoir violation du principe d'égalité que s'il ressort, sur la base d'éléments de fait et concrets, que des cas identiques en droit et en fait font l'objet d'un traitement inégal, sans qu'il existe une justification objective à cette inégalité de traitement (1). (1) Voir C.E. n° 121.418 du 7 juillet 2003.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe d'égalité - Violation

Uit de enkele omstandigheid dat twee naast elkaar liggende percelen ingevolge twee verschillende gewestplannen een andere bestemming hebben gekregen, kan de rechter geen miskening van het gelijkheidsbeginsel afleiden.

De la seule circonstance que deux parcelles contiguës ont reçu une autre affectation en raison de deux plans régionaux différents, le juge ne peut déduire une violation du principe d'égalité.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Naast elkaar liggende percelen - Andere bestemming ingevolge verschillende gewestplannen - Gelijkheidsbeginsel

Volgens artikel 2, § 1, tweede en derde lid, Stedenbouwdecreet 1996 hebben de gewestplannen bindende en verordenende kracht en blijven zij geldig totdat zij door andere plannen kunnen worden vervangen na een herziening; er mag enkel van worden afgeweken in de gevallen en in de vormen bepaald door het decreet.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Gewestplannen - Bindende en verordenende kracht

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Parcelles contiguës - Autre affectation en raison de plans régionaux différents - Principe d'égalité

Selon l'article 2, § 1er, alinéas 2 et 3, du décret du Conseil flamand du 22 octobre 1996 relatif à l'aménagement du territoire, les plans régionaux ont force obligatoire et réglementaire, et ils demeurent en vigueur jusqu'au moment où d'autres plans peuvent leur être substitués à la suite d'une révision; il ne peut y être dérogé que dans les cas et selon les formes prévues par le décret.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Plans régionaux - Force obligatoire et réglementaire

P.15.1103.N

5 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160105.7](#)

AC nr. ...

Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering laat niet toe tot andere nietigheden te besluiten dan deze die de wet bepaalt (1). (1) Cass. 4 maart 2015, AR P.14.1796.F, AC 2015, nr. 157; zie Cass. 3 oktober 2012, AR P.12.0709.F, AC 2012, nr. 508.

BEWIJS - Strafzaken - Algemeen - Onregelmatig verkregen bewijs - Nietigheden

Onregelmatig verkregen bewijs is slechts ongeldig en dient bijgevolg te worden uitgesloten in de gevallen bepaald in artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering; bewijs verkregen met schending van een wettelijke bepaling levert niet noodzakelijk een miskennis van het recht op een eerlijk proces op en is daarom nietig; het feit dat de niet-nageleefde wetsbepaling de bescherming van het privé-leven beoogt, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Cass. 4 maart 2015, AR P.14.1796.F, AC 2015, nr. 157; zie Cass. 3 oktober 2012, AR P.12.0709.F, AC 2012, nr. 508.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijs - Nietigheid

L'article 32 de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale ne permet pas de conclure à d'autres nullités que celles légalement prévues (1). (1) Cass. 4 mars 2015, RG P.14.1796.F, Pas. 2015, n° 157; voir Cass. 3 octobre 2012, RG P.12.0709.F, Pas. 2012, n° 508.

PREUVE - Matière répressive - Généralités - Preuve obtenue irrégulièrement - Nullité

La preuve obtenue irrégulièrement n'est seulement pas valable et doit, par conséquent, être exclue dans les cas prévus à l'article 32 de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale; une preuve obtenue en violation d'une disposition légale ne donne pas nécessairement lieu à une violation du droit à un procès équitable et est, dès lors, nulle; le fait que la disposition légale qui n'a pas été observée vise la protection de la vie privée n'y fait pas obstacle (1). (1) Cass. 4 mars 2015, RG P.14.1796.F, Pas. 2015, n° 157; voir Cass. 3 octobre 2012, RG P.12.0709.F, Pas. 2012, n° 508.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Preuve obtenue irrégulièrement - Nullité

P.15.1105.N

6 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160906.3](#)

AC nr. ...

Uit artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering volgt dat wanneer de niet nageleefde vormvoorwaarde niet op straffe van nietigheid is voorgeschreven, de begane onregelmatigheid niet noodzakelijk leidt tot bewijsuitsluiting, maar de rechter concreet moet nagaan of zij de betrouwbaarheid van het bewijs aantast of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces, wat hij op grond van de gegevens van de zaak onaantastbaar beoordeelt.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselement - Toelaatbaarheid - Niet-naleving vormvoorwaarde - Voorwaarde niet voorgeschreven op straffe van nietigheid - Beoordeling door de rechter - Aard - Criteria

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselement - Toelaatbaarheid - Niet-naleving vormvoorwaarde - Voorwaarde niet voorgeschreven op straffe van nietigheid - Gevolg - Taak van de rechter

Il résulte de l'article 32 de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale que, lorsque la condition de forme n'ayant pas été observée n'est pas prescrite à peine de nullité, l'irrégularité commise n'entraîne pas nécessairement l'exclusion de la preuve, mais le juge doit vérifier concrètement si elle entache la fiabilité de la preuve ou si l'utilisation de cette preuve s'oppose à un procès équitable, ce qu'il apprécie souverainement sur la base des éléments de la cause.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Élément de preuve obtenu irrégulièrement - Admissibilité - Inobservation d'une condition de forme - Condition non prescrite à peine de nullité - Appréciation par le juge - Nature - Critères

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Administration de la preuve - Élément de preuve obtenu irrégulièrement - Admissibilité - Inobservation d'une condition de forme - Condition non prescrite à peine de nullité - Conséquence - Mission du juge

Artikel 1, d), Wet Beroepsuitoefeningsverbod bepaalt dat de rechter die een persoon veroordeelt, zelfs voorwaardelijk, als dader of medeplichtige aan valsheid in geschriften of gebruik van valsheid in geschriften of poging daartoe zijn veroordeling kan gepaard doen gaan met het verbod om persoonlijk of door een tussenpersoon de in deze bepaling vermelde functies uit te oefenen; aangezien eensdeels de wezenlijke constitutieve bestanddelen van de in artikel 210bis Strafwetboek bedoelde valsheid overeenstemmen met deze van de valsheden bepaald in de artikelen 194 tot 197 van dat wetboek, die zijn opgenomen in afdeling 1 van hetzelfde hoofdstuk van het Strafwetboek en anderdeels blijkt uit de wetsgeschiedenis van artikel 210bis Strafwetboek dat de wetgever de bedoeling had offline en online criminaliteit zoveel mogelijk op eenzelfde manier te bestraffen en ervoor te zorgen dat bestaande misdrijven waarbij informatica als nieuwe modus operandi wordt gebruikt, niet onbestraft zouden blijven omdat de constitutieve bestanddelen van de bestaande misdrijven onvoldoende technologieneutraal zouden zijn om zonder meer te gelden in een informaticacontext, volgt hieruit dat artikel 1, d), Wet Beroepsuitoefeningsverbod volgens de bedoeling van de wetgever niet enkel de wettelijke grondslag is voor het opleggen van het hier bedoelde beroepsverbod aan degene die schuldig is verklaard aan een valsheid bedoeld in de voormelde afdeling 1 van het Strafwetboek, maar ook aan degene die schuldig is verklaard aan valsheid in informatica als bedoeld in de voormelde afdeling 2bis van dat wetboek; dat artikel 1, d), Wet Beroepsuitoefeningsverbod niet werd aangepast ter gelegenheid van de invoering van artikel 210bis Strafwetboek bij artikel 4 van de wet van 28 november 2000 inzake informaticacriminaliteit, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Wetsontwerp inzake informaticacriminaliteit, Parl. St. , Kamer, 1999-2000, 0213/001-0214/001, pp.. 5-6, 10 en 13; J. COPPENS, Wet & Duiding strafrecht, Commentaar onder artikel 210bis Sw.; P. DE HERT, "De wet van 28 november 2000 inzake informaticacriminaliteit en het materieel strafrecht. Een wet die te laat komt of een wet die er nooit had moeten komen?", T. Strafr. 2001, pp. 314-317 en 332.

STRAF - Andere Straffen - Allerlei - Beroepsverbod - Wet Beroepsuitoefeningsverbod - Valsheid in geschriften - Valsheid in informatica - Toepassing beroepsuitoefeningsverbod - Draagwijdte

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid in

3/12/2019

L'article 1er, d), de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 relatif à l'interdiction judiciaire faite à certains condamnés et aux faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités dispose que le juge qui condamne une personne, même conditionnellement, comme auteur ou complice de faux et usage de faux en écritures ou de tentative de cette infraction peut assortir sa condamnation de l'interdiction d'exercer, personnellement ou par interposition de personne les fonctions énoncées à cette disposition; dès lors que, d'une part, les éléments constitutifs essentiels du faux visé à l'article 210bis du Code pénal correspondent à ceux des faux prévus aux articles 194 à 197 dudit code, lesquels sont énoncés sous la section 1 du même chapitre du Code pénal et que, d'autre part, il ressort de la genèse légale de l'article 210bis du Code pénal que le législateur avait l'intention de punir autant que possible de la même manière la criminalité off-line et on-line et de veiller à ce que les infractions existantes qui ont recours à l'informatique comme nouveau modus operandi, ne restent pas impunies parce que les éléments constitutifs des infractions existantes ne seraient pas suffisamment neutres d'un point de vue technologique pour être transférées purement et simplement dans un contexte informatique, il ressort que l'article 1er, d), de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 est, selon la volonté du législateur, le fondement légal pour imposer l'interdiction professionnelle dont il est ici question non seulement à la personne reconnue coupable d'un faux visé sous la section 1 précitée du Code pénal, mais également à la personne reconnue coupable de faux en informatique visé sous la section 2bis dudit code; le fait que l'article 1er, d), de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 n'a pas été adapté à l'occasion de l'insertion de l'article 210bis du Code pénal par l'article 4 de la loi du 28 novembre 2000 relative à la criminalité informatique n'y fait pas obstacle (1). (1) Projet de loi relative à la criminalité informatique, Doc. parl., Chambre, 1999-2000, 0213/001-0214/001, p. 5-6, 10 et 13; J. COPPENS, Wet & Duiding strafrecht, Commentaar onder artikel 210bis Sw.; P. DE HERT, «De wet van 28 november 2000 inzake informaticacriminaliteit en het materieel strafrecht. Een wet die te laat komt of een wet die er nooit had moeten komen?», T. Strafr. 2001, p. 314-317 et 332.

PEINE - Divers - Interdiction d'exercer une profession - Arrêté royal n°22 du 24 octobre 1934 relatif à l'interdiction judiciaire faite à certains condamnés et aux faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités - Faux en écritures - Faux en informatique - Application de l'interdiction d'exercer une profession - Portée

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux en informatique - Peine

P. 353/637

De beslissing van de strafrechter over de hoofdelijke gehoudenheid van beklaagden tot betaling van schadevergoeding aan de burgerlijke partij is vreemd aan de beslissing van die rechter over de verdeling van het verbeurdverklaarde vermogensvoordeel onder deze beklaagden vermits het hier gaat over onderscheiden beslissingen met een andere rechtsgrond; de rechter die oordeelt dat een verbeurd te verklaren vermogensvoordeel voortspuit uit misdrijven waaraan hij verschillende beklaagden schuldig verklaart, oordeelt onaantastbaar in welke mate hij dat vermogensvoordeel onder die beklaagden verdeelt en hij dient dat vermogensvoordeel niet te verdelen op grond van de benadeling die elk van deze misdrijven aan de burgerlijke partij heeft veroorzaakt, maar kan de verdeling steunen op de mate van de betrokkenheid van elke beklaagde bij deze misdrijven vermits die verdeling deel uitmaakt van de beslissing over de strafmaat waarbij de rechter alle aan tegenspraak onderworpen feitelijke gegevens over de bewezen verklaarde misdrijven en de persoonlijkheid van de beklaagden mag betrekken (1). (1) Cass. 14 oktober 2014, AR P.13.1970.N, AC 2014, nr. 604.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Schadevergoeding ten bedrage van een hoofdsom - Hoofdelijke gehoudenheid van de beklaagden - Verbeurdverklaring van dezelfde hoofdsom - Verdeling van het verbeurdverklaarde vermogensvoordeel onder de beklaagden - Rechtsgrond - Draagwijdte

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Hoofdelijke gehoudenheid van de beklaagden tot de schadevergoeding - Invloed op de verdeling onder de verschillende beklaagden van de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Rechtsgrond - Draagwijdte

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Verbeurdverklaring van een hoofdsom - Schadevergoeding ten bedrage van dezelfde hoofdsom - Hoofdelijke gehoudenheid van de beklaagden tot de schadevergoeding - Verdeling van het verbeurdverklaarde vermogensvoordeel onder de beklaagden - Rechtsgrond - Draagwijdte

La décision du juge pénal sur la solidarité des prévenus tenus des dommages et intérêts à verser à la partie civile est étrangère à la décision dudit juge sur la répartition de l'avantage patrimonial confisqué entre ces prévenus, dès lors qu'il s'agit en l'espèce de décisions distinctes avec un fondement juridique différent; le juge qui décide que l'avantage patrimonial à confisquer est tiré d'infractions du chef desquelles plusieurs prévenus ont été reconnus coupables, décide souverainement dans quelle mesure il répartit cet avantage patrimonial entre ces prévenus et il n'est pas tenu de répartir cet avantage patrimonial sur la base du préjudice que chacune de ces infractions aura fait subir à la partie civile, mais il peut fonder cette répartition sur le degré d'implication de chaque prévenu dans ces infractions puisque cette répartition fait partie intégrante de la décision sur le taux de la peine pour laquelle le juge peut prendre en compte tous les éléments de fait sur les infractions déclarées établies qui ont été présentés contradictoirement et la personnalité des prévenus (1). (1) Cass. 14 octobre 2014, RG P.13.1970.N, Pas. 2014, n° 604.

ACTION CIVILE - Indemnisation à concurrence d'une somme principale - Solidarité des prévenus - Confiscation de la même somme principale - Répartition de l'avantage patrimonial confisqué entre les prévenus - Fondement juridique - Portée

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Confiscation d'avantages patrimoniaux - Solidarité des prévenus tenus de l'indemnisation - Influence de la réparation entre les différents prévenus de la confiscation d'avantages patrimoniaux - Fondement juridique - Portée

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Avantages patrimoniaux - Confiscation d'une somme principale - Indemnisation à concurrence de la même somme principale - Solidarité des prévenus tenus de l'indemnisation - Répartition de l'avantage patrimonial confisqué entre les prévenus - Fondement juridique - Portée

Verbeurdverklaring en schadevergoeding hebben een onderling verschillende rechtsgrond aangezien de verbeurdverklaring een straf is die ertoe strekt aan de veroordeelde een leed op te leggen als sanctie voor een door de strafwet verboden gedraging, terwijl schadevergoeding strekt tot het herstel van het door een onrechtmatige daad veroorzaakte nadeel aan het slachtoffer en zodoende van burgerrechtelijke aard is; het feit dat de rechter een beklagde veroordeelt tot schadevergoeding aan de burgerlijke partij, verplicht hem dan ook niet tot een bijkomende motivering over het nut van de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen lastens die beklagde en het feit dat de schadevergoeding en de verbeurdverklaring dezelfde hoofdsom tot voorwerp hebben, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Cass. 10 juni 2014, AR P.14.0280.N, AC 2014, nr. 412.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Schadevergoeding ten bedrage van een hoofdsom - Verbeurdverklaring van dezelfde hoofdsom - Rechtsgrond - Motivering - Draagwijdte

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Verbeurdverklaring van een hoofdsom - Schadevergoeding ten bedrage van dezelfde hoofdsom - Rechtsgrond - Motivering - Draagwijdte

La confiscation et l'indemnisation ont un fondement juridique différent l'un de l'autre dès lors que la confiscation est une peine infligée au détriment du condamné à titre de sanction d'un comportement interdit par la loi pénale, alors que l'indemnisation tend à réparer le préjudice causé à la victime par l'acte illicite, et est ainsi de nature civile; le fait que le juge condamne un prévenu à indemniser la partie civile, ne l'oblige pas aussi à motiver plus avant la nécessité d'ordonner à charge de ce prévenu la confiscation des avantages patrimoniaux et le fait que l'indemnisation et la confiscation ont pour objet la même somme principale n'y fait pas obstacle (1). (1) Cass. 10 juin 2014, RG P.14.0280.N, Pas. 2014, n° 412.

ACTION CIVILE - Indemnisation à concurrence d'une somme principale - Confiscation de la même somme principale - Fondement juridique - Motivation - Portée

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Avantages patrimoniaux - Confiscation d'une somme principale - Indemnisation à concurrence de la même somme principale - Fondement juridique - Motivation - Portée

P.15.1123.F

21 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160921.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Jeugdbescherming - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Aanwending voor het gerecht - Regels betreffende de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijs - Toepassing

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Jeugdbescherming - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Aanwending voor het gerecht

JEUGDBESCHERMING - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Doel

JEUGDBESCHERMING - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Aanwending voor het gerecht

JEUGDBESCHERMING - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Aanwending voor het gerecht - Regels betreffende de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijs - Toepassing

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Protection de la jeunesse - Investigations concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit - Utilisation en justice - Règles relatives à l'admissibilité de la preuve irrégulière - Application

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Protection de la jeunesse - Investigations concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit - Utilisation en justice

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Investigations concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit - Finalité

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Investigations concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit - Utilisation en justice

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Investigations concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit - Utilisation en justice - Règles relatives à l'admissibilité de la preuve irrégulière - Application

Ingevolge de artikelen 50 en 55 Jeugdbeschermingswet hebben de stukken van de procedures die voor de jeugdrechtbank werden geopend en die betrekking hebben op de persoonlijkheid van de betrokken minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht, enkel tot doel uit te maken wat zijn belang is en welke middelen voor zijn opvoeding of behandeling geschikt zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

JEUGDBESCHERMING - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Doel

De algemene opzet van de Jeugdbeschermingswet en de finaliteit van de onderzoeken die zij toestaat, sluiten uit dat de stukken van de procedures die voor de jeugdrechtbank werden geopend en die betrekking hebben op de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht, in het kader van een strafvervolging worden aangevoerd, zelfs niet als de overlegging daarvan gevraagd wordt door een beklagde tot staving van zijn verweer; de aard van die onderzoeken, de inmenging die ze betekenen voor het privé- en familieleven en de vertrouwelijkheid die de wet eraan toekent teneinde de overdracht van een volledig onderzoek te verzekeren aan de opdrachtgevende overheid, houden in dat ze uitsluitend aangewend kunnen worden voor het doel waarvoor ze werden verricht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Jeugdbescherming - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Aanwending voor het gerecht

JEUGDBESCHERMING - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Aanwending voor het gerecht

De wet van 24 oktober 2013 had, door de invoering van het nieuwe artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, niet tot gevolg dat de regels voor de mededeling van de stukken bedoeld in artikel 55 Jeugdbeschermingswet, werden gewijzigd; de uit die regels voortvloeiende grenzen voor de aanwending daarvan blijven bijgevolg ongewijzigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Jeugdbescherming - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt grootgebracht - Aanwending voor het gerecht - Regels betreffende de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijs - Toepassing

JEUGDBESCHERMING - Onderzoeken betreffende de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waarin hij wordt

En vertu des articles 50 et 55 de la loi du 8 avril 1965, les pièces des procédures qui ont été ouvertes au tribunal de la jeunesse et qui concernent la personnalité du mineur intéressé et le milieu où il vit, ont pour seule finalité de déterminer, dans l'intérêt du mineur, les modalités de l'administration de la personne ou les moyens appropriés à son éducation ou à son traitement (1). (1) Voir les concl. du MP.

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Investigations concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit - Finalité

L'économie générale de la loi du 8 avril 1965 et la finalité des investigations qu'elle permet, excluent que les pièces des procédures qui ont été ouvertes au tribunal de la jeunesse et qui concernent la personnalité du mineur intéressé et le milieu où il vit, soient invoquées dans le cadre de poursuites pénales et ce, quand bien même la production y serait revendiquée par un prévenu à l'appui de sa défense; en effet, la nature de ces investigations, l'ingérence qu'elles impliquent dans la vie privée et familiale et la confidentialité que la loi leur assigne pour garantir la transmission d'une information complète à l'autorité mandante, prohibe leur utilisation à des fins, quelles qu'elles soient, autres que celles pour lesquelles elles ont été réalisées (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Protection de la jeunesse - Investigations concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit - Utilisation en justice

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Investigations concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit - Utilisation en justice

La loi du 24 octobre 2013, par l'introduction de l'article 32 nouveau du titre préliminaire du Code de procédure pénale, n'a pas eu pour effet de modifier les règles de communication des pièces visées à l'article 55 de la loi du 8 avril 1965; les limites de leur utilisation découlant de ces règles restent, dès lors, inchangées (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Protection de la jeunesse - Investigations concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit - Utilisation en justice - Règles relatives à l'admissibilité de la preuve irrégulière - Application

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Investigations concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit - Utilisation en justice -

P.15.1133.N

20 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160920.5](#)

AC nr. ...

Er is slechts strafverzwaring in de zin van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering indien het gerecht in hoger beroep de werkelijk uitgesproken straf verzwaart in vergelijking met de door de eerste rechter uitgesproken straf; er is geen strafverzwaring indien het gerecht in hoger beroep oordeelt dat bij niet-overschrijding van de redelijke termijn een zwaardere straf zou moeten worden opgelegd dan de door de eerste rechter uitgesproken straf, maar dat ter remediëring van de vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn een lagere of gelijke straf wordt opgelegd in vergelijking met de door eerste rechter opgelegde straf.

*HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) -
Rechtspleging in hoger beroep - Artikel 211bis, Sv. -
Strafverzwaring - Begrip - Toepassing*

Il n'y a aggravation de peine au sens de l'article 211bis du Code d'instruction criminelle que si la juridiction d'appel aggrave la peine effectivement prononcée par rapport à celle prononcée par le premier juge; il n'y a pas d'aggravation de peine si la juridiction d'appel considère qu'en cas de non-dépassement du délai raisonnable, il faudrait infliger une peine plus grave que celle prononcée par le premier juge, mais qu'afin de remédier au dépassement constaté du délai raisonnable, il est infligé une peine inférieure ou égale à celle infligée par le premier juge.

*APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) -
Procédure en degré d'appel - C.I.cr., article 211bis - Aggravation
de peine - Notion - Application*

P.15.1189.N

13 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160913.5](#)

AC nr. ...

Artikel 67bis Wegverkeerswet dat beoogt door het instellen van een weerlegbaar vermoeden de strafrechtelijke handhaving van inbreuken op de Wegverkeerswet en de uitvoeringsbesluiten ervan effectiever te maken, vormt een uitzondering op de regel dat de bewijslast in strafzaken op de vervolgende partij rust; die regel moet strikt worden uitgelegd en uit de duidelijke tekst van deze bepaling volgt dat dit vermoeden verbonden is aan de inschrijving van een motorvoertuig op naam van een natuurlijke persoon en dat dit vermoeden rust op de titularis van de nummerplaat die voor dat voertuig werd uitgereikt (1). (1) Zie Cass. 8 maart 2016, AR P.15.1630.N, AC 2016, nr. ...

*WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 67bis - Weerlegbaar
vermoeden - Aard*

*WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 67bis - Weerlegbaar
vermoeden*

L'article 67bis de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière qui vise, par l'insertion d'une présomption réfragable, à rendre effectif le maintien en droit pénal des infractions à la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière et à ses arrêtés d'exécution, est une exception à la règle selon laquelle la charge de la preuve en matière répressive repose sur la partie poursuivante; cette règle doit s'entendre au sens strict et il résulte du texte précis de cette disposition que cette présomption est liée à l'immatriculation d'un véhicule à moteur au nom d'une personne physique et que cette présomption repose sur le titulaire de la plaque d'immatriculation associée à ce véhicule (1). (1) Voir Cass. 8 mars 2016, RG P.15.1630.N, Pas. 2016, n° ...

*ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière -
Dispositions légales - Article 67bis - Présomption réfragable -
Nature*

*ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière -
Dispositions légales - Article 67bis - Présomption réfragable*

Het vonnis van de feitenrechter dat het door artikel 67bis Wegverkeerswet bedoelde vermoeden toepast op feiten die geen overtreding van de Wegverkeerswet of uitvoeringsbesluiten ervan betreffen, maar wel een inbreuk op de artikelen 1, 2, § 1, 20, 22, §1, 24, 28 en 29 WAM schendt artikel 67bis Wegverkeerswet.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 67bis - Feiten die geen overtreding zijn van de Wegverkeerswet of uitvoeringsbesluiten - Toepassing

Le jugement du juge du fond qui applique la présomption visée à l'article 67bis de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière aux faits qui ne concernent pas une infraction à cette loi du 16 mars 1968 ou à ses arrêtés d'exécution, mais bien une infraction aux articles 1, 2, § 1er, 20, 22, § 1er, 24, 28 et 29 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, viole l'article 67bis de la loi du 16 mars 1968.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 67bis - Faits qui n'enfreignent pas la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière ou ses arrêtés d'exécution - Application

P.15.1203.N

5 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160105.6](#)

AC nr. ...

Wanneer een beklaagde noodtoestand als rechtvaardigingsgrond aanvoert, hoeft hij het bestaan daarvan niet te bewijzen, maar enkel aantonen dat zijn aanvoering niet van alle geloofwaardigheid is ontbloot (1). (1) Cass. 24 maart 1999, AR P.98.1127.F, AC 1999, nr. 175; Cass. 11 juni 2010, AR C.09.0178.F, AC 2010, nr. 419.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Rechtvaardigingsgrond - Noodtoestand

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Noodtoestand - Bewijslast

Lorsqu'un prévenu invoque l'état d'urgence comme cause de justification, il ne doit pas en prouver l'existence, mais uniquement indiquer que son allégation n'est pas dénuée de tout crédit (1). (1) Cass. 24 mars 1999, RG P.98.1127.F, Pas. 1999, n° 175; Cass. 11 juin 2010, RG C.090178.F, Pas. 2010, n° 419.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Cause de justification - Etat d'urgence

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Etat d'urgence - Charge de la preuve

P.15.1217.F

6 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160106.4](#)

AC nr. ...

Met de woorden "dader" en "mededader" wordt zonder onderscheid iedereen bedoeld die, overeenkomstig artikel 66 Strafwetboek, een essentiële en onontbeerlijke rol heeft gespeeld bij het plegen van het misdrijf (1). (1) Zie Cass. 5 oktober 2005, AR P.05.0444.F, AC 2005, nr. 481.

MISDRIJF - Deelneming - Dader en mededader

Les termes "auteur " et " coauteur " désignent indifféremment toute personne ayant joué un rôle essentiel et indispensable dans la perpétration de l'infraction, conformément à l'article 66 du Code pénal (1). (1) Voir Cass. 5 octobre 2005, RG P.05.0444.F, Pas. 2005, n° 481.

INFRACTION - Participation - Auteur et coauteur

P.15.1222.N

26 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160126.4](#)

AC nr. ...

Artikel 19bis Wet Bescherming Maatschappij dat bepaalt dat de advocaat van de geïnterneerde, wanneer de commissie tot bescherming van de maatschappij een verzoek tot invrijheidstelling heeft afgewezen, binnen vijftien dagen na de kennisgeving, tegen de beslissing hoger beroep kan instellen bij de hoge commissie, verleent enkel een recht van hoger beroep aan de geïnterneerde wiens verzoek tot invrijheidstelling werd verworpen; wanneer na het instellen van hoger beroep een einde wordt gesteld aan de tenuitvoerlegging van de internering, wordt dit rechtsmiddel zonder voorwerp (1). (1) Cass. 30 mei 2000, AR P.00.0545.N, AC 2000, nr. 232 met concl. van advocaat-generaal DUINSLAEGER

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Hoger beroep - Beëindiging van de tenuitvoerlegging van de internering vóór de behandeling van het hoger beroep

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Allerlei - Bescherming van de maatschappij - Internering - Ontvankelijkheid

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Allerlei - Bescherming van de maatschappij - Internering - Beëindiging van de tenuitvoerlegging van de internering vóór de behandeling van het hoger beroep

Door het bevelen van de invrijheidstelling, met of zonder voorwaarden, wordt aan de tenuitvoerlegging van de internering in een daartoe aangewezen instelling een einde gesteld; de omstandigheid dat een invrijheidstelling op proef kan gekoppeld worden aan de voorwaarde van een verblijf in een openbaar psychiatrisch zorgcentrum, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Cass. 30 mei 2000, AR P.00.0545.N, AC 2000, nr. 232 met concl. van advocaat-generaal DUINSLAEGER

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Bevel tot invrijheidstelling met of zonder voorwaarden

L'article 19bis de la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels qui prévoit que, lorsque la commission de défense sociale a rejeté une demande de mise en liberté, l'avocat de l'interné peut interjeter appel de la décision auprès de la commission supérieure dans un délai de quinze jours à dater de la notification, ne confère un droit d'appel qu'à l'interné dont la demande de mise en liberté a été rejetée; lorsqu'il est mis fin à l'exécution de l'internement après qu'appel a été interjeté, ce recours n'a plus d'objet (1). (1) Cass. 30 mai 2000, RG P.00.0545.N, Pas. 2000, n° 232, avec concl. de M. DUINSLAEGER, procureur général, alors avocat général, publiées à leur date dans AC.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Appel - Recevabilité

DEFENSE SOCIALE - Internement - Appel - Fin de l'exécution de l'internement avant l'examen de l'appel

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Divers - Défense sociale - Internement - Recevabilité

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Divers - Défense sociale - Internement - Fin de l'exécution de l'internement avant l'examen de l'appel

En ordonnant la mise en liberté, avec ou sans conditions, il est mis fin à l'exécution de l'internement dans une institution; la circonstance qu'une mise en liberté à l'essai puisse être assortie de la condition d'un séjour dans un centre public de soins psychiatriques n'y fait pas obstacle (1). (1) . Cass. 30 mai 2000, RG P.00.0545.N, Pas. 2000, n° 232, avec concl. de M. DUINSLAEGER, procureur général, alors avocat général, publiées à leur date dans AC.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Ordre de mise en liberté avec ou sans conditions

Uit de artikelen 6 en 13 EVRM volgt niet dat een ter gelegenheid van de regeling van de rechtspleging vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn, die niet heeft geleid tot een onherstelbare miskening van het recht van verdediging van de in verdenking gestelde of het teloor gaan van bewijsmateriaal, moet worden gesanctioneerd met een verval van de strafvordering of een buitenvervolginstelling; het rechtsherstel waarop de in verdenking gestelde ingevolge deze verdragsbepalingen is gerechtigd, kan bestaan in een voor de burgerlijke rechtbank te vorderen schadevergoeding of de vaststelling door het onderzoeksgerecht van die overschrijding, waarmee de vonnisrechter in het licht van de gehele rechtspleging rekening moet houden en waaruit hij de bij de wet bepaalde gevolgen moet afleiden (1). (1) Cass. 14 april 2015, AR P.14.1146.N, AC 2015, nr. 250.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtigd onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Redelijke termijn - Overschrijding - Rechtsherstel

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Redelijke termijn - Overschrijding - Rechtsherstel

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Rechtsherstel

Il ne résulte pas des articles 6 et 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales que le dépassement du délai raisonnable constaté dans le cadre du règlement de la procédure, qui n'a pas donné lieu à une violation irréparable des droits de la défense ni à la déperdition des preuves, doit être sanctionné par l'extinction de l'action publique ou par un non-lieu; la réparation en droit à laquelle l'inculpé peut prétendre ensuite de ces dispositions conventionnelles peut consister en dommages et intérêts à demander devant le tribunal civil ou en la constatation de ce dépassement par la juridiction d'instruction, dont la juridiction de jugement doit tenir compte à la lumière de l'ensemble de la procédure et dont elle doit déduire les conséquences légalement prévues (1). (1) Cass. 14 avril 2015, RG P.14.1146.N, Pas. 2015, n° 250.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Délai raisonnable - Dépassement - Réparation en droit

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Délai raisonnable - Dépassement - Réparation en droit

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Réparation en droit

P.15.1284.N

4 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161004.4](#)

AC nr. ...

In geval van herroeping van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling overeenkomstig artikel 13 Probatielwet, kan aan de beklaagde geen zwaardere straf worden opgelegd dan deze die hem voor het bewezen verklaarde misdrijf kon worden opgelegd door de rechter die de opschorting heeft gelast, zodat wanneer opschorting werd verleend voor een misdrijf dat enkel strafbaar was met vermogenssancties, de rechter die de opschorting herroept voor dat misdrijf, aan de betrokkene geen gevangenisstraf kan opleggen.

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewone opschorting - Herroeping - Straftoemeting - Omvang - Toepassing

En cas de révocation de la suspension du prononcé de la condamnation, conformément à l'article 13 de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, le prévenu ne peut se voir infliger une peine plus lourde que celle que le juge ayant prononcé la suspension pouvait lui infliger du chef de l'infraction déclarée établie, de sorte que, lorsque la suspension est accordée pour une infraction uniquement passible de sanctions relatives au patrimoine, le juge qui prononce la révocation pour ladite infraction ne peut infliger une peine d'emprisonnement à la personne concernée.

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Suspension simple - Révocation - Taux de la peine - Etendue - Application

P.15.1310.N

31 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160531.2](#)

AC nr. ...

Indien de wet de straf en de strafmaat aan de vrije beoordeling van de rechter overlaat, is hij op grond van artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering en in hoger beroep tevens op grond van artikel 211 van dat wetboek, ertoe gehouden nauwkeurig, maar op een wijze die beknopt mag zijn, de redenen te vermelden die de keuze voor die straf en de maat ervan rechtvaardigen; die bepalingen zijn van toepassing op de verbeurdverklaring van de wederrechtelijke vermogensvoordelen bedoeld in de artikelen 42, 3°, en 43bis, eerste en tweede lid, Strafwetboek want die verbeurdverklaring is immers een facultatieve straf en deze motiveringsverplichting belet de rechter niet het uit een misdrijf verkregen vermogensvoordeel in billijkheid te bepalen waartoe hij kan steunen op alle gegevens van het strafdossier die hij onaantastbaar beoordeelt (1). (1) Cass. 2 maart 2010, AR P.09.1726.N, AC 2010, nr. 141; Cass. 3 februari 2015, AR P.14.1344.N, AC 2015, nr. 82.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Bijzondere verbeurdverklaring van wederrechtelijke vermogensvoordelen - Begroting in billijkheid door de rechter - Toepassing

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Bijzondere verbeurdverklaring van wederrechtelijke vermogensvoordelen - Begroting in billijkheid door de rechter - Toepassing

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring van wederrechtelijke vermogensvoordelen - Begroting in billijkheid door de rechter

Si la loi laisse la peine et le degré de celle-ci à la souveraine appréciation du juge, il est tenu, sur la base de l'article 195, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle et, en degré d'appel, sur la base de l'article 211 dudit code, d'indiquer d'une manière précise, mais qui peut être succincte, les raisons du choix qu'il fait de telle peine et justifier le degré de celle-ci; ces dispositions sont applicables à la confiscation des avantages patrimoniaux illégaux visés aux articles 42, 3° et 43bis, alinéas 1er et 2, du Code pénal, car la confiscation est effectivement une peine facultative et cette obligation de motivation n'empêche pas le juge de déterminer en équité l'avantage patrimonial résultant d'une infraction, sachant qu'il peut se fonder, à cet effet, sur tous les éléments du dossier répressif qu'il apprécie souverainement (1). (1) Cass 2 mars 2010, RG P.09.1726, Pas. 2010, n° 141; Cass. 3 février 2015, RG P.14.1344.N, Pas. 2015, n° 82.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Confiscation spéciale d'avantages patrimoniaux illégaux - Evaluation en équité par le juge - Application

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Confiscation spéciale d'avantages patrimoniaux illégaux - Evaluation en équité par le juge - Application

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation spéciale d'avantages patrimoniaux illégaux - Evaluation en équité par le juge

P.15.1312.N

25 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161025.3](#)

AC nr. ...

Uit de tekst van artikel 505, eerste lid, 3°, Strafwetboek en de wetgeschiedenis ervan volgt dat het plaatsen van door artikel 42, 3°, Strafwetboek bedoelde vermogensvoordelen bestaande in cash gelden, cheques of buitenlandse overschrijvingen op een bankrekening van hij die deze gelden plaatst, de cheques incasseert of de buitenlandse overschrijvingen doet, wel degelijk een door artikel 505, eerste lid, 3°, Strafwetboek bedoelde verrichting kan zijn, voor zover zij geschiedt met het door die bepaling vereiste bijzonder opzet (1). (1) Zie Cass. 5 juni 2013, AR P.13.0313.F, AC 2013, nr. 341.

HELING - Witwasmisdrijf - Vermogensvoordelen - Verrichtingen

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Materieel bestanddeel - Witwasmisdrijf - Vermogensvoordelen - Verrichtingen

Il résulte du texte de l'article 505, alinéa 1er, 3°, du Code pénal et de sa genèse légale que le placement d'avantages patrimoniaux visés à l'article 42, 3°, du Code pénal, consistant en des fonds en liquide, des chèques ou des virements étrangers sur un compte bancaire de la personne ayant placé ces fonds, encaisse les chèques ou effectue les virements étrangers, peut constituer une opération visée à l'article 505, alinéa 1er, 3°, du Code pénal, pour autant qu'elle soit effectuée avec le dol spécial requis à cette disposition (1). (1) Voir Cass. 5 juin 2013, RG P.13.0313.F, Pas. 2013, n° 341.

RECEL - Infraction de blanchiment - Avantages patrimoniaux - Opérations

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unite d'intention - Élément matériel - Infraction de blanchiment - Avantages patrimoniaux - Opérations

Wanneer een witwasmisdrijf bestaat in het omzetten van illegale vermogensvoordelen in andere zaken, dan zijn de door deze omzetting verkregen zaken een vermogensvoordeel dat voortkomt uit dat misdrijf en kunnen zij verbeurdverklaard worden op grond van artikel 42, 3°, Strafwetboek; een witwasmisdrijf dat niet bestaat in een dergelijke omzetting, kan evenwel geen vermogensvoordeel in de hier bedoelde zin opleveren, maar enkel zaken tot voorwerp hebben die verbeurd te verklaren zijn op grond van artikel 42, 1°, Strafwetboek (1). (1) Zie Cass. 9 september 2014, AR P.14.0447.N, AC 2014, nr. 504.

HELING - Witwasmisdrijf - Vermogensvoordeel - Al dan niet omzetting in andere zaken

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Witwasmisdrijf - Vermogensvoordeel - Al dan niet omzetting in andere zaken

Lorsqu'une infraction de blanchiment consiste en la conversion d'avantages patrimoniaux illégaux en d'autres biens, les biens obtenus de cette conversion constituent un avantage patrimonial tiré de cette infraction qui peuvent faire l'objet d'une confiscation sur la base de l'article 42, 3°, du Code pénal; une infraction de blanchiment qui ne consiste pas en une telle conversion ne peut toutefois produire un avantage patrimonial dans le sens précité, mais concerne uniquement des biens susceptibles d'être confisqués sur la base de l'article 42, 1°, du Code pénal (1). (1) Voir Cass. 9 septembre 2014, RG P.14.0447.N, Pas. 2014, n° 504.

RECEL - Infraction de blanchiment - Avantage patrimonial - Conversion ou non en d'autres biens

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Infraction de blanchiment - Avantage patrimonial - Conversion ou non en d'autres biens

Artikel 545 Strafwetboek bestraft onder meer het geheel of gedeeltelijk vernielen van landelijke of stedelijke afsluitingen, uit welke materialen ook gemaakt; voor dit wanbedrijf is vereist dat de aantasting van de afsluiting tot gevolg heeft dat die afsluiting haar beschermingsfunctie verliest zodat een loutere beschadiging of verzwakking van de afsluiting, zonder het teloor gaan van de beschermingsfunctie van de afsluiting niet valt onder deze strafbaarstelling.

AFSLUITING - Misdrijf - Geheel of gedeeltelijk vernielen van landelijke of stedelijke afsluitingen, uit welke materialen ook gemaakt

BESCHADIGING - Vernieling - Geheel of gedeeltelijk vernielen van landelijke of stedelijke afsluitingen, uit welke materialen ook gemaakt

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Begrip - Geheel of gedeeltelijk vernielen van landelijke of stedelijke afsluitingen, uit welke materialen ook gemaakt - Toepassing

L'article 545 du Code pénal punit notamment quiconque aura, en tout ou en partie, détruit des clôtures rurales ou urbaines, de quelques matériaux qu'elles soient faites; ce délit requiert que l'atteinte portée à la clôture ait pour conséquence que cette clôture perde sa fonction protectrice, de sorte qu'une simple détérioration ou dégradation de la clôture, sans en enlever la fonction protectrice, n'en revêt pas le caractère répréhensible.

CLOTURE - Infraction - Destruction en tout ou en partie de clôtures rurales ou urbaines, de quelques matériaux qu'elles soient faites

DEGRADATION - DESTRUCTION - Destruction en tout ou en partie de clôtures rurales ou urbaines, de quelques matériaux qu'elles soient faites

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Notion - Destruction en tout ou en partie de clôtures rurales ou urbaines, de quelques matériaux qu'elles soient faites - Application

Bepalend voor de tijdigheid van de memorie is uitsluitend de datum waarop de memorie wordt ontvangen op de griffie van het Hof en niet de datum van de memorie of de datum van de brief waarbij de memorie wordt toegestuurd (1). (1) Zie Cass. 19 mei 2015, AR P.15.0559.N, AC 2015, nr. 326.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Tijdige memorie

3/12/2019

Seule la date à laquelle le mémoire est remis au greffe de la Cour détermine s'il est produit en temps utile et non la date du mémoire ou la date de la lettre jointe à l'envoi du mémoire (1). (1) Voir Cass. 19 mai 2015, RG P.15.0559.N, Pas. 2015, n° 326.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire

P. 362/637

P.15.1353.N

22 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160322.6](#)

AC nr. ...

De artikelen 61, eerste lid, 63, eerste lid en 70, Wetboek van Strafvordering beletten de onderzoeksrechter niet prima facie te oordelen dat de feiten voorwerp van zijn gerechtelijk onderzoek onder geen enkele strafrechtelijke kwalificatie kunnen worden gebracht en op die grond het dossier mee te delen aan het openbaar ministerie met het oog op de regeling van de rechtspleging; die mededeling van het dossier sluit niet uit dat het openbaar ministerie de onderzoeksrechter alsnog vordert de feiten te onderzoeken of dat de burgerlijke partij hem op grond van artikel 61quinquies Wetboek van Strafvordering verzoekt bijkomende onderzoeksdaeden te stellen (1). (1) Zie R. VERSTRAETEN, D. VAN DAELE, A. BAILLEUX en J. HUYSMANS, De burgerlijke partijstelling: analyse en toekomstperspectief, Antwerpen, Intertensia, 2012. 350-352. nr. 490-492; R. VERSTRAETEN, Handboek Strafvordering, Antwerpen. Maklu 2012, 420-422. nr. 793-798.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Onderzoeksrechter - Mededeling van het dossier aan het openbaar ministerie met het oog op de regeling van de rechtspleging

ONDERZOEKSRECHTER - Mededeling van het dossier aan het openbaar ministerie met het oog op de regeling van de rechtspleging

OPENBAAR MINISTERIE - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksrechter - Mededeling van het dossier aan het openbaar ministerie met het oog op de regeling van de rechtspleging

De omstandigheid dat een burgerlijke partij in de akte van burgerlijke partijstelling aan de bij de onderzoeksrechter aangebrachte feiten een bepaalde kwalificatie heeft gegeven, belet de onderzoeksrechter niet prima facie te oordelen dat deze feiten onder geen enkele strafrechtelijke kwalificatie kunnen worden gebracht en er dan ook grond is om het dossier mee te delen aan het openbaar ministerie met het oog op de regeling van de rechtspleging.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Gerechtelijk onderzoek - Akte van burgerlijke partijstelling - Kwalificatie gegeven door de burgerlijke partij aan de bij de onderzoeksrechter aangebrachte feiten

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Allerlei - Akte van burgerlijke partijstelling - Kwalificatie gegeven door de burgerlijke partij aan de bij de onderzoeksrechter aangebrachte feiten

ONDERZOEKSRECHTER - Gerechtelijk onderzoek - Akte van burgerlijke partijstelling - Kwalificatie gegeven door de burgerlijke

Les articles 61, alinéa 1er, 63, alinéa 1er, et 70, du Code d'instruction criminelle n'empêchent pas le juge d'instruction de décider de prime abord qu'aucune qualification pénale ne peut être attribuée aux faits faisant l'objet de son instruction judiciaire et, par ce motif, de communiquer le dossier au ministère public en vue du règlement de la procédure; cette communication du dossier n'exclut pas que le ministère public demande encore au juge d'instruction d'instruire les faits ou que la partie civile lui demande l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires, sur la base de l'article 61quinquies du Code d'instruction criminelle (1). (1) Voir R. VERSTRAETEN, D. VAN DAELE, A. BAILLEUX et J. HUYSMANS, De burgerlijke partijstelling: Handboek Strafvordering, Anvers, Maklu 2012, 420-422, nos 793-798.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Juge d'instruction - Communication du dossier au ministère public en vue du règlement de la procédure

JUGE D'INSTRUCTION - Communication du dossier au ministère public en vue du règlement de la procédure

MINISTERE PUBLIC - Instruction judiciaire - Juge d'instruction - Communication du dossier au ministère public en vue du règlement de la procédure

La circonstance que, dans l'acte de constitution de partie civile, une partie civile ait donné une certaine qualification aux faits portés à la connaissance du juge d'instruction n'empêche pas le juge d'instruction de décider de prime abord qu'aucune qualification pénale ne peut être attribuée à ces faits et qu'il y a ainsi lieu de communiquer le dossier au ministère public en vue du règlement de la procédure.

ACTION CIVILE - Instruction judiciaire - Acte de constitution de partie civile - Qualification donnée par une partie civile aux faits portés à la connaissance du juge d'instruction

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Divers - Acte de constitution de partie civile - Qualification donnée par une partie civile aux faits portés à la connaissance du juge d'instruction

JUGE D'INSTRUCTION - Instruction judiciaire - Acte de constitution de partie civile - Qualification donnée par une partie civile aux

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van de principiële onderzoeksverplichting van de onderzoeksrechter.

ONDERZOEKSRECHTER - Algemene rechtsbeginselen - Principiële onderzoeksverplichting - Bestaanbaarheid

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Onderzoeksrechter - Principiële onderzoeksverplichting - Bestaanbaarheid

Il n'existe pas de principe général du droit de l'obligation d'instruire de principe pour le juge d'instruction.

JUGE D'INSTRUCTION - Principes généraux du droit - Obligation d'instruire de principe - Compatibilité

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Juge d'instruction - Obligation d'instruire de principe - Compatibilité

Het gerechtelijk onderzoek wordt niet afgesloten door de onderzoeksrechter, maar wel door een beslissing van het onderzoeksgerecht (1). (1) Zie Cass. 2 november 2004, AR P.04.0605.N, AC 2004, nr. 520; Cass. 22 november 2006, AR P.06.1457.F, AC 2006, nr. 593.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Afsluiten van het onderzoek

ONDERZOEKSGERECHTEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Afsluiten van het onderzoek

ONDERZOEKSRECHTER - Afsluiten van het onderzoek

L'instruction judiciaire n'est pas clôturée par le juge d'instruction, mais bien par une décision de la juridiction d'instruction (1). (1) Voir: Cass. 2 novembre 2004, RG P.04.0605.N, Pas. 2004, n° 520; Cass. 22 novembre 2006, RG P.06.1457.F, Pas. 2006, n° 593.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Clôture de l'instruction

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Instruction judiciaire - Règlement de la procédure - Clôture de l'instruction

JUGE D'INSTRUCTION - Clôture de l'instruction

Oplichting vereist het oogmerk zich andermans zaak wederrechtelijk of onrechtmatig toe te eigen, wat het betrachten van een persoonlijke onrechtmatige bevoordeling of deze van een derde inhoudt; dit oogmerk is niet te verwarren met de drijfveren of de beweegredenen die aan de strafbare handeling ten grondslag liggen en die geen constitutief bestanddeel van het misdrijf van oplichting zijn (1). (1) Zie L. HUYBRECHTS. Oplichting OSS. 5. nr. 7.

OPLICHTING - Moreel bestanddeel - Toe-eigening

L'escroquerie requiert le dessein de s'approprier illégalement ou illégitimement la chose d'autrui, ce qui implique de s'accorder un avantage personnel illégitime ou celui d'un tiers; ce dessein ne doit pas être confondu avec les motivations ou les raisons ayant poussé à commettre l'acte répréhensible et qui ne forment pas un élément constitutif de l'infraction d'escroquerie (1). (1) Voir L. HUYBRECHTS, Oplichting, OSS, 5, n° 7.

ESCROQUERIE - Élément moral - Fait de s'approprier

P.15.1357.F

14 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160914.1](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 9, § 3, wet van 9 december 2004 betreffende de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken kan, in de schriftelijke overeenkomst tot oprichting van een gemeenschappelijk onderzoeksteam, worden overeengekomen dat vertegenwoordigers van derde landen, van Eurojust, van Europol of van OLAF als deskundigen deel uitmaken van deze onderzoeksteams, dat zij aanwezig mogen zijn bij handelingen van opsporing of van gerechtelijk onderzoek, mits instemming van de in § 1 bedoelde magistraat en dat zij zelf geen daden van die aard mogen verrichten; uit die bepaling volgt niet dat de daarin bedoelde vertegenwoordigers de hoedanigheid van gerechtsdeskundige hebben en zij de eed moeten afleggen die is voorgeschreven in artikel 44, derde lid, Wetboek van Strafvordering.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Gemeenschappelijk onderzoeksteam - Vertegenwoordigers van derde landen, van

3/12/2019

En vertu de l'article 9, § 3, de la loi du 9 décembre 2004 sur l'entraide judiciaire internationale en matière pénale, il peut être convenu, dans l'accord écrit de création d'une équipe commune d'enquête, que des représentants de pays tiers, d'Eurojust, d'Europol ou de l'OLAF, participent à ces équipes d'enquête à titre d'experts, qu'ils peuvent être présents lors d'actes d'information ou d'instruction, moyennant l'accord du magistrat visé au § 1er de cette disposition et qu'ils ne peuvent accomplir eux-mêmes de tels actes; il ne résulte pas de cette disposition que les représentants qu'elle vise ont la qualité d'expert judiciaire et qu'ils doivent prêter le serment prescrit par l'article 44, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle.

EXPERTISE - Equipe commune d'enquête - Représentants de pays tiers, d'Eurojust, d'Europol ou de l'OLAF

P. 364/637

Eurojust, van Europol of van OLAF

INTERNATIONALE RECHTSHULP - Gemeenschappelijk onderzoeksteam - Vertegenwoordigers van derde landen, van Eurojust, van Europol of van OLAF

ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - Equipe commune d'enquête - Représentants de pays tiers, d'Eurojust, d'Europol ou de l'OLAF

De onafhankelijkheid van OLAF geldt zowel voor het Bureau als voor al zijn ambtenaren, ook in het kader van een met toepassing van artikel 1 van de Verordening (EG) Nr. 1073/1999 verrichte opdracht tot gerechtelijke bijstand; de aangifte door OLAF van feiten van corruptie belet niet dat zijn ambtenaren bijstand verlenen in het kader van het gerechtelijk onderzoek, omdat het onafhankelijk statuut van OLAF wordt gewaarborgd door artikel 12.3 van die Verordening volgens hetwelk alle handelingen die verband houden met een onderzoek, op onafhankelijke wijze zijn gesteld.

EUROPESE UNIE - Allerlei - Rechtshulp - Eurojust, Europol en OLAF - Bijstand aan de onderzoeksrechter - Onafhankelijkheid

INTERNATIONALE RECHTSHULP - OLAF - Aangifte - Bijstand in het kader van het gerechtelijk onderzoek - Onafhankelijkheid

L'indépendance de l'OLAF vaut tant pour l'Office que pour chacun de ses fonctionnaires, y compris dans le cadre d'une mission d'assistance judiciaire exécutée en application de l'article 1er du Règlement(CE) 1073/1999; la dénonciation par l'OLAF des faits de corruption ne constitue pas un obstacle à ce que ses fonctionnaires prêtent leur assistance dans le cadre de l'instruction, le statut d'indépendance de l'OLAF étant garanti par l'article 12.3 du même Règlement, cette disposition instaurant une indépendance pour tous les agissements liés à une enquête.

UNION EUROPEENNE - Divers - Entraide judiciaire - Eurojust, Europol et OLAF - Assistance au juge d'instruction - Indépendance

ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - OLAF - Dénonciation - Assistance dans le cadre de l'instruction - Indépendance

De ambtenaren van OLAF kunnen de onderzoeksrechter bijstand verlenen op grond van de bevoegdheid die hun werd toegekend om de Lidstaten bijstand te verlenen in de bestrijding van fraude ten nadele van de Europese Unie.

DESKUNDIGENONDERZOEK - OLAF - Bijstand aan de onderzoeksrechter

- Art. 1 Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)

EUROPESE UNIE - Allerlei - OLAF - Bijstand aan de onderzoeksrechter

- Art. 1 Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)

Les fonctionnaires de l'OLAF peuvent prêter leur assistance au juge d'instruction sur le fondement de la compétence qui leur a été attribuée pour apporter leur concours aux Etats membres dans la lutte antifraude au préjudice de l'Union européenne.

EXPERTISE - OLAF - Assistance au juge d'instruction

- Art. 1er Règlement (CE) n° 1073/1999 du Parlement européen et du Conseil du 25 mai 1999 relatif aux enquêtes effectuées par l'Office européen de lutte antifraude (OLAF)

UNION EUROPEENNE - Divers - OLAF - Assistance au juge d'instruction

- Art. 1er Règlement (CE) n° 1073/1999 du Parlement européen et du Conseil du 25 mai 1999 relatif aux enquêtes effectuées par l'Office européen de lutte antifraude (OLAF)

P.15.1362.F

27 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160127.6](#)

AC nr. ...

De telastlegging publieke omkoping met het oog op de aanwending van invloed is een vorm van omkoping die niet het verrichten van een handeling of het nalaten ervan beoogt maar de uitoefening door de omgekochte persoon van zijn invloed om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten ervan te verkrijgen (1). (1) A. De Nauw, "Corruption et marchés publics. Des dispositions nouvelles", Rev. dr. U.L.B., 1998, 107-122; 1. De Nauw en Fr. Kuty, Manuel de droit pénal spécial, Kluwer, 2014, pp. 127-128, nr. 198; A. Weyembergh en L. Kennes, Droit pénal spécial, T. I, Anthémis, 2011, pp. 309-310; D. Flore, L'incrimination de la corruption, in Dossier nr. 4, R.D.P.C., 1999, Die Keure, p. 94; J. Spreutels, Fr. Roggen en E. Roger France, Droit pénal des affaires, Bruylant 2005, pp. 272-274; D. Flore, La corruption, in Les infractions, T. I, Larcier, 2008, p. 336.

OMKOPING - Publieke omkoping - Aanwenden van invloed
- Art. 247, § 4 Strafwetboek

De passieve publieke omkoping met het oog op de aanwending van invloed veronderstelt dat de persoon die om zijn invloed wordt verzocht, een persoon is "die een openbaar ambt uitoefent"; het is echter niet het statuut van die persoon dat in dat opzicht bepalend is maar het ambt dat hij bekleedt en dat zelf van openbare aard moet zijn; om strafbaar te zijn, moet dat verzoek gericht zijn tot de omgekochte persoon in de uitoefening van een ambt van openbare aard; de beoogde, echte of vermeende, invloed kan echter het kader van dat ambt te buiten gaan (1). (1) A. De Nauw, "Corruption et marchés publics. Des dispositions nouvelles", Rev. dr. U.L.B., 1998, 107-122; 1. De Nauw en Fr. Kuty, Manuel de droit pénal spécial, Kluwer, 2014, pp. 127-128, nr. 198; A. Weyembergh en L. Kennes, Droit pénal spécial, T. I, Anthémis, 2011, pp. 309-310; D. Flore, L'incrimination de la corruption, in Dossier nr. 4, R.D.P.C., 1999, Die Keure, p. 94; J. Spreutels, Fr. Roggen en E. Roger France, Droit pénal des affaires, Bruylant 2005, pp. 272-274; D. Flore, La corruption, in Les infractions, T. I, Larcier, 2008, p. 336.

OMKOPING - Passieve publieke omkoping - Aanwenden van invloed - Omgekocht persoon - Persoon die een openbaar ambt uitoefent
- Art. 247, § 4 Strafwetboek

L'incrimination de corruption publique ayant pour objet un trafic d'influence est une forme de corruption qui ne vise pas l'accomplissement d'un acte ou une omission, mais l'exercice par la personne corrompue de son influence en vue d'obtenir un acte d'une autorité ou d'une administration publiques ou l'abstention d'un tel acte.

CORRUPTION - Corruption publique - Trafic d'influence
- Art. 247, § 4 Code pénal

La corruption publique passive ayant pour objet un trafic d'influence suppose que la personne dont l'influence est sollicitée soit une personne "qui exerce une fonction publique"; ce n'est toutefois pas le statut de cette personne qui, à cet égard, est déterminant, mais la fonction qu'elle exerce et qui doit avoir elle-même un caractère public; pour être punissable, la sollicitation doit ainsi s'adresser à la personne corrompue à l'occasion de l'exercice d'une fonction à caractère public; toutefois, l'influence recherchée, réelle ou supposée, peut excéder le cadre de cette fonction (1). (1) A. De Nauw, "Corruption et marchés publics. Des dispositions nouvelles", Rev. dr. U.L.B., 1998, 107-122; 1. De Nauw et Fr. Kuty, Manuel de droit pénal spécial, Kluwer 2014, pp. 127 et 128, n° 198; A. Weyembergh et L. Kennes, Droit pénal spécial, T. I, Anthémis, 2011, pp. 309 et 310; D. Flore, L'incrimination de la corruption, in Dossier n° 4, R.D.P.C. 1999, La Charte, p. 94; J. Spreutels, Fr. Roggen et E. Roger France, Droit pénal des affaires, Bruylant 2005, pp. 272 à 274; D. Flore, La corruption, in Les infractions, T. I, Larcier 2008, p. 336.

CORRUPTION - Corruption publique passive - Trafic d'influence - Personne corrompue - Personne qui exerce une fonction publique
- Art. 247, § 4 Code pénal

De uit artikel 217.1 CDW voortvloeiende verplichting om het exacte bedrag van de verschuldigde rechten te boeken houdt niet de verplichting in om het totaalbedrag van die rechten, globaal in één som, te vermelden in de boekhouding of op een andere drager die als zodanig dienstdoet, zodat het volstaat dat aan de hand van de vermeldingen in de boekhouding of iedere andere drager die als zodanig dienstdoet, het exacte bedrag van de verschuldigde rechten door de schuldenaar met zekerheid kan worden bepaald; het exacte bedrag van de verschuldigde rechten kan door de schuldenaar met zekerheid worden bepaald indien in een proces-verbaal van overtredingen van de douanewetgeving de bedragen aan verschuldigde invoerrechten en invoerheffingen weliswaar afzonderlijk worden vermeld, maar het exacte bedrag met zekerheid kan worden bepaald door deze bedragen op te tellen (1). (1) HvJ 8 november 2012, C-351/11, KGH Belgium NV t/ Belgische Staat; HvJ, 28 januari 2010, C- 264/08, Belgische Staat t/Direct Parcel Distribution Belgium NV.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 217.1 CDW - Verplichting tot boeking van het bedrag aan rechten bij invoer en uitvoer voortvloeiende uit een douaneschuld - Draagwijdte

L'obligation résultant de l'article 217.1 du Code des douanes communautaire de prendre en compte le montant exact des droits dus n'implique pas l'obligation d'inscrire le montant total de ces droits, dans une somme globale, dans les registres comptables ou sur tout autre support qui en tient lieu, de sorte qu'il suffit que, à la lumière des indications dans lesdits registres comptables ou sur tout autre support qui en tient lieu, le montant exact des droits dus puisse être établi avec certitude par le redevable; le montant exact des droits dus peut être établi avec certitude par le redevable si, dans un procès-verbal des contraventions à la législation douanière, les montants de droits à l'importation ou de taxes à l'importation sont certes inscrits séparément, mais que le montant exact peut être établi avec certitude en additionnant ces montants (1). (1) C.J.U.E. 8 novembre 2012, C-351/11, S.A. KGH Belgium c/ État belge; C.J.U.E. 28 janvier 2010, C-264/08, État belge c/ S.A. Direct Parcel Distribution Belgium.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 217.1 du Code des douanes communautaire - Obligation de prise en compte du montant de droits à l'importation ou de droits à l'exportation résultant d'une dette douanière - Portée

P.15.1367.F

3 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160203.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

STRAFUITVOERING - Uitvoeringsmodaliteit van de vrijheidsberovende straf - Elektronisch toezicht - Uitvoering - Gevolg - Verschijning in rechte - Regeling van de verplaatsing van de veroordeelbe

STRAFUITVOERING - Uitvoeringsmodaliteit van de vrijheidsberovende straf - Elektronisch toezicht

VERZET - Strafzaken - Verstekvonnis - Verzet - Beklaagde onder elektronisch toezicht - Verschijning na verzet - Regeling van de verplaatsing van de veroordeelbe

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

APPLICATION DES PEINES - Modalité d'exécution de la peine privative de liberté - Surveillance électronique - Exécution - Conséquence - Comparution en justice - Organisation du déplacement du condamné

APPLICATION DES PEINES - Modalité d'exécution de la peine privative de liberté - Surveillance électronique

OPPOSITION - Matière répressive - Jugement par défaut - Opposition - Prévenu sous surveillance électronique - Comparution sur opposition - Organisation du déplacement du condamné

Het elektronisch toezicht is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf waardoor de veroordeelde het geheel of een gedeelte van zijn vrijheidsstraf buiten de gevangenis ondergaat volgens een bepaald uitvoeringsplan waarvan de naleving onder meer door elektronische middelen wordt gecontroleerd; hoewel de thuishechtenis onder elektronisch toezicht een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf is, brengt de uitvoering van die maatregel de opvolging met zich mee van de veroordeelde door een justitieassistent samen met een controle van zijn komen en gaan door het Nationaal centrum voor elektronisch toezicht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

STRAFUITVOERING - Uitvoeringsmodaliteit van de vrijheidsberovende straf - Elektronisch toezicht

- Art. 22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Elektronisch toezicht betekent niet dat degene die het voorwerp ervan is, wordt belet gevolg te geven aan een oproeping door het gerecht; daaruit volgt dat het niet aan het openbaar ministerie staat om de verplaatsing te regelen van zijn woonplaats naar het rechtcollege waarvoor hij moet verschijnen van de veroordeelde die zijn straf uitzit onder elektronisch toezicht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

VERZET - Strafzaken - Verstekvonnis - Verzet - Beklaagde onder elektronisch toezicht - Verschijning na verzet - Regeling van de verplaatsing van de veroordeelde

- Art. 22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

STRAFUITVOERING - Uitvoeringsmodaliteit van de vrijheidsberovende straf - Elektronisch toezicht - Uitvoering - Gevolg - Verschijning in rechte - Regeling van de verplaatsing van de veroordeelde

- Art. 22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

La surveillance électronique est un mode d'exécution de la peine privative de liberté par lequel le condamné subit l'ensemble ou une partie de sa peine privative de liberté en dehors de la prison selon un plan d'exécution déterminé, dont le respect est contrôlé notamment par des moyens électroniques; si l'assignation à résidence sous surveillance électronique est une modalité d'exécution de la peine privative de liberté, l'exécution de cette mesure comporte un suivi du condamné par un assistant de justice combiné à un contrôle de ses allées et venues par le Centre national de surveillance électronique (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPLICATION DES PEINES - Modalité d'exécution de la peine privative de liberté - Surveillance électronique

- Art. 22 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

La surveillance électronique n'implique pas que celui qui en est l'objet soit empêché de donner suite à une convocation de la justice; il s'ensuit qu'il n'appartient pas au ministère public d'organiser le déplacement du condamné qui exécute sa peine sous surveillance électronique de son lieu de résidence à la juridiction devant laquelle il doit comparaître (1). (1) Voir les concl. du MP.

OPPOSITION - Matière répressive - Jugement par défaut - Opposition - Prévenu sous surveillance électronique - Comparution sur opposition - Organisation du déplacement du condamné

- Art. 22 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

APPLICATION DES PEINES - Modalité d'exécution de la peine privative de liberté - Surveillance électronique - Exécution - Conséquence - Comparution en justice - Organisation du déplacement du condamné

- Art. 22 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.15.1368.F

26 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161026.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Gevolgen - Tussenvonnis dat vatbaar is voor hoger beroep maar waartegen geen hoger beroep werd ingesteld - Hoger beroep tegen eindvonnis - Devolutieve werking

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Effets - Jugement interlocutoire susceptible d'appel mais non frappé d'appel - Appel contre le jugement définitif - Effet dévolutif

Tegen een tussenvonnissen kan hoger beroep worden ingesteld wanneer het zich niet beperkt tot het bevelen van de heropening van de debatten maar een vraag van feitelijke of juridische aard beslecht met betrekking tot het bewijs van de misdrijven en het bijgevolg niet enkel een maatregel van inwendige aard betreft; in geval van hoger beroep tegen het eindvonnis neemt de appelrechter geen kennis van de vragen die beslecht werden door het vonnis alvorens recht te doen, aangezien tegen die beslissing, die vatbaar is voor een afzonderlijk hoger beroep, geen hoger beroep werd ingesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Gevolgen - Tussenvonnissen dat vatbaar is voor hoger beroep maar waartegen geen hoger beroep werd ingesteld - Hoger beroep tegen eindvonnis - Devolutieve werking

- Artt. 199, 202 en 420 Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd door de Wet van 11 juli 1994 betreffende de politierechtbanken en houdende een aantal bepalingen betreffende de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging

- Art. 19 Gerechtelijk Wetboek

Un jugement interlocutoire qui, ne se bornant pas à ordonner la réouverture des débats, tranche une question de fait ou de droit relative à la preuve des faits infractionnels, de sorte qu'il ne concerne pas seulement une mesure de nature interne, peut dès lors, être attaqué par la voie de l'appel; l'appel formé contre le jugement définitif ne soumet pas au juge d'appel l'examen des questions tranchées par ce jugement avant dire droit dès lors que cette décision, susceptible d'un appel distinct, n'a pas été frappée d'appel (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Effets - Jugement interlocutoire susceptible d'appel mais non frappé d'appel - Appel contre le jugement définitif - Effet dévolutif

- Art. 199, 202 et 420 C.I.cr., modifié par la loi du 11 juillet 1994 relative aux tribunaux de police et portant certaines dispositions relatives à l'accélération et à la modernisation de la justice pénale

- Art. 19 Code judiciaire

P.15.1371.N

19 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160119.1](#)

AC nr. ...

Hoewel artikel 833 Gerechtelijk Wetboek geen uitdrukkelijke termijn oplegt waarbinnen de wraking moet worden voorgedragen die steunt op een grond die zich heeft voorgedaan na de opening van de rechtszitting, blijkt uit zowel de letter als de geest van deze bepaling, als uit de welomschreven termijnen voor de wrakingsprocedure en uit de schorsing van alle vonnissen en handelingen die zij met zich meebrengt, dat een wraking moet worden voorgedragen van zodra de grond van wraking is gekend door de partij die zich erop beroept; die regel heeft een algemene draagwijdte en is ook van toepassing indien het wrakingsverzoek is gesteund op de overtuiging dat rechters niet meer de vereiste waarborgen van onpartijdigheid bieden (1). (1) Zie Cass. 21 april 2011, AR C.11.0002.F, AC 2011, nr. 276; Cass. 29 september 2015, AR P.15.0881.N, AC 2015, nr.

WRAKING - Strafzaken - Voordracht van de wraking

Si l'article 833 du Code judiciaire ne prescrit pas de délai exprès dans lequel doit être proposée la récusation fondée sur une cause survenue une fois l'audience ouverte, il ressort tant des termes et de l'esprit de cette disposition que des délais précis qui régissent la procédure en récusation et de la suspension qu'elle entraîne de tous jugements et opérations, que pareille récusation doit être proposée aussitôt que la cause qui la fonde est connue de la partie qui s'en prévaut; cette règle a une portée générale et s'applique également lorsque la demande de récusation se fonde sur la conviction que des juges ne présentent plus les garanties d'impartialité requises (1). (1) Voir Cass. 21 avril 2011, RG C.11.0002.F, Pas. 2011, n° 276; Cass. 29 septembre 2015, RG P.15.0881.N, Pas. 2015, n° ...

RECUSATION - Matière répressive - Récusation proposée

Indien op meerdere rechtszittingen incidenten plaatsgrijpen die volgens een partij globaal en in samenhang gezien één wrakingsgrond uitmaken zodat die grond die partij slechts gekend kan zijn op de datum van het laatste incident, staat het aan de rechter om onaantastbaar in feite te oordelen of die afzonderlijke incidenten globaal en in samenhang gezien daadwerkelijk één wrakingsgrond uitmaken.

WRAKING - Strafzaken - Incidenten op meerdere rechtszittingen - Beoordeling als één wrakingsgrond - Taak rechter - Toepassing

S'il se produit, lors de plusieurs audiences, des incidents qui, appréhendés globalement et en parallèle, constituent, selon une partie, une seule cause de récusation, de sorte que cette cause ne peut être connue de cette partie qu'à la date du dernier incident, il appartient au juge de considérer souverainement en fait si ces incidents distincts constituent, appréhendés globalement et en parallèle, une seule cause de récusation.

RECUSATION - Matière répressive - Incidents lors de plusieurs audiences - Appréciation comme une seule cause de récusation - Tâche du juge - Application

P.15.1374.F

3 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160203.8](#)

AC nr. ...

De onafhankelijkheid en de persoonlijke onpartijdigheid van de rechter worden vermoed tot bewijs van het tegendeel; uit de enkele omstandigheid dat een zittingsdeurwaarder zich tegenover de gezworenen tendentiekus heeft uitgelaten, kan niet worden afgeleid dat zij niet geheel onpartijdig zouden hebben beslist en dus hun eed zouden hebben geschonden (1). (1) Zie Cass. 19 februari 2008, AR P.07.1648.N, AC 2008, nr. 122, T.Strafr., 2008, p. 110 met noot.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Onpartijdigheid van de gezworenen - Tendentieuze uitlatingen van een zittingsdeurwaarder tegen de gezworenen

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter - Hof van assisen - Onpartijdigheid van de gezworenen - Tendentieuze uitlatingen van een zittingsdeurwaarder tegen de gezworenen

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Wanneer de rechter stelt dat er ten gunste van een beschuldigde verzachtende omstandigheden bestaan wegens het ontbreken van een gerechtelijk verleden, dan kan hij, zonder zichzelf tegen te spreken, andere verzachtende omstandigheden in aanmerking nemen om de strafmaat vast te stellen.

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheid door het ontbreken van een gerechtelijk verleden - Inaanmerkingneming van andere verzachtende omstandigheden om de strafmaat vast te stellen - Wettigheid

- Art. 344 Wetboek van Strafvordering

L'indépendance et l'impartialité personnelle du juge se présument jusqu'à preuve du contraire; de la seule circonstance qu'un huissier de salle a tenu aux jurés des propos tendancieux, il ne saurait se déduire que ceux-ci n'auraient pas statué en toute impartialité et auraient, partant, violé leur serment (1). (1) Voir Cass., 19 février 2008, RG P.07.1648.N, Pas., 2008, n° 122, T. Strafr., 2008, p. 110 et note.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. déclaration du jury - Impartialité des jurés - Propos tendancieux tenus par un huissier de salle aux jurés

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Indépendance et impartialité du juge - Cour d'assises - Impartialité des jurés - Propos tendancieux tenus par un huissier de salle aux jurés

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Lorsque le juge énonce qu'il existe en faveur d'un accusé des circonstances atténuantes résultant de l'absence d'antécédent judiciaire, il peut, sans se contredire, tenir compte d'autres circonstances atténuantes pour fixer le taux de la peine.

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Circonstance atténuante résultant de l'absence d'antécédent judiciaire - Prise en compte d'autres circonstances atténuantes pour fixer le taux de la peine - Légalité

- Art. 344 Code d'Instruction criminelle

P.15.1377.F

17 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160217.3](#)

AC nr. ...

Wanneer het onderzoeksgerecht, met aanneming van verzachtende omstandigheden, een inverdenkinggestelde naar de correctionele rechtbank heeft verwezen wegens een misdaad waaraan het een onjuiste kwalificatie heeft gegeven, geldt de correctionalisering van het criminele feit ook voor alle kwalificaties van het feit, op voorwaarde dat het feit wettig correctionaliseerbaar blijft en dat de wijziging van de kwalificatie, waardoor eventueel een zwaardere straf moet worden toegepast, niet voortvloeit uit een omstandigheid waarmee het onderzoeksgerecht niet bekend was of die het niet in aanmerking heeft genomen (1). (1) Cass. 16 oktober 1985, AR 4380, AC 1985-1986, nr. 100.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Correctionele rechtbank - Verwijzing door het onderzoeksgerecht - Correctionalisering - Verzachtende omstandigheden - Gevolgen - Onjuiste kwalificatie van het feit

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden - Onderzoeksgerechten - Correctionalisering - Gevolgen - Onjuiste kwalificatie van het feit

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Correctionalisering - Verzachtende omstandigheden - Gevolgen - Onjuiste kwalificatie van het feit

Lorsque la juridiction d'instruction a, par admission de circonstances atténuantes, renvoyé un inculpé devant le tribunal correctionnel du chef d'un crime auquel elle a attribué une qualification inexacte, la correctionnalisation du fait criminel étend ses effets à toutes les qualifications du fait, à condition que celui-ci reste légalement susceptible de correctionnalisation et que la modification de la qualification, qui entraînerait éventuellement l'application d'une peine plus forte, ne résulte pas d'une circonstance ignorée de la juridiction d'instruction ou écartée par elle (1). (1) Cass. 16 octobre 1985, RG 4380, Pas. 1986, n° 100.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Tribunal correctionnel - Renvoi par la juridiction d'instruction - Correctionnalisation - Circonstances atténuantes - Effets - Qualification inexacte du fait

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Circonstances atténuantes - Juridictions d'instruction - Correctionnalisation - Effets - Qualification inexacte du fait

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Correctionnalisation - Circonstances atténuantes - Effets - Qualification inexacte du fait

P.15.1381.N

26 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160426.2](#)

AC nr. ...

Wanneer het appelgerecht de door de eerste rechter uitgesproken geldboete bevestigt, maar de vervangende gevangenisstraf verzwart, zonder dat het vaststelt dat de beslissing eenparig werd genomen, wordt de vernietiging beperkt tot die straf (1). (1) Cass. 21 november 1984, AR 3768, AC 1984-1985, nr 182; Cass. 4 november 2003, AR P.03.0698.N, AC 2003, nr. 550.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Rechtspleging in hoger beroep - Verzwaring van de vervangende gevangenisstraf - Geen eenparigheid - Gevolg - Vernietiging - Beperking

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Verzwaring van de vervangende gevangenisstraf - Geen eenparigheid - Gevolg - Vernietiging - Beperking

Lorsque la juridiction d'appel confirme l'amende prononcée par le juge du fond, mais aggrave la peine d'emprisonnement subsidiaire, sans constater que la décision a été prise à l'unanimité, la cassation est limitée à cette peine (1). (1) Cass. 21 novembre 1984, RG 3768, Pas. 1985, n° 182; Cass. 4 novembre 2003, RG P.03.0698.N, Pas. 2003, n° 550.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Procédure en degré d'appel - Aggravation de la peine d'emprisonnement subsidiaire - Pas d'unanimité - Conséquence - Cassation - Limitation

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Aggravation de la peine d'emprisonnement subsidiaire - Pas d'unanimité - Conséquence - Cassation - Limitation

P.15.1382.N

19 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160419.2](#)

AC nr. ...

De misdrijven bepaald in de artikelen 34 en 35 Wegverkeerswet vereisen niet dat de vaststelling van de staat van alcoholintoxicatie en dronkenschap gedaan wordt op de openbare weg en op het ogenblik dat de bestuurder zijn voertuig bestuurt; die vaststelling kan ook gebeuren op een niet-openbare plaats waar de beklagde is aangetroffen en op een ogenblik dat het voertuig niet meer wordt bestuurd en de rechter kan op grond van die vaststelling en andere feitelijke gegevens, vermoedens inbegrepen, die hij onaantastbaar vaststelt, oordelen dat die beklagde een voertuig in staat van alcoholische intoxicatie of dronkenschap op een openbare weg heeft bestuurd (1). (1) Cass. 20 september 2011, AR P.11.0812.N, AC 2011, nr. 481.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Voertuig besturen op een openbare plaats in staat van alcoholintoxicatie en dronkenschap - Vaststelling - Voorwaarden van de vaststelling

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 34 - Voertuig besturen op een openbare plaats in staat van alcoholintoxicatie - Vaststelling van het misdrijf - Voorwaarden van de vaststelling

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 35 - Voertuig besturen op een openbare plaats in staat van dronkenschap - Vaststelling van het misdrijf - Voorwaarden van de vaststelling

Uit de omstandigheid dat de appelrechters de door de beklagde aangevoerde feitelijke gegevens over zijn alcoholconsumptie als niet-geloofwaardig verwerpen, kan niet worden afgeleid dat zij de bewijslast omkeren noch dat zij het vermoeden van onschuld miskennen.

RECHTEN VAN DE MENS - Internationaal verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Artikel 14.2 - Artikel 14.2 - Vermoeden van onschuld - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Draagwijdte

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Vermoeden van onschuld - Draagwijdte

Les infractions prévues aux articles 34 et 35 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière ne requièrent pas que la constatation de l'état d'intoxication alcoolique et d'ivresse soit faite sur la voie publique et au moment où le conducteur conduit son véhicule; cette constatation peut également avoir lieu dans un lieu non public où le prévenu a été trouvé et à un moment où le véhicule n'est plus conduit et le juge peut, sur la base de cette constatation et d'autres éléments de fait, y compris des présomptions, qu'il constate souverainement, considérer que ledit prévenu a conduit un véhicule en état d'intoxication alcoolique ou d'ivresse sur une voie publique (1). (1) Cass. 20 septembre 2011, RG P.11.0812.N, Pas. 2011, n° 481.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Conduire un véhicule dans un lieu public en état d'intoxication alcoolique et d'ivresse - Constatation - Conditions de la constatation

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 34 - Conduire un véhicule dans un lieu public en état d'intoxication alcoolique - Constatation de l'infraction - Conditions de la constatation

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 35 - Conduire un véhicule dans un lieu public en état d'ivresse - Constatation de l'infraction - Conditions de la constatation

Il ne peut être déduit de la circonstance que les juges d'appel rejettent comme non dignes de foi les éléments de fait allégués par le prévenu quant à sa consommation d'alcool, qu'ils renversent le fardeau de la preuve, ni qu'ils violent la présomption d'innocence.

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14 - Article 14, § 2 - Article 14, § 2 - Présomption d'innocence - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Présomption d'innocence - Portée

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Présomption d'innocence - Portée

P.15.1435.N

15 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160315.2](#)

AC nr. ...

De rechter is verplicht artikel 65, tweede lid, Strafwetboek, toe te passen indien hij vaststelt dat de voorwaarden daartoe zijn vervuld (1). (1) Zie: Cass. 17 december 2008, AR P.08.1233.F, AC 2008, nr. 737.

STRAF - Samenloop - Gescheiden berechting - Collectief misdrijf - Toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek - Vaststelling dat de voorwaarden zijn vervuld

Le juge est tenu d'appliquer l'article 65, alinéa 2, du Code pénal s'il constate que les conditions sont remplies à cet effet (1). (1) Voir : Cass. 17 décembre 2008, RG P.08.1233.F, AC 2008, n° 737.

PEINE - Concours - Jugement distinct - Infraction collective - Application de l'article 65, al. 2, du Code pénal - Constatation que les conditions sont réunies

Indien een beklagde met verwijzing naar een rechterlijke beslissing op geloofwaardige wijze aanvoert dat er gelet op die beslissing grond is om artikel 65, tweede lid, Strafwetboek toe te passen, kan de rechter die aanvoering niet verwerpen om de enkele reden dat die beklagde geen bewijs van niet-verhaal overlegt (1). (1) Zie: Cass. 14 oktober 2008, AR P.08.0829.N, AC 2008, nr. 546.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straf - Samenloop - Gescheiden berechting - Toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek - Geloofwaardig verweer - Verwerping

STRAF - Samenloop - Gescheiden berechting - Collectief misdrijf - Toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek - Geloofwaardig verweer - Verwerping - Redengeving

Lorsqu'un prévenu soutient de manière crédible, en se référant à une décision judiciaire, qu'eu égard à cette décision, il y a lieu d'appliquer l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, le juge ne peut rejeter cette allégation au seul motif que ce prévenu ne présente pas d'attestation de non-recours (1). (1) Voir : Cass. 14 octobre 2008, RG P.08.0829.N, AC 2008, n° 546.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Peine - Concours - Jugement distinct - Application de l'article 65, al. 2, du Code pénal - Défense crédible - Rejet

PEINE - Concours - Jugement distinct - Infraction collective - Application de l'article 65, al. 2, du Code pénal - Défense crédible - Rejet - Motivation

P.15.1443.F

10 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160210.7](#)

AC nr. ...

De rechter die uitspraak doet over de regelmatigheid van een huiszoeking stelt op onaantastbare wijze de feiten vast waaruit hij het bestaan van ernstige aanwijzingen afleidt dat een misdrijf werd gepleegd, terwijl het Hof alleen nagaat of hij uit die vaststellingen die beslissing naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie Cass. 12 februari 2013, AR P.12.0785.N, AC 2013, nr. 99.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Tijdstip en plaats van uitvoering - Bestaan van ernstige aanwijzingen dat op die plaats een misdrijf werd gepleegd - Beoordeling - Art. 87 Wetboek van Strafvordering

Het beginsel van het gezag van gewijsde is, in de regel, niet van toepassing op de beslissingen van de onderzoeksgerechten (1). (1) Zie Cass. 9 januari 2002, AR P.01.1035.F, AC 2002, nr. 17, met concl. van de Heer Spreutels, toen advocaat-generaal; M. De Swaef en M. Traest, Het gezag van gewijsde van beslissingen van de onderzoeksgerechten: oude wijn in nieuwe zakken? in De wet voorbij, Liber Amicorum Luc Huybrechts, 95.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Onderzoeksgerechten - Beslissingen

ONDERZOEKSGERECHTEN - Beslissingen - Gezag van gewijsde

Le juge qui statue sur la régularité d'une perquisition constate souverainement les faits dont il déduit l'existence d'indices sérieux d'une infraction, la Cour se bornant à vérifier si, de ces constatations, il a pu légalement déduire cette décision (1). (1) Voir Cass. 12 février 2013, RG P.12.0785.N, Pas. 2013, n° 99.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Perquisition - Moment et lieu de l'exécution - Existence d'indices sérieux d'une infraction commise à cet endroit - Appréciation - Art. 87 Code d'Instruction criminelle

Le principe de l'autorité de la chose jugée ne s'applique pas, en règle, aux décisions des juridictions d'instruction (1). (1) Voir Cass. 9 janvier 2002, RG P.01.1035.F, Pas. 2002, n° 17, avec concl. de M. Spreutels, alors avocat général; M. De Swaef et M. Traest, "Het gezag van gewijsde van beslissingen van de onderzoeksgerechten; oude wijn in nieuwe zaken?" in De wet voorbij, Liber Amicorum Luc Huybrechts, 95.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Juridictions d'instruction - Décisions

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Décisions - Autorité de chose jugée

P.15.1445.F

23 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160323.5](#)

AC nr. ...

Wanneer blijkt dat de strafvordering op de dag van de beschikking tot verwijzing van het onderzoeksgerecht was vervallen door verjaring, is het vonnisgerecht niet bevoegd om uitspraak te doen over de burgerlijke rechtsvordering die daarvan bijzaak is, ook al dateert de burgerlijke partijstelling van vóór die verjaring (1). (1) Zie Cass. 28 september 2010, AR P.09.1598.N, AC 2010, nr. 553.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verjaring van de strafvordering - Gevolg voor de burgerlijke rechtsvordering

- Art. 4, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Aanhangigmaking bij de strafrechter - Verjaring van de strafvordering

- Art. 4, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Lorsqu'il apparaît que l'action publique était éteinte par prescription à la date de l'ordonnance de renvoi de la juridiction d'instruction, la juridiction de jugement n'est pas compétente pour statuer sur l'action civile qui en est l'accessoire, même si la constitution de partie civile est antérieure à cette prescription (1). (1) Voir Cass. 28 septembre 2010, RG P.09.1598.N, Pas. 2010, n° 553.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Prescription de l'action publique - Conséquence pour l'action civile

- Art. 4, al. 1er L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

ACTION CIVILE - Saisine du juge pénal - Prescription de l'action publique

- Art. 4, al. 1er L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

P.15.1448.F

2 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160302.2](#)

AC nr. ...

Het vonnisgerecht is niet bevoegd om de beschikking van de raadkamer tot verwijzing van een inverdenkinggestelde naar de rechtbank, nietig te verklaren, omdat het die beschikking onregelmatig zou vinden; de beslissing tot verwijzing kan enkel nietig worden verklaard door het Hof, op het cassatieberoep dat samen met het cassatieberoep tegen de eindbeslissing is ingesteld, dan wel door de kamer van inbeschuldigingstelling, op het hoger beroep als bepaald in artikel 135, § 2, Wetboek van Strafvordering; de feitenrechter kan en moet evenwel vaststellen dat de zaak niet bij hem aanhangig is gemaakt wanneer de beslissing tot verwijzing door een dermate substantieel verzuim is aangetast dat de akte als onbestaande moet worden beschouwd (1). (1) Zie Cass. 5 april 2006, AR P.06.0322.F, AC 2006, nr. 205; Cass. 30 januari 2013, AR P.11.2030.F, AC 2013, nr. 72, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Beslissing tot verwijzing - Aanhangigmaking van de zaak bij het vonnisgerecht - Bevoegdheden van het vonnisgerecht - Regelmatigheid van de beschikking tot verwijzing

La juridiction de jugement n'a pas le pouvoir d'annuler, au motif qu'elle la trouverait irrégulière, l'ordonnance de la chambre du conseil renvoyant un inculpé devant le tribunal; la décision de renvoi ne peut être annulée que par la Cour, sur le pourvoi formé en même temps que celui contre la décision définitive, ou par la chambre des mises en accusation, sur l'appel prévu à l'article 135, § 2, du Code d'instruction criminelle; toutefois, le juge du fond peut et doit constater qu'il n'est pas saisi, si la décision de renvoi est entachée d'une omission à ce point substantielle qu'il faille considérer l'acte comme inexistant (1). (1) Voir Cass. 5 avril 2006, RG P.06.0322.F, Pas. 2006, n° 205; Cass. 30 janvier 2013, RG P.11.2030.F, Pas. 2013, n° 72, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Décision de renvoi - Saisine de la juridiction de jugement - Pouvoirs de la juridiction de jugement - Régularité de l'ordonnance de renvoi

P.15.1449.F

2 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160302.3](#)

AC nr. ...

Met toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek kan enkel een beslissing van een Belgische strafrechter in aanmerking worden genomen om uit te maken of er eenheid van misdadig opzet bestaat tussen de feiten waarvoor vervolging is ingesteld en de eerdere misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing (1). (1) Cass. 17 september 2002, AR P.02.0469.N, AC 2002, nr. 455.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Samenloop - Gescheiden berechting - Vervolging in België - Feiten waarvoor de beklaagde reeds in het buitenland werd veroordeeld - Eenheid van opzet - Toepassing

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

STRAF - Samenloop - Gescheiden berechting - Vervolging in België - Feiten waarvoor de beklaagde reeds in het buitenland werd veroordeeld - Eenheid van opzet - Toepassing

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

Seule une décision rendue par une juridiction pénale belge peut être prise en considération pour vérifier, en application de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, s'il existe une unité d'intention délictueuse entre les faits pour lesquels les poursuites sont exercées et les infractions antérieures qui ont déjà fait l'objet d'une décision passée en force de chose jugée (1). (1) Cass. 17 septembre 2002, RG P.02.0469.N, Pas. 2002, n° 455.

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Unité d'intention - Concours - Jugement distinct - Poursuites en Belgique - Faits du chef desquels le prévenu a déjà été condamné à l'étranger - Unité d'intention - Application

- Art. 65, al. 2 Code pénal

PEINE - Concours - Jugement distinct - Poursuites en Belgique - Faits du chef desquels le prévenu a déjà été condamné à l'étranger - Unité d'intention - Application

- Art. 65, al. 2 Code pénal

P.15.1468.F

27 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160427.8](#)

AC nr. ...

Geen enkele wetsbepaling, noch de eerbiediging van het recht van verdediging verplichten de rechter die uitspraak doet in strafzaken, om de partijen de redenering voor te leggen na afloop waarvan hij beslist welke strafwet zal worden toegepast, voor zover hij de omschrijving van een telastlegging niet wijzigt.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Beslissing over de toepasselijke strafwet - Tegenspraak van de partijen

Artikel 2 Strafwetboek, dat de toepassing regelt van de strafwet in de tijd heeft enkel betrekking op eigenlijke straffen en niet op veiligheidsmaatregelen die de bescherming van het algemeen belang beogen, zoals de verplichting om een of meerdere examens af te leggen alvorens in het recht tot sturen te worden hersteld.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Toepassing van de strafwet in de tijd - Draagwijdte - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Verval van het recht tot sturen - Herstel in het recht tot sturen - Voorwaarde - Verplichting één of meerdere examens en onderzoeken af te leggen - Veiligheidsmaatregel

- Art. 2 Strafwetboek

- Art. 38, § 6, nieuw, ingevoerd bij wet van 9 maart 2014 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 38 - Veiligheidsmaatregel - Verval van het recht tot sturen - Herstel in het recht tot sturen - Voorwaarde - Verplichting één of meerdere examens en onderzoeken af te leggen - Werking van de wet in de tijd

- Art. 2 Strafwetboek

- Art. 38, § 6, nieuw, ingevoerd bij wet van 9 maart 2014 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

3/12/2019

Aucune disposition légale, ni le respect des droits de la défense, n'imposent au juge statuant au répressif de soumettre aux parties le raisonnement au terme duquel il décide de la loi pénale applicable, lorsqu'il ne modifie pas la qualification d'une prévention.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Décision de la loi pénale applicable - Contradiction des parties

L'article 2 du Code pénal qui règle l'application de la loi pénale dans le temps concerne uniquement les peines proprement dites et non pas les mesures de sûreté qui visent la protection de l'intérêt général, telle l'obligation de se soumettre à un ou plusieurs examens avant d'obtenir la réintégration dans le droit de conduire.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application de la loi pénale dans le temps - Portée - Roulage - Loi relative à la police de la circulation routière - Déchéance du droit de conduire - Réintégration - Condition - Obligation de se soumettre à un ou plusieurs examens - Mesure de sûreté

- Art. 2 Code pénal

- Art. 38, § 6, nouveau, introduit par la L. du 9 mars 2014 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 38 - Mesure de sûreté - Déchéance du droit de conduire - Réintégration - Condition - Obligation de se soumettre à un ou plusieurs examens - Application de la loi dans le temps

- Art. 2 Code pénal

- Art. 38, § 6, nouveau, introduit par la L. du 9 mars 2014 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P. 375/637

Er is enkel beslist over de straf indien deze uitdrukkelijk wordt vermeld, doch de plaats waar die beslissing staat in de tekst van het vonnis of van het arrest heeft weinig belang (1). (1) Cass. 12 december 2012, AR P.12.1301.F, AC 2012, nr. 686.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Veroordeling - Bij wet opgelegde vermeldingen - Vermelding van de straf - Verplichting

- Art. 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

De beslissing in hoger beroep die de straf die in eerste aanleg is opgelegd, bevestigt, moet die straf niet noodzakelijk vermelden in het dictum zelf; de wettelijk vereiste vermelding mag ook voorkomen in hetzij een voorafgaande samenvatting van de beroepen beslissing, hetzij de redenen van de appelrechter, hetzij de beslissing waartegen wordt opgekomen wanneer ze bij de beslissing in hoger beroep wordt gevoegd (1). (1) Zie Cass. 30 oktober 2013, AR P.13.0952.F, AC 2013, nr. 565.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Veroordeling - Bij wet opgelegde vermelding - Vermelding van de straf - Vorm

- Art. 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Il n'y a de décision sur la peine que si celle-ci est expressément énoncée, mais peu importe la place où figure cette décision dans le texte du jugement ou de l'arrêt (1). (1) Cass. 12 décembre 2012, RG P.12.1301.F, Pas. 2012, n° 686.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Condamnation - Enonciations imposées par la loi - Indication de la peine - Obligation

- Art. 195, al. 1er Code d'Instruction criminelle

La décision d'appel qui confirme la peine infligée en première instance ne doit pas nécessairement l'énoncer dans le dispositif proprement dit; l'indication légalement requise peut figurer soit dans un résumé préalable de la décision dont appel, soit dans les motifs du juge d'appel, soit dans la décision entreprise lorsqu'elle est jointe à la décision d'appel (1). (1) Voir Cass. 30 octobre 2013, RG P.13.0952.F, Pas. 2013, n° 565.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Condamnation - Enonciation imposée par la loi - Indication de la peine - Forme

- Art. 195, al. 1er Code d'Instruction criminelle

Het gezag van gewijsde van een vrijspraak op strafgebied strekt zich niet uit tot de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering die is gesteund op de feiten waarvoor vrijspraak werd verleend en waartegen de burgerlijke partij hoger beroep heeft ingesteld (1). (1) Cass. 17 september 2013, AR P.12.1724.N, AC 2013, nr. 455.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Vrijspraak op strafgebied - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Gezag van gewijsde

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Vrijspraak op strafgebied - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Gezag van gewijsde

L'autorité de la chose jugée d'un acquittement prononcé au pénal ne s'étend pas à la décision rendue sur l'action civile fondée sur les faits pour lesquels l'acquittement a été prononcé et du chef desquels la partie civile a interjeté appel(1). (1) Cass. 17 septembre 2013, RG P.12.1724.N, Pas. 2013, n° 455.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Action civile (règles particulières) - Acquittement au pénal - Appel de la partie civile - Autorité de chose jugée

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Acquittement au pénal - Appel de la partie civile - Autorité de chose jugée

Door de uitwerking van de wet zelf, brengt de staat van wettelijke herhaling de veroordeelde persoon in een minder gunstige toestand dan de persoon die voor het eerst een misdrijf heeft gepleegd, met het oog op de toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit en het herstel in eer en rechten; daaruit volgt dat de rechter, die uitspraak doet op het verzet van de beklagde, jegens hem geen staat van herhaling kan vaststellen waarin de verstekbeslissing hem niet heeft veroordeeld (1). (1) Zie Cass. 17 september 2008, AR P.08.1242.F, AC 2008, nr. 482; Cass. 30 oktober 2012, AR P.12.1194.N, AC 2012, nr. 578, met noot.

HERHALING - Vaststelling van staat van wettelijke herhaling - Verzet - Verzwaring van de toestand van de beklagde

- Artt. 187, 188, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

VERZET - Strafzaken - Strafvordering - Bij verstek gewezen veroordelende beslissing - Verzet van de beklagde - Vaststelling van staat van wettelijke herhaling - Verzwaring van de toestand van de beklagde

- Artt. 187, 188, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

Par l'effet même de la loi, l'état de récidive légale place la personne condamnée dans une situation plus défavorable que le délinquant primaire en vue de l'octroi d'une modalité d'exécution de la peine et de la réhabilitation; il s'ensuit que, statuant sur l'opposition du prévenu, le juge ne peut constater dans son chef l'état de récidive dans lequel la décision rendue par défaut ne l'a pas condamné (1). (1) Voir Cass. 17 septembre 2008, RG P.08.1242.F, Pas. 2008, n° 482; Cass. 30 octobre 2012, RG P.12.1194.N, Pas. 2012, n° 578, avec note.

RECIDIVE - Constatation de l'état de récidive légale - Opposition - Aggravation de la situation du prévenu

- Art. 187, 188, 202 et 203 Code d'Instruction criminelle

OPPOSITION - Matière répressive - Action publique - Décision de condamnation rendue par défaut - Opposition du prévenu - Constatation de l'état de récidive légale - Aggravation de la situation du prévenu

- Art. 187, 188, 202 et 203 Code d'Instruction criminelle

P.15.1505.F

10 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160210.5](#)

AC nr. ...

De loyaliteit van de rechter wordt vermoed tot bewijs van het tegendeel; de rechter die een stuk uit het debat weert wordt aldus vermoed te weigeren dat stuk in aanmerking te nemen om tot zijn overtuiging te komen, rechtstreeks dan wel onrechtstreeks; daaruit volgt dat noch artikel 6.1 EVRM noch enige andere bepaling verbiedt dat de rechter, die heeft beslist stukken uit het debat te weren, het onderzoek van de zaak voortzet (1). (1) Zie Cass. 21 april 2004, AR P.04.0124.F, AC 2004, nr. 211.

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Eerlijk proces - Vonnisgerecht - Verwijderde stukken - Gevolg - Samenstelling van de zetel

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Samenstelling van de zetel - Eerlijk proces - Vonnisgerecht - Verwijderde stukken

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Eerlijk proces - Vonnisgerecht - Verwijderde stukken - Gevolg - Samenstelling van de zetel

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Samenstelling van de zetel - Eerlijk proces - Vonnisgerecht - Verwijderde stukken

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten

La loyauté du juge se présume jusqu'à preuve du contraire; le juge qui écarte une pièce des débats est ainsi présumé refuser de la prendre en considération, pour former sa conviction, que ce soit directement ou indirectement; il s'ensuit que ni l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ni aucune autre disposition n'interdit au juge qui a décidé d'écarter des pièces des débats de poursuivre l'examen de la cause (1). (1) Voir Cass. 21 avril 2004, RG P.04.0124.F, Pas. 2004, n° 211.

PREUVE - Matière répressive - Divers - Procès équitable - Juridiction de jugement - Pièces écartées - Conséquence - Composition du siège

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Composition du siège - Procès équitable - Juridiction de jugement - Pièces écartées

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Procès équitable - Juridiction de jugement - Pièces écartées - Conséquence - Composition du siège

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Composition du siège - Procès équitable - Juridiction de jugement - Pièces écartées

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et

De regels betreffende de bewijsvoering vereisen dat het onwettig of onregelmatig bevonden bewijsmateriaal uit het debat wordt geweerd maar laten toe dat de rechter uitspraak doet op grond van andere bewijselementen die de partijen, mits ze niet door een gebrek zijn aangetast, vrij hebben kunnen tegenspreken; ze kunnen slechts tot niet-ontvankelijkheid van de strafvordering leiden wanneer de vervolging op grond van onrechtmatig verkregen bewijsmateriaal werd ingesteld (1). (1) Zie Cass. 30 maart 2010, AR P.09.1789.N, AC 2010, nr. 231, met concl. advocaat-generaal Duinslaeger; Cass. 3 januari 2012, AR P.10.1662.N, AC 2012, nr. 2.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onwettig of onregelmatig bevonden bewijsmateriaal - Uit het debat geweerd bewijsmateriaal - Andere bewijselementen - Strafvordering - Ontvankelijkheid

STRAFVORDERING - Bewijsvoering - Onwettig of onregelmatig bevonden bewijsmateriaal - Uit het debat geweerd bewijsmateriaal - Andere bewijselementen - Ontvankelijkheid van de strafvordering

Les règles relatives à l'administration de la preuve requièrent que les preuves entachées d'illégalité ou d'irrégularité soient écartées des débats mais admettent que le juge se prononce sur la base d'autres éléments de preuve qui, sans être affectés d'un vice, ont été soumis à la libre contradiction des parties; elles ne sont susceptibles de conduire à l'irrecevabilité de l'action publique qu'au cas où les poursuites ont été engagées sur la base d'éléments illégalement recueillis (1). (1) Voir Cass. 30 mars 2010, RG P.09.1789.N, Pas. 2010, n° 231, avec concl. de M. Duinslaeger, avocat général; Cass. 3 janvier 2012, RG P.10.1662.N, Pas. 2012, n° 2.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Preuves entachées d'illégalité ou d'irrégularité - Preuves écartées des débats - Autres éléments de preuve - Action publique - Recevabilité

ACTION PUBLIQUE - Administration de la preuve - Preuves entachées d'illégalité ou d'irrégularité - Preuves écartées des débats - Autres éléments de preuve - Recevabilité de l'action publique

P.15.1507.N

31 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160531.3](#)

AC nr. ...

Wanneer de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de rechter in strafzaken onaantastbaar de bewijswaarde van de hem regelmatig overgelegde gegevens waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren waarbij de rechter rekening mag houden met alle vermoedens van feitelijke aard die hem de innerlijke overtuiging van de schuld van de beklaagde geven; zodoende kan de rechter de schuld van een zaakvoerder aan misbruik van vertrouwen ten nadele van de vennootschap afleiden uit het feit dat die zaakvoerder niet kan verantwoorden dat hij de gelden die hij volgens de boekhoudkundige stukken heeft afgenomen van de vennootschapsrekening, heeft besteed in het belang van de vennootschap waardoor aldus de rechter het vermoeden van onschuld of de regels betreffende de bewijslast in strafzaken niet miskent en hij evenmin artikel 491 Strafwetboek schendt (1). (1) Zie Cass. 11 maart 2014, AR P.12.1903.N, AC 2014, nr. 197.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Misbruik van vertrouwen door zaakvoerder ten nadele van de vennootschap

- Artt. 257, eerste lid, en 258 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Art. 1993 Burgerlijk Wetboek

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Misbruik van vertrouwen door zaakvoerder ten nadele van de vennootschap

Lorsque la loi ne prévoit pas de moyen de preuve spécial, le juge pénal apprécie souverainement la valeur probante des éléments qui lui sont régulièrement soumis et qui ont fait l'objet de la contradiction des parties, en tenant éventuellement compte de toutes les présomptions de fait qui suscitent dans son chef l'intime conviction de la culpabilité du prévenu; partant, le juge peut déduire la culpabilité d'un gérant du chef d'abus de confiance au préjudice de la société du fait que ledit gérant ne peut justifier avoir affecté les fonds qu'il a prélevés du compte de la société, selon les pièces comptables, dans l'intérêt de la société, le juge ne méconnaissant pas, de ce fait, la présomption d'innocence ni les règles relatives à la charge de la preuve en matière répressive, et ne violant pas davantage l'article 491 du Code pénal (1). (1) Voir Cass. 11 mars 2014, RG P.12.1903.N, Pas. 2004, n° 197.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Abus de confiance par le gérant au préjudice de la société

- Art. 257, al. 1er, et 258 Code des sociétés

- Art. 1993 Code civil

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Abus de confiance par le gérant au préjudice de la société

- Artt. 257, eerste lid, en 258 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Art. 1993 Burgerlijk Wetboek

BEWIJS - Strafzaken - Vermoedens - Vermoedens van feitelijke aard - Misbruik van vertrouwen door zaakvoerder ten nadele van de vennootschap - Toepassing

- Artt. 257, eerste lid, en 258 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Art. 1993 Burgerlijk Wetboek

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Door zaakvoerder ten nadele van de vennootschap - Bewijsvoering

- Artt. 257, eerste lid, en 258 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Art. 1993 Burgerlijk Wetboek

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Misbruik van vertrouwen door zaakvoerder ten nadele van de vennootschap - Bewijsvoering

- Artt. 257, eerste lid, en 258 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Art. 1993 Burgerlijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Misbruik van vertrouwen door zaakvoerder ten nadele van de vennootschap - Beoordelingsvrijheid

- Artt. 257, eerste lid, en 258 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Art. 1993 Burgerlijk Wetboek

- Art. 257, al. 1er, et 258 Code des sociétés

- Art. 1993 Code civil

PREUVE - Matière répressive - Présomptions - Présomptions de fait - Abus de confiance par le gérant au préjudice de la société - Application

- Art. 257, al. 1er, et 258 Code des sociétés

- Art. 1993 Code civil

ABUS DE CONFIANCE - Par le gérant au préjudice de la société - Administration de la preuve

- Art. 257, al. 1er, et 258 Code des sociétés

- Art. 1993 Code civil

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Abus de confiance par le gérant au préjudice de la société - Administration de la preuve

- Art. 257, al. 1er, et 258 Code des sociétés

- Art. 1993 Code civil

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Présomption d'innocence - Abus de confiance par le gérant au préjudice de la société - Liberté d'appréciation

- Art. 257, al. 1er, et 258 Code des sociétés

- Art. 1993 Code civil

P.15.1521.N

22 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160322.7](#)

AC nr. ...

Met de bepaling van artikel 427. eerste lid. Wetboek van Strafvordering. Zoals gewijzigd door de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken, heeft de wetgever aan de eisers in cassatie een algemene verplichting tot betekening opgelegd. met als enige en dus strikt te interpreteren uitzondering het geval waarbij het cassatieberoep uitgaat van een vervolgte partij tegen een beslissing op de strafvordering zelf en daarmee gelijk te stellen gevallen; een partij. die geen vervolgte partij is. moet zijn cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen een op grond van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering genomen beslissing laten betekenen aan de partijen tegen wie het is gericht.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Cassatieberoep - Algemene verplichting tot betekening - Op grond van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering genomen beslissing - Toepassing

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Algemene verplichting tot betekening - Op grond van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering genomen beslissing - Toepassing

ONDERZOEKSGERECHTEN - Cassatieberoep - Algemene verplichting tot betekening - Op grond van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering genomen beslissing - Toepassing

Avec la disposition de l'article 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, tel que modifié par la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de cassation en matière pénale, le législateur a voulu imposer aux demandeurs en cassation l'obligation générale de signification, avec pour seule exception à interpréter au sens strict le cas où le pourvoi en cassation est introduit par une partie poursuivie contre une décision rendue sur l'action publique même, et les cas assimilés; dans la mesure où son pourvoi est dirigé contre une décision prise sur la base de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle, une partie qui n'est pas poursuivie doit faire signifier son pourvoi aux parties contre lesquelles il est dirigé.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Pourvoi en cassation - Obligation générale de signification - Décision prise sur la base de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle - Application

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Obligation générale de signification - Décision prise sur la base de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle - Application

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Pourvoi en cassation - Obligation générale de signification - Décision prise sur la base de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle - Application

Artikel 429 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de eiser in cassatie zijn middelen moet aanvoeren in een memorie die ondertekend is door een advocaat en die per aangetekende brief ter kennis gebracht wordt van de partij waartegen het beroep gericht is; die vormvereisten zijn voorgeschreven op straffe van niet-ontvankelijkheid; weliswaar is op grond van die bepaling ook de mededeling van de memorie langs elektronische weg mogelijk "onder de door de Koning bepaalde voorwaarden", maar het ontbreken van een koninklijk besluit dat de voorwaarden voor die wijze van mededeling bepaalt, staat de toepassing ervan in de weg (1). (1) Zie Cass. 30 september 2015, AR P.15.1040.F, AC 2015, nr.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Te voegen stukken (bij cassatieberoep of memorie) - Memorie - Partij waartegen het cassatieberoep is gericht - Ter kennis brengen van de memorie

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Te voegen stukken - Memorie - Partij waartegen het cassatieberoep is gericht - Ter kennis brengen van de memorie

L'article 429 du Code d'instruction criminelle prévoit que le demandeur en cassation doit indiquer ses moyens dans un mémoire signé par un avocat et communiqué par courrier recommandé à la partie contre laquelle le pourvoi est dirigé; ces formalités sont prescrites à peine de non-recevabilité; si, sur la base de cette disposition, la communication du mémoire par voie électronique est également prévue "dans les conditions fixées par le Roi", l'absence d'arrêté royal déterminant ces conditions rend ce mode de communication inopérant (1). (1) Voir Cass. 30 septembre 2015, RG P.15.1040.F, Pas. 2015, n° ...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Pièces à joindre (au pourvoi ou au mémoire) - Mémoire - Partie contre laquelle le pourvoi est dirigé - Communication du mémoire

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Pièces à joindre - Mémoire - Partie contre laquelle le pourvoi est dirigé - Communication du mémoire

Het staat aan de rechter die uitspraak doet over de vervolging wegens belaging om in feite te oordelen of de verstoring van de rust van het slachtoffer, de ernst van die verstoring, het oorzakelijk verband tussen het gedrag van de dader en die verstoring, alsook het besef dat de dader moest hebben van de gevolgen van zijn gedrag, daadwerkelijk heeft plaatsgevonden; het staat aan het Hof om na te gaan of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten heeft kunnen afleiden dat de herhaling van het aan de dader ten laste gelegde gedrag al dan niet de oorzaak was van de verstoring van de rust waarover het slachtoffer zich beklaagt (1). (1) Zie Cass. 25 april 2012, AR P.11.1339.F, AC 2012, nr. 253.

BELAGING - Bestanddelen - Beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof

- Art. 442bis, eerste lid Strafwetboek

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Begrip - Belaging - Bestanddelen - Beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof

- Art. 442bis, eerste lid Strafwetboek

Il appartient au juge qui statue sur des poursuites du chef de harcèlement d'apprécier en fait la réalité de l'atteinte à la tranquillité de la victime, la gravité de cette atteinte, le lien de causalité entre le comportement de l'agent et ladite atteinte ainsi que la connaissance qu'il devait avoir des conséquences de son comportement; il revient à la Cour de vérifier si, des faits qu'il a constatés, le juge a pu déduire que la répétition du comportement imputé à l'agent était ou non la cause de l'atteinte à la tranquillité dont se plaint la victime (1). (1) Voir Cass. 25 avril 2012, RG P.11.1339.F, Pas. 2012, n° 253.

HARECELEMENT - Eléments constitutifs - Appréciation du juge du fond - Contrôle de la Cour

- Art. 442bis, al. 1er Code pénal

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Notion - Harcèlement - Eléments constitutifs - Appréciation du juge du fond - Contrôle de la Cour

- Art. 442bis, al. 1er Code pénal

Door het hoger beroep van het openbaar ministerie neemt de appelrechter kennis van de strafvordering in heel haar omvang; daaruit volgt dat het hogere gerecht, waar alleen het hoger beroep van het openbaar ministerie aanhangig is gemaakt, uitspraak kan doen ten gunste van de geïntimeerde (1). (1) Zie Cass. 15 april 1981, p. 951, RDPC 1991, p. 825; Cass. 18 september 1984, AR 8735, AC 1985, nr. 51.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Strafvordering - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Devolutive werking

Artikel 442bis, eerste lid, Strafwetboek, bestraft hij die, door niet-aflatende of steeds terugkerende gedragingen, iemands persoonlijke levenssfeer ernstig aantast door hem op irritante wijze lastig te vallen, daar waar hij dat gevolg van zijn gedrag kende of moest kennen; daartoe is vereist dat de aan de klager berokkende overlast objectief als zwaar storend kan worden ervaren, wegens totaal onverantwoord; de rechter mag bijgevolg zijn beoordeling niet louter gronden op de gevolgen van het gedrag van de dader, zoals die subjectief door het slachtoffer worden ervaren, maar moet de ernst van de verstoring van de rust afwegen tegen de gevolgen die, in de algemene opinie, dergelijk onverantwoord, irritant en herhaald gedrag op de bevolking of het betrokken sociaal milieu kan hebben (1). (1) Zie Cass. 8 september 2010, AR P.10.0523.F, AC 2010, nr. 503; Cass. 20 februari 2013, AR P.12.1629.F, AC 2013, nr. 119.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Begrip - Belaging - Bestanddelen - Materieel bestanddeel - Objectief storend gedrag - Beoordelingscriterium

- Art. 442bis, eerste lid Strafwetboek

BELAGING - Bestanddelen - Materieel bestanddeel - Objectief storend gedrag - Beoordelingscriterium

- Art. 442bis, eerste lid Strafwetboek

L'appel du ministère public défère au juge d'appel la connaissance de l'action publique dans toute son étendue; il s'ensuit que, saisie de ce seul appel, la juridiction du degré supérieur peut statuer en faveur de l'intimé (1). (1) Voir Cass. 15 avril 1981, Pas. 1981, p. 943, R.D.P.C. 1981, p. 825; Cass. 18 septembre 1984, RG 8735, Pas. 1985, n° 51.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Action publique - Appel du ministère public - Effet dévolutif

L'article 442bis, alinéa 1er, du Code pénal punit celui qui, par des agissements incessants ou répétitifs, porte gravement atteinte à la vie privée d'une personne en l'importunant de manière irritante, alors qu'il connaissait ou devait connaître cette conséquence de son comportement; pour cela, il faut que le dérangement occasionné à celui qui s'en plaint puisse passer objectivement pour profondément perturbateur, parce que dénué de toute justification raisonnable; le juge ne peut donc se limiter à fonder son appréciation sur les seuls effets du comportement de l'agent, tels qu'ils sont subjectivement ressentis par la victime, mais il lui incombe de mesurer la gravité de l'atteinte à la tranquillité en fonction des effets que, d'un avis général, le comportement injustifié, irritant et répété pourrait avoir sur la population ou le milieu social concerné (1). (1) Voir Cass. 8 septembre 2010, RG P.10.0523.F, Pas. 2010, n° 503; Cass. 20 février 2013, RG P.12.1629.F, Pas. 2013, n° 119.

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Notion - Harcèlement - Éléments constitutifs - Élément matériel - Comportement objectivement perturbateur - Critère d'appréciation

- Art. 442bis, al. 1er Code pénal

HARECELEMENT - Éléments constitutifs - Élément matériel - Comportement objectivement perturbateur - Critère d'appréciation

- Art. 442bis, al. 1er Code pénal

P.15.1538.N

20 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161220.2](#)

AC nr. ...

Wanneer de strafvordering niet werd ingesteld en vervolgd door de bevoegde arbeidsauditeur en gewezen is door een kamer van het hof van beroep die niet wettig was samengesteld, dient de gehele rechtspleging die aan het arrest, die dit niet vaststelt, is voorafgegaan, tot en met de dagvaarding van de beklagde om te verschijnen voor de correctionele rechtbank nietig te worden verklaard.

Lorsque l'action publique n'a pas été mise en mouvement et poursuivie par l'auditeur du travail compétent et que la décision sur l'action publique a été rendue par une chambre de la cour d'appel qui n'était pas légalement composée, il y a lieu d'annuler toute la procédure préalable à l'arrêt, qui ne fait pas cette constatation, en ce compris la citation du prévenu devant le tribunal correctionnel.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Rechtspleging in hoger beroep - Samenstelling van de zetel - Onwettigheid

- Art. 408, eerste lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Uitoefenen van de strafvordering - Bevoegdheid - Miskenning

- Art. 408, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Wanneer een telastlegging wegens valsheid betrekking heeft op een document dat de terugbetaling toelaat van geneeskundige verstrekkingen, bedoeld in de ZIV-wet, zijn, onder voorbehoud van het bepaalde in artikel 155, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, enkel de leden van het arbeidsauditoraat bevoegd de strafvordering wegens dergelijke inbreuken uit te oefenen en moet de kamer van het hof van beroep dat uitspraak doet over de strafvordering samengesteld zijn uit twee raadsheren in het hof van beroep, de voorzitter daaronder begrepen, en uit één raadsheer in het arbeidshof.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Valsheid in geschrifte - Documenten bedoeld in de ZIV-wet - Behandeling door het hof van beroep - Samenstelling van de zetel

- Artt. 76, § 2, tweede lid, 101, § 1, tweede lid en § 2, tweede lid, thans derde lid en 155, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 73bis, 1° en 167, eerste lid Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Art. 232, 1°, a) Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

OPENBAAR MINISTERIE - Strafvordering - Valsheid in geschrifte - Documenten bedoeld in de ZIV-wet - Uitoefenen van de strafvordering - Bevoegdheid

- Artt. 76, § 2, tweede lid, 101, § 1, tweede lid en § 2, tweede lid, thans derde lid en 155, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 73bis, 1° en 167, eerste lid Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Art. 232, 1°, a) Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Valsheid in geschrifte - Documenten bedoeld in de ZIV-wet - Uitoefenen van de strafvordering - Bevoegdheid

- Artt. 76, § 2, tweede lid, 101, § 1, tweede lid en § 2, tweede lid, thans derde lid en 155, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 73bis, 1° en 167, eerste lid Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Art. 232, 1°, a) Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Valsheid in geschrifte - Documenten bedoeld in de ZIV-wet - Behandeling door het hof van beroep - Samenstelling van de zetel

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Procédure en degré d'appel - Composition du siège - Illégalité

- Art. 408, al. 1er Code d'Instruction criminelle

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Exercice de l'action publique - Compétence - Violation

- Art. 408, al. 1er Code d'Instruction criminelle

Lorsqu'une prévention de faux concerne un document autorisant le remboursement de prestations de santé, visées par la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, seuls les membres de l'auditorat du travail sont, sous réserve des dispositions de l'article 155, alinéa 2, du Code judiciaire, compétents pour exercer l'action publique du chef de telles infractions et la chambre de la cour d'appel qui statue sur l'action publique doit être composée de deux conseillers à la cour d'appel, y compris le président, et d'un conseiller à la cour du travail.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Faux en écritures - Documents visés dans la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités - Examen par la cour d'appel - Composition du siège

- Art. 76, § 2, al. 2, 101, § 1er, al. 2 et § 2, al. 2, actuellement al. 3 et 155, al. 1er Code judiciaire

- Art. 73bis, 1° et 167, al. 1er Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

- Art. 232, 1°, a) L. du 6 juin 2010

MINISTERE PUBLIC - Action publique - Faux en écritures - Documents visés dans la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités - Exercice de l'action publique - Compétence

- Art. 76, § 2, al. 2, 101, § 1er, al. 2 et § 2, al. 2, actuellement al. 3 et 155, al. 1er Code judiciaire

- Art. 73bis, 1° et 167, al. 1er Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

- Art. 232, 1°, a) L. du 6 juin 2010

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Faux en écritures - Documents visés dans la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités - Exercice de l'action publique - Compétence

- Art. 76, § 2, al. 2, 101, § 1er, al. 2 et § 2, al. 2, actuellement al. 3 et 155, al. 1er Code judiciaire

- Art. 73bis, 1° et 167, al. 1er Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

- Art. 232, 1°, a) L. du 6 juin 2010

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Faux en écritures - Documents visés dans la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités - Examen par la cour d'appel - Composition du siège

- Artt. 76, § 2, tweede lid, 101, § 1, tweede lid en § 2, tweede lid, thans derde lid en 155, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 73bis, 1° en 167, eerste lid Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen
- Art. 232, 1°, a) Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

- Art. 76, § 2, al. 2, 101, § 1er, al. 2 et § 2, al. 2, actuellement al. 3 et 155, al. 1er Code judiciaire
- Art. 73bis, 1° et 167, al. 1er Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994
- Art. 232, 1°, a) L. du 6 juin 2010

P.15.1539.N

8 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160308.4](#)

AC nr. ...

De commissie tot bescherming van de maatschappij en in hoger beroep de hoge commissie tot bescherming van de maatschappij kunnen de invrijheidsstelling, al dan niet op proef, van een geïnterneerde enkel gelasten wanneer zijn geestestoestand voldoende verbeterd is en de voorwaarden voor zijn reclassering vervuld zijn; zij zijn niet bevoegd de wettigheid van een beslissing van een vonnisgerecht tot internering te onderzoeken en de invrijheidsstelling van een geïnterneerde wegens een onwettigheid van dergelijke beslissing te gelasten.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Bevoegdheid van de commissie tot bescherming van de maatschappij en de hoge commissie - Draagwijdte - Wettigheid van de beslissing tot internering door het vonnisgerecht

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Commissie tot bescherming van de maatschappij - Bevoegdheid - Internering - Draagwijdte - Wettigheid van de beslissing tot internering door het vonnisgerecht

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Hoge commissie - Bevoegdheid - Internering - Draagwijdte - Wettigheid van de beslissing tot internering door het vonnisgerecht

La commission de défense sociale et, en appel, la commission supérieure de défense sociale ne peuvent ordonner la libération, à l'essai ou non, d'une personne internée que lorsque sa santé mentale s'est améliorée à suffisance et que les conditions de sa réinsertion sont remplies; elles ne sont pas compétentes pour examiner la légalité d'une décision d'internement rendue par une juridiction de jugement ni pour ordonner la libération d'une personne internée en raison de l'illégalité d'une telle décision.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Compétence de la commission de défense sociale et de la commission supérieure - Portée - Légalité de la décision d'internement de la juridiction de jugement

DEFENSE SOCIALE - Commission de défense sociale - Compétence - Internement - Portée - Légalité de la décision d'internement de la juridiction de jugement

DEFENSE SOCIALE - Commission supérieure - Compétence - Internement - Portée - Légalité de la décision d'internement de la juridiction de jugement

P.15.1559.N

24 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160524.1](#)

AC nr. ...

De bevoegdheid van de strafrechter om overeenkomstig artikel 283 AWDA kennis te nemen van de burgerlijke rechtsvordering tot betaling van rechten ten aanzien van een douane- of accijnsschuldenaar die een rechtspersoon is, vereist niet dat deze rechtspersoon voor de strafrechter werd gedagvaard in zijn hoedanigheid van burgerrechtelijk aansprakelijke partij voor misdrijven gepleegd door zijn aangestelden.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Douane en accijnzen - Burgerlijke rechtsvordering in betaling van rechten en accijnzen - Burgerlijke rechtsvordering gericht tegen een rechtspersoon - Bevoegdheid van de strafrechter

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Douane en accijnzen - Burgerlijke rechtsvordering in betaling van rechten en accijnzen - Burgerlijke rechtsvordering gericht tegen een rechtspersoon - Bevoegdheid van de strafrechter

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douane en accijnzenwet - Artikelen 281, 282 en 283 AWDA - Burgerlijke rechtsvordering in betaling van rechten en accijnzen - Burgerlijke rechtsvordering gericht tegen

3/12/2019

La compétence du juge pénal prévue à l'article 283 de la loi générale sur les douanes et accises pour connaître de l'action civile en paiement des droits dirigée contre le débiteur en matière de douanes et accises qui est une personne morale, ne requiert pas que cette personne morale ait été citée devant le juge pénal en sa qualité de partie civilement responsable des infractions commises par ses préposés.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Action civile (règles particulières) - Douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Action civile dirigée contre une personne morale - Compétence du juge pénal

ACTION CIVILE - Douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Action civile dirigée contre une personne morale - Compétence du juge pénal

DOUANES ET ACCISES - L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises - Articles 281, 282 et 283 de la loi générale sur les douanes et accises - Action civile en paiement des droits et

P. 383/637

De bevoegdheid van de strafrechter om te oordelen over de burgerlijke rechtsoverdracht tot betaling van de ontdoken rechten veronderstelt dat op het ogenblik van de aanhangigmaking van die burgerlijke rechtsoverdracht de strafrechter regelmatig is geadieerd van door de artikelen 281 en 282 AWDA bedoelde overtredingen, fraudes, misdrijven of misdaden én dat de belastingschuldige regelmatig bij het proces is betrokken (1). (1) Cass. 29 april 2003, AR P.02.1461.N, AC 2003, nr. 269 (gewezen in dezelfde zaak); Cass. 14 juni 2005, AR P.05.0123.N, AC 2005, nr. 339; Cass. 8 oktober 2013, AR P.12.0143.N, AC 2013, nr. 504 en NC, 2013 met noot van VAN DOOREN, E., "De fiscaalrechtelijke onbevoegdheid van de strafrechter over douanerechten ter wille van de miskenning van het specialiteitsbeginsel".

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Burgerlijke rechtsoverdracht (bijzondere regels) - Douane en accijnzen - Burgerlijke rechtsoverdracht in betaling van rechten en accijnzen - Bevoegdheid van de strafrechter

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douane en accijnzenwet - Artikelen 281, 282 en 283 AWDA - Burgerlijke rechtsoverdracht in betaling van rechten en accijnzen - Bevoegdheid van de strafrechter

De bevoegdheid van de strafrechter om te oordelen over de burgerlijke rechtsoverdracht tot betaling van rechten en accijnzen is niet beperkt tot de personen die worden gedagvaard in hun hoedanigheid van burgerrechtelijk aansprakelijke partijen voor misdrijven gepleegd door andere procespartijen; die bevoegdheid strekt zich ook uit tot zij die in hun hoedanigheid van beklagde als douane- en accijnsschuldenaar in de strafprocedure betrokken waren.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Burgerlijke rechtsoverdracht (bijzondere regels) - Douane en accijnzen - Burgerlijke rechtsoverdracht in betaling van rechten en accijnzen - Bevoegdheid van de strafrechter - Personen waaromtrent de strafrechter uitspraak kan doen

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Douane en accijnzen - Burgerlijke rechtsoverdracht in betaling van rechten en accijnzen - Bevoegdheid van de strafrechter - Personen waaromtrent de strafrechter uitspraak kan doen

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douane en accijnzenwet - Artikelen 281, 282 en 283 AWDA - Burgerlijke rechtsoverdracht in betaling van rechten en accijnzen - Bevoegdheid van de strafrechter - Personen waaromtrent de strafrechter uitspraak kan doen

La compétence du juge pénal pour statuer sur l'action civile en paiement des droits élués suppose qu'au moment de sa saisine, les contraventions, fraudes, délits ou crimes visés aux articles 281 et 282 de la loi générale sur les douanes et accises ont été régulièrement portés à sa connaissance et que le contribuable est régulièrement impliqué dans le procès (1). (1) Cass. 29 avril 2003, RG P.02.1461.N, Pas. 2003, n° 269 (rendu en la même cause); Cass. 14 juin 2005, RG P.05.0123.N, Pas. 2005, n° 339; Cass. 8 octobre 2013, RG P.12.0143.N, Pas. 2013, n° 504 et N.C. 2013 avec la note de VAN DOOREN, E., "De fiscaalrechtelijke onbevoegdheid van de strafrechter over douanerechten ter wille van de miskenning van het specialiteitsbeginsel".

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Action civile (règles particulières) - Douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Compétence du juge pénal

DOUANES ET ACCISES - L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises - Articles 281, 282 et 283 de la loi générale sur les douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Compétence du juge pénal

La compétence du juge pénal pour statuer sur l'action civile en paiement des droits et accises ne se limite pas aux personnes citées en leur qualité de parties civilement responsables des infractions commises par d'autres parties au procès; cette compétence s'étend également à celles qui, en leur qualité de prévenu, étaient impliquées dans la procédure pénale en tant que débiteur en matière de douanes et accises.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Action civile (règles particulières) - Douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Compétence du juge pénal - Personnes à propos desquelles le juge pénal peut statuer

ACTION CIVILE - Douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Compétence du juge pénal - Personnes à propos desquelles le juge pénal peut statuer

DOUANES ET ACCISES - L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises - Articles 281, 282 et 283 de la loi générale sur les douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Compétence du juge pénal - Personnes à propos desquelles le juge pénal peut statuer

De bevoegdheid van de strafrechter om te oordelen over de burgerlijke rechtsvordering tot betaling van rechten en accijnzen is niet beperkt tot de personen die worden vervolgd wegens overtreding van de artikelen 281 en 282 AWDA, maar strekt zich uit tot elke douane- en accijnsschuldenaar die in de strafprocedure is betrokken en waartegen de administratie een burgerlijke rechtsvordering heeft ingesteld en dit ongeacht in welke hoedanigheid die douane- of accijnsschuldenaar in de procedure werd betrokken (1). (1) Cass. 29 april 2003, AR P.02.1461.N, AC 2003, nr. 269 (gewezen in dezelfde zaak).

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Douane en accijnzen - Burgerlijke rechtsvordering in betaling van rechten en accijnzen - Bevoegdheid van de strafrechter - Personen waaromtrent de strafrechter uitspraak kan doen

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Douane en accijnzen - Burgerlijke rechtsvordering in betaling van rechten en accijnzen - Bevoegdheid van de strafrechter

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douane en accijnzenwet - Artikelen 281, 282 en 283 AWDA - Burgerlijke rechtsvordering in betaling van rechten en accijnzen - Bevoegdheid van de strafrechter - Personen waaromtrent de strafrechter uitspraak kan doen

De door de administratie ingestelde rechtsvordering tot invordering van door een douane- of accijnsmisdrijf ontdoken rechten als bedoeld in artikel 283 AWDA, is een burgerlijke rechtsvordering die weliswaar samengaat met de strafvordering, maar hiervan losstaat; deze zelfstandige burgerlijke rechtsvordering vloeit immers niet voort uit het misdrijf, maar vindt rechtstreeks haar grondslag in de wet die de verplichting tot betaling van rechten oplegt (1). (1) Cass. 20 februari 1990, AR 3175, AC 1989-90, nr. 371; Cass. 13 januari 1999, AR P.98.0412.F, AC 1999, nr. 37; Cass. 14 juni 2005, AR P.05.0123.N, AC 2005, nr. 339; HUYBRECHTS, L., DUINSLAEGER, P., VAN DOOREN, E. en BOSSUYT, A., "15 jaar cassatierechtspraak inzake douane en accijnzen", Verslag van het Hof van Cassatie, 2009, p. 197 e.v.; DE NAUW, A., "Overzicht van douanestrafrecht", RW, 2004-2005, 935.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Douane en accijnzen - Rechtsvordering tot invordering van rechten bedoeld in artikel 283 AWDA - Grondslag

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Douane en accijnzen - Rechtsvordering tot invordering van rechten bedoeld in artikel 283 AWDA - Aard

DOUANE EN ACCIJNZEN - Rechtsvordering tot invordering van rechten bedoeld in artikel 283 AWDA - Aard

DOUANE EN ACCIJNZEN - Rechtsvordering tot invordering van rechten bedoeld in artikel 283 AWDA - Grondslag

La compétence du juge pénal pour statuer sur l'action civile en paiement des droits et accises ne se limite pas aux personnes poursuivies du chef d'infraction aux articles 281 et 282 de la loi générale sur les douanes et accises, mais s'étend à tout débiteur en matière de douanes et accises impliqué dans la procédure pénale et faisant l'objet d'une action administrative et civile exercée par l'administration et cela, quelle que soit la qualité en laquelle le débiteur a été impliqué dans la procédure (1). (1) Cass. 29 avril 2003, RG P.02.1461.N, Pas. 2003, n° 269 (rendu en la même cause).

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Action civile (règles particulières) - Douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Compétence du juge pénal - Personnes à propos desquelles le juge pénal peut statuer

ACTION CIVILE - Douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Compétence du juge pénal

DOUANES ET ACCISES - L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises - Articles 281, 282 et 283 de la loi générale sur les douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Compétence du juge pénal - Personnes à propos desquelles le juge pénal peut statuer

L'action introduite par l'administration en recouvrement des droits érudés par une infraction relative aux douanes et accises visée à l'article 283 de la loi générale sur les douanes et accises est une action civile qui, certes, est exercée en même temps que l'action publique, mais qui en est détachée; en effet, cette action civile indépendante ne résulte pas de l'infraction, mais trouve directement son fondement dans la loi qui impose l'obligation de paiement des droits (1). (1) Cass. 20 février 1990, RG 3175, Pas. 1990, n° 371; Cass. 13 janvier 1999, RG P.98.0412.F, Pas. 1999, n° 37; Cass. 14 juin 2005, RG P.05.0123.N, Pas. 2005, n° 339; HUBRECHTS, L., DUINSLAEGER, P., VAN DOOREN, E. et BOSSUYT, A., "15 jaar cassatierechtspraak inzake douane en accijnzen", Rapport de la Cour de cassation, 2009, p. 197 s.; DE NAUW, A., "Overzicht van douanestrafrecht", RW, 2004-2005, 935.

ACTION CIVILE - Douanes et accises - Action en recouvrement des droits visés à l'article 283 de la loi générale sur les douanes et accises - Fondement

ACTION CIVILE - Douanes et accises - Action en recouvrement des droits visés à l'article 283 de la loi générale sur les douanes et accises - Nature

DOUANES ET ACCISES - Action en recouvrement des droits visés à l'article 283 de la loi générale sur les douanes et accises - Nature

DOUANES ET ACCISES - Action en recouvrement des droits visés à l'article 283 de la loi générale sur les douanes et accises - Fondement

Het niet-ontvankelijk verklaren van de strafvordering lastens een douane- en accijnsschuldenaar belet niet dat de strafrechter, voor zover hij regelmatig was geadieerd van de door de artikelen 281 en 282 AWDA bedoelde misdrijven tegen andere in de strafprocedure vervolgde beklagden, op grond van artikel 283 AWDA kennis neemt van de burgerlijke rechtsvordering tot betaling van rechten en accijnzen ingesteld tegen die douane- en accijnsschuldenaar.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Douane en accijnzen - Burgerlijke rechtsvordering in betaling van rechten en accijnzen - Regelmatig geadieerde strafrechter - Latere beslissing waarbij de strafvordering niet ontvankelijk wordt verklaard

DOUANE EN ACCIJNZEN - Burgerlijke rechtsvordering in betaling van rechten en accijnzen - Regelmatig geadieerde strafrechter - Latere beslissing waarbij de strafvordering niet ontvankelijk wordt verklaard

La fin de non-recevoir opposée à l'action publique exercée à charge d'un débiteur en matière de douanes et accises n'empêche pas le juge pénal, pour autant qu'il ait été régulièrement saisi des infractions visées aux articles 281 et 282 de la loi générale sur les douanes et accises mises à charge d'autres prévenus poursuivis dans la procédure pénale, de prendre connaissance, en vertu de l'article 283 de cette même loi générale, de l'action civile en paiement des droits et accises dirigée contre ce débiteur en matière de douanes et accises.

ACTION CIVILE - Douanes et accises - Action civile en paiement des droits et accises - Juge pénal régulièrement saisi - Décision ultérieure déclarant l'action publique irrecevable

DOUANES ET ACCISES - Action civile en paiement des droits et accises - Juge pénal régulièrement saisi - Décision ultérieure déclarant l'action publique irrecevable

P.15.1565.N

26 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160426.3](#)

AC nr. ...

De begrippen laarzen of bottines zoals bedoeld in artikel 36, vierde lid, Wegverkeersreglement, moeten in hun gebruikelijke betekenis worden begrepen; het staat aan de rechter in feite te oordelen of het schoeisel dat de bestuurder of passagier van een motorfiets draagt hieraan beantwoordt en of het de enkels beschermt.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Artikel 36, vierde lid, Wegverkeersreglement - Bestuurders en passagiers van motorfietsen - Verplichting beschermende kledij te dragen - Laarzen of bottines die de enkels beschermen

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 36 - Artikel 36, vierde lid - Bestuurders en passagiers van motorfietsen - Verplichting beschermende kledij te dragen - Laarzen of bottines

Faalt naar recht het middel dat ervan uitgaat dat door een geneesheer moet vastgesteld worden dat op het ogenblik van de inbreuk bedoeld in artikel 30, § 1, 4°, Wegverkeerswet de bestuurder niet rijgeschikt is door alcoholverslaving of de onmogelijkheid zich te onthouden van alcoholgebruik.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 30 - Artikel 30, § 1, 4° - Besturen van een voertuig ondanks een door deze wet bedoeld lichaamsgebrek of aandoening - Vaststelling

Les notions de bottes ou de bottines telles que visées à l'article 36, alinéa 4, du code de la route doivent s'entendre au sens usuel; il appartient au juge d'apprécier en fait si la chaussure portée par le conducteur ou le passager d'une motocyclette correspond à ces notions et si elle protège les chevilles.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Article 36, alinéa 4, du code de la route - Conducteurs et passagers de motocyclettes - Obligation de porter un habillement de protection - Bottes ou bottines qui protègent les chevilles

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 36 - Article 36, alinéa 4 - Conducteurs et passagers de motocyclettes - Obligation de porter un habillement de protection - Bottes ou bottines

Le moyen déduit de la prémisse qu'un médecin doit constater qu'au moment de l'infraction visée à l'article 30, § 1er, 4°, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, le conducteur n'est pas apte à la conduite en raison d'une dépendance à l'alcool ou de l'incapacité de se priver d'alcool, manque en droit.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 30 - Article 30, § 1er, 4° - Conduite d'un véhicule malgré un défaut physique ou une affection visée à cette loi - Constatation

P.15.1573.N

16 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160216.4](#)

AC nr. ...

Overeenkomstig artikel 429, vierde lid, Wetboek van Strafvordering, wordt, op straffe van niet-ontvankelijkheid, de memorie van de eiser ter kennis gebracht van de partij waartegen het cassatieberoep gericht is en wordt het bewijs van verzending ter griffie neergelegd binnen de in de wet bepaalde termijn; die verplichting geldt ook voor het openbaar ministerie (1). (1) Cass. 10 juni 2015, AR P.15.0446.F, AC 2015, nr...; Cass. 6 mei 2015, AR P.15.0379.F, AC 2015, nr. 293; zie R. VERSTRAETEN en H. DEMEDTS, "De cassatieprocedure in strafzaken na de wet van 14 februari 2014: brengt vernieuwing ook verbetering?", NC 2015, nummer 5, 373.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Artikel 429 Wetboek van Strafvordering - Memorie van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

OPENBAAR MINISTERIE - Cassatieberoep - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Artikel 429 Wetboek van Strafvordering - Memorie van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

Conformément à l'article 429, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle, à peine d'irrecevabilité, le mémoire du demandeur est communiqué à la partie contre laquelle le pourvoi est dirigé et la preuve de l'envoi est déposée au greffe dans le délai prévu par la loi; cette obligation s'applique également au ministère public (1). (1) Cass. 10 juin 2015, RG P.15.446.F, Pas. 2015, n°...; Cass. 6 mai 2015, RG P.15.0379.F, Pas. 2015, n° 293; voir R. VERSTRAETEN et H. DEMEDTS, " De cassatieprocedure in strafzaken na de wet van 14 februari 2014: brengt vernieuwing ook verbetering? ", NC 2015, numéro 5, 373.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Code d'instruction criminelle, article 429 - Mémoire du ministère public - Recevabilité

MINISTÈRE PUBLIC - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Code d'instruction criminelle, article 429 - Mémoire du ministère public - Recevabilité

P.15.1586.N

23 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160223.3](#)

AC nr. ...

Uit artikel 444, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat op straffe van de niet-ontvankelijkheid van het verzoek tot herziening de aanmaning tot tussenkomst aan alle burgerlijke partijen moet worden gedaan door de verzoeker tot herziening (1). (1) Zie Cass. 2 juni 1999, AR P.99.0537.F, AC 1999, nr. 328.

HERZIENING - Verzoek en verwijzing om advies - Verzoek - Ontvankelijkheid verzoek - Geen aanmaning tot tussenkomst aan alle burgerlijke partijen door de verzoeker tot herziening

Il résulte de l'article 444, alinéa 5, du Code d'instruction criminelle que le demandeur en révision doit sommer toutes les parties civiles d'intervenir, à peine de non-recevabilité de sa demande en révision (1). (1) Voir: Cass. 2 juin 1999, RG P.99.0537.F, Pas. 1999, n° 328.

REVISION - Requete et renvoi pour avis - Demande - Recevabilité de la demande - Demandeur en révision n'ayant pas sommé toutes les parties civiles d'intervenir

P.15.1587.F

26 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161026.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

RECHTERLIJK GEWIJSD E - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Vrijsprekend vonnis - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Devolutieve werking

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Burgerlijke rechtsvordering - Vrijsprekend vonnis - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Devolutieve werking - Gezag van gewijsde

RECHTERLIJK GEWIJSD E - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Veroordelend vonnis - Verzet van de beklagde - Gevolg ten aanzien van de verzekeraar van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de beklagde of van het Gemeenschappelijk Waarborgfonds

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Action civile - Jugement d'acquiescement - Appel de la partie civile - Effet dévolutif

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Action civile - Jugement d'acquiescement - Appel de la partie civile - Effet dévolutif - Autorité de chose jugée

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Jugement de condamnation - Opposition du prévenu - Effet à l'égard de l'assureur de la responsabilité civile du prévenu ou du Fonds commun de garantie

VERZET - Veroordelend vonnis - Verzet van de beklagde - Gevolg ten aanzien van de verzekeraar van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de beklagde of van het Gemeenschappelijk Waarborgfonds - Gezag van gewijsde

Het gezag van gewijsde van de beslissing die, op de strafvordering, de beklagde vrijspreekt, strekt zich niet uit tot de burgerlijke rechtsvordering die door de burgerlijke partij voor de appelrechter is gebracht; op het ontvankelijk hoger beroep van die partij tegen een vrijsprekend vonnis kan en moet de appelrechter, krachtens de devolutieve werking van het hoger beroep, m.b.t. de burgerlijke rechtsvordering, nagaan of het aan die vordering ten grondslag liggend feit bewezen is en of het aan die partij schade heeft berokkend; door dit te doen miskent de appelrechter het gezag van gewijsde van de vrijspraak niet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr....

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Burgerlijke rechtsvordering - Vrijsprekend vonnis - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Devolutieve werking - Gezag van gewijsde

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Vrijsprekend vonnis - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Devolutieve werking

Het verzet van de beklagde kan de in de zaak betrokken of vrijwillig tussenkomende verzekeraar van de burgerlijke aansprakelijkheid of, bij ontstentenis van een verzekering, het Gemeenschappelijk Waarborgfonds slechts ten goede komen in het geval waarin het verstekvonnis de beslissing die tegen de beklagde is gewezen bindend heeft verklaard voor de verzekeraar of voor het Fonds en bijgevolg tegen deze laatste geen veroordeling heeft uitgesproken; het komt de verzekeraar of het Fonds niet ten goede wanneer het vonnis dat bij verstek gewezen is ten aanzien van de beklagde en op tegenspraak ten aanzien van hen, de beklagde hoofdelijk of in solidum met hen heeft veroordeeld tot het betalen van schadevergoeding aan de benadeelde en zij geen ontvankelijk hoger beroep tegen dit vonnis hebben ingesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr....

VERZET - Veroordelend vonnis - Verzet van de beklagde - Gevolg ten aanzien van de verzekeraar van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de beklagde of van het Gemeenschappelijk Waarborgfonds - Gezag van gewijsde

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Veroordelend vonnis - Verzet van de beklagde - Gevolg ten aanzien van de verzekeraar van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de beklagde of van het Gemeenschappelijk Waarborgfonds

OPPOSITION - Jugement de condamnation - Opposition du prévenu - Effet à l'égard de l'assureur de la responsabilité civile du prévenu ou du Fonds commun de garantie - Autorité de chose jugée

L'autorité de la chose jugée attachée à la décision qui, rendue sur l'action publique, acquitte le prévenu, ne s'étend pas à l'action civile portée devant les juges d'appel par la partie civile; sur l'appel recevable de cette partie contre un jugement d'acquiescement, le juge d'appel peut et doit, en vertu de l'effet dévolutif de l'appel, rechercher en ce qui concerne l'action civile si le fait servant de base à cette action est établi et s'il a causé un dommage à cette partie; ce faisant, il ne méconnaît pas l'autorité de la chose jugée de l'acquiescement (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Action civile - Jugement d'acquiescement - Appel de la partie civile - Effet dévolutif - Autorité de chose jugée

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Action civile - Jugement d'acquiescement - Appel de la partie civile - Effet dévolutif

L'opposition du prévenu ne peut profiter à l'assureur de sa responsabilité civile ou, en cas de non-assurance, au Fonds commun de garantie, appelé à la cause ou intervenu volontairement, que dans le cas où le jugement par défaut a déclaré la décision prise à l'égard du prévenu commune à l'assureur ou au Fonds et n'a, dès lors, pas prononcé de condamnation contre ceux-ci; elle ne leur profite pas lorsque le jugement rendu par défaut à l'égard du prévenu et contradictoirement à leur égard a condamné ce dernier solidairement ou in solidum avec eux à payer des dommages et intérêts à la personne lésée et qu'ils n'ont pas interjeté un appel recevable contre ce jugement (1). (1) Voir les concl. du MP.

OPPOSITION - Jugement de condamnation - Opposition du prévenu - Effet à l'égard de l'assureur de la responsabilité civile du prévenu ou du Fonds commun de garantie - Autorité de chose jugée

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Jugement de condamnation - Opposition du prévenu - Effet à l'égard de l'assureur de la responsabilité civile du prévenu ou du Fonds commun de garantie

Tenzij het onderzoeksgerecht uitspraak doet als vonnisgerecht, is het niet ertoe gehouden de beslissing tot buitenvervolginstelling ter zitting uit te spreken, omdat, wegens de mogelijkheid dat het gerechtelijk onderzoek wordt heropend ingeval er nieuwe bezwaren opduiken, de beschikking of het arrest van buitenvervolginstelling niet definitief uitspraak doet over de gegrondheid van een beschuldiging in strafzaken en evenmin over een betwisting inzake burgerlijke en politieke rechten (1). (1) Zie Cass. 24 oktober 2006, AR P.06.0696.N, AC 2006, nr. 508.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Buitenvervolginstelling - Uitspraak van de beslissing in openbare rechtszitting - Verplichting

- Art. 135 Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Uitspraak van de beslissing in openbare rechtszitting - Verplichting

- Art. 135 Wetboek van Strafvordering

Met toepassing van artikel 135, §3, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering heeft de burgerlijke partij het recht de kamer van inbeschuldigingstelling te vragen om de zaak in openbare rechtszitting te horen.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Openbaarheid van de terechtzitting

De bestanddelen van afpersing bestaan, enerzijds, in het zich toe-eigenen van andermans goed of van een onrechtmatig voordeel ten nadele van een ander en, anderzijds, in een al even onrechtmatige dwang aangezien deze erin bestaat de toestemming van het slachtoffer door geweld of bedreiging ongeldig te maken; die voorwaarden zijn cumulatief (1). (1) Zie F. Lutgentz, "Les vols et les extorsions", in Les infractions contre les biens, Brussel, Larcier, 2008, p. 118 tot 124.

DIEFSTAL EN AFPERSING - Afpersing - Bestanddelen

- Art. 470 Strafwetboek

A moins qu'elle statue comme juridiction de jugement, la juridiction d'instruction n'est pas tenue de prononcer à l'audience la décision de non-lieu, puisque, en raison de la possibilité d'une réouverture de l'instruction au cas où surviennent des charges nouvelles, l'ordonnance ou l'arrêt de non-lieu ne statue définitivement ni sur le bien-fondé d'une accusation en matière pénale ni sur une contestation portant sur des droits civils et politiques (1). (1) Voir Cass. 24 octobre 2006, RG P.06.0696.N, Pas. 2006, n° 508.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Appel - Chambre des mises en accusation - Non-lieu - Prononcé de la décision en audience publique - Obligation

- Art. 135 Code d'Instruction criminelle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Chambre des mises en accusation - Règlement de la procédure - Non-lieu - Prononcé de la décision en audience publique - Obligation

- Art. 135 Code d'Instruction criminelle

En application de l'article 135, § 3, alinéa 5, du Code d'instruction criminelle, la partie civile a le droit de demander la publicité de l'audience à la chambre des mises en accusation.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Appel - Chambre des mises en accusation - Publicité de l'audience

Les éléments constitutifs de l'extorsion sont notamment l'appropriation du bien d'autrui ou d'un avantage illégitime au préjudice d'autrui et, d'autre part, une contrainte tout aussi illégitime dès lors qu'elle consiste à vicier par violence ou menace le consentement de la victime; ces conditions sont cumulatives (1). (1) Voir F. Lutgentz, "Les vols et les extorsions", in Les infractions contre les biens, Bruxelles, Larcier, 2008, pp. 118 à 124.

VOL ET EXTORSION - Extorsion - Eléments constitutifs

- Art. 470 Code pénal

Als bijzondere opsporingsmethode heeft de stelselmatige observatie betrekking op een geplande opsporingsoperatie, uitgevoerd door de politie, en niet op het onderzoek door de politie, nadat de feiten zijn gepleegd, van beelden die met een bewakingscamera zijn opgenomen (1). (1) M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en H.-D. BOSLY, Droit de la procédure pénale, 7de uitg., Die Keure 2014, p. 547.

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Begrip - Onderzoek door de politie, na het plegen van de feiten, van beelden opgenomen met een bewakingscamera - Invloed

- Art. 47sexies Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Begrip - Onderzoek door de politie, na het plegen van de feiten, van beelden opgenomen met een bewakingscamera - Invloed

- Art. 47sexies Wetboek van Strafvordering

Artikel 47sexies, §1, Wetboek van Strafvordering heeft betrekking op de stelselmatige observatie door een politieambtenaar en regelt de wijze waarop het technisch hulpmiddel door hem wordt aangewend; in de zin van die bepaling wordt de bestuurlijke overheid die kan worden gemachtigd om met toepassing van de Camerawet een bewakingsstelsel te plaatsen, ten opzichte van de politiediensten als een derde beschouwd.

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Gegevens verkregen door een technisch hulpmiddel waarover een derde beschikt - Derde - Begrip - Administratieve overheid gemachtigd om bewakingsapparatuur te installeren

- Art. 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Gegevens verkregen door een technisch hulpmiddel waarover een derde beschikt - Derde - Begrip - Administratieve overheid gemachtigd om bewakingsapparatuur te installeren

- Art. 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

Het gebruik van de informatie die door een technisch hulpmiddel is verkregen waarover een derde beschikt, ook al is dat een openbaar bestuur, en waarvan die derde de gegevens die hij verzamelt ter beschikking stelt van de opsporingsdiensten, is geen observatie in de loop waarvan een politieambtenaar technische hulpmiddelen aanwendt waarvoor een machtiging is vereist (1). (1) Zie Cass. 19 juni 2012, AR P.12.0362.N, AC 2012, nr. 400.

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Begrip - Gegevens verkregen door een technisch hulpmiddel waarover een derde beschikt - Informatie door de derde ter beschikking gesteld van de opsporingsdiensten

Au titre d'une méthode particulière de recherche, l'observation systématique concerne une opération de recherche à venir, entreprise par la police, et non l'examen par celle-ci, après la commission des faits, d'images enregistrées par une caméra de surveillance (1). (1) M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH et H.-D. BOSLY, Droit de la procédure pénale, 7ème édition, La Charte 2014, p. 547.

PREUVE - Matière répressive - Divers - Méthodes particulières de recherche - Observation - Notion - Examen par la police après la commission des faits d'images enregistrées par une caméra de surveillance - Incidence

- Art. 47sexies Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Méthode particulières de recherche - Observation - Notion - Examen par la police après la commission des faits d'images enregistrées par une caméra de surveillance - Incidence

- Art. 47sexies Code d'Instruction criminelle

L'article 47sexies, § 1er, du Code d'instruction criminelle vise l'observation systématique par un fonctionnaire de police et règle l'utilisation du moyen technique par celui-ci; au sens de cette disposition, l'autorité administrative qui peut être autorisée à placer un dispositif de surveillance en application de la loi du 21 mars 2007 réglant l'installation et l'utilisation de caméras de surveillance, est un tiers par rapport aux services de police.

PREUVE - Matière répressive - Divers - Méthodes particulières de recherche - Observation - Données recueillies par un moyen technique dont dispose un tiers - Tiers - Notion - Autorité administrative autorisée à placer un dispositif de surveillance

- Art. 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Méthode particulières de recherche - Observation - Données recueillies par un moyen technique dont dispose un tiers - Tiers - Notion - Autorité administrative autorisée à placer un dispositif de surveillance

- Art. 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

L'utilisation de l'information obtenue par un moyen technique dont dispose un tiers, fût-il une administration publique, qui met à la disposition des services de recherche les données qu'il a recueillies, ne constitue pas une observation au cours de laquelle un fonctionnaire de police utilise des moyens techniques requérant une autorisation (1). (1) Voir Cass. 19 juin 2012, RG P.12.0362.N, Pas. 2012, n° 400.

PREUVE - Matière répressive - Divers - Méthodes particulières de recherche - Observation - Notion - Données recueillies par un moyen technique dont dispose un tiers - Information mise à disposition des services de recherche par le tiers

- Art. 47sexies Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Begrip - Gegevens verkregen door een technisch hulpmiddel waarover een derde beschikt - Informatie door de derde ter beschikking gesteld van de opsporingsdiensten

- Art. 47sexies Wetboek van Strafvordering

- Art. 47sexies Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Méthode particulières de recherche - Observation - Notion - Données recueillies par un moyen technique dont dispose un tiers - Information mise à disposition des services de recherche par le tiers

- Art. 47sexies Code d'Instruction criminelle

P.15.1604.N

24 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160524.2](#)

AC nr. ...

Artikel 153 Wetboek van Strafvordering is van toepassing op de politierechtbanken, maar niet op de rechtspleging voor de hoven van beroep.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Artikel 153 Wetboek van Strafvordering - Toepasselijkheid

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Hof van beroep - Rechtspleging - Artikel 153 Wetboek van Strafvordering - Toepasselijkheid

Artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep en dat bepaalt dat voor die straffen waarvoor de rechter de vrije beoordeling heeft, hij nauwkeurig, maar op een wijze die beknopt mag zijn, de redenen moet vermelden waarom hij die straffen en hun maat uitspreekt, laat de rechter toe de aan een beklaagde opgelegde straf en de maat ervan te motiveren met redenen die gemeenschappelijk zijn aan verschillende beklaagden, wanneer uit deze redenen blijkt dat de aan elke beklaagde opgelegde straf het voorwerp uitmaakt van een individuele beoordeling.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straf en strafmaat - Vrije keuze - Redenen die gemeenschappelijk zijn aan verschillende beklaagden - Wettigheid

STRAF - Allerlei - Keuze - Straf en strafmaat - Redengeving - Redenen die gemeenschappelijk zijn aan verschillende beklaagden - Wettigheid

Artikel 49.3 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie dat bepaalt dat de zwaarte van de straf niet onevenredig mag zijn aan het strafbare feit, heeft met betrekking tot vermogensstraffen geen draagwijdte die verder gaat dan deze van artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de grondrechten - Artikel 49.3

L'article 153 du Code d'instruction criminelle est applicable aux tribunaux de police, mais pas à la procédure devant les cours d'appel.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Article 153 du Code d'instruction criminelle - Applicabilité

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Cour d'appel - Procédure - Article 153 du Code d'instruction criminelle - Applicabilité

L'article 195, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, applicable aux cours d'appel conformément à l'article 211 dudit code, qui prévoit que, pour les peines laissées à sa libre appréciation, le juge doit indiquer précisément, mais d'une manière qui peut être succincte, les raisons du choix qu'il fait de telles peines et du degré de celles-ci, permet au juge de motiver la peine infligée à un prévenu et le degré de celle-ci par des motifs communs à différents prévenus, lorsqu'il en ressort que la peine infligée à chacun d'eux constitue l'objet d'une appréciation individuelle.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Peine et taux de la peine - Libre choix - Motifs communs aux différents prévenus - Légalité

PEINE - Divers - Choix - Peine et taux de la peine - Motivation - Motifs communs aux différents prévenus - Légalité

L'article 49.3 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne qui prévoit que l'intensité des peines ne doit pas être disproportionnée par rapport à l'infraction, n'a, concernant les peines relatives au patrimoine, pas une portée plus large que celle de l'article 1er du Premier Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des droits fondamentaux - Article 49.3

Binnen de perken van de wet en de verdragsbepalingen die in België rechtstreekse werking hebben, bepaalt de rechter in feite en derhalve onaantastbaar de sanctie die hij in verhouding acht met de zwaarte van de bewezen verklaarde inbreuk en de persoonlijkheid van de dader; het Hof vermag evenwel na te gaan of uit de vaststellingen en overwegingen van de bestreden beslissing niet blijkt dat er werd geoordeeld met schending van die verdragsbepalingen.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Bepaling van de sanctie - Onaantastbare beoordeling door de strafrechter - Marginale toetsing

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Bepaling van de sanctie - Opdracht van het Hof - Marginale toetsing

De in de artikelen 221, 222 en 261 AWDA en artikel 39 Accijnswet 1997 voorgeschreven verbeurdverklaring is verplicht door de rechter op te leggen; de rechter die desbetreffend geen keuze heeft, dient aldus niet te motiveren waarom hij deze straffen oplegt.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Douanemisdrijf - Verplichte verbeurdverklaring

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Douanemisdrijf - Verplicht karakter

De onrechtmatigheid van het bewijs omwille van het afleggen door een beklaagde van verklaringen zonder bijstand of mogelijkheid tot bijstand van een advocaat leidt niet tot de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering, maar enkel tot eventuele bewijsuitsluiting; het recht de strafvordering uit te oefenen ontstaat immers door het plegen van het als misdrijf omschreven feit, ongeacht de wijze waarop ze verder wordt uitgeoefend en onafhankelijk van de wijze waarop de bewijsgaring verloopt (1). (1) Cass. 30 maart 2010, AR P.09.1789.N, AC 2010, nr. 231 met concl. van advocaat-generaal DUINSLAEGER; Cass. 29 november 2011, AR P.11.0113.N, AC 2011, nr. 651 met concl. van advocaat-generaal DUINSLAEGER; Cass. 13 november 2012, AR P.12.1082.N, AC 2012, nr. 610 met concl. van advocaat-generaal DUINSLAEGER; Cass. 8 april 2014, AR P.13.0080.N, AC 2014, nr. 275; Cass. 14 oktober 2014, AR P.14.0507.N, AC 2014, nr. 606; Cass. 14 oktober 2014, AR P.14.0666.N, AC 2014, nr. 607.

BEWIJS - Strafzaken - Algemeen - Onwettig of onregelmatig bewijs - Beklaagde - Verklaring zonder bijstand van een advocaat - Strafvordering

STRAFVORDERING - Onwettig of onregelmatig bewijs - 3/12/2019

Dans les limites de la loi et des dispositions conventionnelles qui ont un effet direct en Belgique, le juge fixe en fait et, dès lors, souverainement la sanction qu'il estime en lien avec la gravité de l'infraction déclarée établie et avec la personnalité de l'auteur; la Cour peut toutefois vérifier s'il ne ressort pas des constatations et des considérations de la décision attaquée qu'elle a été rendue en violation de ces dispositions conventionnelles.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Matière répressive - Fixation de la peine - Appréciation souveraine par le juge pénal - Contrôle marginal

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Fixation de la peine - Mission de la Cour - Contrôle marginal

La confiscation prescrite aux articles 221, 222 et 261 de la loi générale sur les douanes et accises et à l'article 39 de la loi du 10 juin 1997 relative au régime général, à la détention, à la circulation et aux contrôles des produits soumis à accise doit être infligée par le juge; le juge qui n'a pas le choix à cet égard n'est donc pas tenu de motiver le choix de ces peines.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Infraction en matière de douane - Confiscation obligatoire

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation spéciale - Infraction en matière de douane - Caractère obligatoire

L'illégalité de la preuve en raison de déclarations faites par un prévenu sans l'assistance ni la possibilité d'être assisté d'un avocat n'entraîne pas l'irrecevabilité de l'action publique, mais uniquement l'éventuelle exclusion de la preuve; en effet, le droit d'exercer l'action publique naît de la commission du fait qualifié infraction, nonobstant la manière dont elle est exercée et indépendamment du mode de recueil de la preuve (1). (1) Cass. 30 mars 2010, RG P.09.1789.N, Pas. 2010, n° 231, avec les concl. de M. DUINSLAEGER, avocat général publiées à leur date dans AC; Cass. 29 novembre 2011, RG P.11.0113.N, Pas. 2011, n° 651, avec les concl. de M. DUINSLAEGER, avocat général, publiées à leur date dans AC; Cass. 13 novembre 2012, RG P.12.1082.N, Pas. 2012, n° 610, avec les concl. de M. DUINSLAEGER, avocat général; Cass. 8 avril 2014, RG P.13.0080.N, Pas. 2014, n° 275; Cass. 14 octobre 2014, RG P.14.0507.N, Pas. 2014, n° 606; Cass. 14 octobre 2014, RG P.14.0666.N, Pas. 2014, n° 607.

PREUVE - Matière répressive - Généralités - Preuve illégale ou irrégulière - Prévenu - Déclaration sans assistance d'un avocat - Action publique

ACTION PUBLIQUE - Preuve illégale ou irrégulière - Prévenu -

De rechter hoeft niet te antwoorden op stukken, maar alleen op een voor hem genomen conclusie (1). (1) Cass. 15 november 2000, AR P.00.1373.F, AC 2000, nr. 627.

REDEKENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Motiveringsplicht

Le juge n'est pas tenu de répondre à des pièces, mais uniquement aux conclusions qui lui sont adressées (1). (1) Cass. 15 novembre 2000, RG P.00.1373.F, Pas. 2000, n° 627.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Obligation de motivation

De voorlezing van de processen-verbaal door de griffier zoals bepaald in artikel 190 Wetboek van Strafvordering is een pleegvorm die niet op straffe van nietigheid is voorgeschreven en waarvan de niet-naleving zonder invloed is op de regelmatigheid van de rechtspleging.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Rechtspleging - Artikel 190 Wetboek van Strafvordering - Voorlezing van de processen-verbaal door de griffier - Niet-naleving

La lecture des procès-verbaux par le greffier, prévue à l'article 190 du Code d'instruction criminelle, est une formalité qui n'est pas prescrite à peine de nullité et dont l'inobservation est sans influence sur la régularité de la procédure.

TRIBUNAUDX - Matière répressive - Action publique - Procédure - Article 190 du Code d'instruction criminelle - Lecture des procès-verbaux par le greffier - Inobservation

Het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd bij artikel 6.1 EVRM houdt in dat de rechter zelfs bij afwezigheid van een conclusie opgave dient te doen van de voornaamste redenen van zijn beslissing op de strafvordering, maar is vreemd aan de verplichting van de rechter om de conclusie van een partij te beantwoorden (1). (1) Cass. 23 oktober 2012, AR P.12.0300.N, AC 2012, nr. 555; Cass. 8 juni 2011, AR P.11.0570.F, AC 2011, nr. 391; Cass. 20 oktober 2015, AR P.15.0991.N, AC 2015 nr. 616.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Motiveringsplicht

REDEKENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissing op de strafvordering - Motiveringsplicht - Grondslag

Le droit à un procès équitable garanti à l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, implique que le juge est tenu même à défaut de conclusions, d'indiquer les principaux motifs de sa décision rendue sur l'action publique, mais est étranger à l'obligation pour le juge de répondre aux conclusions d'une partie (1). (1) Cass. 23 octobre 2012, RG P.12.0300.N, Pas. 2012, n° 555; Cass. 8 juin 2011, RG P.11.0570.F, Pas. 2011, n° 391; Cass. 20 octobre 2015, RG P.15.0991.N, Pas. 2015, n° 616.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Matière répressive - Décision rendue sur l'action publique - Obligation de motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Décision rendue sur l'action publique - Obligation de motivation - Fondement

In strafzaken bestaat er geen algemeen rechtsbeginsel van evenredigheid (1). (1) Cass. 1 februari 1995, AR P.95.1545.F, AC 1995, nr. 62; Cass. 14 januari 2009, AR P.08.1860.F, AC 2009, nr. 32; DE CODT, J., MEULDER, A., SCHMITZ, N., "L'harmonisation du droit européen des droits de l'homme avec les droits nationaux tels qu'ils se construisent sous l'égide des cours suprêmes de l'Union", R.D.P.L. 2016, 111.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Evenredigheid

Il n'existe, en matière répressive, aucun principe général du droit "dit de proportionnalité" (1). (1) Cass. 1er février 1995, RG P.95.1545.F, Pas. 1995, n° 62; Cass. 14 janvier 2009, RG P.08.1860.F, Pas. 2009, n° 32; DE CODT, J., MEULDER, A., SCHMITZ, N., "L'harmonisation du droit européen des droits de l'homme avec les droits nationaux tels qu'ils se construisent sous l'égide des cours suprêmes de l'Union", R.D.P.C. 2016, 111.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Proportionnalité

Krachtens artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM mag de staat bij wet het eigendomsrecht aantasten om de erin bepaalde doelstellingen te realiseren, voor zover daarbij een billijk evenwicht wordt bereikt tussen die doelstellingen en de noodzaak de fundamentele rechten van het individu te beschermen en er bijgevolg een redelijke verhouding bestaat tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Artikel 1, Eerste aanvullend protocol EVRM - Eigendomsrecht - Aantasting van het eigendomsrecht door de staat

Strafbare deelneming als bedoeld in artikel 66 Strafwetboek vereist dat de mededader een door de wet bepaalde vorm van medewerking aan een misdaad of een wanbedrijf verleent, weet dat hij zijn medewerking aan een bepaalde misdaad of een bepaald wanbedrijf verleent en het opzet heeft aan die misdaad of dat wanbedrijf zijn medewerking te verlenen; de rechter oordeelt onaantastbaar of de als mededader vervolgte beklaagde aan die voorwaarden voldoet en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die daarmee geen verband houden of daardoor niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 22 juni 2004, AR P.03.1620.N, AC 2004, nr. 344.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Strafbare deelneming - Onaantastbare beoordeling door de strafrechter - Marginale toetsing

MISDRIJF - Deelneming - Artikel 66 Strafwetboek - Vereisten

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Strafbare deelneming - Opdracht van het Hof - Marginale toetsing

En vertu de l'article 1er du Premier Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, l'État peut porter atteinte par la loi au droit de propriété afin de réaliser les objectifs qui y sont prévus, pour autant qu'un juste équilibre soit atteint entre ces objectifs et la nécessité de garantir les droits fondamentaux de l'individu et qu'il existe, par conséquent, un rapport raisonnable entre les moyens utilisés et l'objectif visé.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Premier protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, article 1er - Droit de propriété - Atteinte au droit à la propriété par l'Etat

La participation punissable visée à l'article 66 du Code pénal requiert que le co-auteur fournisse une forme de coopération légalement prévue à un crime ou à un délit, qu'il sache qu'il coopère à ce crime ou à ce délit et qu'il ait l'intention de coopérer à ce crime ou à ce délit; le juge décide souverainement si le prévenu poursuivi en tant que co-auteur répond à ces conditions et la Cour vérifie uniquement si le juge ne tire pas de ses constatations des conséquences sans lien avec elles ou qu'elles ne sauraient justifier (1). (1) Cass. 22 juin 2004, RG P.03.1620.N, Pas. 2004, n° 344.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Matière répressive - Participation punissable - Appréciation souveraine par le juge pénal - Contrôle marginal

INFRACTION - Participation - Article 66 du Code pénal - Conditions

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Participation punissable - Mission de la Cour - Contrôle marginal

Krachtens artikel 68 § 5, tweede lid, Wet Strafvuering bepaalt de strafuitvoeringsrechtbank ingeval van herroeping van een voorwaardelijke invrijheidstelling het gedeelte van de vrijheidsstraf dat de veroordeelde nog moet ondergaan, rekening houdende met de periode van de proeftijd die goed is verlopen en met de inspanningen die de veroordeelde heeft geleverd om de hem opgelegde voorwaarden te respecteren; het vonnis dat een toegekende voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of met het oog op overlevering herroept zonder daarover uitspraak te doen, schendt deze bepaling (1). (1) Alhoewel artikel 68, § 5, tweede lid, Wet Strafvuering enkel van de voorwaardelijke invrijheidstelling spreekt en niet van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of met het oog op overlevering, oordeelt het Hof van Cassatie evenwel dat de bepalingen van dit artikel hierop ook toepasselijk zijn. De studie van de voorbereidende werkzaamheden geeft geen uitsluitsel over de vraag of de formulering van artikel 68, § 5, tweede lid een bewuste keuze was van de wetgever dan wel een vergetelheid. Enerzijds is de tekst van de wet duidelijk en zijn er ook nog andere artikelen waarin de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of overlevering niet wordt vermeld, namelijk in het artikel 71 nopens de duur van de proeftijd. Anderzijds is D. VANDERMEERSCH (Le tribunal de l'application des peines et le statut externe des condamnés à des peines privatives de liberté de plus de trois ans, Pratique du Droit, 39, Kluwer, 2008) evenwel van mening dat het hier gaat om een onoplettendheid van de wetgever en dat er geen reden is om hierop niet de regels toe te passen die gelden voor de voorwaardelijke invrijheidstelling (o.c., nrs. 268 en 308).

STRAFUUITVOERING - Strafvueringrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Voorwaarden

STRAFUUITVOERING - Strafvueringrechtbank - Herroeping van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Voorwaarden

En vertu de l'article 68, § 5, alinéa 2, de la loi du 17 avril 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées, s'il s'agit d'un jugement de révocation d'une libération conditionnelle, le tribunal de l'application des peines détermine la partie de la peine privative de liberté que doit encore subir le condamné en tenant compte de la période du délai d'épreuve qui s'est bien déroulée et des efforts fournis par le condamné pour respecter les conditions qui lui étaient imposées; le jugement qui révoque une mise en liberté provisoire accordée en vue de l'éloignement du territoire ou en vue de la remise sans se prononcer à cet égard, viole cette disposition (1). (1) Bien que l'article 68, § 5, alinéa 2, de la loi du 17 avril 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées parle uniquement de la libération conditionnelle et non de la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou en vue de la remise, la Cour de cassation décide toutefois que les dispositions dudit article lui sont également applicables. L'étude des travaux préparatoires ne fournit aucune réponse définitive quant à savoir si la formulation de l'article 68, § 5, alinéa 2, relevait d'un choix délibéré du législateur ou d'un oubli. D'une part, le texte de la loi est clair et il y a également encore d'autres articles qui ne mentionnent pas la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou en vue de la remise, à savoir l'article 71 concernant la durée du délai d'épreuve. D'autre part, D. VANDERMEERSCH (Le tribunal de l'application des peines et le statut externe des condamnés à des peines privatives de liberté de plus de trois ans, Pratique du Droit, 39, Kluwer, 2008) est cependant d'avis qu'il s'agit en l'espèce d'une négligence du législateur et qu'il n'y a pas lieu de ne pas lui appliquer les règles valables pour la libération conditionnelle (op. cit., nos 268 et 308).

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Révocation de la libération conditionnelle - Conditions

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Révocation de la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire - Conditions

Onder motorvoertuig als bedoeld in artikel 67bis Wegverkeerswet moet ook worden verstaan de combinatie van een trekker en de eraan gehechte aanhangwagen; hieruit volgt dat wanneer bij de vaststelling van de overtreding de bestuurder niet werd geïdentificeerd, ook de titularis van de nummerplaat van de aanhangwagen wordt vermoed de overtreding te hebben begaan, zoals bedoeld in artikel 67bis Wegverkeerswet (1). (1) Cass. 14 oktober 2014, AR P.14.0740.N, AC 2014, nr. 605; Cass. 30 november 2010, AR P.10.0964.N, AC 2010, nr. 703 (in beide gevallen betrof het de toepassing van artikel 67ter Wegverkeerswet).

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 67bis - Motorvoertuig - Begrip - Trekker met aanhangwagen - Nummerplaat van de aanhangwagen

Il y a également lieu d'entendre par véhicule à moteur, tel que visé à l'article 67ter de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, la combinaison d'un tracteur et d'une remorque qui lui est attachée; il en résulte que, lorsque le conducteur n'a pas été identifié au moment de la constatation de l'infraction, l'infraction est également présumée avoir été commise par le titulaire de la plaque d'immatriculation de la remorque, comme le prévoit l'article 67bis de la loi du 16 mars 1968 (1). (1) Cass. 30 novembre 2010, RG P.10.0964.N, Pas. 2010, n° 703; Cass. 14 octobre 2014, RG P.14.0740.N, Pas. 2014, n° 605 (il s'agit, dans les deux cas, de l'application de l'article 67ter de la loi sur la police de la circulation routière).

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 67bis - Véhicule à moteur - Notion - Tracteur avec remorque - Plaque d'immatriculation de la remorque

P.15.1639.N

19 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160419.3](#)

AC nr. ...

Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat tot nietigheid van een onregelmatig verkregen bewijselement enkel wordt besloten indien ofwel de nalevering van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, ofwel de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, ofwel het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; krachtens die bepaling worden onregelmatigheden waardoor geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde wordt overtreden en die evenmin voldoen aan de andere erin vermelde voorwaarden, niet nietig verklaard of uit het debat geweerd en deze regel geldt voor alle onregelmatigheden, ongeacht of zij een inbreuk inhouden op een verdragsrechtelijk of grondwettelijk gewaarborgd recht (1). (1) Zie concl. OM

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselementen - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op bescherming van persoonsgegevens - Miskenning van artikel 8 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Draagwijdte

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselementen - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op eerbiediging van het privéleven - Miskenning van artikel 8 EVRM en artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Draagwijdte

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Opvragen van telefoniegegevens - Onregelmatig verkregen bewijselementen - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Nietigheid van

L'article 32 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale dispose que la nullité d'un élément de preuve obtenu irrégulièrement n'est décidée que si le respect des conditions formelles concernées est prescrit à peine de nullité, ou si l'irrégularité commise a entaché la fiabilité de la preuve, ou si l'usage de celle-ci est contraire au droit à un procès équitable; en vertu de cette disposition, les irrégularités par lesquelles aucune condition de forme prescrite à peine de nullité n'est violée et qui ne satisfont pas davantage aux autres conditions qui y sont mentionnées ne sont pas déclarées nulles ou rejetées des débats et cette règle s'applique à toutes les irrégularités, qu'elles constituent une infraction à un droit garanti conventionnellement ou à un droit garanti par la Constitution (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, nr.....

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Eléments de preuve obtenus irrégulièrement - Eléments de preuve obtenus en violation du droit à la protection des données à caractère personnel - Violation de l'article 8 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Portée

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Eléments de preuve obtenus irrégulièrement - Eléments de preuve obtenus en violation du droit au respect de la vie privée - Violation des articles 8 Conv. D.H. et 7 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Portée

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Demande de données téléphoniques - Eléments de preuve obtenus irrégulièrement - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Nullité des éléments de preuve

onregelmatig verkregen bewijselementen - Draagwijdte
STRAFVORDERING - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselementen - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op bescherming van persoonsgegevens - Miskenning van artikel 8 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselementen - Draagwijdte

STRAFVORDERING - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselementen - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op eerbiediging van het privéleven - Miskenning van artikel 8 EVRM en artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselementen - Draagwijdte

Conclusie van advocaat-generaal m.o. Winants.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselementen - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op eerbiediging van het privéleven - Miskenning van artikel 8 EVRM en artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Draagwijdte

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselementen - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op bescherming van persoonsgegevens - Miskenning van artikel 8 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Draagwijdte

EUROPESE UNIE - Algemeen - Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Artikel 7 - Eerbiediging van het privéleven - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op eerbiediging van het privéleven - Draagwijdte

EUROPESE UNIE - Algemeen - Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Artikel 8 - Bescherming van persoonsgegevens - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op bescherming van persoonsgegevens - Draagwijdte

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Opvragen van telefoniegegevens - Onregelmatig verkregen bewijselementen - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselementen - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op eerbiediging van het privéleven - Miskenning van artikel 8 EVRM en artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op bescherming van persoonsgegevens - Miskenning van artikel 8 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Recht op eerbiediging van het privéleven - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op eerbiediging van het privéleven - Miskenning van artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Draagwijdte

STRAFVORDERING - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselementen - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op bescherming van persoonsgegevens - Miskenning van artikel 8 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering -

obtenus irrégulièrement - Portée

ACTION PUBLIQUE - Administration de la preuve - Eléments de preuve obtenus irrégulièrement - Eléments de preuve obtenus en violation du droit à la protection des données à caractère personnel - Violation de l'article 8 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Nullité des éléments de preuve obtenus irrégulièrement - Portée

ACTION PUBLIQUE - Administration de la preuve - Eléments de preuve obtenus irrégulièrement - Eléments de preuve obtenus en violation du droit au respect de la vie privée - Violation des articles 8 Conv. D.H. et 7 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Nullité des éléments de preuve obtenus irrégulièrement - Portée

Conclusions de l'avocat général dél. Winants.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Eléments de preuve obtenus irrégulièrement - Eléments de preuve obtenus en violation du droit au respect de la vie privée - Violation des articles 8 Conv. D.H. et 7 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Portée

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Eléments de preuve obtenus irrégulièrement - Eléments de preuve obtenus en violation du droit à la protection des données à caractère personnel - Violation de l'article 8 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Portée

UNION EUROPEENNE - Généralités - Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Article 7 - Protection de la vie privé - Eléments de preuve obtenus en violation du droit au respect de la vie privée - Portée

UNION EUROPEENNE - Généralités - Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Article 8 - Protection des données à caractère personnel - Eléments de preuve obtenus en violation du droit à la protection des données à caractère personnel - Portée

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Demande de données téléphoniques - Eléments de preuve obtenus irrégulièrement - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Nullité des éléments de preuve obtenus irrégulièrement - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Eléments de preuve obtenus en violation du droit au respect de la vie privée - Violation des articles 8 Conv. D.H. et 7 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Eléments de preuve obtenus en violation du droit à la protection des données à caractère personnel - Violation de l'article 8 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Droit au respect de la vie privée - Eléments de preuve obtenus en violation du droit au respect de la vie privée - Violation de l'article 7 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Portée

ACTION PUBLIQUE - Administration de la preuve - Eléments de preuve obtenus irrégulièrement - Eléments de preuve obtenus en violation du droit à la protection des données à caractère personnel - Violation de l'article 8 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Article 32 du titre

Nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselementen - Draagwijdte

STRAFVORDERING - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselementen - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op eerbiediging van het privéleven - Miskenning van artikel 8 EVRM en artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselementen - Draagwijdte

Het feit dat bewijselementen werden verkregen in strijd met het recht op de eerbiediging van het privéleven zoals gewaarborgd door artikel 8 EVRM en artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie of met het recht op bescherming van persoonsgegevens zoals gewaarborgd door artikel 8 Handvest, heeft niet steeds schending van artikel 6 EVRM of miskenning van het recht op een eerlijk proces tot gevolg (1). (1) Zie concl. OM

EUROPESE UNIE - Algemeen - Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Artikel 7 - Eerbiediging van het privéleven - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op eerbiediging van het privéleven - Draagwijdte

EUROPESE UNIE - Algemeen - Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Artikel 8 - Bescherming van persoonsgegevens - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op bescherming van persoonsgegevens - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op bescherming van persoonsgegevens - Miskenning van artikel 8 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Recht op eerbiediging van het privéleven - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op eerbiediging van het privéleven - Miskenning van artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Bewijselementen verkregen in strijd met het recht op eerbiediging van het privéleven - Miskenning van artikel 8 EVRM en artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Draagwijdte

préliminaire du Code de procédure pénale - Nullité des éléments de preuve obtenus irrégulièrement - Portée

ACTION PUBLIQUE - Administration de la preuve - Eléments de preuve obtenus irrégulièrement - Eléments de preuve obtenus en violation du droit au respect de la vie privée - Violation des articles 8 Conv. D.H. et 7 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Nullité des éléments de preuve obtenus irrégulièrement - Portée

Le fait que des éléments de preuve ont été obtenus en violation du droit au respect de la vie privée garanti par les articles 8 CEDH et 7 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne ou du droit à la protection des données à caractère personnel garanti par l'article 8 de la Charte n'entraîne pas toujours la violation de l'article 6 CEDH ou du droit à un procès équitable (1). (1) Voir les concl. du MP dans AC 2016, nr.....

UNION EUROPEENNE - Généralités - Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Article 7 - Protection de la vie privé - Eléments de preuve obtenus en violation du droit au respect de la vie privée - Portée

UNION EUROPEENNE - Généralités - Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Article 8 - Protection des données à caractère personnel - Eléments de preuve obtenus en violation du droit à la protection des données à caractère personnel - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Eléments de preuve obtenus en violation du droit à la protection des données à caractère personnel - Violation de l'article 8 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Droit au respect de la vie privée - Eléments de preuve obtenus en violation du droit au respect de la vie privée - Violation de l'article 7 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Eléments de preuve obtenus en violation du droit au respect de la vie privée - Violation des articles 8 Conv. D.H. et 7 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Portée

De kamer van inbeschuldigingstelling die met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering beslist dat krachtens de wet de nietigheid van een onderzoekshandeling moet worden uitgesproken, is met toepassing van paragraaf 6 van dat artikel in de regel ertoe gehouden de bewijselementen die het gevolg zijn van deze onderzoekshandeling als bewijs uit te sluiten; zij kan niet weigeren op grond van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering of artikel 13 van de wet van 9 december 2004 betreffende de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken, bewijselementen die het gevolg zijn van de nietig verklaarde onderzoekshandeling als bewijs uit te sluiten.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Kamer van inbeschuldigingstelling - Onderzoek van de regelmatigheid van de procedure - Nietigverklaring krachtens de wet van een onderzoekshandeling - Gevolg - Weigering bewijselementen die het gevolg zijn van de nietig verklaarde onderzoekshandeling uit te sluiten

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Onderzoek van de regelmatigheid van de procedure - Nietigverklaring krachtens de wet van een onderzoekshandeling - Gevolg - Weigering bewijselementen die het gevolg zijn van de nietig verklaarde onderzoekshandeling uit te sluiten

Het enkele feit dat het onderzoeksgerecht weigert de regeling van de rechtspleging te schorsen tot de voeging van een opsporingsdossier omdat het oordeelt dat die voeging niet noodzakelijk is voor de beoordeling van de bezwaren, levert geen miskenning van het recht van verdediging en de wapengelijkheid op; het niet-voegen van dergelijk dossier heeft immers niet voor gevolg dat de partijen niet dezelfde processuele middelen kunnen aanwenden voor de rechter noch dat ze niet op gelijke wijze kennis kunnen nemen van de aan de rechter voorgelegde gegevens (1). (1) Zie: Cass. 1 april 2014, AR P.13.1957.N, AC 2014, nr. 255.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Verzoek tot schorsing van de rechtspleging - Voeging van een opsporingsdossier - Weigering - Gevolg - Recht van verdediging en wapengelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verzoek tot schorsing van de rechtspleging - Voeging van een opsporingsdossier - Weigering - Gevolg - Recht van verdediging en wapengelijkheid

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Onderzoeksgerecht - Regeling van de rechtspleging - Verzoek tot schorsing van de rechtspleging - Voeging van een opsporingsdossier - Weigering

La chambre des mises en accusation qui, en application de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle, décide que la nullité d'un acte d'instruction doit être prononcée en vertu de la loi, est, en principe, tenue, en application du paragraphe 6 dudit article, d'exclure les éléments de preuve résultant de cet acte d'instruction; sur la base de l'article 32 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale ou de l'article 13 de la loi du 9 décembre 2004 sur la transmission policière internationale de données à caractère personnel et d'informations à finalité judiciaire, l'entraide judiciaire internationale en matière pénale et modifiant l'article 90ter du Code d'instruction criminelle, elle ne peut refuser d'exclure comme preuve les éléments résultant de l'acte d'instruction annulé.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Chambre des mises en accusation - Examen de la régularité de la procédure - Déclaration de nullité d'un acte d'instruction en vertu de la loi - Conséquence - Refus d'écarter des éléments de preuve résultant d'un acte d'instruction annulé

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Examen de la régularité de la procédure - Déclaration de nullité d'un acte d'instruction en vertu de la loi - Conséquence - Refus d'écarter des éléments de preuve résultant d'un acte d'instruction annulé

Le simple fait que la juridiction d'instruction refuse de suspendre le règlement de la procédure dans l'attente de la jonction d'un dossier d'information parce qu'elle décide qu'elle n'est pas nécessaire pour apprécier les charges ne constitue pas une violation des droits de la défense ni de l'égalité des armes; en effet, le fait qu'un tel dossier ne soit pas joint n'a pas pour conséquence que les parties ne peuvent user des mêmes moyens de procédure devant le juge, ni qu'elles ne puissent prendre connaissance de manière égale des éléments soumis au juge (1). (1) Voir: Cass. 1er avril 2014, RG P.13.1957.N, Pas. 2014, n° 255.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Demande de suspension de la procédure - Jonction d'un dossier d'information - Refus - Conséquence - Droits de la défense et égalité des armes

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Demande de suspension de la procédure - Jonction d'un dossier d'information - Refus - Conséquence - Droits de la défense et égalité des armes

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Juridiction d'instruction - Règlement de la procédure - Demande de suspension de la procédure - Jonction d'un dossier d'information - Refus

Het onderzoeksgerecht oordeelt bij de regeling van de rechtspleging onaantastbaar of het niet-voegen van een opsporingsdossier van aard is om de beoordeling van de bezwaren te beïnvloeden; het heeft geen rechtsmacht om het openbaar ministerie te bevelen een opsporingsonderzoek bij het strafdossier te voegen (1). (1) Zie: Cass. 1 april 2014, AR P.13.1957.N, AC 2014, nr. 255.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Niet-voegen van een opsporingsdossier - Invloed op de beoordeling van de bezwaren

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Niet-voegen van een opsporingsdossier - Invloed op het oordeel omtrent de bezwaren - Beoordeling door het onderzoeksgerecht - Aard

ONDERZOEKSGERECHTEN - Rechtsmacht - Bevel aan het openbaar ministerie om een dossier te voegen

Lors du règlement de la procédure, la juridiction d'instruction décide souverainement si le fait qu'un dossier d'information n'a pas été joint est de nature à influencer l'appréciation des charges; elle n'a aucune compétence pour ordonner au ministère public de joindre une information au dossier répressif (1). (1) Voir: Cass. 1er avril 2014, RG P.13.1957.N, Pas. 2014, n° 255.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Non-jonction d'un dossier d'information - Influence sur l'appréciation des charges

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Non-jonction d'un dossier d'information - Influence sur la décision concernant les charges - Appréciation par la juridiction d'instruction - Nature

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Compétence - Ordre au ministère public de joindre un dossier

P.15.1645.N

5 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160405.1](#)

AC nr. ...

Het is niet vereist dat in de vordering bedoeld in artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek de geldwaarde van de vermogensvoordelen wordt geraamd, want ingevolge de vordering tot verbeurdverklaring is de raming van de geldwaarde altijd in het debat en komt het de strafrechter toe die geldwaarde te ramen; indien in de vordering van het openbaar ministerie een bedrag is vermeld, is de rechter daardoor niet gebonden (1). (1) Cass. 13 november. 2007, AR P.07.0929.N, AC 2007, nr. 547; Cass. 11 september. 2013, AR P.13.0505.F, AC 2013, nr. 438; Cass. 4 maart 2014, AR P.13.1775.N, AC 2014, nr. 169.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Gevolg - Opdracht van de rechter

- Artt. 42, 3°, en 43bis, eerste lid Strafwetboek

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Raming van de geldwaarde van de vermogensvoordelen

- Artt. 42, 3°, en 43bis, eerste lid Strafwetboek

Indien het openbaar ministerie bij het appelgerecht een verbeurdverklaring vordert voor een hoger bedrag dan het door het openbaar ministerie in de dagvaarding gevorderde bedrag bij equivalent en dan het door de eerste rechter verbeurdverklaarde bedrag bij equivalent, is niet vereist dat de in het proces-verbaal van de rechtszitting vermelde vordering uitdrukkelijk verwijst naar artikel 43bis Strafwetboek.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Hoger beroep - Vordering die strekt tot de verbeurdverklaring van een hoger

3/12/2019

Il n'est pas requis que les réquisitions visées à l'article 43bis, alinéa 1er, du Code pénal, évalue la valeur monétaire des avantages patrimoniaux, car celle-ci fait toujours l'objet de débats ensuite des réquisitions tendant à la confiscation et il appartient au juge répressif de procéder à cette évaluation monétaire; le montant éventuellement indiqué dans les réquisitions du ministère public ne lie pas le juge (1). (1) Cass. 13 novembre 2007, RG P.07.0929.N, Pas. 2007, n° 547; Cass. 11 septembre 2013, RG P.13.0505.F, Pas. 2013, n° 438; Cass. 4 mars 2014, RG P.13.1775.N, Pas. 2014, n° 169.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux - Réquisitions écrites du ministère public - Conséquence - Mission du juge

- Art. 42, 3°, et 43bis, al. 1er Code pénal

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux - Réquisitions écrites du ministère public - Evaluation monétaire des avantages patrimoniaux

- Art. 42, 3°, et 43bis, al. 1er Code pénal

Lorsque le ministère public requiert devant la juridiction d'appel la confiscation d'un montant supérieur à celui réclamé par équivalent par le ministère public dans la citation et à celui confisqué par équivalent par le juge du fond, il n'est pas requis que les réquisitions consignées dans le procès-verbal de l'audience se réfèrent expressément à l'article 43bis du Code pénal.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux - Appel - Réquisitions tendant à la confiscation d'un montant supérieur par équivalent - Réquisitions

P. 400/637

Uit artikel 43bis, eerste en tweede lid, Strafwetboek volgt dat de schriftelijke vordering voorafgaand aan het vonnis of arrest aan de rechtspleging moet zijn toegevoegd, zodat de beklaagde er kennis kan van nemen en zich over de gevorderde verbeurdverklaring kan verdedigen; niet is vereist dat deze schriftelijke vordering in elke aanleg wordt genomen (1). (1) Zie Cass. 16 december 2008, AR P.08.1268.N, AC 2008, nr. 735; Cass. 23 november 2010, AR P.10.1371.N, AC 2010, nr. 689; Cass. 9 juni 2015, AR P.14.0385.N, AC 2015, nr. 381.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Artikel 42,3° en 43bis, eerste lid, Strafwetboek - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Voeging aan de rechtspleging - Tijdstip

- Artt. 42, 3°, en 43bis, eerste en tweede lid Strafwetboek

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Vereiste

- Artt. 42, 3°, en 43bis, eerste en tweede lid Strafwetboek

Il résulte de l'article 43bis, alinéas 1er et 2, du Code pénal, que les réquisitions écrites doivent être jointes à la procédure préalablement au jugement ou à l'arrêt, de sorte que le prévenu peut en prendre connaissance et opposer sa défense contre la confiscation requise; il n'est pas requis que ces réquisitions écrites soient prises en chaque instance (1). (1) Voir Cass. 16 décembre 2008, RG P.08.1268.N, Pas. 2008, n° 735; Cass. 23 novembre 2010, RG P.10.1371.N, Pas. 2010, n° 689; Cass. 9 juin 2015, RG P.14.0385.N, Pas. 2015, nr. 381.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux - Article 42,3°, et 43bis, al. 1er, du Code pénal - Réquisitions écrites du ministère public - Jonction à la procédure - Moment

- Art. 42, 3°, et 43bis, al. 1er et 2 Code pénal

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux - Réquisitions écrites du ministère public - Condition

- Art. 42, 3°, et 43bis, al. 1er et 2 Code pénal

P.15.1646.N

13 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161213.8](#)

AC nr. ...

Artikel 505, derde lid, Strafwetboek, zoals van toepassing vóór de wijziging ervan door de wet van 10 mei 2007, vereist niet dat de verbeurd te verklaren goederen, voorwerp van het misdrijf witwassen, tot het vermogen van de veroordeelde behoren, maar laat enkel toe dat derden krachtens hun rechtmatig bezit aanspraken op die goederen doen gelden; onder derden zijn hier te verstaan, alle personen die niet werden veroordeeld voor het witwasmisdrijf of een eraan ten grondslag liggend misdrijf (1). (1) Zie: Cass. 14 januari 2004, AR P.03.1185.F, AC 2004, nr. 20 met concl. advocaat-generaal Loop; Cass. 4 maart 2014, AR P.13.1852.N, AC 2014, nr. 170; Cass. 15 december 2015, AR P.15.1142.N, AC 2015, nr. 753.

HELING - Witwasmisdrijf - Voorwerp van het misdrijf - Bijzondere verbeurdverklaring - Vereiste - Rechten van derden - Derden

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Witwasmisdrijf - Voorwerp van het misdrijf - Bijzondere verbeurdverklaring - Vereiste - Rechten van derden - Derden

Conclusie van advocaat-generaal Timperman.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring - Aanspraak op die goederen door een derde

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring - Aanspraak van derden - Ambtshalve onderzoek

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring - Aanspraak op die

L'article 505, alinéa 3, du Code pénal, tel qu'applicable avant sa modification par la loi du 10 mai 2007, ne requiert pas que les biens à confisquer, faisant l'objet de l'infraction de blanchiment, figurent au patrimoine du condamné, mais permet uniquement que des tiers fassent valoir leurs droits sur ces biens, en vertu de leur possession légitime; il faut entendre par tiers toutes personnes n'ayant pas été condamnées du chef de l'infraction de blanchiment ou de l'infraction sous-jacente (1). (1) Voir : Cass. 14 janvier 2004, RG P.03.1185.F, Pas. 2004, n° 20, avec les concl. de M. Loop, avocat général; Cass. 4 mars 2014, RG P.13.1852.N, Pas. 2014, n° 170 ; Cass. 15 décembre 2015, RG P.15.1142.N, Pas. 2015, n° 753.

RECEL - Infraction de blanchiment - Objet de l'infraction - Confiscation spéciale - Condition - Droits des tiers - Tiers

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Infraction de blanchiment - Objet de l'infraction - Confiscation spéciale - Condition - Droits des tiers - Tiers

Conclusions de l'avocat général Timperman.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Biens entrant en ligne de compte pour une confiscation - Tiers faisant valoir son titre sur ces biens

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Biens entrant en ligne de compte pour une confiscation - Droit des tiers - Examen d'office

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Biens entrant en ligne de compte pour une confiscation - Tiers faisant valoir son titre sur

goederen door een derde - Tussenkost of aanwezigheid in de procedure

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van goederen lastens een beklaagde - Verzet door een als beklaagde aanwezige andere procespartij - Ontvankelijkheid

VERZET - Verbeurdverklaring van goederen lastens een beklaagde - Verzet door een als beklaagde aanwezige andere procespartij - Ontvankelijkheid

De mogelijkheid voor een als beklaagde aanwezige procespartij om verzet te doen tegen een beslissing die lastens een andere beklaagde goederen verbeurdverklaart, hangt enkel af van de vraag of die procespartij in loop van de procedure aanspraken op deze goederen heeft doen gelden en wanneer dat niet het geval is, dan is de vermelde beslissing ten aanzien van die procespartij bij verstek geweest; het feit dat zij zich in de procedure effectief heeft verdedigd als beklaagde en dat het vonnis of arrest tegenover haar in die hoedanigheid op tegenspraak is uitgesproken, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Zie concl. OM.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van goederen lastens een beklaagde - Verzet door een als beklaagde aanwezige andere procespartij - Ontvankelijkheid

VERZET - Verbeurdverklaring van goederen lastens een beklaagde - Verzet door een als beklaagde aanwezige andere procespartij - Ontvankelijkheid

De rechter dient niet ambtshalve de mogelijke aanspraken te onderzoeken op de verbeurd te verklaren goederen van derden die niet voor hem verschijnen, ook al gaat het om personen die reeds in een andere hoedanigheid in de procedure aanwezig zijn (1). (1) Zie concl. OM; Zie: Cass. 15 december 2015, AR P.15.1142.N, AC 2015, nr. 753.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring - Aanspraak van derden - Ambtshalve onderzoek

ces biens - Intervention ou présence dans la procédure

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation de biens à charge d'un prévenu - Opposition par une autre partie au procès présente en tant que prévenue - Recevabilité

OPPOSITION - Confiscation de biens à charge d'un prévenu - Opposition par une autre partie au procès présente en tant que prévenue - Recevabilité

La possibilité pour une partie présente au procès en tant que prévenue de faire opposition à une décision confisquant des biens à l'égard d'un autre prévenu dépend uniquement de la question de savoir si cette partie au procès a pu faire valoir des droits sur ces biens au cours de la procédure et, lorsque tel n'est pas le cas, alors la décision précitée est rendue par défaut à l'égard de cette partie au procès; le fait qu'elle ait effectivement assuré sa défense dans la procédure en tant que prévenue et que le jugement ou arrêt a été rendu contradictoirement à son égard en cette qualité n'y change rien (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation de biens à charge d'un prévenu - Opposition par une autre partie au procès présente en tant que prévenue - Recevabilité

OPPOSITION - Confiscation de biens à charge d'un prévenu - Opposition par une autre partie au procès présente en tant que prévenue - Recevabilité

Le juge n'est pas tenu de vérifier d'office les droits éventuels sur les biens à confisquer de tiers qui ne comparaissent pas devant lui, même s'il s'agit de personnes déjà présentes en une autre qualité dans la procédure (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC ; Voir : Cass. 15 décembre 2015, RG P.15.1142.N, Pas. 2015, n° 753.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Biens entrant en ligne de compte pour une confiscation - Droit des tiers - Examen d'office

Om zijn aanspraken te doen gelden op goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring en de rechtmatigheid van zijn bezit op die goederen aan te tonen, kan een derde tussenkomen in elke stand van de procedure en kan hij, ongeacht of hij reeds procespartij is, rechtsmiddelen aanwenden tegen de beslissing die een goed verbeurdverklaart waarop hij aanspraken doet gelden; is een derde reeds in een andere hoedanigheid procespartij in de procedure waarin dat goed dreigt te worden verbeurdverklaard, dan volstaat het dat hij de rechter kennis geeft van het feit dat hij aanspraken op dat goed doet gelden; uit de hoedanigheid of bijkomende hoedanigheid die de derde ingevolge die tussenkomst, dat rechtsmiddel of die kennisgeving verkrijgt, volgt de verplichting voor de vonnisrechter om de aanspraken van die derde in feite en in rechte te onderzoeken en voor het Hof om de wettigheid van de verbeurdverklaring na te gaan (1). (1) Zie concl. OM; Cass. 15 december 2015, AR P.15.1142.N, AC 2015, nr. 753.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring - Aanspraak op die goederen door een derde

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring - Aanspraak op die goederen door een derde - Tussenkomst of aanwezigheid in de procedure

Pour faire valoir ses droits sur des biens entrant en ligne de compte pour une confiscation et démontrer la régularité de sa possession de ces biens, un tiers peut intervenir à tout stade de la procédure et exercer, qu'il soit ou non déjà partie au procès, des voies de recours contre la décision confisquant un bien sur lequel il fait valoir des droits; si un tiers est déjà, dans une autre qualité, partie au procès dans la procédure dans laquelle le bien en cause risque d'être confisqué, il suffit alors qu'il informe le juge du fait qu'il fait valoir des droits sur ce bien; la qualité ou la qualité supplémentaire qu'un tiers acquiert en raison de cette intervention, de ce recours ou de cette notification entraîne l'obligation pour la juridiction de jugement d'examiner les droits de ce tiers en fait et en droit, et pour la Cour celle de vérifier la légalité de la confiscation (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC ; Cass. 15 décembre 2015, RG P.15.1142.N, Pas. 2015, n° 753.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Biens entrant en ligne de compte pour une confiscation - Tiers faisant valoir son titre sur ces biens

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Biens entrant en ligne de compte pour une confiscation - Tiers faisant valoir son titre sur ces biens - Intervention ou présence dans la procédure

P.15.1659.F

13 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160113.3](#)

AC nr. ...

Geen enkele wetsbepaling of algemeen rechtsbeginsel verplicht de rechter om in het vonnis de neerlegging van stukken te vermelden en evenmin om op de daarin vervatte elementen te antwoorden die voor hem niet bij conclusie werden overgenomen (1). (1) Zie Cass. 16 februari 2000, AR P.99.1826.N, AC 2000, nr. 129.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Neergelegde stukken - Verplichting om te antwoorden

- Art. 149 Grondwet 1994

Artikel 5 EVRM, dat het recht waarborgt op vrijheid en veiligheid, legt met name het recht vast voor een persoon wiens vrijheid is ontnomen, om een rechtbank uitspraak te laten doen over de rechtmatigheid van zijn detentie zodat hij wordt vrijgelaten zo deze onrechtmatig is; de strafuitvoeringsrechtbank, waarvan het toezicht beperkt is tot de strafvoorwaarden en de strafuitvoeringsmodaliteiten, is daarvoor evenwel niet bevoegd.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Allerlei - Strafuitvoeringsrechtbank -

3/12/2019

Aucune disposition légale ni aucun principe général du droit ne fait obligation au juge de mentionner dans le jugement le dépôt de pièces ni de répondre aux éléments contenus dans celles-ci qui ne sont pas repris devant lui en termes de conclusions (1). (1) Voir Cass. 16 février 2000, RG P.99.1826.N, Pas. 2000, n° 129.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Pièces déposées - Obligation de répondre

- Art. 149 Constitution 1994

En garantissant le droit à la liberté et à la sûreté, l'article 5 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales consacre, notamment, pour une personne privée de liberté, le droit de faire statuer un tribunal sur la légalité de sa détention pour qu'il la libère si cette dernière est illégale; ce pouvoir échappe toutefois au tribunal de l'application des peines dont le contrôle est limité aux conditions et modalités de l'exécution de la peine.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Divers - Tribunal de

P. 403/637

Artikel 5.4 E.V.R.M. - Toepassing

- Art. 5.4 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Strafvueroeringsrechtbank - Toepassing

- Art. 5.4 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

STRAFUUITVOERING - Strafvueroeringsrechtbank - Artikel 5.4 E.V.R.M. - Toepassing

- Art. 5.4 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Artikel 6 EVRM is als dusdanig niet van toepassing op de strafvueroeringsrechtbank omdat zij niet beslist over de gegrondheid van een beschuldiging in strafzaken (1). (1) Zie Cass. 20 november 2007, AR P.07.1528.N, AC 2007, nr. 569, met noot.

STRAFUUITVOERING - Strafvueroeringsrechtbank - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Toepassing

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTBANKEN - Strafzaken - Allerlei - Strafvueroeringsrechtbank - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Toepassing

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafvueroeringsrechtbank - Toepassing

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Wanneer de gegevens die hem ter beoordeling zijn voorgelegd niet het voorwerp uitmaken van een conclusie, eerbiedigt de rechter het recht op een eerlijk proces door de partijen de redenen op te geven van zijn beslissing; daaruit volgt dat de strafvueroeringsrechtbank, door de tegenaanwijzingen te vermelden die een beletsel vormen voor de toekenning van de gevraagde strafvueroeringsmodaliteiten, haar beslissing, welke door haar in feite wordt beoordeeld, regelmatig met redenen omkleedt.

STRAFUUITVOERING - Strafvueroeringsrechtbank - Redenen van de beslissing - Geen conclusie - Recht op een eerlijk proces

REDEKENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafvueroeringsrechtbank - Recht op een eerlijk proces

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken -

3/12/2019

l'application des peines - Conv. D.H., article 5, § 4 - Application - Art. 5, § 4 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Tribunal de l'application des peines - Application

- Art. 5, § 4 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Conv. D.H., article 5, § 4 - Application

- Art. 5, § 4 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

L'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne s'applique pas, en tant que tel, au tribunal de l'application des peines, puisqu'il ne décide pas du bien-fondé d'une accusation en matière pénale (1). (1) Voir Cass. 20 novembre 2007, RG P.07.1528.N, Pas. 2007, n° 569, avec note.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Conv. D.H., article 6, § 1er - Application

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

TRIBUNAUX - Matière répressive - Divers - Tribunal de l'application des peines - Conv. D.H., article 6, § 1er - Application

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Tribunal de l'application des peines - Application

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Lorsque les éléments soumis à son appréciation ne font pas l'objet de conclusions, le juge respecte leur droit à un procès équitable en donnant aux parties les raisons de sa décision; il s'ensuit qu'en énonçant les contre-indications formant obstacle à l'octroi des modalités d'exécution de la peine sollicitées, le tribunal de l'application des peines motive régulièrement sa décision, laquelle relève de son appréciation en fait.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Motifs de la décision - Pas de conclusions - Droit à un procès équitable

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Tribunal de l'application des peines - Droit à un procès équitable

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Tribunal de

P. 404/637

P.15.1662.F

16 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160316.3](#)

AC nr. ...

De toepassing van de artikelen 848 en 849 Gerechtelijk Wetboek en de eerbiediging van het recht van verdediging houden in dat de lasthebber tegen wie de vordering tot ontkenenis van proceshandelingen is ingesteld, partij moet zijn in het proces (1). (1) B. PETIT, Incidents de procédure. Récusation et dessaisissement. – Désaveu. – Interruption et reprise d'instance. – Désistements, Larcier, 2015, nr. 103-104; "Le point sur le désaveu", J.T. 2014, p. 365; P. DEPUYDT, "Le désaveu", Droit judiciaire. – Commentaire pratique, Kluwer, 2007, p. 22.

RECHT VAN VERDEDIGING - Allerlei - Ontkenenis van proceshandelingen - Vordering tot ontkenenis ingesteld tegen de lasthebber - Gevolg - Partij in het proces

- Artt. 848 en 849 Gerechtelijk Wetboek

LASTGEVING - Ontkenenis van proceshandelingen - Vordering tot ontkenenis ingesteld tegen de lasthebber - Recht van verdediging - Gevolg - Partij in het proces

- Artt. 848 en 849 Gerechtelijk Wetboek

De bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de ontkenenis van proceshandelingen zijn niet van toepassing voor de strafgerechten (1). (1) Cass. 24 september 2014, AR P.14.0022.F, AC 2014, nr. 550.

ADVOCAAT - Strafzaken - Ontkenenis van proceshandelingen - Bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing

- Artt. 848 en 849 Gerechtelijk Wetboek

L'application des articles 848 et 849 du Code judiciaire et le respect des droits de la défense impliquent que le mandataire visé par le désaveu soit partie à la procédure (1). (1) B. PETIT, Incidents de procédure. Récusation et dessaisissement – Désaveu – Interruption et reprise d'instance – Désistements, Larcier, 2015, n° 103-104; "Le point sur le désaveu", J.T., 2014, p. 365; P. DEPUYDT, "Le désaveu", Droit judiciaire – Commentaire pratique, Kluwer, 2007, p. 22.

DROITS DE LA DEFENSE - Divers - Désaveu - Mandataire visé par le désaveu - Conséquence - Partie à la procédure

- Art. 848 et 849 Code judiciaire

MANDAT - Désaveu - Mandataire visé par le désaveu - Droits de la défense - Conséquence - Partie à la procédure

- Art. 848 et 849 Code judiciaire

Les dispositions du Code judiciaire relatives au désaveu ne s'appliquent pas devant les juridictions répressives (1). (1) Cass. 24 septembre 2014, RG P.14.0022.F, Pas. 2014, n° 550.

AVOCAT - Matière répressive - Désaveu - Dispositions du Code judiciaire - Application

- Art. 848 et 849 Code judiciaire

P.15.1665.N

22 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160322.8](#)

AC nr. ...

De beslissing van de strafrechter over een door de herstellvorderende overheid ingediende herstellvordering is een maatregel van burgerlijke aard. die niettemin onder de strafvordering valt en het openbaar ministerie is bevoegd om de door de herstellvorderende overheid per brief geformuleerde herstellvordering voor de strafrechter uit te oefenen, inclusief het aanwenden van rechtsmiddelen en dit ongeacht of de herstellvorderende overheden zich als procespartij hebben gemanifesteerd; de veroordeelde die op grond van artikel 1385quinquies Gerechtelijk Wetboek de opheffing vordert van een hem ter verzekering van de uitvoering van een herstelmaatregel opgelegde dwangsom, de opschorting van de looptijd van die dwangsom of de vermindering ervan wegens blijvende of tijdelijke, gehele of gedeeltelijke onmogelijkheid om aan de hoofdveroordeling te voldoen, is dan ook geen vervolgte partij in de zin van artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering waaruit volgt dat hij zijn cassatieberoep moet laten betekenen aan de personen tegen wie het is gericht, namelijk het openbaar ministerie bij het gerecht dat uitspraak heeft gedaan over die vordering en de herstellvorderende overheid in wiens voordeel de veroordeling tot betaling van een dwangsom werd uitgesproken (1). (1) Zie Cass. 25 mei 2010, AR P.09.1761.N, AC 2010, nr. 364; Cass. 13 oktober 2015, AR P.15.0305.N, AC 2015, nr...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Allerlei - Strafzaken - Stedenbouw - Veroordeelde - Cassatieberoep tegen de beslissing over de vordering van de veroordeelde betreffende de hem opgelegde dwangsom - Verplichting te betekenen aan het openbaar ministerie - Verzuim

- Art. 6.1.41, §§ 1, 3 en 4 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Stedenbouw - Veroordeelde - Cassatieberoep tegen de beslissing over de vordering van de veroordeelde betreffende de hem opgelegde dwangsom - Verplichting te betekenen aan het openbaar ministerie - Verzuim

- Art. 6.1.41, §§ 1, 3 en 4 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

DWANGSOM - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat. Betaling van een meerwaarde - Veroordeelde - Cassatieberoep tegen de beslissing over de vordering van de veroordeelde betreffende de hem opgelegde dwangsom - Verplichting te betekenen aan het openbaar ministerie - Verzuim

- Art. 6.1.41, §§ 1, 3 en 4 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Veroordeelde - Cassatieberoep tegen de beslissing over de vordering van de veroordeelde betreffende de hem opgelegde dwangsom - Verplichting te betekenen aan het

3/12/2019

La décision du juge pénal rendue sur l'action en réparation introduite par l'autorité demanderesse en réparation est une mesure de nature civile, qui relève toutefois de l'action publique et le ministère public est compétent pour engager devant le juge pénal l'action en réparation formulée par écrit par l'autorité demanderesse en réparation, en ce compris les voies de recours, indépendamment du fait que les autorités demandereses en réparation se soient manifestées en tant que partie au procès; le condamné qui, sur la base de l'article 1385quinquies du Code judiciaire, demande la levée de l'astreinte qui lui a été imposée en gage de l'exécution de la mesure de réparation, la suspension du délai de cette astreinte ou sa diminution en raison d'une impossibilité permanente ou temporaire, totale ou partielle de satisfaire à la condamnation principale, ne représente pas ainsi une partie poursuivie au sens de l'article 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, ce qui implique qu'il doit faire signifier son pourvoi aux personnes contre lesquelles il est dirigé, à savoir le ministère public près le tribunal qui a statué sur cette action et à l'autorité demanderesse en réparation en faveur de laquelle la condamnation au paiement d'une astreinte a été prononcée (1). (1) Voir Cass. 25 mai 2010, RG P.09.1761.N, Pas. 2010, n° 364; Cass. 13 octobre 2015, RG P.15.0305.N, Pas. 2015, n° ...

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Divers - Matière répressive - Urbanisme - Condamné - Pourvoi en cassation formé contre la décision rendue sur l'action du condamné concernant l'astreinte qui lui est imposée - Obligation de signifier au ministère public - Omission

- Art. 6.1.41, § 1er, 3 et 4 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Urbanisme - Condamné - Pourvoi en cassation formé contre la décision rendue sur l'action du condamné concernant l'astreinte qui lui est imposée - Obligation de signifier au ministère public - Omission

- Art. 6.1.41, § 1er, 3 et 4 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

ASTREINTE - Urbanisme - Remise en état des lieux. Paiement d'une plus-value - Condamné - Pourvoi en cassation formé contre la décision rendue sur l'action du condamné concernant l'astreinte qui lui est imposée - Obligation de signifier au ministère public - Omission

- Art. 6.1.41, § 1er, 3 et 4 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Condamné - Pourvoi en cassation formé contre la décision rendue sur l'action du condamné concernant l'astreinte qui lui est imposée - Obligation de signifier au ministère public - Omission

P. 406/637

P.15.1667.F

12 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161012.1](#)

AC nr. ...

De werkgever in de overheidssector die, ingevolge de fout van een derde, de arbeidsprestaties van een van zijn personeelsleden moet missen, dient zijn schade in oorzakelijk verband met de fout van de derde te bewijzen; hij moet bijgevolg niet alleen het bedrag van de door hem uitbetaalde wedden en bijdragen bewijzen, maar ook dat deze werden betaald gedurende een periode waarin zijn personeelslid, door de daad van de derde, arbeidsongeschikt was terwijl hij gehouden bleef hem deze door te betalen (1). (1) Cass. 30 mei 2011, AR C.09.0499.N, AC 2011, nr. 361, met de gedeeltelijk andersluidende concl. van Mevrouw de Advocaat-generaal R. MORTIER; Cass. 18 november 2011, AR C.09.0521.F, AC 2011, nr. 625, met de eensluidende concl. van de Heer advocaat-generaal Th. WERQUIN; Cass. 28 februari 2013, C.12.0185.F, onuitgegeven; Cass. 30 januari 2015, AR C.14.0276.N, AC 2015, nr. 75, met de eensluidende concl. van de Heer advocaat-generaal C.VANDEWAL.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Allerlei - Overheid - Werkgever - Ongeval veroorzaakt door een derde - Arbeidsongeschiktheid - Gestorte wedden en bijdragen - Oorzakelijk verband - Bewijs

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Grootte - Overheid - Werkgever - Ongeval veroorzaakt door een derde - Arbeidsongeschiktheid - Gestorte wedden en bijdragen - Bewijs

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Ongeval veroorzaakt door een derde - Arbeidsongeschiktheid - Gestorte wedden en bijdragen - Oorzakelijk verband - Bewijs

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

L'employeur public qui, par la faute d'un tiers, est privé des prestations de travail d'un de ses agents doit prouver le lien de causalité existant entre son dommage et la faute du tiers; il doit, dès lors, prouver non seulement le montant des rémunérations et des charges qu'il a déboursées, mais aussi qu'elles ont été payées durant une période où, par le fait du tiers, son agent était incapable de travailler alors qu'il restait tenu de les lui payer (1). (1) Cass. 30 mai 2011, RG C.09.0499.N, Pas. 2011, n° 361, avec concl. partiellement contraires de Mme l'avocat général R. MORTIER; Cass. 18 novembre 2011, RG C.09.0521.F, Pas. 2011, n° 625, avec concl. conformes de M. l'avocat général Th. WERQUIN; Cass. 28 février 2013, RG C.12.0185.F, inédit; Cass. 30 janvier 2015, RG C.14.0276.N, Pas. 2015, n° 75, avec concl. conformes de M. l'avocat général C. VANDEWAL.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Divers - Pouvoirs publics - Employeur - Accident causé par un tiers - Incapacité de travail - Rémunérations et charges versées - Lien de causalité - Preuve

- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. éléments et étendue - Étendue - Pouvoirs publics - Employeur - Accident causé par un tiers - Incapacité de travail - Rémunérations et charges versées - Preuve

- Art. 1382 et 1383 Code civil

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. règles particulières - Accident causé par un tiers - Incapacité de travail - Rémunérations et charges versées - Lien de causalité - Preuve

- Art. 1382 et 1383 Code civil

De werkgever in de overheidssector die, ingevolge de fout van een derde, de arbeidsprestaties van een van zijn personeelsleden moet missen en die, krachtens de op hem rustende wettelijke of reglementaire verplichtingen, dat personeelslid de wedde en de op die wedde rustende bijdragen moet doorbetalen die met de verloren prestaties overeenstemmen, lijdt schade waarvan op grond van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek vergoeding kan worden gevorderd, voor zover uit de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen blijkt dat de betaalde bedragen niet definitief te zijnen laste moeten blijven (1). (1) Cass. 19 februari 2001, AR C.98.0119.N, C.99.0014.N, C.99.0183.N, C.99.0228.N en C.99.0242.N, en 20 februari 2001, AR P.98.1629.N, AC 2001, nrs. 96 tot 101, "doorbetalingsarresten" genaamd; Cass. 30 mei 2011, AR C.09.0499.N, AC 2011, nr. 361, met de gedeeltelijk andersluidende concl. van Mevrouw de advocaat-generaal R. MORTIER; Cass. 23 oktober 2013, AR P.13.0727.F, AC 2013, nr. 543. Dat vermijdt dat de werkgever in de overheidssector de beperkingen moet ondergaan die inherent zijn aan de subrogatoire rechtsvordering.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Staat - Overheid - Overheid - Werkgever - Ongeval veroorzaakt door een derde - Arbeidsongeschiktheid - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Betaling wedde en bijdragen - Contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting die aan de schade in de weg staat

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Grootte - Overheid - Werkgever - Ongeval veroorzaakt door een derde - Arbeidsongeschiktheid - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Betaling wedde en bijdragen - Contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting die aan de schade in de weg staat

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Ongeval veroorzaakt door een derde - Arbeidsongeschiktheid - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Betaling wedde en bijdragen - Contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting die aan de schade in de weg staat

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

L'employeur public qui, par la faute d'un tiers, est privé des prestations de travail d'un de ses agents et qui, en vertu de ses obligations légales ou réglementaires, doit continuer à payer à cet agent la rémunération correspondant aux prestations perdues et à supporter les charges grevant celle-ci subit un dommage dont la réparation peut être demandée sur la base de l'article 1382 du Code civil, pour autant qu'il résulte des dispositions légales et réglementaires applicables que les sommes payées ne doivent pas rester définitivement à sa charge (1). (1) Cass. 19 février 2001, RG C.98.0119.N, C.99.0014.N, C.99.0183.N, C.99.0228.N et C.99.0242.N, et 20 février 2001, RG P.98.1629.N, Pas. 2001, n° 96 à 101, dits « doorbetalingsarresten » ; Cass. 30 mai 2011, RG C.09.0499.N, Pas. 2011, n° 361, avec concl. partiellement contraires de Mme l'avocat général R. MORTIER; Cass. 23 octobre 2013, RG P.13.0727.F, Pas. 2013, n° 543. Ceci évite à cet employeur public de subir les limitations inhérentes au recours subrogatoire.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Etat. pouvoirs publics - Pouvoirs publics - Employeur - Accident causé par un tiers - Incapacité de travail - Obligations légales ou réglementaires - Paiement de la rémunération et des cotisations - Obligation contractuelle, légale ou réglementaire empêchant le dommage

- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. éléments et étendue - Etendue - Pouvoirs publics - Employeur - Accident causé par un tiers - Incapacité de travail - Obligations légales ou réglementaires - Paiement de la rémunération et des cotisations - Obligation contractuelle, légale ou réglementaire empêchant le dommage

- Art. 1382 et 1383 Code civil

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. règles particulières - Accident causé par un tiers - Incapacité de travail - Obligations légales ou réglementaires - Paiement de la rémunération et des cotisations - Obligation contractuelle, légale ou réglementaire empêchant le dommage

- Art. 1382 et 1383 Code civil

De werkgever in de overheidssector die, ingevolge de fout van een derde, de arbeidsprestaties van een van zijn personeelsleden moet missen, kan daarvan het bewijs leveren met alle rechtsmiddelen, met name door middel van de besluiten van de administratieve gezondheidsdienst (AGD of Medex) betreffende de gevolgen van het arbeidsongeval; de beslissingen van die dienst gelden als feitelijke vermoedens, die aan de beoordeling van de rechter worden overgelaten; ze zijn niet tegenstelbaar aan derden, die deze kunnen betwisten, met name op grond van de besluiten van een gerechtelijk deskundigenonderzoek (1). (1) Ibid.; in dezelfde zin heeft het Hof, bij arrest van 19 januari 2011, AR P.10.1373.F, onuitgegeven, een cassatieberoep verworpen gericht tegen een arrest dat zich op het verslag van de gerechtsdeskundige baseerde en niet op dat van de Administratieve Gezondheidsdienst MEDEX: het bestreden arrest grondde zijn beslissing op de reden dat het tweede verslag, in tegenstelling tot het eerste, oppervlakkig was; contra: Cass. 23 oktober 2013, AR P.13.0727.F, AC 2013, nr. 543.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Allerlei - Overheid - Werkgever - Ongeval veroorzaakt door een derde - Administratieve Gezondheidsdienst (AGD-MEDEX) - Beslissingen - Tegenstelbaarheid aan derden - Feitelijke vermoeden

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Overheid - Werkgever - Ongeval veroorzaakt door een derde - Administratieve Gezondheidsdienst (AGD-MEDEX) - Beslissingen - Tegenstelbaarheid aan derden - Feitelijke vermoeden

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Overheid - Werkgever - Ongeval veroorzaakt door een derde - Administratieve Gezondheidsdienst (AGD-MEDEX) - Beslissingen - Tegenstelbaarheid aan derden - Feitelijke vermoeden

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoeden - Overheid - Werkgever - Ongeval veroorzaakt door een derde - Administratieve Gezondheidsdienst (AGD-MEDEX) - Beslissingen - Tegenstelbaarheid aan derden - Feitelijke vermoeden

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

L'employeur public qui, par la faute d'un tiers, est privé des prestations de travail d'un de ses agents peut en apporter la preuve par toutes voies de droit, notamment au moyen des conclusions du service de santé administratif (S.S.A. ou Medex) relatives aux conséquences de l'accident du travail; les décisions de ce service valent à titre de présomptions de l'homme, soumises à l'appréciation du juge; elles ne s'imposent pas aux tiers, qui peuvent les contester, notamment sur la base des conclusions d'une expertise judiciaire (1). (1) Ibid.; dans le même sens, la Cour a, par arrêt du 19 janvier 2011, RG P.10.1373.F, inédit, rejeté un pourvoi dirigé contre un arrêt qui se fondait sur le rapport de l'expert judiciaire et non sur celui du service de santé Medex: l'arrêt attaqué fondait sa décision sur le motif que le second rapport était sommaire, à l'inverse du premier; contra: Cass. 23 octobre 2013, RG P.13.0727.F, Pas. 2013, n° 543.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Divers - Pouvoirs publics - Employeur - Accident causé par un tiers - Service de santé administratif (S.S.A.-MEDEX) - Décisions - Opposabilité aux tiers - Présomption de l'homme

- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Pouvoirs publics - Employeur - Accident causé par un tiers - Service de santé administratif (S.S.A.-MEDEX) - Décisions - Opposabilité aux tiers - Présomption de l'homme

- Art. 1382 et 1383 Code civil

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. regles particulières - Pouvoirs publics - Employeur - Accident causé par un tiers - Service de santé administratif (S.S.A.-MEDEX) - Décisions - Opposabilité aux tiers - Présomption de l'homme

- Art. 1382 et 1383 Code civil

PREUVE - Matière civile - Présomptions - Pouvoirs publics - Employeur - Accident causé par un tiers - Service de santé administratif (S.S.A.-MEDEX) - Décisions - Opposabilité aux tiers - Présomption de l'homme

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Krachtens artikel 47bis, § 6, Wetboek van Strafvordering kan tegen een persoon geen veroordeling worden uitgesproken die gegrond is op verklaringen die hij heeft afgelegd in strijd met het recht op bijstand van een advocaat tijdens zijn verhoor door de politie of door de onderzoeksrechter; daaruit volgt dat de rechter geen bewijs voor misdrijven mag zoeken in verhoren die onregelmatig buiten de aanwezigheid van een advocaat zijn afgenomen (1). (1) Cass. 5 september 2012, AR P.12.0418.F, AC 2012, nr. 447, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch in Pas. 2012, nr. 447.

ADVOCAAT - Strafzaken - Bijstand van de advocaat - Verhoor van een verdachte tijdens vrijheidsberoving - Onregelmatig verhoor wegens afwezigheid van de advocaat - Gevolg - Inaanmerkingneming van het verhoor als bewijs
- Art. 47bis, § 6 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

BEWIJS - Strafzaken - Bekentenis - Verhoor van een verdachte tijdens vrijheidsberoving - Bijstand van de advocaat - Onregelmatig verhoor wegens afwezigheid van de advocaat - Gevolg - Inaanmerkingneming van het verhoor als bewijs
- Art. 47bis, § 6 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Verhoor van een verdachte tijdens vrijheidsberoving - Bijstand van de advocaat - Onregelmatig verhoor wegens afwezigheid van de advocaat - Gevolg - Inaanmerkingneming van het verhoor als bewijs
- Art. 47bis, § 6 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

En vertu de l'article 47bis, § 6, du Code d'instruction criminelle, aucune condamnation ne peut être prononcée contre une personne sur le fondement des déclarations qu'elle a faites en violation du droit à l'assistance d'un avocat au cours de son audition par la police ou par le juge d'instruction; il en résulte que le juge ne peut puiser la preuve des infractions dans des auditions recueillies irrégulièrement hors la présence d'un avocat (1). (1) Cass. 5 septembre 2012, RG P.12.0418.F, Pas. 2012, n° 447, avec concl. MP.

AVOCAT - Matière répressive - Assistance de l'avocat - Audition d'un suspect durant la période de garde à vue - Audition irrégulière en raison de l'absence de l'avocat - Conséquence - Prise en compte de l'audition à titre de preuve
- Art. 47bis, § 6 Code d'Instruction criminelle
- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

PREUVE - Matière répressive - Aveu - Audition d'un suspect durant la période de garde à vue - Assistance de l'avocat - Audition irrégulière en raison de l'absence de l'avocat - Conséquence - Prise en compte de l'audition à titre de preuve
- Art. 47bis, § 6 Code d'Instruction criminelle
- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Audition d'un suspect durant la période de garde à vue - Assistance de l'avocat - Audition irrégulière en raison de l'absence de l'avocat - Conséquence - Prise en compte de l'audition à titre de preuve
- Art. 47bis, § 6 Code d'Instruction criminelle
- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P.15.1672.N

12 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160412.3](#)

AC nr. ...

Er is geen verzwaring van de straf wanneer de rechter in hoger beroep voor de feiten die hij zelf bewezen verklaart, dezelfde straf uitspreekt als deze opgelegd door de eerste rechter, ook al verleent hij vrijspraak voor een of meer telastleggingen (1). (1) Cass. 4 november 1992, AR 122, AC 1991-1992, nr. 715.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Eén enkele straf door de eerste rechter uitgesproken voor verschillende telastleggingen - Rechter in hoger beroep die één of meer telastleggingen niet bewezen verklaart - Handhaving van de door de eerste rechter opgelegde straf - Geen strafverzwaring
- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Strafverzwaring - Rechtspleging in hoger beroep - Eén enkele straf door de eerste rechter uitgesproken voor verschillende

3/12/2019

Il n'y a pas aggravation de la peine lorsque le juge d'appel prononce, du chef des faits qu'il déclare lui-même établis, la même peine que celle infligée par le juge du fond, même s'il prononce l'acquiescement du chef d'une ou plusieurs prévention(s) (1). (1) Cass. 4 novembre 1992, RG 122, Pas. 1992, n° 715.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Peine unique prononcée par le juge du fond du chef de différentes préventions - Juge d'appel qui déclare une ou plusieurs prévention(s) non établie(s) - Maintien de la peine infligée par le juge du fond - Pas d'aggravation de la peine

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Aggravation de la peine - Procédure en degré d'appel - Peine unique prononcée par le juge du fond du chef de différentes préventions - Juge

P. 410/637

telastleggingen - Rechter in hoger beroep die één of meer telastleggingen niet bewezen verklaart - Handhaving van de door de eerste rechter opgelegde straf

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

d'appel qui déclare une ou plusieurs prévention(s) non établie(s) - Maintien de la peine infligée par le juge du fond

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

P.15.1679.F

9 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160309.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Exploot - Strafzaken - Verstekbeslissing - Betekening - Vormvereiste - Informatie omtrent de nadere regels om rechtsmiddelen in te stellen

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie neergelegd door het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid - Kennisgeving aan de verweerder - Verplichting

- Art. 429, vierde lid Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Verstekbeslissing - Betekening - Vormvereiste - Informatie omtrent de nadere regels om rechtsmiddelen in te stellen

VERZET - Strafzaken - Buitengewone termijn - Verstekbeslissing - Aanvang van de termijn - Voorwaarde - Regelmatige betekening

VERZET - Strafzaken - Buitengewone termijn - Aanvang van de termijn van vijftien dagen - Verstekbeslissing - Kennisneming van de betekening - Vorm

VERZET - Strafzaken - Buitengewone termijn - Verstekbeslissing - Regelmatige betekening - Vormvereiste - Informatie omtrent de nadere regels om rechtsmiddelen in te stellen

Artikel 187, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, kent de versteklatende beklagde een bijkomende termijn toe, die hem toestaat in verzet te komen binnen een termijn van vijftien dagen na de dag waarop hij kennis heeft gekregen van de betekening van de tegen hem gewezen verstekbeslissing; noch die buitengewone termijn, noch de gewone termijn om in verzet te komen, gaan in bij ontstentenis van een regelmatige betekening (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

VERZET - Strafzaken - Buitengewone termijn - Verstekbeslissing - Aanvang van de termijn - Voorwaarde - Regelmatige betekening

Artikel 6.1 EVRM legt op dat de betekening van een verstekbeslissing het recht moet vermelden om in verzet te komen alsook de termijn om dat recht uit te oefenen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Exploot - Strafzaken - Verstekbeslissing - Betekening - Vormvereiste - Informatie omtrent de nadere regels om rechtsmiddelen in te stellen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Verstekbeslissing - Betekening -

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Exploit - Matière répressive - Décision rendue par défaut - Signification - Condition de forme - Information sur les modalités de recours

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire déposé par le ministère public - Recevabilité - Notification au défendeur - Obligation

- Art. 429, al. 4 Code d'Instruction criminelle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière répressive - Décision rendue par défaut - Signification - Condition de forme - Information sur les modalités de recours

OPPOSITION - Matière répressive - Délai extraordinaire - Décision rendue par défaut - Prise de cours du délai - Condition - Signification régulière

OPPOSITION - Matière répressive - Délai extraordinaire - Point de départ du délai de quinze jours - Décision rendue par défaut - Prise de la connaissance de la signification - Forme

OPPOSITION - Matière répressive - Délai extraordinaire - Décision rendue par défaut - Signification régulière - Condition de forme - Information sur les modalités de recours

L'article 187, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle accorde au prévenu défaillant un délai supplémentaire qui lui permet de former opposition dans les quinze jours qui suivent celui où il a connu la signification de la décision rendue par défaut à sa charge; tant ce délai extraordinaire que le délai ordinaire d'opposition ne courent point en l'absence d'une signification régulière (1). (1) Voir les concl. du MP.

OPPOSITION - Matière répressive - Délai extraordinaire - Décision rendue par défaut - Prise de cours du délai - Condition - Signification régulière

L'article 6, § 1er de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales impose que la signification d'une décision rendue par défaut mentionne le droit de former opposition ainsi que le délai imparti pour l'exercer (1). (1) Voir les concl. du MP.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Exploit - Matière répressive - Décision rendue par défaut - Signification - Condition de forme - Information sur les modalités de recours

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 -

Vormvereiste - Informatie omtrent de nadere regels om rechtsmiddelen in te stellen

VERZET - Strafzaken - Buitengewone termijn - Verstekbeslissing - Regelmatische betekening - Vormvereiste - Informatie omtrent de nadere regels om rechtsmiddelen in te stellen

De kennisneming van de betekening die bij artikel 187, tweede lid, Wetboek van Strafvordering wordt vereist, is aan geen enkel bijzonder vormvereiste onderworpen en wordt aan de beoordeling van de rechter overgelaten; op het ogenblik waarop de versteklatende beklagde kennis krijgt van de betekening legt geen enkele wetsbepaling op dat hij nogmaals wordt ingelicht over de mogelijkheid en de wijze om in verzet te komen, die beide in de akte van betekening zijn vermeld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

VERZET - Strafzaken - Buitengewone termijn - Aanvang van de termijn van vijftien dagen - Verstekbeslissing - Kennisneming van de betekening - Vorm

Het Hof slaat geen acht op de memorie van het openbaar ministerie, wanneer uit de rechtspleging niet blijkt dat ze bij aangetekende zending aan de beklagde, verweerder in cassatie, was meegedeeld binnen twee maanden na de op 1 december 2015 ondertekende verklaring van cassatieberoep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie neergelegd door het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid - Kennisgeving aan de verweerder - Verplichting
- Art. 429, vierde lid Wetboek van Strafvordering

Matière répressive - Décision rendue par défaut - Signification - Condition de forme - Information sur les modalités de recours

OPPOSITION - Matière répressive - Délai extraordinaire - Décision rendue par défaut - Signification régulière - Condition de forme - Information sur les modalités de recours

La connaissance de la signification que requiert l'article 187, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle n'est subordonnée à aucune formalité particulière et est laissée à l'appréciation du juge; au moment où le prévenu défaillant prend connaissance de la signification, aucune disposition légale n'impose qu'il soit à nouveau informé de la possibilité et des modalités de l'opposition figurant dans l'acte de signification (1). (1) Voir les concl. du MP.

OPPOSITION - Matière répressive - Délai extraordinaire - Point de départ du délai de quinze jours - Décision rendue par défaut - Prise de la connaissance de la signification - Forme

La Cour n'a pas égard au mémoire du ministère public, dès lors qu'il n'apparaît pas de la procédure qu'il ait été communiqué par envoi recommandé au prévenu, défendeur en cassation, dans les deux mois de la déclaration de recours signée le 1er décembre 2015 (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire déposé par le ministère public - Recevabilité - Notification au défendeur - Obligation
- Art. 429, al. 4 Code d'Instruction criminelle

P.15.1693.N

27 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160927.4](#)

AC nr. ...

De artikelen 197 en 198, § 3, AWDA ontslaan de politierechter niet van de verplichting de erin bedoelde machtiging tot visitatie van huizen, erven en panden van particulieren uitdrukkelijk te motiveren; aan die vereiste is voldaan indien de machtiging, die door haar aard uitsluitend betrekking kan hebben op douane- en accijnsaangelegenheden en bijgevolg steeds een beperkt karakter heeft, vermeldt in het kader van welk onderzoek, voor welke woning en aan welke persoon of personen ze wordt verleend, evenals op een wijze die beknopt mag zijn de reden waarom ze noodzakelijk is (1). (1) Cass. 27 maart 2012, AR P.11.1701.N, AC 2012, nr. 196 met conclusie eerste adv.-gen. M. De Swaef; E. VAN DOOREN, Douane en accijnzen: visitatie, Kluwer, Comm. Straf.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Machtiging tot huisvisitatie -

3/12/2019

Les articles 197 et 198, § 3, de la Loi générale sur les douanes et accises n'exemptent pas le juge au tribunal de police de l'obligation de motiver expressément l'autorisation de visiter les domiciles, fonds et immeubles des particuliers qui y est visée; cette condition est remplie si cette autorisation qui, par sa nature, ne peut concerner exclusivement que les matières de douanes et accises et a, dès lors, toujours un caractère limité, mentionne dans le cadre de quelle instruction, pour quel domicile et à quel(les) personnes(s) elle est délivrée ainsi que les motifs justifiant sa nécessité, fût-ce de manière concise (1). (1) Cass. 27 mars 2012, RG P.11.1701.N, Pas. 2012, n° 196, avec concl. de M. De Swaef, premier avocat général, publiées à leur date dans AC; E. VAN DOOREN, Douane en accijnzen : visitatie, Kluwer, Comm. Straf.

DOUANES ET ACCISES - Autorisation de visite de domicile - Juge au

P. 412/637

Uit de bepaling van artikel 281, § 3, AWDA, volgt dat wanneer hetzelfde feit tegelijkertijd een gemeenrechtelijke en een fiscale valsheid kan uitmaken waarbij eendaadse samenloop kan ontstaan tussen de gemeenrechtelijke valsheid, de fiscale valsheid en het specifieke misdrijf voorzien bij artikel 259 AWDA en toepassing kan gemaakt worden van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek, de strafvordering ingesteld door het openbaar ministerie met betrekking tot de feiten ressorterend onder zijn bevoegdheid, ontvankelijk is.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Strafvordering - Instellen van de strafvordering - Vordering van het openbaar ministerie en vordering van de administratie voortspuitend uit dezelfde overtreding

OPENBAAR MINISTERIE - Strafvordering - Instellen van de strafvordering - Douane en accijnzen - Vordering van het openbaar ministerie en vordering van de administratie voortspuitend uit dezelfde overtreding

STRAFVORDERING - Openbaar ministerie - Instellen van de strafvordering - Douane en accijnzen - Vordering van het openbaar ministerie en vordering van de administratie voortspuitend uit dezelfde overtreding

Uit de bepalingen van de artikelen 458 en 459 Wetboek van Strafvordering volgt dat de aanmaning enkel is voorgeschreven als het een van valsheid beticht stuk betreft dat door een partij wordt overgelegd; in een strafrechtspleging heeft de aanmaning geen bestaansreden voor wat het aan de rechter voorgelegd dossier betreft, hetwelk door het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter, of inzake douane- of accijns misdrijven door de administratie, wordt samengesteld, vermits de partijen niet te verklaren hebben of zij zich van die stukken willen bedienen; het feit dat de verweerder inzake de ontdoken douane- en accijnsrechten tevens een civielrechtelijke vordering uitoefent doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Cass. 20 november 1972, AC 1973, 275.

BETICHTING VAN VALSHEID - Van valsheid beticht stuk - Aanmaning

Il résulte de la disposition de l'article 281, § 3, de la Loi générale sur les douanes et accises que, lorsqu'un même fait peut constituer simultanément un faux de droit commun et un faux fiscal donnant lieu à un possible concours entre le faux de droit commun, le faux fiscal et l'infraction spécifique prévue à l'article 259 de cette même loi générale et qu'il peut être fait application de l'article 65, alinéa 1er, du Code pénal, que l'action publique exercée par le ministère public du chef des faits ressortissant à sa compétence est recevable.

DOUANES ET ACCISES - Action publique - Exercice de l'action publique - Action du ministère public et action de l'administration résultant de la même infraction

MINISTERE PUBLIC - Action publique - Exercice de l'action publique - Douanes et accises - Action du ministère public et action de l'administration résultant de la même infraction

ACTION PUBLIQUE - Ministère public - Exercice de l'action publique - Douanes et accises - Action du ministère public et action de l'administration résultant de la même infraction

Il résulte des dispositions des articles 458 et 459 du Code d'instruction criminelle que la sommation est uniquement prescrite lorsqu'elle concerne une pièce arguée de faux produite par une partie; dans le cours d'une procédure pénale, la sommation n'a pas lieu d'être pour ce qui concerne le dossier présenté au juge, lequel a été constitué par le ministère public ou le juge d'instruction ou, en matière de douanes et accises, par l'administration, dès lors que les parties ne sont pas tenues de déclarer si elles entendent se servir de ces pièces; le fait que le défendeur exerce également une action civile concernant des droits de douane et d'accises éludés n'y fait pas obstacle (1). (1) Cass. 20 novembre 1972 (Bull. et Pas., 1973, I, 272)

INSCRIPTION DE FAUX - Pièce arguée de faux - Sommation

P.15.1694.F

6 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160106.2](#)

AC nr. ...

Uit geen enkele wetsbepaling blijkt dat een tolk elke pagina moet tekenen van de met zijn medewerking opgestelde procedurele handelingen.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Inverdenkinggestelde is de taal van de rechtspleging niet meester - Bijstand van een tolk - Ondertekening door de tolk van de akten van de rechtspleging - Verplichting

Il ne ressort d'aucune disposition légale, qu'un interprète doive signer chaque page des actes procéduraux rédigés avec son concours.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Inculpé ne maîtrisant pas la langue de la procédure - Concours d'un interprète - Signature par l'interprète des actes de procédure - Obligation

- Art. 31 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Procehandelingen - Inverdenkinggestelde is de taal van de rechtspleging niet meester - Bijstand van een tolk - Ondertekening door de tolk van de akten van de rechtspleging - Verplichting

- Art. 31 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Artikel 2bis, § 2, zesde lid, Wet Voorlopige Hechtenis bepaalt dat de afstand van het recht op bijstand door een advocaat in het proces-verbaal van verhoor kan worden vermeld.

ADVOCAAT - Strafzaken - Inverdenkinggestelde van zijn vrijheid beroofd - Verhoor - Bijstand van de advocaat - Afstand - Vorm

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Inverdenkinggestelde van zijn vrijheid beroofd - Verhoor - Bijstand van de advocaat - Afstand - Vorm

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging van de inverdenkinggestelde - Bijstand van de advocaat - Afstand - Vorm

- Art. 31 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Actes de procédure - Inculpé ne maîtrisant pas la langue de la procédure - Concours d'un interprète - Signature par l'interprète des actes de procédure - Obligation

- Art. 31 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

L'article 2bis, § 2, alinéa 6, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive prévoit que la renonciation à l'assistance d'un avocat peut être mentionnée dans le procès-verbal d'audition.

AVOCAT - Matière répressive - Inculpé privé de liberté - Audition - Assistance de l'avocat - Renonciation - Forme

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Inculpé privé de liberté - Audition - Assistance de l'avocat - Renonciation - Forme

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Interrogatoire préalable de l'inculpé - Assistance de l'avocat - Renonciation - Forme

P.16.0001.N

5 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160405.2](#)

AC nr. ...

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of rekening houdend met concrete en ter zake doende elementen van het dossier de voordelen die de herstelmaatregel oplevert voor de woonkwaliteit in verhouding staan tot de lasten die ze voor de overtreder veroorzaken, maar het Hof kan nagaan of de rechter uit de door hem in aanmerking genomen feitelijke gegevens geen gevolgen trekt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Onaantastbare beoordeling door de rechter van de redelijkheid van de herstelmaatregel - Toetsing door het Hof

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Vlaamse Wooncode - Herstelmaatregel - Beoordeling of de voordelen van de maatregel opwegen tegen de last voor de overtreder

Le juge apprécie souverainement en fait ou en tenant compte d'éléments concrets et pertinents du dossier, les avantages produits par la mesure de réparation en faveur de la qualité d'habitat proportionnellement aux charges qu'elle fait peser sur le contrevenant, mais la Cour peut vérifier si le juge ne tire pas des éléments de faits dont il tient compte des conséquences qu'ils ne peuvent justifier.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Appréciation souveraine par le juge du caractère raisonnable de la mesure de réparation - Contrôle par la Cour

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Code flamand du Logement - Mesure de réparation - Appréciation pour déterminer si les avantages de la mesure équivalent à la charge pesant sur le contrevenant

Uit artikel 20bis, § 1 en § 3, Vlaamse Wooncode en artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM volgt dat de rechter die oordeelt over een door artikel 20bis Vlaamse Wooncode bedoelde herstelmaatregel de wettigheid ervan moet onderzoeken en in het bijzonder moet nagaan of die maatregel verzoenbaar is met de dwingende eisen van internationale verdragen en van het interne recht, met inbegrip van algemene rechtsbeginselen; de toetsing houdt in het bijzonder in dat de rechter moet nagaan of de herstelmaatregel niet onevenredig is in verhouding tot door artikel 5 Vlaamse Wooncode beoogde elementaire veiligheids-, gezondheids- en woonkwaliteitsvereisten, of de voordelen die de herstelmaatregel voor de woonkwaliteit oplevert wel in verhouding staan tot de last die ze voor de overtreder veroorzaken en bijgevolg of het bestuur in redelijkheid kon overgaan tot het vorderen van dat herstel (1). (1) Zie Cass. 4 oktober 2011, AR P.11.0312.N, AC 2011, nr. 520 met concl. eerste advocaat-generaal. De Swaef.

HUISVESTING - Vlaamse Wooncode - Herstelmaatregel - Toetsing door de rechter

Il résulte des articles 20bis, §§ 1er et 3, du Code flamand du logement et 1er du Premier Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales que le juge qui statue sur une mesure de réparation visée à l'article 20bis du Code flamand du logement est tenu d'en examiner la légalité et de vérifier en particulier si cette mesure est compatible avec les normes impératives des traités internationaux et du droit interne, en ce compris les principes généraux du droit; le contrôle implique en particulier que le juge est tenu de vérifier si la mesure de réparation n'est pas disproportionnée par rapport aux normes élémentaires de sécurité, de salubrité et de qualité d'habitat visées à l'article 5 du Code flamand du Logement, si les avantages produits par la mesure de réparation en faveur de la qualité d'habitat sont proportionnels à la charge qu'elle fait peser sur le contrevenant et, par conséquent, si l'administration pouvait raisonnablement exiger cette réparation (1). (1) Voir: Cass. 4 octobre 2011, RG P.11.0312.N, Pas. 2011, n° 520, avec les concl. de M. De Swaef, le premier avocat général, publiées, à leur date, dans AC.

LOGEMENT - Code flamand du Logement - Mesure de réparation - Contrôle par le juge

P.16.0010.F

22 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160622.2](#)

AC nr. ...

De bestanddelen van afpersing bestaan enerzijds in het zich toe-eigenen van andermans goed of van een onrechtmatig voordeel ten nadele van een derde en, anderzijds, een al even onrechtmatige dwang, aangezien die erin bestaat de toestemming van het slachtoffer door geweld of bedreiging ongeldig te maken; een voordeel houdt niet op onrechtmatig te zijn enkel omdat de dader van de feiten meent dat dit voordeel hem verschuldigd is (1). (1) Zie Cass. 17 februari 2016, AR P.15.1593.F, AC 2016, nr.

*DIEFSTAL EN AFPERSING - Afpersing - Bestanddelen - Onrechtmatig voordeel
- Art. 470 Strafwetboek*

Les éléments constitutifs de l'extorsion sont, d'une part, l'appropriation du bien d'autrui ou d'un avantage illégitime au préjudice d'autrui et, d'autre part, une contrainte tout aussi illégitime dès lors qu'elle consiste à vicier par violence ou menace le consentement de la victime; un avantage ne cesse pas d'être illégitime par la seule circonstance que l'auteur des faits estime que cet avantage lui est dû (1). (1) Voir Cass. 17 février 2016, RG P.15.1593.F, Pas. 2016, n°

*VOL ET EXTORSION - Extorsion - Eléments constitutifs - Avantage illégitime
- Art. 470 Code pénal*

P.16.0011.F

4 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160504.1](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 155, § 4, WWROSPE beveelt het vonnis dat wanneer de plaats niet binnen de voorgeschreven termijn in haar oorspronkelijke staat wordt hersteld, de gemachtigde ambtenaar, het College van burgemeester en schepenen en eventueel de burgerlijke partij, van ambtswege de tenuitvoerlegging daarvan kunnen vorderen; de rechter die weigert de voormelde machtiging te verlenen op grond dat deze, aangezien ze van rechtswege wordt verleend, niet uitdrukkelijk moet worden verleend, schendt die bepaling.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Veroordeling tot herstel van plaats in de vorige staat - Ontstentenis van herstel van de plaats in de vorige staat binnen de voorgeschreven termijn - Machtiging om ambtshalve in de tenuitvoerlegging van het vonnis te voorzien - Verplichting voor de rechter om de machtiging toe te kennen

- Art. 155, § 4 Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium en Energie

De veroordeling tot een dwangsom voor het geval dat aan de hoofveroordeling niet wordt voldaan, is voor de rechter slechts een mogelijkheid doch geen verplichting; het feit dat een dwangsom wordt gevorderd om de veroordeling tot herstel van de plaats in de oorspronkelijke staat te waarborgen is wat dat betreft zonder belang (1). (1) Zie G. Ballon, Dwangsom, A.P.R. 1980, p. 16.

DWANGSOM - Stedenbouw - Veroordeling tot herstel van plaats in de vorige staat - Veroordeling tot een dwangsom - Verplichting voor de rechter

- Art. 1385bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 155, § 4 Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium en Energie

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Veroordeling tot herstel van plaats in de vorige staat - Veroordeling tot een dwangsom - Verplichting voor de rechter

- Art. 1385bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 155, § 4 Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium en Energie

En vertu de l'article 155, § 4, du Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie, le jugement ordonne que, lorsque les lieux ne sont pas remis en état dans le délai prescrit, le fonctionnaire délégué, le collège communal et éventuellement la partie civile pourront pourvoir d'office à son exécution; viole cette disposition le juge qui refuse d'accorder cette autorisation au motif que celle-ci, étant de droit, ne doit pas être accordée spécialement.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Condamnation à la remise en état des lieux - Absence de remise en état des lieux dans le délai prescrit - Autorisation de pourvoir d'office à l'exécution du jugement - Obligation pour le juge d'accorder l'autorisation

- Art. 155, § 4 Arrêté de l'Exécutif régional wallon du 14 mai 1984, Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme et du patrimoine et de l'énergie

La condamnation à une astreinte pour le cas où il ne serait pas satisfait à la condamnation principale constitue pour le juge une faculté, et non une obligation; la circonstance que l'astreinte est sollicitée en vue de garantir la condamnation à une remise en état des lieux est, à cet égard, indifférente (1). (1) Voir G. Ballon, Dwangsom, A.P.R. 1980, p. 16.

ASTREINTE - Urbanisme - Condamnation à la remise en état des lieux - Condamnation à une astreinte - Obligation pour le juge

- Art. 1385bis, al. 1er Code judiciaire

- Art. 155, § 4 Arrêté de l'Exécutif régional wallon du 14 mai 1984, Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme et du patrimoine et de l'énergie

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Condamnation à la remise en état des lieux - Condamnation à une astreinte - Obligation pour le juge

- Art. 1385bis, al. 1er Code judiciaire

- Art. 155, § 4 Arrêté de l'Exécutif régional wallon du 14 mai 1984, Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme et du patrimoine et de l'énergie

Artikel 432, § 3, Strafwetboek straft met name de ouder die, vrij van enige dwang en in het besef van zijn verplichting om een kind af te geven aan degene die het recht heeft het op te eisen, die verplichting niet nakomt, ongeacht de voorwaarden daarvan; om schuldig te worden verklaard aan dat misdrijf, volstaat het dat die ouder over geen enkele rechtvaardigingsgrond beschikt (1). (1) Zie Cass. 9 oktober 2002, AR P.02.0510.F, AC 2002, nr. 518.

L'article 432, § 3, du Code pénal punit notamment le parent qui, libre de toute contrainte et connaissant son obligation de représenter un enfant à celui qui a le droit de le réclamer, n'exécute pas cette obligation, quelles qu'en soient les modalités; pour qu'il soit reconnu coupable de ce délit, il suffit que ce parent ne puisse bénéficier d'aucune cause de justification (1). (1) Voir Cass. 9 octobre 2002, RG P.02.0510.F, Pas. 2002, n° 518.

ONTVOERING VAN EEN KIND - Niet-afgifte van een kind door de vader of de moeder - Misdrijf - Moreel bestanddeel

- Art. 432, § 3 Strafwetboek

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Ontvoering van een kind - Niet-afgifte van een kind door de vader of de moeder - Moreel bestanddeel

- Art. 432, § 3 Strafwetboek

ENLEVEMENT D'ENFANT - Non-représentation d'un enfant par le père ou la mère - Infraction - Élément moral

- Art. 432, § 3 Code pénal

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Enlèvement d'enfant - Non-représentation d'un enfant par le père ou la mère - Élément moral

- Art. 432, § 3 Code pénal

P.16.0018.F

13 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160113.4](#)

AC nr. ...

Artikel 1, 3°, Wet Voorlopige Hechtenis regelt de aanhouding door een particulier van iemand die bij een misdaad of wanbedrijf op heterdaad wordt betrap; die wetsbepaling is niet van toepassing wanneer een gevangenisbewaarder bij de politie een misdrijf aangeeft dat binnen de inrichting is gepleegd door een van zijn vrijheid beroofde persoon; in dat geval volstaat het dat het bevel tot aanhouding onverwijld wordt uitgevaardigd na het verhoor dat de onderzoeksrechter afneemt op het volgens hem meest aangewezen ogenblik (1). (1) Zie Cass. 10 april 2012, AR P.12.0604.F, AC 2012, nr. 224, J.T. 2012, p. 517.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Aanhouding bij op heterdaad ontdekte misdaad of op heterdaad ontdekt wanbedrijf - Vrijheidsbeneming - Termijn van vierentwintig uur - Particulier die iemand vasthoudt die bij een misdaad of wanbedrijf op heterdaad wordt betrap - Onverwijld aangifte bij een agent van de openbare macht - Aanvang van de termijn - Toepassing - Aangifte van een misdrijf gepleegd door een persoon die reeds om andere redenen is aangehouden

- Artt. 1, 3°, en 2, 5° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Aanhouding - Persoon reeds om andere redenen aangehouden - Uitvaardiging van het bevel tot aanhouding - Termijn van vierentwintig uur - Gevolg - Tijdstip

- Artt. 1, 3°, en 2, 5° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

L'article 1er, 3°, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive régit l'arrestation par un particulier d'une personne prise en flagrant crime ou en flagrant délit; elle ne s'applique pas lorsqu'un agent pénitentiaire dénonce à la police une infraction commise au sein de l'établissement par une personne privée de liberté; en ce cas, il suffit que le mandat d'arrêt soit délivré immédiatement après l'interrogatoire que le juge d'instruction effectue au moment qu'il estime le plus opportun (1). (1) Voir Cass. 10 avril 2012, RG P.12.0604.F, Pas. 2012, n° 224, J.T. 2012, p. 517.

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Arrestation en cas de flagrant crime ou de flagrant délit - Privation de liberté - Délai de vingt-quatre heures - Particulier retenant une personne prise en flagrant crime ou en flagrant délit - Dénonciation immédiate à un agent de la force publique - Point de départ du délai - Application - Dénonciation d'une infraction commise par une personne déjà détenue pour autre cause

- Art. 1er, 3°, et 2, 5° L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Arrestation - Personne déjà détenue pour autre cause - Délivrance du mandat d'arrêt - Délai de vingt-quatre heures - Effet - Moment

- Art. 1er, 3°, et 2, 5° L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.16.0020.N

22 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160322.9](#)

AC nr. ...

Uit artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing vanaf 1 februari 2016, volgt dat behalve het openbaar ministerie de eiser in cassatie zijn middelen slechts kan aanvoeren in een memorie die ondertekend is door een advocaat die houder is van het in artikel 425, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde getuigschrift (1). (1) Zie R. VERSTRAETEN en H. DEMEDTS, "De cassatieprocedure in strafzaken na de wet van 14 februari 2014: brengt vernieuwing ook verbetering?", NC 2015, (347) 355-356, nr. 21-24.

ADVOCAAT - Cassatieberoep - Strafzaken - Memorie -

3/12/2019

Il résulte de l'article 429, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, tel qu'applicable depuis le 1er février 2016 que, hormis le ministère public, le demandeur en cassation ne peut indiquer ses moyens que dans un mémoire signé par un avocat, titulaire de l'attestation visée à l'article 425, § 1er, alinéa 2, de ce même code (1). (1) Voir R. VERSTRAETEN et H. DEMEDTS, " De cassatieprocedure in strafzaken na de wet van 14 februari 2014: brengt vernieuwing ook verbetering ? ", N.C. 2015, (347) 355-356, nos 21-24.

AVOCAT - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Mémoire -

P. 417/637

Vormvereisten - Handtekening door advocaat

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memorie en stukken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening door advocaat

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Vereiste vermeldingen - Memorie - Vormvereisten - Handtekening door advocaat

Formalités - Signature d'un avocat

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Formalités - Signature d'un avocat

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Indications requises - Mémoire - Formalités - Signature d'un avocat

P.16.0026.N

24 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160524.3](#)

AC nr. ...

De wet schrijft niet voor dat na mini onderzoek de beslissing van de onderzoeksrechter om, hetzij het dossier aan de procureur des Konings terug te zenden die instaat voor de voortzetting van het opsporingsonderzoek, hetzij om het gehele onderzoek zelf voort te zetten, noodzakelijk schriftelijk moet gebeuren; bij gebrek aan een dergelijk geschrift beoordeelt de rechter onaantastbaar in feite aan de hand van de gegevens waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren of de onderzoeksrechter beslist heeft om het gehele onderzoek zelf voort te zetten of niet.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Opsporingsonderzoek - Mini onderzoek - Onderzoeksrechter - Afwezigheid van schriftelijke beslissing tot het al dan niet voortzetten van het onderzoek - Beoordeling of de onderzoeksrechter beslist heeft het onderzoek verder te zetten of niet

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Mini onderzoek - Onderzoeksrechter - Beslissing tot voortzetting van het onderzoek of terugzending aan het openbaar ministerie - Vereiste

Een stuk uit de rechtspleging wordt geacht in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld wanneer de akte van een aanhaling in een andere taal tevens de vertaling of de zakelijke inhoud ervan in de taal van de rechtspleging weergeeft (1). (1) Cass. 14 april 2000, AR C.99.0089.F, AC 2000, nr. 255; Cass. 29 september 2011, AR C.10.0176.N, AC 2011, nr. 513 met concl. van advocaat-generaal VANDEWAL; Cass. 8 maart 2012, AR C.11.0121.N, AC 2012, nr. 157 met concl. van advocaat-generaal DUBRULLE.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Stuk uit de rechtspleging - Aanhaling in ander taal - Regelmatigheid

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van het schriftelijk karakter van het gerechtelijk onderzoek.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Schriftelijk karakter van het gerechtelijk onderzoek - Bestaan

La loi ne prescrit pas que la décision du juge d'instruction soit de renvoyer le dossier au procureur du Roi chargé de la poursuite de l'information, soit de poursuivre lui-même toute l'instruction, se fasse nécessairement par écrit; à défaut d'un tel écrit, le juge apprécie souverainement en fait, à la lumière des éléments que les parties peuvent contredire, si le juge d'instruction a décidé de poursuivre toute l'instruction lui-même ou non.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Information - Mini instruction - Juge d'instruction - Défaut de décision écrite de poursuivre ou non l'instruction - Appréciation de la décision du juge d'instruction de poursuivre ou non l'instruction

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Mini instruction - Juge d'instruction - Décision de poursuivre l'instruction ou renvoi au ministère public - Condition

Une pièce de la procédure est réputée rédigée dans la langue de la procédure lorsque l'acte d'une citation dans une autre langue reproduit également la traduction ou sa teneur dans la langue de la procédure (1). (1) Cass. 14 avril 2000, RG C.99.0089.F, Pas. 2000, n° 255; Cass. 29 septembre 2011, RG C.10.0176.N, Pas. 2011, n° 513, avec concl. de M. VANDEWAL, avocat général, publiées à leur date dans AC; Cass. 8 mars 2012, RG C.11.0121.N, Pas. 2012, n° 157, avec concl. de M. DUBRULLE, avocat général, publiées à leur date dans AC.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Pièce de la procédure - Citation dans une autre langue - Régularité

Il n'existe pas de principe général du droit du caractère écrit de l'instruction judiciaire.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Caractère écrit de l'instruction judiciaire - Existence

P.16.0030.F

23 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160323.2](#)

AC nr. ...

Wanneer de feitenrechter, naar luid van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek, vaststelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een definitieve beslissing en andere feiten die bij hem aanhangig zijn en die, in de veronderstelling dat zij bewezen zouden zijn, aan die beslissing voorafgaan en samen met de eerste misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uiting zijn van eenzelfde misdadig opzet, houdt hij bij de straftoemeting rekening met de reeds uitgesproken straffen; indien deze hem voor de juiste bestraffing van al de misdrijven voldoende lijken, doet hij uitspraak over de schuldvraag en verwijst hij in zijn beslissing naar de reeds uitgesproken straffen; die bepaling maakt geen onderscheid tussen de straffen die achtereenvolgens door twee verschillende rechters worden uitgesproken naargelang ze al dan niet bijkomend zijn.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Collectief misdrijf - Definitieve veroordelende beslissing - Andere feiten - Eenzelfde misdadig opzet - Gevolg - Inaanmerkingneming van de reeds uitgesproken straffen - Straffen

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Collectief misdrijf - Definitieve veroordelende beslissing - Andere feiten - Eenheid van opzet - Gevolg - Inaanmerkingneming van de reeds uitgesproken straffen - Straffen

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

Wanneer de feitenrechter vaststelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een definitieve beslissing en andere feiten die bij hem aanhangig zijn en die, in de veronderstelling dat zij bewezen zouden zijn, aan die beslissing voorafgaan en samen met de eerste misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uiting zijn van eenzelfde misdadig opzet, houdt hij bij de straftoemeting rekening met de reeds uitgesproken straffen; wanneer de tweede veroordeling rekening heeft gehouden met de eerste, hoewel die niet in kracht van gewijsde was gegaan, is de rechter bij wie een hoger beroep tegen die eerste beslissing aanhangig is gemaakt, op grond van de devolutieve werking van het hoger beroep, bevoegd om de zaak in haar geheel te behandelen; zo hij vaststelt dat het geheel van de feiten deel uitmaakt van eenzelfde misdadig opzet, moet hij de definitief uitgesproken straf in aanmerking nemen en, als daartoe grond bestaat, de regels van samenloop bepaald in artikel 65, tweede lid, Strafwetboek (1). (1) Zie Cass. 8 februari 2012, AR P.11.1918.F, AC 2012, nr. 92.

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Collectief misdrijf - Veroordelende beslissing - Andere feiten - Eenheid van opzet - Inaanmerkingneming van de reeds uitgesproken straffen - Eerste veroordeling heeft geen kracht van gewijsde - Hoger beroep tegen

3/12/2019

Aux termes de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, lorsque le juge du fond constate que des infractions ayant antérieurement fait l'objet d'une décision définitive et d'autres faits dont il est saisi et qui, à les supposer établis, sont antérieurs à ladite décision et constituent avec les premières la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, il tient compte, pour la fixation de la peine, des peines déjà prononcées; si celles-ci lui paraissent suffire à une juste répression de l'ensemble des infractions, il se prononce sur la culpabilité et renvoie dans sa décision aux peines déjà prononcées; cette disposition ne distingue pas les peines prononcées successivement par deux juges différents selon qu'elles sont complémentaires ou non.

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Unité d'intention - Délit collectif - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique - Conséquence - Prise en compte des peines déjà prononcées - Peines

- Art. 65, al. 2 Code pénal

PEINE - Concours - Concours idéal - Délit collectif - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Unité d'intention - Conséquence - Prise en compte des peines déjà prononcées - Peines

- Art. 65, al. 2 Code pénal

Lorsque le juge du fond constate que des infractions ayant antérieurement fait l'objet d'une décision définitive et d'autres faits dont il est saisi et qui, à les supposer établis, sont antérieurs à ladite décision et constituent avec les premières la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, il tient compte, pour la fixation de la peine, des peines déjà prononcées; lorsque la seconde condamnation a tenu compte de la première, alors que celle-ci n'était pas passée en force de chose jugée, le juge saisi d'un appel contre cette première décision a, en vertu de l'effet dévolutif de l'appel, le pouvoir de procéder à un examen complet de la cause; s'il constate que l'ensemble des faits relève d'une même intention délictueuse, il doit tenir compte de la peine définitivement prononcée et, s'il y a lieu, des règles du concours prévues par l'article 65, alinéa 2, du Code pénal (1). (1) Voir Cass. 8 février 2012, RG P.11.1918.F, Pas. 2012, n° 92.

PEINE - Concours - Concours idéal - Délit collectif - Décision de condamnation - Autres faits - Unité d'intention - Prise en compte des peines déjà prononcées - Première condamnation n'étant pas passée en force de chose jugée - Appel de cette première décision -

P. 419/637

die eerste beslissing - Appelrechter - Devolutieve werking van het hoger beroep

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Gevolgen - Collectief misdrijf - Veroordelende beslissing - Andere feiten - Eenheid van opzet - Inaanmerkingneming van de reeds uitgesproken straffen - Eerste veroordeling heeft geen kracht van gewijsde - Hoger beroep tegen die eerste veroordeling - Appelrechter - Devolutieve werking van het hoger beroep

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

Juge d'appel - Effet dévolutif de l'appel

- Art. 65, al. 2 Code pénal

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Effets - Délit collectif - Décision de condamnation - Autres faits - Unité d'intention - Prise en compte des peines déjà prononcées - Première condamnation n'étant pas passée en force de chose jugée - Appel de cette première condamnation - Juge d'appel - Effet dévolutif de l'appel

- Art. 65, al. 2 Code pénal

P.16.0031.N

3 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160503.1](#)

AC nr. ...

Overeenkomstig het tweede lid van artikel 427 Wetboek van Strafvordering moet het exploit van betekening van het cassatieberoep binnen de termijn bepaald in artikel 429 Wetboek van Strafvordering neergelegd worden ter griffie van het Hof van Cassatie.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Exploit van betekening - Neerlegging ter griffie

Met de termijn van twee maanden bedoelt artikel 429 Wetboek van Strafvordering twee kalendermaanden; hieruit volgt dat wanneer het cassatieberoep ingesteld is op 31 december, de termijn van twee maanden verstrijkt op 28 februari en, in het geval van schrikkeljaar, 29 februari.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie - Termijn van twee maanden

Conformément à l'article 427, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, l'exploit de signification du pourvoi doit être déposé au greffe de la Cour de cassation dans les délais fixés par l'article 429 de ce même code.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Exploit de signification - Dépôt au greffe

Par délai de deux mois, l'article 429 du Code d'instruction criminelle entend deux mois calendrier; il en résulte que lorsque le pourvoi en cassation est introduit le 31 décembre, le délai de deux mois expire le 28 février et, dans le cas d'une année bissextile, le 29 février.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Délai de deux mois

P.16.0052.N

6 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160906.4](#)

AC nr. ...

Uit artikel 50 van de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken volgt dat vanaf 1 februari 2016 alleen een memorie ondertekend door een advocaat die houder is van het door artikel 425, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde getuigschrift, ontvankelijk is, ook al dateert het cassatieberoep van vóór 1 februari 2016 (1). (1) Zie: Cass. 5 april 2016, AR P.16.0334.N, AC 2016, nr. ...

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Vereiste vermeldingen - Memorie - Vormvereisten vanaf 1 februari 2016

Il résulte de l'article 50 de la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de Cassation en matière pénale qu'à partir du 1er février 2016, est seul recevable un mémoire signé par un avocat, titulaire de l'attestation visée à l'article 425, § 1er, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, même si le pourvoi est antérieur au 1er février 2016 (1). (1) Voir: Cass. 5 avril 2016, RG P.16.0334.N, Pas. 2016, n° ...

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Indications requises - Mémoire - Formalités à partir du 1er février 2016

Wanneer, ingeval tegen een rechtspersoon en tegen degene die bevoegd is om hem te vertegenwoordigen een strafvordering wordt ingesteld wegens dezelfde of samenhangende feiten, door de rechtbank een lasthebber ad hoc is aangewezen om de rechtspersoon te vertegenwoordigen, is overeenkomstig artikel 2bis Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering deze laatste uitsluitend bevoegd om namens de rechtspersoon als beklaagde rechtsmiddelen, met inbegrip van cassatieberoep, aan te wenden tegen de beslissingen over de tegen deze rechtspersoon ingestelde strafvordering en over de gelijktijdig aanhangige burgerlijke rechtsvorderingen als accessorium van die strafvordering, alsook om afstand te doen van de tegen die beslissingen ingestelde rechtsmiddelen (1). (1) Zie: Cass. 26 september 2006, AR P.05.1663.N, AC 2006, nr. 435 met concl. van advocaat-generaal VANDEWAL.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Aanwending van rechtsmiddelen - Beklaagde - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging door een lasthebber ad hoc - Gevolg

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Afstand - Burgerlijke rechtsvordering - Rechtspersoon vertegenwoordigd door een lasthebber ad hoc - Gevolg

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Burgerlijke rechtsvordering - Beklaagde - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging door een lasthebber ad hoc - Gevolg

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging door een lasthebber ad hoc

STRAFVORDERING - Aanwending van rechtsmiddelen - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging door een lasthebber ad hoc

Si, lorsqu'une action publique est mise en mouvement contre une personne morale et contre la personne habilitée à la représenter pour des mêmes faits ou des faits connexes, un mandataire ad hoc a été désigné par le tribunal pour représenter la personne morale, seul ce mandataire ad hoc est compétent, conformément à l'article 2bis du Titre préliminaire du Code de procédure pénale, pour exercer, au nom de cette personne morale, en sa qualité de prévenu, des voies de recours, en ce compris un pourvoi en cassation, contre les décisions rendues sur l'action publique exercée à charge de cette personne morale et sur les actions civiles accessoirement concomitantes à l'action publique, et également pour se désister de tous les recours introduits contre ces décisions (1). (1) Voir: Cass. 26 septembre 2006, RG P.05.1663.N, Pas. 2006, n° 435, avec concl. de M. Vandewal, avocat général.

ACTION CIVILE - Exercice des voies de recours - Prévenu - Personne morale - Représentation par un mandataire ad hoc - Conséquence

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Désistement - Action civile - Personne morale représentée par un mandataire ad hoc - Conséquence

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action civile - Prévenu - Personne morale - Représentation par un mandataire ad hoc - Conséquence

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Prévenu et inculpé - Personne morale - Représentation par un mandataire ad hoc

ACTION PUBLIQUE - Exercice des voies de recours - Personne morale - Représentation par un mandataire ad hoc

P.16.0055.F

13 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160113.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

WRAKING - Gronden - Wettige verdenking - Rechter heeft reeds in een afzonderlijke procedure iemand berecht die wegens dezelfde feiten wordt vervolgd

Iedere rechter kan worden gewraakt wegens wettige verdenking; de enkele omstandigheid dat een rechter reeds in een afzonderlijke procedure iemand heeft berecht die wegens dezelfde feiten wordt vervolgd, volstaat op zich niet om twijfel te zaaien over zijn onpartijdigheid in een latere zaak; dat geldt evenwel niet als de eerdere uitspraak conclusies bevat die op voorhand een oordeel vellen over de schuld van een later vervolgd beschuldigde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

WRAKING - Gronden - Wettige verdenking - Rechter heeft reeds in
3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Loop.

RECUSATION - Causes - Suspicion légitime - Juge ayant déjà jugé dans une procédure distincte une personne poursuivie pour les mêmes faits

Tout juge peut être récusé s'il y a suspicion légitime; la seule circonstance qu'un juge a déjà jugé dans une procédure distincte une personne poursuivie pour les mêmes faits ne suffit pas, en elle-même, à jeter le doute sur son impartialité dans une affaire ultérieure; il en va néanmoins autrement si le jugement antérieur comporte des conclusions qui préjugent la culpabilité d'un accusé ultérieurement poursuivi (1). (1) Voir les concl. du MP.

RECUSATION - Causes - Suspicion légitime - Juge ayant déjà jugé

P. 421/637

een afzonderlijke procedure iemand berecht die wegens dezelfde feiten wordt vervolgd

- Art. 828, 1° *Gerechtelijk Wetboek*

dans une procédure distincte une personne poursuivie pour les mêmes faits

- Art. 828, 1° *Code judiciaire*

P.16.0058.F

20 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160420.1](#)

AC nr. ...

Wanneer de beschuldigde geen cassatieberoep heeft ingesteld tegen het arrest houdende de motivering van het hof van assisen, houdt het middel dat opkomt tegen de beslissing tot schuldigverklaring en de motivering ervan, geen verband met de beslissing die uitspraak doet over de aan de beschuldigde op te leggen straf na de verklaring van de jury en het arrest houdende de motivering, en is het bijgevolg niet ontvankelijk.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Cassatieberoep tegen het arrest houdende de veroordeling - Middel dat opkomt tegen de beslissing tot schuldigverklaring en de motivering ervan - Ontvankelijkheid

- Artt. 337, tweede lid, en 359 *Wetboek van Strafvordering*

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Verband met bestreden beslissing - Arrest houdende de veroordeling door het hof van assisen - Cassatieberoep - Middel dat opkomt tegen de beslissing tot schuldigverklaring en de motivering ervan - Ontvankelijkheid

- Artt. 337, tweede lid, en 359 *Wetboek van Strafvordering*

Lorsque l'accusé ne s'est pas pourvu contre l'arrêt de motivation de la cour d'assises, le moyen qui critique le verdict de culpabilité et sa motivation est étranger à la décision statuant sur la peine à infliger à l'accusé ensuite de la déclaration du jury et de l'arrêt de motivation et est, dès lors, irrecevable.

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Pourvoi en cassation contre l'arrêt de condamnation - Moyen critiquant le verdict de culpabilité et sa motivation - Recevabilité

- Art. 337, al. 2, et 359 *Code d'Instruction criminelle*

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Lien avec la décision attaquée - Arrêt de condamnation de la cour d'assises - Pourvoi - Moyen critiquant le verdict de culpabilité et sa motivation - Recevabilité

- Art. 337, al. 2, et 359 *Code d'Instruction criminelle*

P.16.0061.F

1 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160601.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Oorzaken - Wettelijk beletsel voor de uitoefening van de strafvordering - Begrip - Weigering van de onderzoeksmagistraat om de zaak te behandelen

De verjaring van de strafvordering is geschorst wanneer de wet dit bepaalt of wanneer er een wettelijk beletsel bestaat dat de instelling of de uitoefening van de strafvordering verhindert; aangezien het openbaar ministerie hoger beroep kan instellen tegen elke beschikking van de onderzoeksrechter en, bijgevolg, de uitoefening van de strafvordering kan voortzetten, is de weigering van de onderzoeksmagistraat om de zaak te behandelen geen wettelijk beletsel voor de uitoefening van de strafvordering (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Oorzaken - Wettelijk beletsel voor de uitoefening van de strafvordering - Begrip - Weigering van de onderzoeksmagistraat om de zaak te behandelen

- Art. 24, eerste lid *Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering*

Conclusions de l'avocat général Loop.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Causes - Obstacle légal à l'exercice de l'action publique - Notion - Refus du magistrat instructeur d'instruire la cause

La prescription de l'action publique est suspendue lorsque la loi le prévoit ou lorsqu'il existe un obstacle légal à l'introduction ou à l'exercice de l'action publique; dès lors que la partie publique a la possibilité d'interjeter appel contre toute ordonnance du juge d'instruction et, partant, de poursuivre l'exercice de l'action publique, le refus du magistrat instructeur d'instruire la cause ne constitue pas un obstacle légal à l'exercice de cette action (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Causes - Obstacle légal à l'exercice de l'action publique - Notion - Refus du magistrat instructeur d'instruire la cause

- Art. 24, al. 1er *L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale*

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

HOF VAN ASSISEN - Allerlei - Voorzitter van het hof van assisen - Wraking - Redenen - Hoge graad van vijandschap
HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Arrest op tegenspraak over de schuld - Verstekarrest over de straf - Verzet van de beschuldigde - Mate waarin de zaak bij het hof van assisen is aanhangig gemaakt - Debat over de straf - Voorzitter van het hof van assisen - Handhaving van de orde op de rechtszitting - Bevoegdheid
HOF VAN ASSISEN - Allerlei - Voorzitter van het hof van assisen - Wraking - Redenen - Gewettigde verdenking
WRAKING - Voorzitter van het hof van assisen - Redenen - Gewettigde verdenking
WRAKING - Voorzitter van het hof van assisen - Redenen - Hoge graad van vijandschap

Wanneer bij het hof van assisen, wegens het voorwerp van het voor het hof aangetekende verzet, enkel het debat aanhangig is gemaakt over de straf die de beschuldigde moet worden opgelegd, staat het aan de voorzitter om de verdediging terug te brengen naar het debat over de straf (1). (1) Zie concl. OM.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Arrest op tegenspraak over de schuld - Verstekarrest over de straf - Verzet van de beschuldigde - Mate waarin de zaak bij het hof van assisen is aanhangig gemaakt - Debat over de straf - Voorzitter van het hof van assisen - Handhaving van de orde op de rechtszitting - Bevoegdheid
 - Art. 281 Wetboek van Strafvordering

Wanneer de in het verzoekschrift tot wraking en in het antwoord van de voorzitter van het hof van assisen beschreven gedraging, wiens wraking wordt gevorderd, de bevoegdheden niet overschrijdt die de wet aan die magistraat toekent met het oog op een goede rechtsbedeling en die gedraging evenmin wijst op een dusdanige vijandigheid dat de berechting van de zaak erdoor in het gedrang zou kunnen komen, kunnen de geuite verwijten niet de voldoende zwaarwichtige feiten opleveren waardoor geloof kan worden gehecht aan de beweerde hoge graad van vijandschap waardoor bij de partijen of bij derden gewettigde verdenking kan ontstaan over het vermogen van de rechter om het onderzoek van de zaak met de nodige onpartijdigheid en onafhankelijkheid voort te zetten (1). (1) Zie concl. OM.

HOF VAN ASSISEN - Allerlei - Voorzitter van het hof van assisen - Wraking - Redenen - Gewettigde verdenking
 - Art. 828, 1° en 12° Gerechtelijk Wetboek
HOF VAN ASSISEN - Allerlei - Voorzitter van het hof van assisen - Wraking - Redenen - Hoge graad van vijandschap
 - Art. 828, 1° en 12° Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Loop.

COUR D'ASSISES - Divers - Président de la cour d'assises - Récusation - Causes - Inimitié capitale
COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. déclaration du jury - Procédure à l'audience - Arrêt contradictoire sur la culpabilité - Arrêt par défaut sur la peine - Opposition de l'accusé - Saisine de la cour d'assises - Débat sur la peine - Président de la cour d'assises - Police de l'audience - Compétence
COUR D'ASSISES - Divers - Président de la cour d'assises - Récusation - Causes - Suspicion légitime
RECUSATION - Président de la cour d'assises - Causes - Suspicion légitime
RECUSATION - Président de la cour d'assises - Causes - Inimitié capitale

Lorsqu'en raison de l'opposition introduite devant elle, la cour d'assises n'est saisie que du débat relatif à la peine à infliger à l'accusé, il appartient au président de ramener la défense à la discussion de la peine (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. déclaration du jury - Procédure à l'audience - Arrêt contradictoire sur la culpabilité - Arrêt par défaut sur la peine - Opposition de l'accusé - Saisine de la cour d'assises - Débat sur la peine - Président de la cour d'assises - Police de l'audience - Compétence
 - Art. 281 Code d'Instruction criminelle

Lorsque le comportement décrit par la requête en récusation et par la réponse du président de la cour d'assises dont la récusation est sollicitée n'excède pas les pouvoirs que la loi confère à ce magistrat pour veiller à une bonne administration de la justice, et que ce comportement ne révèle pas non plus une animosité telle que le jugement de la cause puisse en être faussé, les reproches adressés ne sauraient constituer des faits suffisamment graves pour donner crédit à l'inimitié capitale alléguée et pour inspirer aux parties ou aux tiers une suspicion légitime quant à l'aptitude du juge à poursuivre l'examen de la cause avec l'impartialité et l'indépendance requises (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR D'ASSISES - Divers - Président de la cour d'assises - Récusation - Causes - Suspicion légitime
 - Art. 828, 1° et 12° Code judiciaire
COUR D'ASSISES - Divers - Président de la cour d'assises - Récusation - Causes - Inimitié capitale
 - Art. 828, 1° et 12° Code judiciaire

WRAKING - Voorzitter van het hof van assisen - Redenen - Gewettigde verdenking

- Art. 828, 1° en 12° Gerechtelijk Wetboek

WRAKING - Voorzitter van het hof van assisen - Redenen - Hoge graad van vijandschap

- Art. 828, 1° en 12° Gerechtelijk Wetboek

RECUSATION - Président de la cour d'assises - Causes - Suspicion légitime

- Art. 828, 1° et 12° Code judiciaire

RECUSATION - Président de la cour d'assises - Causes - Inimitié capitale

- Art. 828, 1° et 12° Code judiciaire

P.16.0063.F

10 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160210.3](#)

AC nr. ...

De geldigheid van een arrest waarbij het Hof uitspraak doet over een cassatieberoep kan enkel worden aangevochten met de procedure tot intrekking; het middel, dat kritiek uitoefent op een dergelijk arrest, is niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 23 december 2015, AR P.15.1572.F, AC 2015, nr. ...; M.-A. Beernaert, H.-D. Bosly en D. Vandermeersch, Droit de la procédure pénale, 7de uitg., Die Keure, 2014, dl. II, p. 1473.

CASSATIE - Arresten - vorm - Allerlei - Arrest doet uitspraak over een cassatieberoep - Geldigheid - Gevolg - Cassatiemiddel oefent kritiek uit op een dergelijk arrest - Ontvankelijkheid

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Allerlei - Arrest doet uitspraak over een cassatieberoep - Geldigheid - Gevolg - Cassatiemiddel oefent kritiek uit op een dergelijk arrest - Ontvankelijkheid

La validité d'un arrêt par lequel la Cour statue sur un pourvoi en cassation ne peut être mise en cause que par la voie de la rétractation; est irrecevable le moyen revenant à critiquer un tel arrêt (1). (1) Voir Cass. 23 décembre 2015, RG P.15.1572.F, Pas. 2015, n° ; M.-A. Beernaert, H.-D. Bosly et D. Vandermeersch, Droit de la procédure pénale, 7ème éd., La Chartre 2014, T. II, p. 1473.

CASSATION - Arrêts. forme - Divers - Arrêt statuant sur un pouvoi - Validité - Conséquence - Moyen revenant à critiquer un tel arrêt - Recevabilité

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Divers - Arrêt statuant sur un pouvoi - Validité - Conséquence - Moyen revenant à critiquer un tel arrêt - Recevabilité

P.16.0072.N

3 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160503.3](#)

AC nr. ...

De burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter geschiedt door een ondubbelzinnige wilsverklaring ten overstaan van de onderzoeksrechter voor wie wordt verschenen; de onderzoeksrechter stelt van de burgerlijkepartijstelling een proces-verbaal op waaruit onder meer blijkt wie zich bij hem voor welke feiten burgerlijke partij heeft gesteld en het is ingevolge dit proces-verbaal dat de strafvordering is ingesteld (1). (1) Zie Cass. 13 april 2010, AR P.09.1778.N, AC 2010, nr. 254; Cass. 12 november 2013, AR P.13.0976.N, AC 2013, nr. 599.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafzaken - Burgerlijkepartijstelling voor de onderzoeksrechter

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafzaken - Burgerlijkepartijstelling voor de onderzoeksrechter

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking - Burgerlijkepartijstelling voor de onderzoeksrechter

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking - Burgerlijkepartijstelling voor de onderzoeksrechter

ONDERZOEKSRECHTER - Burgerlijkepartijstelling voor de onderzoeksrechter

ONDERZOEKSRECHTER - Burgerlijkepartijstelling voor de onderzoeksrechter

La constitution de partie civile devant le juge d'instruction s'effectue par une déclaration de la volonté explicite lors de la comparution devant ce juge d'instruction; le juge d'instruction rédige un procès-verbal de la constitution de partie civile dans lequel il mentionne notamment l'identité de la partie qui s'est constituée partie civile devant lui et pour quels faits et l'action publique est mise en mouvement à la suite de ce procès-verbal (1). (1) Voir Cass. 13 avril 2010, RG P.09.1778.N, Pas. 2010, n° 254; Cass. 12 novembre 2013, RG P.13.0976.N, Pas. 2013, n° 599.

ACTION CIVILE - Matière répressive - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction

ACTION CIVILE - Matière répressive - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Saisine - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Saisine - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction

JUGE D'INSTRUCTION - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction

JUGE D'INSTRUCTION - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction

Het proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter dient overeenkomstig artikel 12 Taalwet Gerechtszaken te worden opgesteld in de taal van de rechtbank waartoe de onderzoeksrechter behoort; op het opstellen van dit proces-verbaal zijn de artikelen 13 tot en met 16 Taalwet Gerechtszaken, die het taalgebruik regelen voor de onderzoeksgerechten en de vonnisgerechten en de wijziging van de toe te passen taal, niet van toepassing (1). (1) Zie Cass. 3 maart 2015, AR P.14.0048.N, AC 2015, nr. 153.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafzaken - Burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling - Taalgebruik

ONDERZOEKSRECHTER - Burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling - Taalgebruik

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling

Ter gelegenheid van de burgerlijkepartijstelling voor de onderzoeksrechter en het opstellen van het proces-verbaal van die stelling kan de burgerlijke partij aan de onderzoeksrechter stavingsstukken overhandigen die de geacteerde klacht kunnen toelichten, aanvullen of ondersteunen; de loutere neerlegging van die stukken stelt de strafvordering niet in werking en noch de Taalwet Gerechtszaken noch enige andere wettelijke bepaling schrijft voor dat die stukken in de taal van de rechtbank waartoe de onderzoeksrechter behoort, moeten zijn opgesteld (1). (1) Zie Cass. 4 februari 2015, AR P.14.1148.F, AC 2015, nr. 84.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafzaken - Burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling - Neerlegging van stavingsstukken

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Burgerlijkepartijstelling voor de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling - Neerlegging van stavingsstukken

ONDERZOEKSRECHTER - Burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling - Neerlegging van stavingsstukken

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling - Neerlegging van stavingsstukken

Conformément à l'article 12 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, le procès-verbal de la constitution de partie civile devant le juge d'instruction doit être rédigé dans la langue du tribunal près duquel le juge d'instruction est établi; les articles 13 à 16 inclus de la loi du 15 juin 1935 qui régissent l'emploi des langues devant les juridictions d'instruction et de jugement et le changement de la langue à employer, ne sont pas applicables à la rédaction dudit procès-verbal (1). (1) Voir Cass. 3 mars 2015, RG P.14.0048.N, Pas. 2015, n° 153.

ACTION CIVILE - Matière répressive - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile - Emploi des langues

JUGE D'INSTRUCTION - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile - Emploi des langues

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile

Dans le cadre de la constitution de la partie civile devant le juge d'instruction et de la rédaction du procès-verbal de celle-ci, la partie civile peut transmettre au juge d'instruction des pièces à l'appui permettant d'éclairer, compléter ou appuyer la plainte actée; le simple dépôt de ces pièces ne met pas l'action publique en mouvement et ni la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire ni aucune autre disposition légale ne prescrit que ces pièces doivent être rédigées dans la langue du tribunal près duquel le juge d'instruction est établi (1). (1) Voir Cass. 4 février 2015, RG P.14.1148.F, Pas. 2015, n° 84.

ACTION CIVILE - Matière répressive - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile - Dépôt de pièces à l'appui

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile - Dépôt de pièces à l'appui

JUGE D'INSTRUCTION - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile - Dépôt de pièces à l'appui

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile - Dépôt de pièces à l'appui

Uit de omstandigheid dat de ter gelegenheid van het opstellen door de onderzoeksrechter van een proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling door de burgerlijke partij neergelegde stukken noodzakelijk zouden zijn om de feiten voorwerp van die klacht met burgerlijkepartijstelling nader af te lijnen of zelfs te bepalen, volgt niet dat die stukken die geen door de onderzoeksrechter gestelde daad van rechtsvervolgning of van onderzoek zijn in de zin van artikel 12 Taalwet Gerechtszaken, volledig in de taal van de rechtbank waartoe de onderzoeksrechter behoort, moeten zijn opgesteld (1). (1) Zie Cass. 4 februari 2015, AR P.14.1148.F, AC 2015, nr. 84.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling - Neerlegging van stavingsstukken noodzakelijk om de feiten voorwerp van de klacht met burgerlijkepartijstelling nader af te lijnen

Il ne résulte pas de la circonstance que les pièces déposées par la partie civile dans le cadre de la rédaction par le juge d'instruction d'un procès-verbal de la constitution de partie civile seraient nécessaires pour mieux cerner voire déterminer les faits faisant l'objet de cette plainte avec constitution de partie civile que ces pièces qui ne sont pas un acte de poursuite ou d'instruction établi par le juge d'instruction au sens de l'article 12 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, doivent être intégralement rédigées dans la langue du tribunal près duquel le juge d'instruction est établi (1). (1) Voir Cass. 4 février 2015, RG P.14.1148.F, Pas. 2015, n° 84.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile - Dépôt de pièces à l'appui nécessaires pour mieux cerner ou déterminer les faits faisant l'objet de la plainte avec constitution de

P.16.0074.F

23 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160323.3](#)

AC nr. ...

Aangezien de wet het gebruik van valse stukken in informatica niet omschrijft, staat het aan de rechter om in feite te beoordelen wat als dergelijk gebruik kan worden beschouwd en met name om na te gaan of dat gebruik een derde blijft misleiden of schaden en aldus de door de vervalser gewenste uitwerking blijft hebben (1). (1) Zie Cass. 18 november 2009, AR P.09.0958.F, AC 2009, nr. 675; A. De Nauw en Fr. Kuty, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer, 2014, p. 75.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid in informatica - Gebruik van valse stukken - Bestanddelen - Beoordeling door de rechter
- Art. 210bis, § 2 Strafwetboek

La loi n'ayant pas défini l'usage de faux en informatique, il appartient au juge d'apprécier en fait ce qui constitue cet usage et notamment de vérifier si celui-ci continue à tromper autrui ou à lui nuire et à produire ainsi l'effet voulu par le faussaire (1). (1) Voir Cass. 18 novembre 2009, RG P.09.0958.F, Pas. 2009, n° 675; A. De Nauw et Fr. Kuty, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer, 2014, p. 75.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux en informatique - Usage de faux - Éléments constitutifs - Appréciation du juge
- Art. 210bis, § 2 Code pénal

P.16.0077.N

26 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160426.4](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat de schuldigverklaring van meerdere beklaagden met eenzelfde redengeving wordt verantwoord, vormt geen schending van artikel 6 EVRM.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Eerlijke behandeling van de zaak - Meerdere beklaagden - Schuldigverklaring - Eenzelfde redengeving - Verzoenbaarheid

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Meerdere beklaagden - Schuldigverklaring - Eenzelfde redengeving - Artikel 6.1, EVRM - Verzoenbaarheid

La circonstance que la déclaration de culpabilité de plusieurs prévenus se fonde sur une même motivation ne constitue pas une violation de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Traitement équitable de la cause - Pluralité de prévenus - Déclaration de culpabilité - Même motivation - Compatibilité

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Pluralité de prévenus - Déclaration de culpabilité - Même motivation - Article 6, § 1, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Compatibilité

Krachtens artikel 334, tweede lid, Wetboek van Strafvordering formuleren het hof van assisen en de gezworenen, nadat de gezworenen hebben geantwoord op de gestelde vragen, de voornaamste redenen van hun beslissing, zonder dat zij moeten antwoorden op alle neergelegde conclusies; die motiveringsplicht houdt in dat het hof van assisen en de gezworenen die redenen moeten vermelden opdat de veroordeelde zou weten waarop de schuldigverklaring is gesteund, maar niet dat voor elk constitutief bestanddeel van het bewezen verklaarde misdrijf of elk bestanddeel van de bewezen verklaarde deelneming telkens en afzonderlijk de voornaamste redenen moeten worden vermeld.

*HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Motiveringsplicht
REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie -
Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen
inbegrepen) - Hof van assisen - Eindarrest - Motiveringsplicht*

En vertu de l'article 334, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, la cour d'assises et les jurés formulent, après que ces derniers ont répondu aux questions posées, les motifs principaux de leur décision, sans devoir répondre à toutes les conclusions déposées; cette obligation de motivation implique que la cour d'assises et les jurés doivent indiquer ces motifs afin que le condamné connaisse le fondement de la déclaration de culpabilité, mais sans devoir indiquer à chaque fois et distinctement les principaux motifs pour chaque élément constitutif de l'infraction déclarée établie ni pour chaque élément de la participation déclarée établie.

*COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Obligation de motivation
MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions -
Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les
douanes et accises) - Cour d'assises - Arrêt définitif - Obligation de
motivation*

P.16.0082.F

4 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160504.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

*BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid -
Territoriale bevoegdheid - Correctionele rechtbank - Milieurecht -
Waals Gewest - Milieuvergunning - Inbreuk - Administratieve
geldboete - Beroep voor de correctionele rechtbank - Territoriale
bevoegdheid*

*MILIEURECHT - Waals Gewest - Milieuvergunning - Inbreuk -
Administratieve geldboete - Beroep voor de correctionele
rechtbank - Territoriale bevoegdheid*

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

*COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence -
Compétence territoriale - Tribunal correctionnel - Droit de
l'environnement - Région wallonne - Permis d'environnement -
Infraction - Amende administrative - Recours devant le tribunal
correctionnel - Compétence territoriale*

*ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région
wallonne - Permis d'environnement - Infraction - Amende
administrative - Recours devant le tribunal correctionnel -
Compétence territoriale*

Artikel 139 Wetboek van Strafvordering, naar luid waarvan de territoriale bevoegdheid van de correctionele rechtbank in de regel wordt bepaald door, ofwel de plaats van het misdrijf, ofwel de effectieve verblijfplaats van de verdachte op het tijdstip waarop de strafvordering op gang wordt gebracht, ofwel de plaats waar de verdachte is gevonden, is toepasselijk op de territoriale bevoegdheid van de rechter die ermee belast wordt het beroep te onderzoeken tegen de administratieve geldboete die bij artikel D.164 van het decreet van de Waalse Gewestraad van 27 mei 2004 betreffende Boek I Milieuwetboek is ingevoerd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

*BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid -
Territoriale bevoegdheid - Correctionele rechtbank - Milieurecht -
Waals Gewest - Milieuvergunning - Inbreuk - Administratieve
geldboete - Beroep voor de correctionele rechtbank - Territoriale
bevoegdheid*

MILIEURECHT - Waals Gewest - Milieuvergunning - Inbreuk -

3/12/2019

L'article 139 du Code d'instruction criminelle aux termes duquel la compétence territoriale du tribunal correctionnel est déterminée, en règle, soit par le lieu de l'infraction, soit par le lieu de la résidence effective du prévenu au moment où l'action publique est mise en mouvement, soit par le lieu où le prévenu a été trouvé, s'applique à la compétence territoriale du juge chargé d'examiner le recours contre l'amende administrative, institué par l'article D.164 du décret du Conseil régional wallon du 27 mai 2004 relatif au Livre Ier du Code de l'Environnement (1). (1) Voir les concl. du MP.

*COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence -
Compétence territoriale - Tribunal correctionnel - Droit de
l'environnement - Région wallonne - Permis d'environnement -
Infraction - Amende administrative - Recours devant le tribunal
correctionnel - Compétence territoriale*

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région

P. 427/637

P.16.0084.F

17 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160217.2](#)

AC nr. ...

Met toepassing van artikel 47octies, §§ 3 en 5, wordt de machtiging tot infiltratie schriftelijk verleend of kan deze, in spoedeisende gevallen, mondeling worden verstrekt in zoverre ze zo spoedig mogelijk schriftelijk wordt bevestigd; de kamer van inbeschuldigingstelling beoordeelt in feite en op onaantastbare wijze de elementen waaruit ze afleidt dat die voorwaarden al dan niet werden nageleefd.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Infiltratie - Voorwaarden - Controle door de kamer van inbeschuldigingstelling - Onaantastbare beoordeling

- Art. 47octies Wetboek van Strafvordering

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

De controle door de kamer van inbeschuldigingstelling van de regelmatigheid van de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden bedoeld in artikel 235ter, §1, Wetboek van Strafvordering, is beperkt; ze beoogt enkel na te gaan of, in het licht van de elementen van het vertrouwelijk dossier, de voorschriften in de artikelen 47sexies, 47septies, 47octies en 47novies, Wetboek van Strafvordering betreffende die bijzondere opsporingsmethoden werden nageleefd, of de bij het strafdossier gevoegde processen-verbaal betreffende de toepassing daarvan de vereiste vermeldingen bevatten en of die inlichtingen overeenstemmen met de elementen van het strafdossier (1). (1) Zie Cass. 23 november 2010, AR P.10.1643.N, AC 2010, nr. 691, met concl. van advocaat-generaal P. Duinslaeger.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie en infiltratie - Controle door de kamer van inbeschuldigingstelling - Voorwerp van de controle

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

En application de l'article 47octies, § 3 et 5, l'autorisation d'infiltration est écrite ou, en cas d'urgence, elle peut être donnée verbalement pour autant qu'elle soit confirmée par écrit dans les plus brefs délais; la chambre des mises en accusation apprécie souverainement en fait les éléments dont elle déduit que ces conditions ont ou non été respectées.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Infiltration - Conditions - Contrôle par la chambre des mises en accusation - Appréciation souveraine

- Art. 47octies Code d'Instruction criminelle

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

Le contrôle par la chambre des mises en accusation de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche visé à l'article 235ter, § 1er, du Code d'instruction criminelle est limité; il ne vise qu'à vérifier si, à la lumière des éléments du dossier confidentiel, les prescriptions des articles 47sexies, 47septies, 47octies et 47novies du même code relatives à ces méthodes particulières ont été observées, si les procès-verbaux joints au dossier répressif relatifs à la mise en œuvre de celles-ci comportent les indications imposées et si ces informations correspondent aux éléments du dossier répressif (1). (1) Voir Cass. 23 novembre 2010, RG P.10.1643.N, Pas. 2010, n° 691, AC 2010, n° 691, concl. de M. Duinslaeger, avocat général.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Observation et infiltration - Contrôle par la chambre des mises en accusation - Objet du contrôle

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

De controle door de kamer van inbeschuldigingstelling over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden bedoeld in artikel 235ter, §1, Wetboek van Strafvordering heeft geen betrekking op het onderzoek van de regelmatigheid of de volledigheid van het strafrechtelijk onderzoek; bijgevolg staat het niet aan de kamer van inbeschuldigingstelling om, in het kader hiervan, de regelmatigheid te onderzoeken, ten aanzien van het buitenlands recht, van de uitvoering van een onderzoek dat op discrete wijze in het buitenland werd verricht op basis van een internationale ambtelijke opdracht (1). (1) Zie Cass. 23 november 2010, AR P.10.1643.N, AC 2010, nr. 691, met concl. van advocaat-generaal P. Duinslaeger.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie en infiltratie - Controle door de kamer van inbeschuldigingstelling - Voorwerp van de controle - Internationale ambtelijke opdracht - Discreet in het buitenland verricht onderzoek - Controle van de regelmatigheid

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

INTERNATIONALE RECHTSHULP - Strafzaken - Internationale ambtelijke opdracht - Bijzondere opsporingsmethode - Discreet in het buitenland verricht onderzoek - Controle van de regelmatigheid - Kamer van inbeschuldigingstelling

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

De controle door de kamer van inbeschuldigingstelling van de regelmatigheid van de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden bedoeld in artikel 235ter, §1, Wetboek van Strafvordering, heeft alleen tot voorwerp te onderzoeken of het vertrouwelijk dossier conform de elementen is die zich in het "open" dossier van de rechtspleging bevinden (1). (1) Zie Cass. 18 december 2007, AR P.07.1332.N, AC 2007, nr. 643.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie en infiltratie - Controle door de kamer van inbeschuldigingstelling - Voorwerp van de controle

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

Le contrôle par la chambre des mises en accusation de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche visé à l'article 235ter, § 1er, du Code d'instruction criminelle ne concerne pas l'examen de la régularité ou de l'exhaustivité de l'instruction pénale; dès lors, il n'appartient pas à la chambre des mises en accusation de vérifier, dans ce cadre, la régularité, au regard du droit étranger, de l'exécution d'une enquête discrète réalisée à l'étranger sur la base d'une commission rogatoire internationale (1). (1) Voir Cass. 23 novembre 2010, RG P.10.1643.N, Pas. 2010, n° 691, AC 2010, n° 691, concl. de M. Duinslaeger, avocat général.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Observation et infiltration - Contrôle par la chambre des mises en accusation - Objet du contrôle - Commission rogatoire internationale - Enquête discrète réalisée à l'étranger - Contrôle de la régularité

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - Matière répressive - Commission rogatoire internationale - Méthode particulière de recherche - Enquête discrète réalisée à l'étranger - Contrôle de la régularité - Chambre des mises en accusation

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

Le contrôle par la chambre des mises en accusation de la régularité de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche visé à l'article 235ter, § 1er, du Code d'instruction criminelle a pour seul objet d'examiner la conformité du dossier confidentiel avec les éléments figurant dans le dossier « ouvert » de la procédure (1). (1) Voir Cass. 18 décembre 2007, RG P.07.1332.N, Pas. 2007, n° 643.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Observation et infiltration - Contrôle par la chambre des mises en accusation - Objet du contrôle

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

Bij de controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, verricht met toepassing van artikel 235ter Wetboek van Strafvordering, hebben alleen de magistraten van de kamer van inbeschuldigingstelling inzage van het vertrouwelijk dossier en in hun arrest mag geen gewag worden gemaakt van de inhoud van dat dossier, noch van enig element dat de afscherming van de gebruikte technische hulpmiddelen of de veiligheid of de anonimiteit van de tussengekomen informant en politieambtenaren in het gedrang kan brengen; aangezien de kamer van inbeschuldigingstelling geen gewag mag maken van de inhoud van het vertrouwelijk dossier, gaat het Hof enkel na of ze haar controleopdracht heeft uitgeoefend (1). (1) Cass. 21 april 2009, AR P.09.0353.N, AC 2009, nr. 265.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie en infiltratie - Controle door de kamer van inbeschuldigingstelling - Inzage van het vertrouwelijk dossier - Vertrouwelijk karakter - Invloed op de toetsing door het Hof

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

Lors du contrôle de la régularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration effectué en application de l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, seuls les magistrats de la chambre des mises en accusation ont accès au dossier confidentiel et leur arrêt ne peut pas faire mention du contenu de ce dossier, ni du moindre élément susceptible de compromettre les moyens techniques utilisés ou la sécurité ou l'anonymat de l'informateur et des fonctionnaires de police intervenus dans l'exécution de la méthode; dès lors que la chambre des mises en accusation ne peut faire état du contenu du dossier confidentiel, la Cour vérifie uniquement si celle-ci a exercé sa mission de contrôle (1). (1) Cass. 21 avril 2009, RG P.09.0353.N, Pas. 2009, n° 265.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Observation et infiltration - Contrôle par la chambre des mises en accusation - Consultation du dossier confidentiel - Caractère confidentiel - Incidence sur le contrôle par la Cour

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

P.16.0085.F

1 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160601.2](#)

AC nr. ...

Wanneer een koper het verwerven van goederen regulariseert door de verkoper een prijs te betalen tot herstel van de hem berokkende schade, kan de rechter daarmee rekening houden om de schade te berekenen die een derde, die aansprakelijk is voor de onregelmatigheid, aan de overnemer van die goederen verschuldigd is (1). (1) Zie Cass. 27 januari 1994, AR C.93.0057.F, AC 1994, nr. 53.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Koper betaalt de verkoper een prijs tot herstel van de schade veroorzaakt door een derde - Invloed op de raming van de door de derde aan de overnemer van de goederen verschuldigde schade

- Artt. 1165, 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Voor derden - Verwerven van goederen - Koper betaalt de verkoper een prijs tot herstel van de schade veroorzaakt door een derde - Invloed op de raming van de door de derde aan de overnemer van de goederen verschuldigde schade

- Artt. 1165, 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Lorsqu'un acheteur régularise l'acquisition de biens en payant au vendeur un prix en réparation du préjudice qui lui a été causé, le juge peut en tenir compte pour calculer le dommage dû par un tiers, responsable de l'irrégularité, à l'acquéreur desdits biens (1). (1) Voir Cass. 27 janvier 1994, RG C.93.0057.F, Pas. 1994, n° 53.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. éléments et étendue - Acheteur payant au vendeur un prix en réparation du préjudice causé par un tiers - Effet quant à l'évaluation du dommage dû par le tiers à l'acquéreur des biens

- Art. 1165, 1382 et 1383 Code civil

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Envers les tiers - Acquisition de biens - Acheteur payant au vendeur un prix en réparation du préjudice causé par un tiers - Effet quant à l'évaluation du dommage dû par le tiers à l'acquéreur des biens

- Art. 1165, 1382 et 1383 Code civil

Om schade in concreto te beoordelen dient de rechter, door zich te plaatsen op het tijdstip van zijn beslissing, rekening te houden met alle omstandigheden van de zaak waardoor het bestaan en de omvang van de schade kunnen worden beïnvloed; daartoe moet hij alle gebeurtenissen in aanmerking nemen die zich na de schade hebben voorgedaan en die deze zouden hebben verergerd of verminderd, voor zover die gebeurtenissen verband houden met het schadeverwekkend feit en met de schade (1). (1) Cass. 27 januari 1994, AR C.93.0057.F, AC 1994, nr. 53.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Later feit zonder verband met de schade

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Hoewel de rechter op onaantastbare wijze de feiten vaststelt waaruit hij al dan niet het bestaan afleidt van een oorzakelijk verband tussen de fout en de schade, toetst het Hof of hij, uit die vaststellingen, die beslissing naar recht heeft kunnen afleiden.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Oorzakelijk verband tussen fout en schade - Beoordeling door de rechter

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Pour apprécier en fait un dommage, le juge doit, en se plaçant au moment où il statue, tenir compte de toutes les circonstances de la cause susceptibles d'influer sur l'existence et l'étendue du dommage; à cet égard, il doit prendre en considération tous les événements postérieurs au dommage qui l'auraient aggravé ou réduit, à condition que ces événements ne soient pas étrangers au fait générateur du préjudice et à celui-ci (1). (1) Cass. 27 janvier 1994, RG C.93.0057.F, Pas. 1994, n° 53.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. éléments et étendue - Fait postérieur étranger au dommage

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Si le juge constate souverainement les faits dont il déduit l'existence ou l'inexistence d'un lien de causalité entre la faute et le dommage, la Cour contrôle cependant si, de ses constatations, il a pu légalement déduire cette décision.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Lien de causalité entre la faute et le dommage - Appréciation par le juge

- Art. 1382 et 1383 Code civil

P.16.0097.F

26 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161026.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

DIEFSTAL EN AFPERSING - Onrechtmatig voordeel - Afpersing - Bestanddelen - Moreel bestanddeel

De bestanddelen van afpersing bestaan enerzijds in het zich toe-eigenen van andermans goed of van een onrechtmatig voordeel ten nadele van een derde en, anderzijds, in de uitoefening van een onrechtmatige dwang waardoor aan de toestemming van het slachtoffer een gebrek kleeft wegens geweld of bedreiging; een voordeel houdt niet op onrechtmatig te zijn enkel omdat de dader van de feiten meent dat dit voordeel hem verschuldigd is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. en Cass. 22 juni 2016, AR P.16.0010.F, AC 2016.

DIEFSTAL EN AFPERSING - Afpersing - Bestanddelen - Moreel bestanddeel - Onrechtmatig voordeel

- Art. 470 Strafwetboek

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

VOL ET EXTORSION - Avantage illicite - Extorsion - Eléments constitutifs - Élément moral

L'infraction d'extorsion requiert, d'une part, l'appropriation du bien d'autrui ou d'un avantage illégitime au préjudice d'autrui et, d'autre part, l'exercice d'une contrainte illégitime ayant pour effet de vicier par violences ou menaces le consentement de la victime; le caractère illégitime de l'avantage ne s'efface pas par la seule circonstance que l'auteur des faits estime que cet avantage lui est dû (1). (1) Voir les concl. du MP et Cass. 22 juin 2016, RG P.16.0010.F, Pas. 2016, à sa date.

VOL ET EXTORSION - Extorsion - Eléments constitutifs - Élément moral - Avantage illicite

- Art. 470 Code pénal

P.16.0100.F

27 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160127.4](#)

AC nr. ...

Om het precieze uur van de effectieve vrijheidsbeneming vast te stellen en om na te gaan of het aanhoudingsbevel betekend werd binnen de termijn van vierentwintig uur, mogen de onderzoeksgerechten alle hun voorgelegde gegevens in acht nemen; de kamer van inbeschuldigingstelling mag aldus acht slaan op stukken waarvan de raadkamer geen kennis had (1). (1) Zie Cass. 14 mei 2014, AR P.14.0754.N, AC 2014, nr. 340.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Tijdstip van effectieve vrijheidsbeneming - Betekening binnen vierentwintig uur - Controle - Onderzoeksgerechten - Beoordeling - Voorgelegde gegevens

- Artt. 18, § 1, eerste lid, en 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

De weglating, in het proces-verbaal van aanhouding, van het precieze uur van de effectieve vrijheidsbeneming heeft pas dan een weerslag op de wettigheid van het aanhoudingsbevel als niet kan worden nagegaan of het bevel is betekend binnen de termijn van vierentwintig uur (1). (1) Zie Cass. 10 november 1993, AR P.93.1418.F, AC 1993, nr. 458, R.D.P.C. 1994, p. 797, J.L.M.B. 1994, p. 741.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Met uitzondering van een op heterdaad ontdekte misdaad of wanbedrijf - Proces-verbaal - Vermeldingen - Precies uur van de effectieve vrijheidsbeneming - Weglating

- Art. 2, 4°, b Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

De bepaling van het precieze uur van de vrijheidsbeneming is een feitenkwestie die aan het oordeel van de rechter wordt overgelaten; het Hof beperkt zich ertoe na te gaan of de rechter wettig heeft beslist dat de inverdenkinggestelde werkelijk van zijn vrijheid was beroofd minder dan vierentwintig uur vóór de betekening van het aanhoudingsbevel (1). (1) Zie Cass. 18 maart 1998, AR P.98.0339.F, AC 1998, nr. 153; Cass. 21 november 2001, AR P.01.1538.F, AC 2001, nr. 636; Cass. 7 november 2012, AR P.12.1711.F, AC 2012, nr. 601.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Effectieve vrijheidsbeneming - Begrip - Verlies van de vrijheid van komen en gaan - Feitelijke beoordeling

- Artt. 1, 1°, 2, 4° en 5°, en 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Betekening - Termijn - Vertrekpunt - Aanvang van de effectieve vrijheidsbeneming - Begrip - Verlies van de vrijheid van komen en gaan - Feitelijke beoordeling

- Artt. 1, 1°, 2, 4° en 5°, en 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Aux fins de constater l'heure précise de la privation de liberté effective et de vérifier si le mandat d'arrêt a été signifié dans le délai de vingt-quatre heures, les juridictions d'instruction peuvent prendre en considération tous les éléments qui leur sont soumis; la chambre des mises en accusation peut ainsi avoir égard à des pièces dont la chambre du conseil n'avait pas eu connaissance (1). (1) Voir Cass. 14 mai 2014, RG P.14.0754.N, Pas. 2014, n° 340.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Moment de la privation de liberté effective - Signification dans les vingt-quatre heures - Vérification - Juridictions d'instruction - Appréciation - Éléments soumis

- Art. 18, § 1er, al. 1er et 21, § 4 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

L'omission, dans le procès-verbal d'arrestation de la mention de l'heure précise de la privation de liberté effective n'a d'incidence sur la légalité du mandat d'arrêt que dans la mesure où il s'avère impossible de vérifier si celui-ci a été signifié dans le délai de vingt-quatre heures (1). (1) Voir Cass. 10 novembre 1993, RG P.93.1418.F, Pas. 1993, n° 458, R.D.P.C. 1994, p. 797, J.L.M.B. 1994, p. 741.

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Hors le cas de flagrant crime ou de flagrant délit - Procès-verbal - Mentions - Heure précise de la privation de liberté effective - Omission

- Art. 2, 4°, b L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

La détermination de l'heure précise de la privation de liberté est une question de fait relevant de l'appréciation du juge; le rôle de la Cour se limite à vérifier si le juge a légalement décidé que l'inculpé était en réalité privé de sa liberté moins de vingt-quatre heures avant la signification du mandat d'arrêt (1). (1) Voir Cass. 18 mars 1998, RG P.98.0339.F, Pas. 1998, n° 153; Cass. 21 novembre 2001, RG P.01.1538.F, Pas. 2001, n° 636; Cass. 7 novembre 2012, RG P.12.1711.F, Pas. 2012, n° 601.

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Privation de liberté effective - Notion - Perte de la liberté d'aller et de venir - Appréciation en fait

- Art. 1er, 1°, 2, 4° et 5°, et 18 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Signification - Délai - Point de départ - Début de la privation de liberté effective - Notion - Perte de la liberté d'aller et de venir - Appréciation en fait

- Art. 1er, 1°, 2, 4° et 5°, et 18 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

De termijn van vierentwintig uur waarbinnen het aanhoudingsbevel betekend moet worden aan de inverdenkinggestelde, begint te lopen vanaf de effectieve vrijheidsbeneming, hetzij vanaf het ogenblik dat de persoon, ten gevolge van het optreden van de agent van de openbare macht, niet meer beschikt over de vrijheid van komen en gaan (1). (1) Zie Cass. 8 januari 2013, AR P.12.2060.N, AC 2013, nr. 17.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Betekening - Termijn - Vertrekpunt - Aanvang van de effectieve vrijheidsbeneming

- Artt. 1, 1°, 2, 4° en 5°, en 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Effectieve vrijheidsbeneming - Begrip - Verlies van de vrijheid van komen en gaan

- Artt. 1, 1°, 2, 4° en 5°, en 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Le délai de vingt-quatre heures dans lequel le mandat d'arrêt doit être signifié à l'inculpé commence à courir à compter de la privation de liberté effective, soit au moment où la personne ne dispose plus, à la suite de l'intervention de l'agent de la force publique, de la liberté d'aller et de venir (1). (1) Voir Cass. 8 janvier 2013, RG P.12.2060.N, Pas. 2013, n° 17.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Signification - Délai - Point de départ - Début de la privation de liberté effective

- Art. 1er, 1°, 2, 4° et 5°, et 18 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Privation de liberté effective - Notion - Perte de la liberté d'aller et de venir

- Art. 1er, 1°, 2, 4° et 5°, et 18 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.16.0103.F

9 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160309.4](#)

AC nr. ...

Aangezien, zoals vereist bij artikel 314 Strafwetboek, de mededinging moet spelen tussen personen die zich naar aanleiding van een openbare offerte hebben aangemeld, heeft het misdrijf belemmeren of storen van de vrijheid van opbod of van inschrijving enkel betrekking op de gunning van overheidsopdrachten volgens de open dan wel beperkte procedures; het houdt daarentegen geen verband met de overheidsopdrachten die bij onderhandelingsprocedure worden afgesloten, ongeacht de mededinging tussen de door de aanbesteder aangezochte kandidaten, de mogelijkheid tot opbod en de bekendmakingsregels die met het afsluiten van de overeenkomst gepaard gaan (1). (1) F. KUTY, "Le délit d'entrave ou de trouble à la liberté des enchères et des soumissions", in Les infractions, dl. 5, Larcier 2013, p. 513-517.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Het misdrijf belemmeren of storen van de vrijheid van opbod en van inschrijving - Toepassingsgebied - Overheidsopdracht bij onderhandelingsprocedure

- Art. 314 Strafwetboek

Dès lors que la concurrence requise par l'article 314 du Code pénal doit jouer entre personnes qui se sont manifestées ensuite d'un appel public, l'infraction d'entrave ou de trouble de la liberté des enchères et des soumissions ne concerne que l'attribution des marchés publics selon les procédures ouvertes ou restreintes; elle est, par contre, étrangère aux marchés publics conclus par procédure négociée, quelle que soit la concurrence instaurée entre les candidats pressentis par l'adjudicateur, la possibilité de surenchère et les mesures de publicité qui entourent la conclusion du contrat (1). (1) F. KUTY, " Le délit d'entrave ou de trouble à la liberté des enchères et des soumissions ", in Les infractions, Vol. 5, Larcier 2013, p. 513-517.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Délit d'entrave ou de trouble à la liberté des enchères et des soumissions - Champ d'application - Marché public par procédure négociée

- Art. 314 Code pénal

De toewijzing bedoeld in artikel 314 Strafwetboek, veronderstelt een openbare oproep tot mededinging tussen de verschillende gegadigden van een goed of van een opdracht die voor de gunning in aanmerking kunnen komen door na opbod of inschrijving het meest voordelige bod uit te brengen (1). (1) F. KUTY, "Le délit d'entrave ou de trouble à la liberté des enchères et des soumissions", in Les infractions, dl. 5, Larcier 2013, p. 513-517.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Het misdrijf belemmeren of storen van de vrijheid van opbod en van inschrijving - De toewijzing bedoeld in artikel 314 Strafwetboek

- Art. 314 Strafwetboek

Artikel 17, § 1, van de Overheidsopdrachtenwet 1993 omschrijft de overheidsopdracht bij onderhandelingsprocedure als de opdracht waarvoor de aanbestedende overheid meerdere aannemers, leveranciers of dienstenverleners van haar keuze raadpleegt en over de voorwaarden van de opdracht onderhandelt met één of meer van hen; de overheidsopdrachten bij onderhandelingsprocedure worden dus niet gekenmerkt door de bekendmakingsregels die ze al dan niet omvatten of de eventuele mededinging tussen kandidaten, maar door de onderhandeling van de voorwaarden van de opdracht tussen de aanbesteder en één of meerdere van die aannemers, leveranciers of dienstenverleners die de aanbesteder vooraf heeft gekozen buiten een voorafgaande openbare offerteaanvraag om, gericht aan alle potentiële kandidaten.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Overheidsopdracht bij onderhandelingsprocedure

- Art. 17 Wet 24 dec. 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

L'adjudication visée par l'article 314 du Code pénal suppose un appel public à la concurrence entre plusieurs amateurs d'un bien ou d'un contrat qui ont la possibilité d'en obtenir l'attribution en formulant l'offre la plus avantageuse ensuite d'enchères ou de soumissions (1). (1) F. KUTY, " Le délit d'entrave ou de trouble à la liberté des enchères et des soumissions ", in Les infractions, Vol. 5, Larcier 2013, p. 513-517.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Délit d'entrave ou de trouble à la liberté des enchères et des soumissions - Adjudication visée par l'article 314 du Code pénal

- Art. 314 Code pénal

L'article 17, § 1er, de la loi du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fournitures et de services définit le marché public par procédure négociée comme étant le marché pour lequel le pouvoir adjudicateur consulte plusieurs entrepreneurs, fournisseurs, ou prestataires de service de son choix et négocie les conditions du marché avec un ou plusieurs d'entre eux; les marchés publics par procédure négociée ne se caractérisent pas par les mesures de publicité qui les entourent ou non ou par la concurrence éventuelle entre candidats mais ils se définissent par la négociation des conditions du marché entre l'adjudicateur et un ou plusieurs de ces entrepreneurs, fournisseurs ou prestataires de service que cet adjudicateur a préalablement choisis en dehors d'un appel d'offres public préalable qui aurait été adressé à tout candidat potentiel.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Marché public par procédure négociée

- Art. 17 L. du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services

P.16.0112.F

6 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160406.4](#)

AC nr. ...

Wanneer de beklaagde, eiser in cassatie, tijdens het cassatiegeding is overleden, doet dat overlijden de strafvordering vervallen, zodat de strafrechtelijke veroordeling van de eiser zonder uitwerking blijft.

CASSATIE - Allerlei - Cassatieberoep van de beklaagde - Overlijden van de eiser in cassatie tijdens het cassatiegeding

STRAFVORDERING - Strafrechtelijke veroordeling - Cassatieberoep van de beklaagde - Overlijden van de eiser in cassatie tijdens het cassatiegeding

Lorsque le prévenu, demandeur en cassation, est décédé pendant l'instance en cassation, ce décès entraîne l'extinction de l'action publique, de sorte que la condamnation pénale du demandeur demeure sans effet.

CASSATION - Divers - Pourvoi du prévenu - Décès du demandeur en cassation durant l'instance en cassation

ACTION PUBLIQUE - Condamnation pénale - Pourvoi du prévenu - Décès du demandeur en cassation durant l'instance en cassation

Het vonnis van de correctionele rechtbank dat de beslissing van de sanctionerend ambtenaar van de Waalse Overheidsdienst bevestigt waarbij een opschortende maatregel wordt ingetrokken die in eerste en laatste aanleg uitspraak had gedaan over een betwisting van een andere door de sanctionerend ambtenaar genomen beslissing die door een eerder vonnis van die rechtbank was toegestaan, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht, aangezien dergelijke beslissing geen steun vindt in de Probatiewet en evenmin een andere wettelijke grondslag heeft (1). (1) Artikel D.164, vijfde lid, Waals Milieuwetboek bepaalt dat de ambtenaren die ermee belast worden een administratieve boete op te leggen, de overtreders maatregelen tot opschorting van de uitvoering kunnen toestaan, maar voorziet niet in de mogelijkheid om die opschorting achteraf in te trekken en bepaalt evenmin de voorwaarden waaronder tot die intrekking kan worden besloten.

MILIEURECHT - Waals Gewest - Overtreding - Beslissing van de sanctionerend ambtenaar - Administratieve boete - Beroep van de overtreder - Correctionele rechtbank - Vonnis staat een opschortende maatregel toe - Nieuwe overtreding - Beslissing van de sanctionerend ambtenaar - Administratieve boete en intrekking van de opschorting - Beroep van de overtreder - Correctionele rechtbank - Vonnis bevestigt de beslissing van de sanctionerend ambtenaar - Intrekking van de opschorting - Wettigheid

- Artt. D.163 en D.164 Decr.W.Gew. 5 juni 2008

Ne justifie pas légalement sa décision, le jugement rendu par le tribunal correctionnel, qui confirme la décision du fonctionnaire sanctionnateur du Service public Wallonie révoquant une mesure de sursis accordée par un précédent jugement de ce tribunal, qui avait statué en premier et dernier ressort sur une requête introduite par la requérante en contestation d'une autre décision prise par le fonctionnaire sanctionnateur, pareille décision ne trouvant appui ni sur la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, ni sur une autre base légale (1). (1) L'article D.164, alinéa 5, du Code wallon de l'environnement dispose que les fonctionnaires chargés d'infliger une amende administrative peuvent accorder aux auteurs de l'infraction des mesures de sursis à exécution, mais il ne prévoit ni la possibilité de le révoquer ultérieurement ni les conditions dans lesquelles une telle révocation pourrait être décidée.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région wallonne - Infraction - Décision du fonctionnaire sanctionnateur - Amende administrative - Recours du contrevenant - Tribunal correctionnel - Jugement accordant une mesure de sursis - Nouvelle infraction - Décision du fonctionnaire sanctionnateur - Amende administrative et révocation du sursis - Recours du contrevenant - Tribunal correctionnel - Jugement confirmant la décision du fonctionnaire sanctionnateur - Révocation du sursis - Légalité

- Art. D.163 et D.164 Décr.Rég.w. du 5 juin 2008

De rechter oordeelt onaantastbaar op grond van de hem regelmatig overgelegde feitelijke gegevens, mits eerbiediging van het recht van verdediging, of bij aanranding der eerbaarheid of verkrachting de schuldige behoort tot degenen die over het slachtoffer gezag hebben; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgtrekkingen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

AANRANDING VAN DE EERBAARHEID EN VERKRACHTING - Verzwarende omstandigheid - Schuldige die gezag heeft over het slachtoffer - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Criteria

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Strafvordering - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Verzwarende omstandigheid dat de schuldige gezag heeft over het slachtoffer - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht van het Hof - Marginale toetsing

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Verzwarende

Le juge apprécie souverainement sur la base des éléments de fait qui lui sont régulièrement soumis, sous réserve du respect des droits de la défense, si le condamné pour attentat à la pudeur ou viol fait partie des personnes ayant autorité sur la victime; la Cour vérifie uniquement si le juge ne tire pas de ses constatations des conséquences sans lien avec celles-ci ou qu'elles ne sauraient justifier.

ATTENTAT A LA PUDEUR ET VIOL - Circonstance aggravante - Coupable ayant autorité sur la victime - Appréciation souveraine par le juge du fond - Critères

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Matière répressive - Action publique - Attentat à la pudeur et viol - Circonstance aggravante que le coupable a autorité sur la victime - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle de la Cour - Contrôle marginal

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Attentat à la pudeur et viol - Circonstance aggravante que le

Een onjuiste of ongepaste motivering levert eventueel een schending van de wet op, maar geen motiveringsgebrek (1). (1) . Zie Cass. 2 februari. 1999, AR P.98.1366.N, AC 1999, nr. 581; 17 oktober. 2001, AR P.01.1021.F, AC 2001, nr. 551; Cass 24 januari. 2014, AR C.10.0252.F, AC 2014, nr. 62.

Une motivation erronée ou inadéquate constitue éventuellement une violation de la loi, mais pas un défaut de motivation (1). (1) Voir Cass. 2 février 1999, RG P.98.1366.N, Pas. 1999, n° 581; Cass. 17 octobre 2001, RG P.01.1021.F, Pas. 2001, n° 551; Cass. 24 janvier 2014, RG C.10.0252.F, Pas. 2014, n° 62.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 -
Motiveringsplicht

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 149 -
Obligation de motivation

Wanneer de uitgesproken straf naar recht verantwoord is zonder de verzwarende omstandigheid die in de telastlegging is bedoeld, kan het middel dat enkel betrekking heeft op deze verzwarende omstandigheid, niet tot cassatie leiden en is het bijgevolg niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 2 oktober. 1996, AR P.96.1085.F, AC 1996, arrest nr. 347; Cass.19 december. 2007, AR P.07.1015.F, AC 2007, nr. 644.

Lorsque la peine prononcée est légalement justifiée sans la circonstance aggravante visée à la prévention, le moyen qui ne concerne que cette circonstance aggravante ne peut entraîner la cassation et est, par conséquent, irrecevable (1). (1) Cass. 2 octobre 1996, RG P.96.1085.F, Pas. 1996, n° 347; Cass. 19 décembre 2007, RG P.07.1015.F, Pas. 2007, n° 644.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Middel dat enkel betrekking heeft op de verzwarende omstandigheid - Straf naar recht verantwoord zonder de verzwarende omstandigheid - Ontvankelijkheid

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Moyen concernant uniquement la circonstance aggravante - Peine légalement justifiée sans la circonstance aggravante - Recevabilité

P.16.0124.N

18 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161018.6](#)

AC nr. ...

De bepaling van artikel 8, derde lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof heeft een algemene strekking en betekent dat de gevolgen van de vernietigde bepaling in de regel worden gehandhaafd ten aanzien van alle administratieve en rechterlijke handelingen en beslissingen (1). (1) Zie R. MOERENHOUT, Commentaar bij artikel 8 Bijzondere Wet van 6 januari 1989, OAPR, afl.8 (januari 1999); R. ANDERSEN, "La modulation dans le temps des effets des arrêts d'annulatoin du conseil d'Etat", in Liber Amicorum Michel Melchior, blz. 385-386; VERSTRAELEN, S., "Toen barstte de bom: het Grondwettelijk Hof handhaaft in een prejudieel arrest de gevolgen van een vastgestelde ongrondwettigheid", RW 2011-12, 1230; TULKENS, F., "Actualités et réflexions sur le droit transitoire jurisprudentiel. Quand le juge maintien les effets de ce qu'il annule.", JT 2012, 737.

La disposition prévue à l'article 8, alinéa 3, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle a une portée générale et signifie qu'en règle, les effets de la disposition annulée sont maintenus à l'égard de tous les actes et décisions administratifs et judiciaires (1). (1) Voir R. MOERENHOUT, Commentaar bij artikel 8 Bijzondere Wet van 6 januari 1989, OAPR, fascicule 8 (janvier 1999); R. ANDERSEN, « La modulation dans le temps des effets des arrêts d'annulation du Conseil d'État », in Liber Amicorum Michel Melchior, pp. 385-386; VERSTRAELEN, S., « Toen barstte de bom: het Grondwettelijk Hof handhaaft in een prejudieel arrest de gevolgen van een vastgestelde ongrondwettigheid », RW 2011-12, 1230; TULKENS, F., « Actualités et réflexions sur le droit transitoire jurisprudentiel. Quand le juge maintient les effets de ce qu'il annule. », JT 2012, 737.

GRONDWETTELIJK HOF - Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof -
Artikel 8 - Handhaving van de gevolgen van een vernietigde bepaling

COUR CONSTITUTIONNELLE - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la
Cour Constitutionnelle - Article 8 - Maintien des effets d'une
disposition annulée

- Art. 24, laatste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van
Strafvordering

- Art. 24, dernier al. L. du 17 avril 1878 contenant le titre
préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 8, derde lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari
1989

- Art. 8, al. 3 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

STRAFVORDERING - Verjaring - Schorsing - Toepassing van de wet
in de tijd

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Suspension - Application de la
loi dans le temps

- Art. 24, laatste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 8, derde lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Toepassing van de wet in de tijd

- Art. 24, laatste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 8, derde lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

- Art. 24, dernier al. L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 8, al. 3 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Application de la loi dans le temps

- Art. 24, dernier al. L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 8, al. 3 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

P.16.0128.N

24 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160524.4](#)

AC nr. ...

Artikel 11, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek dat bepaalt dat de rechters hun rechtsmacht niet kunnen overdragen, houdt in dat de opdracht waarmee de rechter een gerechtsdeskundige belast, beperkt moet zijn tot het doen van vaststellingen of het geven van een technisch advies, maar geen vraag mag bevatten om advies te geven over de gegrondheid van de strafvordering of van de burgerlijke rechtsvordering (1). (1) Cass. 6 maart 2014, AR C.12.0615.N, AC 2014, nr. 179 met concl. van advocaat-generaal VAN INGELGEM.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Opdracht aan de deskundige - Draagwijdte

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Deskundigenonderzoek - Opdracht aan de deskundige - Draagwijdte

Het enkele feit dat de onderzoeksrechter een deskundige opdraagt hem voor te lichten over de aard en de omstandigheden van een misdrijf, daarin begrepen de oorzaken van de verwondingen van de bij een misdrijf betrokken persoon, houdt niet in dat de onderzoeksrechter zijn rechtsmacht aan deze deskundige overdraagt; krachtens de artikelen 43 en 44 Wetboek van Strafvordering kan de onderzoeksrechter de deskundige immers met een dergelijke opdracht belasten (1). (1) Cass. 28 april 2015, AR P.14.1623.N, AC 2015, nr 279, P&B 2015, 190-194 met noot TOREMANS T., "Jurisprudentiële temperingen op het verbod van overdracht van rechtsmacht in het kader van het gerechtelijk deskundigenonderzoek".

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Opdracht aan de deskundige - Voorlichting over de aard, de omstandigheden en de oorzaken van de verwondingen van het slachtoffer - Wettigheid

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Deskundigenonderzoek - Opdracht aan de deskundige - Voorlichting over de aard, de omstandigheden en de oorzaken van de verwondingen van het slachtoffer - Wettigheid

L'article 11, alinéa 1er, du Code judiciaire, qui dispose que les juges ne peuvent déléguer leur juridiction, implique que le juge peut uniquement charger l'expert de faire des constatations ou de donner un avis d'ordre technique, mais ne peut lui demander de donner un avis sur le bien-fondé de l'action publique ou de l'action civile (1). (1) Cass. 6 mars 2014, RG C.12.0615.N, Pas. 2014, n° 179, avec concl. de M. VAN INGELGEM, avocat général, publiées à leur date dans AC.

EXPERTISE - Matière répressive - Instruction - Mission de l'expert - Portée

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Expertise - Mission de l'expert - Portée

Le simple fait que le juge d'instruction charge un expert de l'informer sur la nature et les circonstances d'une infraction, en ce compris les causes des blessures de la personne impliquée dans l'infraction, n'implique pas que le juge d'instruction délègue sa juridiction à cet expert; en vertu des articles 43 et 44 du Code d'instruction criminelle, le juge d'instruction peut effectivement charger l'expert d'une telle mission (1). (1) Cass. 28 avril 2015, RG P.14.1623.N, Pas. 2015, n° 279, Revue de droit judiciaire et de la preuve 2015, 190-194, avec la note de TOREMANS T., "Jurisprudentiële temperingen op het verbod van overdracht van rechtsmacht in het kader van het gerechtelijk deskundigenonderzoek".

EXPERTISE - Matière répressive - Instruction - Mission de l'expert - Information sur la nature, les circonstances et les causes des blessures de la victime - Légalité

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Expertise - Mission de l'expert - Information sur la nature, les circonstances et les causes des blessures de la victime - Légalité

Om na te gaan of de onderzoeksrechter zijn rechtsmacht al dan niet aan de gerechtsdeskundige heeft overgedragen, dient de formulering van de opdracht aan de deskundige in haar geheel te worden nagegaan en moeten alle gegevens in acht worden genomen, zoals de redenen waarvoor en de context waarin de deskundige is aangesteld; de rechter die deze beoordeling doet, mag evenwel uit de door hem aldus vastgestelde gegevens geen gevolgen trekken die met de bedoelde overdracht geen verband houden of die het oordeel daarover niet kunnen verantwoorden (1). (1) Zie voetnoot (2); HUYBRECHTS L., "Is de rechterlijke opdracht aan de deskundige om aanwijzingen van misdrijven te zoeken een overdracht van rechtsmacht?", noot onder Corr. Antwerpen 11 oktober 2013, NC 2014, 331-334.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Opdracht aan de deskundige - Beoordeling van de draagwijdte van de opdracht - Criteria

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Deskundigenonderzoek - Opdracht aan de deskundige - Beoordeling van de draagwijdte van de opdracht - Criteria

Pour vérifier si le juge d'instruction a ou non délégué sa juridiction à l'expert, la formulation de la mission confiée à l'expert doit être examinée dans son ensemble et tous les éléments doivent être pris en considération, comme les raisons et le contexte de la désignation de l'expert; le juge qui procède à cette appréciation ne peut toutefois pas tirer des éléments qu'il a ainsi constatés des conséquences sans lien avec la mission visée ou qui ne sauraient justifier la décision rendue à cet égard (1). (1) Voir note de bas de page 2; HUYBRECHTS L., "Is de rechterlijke opdracht aan de deskundige om aanwijzingen van misdrijven te zoeken een overdracht van rechtsmacht?", note sous Corr. Anvers 11 octobre 2013, N.C. 2014, 331-334.

EXPERTISE - Matière répressive - Instruction - Mission de l'expert - Appréciation de la portée de la mission - Critères

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Expertise - Mission de l'expert - Appréciation de la portée de la mission - Critères

P.16.0130.N

23 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160223.2](#)

AC nr. ...

De strafuitvoeringsrechtbank die de voorlopige invrijheidstelling herroept moet in de regel met toepassing van artikel 57 Wet Strafvordering in het vonnis de datum bepalen waarop de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen, verplichting die ook rust op de strafuitvoeringsrechtbank die na het ontvankelijk verklaren van het verzet van een veroordeelde tegen een verstekvonnis dat een toegekende voorlopige invrijheidstelling herroept, opnieuw beslist tot herroeping van deze strafuitvoeringsmodaliteit; de strafuitvoeringsrechtbank moet de door artikel 57 Wet Strafvordering bedoelde datum bepalen rekening houdend met de elementen die haar op het ogenblik van haar beslissing zijn gekend, zonder gebonden te zijn door de met het verstekvonnis bepaalde datum wat geen schending inhoudt van de artikelen 187 en 188 Wetboek van Strafvordering.

STRAFUITVOERING - Strafvordering - Herroeping voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Bepaling datum voor een nieuw verzoek - Ontvankelijk verzet

STRAFUITVOERING - Strafvordering - Herroeping voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Bepaling datum voor een nieuw verzoek - Ontvankelijk verzet

VERZET - Strafvordering - Herroeping voorlopige

Le tribunal de l'application des peines qui révoque la libération provisoire doit, en principe, en application de l'article 57 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées, indiquer dans le jugement la date à laquelle le condamné peut introduire une nouvelle demande, cette obligation repose également sur le tribunal de l'application des peines qui, après que l'opposition formée par un condamné contre un jugement rendu par défaut révoquant une libération provisoire accordée a été déclarée recevable, décide à nouveau de révoquer cette modalité d'exécution de la peine; le tribunal de l'application des peines doit indiquer la date visée à l'article 57 de la loi du 17 mai 2006, en tenant compte des éléments qui lui sont connus au moment de sa décision, sans être lié par la date fixée par le jugement rendu par défaut, ce qui n'implique pas la violation des articles 187 et 188 du Code d'instruction criminelle.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Révocation de la libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire - Indication de la date d'une nouvelle demande - Opposition recevable

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Révocation de la libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire - Indication de la date d'une nouvelle demande - Opposition recevable

OPPOSITION - Tribunal de l'application des peines - Révocation de

invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Bepaling datum voor een nieuw verzoek - Ontvankelijk verzet

VERZET - Strafvuiteringsrechtbank - Herroeping voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Bepaling datum voor een nieuw verzoek - Ontvankelijk verzet

Het vonnis van de strafvuitvoeringsrechtbank dat de datum vanaf wanneer de veroordeelde een nieuw verzoek mag indienen, op meer dan zes maanden na het vonnis bepaalt, schendt artikel 57 Wet Strafvuitering wanneer de veroordeelde een correctionele straf ondergaat die niet meer dan vijf jaar bedraagt.

STRAFUITERING - Strafvuiteringsrechtbank - Verzochte strafvuitvoeringsmodaliteit niet toegekend - Bepaling datum voor een nieuw verzoek - Termijn - Toepassing

la libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire - Indication de la date d'une nouvelle demande - Opposition recevable

OPPOSITION - Tribunal de l'application des peines - Révocation de la libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire - Indication de la date d'une nouvelle demande - Opposition recevable

Le jugement du tribunal de l'application des peines qui fixe la date à compter de laquelle le condamné peut introduire une nouvelle demande au-delà de six mois après le jugement viole l'article 57 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées, lorsque le condamné subit une peine correctionnelle dont le total ne dépasse pas cinq ans.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Modalité d'exécution de la peine sollicitée non accordée - Indication de la date d'une nouvelle demande - Délai - Application

P.16.0131.F

3 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160203.9](#)

AC nr. ...

Artikel 39/79, § 1, 8°, Vreemdelingenwet verbiedt, behalve mits toestemming van betrokkene, elke maatregel tot verwijdering van het grondgebied tijdens de termijn vastgesteld voor het indienen en het onderzoek van een beroep tegen een beslissing tot weigering van een erkenning van het verblijfsrecht van een vreemdeling bedoeld in artikel 40ter Vreemdelingenwet; de weigering om een verzoek tot gezinshereniging in aanmerking te nemen staat gelijk aan een beslissing tot weigering van verblijf van meer dan drie maanden en het beroep tegen een dergelijke weigering heeft bijgevolg een opschortende werking, ongeacht of die weigering door inhoudelijke gronden dan wel door redenen van ontvankelijkheid wordt verantwoord.

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Vreemdeling is de bloedverwant in opgaande lijn van een minderjarige Belg - Verzoek tot gezinshereniging - Weigering in aanmerking te nemen - Rechtsmiddel - Opschortende werking

L'article 39/79, § 1er, 8°, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers interdit, sauf l'accord de l'intéressé, toute mesure d'éloignement du territoire pendant le délai d'introduction et l'examen d'un recours formé contre une décision de refus de reconnaissance du droit de séjour d'un étranger visé à l'article 40ter de cette loi; le refus de prendre en compte une demande de regroupement familial équivaut à une décision de refus de séjour de plus de trois mois et le recours contre un tel refus entraîne dès lors un effet suspensif, qu'il s'agisse d'un refus justifié par des motifs de fond ou par des raisons de recevabilité.

ETRANGERS - L. du 15 décembre 1980 - Ordre de quitter le territoire - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Etranger ascendant d'un mineur belge - Demande de regroupement familial - Refus de prise en compte - Recours - Effet suspensif

P.16.0132.N

19 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160419.4](#)

AC nr. ...

Artikel 211bis Wetboek van Strafvordering bepaalt onder meer dat eenstemmigheid vereist is voor het gerecht in hoger beroep om de tegen de beklaagde uitgesproken straffen te verzwaren; de internering van personen met een geestesstoornis is geen straf, maar een veiligheidsmaatregel die er tegelijkertijd toe strekt de maatschappij te beschermen en ervoor te zorgen dat aan de geïnterneerde persoon de zorg wordt verstrekt die zijn toestand vereist met het oog op zijn re-integratie in de maatschappij zodat het arrest dat het beroepen vonnis, dat de eiser tot een gevangenisstraf en een geldboete veroordeelt, hervormt en zijn internering gelast, geen strafverzwaring uitspreekt die eenstemmigheid vereist en er evenmin eenstemmigheid is vereist omdat het vervolgens het bedrag van de bijzondere verbeurdverklaring verhoogt (1). (1) Cass. 28 januari 2004, JLMB 2004, p. 1360.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Aard van de maatregel - Rechtspleging in hoger beroep - Veroordeling tot gevangenisstraf en geldboete in hoger beroep hervormd in internering - Geen strafverzwaring - Geen eenparigheid vereist

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Strafvordering - Eenparigheid van stemmen - Veroordeling tot gevangenisstraf en geldboete in hoger beroep hervormd in internering - Geen strafverzwaring - Verhoging van het bedrag van de bijzondere verbeurdverklaring

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Strafvordering - Eenparigheid van stemmen - Veroordeling tot gevangenisstraf en geldboete in hoger beroep hervormd in internering - Geen strafverzwaring

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Veroordeling tot gevangenisstraf en geldboete in hoger beroep hervormd in internering - Geen strafverzwaring - Gevolg - Verhoging van het bedrag van de bijzondere verbeurdverklaring - Geen eenparigheid vereist

L'article 211bis du Code d'instruction criminelle dispose notamment que l'unanimité est requise pour que la juridiction d'appel puisse aggraver les peines prononcées contre l'inculpé; l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental n'est pas une peine, mais une mesure de sûreté qui vise en même temps à protéger la société et à veiller à ce que la personne internée se voie dispenser les soins que son état requiert en vue de sa réintégration dans la société de sorte que l'arrêt qui réforme le jugement dont appel qui condamne le demandeur à un emprisonnement et à une amende et ordonne son internement ne prononce pas une aggravation de la peine requérant l'unanimité et l'unanimité n'est pas davantage requise parce qu'il majore ensuite le montant de la confiscation spéciale (1). (1) Cass. 28 janvier 2004, JLMB 2004, p. 1360.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Nature de la mesure - Procédure en degré d'appel - Condamnation à une peine d'emprisonnement et à une amende réformée en degré d'appel en internement - Pas d'aggravation de la peine - Pas d'unanimité requise

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Action publique - Unanimité des voix - Condamnation à une peine d'emprisonnement et à une amende réformée en degré d'appel en internement - Pas d'aggravation de la peine - Majoration du montant de la confiscation spéciale

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Action publique - Unanimité des voix - Condamnation à une peine d'emprisonnement et à une amende réformée en degré d'appel en internement - Pas d'aggravation de la peine

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Condamnation à une peine d'emprisonnement et à une amende réformée en degré d'appel en internement - Pas d'aggravation de la peine - Conséquence - Majoration du montant de la confiscation spéciale - Pas d'unanimité requise

Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering regelt de mogelijke gevolgen bij overschrijding van de redelijke termijn en dit wetsartikel, dat andere mogelijke vormen van rechtsherstel door de overheid, zoals een schadevergoeding wegens overschrijding van de redelijk termijn, niet uitsluit, houdt in dat de beklagde schuldig wordt verklaard aan de hem telastgelegde feiten; aangezien deze schuldigverklaring onverenigbaar is met de niet-toerekeningsvatbaarheid van geestesgestoorden kan die wetsbepaling geen toepassing vinden wanneer de rechter vaststelt dat de beklagde op het ogenblik van de feiten in één van de bij artikel 1 van de Wet Bescherming Maatschappij bepaalde staten verkeerde en op het ogenblik van de uitspraak nog steeds in die staat verkeert (1). (1) J. ROZIE, 'Het nieuwe artikel 21ter van de voorafgaande titel van het wetboek van strafvordering: de rechtsgevolgen bij overschrijding van de redelijke termijn', T.Strafr. 2001, (3-7), nr. 8 p. 7.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Rechtsherstel bij overschrijding van de redelijke termijn - Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte - Beklaagde die niet-toerekeningsvatbaar wordt verklaard

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Redelijke termijn - Gevolgen bij overschrijding van de redelijke termijn - Rechtsherstel - Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte - Beklaagde die niet-toerekeningsvatbaar wordt verklaard

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Rechtsherstel bij overschrijding van de redelijke termijn - Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte - Beklaagde die niet-toerekeningsvatbaar wordt verklaard

STRAFVORDERING - Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Gevolgen van de overschrijding van de redelijke termijn - Draagwijdte - Beklaagde die niet-toerekeningsvatbaar wordt verklaard

L'article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale règle les conséquences éventuelles d'un dépassement du délai raisonnable et cet article de loi, qui n'exclut pas d'autres formes possibles de réparation par l'autorité, comme des dommages-intérêts pour le dépassement du délai raisonnable, implique que le prévenu soit déclaré coupable des faits qui lui sont reprochés; étant donné que cette déclaration de culpabilité est incompatible avec l'irresponsabilité des malades mentaux, cette disposition légale ne peut s'appliquer lorsque le juge constate qu'au moment des faits, le prévenu se trouvait dans l'un des états prévus par l'article 1er de la loi de défense sociale et se trouve encore dans cet état au moment du prononcé (1). (1) J. ROZIE, 'Het nieuwe artikel 21ter van de voorafgaande titel van het wetboek van strafvordering: de rechtsgevolgen bij overschrijding van de redelijke termijn', T.Strafr. 2001, (3-7), n° 8, p. 7.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Réparation en cas de dépassement du délai raisonnable - Article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale - Portée - Prévenu déclaré irresponsable

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Délai raisonnable - Conséquences en cas de dépassement du délai raisonnable - Réparation - Article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale - Portée - Prévenu déclaré irresponsable

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Droit à un recours effectif - Réparation en cas de dépassement du délai raisonnable - Article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale - Portée - Prévenu déclaré irresponsable

ACTION PUBLIQUE - Article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale - Conséquences du dépassement du délai raisonnable - Portée - Prévenu déclaré irresponsable

Wanneer voor het Hof van Cassatie de vraag rijst of artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, gelezen in samenhang met de artikelen 6 en 13 EVRM, de artikelen 10 en 11 Grondwet schendt, in zoverre dit artikel slechts toepasselijk is op schuldbekwamen en slechts sancties voorziet voor de overschrijding van de redelijke termijn in strafzaken opzichtsens schuldbekwamen zodat dit artikel derhalve in geen effectief rechtsmiddel voorziet met betrekking tot de overschrijding van de redelijke termijn in strafzaken opzichtsens verdachten die bij de berechting van hun zaak in staat van ernstige geestesstoornis verkeren, dient het Hof deze prejudiciële vraag niet te stellen aangezien de geestesgestoorde die niet toerekeningsvatbaar is en ten aanzien van dewelke met toepassing van de Wet Bescherming Maatschappij een beschermingsmaatregel wordt gelast zich niet in een vergelijkbare rechtstoestand bevindt als een beklagde die schuldig wordt verklaard en hiervoor gestraft wordt.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Strafzaken - Rechtsherstel bij overschrijding van de redelijke termijn - Beklaagde die niet-toerekeningsvatbaar wordt verklaard - Geen toepassing van artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Ongelijke behandeling - Geen vergelijkbare rechtstoestanden

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Strafzaken - Rechtsherstel bij overschrijding van de redelijke termijn - Beklaagde die niet-toerekeningsvatbaar wordt verklaard - Geen toepassing van artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Ongelijke behandeling - Geen vergelijkbare rechtstoestanden

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Lorsque se pose devant la Cour de cassation la question de savoir si l'article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale, lu en combinaison avec les articles 6 et 13 CEDH, viole les articles 10 et 11 de la Constitution, en tant que cet article n'est applicable qu'aux responsables et ne prévoit des sanctions pour le dépassement du délai raisonnable en matière répressive qu'à l'égard des responsables de sorte que ledit article ne prévoit par conséquent pas de recours effectif en ce qui concerne le dépassement du délai raisonnable en matière répressive à l'égard d'inculpés qui, lorsque leur cause est jugée, se trouvent dans un état de déséquilibre mental grave, la Cour n'est pas tenue de poser cette question préjudicielle étant donné que le malade mental qui n'est pas responsable et à l'égard duquel, en application de la loi de défense sociale, une mesure de protection est ordonnée ne se trouve pas dans une situation juridique comparable à celle d'un prévenu qui est déclaré coupable et est dès lors puni.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Matière répressive - Réparation en cas de dépassement du délai raisonnable - Prévenu déclaré irresponsable - Pas d'application de l'article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale - Compatibilité avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Cour de cassation - Obligation - Limites - Inégalité de traitement - Pas de situations juridiques comparables

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Question préjudicielle - Matière répressive - Réparation en cas de dépassement du délai raisonnable - Prévenu déclaré irresponsable - Pas d'application de l'article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale - Compatibilité avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Cour de cassation - Obligation - Limites - Inégalité de traitement - Pas de situations juridiques comparables

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Uit artikel 57, tweede lid initio, Wet Strafvordering, volgt dat wanneer de veroordeelde een of meer correctionele hoofdgevangenisstraffen uitzit die samen niet meer dan vijf jaar bedragen, de door de rechtbank vastgestelde termijn aan geen enkel minimum is onderworpen maar niet langer mag zijn dan zes maanden te rekenen van het vonnis; wanneer de rechtbank de maand vermeldt zonder de dag van de maand te preciseren vanaf wanneer de eiser het recht heeft om een nieuwe aanvraag in te dienen, dan moet dit, ten voordele van de veroordeelde, worden begrepen als zijnde de eerste dag van die maand.

STRAFUITVOERING - Strafvorderingsrechtbank - Verzoek om elektronisch toezicht - Weigeringsbesluit - Vermelding van de termijn om een nieuwe aanvraag in te dienen - Termijn vastgesteld met inachtneming van de maand en niet van de dag

Il résulte de l'article 57, alinéa 2 initio, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées que, lorsque le condamné subit une ou plusieurs peines correctionnelles d'emprisonnement à titre principal dont le total ne dépasse pas cinq ans, le délai fixé par le tribunal n'est soumis à aucun minimum mais ne peut excéder six mois à compter du jugement; lorsque le tribunal indique le mois sans préciser le jour du mois à partir duquel le demandeur disposera du droit d'introduire une nouvelle demande, il doit se comprendre, en faveur du condamné, qu'il s'agit du premier jour de ce mois.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Demande de surveillance électronique - Décision de refus - Indication du délai pour l'introduction d'une nouvelle demande - Délai fixé en fonction du mois et non du jour

P.16.0147.F

21 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160921.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

GERECHTSKOSTEN - Strafvorderingen - Procedure voor de feitenrechter - Milieu - Administratieve geldboete - Beroep bij de rechterlijke macht - Sanctionerend ambtenaar - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding - Wettigheid

MILIEURECHT - Administratieve geldboete - Beroep bij de rechterlijke macht - Sanctionerend ambtenaar - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding - Wettigheid

Het optreden van de sanctionerend ambtenaar in milieuzaken, die een wettelijke opdracht van algemeen belang uitoefent en geen enkel particulier belang nastreeft, kan niet worden gelijkgesteld met het optreden van een burgerlijke partij in de zin van artikel 162bis Wetboek van Strafvordering; hij kan bijgevolg niet worden veroordeeld om de beklaagde de vergoeding te betalen bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

GERECHTSKOSTEN - Strafvorderingen - Procedure voor de feitenrechter - Milieu - Administratieve geldboete - Beroep bij de rechterlijke macht - Sanctionerend ambtenaar - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding - Wettigheid

MILIEURECHT - Administratieve geldboete - Beroep bij de rechterlijke macht - Sanctionerend ambtenaar - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding - Wettigheid

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Environnement - Amende administrative - Recours judiciaire - Fonctionnaire sanctionneur - Condamnation à l'indemnité de procédure - Légalité

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Amende administrative - Recours judiciaire - Fonctionnaire sanctionneur - Condamnation à l'indemnité de procédure - Légalité

L'intervention du fonctionnaire sanctionneur en matière d'environnement qui exerce une mission légale dans l'intérêt général et qui ne poursuit aucun intérêt particulier, ne peut être assimilée à l'intervention d'une partie civile au sens de l'article 162bis du Code d'instruction criminelle; celui-ci ne peut, par conséquent, être condamné envers le prévenu à l'indemnité visée à l'article 1022 du Code judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Environnement - Amende administrative - Recours judiciaire - Fonctionnaire sanctionneur - Condamnation à l'indemnité de procédure - Légalité

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Amende administrative - Recours judiciaire - Fonctionnaire sanctionneur - Condamnation à l'indemnité de procédure - Légalité

P.16.0154.F

11 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160511.9](#)

AC nr. ...

Tot nietigheid van een onregelmatig verkregen bewijselement wordt enkel besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden op straffe van nietigheid is voorgeschreven, de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; om de betrouwbaarheid van een onregelmatig verkregen bewijselement te beoordelen, kan de rechter zich op andere bewijselementen baseren die regelmatig werden verkregen (1). (1) Zie Cass. 2 maart 2011, AR P.10.0586.F, AC 2011, nr. 175; Cass. 8 april 2014, AR P.12.1630.N, AC 2014, nr. 273; Cass. 14 mei 2014, AR P.14.0186.F, AC 2014, nr. 345; A. De Nauw, Na de jurisprudentiële, een bijkomende wettelijke verenging van de sanctie van de bewijsuitsluiting, RW 2014-2015, nr. 30, p. 1190.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijselement - Beoordeling van de betrouwbaarheid ervan door de rechter

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

La nullité d'un élément de preuve obtenu irrégulièrement n'est décidée que si le respect des conditions formelles concernées est prescrit à peine de nullité, ou si l'irrégularité commise a entaché la fiabilité de la preuve, ou si l'usage de la preuve est contraire au droit à un procès équitable; pour apprécier la fiabilité d'un élément de preuve obtenu irrégulièrement, le juge peut se fonder sur d'autres éléments de preuve qui ont été obtenus régulièrement (1). (1) Voir Cass. 2 mars 2011, RG P.10.0586.F, Pas. 2011, n° 175; Cass. 8 avril 2014, RG P.12.1630.N, Pas. 2014, n° 273, Cass. 14 mai 2014, RG P.14.0186.F, Pas. 2014, n° 345; A. De Nauw, Na de jurisprudentiële, een bijkomende wettelijke verenging van de sanctie van de bewijsuitsluiting, RW, 2014-2015, n° 30, p. 1190.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Élément de preuve obtenu irrégulièrement - Appréciation de sa fiabilité par le juge

- Art. 32 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

P.16.0157.N

9 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160209.6](#)

AC nr. ...

Het cassatieberoep waarvan de verklaring niet werd gedaan door een advocaat op de griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen, is niet ontvankelijk (1). (1) Vanaf 1 februari 2016 moet de advocaat die de verklaring van cassatieberoep doet tevens vermelden dat hij houder is van het getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures (artikel 50 van de Wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken).

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 425, § 1 Wetboek van Strafvordering

Le pourvoi dont la déclaration n'a pas été faite par un avocat au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée est irrecevable (1). (1) Depuis le 1er février 2016, l'avocat qui fait la déclaration de pourvoi doit également mentionner qu'il est le titulaire d'une attestation de formation en procédure en cassation (article 50 de la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de Cassation en matière pénale).

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Déclaration de pourvoi - Recevabilité

- Art. 425, § 1er Code d'Instruction criminelle

P.16.0171.N

31 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160531.4](#)

AC nr. ...

Artikel 24 Wegverkeersreglement verbiedt in algemene bewoordingen een voertuig te laten stilstaan of te laten parkeren op elke plaats waar het duidelijk een gevaar zou kunnen betekenen voor de andere weggebruikers of waar het hen onnodig zou kunnen hinderen, en somt vervolgens een aantal gevallen op waarin de voorwaarden van dit verbod moeten worden beschouwd als vervuld (1). (1) Cass. 20 september 1983, AR 8094, AC 1983, nr. 36; Cass. 8 september 1998, AR P.97.0654.N, AC 1998, nr. 390.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 24 - Waals Gewest - Overtreding - Beslissing van de sanctionerend ambtenaar - Administratieve boete - Beroep van de overtreder - Correctionele rechtbank - Vonnis staat een opschortende maatregel toe - Nieuwe overtreding - Beslissing van de sanctionerend ambtenaar - Administratieve boete en intrekking van de opschorting - Beroep van de overtreder - Correctionele rechtbank - Vonnis bevestigt de beslissing van de sanctionerend ambtenaar - Intrekking van de opschorting - Wettigheid

L'article 24 de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique interdit, en termes généraux, de mettre un véhicule à l'arrêt ou en stationnement à tout endroit où il est manifestement susceptible de constituer un danger pour les autres usagers de la route ou de les gêner sans nécessité, et énumère ensuite un certain nombre de cas dans lesquels les conditions de cette interdiction doivent être considérées comme étant remplies (1). (1) Cass. 20 septembre 1983, RG 8094, Pas. 1994, n° 36; Cass. 8 septembre 1998, RG P.97.0654.N, Pas. 1998, n° 390.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 24 - Région wallonne - Infraction - Décision du fonctionnaire sanctionnateur - Amende administrative - Recours du contrevenant - Tribunal correctionnel - Jugement accordant une mesure de sursis - Nouvelle infraction - Décision du fonctionnaire sanctionnateur - Amende administrative et révocation du sursis - Recours du contrevenant - Tribunal correctionnel - Jugement confirmant la décision du fonctionnaire sanctionnateur - Révocation du sursis - Légalité

P.16.0173.F

11 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160511.11](#)

AC nr. ...

De memorie die op de griffie van het Hof is neergelegd na 1 februari 2016 en die ondertekend is door een advocaat van wie uit de rechtspleging niet blijkt dat hij houder is van het getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures, is niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 5 april 2016, AR P.16.0334.N, AC 2016, nr.; Cass. 10 mei 2016, AR P.16.0284.N, AC 2016, nr.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie ondertekend door een advocaat - Ontvankelijkheid - Voorwaarde - Artikel 31, Wet 14 februari 2014 - Advocaat houder van het getuigschrift opleiding in cassatieprocedures
- Artt. 425, § 1, tweede lid, en 429, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Est irrecevable le mémoire remis au greffe de la Cour, depuis le 1er février 2016, sous la signature d'un avocat dont il n'apparaît pas de la procédure qu'il soit titulaire de l'attestation de formation en procédure en cassation (1). (1) Voir Cass. 5 avril 2016, RG P.0334.N, Pas. 2016, n° ; Cass. 10 mai 2016, RG P.16.0284.N, Pas. 2016, n°

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire signé par un avocat - Recevabilité - Condition - Loi du 14 février 2014, art. 31 - Avocat titulaire de l'attestation de formation en procédure en cassation
- Art. 425, § 1er, al. 2, et 429, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.16.0177.F

24 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160224.2](#)

AC nr. ...

De vreemdeling kan bij het onderzoeksgerecht waarvan de zetel in Brussel is gevestigd, in het Frans of in het Nederlands beroep instellen ongeacht de taal waarin de administratieve beslissing die hij betwist, is gesteld; krachtens de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken geldt het beginsel van de eenheid van de taal slechts voor de akten van de gerechtelijke procedure.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Wet van 15 december 1980 - Verwijderingsmaatregel - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Taal van de rechtspleging

Devant la juridiction d'instruction qui a son siège à Bruxelles, l'étranger peut, quelle que soit la langue dans laquelle la décision administrative qu'il conteste est rédigée, introduire son recours en français ou en néerlandais; en vertu de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, le principe de l'unicité de la langue ne vaut que pour les actes de la procédure judiciaire.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Loi du 15 décembre 1980 - Mesure d'éloignement - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Langue de la procédure

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Vreemdelingen - Wet van 15 december 1980 - Verwijderingsmaatregel - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Brusselse rechtscolleges - Taal van de rechtspleging

VREEMDELINGEN - Wet van 15 december 1980 - Verwijderingsmaatregel - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Brusselse rechtscolleges - Taal van de rechtspleging

Met toepassing van artikel 51-4, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, geschiedt het onderzoek van de asielaanvraag in het Frans of in het Nederlands en is de taal van het onderzoek tevens de taal van de beslissing waartoe het aanleiding geeft; indien de vreemdeling geen van die talen heeft gekozen of verklaard heeft de hulp van een tolk te verlangen, bepaalt de Minister of zijn gemachtigde de taal van het onderzoek, in functie van de noodwendigheden van de diensten en instanties.

TAALGEBRUIK - Bestuurszaken - Vreemdelingen - Wet van 15 december 1980 - Verwijderingsmaatregel - Vrijheidsberoving - Taal van de administratieve procedure

VREEMDELINGEN - Wet van 15 december 1980 - Verwijderingsmaatregel - Vrijheidsberoving - Taal van de administratieve procedure

Noch artikel 5.4 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, noch enige andere wettelijke bepaling gebieden dat de vertaling van het administratieve dossier in de taal van de rechtspleging wordt gevoegd; indien de rechter de taal waarin de administratieve stukken zijn gesteld, niet kent, kan hij de vertaling ervan vragen maar het is hem niet verboden acht te slaan op stukken die in een andere taal dan die van de rechtspleging zijn gesteld; de eerbiediging van het recht van verdediging verplicht hem ervan kennis te nemen (1). (1) Zie Cass. 29 februari 2012, AR P.12.0249.F, AC 2012, nr. 141.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Wet van 15 december 1980 - Verwijderingsmaatregel - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Stukken van het administratieve dossier opgesteld in een andere taal - Kennisname van de stukken - Vertaling - Verplichting

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Vreemdelingen - Wet van 15 december 1980 - Verwijderingsmaatregel - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Stukken van het administratieve dossier opgesteld in een andere taal - Vertaling - Verplichting

VREEMDELINGEN - Wet van 15 december 1980 - Verwijderingsmaatregel - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Stukken van het administratieve dossier opgesteld in een andere taal - Kennisname van de stukken - Vertaling - Verplichting

3/12/2019

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Etrangers - Loi du 15 décembre 1980 - Mesure d'éloignement - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Juridictions bruxelloises - Langue de la procédure

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 - Mesure d'éloignement - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Juridictions bruxelloises - Langue de la procédure

En application de l'article 51-4, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, l'examen de la demande d'asile a lieu en français ou en néerlandais et la langue de l'examen est également celle de la décision à laquelle il donne lieu; si l'étranger n'a pas choisi l'une de ces langues ou a déclaré requérir l'assistance d'un interprète, le ministre ou son délégué détermine la langue de l'examen en fonction des besoins des services et instances.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière administrative - Etrangers - Loi du 15 décembre 1980 - Mesure d'éloignement - Privation de liberté - Langue de la procédure administrative

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 - Mesure d'éloignement - Privation de liberté - Langue de la procédure administrative

Ni l'article 5.4 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ni aucune autre disposition légale n'exigent de joindre la traduction du dossier administratif dans la langue de la procédure; si le juge ne connaît pas la langue dans laquelle les pièces administratives ont été rédigées, il peut en demander la traduction, mais aucune interdiction ne lui est faite d'avoir égard à des pièces rédigées dans une langue autre que celle de la procédure; le respect des droits de la défense lui impose d'en prendre connaissance (1). (1) Voir Cass. 29 février 2012, RG P.12.0249.F, Pas. 2012, n° 141.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Loi du 15 décembre 1980 - Mesure d'éloignement - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Pièces du dossier administratif établies dans une autre langue - Prise de connaissance des pièces - Traduction - Obligation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Etrangers - Loi du 15 décembre 1980 - Mesure d'éloignement - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Pièces du dossier administratif établies dans une autre langue - Traduction - Obligation

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 - Mesure d'éloignement - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Pièces du dossier administratif établies dans une autre langue - Prise de connaissance des pièces - Traduction - Obligation

P. 446/637

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Vreemdelingen - Wet van 15 december 1980 - Verwijderingsmaatregel - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Stukken van het administratieve dossier opgesteld in een andere taal - Kennisname van de stukken - Vertaling - Verplichting

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Etrangers - Loi du 15 décembre 1980 - Mesure d'éloignement - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Pièces du dossier administratif établies dans une autre langue - Prise de connaissance des pièces - Traduction - Obligation

P.16.0181.N

16 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160216.3](#)

AC nr. ...

Geen bepaling verplicht de onderzoeksrechter om een verdachte die hij voorafgaand in kennis heeft gesteld van het zwijgrecht, uitdrukkelijk te vragen of hij afstand doet van dat recht (1). (1) T. DECAIGNY en J. VAN GAEVER, "Salduz: Nemo tenetur en meer...", T. Strafr. 2009, nr. 4, 201-212.

ONDERZOEKSRECHTER - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor - Voorafgaande kennisgeving van het zwijgrecht - Draagwijdte

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor door de onderzoeksrechter - Voorafgaande kennisgeving van het zwijgrecht - Draagwijdte

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor door de onderzoeksrechter - Voorafgaande kennisgeving van het zwijgrecht - Draagwijdte

Het zwijgrecht houdt in dat niemand kan worden gedwongen om tegen zichzelf te getuigen, maar houdt voor de onderzoeksrechter geen verbod in om een verdachte verder vragen te stellen (1). (1) T. DECAIGNY en J. VAN GAEVER, "Salduz: Nemo tenetur en meer...", T. Strafr. 2009, nr. 4, 201-212.

ONDERZOEKSRECHTER - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor - Zwijgrecht - Draagwijdte

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor door de onderzoeksrechter - Zwijgrecht - Draagwijdte

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor door de onderzoeksrechter - Zwijgrecht - Draagwijdte

Aucune disposition n'oblige le juge d'instruction à demander expressément à un inculpé qu'il a préalablement informé du droit au silence s'il renonce à ce droit (1). (1) T. DECAIGNY et J. VAN GAEVER, "Salduz: Nemo tenetur en meer...", T. Strafr. 2009, n°4, 201-212.

JUGE D'INSTRUCTION - Détention préventive - Mandat d'arrêt - Audition préalable - Information préalable du droit au silence - Portée

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Détention préventive - Mandat d'arrêt - Audition préalable par le juge d'instruction - Information préalable du droit au silence - Portée

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Audition préalable par le juge d'instruction - Information préalable du droit au silence - Portée

Le droit au silence implique que personne ne peut être contraint de témoigner contre soi-même, mais n'implique pas l'interdiction pour le juge d'instruction de ne plus continuer à poser des questions à un inculpé (1). (1) T. DECAIGNY et J. VAN GAEVER, "Salduz: Nemo tenetur en meer...", T. Strafr. 2009, n°4, 201-212.

JUGE D'INSTRUCTION - Détention préventive - Mandat d'arrêt - Audition préalable - Droit au silence - Portée

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Détention préventive - Mandat d'arrêt - Audition préalable par le juge d'instruction - Droit au silence - Portée

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Audition préalable par le juge d'instruction - Droit au silence - Portée

P.16.0182.N

7 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160607.4](#)

AC nr. ...

De rechter stelt onaantastbaar vast welk het doel was van de dader die gebruik heeft gemaakt van een vals stuk en waarin dit gebruik heeft bestaan; het Hof toetst alleen of de feitelijke vaststellingen die de rechter maakt, zijn oordeel over dat doel en gebruik naar recht kunnen verantwoorden.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Valse stukken - Gebruik - Doel van de dader - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Valse stukken - Gebruik - Doel van de dader

Le juge constate souverainement quel était l'objectif de l'auteur ayant fait usage d'un faux et en quoi a consisté cet usage; la Cour vérifie uniquement si les constatations de fait du juge peuvent légalement justifier sa décision sur cet objectif et cet usage.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Faux - Usage - Objectif de l'auteur - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle par la Cour

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Faux - Usage - Objectif de l'auteur

Het gebruik van een vals stuk duurt voort, zelfs zonder nieuw feit van de dader en zonder zijn herhaalde tussenkomst, zolang het doel dat hij beoogde niet werd verwezenlijkt en zolang de oorspronkelijke handeling die hem wordt verweten, zonder dat hij zich ertegen verzet, de gunstige uitwerking blijft hebben die hij ervan verwacht (1). (1) Cass. 27 januari 2009, AR P.08.1639.N, AC 2009, nr. 68; Zie: Cass. 13 januari 2009, AR P.08.0882.N, AC 2009, nr. 23.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Voortgezet misdrijf - Gebruik van valse stukken - Duur van het misdrijf

- Artt. 196, 197 en 213 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Duur van het misdrijf

- Artt. 196, 197 en 213 Strafwetboek

L'usage de faux se perpétue, même sans fait nouveau de son auteur, et sans intervention itérative de sa part, tant que le but qu'il visait n'est pas réalisé et tant que cet acte initial qui lui est imputé continue d'engendrer, sans qu'il ne s'y oppose, l'effet favorable qu'il en attendait (1). (1) Cass. 27 janvier 2009, RG P.08.1639.N, Pas. 2009, n° 68; Voir: Cass. 13 janvier 2009, RG P.08.0882.N, Pas. 2009, n° 23.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction continuée - Usage de faux - Durée de l'infraction

- Art. 196, 197 et 213 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Durée de l'infraction

- Art. 196, 197 et 213 Code pénal

P.16.0188.F

9 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160309.5](#)

AC nr. ...

Het Hof verleent akte van afstand van het cassatieberoep wanneer de eiser afstand doet van zijn cassatieberoep per brief die op de griffie van het hof van beroep wordt neergelegd en die aan alle waarborgen van authenticiteit voldoet (1). (1) Voordien heeft het Hof verklaard geen acht te slaan op een afstand per gewone brief, die geen enkele waarborg op authenticiteit biedt (Cass. 7 december 1936, Pas. 1936, I, p. 442; Cass. 15 november 1937, Pas. 1937, I, p. 343; Cass. 11 december 1944, Pas. 1945, I, p. 66: R. DECLERCQ, Pourvoi en cassation en matière répressive, Brussel, Larcier, 2015, p. 296).

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Afstand - Algemeen - Vorm

La Cour décrète le désistement du pourvoi lorsque le demandeur se désiste de son pourvoi par lettre déposée au greffe de la cour d'appel qui présente toute garantie d'authenticité (1). (1) Précédemment, la Cour a déclaré ne pas avoir égard à un désistement par simple lettre n'offrant aucune garantie d'authenticité (Cass. 7 décembre 1936, Pas. 1936, I, p. 442; Cass. 15 novembre 1937, Pas. 1937, I, p. 343; Cass. 11 décembre 1944, Pas. 1945, I, p. 66: R. DECLERCQ, Pourvoi en cassation en matière répressive, Bruxelles, Larcier 2015, p. 296).

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Désistement - Généralités - Forme

P.16.0194.F

25 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160525.13](#)

AC nr. ...

De valsheid en het gebruik van valse stukken, die gepleegd zijn door eenzelfde persoon, vormen één enkel misdrijf; in zoverre het gebruik van de valsheid in geschrifte de voortzetting is van de valsheid, wordt de valsheid die in het buitenland werd gepleegd maar waarvan de dader gebruik maakt in België, geacht in België gepleegd te zijn (1). (1) Zie Cass. 7 juni 2011, AR P.11.0172.N, AC 2011, nr. 384; FR. LUGENTZ, "Faux en écritures authentiques et publiques, en écritures de commerce ou de banque et en écritures privées et usage de ces faux", Les Infractions, Volume 4, Les infractions contre la foi publique, Larcier, 2013, p. 224-225; J. SPREUTELS, FR. ROGGEN en E. ROGER FRANCE, Droit pénal des affaires, Bruylant, 2005, p. 250.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid -

3/12/2019

Les faux et usages de faux commis par une même personne constituent une seule infraction; dans la mesure où l'usage du faux en écritures est la continuation de celui-ci, le faux qui a été commis à l'étranger mais dont son auteur fait usage en Belgique est réputé commis en Belgique (1). (1) Voir Cass. 7 juin 2011, RG P.11.0172.N, Pas. 2011, n° 384; Fr. LUGENTZ, "Faux en écritures authentiques et publiques, en écritures de commerce ou de banque et en écritures privées et usage de ces faux", Les Infractions, Volume 4, Les Infractions contre la foi publique, Larcier, 2013, p. 224-225; J. SPREUTELS, Fr. ROGGEN et E. ROGER FRANCE, Droit pénal des affaires, Bruylant, 2005, p. 250.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence -

P. 448/637

Bevoegdheid ratione loci - Valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken - Gebruik in België - Bevoegdheid van de Belgische strafrechten

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik - Bevoegdheid ratione loci

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

Compétence ratione loci - Faux en écritures et usage de faux - Usage localisé en Belgique - Compétence des juridictions répressives belges

- Art. 196 et 197 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage - Compétence ratione loci

- Art. 196 et 197 Code pénal

P.16.0199.F

30 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161130.4](#)

AC nr. ...

De daad van onderzoek of van vervolging die gesteld wordt ten aanzien van één van de inverdenkinggestelden, stuit de verjaring ten aanzien van alle samenhangende misdrijven die samen onderzocht en behandeld worden, op voorwaarde dat die daad met betrekking tot die verschillende misdrijven binnen de door de artikelen 21 en 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering voorgeschreven termijn gesteld wordt (1). (1) Cass. 24 juni 2015, AR P.15.0284.F, AC 2015, nr. 435.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Stuiting - Daad van stuiting - Gevolg - Verschillende misdrijven - Samenhangende misdrijven

- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

L'acte d'instruction ou de poursuite fait à l'égard d'un des inculpés interrompt la prescription à l'égard de toutes les infractions connexes qui sont instruites et jugées ensemble, à la condition d'avoir été accompli, en ce qui concerne ces diverses infractions, dans le délai prescrit par les articles 21 et 22 du titre préliminaire du Code de procédure pénale (1). (1) Cass. 24 juin 2015, RG P.15.0284.F, Pas. 2015, n° 435.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Interruption - Acte interruptif - Effet - Pluralité d'infractions - Infractions connexes

- Art. 22 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

De verjaring van de strafvordering wordt gestuit door een handeling die ertoe strekt ofwel bewijzen te vergaren dan wel de zaak in staat van wijzen te brengen wanneer die uitgaat van een daartoe bevoegde overheid; de daad van onderzoek die gesteld wordt door een buitenlandse magistraat die handelt op verzoek van een Belgische magistraat, en de terugzending naar het parket van de gevorderde opsporingsmaatregelen stuiten de verjaring (1). (1) Zie Cass. 10 september 2014, AR P.14.0577.F, AC 2014, nr. 507; M.-A. Beernaert, H.-D. Bosly en D. Vandermeersch, Droit de la procédure pénale, Brussel, Die Keure, 2014, 201.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Stuiting - Daad van onderzoek of van vervolging - Begrip - Daad van onderzoek gesteld door een buitenlandse magistraat op verzoek van een Belgische magistraat

- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

La prescription de l'action publique est interrompue par un acte ayant pour objet de recueillir des preuves ou de mettre la cause en état lorsqu'il émane d'une autorité qualifiée à cet effet; l'acte d'instruction accompli par un magistrat étranger agissant à la requête d'un magistrat belge, de même que le renvoi au parquet des mesures d'information requises, interrompent la prescription (1). (1) Voir Cass. 10 septembre 2014, RG P.14.0577.F, Pas. 2014, n° 507; M.-A. Beernaert, H.-D. Bosly et D. Vandermeersch et, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, La Chartre, 2014, p. 201)

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Interruption - Acte d'instruction ou de poursuite - Notion - Acte d'instruction accompli par un magistrat étranger à la requête d'un magistrat belge

- Art. 22 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

De beklaagde die veroordeeld is tot een straf van verbeurdverklaring, die niet opkomt tegen de wettigheid van de beslissing tot verbeurdverklaring zelf, heeft geen belang bij de betwisting van de wettigheid en de regelmatigheid van de beslissing tot toewijzing van de verbeurdverklaarde sommen aan de curator van de gefailleerde vennootschap, aangezien die verbeurdverklaring tot gevolg heeft dat die goederen zijn vermogen verlaten door de eigendom ervan over te dragen aan de Openbare Schatkist of aan de burgerlijke partij (1). (1) Zie F. Lugentz en D. Vandermeersch, "Saisie et confiscation en matière pénale" in RPDB, Brussel, Bruylant, 2005, 76-77.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Straf van verbeurdverklaring - Middel aangevoerd door de beklagde - Middel dat niet opkomt tegen de wettigheid van de beslissing tot verbeurdverklaring - Middel dat enkel opkomt tegen de toewijzing van de verbeurdverklaarde sommen aan de burgerlijke partij - Gebrek aan belang

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Cassatieberoep - Middel aangevoerd door de beklagde - Middel dat niet opkomt tegen de wettigheid van de beslissing tot verbeurdverklaring - Middel dat enkel opkomt tegen de toewijzing van de verbeurdverklaarde sommen aan de burgerlijke partij - Gebrek aan belang

Le prévenu condamné à une peine de confiscation, qui ne critique pas la légalité de la décision de confiscation elle-même, est sans intérêt à contester la légalité et la régularité de celle qui attribue au curateur de la société faillie les sommes confisquées, dès lors que cette confiscation a pour effet de faire sortir ces biens de son patrimoine en en transférant la propriété au Trésor public ou à la partie civile (1). (1) Voir F. Lugentz et D. Vandermeersch, Saisie et confiscation en matière pénale, RPDB, Bruxelles, Bruylant, 2015, p. 76-77.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Peine de confiscation - Moyen invoqué par le prévenu - Moyen ne critiquant pas la légalité de la décision de confiscation - Moyen se bornant à critiquer l'attribution des sommes confisquées à la partie civile - Défaut d'intérêt

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Pourvoi en cassation - Moyen invoqué par le prévenu - Moyen ne critiquant pas la légalité de la décision de confiscation - Moyen se bornant à critiquer l'attribution des sommes confisquées à la partie civile - Défaut d'intérêt

P.16.0203.F

2 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160302.4](#)

AC nr. ...

Wanneer bij de strafuitvoeringsrechtbank een aanvraag tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit aanhangig is gemaakt, dient ze bij het onderzoek van de ontvankelijkheid daarvan na te gaan, zeker wanneer de veroordeelde daarom verzoekt, of de wettelijk bepaalde tijdsvoorwaarden voor die modaliteit werden nageleefd; de bewering van de veroordeelde dat de datum waarop hij voor voorwaardelijke invrijheidstelling in aanmerking komt foutief is berekend zoals hij uit de door de gevangenisadministratie meegedeelde opsluitingsfiche blijkt, maakt deel uit van het onderzoek van de ontvankelijkheid van zijn aanvraag.

STRAFUITVOERING - Strafwitvoeringsrechtbank - Aanvraag tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit - Onderzoek van de ontvankelijkheid van de aanvraag - Begrip - Beoordeling van de naleving van de tijdsvoorwaarden

- Artt. 23 en 25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Lorsque le tribunal de l'application des peines est saisi d'une demande de modalité d'exécution de peine, il lui appartient, dans le cadre de l'examen de la recevabilité de celle-ci, de vérifier, a fortiori si la demande lui en est faite par le condamné, le respect des conditions de temps légalement prévues pour la dite modalité; l'affirmation par le condamné que le calcul de la date d'admissibilité à la libération conditionnelle, tel qu'il ressort de la fiche d'écrou communiquée par l'administration pénitentiaire, est erronée, ressortit à l'examen de la recevabilité de sa demande.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Demande de modalité d'exécution de peine - Examen de la recevabilité de la demande - Notion - Vérification du respect des conditions de temps

- Art. 23 et 25 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Het vonnis alvorens recht te doen waarbij de strafuitvoeringsrechtbank, zonder vooruit te lopen op de ontvankelijkheid van de aanvraag tot toekenning van elektronisch toezicht, beslist de uitspraak daarover aan te houden, de gevangenisadministratie om bijkomende inlichtingen vraagt, laatstgenoemde met name verzoekt te antwoorden op de argumenten die de veroordeelde aanvoert tegen haar berekeningen betreffende de datum waarop iemand voor voorwaardelijke invrijheidstelling en andere strafuitvoeringsmodaliteiten in aanmerking komt en de heropening van het debat beveelt, is niet vatbaar voor cassatieberoep.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Strafwetgeving - Aanvraag tot toekenning van elektronisch toezicht - Vonnis alvorens recht te doen - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 96, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

STRAFWETGEVING - Strafwetgeving - Aanvraag tot toekenning van elektronisch toezicht - Vonnis alvorens recht te doen - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 96, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

N'est pas susceptible de pourvoi en cassation, le jugement avant dire droit par lequel, sans préjuger de sa recevabilité, le tribunal de l'application des peines sursoit à statuer sur la demande de surveillance électronique, sollicite des informations complémentaires auprès de l'administration pénitentiaire, invite celle-ci notamment à rencontrer les arguments que le condamné oppose à ses calculs quant à la date d'admissibilité à la libération conditionnelle et à d'autres modalités d'exécution de la peine et ordonne la réouverture des débats.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Tribunal de l'application des peines - Demande de surveillance électronique - Jugement avant dire droit - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 96, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Demande de surveillance électronique - Jugement avant dire droit - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 96, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.16.0204.F

18 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160518.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Lacunes in het gerechtelijk onderzoek - Gevolg - Vrijspraak op grond van andere gegevens - Wettigheid

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Bewijsvoering - Rol van de rechter - Lacunes in het gerechtelijk onderzoek - Gevolg - Vrijspraak op grond van andere gegevens - Wettigheid

De rechter verantwoordt zijn beslissing om de beklagde vrij te spreken naar recht, wanneer hij zijn overtuiging niet heeft gegrond op openstaande vragen die het gevolg zijn van lacunes in het onderzoek, maar op onverenigbaarheden tussen het verhaal van het kind dat feiten van seksueel misbruik aanvoert en de gegevens van het strafdossier, waardoor er twijfel blijft bestaan over de schuldvraag (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Lacunes in het gerechtelijk onderzoek - Gevolg - Vrijspraak op grond van andere gegevens - Wettigheid

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Bewijsvoering - Rol van de rechter - Lacunes in het gerechtelijk onderzoek - Gevolg -

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Carences de l'instruction - Conséquence - Décision d'acquittement fondée sur d'autres éléments - Légalité

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Administration de la preuve - Rôle du juge - Carences de l'instruction - Conséquence - Décision d'acquittement fondée sur d'autres éléments - Légalité

Justifie légalement sa décision d'acquitter le prévenu le juge qui n'a pas fondé sa conviction sur des questions ouvertes, résultant de carences de l'instruction, mais sur des incompatibilités entre le récit de l'enfant alléguant des faits d'abus sexuels et les éléments du dossier répressif, laissant subsister un doute quant à la culpabilité (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Carences de l'instruction - Conséquence - Décision d'acquittement fondée sur d'autres éléments - Légalité

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Administration de la preuve - Rôle du juge - Carences de

P. 451/637

P.16.0207.N

26 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160426.6](#)

AC nr. ...

Wanneer de strafrechter oordeelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten die bij hem aanhangig zijn en die aan die beslissing voorafgaan en samen met de eerste misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, en hij bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek een bijkomende straf uitspreekt, kan hij de veroordeelde niet opnieuw veroordelen tot betaling van de bij artikel 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen bepaalde bijdrage tot het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (1). (1) Cass. 22 december 2009, AR P.09.1549.N, AC 2009, nr. 781 met noot.

STRAF - Samenloop - Gescheiden berechting - Eerste in kracht van gewijsde gegane veroordeling - Veroordeling tot een bijdrage aan het slachtofferfonds - Nieuwe berechting voor aan de eerste veroordeling voorafgaande feiten - Vaststelling dat alle feiten de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet - Toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek - Nieuwe veroordeling tot een bijkomende straf - Nieuwe veroordeling tot een bijdrage aan het slachtofferfonds - Wettigheid

Lorsque le juge répressif décide que des infractions ayant antérieurement fait l'objet d'une décision coulée en force de chose jugée et d'autres faits dont il est saisi et qui sont antérieurs à ladite décision, constituent avec les premières infractions la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, et lorsqu'il prononce une peine accessoire en application de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, il ne peut condamner une nouvelle fois le condamné à verser au Fonds spécial d'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels la somme prévue à l'article 29 de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres (1). (1) Cass. 22 décembre 2009, RG P.09.1549.N, Pas. 2009, n° 781, et la note.

PEINE - Concours - Jugement distinct - Première condamnation coulée en force de chose jugée - Condamnation au paiement d'une contribution au fonds spécial d'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence - Nouveau jugement pour des faits antérieurs à la première condamnation - Constatation que tous les faits constituent la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse - Application de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal - Nouvelle condamnation à une peine accessoire - Nouvelle condamnation à une contribution au fonds spécial d'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence - Légalité

P.16.0214.F

20 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160420.2](#)

AC nr. ...

Luidens artikel 32 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering kan slechts tot nietigheid van een bewijselement besloten worden in een van de drie gevallen die in dat artikel op alternatieve wijze worden opgesomd; wanneer de rechter geoordeeld heeft dat door de onregelmatigheid van het telefonie-onderzoek de beklagden het recht op een eerlijk proces werd ontnomen, dient hij de toepassing van de andere wettelijke criteria in die bepaling niet te onderzoeken.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Opsporen en lokaliseren van telecommunicatie - Afluisteren van telecommunicatie - Beschikking van de onderzoeksrechter - Motiveringsgebrek - Bewijsuitsluiting - Voorwaarden van artikel 32 van de voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering - Alternatieve criteria

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig bewijs - Bewijsuitsluiting - Voorwaarden van artikel 32 van de

La nullité d'une preuve ne peut, aux termes de l'article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale, être décidée que dans l'un des trois cas qui y sont énoncés sur un mode alternatif; lorsqu'il a considéré que l'irrégularité de l'enquête de téléphonie avait privé les prévenus du droit à un procès équitable, le juge n'a pas à examiner l'application des autres critères légaux visés à cette disposition.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Repérage et localisation de communications téléphoniques - Ecoute téléphonique - Ordonnance du juge d'instruction - Défaut de motivation - Exclusion de la preuve - Conditions visées à l'article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Critères alternatifs

- Art. 32 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Preuve irrégulière - Exclusion de la preuve - Conditions visées à

voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering -
Alternatieve criteria

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

De sanctie van het motiveringsgebrek van een beschikking gewezen met toepassing van zowel artikel 88bis als artikel 90ter van het Wetboek van Strafvordering dient enkel beoordeeld te worden volgens de in artikel 32 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering opgesomde criteria (1). (1) Cass. 28 mei 2014, AR P.14.0424.F, AC 2014, nr. 386 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, Rev. dr. pén. crim., 2014, p. 959, R.A.G.B., 2015, p. 36 en de noot van V. VEREECKE, "Artikel 32 V.T.Sv. regelt de procedurele nietigheid".

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek -
Onderzoeksverrichtingen - Opsporen en lokaliseren van
telecommunicatie - Afluisteren van telecommunicatie -
Beschikking van de onderzoeksrechter - Motiveringsgebrek -
Sanctie - Bewijsuitsluiting

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 88bis en 90ter Wetboek van Strafvordering

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig bewijs -
Opsporen en lokaliseren van telecommunicatie - Afluisteren van
telecommunicatie - Beschikking van de onderzoeksrechter -
Motiveringsgebrek - Sanctie - Bewijsuitsluiting

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 88bis en 90ter Wetboek van Strafvordering

l'article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale -
Critères alternatifs

- Art. 32 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code
de procédure pénale

La sanction du défaut de motivation d'une ordonnance rendue tant en application de l'article 88bis qu'en application de l'article 90ter du Code d'instruction criminelle ne doit s'apprécier qu'au regard des critères énoncés à l'article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale (1). (1) Cass. 28 mai 2014, RG P.14.424.F, Pas. 2014, n° 386, avec concl. de M. VANDERMEERSCH, avocat général, Rev. dr. pén. crim., 2014, p. 959, R.A.G.B., 2015, p. 36 et la note de V. VEREECKE, intitulée "Artikel 32 V.T.Sv. regelt de procedurele nietigheid".

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes
d'instruction - Repérage et localisation de communications
téléphoniques - Ecoute téléphonique - Ordonnance du juge
d'instruction - Défaut de motivation - Sanction - Exclusion de la
preuve

- Art. 32 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code
de procédure pénale

- Art. 88bis et 90ter Code d'Instruction criminelle

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve -
Preuve irrégulière - Repérage et localisation de communications
téléphoniques - Ecoute téléphonique - Ordonnance du juge
d'instruction - Défaut de motivation - Sanction - Exclusion de la
preuve

- Art. 32 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code
de procédure pénale

- Art. 88bis et 90ter Code d'Instruction criminelle

P.16.0218.N

28 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160628.4](#)

AC nr. ...

Wanneer een beklagde zonder nadere toelichting vordert om eenheid van opzet aan te nemen voor twee telastleggingen en daarvoor slechts één straf op te leggen, beantwoordt en verwerpt de rechter die vordering door twee straffen uit te spreken en aldus te kennen te geven dat er geen eenheid van opzet is (1). (1) Zie Cass. 15 december 2015, AR P.15.1553.N, AC 2015, nr...(verzoek aan het onderzoeksgerecht om vrijheid onder voorwaarden of elektronisch toezicht).

STRAF - Samenloop - Allerlei - Vraag van de beklagde om eenheid
van opzet aan te nemen en slechts één straf op te leggen - Rechter
die twee straffen oplegt - Motivering

Lorsqu'un prévenu, sans aucune autre explication, demande que soit admise l'unité d'intention pour deux préventions et qu'il ne soit dès lors prononcé qu'une peine unique, le juge qui répond à cette demande et la rejette en prononçant deux peines indique ainsi qu'il n'y a pas d'unité d'intention (1). (1) Voir. Cass. 15 décembre 2015, RG P.15.1553.N, Pas. 2015, n° ... (demande de libération sous conditions ou de surveillance électronique adressée à la juridiction d'instruction).

PEINE - Concours - Divers - Demande du prévenu que soit admise
l'unité d'intention et qu'il ne soit prononcé qu'une peine unique -
Juge qui prononce deux peines - Motivation

P.16.0228.N

3 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160503.4](#)

AC nr. ...

Uit artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat hij die namens een partij ter griffie van het Hof een memorie wil indienen niet alleen moet doen blijken van zijn hoedanigheid van advocaat, maar ook van het feit dat hij houder is van het door artikel 425, § 1, tweede lid, bedoelde getuigschrift (1). (1) Zie Cass. 22 maart 2016, AR P.16.0020.N, AC 2016, nr. ...; Cass. 11 mei 2016, AR P.16.0173.F, AC 2016, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie - Vormvereisten

Il résulte de l'article 429, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle que celui qui veut introduire un mémoire au greffe de la Cour au nom d'une partie doit non seulement faire apparaître sa qualité d'avocat, mais également le fait qu'il est titulaire de l'attestation visée à l'article 425, § 1er, alinéa 2, de ce même code (1). (1) 1 Voir Cass. 22 mars 2016, RG P.16.0020.N, Pas. P.16.0020.N, n° ...; Cass. 11 mai 2016, RG P.16.0173.F, Pas. 2016, n° ...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Formalités

P.16.0231.N

20 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160920.6](#)

AC nr. ...

De rechter beoordeelt onaantastbaar of een beklagde fysiek of psychisch al dan niet in staat is om de tegen hem ingestelde strafvordering bij te wonen, die te kunnen volgen en eraan deel te nemen; hij kan bij die beoordeling rekening houden met alle gegevens van het strafdossier, de stukken die hem door de partijen worden bezorgd, zoals medische verslagen of bevindingen van psychiaters en psychologen, alsook met het gegeven dat de verzoekende beklagde niet op de rechtszitting aanwezig is om zijn verzoek toe te lichten zonder dat hij verplicht is om in elk geval tegen een niet-verschijnende beklagde die voorhoudt dat hij niet in staat is om het tegen hem gevoerde strafproces te volgen, een bevel tot medebrenging uit te vaardigen of een deskundigenonderzoek te bevelen of de eigen deskundige van de beklagde te horen.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Recht van verdediging - Beklaagde - Mogelijkheid om effectief te participeren aan het proces - Beoordeling door de rechter - Criteria

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Beklaagde - Mogelijkheid om effectief te participeren aan het proces - Beoordeling door de rechter - Aard - Criteria

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Recht van verdediging - Beklaagde - Mogelijkheid om effectief te participeren aan het proces - Beoordeling door de rechter - Aard - Criteria

De rechter verantwoordt naar recht zijn beslissing om een beklagde te veroordelen wegens deelname aan een vereniging met het oogmerk een aanslag te plegen op eigendommen, wanneer hij vaststelt dat de beklagde zich bewust was van zijn deelneming aan een georganiseerde activiteit en door zijn daden aan de uitvoering ervan heeft bijgedragen (1). (1) Cass. 28 maart 2001, AR P.99.1759.F, AC 2001, nr. 173.

Le juge apprécie souverainement si un prévenu est ou non physiquement ou psychologiquement en état d'assister à l'action publique exercée contre lui, de pouvoir la suivre et d'y participer; lors de cette appréciation, il peut tenir compte de toutes les données du dossier pénal, des pièces qui lui ont été fournies par les parties, comme des rapports médicaux ou des constatations de psychiatres et de psychologues, ainsi que du fait que le prévenu requérant n'est pas présent à l'audience pour expliquer sa requête sans qu'il soit dans tous les cas obligé de délivrer un mandat d'amener contre un prévenu défaillant ou d'ordonner une expertise, ou d'entendre le propre expert du prévenu.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Droits de la défense - Prévenu - Possibilité de participer effectivement au procès - Appréciation par le juge - Critères

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Prévenu - Possibilité de participer effectivement au procès - Appréciation par le juge - Nature - Critères

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, c - Droits de la défense - Prévenu - Possibilité de participer effectivement au procès - Appréciation par le juge - Nature - Critères

Justifie légalement sa décision de condamner un prévenu du chef d'association de malfaiteurs le juge qui constate que le prévenu était conscient de la participation à une activité organisée et a, par ses actes, contribué à son exécution (1). (1) Cass. 28 mars 2001, RG P.99.1759.F, Pas. 2001, n° 173.

Een persoon kan zich slechts beroepen op het recht op bijstand van een advocaat, wanneer hij verhoord wordt over misdrijven die hem ten laste kunnen worden gelegd; daaruit volgt dat dit recht op bijstand, net als de cautieplicht, het zwijgrecht en de regel dat niemand verplicht kan worden zichzelf te beschuldigen, waarmee het recht op bijstand verbonden is, enkel geldt in personam; een verdachte kan zich bijgevolg niet beroepen op de miskenning van die rechten betreffende de belastende verklaringen, afgelegd lastens hem door een persoon die voor hem slechts een getuige is, tenzij deze persoon bij zijn verhoor van diezelfde rechten diende te genieten en op grond van de miskenning ervan de afgelegde belastende verklaringen intrekt (1). (1) Cass. 29 november 2011, AR P.11.0113.N, AC 2011, nr. 651 met concl. van advocaat-generaal DUINSLAEGER; Cass. 8 mei 2012, AR P.11.2150.N, AC 2012, nr. 283; Cass. 6 november 2012, AR P.12.0846.N, AC 2012, nr. 597; Cass. 26 maart 2013, AR P.12.0145.N, AC 2013, nr. 210; Cass. 1 april 2014, AR P.12.1334.N, AC 2014, nr. 252.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht van verdediging - Recht op bijstand van een advocaat - Zwijgrecht - Cautieplicht - Draagwijdte - Beklaagde die belastende verklaringen aflegt over een derde - Toepasselijkheid - Uitzondering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht van de verdediging - Recht op bijstand van een advocaat - Zwijgrecht - Cautieplicht - Draagwijdte - Beklaagde die belastende verklaringen aflegt over een derde - Toepasselijkheid - Uitzondering

Une personne peut uniquement invoquer le droit à l'assistance d'un avocat lorsqu'elle est entendue à propos d'infractions susceptible d'être mises à sa charge; il s'ensuit que ce droit à l'assistance, tout comme le devoir d'information, le droit de se taire et le droit de ne pas s'auto-incriminer auxquels est lié le droit à l'assistance, sont uniquement valables in personam; par conséquent, un suspect ne peut invoquer la violation de ces droits relativement à des déclarations incriminantes faites à sa charge par une personne qui n'est que témoin à son égard, sauf si, lors de son audition, cette personne devait bénéficier de ces mêmes droits et rétracte, en raison de leur violation, les déclarations incriminantes qui ont été faites (1). (1) Cass. 29 novembre 2011, RG P.11.0113.N, Pas. 2011, n° 651 avec concl. de M. DUINSLAEGER, avocat général; Cass. 8 mai 2012, RG P.11.2150.N, Pas. 2012, n° 283; Cass. 6 novembre 2012, RG P.12.0846.N, Pas. 2012, n° 597; Cass. 26 mars 2013, RG P.12.0145.N, Pas. 2013, n° 210; Cass. 1er avril 2014, RG P.12.1334.N, Pas. 2014, n° 252.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droits de la défense - Droit à l'assistance d'un avocat - Droit au silence - Devoir d'information - Portée - Prévenu qui fait des déclarations incriminantes sur un tiers - Applicabilité - Exception

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droits de la défense - Droit à l'assistance d'un avocat - Droit au silence - Devoir d'information - Portée - Prévenu qui fait des déclarations incriminantes sur un tiers - Applicabilité - Exception

Indien de redelijke termijn voor de berechting is overschreden, moet de rechter in de regel een straf uitspreken die daadwerkelijk en op een meetbare wijze verminderd is ten opzichte van de straf die hij had kunnen opleggen indien de redelijke termijn niet overschreden was; wanneer de wet voor het bewezen verklaarde feit, een gevangenisstraf, een geldboete en de verbeurdverklaring van wederrechtelijk verkregen vermogensvoordelen oplegt en de rechter wegens de overschrijding van de redelijke termijn een straf uitspreekt die lager is dan deze die hij zonder die overschrijding zou hebben uitgesproken, kan hij ofwel de gevangenisstraf, ofwel de geldboete, ofwel de verbeurdverklaring, of twee daarvan of alle drie verminderen; hij is in dit geval evenwel niet verplicht zowel de gevangenisstraf en de geldboete als de verbeurdverklaring te verminderen (1). (1) Cass. 17 oktober 2001, AR P.01.0807.F, AC 2001, nr. 550; Cass. 4 oktober 2005, AR P.05.0675.N, AC 2005, nr. 477.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Sanctie - Daadwerkelijke en meetbare vermindering van de straf - Toepassing

Uit de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces (1) en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen, al dan niet met bijstand van een raadsman, dan wel zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman; de beklaagde moet zijn strafproces daadwerkelijk kunnen volgen en eraan deelnemen (2), als hij dat wenst en hij moet overleg kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal. (1) EHRM 12 februari 1985, Colozza t. Italië, ro 27; EHRM 25 november 1997, Zana t. Turkije, ro 68; EHRM 20 oktober 2005, Romanov t. Rusland, ro 107; EHRM 5 oktober 2006, Marcello Viola t. Italië, ro 53; P. LEMMENS, Het strafproces en het Europees Verdrag over de rechten van de mens in Strafrecht voor rechtspractici, Louvain, Acco, 1985, 187-188, nr. 24 (2) EHRM 23 februari 1994, Stanford t. Verenigd Koninkrijk, ro 26; EHRM 15 juni 2004, S.C. t. Verenigd Koninkrijk, ro 28; EHRM 16 december 1999, T. t. Verenigd Koninkrijk, ro 83.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Tegenwoordigheid van de beklaagde bij het proces

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Tegenwoordigheid van de beklaagde bij het proces

En cas de dépassement du délai raisonnable pour le jugement, le juge est tenu, en règle, de prononcer une peine réduite de manière réelle et mesurable par rapport à la peine qu'il aurait pu infliger en l'absence d'un tel dépassement; lorsque la loi inflige pour le fait établi une peine d'emprisonnement, une amende et la confiscation des avantages patrimoniaux recueillis de manière illégitime et qu'en raison du dépassement du délai raisonnable, le juge prononce une peine inférieure à celle qu'il aurait prononcée sans ledit dépassement, il peut réduire soit la peine d'emprisonnement, soit l'amende, soit la confiscation, ou deux d'entre elles ou toutes les trois; dans ce cas, il n'est toutefois pas obligé de réduire aussi bien la peine d'emprisonnement et l'amende que la confiscation (1). (1) Cass. 17 octobre 2001, RG P.01.0807.F, Pas. 2001, n° 550; Cass. 4 octobre 2005, RG P.05.0675.N, Pas. 2005, n° 477.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Sanction - Réduction effective et mesurable de la peine - Application

Il résulte des articles 6, § 1er et 6, § 3, c CEDH et du principe général du droit à un procès équitable qu'un prévenu a le droit d'être présent lors du procès pénal mené contre lui (1) et de décider s'il se défendra lui-même, avec ou sans l'assistance d'un conseil, ou s'il se fera représenter par un conseil; le prévenu doit pouvoir suivre son procès pénal et y participer de façon effective (2), s'il le souhaite et il doit pouvoir se concerter avec son conseil, pouvoir lui donner des instructions, faire des déclarations et pouvoir contredire les éléments de preuve. (1) Cour EDH 12 février 1985, Colozza c. Italie, point 27; Cour EDH 25 novembre 1997, Zana c. Turquie, point 68; Cour EDH 20 octobre 2005, Romanov c. Russie, point 107; Cour EDH 5 octobre 2006, Marcello Viola c. Italie, point 53; P. LEMMENS, Het strafproces en het Europees Verdrag over de rechten van de mens in Strafrecht voor rechtspractici, Louvain, Acco, 1985, 187-188, n° 24. (2) Cour EDH 23 février 1994, Stanford c. Royaume-Uni, point 26; Cour EDH 15 juin 2004, S.C. c. Royaume-Uni, point 28; Cour EDH 16 décembre 1999, T. c. Royaume-Uni, point 83.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Présence du prévenu lors du procès

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Présence du prévenu lors du procès

P.16.0233.F

18 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160518.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

*HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) -
Beslissingen en partijen - Gewone opschorting van de
veroordeling - Beschikking van de raadkamer - Verzet voor de
kamer van inbeschuldigingstelling - Artikel 4, § 2, Probatiewet*

*HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) -
Beslissingen en partijen - Gewone opschorting van de
veroordeling - Beschikking van de raadkamer - Bijkomende
straffen van verbeurdverklaring - Recht van de verdachte op hoger
beroep*

*VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER -
Gewone opschorting - Beschikking van de raadkamer - Verzet voor
de kamer van inbeschuldigingstelling - Artikel 4, § 2, Probatiewet*

*VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER -
Gewone opschorting - Beschikking van de raadkamer -
Bijkomende straffen van verbeurdverklaring - Recht van de
verdachte op hoger beroep*

Artikel 4, § 2, Probatiewet bepaalt dat de procureur des
Konings en de verdachte tegen de beschikking van de
raadkamer waarbij de opschorting wordt uitgesproken,
verzet kunnen doen om reden dat aan de voorwaarden
tot verlening van de opschorting niet voldaan is; hoewel
die bepaling het recht op hoger beroep van de
rechtzoekende beperkt, heeft die beperking enkel
betrekking op de uitspraak van de maatregel van
opschorting van de veroordeling zelf (1). (1) Zie concl.
OM in Pas. 2016, nr.

*HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) -
Beslissingen en partijen - Gewone opschorting van de
veroordeling - Beschikking van de raadkamer - Verzet voor de
kamer van inbeschuldigingstelling - Artikel 4, § 2, Probatiewet*

*VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER -
Gewone opschorting - Beschikking van de raadkamer - Verzet voor
de kamer van inbeschuldigingstelling - Artikel 4, § 2, Probatiewet*

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

*APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) -
Décisions et parties - Suspension simple du prononcé de la
condamnation - Ordonnance de la chambre du conseil -
Opposition devant la chambre des mises en accusation - Article 4,
§ 2, de la loi du 29 juin 1964*

*APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) -
Décisions et parties - Suspension simple du prononcé de la
condamnation - Ordonnance de la chambre du conseil - Peines
accessoires de confiscation - Droit d'appel de l'inculpé*

*CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE -
Suspension simple - Ordonnance de la chambre du conseil -
Opposition devant la chambre des mises en accusation - Article 4,
§ 2, de la loi du 29 juin 1964*

*CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE -
Suspension simple - Ordonnance de la chambre du conseil - Peines
accessoires de confiscation - Droit d'appel de l'inculpé*

L'article 4, § 2, de la loi du 29 juin 1964 concernant la
suspension, le sursis et la probation dispose que le
procureur du Roi et l'inculpé peuvent faire opposition à
l'ordonnance de la chambre du conseil prononçant la
suspension au motif que les conditions d'octroi de cette
mesure ne sont pas réunies; si cette disposition
restreint le droit d'appel du justiciable, cette restriction
ne vise que la prononciation de la mesure de
suspension proprement dite (1). (1) Voir les concl. du
MP.

*APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) -
Décisions et parties - Suspension simple du prononcé de la
condamnation - Ordonnance de la chambre du conseil -
Opposition devant la chambre des mises en accusation - Article 4,
§ 2, de la loi du 29 juin 1964*

*CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE -
Suspension simple - Ordonnance de la chambre du conseil -
Opposition devant la chambre des mises en accusation - Article 4,
§ 2, de la loi du 29 juin 1964*

De raadkamer die een maatregel van opschorting van de veroordeling uitspreekt samen met bijkomende straffen van verbeurdverklaring doet op definitieve wijze uitspraak over de grond van de zaak; bij ontstentenis van afwijkende wetsbepalingen valt, voor de voormelde straffen, het recht van de verdachte op hoger beroep samen met het hoger beroep dat met toepassing van artikel 202 Wetboek van Strafvordering aan de beklaagde is toegekend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewone opschorting - Beschikking van de raadkamer - Bijkomende straffen van verbeurdverklaring - Recht van de verdachte op hoger beroep

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Gewone opschorting van de veroordeling - Beschikking van de raadkamer - Bijkomende straffen van verbeurdverklaring - Recht van de verdachte op hoger beroep

Lorsque la chambre du conseil prononce une mesure de suspension ainsi que des peines accessoires de confiscation, elle statue au fond et de manière définitive; à défaut de dispositions légales dérogatoires, le droit d'appel de l'inculpé se confond, pour ces peines, avec celui reconnu au prévenu, en application de l'article 202 du Code d'instruction criminelle (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Suspension simple - Ordonnance de la chambre du conseil - Peines accessoires de confiscation - Droit d'appel de l'inculpé

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Suspension simple du prononcé de la condamnation - Ordonnance de la chambre du conseil - Peines accessoires de confiscation - Droit d'appel de l'inculpé

P.16.0234.F

15 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160615.3](#)

AC nr. ...

Nadat de kamer van inbeschuldigingstelling het hoger beroep van de inverdenkinggestelde tegen de beschikking tot verwijzing van de raadkamer niet-ontvankelijk heeft verklaard, is ze niet bevoegd om toezicht uit te oefenen op het gerechtelijk onderzoek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Niet ontvankelijk hoger beroep - Toezicht op de regelmatigheid van de procedure

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regulariteit van de procedure - Regeling van de rechtspleging - Niet ontvankelijk hoger beroep - Toezicht op de regelmatigheid van de procedure

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regulariteit van de procedure - Regeling van de rechtspleging - Niet ontvankelijk hoger beroep - Toezicht op de regelmatigheid van de procedure

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Niet ontvankelijk hoger beroep - Toezicht op de regelmatigheid van de procedure

Après avoir déclaré irrecevable l'appel de l'inculpé dirigé contre l'ordonnance de renvoi de la chambre du conseil, la chambre des mises en accusation est sans pouvoir pour contrôler l'instruction (1). (1) Voir les concl. du MP.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Appel irrecevable - Contrôle de la régularité de la procédure

- Art. 235bis Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Règlement de la procédure - Appel irrecevable - Contrôle de la régularité de la procédure

- Art. 235bis Code d'Instruction criminelle

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Règlement de la procédure - Appel irrecevable - Contrôle de la régularité de la procédure

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Appel irrecevable - Contrôle de la régularité de la procédure

P.16.0236.F

8 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160608.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Middel dat de omschrijving van de feiten betwist - Naar recht verantwoorde straf

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Moyen contestant la qualification donnée aux faits - Peine légalement justifiée

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Samenloop tussen een gecorrectionaliseerde misdaad en wanbedrijven - Correctionalisering van de misdaad door aanneming van verzachtende omstandigheden - Gevolg voor de samen vervolgte wanbedrijven

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Samenloop tussen een gecorrectionaliseerde misdaad en een wanbedrijf - Samenloop tussen gecorrectionaliseerde feiten van valsheid en gebruik van valse stukken en witwaspraktijken - Zwaarste straf - Bepaling

STRAF - Zwaarste straf - Eéndaadse samenloop - Samenloop tussen een gecorrectionaliseerde misdaad en een wanbedrijf - Samenloop tussen gecorrectionaliseerde feiten van valsheid en gebruik van valse stukken en witwaspraktijken - Bepaling van de zwaarste straf

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Correctionalisering van een misdaad - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Gevolg voor de samen vervolgte wanbedrijven

Aangezien zowel de gecorrectionaliseerde misdrijven van valsheid en gebruik van valse stukken als het misdrijf witwassen met een maximale straf van vijf jaar opsluiting worden bestraft, is het de maximale geldboete die, ongeacht of ze verplicht dan wel facultatief is, het zwaarst gestrafte misdrijf aanwijst; met toepassing van artikel 65 Strafwetboek is de zwaarste straf dus niet die welke op de valsheid en het gebruik van valse stukken is gesteld, wanneer die feiten werden gecorrectionaliseerd, maar de straf die in artikel 505 Strafwetboek is bepaald, waarbij de dader van het misdrijf witwassen een straf krijgt die kan oplopen tot vijf jaar gevangenisstraf en een geldboete van honderdduizend euro (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Samenloop tussen een gecorrectionaliseerde misdaad en een wanbedrijf - Samenloop tussen gecorrectionaliseerde feiten van valsheid en gebruik van valse stukken en witwaspraktijken - Zwaarste straf - Bepaling

- Art. 65 Strafwetboek

STRAF - Zwaarste straf - Eéndaadse samenloop - Samenloop tussen een gecorrectionaliseerde misdaad en een wanbedrijf - Samenloop tussen gecorrectionaliseerde feiten van valsheid en gebruik van valse stukken en witwaspraktijken - Bepaling van de zwaarste straf

- Art. 65 Strafwetboek

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

PEINE - Concours - Concours idéal - Concours entre un crime correctionnalisé et des délits - Correctionnalisation du crime par admission de circonstances atténuantes - Effet sur les délits poursuivis conjointement

PEINE - Concours - Concours idéal - Concours entre un crime correctionnalisé et un délit - Concours entre des faits de faux et usage de faux correctionnalisés et des faits de blanchiment - Peine la plus forte - Détermination

PEINE - Peine la plus forte - Concours idéal - Concours entre un crime correctionnalisé et un délit - Concours entre des faits de faux et usage de faux correctionnalisés et des faits de blanchiment - Détermination de la peine la plus forte

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Correctionnalisation d'un crime - Admission de circonstances atténuantes - Effet sur les délits poursuivis conjointement

Dès lors que tant les infractions de faux et d'usage de faux correctionnalisés que celle de blanchiment se voient sanctionnées d'une peine maximale de cinq ans d'emprisonnement, c'est le taux maximal de l'amende, qu'elle soit obligatoire ou facultative, qui désigne l'infraction la plus sévèrement punie; en application de l'article 65 du Code pénal, la peine la plus forte est ainsi celle comminée non par le faux et l'usage de faux lorsque les faits de faux et usage de faux ont été correctionnalisés, mais celle prévue à l'article 505 du Code pénal qui punit l'auteur du blanchiment d'une peine pouvant atteindre cinq ans d'emprisonnement et cent mille euros d'amende (1). (1) Voir les concl. du MP.

PEINE - Concours - Concours idéal - Concours entre un crime correctionnalisé et un délit - Concours entre des faits de faux et usage de faux correctionnalisés et des faits de blanchiment - Peine la plus forte - Détermination

- Art. 65 Code pénal

PEINE - Peine la plus forte - Concours idéal - Concours entre un crime correctionnalisé et un délit - Concours entre des faits de faux et usage de faux correctionnalisés et des faits de blanchiment - Détermination de la peine la plus forte

- Art. 65 Code pénal

De aanneming van verzachtende omstandigheden waardoor een inverdenkinggestelde wegens aanvankelijk als misdaden omschreven feiten, bij de regeling van de rechtspleging naar de correctionele rechtbank kan worden verwezen, heeft geen gevolgen voor de hem samen ten laste gelegde wanbedrijven, aangezien die tot de algemene bevoegdheid van die rechtbank behoren (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Samenloop tussen een gecorrectionaliseerde misdaad en wanbedrijven - Correctionalisering van de misdaad door aanneming van verzachtende omstandigheden - Gevolg voor de samen vervolgte wanbedrijven

- Art. 2 Wet 4 okt. 1867 op de verzachtende omstandigheden

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Correctionalisering van een misdaad - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Gevolg voor de samen vervolgte wanbedrijven

- Art. 2 Wet 4 okt. 1867 op de verzachtende omstandigheden

Wanneer de vonnisrechter voor de overschrijding van de redelijke termijn een lagere straf oplegt, moet die vermindering reëel en meetbaar zijn; die vaststelling belet niet dat de aldus uitgesproken gevangenisstraf ruim boven het wettelijk minimum blijft.

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Algemeen - Redelijke termijn - Overschrijding - Sanctie - Strafvermindering

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Onderzoek binnen een redelijke termijn - Redelijke termijn - Overschrijding - Sanctie - Strafvermindering

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Een cassatiemiddel is niet ontvankelijk wanneer de bestreden beslissing naar recht verantwoord blijft ook al was het middel gegrond; dat is met name het geval wanneer het middel de omschrijving betwist die aan het feit is gegeven en beweert dat het anders moet worden omschreven, terwijl de uitgesproken straf naar recht verantwoord blijft voor beide omschrijvingen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Middel dat de omschrijving van de feiten betwist - Naar recht verantwoorde straf

L'admission de circonstances atténuantes permettant le renvoi d'un inculpé de faits initialement qualifiés de crimes devant le tribunal correctionnel, lors du règlement de la procédure, est sans effet sur les délits qui lui sont conjointement reprochés, ces derniers étant de la compétence générale de ce tribunal (1). (1) Voir les concl. du MP.

PEINE - Concours - Concours idéal - Concours entre un crime correctionnalisé et des délits - Correctionnalisation du crime par admission de circonstances atténuantes - Effet sur les délits poursuivis conjointement

- Art. 2 L. du 4 octobre 1867

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Correctionnalisation d'un crime - Admission de circonstances atténuantes - Effet sur les délits poursuivis conjointement

- Art. 2 L. du 4 octobre 1867

Lorsque le juge du fond sanctionne le dépassement du délai raisonnable par une peine réduite, il doit opérer cette réduction de manière réelle et mesurable; ce constat ne fait pas obstacle à ce que la peine d'emprisonnement ainsi prononcée demeure largement supérieure au minimum légal.

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Généralités - Délai raisonnable - Dépassement - Sanction - Réduction de la peine

- Art. 21ter L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Examen dans un délai raisonnable - Délai raisonnable - Dépassement - Sanction - Réduction de la peine

- Art. 21ter L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Un moyen de cassation est irrecevable lorsque la décision attaquée demeurerait légalement justifiée même si le moyen était fondé; c'est le cas notamment lorsque le moyen conteste la qualification donnée au fait et prétend qu'une autre qualification doit lui être donnée alors que la peine prononcée reste légalement justifiée au regard de l'une ou de l'autre qualification (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Moyen contestant la qualification donnée aux faits - Peine légalement justifiée

Artikel 27, § 2, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat de voorlopige invrijheidsstelling kan worden aangevraagd door degene die aangehouden is ingevolge een veroordeling bij verstek waartegen verzet binnen de buitengewone termijn is aangetekend; deze bepaling houdt in dat om de ontvankelijkheid van het verzoek tot voorlopige invrijheidsstelling te beoordelen, de rechter moet nagaan of het verzet zelf niet kennelijk onontvankelijk is en dit levert geen machtsoverschrijding noch miskennis van de devolutieve werking van het hoger beroep op (1). (1) Zie Cass. 7 januari 2009, AR P.08.1906.F, AC 2009, nr. 15 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH in Pas. 2009, nr. 15.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Vonnisgerecht - Veroordeling bij verstek - Verzet binnen de buitengewone termijn - Verzoek tot voorlopige invrijheidsstelling - Ontvankelijkheid

VOORLOPIGE HECHTENIS - Voorlopige invrijheidsstelling - Veroordeling bij verstek - Verzet binnen de buitengewone termijn - Ontvankelijkheid van het verzoek

L'article 27, § 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive dispose que la mise en liberté provisoire peut être demandée par celui qui est privé de sa liberté sur le fondement d'une condamnation par défaut, contre laquelle opposition est formée dans le délai extraordinaire; cette disposition implique que, pour apprécier la recevabilité de la demande de mise en liberté provisoire, le juge doit vérifier si l'opposition elle-même n'est pas manifestement irrecevable, ce qui ne donne lieu ni à un excès de pouvoir ni à une violation de l'effet dévolutif de l'appel (1). (1) Voir Cass. 7 janvier 2009, RG P.08.1906.F, Pas. 2009, n° 15, avec les concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

DETENTION PREVENTIVE - Jurisdiction de jugement - Condamnation par défaut - Opposition formée dans le délai extraordinaire - Demande de mise en liberté provisoire - Recevabilité

DETENTION PREVENTIVE - Mise en liberté provisoire - Condamnation par défaut - Opposition formée dans le délai extraordinaire - Recevabilité de la demande

P.16.0244.N

24 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160524.5](#)

AC nr. ...

Er is een gewapend conflict in de zin van het internationaal humanitair recht wanneer er sprake is van gewapend geweld tussen staten of aanhoudend gewapend geweld tussen overheidsinstanties en georganiseerde gewapende groepen of tussen dergelijke groepen onderling binnen een staat; de rechter oordeelt onaantastbaar in feite of bepaalde gedragingen als handelingen van strijdkrachten tijdens een gewapend conflict in de in artikel 141bis Strafwetboek bedoelde zin moeten worden beschouwd (1). (1) ICTY, 2 oktober 1995, Tadic, Decision on the defence motion for interlocutory appeal on jurisdiction, r.o. 70.

MISDRIJF - Allerlei - Terroristische misdrijven - Boek II, Titel Ibis Strafwetboek - Toepassingsgebied - Uitsluiting - Artikel 141bis Strafwetboek - Handelingen van strijdkrachten tijdens een gewapend conflict volgens het internationaal humanitair recht

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Terroristische misdrijven - Toepassingsgebied - Uitsluiting - Artikel 141bis Strafwetboek - Handelingen van strijdkrachten tijdens een gewapend conflict volgens het internationaal humanitair recht

TERRORISME - Terroristische misdrijven - Boek II, Titel Ibis Strafwetboek - Toepassingsgebied - Uitsluiting - Artikel 141bis Strafwetboek - Handelingen van strijdkrachten tijdens een gewapend conflict volgens het internationaal humanitair recht

Il y a conflit armé au sens du droit humanitaire international lorsqu'il est question de violences armées entre États ou de violences armées habituelles entre des instances gouvernementales et des groupes armés organisés ou entre de tels groupes entre eux au sein d'un État; le juge décide souverainement en fait s'il y a lieu de considérer certains actes comme des activités menées par des forces armées en période de conflit armé au sens visé à l'article 141bis du Code pénal (1). (1) T.P.I.Y., 2 octobre 1995, Tadic, Arrêt relatif à l'appel de la défense concernant l'exception préjudicielle d'incompétence, affaire n° IT-94-1-AR72, par. 70.

INFRACTION - Divers - Infractions en matière de terrorisme - Livre II, Titre Ier bis du Code pénal - Champ d'application - Exclusion - Article 141bis du Code pénal - Activités menées par des forces armées en période de conflit armé selon le droit humanitaire international

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Infractions en matière de terrorisme - Champ d'application - Exclusion - Article 141bis du Code pénal - Activités menées par des forces armées en période de conflit armé selon le droit humanitaire international

TERRORISME - Infractions en matière de terrorisme - Livre II, Titre Ier bis du Code pénal - Champ d'application - Exclusion - Article 141bis du Code pénal - Activités menées par des forces armées en période de conflit armé selon le droit humanitaire international

P.16.0251.F

2 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160302.5](#)

AC nr. ...

De raadkamer kan de motivering van een bevel tot aanhouding verbeteren, niet alleen door een reden aan te vullen maar ook door een juiste reden in de plaats te stellen van een foutieve reden of door duidelijker de omstandigheden te omschrijven waarom de vrijheidsbeneming volstrekt noodzakelijk voor de openbare veiligheid lijkt te zijn en te blijven; uit geen enkele wetsbepaling blijkt dat de raadkamer niet over dezelfde beoordelingsbevoegdheid zou beschikken ten aanzien van het bevel tot verlenging van de aanhoudingstermijn.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Bevel tot verlenging van de termijn - Motivering - Raadkamer - Beoordelingsbevoegdheid - Verbetering van de motivering

- Artt. 15bis en 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Motivering - Raadkamer - Beoordelingsbevoegdheid - Verbetering van de motivering

- Artt. 15bis en 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

La chambre du conseil peut corriger la motivation d'un mandat d'arrêt non seulement en complétant un motif mais aussi en substituant un motif exact à un motif erroné ou en décrivant de manière plus précise les circonstances de nature à faire croire que la privation de liberté est et reste absolument nécessaire pour la sécurité publique; il ne ressort d'aucune disposition légale que la chambre du conseil ne disposerait pas du même pouvoir d'appréciation à l'égard de l'ordonnance de prolongation du délai d'arrestation.

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Ordonnance de prolongation du délai - Motivation - Chambre du conseil - Pouvoir d'appréciation - Correction de la motivation

- Art. 15bis et 21, § 4 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Motivation - Chambre du conseil - Pouvoir d'appréciation - Correction de la motivation

- Art. 15bis et 21, § 4 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.16.0252.F

1 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160601.3](#)

AC nr. ...

De cassatieberoepen, die na 1 februari 2016 zijn ingesteld door een advocaat, van wie niet blijkt uit de stukken die zijn neergelegd binnen de termijn van twee maanden bepaald in artikel 429, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, dat hij houder is van het in artikel 425, § 1, tweede lid, van dat wetboek bedoelde getuigschrift, zijn niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 5 april 2016, AR P.16.0344.N, AC 2016, nr.; Cass. 10 mei 2016, AR P.16.0284.N, AC 2016, nr.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatieberoep na 1 februari 2016 - Ontvankelijkheid - Voorwaarden - Handtekening van een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures - Termijn om de stukken neer te leggen die van de opleiding getuigen

- Artt. 425, § 1, tweede lid, en 429, tweede lid Wetboek van Strafvordering

Est irrecevable le pourvoi formé après le 1er février 2016 par un avocat dont il n'apparaît pas des pièces déposées dans le délai de deux mois prévu à l'article 429, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, qu'il soit titulaire de l'attestation visée à l'article 425, § 1er, alinéa 2, du même code (1). (1) Voir Cass. 5 avril 2016, RG P.16.0344.N, Pas. 2016, n°; Cass. 10 mai 2016, RG P.16.0284.N, Pas. 2016, n°

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Déclaration de pourvoi depuis le 1er février 2016 - Recevabilité - Conditions - Signature d'un avocat titulaire d'une attestation de formation en procédure en cassation - Délai de dépôt des pièces attestant de la formation

- Art. 425, § 1er, al. 2, et 429, al. 2 Code d'Instruction criminelle

P.16.0254.F

15 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160615.2](#)

AC nr. ...

Uit de tekst en de opzet van artikel 2bis, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, dat ertoe strekt de onafhankelijkheid te waarborgen van de rechtspersoon bij de uitoefening van diens recht van verdediging, blijkt dat enkel zijn lasthebber ad hoc ertoe gemachtigd is om de rechtspersoon bij de strafvordering te vertegenwoordigen; als zodanig heeft de omstandigheid dat, de persoon die aanvankelijk was gemachtigd de rechtspersoon te vertegenwoordigen en die wegens dezelfde of samenhangende feiten wordt vervolgd geen partij meer is in hoger beroep, geen invloed op zijn vertegenwoordiging door de lasthebber ad hoc.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Strafvordering gelijktijdig ingesteld tegen de rechtspersoon en degene die bevoegd is deze te vertegenwoordigen - Aanwijzing door de strafrechter van een lasthebber ad hoc - Artikel 2bis, V.T.Sv. - Hoger beroep - Vertegenwoordiging van de rechtspersoon door de lasthebber ad hoc

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

LASTGEVING - Lasthebber - Lasthebber ad hoc - Strafzaken - Strafvordering gelijktijdig ingesteld tegen de rechtspersoon en degene die bevoegd is deze te vertegenwoordigen - Aanwijzing door de strafrechter van een lasthebber ad hoc - Artikel 2bis, V.T.Sv. - Hoger beroep - Vertegenwoordiging van de rechtspersoon door de lasthebber ad hoc

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

RECHTSPERSOONLIJKHEID - Strafzaken - Strafvordering gelijktijdig ingesteld tegen de rechtspersoon en degene die bevoegd is deze te vertegenwoordigen - Aanwijzing door de strafrechter van een lasthebber ad hoc - Artikel 2bis, V.T.Sv. - Hoger beroep - Vertegenwoordiging van de rechtspersoon door de lasthebber ad hoc

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Om regelmatig te zijn, moet de betekening van het cassatieberoep tegen een rechtspersoon waarvoor een lasthebber ad hoc werd aangewezen, aan laatstgenoemde gebeuren.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Cassatieberoep gericht tegen een rechtspersoon waarvoor een lasthebber ad hoc werd aangewezen - Ontvankelijkheid

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 427, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Il ressort du libellé et de l'économie de l'article 2bis du titre préliminaire du Code de procédure pénale, tendant à garantir à la personne morale son indépendance dans l'exercice des droits de la défense, que seul son mandataire ad hoc est habilité à la représenter au cours de la procédure pénale; en tant que telle, la circonstance que la personne initialement habilitée à la représenter et poursuivie pour les mêmes faits ou des faits connexes, n'est plus à la cause en degré d'appel, est sans incidence, sur sa représentation par le mandataire ad hoc.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Action publique exercée simultanément contre la personne morale et la personne habilitée à la représenter - Désignation par le juge pénal d'un mandataire ad hoc - L. du 17 avril 1878, article 2bis - Appel - Représentation de la personne morale par le mandataire ad hoc

- Art. 2bis L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

MANDAT - Mandataire - Mandataire ad hoc - Matière répressive - Action publique exercée simultanément contre la personne morale et la personne habilitée à la représenter - Désignation par le juge pénal d'un mandataire ad hoc - L. du 17 avril 1878, article 2bis - Appel - Représentation de la personne morale par le mandataire ad hoc

- Art. 2bis L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

PERSONNALITE CIVILE - Matière répressive - Action publique exercée simultanément contre la personne morale et la personne habilitée à la représenter - Désignation par le juge pénal d'un mandataire ad hoc - L. du 17 avril 1878, article 2bis - Appel - Représentation de la personne morale par le mandataire ad hoc

- Art. 2bis L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Pour être régulière, la signification du pourvoi dirigé contre une personne morale pour laquelle un mandataire ad hoc a été désigné, doit être faite à ce dernier.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Pourvoi dirigé contre une personne morale pour laquelle un mandataire ad hoc a été désigné - Recevabilité

- Art. 2bis L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 427, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.16.0263.F

11 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160511.10](#)

AC nr. ...

Een partij kan geen tweede maal cassatieberoep instellen tegen dezelfde beslissing, behoudens in de gevallen waarin de wet voorziet (1). (1) Zie Cass. 16 juni 1999, AR P.99.0310.F, AC 1999, nr. 366.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor

3/12/2019

Une partie ne peut, sauf dans les cas prévus par la loi, se pourvoir une seconde fois contre la même décision (1). (1) Voir Cass. 16 juin 1999, RG P.99.0310.F, Pas. 1999, n° 366.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre

P. 463/637

P.16.0270.F

2 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160302.6](#)

AC nr. ...

In criminele, correctionele en politiezaken kunnen de betrokken partijen zich rechtstreeks tot het Hof wenden om de verwijzing te vorderen van een zaak van het ene rechtscollege naar een ander, op grond van gewettigde verdenking; aldus voorziet de wet enkel in de onttrekking van de zaak aan een rechtscollege in zijn geheel en niet aan een kamer of een afdeling van dat rechtscollege (1). (1) Cass. 26 november 2014, AR AC 2014, nr. 730.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Strafzaken - Gewettigde verdenking - Onttrekking van de zaak aan een rechtscollege in zijn geheel - Rechtscollege - Artt. 542 en 544 Wetboek van Strafvordering

En matière criminelle, correctionnelle ou de police, les parties intéressées peuvent se pourvoir immédiatement devant la Cour aux fins de demander le renvoi d'une cause d'une juridiction à une autre pour cause de suspicion légitime; ainsi, la loi ne prévoit que le dessaisissement de l'ensemble d'une juridiction et non celui d'une chambre ou d'une division de celle-ci (1). (1) Cass. 26 novembre 2014, RG P.14.1690.F, Pas. 2014, n° 730.

RENOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière répressive - Suspicion légitime - Dessaisissement de l'ensemble d'une juridiction - Juridiction - Art. 542 et 544 Code d'Instruction criminelle

Het verzoek, dat beoogt de zaak enkel aan een afdeling van een rechtbank van eerste aanleg te onttrekken en niet aan de rechtbank in haar geheel, is kennelijk niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 26 november 2014, AR AC 2014, nr. 730.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Strafzaken - Gewettigde verdenking - Verzoek tot onttrekking van de zaak aan een afdeling van een rechtbank van eerste aanleg - Ontvankelijkheid - Artt. 542 en 544 Wetboek van Strafvordering

Est manifestement irrecevable la requête visant à ne dessaisir qu'une division d'un tribunal de première instance et non l'ensemble de celui-ci (1). (1) Cass. 26 novembre 2014, RG P.14.1690.F, Pas. 2014, n° 730.

RENOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière répressive - Suspicion légitime - Requête visant à dessaisir une division d'un tribunal de première instance - Recevabilité - Art. 542 et 544 Code d'Instruction criminelle

De wet van 1 december 2013 tot hervorming van de gerechtelijke arrondissementen, die op 1 april 2014 in werking is getreden, heeft de prerogatieven van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg inzake rechterlijke organisatie, zoals bepaald in artikel 88 Gerechtelijk Wetboek, behouden.

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Rechtbank van eerste aanleg - Bijzondere regeling - Prerogatieven van de voorzitter van de rechtbank - Hervorming van de gerechtelijke arrondissementen - Art. 88 Gerechtelijk Wetboek

La loi du 1er décembre 2013 portant réforme des arrondissements judiciaires, entrée en vigueur le 1er avril 2014, a laissé intactes les prérogatives du président du tribunal de première instance en matière d'organisation judiciaire, telles que prévues à l'article 88 du Code judiciaire.

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Tribunal de première instance - Règlement particulier - Prerogatives du président du tribunal - Réforme des arrondissements judiciaires - Art. 88 Code judiciaire

P.16.0280.N

28 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160628.5](#)

AC nr. ...

Artikel 37ter, § 3, Strafwetboek bepaalt dat de rechter die weigert een werkstraf uit te spreken zijn beslissing met redenen moet omkleden; de rechter kan bij die beoordeling wel degelijk de efficiëntie van de straf om een bepaald strafdoel te verwezenlijken in aanmerking nemen.

STRAF - Andere straffen - Werkstraf - Weigering een werkstraf uit te spreken - Efficiënte van de straf om een bepaald strafdoel te verwezenlijken - Motivering

L'article 37ter, § 3, du Code pénal prévoit que le juge qui refuse de prononcer une peine de travail doit justifier sa décision; dans son appréciation, le juge peut tenir compte de l'efficacité de la peine pour atteindre un but répressif déterminé.

PEINE - Autres Peines - Peine de Travail - Refus de prononcer une peine de travail - Efficacité de la peine pour atteindre un objectif répressif déterminé - Motivation

Bij de beoordeling of moet worden ingegaan op de vordering van een beklaagde om het opgelegde verval van het recht tot sturen enkel uit te voeren tijdens het weekend of op feestdagen in de zin van artikel 38, § 2bis, Wegverkeerswet, kan de rechter wel degelijk de efficiëntie van deze modaliteit van het verval van het recht tot sturen om een bepaald strafdoel te verwezenlijken in aanmerking nemen.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 38 - Artikel 38, § 2bis - Verval van het recht tot sturen - Modaliteiten van de uitvoering - Efficiënte van de modaliteit om een bepaald strafdoel te verwezenlijken - Motivering

En appréciant s'il y a lieu d'accéder à la demande d'un prévenu visant à n'exécuter la déchéance du droit de conduire infligée que le week-end ou les jours fériés au sens de l'article 38, § 2bis, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, le juge peut prendre en considération l'efficacité de cette modalité de la déchéance du droit de conduire pour atteindre un but répressif déterminé.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 38 - Article 38, § 2bis - Déchéance du droit de conduire - Modalités d'exécution - Efficacité de la modalité pour atteindre un but répressif déterminé - Motivation

P.16.0281.F

16 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160316.4](#)

AC nr. ...

Artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie legt geen verplichtingen op aan de Lidstaten maar enkel aan de instellingen, de organen en de instanties van de Unie; die bepaling kan bijgevolg niet als grondslag dienen voor het aangevoerde recht om door de administratieve overheid van een Lidstaat te worden gehoord vóór de beslissing tot vasthouding voor de tijd die strikt noodzakelijk is voor de tenuitvoerlegging van het bevel om het grondgebied te verlaten (1). (1) HvJ, arrest van 11 december 2014, zaak C-249/13, punt 32.H; GRIBOMONT, "Ressortissants de pays tiers en situation irrégulière: le droit d'être entendu avant l'adoption d'une décision de retour", Journal de droit européen, 2015, p. 193.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de grondrechten - Artikel 41 - Toepassingsgebied - Vreemdelingen - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Administratieve beslissing - Recht om vooraf te worden gehoord

- Art. 41 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Europese Unie - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Administratieve beslissing - Recht om vooraf te worden gehoord - Artikel 41, Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Toepassingsgebied

- Art. 41 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

L'article 41 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne n'impose pas d'obligations aux États membres mais uniquement aux institutions, aux organes et aux organismes de l'Union; cette disposition ne peut, dès lors, fonder le droit allégué d'être entendu par l'autorité administrative d'un État membre avant la décision de maintien pendant le temps strictement nécessaire à l'exécution de l'ordre de quitter le territoire (1). (1) C.J.U.E., arrêt du 11 décembre 2014, affaire C-249/13, point 32.H; Gribomont, "Ressortissants de pays tiers en situation irrégulière: le droit d'être entendu avant l'adoption d'une décision de retour", Journal de droit européen, 2015, p. 193.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des droits fondamentaux - Article 41 - Champ d'application - Etrangers - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Décision administrative - Droit à être entendu préalablement

- Art. 41 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Union européenne - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Décision administrative - Droit à être entendu préalablement - Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne, article 41 - Champ d'application

- Art. 41 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie bevestigt met name eenieders recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht; die bepaling waarborgt eenieders recht op een doeltreffende voorziening tegen met name een maatregel tot verwijdering van het grondgebied die eventueel samen met een vasthoudingsmaatregel werd genomen; de vreemdeling die het voorwerp is van een dergelijke maatregel kan daaruit het bestaan niet afleiden van het recht om te worden gehoord vooraleer een dergelijke vasthoudingsmaatregel wordt genomen.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de grondrechten - Artikel 47 - Recht op een doeltreffende voorziening - Toepassingsgebied - Vreemdelingen - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Administratieve beslissing - Recht om vooraf te worden gehoord

- Art. 47 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Europese Unie - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Administratieve beslissing - Recht om vooraf te worden gehoord - Artikel 47, Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Toepassingsgebied

- Art. 47 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Artikel 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de artikelen 6.2 en 6.3 EVRM bevestigen het recht van eenieder tegen wie een vervolging is ingesteld om voor onschuldig te worden gehouden totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan en waarborgt hem dat recht met eerbiediging van het recht van verdediging; die bepalingen vallen onder het strafprocesrecht; ze beschermen de personen die ervan worden beschuldigd een strafbaar feit te hebben gepleegd en houden geen verband met een door een administratieve overheid genomen maatregel van vrijheidsberoving om de doeltreffendheid te verzekeren van het bevel om het grondgebied te verlaten, uitgevaardigd tegen een persoon die de wettelijke voorwaarden van toegang tot het grondgebied, verblijf en vestiging niet eerbiedigt.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Recht op het vermoeden van onschuld -

L'article 47 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne consacre notamment le droit de toute personne à un recours effectif devant un tribunal, et le droit à ce que sa cause soit entendue équitablement, publiquement et dans un délai raisonnable par un tribunal indépendant et impartial; cette disposition garantit à toute personne le droit à un recours effectif notamment contre une mesure d'éloignement du territoire éventuellement assortie d'une mesure de maintien; l'étranger qui en fait l'objet ne peut en déduire l'existence d'un droit à être entendu préalablement à une telle mesure de rétention.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des droits fondamentaux - Article 47 - Droit à un recours effectif - Champ d'application - Etrangers - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Décision administrative - Droit à être entendu préalablement

- Art. 47 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Union européenne - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Décision administrative - Droit à être entendu préalablement - Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne, article 47 - Champ d'application

- Art. 47 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

L'article 48 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne et les articles 6.2 et 6.3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales consacrent le droit de tout accusé à la présomption d'innocence jusqu'à ce que sa culpabilité ait été légalement établie, et lui garantissent dans ce cadre le respect des droits de la défense; ces dispositions ressortissent à la procédure pénales; elles protègent les personnes accusées d'avoir commis une infraction et sont étrangères à une mesure de privation de liberté prise par une autorité administrative en vue d'assurer l'effectivité de l'ordre de quitter le territoire donné à une personne qui ne respecte pas les conditions légales d'accès à ce territoire, de séjour et d'établissement.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 -

Toepassingsgebied - Vreemdelingen - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Administratieve beslissing

- Art. 6, §§ 2 en 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 48 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht van verdediging - Toepassingsgebied - Vreemdelingen - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Administratieve beslissing

- Art. 6, §§ 2 en 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 48 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de grondrechten - Artikel 48 - Vermoeden van onschuld - Recht van verdediging - Toepassingsgebied - Vreemdelingen - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Administratieve beslissing

- Art. 6, §§ 2 en 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 48 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Europese Unie - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Administratieve beslissing - Vermoeden van onschuld - Recht van verdediging - Artikel 48, Handvest van de grondrechten van de Europese Unie - Toepassingsgebied

- Art. 6, §§ 2 en 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 48 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Artikel 6.1 EVRM heeft geen betrekking op het recht van de vreemdeling om te worden gehoord vooraleer een voor de uitvoering van een verwijderingsbeslissing noodzakelijke administratieve maatregel van vrijheidsberoving wordt genomen (1). (1) Zie Cass. 15 februari 2011, AR P.11.0144.N, AC 2011, nr. 135.

VREEMDELINGEN - Illegaal verblijf - Beslissing tot verwijdering - 3/12/2019

Droit à la présomption d'innocence - Champ d'application - Etrangers - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Décision administrative

- Art. 6, § 2 et 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 48 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droits de la défense - Champ d'application - Etrangers - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Décision administrative

- Art. 6, § 2 et 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 48 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des droits fondamentaux - Article 48 - Présomption d'innocence - Droits de la défense - Champ d'application - Etrangers - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Décision administrative

- Art. 6, § 2 et 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 48 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Union européenne - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Décision administrative - Présomption d'innocence - Droits de la défense - Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne, article 48 - Champ d'application

- Art. 6, § 2 et 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 48 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

L'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne concerne pas le droit de l'étranger à être entendu préalablement à une mesure administrative de privation de liberté nécessaire à l'exécution d'une décision d'éloignement (1). (1) Voir Cass. 15 février 2011, RG P.11.0144.N, Pas. 2011, n° 135.

ETRANGERS - Séjour illégal - Décision d'éloignement - Mesure

P. 467/637

Administratieve maatregel van vrijheidsberoving - Recht om vooraf te worden gehoord - Artikel 6.1, EVRM - Recht op een eerlijk proces - Toepasselijkheid

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Vreemdeling - Illegaal verblijf - Beslissing tot verwijdering - Administratieve maatregel van vrijheidsberoving - Recht om vooraf te worden gehoord - Toepasselijkheid

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

De verplichting om het recht van verdediging te eerbiedigen van de adressaten van beslissingen die hun belangen duidelijk treffen, rust op de administraties van de Lidstaten wanneer ze beslissingen nemen die binnen het toepassingsgebied van het recht van de Unie vallen; geen enkele door de Europese Unie bepaalde norm legt de voorwaarden vast volgens welke de eerbiediging van het recht van verdediging moet worden verzekerd van de illegaal in het land verblijvende onderdanen van derde landen, vooraleer zij worden vastgehouden in een welbepaalde plaats na een bevel om het grondgebied te verlaten (1). (1) Zie Cass. 15 oktober 2014, AR P.14.1399.F, AC 2014, nr. 612; HvJ, arrest van 5 november 2014, zaak C-166/13, Mukarubega t. Préfet de police, punt 50; HvJ, arrest van 11 december 2014, zaak C-249/13, Boudjlida t. Préfet des Pyrénées-Atlantiques, punt 40.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Vreemdelingen - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Recht van verdediging - Europese norm

RECHT VAN VERDEDIGING - Allerlei - Europese Unie - Vreemdelingen - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Recht van verdediging - Europese norm

VREEMDELINGEN - Europese Unie - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Recht van verdediging - Europese norm

administrative de privation de liberté - Droit à être entendu préalablement - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, art. 6, § 1er - Droit à un procès équitable - Applicabilité

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Etranger - Séjour illégal - Décision d'éloignement - Mesure administrative de privation de liberté - Droit à être entendu préalablement - Applicabilité

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

L'obligation de respecter les droits de la défense des destinataires de décisions qui affectent de manière sensible leurs intérêts pèse sur les administrations des États membres lorsqu'elles prennent des mesures entrant dans le champ d'application du droit de l'Union; aucune norme établie par l'Union européenne ne fixe les conditions dans lesquelles doit être assuré le respect des droits de la défense des ressortissants de pays tiers en situation irrégulière avant de faire l'objet d'un maintien dans un lieu déterminé à la suite d'un ordre de quitter le territoire (1). (1) Voir Cass. 15 octobre 2014, RG P.14.1399.F, Pas. 2014, n° 612; C.J.U.E., arrêt du 5 novembre 2014, affaire C-166/13, Mukarubega c/ Préfet de police, point 50; C.J.U.E., arrêt du 11 décembre 2014, affaire C-249/13, Boudjlida c/ Préfet des Pyrénées-Atlantiques, point 40.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Etrangers - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Droits de la défense - Norme européenne

DROITS DE LA DEFENSE - Divers - Union européenne - Etrangers - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Droits de la défense - Norme européenne

ETRANGERS - Union européenne - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Droits de la défense - Norme européenne

Wanneer de administratieve overheid, in de beslissing tot vrijheidsberoving, in concreto de omstandigheden vermeldt die de maatregel verantwoordt in het licht van de bij artikel 7, derde lid, Vreemdelingenwet bepaalde strikte noodzakelijkheid, motiveert ze die akte overeenkomstig artikel 62 van die wet; geen enkele bepaling legt die overheid op om daarenboven de redenen uiteen te zetten waarom ze oordeelt dat een minder dwingende maatregel ongeschikt zou zijn om dat doel te bereiken (1). (1) Zie Cass. 16 mei 2012, AR P.12.0749.F, AC 2012, nr. 312.

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Handhaving - Administratieve maatregel - Motivering

- Artt. 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Lorsque, dans la décision de privation de liberté, l'autorité administrative indique concrètement les circonstances justifiant la mesure au regard des impératifs de nécessité prévus par l'article 7, alinéa 3, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, elle motive cet acte conformément à l'article 62 de la loi; aucune disposition n'impose à cette autorité d'exposer en outre les raisons pour lesquelles elle considère qu'une mesure moins contraignante serait inapte à rencontrer cet objectif (1). (1) Voir Cass. 16 mai 2012, RG P.12.0749.F, Pas. 2012, n° 312.

ETRANGERS - Privation de liberté - Maintien - Mesure administrative - Motivation

- Art. 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

P.16.0284.N

10 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160510.2](#)

AC nr. ...

Artikel 425, § 1, Wetboek van Strafvordering, dat bepaalt dat de verklaring van cassatieberoep voor de beklaagde gedaan en getekend door de advocaat, die houder moet zijn van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures, op de griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen, heeft een algemene draagwijdte en is van toepassing in alle procedures, tenzij daarvan door een bijzondere wet wordt afgeweken, wat niet het geval is voor het cassatieberoep ingesteld tegen een beslissing van de hoge commissie tot bescherming van de maatschappij bedoeld in artikel 19ter Wet Bescherming Maatschappij.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Hoge commissie - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Vereiste vermeldingen

- Art. 425, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 19ter Wet Bescherming Maatschappij

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Artikel 425, § 1 Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte - Gevolg - Toepassing

- Art. 425, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 19ter Wet Bescherming Maatschappij

L'article 425, § 1er, du Code d'instruction criminelle, qui prévoit que la déclaration de pourvoi doit être faite et signée pour le prévenu par l'avocat, titulaire d'une attestation de formation en procédure en cassation, au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée, a une portée générale et est applicable dans toutes les procédures, sauf s'il y est dérogé par une loi spéciale, ce qui n'est pas le cas pour le pourvoi formé contre une décision de la commission supérieure de défense sociale visé à l'article 19ter de la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels.

DEFENSE SOCIALE - Commission supérieure - Pourvoi en cassation - Forme du pourvoi et indications - Indications requises

- Art. 425, § 1er, al. 1er et 2 Code d'Instruction criminelle

- Art. 19ter L. du 9 avril 1930

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Article 425, § 1er, du Code d'instruction criminelle - Portée - Conséquence - Application

- Art. 425, § 1er, al. 1er et 2 Code d'Instruction criminelle

- Art. 19ter L. du 9 avril 1930

Uit artikel 425, § 1, Wetboek van Strafvordering volgt dat hij die namens een partij cassatieberoep instelt ter gelegenheid van het afleggen van zijn verklaring niet alleen moet doen blijken van zijn hoedanigheid van advocaat, maar ook van het feit dat hij houder is van het bij het tweede lid van die paragraaf bedoelde getuigschrift; zowel de advocaat die als raadsman van de eiser het cassatieberoep instelt als deze die in de plaats van deze raadsman het cassatieberoep tekent, moeten aan deze vereisten voldoen (1). (1) Zie: Cass. 5 april 2016, AR P.16.0334.N, AC 2016, nr. ...

ADVOCAAT - Strafzaken - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatie - Ontvankelijkheid - Vereisten

- Art. 425, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatie - Ontvankelijkheid - Vereisten

- Art. 425, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

Il résulte de l'article 425, § 1er, du Code d'instruction criminelle, que celui qui se pourvoit en cassation au nom d'une partie par le dépôt de sa déclaration doit non seulement faire état de sa qualité d'avocat, mais également du fait qu'il est titulaire de l'attestation visée aux alinéas 1er et 2 dudit paragraphe; tant l'avocat qui introduit le pourvoi en qualité de conseil du demandeur que celui qui signe le pourvoi à la place de ce conseil doivent satisfaire à ces conditions (1). (1) Voir: Cass. 5 avril 2016, RG P.16.0334.N, Pas. 2016, n° ...

AVOCAT - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Forme du pourvoi et indications - Déclaration de pourvoi - Recevabilité - Conditions

- Art. 425, § 1er, al. 1er et 2 Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Déclaration de pourvoi - Recevabilité - Conditions

- Art. 425, § 1er, al. 1er et 2 Code d'Instruction criminelle

P.16.0294.N

7 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160607.7](#)

AC nr. ...

De termijn van acht dagen bedoeld in artikel 429, derde lid, Wetboek van Strafvordering, is een volle termijn, wat inhoudt dat acht volledig vrije dagen moeten worden gelaten tussen de dag van de indiening van de memorie van antwoord en de dag van de rechtszitting; indien de negende en de tiende dag vóór de rechtszitting een zaterdag, zondag of feestdag zijn, moet de memorie ervóór zijn neergelegd (1). (1) Zie: Cass. 19 mei 2015, AR P.15.0559.N, AC 2015, nr. 326.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor de indiening van de memorie van antwoord - Ontvankelijkheid

Le délai de huit jours prévu à l'article 429, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle, est un délai franc, ce qui implique que huit jours francs entiers doivent séparer le jour de l'introduction du mémoire en réponse et le jour de l'audience; si les neuvième et dixième jours précédant l'audience tombent un samedi, dimanche ou jour férié, le mémoire devra avoir été déposé au préalable (1). (1) Voir: Cass. 19 juin 2015, RG P.15.0559.N, Pas. 2015, n° 326.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai pour l'introduction du mémoire en réponse - Recevabilité

Het gebruik van de opname van een gesprek door een deelnemer aan dat gesprek zonder medeweten van de andere deelnemers, buiten het geval van louter gebruik voor zichzelf en anders dan het gebruik bedoeld in artikel 314bis, §2, tweede lid, Strafwetboek, kan een inbreuk zijn op artikel 8 EVRM; bij de beoordeling of dat gebruik een inbreuk oplevert op artikel 8 EVRM betreft de rechter onder meer het criterium van de redelijke privacyverwachting van de deelnemers aan het gesprek of het doel dat met het gebruik van de opname wordt beoogd en daarbij kunnen onder meer de inhoud van het gesprek, de omstandigheden waaronder het gesprek plaatsvond, de hoedanigheid van de deelnemers aan het gesprek en de hoedanigheid van de bestemming van de opname een rol spelen (1). (1) Zie: Cass. 9 september 2008, AR P.08.0276.N, AC 2008, nr. 458 met concl. advocaat-generaal TIMPERMAN; Cass. 17 november 2015, AR P.15.0880.N, AC 2015, nr. ... met concl. advocaat-generaal met opdracht WINANTS.

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE - Privé-communicaties - Opnemen van een privégesprek waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Gebruik opname buiten het geval van gebruik voor zichzelf en buiten het geval bedoeld in artikel 314bis Strafwetboek - Gevolg - Beoordeling door de rechter - In aanmerking te nemen criteria

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bescherming van de persoonlijke levenssfeer - Privé-communicaties - Opnemen van een privégesprek waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Gebruik opname buiten het geval van gebruik voor zichzelf en buiten het geval bedoeld in artikel 314bis Strafwetboek - Gevolg - Beoordeling door de rechter - In aanmerking te nemen criteria

Uit artikel 21bis, derde lid, Wetboek van Strafvordering en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat indien een onderzoeksrechter met het oog op de waarheidsvinding over feiten waarmee hij is gelast, inzage wil in een ander gerechtelijk onderzoek en afschrift wil van tot dat dossier behorende stukken, het bevoegde openbaar ministerie daartoe voorafgaandelijk toelating moet geven.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Allerlei - Inzage en afschrift van stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek

ONDERZOEKSRECHTER - Gerechtelijk onderzoek - Inzage en afschrift van stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek

L'usage d'une conversation enregistrée par l'un des intervenants, à l'insu des autres, hormis le cas du simple usage personnel et autre que le cas visé à l'article 314bis, § 2, alinéa 2, du Code pénal, peut constituer une violation de l'article 8 de la Convention des droits de l'homme et des libertés fondamentales; pour apprécier si cet usage constitue une infraction audit article 8, le juge considère notamment le critère de l'attente raisonnable du respect de la vie privée des intervenants ou le but visé par l'usage de l'enregistrement et, à cet égard, la teneur de la conversation, les circonstances dans lesquelles elle s'est déroulée, la qualité des intervenants et du destinataire de l'enregistrement sont déterminants (1). (1) Voir: Cass. 9 septembre 2008, RG P.08.0276.N, Pas. 2008, n° 458, avec concl. de M. TIMPERMAN, avocat général; Cass. 17 novembre 2015, RG P.15.0880.N, Pas. 2015, n° ..., avec concl. de M. WINANTS, avocat général délégué, publiées à leur date dans AC.

COMMUNICATION TELECOMMUNICATION - Communications privées - Enregistrement d'une conversation privée à laquelle on intervient soi-même à l'insu des autres intervenants - Usage de tel enregistrement hormis le cas de l'usage personnel et le cas visé à l'article 314bis du Code pénal - Conséquence - Appréciation par le juge - Critères à prendre en considération

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Protection de la vie privée - Communications privées - Enregistrement d'une conversation privée à laquelle on intervient soi-même à l'insu des autres intervenants - Usage de tel enregistrement hormis le cas de l'usage personnel et le cas visé à l'article 314bis du Code pénal - Conséquence - Appréciation par le juge - Critères à prendre en considération

Il résulte de l'article 21bis, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle et de sa genèse légale que, lorsqu'un juge d'instruction veut consulter et obtenir copie de pièces issues d'un dossier d'une autre instruction judiciaire, en vue de la manifestation de la vérité sur des faits dont il est saisi, le ministère public doit préalablement y consentir.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Divers - Consultation et copie de pièces issues d'une autre instruction judiciaire

JUGE D'INSTRUCTION - Instruction - Consultation et copie de pièces issues d'une autre instruction judiciaire

Behalve indien de wet een bijzondere lastgeving vereist, verschijnt de advocaat als gevolmachtigde van de partij zonder dat hij van enige volmacht moet doen blijken, behoudens bewijs van het tegendeel door de partij die de regelmatigheid daarvan betwist (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

ADVOCAAT - Tussenkomst voor een rechtscollege van de rechterlijke orde - Gevolmachtigde van de partij - Vermoeden van regelmatige lastgeving

- Art. 440, tweede lid *Gerechtelijk Wetboek*

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

ADVOCAAT - Tussenkomst voor een rechtscollege van de rechterlijke orde - Gevolmachtigde van de partij - Vermoeden van regelmatige lastgeving

- Art. 440, tweede lid *Gerechtelijk Wetboek*

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor het neerleggen van de memorie - Termijn van vijftien dagen - Vrije termijn

- Art. 429, eerste lid *Wetboek van Strafvordering*

RECHT VAN VERDEDIGING - Allerlei - Vordering tot wraking - Ontvankelijkheid - Vordering getekend door een advocaat - Ancienniteitsvereiste van de advocaat - Ambtshalve opgeworpen grond van niet-ontvankelijkheid

- Art. 835 *Gerechtelijk Wetboek*

WRAKING - Vordering tot wraking - Vormen - Vordering getekend door een advocaat - Ancienniteitsvereiste van de advocaat

- Art. 835 *Gerechtelijk Wetboek*

WRAKING - Vordering tot wraking - Vormen - Vordering getekend door een advocaat - Vereiste van een bijzondere volmacht

- Art. 835 *Gerechtelijk Wetboek*

WRAKING - Vordering tot wraking - Vormen - Vordering getekend door een advocaat - Ancienniteitsvereiste van de advocaat - Ambtshalve opgeworpen grond van niet-ontvankelijkheid - Eerbiediging van het recht van verdediging

- Art. 835 *Gerechtelijk Wetboek*

WRAKING - Vordering tot wraking - Vormen - Vordering ingediend per gewone brief - Ontvankelijkheid

- Art. 835 *Gerechtelijk Wetboek*

Krachtens artikel 429, eerste lid, *Wetboek van Strafvordering* kan de eiser in cassatie zijn middelen slechts aanvoeren in een memorie die hij uiterlijk vijftien dagen voor de terechtzitting ter griffie van het Hof doet toekomen; daaruit volgt dat het Hof geen acht slaat op de memorie die minder dan vijftien vrije dagen voor de vastgestelde terechtzitting op de griffie wordt neergelegd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor het neerleggen van de memorie - Termijn van vijftien dagen - Vrije termijn

- Art. 429, eerste lid *Wetboek van Strafvordering*

A moins que la loi exige un mandat spécial, l'avocat comparait comme fondé de pouvoirs sans avoir à justifier d'aucune procuration, sauf la preuve contraire par la partie qui en conteste la régularité (1). (1) Voir les concl. du MP.

AVOCAT - Intervention devant une juridiction de l'ordre judiciaire - Fondé de pouvoirs de la partie - Présomption de mandat régulier

- Art. 440, al. 2 *Code judiciaire*

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

AVOCAT - Intervention devant une juridiction de l'ordre judiciaire - Fondé de pouvoirs de la partie - Présomption de mandat régulier

- Art. 440, al. 2 *Code judiciaire*

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai pour le dépôt du mémoire - Délai de quinze jours - Délai franc

- Art. 429, al. 1er *Code d'Instruction criminelle*

DROITS DE LA DEFENSE - Divers - Demande en récusation - Recevabilité - Demande signée par un avocat - Exigence d'ancienneté de l'avocat - Fin de non-recevoir soulevée d'office

- Art. 835 *Code judiciaire*

RECUSATION - Demande en récusation - Formes - Demande signée par un avocat - Exigence d'ancienneté de l'avocat

- Art. 835 *Code judiciaire*

RECUSATION - Demande en récusation - Formes - Demande signée par un avocat - Exigence d'une procuration spéciale

- Art. 835 *Code judiciaire*

RECUSATION - Demande en récusation - Formes - Demande signée par un avocat - Exigence d'ancienneté de l'avocat - Fin de non-recevoir soulevée d'office - Respect des droits de la défense

- Art. 835 *Code judiciaire*

RECUSATION - Demande en récusation - Formes - Demande introduite au moyen d'une lettre missive - Recevabilité

- Art. 835 *Code judiciaire*

En vertu de l'article 429, alinéa 1er, du *Code d'instruction criminelle*, le demandeur en cassation ne peut indiquer ses moyens que dans un mémoire remis au greffe de la Cour quinze jours au plus tard avant l'audience; il en résulte que la Cour n'a pas égard au mémoire déposé au greffe moins de quinze jours francs avant l'audience fixée (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai pour le dépôt du mémoire - Délai de quinze jours - Délai franc

- Art. 429, al. 1er *Code d'Instruction criminelle*

Artikel 835 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de vordering tot wraking, op straffe van nietigheid, wordt ingeleid bij een ter griffie neergelegde akte die de middelen bevat en ondertekend wordt door een advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven; die bepaling verbiedt niet dat de vordering tot wraking wordt ingeleid bij een ter griffie neergelegde akte, door middel van een brief (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

WRAKING - Vordering tot wraking - Vormen - Vordering ingediend per gewone brief - Ontvankelijkheid

- Art. 835 Gerechtelijk Wetboek

Artikel 835 Gerechtelijk Wetboek vereist niet dat de ondertekenende advocaat van een bijzondere volmacht doet blijken ten aanzien van het rechtscollege waar de vordering tot wraking aanhangig is gemaakt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

WRAKING - Vordering tot wraking - Vormen - Vordering getekend door een advocaat - Vereiste van een bijzondere volmacht

- Art. 835 Gerechtelijk Wetboek

De vordering tot wraking is niet ontvankelijk wanneer uit de stukken waarop het gerecht waar ze aanhangig is gemaakt, vermag acht te slaan, niet blijkt dat ze werd ondertekend door een advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

WRAKING - Vordering tot wraking - Vormen - Vordering getekend door een advocaat - Ancienniteitsvereiste van de advocaat

- Art. 835 Gerechtelijk Wetboek

De rechter kan niet zonder het recht van verdediging te miskennen, ambtshalve, tegen een vordering tot wraking een middel van niet-ontvankelijkheid opwerpen dat op de ontstentenis van bewijs is gegrond, door een getuigschrift van de stafhouder neer te leggen van de hoedanigheid van advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven, wanneer die vordering die hoedanigheid vermeldt en de duur van inschrijving bij de balie van de ondertekenende advocaat tijdens het debat niet werd betwist (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

RECHT VAN VERDEDIGING - Allerlei - Vordering tot wraking - Ontvankelijkheid - Vordering getekend door een advocaat - Ancienniteitsvereiste van de advocaat - Ambtshalve opgeworpen grond van niet-ontvankelijkheid

- Art. 835 Gerechtelijk Wetboek

WRAKING - Vordering tot wraking - Vormen - Vordering getekend door een advocaat - Ancienniteitsvereiste van de advocaat - Ambtshalve opgeworpen grond van niet-ontvankelijkheid - Eerbiediging van het recht van verdediging

L'article 835 du Code judiciaire dispose que, sous peine de nullité, la demande en récusation est introduite par un acte au greffe, contenant les moyens et signée par un avocat inscrit depuis plus de dix ans au barreau; cette disposition n'interdit pas que la demande en récusation soit introduite par un acte remis au greffe au moyen d'une lettre missive (1). (1) Voir les concl. du MP.

RECUSATION - Demande en récusation - Formes - Demande introduite au moyen d'une lettre missive - Recevabilité

- Art. 835 Code judiciaire

L'article 835 du Code judiciaire n'exige pas que l'avocat signataire justifie, à l'égard de la juridiction saisie de la demande en récusation, d'une procuration spéciale (1). (1) Voir les concl. du MP.

RECUSATION - Demande en récusation - Formes - Demande signée par un avocat - Exigence d'une procuration spéciale

- Art. 835 Code judiciaire

La demande en récusation est irrecevable lorsqu'il ne ressort pas des pièces auxquelles la juridiction saisie peut avoir égard qu'elle a été signée par un avocat qui est inscrit au barreau depuis plus de dix ans (1). (1) Voir les concl. du MP.

RECUSATION - Demande en récusation - Formes - Demande signée par un avocat - Exigence d'ancienneté de l'avocat

- Art. 835 Code judiciaire

Le juge ne peut, sans méconnaître les droits de la défense, opposer d'office à une demande en récusation une fin de non-recevoir fondée sur l'absence de preuve, par le dépôt d'une attestation du bâtonnier, de la qualité d'avocat inscrit au barreau depuis plus de dix ans, lorsque ladite demande mentionne cette qualité et que la durée de l'inscription au barreau de l'avocat signataire n'a pas été mise en cause au cours des débats (1). (1) Voir les concl. du MP.

DROITS DE LA DEFENSE - Divers - Demande en récusation - Recevabilité - Demande signée par un avocat - Exigence d'ancienneté de l'avocat - Fin de non-recevoir soulevée d'office

- Art. 835 Code judiciaire

RECUSATION - Demande en récusation - Formes - Demande signée par un avocat - Exigence d'ancienneté de l'avocat - Fin de non-recevoir soulevée d'office - Respect des droits de la défense

P.16.0303.F

1 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160601.4](#)

AC nr. ...

Geen enkele decretale bepaling verduidelijkt hoe de procureur des Konings aan de gewestelijke milieuadministratie zijn beslissing mededeelt om een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek te openen dan wel om het dossier bij gebrek aan voldoende bezwaren te seponeren; het openbaar ministerie dat een gewestelijke politiedienst beveelt onderzoeksverrichtingen uit te voeren met betrekking tot in een proces-verbaal aangegeven feiten, verricht een opsporingshandeling in de zin van artikel 28bis Wetboek van Strafvordering en geeft die dienst aldus te kennen dat het een opsporingsonderzoek in de zin van die bepaling en van artikel D.162 Milieuwetboek heeft geopend.

MILIEURECHT - Waals Gewest - Milieumisdrijven en afvalstoffenmisdrijven - Vaststelling van het misdrijf - Origineel van het proces-verbaal toegezonden aan de procureur des Konings - Wil van de procureur des Konings om de strafvordering uit te oefenen - Voorwaarden - Mededeling aan de gewestelijke milieuadministratie binnen een termijn van zestig dagen te rekenen vanaf de ontvangst van het proces - Vorm van de mededeling

- Art. 28bis Wetboek van Strafvordering

- Artt. D160, D162 en D163 Decr.W.Gew. 27 mei 2004 - Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (Vertaling)

De gewestelijke overheid die de procureur des Konings volgens artikel D.162, vierde lid, Milieuwetboek, bericht moet geven wanneer hij de strafvordering wenst uit te oefenen, is de gewestelijke milieuadministratie; die bepaling verduidelijkt niet welke ambtenaar of dienst van die administratie door de procureur des Konings op de hoogte moet worden gebracht.

MILIEURECHT - Waals Gewest - Milieumisdrijven en afvalstoffenmisdrijven - Vaststelling van het misdrijf - Origineel van het proces-verbaal toegezonden aan de procureur des Konings - Wil van de procureur des Konings om de strafvordering uit te oefenen - Voorwaarden - Mededeling aan de gewestelijke milieuadministratie binnen een termijn van zestig dagen te rekenen vanaf de ontvangst van het proces - Gewestelijke milieuadministratie

- Artt. D160 en D162, vierde lid Decr.W.Gew. 27 mei 2004 - Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (Vertaling)

Aucune disposition décréte ne précise la manière dont le procureur du Roi communique à l'administration régionale de l'environnement sa décision d'ouvrir une information ou une instruction ou d'entamer des poursuites, ou de classer le dossier à défaut de charges suffisantes; lorsque le ministère public ordonne à un service de police régional l'accomplissement de devoirs d'enquête concernant les faits spécifiés dans un procès-verbal, il accomplit un acte d'information au sens de l'article 28bis du Code d'instruction criminelle et signifie ainsi à ce service qu'il a ouvert une information au sens de cette disposition et de l'article D.162 du Code de l'Environnement.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région wallonne - Infractions en matière d'environnement et de déchets - Constatation de l'infraction - Original du procès-verbal envoyé au procureur du Roi - Volonté du procureur du Roi d'exercer l'action publique - Conditions - Information de l'administration régionale de l'environnement dans un délai de soixante jours à compter de la réception du procès-v - Forme de l'information

- Art. 28bis Code d'Instruction criminelle

- Art. D160, D162 et D163 Décr.Rég.w. du 27 mai 2004 - Code de l'Environnement - Livre 1er : Dispositions communes et générales. - Partie décréte.

L'autorité régionale que l'article D.162, alinéa 4, du Code de l'Environnement impose au procureur du Roi d'informer lorsque celui-ci désire exercer l'action publique, est l'administration régionale de l'environnement; cette disposition ne précise pas quel fonctionnaire ou service de cette administration le procureur du Roi doit informer.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région wallonne - Infractions en matière d'environnement et de déchets - Constatation de l'infraction - Original du procès-verbal envoyé au procureur du Roi - Volonté du procureur du Roi d'exercer l'action publique - Conditions - Information de l'administration régionale de l'environnement dans un délai de soixante jours à compter de la réception du procès-v - Administration régionale de l'environnement

- Art. D160 et D162, al. 4 Décr.Rég.w. du 27 mai 2004 - Code de l'Environnement - Livre 1er : Dispositions communes et générales. - Partie décréte.

P.16.0307.F

28 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160928.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Motivering - Gedrag

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 -

P. 474/637

Om vast te stellen dat de redelijke termijn om berecht te worden, niet verstreken is, mag de rechter de vertraging van de berechting van de zaak niet toerekenen aan het gedrag van de beklagde, met inbegrip van het hoge aantal door hem ingestelde rechtsmiddelen en procedures in de zaak, zonder tussen de rechtsmiddelen diegene te onderscheiden die voortvloeiden uit de wettige uitoefening van het recht van verdediging (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Motivering - Gedrag van de beklagde - Rechtsmiddelen die voortloeien uit de wettige uitoefening van het recht van verdediging

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Pour constater que le délai raisonnable pour être jugé n'a pas été dépassé, le juge ne peut imputer le retard du jugement de la cause au comportement du prévenu, y compris le nombre élevé de recours exercés et de procédures diligentées dans le cadre de la cause par celui-ci, sans distinguer parmi ces recours ceux qui procédaient de l'exercice légitime des droits de la défense (1). (1) Voir les concl. contr. du MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Motivation - Comportement du prévenu - Recours procédant de l'exercice légitime des droits de la défense

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 21ter L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

P.16.0310.F

30 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161130.5](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 463, eerste lid, WIB92 mogen de ambtenaren van de Algemene Administratie van de Fiscaliteit en de Algemene Administratie van de inning en de invordering en van de Algemene Administratie van de Bijzondere Belastinginspectie, op straffe van nietigheid van de akte van rechtspleging, slechts als getuige worden gehoord; uit die regel volgt niet dat een gepensioneerde ambtenaar van de fiscale administratie niet zou mogen worden aangesteld als gerechtsdeskundige.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Deskundigenonderzoek - Gerechtsdeskundige - Aanstelling van een gepensioneerde ambtenaar van de fiscale administratie - Wettigheid

- Art. 463, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Gerechtsdeskundige - Aanstelling van een gepensioneerde ambtenaar van de fiscale administratie - Wettigheid

- Art. 463, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

De onwettigheid van de straf van verbeurdverklaring wegens schending van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering tast noch de wettigheid van de schuldverklaring noch die van een andere uitgesproken straf van verbeurdverklaring aan, tenzij ook daarvoor de eenparigheid vereist is (1). (1) Cass. 27 februari 2013, AR P.12.1698.F, AC 2013, nr. 134.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - 3/12/2019

En vertu de l'article 463, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus, les fonctionnaires de l'Administration générale de la fiscalité, de l'Administration générale de la perception et du recouvrement et de l'Administration générale de l'inspection spéciale des impôts, ne peuvent être entendus que comme témoins, sous peine de nullité de l'acte de procédure; il ne résulte pas de cette règle qu'un fonctionnaire retraité de l'administration fiscale ne pourrait pas être désigné comme expert judiciaire.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Expertise - Expert judiciaire - Désignation d'un fonctionnaire retraité de l'administration fiscale - Légalité

- Art. 463, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

EXPERTISE - Matière répressive - Expert judiciaire - Désignation d'un fonctionnaire retraité de l'administration fiscale - Légalité

- Art. 463, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

L'illégalité de la peine de confiscation du chef de la violation de l'article 211bis du Code d'instruction criminelle n'entache pas la légalité de la déclaration de culpabilité ni celle d'une autre peine de confiscation prononcée, sauf si l'unanimité est aussi requise pour celles-ci (1). (1) Cass. 27 février 2013, RG P.12.1698.F, Pas. 2013, n° 134.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique -

P. 475/637

Beklaagde en verdachte - Veroordeling - Verzwaring van de straf uitgesproken in eerste aanleg - Toevoeging van een straf van verbeurdverklaring - Niet-vaststelling van de eenparigheid - Onwettigheid

Wanneer de rechter de veroordeling bij eenvoudige schuldverklaring uitspreekt wegens de overschrijding van de redelijke termijn, is hij niet verplicht om daarenboven de bijkomende straf van verbeurdverklaring te verminderen.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn - Sanctie - Veroordeling bij eenvoudige schuldverklaring - Straf van verbeurdverklaring - Vermindering - Verplichting

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn - Sanctie - Veroordeling bij eenvoudige schuldverklaring - Straf van verbeurdverklaring - Vermindering - Verplichting

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Wanneer het gerecht in hoger beroep de door de eerste rechter uitgesproken straf verzwart, moet die beslissing krachtens artikel 211bis Wetboek van Strafvordering uitdrukkelijk vermelden dat zij genomen werd met eenparige stemmen van de leden van het gerecht; wanneer de appelrechters de door de eerste rechter uitgesproken straf van verbeurdverklaring verminderen en er vervolgens een aanvullende verbeurdverklaring aan toevoegen van een som die samen met de eerste som de in eerste aanleg uitgesproken straf overschrijdt, moeten zij in hun beslissing vaststellen dat die met eenparigheid genomen werd.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Verzwaring van de straf uitgesproken in eerste aanleg - Toevoeging van een straf van verbeurdverklaring - Vaststelling van de eenparigheid

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

Prévenu et inculpé - Condamnation - Aggravation de la peine infligée en première instance - Ajout d'une peine de confiscation - Absence de constat de l'unanimité - Illégalité

Lorsqu'il prononce la condamnation par simple déclaration de culpabilité en raison du dépassement du délai raisonnable, le juge n'est pas obligé de réduire en outre la peine accessoire de la confiscation.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Constatation du dépassement du délai raisonnable - Sanction - Condamnation par simple déclaration de culpabilité - Peine de confiscation - Réduction - Obligation

- Art. 21ter L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Constatation du dépassement du délai raisonnable - Sanction - Condamnation par simple déclaration de culpabilité - Peine de confiscation - Réduction - Obligation

- Art. 21ter L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Lorsque la juridiction d'appel aggrave la peine infligée par le premier juge, sa décision doit, en vertu de de l'article 211bis du Code d'instruction criminelle, expressément indiquer qu'elle est rendue à l'unanimité des membres du siège; lorsque, après avoir limité la peine de confiscation prononcée par le premier juge, les juges d'appel y ajoutent une confiscation supplémentaire d'une somme qui, cumulée à la première, excède la peine prononcée en première instance, leur décision doit constater qu'elle est rendue à l'unanimité.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Aggravation de la peine infligée en première instance - Ajout d'une peine de confiscation - Constat de l'unanimité

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

P.16.0311.F

23 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160323.4](#)

AC nr. ...

De eerbiediging van het vermoeden van onschuld verbiedt de rechter om voorbarig uitspraak te doen over de schuld van de vervolgte persoon maar belet hem niet om vóór de berechting van de zaak te oordelen dat de aan die persoon ten laste gelegde feiten een misdrijf opleveren, voor zover hij die feiten jegens hem niet bewezen verklaart.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld

- Art. 6.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

3/12/2019

Le respect de la présomption d'innocence interdit au juge de se prononcer prématurément sur la culpabilité de la personne poursuivie, mais ne l'empêche pas de considérer avant le jugement de la cause que les faits reprochés à cette personne constituent une infraction, pour autant qu'il ne les déclare pas établis dans son chef.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Présomption d'innocence

- Art. 6, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P. 476/637

Uitgaansvergunningen en penitentiaire verloven zijn geen strafuitvoeringsmodaliteiten die de strafuitvoeringsrechtbank, behoudens tegenaanwijzing, moet toekennen aan de veroordeelde die het wettelijk bepaald gedeelte van de vrijheidsstraf heeft uitgezeten; het zijn bijzondere maatregelen die de rechtbank bij wijze van uitzondering kan toekennen wanneer ze die absoluut noodzakelijk beschouwt om op korte termijn de voor haar verzochte strafuitvoeringsmodaliteit toe te kennen (1). (1) Zie Cass. 26 oktober 2011, AR P.11.1639.F, AC 2011, nr. 577.

STRAFUITVOERING - Vrijheidsstraffen - Strafwitvoeringsmodaliteiten - Uitgaansvergunning en penitentiair verlof - Bijzondere maatregelen - Toekenningsvoorwaarden

- Art. 59 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Les permissions de sortie et les congés pénitentiaires ne constituent pas des modalités d'exécution de la peine que, sauf contre-indication, le tribunal de l'application des peines doit octroyer au condamné qui a purgé la partie de la peine privative de liberté légalement prévue; il s'agit de mesures particulières que ce tribunal peut accorder, à titre exceptionnel, lorsqu'il les considère absolument nécessaires pour permettre l'octroi, à court terme, de la modalité d'exécution de la peine sollicitée devant lui (1). (1) Voir Cass. 26 octobre 2011, RG P.11.1639.F, Pas. 2011, n° 577.

APPLICATION DES PEINES - Peines privatives de liberté - Modalités d'exécution de la peine - Permission de sortie et congé pénitentiaire - Mesures particulières - Conditions d'octroi

- Art. 59 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.16.0325.F

18 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160518.6](#)

AC nr. ...

Artikel 24, vierde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de verjaring van de strafvordering is geschorst telkens als de behandeling van de zaak door het vonnisgerecht wordt uitgesteld met het oog op het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen; met bijkomende onderzoeksopdracht wordt elke handeling bedoeld uitgaande van een daartoe bevoegde overheid, die tot doel heeft bewijzen te vergaren of de zaak in staat van wijzen te brengen (1). (1) Zie Cass. 27 november 2013, AR P.13.1078.F, AC 2013, nr. 636.

STRAFVORDERING - Verjaring - Schorsing - Schorsingsgrond - Vonnisgerecht - Verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Schorsingsgrond - Vonnisgerecht - Verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen

De opschorting van de verjaring bedoeld in artikel 24, vierde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, gaat in de dag waarop het vonnisgerecht beslist de zaak uit te stellen met het oog op het uitvoeren van bijkomende onderzoekshandelingen, tot de dag voor de eerste rechtszitting waarop het onderzoek van de zaak wordt hervat.

STRAFVORDERING - Verjaring - Schorsing - Schorsingsgrond - Vonnisgerecht - Verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen - Aanvang en einde van de periode van schorsing

L'article 24, alinéa 4 du titre préliminaire du Code de procédure pénale dispose que la prescription de l'action publique est à chaque fois suspendue lorsque la juridiction de jugement sursoit à l'instruction de l'affaire en vue d'accomplir des actes d'instruction complémentaires; le devoir d'instruction complémentaire vise tout acte émanant d'une autorité qualifiée à cet effet et ayant pour objet de recueillir les preuves ou de mettre la cause en état d'être jugée (1). (1) Voir Cass. 27 novembre 2013, RG P.13.1078.F, Pas. 2013, n° 636.

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Suspension - Cause de suspension - Juridiction de jugement - Accomplissement d'actes d'instruction complémentaires

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Cause de suspension - Juridiction de jugement - Accomplissement d'actes d'instruction complémentaires

La suspension de la prescription visée à l'article 24, alinéa 4, du titre préliminaire du Code de procédure pénale prend cours le jour où la juridiction de jugement décide de remettre la cause en vue de l'exécution de devoirs d'instruction complémentaires jusqu'à la veille de la première audience où l'instruction de l'affaire est reprise.

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Suspension - Cause de suspension - Juridiction de jugement - Accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Prise de cours et fin de la période de suspension

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Schorsingsgrond - Vonnisgerecht - Verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen - Aanvang en einde van de periode van schorsing

Het nazicht van het certificaat van het automatisch werkend toestel dat een snelheidsovertreding heeft vastgesteld, is, wegens de bijzondere bewijswaarde die, met toepassing van artikel 62 Wegverkeerswet, met de vaststellingen gepaard gaat die met behulp van dat type toestel werden verwezenlijkt, een handeling die erop gericht is de zaak in staat van wijzen te brengen en levert, als bijkomende onderzoeksopdracht, een grond tot schorsing van de verjaring van de strafvordering op.

STRAFVORDERING - Verjaring - Schorsing - Schorsingsgrond - Vonnisgerecht - Verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen - Wegverkeer - Nazicht van het toestel dat de snelheidsovertreding heeft vastgesteld

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 62 - Verjaring van de strafvordering - Schorsing - Schorsingsgrond - Vonnisgerecht - Verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen - Nazicht van het toestel dat de snelheidsovertreding heeft vastgesteld

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Schorsingsgrond - Vonnisgerecht - Verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen - Wegverkeer - Nazicht van het toestel dat de snelheidsovertreding heeft vastgesteld

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Cause de suspension - Juridiction de jugement - Accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Prise de cours et fin de la période de suspension

La vérification du certificat de l'appareil automatique ayant constaté un excès de vitesse constitue, en raison de la force probante particulière qui s'attache, en application de l'article 62 de la loi relative à la police de la circulation routière, aux constatations opérées à l'aide de ce type d'appareil, un acte destiné à mettre la cause en état d'être jugée et constitue, à titre de devoir complémentaire, une cause de suspension de la prescription de l'action publique.

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Suspension - Cause de suspension - Juridiction de jugement - Accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Roulage - Vérifications concernant l'appareil ayant constaté l'excès de vitesse

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 62 - Prescription de l'action publique - Suspension - Cause de suspension - Juridiction de jugement - Accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Vérifications concernant l'appareil ayant constaté l'excès de vitesse

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Cause de suspension - Juridiction de jugement - Accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Roulage - Vérifications concernant l'appareil ayant constaté l'excès de vitesse

P.16.0329.F

29 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160629.4](#)

AC nr. ...

Wanneer naar aanleiding van een burgerlijke partijstelling de strafvervolgning werd ingesteld tegen de in verdenking gestelde en de raadkamer de buitenvervolgstelling heeft bevolen en de kosten ten laste van de Staat heeft gelaten, is het hoger beroep van de in verdenking gestelde dat beperkt is tot het verzuim om de burgerlijke partij tot de kosten te veroordelen, ontvankelijk.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Burgerlijke partijstelling - Strafvolvergving - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot buitenvervolginstelling - Gerechtskosten - Verzuim om de burgerlijke partij tot de kosten te veroordelen - Inverdenking gestelde - Beperkt hoger beroep door de in verdenking gestelde - Ontvankelijkheid

- Artt. 128 en 135 Wetboek van Strafvordering
GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Burgerlijke partijstelling - Strafvolvergving - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking van buitenvervolginstelling - Verzuim om de burgerlijke partij tot de kosten te veroordelen - Beperkt hoger beroep door de in verdenking gestelde - Ontvankelijkheid
- Artt. 128 en 135 Wetboek van Strafvordering

Lorsque, à la suite de la constitution de partie civile, des poursuites pénales ont été engagées à charge de l'inculpé et que la chambre du conseil a ordonné le non-lieu et laissé les frais à charge de l'État, est recevable l'appel de l'inculpé limité à l'omission de la condamnation de la partie civile aux dépens.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Constitution de partie civile - Poursuites pénales - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de non-lieu - Frais et dépens - Omission de la condamnation de la partie civile aux dépens - Inculpé - Appel limité de l'inculpé - Recevabilité

- Art. 128 et 135 Code d'Instruction criminelle
FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Constitution de partie civile - Poursuites pénales - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de non-lieu - Omission de la condamnation de la partie civile aux dépens - Appel limité de l'inculpé - Recevabilité
- Art. 128 et 135 Code d'Instruction criminelle

Het vijfde en zesde lid van artikel 43bis Strafwetboek betreffende de schriftelijke vordering van het openbaar ministerie tot verbeurdverklaring van een onroerend goed werden ingevoerd ingevolge artikel 2 van de wet van 27 november 2013 tot aanvulling van de artikelen 43bis, 382ter en 433novies van het Strafwetboek en van artikel 77sexies van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, met betrekking tot de bijzondere verbeurdverklaring; krachtens artikel 6, tweede lid, van de wet van 27 november 2013 zijn die bepalingen van toepassing op alle hangende procedures voor de strafgerichten die uitspraak doen over de verbeurdverklaring, waarvan de debatten nog niet gesloten waren op de dag van de inwerkingtreding van het voormelde artikel 6.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van een onroerend goed - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Artikel 43bis, vijfde en zesde lid, Strafwetboek - Toepassing in de tijd

- Art. 43bis, vijfde en zesde lid Strafwetboek

MENSENHANDEL - Huisjesmelkers - Verbeurdverklaring van het goed dat tot het plegen van het misdrijf heeft gediend - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Artikel 43bis, vijfde en zesde lid, Strafwetboek - Toepassing in de tijd

- Art. 43bis, vijfde en zesde lid Strafwetboek

Les alinéas 5 et 6 de l'article 43bis du Code pénal relatifs à la réquisition écrite du ministère public tendant à la confiscation d'un bien immobilier ont été introduits aux termes de l'article 2 de la loi du 27 novembre 2013 complétant les articles 43bis, 382ter et 433novies du Code pénal, ainsi que l'article 77sexies de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, relativement à la confiscation spéciale; en vertu de l'article 6, alinéa 2, de la loi du 27 novembre 2013, ces dispositions s'appliquent à toutes les procédures pendantes devant les juridictions pénales qui statuent sur la confiscation, dont les débats n'ont pas encore été clôturés au jour de son entrée en vigueur.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation d'un bien immobilier - Réquisitions écrites du ministère public - Article 43bis, alinéas 5 et 6 du Code pénal - Application dans le temps

- Art. 43bis, al. 5 et 6 Code pénal

TRAITE DES ETRES HUMAINS - Marchands de sommeil - Confiscation de l'immeuble ayant servi à commettre l'infraction - Réquisitions écrites du ministère public - Article 43bis, alinéas 5 et 6 du Code pénal - Application dans le temps

- Art. 43bis, al. 5 et 6 Code pénal

Uit artikel 425, § 1, Wetboek van Strafvordering, dat van toepassing is op het cassatieberoep dat wordt ingesteld tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over de wettigheid van een bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving van een vreemdeling, volgt dat hij die namens een partij cassatieberoep instelt ter gelegenheid van het afleggen van zijn verklaring van cassatieberoep niet alleen moet doen blijken van zijn hoedanigheid van advocaat, maar ook van het feit dat hij houder is van het door artikel 425, § 1, tweede lid, bedoelde getuigschrift.

ADVOCAAT - Vreemdelingenwet - Bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving - Uitspraak van de kamer van inbeschuldigingstelling over de wettigheid van de vrijheidsberoving - Cassatieberoep - Verklaring van cassatie - Ontvankelijkheid - Vereisten

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Vermeldingen - Vreemdelingenwet - Bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving - Uitspraak van de kamer van inbeschuldigingstelling over de wettigheid van de vrijheidsberoving - Verklaring van cassatie - Ontvankelijkheid -

Il résulte de l'article 425, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, applicable au pourvoi en cassation formé contre un arrêt rendu par la chambre des mises en accusation sur la légalité d'une mesure administrative de privation de liberté d'un étranger que la personne qui introduit un pourvoi en cassation au nom d'une personne en remettant sa déclaration de pourvoi doit non seulement faire état de sa qualité d'avocat, mais également du fait qu'il est titulaire de l'attestation visée à l'article 425, § 1er, alinéa 2.

AVOCAT - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Mesure administrative de privation de liberté - Décision de la chambre des mises en accusation sur la légalité de la privation de liberté - Pourvoi en cassation - Déclaration de pourvoi - Recevabilité - Conditions

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Indications - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Mesure administrative de privation de liberté - Décision de la chambre des mises en accusation sur la légalité de la privation de liberté - Déclaration de

Vereisten

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving - Uitspraak van de kamer van inbeschuldigingstelling over de wettigheid van de vrijheidsberoving - Cassatieberoep - Verklaring van cassatie - Ontvankelijkheid - Vereisten

Uit artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat van toepassing is op het cassatieberoep dat wordt ingesteld tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over de wettigheid van een bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving van een vreemdeling, volgt dat hij die namens een partij ter griffie van het Hof een memorie wil indienen niet alleen moet doen blijken van zijn hoedanigheid van advocaat, maar ook van het feit dat hij houder is van het door artikel 425, § 1, tweede lid, bedoelde getuigschrift.

ADVOCAAT - Vreemdelingenwet - Bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving - Uitspraak van de kamer van inbeschuldigingstelling over de wettigheid van de vrijheidsberoving - Cassatieberoep - Memorie - Vormvereisten

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Vereiste vermeldingen - Vreemdelingenwet - Bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving - Uitspraak van de kamer van inbeschuldigingstelling over de wettigheid van de vrijheidsberoving - Cassatieberoep - Memorie - Vormvereisten

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving - Uitspraak van de kamer van inbeschuldigingstelling over de wettigheid van de vrijheidsberoving - Cassatieberoep - Memorie - Vormvereisten

pourvoi - Recevabilité - Conditions

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Mesure administrative de privation de liberté - Décision de la chambre des mises en accusation sur la légalité de la privation de liberté - Pourvoi en cassation - Déclaration de pourvoi - Recevabilité - Conditions

Il résulte de l'article 429, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, applicable au pourvoi en cassation formé contre un arrêt rendu par la chambre des mises en accusation sur la légalité d'une mesure administrative de privation de liberté d'un étranger que la personne désireuse de remettre un mémoire au greffe de la Cour au nom d'une partie doit non seulement faire état de sa qualité d'avocat, mais également du fait qu'il est titulaire de l'attestation visée à l'article 425, § 1er, alinéa 2.

AVOCAT - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Mesure administrative de privation de liberté - Décision de la chambre des mises en accusation sur la légalité de la privation de liberté - Pourvoi en cassation - Mémoire - Formalités

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Indications requises - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Mesure administrative de privation de liberté - Décision de la chambre des mises en accusation sur la légalité de la privation de liberté - Pourvoi en cassation - Mémoire - Formalités

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Mesure administrative de privation de liberté - Décision de la chambre des mises en accusation sur la légalité de la privation de liberté - Pourvoi en cassation - Mémoire - Formalités

P.16.0344.N

15 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161115.5](#)

AC nr. ...

Uit artikel 6.1 EVRM en het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt niet dat een van zijn vrijheid beroofde verdachte bij wie een huiszoeking wordt uitgevoerd en die bij die gelegenheid aangeeft dat zich in een ander pand relevante documenten bevinden, die documenten slechts vrijwillig zou mogen ophalen en overhandigen aan de verbalisanten, nadat hij bijstand heeft gehad van een raadsman en hij werd gewezen op het verbod van gedwongen zelfincriminatie.

ADVOCAAT - Onderzoek in strafzaken - Huiszoeking bij een van zijn vrijheid beroofde verdachte - Verklaring dat zich in een ander pand relevante documenten bevinden - Ophalen en overhandigen van die documenten - Bijstand van een advocaat

Il ne résulte pas de l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ni du principe général du droit à un procès équitable qu'un suspect privé de liberté chez lequel une perquisition est pratiquée et qui indique à cette occasion que des documents pertinents se trouvent dans un autre immeuble, ne pourrait aller chercher et transmettre ces documents aux verbalisateurs volontairement qu'après avoir bénéficié de l'assistance d'un conseil et avoir été informé que l'auto-incrimination sous la contrainte est interdite.

AVOCAT - Instruction en matière répressive - Perquisition chez un suspect privé de liberté - Déclaration que des documents pertinents se trouvent dans un autre immeuble - Fait d'aller chercher et de transmettre ces documents - Assistance d'un avocat

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Huiszoeking bij een van zijn vrijheid beroofde verdachte - Verklaring dat zich in een ander pand relevante documenten bevinden - Ophalen en overhandigen van die documenten - Cautieplicht - Bijstand van een advocaat

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Perquisition chez un suspect privé de liberté - Déclaration que des documents pertinents se trouvent dans un autre immeuble - Fait d'aller chercher et de transmettre ces documents - Devoir d'information - Assistance d'un avocat

P.16.0346.N

22 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160322.10](#)

AC nr. ...

Geen enkele wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling verzet zich ertegen dat, behoudens bezwaar van de gezagvoerder, Belgische politieambtenaren een persoon die zich bevindt in een in een vreemde staat geïmmatriculeerd vliegtuig met het oog op overlevering door die vreemde staat aan België, na de landing van dat vliegtuig op Belgisch grondgebied, de overgeleverde persoon in het vliegtuig arresteren met het oog op de betekening van het bevel tot medebrenging en hem dit bevel tot medebrenging betekenen.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regelmaticheid van de procedure - Bevel tot medebrenging - Overlevering naar België met een in een vreemde staat geïmmatriculeerd vliegtuig - Betekening bevel tot medebrenging aan de over te leveren persoon

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot medebrenging - Overlevering naar België met een in een vreemde staat geïmmatriculeerd vliegtuig - Betekening bevel tot medebrenging aan de over te leveren persoon

Wanneer het onderzoeksgerecht de wettigheid van het bevel tot aanhouding onderzoekt, kan het de redenen van dit bevel die het vermoeden van onschuld zouden miskennen, vervangen door eigen redenen die dit niet doen, ook als die redenen de vaststelling van de ernstige aanwijzingen van schuld inhouden; de miskenning van het vermoeden van onschuld door de onderzoeksrechter is immers geen onherstelbaar gebrek of houdt als dusdanig niet in dat de vrijheidsberoving noodzakelijk arbitrair is, noch houdt dit een schending in van artikel 5.1 en 5.4 EVRM (1). (1) Zie Cass. 5 november 1997, AR P.97.1344.F, AC 1997, nr. 453; Cass. 1 december 2004, JLMB 2005, 523.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Bevel tot aanhouding - Onderzoek wettigheid bevel tot aanhouding - Miskening vermoeden van onschuld

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Onderzoeksgerecht - Onderzoek wettigheid bevel tot aanhouding - Miskening vermoeden van onschuld

Aucune disposition légale ou conventionnelle ne s'oppose à ce que, sauf avis contraire du commandant de bord, l'arrestation aux fins de signification d'un mandat d'amener d'une personne se trouvant dans un avion immatriculé dans un État étranger en vue de sa remise par cet État à la Belgique soit opérée par des agents de police belges à l'intérieur de cet avion après son atterrissage sur le sol belge, ainsi que la notification de ce mandat d'amener.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Mandat d'amener - Remise à la Belgique par avion immatriculé dans un Etat étranger - Signification du mandat d'amener à la personne à remettre

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'amener - Remise à la Belgique par avion immatriculé dans un Etat étranger - Signification du mandat d'amener à la personne à remettre

Lorsque la juridiction d'instruction examine la légalité du mandat d'arrêt, elle peut remplacer les motifs de ce mandat susceptibles de méconnaître la présomption d'innocence par des motifs propres qui ne souffrent pas de ce grief, même si ces motifs comportent des indices sérieux de culpabilité; en effet, la méconnaissance de la présomption d'innocence par le juge d'instruction n'est pas un manquement irrémédiable et n'induit pas davantage en soi le caractère arbitraire de la privation de liberté; cela n'implique pas la violation des articles 5.1 et 5.4 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Voir Cass. 5 novembre 1997, RG P.97.1344.F, Pas. 1997, n° 453; Cass. 1er décembre 2004, J.L.M.B. 2005, 523.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt - Examen de la légalité du mandat d'arrêt - Méconnaissance de la présomption d'innocence

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Juridiction d'instruction - Examen de la légalité du mandat d'arrêt - Méconnaissance de la présomption d'innocence

P.16.0349.N

3 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160503.2](#)

AC nr. ...

De bijzondere herhalingsregeling van artikel 38, § 6, Wegverkeerswet doet geen afbreuk aan de andere in de Wegverkeerswet bepaalde regelingen inzake vervallenverklaringen en vormen van bijzondere herhaling en moet aanvullend met die regelingen worden toegepast; daaruit volgt dat indien de rechter vaststelt dat een beklaagde drie of meer door artikel 38, § 6, Wegverkeerswet bedoelde overtredingen heeft gepleegd in een toestand van bijzondere herhaling als bedoeld door deze bepaling, hij, onverminderd de toepassing van de specifieke bepalingen inzake vervallenverklaringen wegens die overtredingen, in elk geval vervallenverklaringen moet uitspreken waarvan de duur in totaal minstens negen maanden bedraagt zonder dat vereist is dat de minimumduur voor elke uitgesproken vervallenverklaring minstens negen maanden bedraagt.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 38 - Artikel 38, § 6 - Verval van het recht tot sturen - Bijzondere herhalingsregeling

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 38 - Artikel 38, § 6 - Verval van het recht tot sturen - Bijzondere herhalingsregeling - Toepassing

Le régime particulier de la récidive prévu à l'article 38, § 6, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière ne fait pas obstacle aux autres règles prévues par cette loi en matière de déclarations de déchéance et formes de récidive particulière et doit être appliqué en complément de ces règles; il en résulte que, lorsque le juge constate qu'un prévenu a commis trois ou plus des infractions visées à l'article 38, § 6, de la loi sur la circulation routière en état de récidive particulière telle que prévue par cette disposition, il est tenu, nonobstant l'application des dispositions spécifiques en matière de déclarations de déchéance du chef de ces infractions, de prononcer en tout cas la déchéance pour une durée totale de minimum neuf mois, sans qu'il soit requis que la durée minimale pour chaque déchéance prononcée s'élève à minimum neuf mois.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 38 - Article 38, § 6 - Déchéance du droit de conduire - Régime particulier de la récidive

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 38 - Article 38, § 6 - Déchéance du droit de conduire - Régime particulier de la récidive - Application

P.16.0355.N

22 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160322.11](#)

AC nr. ...

Uit de bepalingen van artikel 21, § 1, Voorlopige Hechteniswet en artikel 31, § 1 en § 2, Voorlopige Hechteniswet, zoals gewijzigd door artikel 137 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie, in werking getreden op 29 februari 2016, volgt dat met uitzondering van de eerste beslissing tot handhaving van de voorlopige hechtenis, tegen een dergelijke beslissing geen onmiddellijk cassatieberoep mogelijk is (1). (1) Zie Cass. 16 maart 2016, AR P.16.0319.F, AC 2016, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Beslissing tot handhaving van de voorlopige hechtenis - Toepassing

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Cassatieberoep

Il résulte des dispositions des articles 21, § 1er, et 31, § 1er et 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, tel que modifié par l'article 137 de la loi du 5 février 2016 modifiant le droit pénal et la procédure pénale et portant des dispositions diverses en matière de justice, entrée en vigueur le 29 février 2016, qu'à l'exception de la première décision de maintien de la détention préventive, une telle décision n'est susceptible d'aucun pourvoi en cassation immédiat (1). (1) Voir Cass. 16 mars 2016, RG P.16.0319.F, Pas. 2016, n° ...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Décision de maintien de la détention préventive - Application

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Pourvoi en cassation

P.16.0362.F

7 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160907.1](#)

AC nr. ...

Wanneer de wet in strafzaken geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de rechter in feite de bewijswaarde van de hem regelmatig voorgelegde gegevens waarop hij zijn overtuiging grondt en waarover de partijen vrij tegenspraak hebben kunnen voeren; artikel 154 Wetboek van Strafvordering, dat slechts aanwijzend is, verbiedt de rechter niet met andere bewijselementen rekening te houden dan processen-verbaal (1). (1) Cass. 17 december 1980, AR 1133, AC 1980-1981, nr. 234, p. 442.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid - Artikel 154 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 154, 155, 156 en 189 Wetboek van Strafvordering

Artikel 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de burgerlijke rechtsvordering volgend uit een misdrijf verjaart volgens de regels van het Burgerlijk Wetboek of van de bijzondere wetten die van toepassing zijn op de rechtsvordering tot vergoeding van schade, maar dat zij niet kan verjaren vóór de strafvordering.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Burgerlijke vordering voor de strafrechter - Verjaring van de burgerlijke rechtsvordering - Toepasselijke regels

- Artt. 4, eerste lid, en 26 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke vordering voor de strafrechter - Verjaring van de burgerlijke rechtsvordering - Toepasselijke regels

- Artt. 4, eerste lid, en 26 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

De burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter is een wijze van inleiding van de burgerlijke rechtsvordering in de zin van artikel 2244 Burgerlijk Wetboek; wanneer het slachtoffer, voor de strafrechter, zijn vordering vóór de verjaring van de strafvordering instelt, houdt de verjaring van de burgerlijke rechtsvordering op te lopen, tot de dag van de uitspraak van de beslissing die een einde stelt aan het geding (1). (1) Cass. 12 maart 2008, AR P.07.1523.F, AC 2008, nr. 171; Cass. 16 maart 2010, AR P.09.1519.N, AC 2010, nr. 185.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke vordering voor de strafrechter - Verjaring van de burgerlijke rechtsvordering - Stuiting en schorsing - Inleiding van de burgerlijke rechtsvordering - Begrip

- Art. 2244 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 4, eerste lid, en 26 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Burgerlijke vordering voor de strafrechter - Verjaring van de burgerlijke rechtsvordering - Stuiting en schorsing - Inleiding van de burgerlijke rechtsvordering - Begrip

- Art. 2244 Burgerlijk Wetboek

En matière répressive, lorsque la loi n'établit pas un mode spécial de preuve, le juge apprécie en fait la valeur probante des éléments sur lesquels il fonde sa conviction qui lui sont régulièrement soumis et que les parties ont pu librement contredire; l'article 154 du Code d'instruction criminelle, qui n'est qu'énonciatif, n'interdit pas au juge d'avoir égard à d'autres éléments de preuve que des procès-verbaux (1). (1) Cass. 17 décembre 1980, RG 1133, Pas. 1981, I, p. 446.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Liberté d'appréciation - Article 154 du Code d'instruction criminelle

- Art. 154, 155, 156 et 189 Code d'Instruction criminelle

L'article 26 du titre préliminaire du Code de procédure pénale dispose que l'action civile résultant d'une infraction se prescrit selon les règles du Code civil ou des lois particulières qui sont applicables à l'action en dommages et intérêts, mais que, toutefois, celle-ci ne peut se prescrire avant l'action publique.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Action civile intentée devant le juge répressif - Prescription de l'action civile - Règles applicables

- Art. 4, al. 1er, et 26 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

ACTION CIVILE - Action civile intentée devant le juge répressif - Prescription de l'action civile - Règles applicables

- Art. 4, al. 1er, et 26 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

La constitution de partie civile entre les mains du juge d'instruction constitue un mode d'introduction de l'action civile au sens de l'article 2244 du Code civil; lorsque, devant le juge pénal, la victime introduit son action avant la prescription de l'action publique, la prescription de l'action civile cesse de courir jusqu'au jour de la prononciation de la décision qui met un terme au litige (1). (1) Cass. 12 mars 2008, RG P.07.1523.F, Pas. 2008, n° 171; Cass. 16 mars 2010, RG P.09.1519.N, Pas. 2010, n° 185

ACTION CIVILE - Action civile intentée devant le juge répressif - Prescription de l'action civile - Interruption et suspension - Introduction de l'action civile - Notion

- Art. 2244 Code civil

- Art. 4, al. 1er, et 26 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Action civile intentée devant le juge répressif - Prescription de l'action civile - Interruption et suspension - Introduction de l'action civile - Notion

- Art. 2244 Code civil

P.16.0365.N

22 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160322.12](#)

AC nr. ...

Hoewel artikel 833 Gerechtelijk Wetboek geen uitdrukkelijke termijn oplegt waarbinnen de wraking moet worden voorgedragen die steunt op een grond die zich heeft voorgedaan na de opening van de rechtszitting, blijkt zowel uit de letter en de geest van die bepaling als uit de welomschreven termijnen voor de wrakingsprocedure en uit de schorsing van alle vonnissen en handelingen die zij met zich meebrengt, dat een dergelijke wraking moet worden voorgedragen zodra de grond van de wraking gekend is door de partij die zich erop beroept; hieruit volgt dat wanneer de grond tot wraking zich voordoet ter rechtszitting, het verzoek tot wraking onmiddellijk na de rechtszitting moet worden ingediend (1). (1) Zie Cass. 21 april 2011, AR C.11.0002.F, AC 2011, nr. 276; Cass. 29 september 2015, AR P.15.0881.N, AC 2015, nr. 563; Cass. 19 januari 2016, AR P.15.1371.N, AC 2016, nr. ...

WRAKING - Strafzaken - Voordracht van de wraking

Si l'article 833 du Code judiciaire ne prescrit pas de délai exprès dans lequel doit être proposée la récusation fondée sur une cause survenue une fois l'audience ouverte, il ressort tant des termes et de l'économie de cette disposition que des délais précis qui régissent la procédure en récusation et de la suspension qu'elle entraîne de tous jugements et opérations, que pareille récusation doit être proposée aussitôt que la cause qui la fonde est connue de la partie qui s'en prévaut; il en ressort que, lorsque la cause de récusation survient à l'audience, la récusation doit être soulevée immédiatement après l'audience (1). (1) Voir Cass. 21 avril 2011, RG C.11.0002.F, Pas. 2011, n° 276; Cass. 29 septembre 2015, RG P.15.0881.N, Pas. 2015, n° ... ; Cass. 19 janvier 2016, RG P.15.1371.N, Pas. 2016, n° ...

RECUSATION - Matière répressive - Proposition de la récusation

P.16.0368.N

5 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160405.4](#)

AC nr. ...

Uit de samenhang tussen artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat bepaalt dat de partij die cassatieberoep instelt, het cassatieberoep moet laten betekenen aan de partij tegen wie het is gericht, artikel 427, tweede lid, van hetzelfde wetboek, dat bepaalt dat het exploit van betekening moet worden neergelegd ter griffie van het Hof binnen de voor het indienen van de memorie bepaalde termijn, en artikel 97, § 1, tweede lid, Wet Strafvordering, dat bepaalt dat de memorie op de griffie van het Hof moet toekomen ten laatste op de vijfde dag na de datum van het cassatieberoep, volgt dat het openbaar ministerie ingeval van een door de Wet Strafvordering bedoeld cassatieberoep de stukken die een betekening van het cassatieberoep aan de veroordeelde aantonen, moet neerleggen ter griffie van Hof binnen de termijn van vijf dagen na de datum van het cassatieberoep; de neerlegging van een afschrift van de akte van cassatieberoep samen met de mededeling dat een akte van betekening werd toegestuurd, volstaan daartoe niet.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Strafvorderingsrechtbank - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Betekening - Neerlegging van het exploit van betekening

Il résulte de la combinaison des articles 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, qui prévoit que la partie qui se pourvoit en cassation doit faire signifier son pourvoi à la partie contre laquelle il est dirigé, 427, alinéa 2, dudit Code, qui prévoit que l'exploit de signification doit être déposé au greffe de la Cour de Cassation dans les délais fixés pour le dépôt du mémoire, et 97, § 1er, alinéa 2, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, qui prévoit que le mémoire doit parvenir au greffe de la Cour au plus tard le cinquième jour qui suit la date du pourvoi, qu'en cas de recours prévu à la loi du 17 mai 2006, le ministère public doit déposer les pièces démontrant la signification du pourvoi à la personne condamnée au greffe de la Cour dans le délai de cinq jours qui suivent la date du pourvoi; le dépôt d'une copie de l'acte de pourvoi avec l'indication que l'acte de signification a été envoyé ne suffit pas.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi en cassation du ministère public - Signification - Dépôt de l'exploit de signification

OPENBAAR MINISTERIE - Strafvueroingsrechtbank - Cassatieberoep - Betekening - Neerlegging van het exploit van betekening

STRAFUUITVOERING - Strafvueroingsrechtbank - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Betekening - Neerlegging van het exploit van betekening

Uit de samenhang tussen artikel 429, vierde lid, Wetboek van Strafvordering, dat bepaalt dat de memorie van de eiser per aangetekende brief ter kennis wordt gebracht van de partij waartegen het beroep is gericht, dat het bewijs van verzending ter griffie wordt neergelegd binnen de termijn om een memorie in te dienen en dat deze vormvereisten voorgeschreven zijn op straffe van onontvankelijkheid, en artikel 97, § 1, tweede lid, Wet Strafvueroering, dat bepaalt dat de memorie op de griffie van het Hof moet toekomen ten laatste op de vijfde dag na de datum van het cassatieberoep, volgt dat het openbaar ministerie ingeval van een door de Wet Strafvueroering bedoeld cassatieberoep het bewijs van aangetekende zending van de memorie aan de veroordeelde moet neerleggen binnen vijf dagen na de datum van het cassatieberoep.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Te voegen stukken - Strafvueroingsrechtbank - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Memorie - Vormvereisten - Kennisgeving aan de partij tegen wie het cassatieberoep gericht is - Neerlegging ter griffie van het bewijs van de kennisgeving

OPENBAAR MINISTERIE - Strafvueroingsrechtbank - Cassatieberoep - Memorie - Vormvereisten - Kennisgeving aan de partij tegen wie het cassatieberoep gericht is - Neerlegging ter griffie van het bewijs van de kennisgeving

STRAFUUITVOERING - Strafvueroingsrechtbank - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Memorie - Vormvereisten - Kennisgeving aan de partij tegen wie het cassatieberoep gericht is - Neerlegging ter griffie van het bewijs van de kennisgeving

MINISTERE PUBLIC - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi en cassation - Signification - Dépôt de l'exploit de signification

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi en cassation du ministère public - Signification - Dépôt de l'exploit de signification

Il résulte de la combinaison des articles 429, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle, qui prévoit que le mémoire du demandeur est communiqué par courrier recommandé à la partie contre laquelle le pourvoi est dirigé, que la preuve de l'envoi est déposée au greffe dans le délai pour introduire un mémoire et que ces formalités sont prescrites à peine d'irrecevabilité, et 97, § 1er, alinéa 2, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, qui prévoit que le mémoire doit parvenir au greffe de la Cour au plus tard le cinquième jour qui suit la date du pourvoi, qu'en cas de recours prévu à la loi du 17 mai 2006, le ministère public doit déposer la preuve de l'envoi recommandé du mémoire à la personne condamnée dans les cinq jours qui suivent la date du pourvoi.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Pièces à joindre - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi en cassation du ministère public - Mémoire - Formalités - Communication à la partie contre laquelle le pourvoi en cassation est dirigé - Dépôt au greffe de la preuve de la communication

MINISTERE PUBLIC - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi en cassation - Mémoire - Formalités - Communication à la partie contre laquelle le pourvoi en cassation est dirigé - Dépôt au greffe de la preuve de la communication

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi en cassation du ministère public - Mémoire - Formalités - Communication à la partie contre laquelle le pourvoi en cassation est dirigé - Dépôt au greffe de la preuve de la communication

P.16.0372.N

8 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161108.6](#)

AC nr. ...

De rechter moet de bij de wet bepaalde schorsingsgronden van de verjaring toepassen ook al is de redelijke termijn op het ogenblik van het zich voordoen van deze gronden overschreden; de verplichting de overschrijding van de redelijke termijn te remediëren, laat niet toe anders te oordelen (1). (1) Zie J. ROZIE, Het nieuwe artikel 21ter van de voorafgaande titel van het wetboek van strafvordering: de rechtsgevolgen bij overschrijding van de redelijke termijn, T.Strafr. 2001, 3-7.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn in strafzaken - Overschrijding - Toepassing van de schorsingsgronden van de verjaring van de 3/12/2019

Le juge doit appliquer les causes de suspension de la prescription prévues par la loi, même si le délai raisonnable est dépassé au moment de la survenance de ces causes; l'obligation de remédier au dépassement du délai raisonnable ne permet pas de statuer autrement (1). (1) Voir J. ROZIE, Het nieuwe artikel 21ter van de voorafgaande titel van het wetboek van strafvordering : de rechtsgevolgen bij overschrijding van de redelijke termijn', T.Strafr. 2001, 3-7.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable en matière répressive - Dépassement -

P. 485/637

strafvordering - Draagwijdte

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Rechten van de Mens - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Redelijke termijn in strafzaken - Overschrijding - Toepassing van de schorsingsgronden van de verjaring van de strafvordering - Draagwijdte

Application des causes de suspension de la prescription de l'action publique - Portée

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 1er - Délai raisonnable en matière répressive - Dépassement - Application des causes de suspension de la prescription de l'action publique - Portée

P.16.0382.N

20 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161220.4](#)

AC nr. ...

Wanneer verscheidene misdrijven die de uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet zich in de tijd situeren binnen een bepaalde periode zonder nadere precisering, houdt dit in dat de feiten die daarvan het voorwerp zijn, gepleegd werden op elk ogenblik binnen die periode, in welk geval de rechter om de aanvangsdatum van de verjaring van de strafvordering te bepalen, het laatst gepleegde feit zo nauwkeurig mogelijk in de tijd dient te situeren en de rechter slechts indien hij vaststelt dat zulks onmogelijk is en dat geen precieze aanvangsdatum van de verjaringstermijn kan worden bepaald, de voor de beklaagde meest gunstige datum in aanmerking kan nemen.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Algemeen - Eenheid van opzet - Periode zonder nadere precisering - Aanvangsdatum van de verjaring - Toepassing

Lorsque plusieurs infractions constituant l'exécution d'une même intention délictueuse se situent dans le temps dans une période déterminée sans autre précision, cela implique que les faits qui en sont l'objet ont été commis à tout moment pendant cette période, auquel cas, afin de déterminer le point de départ de la prescription de l'action publique, le juge est tenu de situer dans le temps aussi précisément que possible le dernier fait commis et ce n'est que s'il constate qu'il est impossible de le faire et qu'il ne peut être établi de point de départ précis de la prescription, qu'il peut prendre en considération la date la plus favorable au prévenu.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Généralités - Unité d'intention - Période sans autre précision - Point de départ de la prescription - Application

P.16.0383.N

25 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161025.6](#)

AC nr. ...

De eed die bij de boedelbeschrijving wordt afgelegd heeft betrekking op de vermeldingen die nuttig zijn voor het vaststellen van de omvang van de boedel en hoewel de eed geen betrekking heeft op verklaringen betreffende de oorsprong of de eigendom van de goederen, waarover de strafrechter niet te oordelen heeft en die aan bod zullen komen ter gelegenheid van de vereffening en verdeling, dienen de belanghebbenden niettemin zo dit van belang is voor het bepalen van de omvang van de boedel, correcte opgave te doen van de plaats waar de goederen zich bevinden of zich op elk voor het opmaken van de boedelbeschrijving relevant tijdstip hebben bevonden, wie de goederen onder zich heeft of op elk voor het opmaken van de boedelbeschrijving relevant tijdstip in bezit had of wat ermee is gebeurd; een verzwijging van die gegevens of het vermelden van onjuiste gegevens kan immers een onttrekking inhouden van de goederen aan de boedel en dus een verduistering in de zin van artikel 1183, 11°, Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie Cass. 3 maart 2015, AR P.14.0032.N, AC 2015, nr. 152; VANOVERBEKE, S., "Het begrip 'verduistering' bij de eedaflegging n.a.v. een boedelbeschrijving" (noot onder Antwerpen 14 mei 2002), RW 2002-03, 909-912.

EED - Eed bij boedelbeschrijving

ONVERDEELDHEID - Boedelbeschrijving - Omvang van boedel - Opgave van gegevens

ONVERDEELDHEID - Boedelbeschrijving - Omvang van boedel - Opgave van gegevens - Verduistering - Toepassing

Onder verduistering in de zin van artikel 1183, 11°, Gerechtelijk Wetboek moet worden verstaan iedere daad of iedere nalatigheid die ertoe strekt een goed te onttrekken aan de boedel (1). (1) Zie Cass. 22 mei 2012, AR P.11.1735.N, AC 2012, nr. 318.

ONVERDEELDHEID - Boedelbeschrijving - Verduistering

Le serment prêté à l'inventaire concerne les indications nécessaires à la détermination de la consistance du patrimoine et, bien que le serment ne concerne pas les déclarations concernant l'origine ou la propriété des biens à l'égard desquelles le juge pénal n'est pas appelé à se prononcer et qui entreront en ligne de compte dans la liquidation et le partage, les ayants droits doivent, si cela s'avère toutefois important pour déterminer la consistance du patrimoine, désigner correctement l'endroit où les biens se trouvent ou se sont trouvés à chaque moment pertinent pour dresser l'inventaire, l'identité des personnes détenant les biens ou les ayant détenus à chaque moment pertinent pour dresser l'inventaire ou ce qui en est advenu; la dissimulation de ces éléments ou l'indication d'éléments erronés peut effectivement impliquer une soustraction des biens à l'inventaire et donc un détournement au sens de l'article 1183, 11°, du Code judiciaire (1). (1) Voir Cass. 3 mars 2015, RG P.14.0032.N, Pas. 2015, n° 152 ; VANOVERBEKE, S., «Het begrip 'verduistering' bij de eedaflegging n.a.v. een boedelbeschrijving» (note sous Anvers, 14 mai 2002), R.W. 2002-2003, 909-912.

SERMENT; VOIR AUSSI: 077 PREUVE - Serment prêté à l'inventaire

INDIVISION - Inventaire - Consistance du patrimoine - Indication des éléments

INDIVISION - Inventaire - Consistance du patrimoine - Indication des éléments - Détournement - Application

Il y a lieu d'entendre par détournement au sens de l'article 1183, 11°, du Code judiciaire, tout acte ou toute omission visant à soustraire un bien à l'inventaire (1). (1) Voir Cass. 22 mai 2012, RG P.11.1735.N, Pas. 2012, n° 318.

INDIVISION - Inventaire - Détournement

P.16.0388.N

30 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160330.3](#)

AC nr. ...

Het cassatieberoep dat na het in werking treden van artikel 137 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie is ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat beslist om de hechtenis te handhaven maar niet de eerste beslissing is, is niet ontvankelijk.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Maandelijkse handhaving - Kamer van

3/12/2019

Le pourvoi formé après l'entrée en vigueur de l'article 137 de la loi du 5 février 2016 modifiant le droit pénal et la procédure pénale et portant des dispositions diverses en matière de justice, contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation ordonnant le maintien de la détention mais qui n'est pas la première décision, est irrecevable.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Détention préventive - Maintien - Maintien mensuel - Chambre

P. 487/637

inbeschuldigingstelling - Ontvankelijkheid
- Art. 31, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Maandelijks handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid
- Art. 31, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

des mises en accusation - Recevabilité
- Art. 31, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive
DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Maintien mensuel - Chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation - Recevabilité
- Art. 31, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.16.0389.F

30 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160330.2](#)

AC nr. ...

Het bestaan van omstandigheden die het onderzoeksgerecht beletten op de gebruikelijke plaats zitting te houden, wordt door het onderzoeksgerecht in feite beoordeeld; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of die op grond daarvan niet gerechtvaardigd kunnen worden.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Zittingen - Plaats - Gebruikelijke plaats waar zitting wordt gehouden - Beletsel - Feitelijke beoordeling

- Art. 101 Gerechtelijk Wetboek

L'existence de circonstances de nature à empêcher la juridiction d'instruction de siéger au lieu habituel de ses audiences relève de son appréciation souveraine en fait, la Cour se limitant à vérifier si le juge ne déduit pas de ses constatations des conséquences qui seraient sans aucun lien avec elles ou qui ne seraient susceptibles, sur leur fondement, d'aucune justification.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Audiences - Lieu - Siège habituel - Empêchement - Appréciation en fait

- Art. 101 Code judiciaire

P.16.0396.N

13 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160913.6](#)

AC nr. ...

Behoudens voor wat feiten betreft die algemeen bekend zijn of berusten op algemene ervaring en daarom steeds tot het debat behoren, verbiedt het recht van verdediging, waartoe het recht op tegenspraak behoort, de rechter zijn beslissing te laten steunen op feitelijke elementen die niet voortspuiten uit de gegevens van het strafdossier of het onderzoek ter rechtszitting, maar die hij slechts ingevolge eigen vaststellingen of persoonlijke ervaring buiten het debat heeft vernomen, zodat de partijen daarover geen tegenspraak hebben kunnen voeren (1). (1) Zie Cass. 13 februari 2007, AR P.06.1533.N, AC 2007, nr. 84.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt - Grenzen - Feiten niet aan de tegenspraak van partijen onderworpen - Uitzondering

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt - Grenzen - Feiten niet aan de tegenspraak van partijen onderworpen

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt - Recht van verdediging - Recht op tegenspraak

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Bewijs - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt - Recht op tegenspraak

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht van verdediging - Strafzaken - Bewijs - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de

Hormis en ce qui concerne les faits de notoriété publique ou tirés de l'expérience générale et qui, de ce fait, relèvent toujours des débats, les droits de la défense, incluant le droit au contradictoire, empêche le juge d'asseoir sa décision sur des éléments de fait qui ne proviennent pas des éléments du dossier répressif ou de l'instruction d'audience, mais dont il a acquis la connaissance par ses propres constatations ou son expérience personnelle en dehors des débats, de sorte que les parties n'ont pu les contredire (1). (1) Voir Cass. 13 février 2007, RG P.06.1533.N, Pas. 2007, n° 84.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Liberté d'appréciation - Eléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Limites - Faits non soumis à la contradiction des parties - Exception

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Liberté d'appréciation - Eléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Limites - Faits non soumis à la contradiction des parties

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Liberté d'appréciation - Eléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Droits de la défense - Droit au contradictoire

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Preuve - Liberté d'appréciation - Eléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Droit au contradictoire

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Droits de la défense - Matière répressive - Preuve - Liberté

rechter zijn beslissing steunt - Recht op tegenspraak

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen -
Motivering - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt -
Recht van verdediging - Recht op tegenspraak

De beslissing dat de in artikel 141bis Strafwetboek bepaalde uitsluitingsgrond niet van toepassing is op de misdrijven leider te zijn van een terroristische groep of te hebben deelgenomen aan enige activiteit van een terroristische groep, gesteund op feiten die niet aan tegenspraak zijn onderworpen en die evenmin van algemene bekendheid of algemene ervaring zijn, is niet naar recht verantwoord.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Ambtshalve op te werpen middelen - Recht van verdediging - Strafzaken - Bewijs - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt - Recht op tegenspraak

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Ambtshalve voorgedragen middel - Recht van verdediging - Strafzaken - Bewijs - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt - Recht op tegenspraak

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht van verdediging - Strafzaken - Bewijs - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt - Recht op tegenspraak

TERRORISME - Uitsluitingsgrond - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing steunt - Grenzen - Feiten niet aan de tegenspraak van partijen onderworpen

d'appréciation - Eléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Droit au contradictoire

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Motivation - Eléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Droits de la défense - Droit au contradictoire

La décision selon laquelle la cause exclusive prévue à l'article 141bis du Code pénal n'est pas applicable aux infractions consistant à être le dirigeant d'un groupe terroriste ou à avoir participé à une activité d'un groupe terroriste, fondée sur des faits n'ayant pas été soumis à la contradiction et n'étant pas davantage de notoriété publique ou tirés de l'expérience générale, n'est pas légalement justifiée.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Des moyens d'office; voir aussi: 810 moyen de cassation - Droits de la défense - Matière répressive - Preuve - Liberté d'appréciation - Eléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Droit au contradictoire

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Moyen d'office - Droits de la défense - Matière répressive - Preuve - Liberté d'appréciation - Eléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Droit au contradictoire

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droits de la défense - Matière répressive - Preuve - Liberté d'appréciation - Eléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Droit au contradictoire

TERRORISME - Cause exclusive - Liberté d'appréciation - Eléments sur lesquels le juge fonde sa décision - Limites - Faits non soumis à la contradiction des parties

P.16.0401.F

16 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161116.1](#)

AC nr. ...

De wet meet de ernst van de zware gewelddaden die de verschoningsgrond opleveren bepaald bij artikel 411 Strafwetboek, ongeacht of dat geweld fysiek dan wel moreel is, niet alleen af aan de hevigheid van de reactie die ze hebben veroorzaakt maar ook aan de ernst van de feiten, in verhouding tot de ernst van het uitgelokte misdrijf (1). (1) Cass. 22 april 2015, AR P.15.0118.F, AC 2015, nr. 271, met concl. advocaat-generaal Vandermeersch in Pas.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Verschoningsgrond van uitlokking - Zware gewelddaden jegens personen - Maatstaf

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond van uitlokking - Zware gewelddaden jegens personen - Maatstaf

La loi ne mesure pas la gravité des violences graves génératrices de l'excuse prévue à l'article 411 du Code pénal, qu'elles soient physiques ou morales, uniquement sur l'intensité de la réaction qu'elles ont entraînée, mais également sur leur intensité comparée à la gravité de l'infraction provoquée (1). (1) Cass. 22 avril 2015, RG P.15.0118.F, Pas. 2015, n° 271, avec les concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Critère

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Critère

De afwijzing van de verschoningsgrond van uitlokking belet niet na te gaan of het slachtoffer een andere fout heeft begaan dan die welke in artikel 411 Strafwetboek wordt beschreven en die verantwoordt dat het slachtoffer een deel van zijn schade op zich neemt, op voorwaarde dat de dader van het misdrijf het bestaan van die andere fout heeft aangevoerd.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Afwijzing van de verschoningsgrond uitlokking - Gedeelde aansprakelijkheid op grond van een andere fout

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Schade veroorzaakt door de samenlopende fouten van de beklaagde en het slachtoffer - Afwijzing van de verschoningsgrond uitlokking - Gedeelde aansprakelijkheid op grond van een andere fout

De bij artikel 411 Strafwetboek vereiste zware gewelddaden zijn die welke de vrije wil van een normaal en redelijk persoon in het gedrang brengen en niet die welke alleen die uitwerking hebben gehad om reden van de bijzondere gevoeligheid van de uitgelokte dader (1). (1) Cass. 22 april 2015, AR P.15.0118.F, AC 2015, nr. 271, met concl. advocaat-generaal Vandermeersch in Pas.

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond van uitlokking - Zware gewelddaden jegens personen - Beoordeling - Maatstaf

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Verschoningsgrond van uitlokking - Zware gewelddaden jegens personen - Beoordeling - Maatstaf

Wanneer schade is veroorzaakt door de samenlopende fouten van de dader van het misdrijf en het slachtoffer, waarbij laatstgenoemde voor de uitlokking verantwoordelijk is, kan die dader niet tot de volledige vergoeding van de schade worden veroordeeld, zelfs wanneer laatstgenoemde geen gedeelde verantwoordelijkheid heeft aangevoerd (1). (1) Cass. 23 mei 2007, AR P.07.0405.F, AC 2007, nr. 268.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Uitlokking door het slachtoffer - Schade veroorzaakt door de samenlopende fouten van de beklaagde en het slachtoffer - Omvang van het herstel

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Schade veroorzaakt door de samenlopende fouten van de beklaagde en het slachtoffer - Uitlokking door het slachtoffer - Gevolg - Omvang van het herstel

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond van uitlokking - Schade veroorzaakt door de samenlopende fouten van de beklaagde en het slachtoffer - Gevolg - Omvang van het herstel

Le rejet de l'excuse de provocation n'empêche pas de vérifier si la victime a commis une faute, autre que celle décrite à l'article 411 du Code pénal, de nature à justifier qu'elle supporte une partie de son dommage à la condition que l'auteur de l'infraction ait invoqué l'existence de cette autre faute.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Rejet de l'excuse de provocation - Partage de responsabilité fondé sur une autre faute

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Dommage causé par les fautes concurrentes du prévenu et de la victime - Rejet de l'excuse de provocation - Partage de responsabilité fondé sur une autre faute

Les violences graves requises par l'article 411 du Code pénal sont celles de nature à amoindrir le libre arbitre d'une personne normale et raisonnable et non celles qui n'ont eu cet effet qu'en raison de l'émotivité particulière de l'agent provoqué (1). (1) Cass. 22 avril 2015, RG P.15.0118.F, Pas. 2015, n° 271, avec les concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation - Critère

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation - Critère

Lorsqu'un dommage est causé par les fautes concurrentes de l'auteur de l'infraction et de la victime, responsable de la provocation, cet auteur ne peut être condamné à la réparation intégrale du dommage, même s'il n'a pas invoqué un partage de la responsabilité (1). (1) Cass. 23 mai 2007, RG P.07.0405.F, Pas. 2007, n° 268.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Provocation de la victime - Dommage causé par les fautes concurrentes du prévenu et de la victime - Etendue de la réparation

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Dommage causé par les fautes concurrentes du prévenu et de la victime - Provocation de la victime - Conséquence - Etendue de la réparation

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Dommage causé par les fautes concurrentes du prévenu et de la victime - Conséquence - Etendue de la réparation

Artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat ieder veroordelend vonnis uitgesproken tegen de beklaagde hem veroordeelt tot het betalen aan de burgerlijke partij van de door artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bedoelde rechtsplegingsvergoeding; uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan blijkt niet dat het beroepen vonnis dergelijke veroordeling heeft uitgesproken en het arrest kon dan ook de beslissing van het beroepen vonnis om de eiser te veroordelen tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan de verweerders niet bevestigen.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procédure voor de feitenrechter - Geen uitspraak over de rechtsplegingsvergoeding

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING - Strafzaken - Geen uitspraak over de rechtsplegingsvergoeding

De aan artikel 3 EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ontleende procedurele verplichting van een officieel en effectief onderzoek, houdt in de regel in dat de met dit onderzoek belaste personen onafhankelijk moeten zijn ten opzichte van zij die bij de aangeklaagde feiten zouden zijn betrokken; dit betekent dat er tussen de onderzoekers en die betrokken personen geen hiërarchische of institutionele band bestaat en evenmin een feitelijke band van afhankelijkheid (1). (1) Zie EHRM, Ergi t. Turkije, 28 juli 1998, ro 83-84; EHRM, Barbu Anghelescu t. Roemenië, 5 oktober 2004, ro 66; EHRM, Boicenco t. Moldavië, 11 juli 2006, ro 120; EHRM, Durdevic t. Kroatië, 19 juli 2011, ro 85; EHRM, Grimailovs t. Letland, 25 juni 2013, ro 105.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Procedurele verplichting van een officieel en effectief onderzoek - Met dit onderzoek belaste personen

L'article 162bis, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle prévoit que tout jugement de condamnation rendu contre le prévenu le condamnera envers la partie civile à l'indemnité de procédure visée à l'article 1022 du Code judiciaire; il ne ressort pas des pièces auxquelles la Cour peut avoir égard que le jugement dont appel a prononcé une telle condamnation et l'arrêt ne pouvait ainsi pas confirmer la décision du jugement dont appel de condamner le demandeur envers les défendeurs à l'indemnité de procédure.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Pas de décision sur l'indemnité de procédure

INDEMNITE DE PROCEDURE - Matière répressive - Pas de décision sur l'indemnité de procédure

L'obligation procédurale, déduite de l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, de procéder à une enquête officielle et effective, implique, en principe, que les personnes chargées de cette enquête doivent être indépendantes à l'égard de ceux qui pourraient être impliqués dans les faits dénoncés; cela signifie qu'il ne peut exister de lien hiérarchique ou institutionnel entre ces personnes concernées ni davantage un lien de dépendance de fait (1). (1) Voir Cour eur. D. H., Ergi c/ Turquie, 28 juillet 1998, n° 83-84 ; Cour eur. D. H., Barbu Anghelescu c/ Roumanie, 5 octobre 2004, n° 66; Cour eur. D. H., Boicenco c/ Moldavie, 11 juillet 2006, n° 120; Cour eur. D. H., Durdevic c/ Croatie, 19 juillet 2011, n° 85; Cour eur. D. H., Grimailovs c/ Lettonie, 25 juin 2013, n° 105.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Obligation procédurale de procéder à une enquête officielle et effective - Personnes chargées de cette enquête

De rechter oordeelt in elke zaak afzonderlijk en aan de hand van de particuliere omstandigheden van die zaak of bij toepassing van artikel 6.1 EVRM binnen een redelijke termijn is beslist over een tegen een beklaagde ingestelde strafvervolging en de rechter neemt bij die beoordeling de complexiteit van de zaak, het gedrag van de partijen en de bevoegde overheden en het belang van de zaak voor die partijen in aanmerking; uit artikel 6.1 EVRM, artikel 149 Grondwet, de artikelen 195 en 211 Wetboek van Strafvordering en artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering volgt evenwel niet dat indien een beklaagde voor de rechter zonder nadere redengeving vraagt dat hij overeenkomstig artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering eenvoudig schuldig wordt verklaard, de rechter in zijn beslissing uitdrukkelijk moet aangeven dat hij de redelijke termijn-vereiste aan elk van de voormelde criteria heeft getoetst (1). (1) Zie Cass. 12 januari 2016, AR. P.15.0514.N, AC 2016, nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vraag zonder redengeving van beklaagde om eenvoudige schuldigverklaring - Beoordeling redelijke termijn - Taak rechter

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vraag zonder redengeving van beklaagde om eenvoudige schuldigverklaring - Beoordeling redelijke termijn - Taak rechter

Het gebruik van niet strikt noodzakelijk geweld door politieambtenaren tegen een persoon die van zijn vrijheid is beroofd of die met politieambtenaren wordt geconfronteerd, tast de menselijke waardigheid aan en houdt in de regel een schending in van artikel 3 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; die verdragsbepaling, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, verplicht de Staat om, indien een persoon op geloofwaardige wijze aanvoert dat hij door politieambtenaren op een wijze werd behandeld die een inbreuk uitmaakt op de verdragsbepaling, een officieel onderzoek te voeren dat effectief moet zijn, in die zin dat het moet kunnen leiden tot de identificatie en bestraffing van de verantwoordelijken (1). (1) Cass. 24 maart 2015, AR P.14.1298.N, AC 2015, nr. 217.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Gebruik van niet strikt noodzakelijk geweld door

3/12/2019

Le juge examine en toute cause, séparément et à la lumière des circonstances particulières de cette cause si une décision a été rendue dans un délai raisonnable, en application de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, sur les poursuites pénales engagées à charge d'un prévenu et, dans son appréciation, le juge prend en considération la complexité de la cause, l'attitude des parties et celle des autorités compétentes et l'intérêt de la cause pour ces parties; il ne résulte toutefois pas de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, de l'article 149 de la Constitution, des articles 195 et 211 du Code d'instruction criminelle et de l'article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale que, si un prévenu sollicite auprès du juge, sans aucune autre motivation, qu'il fasse l'objet d'une simple déclaration de culpabilité, conformément à l'article 21ter du Code d'instruction criminelle, le juge doit expressément indiquer dans sa décision qu'il a confronté la condition du délai raisonnable à chacun des critères précités (1). (1) Voir Cass. 12 janvier 2016, RG P.15.0514.N, Pas. 2016, n° ...

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Demande de simple déclaration de culpabilité sans motivation du prévenu - Appréciation du délai raisonnable - Mission du juge

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Demande de simple déclaration de culpabilité sans motivation du prévenu - Appréciation du délai raisonnable - Mission du juge

Le recours à de la violence non strictement nécessaire par des fonctionnaires de police à l'encontre d'une personne privée de liberté ou confrontée à des fonctionnaires de police porte atteinte à la dignité humaine et implique, en principe, une violation de l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, telle qu'interprété par la Cour européenne des droits de l'homme; cette disposition conventionnelle, telle qu'interprétée par la Cour européenne des droits de l'homme, oblige l'État, si une personne invoque de manière crédible avoir été traitée par des fonctionnaires de police d'une manière qui implique une infraction à la disposition conventionnelle, à mener une enquête officielle qui doit être effective, en ce sens qu'elle doit permettre d'identifier et de punir les responsables (1). (1) Cass. 24 mars 2015, RG P.14.1298.N, Pas. 2015, n° 217.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Recours à de la

P. 492/637

Het staat aan de rechter om op basis van het geheel van de tijdens het vooronderzoek en desgevallend het onderzoek ter rechtszitting verrichte onderzoekshandelingen na te gaan of het onderzoek met een voldoende graad van onafhankelijkheid werd gevoerd ten opzichte van de bij het aangevoerde niet strikt noodzakelijke politiegeweld betrokken personen; het loutere feit dat bepaalde vaststellingen met betrekking tot het aangevoerde niet strikt noodzakelijke politiegeweld zijn gebeurd door politieambtenaren die bij de feiten betrokken zijn of door politieambtenaren van hetzelfde korps, levert niet automatisch een schending op van artikel 3 EVRM; wettelijke verplichtingen of de noodwendigheden van de zaak kunnen het immers noodzakelijk maken dat deze politieambtenaren van hun vaststellingen proces-verbaal moeten opstellen en de hoedanigheid van eventueel slachtoffer ontnemt hen niet het recht om een proces-verbaal op te stellen en belet de rechter niet de bewijswaarde van dat proces-verbaal te beoordelen en het in aanmerking te nemen als een bewijsgegeven.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 3 - Aanvoering niet strikt noodzakelijk politiegeweld - Taak rechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Niet strikt noodzakelijk politiegeweld - Vaststellingen door politieambtenaren die bij de feiten betrokken zijn of door politieambtenaren van hetzelfde korps

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Aanvoering niet strikt noodzakelijk politiegeweld - Taak rechter

Indien een onderzoeksrechter en vervolgens de onderzoeksgerechten en de vonnisgerechten belast zijn met het onderzoek of de beoordeling van misdrijven die werden gepleegd ten nadele van politieambtenaren, is de aan artikel 3 EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ontleende procedurele verplichting van een officieel en effectief onderzoek, in beginsel niet op hen van toepassing; hun onderzoek en beoordeling heeft immers in de regel geen betrekking op de feiten van niet strikt noodzakelijk politiegeweld, die desgevallend door andere instanties worden onderzocht, na een eventuele klacht van de benadeelden.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 3 - Procedurele verplichting van een officieel en
3/12/2019

Il appartient au juge de vérifier, sur la base de l'ensemble des actes d'instruction accomplis au cours de l'information et, le cas échéant, de l'examen à l'audience, si l'instruction a été menée avec un degré d'indépendance suffisant à l'égard des personnes concernées par la violence policière non strictement nécessaire ayant été invoquée; le simple fait que certaines constatations relatives à la violence policière non strictement nécessaire aient été faites par des fonctionnaires de police concernés par les faits ou par des fonctionnaires de police du même corps, n'entraîne pas automatiquement la violation de l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales; les obligations légales ou les impératifs de la cause peuvent en effet nécessiter que ces fonctionnaires de police doivent dresser un procès-verbal de leurs constatations et la qualité de victime éventuelle ne les prive pas du droit de dresser un procès-verbal et n'empêche pas le juge d'apprécier la valeur probante dudit procès-verbal et de le prendre en considération en tant qu'élément de preuve.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Allégation de violence policière non strictement nécessaire - Mission du juge

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Violence policière non strictement nécessaire - Constatations par les fonctionnaires de police concernés par les faits ou par des fonctionnaires de police du même corps

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Allégation de violence policière non strictement nécessaire - Mission du juge

Si un juge d'instruction et ensuite les juridictions d'instruction et de jugement sont chargés d'examiner ou d'apprécier des infractions ayant été commises à l'encontre de fonctionnaires de police, l'obligation procédurale de procéder à une enquête officielle et effective, déduite de l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales par la Cour européenne des droits de l'homme, ne leur est, en principe, pas applicable; en effet, leur examen et leur appréciation ne concernent, en principe, pas les faits de violence policière n'étant pas strictement nécessaire, lesquels sont, le cas échéant, examinées par d'autres instances, à la suite d'une éventuelle plainte des personnes préjudiciées.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés

effectief onderzoek - Met dit onderzoek belaste personen - Toepasselijkheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Procedurele verplichting van een officieel en effectief onderzoek - Met dit onderzoek belaste personen - Toepasselijkheid

Indien het onderzoek en de vervolging betrekking hebben op misdrijven die werden gepleegd ten nadele van politieambtenaren, waarbij de beklaagde aanvoert dat aan die misdrijven niet strikt noodzakelijk politiegeweld ten grondslag ligt en dat dit politiegeweld voor hem een grond van rechtvaardiging kan opleveren met betrekking tot de misdrijven waarvoor hij wordt vervolgd, dient de rechter niettemin na te gaan of het onderzoek naar dit niet strikt noodzakelijk politiegeweld voldoet aan de uit artikel 3 EVRM afgeleide vereisten.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 3 - Misdrijven ten nadele van politieambtenaren - Niet strikt noodzakelijk politiegeweld door beklaagde aangevoerd als rechtvaardigingsgrond - Taak rechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Onderzoek in strafzaken - Misdrijven ten nadele van politieambtenaren - Niet strikt noodzakelijk politiegeweld door beklaagde aangevoerd als rechtvaardigingsgrond - Taak rechter

fondamentales - Article 3 - Obligation procédurale de procéder à une enquête officielle et effective - Personnes chargées de cette enquête - Applicabilité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Obligation procédurale de procéder à une enquête officielle et effective - Personnes chargées de cette enquête - Applicabilité

Si l'instruction et les poursuites concernent des infractions ayant été commises à l'encontre de fonctionnaires de police, que le prévenu invoque, dans ce contexte, que de la violence policière non strictement nécessaire est à la base de ces infractions et que cette violence policière peut constituer pour lui une cause de justification concernant les infractions du chef desquelles il est poursuivi, le juge doit néanmoins vérifier si l'enquête menée au sujet de cette violence policière non strictement nécessaire satisfait aux conditions déduites de l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Infractions à l'encontre de fonctionnaires de police - Violence policière non strictement nécessaire invoquée comme cause de justification - Mission du juge

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Instruction en matière répressive - Infractions à l'encontre de fonctionnaires de police - Violence policière non strictement nécessaire invoquée comme cause de justification - Mission du juge

P.16.0411.N

12 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160412.4](#)

AC nr. ...

De ter beschikking gestelde veroordeelde aan wie penitentiair verlof onder bijzondere voorwaarden werd toegekend, moet die voorwaarden niet alleen naleven wanneer hij daadwerkelijk geniet van het penitentiair verlof, maar ook indien hij opgesloten is in de gevangenis.

STRAFUITVOERING - Strafvuiveringsrechtbank - Ter beschikking gestelde veroordeelde - Beslissing tot toekenning van penitentiair verlof - Voorwaarden van de beslissing tot toekenning

- Artt. 95/11 en 95/16 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Le condamné mis à disposition auquel un congé pénitentiaire est accordé sous des conditions particulières doit non seulement les respecter lorsqu'il profite effectivement du congé pénitentiaire, mais également lorsqu'il est détenu en prison.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Condamné mis à disposition - Décision d'octroi d'un congé pénitentiaire - Conditions de la décision d'octroi

- Art. 95/11 et 95/16 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.16.0413.N

5 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160405.5](#)

AC nr. ...

Het cassatieberoep dat niet gericht is tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling op het hoger beroep tegen een beslissing bedoeld in artikel 21, § 1, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet is niet ontvankelijk.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Cassatieberoep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arresten vatbaar voor cassatieberoep

Uit de artikelen 21, § 1, 31, § 1 en 2, zoals gewijzigd door artikel 137 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie, en 37, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet volgt dat met uitzondering van de eerste beslissing tot handhaving van de voorlopige hechtenis, tegen de beslissing genomen ter uitvoering van de artikelen 35 en 36 van deze wet geen onmiddellijk cassatieberoep mogelijk is (1). (1) Artikel 137 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie is in werking getreden op 29 februari 2016.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Cassatieberoep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest waarbij de beslissing van de raadkamer tot invrijheidstelling mits het betalen van een borgsom wordt bevestigd - Ontvankelijkheid

Est irrecevable le pourvoi en cassation qui n'est pas dirigé contre un arrêt rendu par la chambre des mises en accusation sur l'appel formé contre une décision visée à l'article 21, § 1er, alinéa 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

DETENTION PREVENTIVE - Pourvoi en cassation - Chambre des mises en accusation - Arrêts susceptibles de faire l'objet d'un pourvoi

Il résulte des articles 21, § 1er, 31, §§ 1er et 2, tel que modifié par l'article 137 de la loi du 5 février 2016 modifiant le droit pénal et la procédure pénale et portant des dispositions diverses en matière de justice, et 37, alinéa 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, qu'à l'exception de la première décision de maintien de la détention préventive, les décisions prises en exécution des articles 35 et 36 de ladite loi ne sont susceptibles d'aucun pourvoi en cassation immédiat (1). (1) L'article 137 de la loi du 5 février 2016 modifiant le droit pénal et la procédure pénale et portant des dispositions diverses en matière de justice est entrée en vigueur le 29 février 2016.

DETENTION PREVENTIVE - Pourvoi en cassation - Chambre des mises en accusation - Arrêt confirmant la décision de la chambre du conseil d'ordonner la libération moyennant le paiement d'un cautionnement - Recevabilité

P.16.0414.F

6 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160406.1](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 137, Wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering, kan tegen de arresten waardoor de voorlopige hechtenis wordt gehandhaafd geen onmiddellijk cassatieberoep worden ingesteld, behoudens tegen de arresten gewezen door de kamer van inbeschuldigingstelling op het hoger beroep tegen de beslissingen tot handhaving die binnen vijf dagen na het verlenen van het bevel tot aanhouding zijn geweest (1). (1) Cass. 30 maart 2016, AR P.16.0388.N, AC 2016, nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS - Cassatieberoep - Handhaving van de hechtenis - Maandelijks toezicht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid
- Art. 31, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Maandelijks toezicht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid
- Art. 31, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Allerlei - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Maandelijks toezicht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid
- Art. 31, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

3/12/2019

En vertu de l'article 137 de la loi du 5 février 2016 modifiant le droit pénal et la procédure pénale, les arrêts par lesquels la détention préventive est maintenue ne sont susceptibles d'aucun pourvoi immédiat, à l'exception des arrêts rendus par la chambre des mises en accusation sur l'appel formé contre les décisions de maintien rendues dans les cinq jours de la délivrance du mandat d'arrêt (1). (1) Cass. 30 mars 2016, RG P.16.0388.N, Pas. 2016, n° ...

DETENTION PREVENTIVE - Pourvoi en cassation - Maintien de la détention - Contrôle mensuel - Chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation - Recevabilité
- Art. 31, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Contrôle mensuel - Chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation - Recevabilité
- Art. 31, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Divers - Détention préventive - Maintien - Contrôle mensuel - Chambre des mises en accusation - Pourvoi - Recevabilité
- Art. 31, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P. 495/637

Geen enkele wetsbepaling verbiedt de appelrechters de redenen van de eerste rechter over te nemen als grondslag voor hun beslissing en de verwijzing naar die redenen geeft aan dat zij de relevantie ervan ten aanzien van het voor hen aangevoerde verweermiddel hebben erkend (1). (1) Cass. 22 januari 1992, AR 9309, AC 1991-1992, nr. 264.

REDEKENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Strafzaken - Motivering - Overnemen van de redenen van de eerste rechter - Wettigheid

Aucune disposition légale n'interdit aux juges d'appel de s'approprier les motifs du premier juge pour fonder leur décision et la référence à ces motifs indique qu'ils ont reconnu leur pertinence par rapport à la défense proposée devant eux (1). (1) Cass. 22 janvier 1992, RG 9309, Pas. 1992, n° 264.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Matière répressive - Motivation - Appropriation des motifs du premier juge - Légalité

Het middel gericht tegen een overweging die door de beslissing van de appelrechter irrelevant is geworden, heeft geen belang.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Middel komt op tegen een overweging die irrelevant is geworden

Est dénué d'intérêt le moyen dirigé contre une considération devenue sans pertinence en raison de la décision du juge d'appel.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Moyen critiquant une considération devenue sans pertinence

Een partij die niet wordt bijgestaan of vertegenwoordigd door een advocaat heeft geen recht op de rechtsplegingsvergoeding, wat een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij.

*GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Partij niet bijgestaan door een advocaat
- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek*

Une partie qui n'est pas assistée ou représentée par un avocat n'a pas droit à l'indemnité de procédure qui est une intervention forfaitaire dans les frais et honoraires d'avocat de la partie ayant obtenu gain de cause.

*FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Partie non assistée par un avocat
- Art. 1022 Code judiciaire*

Conclusie van advocaat-generaal Timperman.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke vordering uit misdrijf - Inwilliging

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke vordering uit misdrijf - Verstek van de verwerende of vorderende partij - Vorderingen of verweermiddelen van de verschijnende partij - Beoordeling - Artikel 806 Gerechtelijk Wetboek

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke vordering uit misdrijf - Verstek van de beklagde - Gevorderde schade die niet voortvloeit uit het misdrijf

De rechter bij verstek die de vorderingen of verweermiddelen van de verschijnende partij niet inwilligt, moet vaststellen dat het inwilligen ervan strijdig is met de openbare orde.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke vordering uit misdrijf - Verstek van de verwerende of vorderende partij - Vorderingen of verweermiddelen van de verschijnende partij - Verwerping

REDEKENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie -

Conclusions de l'avocat général Timperman.

ACTION CIVILE - Action civile née d'une infraction - Accueil

ACTION CIVILE - Action civile née d'une infraction - Défaut de la partie défenderesse ou demanderesse - Demandes ou moyens de défense de la partie comparante - Appréciation - Code judiciaire, article 806

ACTION CIVILE - Action civile née d'une infraction - Défaut du prévenu - Dommage réclamé qui ne résulte pas de l'infraction

Le juge statuant sur opposition qui n'accueille pas les demandes ou moyens de défense de la partie comparante, est tenu de constater que l'accueil de ces demandes ou moyens est contraire à l'ordre public.

ACTION CIVILE - Action civile née d'une infraction - Défaut de la partie défenderesse ou demanderesse - Demandes ou moyens de défense de la partie comparante - Rejet

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions -

Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke vordering uit misdrijf - Verstek van de verwerende of vorderende partij - Vorderingen of verweermiddelen van de verschijnende partij - Verwerping

Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Action civile née d'une infraction - Défaut de la partie défenderesse ou demanderesse - Demandes ou moyens de défense de la partie comparante - Rejet

In de context van artikel 806 Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat de rechter in het verstekvonnis de vorderingen of verweermiddelen van de verschijnende partij inwilligt, behalve in zoverre de rechtspleging, die vorderingen of middelen strijdig zijn met de openbare orde, is het inwilligen van een kennelijk ongegronde vordering of een kennelijk ongegrond verweer strijdig met de openbare orde (1). (1) Zie concl. OM.

Dans le contexte de l'article 806 du Code judiciaire, aux termes duquel, dans le jugement par défaut, le juge fait droit aux demandes ou moyens de défense de la partie comparante, sauf dans la mesure où la procédure, ces demandes ou moyens sont contraires à l'ordre public, faire droit à une demande manifestement non fondée ou à une défense manifestement non fondée est contraire à l'ordre public (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke vordering uit misdrijf - Verstek - Inwilliging van een kennelijk ongegronde vordering - Inwilliging van een kennelijk ongegrond verweer
OPENBARE ORDE - Burgerlijke vordering uit misdrijf - Verstek - Inwilliging van een kennelijk ongegronde vordering - Inwilliging van een kennelijk ongegrond verweer

ACTION CIVILE - Action civile née d'une infraction - Défaut - Accueil d'une demande manifestement non fondée - Accueil d'une défense manifestement non fondée
ORDRE PUBLIC - Action civile née d'une infraction - Défaut - Accueil d'une demande manifestement non fondée - Accueil d'une défense manifestement non fondée

Van openbare orde is datgene wat de essentiële belangen van de Staat of van de gemeenschap raakt of wat in het privaatrecht de juridische grondslagen bepaalt waarop de economische of morele orde van de maatschappij berust.

Ce qui touche aux intérêts essentiels de l'État ou de la communauté ou détermine dans le droit privé les fondements juridiques sur lesquels repose l'ordre économique ou moral de la société est d'ordre public.

OPENBARE ORDE - Verbeurdverklaring van goederen lastens een beklaagde - Verzet door een als beklaagde aanwezige andere procespartij - Ontvankelijkheid
- Art. 806 Gerechtelijk Wetboek

ORDRE PUBLIC - Confiscation de biens à charge d'un prévenu - Opposition par une autre partie au procès présente en tant que prévenue - Recevabilité
- Art. 806 Code judiciaire

De legaliteit van een strafbepaling vereist dat ze voldoende toegankelijk is en op zichzelf of in context met andere bepalingen gelezen op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijft, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is en aan de vereiste van de redelijke voorzienbaarheid is voldaan als het voor de persoon op wie de strafbepaling toepasselijk is, mogelijk is om op grond van de strafbepaling de handelingen en verzuimen te kennen die zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid meebrengen; uit de wetsgeschiedenis van de Wet Dierenbescherming blijkt dat deze wet aan de reeds bestaande doelstellingen inzake dierenbescherming zoals de bescherming tegen menselijke wreedheden, uitdrukkelijk het doel heeft toegevoegd het welzijn van de dieren te bevorderen door in hun behoeften te voorzien en zowel het personeel toepassingsgebied van artikel 4, § 1, Wet Dierenbescherming als het materieel en het moreel element van dat artikel zijn duidelijk omschreven en voldoende afgebakend, zodat voor al degenen op wie die bepalingen toepasselijk zijn, zij voldoende toegankelijk zijn en op zichzelf of in context met andere bepalingen gelezen zij op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijven, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is (1). (1) Parl. St., Senaat, 1982-1983, 469/2.

DIEREN - Wet Dierenbescherming - KB Inrichting Dieren - Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Internationaal verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte - Gevolg - Wet Dierenbescherming - KB Inrichting Dieren

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte - Gevolg - Wet Dierenbescherming - KB Inrichting Dieren

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte - Gevolg - Wet Dierenbescherming - KB Inrichting Dieren

La légalité d'une disposition pénale requiert qu'elle soit suffisamment accessible et que, lue en elle-même ou en combinaison avec d'autres dispositions, elle qualifie de manière suffisamment précise le comportement punissable, de sorte que sa portée soit raisonnablement prévisible et la condition de la prévisibilité raisonnable est remplie lorsque la personne à laquelle s'applique la disposition pénale a la possibilité de connaître sur la base de cette disposition légale les actes et manquements entraînant sa responsabilité pénale; il ressort de la genèse légale de la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux qu'aux objectifs déjà fixés en matière de protection des animaux, comme la protection contre les cruautés humaines, cette loi a expressément ajouté l'objectif de favoriser le bien-être animal en répondant à ses besoins et tant le champ d'application particulier de l'article 4, § 1er, de la loi du 14 mars 1986 que l'élément matériel et l'élément moral dudit article sont clairement définis et suffisamment délimités, de sorte qu'ils sont suffisamment accessibles à tous ceux auxquels ces dispositions s'appliquent et, lus en eux-mêmes ou en combinaison avec d'autres dispositions, ils qualifient de manière suffisamment précise l'agissement punissable, de sorte que leur portée est raisonnablement prévisible (1). (1) Doc. Parl., Sénat, 1982-1983, 469/2.

ANIMAUX - Loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux - Arrêté royal du 27 avril 2007 portant les conditions d'agrément des établissements pour animaux et portant les conditions de commercialisation des animaux - Principe de légalité - Portée

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 15 - Principe de légalité - Portée - Conséquence - Loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux - Arrêté royal du 27 avril 2007 portant les conditions d'agrément des établissements pour animaux et portant les conditions de commercialisation des animaux

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 7 - Principe de légalité - Portée - Conséquence - Loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux - Arrêté royal du 27 avril 2007 portant les conditions d'agrément des établissements pour animaux et portant les conditions de commercialisation des animaux

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe de légalité - Portée - Conséquence - Loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux - Arrêté royal du 27 avril 2007 portant les conditions d'agrément des établissements pour animaux et portant les conditions de commercialisation des animaux

Geen enkele bepaling verzet zich ertegen dat de uitvaardigende staat nadat hij een Europees aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van een bij verstek uitgesproken straf, dit bevel aanvult door toevoeging van een verklaring waarin wordt aangegeven dat de over te leveren persoon binnen een termijn van tien dagen verzet zal kunnen aantekenen tegen de verstekveroordeling en dat voor zover dit rechtsmiddel effectief wordt aangewend de verstekveroordeling zal worden vernietigd en de betrokkene opnieuw zal worden berecht; die loutere toevoeging leidt niet ertoe dat een nieuw Europees aanhoudingsbevel werd uitgevaardigd.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - België als aangezochte staat - Europees aanhoudingsbevel met het oog op de uitvoering van een bij verstek uitgesproken straf - Aanvulling door de verzoekende staat van het Europees aanhoudingsbevel door een toelichting omtrent de verzetsprocedure

Geen enkele bepaling verzet zich ertegen dat een uitvaardigende staat, na te hebben vastgesteld dat een persoon tegen wie de strafvordering was ingesteld, bij verstek is veroordeeld, een eerder uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel met het oog op strafvervolgning intrekt en een nieuw Europees aanhoudingsbevel uitvaardigt met het oog op de uitvoering van de bij verstek uitgesproken straf.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - België als aangezochte staat - Eerste Europees aanhoudingsbevel met het oog op strafvervolgning uitgevaardigd door de verzoekende staat - Navolgende veroordeling bij verstek in de uitvaardigende staat - Intrekking van het eerste Europees aanhoudingsbevel - Uitvaardiging van een tweede nieuw Europees aanhoudingsbevel met het oog op de uitvoering van het verstekvonnis - Wettigheid

Uit de artikelen 16, § 1, en 17, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt niet dat de rechter uitdrukkelijk moet vermelden dat hij de in artikel 16, § 1, van die wet bepaalde verificatie heeft gedaan.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Nazicht bedoeld in artikel 16, § 1 Wet Europees Aanhoudingsbevel - Verplichting voor de rechter

Aucune disposition ne s'oppose à ce qu'un État d'émission, après avoir décerné un mandat d'arrêt européen décerné en vue de l'exécution d'une peine prononcée par défaut, complète ce mandat par l'ajout d'une déclaration indiquant que la personne faisant l'objet d'une demande de remise pourra former opposition dans un délai de dix jours contre la condamnation prononcée par défaut et, dans la mesure où ce recours est effectivement employé, la condamnation par défaut sera annulée et la personne concernée à nouveau jugée; ce simple ajout n'entraîne pas la délivrance d'un nouveau mandat d'arrêt européen.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - La Belgique comme Etat requis - Mandat d'arrêt européen décerné en vue de l'exécution d'une peine prononcée par défaut - L'Etat requérant complétant le mandat d'arrêt européen en expliquant la procédure d'opposition

Aucune disposition ne s'oppose à ce qu'un État d'émission, après avoir constaté qu'une personne ayant fait l'objet de l'action publique a été condamnée par défaut, rétracte un mandat d'arrêt européen décerné antérieurement en vue de poursuites pénales et en décerne un nouveau en vue de l'exécution de la peine prononcée par défaut.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - La Belgique comme Etat requis - Premier mandat d'arrêt européen décerné en vue de poursuites pénales par l'Etat requérant - Condamnation subséquente rendue par défaut dans l'Etat d'émission - Rétractation du premier mandat d'arrêt européen - Délivrance d'un deuxième nouveau mandat d'arrêt en vue de l'exécution de la peine prononcée par défaut - Légalité

Il ne ressort pas des articles 16, § 1er, et 17, § 4, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen que le juge doit expressément indiquer avoir procédé à la vérification prévue à l'article 16, § 1er, de ladite loi.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Contrôle visé à l'article 16, § 1er, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen - Obligation pour le juge

De tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval de persoon op wie het betrekking heeft krachtens het Belgische recht nog niet strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld voor de in het verzoek tot overlevering bedoelde feiten; het onderzoeksgerecht, dat uitspraak moet doen over de overlevering van een minderjarige die op het tijdstip van de feiten ouder was dan zestien jaar, moet nagaan of die persoon zich in een van de voorwaarden bevindt die bij artikel 57bis, § 1, Jeugdbeschermingswet zijn vastgesteld, waardoor de uithandengeving kan worden bevolen, zonder zich daarom uit te spreken over het passend karakter van een eventuele beschermende maatregel (1). (1) Zie Cass. 11 juni 2013, AR P.13.0780.N, AC 2013, nr. 359, met concl. van M. De Swaef, toen plaatsvervangend advocaat-generaal.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging - Overlevering van een minderjarige van zestien jaar of ouder - Voorwaarde - Onderzoeksgerechten - Nazicht

- Art. 4.3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 57bis, § 1 Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Overlevering van een minderjarige van zestien jaar of ouder - Voorwaarde - Nazicht

- Art. 4.3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 57bis, § 1 Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

L'exécution d'un mandat d'arrêt européen est refusée si la personne qui en est l'objet ne peut encore être, en vertu du droit belge, tenue pénalement responsable des faits visés dans la demande de remise; la juridiction d'instruction appelée à statuer sur la remise d'une personne mineure d'âge de plus de seize ans au moment des faits doit vérifier si cette personne se trouve dans l'une ou l'autre des conditions fixées à l'article 57bis, § 1er, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, qui permettent d'ordonner le dessaisissement, sans pour autant se prononcer sur le caractère adéquat d'une éventuelle mesure protectionnelle (1). (1) Voir Cass. 11 juin 2013, RG P.13.0780.N, Pas. 2013, n° 359, avec concl. de M. De Swaef, alors avocat général suppléant.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution - Remise d'un mineur de seize ans ou plus - Condition - Juridictions d'instruction - Vérification

- Art. 4.3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

- Art. 57bis, § 1er L. du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Remise d'un mineur de seize ans ou plus - Condition - Vérification

- Art. 4.3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

- Art. 57bis, § 1er L. du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse

P.16.0430.N

14 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160614.2](#)

AC nr. ...

Bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie is de rechter niet verplicht het aanvangstijdstip van de redelijke termijn uitdrukkelijk te preciseren.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Aanvangstijdstip - Beoordeling door de rechter

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Redelijke termijn - Aanvangstijdstip - Beoordeling door de rechter - Toepassing

Bij de beoordeling van de redelijke termijn kan de rechter wel degelijk rekening houden met het groot aantal feiten waarvoor een beklaagde wordt vervolgd, zelfs als het onderzoek naar die feiten geen complexe onderzoekshandelingen vergt.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Beoordeling door de rechter - Criteria

En l'absence de conclusions déposées à cette fin, le juge n'est pas obligé de préciser expressément le point de départ du délai raisonnable.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Point de départ - Appréciation par le juge

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Délai raisonnable - Point de départ - Appréciation par le juge - Application

Lorsqu'il apprécie le délai raisonnable, le juge peut effectivement tenir compte du grand nombre de faits du chef desquels un prévenu est poursuivi, même si l'instruction des faits ne requiert pas d'actes d'instruction complexes.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Appréciation par le juge - Critères

Bij de beoordeling van de redelijke termijn-vereiste dient de rechter zich te plaatsen op het tijdstip van zijn beslissing; hij dient bijgevolg het eindpunt van die redelijke termijn niet te preciseren (1). (1) Zie Cass. 12 januari 2016, AR P.15.0514.N, AC 2016, nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Beoordeling door de rechter - Redelijke termijn

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Eindpunt - Beoordeling door de rechter

Lorsqu'il apprécie la condition du délai raisonnable, le juge doit se placer au moment de sa décision; il ne doit par conséquent pas préciser le point final de ce délai raisonnable (1). (1) Voir Cass. 12 janvier 2016, RG P.15.0514.N, Pas. 2016, nr. ...

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Appréciation par le juge - Délai raisonnable

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Point final - Appréciation par le juge

P.16.0434.N

26 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160426.7](#)

AC nr. ...

De artikelen 2 en 3 Wet Motivering Bestuurshandelingen zijn niet van toepassing op de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde, waaronder de onderzoeksgerechten die oordelen over het beroep van een vreemdeling tegen een maatregel van vrijheidsberoving met het oog op zijn verwijdering (1). (1) Cass. 31 juli 2001, AR P.01.1011.F, AC 2001, nr. 427; Cass. 20 april 2011, AR P.11.0609.F, AC 2011, nr. 273.

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Motivering - Artikelen 2 en 3 Wet Motivering Bestuurshandelingen - Toepasselijkheid

Het arrest dat oordeelt dat het feit dat de partner van de vreemdeling in België woont, niet kan worden ingeroepen in het licht van de bepalingen van artikel 8.1 EVRM aangezien hij inbreuken heeft gepleegd die de openbare orde van het land schaden zoals bepaald in artikel 8.2 van dat verdrag en dat uit die bepaling blijkt dat het recht op de eerbiediging van het privéleven niet absoluut is en dat de vreemdeling niet aantoonbaar noch concreet maakt dat het voor hem onmogelijk is om in zijn land van oorsprong of elders een familieleven op te bouwen en dat hij geen verblijfsrecht kan putten uit zijn aanvragen tot gezinshereniging, beoordeelt de toestand van de vreemdeling in het licht van de artikelen 8.1 en 8.2 EVRM.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Recht op eerbiediging van privé familie- en gezinsleven - Beoordeling van de toestand van de vreemdeling - Toetsing aan de concrete feitelijke elementen - Toepassing

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vreemdeling - Verweer gegrond op artikel 8 EVRM -

Les articles 2 et 3 de la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs ne sont pas applicables aux cours et tribunaux de l'ordre judiciaire, parmi lesquels les juridictions d'instruction appelées à se prononcer sur le recours formé par un étranger contre une mesure privative de liberté en vue de son éloignement (1). (1) Cass. 31 juillet 2001, RG P.01.1011.F, Pas. 2001, n° 427; Cass. 20 avril 2011, RG P.11.0609.F, Pas. 2011, n° 273.

ETRANGERS - Privation de liberté - Recours judiciaire - Juridictions d'instruction - Motivation - Article 2 et 3 de la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs - Applicabilité

L'arrêt qui considère que le fait que le partenaire de l'étranger habite en Belgique ne peut être invoqué à la lumière des dispositions de l'article 8.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, dès lors qu'il a commis des infractions qui portent atteinte à l'ordre public national telles que prévues à l'article 8.2 de ladite convention et qu'il ressort de cette disposition que le droit au respect de la vie privée n'est pas absolu et que l'étranger n'établit ni n'indique concrètement qu'il lui est impossible de fonder une vie de famille dans son pays d'origine ou ailleurs ni qu'il ne peut obtenir un droit de séjour par le biais de ses demandes de regroupement familial, examine la situation de l'étranger à la lumière des articles 8.1 et 8.2 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Droit au respect de la vie privée et familiale - Appréciation de la situation de l'étranger - Examen à la lumière des éléments de faits concrets - Application

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Etranger - Défense fondée

Recht op eerbiediging van privé familie- en gezinsleven -
Beoordeling van de toestand van de vreemdeling - Toetsing aan
de concrete feitelijke elementen - Toepassing

VREEMDELINGEN - Artikel 8 EVRM - Recht op eerbiediging van
privé familie- en gezinsleven - Beoordeling van de toestand van de
vreemdeling - Toetsing aan de concrete feitelijke elementen -
Toepassing

sur l'article 8 de la Convention de sauvegarde des droits de
l'homme et des libertés fondamentales - Droit au respect de la vie
privée et familiale - Appréciation de la situation de l'étranger -
Examen à la lumière des éléments de faits concrets - Application

ETRANGERS - Article 8 de la Convention de sauvegarde des droits
de l'homme et des libertés fondamentales - Droit au respect de la
vie privée et familiale - Appréciation de la situation de l'étranger -
Examen à la lumière des éléments de faits concrets - Application

P.16.0436.N

25 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161025.4](#)

AC nr. ...

Uit artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering
volgt dat het cassatieberoep van een burgerlijke partij
tegen een beslissing tot buitenvervolginstelling van de
kamer van inbeschuldigingstelling waarbij zij tevens is
veroordeeld tot de kosten, slechts ontvankelijk is
wanneer het betekend is zowel aan de
inverdenkinggestelde als aan het openbaar ministerie
(1). (1) Zie R.VERSTRAETEN en H. DEMEDTS, "De
cassatieprocedure in strafzaken na de wet van 14
februari 2014: brengt vernieuwing ook verbetering?",
NC 2015, (347) 359.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van
betekening en/of neerlegging - Beslissing tot
buitenvervolginstelling van de kamer van
inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van de burgerlijke partij -
Betekening

Il résulte de l'article 427, § 1er, du Code d'instruction
criminelle que le pourvoi en cassation dirigé par une
partie civile contre une décision de non-lieu prononcée
par la chambre des mises en accusation par laquelle
elle est également condamnée aux frais, n'est recevable
que lorsqu'il est signifié tant à l'inculpé qu'au ministère
public (1). (1) Voir R. VERSTRAETEN et H. DEMEDTS, «De
cassatieprocedure in strafzaken na de wet van 14
februari 2014: brengt vernieuwing ook verbetering?»,
N.C. 2015, (347) 359.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et
délai de signification etou de dépôt - Décision de non-lieu
prononcée par la chambre des mises en accusation - Pourvoi en
cassation de la partie civile - Signification

P.16.0438.F

21 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160921.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en
van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - In laatste
aanleg gewezen vonnis bij verstek - Vonnis niet vatbaar voor
verzet - Termijn om cassatieberoep in te stellen

Het cassatieberoep dat gericht is tegen een in laatste
aanleg gewezen vonnis bij verstek, dat niet vatbaar is
voor verzet, kan worden ingesteld vanaf de uitspraak
van die beslissing tot de vijftiende dag na de betekening
van dat verstekvonnis (1). (1) Zie concl. OM. in Pas.
2016, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en
van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - In laatste
aanleg gewezen vonnis bij verstek - Vonnis niet vatbaar voor
verzet - Termijn om cassatieberoep in te stellen

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans
lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action
publique - Durée, point de départ et fin - Jugement rendu par
défaut en dernier ressort - Jugement non susceptible
d'opposition - Délai pour se pourvoir

Dirigé contre un jugement rendu par défaut en dernier
ressort qui n'est pas susceptible d'opposition, le
pourvoi en cassation peut être formé dès que cette
décision a été prononcée et jusqu'au quinzième jour qui
suit sa signification (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans
lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action
publique - Durée, point de départ et fin - Jugement rendu par
défaut en dernier ressort - Jugement non susceptible
d'opposition - Délai pour se pourvoir

P.16.0452.F

7 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160907.2](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat sommige bepalingen van een koninklijk besluit niet in werking treden op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad maar op een later daarin vermelde datum, verbiedt niet dat de ministeriële uitvoeringsbesluiten van die bepalingen worden ondertekend en bekendgemaakt, mits ze niet in werking treden vóór die datum.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Koninklijk besluit nog niet in werking getreden - Ministeriële uitvoeringsbesluiten - Ondertekening en bekendmaking vóór de inwerkingtreding van het koninklijk besluit - Wettigheid

- Art. 159 Grondwet 1994

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Koninklijk besluit nog niet in werking getreden - Ministeriële uitvoeringsbesluiten - Ondertekening en bekendmaking vóór de inwerkingtreding van het koninklijk besluit - Wettigheid

- Art. 159 Grondwet 1994

La circonstance que certaines dispositions d'un arrêté royal n'entrent pas en vigueur le dixième jour de sa publication au Moniteur belge mais à une date ultérieure qui y est précisée, ne prohibe pas la signature et la publication des arrêtés ministériels d'exécution de ces dispositions pourvu qu'ils n'entrent eux-mêmes pas en vigueur avant cette même date.

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Légalité des arrêtés et règlements - Arrêté royal non encore en vigueur - Arrêtés ministériels d'exécution - Signature et publication avant l'entrée en vigueur de l'arrêté royal - Légalité

- Art. 159 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Légalité des arrêtés et règlements - Arrêté royal non encore en vigueur - Arrêtés ministériels d'exécution - Signature et publication avant l'entrée en vigueur de l'arrêté royal - Légalité

- Art. 159 Constitution 1994

P.16.0457.F

27 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160427.9](#)

AC nr. ...

Het Hof vermag geen acht te slaan op de memorie die het openbaar ministerie heeft neergelegd tot staving van zijn cassatieberoep tegen een vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank, wanneer niet blijkt dat die memorie werd meegedeeld aan de verweerder.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Strafwitvoering - Strafwitvoeringsrechtbank - Vonnis - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Neerlegging van een memorie - Memorie niet meegedeeld aan de partij tegen wie het cassatieberoep is gericht - Gevolg - Ontvankelijkheid

- Art. 429, vierde lid Wetboek van Strafvordering

STRAFWITVOERING - Strafwitvoeringsrechtbank - Vonnis - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Neerlegging van een memorie - Memorie niet meegedeeld aan de partij tegen wie het cassatieberoep is gericht - Gevolg - Ontvankelijkheid

- Art. 429, vierde lid Wetboek van Strafvordering

La Cour ne peut avoir égard au mémoire, déposé par le ministère public à l'appui du pourvoi formé contre un jugement rendu par le tribunal de l'application des peines, dont il n'apparaît pas qu'il ait été communiqué au défendeur.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Application des peines - Tribunal de l'application des peines - Jugement - Pourvoi en cassation du ministère public - Dépôt d'un mémoire - Défaut de communication du mémoire à la partie contre laquelle le pourvoi est dirigé - Conséquence - Recevabilité

- Art. 429, al. 4 Code d'Instruction criminelle

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Jugement - Pourvoi en cassation du ministère public - Dépôt d'un mémoire - Défaut de communication du mémoire à la partie contre laquelle le pourvoi est dirigé - Conséquence - Recevabilité

- Art. 429, al. 4 Code d'Instruction criminelle

P.16.0469.N

19 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160419.5](#)

AC nr. ...

Het Hof trekt zijn arrest enkel in wanneer het berust op een kennelijke materiële vergissing waartoe de eiser niet zelf heeft bijgedragen; door in zijn memorie een identiteit te vermelden die niet volledig overeenstemt met deze vermeld in de cassatieakte heeft de verzoeker de diensten van de griffie misleid over de zaak waartoe zijn memorie bestemd was en heeft hij zelf ertoe bijgedragen dat de memorie niet aan het Hof is voorgelegd, zodat er geen grond tot intrekking van het arrest bestaat (1). (1) Cass. 12 november 2008, AR P.08.1432.F, AC 2008, nr. 630; Cass. 8 september 2004, AR P.04.0922.F, RDPC, 2005, p. 208; Cass. 25 september 2001, AR P. 01.1091.N, AC 2001, nr. 494; Cass. 8 februari 2000, AR P.99.1805.N, AC 2000, nr. 99 - zie de bespreking van dit arrest door S. VAN OVERBEKE, "Het Hof van Cassatie als rechter over zijn eigen arresten. Over de intrekking van cassatie-arresten en de meticuleuze en periculeuze betekening van het cassatieberoep in strafzaken", R. Cass. 2001, pp. 12-22; zie R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Kluwer, 6de editie 2014, p. 1695 e.v. en de aldaar geciteerde rechtspraak.

CASSATIE - Arresten - vorm - Allerlei - Strafzaken - Intrekking van een arrest - Voorwaarden - Memorie met een andere identiteit dan in de cassatieakte
- Art. 1114 *Gerechtelijk Wetboek*

La Cour ne rétracte son arrêt que lorsqu'il repose sur une erreur matérielle manifeste à laquelle le demandeur n'a pas contribué lui-même; en mentionnant dans son mémoire une identité qui ne concorde pas tout à fait avec celle mentionnée dans l'acte de cassation, le requérant a abusé les services du greffe sur la cause à laquelle son mémoire était destiné et a lui-même contribué à ce que le mémoire n'ait pas été présenté à la Cour, de sorte qu'il n'y a pas lieu de rétracter l'arrêt (1). (1) Cass. 12 novembre 2008, RG P.08.1432.F, Pas. 2008, n° 630; Cass. 8 septembre 2004, RG P.04.0922.F, RDPC, 2005, p. 208; Cass. 25 septembre 2001, RG P.01.1091.N, Pas. 2001, n° 494; Cass. 8 février 2000, RG P.99.1805.N, Pas. 2000, n° 99 - voir le commentaire de cet arrêt par S. VAN OVERBEKE, "Het Hof van Cassatie als rechter over zijn eigen arresten. Over de intrekking van cassatie-arresten en de meticuleuze en periculeuze betekening van het cassatieberoep in strafzaken", R. Cass. 2001, pp. 12-22; zie R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Kluwer, 6e édition 2014, p. 1695 et sv. et la jurisprudence qui y est citée.

CASSATION - Arrêts. forme - Divers - Matière répressive - Rétractation d'un arrêt - Conditions - Mémoire mentionnant une autre identité que dans l'acte de cassation
- Art. 1114 *Code judiciaire*

P.16.0473.N

11 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161011.3](#)

AC nr. ...

De onwettigheid van de beslissing van het appelgerecht dat, rechtdoende op verzet, een door de eerste rechter uitgesproken geldboete en vervangende gevangenisstraf bevestigt, maar de bijkomende straf van de bijzondere verbeurdverklaring verhoogt en aldus de bij verstek opgelegde straf verzwart, tast de wettigheid van de schuldigverklaring en van de hoofdstraffen niet aan zodat het Hof het bestreden arrest enkel vernietigt in zoverre het uitspraak doet over die bijzondere verbeurdverklaring.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Veroordeling door de eerste rechter - Hoger beroep - Arrest bij verstek - Bevestiging vonnis eerste rechter - Ontvankelijk verzet - Appелgerecht dat de bijzondere verbeurdverklaring verzwart - Onwettigheid - Omvang van de cassatie

L'illégalité de la décision de la juridiction d'appel qui, statuant sur opposition, confirme une amende et une peine d'emprisonnement prononcées par le juge du fond, mais augmente la peine accessoire de la confiscation particulière et aggrave ainsi la peine infligée par défaut, n'entache pas la légalité de la déclaration de culpabilité et des peines principales, de sorte que la Cour peut uniquement casser l'arrêt attaqué en tant qu'il se prononce sur la confiscation particulière.

CASSATION - Étendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Condamnation par le juge du fond - Appel - Arrêt rendu par défaut - Confirmation du jugement du juge du fond - Opposition recevable - Jurisdiction d'appel qui aggrave la confiscation particulière - Illégalité - Étendue de la cassation

Op het verzet van een beklagde tegen een in hoger beroep bij verstek gewezen arrest kan het appelgerecht zijn toestand niet verzwaren; het appelgerecht dat een door de eerste rechter uitgesproken geldboete en vervangende gevangenisstraf bevestigt, maar de bijkomende straf van de bijzondere verbeurdverklaring verhoogt, verzwart de bij verstek opgelegde straf en schendt aldus de artikelen 187 en 208 Wetboek van Strafvordering.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Arrest bij verstek - Bevestiging vonnis eerste rechter - Ontvankelijk verzet - Appelperecht dat de bijzondere verbeurdverklaring verzwart - Wettigheid - Toepassing

VERZET - Strafzaken - Veroordeling door de eerste rechter - Hoger beroep - Arrest bij verstek - Bevestiging vonnis eerste rechter - Ontvankelijk verzet - Appelperecht dat de bijzondere verbeurdverklaring verzwart - Wettigheid - Toepassing

La juridiction d'appel ne peut aggraver la situation d'un prévenu sur l'opposition qu'il a formée contre un arrêt rendu par défaut en degré d'appel; la juridiction d'appel qui confirme une amende et une peine d'emprisonnement subsidiaire prononcées par le juge du fond, mais augmente la peine accessoire de la confiscation particulière, aggrave la peine infligée par défaut et viole ainsi les articles 187 et 208 du Code d'instruction criminelle.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Arrêt rendu par défaut - Confirmation du jugement du juge du fond - Opposition recevable - Juridiction d'appel qui aggrave la confiscation particulière - Légalité - Application

OPPOSITION - Matière répressive - Condamnation par le juge du fond - Appel - Arrêt rendu par défaut - Confirmation du jugement du juge du fond - Opposition recevable - Juridiction d'appel qui aggrave la confiscation particulière - Légalité - Application

P.16.0486.F

25 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160525.14](#)

AC nr. ...

Bij ontstentenis van enige bepaling daaromtrent door artikel 5, tweede lid, Strafwetboek, dienen de respectievelijke fouten van de rechtspersoon en de natuurlijke persoon door middel van wiens optreden die eerste handelt, niet gelijkaardig te zijn; de facultatieve cumul van strafrechtelijke verantwoordelijkheid in het voordeel van de natuurlijke persoon, zoals bedoeld in artikel 5, tweede lid, veronderstelt echter dat de fout van de rechtspersoon samenvalt met die van de natuurlijke persoon of dat hun respectievelijke fouten nauw verbonden zijn (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2016, nr

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen en natuurlijke personen - Facultatieve cumul - Samenvallende of nauw verbonden, zo niet gelijkaardige, fouten

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen en natuurlijke personen - Facultatieve cumul - Samenvallende of nauw verbonden, zo niet gelijkaardige, fouten

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen en natuurlijke personen - Facultatieve cumul - Samenvallende of nauw verbonden, zo niet gelijkaardige, fouten

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen en natuurlijke personen - Facultatieve cumul - Samenvallende of nauw verbonden, zo niet gelijkaardige, fouten

A défaut pour l'article 5, alinéa 2, du Code pénal de le prévoir, les fautes respectives des personnes morale et physique à l'intervention de laquelle la première agit, ne doivent pas être similaires; le cumul facultatif de responsabilité pénale en faveur des personnes physiques qui est visé à l'article 5, alinéa 2, suppose toutefois que la faute de la personne morale coïncide avec celle des personnes physiques ou que leurs fautes respectives soient étroitement liées (1). (1) Voir les concl. du MP.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Responsabilité pénale des personnes morales et physiques - Cumul facultatif - Fautes coïncidant ou étroitement liées sinon similaires

- Art. 5, al. 2 Code pénal

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Responsabilité pénale des personnes morales et physiques - Cumul facultatif - Fautes coïncidant ou étroitement liées sinon similaires

- Art. 5, al. 2 Code pénal

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Responsabilité pénale des personnes morales et physiques - Cumul facultatif - Fautes coïncidant ou étroitement liées sinon similaires

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Responsabilité pénale des personnes morales et physiques - Cumul facultatif - Fautes coïncidant ou étroitement liées sinon similaires

De devolutieve werking van het hoger beroep en de eerbiediging van het algemeen rechtsbeginsel inzake het recht van verdediging geven het beginsel van het gezag van gewijsde een relatief karakter; zo heeft de beslissing van het strafrecht van eerste aanleg ten aanzien van een beklaagde, met name met betrekking tot zijn verantwoordelijkheid bij het plegen van het misdrijf, geen gezag van gewijsde ten aanzien van een andere beklaagde die zich voor het gerecht in hoger beroep moet verantwoorden voor deelneming aan dezelfde feiten als mededader of medeplichtige, aangezien die beslissing hem noch kan schaden noch tot voordeel strekken; bovendien belet geen enkele wettelijke bepaling de appelrechters, die louter kennisnemen van de vervolging die ingesteld werd tegen de organen van de rechtspersoon ingevolge de vrijspraak van die rechtspersoon, de feiten bewezen te verklaren te zijnen aanzien op voorwaarde dat zij hem niet op grond daarvan veroordelen (1). (1) Zie Cass. 3 februari 2015, AR P.13.0908.N, AC 2015, nr. 78, met concl. plaatsvervangend adv.-gen. DE SWAEF; Cass. 22 april 2015, AR P.14.0991.F, AC 2015, nr. 267; Cass. 6 oktober 2009, AR P.09.0622.N, AC 2009, nr. 557.

RECHTERLIJK GEWIJSDDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen en natuurlijke personen - Facultatieve cumul

- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

L'effet dévolutif de l'appel et le respect du principe général du droit relatif au respect des droits de la défense confèrent au principe de l'autorité de la chose jugée un caractère relatif; ainsi, la décision rendue à l'égard d'un prévenu par la juridiction répressive du premier degré, notamment quant à sa responsabilité dans la commission de l'infraction, n'a pas autorité de chose jugée à l'égard d'un autre prévenu qui, devant la juridiction d'appel, doit répondre d'une participation aux mêmes faits comme coauteur ou complice, cette décision ne pouvant ni lui nuire, ni lui profiter; par ailleurs, aucune disposition légale n'empêche les juges d'appel saisis des seules poursuites exercées contre les organes de la personne morale, à la suite de l'acquiescement de celle-ci, de dire les faits établis à son égard pourvu qu'ils ne la condamnent pas de ce chef (1). (1) Voir Cass. 3 février 2015, RG P.13.0908.N, avec concl. de M. DE SWAEF, avocat général suppléant, Pas. 2015, n° 78; Cass. 22 avril 2015, RG P.14.0991.F, Pas. 2015, n° 267; Cass. 6 octobre 2009, RG P.09.0622.N, Pas. 2009, n° 557.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Responsabilité pénale des personnes morales et physiques - Cumul facultatif

- Art. 23 Code judiciaire

- Art. 5, al. 2 Code pénal

P.16.0491.F

28 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160928.3](#)

AC nr. ...

Het gebruik van een vals stuk kan worden bestraft wanneer diegene die gebruikmaakt van dat stuk kennis heeft van de valsheid ervan, ook al kende de gebruiker van dat geschrift de valsheid of zelfs het bestaan ervan niet wanneer het werd opgesteld, op voorwaarde dat die persoon de valsheid ervan kende op het ogenblik dat hij ervan gebruikmaakte met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden (1). (1) Zie Cass. 25 april 2006, AR P.05.1675.N, AC 2006, nr. 236 en A. DE NAUW, Initiation au droit pénal spécial, Kluwer, 2008, nr. 114.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Strafbaar gebruik - Begrip - Kennis van de valse aard van het stuk

- Art. 197 Strafwetboek

L'usage d'un faux peut être puni dès lors que celui qui utilise cette pièce a connaissance de sa fausseté, même si l'utilisateur de cet écrit en ignorait la fausseté voire l'existence lors de son établissement, pourvu qu'il l'ait connue au moment où il en fit usage avec l'intention frauduleuse ou le dessein de nuire (1). (1) Voir Cass. 25 avril 2006, RG P.05.1675.N, Pas. 2006, n° 236 et A. DE NAUW, Initiation au droit pénal spécial, Kluwer, 2008, n° 114.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage punissable - Notion - Connaissance de sa fausseté

- Art. 197 Code pénal

De feitenrechter oordeelt onaantastbaar of de materiële gedraging die de beklaagde ten laste wordt gelegd, gebruik van valse stukken uitmaakt. Het Hof kan alleen toetsen of de rechter bij zijn beoordeling de gewone betekenis van het woord niet miskent (1). (1) Cass. 13 mei 2008, AR P.08.0167.N, AC 2008, nr. 287; zie S. VAN DYCK, Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Intersentia, Antwerpen, 2007, nr. 333 tot 338.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Gebruik van valse stukken

- Art. 197 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Begrip - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof van Cassatie

- Art. 197 Strafwetboek

De term gebruik van valse stukken moet in zijn gewone betekenis worden verstaan, volgens welke het gebruik de materiële gedraging is van het zich bedienen van de valse akte of het valse stuk met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden (1). (1) Zie Cass. 13 mei 2008, AR P.08.0167.N, AC 2008, nr. 287 en FR. LUGENTZ, Faux en écritures authentiques et publiques, en écritures de commerce ou de banque et en écritures privées et usage de ces faux, in Les Infractions, Volume 4 – Les Infractions contre la foi publique (ouvrage collectif), Larcier, 2012, p. 163.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken

- Art. 197 Strafwetboek

Le juge du fond apprécie souverainement si le comportement matériel mis à charge du prévenu constitue un usage de faux; il appartient seulement à la Cour de contrôler si, lors de cette appréciation, le juge ne méconnaît pas le sens habituel du terme (1). (1) Cass. 13 mai 2008, RG P.08.0167.N, Pas. 2008; n° 287; voir S. VAN DYCK, Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Intersentia, Anvers, 2007, n° 333 à 338.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Usage de faux

- Art. 197 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Notion - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle par la Cour de cassation

- Art. 197 Code pénal

Le terme d'usage d'un faux doit être compris dans son sens habituel, selon lequel l'usage implique le comportement matériel consistant à se servir de l'acte ou du document faux avec une intention frauduleuse ou un dessein de nuire (1). (1) Voir Cass. 13 mai 2008, RG P.08.0167.N, Pas. 2008; n° 287 et Fr. LUGENTZ, Faux en écritures authentiques et publiques, en écritures de commerce ou de banque et en écritures privées et usage de ces faux, in Les Infractions, Volume 4 – Les Infractions contre la foi publique (ouvrage collectif), Larcier, 2012, p. 163.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux

- Art. 197 Code pénal

P.16.0501.F

29 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160629.5](#)

AC nr. ...

De in artikel 5, tweede lid, Strafwetboek bepaalde strafuitsluitende verschoningsgrond doet de strafrechtelijke fout niet verdwijnen maar heeft enkel tot gevolg dat de begunstigde ervan aan de veroordeling tot een straf ontsnapt; daaruit volgt dat, door die verschoningsgrond aan te nemen, de rechter beslist dat de strafvordering tegen die persoon gegrond is en dat die persoon schuldig is aan het hem ten laste gelegde misdrijf; in dat geval moet de persoon in wiens voordeel die verschoningsgrond erkend werd, worden veroordeeld tot de kosten van de strafvordering.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Beklaagde - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Gevolg - Veroordeling tot de kosten van de strafvordering

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

- Artt. 162, eerste lid, en 194 Wetboek van Strafvordering

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning

La cause d'excuse absolutoire prévue par l'article 5, alinéa 2, du Code pénal n'abolit pas la faute pénale, mais a pour seul effet de faire échapper son bénéficiaire à une condamnation à une peine; il s'ensuit qu'en admettant cette cause d'excuse, le juge décide que l'action publique à charge de cette personne est fondée et que celle-ci est coupable de l'infraction qui lui est reprochée; dans ce cas, la personne en faveur de laquelle cette cause d'excuse est reconnue doit être condamnée aux frais de l'action publique.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Prévenu - Cause d'excuse absolutoire - Conséquence - Condamnation aux frais de l'action publique

- Art. 5, al. 2 Code pénal

- Art. 162, al. 1er, et 194 Code d'Instruction criminelle

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08

Beklaagde - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Gevolg -
Veroordeling tot de kosten van de strafvordering

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

- Artt. 162, eerste lid, en 194 Wetboek van Strafvordering

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden -

Beklaagde - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Gevolg -
Veroordeling tot de kosten van de strafvordering

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

- Artt. 162, eerste lid, en 194 Wetboek van Strafvordering

peine - Prévenu - Cause d'excuse absolutoire - Conséquence -
Condamnation aux frais de l'action publique

- Art. 5, al. 2 Code pénal

- Art. 162, al. 1er, et 194 Code d'Instruction criminelle

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi:

276/05 infraction - Prévenu - Cause d'excuse absolutoire -
Conséquence - Condamnation aux frais de l'action publique

- Art. 5, al. 2 Code pénal

- Art. 162, al. 1er, et 194 Code d'Instruction criminelle

P.16.0507.N

14 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160614.3](#)

AC nr. ...

Artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering maakt de ontvankelijkheid van de aanvraag tot herziening van een in kracht van gewijsde getreden criminele of correctionele veroordeling afhankelijk van het bestaan van een nieuw feit dat zich sedert de veroordeling heeft voorgedaan of van een omstandigheid die de veroordeelde niet heeft kunnen aantonen tijdens het geding en waaruit het bewijs van zijn onschuld aan de feiten waarvoor hij werd veroordeeld, blijkt voort te vloeien (1). (1) Zie Cass. 9 september 2015, AR P.15.0775.F, AC 2015, nr ...

HERZIENING - Verzoek en verwijzing om advies - Ontvankelijkheid

De procedure bepaald bij artikel 443 Wetboek van Strafvordering is geen cassatieprocedure, zodat artikel 1107 Gerechtelijk Wetboek daarin geen toepassing vindt; het recht van verdediging is gewaarborgd door de mogelijkheid op de rechtszitting mondeling te antwoorden op de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal.

HERZIENING - Algemeen - Recht van verdediging

HERZIENING - Algemeen - Aard van de procedure

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Herziening

L'article 443, alinéa 1er, 3°, du Code d'instruction criminelle subordonne la recevabilité de la demande de révision d'une condamnation criminelle ou correctionnelle passée en force de chose jugée à l'existence d'un nouveau fait qui s'est produit depuis la condamnation ou d'une circonstance que le condamné n'a pu démontrer au cours de l'instance et dont paraît résulter la preuve de son innocence en ce qui concerne les faits du chef desquels il a été condamné (1). (1) Voir Cass. 9 septembre 2015, RG P.15.0775.F, Pas 2015, n°

REVISION - Requete et renvoi pour avis - Recevabilité

La procédure prévue à l'article 443 du Code d'instruction criminelle n'est pas une procédure de cassation, de sorte que l'article 1107 du Code judiciaire n'y trouve pas application; les droits de la défense sont garantis par la possibilité de répondre oralement à l'audience aux conclusions orales de l'avocat général.

REVISION - Généralités - Droits de la défense

REVISION - Généralités - Nature de la procédure

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Révision

P.16.0509.F

27 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160427.10](#)

AC nr. ...

Artikel 837, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek kent aan de wraking een opschortende werking toe die de rechter, op straffe van nietigheid, verbiedt de procedure voort te zetten; aan de opschortende werking komt een einde wanneer de beslissing tot verwerping van de vordering kracht van gewijsde krijgt, na verloop van de termijn om cassatieberoep in te stellen als bedoeld in artikel 838, derde lid, Gerechtelijk Wetboek of, in geval van cassatieberoep binnen die termijn, wanneer het Hof van Cassatie het cassatieberoep tegen die beslissing verwerpt; in geval van wraking van een magistraat van het hof van beroep komt aan die werking een einde zodra het arrest van het Hof van Cassatie is uitgesproken (1). (1) Zie Cass. 14 november 2012, AR P.11.1611.F, AC 2012, nr. 612.

WRAKING - Procedure - Akte van wraking - Mededeling aan de gewraakte magistraat - Opschortende werking - Duur
- Art. 837, eerste lid, en 838, derde lid Gerechtelijk Wetboek

Iedere rechter kan worden gewraakt wegens wettige verdenking; dat is het geval wanneer de aangevoerde feiten bij partijen of bij derden wettige verdenking kunnen doen ontstaan omtrent het vermogen van die magistraat om op onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak te doen; om te bevestigen dat er een wettige reden bestaat om te vrezen voor een gebrek aan onpartijdigheid bij een rechter, moet worden nagegaan of de verdenkingen die een partij zegt te koesteren, voor objectief verantwoord kunnen doorgaan (1). (1) Cass. 28 januari 2004, AR P.04.0119.F, AC 2004, nr. 50.

WRAKING - Wettige verdenking
- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

L'article 837, alinéa 1er, du Code judiciaire, attribue à la récusation un effet suspensif qui interdit au juge, sous peine de nullité, la poursuite de la procédure; l'effet suspensif prend fin lorsque la décision de rejet de la demande acquiert force de chose jugée, à l'échéance du délai pour se pourvoir en cassation visé à l'article 838, alinéa 3, dudit Code ou, en cas de pourvoi dans ce délai, lorsque la Cour de cassation rejette le pourvoi contre cette décision; en cas de récusation d'un magistrat de cour d'appel, cet effet prend fin dès le prononcé de l'arrêt de la Cour de cassation (1). (1) Voir Cass. 14 novembre 2012, RG P.11.1611.F, Pas. 2012, n° 612.

RECUSATION - Procédure - Acte de récusation - Communication au magistrat récusé - Effet suspensif - Durée
- Art. 837, al. 1er, et 838, al. 3 Code judiciaire

Tout juge peut être récusé s'il y a suspicion légitime; tel est le cas lorsque les faits invoqués peuvent susciter une suspicion légitime dans le chef des parties et des tiers quant à la capacité de ce magistrat de statuer de manière indépendante et impartiale; pour affirmer l'existence d'une raison légitime de redouter chez un juge un défaut d'impartialité, il y a lieu de rechercher si les soupçons qu'une partie dit éprouver peuvent passer pour objectivement justifiés (1). (1) Cass. 28 janvier 2004, RG P.04.0119.F, Pas. 2004, n° 50.

RECUSATION - Suspicion légitime
- Art. 828, 1° Code judiciaire

P.16.0520.N

7 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160607.5](#)

AC nr. ...

Voor het cassatieberoep ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer, die een internationaal aanhoudingsbevel uitvoerbaar verklaart, gelden de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering zodat het cassatieberoep waarvan de verklaring niet werd gedaan door een advocaat op de griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen, niet ontvankelijk is.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Uitlevering - Internationaal aanhoudingsbevel - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest over de uitvoerbaarverklaring - Cassatieberoep zonder toedoen van een advocaat - Ontvankelijkheid

3/12/2019

Les dispositions du Code d'instruction criminelle sont applicables au pourvoi introduit contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation statuant sur l'appel formé contre l'ordonnance de la chambre du conseil déclarant un mandat d'arrêt international exécutoire, de sorte que le pourvoi qui n'a pas fait l'objet d'une déclaration faite par un avocat au greffe de la juridiction ayant rendu la décision attaquée, est irrecevable.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Extradition - Mandat d'arrêt international - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt rendu sur l'exequatur - Pourvoi en cassation sans l'intervention d'un avocat - Recevabilité

P. 509/637

- Art. 425, § 1 Wetboek van Strafvordering
ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling -
Uitlevering - Internationaal aanhoudingsbevel - Arrest over de
uitvoerbaarverklaring - Cassatieberoep zonder toedoen van een
advocaat - Ontvankelijkheid

- Art. 425, § 1 Wetboek van Strafvordering
UITLEVERING - Internationaal aanhoudingsbevel -
Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest
over de uitvoerbaarverklaring - Cassatieberoep zonder toedoen
van een advocaat - Ontvankelijkheid

- Art. 425, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 425, § 1er Code d'Instruction criminelle
JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en
accusation - Extradition - Mandat d'arrêt international - Arrêt
rendu sur l'exequatur - Pourvoi en cassation sans l'intervention
d'un avocat - Recevabilité

- Art. 425, § 1er Code d'Instruction criminelle
EXTRADITION - Mandat d'arrêt international - Juridictions
d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt rendu sur
l'exequatur - Pourvoi en cassation sans l'intervention d'un avocat -
Recevabilité

- Art. 425, § 1er Code d'Instruction criminelle

P.16.0524.N

24 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160524.6](#)

AC nr. ...

In een zaak met verschillende beklaagden bepaalt de
voorzitter de volgorde waarin de raadslieden aan het
woord worden gelaten om te pleiten; geen bepaling
verleent de raadslieden het recht om te pleiten op een
latere rechtszitting.

ADVOCAAT - Strafzaken - Zaak met verschillende beklaagden -
Volgorde waarin zal worden gepleit - Bevoegdheid van de
voorzitter - Recht voor de advocaat om te pleiten op een latere
rechtszitting

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Zaak met verschillende
beklaagden - Volgorde waarin zal worden gepleit - Bevoegdheid
van de voorzitter - Recht voor de advocaat om te pleiten op een
latere rechtszitting

RECHTBANKEN - Strafzaken - Allerlei - Zaak met verschillende
beklaagden - Volgorde waarin zal worden gepleit - Bevoegdheid
van de voorzitter - Recht voor de advocaat om te pleiten op een
latere rechtszitting

Dans une cause comptant plusieurs prévenus, le
président détermine l'ordre dans lequel la parole est
accordée aux conseils pour leurs plaidoiries; aucune
disposition ne donne aux conseils le droit de plaider à
une audience ultérieure.

AVOCAT - Matière répressive - Cause comptant différents
prévenus - Ordre des plaidoiries - Compétence du président - Droit
de l'avocat de plaider à une audience ultérieure

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Cause comptant
différents prévenus - Ordre des plaidoiries - Compétence du
président - Droit de l'avocat de plaider à une audience ultérieure

TRIBUNAUX - Matière répressive - Divers - Cause comptant
différents prévenus - Ordre des plaidoiries - Compétence du
président - Droit de l'avocat de plaider à une audience ultérieure

P.16.0534.N

13 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160913.8](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat een appelrechter een beklagde
schuldig verklaart als medeplichtige terwijl de eerste
rechter hem had schuldig verklaard als mededader,
belet de appelrechter niet om bij de motivering van zijn
schuldbeoordeling te verwijzen naar de redenen van de
eerste rechter, voor zover die niet in het bijzonder
betrekking hadden op de graad van deelneming (1). (1)
Zie Cass. 25 april 2012, AR P.12.0125.F, AC 2012, nr.
254, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) -
Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Deelneming als
mededader of medeplichtige - Beoordeling

MISDRIJF - Deelneming - Als mededader of medeplichtige -
Beoordeling

La circonstance qu'un juge d'appel déclare un prévenu
coupable en tant que complice alors que le juge du fond
l'avait déclaré coupable en tant que coauteur,
n'empêche pas le juge d'appel de faire référence, dans
la motivation de son appréciation de la culpabilité, aux
motifs du juge du fond, pour autant qu'ils ne
concernaient pas particulièrement le degré de
participation (1). (1) Voir Cass. 25 avril 2012, RG
P.12.0125.F, n° 254, avec concl. De M. Vandermeersch
avocat général.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets.
compétence du juge - Participation en tant que coauteur ou
complice - Appréciation

INFRACTION - Participation - En tant que coauteur ou complice -
Appréciation

P.16.0542.N

22 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161122.2](#)

AC nr. ...

De rechter kan een beklaagde slechts veroordelen voor oplichting wanneer hij vaststelt dat die beklaagde zich met bedrieglijk opzet en gebruik van een of meerdere van de bedrieglijke manoeuvres vermeld in artikel 496 Strafwetboek, een zaak ten nadele van een ander heeft toegeëigend; die zaak kan bestaan in een verbintenis, dit is elk geschrift waaruit een rechtsband kan ontstaan en waarmee schade kan worden toegebracht aan een ander, zelfs wanneer de begunstigde later geen voordeel zou hebben gehaald uit de band die te zijnen gunste werd geschapen (1). (1) Cass. 5 april 1996, AR P.94.0002.F, AC 1996, nr. 111; L. HUYBRECHTS, "Oplichting", Comm. Straf., nr. 6.

OPLICHTING - Constitutieve bestanddelen - Toeëigening van een zaak

Le juge ne peut condamner un prévenu du chef d'escroquerie que lorsqu'il constate que ce prévenu s'est approprié une chose au préjudice d'autrui, avec une intention frauduleuse et en employant une ou plusieurs des manoeuvres frauduleuses mentionnées à l'article 496 du Code pénal; cette chose peut consister en une obligation, c'est-à-dire tout écrit d'où peut naître un lien de droit et susceptible de causer un dommage à autrui, quand bien même le bénéficiaire n'aurait pas ultérieurement tiré d'avantage du lien créé en sa faveur (1). (1) Cass. 5 avril 1996, RG P.94.0002.F, AC 1996, n° 111; L. HUYBRECHTS, "Oplichting", Comm. Straf, n° 6.

ESCROQUERIE - Eléments constitutifs - Appropriation d'une chose

P.16.0545.F

11 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160511.12](#)

AC nr. ...

Het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling verantwoordt de beslissing om te weigeren het Europees aanhoudingsbevel ten uitvoer te leggen dat door de buitenlandse overheid is uitgevaardigd tegen een minderjarige die op het tijdstip van het feiten ouder was dan zestien jaar, naar recht, wanneer het enerzijds vaststelt dat de feiten die de minderjarige ten laste worden gelegd geen deel uitmaken van de misdrijven bepaald in de artikelen van het Strafwetboek waarnaar artikel 57bis, § 1, Jeugdbeschermingswet verwijst en, anderzijds, dat de betrokkene niet eerder het voorwerp is geweest van een of meerdere in dat artikel bedoelde maatregelen (1). (1) Zie Cass. 11 juni 2013, AR P.13.0780.N., AC 2013, nr. 369, met concl. M. De Swaef, toen plaatsvervangend advocaat-generaal.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging - Overlevering van een minderjarige ouder dan zestien
- Art. 4.3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 57bis, § 1 Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Overlevering van een minderjarige ouder dan zestien

- Art. 4.3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 57bis, § 1 Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

Justifie légalement la décision de refuser l'exécution du mandat d'arrêt européen émis par les autorités étrangères à charge d'un mineur âgé de plus de seize ans au moment des faits, l'arrêt de la chambre des mises en accusation qui constate, d'une part que les faits reprochés audit mineur ne relèvent pas des infractions prévues par les dispositions du Code pénal auxquelles renvoie l'article 57bis, § 1er, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, et, d'autre part, que celui-ci n'a pas préalablement fait l'objet d'une ou plusieurs mesures visées à cet article (1). (1) Voir Cass. 11 juin 2013, RG P.13.0780.N, Pas. 2013, n° 359, avec concl. de M. De Swaef, alors avocat général suppléant.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution - Remise d'un mineur de plus de seize ans

- Art. 4.3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

- Art. 57bis, § 1er L. du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Remise d'un mineur de plus de seize ans

- Art. 4.3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

- Art. 57bis, § 1er L. du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse

Het onderzoeksgerecht dat ingevolge een Europees aanhoudingsbevel uitspraak moet doen over de overlevering van een minderjarige die op het tijdstip van de feiten ouder was dan zestien jaar, moet nagaan of die persoon zich in een van de voorwaarden bevindt die bij artikel 57bis, § 1, Jeugdbeschermingswet zijn bepaald, waardoor de uithandengeving kan worden bevolen, zonder zich daarom uit te spreken over het passend karakter van een eventuele beschermende maatregel (1). (1) Cass. 13 april 2016, AR P.16.0429.F, AC 2016., nr.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Overlevering van een minderjarige ouder dan zestien - Voorwaarde - Controle

- Art. 4.3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 57bis, § 1 Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging - Overlevering van een minderjarige ouder dan zestien - Voorwaarde - Onderzoeksgerechten - Controle

- Art. 4.3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 57bis, § 1 Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

De door de inzake jeugdbescherming bevoegde wetgevers genomen maatregelen hebben een politieel karakter en een veiligheidskarakter; de hulp- of beschermingsmaatregelen waarin ze voorzien, zijn van toepassing op de minderjarigen die zich op het grondgebied van het Rijk bevinden (1). (1) Cass. 6 maart 2013, AR P.13.0037.F, AC 2013, nr. 151.

JEUGDBESCHERMING - Jeugdgerichten - Beschermende maatregelen - Toepassingsgebied - Toepassing van de wet in de ruimte

La juridiction d'instruction appelée à statuer suite à un mandat d'arrêt européen sur la remise d'une personne mineure d'âge de plus de seize ans au moment des faits doit vérifier si cette personne se trouve dans l'une ou l'autre des conditions fixées à l'article 57bis, § 1er, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, qui permettent d'ordonner le dessaisissement, sans pour autant se prononcer sur le caractère adéquat d'une éventuelle mesure protectionnelle (1). (1) Cass. 13 avril 2016, RG P.16.0429.F, Pas. 2016, n°

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Remise d'un mineur de plus de seize ans - Condition - Vérification

- Art. 4.3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

- Art. 57bis, § 1er L. du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution - Remise d'un mineur de plus de seize ans - Condition - Juridictions d'instruction - Vérification

- Art. 4.3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

- Art. 57bis, § 1er L. du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse

Les dispositions prises par les législateurs compétents en matière de protection de la jeunesse ont un caractère de police et de sûreté; les mesures d'aide ou de protection qu'elles organisent sont d'application à l'égard des mineurs présents sur le territoire du Royaume (1). (1) Cass. 6 mars 2013, RG P.13.0037.F, Pas. 2013, n° 151.

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Juridictions de la jeunesse - Mesures protectionnelles - Champ d'application - Application de la loi dans l'espace

P.16.0553.N

10 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160510.3](#)

AC nr. ...

Een verdachte is niet ter beschikking van de onderzoeksrechter wanneer hij niet wordt vastgehouden in het gerechtelijk arrondissement waarvoor de onderzoeksrechter bevoegd is (1). (1) Cass. 12 december 2000, AR P.00.1664.N, AC 2000, nr. 683.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Verdachte niet ter beschikking gesteld van de onderzoeksrechter

- Artt. 2 en 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Un inculpé n'est pas mis à la disposition du juge d'instruction lorsqu'il n'est pas détenu dans l'arrondissement judiciaire du ressort du juge d'instruction (1). (1) Cass. 12 décembre 2000, RG P.00.1664.N, Pas. 2000, n° 683.

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Suspect non mis à la disposition du juge d'instruction

- Art. 2 et 3 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Uit de artikelen 2, 3 en 12 Voorlopige Hechteniswet volgt dat, wanneer de verdachte niet ter beschikking van de onderzoeksrechter is gesteld, dit is in zijn onmiddellijke nabijheid zodat hij de verdachte kan ondervragen, cumulatief van een eerste vrijheidsbeneming ingevolge artikel 2 Voorlopige Hechteniswet en de daaropvolgende vrijheidsbeneming ingevolge een bevel tot medebrenging, mogelijk is (1). (1) Zie: Cass. 17 januari 2012, AR P.12.0049.N, AC 2012, nr. 45.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot medebrenging - Verdachte niet ter beschikking gesteld van de onderzoeksrechter

- Artt. 2, 3 en 12 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Il résulte des articles 2, 3 et 12 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive que, lorsque l'inculpé n'est pas mis à la disposition du juge d'instruction, à savoir à proximité immédiate lui permettant de l'interroger, le cumul d'une première privation de liberté ensuite de l'article 2 de la loi du 20 juillet 1990 et de la privation de liberté suivante consécutive au mandat d'amener est possible (1). (1) Voir: Cass. 17 janvier 2012, RG P.12.0049.N, Pas. 2012, n° 45.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'amener - Suspect non mis à la disposition du juge d'instruction

- Art. 2, 3 et 12 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.16.0556.N

27 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160927.5](#)

AC nr. ...

Met artikel 38, § 6, Wegverkeerswet heeft de wetgever, zonder de overige in de Wegverkeerswet bepaalde vormen van bijzondere herhaling op te heffen, een aanvullende vorm van bijzondere herhaling ingevoerd teneinde door een strengere bestraffing de verkeersonveiligheid, vooral die welke wordt veroorzaakt door veelplegers, terug te dringen; uit de tekst van artikel 38, § 6, Wegverkeerswet, de wetsgeschiedenis en de algemene economie van de regeling volgt dat de toepassing van het tweede lid van die bepaling en dus van het opleggen van een verval van het recht tot het besturen van een motorvoertuig van minstens zes maanden en het afhankelijk maken van het herstel van dat recht van het slagen voor de vier examens en onderzoeken, slechts het verenigd zijn vereist van de volgende voorwaarden: 1) de beklaagde werd veroordeeld bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis voor een van de in artikel 38, § 6, eerste lid, Wegverkeerswet vermelde misdrijven; 2) de beklaagde pleegt binnen een termijn van drie jaar na de uitspraak van dit vonnis opnieuw twee van dergelijke misdrijven en het is niet vereist dat de bewezenverklaring van de nieuw gepleegde misdrijven voorafgaandelijk werd vastgesteld met een in kracht van gewijsde getreden vonnis (1). (1) Zie ook Cass. 3 mei 2016, AR P.16.0349, AC 2016, nr...; A. ALEXANDRE, "Le point sur la nouvelle législation du 9 mars 2014 et son entrée en vigueur", VAV 2015, 4-10; B. SPRIET en J. RAEYMAKERS, "Nieuwe wetgeving inzake straffen", VRG-alumnidag 06 maart 2015, p. 418; Memo Verkeer, Kluwer, addendum maart 2015 nr. 9.5.2.3; POSTAL, "Wegverkeer", losbladig, supplement 120, 01 januari 2015, p. 211.

HERHALING - Bijzondere herhaling - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Wetsbepalingen - Artikel 38 -

3/12/2019

Par l'article 38, § 6, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, le législateur a inséré une forme de récidive particulière dans cette loi du 16 mars 1968, sans en abroger les autres formes déjà prévues, afin de réduire par une répression plus sévère l'insécurité routière, principalement celle causée par les multirécidivistes; il résulte du texte de l'article 38, § 6, de la loi du 16 mars 1968, de la genèse légale et de l'économie générale de la réglementation que l'application de l'alinéa 2 de cette disposition, et donc de la déchéance du droit de conduire un véhicule à moteur infligée pour une durée de 6 mois au moins et la réintégration dans le droit de conduire moyennant la réussite de quatre examens requiert uniquement que soient réunies les conditions suivantes: 1) le prévenu a été condamné par un jugement coulé en force de chose jugée du chef de l'une des infractions visées à l'article 38, § 6, alinéa 1er, de la loi du 16 mars 1968; 2) le prévenu commet à nouveau, dans un délai de trois ans à compter du jour du prononcé dudit jugement, deux de ces infractions, sans qu'il faille constater que les infractions nouvellement commises ont été préalablement déclarées établies par un jugement coulé en force de chose jugée (1). (1) Voir également Cass. 3 mai 2016, RG P.16.0349.N, Pas. 2016, n° ...; A. ALEXANDRE, «Le point sur la nouvelle législation du 9 mars 2014 et son entrée en vigueur», C.R.A. 2015, 4-10; B. SPRIET et J. RAEYMAKERS, Nieuwe wetgeving inzake straffen, VRG-alumnidag 6 mars 2015, p. 418; Memo Verkeer, Kluwer, addendum mars 2015 n° 9.5.2.3; POSTAL, Wegverkeer, feuillets mobiles, supplément 120, 1er janvier 2015, p. 211.

RECIDIVE - Récidive particulière - Roulage - L. du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales -

P. 513/637

Noch uit de tekst van de bepaling van artikel 29, § 4, tweede lid, Wegverkeerswet, noch uit de wetsgeschiedenis ervan blijkt dat de erin opgenomen regeling van het in mindering brengen op de opgelegde geldboete van de kosten van de herstelonderzoeken en –examens en de erelonen van de geneesheer en de psycholoog enkel van toepassing is op de door artikel 29 Wegverkeerswet bedoelde misdrijven en niet op andere door de Wegverkeerswet bepaalde misdrijven; artikel 29, § 4, tweede lid, Wegverkeerswet heeft een algemene draagwijdte en kan worden toegepast in alle gevallen waarin de rechter het herstel van het recht tot het besturen van een motorvoertuigen afhankelijk maakt van het slagen in de examens en onderzoeken (1). (1) De rechtspraak lijkt verdeeld. Soms wordt aangenomen dat de bepaling een algemene draagwijdte heeft- Pol. Gent 23 juli 2008, TGR-TWVR 2008, 288, terwijl anderen de bepaling strikt interpreteren – Corr. Brussel 21 juni 2013, onuitg., geciteerd door L. BREWAEYS, “ De wet van 9 maart 2014: belangrijke wijzigingen in de verkeerswetgeving”, VAV 2014, p. 7.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 29 - Vermindering van de geldboete - In mindering brengen van de kosten van de herstelonderzoeken en -examens en erelonen van de geneesheer en psycholoog - Draagwijdte van de regeling

Uit de tekst van artikel 38, § 6, Wegverkeerswet, de wetsgeschiedenis en het onderling verband tussen de drie leden van deze wetsbepaling volgt dat het woord “overtredingen” in het tweede lid niet wordt gebruikt in de betekenis die het heeft krachtens artikel 1, derde lid, Strafwetboek, namelijk als een misdrijf dat naar de wetten strafbaar is met een politiestraf, maar wel om de in het eerste lid vermelde overtredingen aan te duiden, namelijk de misdrijven bedoeld door de artikelen 29, § 1, eerste lid, 29, § 3, derde lid, 30, §§ 1, 2 en 3, 33, §§ 1 en 2, 34, § 2, 35, 37, 37bis, § 1, 48 en 62bis Wegverkeerswet; dit houdt geen miskennis in van het algemene rechtsbeginsel van de strikte interpretatie van de strafwet.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strikte interpretatie van de strafwet - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Wetsbepalingen - Artikel 38 - Vroegere veroordelingen wegens overtredingen - Draagwijdte van het begrip overtreding

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 38 - Artikel 38, § 6 -
Vroegere veroordelingen wegens overtredingen - Draagwijdte van

Il ne ressort ni du texte de la disposition de l'article 29, § 4, alinéa 2, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, ni de sa genèse légale que la réglementation qu'elle prévoit de déduire de l'amende infligée les frais pour les examens de réintégration et les honoraires du médecin et du psychologue n'est applicable qu'aux infractions visées à l'article 29 de la loi du 16 mars 1968 et non aux autres infractions visées à cette même loi; l'article 29, § 4, alinéa 2, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière a une portée générale et peut s'appliquer dans tous les cas où le juge subordonne la réintégration dans le droit de conduire un véhicule à moteur à la réussite des examens (1). (1) La jurisprudence semble partagée. Il est parfois admis que la disposition revêt une portée générale – Pol. Gand 23 juillet 2008, TGR/TWVR 2008, 288, comme elle peut également être interprétée au sens strict – Corr. Bruxelles 21 juin 2013, non publ., cité par L. BREWAEYS, «De wet van 9 maart 2014: belangrijke wijzigingen in de verkeerswetgeving», C.R.A. 2014, p. 7.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière -
Dispositions légales - Article 29 - Diminution de l'amende -
Dédution des frais pour les examens de réintégration et les honoraires du médecin et du psychologue - Portée de la réglementation

Il résulte du texte de l'article 38, § 6, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, de la genèse légale et du lien entre les trois alinéas de cette disposition légale que le terme «infractions» n'est pas employé au second alinéa selon la signification que lui donne l'article 1er, alinéa 3, du Code pénal, à savoir comme une contravention que les lois punissent d'une peine de police, mais bien pour désigner les infractions énoncées à l'alinéa 1er, à savoir les infractions visées aux articles 29, § 1er, alinéa 1er, 29, § 3, alinéa 3, 30, § 1er, 2 et 3, 33, § 1er et 2, 34, § 2, 35, 37, 37bis, § 1er, 48 et 62bis de la loi du 16 mars 1968; cela n'implique pas la violation du principe général du droit relatif à la stricte interprétation de la loi pénale.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Stricte interprétation de la loi pénale - Roulage - L. du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 38 - Condamnations antérieures du chef d'infractions - Portée de la notion d'infraction

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière -
Dispositions légales - Article 38 - Article 38, § 6 - Condamnations

P.16.0562.F

8 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160608.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geschil inzake bevoegdheid - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Begrip - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geschil inzake bevoegdheid - Begrip - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Er bestaat slechts een geschil inzake bevoegdheid in de zin van artikel 420, tweede lid, Wetboek van Strafvordering wanneer de rechter die kennisneemt van de strafvordering zich de bevoegdheden van een andere rechter toe-eigent dan wel zich onbevoegd verklaart, waardoor een geschil over rechtsmacht ontstaat dat de rechtsgang belemmert waaraan slechts met een regeling van rechtsgebied een einde kan worden gesteld (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas. 2016, nr.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geschil inzake bevoegdheid - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Koninklijk besluit nog niet in werking getreden - Ministeriële uitvoeringsbesluiten - Ondertekening en bekendmaking vóór de inwerkingtreding van het koninklijk besluit - Wettigheid

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Contestations relatives à la compétence; voir aussi: 376 règlement de juges - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Litige en matière de compétence - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Contestations relatives à la compétence; voir aussi: 376 règlement de juges - Notion - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Litige en matière de compétence - Notion - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

Il n'y a contestation sur la compétence au sens de l'article 420, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle que lorsque le juge connaissant de l'action publique empêche sur les attributions d'un autre juge ou se déclare incompétent, provoquant ainsi un conflit de juridiction qui entrave le cours de la justice et ne peut prendre fin que par un règlement de juges (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Contestations relatives à la compétence; voir aussi: 376 règlement de juges - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Litige en matière de compétence - Légalité des arrêtés et règlements - Arrêté royal non encore en vigueur - Arrêtés ministériels d'exécution - Signature et publication avant l'entrée en vigueur de l'arrêté royal - Légalité

Het arrest waarbij de kamer van inbeschuldigingstelling, na aanneming van de verzachtende omstandigheden, de verwijzing beveelt van de inverdenkinggestelde naar de correctionele rechtbank, is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, beslecht geen geschil inzake bevoegdheid in de zin van het tweede lid van dat artikel en houdt geen verband met de andere in dat artikel bepaalde gevallen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas. 2016, nr.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Begrip - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geschil inzake bevoegdheid - Begrip - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Aanneming van verzachtende omstandigheden - Arrest van verwijzing naar de correctionele rechtbank - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

L'arrêt de la chambre des mises en accusation par lequel celle-ci ordonne le renvoi de l'inculpé au tribunal correctionnel, après avoir admis des circonstances atténuantes, ne constitue pas une décision définitive au sens de l'article 420, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, ne tranche pas une contestation de compétence au sens du second alinéa de cet article et est étrangère aux autres cas visés par cette disposition (1). (1) Voir les concl. du MP.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Contestations relatives à la compétence; voir aussi: 376 règlement de juges - Notion - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Litige en matière de compétence - Notion - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Admission de circonstances atténuantes - Arrêt de renvoi au tribunal correctionnel - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

P.16.0572.F

18 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160518.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

RECHTSMISBRUIK - Wraking - Instellen van opeenvolgende vorderingen tot wraking - Verlamming van de rechtsgang - Misbruik van procedure

WRAKING - Strafzaken - Instellen van opeenvolgende vorderingen tot wraking - Verlamming van de rechtsgang - Misbruik van procedure

WRAKING - Strafzaken - Verwerping van een vorige vordering tot wraking - Nieuwe vordering - Ontvankelijkheid - Feit dat zich sedert de uitspraak van het verwerpingsarrest heeft voorgedaan

Wanneer het Hof een vorige vordering tot wraking van de verzoeker in dezelfde zaak en tegen dezelfde onderzoeksmagistraat heeft verworpen, is het verzoek niet ontvankelijk dat tegen die magistraat geen enkel feit aanvoert dat zich sedert de uitspraak van het verwerpingsarrest heeft voorgedaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

WRAKING - Strafzaken - Verwerping van een vorige vordering tot wraking - Nieuwe vordering - Ontvankelijkheid - Feit dat zich sedert de uitspraak van het verwerpingsarrest heeft voorgedaan

- Art. 842 Gerechtig Wetboek
3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

ABUS DE DROIT - Récusation - Introduction de demandes en récusation successives - Paralysie du cours de la justice - Abus de procédure

RECUSATION - Matière répressive - Introduction de demandes en récusation successives - Paralysie du cours de la justice - Abus de procédure

RECUSATION - Matière répressive - Rejet d'une précédente demande en récusation - Nouvelle demande - Recevabilité - Fait survenu depuis la prononciation de l'arrêt de rejet

Lorsque la Cour a rejeté une précédente demande en récusation formée par le requérant dans la même cause contre le même magistrat instructeur, est irrecevable la requête qui n'allègue à l'encontre de ce magistrat aucun fait qui serait survenu depuis la prononciation de l'arrêt de rejet (1). (1) Voir les concl. du MP.

RECUSATION - Matière répressive - Rejet d'une précédente demande en récusation - Nouvelle demande - Recevabilité - Fait survenu depuis la prononciation de l'arrêt de rejet

- Art. 842 Code judiciaire

P. 516/637

Wanneer de nieuwe vordering tot wraking, na reeds drie door de eiser in dezelfde zaak ingestelde verzoeken, enkel beoogt de rechtsgang te verlammen, dan is dit misbruik van procedure en heeft die vordering geen enkele opschortende werking (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

RECHTSMISBRUIK - Wraking - Instellen van opeenvolgende vorderingen tot wraking - Verlamming van de rechtsgang - Misbruik van procedure

- Art. 837, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

WRAKING - Strafzaken - Instellen van opeenvolgende vorderingen tot wraking - Verlamming van de rechtsgang - Misbruik van procedure

- Art. 837, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Lorsque, faisant suite à trois requêtes en récusation que le demandeur a introduites dans le cadre de la même affaire, la nouvelle demande en récusation n'a d'autre but que de paralyser le cours de la justice, elle constitue un abus de procédure et est dénuée pour cette raison de tout effet suspensif (1). (1) Voir les concl. du MP.

ABUS DE DROIT - Récusation - Introduction de demandes en récusation successives - Paralysie du cours de la justice - Abus de procédure

- Art. 837, al. 1er Code judiciaire

RECUSATION - Matière répressive - Introduction de demandes en récusation successives - Paralysie du cours de la justice - Abus de procédure

- Art. 837, al. 1er Code judiciaire

P.16.0578.N

31 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160531.5](#)

AC nr. ...

De termijnen van artikel 95/3, §1, en 95/5, §1, Wet Strafvuivering zijn niet voorgeschreven op straffe van nietigheid en zijn evenmin vervaltermijnen; het niet naleven van die termijnen belet de strafvuiveringsrechtbank niet zich uit te spreken over de vrijheidsbeneming van de terbeschikkinggestelde veroordeelde en evenmin houdt de niet-oproeping van de slachtoffers in dat de terbeschikkinggestelde veroordeelde in vrijheid moet worden gesteld (1). (1) Zie Cass. 24 juli 2012, AR P.12.1185.N, AC 2012, nr. 433; Cass. 2 januari 2013, AR P.12.2003.N, AC 2013, nr. 1; Cass. 17 september 2013, AR P.13.1504.N, AC 2013, nr. 457.

STRAFUUITVOERING - Strafvuiveringsrechtbank - Terbeschikkinggestelde - Termijn om zich uit te spreken over de vrijheidsbeneming - Niet-naleving

STRAFUUITVOERING - Strafvuiveringsrechtbank - Terbeschikkinggestelde - Uitspraak over de vrijheidsbeneming - Niet-oproeping van de slachtoffers

Les délais de l'article 95/3, §1er, et 95/5, §1er, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine ne sont pas prescrits à peine de nullité ni ne constituent des délais de déchéance; l'inobservation de ces délais n'empêche pas le tribunal de l'application des peines de se prononcer sur la privation de liberté du condamné mis à la disposition et le défaut de convocation des victimes n'implique pas davantage que le condamné mis à la disposition doit être libéré (1). (1) Voir: Cass. 24 juillet 2012, RG P.12.1185.N, Pas. 2012, n° 433; Cass. 2 janvier 2013, RG P.12.2003.N, Pas. 2013, n° 1; Cass. 17 septembre 2013, RG P.13.1504.N, Pas. 2013, n° 457.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Condamné mis à la disposition - Délai pour se prononcer sur la privation de liberté - Inobservation

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Condamné mis à la disposition - Décision sur la privation de liberté - Défaut de convocation des victimes

P.16.0586.N

14 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160614.4](#)

AC nr. ...

Artikel 828, 1°, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat iedere rechter wegens wettige verdenking kan worden gewraakt; uit het loutere feit dat een rechter zijn verbazing uitdrukt over een vordering van een partij kan geen wettige verdenking worden afgeleid.

WRAKING - Strafzaken - Wettige verdenking - Toepassing

L'article 828, 1°, du Code judiciaire dispose que tout juge peut être récusé s'il y a suspicion légitime; une suspicion légitime ne peut être déduite du seul fait qu'un juge exprime son étonnement quant à la demande formée par une partie.

RECUSATION - Matière répressive - Suspicion légitime - Application

Hoewel artikel 833 Gerechtelijk Wetboek geen uitdrukkelijke termijn oplegt waarbinnen de wraking moet worden voorgedragen, blijkt uit zowel de letter als de geest van deze bepaling, de welomschreven termijnen voor de wrakingsprocedure en de schorsing van alle vonnissen en handelingen die zij met zich meebrengt, dat een wraking moet worden voorgedragen van zodra de grond van wraking is gekend door de partij die zich erop beroept (1). (1) Zie Cass. 22 maart 2016, AR P.16.0365.N, AC 2016, nr.

WRAKING - Strafzaken - Voordracht van de wraking

Indien er meerdere incidenten plaatsgrijpen die volgens een partij globaal en in samenhang gezien één wrakingsgrond uitmaken zodat die grond die partij slechts bekend kan zijn op de datum van het laatste incident, staat het aan de rechter om onaantastbaar in feite te oordelen of die afzonderlijke incidenten globaal en in samenhang gezien daadwerkelijk één wrakingsgrond uitmaken (1). (1) Zie Cass. 19 januari 2016, AR P.15.1371.N, AC 2016, nr.

WRAKING - Strafzaken - Meerdere incidenten - Beoordeling door partij als één wrakingsgrond - Taak rechter - Toepassing

Quoique l'article 833 du Code judiciaire ne prescrit pas de délai exprès dans lequel doit être proposée la récusation, il ressort tant des termes et de l'esprit de cette disposition que des délais précis qui régissent la procédure en récusation et de la suspension qu'elle entraîne de tous jugements et actes, que pareille récusation doit être proposée aussitôt que la cause qui la fonde est connue de la partie qui s'en prévaut (1). (1) Voir Cass. 22 mars 2016, RG P.16.0365.N, Pas 2016, n°...

RECUSATION - Matière répressive - Proposition de la récusation

S'il se produit plusieurs incidents qui, appréhendés globalement et en parallèle, constituent, selon une partie, une seule cause de récusation de sorte que cette cause ne peut être connue de cette partie qu'à la date du dernier incident, il appartient au juge de considérer souverainement en fait si ces incidents distincts constituent, appréhendés globalement et en parallèle, une seule cause de récusation (1). (1) Voir Cass. 19 janvier 2016, RG P.15.1371.N, Pas 2016, n°...

RECUSATION - Matière répressive - Plusieurs incidents - Appréciation par la partie comme une seule cause de récusation - Mission du juge - Application

P.16.0587.N

4 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161004.5](#)

AC nr. ...

Het cassatieberoep van de partij die door de appelrechter burgerlijk aansprakelijk wordt gesteld voor de betaling van een geldboete en de kosten van de strafvordering waartoe een beklagde wordt veroordeeld, dat niet werd betekend aan het openbaar ministerie bij het appelgerecht, is niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 4 februari 1986, AR 9605, AC 1985-1986, nr. 353; Cass. 12 december 1986, AR 776, AC 1986-1987, nr. 231.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Allerlei - Burgerlijk aansprakelijke partij - Geen betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

Est irrecevable le pourvoi en cassation introduit par la partie que le juge d'appel tient pour civilement responsable du paiement d'une amende et des frais de l'action publique auxquels un prévenu a été condamné, qui n'a pas été signifié au ministère public auprès de la juridiction d'appel (1). (1) Cass. 4 février 1986, RG 9605, Pas. 1986, n° 353; Cass. 12 décembre 1986, RG 776, Pas. 1987, n° 231.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Divers - Partie civilement responsable - Pas de signification du pourvoi au ministère public - Recevabilité

- Art. 427 Code d'Instruction criminelle

P.16.0595.N

22 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161122.3](#)

AC nr. ...

Het vonnis dat ervan uitgaat dat artikel 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering de toepassing van de regels van het Burgerlijk Wetboek inzake stuiting van de verjaring uitsluit, schendt die wetsbepaling (1). (1) I. CLAEYS, "De verjaring van de burgerlijke rechtsvordering na de burgerlijke verjaringswet" in F. VEBRUGGEN en R. VERSTRAETEN, De verjaring van de strafvordering voor rechtspractici, Leuven, Universitaire pers, 2005, pp. 160, 174 en 177.

VERJARING - Strafzaken - Algemeen - Toepasselijke wetsbepalingen

Le jugement qui suppose que l'article 26 du Titre préliminaire du Code de procédure pénal exclut l'application des règles du Code civil en matière d'interruption de la prescription viole cette disposition légale (1). (1) . CLAEYS, "De verjaring van de burgerlijke rechtsvordering na de burgerlijke verjaringswet" in F. VEBRUGGEN et R. VERSTRAETEN, De verjaring van de strafvordering voor rechtspractici, Louvain, Universitaire pers, 2005, pp. 160, 174 et 177.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Généralités - Dispositions légales applicables

P.16.0599.N

7 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160607.6](#)

AC nr. ...

De adviezen van de geneesheren als bedoeld in artikel 74, §1, Wet Strafvordering zijn onontbeerlijk bij de beoordeling van een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling om medische redenen vermits zij uitgaan van personen die beschikken over de nodige deskundigheid om zich uit te spreken over de gezondheidstoestand van de veroordeelde en tot doel hebben de strafuitvoeringsrechtbank toe te laten met kennis van zaken te oordelen over het feit of die veroordeelde zich al dan niet in de terminale fase van een ongeneeslijke ziekte bevindt of dat zijn detentie onverenigbaar is met zijn gezondheidstoestand.

STRAFUITVOERING - Verzoek tot invrijheidstelling om medische redenen - Adviezen van de geneesheren - Doel
- Art. 74, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Les avis des médecins, visés à l'article 74, § 1er, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, sont indispensables pour apprécier une demande de libération provisoire pour raisons médicales, dès lors qu'ils émanent de personnes jouissant de l'expertise nécessaire pour se prononcer sur l'état de santé du condamné et qu'ils ont pour but de permettre au juge de se prononcer en connaissance de cause sur le fait de savoir si ce condamné se trouve ou non en phase terminale d'une maladie incurable ou si sa détention est incompatible avec son état de santé.

APPLICATION DES PEINES - Demande de libération pour raisons médicales - Avis des médecins - Objectif
- Art. 74, § 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.16.0602.F

25 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160525.11](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Strafzaken - Hoog aantal magistraten waaruit het rechtscollege bestaat

Het hoge aantal magistraten waaruit de Franstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel bestaat, laat niet toe dat kan worden betoogd dat zij allen contacten hadden met de rechter, moeder van het slachtoffer, en ook niet in het verleden met de grootmoeder van het slachtoffer, waardoor zij wettig ervan kunnen worden verdacht daadwerkelijk of schijnbaar vooringenomen te zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr...

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

RENVOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière répressive - Nombre élevé de magistrats composant la juridiction

Le nombre élevé de magistrats composant le tribunal de première instance francophone de Bruxelles ne permet pas d'avancer qu'ils aient tous noué avec le juge, mère de la victime, ni, autrefois, avec la grand-mère de la victime, des contacts propres à les rendre légitimement suspects de parti pris réel ou apparent (1). (1) Voir les concl. du MP.

P.16.0606.N

31 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160531.6](#)

AC nr. ...

Geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling schrijft voor dat een verdachte in vrijheid moet zijn of, wanneer hij zich reeds in voorlopige hechtenis bevindt, eerst in vrijheid moet worden gesteld alvorens hij in opdracht van de onderzoeksrechter van zijn vrijheid kan worden benomen.

ONDERZOEKSRECHTER - Voorlopige hechtenis - Vrijheidsbeneming

VOORLOPIGE HECHTENIS - Algemeen - Vrijheidsbeneming

Het feit dat de onderzoeksrechter die een Europees aanhoudingsbevel heeft verleend wordt ontlast van het gerechtelijk onderzoek, heeft niet het verval tot gevolg van het bevel tot aanhouding bij verstek, het op grond daarvan verleende Europees aanhoudingsbevel en de afstand van het specialiteitsbeginsel die de overgeleverde verdachte in de uitvoerende lidstaat heeft gedaan ter gelegenheid van de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel; het feit dat de bedoelde ontlasting leidt tot het verval van het door die onderzoeksrechter na de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel verleende bevel tot aanhouding, doet daaraan geen afbreuk.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Ontlasting van gerechtelijk onderzoek

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek -
Regelmatigheid van de procedure - Europees aanhoudingsbevel -
Ontlasting van gerechtelijk onderzoek

Uit artikel 2, 1°, 5° en 6° Voorlopige Hechteniswet volgt, eensdeels, dat de onderzoeksrechter in het kader van de bij hem aanhangig gemaakte feiten, bij kantschrift opdracht kan geven aan de politie om een verdachte van zijn vrijheid te benemen met het oog op zijn voorleiding en, anderdeels, dat die opdracht een titel van vrijheidsbeneming oplevert gedurende vierentwintig uren, die aanvangen vanaf het moment waarop de verdachte ingevolge de uitvoering van de opdracht niet meer beschikt over de vrijheid van komen en gaan.

ONDERZOEKSRECHTER - Voorlopige hechtenis - Opdracht
vrijheidsbeneming met oog op voorleiding - Kantschrift aan politie

ONDERZOEKSRECHTER - Voorlopige hechtenis - Opdracht
vrijheidsbeneming met oog op voorleiding

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Onderzoeksrechter -
Opdracht vrijheidsbeneming met oog op voorleiding - Kantschrift

3/12/2019

Aucune disposition conventionnelle ou légale ne prescrit qu'un suspect doive être en liberté ou, lorsqu'il se trouve déjà en détention préventive, qu'il soit d'abord libéré avant qu'il puisse être privé de liberté sur ordre du juge d'instruction.

JUGE D'INSTRUCTION - Détention préventive - Privation de liberté

DETENTION PREVENTIVE - Généralités - Privation de liberté

Le fait que le juge d'instruction ayant décerné un mandat d'arrêt européen soit dessaisi de l'instruction, n'a pas pour conséquence la révocation du mandat d'arrêt par défaut et du mandat d'arrêt européen délivré sur cette base, ni le renoncement dans l'État d'exécution à la règle de la spécialité par le suspect remis; le fait que le dessaisissement visé entraîne la révocation du mandat d'arrêt délivré par ce juge d'instruction ensuite de l'exécution du mandat d'arrêt européen n'y fait pas obstacle.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Dessaisissement de l'instruction

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité
de la procédure - Mandat d'arrêt européen - Dessaisissement de
l'instruction

Il résulte de l'article 2, 1°, 5° et 6°, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive que, d'une part, le juge d'instruction, dans le cadre des faits dont il est saisi, peut, par voie d'apostille, ordonner à la police de procéder à l'arrestation d'un suspect en vue de sa comparution et, d'autre part, que cet ordre constitue un titre de privation de liberté durant vingt-quatre heures à compter du moment où le suspect ne dispose plus de la liberté d'aller et venir ensuite de l'exécution de cet ordre.

JUGE D'INSTRUCTION - Détention préventive - Ordre de privation
de liberté en vue de la comparution - Apostille à la police

JUGE D'INSTRUCTION - Détention préventive - Ordre de privation
de liberté en vue de la comparution

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Juge d'instruction - Ordre
de privation de liberté en vue de la comparution - Apostille à la

P. 520/637

P.16.0610.F

12 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161012.9](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

*ADVOCAAT - Strafzaken - Cassatieberoep - Vorm van het
cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatieberoep -
Ontvankelijkheid - Getekend "loco" een advocaat die geen houder
is van het getuigschrift*

*CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het
cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatieberoep -
Ontvankelijkheid - Getekend "loco" een advocaat die geen houder
is van het getuigschrift*

De verklaring van cassatieberoep in strafzaken die door een advocaat is getekend die houder blijkt te zijn van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures, in de plaats van ("loco") een andere advocaat, is niet onontvankelijk door het enkele feit dat niet blijkt dat ook de tweede advocaat houder is van het voormelde getuigschrift (1). (Impliciet) (1) Contra Cass. 10 mei 2016, AR P.16.0284.N, AC 2016, zie datum; zie ook andersluidende concl. OM.

*ADVOCAAT - Strafzaken - Cassatieberoep - Vorm van het
cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatieberoep -
Ontvankelijkheid - Getekend "loco" een advocaat die geen houder
is van het getuigschrift*

- Art. 425, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

*CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het
cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatieberoep -
Ontvankelijkheid - Getekend "loco" een advocaat die geen houder
is van het getuigschrift*

- Art. 425, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

*AVOCAT - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Forme du
pourvoi en cassation et indications - Déclaration de pourvoi -
Recevabilité - Signature "loco" un avocat non titulaire de
l'attestation*

*POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du
pourvoi en cassation et indications - Déclaration de pourvoi -
Recevabilité - Signature "loco" un avocat non titulaire de
l'attestation*

La déclaration de pourvoi en matière répressive signée par un avocat, dont il apparaît qu'il est titulaire d'une attestation de formation en procédure en cassation, en lieu et place d'un autre avocat («loco») n'est pas irrecevable du seul fait qu'il n'apparaît pas que cet autre avocat est lui aussi titulaire de ladite attestation (décision implicite) (1). (1) Contra Cass. 10 mai 2016, RG P.16.0284.N, Pas. 2016, à sa date; voir les concl. contraires du MP.

*AVOCAT - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Forme du
pourvoi en cassation et indications - Déclaration de pourvoi -
Recevabilité - Signature "loco" un avocat non titulaire de
l'attestation*

- Art. 425, § 1er, al. 1er et 2 Code d'Instruction criminelle

*POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du
pourvoi en cassation et indications - Déclaration de pourvoi -
Recevabilité - Signature "loco" un avocat non titulaire de
l'attestation*

- Art. 425, § 1er, al. 1er et 2 Code d'Instruction criminelle

P.16.0613.N

8 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161108.7](#)

AC nr. ...

Indien in een in België ingestelde strafvordering gebruik wordt gemaakt van bewijsmateriaal dat werd verkregen door de uitvoering in België van een buitenlands rechtshulpverzoek zonder dat aan het in het buitenland gevoerde onderzoek zelf enig bewijsmaterieel wordt ontleend, dient de Belgische rechter niet de wettigheid te beoordelen van dit buitenlands onderzoek dat immers in generlei mate bijdraagt tot zijn oordeelsvorming en is het buitenlands rechtshulpverzoek te beschouwen als loutere inlichting zonder dat de informatie die het bevat of waarop het is gesteund, bewijs vormt (1). (1) Zie wat betreft het onderscheid tussen inlichtingen en bewijs ? Cass. 27 september 2016, AR P.15.0852.N, AC 2016, nr?; Cass. 25 november 2014, AR P.14.0948.N, AC 2014, nr. 724; Cass. 10 september 2013, AR P.13.0376.N, AC 2013, nr. 434; F. SCHUERMANS, ? De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek?, T. Strafr. 2014/1, 47-53.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Gebruik in een in België ingestelde strafvordering van bewijsmateriaal verkregen door uitvoering in België van een buitenlands rechtshulpverzoek - Beoordeling van de wettigheid van het buitenlands onderzoek - Draagwijdte

Indien ter uitvoering van een buitenlands rechtshulpverzoek met het akkoord van de bevoegde Belgische overheid in België een undercoveroperatie wordt opgezet en de resultaten daarvan als bewijs worden gebruikt in een in België ingestelde strafvordering dan is dat bewijsmateriaal, dat als gevolg van de uitvoering van dit rechtshulpverzoek werd verkregen, geen buitenlands bewijs als bedoeld door artikel 13 Wet Wederzijdse Internationale Rechtshulp Strafzaken en de aanwending van dit bewijs, mocht het onregelmatig zijn, moet worden beoordeeld overeenkomstig artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, dat een gelijkaardige regeling bevat als artikel 13 Wet Wederzijdse Internationale Rechtshulp Strafzaken (1). (1) A. WINANTS, ? De wet van 9 december 2004 betreffende de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken?, in A. DE NAUW (ed.) De groeipijnen van het strafrecht, Die Keure 2007, 189-216.

INTERNATIONALE RECHTSHULP - Wet Wederzijdse internationale Rechtshulp Strafzaken - Artikel 13 - Gebruik van in het buitenland

3/12/2019

S'il est fait usage, dans une action publique intentée en Belgique, d'éléments de preuve obtenus par l'exécution en Belgique d'une demande d'entraide judiciaire étrangère, sans que le moindre élément de preuve ne soit emprunté de l'instruction même menée à l'étranger, le juge belge n'est pas tenu d'apprécier la légalité de cette instruction menée à l'étranger qui, il est vrai, ne contribue nullement à former sa décision et la demande d'entraide judiciaire étrangère doit être appréciée à titre de simple renseignement sans que les informations qu'elle comporte ou sur lesquelles elle se fonde ne constituent une preuve (1). (1) Voir quant à la distinction entre renseignements et preuve - Cass. 10 septembre 2013, RG P.13.0376.N, Pas. 2013, n° 434 ; Cass. 25 novembre 2014, RG P.14.0948.N, Pas. 2014, n° 724 ; Cass. 27 septembre 2016, RG P.15.0852.N, Pas. 2016, n° ? ; F. SCHUERMANS, ?De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek', T. Strafr. 2014/1, 47-53.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Usage dans une action publique intentée en Belgique d'éléments de preuve obtenus par l'exécution en Belgique d'une demande d'entraide judiciaire étrangère - Appréciation de la légalité de l'instruction à l'étranger - Portée

Si, dans le cadre de l'exécution d'une demande d'entraide judiciaire étrangère, une opération sous couverture est mise sur pied en accord avec les autorités belges compétentes en Belgique et que les résultats qui en résultent sont utilisés à titre de preuve dans une action publique intentée en Belgique, ces éléments de preuve obtenus ensuite de l'exécution de cette demande d'entraide judiciaire ne représentent pas des preuves recueillies à l'étranger telles que visées à l'article 13 de la loi du 9 décembre 2004 sur la transmission policière internationale de données à caractère personnel et d'informations à finalité judiciaire, l'entraide judiciaire internationale en matière pénale et modifiant l'article 90ter du Code d'instruction criminelle, et l'utilisation de cette preuve, quand bien même serait-elle irrégulière, doit être appréciée conformément à l'article 32 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale qui comporte un règlement similaire à celui de l'article 13 de la loi du 9 décembre 2004 (1). (1) A. WINANTS, « De wet van 9 december 2004 betreffende de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken », dans A. DE NAUW (éd.) De groeipijnen van het strafrecht, Die Keure 2007, 189-216.

ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - Loi du 9 décembre 2004 - Article 13 - Usage des éléments de preuve recueillis à

P. 522/637

verzameld bewijsmateriaal - Begrip - Bewijsmateriaal verkregen door uitvoering in België van een buitenlands rechtshulpverzoek - Draagwijdte

- Artt. 3 en 13 Wet 9 dec. 2004 betreffende de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van strafvordering

INTERNATIONALE RECHTSHULP - Wet Wederzijdse internationale Rechtshulp Strafzaken - Artikel 6 - Tenuitvoerlegging van aan België gerichte buitenlandse rechtshulpverzoeken - Draagwijdte

- Artt. 3 en 13 Wet 9 dec. 2004 betreffende de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van strafvordering

l'étranger - Notion - Eléments de preuve obtenus par l'exécution en Belgique d'une demande d'entraide judiciaire étrangère - Portée

- Art. 3 et 13 L. du 9 décembre 2004

ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - Loi du 9 décembre 2004 - Article 6 - Exécution de demandes d'entraide judiciaire étrangères adressées à la Belgique - Portée

- Art. 3 et 13 L. du 9 décembre 2004

P.16.0624.F

1 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160601.5](#)

AC nr. ...

Op grond van een feitelijke beoordeling van het belang van de voorlopig gehechte inverdenkinggestelde en dat van de openbare veiligheid, staat het aan de onderzoeksgerechten om te beslissen of de vereisten van openbare veiligheid voorrang moeten krijgen.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Afweging van de belangen van de inverdenkinggestelde en de vereisten van openbare veiligheid - Onderzoeksgerechten - Feitelijke beoordeling

Wanneer de voorlopig gehechte inverdenkinggestelde werd verhinderd persoonlijk aanwezig te zijn op de rechtszitting en zijn raadsman, die daarover, door de kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak moet doen over de handhaving van de voorlopige hechtenis, uitdrukkelijk om uitleg werd gevraagd en heeft verklaard hem te vertegenwoordigen en een conclusie heeft neergelegd waarin schending wordt aangevoerd van de artikelen 3 en 6 EVRM, werd hem geen daadwerkelijk rechtsmiddel ontzegd tegen de aangevoerde schending van die artikelen.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Inverdenkinggestelde belet aanwezig te zijn op de rechtszitting - De advocaat van de inverdenkinggestelde verklaart hem te vertegenwoordigen en legt een conclusie neer - Conclusie voert schending aan van het recht op een eerlijke behandeling van de zaak en het verbod op foltering en onterende en onm - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel

- Art. 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Inverdenkinggestelde belet aanwezig te zijn op de rechtszitting - De advocaat van de inverdenkinggestelde verklaart hem te vertegenwoordigen en legt een conclusie neer - Conclusie voert schending aan van het recht op een eerlijke behandeling van de zaak en het verbod op foltering en onterende en onm - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel

- Art. 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten
3/12/2019

Au terme d'une appréciation en fait des intérêts de l'inculpé détenu préventivement et de la sécurité publique, il appartient aux juridictions d'instruction de décider si les exigences de celle-ci doivent primer.

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Mise en balance des intérêts de l'inculpé et des exigences de la sécurité publique - Juridictions d'instruction - Appréciation en fait

Lorsque l'inculpé détenu préventivement a été empêché d'être présent physiquement à l'audience et que, spécialement interpellé par la chambre des mises en accusation appelée à statuer sur le maintien de la détention préventive, son conseil a déclaré le représenter et a déposé des conclusions par lesquelles il a invoqué la violation des articles 3 et 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, il n'a pas été privé d'un recours effectif à l'encontre de la violation alléguée de ces dispositions.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Détention préventive - Maintien - Chambre des mises en accusation - Inculpé empêche d'être présent à l'audience - Avocat de l'inculpé déclarant le représenter et déposant des conclusions - Conclusions invoquant une violation du droit à un procès équitable et de l'interdiction de la torture ou des traitements inhumains - Droit à un recours effectif

- Art. 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Chambre des mises en accusation - Inculpé empêche d'être présent à l'audience - Avocat de l'inculpé déclarant le représenter et déposant des conclusions - Conclusions invoquant une violation du droit à un procès équitable et de l'interdiction de la torture ou des traitements inhumains - Droit à un recours effectif

- Art. 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des

P. 523/637

P.16.0627.F

12 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161012.2](#)

AC nr. ...

De rechter beoordeelt in feite of de personen tegen wie de beledigingen werden gericht voldoende werden aangewezen; de beledigde persoon hoeft niet noodzakelijk bij naam te zijn aangewezen door de persoon die de belediging heeft geuit: het volstaat dat de beledigde persoon of personen, in de geuite beledigingen genoegzaam worden aangewezen opdat zichzelf en derden zich niet kunnen vergissen omtrent hun identiteit.

BELEDIGING EN SMAAD - Belediging van een persoon die drager is van het openbaar gezag of van de openbare macht of die met een openbare hoedanigheid is bekleed - Aanwijzing
- Art. 448, tweede lid Strafwetboek

Om de keuze van de straf en van de strafmaat die hij wil opleggen met redenen te omkleden, kan de rechter elk feitelijk gegeven in aanmerking nemen waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren en dat de ernst van het misdrijf aantoonde of hem duidelijkheid verschafte over de persoonlijkheid van de dader; de omstandigheid dat dit gegeven een onderscheiden strafbaar feit kan opleveren, dat niet bij de rechter aanhangig is gemaakt, staat daaraan niet in de weg, mits hij geen uitspraak doet over het strafbaar karakter daarvan (1). (1) Cass. 26 maart 1997, AR P.96.0439.F, AC 1997, nr. 162; in dezelfde zin, zie Cass. 3 oktober 2012, P.12.0700.F, AC 2012, nr. 507, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Straf - Redenen - Feiten dateren van na het in de dagvaarding bedoelde tijdvak

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straf - Feiten dateren van na het in de dagvaarding bedoelde tijdvak - Vermoeden van onschuld

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Motivering - Feiten gepleegd na de in de dagvaarding bedoelde periode - Vermoeden van onschuld

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

Le juge du fond apprécie en fait si les personnes contre lesquelles les injures ont été dirigées ont été suffisamment désignées; la personne injuriée ne doit pas nécessairement avoir été nominativement désignée par l'auteur de l'injure: il suffit que, dans les injures proférées, la personne ou les personnes injuriées soient désignées de manière suffisante pour qu'elles-mêmes et les tiers ne puissent se méprendre sur leur identité.

INJURE ET OUTRAGE - Injure à une personne dépositaire de l'autorité ou de la force publique, ou ayant un caractère public - Désignation

- Art. 448, al. 2 Code pénal

Pour motiver le choix et le taux de la peine qu'il veut infliger, le juge peut retenir tout élément de fait, soumis à la contradiction des parties, qui révèle la gravité de l'infraction ou l'éclaire sur la personnalité de l'auteur; la circonstance que cet élément pourrait constituer une infraction pénale distincte, dont le juge n'est pas saisi, n'y fait pas obstacle, pourvu qu'il ne statue pas sur son caractère infractionnel (1). (1) Cass. 26 mars 1997, RG P.96.0439.F, Pas. 1997, n° 162; dans ce sens, voir Cass. 3 octobre 2012, RG P.12.0700.F, Pas. 2012, n° 507, avec concl. de M. l'avocat général VANDERMEERSCH.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Présomption d'innocence - Peine - Motifs - Faits postérieurs à la période visée dans la citation

- Art. 195 Code d'Instruction criminelle

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Peine - Faits postérieurs à la période visée dans la citation - Présomption d'innocence

- Art. 195 Code d'Instruction criminelle

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Motivation - Faits postérieurs à la période visée dans la citation - Présomption d'innocence

- Art. 195 Code d'Instruction criminelle

P.16.0646.F

14 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160914.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

BESLAG - Allerlei - Strafzaken - Regelmatigheid van het beslag en van de vervreemding - Voorbarig cassatieberoep

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen 3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

SAISIE - Divers - Matière répressive - Régularité de la saisie et de l'aliénation - Pourvoi prématuré

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action

P. 524/637

Uit geen enkele wetsbepaling vloeit voort dat het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel voor een rechtbank, het recht moet inhouden om het arrest van het hof van beroep, kamer van inbeschuldigingstelling, dat de regelmatigheid of de gepastheid heeft onderzocht van de beslissing van de onderzoeksrechter om tot de vervreemding over te gaan van een in beslag genomen goed alsook de regelmatigheid heeft onderzocht van het gerechtelijk onderzoek, met inbegrip van de regelmatigheid van de inbeslagneming, aan het toezicht van het Hof van Cassatie voor te leggen; men kan niet stellen dat het feit dat tegen dergelijke beslissingen geen onmiddellijk cassatieberoep kan worden ingesteld, afbreuk doet aan het recht van de in verdenking gestelde of van de getroffen derde op een daadwerkelijk rechtsmiddel voor een rechtbank of aan hun recht op een eerlijke behandeling van de zaak (1) (2). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. (2) Zoals gewijzigd bij art. 115 wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie ("pot-pourri II" genaamd).

Il ne découle d'aucune disposition que le droit à un recours effectif devant un tribunal doit comprendre celui de déférer immédiatement au contrôle de la Cour de cassation l'arrêt de la cour d'appel, chambre des mises en accusation, qui a examiné la régularité ou l'opportunité de la décision du juge d'instruction de procéder à l'aliénation d'un bien saisi et la régularité de l'instruction, y compris celle de la saisie; il ne saurait être soutenu que l'absence du droit de former un pourvoi immédiat contre de telles décisions porterait atteinte au droit de l'inculpé ou du tiers affecté à un recours effectif devant un tribunal ou à leur droit à un procès équitable (1)(2). (1) Voir les concl. du MP. (2) Tel que modifié par l'art. 115 de la loi du 5 février 2016 modifiant le droit pénal et la procédure pénale et portant des dispositions diverses en matière de justice (dite «pot-pourri II»).

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Regelmatigheid van het beslag en van de vervreemding

- Artt. 35ter, 61quater, 61sexies, 89, 235bis en 420 Wetboek van Strafvordering

BESLAG - Allerlei - Strafzaken - Regelmatigheid van het beslag en van de vervreemding - Voorbarig cassatieberoep

- Artt. 35ter, 61quater, 61sexies, 89, 235bis en 420 Wetboek van Strafvordering

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Pourvoi prématuré (pas de décision définitive) - Régularité de la saisie et de l'aliénation

- Art. 35ter, 61quater, 61sexies, 89, 235bis et 420 Code d'Instruction criminelle

SAISIE - Divers - Matière répressive - Régularité de la saisie et de l'aliénation - Pourvoi prématuré

- Art. 35ter, 61quater, 61sexies, 89, 235bis et 420 Code d'Instruction criminelle

P.16.0650.F

7 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161207.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Gevolgen - Verval van het recht tot sturen - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vonnis verklaart het verzet ontvankelijk - Hoger beroep - Gevolg voor de niet-teruggave van het rijbewijs

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets, compétence du juge - Effets - Déchéance du droit de conduire - Condamnation par défaut - Opposition - Jugement recevant l'opposition - Appel - Effet quant à la non-restitution du permis de conduire

VERZET - Strafzaken - Verval van het recht tot sturen - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vonnis verklaart het verzet ontvankelijk - Hoger beroep - Gevolg voor de niet-teruggave van het rijbewijs

OPPOSITION - Matière répressive - Déchéance du droit de conduire - Condamnation par défaut - Opposition - Jugement recevant l'opposition - Appel - Effet quant à la non-restitution du permis de conduire

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 49 - Artikel 49/1 - Niet-teruggave van het rijbewijs na een verval van het recht tot sturen - Verzet tegen de veroordeling tot verval van het recht tot sturen - Vonnis verklaart het verzet ontvankelijk - Hoger beroep

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 49 - Article 49/1 - Non-restitution du permis de conduire après une déchéance du droit de conduire - Opposition contre la condamnation à la déchéance - Jugement recevant l'opposition - Appel

De overtreding die bij artikel 49/1 Wegverkeerswet wordt bestraft, veronderstelt dat de veroordeling tot verval van het recht tot sturen kracht van gewijsde heeft gekregen; het ontvankelijk verklaarde verzet brengt van rechtswege vernietiging met zich mee van het verstekvonnis en plaatst de verzetdoende partij in dezelfde toestand alsof de beslissing niet was uitgesproken; het hoger beroep tegen een vonnis dat het verzet ontvankelijk verklaart, laat die beslissing onaangeroerd tot de eventuele hervorming ervan door de appelrechter (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...; zie ook Cass. 26 april 2016, AR P.14.1580.N, AC 2016, zie datum (2de middel): "De uitvoering van een verstekvonnis dat na afloop van de gewone verzettermijn kracht van gewijsde heeft gekregen, wordt voortgezet nadat het verzet niet-ontvankelijk werd verklaard; wanneer het bij het verstekvonnis uitgesproken verval van het recht tot sturen wordt uitgevoerd, moet de veroordeelde niet opnieuw worden uitgenodigd om zijn rijbewijs in te leveren." (Samenvatting).

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Gevolgen - Verval van het recht tot sturen - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vonnis verklaart het verzet ontvankelijk - Hoger beroep - Gevolg voor de niet-teruggave van het rijbewijs

VERZET - Strafzaken - Verval van het recht tot sturen - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vonnis verklaart het verzet ontvankelijk - Hoger beroep - Gevolg voor de niet-teruggave van het rijbewijs

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 49 - Artikel 49/1 - Niet-teruggave van het rijbewijs na een verval van het recht tot sturen - Verzet tegen de veroordeling tot verval van het recht tot sturen - Vonnis verklaart het verzet ontvankelijk - Hoger beroep

L'infraction réprimée par l'article 49/1 de la loi relative à la police de la circulation routière suppose que la condamnation à une déchéance du droit de conduire soit passée en force de chose jugée; l'opposition déclarée recevable met de plein droit le jugement par défaut à néant et replace l'opposant dans la même situation que si la décision n'avait pas été prononcée; l'appel d'un jugement qui reçoit l'opposition laisse cette décision intacte jusqu'à sa réformation éventuelle par le juge d'appel (1). (1) Voir les concl. du MP; voir aussi Cass. 26 avril 2016, RG P.14.1580.N, Pas. 2016, à sa date (2ème moyen): " L'exécution d'un jugement rendu par défaut ayant acquis force de chose jugée au terme du délai ordinaire d'opposition se poursuit après que l'opposition a été déclarée irrecevable; lorsque la déchéance du droit de conduire prononcée par le jugement rendu par défaut est mise à exécution, le condamné ne doit pas être à nouveau invité à remettre son permis de conduire." (Sommaire).

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets, compétence du juge - Effets - Déchéance du droit de conduire - Condamnation par défaut - Opposition - Jugement recevant l'opposition - Appel - Effet quant à la non-restitution du permis de conduire

OPPOSITION - Matière répressive - Déchéance du droit de conduire - Condamnation par défaut - Opposition - Jugement recevant l'opposition - Appel - Effet quant à la non-restitution du permis de conduire

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 49 - Article 49/1 - Non-restitution du permis de conduire après une déchéance du droit de conduire - Opposition contre la condamnation à la déchéance - Jugement recevant l'opposition - Appel

P.16.0665.N

13 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160913.9](#)

AC nr. ...

Wanneer na een wanbedrijf een nieuw wanbedrijf in staat van herhaling wordt gepleegd, de veroordeling wegens het eerste feit met uitstel is uitgesproken en het uitstel niet is herroepen, wordt de straf geacht te zijn ondergaan bij het verstrijken van de proeftijd en gaat de bij artikel 56, tweede lid, Strafwetboek bepaalde termijn van vijf jaar in op dat tijdstip (1). (1) Zie Cass. 2 mei 2001, AR P.01.0121.F, AC 2001, nr. 248.

HERHALING - Wanbedrijf na wanbedrijf - Veroordeling met uitstel zonder herroeping - Ondergane straf - Termijn van vijf jaar - Aanvang

Lorsque, après un délit, un nouveau délit est commis en état de récidive, que la condamnation du chef du premier fait est prononcée avec sursis et que ce sursis n'a pas été révoqué, la peine est réputée subie à l'expiration du délai d'épreuve et le délai de cinq ans fixé à l'article 56, alinéa 2, du Code pénal, prend cours à ce moment (1). (1) Voir Cass. 2 mai 2001, RG P.01.0121.F, Pas. 2001, n° 248.

RECIDIVE - Délit sur délit - Condamnation avec sursis sans révocation - Peine subie - Délai de cinq ans - Début

P.16.0667.F

5 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.3](#)

AC nr. ...

In zoverre artikel 334, derde lid, Wetboek van Strafvordering de verplichting tot ondertekening door het hoofd van de jury handhaaft, is het onverenigbaar met de wijzigingsbepalingen in de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strfvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie en moet het als impliciet daardoor opgeheven worden beschouwd.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Motiverend arrest - Ondertekening door het hoofd van de jury - Verplichting

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Artikel 334, derde lid, Wetboek van Strafvordering - Impliciete opheffing

L'article 334, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle, en tant qu'il maintient l'obligation de signature du chef du jury, est incompatible avec les dispositions modificatrices de la loi du 5 février 2016 modifiant le droit pénal et la procédure pénale et portant des dispositions diverses en matière de justice et doit être considéré comme implicitement abrogé par celles-ci.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. déclaration du jury - Arrêt de motivation - Signature du chef du jury - Obligation

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Article 334, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle - Abrogation implicite

P.16.0676.F

5 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.4](#)

AC nr. ...

Artikel 84 Strafwetboek biedt de rechter de mogelijkheid een geldboete uit te spreken wanneer de criminele straf wordt verminderd tot een gevangenisstraf nadat het misdrijf werd gecorrectionaliseerd; dat artikel vindt geen toepassing wanneer de correctionaliseerbare misdaad met zowel een vrijheidsberovende straf als met een geldboete wordt bestraft (1). (1) Cass. 13 januari 2004, AR P.03.1382.N, AC 2004, nr. 18.

STRAF - Geldboete en opdecimenen - Verzachtende omstandigheden - Correctionalisering van een misdaad - Mogelijkheid om een geldboete op te leggen

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden - Correctionalisering van een misdaad - Mogelijkheid om een geldboete op te leggen

L'article 84 du Code pénal donne au juge la faculté de prononcer une peine d'amende lorsque la peine criminelle est commuée en un emprisonnement à la suite de la correctionnalisation de l'infraction; cette disposition ne s'applique pas si le crime à correctionnaliser est puni, outre d'une peine privative de liberté, d'une amende (1). (1) Cass. 13 janvier 2004, RG P.03.1382.N, Pas. 2004, n° 18.

PEINE - Amende et décimes additionnels - Circonstances atténuantes - Correctionnalisation d'un crime - Faculté de prononcer une peine d'amende

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Circonstances atténuantes - Correctionnalisation d'un crime - Faculté de prononcer une peine d'amende

P.16.0682.N

13 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161213.2](#)

AC nr. ...

Het gegeven dat het tot de opdracht van de politie behoort om overtredingen op de verkeersreglementen op te sporen en vast te stellen, heeft niet tot gevolg dat de politie voor de identificatie van de houder van een kentekenplaat via de Dienst Inschrijving Voertuigen zonder machtiging van het Sectoraal comité toegang heeft tot de persoonsgegevens van de Kruispuntbank Voertuigen.

WEGVERKEER - Inschrijving van voertuigen - Wet Kruispuntbank Voertuigen - Dienst Inschrijving Voertuigen - Opsporing van overtredingen op de verkeersreglementen - Toegang door de politie - Machtiging Sectoraal comité

- Art. 18, § 1 Wet 19 mei 2010 houdende oprichting van de Kruispuntbank van de voertuigen

Le fait qu'il relève de la mission de la police de rechercher et constater les infractions de roulage n'entraîne pas que la police puisse, pour identifier le titulaire d'une plaque d'immatriculation par le biais de la Direction pour l'immatriculation des véhicules, avoir accès aux données personnelles de la Banque-Carrefour des Véhicules sans l'autorisation du Comité sectoriel.

ROULAGE - Immatriculation des vehicules - Loi du 19 mai 2010 portant création de la Banque-Carrefour des véhicules - Direction pour l'immatriculation des véhicules - Recherche d'infractions de roulage - Accès par la police - Autorisation du Comité sectoriel

- Art. 18, § 1er L. du 19 mai 2010 portant création de la Banque-Carrefour des véhicules

De boedelbeschrijving bedoeld in de artikelen 1175 en 1183 Gerechtelijk Wetboek is niet alleen een akte tot bewaring van recht maar strekt ook tot de vaststelling van alle baten en lasten van een onverdeelde massa; de verklaringen ten bate en ten laste van de boedel waartoe de partijen bij de boedelbeschrijving gehouden zijn, hebben tot doel de inlichtingen aan te vullen die blijken uit een kennelijke stand van zaken of uit de ontleding van de titels en papieren, zodat al die gegevens kunnen worden vastgesteld (1). (1) Zie Cass. 24 oktober 1989, AR 3287, AC 1989-1990, nr. 118, Cass. 22 oktober 1996, AR P.94.0906.N, AC 1996, nr. 393 en Cass. 3 maart 2015, AR P.14.0032.N, AC 2015, nr. 152.

ONVERDEELDHEID - Boedelbeschrijvingvoorafgaand aan een echtscheidingsprocedure - Goederen die door de partijen bij de boedelbeschrijving moeten worden aangegeven

De bestraffing, door artikel 226, tweede lid, Strafwetboek, van meened met betrekking tot de goederen bedoeld in artikel 1183, 11°, Gerechtelijk Wetboek, strekt ertoe de boedelbeschrijving te beschermen tegen verberging, ten nadele van de massa, van een goed dat daarvan deel uitmaakt; die bepalingen sluiten de verplichting niet uit om de bedragen aan te geven die door één van de echtgenoten, vóór de inleiding van de eis tot echtscheiding, van de gemeenschappelijke rekeningen zijn afgehaald, wanneer er betwisting kan bestaan of die gelden al dan niet tot de boedel behoren; overigens bepaalt geen enkel wetsartikel dat de goederen waarvan de tegenpartij bij de boedelbeschrijving reeds kennis zou hebben gedragen, niet hoeven te worden aangegeven (1). (1) Zie Cass. 3 maart 2015, AR P.14.0032.N, AC 2015, nr. 152: "De eed die bij de boedelbeschrijving wordt afgelegd, heeft betrekking op de vermeldingen die nuttig zijn voor het vaststellen van de omvang van de boedel."; met betrekking tot de verduistering bedoeld in artikel 1183, 11°, Gerechtelijk Wetboek, zie Cass. 21 februari 1990, AR 7817, AC 1989-1990, nr. 375, RDP 1990, p. 673, Cass. 26 januari 1999, AR P.97.0485.N-P.97.1335.N, AC 1999, nr. 42-43 en Cass. 2 december 2014, AR P.12.1818.N, AC 2014, nr. 742.

MEINEED - Boedelbeschrijvingvoorafgaand aan een echtscheidingsprocedure - Goederen die door de partijen bij de boedelbeschrijving moeten worden aangegeven - Bedragen door één van de echtgenoten afgehaald van de gezamenlijke rekeningen, vóór de inleiding van de eis tot echtscheiding - Goederen waarvan de tegenpartij bij de boedelbeschrijving reeds kennis zou hebben gedragen

ONVERDEELDHEID - Boedelbeschrijvingvoorafgaand aan een

L'inventaire visé par les articles 1175 et 1183 du Code judiciaire constitue non seulement un acte conservatoire mais tend aussi à la constatation de tous les éléments actifs et passifs composant une masse indivise; les déclarations actives et passives auxquelles les parties à l'inventaire sont tenues ont pour but de compléter les renseignements qui résultent d'un état de choses apparent ou de l'analyse des titres et papiers, de sorte que tous ces éléments soient constatés (1). (1) Voir Cass. 24 octobre 1989, RG 3287, Pas. 1990, n° 118, Cass. 22 octobre 1996, RG P.94.0906.N, Pas. 1996, n° 393 et Cass. 3 mars 2015, RG P.14.0032.N, Pas. 2015, n° 152.

INDIVISION - Inventaire préalable à une procédure en divorce - Biens devant être déclarés par les parties à l'inventaire

La répression, par l'article 226, alinéa 2, du Code pénal, du faux serment relatif aux biens visés par l'article 1183, 11°, du Code judiciaire vise à protéger l'inventaire de la dissimulation, au préjudice de la masse, d'un bien faisant partie de celle-ci; ces dispositions n'excluent pas l'obligation de déclarer les montants prélevés par l'un des époux, avant l'introduction de la demande en divorce, sur les comptes communs lorsqu'il peut y avoir une contestation quant à savoir si ces sommes font partie de la masse; par ailleurs, aucune disposition légale ne prévoit qu'il n'y a pas lieu de déclarer les biens dont l'autre partie à l'inventaire aurait déjà eu connaissance (1). (1) Voir Cass. 3 mars 2015, RG P.14.0032.N, Pas. 2015, n° 152: « Le serment prêté à l'inventaire concerne les indications nécessaires à la détermination de la consistance du patrimoine. »; quant au détournement visé à l'article 1183, 11°, du Code judiciaire, voir Cass. 21 février 1990, RG 7817, Pas. 1990, n° 375, R.D.P., 1990, p. 673, Cass. 26 janvier 1999, RG P.97.0485.N-P.97.1335.N, Pas. 1999, n° 42-43 et Cass. 2 décembre 2014, RG P.12.1818.N, Pas. 2014, n° 742.

FAUX SERMENT - Inventaire préalable à une procédure en divorce - Biens devant être déclarés par les parties à l'inventaire - Montants prélevés par l'un des époux, avant l'introduction de la demande en divorce, sur les comptes communs - Biens dont l'autre partie à l'inventaire aurait déjà eu connaissance

INDIVISION - Inventaire préalable à une procédure en divorce -

echtscheidingsprocedure - Goederen die door de partijen bij de boedelbeschrijving moeten worden aangegeven - Bedragen door één van de echtgenoten afgehaald van de gezamenlijke rekeningen, vóór de inleiding van de eis tot echtscheiding - Goederen waarvan de tegenpartij bij de boedelbeschrijving reeds kennis zou hebben gedragen - Meineed

Biens devant être déclarés par les parties à l'inventaire - Montants prélevés par l'un des époux, avant l'introduction de la demande en divorce, sur les comptes communs - Biens dont l'autre partie à l'inventaire aurait déjà eu connaissance - Faux serment

Ofschoon de rechter op onaantastbare wijze, aan de hand van de omstandigheden van de zaak, oordeelt of er al dan niet sprake is van misbruik van procedure, gaat het Hof na of hij uit zijn vaststellingen dat misbruik naar recht heeft kunnen vaststellen (1). (1) Cass. 28 september 2011, AR P.11.0711.F, AC 2011, nr. 506.

Si le juge apprécie souverainement en fonction des circonstances de la cause l'existence d'un abus procédural, la Cour vérifie si, de ses constatations, il a pu légalement déduire l'existence d'un tel abus (1). (1) Cass. 28 septembre 2011, RG P.11.0711.F, Pas. 2011, n° 506.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Vergoeding wegens roekeloos en tergend geding - Roekeloos en tergend karakter - Beoordeling door de rechter - Toezicht van het Hof

- Artt. 159, 191 en 212 Wetboek van Strafvordering

RECHTSMISBRUIK - Vergoeding wegens roekeloos en tergend geding - Roekeloos en tergend karakter - Beoordeling door de rechter - Toezicht van het Hof

- Artt. 159, 191 en 212 Wetboek van Strafvordering

ACTION CIVILE - Indemnité pour procédure téméraire et vexatoire - Caractère téméraire et vexatoire - Appréciation du juge - Contrôle de la Cour

- Art. 159, 191 et 212 Code d'Instruction criminelle

ABUS DE DROIT - Indemnité pour procédure téméraire et vexatoire - Caractère téméraire et vexatoire - Appréciation du juge - Contrôle de la Cour

- Art. 159, 191 et 212 Code d'Instruction criminelle

Een procedure kan een roekeloos of tergend karakter aannemen wanneer een partij de bedoeling heeft een tegenpartij schade te berokkenen, maar ook wanneer zij haar recht om in rechte op te treden, uitoefent op een wijze die de perken van de normale uitoefening van dat recht door een normaal en zorgvuldig persoon kennelijk te buiten gaat (1). (1) Cass. 28 september 2011, AR P.11.0711.F, AC 2011, nr. 506.

Une procédure peut revêtir un caractère téméraire et vexatoire lorsqu'une partie est animée de l'intention de nuire à une autre, mais aussi lorsqu'elle exerce son droit d'agir en justice d'une manière qui excède manifestement les limites de l'exercice normal de ce droit par une personne prudente et diligente (1). (1) Cass. 28 septembre 2011, RG P.11.0711.F, Pas. 2011, n° 506.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Vergoeding wegens roekeloos en tergend geding - Roekeloos en tergend karakter

- Artt. 159, 191 en 212 Wetboek van Strafvordering

RECHTSMISBRUIK - Vergoeding wegens roekeloos en tergend geding - Roekeloos en tergend karakter

- Artt. 159, 191 en 212 Wetboek van Strafvordering

ACTION CIVILE - Indemnité pour procédure téméraire et vexatoire - Caractère téméraire et vexatoire

- Art. 159, 191 et 212 Code d'Instruction criminelle

ABUS DE DROIT - Indemnité pour procédure téméraire et vexatoire - Caractère téméraire et vexatoire

- Art. 159, 191 et 212 Code d'Instruction criminelle

P.16.0696.N

25 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161025.2](#)

AC nr. ...

Artikel 187, Wetboek van Strafvordering werd vervangen bij artikel 83, Wet Wijziging Strafrecht en Strafvordering; krachtens artikel 143, eerste lid, Wet Wijziging Strafrecht en Strafvordering treedt artikel 83 in werking op 1 maart 2016 en krachtens artikel 143, tweede lid, van dezelfde wet is artikel 83 van toepassing op het verstek dat een partij na 29 februari 2016 laat gaan waaruit volgt dat artikel 187, § 6, 1°, (nieuw) Wetboek van Strafvordering enkel toepasselijk is indien het verzet is ingesteld tegen een beslissing die werd genomen op een verstek gelaten door een partij na 29 februari 2016.

L'article 187 du Code d'instruction criminelle a été remplacé par l'article 83 de la loi du 5 février 2016 modifiant le droit pénal et la procédure pénale et portant des dispositions diverses en matière de justice; en vertu de l'article 143, alinéa 1er, de la loi du 5 février 2016, l'article 83 entre en vigueur le 1er mars 2016 et, en vertu dudit article, alinéa 2, l'article 83 s'applique au défaut que fait une partie après le 29 février 2016, ce qui en résulte que l'article 187, § 6, 1°, (nouveau) du Code d'instruction criminelle ne s'applique que si l'opposition est formée contre une décision ayant été prise par défaut fait par une partie après le 29 février 2016.

VERZET - Strafzaken - Nieuw artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van

OPPOSITION - Matière répressive - Article 187, § 6, 1°, (nouveau)

P.16.0698.F

5 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.5](#)

AC nr. ...

Het staat aan de rechter om met name na te gaan of het voor de persoon die beweert in staat van wettige verdediging te hebben gehandeld onmogelijk was het ogenblikkelijke en dreigende kwaad waarop hij zich beroept, af te weren, anders dan door het misdrijf te plegen; die subsidiariteitsvoorwaarde kan worden nagegaan door rekening te houden met de reacties die de aangerande persoon redelijkerwijs kon en moest hebben.

MISDRIJF - Rechtaardiging en verschoening - Rechtaardiging - Wettige verdediging - Subsidiariteitsvereiste
- Art. 416 Strafwetboek

Er is sprake van wettige verdediging wanneer iemand, die niet in de mogelijkheid verkeert om een ernstige en ogenblikkelijke aanranding tegen zijn persoon of tegen een derde af te weren, anders dan door het misdrijf te plegen, zich op evenredige wijze tegen die onrechtmatige aanval verweert (1). (1) Cass. 19 april 2006, AR P.06.0018.F, AC 2006, nr. 221.

MISDRIJF - Rechtaardiging en verschoening - Rechtaardiging - Wettige verdediging
- Art. 416 Strafwetboek

Il appartient au juge de vérifier notamment si la personne qui prétend avoir agi en état de légitime défense s'est trouvée dans l'impossibilité d'écarter le mal actuel ou imminent dont elle se prévaut, autrement qu'en commettant l'infraction; cette condition de subsidiarité se vérifie en tenant compte des réactions que la personne agressée pouvait et devait raisonnablement avoir.

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Légitime défense - Condition de subsidiarité
- Art. 416 Code pénal

Il y a légitime défense lorsque, n'ayant pas la possibilité d'écarter une agression grave et actuelle contre sa personne ou celle d'un tiers autrement qu'en commettant l'infraction, l'agent se défend d'une manière proportionnée à cette attaque injuste (1). (1) Cass. 19 avril 2006, RG P.06.0018.F, Pas. 2006, n° 221.

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Légitime défense
- Art. 416 Code pénal

P.16.0705.N

28 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160628.6](#)

AC nr. ...

De strafuitvoeringsrechtbank heeft geen rechtsmacht om de wettigheid te beoordelen van een veroordeling tot een vrijheidsstraf.

STRAFUITVOERING - Strafwetvoeringsrechtbank - Bevoegdheid - Veroordeling tot een vrijheidsstraf - Beoordeling van de wettigheid

Geen partijdigheid van de strafuitvoeringsrechtbank kan worden afgeleid uit de loutere omstandigheid dat de gevangenisdirecteur die geen partij is en slechts in zijn advies wordt gehoord door de strafuitvoeringsrechtbank, kennis neemt van tuchtprocedures tegen gedetineerden.

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Artikel 14.1 - Recht op een eerlijk proces - Onpartijdigheid - Strafwetvoeringsrechtbank - Advies van de gevangenisdirecteur

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Onpartijdigheid - Strafwetvoeringsrechtbank - Advies van de gevangenisdirecteur

STRAFUITVOERING - Strafwetvoeringsrechtbank - Recht op een

3/12/2019

Le tribunal de l'application des peines n'est pas compétent pour examiner la légalité d'une condamnation à une peine privative de liberté.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Compétence - Condamnation à une peine privative de liberté - Examen de la légalité

Aucune partialité dans le chef du tribunal de l'application des peines ne peut être déduite de la simple circonstance que le directeur de la prison, qui n'est pas partie et n'est entendu par le tribunal de l'application des peines que pour son avis, prenne connaissance des procédures disciplinaires à l'encontre de détenus.

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14 - Article 14, § 1er - Droit à un procès équitable - Impartialité - Tribunal de l'application des peines - Avis du directeur de la prison

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Impartialité - Tribunal de l'application des peines - Avis du directeur de la prison

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines -

P. 530/637

P.16.0717.F

6 juli 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160706.4](#)

AC nr. ...

Ofschoon het risico op onderduiken door objectieve en ernstige elementen moet worden verantwoord, beschikt de overheid toch over een ruime beoordelingsmarge om dit te beoordelen; uit het feit dat een illegale vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een inreisverbod, heeft geweigerd gevolg te geven aan verschillende bevelen om het grondgebied te verlaten waarvan hem kennis werd gegeven, kan worden afgeleid dat de betrokkene niet vrijwillig gevolg zal geven een nieuw dergelijk bevel en zal pogen onder te duiken om te vermijden dat hij wordt aangehouden met het oog op zijn repatriëring.

VREEMDELINGEN - Vasthoudingsmaatregel - Wettelijke voorwaarden - Risico op onderduiken - Toetsing

- Artt. 1, 11°, 7, derde lid, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Si le risque de fuite doit être justifié par des éléments objectifs et sérieux, l'administration dispose d'une large marge d'appréciation quant à l'évaluation de ceux-ci; de la circonstance qu'un étranger en séjour illégal et interdit d'accès a refusé d'obtempérer aux différents ordres de quitter le territoire qui lui ont été notifiés, il peut se déduire que l'intéressé n'obtempérera pas volontairement à un nouvel ordre de même nature, et qu'il soit tenté de prendre la fuite pour éviter d'être appréhendé en vue de son rapatriement.

ETRANGERS - Mesure de maintien - Conditions légales - Risque de fuite - Evaluation

- Art. 1, 11°, 7, al. 3, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

P.16.0718.F

21 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160921.5](#)

AC nr. ...

Bij gebrek aan inverdenkingstelling door het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter kan de raadkamer, bij de regeling van de rechtspleging, geen uitspraak doen over het bestaan van bezwaren tegen een verdachte en aldus is de burgerlijke partij niet bij machte om diens verwijzing te vorderen wegens telastleggingen die niet tegen hem zijn gericht.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Burgerlijke partij vordert dat de verdachte wordt verwezen - Geen inverdenkingstelling door het openbaar ministerie of door de onderzoeksrechter

Bij ontstentenis van een bevoegdheidsgeschil dat de rechtsgang verhindert, is er geen grond tot regeling van rechtsgebied wanneer het verzoek gegrond is op de omstandigheid dat de vonnisrechter, nadat de raadkamer de zaak naar hem had verwezen, geen uitspraak doet over de bevoegdheid maar vaststelt dat de zaak niet regelmatig bij hem aanhangig werd gemaakt (1). (1) Zie Cass. 5 december 2007, AR P.07.1329.F, AC 2007, nr. 618.

REGELING VAN RECHTSGBIED - Strafzaken - Tussen onderzoeksgerecht en vonnisgerecht - Algemeen - Geschil over rechtsmacht - Begrip - Feitenrechter stelt vast dat de zaak onregelmatig bij hem aanhangig is gemaakt

A défaut d'inculpation par le ministère public ou le juge d'instruction, la chambre du conseil ne peut, lors du règlement de la procédure, statuer sur l'existence de charges à l'encontre d'un suspect et, dans ces circonstances, il n'est pas au pouvoir de la partie civile de requérir le renvoi de ce dernier du chef de préventions qui ne le visent pas.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Renvoi d'un suspect requis par la partie civile - Absence d'inculpation par le ministère public ou le juge d'instruction

En l'absence de conflit de juridiction entravant le cours de la justice, il n'y a pas lieu à règlement de juges lorsque la requête se fonde sur la circonstance que, la chambre du conseil ayant renvoyé la cause au juge du fond, celui-ci ne statue pas sur la compétence mais constate qu'il n'a pas été régulièrement saisi (1). (1) Voir Cass. 5 décembre 2007, RG P.07.1329.F, Pas. 2007, n° 618.

REGLEMENT DE JUGES - Matière répressive - Entre juridictions d'instruction et juridictions de jugement - Généralités - Conflit de juridiction - Notion - Juge du fond constatant l'irrégularité de sa saisine

Wanneer de beschikking tot verwijzing van de inverdenkinggestelde door een dermate zware onregelmatigheid is aangetast dat de akte als onbestaand moet worden beschouwd, dient de vonnisrechter dit vast te stellen en daaruit te besluiten dat de zaak niet bij hem aanhangig is gemaakt (1). (1) J. de Codt, Des nullités de l'instruction et du jugement, Brussel, Larcier, 2006, p. 168.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot verwijzing - Dermate zware onregelmatigheid dat de akte als onbestaande moet worden beschouwd

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Aanhangigmaking van de zaak bij de feitenrechter - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Dermate zware onregelmatigheid dat de akte als onbestaande moet worden beschouwd

Lorsque l'ordonnance renvoyant l'inculpé est entachée d'une irrégularité à ce point grave qu'il faille considérer l'acte comme inexistant, le juge du fond doit le constater et en conclure qu'il n'est pas saisi (1). (1) J. de Codt, Des nullités de l'instruction et du jugement, Bruxelles, Larcier, 2006, p. 168.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi - Irrégularité à ce point grave qu'il faille considérer l'acte comme inexistant

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Saisine de la juridiction de fond - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Irrégularité à ce point grave qu'il faille considérer l'acte comme inexistant

P.16.0728.F

19 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161019.6](#)

AC nr. ...

Bij de beoordeling van de opportuniteit om een werkstraf uit te spreken, kan de rechter oordelen dat die straf, gelet op de aard van de feiten en de elementen die eigen zijn aan de persoon van de dader, ertoe kan leiden dat laatstgenoemde de ernst van de misdrijven gaat minimaliseren en dus niet beantwoordt aan het ontradend effect dat hij aan de strafrechtelijke veroordeling wil geven.

STRAF - Andere straffen - Werkstraf - Motivering - Aard van de feiten en elementen eigen aan de persoon van de dader - Weigering

- Art. 37quinquies, § 3, tweede lid Strafwetboek

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Weigering een werkstraf uit te spreken - Motivering - Aard van de feiten en elementen eigen aan de persoon van de dader

- Art. 37quinquies, § 3, tweede lid Strafwetboek

Lorsqu'il apprécie l'opportunité de prononcer une peine de travail, le juge peut considérer, eu égard à la nature des faits et aux éléments propres à la personne de l'auteur, que cette peine risque de conduire ce dernier à minimiser la gravité des infractions et qu'elle ne répond pas à la finalité dissuasive qu'il entend donner à la condamnation pénale.

PEINE - Autres Peines - Peine de Travail - Motivation - Nature des faits et éléments propres à la personne de l'auteur - Refus

- Art. 37quinquies, § 3, al. 2 Code pénal

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Refus de prononcer une peine de travail - Motivation - Nature des faits et éléments propres à la personne de l'auteur

- Art. 37quinquies, § 3, al. 2 Code pénal

P.16.0739.F

6 juli 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160706.2](#)

AC nr. ...

In het kader van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel, beoordeelt de rechter in feite het bestaan van ernstige redenen om te vrezen dat er afbreuk zou worden gedaan aan de fundamentele rechten, terwijl het Hof nagaat of hij uit zijn vaststellingen zijn beslissing naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Het arrest verwijst op p.3 bij vergissing naar art. 5, 4° Wet Europees Aanhoudingsbevel i.p.v. naar art. 4, 5° van deze wet.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Verplichte weigeringsgrond voor overlevering - Gevaar voor afbreuk aan de fundamentele rechten - Bestaan van ernstige redenen - Beoordeling

Dans le cadre de l'article 4, 5°, de la loi du 19 décembre 2003, le juge apprécie en fait l'existence de raisons sérieuses de crainte d'un risque d'atteinte aux droits fondamentaux, la Cour vérifiant si, de ses constatations, il a pu légalement déduire sa décision (1). (1) L'arrêt renvoie à la page 3 par erreur l'art. 5, 4° de la loi sur le mandat d'arrêt européen, au lieu de l'art. 4, 5°, de cette loi.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Cause obligatoire de refus de la remise - Risque d'atteinte aux droits fondamentaux - Existence de raisons sérieuses - Appréciation

Het voordeel van de terugkeer naar het grondgebied van de tenuitvoerleggingsstaat, die bij wijze van mogelijkheid is bepaald, wordt aan de feitelijke beoordeling van het onderzoeksgerecht overgelaten, onverminderd de verplichting de conclusie te beantwoorden waarin het bestaan wordt aangevoerd van voorwaarden die de toepassing van de terugkeergarantie rechtvaardigen; het arrest dat ter afwijzing van het verzoek tot toekenning van de terugkeergarantie, dat gegrond is op de aanvoering van een wettig belang bij de tenuitvoerlegging van de straf op het grondgebied van de Staat waar de betrokkene zijn verblijfplaats heeft, enkel verwijst naar de eventuele beslissing van de uitvaardigende Staat, antwoordt niet op het verzoek tot toekenning van de terugkeergarantie.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Verzoek tot toekenning van de terugkeergarantie - Onderzoeksgerecht - Weigeringsbeslissing - Motivering

- Art. 8 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Le bénéfice du retour sur le territoire de l'Etat d'exécution, prévu à titre de faculté, est laissé à l'appréciation en fait de la juridiction d'instruction, sauf son obligation de répondre aux conclusions alléguant l'existence des conditions justifiant l'application de la clause de retour différé; ne répond pas à la demande d'octroi de la clause de retour différé, fondée sur l'affirmation d'un intérêt légitime à l'exécution de la peine sur le territoire de l'Etat du lieu de la résidence, l'arrêt qui, pour écarter cette demande, se borne à renvoyer la personne concernée à la décision éventuelle de l'Etat d'émission.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Demande d'octroi de la clause de retour différé - Juridiction d'instruction - Décision de rejet - Motivation

- Art. 8 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

De tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel kan worden geweigerd wanneer de persoon op wie het betrekking heeft in België wordt vervolgd wegens hetzelfde feit als dat waaraan het Europees aanhoudingsbevel ten grondslag ligt; aangezien het om een facultatieve weigeringsgrond gaat, beoordeelt de gerechtelijke overheid op discretionaire wijze of de strafvordering, gelet op de omstandigheden, in België moet worden voortgezet.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Facultatieve weigeringsgrond voor overlevering - Vervolg in België wegens hetzelfde feit - Beoordeling door de gerechtelijke overheid

- Art. 6, 1° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

L'exécution du mandat d'arrêt européen peut être refusée lorsque la personne qui en fait l'objet est poursuivie en Belgique pour le même fait que celui qui est à la base dudit mandat; s'agissant d'une cause de refus facultative, l'autorité judiciaire apprécie discrétionnairement si, eu égard aux circonstances, l'action publique doit être poursuivie en Belgique.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Cause facultative de refus de la remise - Poursuites en Belgique pour le même fait - Appréciation par l'autorité judiciaire

- Art. 6, 1° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

Het arrest dat een vordering tot onttrekking van de zaak heeft afgewezen, sluit niet uit dat een nieuwe vordering wordt ingesteld wegens feiten die zich sedert de uitspraak van de beslissing hebben voorgedaan; als het Hof vaststelt dat de eiser geen enkel nieuw feit aanvoert dat zich sedert de uitspraak van het arrest van het Hof over de eerste vordering zou hebben voorgedaan en dat betrekking zou kunnen hebben op het rechtscollege in zijn geheel tegenover hetwelk de onttrekking wordt gevorderd, verklaart het Hof de nieuwe vordering kennelijk niet ontvankelijk.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Strafzaken - Vordering tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Afwijzing - Nieuwe vordering - Ontvankelijkheid - Artt. 542, tweede lid, en 545, eerste lid Wetboek van Strafvordering

L'arrêt qui a rejeté une demande en dessaisissement n'exclut pas une nouvelle demande pour des faits survenus depuis la prononciation de la décision; si la Cour constate que le demandeur n'invoque aucun fait nouveau qui serait survenu depuis la prononciation de l'arrêt de la Cour sur la première demande et qui serait susceptible de concerner l'ensemble de la juridiction dont il demande le dessaisissement, elle déclare la nouvelle requête manifestement irrecevable.

RENVOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière répressive - Demande en dessaisissement - Suspicion légitime - Rejet - Nouvelle demande - Recevabilité - Art. 542, al. 2, et 545, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.16.0773.N

15 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161115.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Timperman.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Correctionele rechtbank - Verwijzing door het onderzoeksgerecht - Correctionalisering - Heromschrijving van het feit door het vonnisgerecht naar een zwaardere misdaad - Nieuwe omschrijving uitdrukkelijk uitgesloten door het onderzoeksgerecht - Aanneming verzachtende omstandigheden door het vonnisgerecht - Vereiste

ONDERZOEKSGERECHTEN - Nieuwe omschrijving uitdrukkelijk uitgesloten door het onderzoeksgerecht - Bevoegdheid - Aanneming verzachtende omstandigheden door het vonnisgerecht - Vereiste - Regeling van de rechtspleging - Correctionalisering - Heromschrijving van het feit door het vonnisgerecht naar een zwaardere misdaad

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden - Onderzoeksgerechten - Correctionalisering - Heromschrijving van het feit door het vonnisgerecht naar een zwaardere misdaad - Nieuwe omschrijving uitdrukkelijk uitgesloten door het onderzoeksgerecht - Bevoegdheid - Aanneming verzachtende omstandigheden door het vonnisgerecht - Vereiste

Conclusions de l'avocat général Timperman.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Tribunal correctionnel - Renvoi par la juridiction d'instruction - Correctionnalisation - Requalification du fait par la juridiction de jugement en un crime plus grave - Nouvelle qualification expressément exclue par la juridiction d'instruction - Admission de circonstances atténuantes par la juridiction de jugement - Condition

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Nouvelle qualification expressément exclue par la juridiction d'instruction - Compétence - Admission de circonstances atténuantes par la juridiction de jugement - Condition - Règlement de la procédure - Correctionnalisation - Requalification du fait par la juridiction de jugement en un crime plus grave

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Circonstances atténuantes - Juridictions d'instruction - Correctionnalisation - Requalification du fait par la juridiction de jugement en un crime plus grave - Nouvelle qualification expressément exclue par la juridiction d'instruction - Compétence - Admission de circonstances atténuantes par la juridiction de jugement - Condition

Wanneer het onderzoeksgerecht met aanneming van verzachtende omstandigheden een beklagde wegens een gecorrectionaliseerde misdaad heeft verwezen naar de correctionele rechtbank, kan de correctionele rechtbank en in hoger beroep het hof van beroep die misdaad heromschrijven naar een zwaardere misdaad, ook als het onderzoeksgerecht die zwaardere omschrijving uitdrukkelijk heeft uitgesloten, zonder dat vereist is dat het vonnisgerecht na die heromschrijving naar een zwaardere misdaad zelf verzachtende omstandigheden aanneemt; de door het onderzoeksgerecht aangenomen verzachtende omstandigheden gelden immers ook voor het door de vonnisrechter heromschreven feit (1). (1) Zie conclusie OM.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Correctionele rechtbank - Verwijzing door het onderzoeksgerecht - Correctionalisering - Heromschrijving van het feit door het vonnisgerecht naar een zwaardere misdaad - Nieuwe omschrijving uitdrukkelijk uitgesloten door het onderzoeksgerecht - Aanneming verzachtende omstandigheden door het vonnisgerecht - Vereiste

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Correctionalisering - Heromschrijving van het feit door het vonnisgerecht naar een zwaardere misdaad - Nieuwe omschrijving uitdrukkelijk uitgesloten door het onderzoeksgerecht - Bevoegdheid - Aanneming verzachtende omstandigheden door het vonnisgerecht - Vereiste

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden - Onderzoeksgerechten - Correctionalisering - Heromschrijving van het feit door het vonnisgerecht naar een zwaardere misdaad - Nieuwe omschrijving uitdrukkelijk uitgesloten door het onderzoeksgerecht - Bevoegdheid - Aanneming verzachtende omstandigheden door het vonnisgerecht - Vereiste

Lorsque la juridiction d'instruction renvoie au tribunal correctionnel un prévenu en raison d'un crime correctionnalisé avec admission de circonstances atténuantes, le tribunal correctionnel et, en degré d'appel, la cour d'appel peut requalifier ce crime en un crime plus grave, même si la juridiction d'instruction a expressément exclu cette qualification plus grave, sans qu'il soit requis que la juridiction de jugement admette elle-même des circonstances atténuantes après avoir opéré la requalification en un crime plus grave; en effet, les circonstances atténuantes admises par la juridiction d'instruction valent également pour le fait requalifié par la juridiction de jugement (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Tribunal correctionnel - Renvoi par la juridiction d'instruction - Correctionnalisation - Requalification du fait par la juridiction de jugement en un crime plus grave - Nouvelle qualification expressément exclue par la juridiction d'instruction - Admission de circonstances atténuantes par la juridiction de jugement - Condition

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Correctionnalisation - Requalification du fait par la juridiction de jugement en un crime plus grave - Nouvelle qualification expressément exclue par la juridiction d'instruction - Compétence - Admission de circonstances atténuantes par la juridiction de jugement - Condition

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Circonstances atténuantes - Juridictions d'instruction - Correctionnalisation - Requalification du fait par la juridiction de jugement en un crime plus grave - Nouvelle qualification expressément exclue par la juridiction d'instruction - Compétence - Admission de circonstances atténuantes par la juridiction de jugement - Condition

P.16.0805.N

20 juli 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160720.5](#)

AC nr. ...

De miskennis van het recht op de behandeling van de tenuitvoerlegging van een strafrechtelijke veroordeling binnen een redelijke termijn in de zin van artikel 6.1 EVRM kan door een nationale instantie slechts onderzocht worden voor zover die nationale instantie van de strafuitvoering kennis kan nemen; dit is niet het geval voor het onderzoeksgerecht van de uitvoerende autoriteit van een lidstaat, dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel; in dat geval is de strafuitvoering immers enkel aanhangig bij de uitvaardigende rechterlijke instantie die bijgevolg de enige is die rechtsmacht heeft om uitspraak te doen over de strafuitvoering (1). (1) Cass. 10 januari 2014, AR P.12.0024.N, AC 2012, nr. 21.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Strafwitvoering - Tenuitvoerlegging - Onderzoek van de redelijke termijn door het
3/12/2019

La violation du droit au traitement de l'exécution d'une condamnation pénale dans un délai raisonnable au sens de l'article 6.1 CEDH ne peut être examinée par une instance nationale que pour autant que celle-ci puisse connaître de l'exécution de la peine; ce n'est pas le cas en ce qui concerne la juridiction d'instruction de l'autorité d'exécution d'un État membre qui statue sur l'exécution d'un mandat d'arrêt européen; dans ce cas, l'exécution de la peine n'est pendante que devant l'autorité judiciaire d'émission qui est dès lors seule compétente pour statuer sur l'exécution de la peine (1). (1) Cass. 10 janvier 2014, RG P.12.0024.N, Pas 2012, n° 21.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution de la peine - Exécution - Examen du délai raisonnable par la juridiction d'instruction

P. 535/637

onderzoeksgerecht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Strafvuivering - Tenuitvoerlegging - Onderzoek van de redelijke termijn

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Recht op daadwerkelijke rechtshulp voor een nationale instantie - Onderzoek van de redelijke termijn door een nationale instantie - Voorwaarde - Toepassing

De verplichting voor het onderzoeksgerecht de weigeringsgrond bepaald in artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel, te onderzoeken, houdt niet in dat dit gerecht ook moet onderzoeken of de redelijke termijn binnen dewelke de straf moet worden uitgevoerd, al dan niet overschreden is (1). (1) Cass. 10 januari 2014, AR P.12.0024.N, AC 2012, nr. 21.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Strafvuivering - Tenuitvoerlegging - Onderzoeksgerecht - Weigeringsgronden - Onderzoek of er ernstige redenen bestaan dat de tenuitvoerlegging afbreuk doet aan de fundamentele rechten

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Strafvuivering - Tenuitvoerlegging - Weigeringsgronden - Onderzoek of er ernstige redenen bestaan dat de tenuitvoerlegging afbreuk doet aan de fundamentele rechten

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution de la peine - Exécution - Examen du délai raisonnable

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Droit à un recours effectif devant une instance nationale - Examen du délai raisonnable par une instance nationale - Condition - Application

L'obligation pour la juridiction d'instruction d'examiner le motif de refus prévu à l'article 4, 5°, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen n'implique pas que cette juridiction soit également tenue d'examiner si le délai raisonnable dans lequel la peine doit être exécutée est dépassé ou non (1). (1) Cass. 10 janvier 2014, RG P.12.0024.N, Pas 2012, n° 21.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution de la peine - Exécution - Juridiction d'instruction - Motifs de refus - Examen afin de déterminer s'il y a des raisons sérieuses de croire que l'exécution aurait pour effet de porter atteinte aux droits

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution de la peine - Exécution - Motifs de refus - Examen afin de déterminer s'il y a des raisons sérieuses de croire que l'exécution aurait pour effet de porter atteinte aux droits

P.16.0811.N

15 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.2016115.7](#)

AC nr. ...

De bijzondere bewijswaarde zolang het tegendeel niet is bewezen van de processen-verbaal opgesteld door de overheidspersonen die de Koning aanwijst om toezicht te houden op de Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten geldt niet wanneer de verbalisant van een dergelijk proces-verbaal persoonlijk betrokken is bij het misdrijf dat het voorwerp uitmaakt van dit proces-verbaal, maar de enkele omstandigheid dat de verbalisant deelneemt aan het verkeer en bij die deelname een overtreding vaststelt en daarvan proces-verbaal opstelt, volstaat niet om te oordelen dat de verbalisant persoonlijk betrokken is; de rechter beoordeelt in feite, mitsdien onaantastbaar, of de verbalisant betrokken partij is en het Hof gaat enkel na of de rechter zijn beslissing over de persoonlijke betrokkenheid van de verbalisant heeft kunnen gronden op de door hem gedane vaststellingen (1). (1) Zie concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH bij Cass. 11 december 2013, AR P.13.1300.F, Pas. 2013, nr. 677.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 62 - Proces-verbaal dat bewijs oplevert tot bewijs van het tegendeel - Bijzondere bewijswaarde - Persoonlijke betrokkenheid verbalisant bij het vastgestelde misdrijf - Gevolg - Toepassing

La valeur probante particulière qui s'attache, jusqu'à preuve du contraire, aux procès-verbaux dressés par les agents de l'autorité désignés par le Roi pour surveiller l'application de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière et des arrêtés pris en exécution de celle-ci ne vaut pas lorsque le verbalisateur ayant dressé un tel procès-verbal est personnellement impliqué dans l'infraction faisant l'objet dudit procès-verbal, mais la simple circonstance que le verbalisateur ait pris part à la circulation et qu'à cette occasion, il ait constaté une infraction par un procès-verbal ne suffit pas à décider que le verbalisateur est personnellement impliqué; le juge apprécie en fait, dès lors souverainement, si le verbalisateur est une partie impliquée et la Cour vérifie uniquement si le juge a pu fonder sa décision sur l'implication personnelle du verbalisateur sur des constatations qu'il a faites (1). (1) Voir les concl. de M. VANDERMEERSCH, avocat général, publiées avant Cass. 11 décembre 2013, RG P.13.1300.F, Pas. 2013, n° 677.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Roulage - Loi relative à la police de la circulation routière - Article 62 - Procès-verbal faisant foi jusqu'à preuve du contraire - Valeur probante particulière - Implication personnelle du verbalisateur dans l'infraction constatée - Conséquence - Application

- Art. 62, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Wegverkeer - Overtreding - Persoonlijke betrokkenheid verbalisant bij het vastgestelde misdrijf - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

- Art. 62, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Wegverkeer - Overtreding - Persoonlijke betrokkenheid verbalisant bij het vastgestelde misdrijf - Beoordeling door de rechter - Aard

- Art. 62, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 62 - Proces-verbaal dat bewijs oplevert tot bewijs van het tegendeel - Bijzondere bewijswaarde - Persoonlijke betrokkenheid verbalisant bij het vastgestelde misdrijf - Gevolg - Toepassing - Beoordeling door de rechter - Aard - Toezicht door het Hof

- Art. 62, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

De door artikel 62, eerste lid, Wegverkeerswet bepaalde bijzondere bewijswaarde geldt alleen voor de door een bevoegd overheidspersoon in het proces-verbaal van overtreding opgenomen zintuiglijke vaststellingen (1). (1) Cass. 16 september 2014, AR P.13.1871.N, AC 2014, nr. 527.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 62 - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 62 - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde

Wanneer een toestel wordt gebruikt om de snelheid te meten van een voertuig, anders dan in de door artikel 62, tweede en derde lid, Wegverkeerswet bedoelde gevallen, is de bijzondere bewijswaarde van het proces-verbaal beperkt tot de zintuiglijke vaststellingen van de verbalisant met betrekking tot dat voertuig, de omstandigheden waarin de meting gebeurde en de aflezing van het resultaat van de meting; het staat aan de rechter te oordelen of op basis van deze vaststellingen, die overeenkomstig artikel 62, eerste lid, Wegverkeerswet, tot bewijs van het tegendeel geacht worden waar te zijn, de overtreding van de Wegverkeerswet of de uitvoeringsbesluiten bewezen is en het Hof gaat enkel na of de rechter die beslissing heeft kunnen gronden op de door hem gedane vaststellingen.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - 3/12/2019

- Art. 62, al. 1er Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Roulage - Infraction - Implication personnelle du verbalisateur dans l'infraction constatée - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle par la Cour

- Art. 62, al. 1er Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Roulage - Infraction - Implication personnelle du verbalisateur dans l'infraction constatée - Appréciation par le juge - Nature

- Art. 62, al. 1er Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 62 - Procès-verbal faisant foi jusqu'à preuve du contraire - Valeur probante particulière - Implication personnelle du verbalisateur dans l'infraction constatée - Conséquence - Application - Appréciation par le juge - Nature - Contrôle par la Cour

- Art. 62, al. 1er Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

La valeur probante particulière prévue à l'article 62, alinéa 1er, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière vaut uniquement pour les constatations personnelles établies dans un procès-verbal de contravention par un agent de l'autorité (1). (1) Cass. 16 septembre 2014, RG P.13.1871.N, Pas. 2014, n° 527.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Roulage - Loi relative à la police de la circulation routière - Article 62 - Procès-verbal - Valeur probante particulière

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 62 - Procès-verbal - Valeur probante particulière

Lorsqu'un appareil est utilisé pour mesurer la vitesse d'un véhicule, autrement que dans les cas prévus à l'article 62, alinéas 2 et 3, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, la valeur probante particulière qui s'attache au procès-verbal se limite aux constatations personnelles du verbalisateur concernant ce véhicule, les circonstances dans lesquelles la mesure a été prise et la lecture du résultat de la mesure; il appartient au juge d'apprécier si, sur la base de ces constatations, censées être vraies jusqu'à preuve du contraire conformément à l'article 62, alinéa 1er, de la loi du 16 mars 1968, l'infraction à la loi du 16 mars 1968 ou à ses arrêtés d'exécution est établie et la Cour vérifie uniquement si le juge a pu fonder cette décision sur les constatations qu'il a faites.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté

P. 537/637

Wegverkeer - Wegverkeerswet - Snelheidsmeting van een voertuig anders dan de gevallen bedoeld in artikel 62, tweede en derde lid - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde - Grens - Beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof

- Art. 62 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Wegverkeer - Snelheidsmeting van een voertuig anders dan de gevallen bedoeld in artikel 62, tweede en derde lid - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde - Grens - Beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof

- Art. 62 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 62 - Snelheidsmeting van een voertuig anders dan de gevallen bedoeld in artikel 62, tweede en derde lid - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde - Grens - Beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof

- Art. 62 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

d'appréciation - Roulage - Loi relative à la police de la circulation routière - Mesure de la vitesse d'un véhicule autrement que dans les cas visés à l'article 62, alinéas 2 et 3 - Procès-verbal - Valeur probante particulière - Limite - Appréciation par le juge - Contrôle par la Cour

- Art. 62 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968
CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Roulage - Mesure de la vitesse d'un véhicule autrement que dans les cas visés à l'article 62, alinéas 2 et 3 - Procès-verbal - Valeur probante particulière - Limite - Appréciation par le juge - Contrôle par la Cour

- Art. 62 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968
ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 62 - Mesure de la vitesse d'un véhicule autrement que dans les cas visés à l'article 62, alinéas 2 et 3 - Procès-verbal - Valeur probante particulière - Limite - Appréciation par le juge - Contrôle par la Cour

- Art. 62 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P.16.0818.N

18 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161018.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Winants.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Volgappel van het openbaar ministerie - Grievenformulier - Grief - Begrip

Conclusie van advocaat-generaal Winants.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Volgappel van het openbaar ministerie - Grievenformulier - Nauwkeurige omschrijving van de grieven - Begrip - Draagwijdte - Gevolg - Ontvankelijkheid van het hoger beroep

Een grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appelland van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming door de appelrechter vraagt; niet vereist is dat de appelland in zijn verzoekschrift of zijn grievenformulier reeds opgave doet van de redenen waarom hij die hervorming vraagt (1). (1) Zie concl. OM

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Volgappel van het openbaar ministerie - Grievenformulier - Grief - Begrip

Conclusions de l'avocat général Winants.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Appel suivi par l'appel du ministère public - Formulaire de griefs - Grief - Notion

Conclusions de l'avocat général Winants.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Appel suivi par l'appel du ministère public - Formulaire de griefs - Définition précise de griefs - Notion - Portée - Effet - Recevabilité de l'appel

Un grief tel que visé par l'article 204 du Code d'instruction criminelle est l'indication spécifique par l'appelland d'une décision distincte du jugement dont appel, dont il demande la réformation par le juge d'appel; il n'est pas requis que, dans sa requête ou son formulaire de griefs, l'appelland énonce déjà les raisons pour lesquelles il demande cette réformation (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Appel suivi par l'appel du ministère public - Formulaire de griefs - Grief - Notion

Wanneer het openbaar ministerie in zijn grievenformulier vermeldt het hoger beroep van de beklaagde te volgen, geeft het te kennen dat het, binnen de perken van dat hoger beroep, tegen het beroepen vonnis dezelfde grieven aanvoert als de beklaagde en wanneer het openbaar ministerie in dat formulier vermeldt dat het hoger beroep instelt tegen de aan de beklaagde opgelegde straf, geeft het te kennen dat het van de appelrechter de hervorming vraagt van de beslissing van het beroepen vonnis over de straftoemeting ten aanzien van die beklaagde; in de beide gevallen bepaalt het formulier nauwkeurig de grieven die het openbaar ministerie tegen het beroepen vonnis inbrengt en is het op die grieven gesteunde hoger beroep dan ook ontvankelijk, zonder dat het openbaar ministerie opgave moet doen van de middelen ter ondersteuning van die grieven (1). (1) Zie concl. OM

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Volgappel van het openbaar ministerie - Grievenformulier - Nauwkeurige omschrijving van de grieven - Begrip - Draagwijdte - Gevolg - Ontvankelijkheid van het hoger beroep

Lorsque le ministère public mentionne dans son formulaire de griefs suivre l'appel du prévenu, il indique que, dans les limites de cet appel, il invoque contre le jugement dont appel les mêmes griefs que le prévenu et lorsqu'il mentionne dans ce formulaire qu'il interjette appel de la peine infligée au prévenu, le ministère public indique qu'il demande au juge d'appel la réformation de la décision du jugement dont appel sur la fixation de la peine à l'égard de ce prévenu; dans les deux cas, le formulaire prévoit précisément les griefs que le ministère public élève contre le jugement dont appel et l'appel fondé sur ces griefs est dès lors recevable, sans que le ministère public doive énoncer les moyens à l'appui de ces griefs (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Appel suivi par l'appel du ministère public - Formulaire de griefs - Définition précise de griefs - Notion - Portée - Effet - Recevabilité de l'appel

P.16.0819.N

6 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161206.5](#)

AC nr. ...

Uit artikel 321, eerste en tweede lid, Gerechtelijk Wetboek volgt niet dat de aanwijzing van een raadsheer dan wel plaatsvervangend raadsheer ter vervanging van een verhinderde raadsheer bij schriftelijke beschikking dient te gebeuren.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Hof van beroep - Samenstelling van het rechtscollege - Verhinderde raadsheer - Vervanging door een plaatsvervangend raadsheer - Aanwijzing

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Hof van beroep - Samenstelling van het rechtscollege - Verhinderde raadsheer - Vervanging door een plaatsvervangend raadsheer - Aanwijzing

Uit artikel 779 Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat op straffe van nietigheid de rechters die aan de beraadslaging deelnemen en uitspraak doen, alle rechtszittingen hebben bijgewoond waarop de zaak werd behandeld, volgt niet dat wanneer de rechtsmacht van de rechter over een geschilpunt is uitgeput en over dit geschilpunt een eindbeslissing is geweest, de behandeling van de overige geschilpunten enkel door dezelfde rechters kan gebeuren als die welke over het eerste geschilpunt uitspraak heeft gedaan (1). (1) Cass. 8 januari 2002, AR P.99.1529.N, AC 2002, nr. 13; Zie: Cass. 15 april 2005, AR C.03.0285.N, AC 2005, nr. 229.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Eindbeslissing over een geschilpunt - Behandeling van andere geschilpunten -

3/12/2019

Il ne résulte pas de l'article 321, alinéas 1 et 2, du Code judiciaire que la désignation d'un conseiller ainsi que d'un conseiller suppléant en remplacement d'un conseiller empêché doit s'effectuer par voie d'ordonnance écrite.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Cour d'appel - Composition de la juridiction - Conseiller empêché - Remplacement par un conseiller suppléant - Désignation

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Cour d'appel - Composition de la juridiction - Conseiller empêché - Remplacement par un conseiller suppléant - Désignation

Il ne résulte pas de l'article 779, alinéa 1er, du Code judiciaire, qui prévoit que les juges qui participent au délibéré et font droit doivent, à peine de nullité, avoir assisté à toutes les audiences de la cause, que, lorsque la juridiction du juge est épuisée sur un point litigieux et qu'une décision définitive a ainsi été rendue sur ce point litigieux, seuls les mêmes juges ayant statué sur le premier point litigieux peuvent procéder à l'examen des autres points litigieux (1). (1) Cass. 8 janvier 2002, RG P.99.1529.N, Pas. 2002, n° 13 ; Voir : Cass. 15 avril 2005, RG C.03.0285.N, Pas. 2005, n° 229.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Décision définitive sur un point litigieux - Examen d'autres points litigieux -

P. 539/637

P.16.0834.N

25 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161025.1](#)

AC nr. ...

Artikel 780, 2°, Gerechtelijk Wetboek is niet van toepassing in strafzaken en de wet schrijft in strafzaken niet voor dat, op straffe van nietigheid, de namen, voornamen en adressen van de verschenen partijen worden weergegeven; het is voldoende dat uit de aanduiding van de partijen kan worden opgemaakt op wie de beslissing van toepassing is en niet vereist is dat ook uit die beslissing moet blijken wie aanwezig was en wie werd gehoord voorafgaandelijk aan die beslissing want deze gegevens kunnen blijken uit het proces-verbaal van rechtszitting (1). (1) Zie Cass. 17 februari 1999, AR P.99.0183.F, AC 1999, nr. 92.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Aanduiding van de partijen

Krachtens artikel 334, tweede lid, Wetboek van Strafvordering formuleren het hof van assisen en de gezworenen, nadat de gezworenen hebben geantwoord op de gestelde vragen, de voornaamste redenen van hun beslissing, zonder dat zij moeten antwoorden op alle neergelegde conclusies; die motiveringsplicht houdt in dat het hof van assisen en de gezworenen die redenen moeten vermelden opdat de veroordeelde zou weten waarop de schuldigverklaring is gesteund en gezien de rechtspleging voor het hof van assisen in beginsel mondeling is moet het arrest over de schuldigverklaring en de motivering bijgevolg niet de inhoud preciseren van de getuigenverklaringen waarnaar het verwijst in zijn voornaamste redenen (1). (1) Zie Cass. 26 april 2016, AR P.16.0077.N, AC 2016, nr. ...

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Motiveringsplicht

L'article 780, 2°, du Code judiciaire ne s'applique pas en matière répressive et, en matière répressive, la loi ne prescrit pas à peine de nullité l'énonciation des noms, prénoms et adresses des parties ayant comparu; il suffit que la désignation des parties permette de déterminer à quelle partie s'applique la décision sans qu'il soit requis que cette décision révèle également les parties présentes et celles ayant été entendues préalablement à cette décision car ces éléments peuvent ressortir du procès-verbal de l'audience (1). (1) Voir Cass. 17 février 1999, RG P.99.0183.F, Pas. 1999, n° 92.

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Indication des parties

En vertu de l'article 334, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, la cour d'assises et les jurés formulent, après que ces derniers ont répondu aux questions posées, les motifs principaux de leur décision, sans devoir répondre à toutes les conclusions déposées; cette obligation de motivation implique que la cour d'assises et les jurés doivent indiquer ces motifs afin que le condamné connaisse le fondement de la déclaration de culpabilité et, compte tenu, en principe, de l'oralité de la procédure devant la cour d'assises, l'arrêt ne doit, par conséquent, pas préciser pour la déclaration de culpabilité et la motivation quelle est la teneur des déclarations de témoins auxquelles il se réfère dans sa formulation des motifs principaux (1). (1) Voir Cass. 26 avril 2016, RG P.16.0077.N, Pas. 2016, n° ...

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Obligation de motivation

P.16.0837.F

19 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161019.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Verplichting om een prejudiciële vraag te stellen - Grondwettelijk Hof heeft reeds uitspraak gedaan over een vraag met een identiek onderwerp

HERHALING - Gecorrectionaliseerde misdaad - Vaststelling van de staat van wettelijke herhaling in de veroordelende beslissing - Gevolg - Berekening van de toelaatbaarheidsdrempel voor de voorwaardelijke invrijheidstelling

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Hoger beroep van het

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Obligation de poser la question - Cour constitutionnelle s'étant déjà prononcée sur une question ayant un objet identique

RECIDIVE - Crime correctionnalisé - Etat de récidive légale constaté dans la décision de condamnation - Conséquence - Calcul du seuil d'admissibilité de la libération conditionnelle

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Appel du ministère public près la

P. 540/637

openbaar ministerie bij het rechtscollege dat de beroepen beslissing heeft gewezen - Betekening aan de partij tegen wie het hoger beroep is gericht - Verplichting

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verplichting om een prejudiciële vraag te stellen - Grondwettelijk Hof heeft reeds uitspraak gedaan over een vraag met een identiek onderwerp

STRAF - Vrijheidsstraffen - Herhaling - Gecorrectionaliseerde misdaad - Vaststelling van de staat van wettelijke herhaling in de veroordelende beslissing - Gevolg - Berekening van de toelaatbaarheidsdrempel voor de voorwaardelijke invrijheidstelling

STRAFUITVOERING - Vrijheidsstraffen - Gevangenisstraf uitgesproken voor een gecorrectionaliseerde misdaad - Vaststelling van de staat van wettelijke herhaling in de veroordelende beslissing - Gevolg - Berekening van de toelaatbaarheidsdrempel voor de voorwaardelijke invrijheidstelling

Met toepassing van arrest nr. 185/2014 van 18 december 2014 van het Grondwettelijk Hof, kan geen rekening worden gehouden met de staat van wettelijke herhaling die is vastgesteld ten aanzien van een persoon die tot zeventien jaar gevangenisstraf is veroordeeld wegens diefstal door middel van geweld of bedreiging, met de verzwarende omstandigheid dat het geweld of de bedreiging de dood hebben veroorzaakt zonder het oogmerk te doden, om de duur van de te ondergane opsluiting te bepalen alvorens voor voorwaardelijke invrijheidstelling in aanmerking te komen, zoals bepaald in huidig artikel 25, § 2, b), Wet Strafwetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

HERHALING - Gecorrectionaliseerde misdaad - Vaststelling van de staat van wettelijke herhaling in de veroordelende beslissing - Gevolg - Berekening van de toelaatbaarheidsdrempel voor de voorwaardelijke invrijheidstelling

- Art. 56, tweede lid Strafwetboek

- Art. 25, § 2, b Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

STRAF - Vrijheidsstraffen - Herhaling - Gecorrectionaliseerde misdaad - Vaststelling van de staat van wettelijke herhaling in de veroordelende beslissing - Gevolg - Berekening van de toelaatbaarheidsdrempel voor de voorwaardelijke invrijheidstelling

- Art. 56, tweede lid Strafwetboek

- Art. 25, § 2, b Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

STRAFUITVOERING - Vrijheidsstraffen - Gevangenisstraf uitgesproken voor een gecorrectionaliseerde misdaad - Vaststelling van de staat van wettelijke herhaling in de veroordelende beslissing - Gevolg - Berekening van de toelaatbaarheidsdrempel voor de voorwaardelijke invrijheidstelling

- Art. 56, tweede lid Strafwetboek

juridiction qui a rendu la décision entreprise - Notification à la partie contre laquelle l'appel est dirigé - Obligation

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Obligation de poser la question - Cour constitutionnelle s'étant déjà prononcée sur une question ayant un objet identique

PEINE - Peines privatives de liberté - Récidive - Crime correctionnalisé - Etat de récidive légale constaté dans la décision de condamnation - Conséquence - Calcul du seuil d'admissibilité de la libération conditionnelle

APPLICATION DES PEINES - Peines privatives de liberté - Peine d'emprisonnement prononcée pour un crime correctionnalisé - Etat de récidive légale constaté dans la décision de condamnation - Conséquence - Calcul du seuil d'admissibilité de la libération conditionnelle

En application de l'arrêt 185/2014 rendu le 18 décembre 2014 par la Cour constitutionnelle, l'état de récidive légale constaté dans le chef d'une personne condamnée à une peine de dix-sept ans d'emprisonnement du chef de vol avec violences ou menace avec la circonstance aggravante que les violences ou les menaces ont entraîné le mort sans intention de la donner, ne peut pas être pris en considération pour déterminer la durée de la détention à subir avant d'être accessible à la libération conditionnelle, comme le prévoit actuellement l'article 25, § 2, b), de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées (1). (1) Voir les concl. du MP.

RECIDIVE - Crime correctionnalisé - Etat de récidive légale constaté dans la décision de condamnation - Conséquence - Calcul du seuil d'admissibilité de la libération conditionnelle

- Art. 56, al. 2 Code pénal

- Art. 25, § 2, b L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

PEINE - Peines privatives de liberté - Récidive - Crime correctionnalisé - Etat de récidive légale constaté dans la décision de condamnation - Conséquence - Calcul du seuil d'admissibilité de la libération conditionnelle

- Art. 56, al. 2 Code pénal

- Art. 25, § 2, b L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

APPLICATION DES PEINES - Peines privatives de liberté - Peine d'emprisonnement prononcée pour un crime correctionnalisé - Etat de récidive légale constaté dans la décision de condamnation - Conséquence - Calcul du seuil d'admissibilité de la libération conditionnelle

- Art. 56, al. 2 Code pénal

- Art. 25, § 2, b Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Met toepassing van artikel 26, § 2, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof is een rechtscollege niet gehouden een prejudiciële vraag te stellen wanneer het Grondwettelijk Hof reeds uitspraak heeft gedaan op een vraag of een beroep met een identiek onderwerp (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Verplichting om een prejudiciële vraag te stellen - Grondwettelijk Hof heeft reeds uitspraak gedaan over een vraag met een identiek onderwerp

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verplichting om een prejudiciële vraag te stellen - Grondwettelijk Hof heeft reeds uitspraak gedaan over een vraag met een identiek onderwerp

De betekening van het hoger beroep, op straffe van verval, binnen veertig dagen te rekenen van de uitspraak van het vonnis, is slechts van toepassing in de gevallen waarin het hoger beroep uitgaat van het openbaar ministerie bij het rechtscollege dat van het hoger beroep kennis moet nemen; wanneer het hoger beroep van de procureur des Konings is ingesteld in de vormen en binnen de termijnen bepaald in artikel 203, § 1, Wetboek van Strafvordering, moet het niet worden betekend aan de partij tegen wie het is gericht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Hoger beroep van het openbaar ministerie bij het rechtscollege dat de beroepen beslissing heeft gewezen - Betekening aan de partij tegen wie het hoger beroep is gericht - Verplichting

- Artt. 203, § 1, en 205 Wetboek van Strafvordering

- Art. 25, § 2, b L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

En application de l'article 26, § 2, alinéa 2, 2°, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle, une juridiction n'est pas tenue de poser une question préjudicielle lorsque la Cour constitutionnelle a déjà statué sur une question ou un recours ayant un objet identique (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Obligation de poser la question - Cour constitutionnelle s'étant déjà prononcée sur une question ayant un objet identique

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Obligation de poser la question - Cour constitutionnelle s'étant déjà prononcée sur une question ayant un objet identique

La notification de l'appel, à peine de déchéance, dans les quarante jours à compter de la prononciation du jugement, n'est applicable que dans le cas où le recours émane du ministère public près la juridiction qui doit connaître de l'appel; interjeté dans les formes et les délais prévus par l'article 203, § 1er, du Code d'instruction criminelle, l'appel du procureur du Roi ne doit pas être notifié à la partie contre laquelle il est dirigé (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Appel du ministère public près la juridiction qui a rendu la décision entreprise - Notification à la partie contre laquelle l'appel est dirigé - Obligation

- Art. 203, § 1er, et 205 Code d'Instruction criminelle

P.16.0846.N

25 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161025.7](#)

AC nr. ...

De hoge commissie heeft bij het onderzoek of er grond is om de invrijheidstelling van een geïnterneerde te bevelen overeenkomstig artikel 18 Wet Bescherming Maatschappij, zoals hier toepasselijk, de definitieve beslissingen van de onderzoeksgerechten en de vonnisgerechten die de internering van de betrokkene hebben bevolen en de gronden waarop die beslissingen steunen, niet te beoordelen.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Hoge commissie - Onderzoek invrijheidstelling geïnterneerde - Beoordelingsbevoegdheid

La commission supérieure qui examine s'il y a lieu d'ordonner la libération d'un interné, conformément à l'article 18 de la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels, tel qu'il est applicable en l'espèce, n'est pas tenue d'apprécier les décisions définitives des juridictions d'instruction et de jugement ayant ordonné l'internement de la personne concernée, ni les motifs ayant fondé ces décisions.

DEFENSE SOCIALE - Commission supérieure - Examen de la libération de la personne internée - Pouvoir d'appréciation

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

VALS GETUIGENIS - Dragen van een valse voornaam in het openbaar

Artikel 231 Strafwetboek bestraft niet degene die, zonder een naam te hebben aangenomen die hem niet toekomt, in het openbaar een voornaam aanneemt die hem niet toekomt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

VALS GETUIGENIS - Dragen van een valse voornaam in het openbaar

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

FAUX NOM - Port public de faux prénom

L'article 231 du Code pénal ne punit pas celui qui, sans avoir pris un nom qui ne lui appartient pas, aura publiquement pris un prénom qui ne lui appartient pas (1). (1) Voir les concl. du MP.

FAUX NOM - Port public de faux prénom

Artikel 16, § 6, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet heeft enkel betrekking op de ondertekening van een bevel tot aanhouding door de rechter die het verleent, maar niet op de ondertekening door een gemachtigde ambtenaar van een bevel om het grondgebied te verlaten met vasthouding met het oog op verwijdering.

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Verwijderingsmaatregel - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding - Gemachtigde ambtenaar - Ondertekening - Voorlopige Hechteniswet - Artikel 16, § 6, eerste lid

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van de noodzakelijkheid van een ondertekening van het geschrift die geldt voor alle akten of geschriften.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Alle akten en geschriften - Ondertekening - Noodzakelijkheid - Rechtsbeginsel

Het onderzoeksgerecht, zo een ernstige ziekte wordt aangevoerd van de persoon tegen wie een bevel om het grondgebied te verlaten is genomen en die met dat doel wordt vastgehouden, moet onderzoeken of de betrokkene ernstig ziek is en in voorkomend geval of de tenuitvoerlegging van de verwijderingsbeslissing de betrokkene zou blootstellen aan een ernstig risico op een zware en onomkeerbare verslechtering van zijn gezondheidstoestand; het onderzoeksgerecht moet niet nader aanduiden op welke dossierstukken het zijn beslissing steunt.

VREEMDELINGEN - Handvest Grondrechten Europese Unie - Richtlijn 2008/115/EG - Verwijderingsmaatregel - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vrijheidsberovende maatregel - Gezondheidstoestand - Ernstig risico op een zware en onomkeerbare verslechtering - Onderzoeksgerecht - Omvang van het toezicht - Aanduiding van dossierstukken

L'article 16, § 6, alinéa 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive ne concerne que la signature d'un mandat d'arrêt par le juge qui le décerne, mais non la signature par un fonctionnaire délégué d'un ordre de quitter le territoire avec maintien en vue d'éloignement.

ETRANGERS - L. du 15 décembre 1980 - Mesure d'éloignement - Ordre de quitter le territoire - Maintien - Fonctionnaire délégué - Signature - Loi sur la détention préventive - Article 16, § 6, alinéa 1er

Il n'existe pas de principe général du droit de la nécessité d'une signature de l'écrit valant pour tous les actes ou écrits.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Tous actes et écrits - Signature - Nécessité - Principe de droit

Lorsqu'est invoquée une maladie grave de la personne contre laquelle un ordre de quitter le territoire a été pris et qui est détenue à cette fin, la juridiction d'instruction est tenue d'examiner si l'intéressé est grièvement malade et, le cas échéant, si l'exécution de la décision d'éloignement devait exposer l'intéressé à un risque sérieux de détérioration grave et irréversible de son état de santé; la juridiction d'instruction n'est pas tenue de préciser sur quelles pièces du dossier elle fonde sa décision.

ETRANGERS - Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Directive 2008/115/CE - Mesure d'éloignement - Ordre de quitter le territoire - Mesure privative de liberté - Etat de santé - Risque sérieux de détérioration grave et irréversible - Juridiction d'instruction - Etendue du contrôle - Indication de pièces du dossier

Het staat aan de rechter de bewijswaarde van de elektronische handtekening te beoordelen en dus na te gaan of er voldoende waarborgen zijn of hij wiens ingescande handtekening is vermeld op de beslissing daadwerkelijk de beslissing ook heeft ondertekend (1). (1) De beslissing van het Hof is in overeenstemming met de rechtspraak van de Raad van Staat als cassatierechter tegen beslissingen van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvS nr. 207.655 en 207.656 van 24 september 2010) en met de rechtspraak van het arbeidshof Brussel (Arbhof Brussel 11 oktober 2013 en 14 februari 2014, RDTI 2014, 115 e.v., noot J. Hubin). Ze wordt niet ernstig in vraag gesteld door de doctrine (o.m. J. Funck, "Prescription et délai raisonnable en sécurité sociale: questions d'actualité", in Questions spéciales de droit social. Hommage à Michel Dumont, Larcier, Brussel, 2014, 192-193; P. Van Eecke, Juridische aspecten van de elektronische handtekening, in CBR Jaarboek 2010-2011, 149, nr. 36 en nr. 38, p. 150; E. Montero, La signature électronique au banc de la jurisprudence, DAOR 2011, 231 e.v.). AH.

BEWIJS - Algemeen - Elektronische handtekening - Inge-scande handtekening - Bewijswaarde - Waarborgen - Beoordeling

Il appartient au juge d'apprécier la valeur probante de la signature électronique et donc de vérifier s'il y a suffisamment de garanties pour que la personne dont la signature scannée figure sur la décision a effectivement signé la décision (1). (1) La décision de la Cour est conforme à la jurisprudence du Conseil d'État comme juge de cassation des décisions du Conseil du Contentieux des étrangers (CE n° 207.655 et 207.656 du 24 septembre 2010) et à la jurisprudence de la cour du travail de Bruxelles (C.T. Bruxelles 11 octobre 2013 et 14 février 2014, RDTI 2014, 115 et suivantes, note J. Hubin). Elle n'est pas sérieusement mise en question par la doctrine (notamment J. Funck, "Prescription et délai raisonnable en sécurité sociale: questions d'actualité", in Questions spéciales de droit social. Hommage à Michel Dumont, Larcier, Bruxelles, 2014, 192-193 ; P. Van Eecke, Juridische aspecten van de elektronische handtekening, in CBR Jaarboek 2010-2011, 149, n°s 36 et 38, p. 150; E. Montero, La signature électronique au banc de la jurisprudence, DAOR 2011, 231 et suivantes). AH.

PREUVE - Généralités - Signature électronique - Signature scannée - Valeur probante - Garanties - Appréciation

P.16.0865.N

29 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161129.5](#)

AC nr. ...

Indien een beklagde zich beperkt tot de loutere aanvoering dat de rechter toepassing dient te maken van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek zonder daartoe enig concreet gegeven aan te voeren, beantwoordt en verwerpt de rechter die aanvoering met de enkele vaststelling dat er tussen de door hem beoordeelde feiten en de feiten waarvoor de beklagde reeds werd veroordeeld met een in kracht van gewijsde getreden beslissing, geen eenheid van opzet bestaat; noch artikel 6 EVRM dat aan de rechter de verplichting oplegt melding te maken van de voornaamste redenen die hem hebben overtuigd van de schuld van een beklagde, noch de artikelen 195 en 211 Wetboek van Strafvordering die aan de rechter bepaalde verplichtingen opleggen met betrekking tot de motivering van de schuld en de straf, leggen aan de rechter die een verzoek om toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek beoordeelt, een verdergaande motiveringsplicht op (1). (1) Cass. 22 november 2000, AR P.00.1113.F, AC 2000, nr. 635; Cass. 10 februari 2010, AR P.09.1281.F, AC 2010, nr. 92.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Afwezigheid - Motiveringsplicht

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie -

3/12/2019

Lorsqu'un prévenu se borne à invoquer uniquement que le juge doit appliquer l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, sans apporter à cet égard le moindre élément concret, le juge répond à cette allégation et la rejette en constatant simplement que les faits dont il est saisi et ceux du chef desquels le prévenu a déjà été condamné définitivement ne sont pas liés par une unité d'intention ; ni l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales qui impose au juge d'indiquer les principaux motifs qui l'ont convaincu de la culpabilité d'un prévenu, ni les articles 195 et 211 du Code d'instruction criminelle qui imposent au juge certaines obligations concernant la motivation de la culpabilité et de la peine, ne soumettent le juge qui apprécie une demande visant l'application de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, à une obligation de motivation plus précise (1). (1) Cass. 22 novembre 2000, RG P.00.1113.F, Pas. 2000, n° 635 ; Cass. 10 février 2010, RG P.09.1281.F, Pas. 2010, n° 92.

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Unité d'intention - Absence - Obligation de motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - Pas de conclusions -

P. 544/637

Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Eenheid van opzet - Afwezigheid - Motiveringsplicht

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Eenheid van opzet - Afwezigheid - Motiveringsplicht

Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Unité d'intention - Absence - Obligation de motivation

PEINE - Concours - Concours idéal - Unité d'intention - Absence - Obligation de motivation

P.16.0872.F

16 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161116.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Recht een getuige te doen horen - Verzoek tot verhoor van een getuige - Beoordelingscriteria - Waarheidsvinding en het recht op een eerlijk proces

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Recht een getuige te doen horen - Bij conclusie ingediend verzoek tot verhoor van een getuige - Weigering - Motiveringsplicht

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht een getuige te doen horen - Bij conclusie ingediend verzoek tot verhoor van een getuige - Weigering - Motiveringsplicht

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht een getuige te doen horen - Verzoek tot verhoor van een getuige - Beoordelingscriteria - Waarheidsvinding en het recht op een eerlijk proces

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Bij conclusie ingediend verzoek tot verhoor van een getuige - Weigering - Motiveringsplicht

Artikel 6, § 3, d), EVRM bepaalt dat eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd het recht heeft de getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen en de oproeping en ondervraging van getuigen à décharge te doen geschieden onder dezelfde voorwaarden als het geval is met de getuigen à charge; dat recht is niet onbeperkt, de rechter kan een dergelijk verzoek inwilligen dan wel afwijzen, naargelang het verzoek al dan niet dienstig blijkt voor de waarheidsvinding en mits eerbiediging van het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Recht een getuige te doen horen - Verzoek tot verhoor van een getuige - Beoordelingscriteria - Waarheidsvinding en het recht op een eerlijk proces

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht een getuige te doen horen - Verzoek tot verhoor van een getuige - Beoordelingscriteria - Waarheidsvinding en het recht op een eerlijk proces

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Droit de faire entendre un témoin - Demande d'audition de témoin - Critères d'appréciation - Manifestation de la vérité et équité du procès

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Droit de faire entendre un témoin - Demande d'audition de témoin formée par voie de conclusions - Refus - Obligation de motiver

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, d - Droit de faire entendre un témoin - Demande d'audition de témoin formée par voie de conclusions - Refus - Obligation de motiver

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, d - Droit de faire entendre un témoin - Demande d'audition de témoin - Critères d'appréciation - Manifestation de la vérité et équité du procès

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Demande d'audition de témoin formée par voie de conclusions - Refus - Obligation de motiver

L'article 6, § 3,d) de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales prévoit que toute personne poursuivie d'une infraction a le droit d'interroger ou de faire interroger les témoins à charge et d'obtenir la convocation et l'interrogatoire des témoins à décharge dans les mêmes conditions que les témoins à charge; ce droit n'est pas absolu, le juge pouvant accepter ou refuser une telle demande selon qu'elle apparaisse ou non utile à la manifestation de la vérité et dans le respect de l'équité du procès (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Droit de faire entendre un témoin - Demande d'audition de témoin - Critères d'appréciation - Manifestation de la vérité et équité du procès

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, d - Droit de faire entendre un témoin - Demande d'audition de témoin - Critères d'appréciation - Manifestation de la vérité et équité du procès

Wanneer bij conclusie om het verhoor van een getuige wordt verzocht, moet de rechter, wanneer hij dat verzoek niet inwilligt, daarop antwoorden en de reden verduidelijken waarom hij de gevraagde onderzoeksmaatregel niet nuttig acht om tot zijn overtuiging te komen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Recht een getuige te doen horen - Bij conclusie ingediend verzoek tot verhoor van een getuige - Weigering - Motiveringsplicht

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht een getuige te doen horen - Bij conclusie ingediend verzoek tot verhoor van een getuige - Weigering - Motiveringsplicht

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Bij conclusie ingediend verzoek tot verhoor van een getuige - Weigering - Motiveringsplicht

Lorsqu'une audition de témoin est demandée, par la voie de conclusions, le juge, s'il n'y fait pas droit, doit y répondre et préciser la raison de l'inutilité de la mesure d'instruction sollicitée pour forger sa conviction (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Droit de faire entendre un témoin - Demande d'audition de témoin formée par voie de conclusions - Refus - Obligation de motiver

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, d - Droit de faire entendre un témoin - Demande d'audition de témoin formée par voie de conclusions - Refus - Obligation de motiver

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Demande d'audition de témoin formée par voie de conclusions - Refus - Obligation de motiver

P.16.0878.F

9 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161109.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafzaken - Gezag van gewijsde - Overgenomen burgerlijke partij - Niet-ontvankelijke vordering - Gevolgen voor de overnemende vennootschap

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Overgenomen burgerlijke partij - Niet-ontvankelijke vordering - Gevolgen voor de overnemende vennootschap

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Gezag van gewijsde - Overgenomen burgerlijke partij - Niet-ontvankelijke vordering - Gevolgen voor de overnemende vennootschap

De beslissing van de strafrechter op de met toepassing van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering voor hem gebrachte burgerlijke rechtsvordering, heeft enkel gezag van rechterlijk gewijsde binnen de perken van artikel 23 Gerechtelijk Wetboek; wanneer een vonnis de vordering van een burgerlijke partij niet-ontvankelijk verklaart, op grond dat zij werd overgenomen door een vennootschap die niet in de zaak is tussengekomen hoewel zij daartoe gemachtigd was, moet uit de vermelding, in dat vonnis, dat toepassing werd gemaakt van het voormelde artikel 4, worden afgeleid dat de burgerlijke belangen van de overnemende vennootschap werden aangehouden (1). (1) Zie concl. OM en Cass. 17 april 2007, AR P.06.1613.N, RW 2008-2009, p. 405, en noot S. Van Overbeke, "Het ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen".

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafzaken - Gezag van

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

ACTION CIVILE - Matière répressive - Autorité de la chose jugée - Partie civile absorbée - Demande irrecevable - Conséquences pour la société absorbante

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Action civile - Partie civile absorbée - Demande irrecevable - Conséquences pour la société absorbante

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile - Autorité de la chose jugée - Partie civile absorbée - Demande irrecevable - Conséquences pour la société absorbante

La décision rendue par le juge pénal sur l'action civile portée devant lui en application de l'article 4 du titre préliminaire du Code de procédure pénale n'a autorité de la chose jugée que dans les limites de l'article 23 du Code judiciaire; lorsqu'un jugement déclare la demande d'une partie civile irrecevable au motif qu'elle a été absorbée par une société qui n'est pas intervenue à la cause alors qu'elle le pouvait, la mention, par ce jugement, qu'il a fait application de l'article 4 précité implique que les intérêts civils de la société absorbante ont été réservés (1). (1) Voir les concl. du MP et Cass. 17 avril 2007, RG P.06.1613.N, RW, 2008-2009, p. 405, et note S. Van Overbeke, "Het ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen".

ACTION CIVILE - Matière répressive - Autorité de la chose jugée -

P. 546/637

gewijsde - Overgenomen burgerlijke partij - Niet-ontvankelijke vordering - Gevolgen voor de overnemende vennootschap
RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Overgenomen burgerlijke partij - Niet-ontvankelijke vordering - Gevolgen voor de overnemende vennootschap

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Gezag van gewijsde - Overgenomen burgerlijke partij - Niet-ontvankelijke vordering - Gevolgen voor de overnemende vennootschap

Partie civile absorbée - Demande irrecevable - Conséquences pour la société absorbante

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Action civile - Partie civile absorbée - Demande irrecevable - Conséquences pour la société absorbante

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile - Autorité de la chose jugée - Partie civile absorbée - Demande irrecevable - Conséquences pour la société absorbante

P.16.0879.F

16 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161116.3](#)

AC nr. ...

Het middel, dat aanvoert dat in het aan het Hof met toepassing van artikel 431 Wetboek van Strafvordering bezorgde dossier, stukken ontbreken die deel uitmaken van het voorbereidend onderzoek, heeft geen uitstaans met de bestreden beslissing en is bijgevolg niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 22 december 1999, AR P.99.1022.F, AC 1999, nr. 696.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Verband met bestreden beslissing - Dossier van de rechtspleging bezorgd aan het Hof - Stukken van het voorbereidend onderzoek - Ontbrekende stukken - Middel - Ontvankelijkheid

Wanneer de stukken met betrekking tot de rechtspleging voor de eerste rechter, die ontbraken in het aan het Hof met toepassing van artikel 431 Wetboek van Strafvordering bezorgde dossier, inmiddels werden overgezonden en op de griffie van het Hof werden neergelegd, hebben de eiser en het Hof de mogelijkheid gehad om de wettigheid van het arrest te onderzoeken in zoverre dit naar de beslissing van de eerste rechter verwijst.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Strafzaken - Rechtspleging voor het Hof - Dossier van de rechtspleging bezorgd aan het Hof - Stukken met betrekking tot de rechtspleging voor de eerste rechter - Ontbrekende stukken - Later gevoegd

Le moyen qui invoque l'absence, dans le dossier transmis à la Cour en application de l'article 431 du Code d'instruction criminelle, de pièces faisant partie de l'instruction préparatoire est étranger à la décision attaquée et, partant, est irrecevable (1). (1) Cass. 22 décembre 1999, RG P.99.1022.F, Pas. 1999, n° 696.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Lien avec la décision attaquée - Dossier de la procédure transmis à la Cour - Pièces de l'instruction préparatoire - Pièces manquantes - Moyen - Recevabilité

Lorsque les pièces relatives à la procédure devant le premier juge qui étaient manquantes dans le dossier transmis à la Cour en application de l'article 431 du Code d'instruction criminelle, ont été entre-temps transmises et déposées au greffe de la Cour, le demandeur et la Cour ont eu la possibilité de vérifier la légalité de l'arrêt en tant qu'il se réfère à la décision du premier juge.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Matière répressive - Procédure devant la Cour - Dossier de la procédure transmis à la Cour - Pièces relatives à la procédure devant le premier juge - Pièces manquantes - Jonction ultérieure

P.16.0883.F

19 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161019.9](#)

AC nr. ...

Wanneer het middel, dat schending aanvoert van artikel 2.1 Protocol nr. 7, EVRM, stelt dat de uitvoeringsmodaliteiten van het hoger beroep bepaald in artikel 204 Wetboek van Strafvordering afbreuk doen aan de kern van het recht op rechtspraak in twee instanties, voor het eerst voor het Hof wordt aangevoerd, is het niet ontvankelijk.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Artikel 2.1, Protocol nr. 7, EVRM - Recht op rechtspraak in twee instanties - Cassatiemiddel - Nieuw middel

Lorsqu'il est présenté pour la première fois devant la Cour, le moyen pris de la violation de l'article 2.1 du Protocole n° 7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales qui soutient que les modalités d'exercice de l'appel prévues par l'article 204 du Code d'instruction criminelle atteignent la substance même du droit au double degré de juridiction, est irrecevable.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Article 2.1 du Protocole n° 7 à la Conv. D.H. - Droit à un double degré de

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Verplichting de grieven in een verzoekschrift te vermelden - Artikel 2.1, Protocol nr. 7, EVRM - Recht op rechtspraak in twee instanties - Cassatiemiddel - Nieuw middel

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Nieuw middel - Middel voert schending aan van artikel 2.1, Protocol nr. 7, EVRM

juridiction - Moyen de cassation - Moyen nouveau

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Obligation d'indiquer les griefs dans une requête - Article 2.1 du Protocole n° 7 à la Conv. D.H. - Droit à un double degré de juridiction - Moyen de cassation - Moyen nouveau

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Moyen nouveau - Moyen pris de la violation de l'article 2.1 du Protocole n° 7 à la Conv. D.H.

P.16.0889.N

10 augustus 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160810.1](#)

AC nr. ...

De onderzoeksgerechten die bij toepassing van de artikelen 16 en 17 Wet Europees Aanhoudingsbevel uitspraak doen, hebben enkel te oordelen over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 4 tot en met 8 van die wet, na te hebben nagegaan of de voorwaarden van artikel 3 van dezelfde wet zijn vervuld; zij hebben geen rechtsmacht om te oordelen over de regelmatigheid van de beschikking waarbij de onderzoeksrechter beslist over de hechtenis van de betrokken persoon (1). (1) Cass. 5 juli 2005, AR P.05.0896.N, AC 2005, nr. 387 en de concl. in substantie van eerste adv.-gen. J.F. LECLERCQ.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging - Onderzoeksgerecht - Toezicht - Voorwerp - Beschikking van de onderzoeksrechter

Gelet op het beginsel van wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten waarop het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten berust, moet de weigering tot overlevering worden verantwoord met omstandige gegevens die wijzen op een kennelijk gevaar voor de rechten van betrokkene, die het vermoeden van eerbiediging van die rechten, dat de uitvaardigende lidstaat geniet, kunnen weerleggen (1); het risico op schending van fundamentele rechten kan niet worden aangetoond op grond van loutere vermoedens of speculaties. (1) Cass. 19 november 2013, AR P.13.1765.N, AC 2013, nr. 615.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Overlevering - Weigering - Verantwoording - Kennelijk gevaar voor de rechten van betrokkene - Uitvaardigende lidstaat - Vermoeden van eerbiediging van de fundamentele rechten - Weerlegging - Omstandige gegevens - Verjaring van de strafvordering - Overschrijding van de redelijke termijn - Voldoening

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Overlevering - Weigering - Verantwoording - Kennelijk gevaar voor de rechten van betrokkene - Risico op schending - Aantoning door loutere vermoedens of speculaties - Voldoening

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Overlevering - Procedure - Lidstaten - Beginsel van wederzijds vertrouwen

Les juridictions d'instruction qui statuent en application des articles 16 et 17 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen ont uniquement à apprécier l'exécution du mandat d'arrêt européen conformément aux dispositions des articles 4 à 8 de cette loi, après avoir contrôlé si les conditions de l'article 3 de la même loi sont remplies; elles sont sans compétence pour se prononcer sur la régularité de l'ordonnance par laquelle le juge d'instruction décide de la détention de l'intéressé (1). (1) Cass. 5 juillet 2005, RG P.05.0896.N, Pas. 2005, n° 387 et les conclusions en substance du premier avocat général J.F. LECLERCQ.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution - Juridiction d'instruction - Contrôle - Objet - Ordonnance du juge d'instruction

Compte tenu du principe de confiance mutuelle entre les États membres sur lequel repose le mandat d'arrêt européen et les procédures de remise entre les États membres, le refus de remise doit être justifié par des éléments circonstanciés indiquant un danger manifeste pour les droits de l'intéressé et aptes à renverser la présomption de respect de ces droits dont l'État d'émission bénéficie (1); le risque d'une violation de droits fondamentaux ne peut être établi par de simples présomptions ou spéculations. (1) Cass. 19 novembre 2013, RG P.13.1765.N, Pas. 2013, n° 615.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Remise - Refus - Justification - Danger manifeste pour les droits de l'intéressé - Etat d'émission - Présomption de respect des droits fondamentaux - Réfutation - Éléments circonstanciés - Prescription de l'action publique - Dépassement du délai raisonnable - Satisfaction

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Remise - Refus - Justification - Danger manifeste pour les droits de l'intéressé - Risque de violation - Etabli par de simples présomptions ou spéculations - Satisfaction

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Remise - Procédure - Etats membres - Principe de confiance mutuelle

Noch de verjaring van de strafvordering, noch de overschrijding van de redelijke termijn, waarover enkel de gerechten van de uitvaardigende staat te oordelen hebben, kunnen als dusdanig de omstandige gegevens opleveren die het vermoeden van eerbiediging van de fundamentele rechten van de betrokkene, dat de uitvaardigende lidstaat geniet, kunnen weerleggen.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Overlevering - Weigering - Verantwoording - Kennelijk gevaar voor de rechten van betrokkene - Uitvaardigende lidstaat - Vermoeden van eerbiediging van de fundamentele rechten - Weerlegging - Omstandige gegevens - Verjaring van de strafvordering - Overschrijding van de redelijke termijn - Beoordeling - Uitsluitend bevoegde gerechten

Voor de toepassing van de weigeringsgrond vervat in artikel 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel is niet alleen vereist dat de strafvordering of de straf volgens de Belgische wet is verjaard, maar ook dat de Belgische gerechten bevoegd zijn om kennis te nemen van de feiten; de tweede voorwaarde heeft betrekking op de vervolgbaarheid in België van de feiten die aan het Europees aanhoudingsbevel ten grondslag liggen.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Weigeringsgrond - Belgische gerechten - Bevoegdheid - Kennisneming van de feiten - Feitelijke grondslag van het Europees aanhoudingsbevel - Vervolgbaarheid in België

Ni la prescription de l'action publique, ni le dépassement du délai raisonnable, sur lesquels seules les juridictions de l'État d'émission sont appelées à statuer, ne peuvent en tant que tels constituer les éléments circonstanciés susceptibles de renverser la présomption de respect des droits fondamentaux de l'intéressé dont l'État d'émission bénéficie.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Remise - Refus - Justification - Danger manifeste pour les droits de l'intéressé - Etat d'émission - Présomption de respect des droits fondamentaux - Réfutation - Eléments circonstanciés - Prescription de l'action publique - Dépassement du délai raisonnable - Appréciation - Juridictions exclusivement compétentes

Pour que s'applique le motif de refus consacré à l'article 4, 4°, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, il n'est pas seulement requis qu'il y ait prescription de l'action publique ou de la peine selon la loi belge, mais également que les juridictions belges soient compétentes pour connaître des faits; la seconde condition concerne la possibilité de poursuivre en Belgique les faits à la base du mandat d'arrêt européen.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Motif de refus - Juridictions belges - Compétence - Connaissance des faits - Faits à la base du mandat d'arrêt européen - Possibilité de poursuivre en Belgique

P.16.0891.F

17 augustus 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160817.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

ADVOCAAT - Cassatieberoep in strafzaken - Verklaring van cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Getuigschrift van opleiding

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Advocaat - Opleiding - Getuigschrift

STRAFUITVOERING - Cassatieberoep - Vormen - Ontvankelijkheid - Vereiste vermeldingen - Advocaat - Opleiding - Getuigschrift

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

AVOCAT - Pourvoi en cassation en matière répressive - Déclaration de pourvoi - Recevabilité - Attestation de formation

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Avocat - Formation - Attestation

APPLICATION DES PEINES - Pourvoi en cassation - Formes - Recevabilité - Indications requises - Avocat - Formation - Attestation

Artikel 425, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, dat bepaalt dat de advocaat die de verklaring van cassatieberoep doet en tekent, houder moet zijn van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures als bedoeld in boek II, titel III, heeft een algemene draagwijdte en is op alle procedures van toepassing, tenzij daarvan bij een bijzondere wet wordt afgeweken, wat niet het geval is voor het cassatieberoep gericht tegen een beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank; uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, moet blijken dat de verklaring van cassatieberoep werd gedaan door een advocaat die houder is van dat getuigschrift (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

ADVOCAAT - Cassatieberoep in strafzaken - Verklaring van cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Getuigschrift van opleiding

- Art. 425, § 1, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 97, § 1, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Advocaat - Opleiding - Getuigschrift

- Art. 425, § 1, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 97, § 1, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

STRAFUITVOERING - Cassatieberoep - Vormen - Ontvankelijkheid - Vereiste vermeldingen - Advocaat - Opleiding - Getuigschrift

- Art. 425, § 1, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 97, § 1, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

L'article 425, §1er, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, qui dispose que l'avocat qui fait et signe la déclaration de pourvoi en matière répressive doit être titulaire d'une attestation de formation en procédure de cassation visée par le livre II, titre III, a une portée générale et est d'application dans toutes les procédures, à moins qu'il n'y soit dérogé par une loi spéciale, ce qui n'est pas le cas du pourvoi dirigé contre une décision du tribunal de l'application des peines; il doit apparaître des pièces auxquelles la Cour peut avoir égard que la déclaration de pourvoi a été faite par un avocat titulaire de cette attestation (1). (1) Voir les concl. du MP.

AVOCAT - Pourvoi en cassation en matière répressive - Déclaration de pourvoi - Recevabilité - Attestation de formation

- Art. 425, § 1er, al. 2 Code d'Instruction criminelle
- Art. 97, § 1er, al. 2 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Avocat - Formation - Attestation

- Art. 425, § 1er, al. 2 Code d'Instruction criminelle
- Art. 97, § 1er, al. 2 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

APPLICATION DES PEINES - Pourvoi en cassation - Formes - Recevabilité - Indications requises - Avocat - Formation - Attestation

- Art. 425, § 1er, al. 2 Code d'Instruction criminelle
- Art. 97, § 1er, al. 2 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.16.0897.F

2 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161102.1](#)

AC nr. ...

Het middel, dat schending aanvoert van artikel 6.1 EVRM, en dat voor het eerst voor het Hof aanvoert dat de eiser in hoger beroep zijn advocaat onmogelijk tijdig kon raadplegen om het verzoekschrift in te vullen waarin de tegen de beroepen beslissing aangevoerde grieven zijn vermeld, is nieuw en mitsdien niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 19 oktober 2016, AR P.16.0883.F, AC 2016, nr.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Nieuw middel - Middel voert schending aan van artikel 6.1 EVRM

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Verplichting de grieven in een verzoekschrift te vermelden - Artikel 6.1 EVRM - Schending - Cassatiemiddel - Nieuw middel

3/12/2019

Lorsqu'il soutient pour la première fois devant la Cour que l'appelant s'est trouvé dans l'impossibilité de consulter son avocat en temps utile pour remplir la requête mentionnant les griefs invoqués contre la décision entreprise, le moyen pris de la violation de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales est nouveau et, partant, irrecevable (1). (1) Voir Cass. 19 octobre 2016, RG P.16.0883.F, Pas. 2016, n°...

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Moyen nouveau - Moyen pris de la violation de l'article 6.1 Conv. D.H.

- Art. 204 Code d'Instruction criminelle

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Obligation d'indiquer les griefs dans une requête - Article 6.1 Conv. D.H. - Violation - Moyen de cassation - Moyen nouveau

P. 550/637

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Schending - Cassatiemiddel - Nieuw middel

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

- Art. 204 Code d'Instruction criminelle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Violation - Moyen de cassation - Moyen nouveau

- Art. 204 Code d'Instruction criminelle

P.16.0903.F

24 augustus 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160824.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

STRAFUITVOERING - Toelaatbaarheid tot een strafuitvoeringsmodaliteit - Controle

STRAFUITVOERING - Toelaatbaarheid tot een strafuitvoeringsmodaliteit - Straffen met en zonder herhaling - Berekening

Krachtens artikel 25, § 2, Wet Strafvordering, in de versie die hier van toepassing is, moet, in geval van veroordelingen tot een vrijheidsstraf met uitzondering van levenslange opsluiting, de datum waarop een veroordeelde die tegelijk straffen uitzit waarvoor de staat van herhaling nu eens wel en dan weer niet in aanmerking werd genomen tot een maatregel van voorwaardelijke invrijheidstelling of elektronisch toezicht toelaatbaar is, worden berekend door een derde van de straffen zonder herhaling op te tellen bij twee derde van de straffen in staat van herhaling, zonder dat het aldus verkregen totaal meer dan veertien jaar mag bedragen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

STRAFUITVOERING - Toelaatbaarheid tot een strafuitvoeringsmodaliteit - Straffen met en zonder herhaling - Berekening

- Art. 25, § 2, a en b Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Het staat aan de strafuitvoeringsrechtbank om met name na te gaan of de tijdsvoorwaarde is vervuld waarvan de strafuitvoeringsmodaliteit afhangt; daarbij is de strafuitvoeringsrechtbank niet gebonden door de berekeningen van de gevangenisadministratie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

STRAFUITVOERING - Toelaatbaarheid tot een strafuitvoeringsmodaliteit - Controle

- Art. 54, § 1, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

APPLICATION DES PEINES - Admissibilité à une modalité d'exécution de la peine - Vérification

APPLICATION DES PEINES - Admissibilité à une modalité d'exécution de la peine - Peines avec et sans récidive - Calcul

En vertu de l'article 25, §2 de la loi du 17 mai 2006, dans sa version applicable, s'agissant des condamnations à une peine privative de liberté autres qu'à perpétuité, la date à laquelle un condamné qui exécute à la fois des peines sans récidive et des peines en état de récidive est admissible à une mesure de libération conditionnelle ou de surveillance électronique doit être déterminée par l'addition du tiers des peines sans récidive et des deux tiers des peines en état de récidive sans que le total ainsi obtenu puisse excéder quatorze ans (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPLICATION DES PEINES - Admissibilité à une modalité d'exécution de la peine - Peines avec et sans récidive - Calcul

- Art. 25, § 2, a et b L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Il appartient au tribunal de l'application des peines de vérifier notamment si la condition de temps à laquelle la modalité d'exécution de la peine est subordonnée est remplie; à cet égard, il n'est pas lié par les calculs effectués par l'administration pénitentiaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPLICATION DES PEINES - Admissibilité à une modalité d'exécution de la peine - Vérification

- Art. 54, § 1er, al. 2 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.16.0908.N

29 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161129.6](#)

AC nr. ...

Artikel 90sexies Wetboek van Strafvordering (oud) vereist niet dat, wanneer relevant verklaarde gesprekken zijn gevoerd in een andere taal dan deze van de rechtspleging, het strafdossier zowel een overschrijving van die gesprekken in de gevoerde taal bevat als een vertaling van die overschrijving in de taal van de rechtspleging want die gesprekken kunnen immers ook rechtstreeks worden vertaald in de taal van de rechtspleging en in die taal worden overgeschreven zodat enkel vereist is dat de partijen aan de hand van de originele opnames de juistheid en de betrouwbaarheid van de vertaling kunnen nagaan en daarover verweer kunnen voeren; aldus vormt het loutere feit dat het strafdossier enkel een overschrijving in de taal van de rechtspleging bevat van de relevant verklaarde telecommunicatie die is gevoerd in een andere taal, geen onregelmatigheid die de rechter verplicht toepassing te maken van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie Cass. 9 december 2014, AR P.13.0756.N, AC 2014, nr. 768.

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Telefoontap - Anderstalige relevant verklaarde gesprekken - Overschrijving in de taal van de rechtspleging

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Telefoontap - Anderstalige relevant verklaarde gesprekken - Overschrijving in de taal van de rechtspleging

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Telefoontap - Anderstalige relevant verklaarde gesprekken - Vertaling

L'article 90sexies du Code d'instruction criminelle (ancien) ne requiert pas que, lorsque des conversations déclarées pertinentes sont tenues dans une langue autre que celle de la procédure, le dossier répressif comporte tant une retranscription de ces conversations dans la langue source qu'une traduction de cette retranscription dans la langue cible de la procédure car ces conversations peuvent, en effet, être aussi directement traduites dans la langue de la procédure et être retranscrites dans cette langue, de sorte qu'il est uniquement requis que les parties puissent vérifier l'exactitude et la fiabilité de la traduction à l'écoute des enregistrements originaux, et assurer leur défense à cet égard; ainsi, le simple fait que le dossier répressif ne comporte qu'une retranscription dans la langue de la procédure des communications téléphoniques déclarées pertinentes qui ont été tenues dans une autre langue ne constitue pas une irrégularité qui impose au juge l'application de l'article 32 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale (1). (1) Voir Cass. 9 décembre 2014, RG P.13.0756.N, Pas. 2014, n° 768.

PREUVE - Matière répressive - Divers - Instruction - Actes d'instruction - Enregistrement téléphonique - Conversations dans une autre langue déclarées pertinentes - Retranscription dans la langue de la procédure

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Enregistrement téléphonique - Conversations dans une autre langue déclarées pertinentes - Retranscription dans la langue de la procédure

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Enregistrement téléphonique - Conversations dans une autre langue déclarées pertinentes - Traduction

P.16.0911.F

24 augustus 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160824.1](#)

AC nr. ...

Met uitzondering van de arresten van de kamer van inbeschuldigingstelling op het hoger beroep tegen de binnen vijf dagen na het verlenen van het bevel tot aanhouding gewezen beslissingen, als bedoeld in artikel 21, § 1, tweede lid, Wet Voorlopige Hechtenis, zijn de beslissingen tot handhaving van de voorlopige hechtenis niet vatbaar voor onmiddellijk cassatieberoep; die regel is van toepassing op de verzoeken tot voorlopige invrijheidstelling die op grond van artikel 27 Wet Voorlopige Hechtenis worden ingediend (1). (1) zoals gewijzigd bij artikel 137 van de Wet tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie, in werking getreden op 29 februari 2016, "Pot-pourri II" genaamd.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Artt. 27 en 31, § 2 Wet 20 juli 1990 tot instelling van een flexibele

3/12/2019

À l'exception des arrêts rendus par la chambre des mises en accusation sur l'appel formé contre les décisions, rendues dans les cinq jours de la délivrance du mandat d'arrêt, visées à l'article 21, § 1er, alinéa 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, ne sont susceptibles d'aucun pourvoi immédiat les décisions par lesquelles la détention préventive est maintenue; cette règle s'applique aux requêtes de mise en liberté provisoire déposées sur la base de l'article 27 de la même loi (1). (1) tel que modifié par l'article 137 de la loi du 5 février 2016, modifiant le droit pénal et la procédure pénale et portant des dispositions diverses en matière de justice, entrée en vigueur le 29 février 2016, dite "Pot-pourri II".

DETENTION PREVENTIVE - (Mise en) liberté sous conditions - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 27 et 31, § 2 L. du 20 juillet 1990 instaurant un âge flexible

P. 552/637

pensioenleeftijd voor werknemers en tot aanpassing van de werknemerspensioenen aan de evolutie van het algemeen welzijn

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden

- Artt. 27 en 31, § 2 Wet 20 juli 1990 tot instelling van een flexibele pensioenleeftijd voor werknemers en tot aanpassing van de werknemerspensioenen aan de evolutie van het algemeen welzijn

de retraite pour les travailleurs salariés et adaptant les pensions des travailleurs salariés à l'évolution du bien-être général

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Détention préventive - Mise en liberté sous conditions

- Art. 27 et 31, § 2 L. du 20 juillet 1990 instaurant un âge flexible de la retraite pour les travailleurs salariés et adaptant les pensions des travailleurs salariés à l'évolution du bien-être général

P.16.0913.F

7 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160907.3](#)

AC nr. ...

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling vaststelt dat een bevel om het grondgebied te verlaten verkeerdelijk in de administratieve beslissing werd vermeld, aangezien het door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen nietig werd verklaard, kan zij naar recht beslissen dat, uit de aldus verbeterde redenen van de beslissing die zich in hoofdzaak beperken tot de loutere vaststellingen dat de vreemdeling geen reistitel heeft en geen gevolg heeft gegeven aan een eerder bevel om het grondgebied te verlaten, niet kon worden afgeleid dat de voorwaarden vastgelegd in artikel 7, derde lid, Vreemdelingenwet verenigd waren (1). (1) Zie Cass. 17 december 2014, AR P.14.1810.F, AC 2014, nr. 802.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Toezicht op de wettigheid van de maatregel - Onderzoek van het subsidiariteitsbeginsel en van het risico op onderduiken
VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Toezicht op de wettigheid van de maatregel - Onderzoek van het subsidiariteitsbeginsel en van het risico op onderduiken

Lorsqu'elle constate qu'un ordre de quitter le territoire a été erronément mentionné dans la décision administrative en raison de son annulation par le Conseil du contentieux des étrangers, la chambre des mises en accusation peut légalement décider que, des motifs ainsi corrigés de la décision, qui en substance se limitent aux seuls constats que l'étranger n'a pas de titre de voyage et n'a pas exécuté un ordre de quitter le territoire antérieur, il ne pouvait être déduit que les conditions fixées par l'article 7, alinéa 3 de la loi du 15 décembre 1980 étaient réunies (1). (1) Voir Cass. 17 décembre 2014, RG P.14.1810.F, Pas. 2014, n° 802.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Contrôle de la légalité de la mesure - Examen du principe de subsidiarité et du risque de fuite

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Contrôle de la légalité de la mesure - Examen du principe de subsidiarité et du risque de fuite

P.16.0917.N

6 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160906.5](#)

AC nr. ...

Uit artikel 425, § 1, Wetboek van Strafvordering volgt dat hij die namens een partij cassatieberoep instelt ter gelegenheid van het afleggen van zijn verklaring niet alleen moet doen blijken van zijn hoedanigheid van advocaat, maar ook van het feit dat hij houder is van het bij het tweede lid van die paragraaf bedoelde getuigschrift; zowel de advocaat die als raadsman van de eiser het cassatieberoep instelt als deze die in de plaats van deze raadsman het cassatieberoep tekent, moeten aan deze vereisten voldoen vermits pas op die manier de door de wetgever met deze bepalingen beoogde doelstelling, namelijk waarborgen dat het instellen van een cassatieberoep slechts weloverwogen gebeurt door een advocaat die blijk heeft gegeven van een vertrouwde relatie met de cassatieprocedure in strafzaken, kan worden bereikt (1). (1) Zie: Cass. 5 april 2016, AR P.16.0334.N, AC 2016, nr. ...; Cass. 10 mei 2016, AR P.16.0284.N, AC 2016, nr. ...

ADVOCAAT - Straffzaken - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatie - Ontvankelijkheid - Vereisten

- Art. 425, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Straffzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatie - Ontvankelijkheid - Vereisten

- Art. 425, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

Il résulte de l'article 425, § 1er, du Code d'instruction criminelle que la personne qui introduit un pourvoi en cassation au nom d'une partie en remettant sa déclaration de pourvoi doit non seulement faire état de sa qualité d'avocat, mais également du fait qu'il est titulaire de l'attestation visée à l'alinéa 2 dudit paragraphe; tant l'avocat qui introduit le pourvoi en qualité de conseil du demandeur que celui qui signe le pourvoi à la place de ce conseil doivent satisfaire à ces conditions, car ce n'est que de cette manière que l'objectif visé par le législateur au travers de ces dispositions, à savoir garantir que le pourvoi en cassation est introduit d'une façon réfléchie par un avocat pour qui la procédure en cassation en matière répressive semble familière peut être obtenu (1). (1) Voir: Cass. 5 avril 2016, RG P.16.0334.N, Pas. 2016, n° ...; Cass. 10 mai 2016, RG P.16.0284.N, Pas. 2016, n° ...

AVOCAT - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Forme du pourvoi en cassation et indications - Déclaration de pourvoi - Recevabilité - Conditions

- Art. 425, § 1er, al. 1er et 2 Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Déclaration de pourvoi - Recevabilité - Conditions

- Art. 425, § 1er, al. 1er et 2 Code d'Instruction criminelle

P.16.0925.F

21 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160921.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEWIJS - Straffzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof - Rechtsbegrip feitelijk vermoeden

BEWIJS - Straffzaken - Vermoedens - Vermoeden van schuld door het enkele feit van een eerdere veroordeling wegens feiten van dezelfde aard - Miskening van het rechtsbegrip feitelijk vermoeden

BEWIJS - Straffzaken - Vermoedens - Rechtsbegrip feitelijk vermoeden

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Straffzaken - Beschikking van niet-toelaatbaarheid - Memorie niet beantwoord - Materiële fout is niet te wijten aan de eiser - Intrekking

De rechter die het enkele bestaan van een vroegere veroordeling wegens gelijkaardige feiten tot een vermoeden van schuld verheft, kan daaruit niet afleiden, zonder het begrip vermoeden te miskennen, dat de hem voorgelegde feiten bewezen zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Appréciation souveraine du juge du fond - Contrôle par la Cour - Notion juridique de présomption de l'homme

PREUVE - Matière répressive - Présomptions - Présomption de culpabilité résultant de la seule existence d'une condamnation antérieure pour des faits de même nature - Méconnaissance de la notion juridique de présomption de l'homme

PREUVE - Matière répressive - Présomptions - Notion juridique de présomption de l'homme

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Matière répressive - Ordonnance de non-admission - Omission de répondre au mémoire - Erreur matérielle non imputable au demandeur - Rétractation

En élevant au rang d'une présomption de culpabilité la seule existence d'une condamnation antérieure pour des faits de même nature, le juge ne peut, sans méconnaître la notion de présomption, déduire que les faits soumis à son appréciation sont établis (1). (1) Voir les concl. du MP.

BEWIJS - Strafzaken - Vermoedens - Vermoeden van schuld door het enkele feit van een eerdere veroordeling wegens feiten van dezelfde aard - Miskening van het rechtsbegrip feitelijk vermoeden

Op vordering van de procureur-generaal trekt het Hof een beschikking van niet-toelaatbaarheid in wanneer het Hof geen weet had van de regelmatige neerlegging van een memorie in naam van de eiser en vervolgens doet het, opnieuw, uitspraak over het cassatieberoep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Strafzaken - Beschikking van niet-toelaatbaarheid - Memorie niet beantwoord - Materieële fout is niet te wijten aan de eiser - Intrekking

Het bestaan van de feiten waarop de rechter zijn beslissing steunt, wordt door hem op onaantastbare wijze vastgesteld, en de gevolgen die hij als vermoeden daaruit afleidt worden door de wet aan het oordeel en aan het beleid van de rechter overgelaten; het Hof gaat evenwel na of hij het rechtsbegrip feitelijk vermoeden niet heeft miskend of verdraaid en of hij met name uit de aldus vastgestelde feiten geen gevolgen heeft afgeleid die daarmee geen verband houden of die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof - Rechtsbegrip feitelijk vermoeden

BEWIJS - Strafzaken - Vermoedens - Rechtsbegrip feitelijk vermoeden

PREUVE - Matière répressive - Présomptions - Présomption de culpabilité résultant de la seule existence d'une condamnation antérieure pour des faits de même nature - Méconnaissance de la notion juridique de présomption de l'homme

La Cour rétracte, sur réquisition du procureur général, une ordonnance de non-admission rendue dans l'ignorance du dépôt régulier d'un mémoire au nom du demandeur et statue ensuite, par voie de dispositions nouvelles, sur le pourvoi (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Matière répressive - Ordonnance de non-admission - Omission de répondre au mémoire - Erreur matérielle non imputable au demandeur - Rétractation

L'existence des faits sur lesquels se fonde le juge est souverainement constatée par lui et les conséquences qu'il en déduit à titre de présomption sont abandonnées par la loi aux lumières et à la prudence de ce juge; la Cour contrôle néanmoins si celui-ci n'a pas méconnu ou dénaturé la notion juridique de présomption de l'homme et si, notamment, il n'a pas déduit des faits ainsi constatés des conséquences sans lien avec eux ou qui ne seraient susceptibles, sur leur fondement, d'aucune justification (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Appréciation souveraine du juge du fond - Contrôle par la Cour - Notion juridique de présomption de l'homme

PREUVE - Matière répressive - Présomptions - Notion juridique de présomption de l'homme

P.16.0926.F

7 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160907.4](#)

AC nr. ...

De Vreemdelingenwet maakt geen melding van het cassatieberoep, zodat het cassatieberoep gericht tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over het beroep bij de rechterlijke macht zoals bepaald in de artikelen 71 tot 74 van die wet, nog steeds door het Wetboek van Strafvordering wordt geregeld (1). (1) Cass. 23 juni 2009, AR P.09.0844.N, AC 2009, nr. 434.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Allerlei - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Cassatieberoep - Toepasselijke bepalingen

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Cassatieberoep - Toepasselijke bepalingen

La loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers ne fait pas mention du pourvoi en cassation en telle sorte que le pourvoi dirigé contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation qui statue sur le recours judiciaire prévu par les articles 71 à 74 de ladite loi, demeure régi par le Code d'instruction criminelle (1). (1) Cass. 23 juin 2009, RG P.09.0844.N, Pas. 2009, n° 434.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Divers - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Pourvoi - Dispositions applicables

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Pourvoi en cassation - Dispositions applicables

Artikel 5.3 EVRM, dat bepaalt dat eenieder die is gearresteerd of gedetineerd, overeenkomstig paragraaf 1, f van dat artikel, het recht heeft om binnen een redelijke termijn te worden berecht of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld, heeft rechtstreekse werking in de nationale rechtsorde en voorrang boven de regel van artikel 26, § 2, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof; zo er in het kader van een beroep bij de rechterlijke macht, zoals bepaald in de artikelen 71 tot 74 Vreemdelingenwet, een prejudiciële vraag zou worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof, dreigt het recht van de van zijn vrijheid beroofde vreemdeling dat zijn zaak binnen een redelijke termijn wordt gehoord, gewaarborgd door artikel 5.3 EVRM, in het gedrang te komen (1). (1) Cass. 26 oktober 2011, AR P.11.1636.F arrest niet uitgegeven; zie ook Cass. 30 april 2008, AR P.08.0596.F, AC 2008, nr. 263; Cass. 30 november 2010, AR P.10.1735.N, AC 2010, nr. 704.

L'article 5.3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales qui dispose que toute personne arrêtée ou détenue, dans les conditions prévues au paragraphe 1er, f, de cet article, a le droit d'être jugée dans un délai raisonnable ou libérée pendant la procédure, a un effet direct dans l'ordre juridique interne et prévaut sur la règle de l'article 26, § 2, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle; si une question préjudicielle était posée à la Cour constitutionnelle dans le cadre du recours judiciaire prévu par les articles 71 à 74 de la loi du 15 décembre 1980, le droit de l'étranger privé de liberté à ce que sa cause soit entendue dans un délai raisonnable, garanti par la disposition de la Convention précitée, risquerait d'être violé (1). (1) Cass. 26 octobre 2011, RG P.11.1636.F inédit.; voir aussi Cass. 30 avril 2008, RG P.08.0596.F, Pas. 2008, n° 263; Cass. 30 novembre 2010, RG P.10.1735.N, Pas. 2010, n° 704.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.3 - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Eerbiediging van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht - Toepassing

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.3 - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Respect du droit d'être jugé dans un délai raisonnable - Application

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Eerbiediging artikel 5.3 EVRM

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Respect de l'article 5, § 3, Conv. D.H.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Eerbiediging artikel 5.3 EVRM

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Respect de l'article 5, § 3, Conv. D.H.

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof - Eerbiediging artikel 5.3 EVRM

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Question préjudicielle à la Cour constitutionnelle - Respect de l'article 5, § 3, Conv. D.H.

Het cassatieberoep van de vreemdeling tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over het beroep bij de rechterlijke macht zoals bepaald in de artikelen 71 tot 74 Vreemdelingenwet, moet worden ingesteld door een advocaat die houder is van het getuigschrift bedoeld in artikel 425, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering (1). (1) Cass. 5 april 2016, AR P.16.0334.N, AC 2016, nr.

Le pourvoi de l'étranger contre un arrêt de la chambre des mises en accusation qui statue sur le recours judiciaire prévu par les articles 71 à 74 de la loi du 15 décembre 1980, doit être formé par un avocat titulaire de l'attestation visée à l'article 425, § 1er, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle (1). (1) Cass. 5 avril 2016, RG P.16.0334.N, Pas. 2016, n°...

CASSATIEBEROEP - Straffzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Cassatieberoep - Ondertekening door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Pourvoi - Déclaration signée par un avocat attesté

cassatieprocedures

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep - Ondertekening door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep - Ondertekening door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Pourvoi en cassation - Forme du pourvoi - Signature par un avocat attesté

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Pourvoi en cassation - Forme du pourvoi - Signature par un avocat attesté

P.16.0929.F

14 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160914.4](#)

AC nr. ...

De afstand tegen een beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank is regelmatig wanneer hij wordt gedaan bij een verklaring van de gedetineerde eiser op de griffie van de gevangenis (Impliciet) (1). (1) Voor de afstand in persoon van het cassatieberoep door een gedetineerde, wat de strafvordering betreft, zie Cass. 21 december 1994, AR P.94.1342.F, AC. 1994, nr. 571.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Afstand - Allerlei - Strafwitvoeringsrechtbank - Vormen van de afstand - Afstand in persoon - Gedetineerde

- Art. 6 Wet 16 februari 1961

STRAFUITVOERING - Cassatieberoep - Afstand in persoon - Gedetineerde

- Art. 6 Wet 16 februari 1961

Le désistement de pourvoi formé contre une décision du tribunal de l'application des peines est régulier s'il est fait par une déclaration du demandeur, détenu, au greffe de la prison (solution implicite) (1). (1) Voir, pour le désistement en personne du pourvoi par un détenu quant à l'action publique, Cass. 21 décembre 1994, RG P.94.1342.F, Pas. 1994, I, n° 571.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Désistement - Divers - Tribunal de l'application des peines - Formes du désistement - Désistement en personne - Détenu

- Art. 6 L. du 16 février 1961

APPLICATION DES PEINES - Pourvoi - Désistement en personne - Détenu

- Art. 6 L. du 16 février 1961

P.16.0936.F

14 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160914.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor memories en stukken - Laattijdige oproeping

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Vreemdeling - Vrijheidsberoving met het oog op verwijdering - Wettigheidstoezicht

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Vreemdeling - Vrijheidsberoving met het oog op verwijdering - Wettigheidstoezicht

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving met het oog op verwijdering - Wettigheidstoezicht - Aanvoeren van een miskening van een internationaalrechtelijke regel - Recht op privé- en gezinsleven - Antwoord op de schriftelijke conclusie

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai prévu pour le dépôt des mémoires et des pièces - Convocation tardive

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Etranger - Privation de liberté en vue de l'éloignement - Contrôle de légalité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Etranger - Privation de liberté en vue de l'éloignement - Contrôle de légalité

ETRANGERS - Privation de liberté en vue de l'éloignement - Contrôle de légalité - Invocation d'une violation d'une règle de droit international - Droit à la vie privée et familiale - Réponse aux conclusions écrites

Het wettigheidstoezicht op de administratieve beslissing van vrijheidsberoving heeft betrekking op de formele geldigheid van de akte, met name op de motivering en de overeenstemming ervan met zowel de internationale rechtsregels met rechtstreekse werking in de nationale rechtsorde als met de Vreemdelingenwet; wanneer de vreemdeling, in het kader van zijn met toepassing van artikel 71 Vreemdelingenwet ingestelde beroep tegen de vrijheidsberovende maatregel, in een schriftelijke conclusie aanvoert dat die maatregel een dergelijke internationale rechtsregel, zoals artikel 8 EVRM betreffende het recht op eerbiediging van zijn privé- en gezinsleven, schendt, moet het onderzoeksgerecht nagaan of die bewering gegrond is en moet het zijn beslissing motiveren; dat onderzoek valt onder het legaliteits- en niet onder het opportuniteitstoezicht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Vreemdeling - Vrijheidsberoving met het oog op verwijdering - Wettigheidstoezicht

- Art. 71 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Vreemdeling - Vrijheidsberoving met het oog op verwijdering - Wettigheidstoezicht

- Art. 71 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving met het oog op verwijdering - Wettigheidstoezicht - Aanvoeren van een miskening van een internationaalrechtelijke regel - Recht op privé- en gezinsleven - Antwoord op de schriftelijke conclusie

- Art. 71 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le contrôle de la légalité de la décision administrative de privation de liberté d'un étranger porte sur la validité formelle de l'acte, notamment quant à l'existence de sa motivation, ainsi que sur sa conformité tant aux règles de droit international ayant des effets directs dans l'ordre interne qu'à la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers; lorsque, dans le cadre du recours qu'il exerce contre la mesure privative de liberté en application de l'article 71 de cette loi, l'étranger soutient dans des conclusions écrites que cette mesure viole une telle règle de droit international, comme l'article 8 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales relatif au droit au respect de sa vie privée et familiale, la juridiction d'instruction doit vérifier le bien-fondé de cette allégation et motiver sa décision; cette vérification ressortit au contrôle de légalité et non d'opportunité (1). (1) Voir les concl. du MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Etranger - Privation de liberté en vue de l'éloignement - Contrôle de légalité

- Art. 71 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Etranger - Privation de liberté en vue de l'éloignement - Contrôle de légalité

- Art. 71 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

ETRANGERS - Privation de liberté en vue de l'éloignement - Contrôle de légalité - Invocation d'une violation d'une règle de droit international - Droit à la vie privée et familiale - Réponse aux conclusions écrites

- Art. 71 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Wanneer de advocaat van de eiser wegens een laattijdige oproeping onmogelijk zijn memorie kon neerleggen binnen de termijn van vijftien dagen voor de rechtszitting, kan het Hof die memorie niet onontvankelijk verklaren hoewel deze het voorschrift van artikel 429 Wetboek van Strafvordering niet naleeft (Impliciet) (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor memories en stukken - Laattijdige oproeping

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

Lorsqu'en raison d'une convocation tardive, l'avocat du demandeur a été mis dans l'impossibilité de déposer son mémoire dans le délai de quinze jours avant l'audience, la Cour peut ne pas déclarer un tel mémoire irrecevable bien qu'il ne respecte pas le prescrit de l'article 429 du Code d'instruction criminelle (décision implicite) (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai prévu pour le dépôt des mémoires et des pièces - Convocation tardive

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

P.16.0938.F

28 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160928.4](#)

AC nr. ...

De Uitleveringswet 1874 maakt geen melding van het cassatieberoep, dat ter zake geregeld blijft door het Wetboek van Strafvordering; daaruit volgt dat het cassatieberoep dat gericht is tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat de beslissing van de raadkamer tot uitvoerbaarverklaring bevestigt, moet worden ingesteld door een advocaat die houder is van het in artikel 425, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde getuigschrift (1). (1) Zie Cass. 7 juni 2016, AR P.16.0520.N, AC 2016, nr. ... (dat de niet-ontvankelijkheid vaststelt van het cassatieberoep dat, gericht tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat de beschikking tot uitvoerbaarverklaring van de raadkamer bevestigt, niet door een advocaat op de griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen, werd ingesteld).

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Uitlevering - Internationaal aanhoudingsbevel - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitvoerbaarverklaring - Cassatieberoep - Advocaat die geen houder is van het getuigschrift - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitlevering - Internationaal aanhoudingsbevel - Uitvoerbaarverklaring - Advocaat die geen houder is van het getuigschrift van de opleiding in cassatieprocedures - Ontvankelijkheid

UITLEVERING - Internationaal aanhoudingsbevel - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitvoerbaarverklaring - Cassatieberoep - Advocaat die geen houder is van het getuigschrift van de opleiding in cassatieprocedures - Ontvankelijkheid

La loi du 15 mars 1874 sur les extraditions ne fait pas mention du pourvoi en cassation, lequel demeure, en cette matière, régi par le Code d'instruction criminelle; il s'ensuit que le pourvoi dirigé contre un arrêt de la chambre des mises en accusation, confirmant la décision d'exequatur rendue par la chambre du conseil, doit être formé par un avocat titulaire de l'attestation visée à l'article 425, § 1er, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle (1). (1) Voir Cass. 7 juin 2016, RG P.16.0520.N, Pas. 2016 à sa date (constatant l'irrecevabilité du pourvoi qui, dirigé contre un arrêt de la chambre des mises en accusation confirmant la décision d'exequatur rendue par la chambre du conseil, n'a pas été fait par un avocat au greffe de la juridiction qui avait rendu la décision attaquée).

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Extradition - Mandat d'arrêt international - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Exequatur - Pourvoi - Avocat non titulaire de l'attestation - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Extradition - Mandat d'arrêt international - Exequatur - Avocat non titulaire de l'attestation de formation en procédure en cassation - Recevabilité

EXTRADITION - Mandat d'arrêt international - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Exequatur - Pourvoi - Avocat non titulaire de l'attestation de formation en procédure en cassation - Recevabilité

P.16.0939.F

21 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160921.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

VREEMDELINGEN - Terbeschikkingstelling van de regering - Voorafgaand verhoor - Verplichting - Eerbiediging van het recht

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

ETRANGERS - Mise à la disposition du gouvernement - Audition préalable - Obligation - Respect des droits de la défense

P. 559/637

van verdediging

VREEMDELINGEN - Terbeschikkingstelling van de regering - Beslissing tot vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Wettigheid van de administratieve beslissing - Geen nieuw verhoor vóór de beslissing tot vrijheidsberoving - Gevolg - Eerbiediging van het recht van verdediging - Toezicht door de kamer van inbeschuldigingstelling

De kamer van inbeschuldigingstelling, die oordeelt dat het recht van verdediging van de vreemdeling niet werd geëerbiedigd omdat hij enkel in het kader van onderscheiden procedures was gehoord en dat hij, aangezien hij niet opnieuw werd gehoord vóór de beslissing om hem van zijn vrijheid te beroven, niet de gelegenheid heeft gehad zijn opmerkingen voor te dragen met betrekking tot de maatregel die jegens hem werd overwogen, verantwoordt haar beslissing niet naar recht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

VREEMDELINGEN - Terbeschikkingstelling van de regering - Beslissing tot vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Wettigheid van de administratieve beslissing - Geen nieuw verhoor vóór de beslissing tot vrijheidsberoving - Gevolg - Eerbiediging van het recht van verdediging - Toezicht door de kamer van inbeschuldigingstelling

Er bestaat geen algemeen beginsel zoals het recht om te worden gehoord, dat onderscheiden zou zijn van het algemeen rechtsbeginsel van eerbiediging van het recht van verdediging.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht om te worden gehoord - Algemeen rechtsbeginsel

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht om te worden gehoord - Algemeen rechtsbeginsel van de eerbiediging van het recht van verdediging

Artikel 72 Vreemdelingenwet bepaalt niet dat de vreemdeling voorafgaand aan de beslissing tot terbeschikkingstelling van de regering moet worden gehoord en geen enkele met name door de Europese Unie vastgestelde regel legt de voorwaarden vast waaronder de eerbiediging van het recht van verdediging moet worden gewaarborgd van de illegaal in het land verblijvende onderdanen van derde landen, alvorens tegen hen een maatregel uit te vaardigen tot vasthouding in een welbepaalde plaats met het oog op terbeschikkingstelling van de regering (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

VREEMDELINGEN - Terbeschikkingstelling van de regering - Voorafgaand verhoor - Verplichting - Eerbiediging van het recht van verdediging

ETRANGERS - Mise à la disposition du gouvernement - Décision de privation de liberté - Recours judiciaire - Légalité de la décision administrative - Absence de nouvelle audition avant la décision de privation de liberté - Conséquence - Respect des droits de la défense - Contrôle par la chambre des mises en accusation

En considérant que les droits de la défense de l'étranger n'ont pas été respectés en raison du fait qu'il n'avait été entendu que dans le cadre de procédures ayant un objet différent et que, n'ayant pas été à nouveau entendu avant la décision de le priver de liberté, il n'avait pas eu la possibilité de faire valoir ses observations au regard de cette mesure qui était envisagée à son égard, la chambre des mises en accusation n'a pas légalement justifié sa décision (1). (1) Voir les concl. du MP.

ETRANGERS - Mise à la disposition du gouvernement - Décision de privation de liberté - Recours judiciaire - Légalité de la décision administrative - Absence de nouvelle audition avant la décision de privation de liberté - Conséquence - Respect des droits de la défense - Contrôle par la chambre des mises en accusation

Il n'existe pas de principe général du droit d'être entendu qui se distingue du principe général du droit relatif au respect des droits de la défense.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit d'être entendu - Principe général du droit

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Droit d'être entendu - Principe général du droit relatif au respect des droits de la défense

L'article 72 de la loi du 15 décembre 1980 ne prévoit pas l'audition de l'étranger préalablement à la décision de mise à la disposition du gouvernement et aucune norme, notamment établie par l'Union européenne, ne fixe les conditions dans lesquelles doit être assuré le respect des droits de la défense des ressortissants de pays tiers en situation irrégulière avant de faire l'objet d'un maintien dans un lieu déterminé en vue de leur mise à la disposition du gouvernement (1). (1) Voir les concl. du MP.

ETRANGERS - Mise à la disposition du gouvernement - Audition préalable - Obligation - Respect des droits de la défense

Krachtens artikel 837, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, worden, te rekenen van de dag van de mededeling van de akte van wraking aan de rechter, alle vonnissen en verrichtingen geschorst, behalve wanneer de vordering niet uitgaat van een partij of van het openbaar ministerie; de in dat artikel bepaalde schorsende werking belet niet de tenuitvoerlegging van een bevel tot aanhouding dat door de onderzoeksrechter op regelmatige wijze is verleend voordat tegen hem een vordering tot wraking wordt ingesteld (1). (1) Zie Cass. 16 augustus 2011, AR C.11.0485.F, AC 2011, nr. 443.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Allerlei - Vordering tot wraking van de onderzoeksrechter - Schorsende werking

ONDERZOEKSRECHTER - Vordering tot wraking - Schorsende werking

WRAKING - Onderzoeksrechter - Vordering tot wraking - Schorsende werking

Uit het enkele feit dat een onderzoeksrechter door een der partijen wordt gewraakt en hij in die wraking heeft berust, kan niet worden afgeleid dat de handelingen die deze magistraat vóór de vordering tot wraking heeft verricht, onregelmatig zouden zijn (1). (1) Zie Cass. 16 augustus 2011, AR C.11.0485.F, AC 2011, nr. 443.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Wraking van de onderzoeksrechter - Berusting in wraking - Handelingen van de onderzoeksrechter verricht vóór de wrakingsvordering

ONDERZOEKSRECHTER - Wraking - Berusting in wraking - Handelingen van de onderzoeksrechter verricht vóór de wrakingsvordering

WRAKING - Onderzoeksrechter - Berusting in wraking - Handelingen van de onderzoeksrechter verricht vóór de wrakingsvordering

En vertu de l'article 837, alinéa 1er, du Code judiciaire, à compter du jour de la communication de l'acte de récusation au juge, tous jugements et opérations sont suspendus, sauf si la demande n'émane pas d'une partie ou du ministère public; l'effet suspensif prévu à cette disposition n'empêche pas l'exécution d'un mandat d'arrêt régulièrement délivré par le juge d'instruction avant qu'une demande en récusation ne soit formée contre lui (1). (1) Voir Cass. 16 août 2011, RG C.11.0485.F, Pas. 2011, n° 443.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Divers - Demande en récusation du juge d'instruction - Effet suspensif

JUGE D'INSTRUCTION - Demande de récusation - Effet suspensif

RECUSATION - Juge d'instruction - Demande en récusation - Effet suspensif

Il ne peut être déduit du simple fait qu'un juge d'instruction est récusé par une des parties et qu'il acquiesce à cette récusation, que les actes accomplis par ce magistrat avant la demande en récusation seraient irréguliers (1). (1) Voir Cass. 16 août 2011, RG C.11.0485.F, Pas. 2011, n° 443.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Récusation du juge d'instruction - Acquiescement à la récusation - Actes accomplis par le juge d'instruction avant la demande en récusation

JUGE D'INSTRUCTION - Récusation - Acquiescement à la récusation - Actes accomplis par le juge d'instruction avant la demande en récusation

RECUSATION - Juge d'instruction - Acquiescement à la récusation - Actes accomplis par le juge d'instruction avant la demande en récusation

Artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 236 van 20 januari 1936 bepaalt dat personen die zich in hechtenis bevinden verzet kunnen aantekenen tegen veroordelingen in strafzaken uitgesproken door de hoven van beroep, de correctionele rechtbanken en de politierechtbanken door het afleggen van een verklaring aan de attaché-gevangenisdirecteur of de adviseur-gevangenisdirecteur van de strafinrichting en deze bepaling, die tot de inwerkingtreding van artikel 124, 1°, van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie vereiste dat de betrokkene over onvoldoende middelen beschikte om de kosten van de betekening per gerechtsdeurwaardersexploot te betalen, werd ingevoerd omdat de omstandigheid dat een veroordeelde van zijn vrijheid is beroofd ertoe kan leiden dat hij niet tijdig verzet kan aantekenen tegen een veroordelende beslissing; die verantwoording geldt niet alleen voor van hun vrijheid beroofde personen die verzet wensen aan te tekenen tegen veroordelingen in strafzaken uitgesproken door de hoven van beroep, de correctionele rechtbanken en de politierechtbanken, maar ook voor van hun vrijheid beroofde personen die verzet wensen aan te tekenen tegen veroordelende arresten op strafgebied van het hof van assisen, zodat een grondwetsconforme uitlegging er dan ook toe leidt dat de in artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 236 van 20 januari 1936 bepaalde mogelijkheid om verzet aan te tekenen door het afleggen van een verklaring aan de gevangenisdirecteur ook geldt voor bij verstek uitgesproken veroordelingen op strafgebied door het hof van assisen (1). (1) Zie concl. OM.

GRONDWET - Art. 10 - Gelijkheid - Veroordeling bij verstek door het hof van assisen - Verzet - Vormen - KB van 20 januari 1936 - Draagwijdte

GRONDWET - Art. 11 - Discriminatie - Veroordeling bij verstek door het hof van assisen - Verzet - Vormen - KB van 20 januari 1936 - Draagwijdte

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vormen - KB van 20 januari 1936 - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Veroordeling bij verstek door het hof van assisen - Verzet - Vormen - KB van 20 januari 1936 - Draagwijdte

VERZET - Strafzaken - Veroordeling bij verstek door het hof van assisen - Verzet - Vormen - KB van 20 januari 1936 - Draagwijdte

Conclusie van advocaat-generaal m.o. Winants.

GRONDWET - Art. 10 - Gelijkheid - Veroordeling bij verstek door

3/12/2019

L'article 2 de l'arrêté royal n° 236 du 20 janvier 1936 simplifiant certaines formes de la procédure pénale à l'égard des détenus prévoit que les personnes qui se trouvent en détention peuvent former opposition contre les condamnations pénales prononcées par les cours d'appel, les tribunaux correctionnels et les tribunaux de police par déclaration à l'attaché-directeur ou conseiller-directeur de prison de l'établissement pénitentiaire et cette disposition qui, jusqu'à l'entrée en vigueur de l'article 124, 1°, de la loi du 5 février 2016 modifiant le droit pénal et la procédure pénale et portant des dispositions diverses en matière de justice, requérait que la personne concernée ne dispose pas des moyens suffisants pour couvrir les frais de signification par acte de huissier, a été inséré parce que la circonstance qu'un condamné soit privé de liberté peut entraîner qu'il ne puisse former opposition contre une décision de condamnation en temps utile; cette justification vaut non seulement pour les personnes privées de liberté qui souhaitent former opposition contre des condamnations prononcées au pénal par les cours d'appel, les tribunaux correctionnels et les tribunaux de police, mais également pour les personnes privées de liberté qui souhaitent former opposition contre des arrêts de condamnation rendus au pénal par la cour d'assises, de sorte qu'une interprétation constitutionnellement conforme a également pour effet que la possibilité prévue à l'article 2 de l'arrêté royal n° 236 du 20 janvier 1936 de former opposition par déclaration au directeur de prison vaut également pour les condamnations pénales rendues par défaut par la cour d'assise (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Egalité - Condamnation par défaut par la cour d'assises - Opposition - Formes - Arrêté royal du 20 janvier 1936 - Portée

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Discrimination - Condamnation par défaut par la cour d'assises - Opposition - Formes - Arrêté royal du 20 janvier 1936 - Portée

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Condamnation par défaut - Opposition - Formes - Arrêté royal du 20 janvier 1936 - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Condamnation par défaut par la cour d'assises - Opposition - Formes - Arrêté royal du 20 janvier 1936 - Portée

OPPOSITION - Matière répressive - Condamnation par défaut par la cour d'assises - Opposition - Formes - Arrêté royal du 20 janvier 1936 - Portée

Conclusions de l'avocat général délégué Winants.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 -

P. 562/637

het hof van assisen - Verzet - Vormen - KB van 20 januari 1936 - Draagwijdte

GRONDWET - Art. 11 - Discriminatie - Veroordeling bij verstek door het hof van assisen - Verzet - Vormen - KB van 20 januari 1936 - Draagwijdte

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vormen - KB van 20 januari 1936 - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Veroordeling bij verstek door het hof van assisen - Verzet - Vormen - KB van 20 januari 1936 - Draagwijdte

VERZET - Strafzaken - Veroordeling bij verstek door het hof van assisen - Verzet - Vormen - KB van 20 januari 1936 - Draagwijdte

Egalité - Condamnation par défaut par la cour d'assises - Opposition - Formes - Arrêté royal du 20 janvier 1936 - Portée
CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Discrimination - Condamnation par défaut par la cour d'assises - Opposition - Formes - Arrêté royal du 20 janvier 1936 - Portée

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Condamnation par défaut - Opposition - Formes - Arrêté royal du 20 janvier 1936 - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Condamnation par défaut par la cour d'assises - Opposition - Formes - Arrêté royal du 20 janvier 1936 - Portée

OPPOSITION - Matière répressive - Condamnation par défaut par la cour d'assises - Opposition - Formes - Arrêté royal du 20 janvier 1936 - Portée

P.16.0953.F

9 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161109.2](#)

AC nr. ...

De feitenrechter veroordeelt de burgerlijke partij om aan de vrijgesproken beklagde een rechtsplegingsvergoeding te betalen wanneer de strafvordering enkel op gang werd gebracht met een rechtstreekse dagvaarding door de in het ongelijk gestelde partij; wanneer de burgerlijke partij rechtstreeks dagvaart op grond van andere feiten dan die welke door het openbaar ministerie worden vervolgd, sluit die vordering zich niet aan bij de strafvordering die door het parket is ingesteld in de zin van die bepaling; het hoger beroep van de procureur des Konings dat gericht is tegen het vonnis van de politierechtbank doet daaraan geen afbreuk.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Burgerlijke rechtsvordering - De door het openbaar ministerie vervolgde feiten hebben een onderscheiden grondslag

- Artt. 162bis en 194 Wetboek van Strafvordering

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING - Burgerlijke rechtsvordering - De door het openbaar ministerie vervolgde feiten hebben een onderscheiden grondslag

- Artt. 162bis en 194 Wetboek van Strafvordering

Le juge du fond condamne la partie civile à payer une indemnité de procédure au prévenu acquitté lorsque la mise en mouvement de l'action publique ne procède que de la citation directe lancée par la partie qui succombe; lorsque la partie civile lance citation directe sur le fondement de faits distincts de ceux qui sont poursuivis par le ministère public, cette action ne se greffe pas sur l'action publique initiée par le parquet au sens de cette disposition; l'appel du procureur du Roi dirigé contre le jugement du tribunal de police est sans incidence à cet égard.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Action civile - Fondement distinct des faits poursuivis par le ministère public

- Art. 162bis et 194 Code d'Instruction criminelle

INDEMNITE DE PROCEDURE - Action civile - Fondement distinct des faits poursuivis par le ministère public

- Art. 162bis et 194 Code d'Instruction criminelle

P.16.0957.F

12 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161012.4](#)

AC nr. ...

Volgens artikel 6.5 Terugkeerrichtlijn overweegt de lidstaat, indien ten aanzien van de illegaal op het grondgebied van een lidstaat verblijvende onderdaan van een derde land een procedure loopt voor de verlenging van de geldigheidsduur van zijn verblijfsvergunning of een andere vorm van toestemming tot verblijf, ervan af te zien een terugkeerbesluit uit te vaardigen zolang de procedure loopt; aangezien een aanvraag tot regularisatie van verblijf niet kan worden gelijkgesteld met een aanvraag tot verlenging van de verblijfsvergunning, houdt de toestand van de vreemdeling die geen houder was van een verblijfsvergunning of van een machtiging tot verblijf in België en die een aanvraag tot regularisatie van verblijf heeft ingediend op grond van artikel 9bis Vreemdelingenwet, geen verband met de toestand bedoeld in het voormelde artikel 6.5.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Onderdanen van derde landen - Illegaal verblijf - Terugkeer - Richtlijn 2008/115/EG - Aanvraag tot regularisatie van verblijf

- Art. 9bis Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 6.5 Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008

VREEMDELINGEN - Illegaal verblijf - Terugkeer - Richtlijn 2008/115/EG - Aanvraag tot regularisatie van verblijf

- Art. 9bis Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 6.5 Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008

Selon l'article 6.5 de la directive Retour, si un ressortissant d'un pays tiers en séjour irrégulier sur le territoire d'un Etat membre fait l'objet d'une procédure en cours portant sur le renouvellement de son titre de séjour ou d'une autorisation lui conférant un droit de séjour, cet Etat membre examine s'il y a lieu de s'abstenir de prendre une décision de retour jusqu'à l'achèvement de ladite procédure; une demande de régularisation de séjour n'étant pas assimilable à une demande de renouvellement du titre de séjour, la situation de l'étranger qui n'a pas été titulaire d'un titre de séjour ou d'une autorisation lui conférant un droit de séjour en Belgique et a introduit une demande de régularisation de séjour sur la base de l'article 9bis de la loi du 15 décembre 1980 est étrangère à celle visée par l'article 6.5 précité.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Ressortissants de pays tiers - Séjour illégal - Retour - Directive 2008/115/CE - Demande de régularisation de séjour

- Art. 9bis L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 6.5 Directive 2008/115/CE du Parlement européen et du Conseil du 16 décembre 2008

ETRANGERS - Séjour illégal - Retour - Directive 2008/115/CE - Demande de régularisation de séjour

- Art. 9bis L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 6.5 Directive 2008/115/CE du Parlement européen et du Conseil du 16 décembre 2008

P.16.0958.N

8 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161108.8](#)

AC nr. ...

Het drukpersmisdrijf vereist een strafbare meningsuiting in een tekst die vermenigvuldigd is door een drukpers of een gelijkaardig procedé; digitale verspreiding vormt een dergelijk gelijkaardig procedé (1). (1) Cass. 29 januari 2013, AR P.12.1988.N, AC 2013, nr. 71.

DRUKPERS (POLITIE OVER DE) - Drukpersmisdrijf

Le délit de presse requiert l'expression punissable d'une opinion dans un texte reproduit par voie d'imprimerie ou par un procédé similaire; la diffusion numérique constitue pareil procédé similaire (1). (1) Cass. 29 janvier 2013, RG P.12.1988.N, Pas. 2013, n° 71.

PRESSE - Délit de presse

Wanneer de procedure lijkt uit te wijzen dat de strafvordering deels betrekking heeft op de vermenigvuldiging en digitale verspreiding van beelden en tekst die een strafbare menings- uiting kunnen inhouden is de correctionele rechtbank onbevoegd om van de vorderingen van het openbaar ministerie en van de burgerlijke partijen kennis te nemen en is er grond tot regeling van rechtsgebied door de beschikking van verwijzing van de raadkamer te vernietigen en de zaak te verwijzen naar de kamer van inbeschuldigingstelling (1). (1) Cass. 29 januari 2013, AR P.12.1988.N, AC 2013, nr. 71.

REGELING VAN RECHTSGEBIED - Strafzaken - Tussen onderzoeksgerechtigd en vonnisgerecht - Aard van het misdrijf - Drukpersmisdrijf

Lorsque la procédure semble indiquer que l'action publique concerne en partie la reproduction et la diffusion numérique d'images et de textes qui comportent une expression punissable d'une opinion le tribunal correctionnel est sans compétence pour connaître des actions du ministère public et de la partie civile et il y a lieu à règlement de juges en cassant l'ordonnance de renvoi de la chambre du conseil et en renvoyant la cause à la chambre des mises en accusation (1). (1) Cass. 29 janvier 2013, RG P.12.1988.N, Pas. 2013, n° 71.

REGLEMENT DE JUGES - Matière répressive - Entre juridictions d'instruction et juridictions de jugement - Nature de l'infraction - Délit de presse

P.16.0969.N

18 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161018.5](#)

AC nr. ...

Beslissingen van de onderzoeksgerechten hebben slechts gezag van gewijsde in de gevallen waarin de wet hen de bevoegdheid toekent ten gronde te beslissen; de beschikkingen inzake voorlopige hechtenis, waaronder de beslissing tot invrijheidstelling onder voorwaarden, hebben bijgevolg geen gezag van gewijsde (1). (1) Cass. 18 juli 1995, AR P.95.0889.N, AC 1995, nr. 350.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Beslissingen van de onderzoeksgerechten - Gezag van gewijsde - Beschikkingen inzake voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Draagwijdte

VOORLOPIGE HECHTENIS - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Beslissingen van de onderzoeksgerechten - Gezag van gewijsde - Draagwijdte

Les décisions des juridictions d'instruction n'ont l'autorité de la chose jugée que dans les cas où la loi leur attribue le pouvoir de statuer au fond; partant, les ordonnances en matière de détention préventive, dont la décision de mise en liberté sous conditions, n'ont pas autorité de chose jugée (1). (1) Cass. 18 juillet 1995, RG P. 95.0889.N, Pas. 1995, n° 350.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Décisions des juridictions d'instruction - Autorité de chose jugée - Ordonnances en matière de détention préventive - Mise en liberté sous conditions - Portée

DETENTION PREVENTIVE - (Mise en) liberté sous conditions - Décisions des juridictions d'instruction - Autorité de chose jugée - Portée

Krachtens artikel 54, § 2, tweede lid, Vreemdelingenwet, kan de minister in uitzonderlijk ernstige omstandigheden de vreemdeling die een asielaanvraag heeft ingediend voorlopig ter beschikking stellen van de regering, indien hij het nodig acht voor de handhaving van de openbare orde of de veiligheid van het land; de in die bepaling bedoelde maatregel heeft niet de verwijdering van de betrokken vreemdeling van het grondgebied als uiteindelijk doel, maar strekt er alleen toe hem van zijn vrijheid te beroven tijdens het onderzoek van zijn asielaanvraag, zodat op deze vrijheidsberovende maatregel artikel 25, derde tot zevende lid, Vreemdelingenwet niet van toepassing is.

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Artikel 54, § 2, tweede lid - Maatregel van vrijheidsberoving - Voorlopige terbeschikkingstelling van de Regering - Draagwijdte - Toepassing van artikel 25, derde tot zevende lid, vreemdelingenwet

En vertu de l'article 54, § 2, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, dans des circonstances exceptionnellement graves, le ministre peut mettre l'étranger, qui a introduit une demande d'asile, à titre provisoire à la disposition du gouvernement, s'il l'estime nécessaire à la sauvegarde de l'ordre public ou de la sécurité nationale; la mesure prévue par cette disposition n'a pas pour but ultime l'éloignement du territoire de l'étranger qu'elle concerne, mais tend seulement à le priver de sa liberté durant l'examen de sa demande d'asile, de sorte que l'article 25, alinéas 3 à 7, de la loi du 15 décembre 1980 ne s'applique pas à cette mesure de privation de liberté.

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Article 54, § 2, al. 2 - Mesure de privation de liberté - Mise provisoire à la disposition du gouvernement - Portée - Application de l'article 25, alinéas 3 à 7, de la loi du 15 décembre 1980

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Artikel 54, § 2, tweede lid - Maatregel van vrijheidsberoving - Voorlopige terbeschikkingstelling van de Regering - Draagwijdte van de maatregel

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Article 54, § 2, al. 2 - Mesure de privation de liberté - Mise provisoire à la disposition du gouvernement - Portée de la mesure

Uit de artikelen 5.4 en 13 EVRM volgt niet dat de onderzoeksgerechten bij het verrichten van de door artikel 72, tweede lid, Vreemdelingenwet bepaalde controle van de maatregelen van vrijheidsberoving de opportuniteit van de opgelegde maatregel moeten kunnen beoordelen; de afwezigheid van een dergelijke opportuniteitscontrole verhindert een vreemdeling niet aan de onderzoeksgerechten een willekeurige of onevenredige vrijheidsberoving ter toetsing voor te leggen (1). (1) Cass. 17 december 2014, AR P.14.1810.F, AC 2014, nr. 802.

Il ne résulte pas des articles 5.4 et 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales que, lorsqu'elles effectuent le contrôle de des mesures de privation de liberté prévu par l'article 72, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980, les juridictions d'instruction doivent pouvoir apprécier l'opportunité de la mesure infligée; l'absence de pareil contrôle d'opportunité n'interdit pas à un étranger de soumettre au contrôle des juridictions d'instruction une privation de liberté arbitraire ou disproportionnée (1). (1) Cass. 17 décembre 2014, RG P.14.1810.F, Pas. 2014, n° 802.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingenwet - Controle door de onderzoeksgerechten op de vrijheidsberoving - Draagwijdte

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Contrôle de la privation de liberté par les juridictions d'instruction - Portée

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Recht op voorziening - Vrijheidsberoving - Vreemdelingenwet - Controle door de onderzoeksgerechten op de vrijheidsberoving - Draagwijdte

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Droit de recours - Privation de liberté - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Contrôle de la privation de liberté par les juridictions d'instruction - Portée

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Vrijheidsberoving - Vreemdelingenwet - Controle door de onderzoeksgerechten op de vrijheidsberoving - Draagwijdte

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Droit à un recours effectif - Privation de liberté - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Contrôle de la privation de liberté par les juridictions d'instruction - Portée

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Artikel 72 - Controle door de onderzoeksgerechten op de vrijheidsberoving - Draagwijdte

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Article 72 - Contrôle de la privation de liberté par les juridictions d'instruction - Portée

Artikel 8 Wet Europees Aanhoudingsbevel houdt in dat wanneer de overlevering van een persoon lastens wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd met het oog op strafvervolging, afhankelijk wordt gesteld van de voorwaarde dat hij, na te zijn berecht, naar België wordt teruggezonden teneinde aldaar de straf of de veiligheidsmaatregel te ondergaan die tegen hem door de uitvaardigende rechterlijke overheid is uitgesproken, de terugkeergarantie slechts kan worden uitgevoerd wanneer die terugzending door de uitvaardigende autoriteit mogelijk is, wat veronderstelt dat de vermelde persoon ter beschikking is van deze laatste; dit brengt met zich mee dat wanneer de uitvaardigende autoriteit de terugkeergarantie wegens het feit van de overgeleverde persoon niet kan uitvoeren, zij een nieuw Europees aanhoudingsbevel kan uitvaardigen, deze keer met het oog op de tenuitvoerlegging van de straf en de uitvoerende rechterlijke autoriteit voor de tenuitvoerlegging van dit bevel zal moeten nagaan of de voorwaarden van de tenuitvoerlegging overeenkomstig de artikelen 4 en 5 Wet Europees Aanhoudingsbevel verenigd zijn en, desgevallend, of er een weigeringsgrond bestaat zoals bepaald bij artikel 6 van die wet.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Artikel 8 Wet Europees Aanhoudingsbevel - Terugkeergarantie

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Artikel 8 Wet Europees Aanhoudingsbevel - Terugkeergarantie - Niet-uitvoering

L'article 8 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen implique que, lorsque la remise d'une personne faisant l'objet d'un mandat d'arrêt européen aux fins de poursuites pénales est subordonnée à la condition que la personne, après avoir été jugée, soit renvoyée en Belgique pour y subir la peine ou la mesure de sûreté qui serait prononcée à son encontre par l'autorité judiciaire d'émission, la garantie de retour peut uniquement être mise en œuvre lorsque ce renvoi est possible par l'autorité d'émission, ce qui suppose que ladite personne est à sa disposition; cela entraîne que, lorsque l'autorité d'émission ne peut mettre en œuvre la garantie de retour du fait de la personne remise, elle peut décerner un nouveau mandat d'arrêt européen, cette fois aux fins de l'exécution de la peine et l'autorité judiciaire d'exécution devra vérifier pour l'exécution dudit mandat si les conditions d'exécution sont réunies conformément aux articles 4 et 5 de la loi du 19 décembre 2003 et, le cas échéant, s'il existe une cause de refus telle que prévue à l'article 6 de cette même loi.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Article 8 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen - Garantie de retour

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Article 8 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen - Garantie de retour - Inexécution

P.16.0976.N

11 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161011.2](#)

AC nr. ...

Artikel 15 Probatiwewet voorziet zelf in een procedure waarbij de wettigheid van de gevangenhouding van een veroordeelde die bij toepassing ervan van zijn vrijheid wordt beroofd, door een rechter wordt beoordeeld en noch deze wet noch enige andere wetsbepaling voorzien bijkomend in de mogelijkheid voor de veroordeelde daartoe een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling te richten tot de rechter die moet oordelen over de herroeping van het probatie-uitstel; hieruit volgt dat de veroordeelde die met toepassing van artikel 15 Probatiwewet is aangehouden, geen verzoek tot voorlopige invrijheidstelling kan indienen voor de rechter die geroepen is te oordelen over de herroeping van zijn probatie-uitstel.

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Probateuitstel - Niet-naleving van de probatievoorwaarden - Opsluiting - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Bestaanbaarheid

L'article 15 de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation prévoit une procédure par laquelle la légalité de la détention d'un condamné privé de liberté en vertu de son application, est appréciée par un juge et ni cette loi ni nulle autre disposition légale ne prévoient à titre complémentaire la possibilité pour le condamné d'adresser à cet égard une demande de mise en liberté provisoire au juge appelé à se prononcer sur la révocation du sursis probatoire; il en résulte que le condamné détenu en application de l'article 15 de la loi du 29 juin 1964 ne peut introduire de demande de mise en liberté provisoire devant le juge appelé à se prononcer sur la révocation de son sursis probatoire.

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis probatoire - Inobservation des conditions probatoires - Incarcération - Demande de mise en liberté provisoire - Compatibilité

Artikel 6 EVRM is niet van toepassing voor de rechter die geen uitspraak doet over de gegrondheid van de strafvordering of over de bepaling van burgerlijke rechten of verplichtingen; het gerecht dat uitspraak doet over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, doet geen uitspraak over de gegrondheid van een strafvordering noch over de bepaling van burgerlijke rechten of verplichtingen.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Gerecht dat uitspraak doet over verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Toepasselijkheid

De opsluiting van de veroordeelde krachtens artikel 15 Probatielwet betreft de uitvoering van een straf die bij gerechtelijke beslissing is opgelegd en is niet vergelijkbaar met de voorlopige hechtenis.

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Probatieluitstel - Niet-naleving van de probatievoorwaarden - Opsluiting - Aard

L'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'est pas applicable pour le juge qui ne se prononce pas sur le bien-fondé de l'action publique ni sur la fixation des droits ou obligations civils; la juridiction appelée à se prononcer sur une demande de mise en liberté provisoire ne se prononce pas sur le bien-fondé d'une action publique ni sur la fixation des droits ou obligations civils.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Juridiction qui se prononce sur une demande de mise en liberté provisoire - Applicabilité

L'incarcération du condamné en vertu de l'article 15 de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation concerne l'exécution d'une peine infligée par décision judiciaire et n'est pas comparable à la détention préventive.

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis probatoire - Inobservation des conditions probatoires - Incarcération - Nature

P.16.0980.F

9 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161109.3](#)

AC nr. ...

Uit de vermelding, in de beslissing over de grond van de zaak, van een uitleg van een medische term afkomstig uit de medische literatuur die op internet kan worden geraadpleegd, vermelding waarbij de rechter zich beperkt tot het verduidelijken van die door de deskundigen gebruikte term en het niet heeft over het bestaan van het door hen vastgestelde trauma, kan niet worden afgeleid dat die rechter zijn overtuiging zou hebben gegrond op een gegeven van het dossier waarover de partijen niet vrij tegenspraak hebben kunnen voeren (1). (1) Zie Cass. 18 december 2013, AR P.13.0708.F, AC 2013, nr. 693 (7de middel).

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beslissing over de grond van de zaak - Uitleg van een term gevonden op internet, waarover geen tegenspraak is gevoerd

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Beslissing over de grond van de zaak - Uitleg van een term gevonden op internet, waarover geen tegenspraak is gevoerd

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Eerbiediging van het recht van verdediging - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Beslissing over de grond van de zaak - Uitleg van een term gevonden op internet, waarover geen tegenspraak is gevoerd

De la mention, dans la décision rendue au fond, d'une explication d'un terme médical tirée de la littérature médicale consultable sur internet, mention par laquelle le juge se limite à préciser ledit terme utilisé par les experts et non l'existence du traumatisme constaté par ceux-ci, il ne peut être déduit que ce juge aurait fondé sa conviction sur un élément du dossier que les parties n'ont pu librement contredire (1). (1) Voir Cass. 18 décembre 2013, RG P.13.0708.F, Pas. 2013, n° 693 (7ème moyen).

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Décision rendue au fond - Explication d'un terme trouvée sur internet et non soumise au débat contradictoire

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit à un procès équitable - Décision rendue au fond - Explication d'un terme trouvée sur internet et non soumise au débat contradictoire

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Respect des droits de la défense - Droit au procès équitable - Décision rendue au fond - Explication d'un terme trouvée sur internet et non soumise au débat contradictoire

P.16.0981.N

25 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161025.8](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat het verkrijgen van een uitgaansvergunning een recht uitmaakt voor de ter beschikking gestelde veroordeelde, heeft niet tot gevolg dat hij steeds moet worden gehoord over zijn desbetreffende verzoek; wanneer de strafuitvoeringsrechtbank het overeenkomstig artikel 95/13, § 2, Wet Strafvordering niet nuttig acht die veroordeelde te horen en hijzelf dat niet vraagt, levert het feit dat hij niet is gehoord geen miskennis op van het recht op een eerlijk proces.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafvordering - Strafvorderingsrechtbank - Terbeschikkinggestelde veroordeelde - Verzoek om uitgaansvergunning - Horen van terbeschikkinggestelde veroordeelde

STRAFUITVOERING - Terbeschikkinggestelde veroordeelde - Verzoek om uitgaansvergunning - Horen van terbeschikkinggestelde veroordeelde

Er is slechts tegenstrijdigheid in de motivering wanneer de redenen van eenzelfde rechterlijke beslissing onderling tegenstrijdig zijn zodat de tegenstrijdigheid van de redenen van een vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank met de redenen van een vorig vonnis van die rechtbank dan ook geen motiveringsgebrek oplevert als bedoeld bij artikel 149 Grondwet; de vonnissen van de strafuitvoeringsrechtbank doen geen uitspraak over de strafvordering en hebben bijgevolg geen gezag van gewijsde en aldus is die rechtbank niet gebonden door de motivering van haar vroegere vonnissen.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Strafvordering - Strafvorderingsrechtbank - Vonnis - Motivering - Tegenstrijdigheid

STRAFUITVOERING - Strafvorderingsrechtbank - Vonnis

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Motivering - Tegenstrijdigheid - Strafvordering - Strafvorderingsrechtbank - Vonnis

La circonstance que l'obtention d'une permission de sortie constitue un droit pour le condamné mis à disposition n'a pas pour conséquence qu'il doit toujours être entendu sur la demande adressée en ce sens; lorsque, conformément à l'article 95/13, § 2, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées, le tribunal de l'application des peines n'estime pas utile d'entendre ce condamné ou que ce dernier n'en fait pas lui-même la demande, le fait qu'il n'ait pas été entendu ne constitue pas une violation du droit à un procès équitable.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Application des peines - Tribunal de l'application des peines - Condamné mis à la disposition - Demande de permission de sortie - Audition du condamné mis à disposition

APPLICATION DES PEINES - Condamné mis à la disposition - Demande de permission de sortie - Audition du condamné mis à disposition

Il n'y a contradiction dans la motivation que lorsque les motifs d'une même décision judiciaire sont contradictoires entre eux, de sorte que la contradiction entre les motifs d'un jugement du tribunal de l'application des peines et ceux d'un jugement antérieur rendu par ce même tribunal ne constitue ainsi pas un défaut de motivation tel que visé à l'article 149 de la Constitution; les jugements du tribunal de l'application des peines ne statuent pas sur l'action publique et ne sont, par conséquent, pas revêtus de l'autorité de la chose jugée et ce tribunal n'est ainsi pas lié par la motivation de ses jugements antérieurs.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 149 - Application des peines - Tribunal de l'application des peines - Jugement - Motivation - Contradiction

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Jugement

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Motivation - Contradiction - Application des peines - Tribunal de l'application des peines - Jugement

Krachtens artikel 95/13, § 2 en § 3, Wet Strafvuering kan de strafuitvoeringsrechtbank ambtshalve beslissen een rechtszitting te organiseren om de ter beschikking gestelde veroordeelde te horen over zijn verzoek om een uitgaansvergunning en moet zij dat doen wanneer die veroordeelde het vraagt; de aldus bedoelde rechtszitting is deze die de strafuitvoeringsrechtbank organiseert alvorens te beslissen over het verzoek van de ter beschikking gestelde veroordeelde en niet deze waarop die rechtbank het vonnis uitspreekt dat de beslissing over dat verzoek bevat (1). (1) Zie Cass. 13 maart 2013, AR P.13.0320.F, AC 2013, nr. 181; Cass. 4 maart 2014, AR P.14.0271.N, AC 2014, nr. 172.

STRAFUITVOERING - Terbeschikkinggestelde veroordeelde - Verzoek om uitgaansvergunning - Rechtszitting

En vertu de l'article 95/13, § 2 et 3, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées, le tribunal de l'application des peines peut décider d'office d'organiser une audience afin d'entendre le condamné mis à disposition sur sa demande de permission de sortie et ce tribunal doit le faire si le condamné en fait la demande; l'audience ainsi visée est celle que le tribunal de l'application des peines organise avant de se prononcer sur la demande du condamné mis à disposition et non celle à laquelle ce tribunal prononce le jugement rendu sur cette demande (1). (1) Voir Cass. 13 mars 2013, RG P.13.0320.F, Pas. 2013, n° 181; Cass. 4 mars 2014, RG P.14.0271.N, Pas. 2014, n° 172.

APPLICATION DES PEINES - Condamné mis à la disposition - Demande de permission de sortie - Audience

P.16.0982.F

23 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161123.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Collectief misdrijf - Eindveroordeling - Andere feiten - Een zelfde strafbaar opzet - Beoordeling door de rechter

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Collectief misdrijf - Eindveroordeling - Andere feiten - Een zelfde strafbaar opzet

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Strafvordering - Collectief misdrijf - Eindveroordeling - Andere feiten - Een zelfde strafbaar opzet - Beoordeling door de rechter

STRAF - Samenloop - Gescheiden berechting - Collectief misdrijf - Eindveroordeling - Andere feiten - Een zelfde strafbaar opzet

STRAF - Samenloop - Gescheiden berechting - Collectief misdrijf - Eindveroordeling - Andere feiten - Een zelfde strafbaar opzet - Beoordeling door de rechter

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Unité d'intention - Infraction collective - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique - Appréciation par le juge

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Unité d'intention - Infraction collective - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Action publique - Infraction collective - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique - Appréciation par le juge

PEINE - Concours - Jugement distinct - Infraction collective - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique

PEINE - Concours - Jugement distinct - Infraction collective - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique - Appréciation par le juge

Artikel 65, tweede lid, Strafwetboek verplicht de rechter rekening te houden met de reeds bij eindbeslissing uitgesproken straffen, wanneer de te berechten en reeds berechte misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uiting zijn van hetzelfde strafbaar opzet; het in de wet bedoelde opzet, dat niet noodzakelijk gelijkstaat aan eenheid van gedraging, kan omschreven worden als eenheid van drijfveer, waarbij elk van de door de dader gestelde handelingen een welomschreven plaats inneemt in het gemeenschappelijk oogmerk van zijn wederrechtelijke handelingen (1). (1) Zie Cass. 8 februari 2012, AR P.11.1918.F, AC 2012, nr. 92, J. DE CODT, "Le nouvel article 65 du Code pénal ou la législation du délit collectif", JT 1995, p. 289 e.v.; zie concl. OM.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Collectief misdrijf - Eindveroordeling - Andere feiten - Een zelfde strafbaar opzet

STRAF - Samenloop - Gescheiden berechting - Collectief misdrijf - Eindveroordeling - Andere feiten - Een zelfde strafbaar opzet

De rechter beoordeelt in feite of verschillende misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uiting zijn van hetzelfde strafbaar opzet; het staat evenwel aan het Hof om na te gaan of de rechter, uit de door hem vastgestelde feiten, het al dan niet bestaan van die eenheid van opzet naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Cass. 8 februari 2012, AR P.11.1918.F, AC 2012, nr. 92, zie concl. OM.

STRAF - Samenloop - Gescheiden berechting - Collectief misdrijf - Eindveroordeling - Andere feiten - Een zelfde strafbaar opzet - Beoordeling door de rechter

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Collectief misdrijf - Eindveroordeling - Andere feiten - Een zelfde strafbaar opzet - Beoordeling door de rechter

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Strafvordering - Collectief misdrijf - Eindveroordeling - Andere feiten - Een zelfde strafbaar opzet - Beoordeling door de rechter

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

L'article 65, alinéa 2, du Code pénal impose au juge l'obligation de tenir compte des peines déjà prononcées par une décision définitive, lorsque des infractions à juger et celles qui l'ont déjà été constituent la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse; ne s'identifiant pas nécessairement à une unité de comportement, l'intention visée par la loi se définit comme une unité de mobile, chacun des actes commis par l'auteur prenant une place déterminée dans la finalité commune à ses agissements illicites (1). (1) Voir Cass. 8 février 2012, RG P.11.1918.F, Pas. 2012, n° 92, J. DE CODT, « Le nouvel article 65 du Code pénal ou la légalisation du délit collectif », J.T., 1995, pp. 289 e.s.; voir les concl. du MP.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Unité d'intention - Infraction collective - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique

PEINE - Concours - Jugement distinct - Infraction collective - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique

Le juge du fond apprécie en fait si différentes infractions constituent la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse. Il incombe toutefois à la Cour de vérifier si, des faits qu'il a constatés, le juge a pu légalement déduire l'existence ou l'absence de cette unité d'intention (1). (1) Cass. 8 février 2012, RG P.11.1918.F, Pas. 2012, n° 92; voir les concl. du MP.

PEINE - Concours - Jugement distinct - Infraction collective - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique - Appréciation par le juge

- Art. 65, al. 2 Code pénal

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Unité d'intention - Infraction collective - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique - Appréciation par le juge

- Art. 65, al. 2 Code pénal

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Action publique - Infraction collective - Décision définitive de condamnation - Autres faits - Intention délictueuse unique - Appréciation par le juge

- Art. 65, al. 2 Code pénal

P.16.0999.F

19 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161019.8](#)

AC nr. ...

Naar aanleiding van de ondervraging die aan de afgifte van een bevel tot aanhouding voorafgaat, mag de onderzoeksrechter op geen enkele wijze laten blijken dat hij overtuigd is van de schuld van de in verdenking gestelde, zelfs niet wanneer deze bekend.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 -

3/12/2019

A l'occasion de l'interrogatoire préalable à la délivrance d'un mandat d'arrêt, le juge d'instruction ne peut d'aucune manière faire état d'une certitude quant à la culpabilité de l'inculpé, même en cas d'aveu de ce dernier.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de

P. 571/637

Art. 6.2 - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Eerbiediging van het vermoeden van onschuld - Verplichting

- Art. 6.2 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Eerbiediging van het vermoeden van onschuld - Verplichting

- Art. 6.2 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

De miskenning van het vermoeden van onschuld door de onderzoeksrechter is geen onherstelbaar gebrek en maakt als dusdanig de vrijheidsberoving niet willekeurig (1). (1) Zie Cass. 5 november 1997, AR P.97.1344.F, Pas. 1997, nr. 453 en Cass. 21 januari 2004, AR P.04.0069.F, AC 2004, nr. 36, met concl. advocaat-generaal J. Spreutels.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Miskening van het vermoeden van onschuld door de onderzoeksrechter - Gevolg - Herstelbaar gebrek

- Art. 6.2 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Miskening van het vermoeden van onschuld door de onderzoeksrechter - Gevolg - Herstelbaar gebrek

- Art. 6.2 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

De onderzoeksgerechten die de wettigheid van het bevel tot aanhouding moeten nagaan, zijn bevoegd om de redenen ervan te verbeteren, hetzij door een foutieve reden door een juiste reden te vervangen, hetzij door de eventuele vergissingen in dat bevel te verbeteren, voor zover ze geen onherstelbaar gebrek opleveren (1). (1) Zie Cass. 5 november 1997, AR P.97.1344.F, Pas. 1997, nr. 453 en Cass. 21 januari 2004, AR P.04.0069.F, AC 2004, nr. 36, met concl. advocaat-generaal J. Spreutels.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerste beslissing - Wettigheid van het bevel tot aanhouding - Foutieve redenen - Opdracht van het onderzoeksgerecht - Toezicht

l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Détention préventive - Mandat d'arrêt - Interrogatoire préalable par le juge d'instruction - Respect de la présomption d'innocence - Obligation

- Art. 6, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 16, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Interrogatoire préalable par le juge d'instruction - Respect de la présomption d'innocence - Obligation

- Art. 6, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 16, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

La méconnaissance de la présomption d'innocence par le juge d'instruction n'est pas un manquement irrémédiable et n'induit pas en soi le caractère arbitraire de la privation de liberté (1). (1) Voir Cass. 5 novembre 1997, RG P.97.1344.F, Pas. 1997, n° 453 et Cass. 21 janvier 2004, RG. P.04.0069.F, Pas. 2004, n° 36, avec les concl. de M. Spreutels, avocat général.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Détention préventive - Mandat d'arrêt - Interrogatoire préalable par le juge d'instruction - Méconnaissance de la présomption d'innocence par le juge d'instruction - Conséquence - Vice réparable

- Art. 6, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 16, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Interrogatoire préalable par le juge d'instruction - Méconnaissance de la présomption d'innocence par le juge d'instruction - Conséquence - Vice réparable

- Art. 6, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 16, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Les juridictions d'instruction qui sont appelées à examiner la légalité du mandat d'arrêt ont le pouvoir d'en corriger les motifs, soit en remplaçant un motif erroné par un motif exact, soit en rectifiant les erreurs éventuelles dont le mandat serait entaché, pour autant qu'elles ne constituent pas un vice irréparable (1). (1) Voir Cass. 5 novembre 1997, RG P.97.1344.F, Pas. 1997, n° 453 et Cass. 21 janvier 2004, RG. P.04.0069.F, Pas. 2004, n° 36, avec les concl. de M. Spreutels, avocat général.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Détention préventive - Maintien - Première décision - Légalité du mandat d'arrêt - Motifs erronés - Mission de la juridiction d'instruction - Contrôle

- Art. 21 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Eerste beslissing -
Wettigheid van het bevel tot aanhouding - Foutieve redenen -
Onderzoeksgerechten - Opdracht - Toezicht

- Art. 21 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 21 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Première décision - Légalité
du mandat d'arrêt - Motifs erronés - Juridictions d'instruction -
Mission - Contrôle

- Art. 21 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.16.1037.N

15 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161115.8](#)

AC nr. ...

Geen enkele bepaling verplicht de strafuitvoeringsrechtbank die oordeelt dat het door een tot vrijheidsstraf veroordeelde gedetineerde voorgelegde reclasseringsplan onvoldoende recidive beperkend is, uit te leggen welk individueel reclasseringsplan op dat punt wel voldoet om een strafuitvoeringsmodaliteit te verkrijgen.

STRAFUITVOERING - Strafvuiveringsrechtbank - Verzoek om strafuitvoeringsmodaliteit - Afwijzing - Reclasseringsplan onvoldoende recidive beperkend - Motiveringsplicht

Aucune disposition n'impose au tribunal de l'application des peines qui décide que le plan de reclassement soumis par un détenu condamné à une peine privative de liberté ne pallie pas la récidive à suffisance, d'expliquer quel plan de reclassement individuel suffit, sur ce point, à obtenir une modalité d'exécution de la peine.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Demande de modalité d'exécution de la peine - Rejet - Plan de reclassement ne palliant pas la récidive à suffisance - Obligation de motivation

P.16.1066.N

13 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161213.11](#)

AC nr. ...

Een beklagde die zich voor de eerste rechter heeft verdedigd zonder aan te voeren dat hij door de omschrijving van de hem ten laste gelegde feiten in de onmogelijkheid is zich te verdedigen, kan zich voor de appelrechters niet beroepen op een schending van artikel 6 EVRM of een miskennis van zijn recht van verdediging of zijn recht op een eerlijk proces afgeleid uit een gebrekkige omschrijving van de hem ten laste gelegde feiten daar een dergelijke schending of miskennis moet worden ingeroepen voor elk verweer over de grond van de zaak; de appelrechter die vaststelt dat een beklagde voor de eerste rechter geen schending van artikel 6 EVRM of een miskennis van zijn recht van verdediging en recht op een eerlijk proces heeft aangevoerd en die op die grond oordeelt dat hij dit verweer niet voor het eerst voor hem kan voeren, dient niet uitdrukkelijk vast te stellen dat de aan deze beklagde verweten feiten afdoende omschreven zijn (1). (1) R. VERSTRAETEN, Handboek Strafvordering, Antwerpen, Maklu, 2012, nr. 1829, p. 919; P. ARNOU, "De omschrijving van de feiten in dagvaarding en verwijzingsbeslissing", noot onder Corr. Brugge, 5 november 1984, RW 1985-86, 2576, nr. 5; S. VAN OVERBEKE, "Gedateerd feit en datum van de feiten", noot onder Cass. 9 juni 1993, RW 1993-94, p. 749; Cass. 27 december 1880, Pas. 1881, 31. Cass. 3 april 1883, Pas 1883, I, 103. Cass. 17 juni 1887, Pas. 1887, I, 315; Cass. 20 juli 1896, Pas. 1896, I, 250; Cass. 29 januari 1973, AC 1973, 544; Cass. 5 januari 1988, AR 1418, AC 1987-88, nr. 268, p. 561; Antwerpen 21 november 1984, RW 1984-85, 2147; RPDB, Compl III, v° Droit de défense, nr. 123, met verwijzing naar Brussel 02 juni 1956, RW 1956-57, 673.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Obscuri libelli-verweer - Voor het eerst aangevoerd in hoger beroep - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.a - Recht op een eerlijk proces - Obscuri libelli-verweer - Voor het eerst aangevoerd in hoger beroep - Draagwijdte

Un prévenu qui a présenté sa défense devant le juge du fond sans faire valoir qu'il est dans l'impossibilité de se défendre en raison de la qualification des faits mis à sa charge ne peut invoquer devant les juges d'appel la violation de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ou une violation de ses droits de défense ou de son droit à un procès équitable qu'il déduit d'un défaut de qualification des faits mis à sa charge, dès lors qu'une telle violation doit être invoquée avant toute dépense au fond; le juge d'appel qui constate qu'un prévenu n'a pas invoqué devant le juge du fond la violation de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ou la violation de ses droits de défense ou du droit à un procès équitable et qui, par ce motif, décide qu'il ne peut opposer cette défense pour la première fois devant lui, n'est pas tenu de constater expressément que les faits imputés à ce prévenu sont qualifiés à suffisance (1). (1) R. VERSTRAETEN, Handboek Strafvordering, Maklu, 2012, n° 1829, p. 919; P. ARNOU, «De omschrijving van de feiten in dagvaarding en verwijzingsbeslissing», note sous Corr. Bruges, 5 novembre 1984, R.W. 1985-86, 2576, n° 5; S. VAN OVERBEKE, «Gedateerd feit en datum van de feiten», note sous Cass. 9 juin 1993, R.W. 1993-94, p. 749; Cass. 27 décembre 1880, Pas. 1881, 31; Cass. 3 avril 1883, Pas. 1883, I, 103; Cass. 17 juin 1887, Pas. 1887, I, 315; Cass. 20 juillet 1896, I, 250; Cass. 29 janvier 1973, Pas. 1973, 519; Cass. 5 janvier 1988, RG 1418, Pas. 1987-88, n° 268, p. 561; Anvers 21 novembre 1984, R.W. 1984-85, 2147; R.P.D.B., Compl. III, v° Droit de défense, n° 123, avec référence à Bruxelles 2 juin 1956, R.W. 1956-57, 673.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Défense obscuri libelli - Nouvelle allégation en degré d'appel - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, a - Droit à un procès équitable - Défense obscuri libelli - Nouvelle allégation en degré d'appel - Portée

P.16.1068.F

14 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161214.8](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn - Neerlegging van de memorie buiten termijn - Gevolg - Ontvankelijkheid van de memorie

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor neerlegging van de memorie en het bewijs van mededeling - Berekening

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai - Dépôt du mémoire hors délai - Conséquence - Recevabilité du mémoire

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai pour le dépôt du mémoire et de la preuve de sa communication - Calcul

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor neerlegging van de memorie en het bewijs van mededeling

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Termijn voor neerlegging van het exploit van betekening - Berekening

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Termijn voor neerlegging van het exploit van betekening

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Termijn - Neerlegging van het exploit van betekening buiten termijn - Gevolg - Ontvankelijkheid van het cassatieberoep

Krachtens de artikelen 427, tweede lid, en 429, tweede en vierde lid, Wetboek van Strafvordering moeten, op straffe van niet-ontvankelijkheid, het exploit van betekening van het cassatieberoep, de memorie en het bewijs van mededeling van die memorie aan de partij tegen wie het cassatieberoep is gericht, op de griffie van het Hof worden neergelegd binnen de termijn van twee maanden die volgen op de verklaring van cassatieberoep (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2016, nr.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor neerlegging van de memorie en het bewijs van mededeling

- Artt. 427, tweede lid, en 429, tweede en vierde lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Termijn voor neerlegging van het exploit van betekening

- Artt. 427, tweede lid, en 429, tweede en vierde lid Wetboek van Strafvordering

De termijn van twee maanden wordt gerekend van de zoveelste tot daags vóór de zoveelste; hij wordt gerekend vanaf de dag na die van de verklaring van cassatieberoep en de vervalddag is in de termijn begrepen, behoudens verlenging overeenkomstig artikel 644 Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2016, nr.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Termijn voor neerlegging van het exploit van betekening - Berekening

- Artt. 427, tweede lid, en 429, tweede en vierde lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor neerlegging van de memorie en het bewijs van mededeling - Berekening

- Artt. 427, tweede lid, en 429, tweede en vierde lid Wetboek van Strafvordering

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai pour le dépôt du mémoire et de la preuve de sa communication

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Délai pour le dépôt de l'exploit de signification - Calcul

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Délai pour le dépôt de l'exploit de signification

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Délai - Dépôt de l'exploit de signification hors délai - Conséquence - Recevabilité du pourvoi

En vertu des articles 427, alinéa 2, et 429, alinéas 2 et 4, du Code d'instruction criminelle, l'exploit de signification du pourvoi, le mémoire et la preuve de la communication de celui-ci à la partie contre laquelle le pourvoi a été formé, doivent, à peine d'irrecevabilité, être déposés au greffe de la Cour dans le délai de deux mois qui suivent la déclaration de pourvoi (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai pour le dépôt du mémoire et de la preuve de sa communication

- Art. 427, al. 2, et 429, al. 2 et 4 Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Délai pour le dépôt de l'exploit de signification

- Art. 427, al. 2, et 429, al. 2 et 4 Code d'Instruction criminelle

Le délai de deux mois se calcule de quantième à veille de quantième; il est calculé depuis le lendemain du jour de la déclaration de pourvoi et comprend le jour de l'échéance, sauf prorogation conformément à l'article 644 du Code d'instruction criminelle (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Délai pour le dépôt de l'exploit de signification - Calcul

- Art. 427, al. 2, et 429, al. 2 et 4 Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai pour le dépôt du mémoire et de la preuve de sa communication - Calcul

- Art. 427, al. 2, et 429, al. 2 et 4 Code d'Instruction criminelle

Wanneer de verklaring van cassatieberoep werd ondertekend op woensdag 29 juni 2016, verstrijkt de wettelijk bepaalde termijn voor neerlegging van het exploit van betekening, van de memorie en het bewijs van mededeling van de memorie aan de verweerder, op 29 augustus 2016; wanneer die stukken dinsdag 30 augustus 2016 op de griffie werden neergelegd, zijn het cassatieberoep en de memorie niet-ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2016, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn - Neerlegging van de memorie buiten termijn - Gevolg - Ontvankelijkheid van de memorie

- Artt. 427, tweede lid, en 429, tweede en vierde lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Termijn - Neerlegging van het exploit van betekening buiten termijn - Ontvankelijkheid van het cassatieberoep

- Artt. 427, tweede lid, en 429, tweede en vierde lid Wetboek van Strafvordering

Lorsque la déclaration de pourvoi a été signée le mercredi 29 juin 2016, le délai légalement prévu pour le dépôt de l'exploit de signification, du mémoire et de la preuve de la communication de celui-ci au défendeur, expire le lundi 29 août 2016; lorsque ces pièces ont été déposées au greffe le mardi 30 août 2016, le pourvoi et le mémoire sont irrecevables (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai - Dépôt du mémoire hors délai - Conséquence - Recevabilité du mémoire

- Art. 427, al. 2, et 429, al. 2 et 4 Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Délai - Dépôt de l'exploit de signification hors délai - Recevabilité du pourvoi

- Art. 427, al. 2, et 429, al. 2 et 4 Code d'Instruction criminelle

P.16.1071.N

22 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161122.4](#)

AC nr. ...

Voor de strafuitvoeringsrechtbank wordt de veroordeelde tot een vrijheidsstraf die verzoekt om een strafuitvoeringsmodaliteit, niet wegens een strafbaar feit vervolgd zodat artikel 6.3.a EVRM niet van toepassing is op de procedure voor dat gerecht (1). (1) Vgl. over de toepassing van artikel 6.1 EVRM voor de strafuitvoeringsrechtbank- Cass. 28 december 2010, AR P.10.1893.F, AC 2010, nr. 771; Cass. 20 november 2007, AR P.07.1528.N, AC 2007, nr. 569 en noot 1 die verwijst naar twee onuitgegeven arresten over de toepassing van artikel 6 EVRM, Cass. 10 oktober 2007, AR P.07.1362.F, et 6 november 2007, AR P.07.1463.N; zie ook M. DE SWAEF en M. TRAEST, "Eén jaar strafuitvoeringsrechtbank: overzicht van cassatierechtspraak", RW 2007-2008, p. 1577, nr. 26; M. DE SWAEF en M. TRAEST "Overzicht van cassatierechtspraak in strafuitvoeringszaken (1 februari 2008-28 februari 2009)", RW 2008-2009, p. 1597, nr. 38; M. DE SWAEF en M. TRAEST "Overzicht van cassatierechtspraak in strafuitvoeringszaken (1 maart 2009-31 december 2010)", RW 2010-2011, p. 1643, nr. 53; M. DE SWAEF en M. TRAEST "Overzicht van cassatierechtspraak in strafuitvoeringszaken (1 januari 2011-31 december 2012)", RW 2012-2013, p. 1448, nr. 21.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.a - Aard en reden van de ingebrachte beschuldiging - Strafvordering - Verzoek tot strafuitvoeringsmodaliteit - Toepasselijkheid

3/12/2019

Devant le tribunal de l'application des peines, le condamné à une peine privative de liberté demandant une modalité d'exécution de la peine n'est pas poursuivi du chef d'un fait punissable, de sorte que l'article 6.3.a CEDH ne s'applique pas à la procédure devant cette juridiction (1). (1) Comp. à propos de l'application de l'article 6.1 CEDH devant le tribunal de l'application des peines : Cass. 28 décembre 2010, RG P.10.1893.F, Pas. 2010, n° 771; Cass. 20 novembre 2007, RG P.07.1528.N, Pas. 2007, n° 569 et la note 1 qui se réfère à deux arrêts inédits concernant l'application de l'article 6 CEDH, Cass. 10 octobre 2007, RG P.07.1362.F, et 6 novembre 2007, RG P.07.1463.N; voir également M. DE SWAEF et M. TRAEST, «Eén jaar strafuitvoeringsrechtbank : overzicht van cassatierechtspraak», RW 2007-2008, p. 1577, n° 26; M. DE SWAEF et M. TRAEST «Overzicht van cassatierechtspraak in strafuitvoeringszaken (1 februari 2008-28 februari 2009)», RW 2008-2009, p. 1597, n° 38; M. DE SWAEF et M. TRAEST, «Overzicht van cassatierechtspraak in strafuitvoeringszaken (1 maart 2009-31 december 2010)», RW 2010-2011, p. 1643, n° 53; M. DE SWAEF et M. TRAEST, «Overzicht van cassatierechtspraak in strafuitvoeringszaken (1 januari 2011-31 december 2012)», RW 2012-2013, p. 1448, n° 21.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, a - Nature et cause de l'accusation portée - Tribunal de l'application des peines - Demande de modalité d'exécution de

P. 576/637

STRAFUITVOERING - Strafvuiveringsrechtbank - Rechten van de Mens - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 6 - Artikel 6.3 - Artikel 6.3.a - Aard en reden van de ingebrachte beschuldiging - Verzoek tot strafvuitvoeringsmodaliteit - Toepasselijkheid

la peine - Applicabilité

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 3 - Article 6, § 3, a - Nature et cause de l'accusation portée - Demande de modalité d'exécution de la peine - Applicabilité

P.16.1080.F

9 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161109.4](#)

AC nr. ...

Onder "nieuwe en ernstige omstandigheden" die de aanhouding van een in vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde verdachte wettigen, dienen de omstandigheden worden begrepen die, hoewel ze reeds voordien aanwezig waren, pas aan het licht zijn gekomen na die invrijheidstelling, dan wel de omstandigheden die pas na de invrijheidstelling zijn ontstaan (1). (1) Cass. 12 april 1994, AR P.94.0437.N, AC 1994, nr. 172.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - In vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde verdachte - Redenen van het bevel tot aanhouding - Nieuwe en ernstige omstandigheden - Art. 28, § 1, 2° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

De onderzoeksrechter en, na hem, de onderzoeksgerechten beoordelen in feite of de hechtenis van een in vrijheid gelaten of gestelde verdachte gewettigd wordt door nieuwe en ernstige omstandigheden en door de volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid (1). (1) Cass. 15 maart 1995, AR P.95.0293.F, AC 1995, nr. 151.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - In vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde verdachte - Redenen van het bevel tot aanhouding - Nieuwe en ernstige omstandigheden - Noodzakelijkheid van de hechtenis - Beoordeling door de onderzoeksrechter en door de onderzoeksgerechten - Art. 28, § 1, 2° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Il y a lieu d'entendre par « circonstances nouvelles et graves » justifiant la détention d'un inculpé laissé ou remis en liberté celles qui, existant antérieurement, ne se sont révélées que postérieurement à cette mise en liberté ou celles qui sont nées postérieurement à celle-ci (1). (1) Cass. 12 avril 1994, RG P.94.0437.N, Pas. 1994, n°172.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Inculpé laissé ou remis en liberté - Motifs du mandat d'arrêt - Circonstances nouvelles et graves - Art. 28, § 1er, 2° L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Le juge d'instruction et, après lui, les juridictions d'instruction apprécient en fait le caractère nouveau et grave des circonstances ainsi que l'absolue nécessité pour la sécurité publique qui justifient la détention d'un inculpé laissé ou remis en liberté (1). (1) Cass. 15 mars 1995, RG P.95.0293.F, Pas. 1995, n°151.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Inculpé laissé ou remis en liberté - Motifs du mandat d'arrêt - Circonstances nouvelles et graves - Nécessité de la détention - Appréciation par le juge d'instruction et les juridictions d'instruction - Art. 28, § 1er, 2° L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

De nieuwe en ernstige omstandigheden die de aanhouding van een in vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde verdachte wettigen kunnen met name bestaan uit elementen die van aard zijn om het risico te doen ontstaan, aan het licht te brengen of te verhogen dat de inverdenkinggestelde nieuwe misdrijven zou plegen, zich aan het optreden van het gerecht zou onttrekken, bewijsmateriaal zou pogen te doen verdwijnen of zich met derden zou verstaan; een element afkomstig uit een andere zaak, dat regelmatig aan de onderzoeksrechter is voorgelegd, kan een nieuwe en ernstige omstandigheid opleveren die de voorlopige hechtenis van een in vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde inverdenkinggestelde noodzakelijk maakt (1). (1) Het Hof oordeelt immers dat voor dergelijke omstandigheden niet alleen de verklaringen en bekentenissen in aanmerking kunnen komen die door de mede-inverdenkinggestelden na het eerste verhoor van de eiser zijn afgelegd (Cass. 12 april 1994, AR P.94.0437.N, AC 1994, nr. 172), nieuwe aanwijzingen van schuld (Cass. 4 februari 2009, AR P.09.0155.F, AC 2009, nr. 93) dan wel de bekentenissen van de inverdenkinggestelde (Cass. 9 oktober 1997, AR P.97.1239.N, AC 1997, nr. 393) maar ook nieuwe feiten (Cass. 4 juni 1996, AR P.96.0707.N, AC 1996, nr. 211 en Cass. 14 maart 2012, AR P.12.0404.F, AC 2012, nr. 169). Die nieuwe feiten kunnen na de feiten zijn gepleegd waarvoor het bevel tot aanhouding is uitgevaardigd doch ook eerder zijn gepleegd maar die onlangs aan het licht zijn gekomen (Cass. 31 december 2002, AR P.02.1707.F, AC 2002, nr. 693), waarbij die feiten "nieuw" zijn in zoverre de onderzoeksrechter er pas kennis van heeft genomen na de inverdenkinggestelde in vrijheid te hebben gesteld. (M.N.B.)

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - In vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde verdachte - Redenen van het bevel tot aanhouding - Nieuwe en ernstige omstandigheden - Begrip - Element afkomstig uit een andere zaak
- Art. 28, § 1, 2° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Les circonstances nouvelles et graves justifiant la détention d'un inculpé laissé ou remis en liberté peuvent notamment consister dans des éléments de nature à faire naître, révéler ou accroître le risque que l'inculpé commette de nouvelles infractions, se soustraie à l'action de la justice, tente de faire disparaître des preuves ou entre en collusion avec des tiers; un élément provenant d'une autre cause et régulièrement soumis au juge d'instruction peut constituer une circonstance nouvelle et grave rendant nécessaire la détention préventive d'un inculpé laissé ou remis en liberté (1). (1) La Cour considère en effet que peuvent constituer de telles circonstances non seulement les déclarations et aveux faits par des co-accusés après la première audition du demandeur (Cass. 12 avril 1994, RG P.94.0437.N, Pas. 1994, n° 172), la survenance de nouveaux indices de culpabilité (Cass. 4 février 2009, RG P.09.0155.F, Pas. 2009, n° 93) ou les aveux de l'inculpé (Cass. 9 octobre 1997, RG P.97.1239.N, Pas. 1997, n° 393) mais aussi des faits nouveaux (Cass. 4 juin 1996, RG P.96.0707.N, Pas. 1996, n° 211 et Cass. 14 mars 2012, RG P.12.0404.F, Pas. 2012, n° 169). Ces faits nouveaux peuvent avoir été commis postérieurement à ceux du chef desquels est décerné le mandat d'arrêt ou encore commis antérieurement mais nouvellement découverts (Cass. 31 décembre 2002, RG P.02.1707.F, Pas. 2002, n° 693), ces faits étant dans ce cas « nouveaux » en ce que le juge d'instruction ne les a connus qu'après avoir laissé l'inculpé en liberté. (M.N.B.)

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Inculpé laissé ou remis en liberté - Motifs du mandat d'arrêt - Circonstances nouvelles et graves - Notion - Élément provenant d'une autre cause
- Art. 28, § 1er, 2° L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Uit artikel 635, § 1, eerste en derde lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat na herroeping van de strafuitvoeringsmodaliteit, de strafuitvoeringsrechtbank die op grond van de opsluiting bevoegd is en waarbij de zaak op grond daarvan aanhangig werd gemaakt, bevoegd blijft voor elke nog te nemen beslissing tot op het ogenblik van de definitieve invrijheidstelling; bepalend voor de territoriale bevoegdheid na de herroeping van een strafuitvoeringsmodaliteit is bijgevolg de plaats van de strafinrichting waar de veroordeelde is opgesloten op het tijdstip dat hij het eerste verzoek tot het verkrijgen van een strafuitvoeringsmodaliteit indient (1). (1) Zie Cass. 2 september 2015, AR P.15.1176.F, AC 2015, nr. 476, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

STRAFUITVOERING - Strafwetvoeringsrechtbank - Territoriale bevoegdheid na herroeping van de strafuitvoeringsmodaliteit - Bepaling

Il résulte des alinéas 1er et 3 de l'article 635, § 1er, du Code judiciaire, qu'après révocation de la modalité d'exécution de la peine, le tribunal de l'application des peines compétent sur la base du lieu de détention et qui a été saisi sur cette base, conserve sa compétence pour toute décision encore à prendre jusqu'à la libération définitive; par conséquent, le lieu de l'établissement pénitentiaire où le condamné est détenu au moment où il introduit la première demande visant à l'obtention d'une modalité d'exécution de la peine détermine la compétence territoriale après révocation d'une modalité d'exécution de la peine (1). (1) Voir Cass. 2 septembre 2015, RG P.15.1176.F, Pas. 2015, n° 476, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Compétence territoriale après révocation de la modalité d'exécution de la peine - Détermination

P.16.1103.N

13 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161213.12](#)

AC nr. ...

Uit de bepalingen van artikel 14, § 2, eerste en tweede lid, Probatielwet volgt dat het vonnisgerecht bij wie een ontvankelijke vordering tot herroeping van het probatie-uitstel aanhangig is slechts op drie wijzen kan beslissen: het kan het probatie-uitstel handhaven, het kan het probatie-uitstel herroepen of het kan nieuwe voorwaarden aan het reeds verleende probatie-uitstel verbinden; het vonnisgerecht dat moet oordelen over een ontvankelijke herroepingsvordering kan noch de aard noch het voorwerp van de uitgesproken straf wijzigen en kan dan ook een probatie-uitstel niet vervangen door een gewoon uitstel (1). (1) Cass. 11 september 2013, AR P.13.0706.F, AC 2013, nr. 439; P. HOET, Gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen Opschorting, uitstel, probatie, werkstraf en elektronisch toezicht, Larcier, 2014, 217, p. 474-475.

CASSATIE - Vordering tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Strafzaken - Artikel 441 Sv. - Veroordeling met probatie-uitstel - Herroeping van het probatie-uitstel - Draagwijdte - Gevolg - Vonnis op verzet dat een probatie-uitstel herroept en een gewoon uitstel verleent voor de helft van de gevangenisstraf - Onwettige beslissing - Vernietiging met verwijzing

- Art. 14, § 2 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Probatieluitstel - Herroeping van het probatieluitstel - Draagwijdte - Gevolg - Vonnis op verzet dat een probatieluitstel herroept en een gewoon uitstel verleent voor de helft van de gevangenisstraf - Onwettige beslissing - Vordering tot vernietiging - Artikel 441 Sv. - Vernietiging met verwijzing

Il résulte des dispositions de l'article 14, § 2, alinéas 1 et 2, de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation que la juridiction de jugement saisie d'une demande recevable en révocation du sursis probatoire peut statuer de trois manières: elle peut maintenir le sursis probatoire, le révoquer ou l'assortir de nouvelles conditions; la juridiction de jugement appelée à se prononcer sur une demande recevable de révocation ne peut modifier ni la nature ni l'objet de la peine prononcée et ne peut ainsi remplacer un sursis probatoire par un sursis simple (1). (1) Cass. 11 septembre 2013, RG P.13.0706.F, Pas. 2013, n° 439; P. HOET, Gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen. Opschorting, uitstel, probatie, werkstraf en elektronisch toezicht, Larcier 2014, 217, p. 474-475.

CASSATION - Des demandes en annulation. des pourvois dans l'intérêt de la loi - Matière répressive - C.I.cr., article 441 - Condamnation avec sursis probatoire - Révocation du sursis probatoire - Portée - Conséquence - Jugement rendu sur opposition révoquant le sursis probatoire et accordant un sursis simple pour la moitié de la peine d'emprisonnement - Décision illégale - Annulation avec renvoi

- Art. 14, § 2 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis probatoire - Révocation du sursis probatoire - Portée - Conséquence - Jugement rendu sur opposition révoquant le sursis probatoire et accordant un sursis simple pour la moitié de la peine d'emprisonnement - Décision illégale - Demande en annulation - C.I.cr., article 441 - Annulation avec renvoi

P.16.1113.N

6 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161206.6](#)

AC nr. ...

De eiser die cassatieberoep instelt tegen een beslissing die zijn vordering tot wraking verwerpt, weet dat de zaak voor het Hof spoedeisend is en het voorwerp zal uitmaken van een rechtsdagbepaling op korte termijn zodat die eiser niet dient te wachten op de ontvangst van een rechtsdagbepaling alvorens de werkzaamheden te verrichten met het oog op het indienen van zijn memorie.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Beslissing die de vordering tot wraking verwerpt - Behandeling voor het Hof - Spoedeisend karakter

- Artt. 429, eerste en tweede lid, en 432 Wetboek van Strafvordering

WRAKING - Strafzaken - Beslissing die de vordering tot wraking verwerpt - Cassatieberoep - Indienen van een memorie - Behandeling voor het Hof - Spoedeisend karakter

- Artt. 429, eerste en tweede lid, en 432 Wetboek van Strafvordering

Le demandeur qui introduit un pourvoi en cassation contre une décision rejetant sa demande de récusation, sait que la cause devant la Cour est urgente et sera fixée à bref délai, de sorte que ce demandeur ne doit pas attendre la fixation avant de s'activer en vue de l'introduction de son mémoire.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Décision rejetant la demande de récusation - Examen devant la Cour - Caractère urgent

- Art. 429, al. 1er et 2, et 432 Code d'Instruction criminelle

RECUSATION - Matière répressive - Décision rejetant la demande de récusation - Pourvoi en cassation - Introduction d'un mémoire - Examen devant la Cour - Caractère urgent

- Art. 429, al. 1er et 2, et 432 Code d'Instruction criminelle

P.16.1114.F

30 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161130.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Omvang van het toezicht

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

MACHTEN - Scheiding der machten - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Omvang van het toezicht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Voorwerp en omvang van het toezicht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Omvang van het toezicht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Wettigheidstoezicht - Gevolg - In aanmerking nemen van nieuwe stukken

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Voorwerp en omvang van het toezicht

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht -

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Etendue du contrôle

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POUVOIRS - Séparation des pouvoirs - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Etendue du contrôle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Objet et étendue du contrôle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Etendue du contrôle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Contrôle de légalité - Conséquence - Prise en compte de pièces nouvelles

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Objet et étendue du contrôle

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Contrôle de légalité - Conséquence -

P. 580/637

Wegens het beperkte toezicht van de onderzoeksgerechten kunnen zij geen element in aanmerking nemen dat zich voordeed na het bevel om het grondgebied te verlaten met de beslissing tot vasthouding in een welbepaalde plaats, tenzij dat element aan het licht zou brengen dat die maatregelen aangetast waren door een onwettigheid op het tijdstip dat zij genomen werden (1). (1) Zie concl. OM.

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht - Gevolg - In aanmerking nemen van nieuwe stukken

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Wettigheidstoezicht - Gevolg - In aanmerking nemen van nieuwe stukken

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Krachtens artikel 72, tweede lid, Vreemdelingenwet onderzoeken de onderzoeksgerechten of de maatregelen van vrijheidsberoving en tot verwijdering van het grondgebied in overeenstemming zijn met de wet zonder zich te mogen uitspreken over hun gepastheid; artikel 237, derde lid, Strafwetboek en het grondwettelijk beginsel van de scheiding der machten verbieden het onderzoeksgerecht om de maatregel op zijn verdienste, relevantie of doeltreffendheid te beoordelen (1). (1) Zie concl. OM.

MACHTEN - Scheiding der machten - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Omvang van het toezicht

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Omvang van het toezicht

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Omvang van het toezicht

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

En raison du contrôle limité des juridictions d'instruction, celles-ci ne peuvent prendre en compte un élément produit après l'ordre de quitter le territoire avec décision de maintien dans un lieu déterminé que si cet élément est de nature à révéler l'illégalité dont ces mesures seraient entachées au moment où elles ont été prises (1). (1) Voir les concl. du MP.

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Contrôle de légalité - Conséquence - Prise en compte de pièces nouvelles

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Contrôle de légalité - Conséquence - Prise en compte de pièces nouvelles

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

En vertu de l'article 72, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, les juridictions d'instruction vérifient si les mesures privatives de liberté et d'éloignement du territoire sont conformes à la loi sans pouvoir se prononcer sur leur opportunité; l'article 237, alinéa 3, du Code pénal ainsi que le principe constitutionnel de la séparation des pouvoirs interdisent à la juridiction d'instruction de censurer la mesure au point de vue de ses mérites, de sa pertinence ou de son efficacité (1). (1) Voir les concl. du MP.

POUVOIRS - Séparation des pouvoirs - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Etendue du contrôle

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Etendue du contrôle

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Etendue du contrôle

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Het wettigheidstoezicht door het onderzoeksgerecht heeft betrekking op de formele geldigheid van de akte, met name op de motivering en de overeenstemming ervan met zowel de internationale rechtsregels met rechtstreekse werking in de nationale rechtsorde, als met de Vreemdelingenwet; het toezicht houdt eveneens in dat de werkelijke toedracht en de correctheid van de door de administratieve overheid aangevoerde feiten worden nagegaan; de rechter onderzoekt daarbij of de beslissing op een motivering steunt die door geen enkele kennelijke beoordelingsfout of dwaling omtrent de feiten is aangetast (1). (1) Zie concl. OM.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Voorwerp en omvang van het toezicht

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Voorwerp en omvang van het toezicht

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Le contrôle de légalité par la juridiction d'instruction porte sur la validité formelle de l'acte, notamment quant à l'existence de sa motivation et au point de vue de sa conformité tant aux règles de droit international ayant des effets directs dans l'ordre interne, qu'à la loi du 15 décembre 1980; il implique également la vérification de la réalité et de l'exactitude des faits invoqués par l'autorité administrative, le juge examinant si la décision s'appuie sur une motivation que n'entache aucune erreur manifeste d'appréciation ou de fait (1). (1) Voir les concl. du MP.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Objet et étendue du contrôle

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Objet et étendue du contrôle

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

P.16.1116.F

21 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161221.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

ARBEID - Sociale documenten - Ontstentenis van onmiddellijke aangifte van tewerkstelling (Dimona) -

Vermenigvuldigingscoëfficiënt - Betrokken werknemer

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Beginsel van het hoger beroep op grieven - Aanhangigmaking bij de rechter in hoger beroep - Telastlegging niet betwist in het grievenformulier

Conclusions de l'avocat général Nolet de Brauwere.

TRAVAIL - Documents sociaux - Défaut de déclaration immédiate de l'emploi (Dimona) - Coefficient multiplicateur - Travailleur concerné

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Principe de l'appel sur grief - Saisine du juge d'appel - Prévention non contestée par un grief avancé

Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 5 februari 2016 blijkt dat het beginsel van het hoger beroep op grieven de aanhangigmaking bij de appelrechter bepaalt en dat de daarin bepaalde uitzonderingen niet ertoe kunnen leiden dat de appelrechter die aanhangigmaking uitbreidt door ambtshalve een middel op te werpen met betrekking tot een strafbaar feit dat niet in het hoger beroep wordt bedoeld; de appelrechter, die beslist opnieuw uitspraak te doen over de strafvordering met betrekking tot feiten van een telastlegging welke niet in de grieven worden bedoeld, overschrijdt aldus de perken van de bij hem aanhangig gemaakte zaak (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Beginsel van het hoger beroep op grieven - Aanhangigmaking bij de rechter in hoger beroep - Telastlegging niet betwist in het grievenformulier

- Artt. 204 en 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering

De wet vereist niet dat de betrokken werknemers, bij ontstentenis van de mededeling bedoeld in artikel 181, § 1, eerste lid, 1°, Sociaal Strafwetboek, bij naam worden aangewezen of geïdentificeerd, maar enkel dat het werknemers betreft wier bestaan is aangetoond, zelfs als hun identiteit niet bekend dan wel onduidelijk is; hetzelfde geldt voor de toepassing van de vermenigvuldigingscoëfficiënt die in het tweede lid van dat artikel is bepaald (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr.

ARBEID - Sociale documenten - Ontstentenis van onmiddellijke aangifte van tewerkstelling (Dimona) - Vermenigvuldigingscoëfficiënt - Betrokken werknemer

- Art. 181, § 1, eerste lid, 1°, en § 2 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

Il ressort des travaux préparatoires de la loi du 5 février 2016 que le principe de l'appel sur grief détermine la saisine du juge d'appel et que les exceptions qu'elle y prévoit ne peuvent conduire celui-ci à élargir cette saisine en soulevant d'office un moyen relatif à un fait infractionnel non visé par l'appel; ainsi, s'il décide de statuer à nouveau sur l'action publique relative aux faits d'une prévention non visés par les griefs, le juge d'appel excède sa saisine (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Principe de l'appel sur grief - Saisine du juge d'appel - Prévention non contestée par un grief avancé

- Art. 204 et 210, al. 2 Code d'Instruction criminelle

La loi n'exige pas que les travailleurs concernés par l'absence de communication visée à l'article 181, § 1er, alinéa 1er, 1°, du Code pénal social soient nommément désignés ou identifiés, mais seulement qu'il s'agisse de travailleurs dont l'existence est établie, même si leur identité n'est pas connue ou demeure imprécise, et ce, y compris pour l'application du coefficient multiplicateur prévu à l'alinéa 2 de cette disposition (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRAVAIL - Documents sociaux - Défaut de déclaration immédiate de l'emploi (Dimona) - Coefficient multiplicateur - Travailleur concerné

- Art. 181, § 1er, al. 1er, 1°, et § 2 L. du 6 juin 2010

P.16.1117.N

13 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161213.13](#)

AC nr. ...

De beslissing van een onderzoeksgerecht waarbij een door een buitenlandse overheid verleend aanhoudingsbevel uitvoerbaar wordt verklaard, is geen vonnis in de zin van artikel 149 Grondwet; geen wetsbepaling verplicht het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van een door een buitenlandse overheid verleend aanhoudingsbevel, om in zijn beslissing de verdragsbepaling met betrekking tot het specialiteitsbeginsel te vermelden (1). (1) Cass. 1 maart 2011, AR P.11.0227.N, AC 2011, nr. 174; Cass. 29 augustus 1995, AR P. 95.0864.F, AC 1995, nr. 358; M. DE SWAEF, Uitlevering: Uitvoerbaarverklaring, Comm. Straf.

UITLEVERING - Motivering - Draagwijdte - Specialiteitsbeginsel -

3/12/2019

La décision d'une juridiction d'instruction déclarant exécutoire un mandat d'arrêt décerné par une autorité étrangère ne constitue pas un jugement au sens de l'article 149 de la Constitution; aucune disposition légale n'oblige la juridiction d'instruction qui statue sur l'exequatur d'un mandat d'arrêt décerné par une autorité étrangère de mentionner dans sa décision la disposition conventionnelle relative au principe de spécialité (1). (1) Cass. 29 août 1995, RG P.95.0864.F, Pas. 1995, n° 358; Cass. 1er mars 2011, RG P.11.0227.N, Pas. 2011, n° 174; M. DE SWAEF, Uitlevering: uitvoerbaarverklaring, Comm. Straf.

EXTRADITION - Motivation - Portée - Principe de spécialité - Loi du

P. 583/637

De rechter dient de dubbele strafbaarstelling van de ten laste gelegde feiten, waarvoor de uitlevering wordt gevraagd, te onderzoeken los van de beoordeling van de schuld van de verdachte en hij dient aldus enkel te onderzoeken of de feiten waarvoor de uitlevering wordt gevraagd ook in België strafbaar zijn (1). (1) Cass. 11 april 2000, AR P. 00.0407.N, AC 2000, nr. 246.

Le juge est tenu d'apprécier la double sanction des faits mis à charge du chef desquels l'extradition est demandée, indépendamment de l'appréciation de la culpabilité de l'inculpé et ne doit ainsi examiner que si les faits ayant fondé la demande d'extradition sont également punissables en Belgique (1). (1) Cass. 11 avril 2000, RG P.00.0407.N, Pas. 2000, n° 246.

UITLEVERING - Draagwijzde - Europees uitleveringsverdrag van 13 december 1957 - Artikel 2.1 - Voorwaarde van dubbele incriminatie

EXTRADITION - Portée - Convention européenne d'extradition du 13 décembre 1957 - Article 2, § 1er - Condition de la double incrimination

UITLEVERING - Uitleveringswet 1874 - Artikel 1, § 2, eerste lid - Voorwaarde van dubbele incriminatie - Draagwijzde

EXTRADITION - Loi du 15 mars 1874 sur les extraditions - Article 1er, § 2, alinéa 1er - Condition de la double incrimination - Portée

Het onderzoeksgerecht mag de bewering dat het gevaar bestaat dat de verzoekende staat bij uitlevering de betrokkene zal vervolgen voor andere feiten dan waarvoor de uitlevering wordt verleend, verwerpen met de vaststelling dat niet aannemelijk is dat de verzoekende staat het specialiteitsbeginsel niet zal respecteren en dit ongeacht de mogelijkheid om een aanvullend en opnieuw te beoordelen uitleveringsverzoek aan België te richten.

La juridiction d'instruction peut rejeter l'allégation du danger qu'en cas d'extradition, l'État requérant poursuivra la personne concernée pour d'autres faits que ceux pour lesquels l'extradition a été accordée, en constatant qu'il n'est pas admissible que l'État requérant ne respecte pas le principe de spécialité et ce, indépendamment de la possibilité d'adresser à la Belgique une demande d'extradition complémentaire soumise à un nouvel examen.

UITLEVERING - Europees uitleveringsverdrag van 13 december 1957 - Artikel 14.1 - Vervolging op grond van godsdienst - Schending van het specialiteitsbeginsel - Draagwijzde

EXTRADITION - Convention européenne d'extradition du 13 décembre 1957 - Article 14, § 1er - Poursuites pour motif religieux - Violation du principe de spécialité - Portée

UITLEVERING - Uitleveringswet 1874 - Artikel 2bis, eerste lid - Vervolging op grond van godsdienst - Schending van het specialiteitsbeginsel - Draagwijzde

EXTRADITION - Loi du 15 mars 1874 sur les extraditions - Article 2bis, alinéa 1er - Poursuites pour motif religieux - Violation du principe de spécialité - Portée

P.16.1140.F

30 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161130.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Territoriale bevoegdheid

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Compétence territoriale

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Territoriale bevoegdheid - Onderzoeksgerechten - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Compétence territoriale - Juridictions d'instruction - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Territoriale bevoegdheid

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Compétence territoriale

Krachtens artikel 71, eerste lid, Vreemdelingenwet kan de vreemdeling die het voorwerp is van een maatregel van vrijheidsberoving, tegen die maatregel beroep instellen door een verzoekschrift neer te leggen bij de raadkamer van de correctionele rechtbank van zijn verblijfplaats in het Rijk of van de plaats waar hij werd aangetroffen; de plaats waar de vreemdeling werd aangetroffen in de zin van die bepaling, is niet de plaats waar hij vrijwillig naartoe gegaan is na een oproeping door de Dienst Vreemdelingenzaken, die hem bij die gelegenheid een vasthoudingsmaatregel ter kennis brengt (1). (1) Zie concl. OM.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Territoriale bevoegdheid - Onderzoeksgerechten - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Territoriale bevoegdheid

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Territoriale bevoegdheid

En vertu de l'article 71, alinéa 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, l'étranger qui fait l'objet d'une mesure privative de liberté peut introduire un recours contre cette mesure en déposant une requête auprès de la chambre du conseil du tribunal correctionnel du lieu de sa résidence dans le Royaume ou du lieu où il a été trouvé; le lieu où l'étranger a été trouvé au sens de cette disposition n'est pas celui où il s'est déplacé librement pour répondre à une convocation de l'Office des étrangers, lequel, à cette occasion, lui notifie une mesure de rétention (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Compétence territoriale - Juridictions d'instruction - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Compétence territoriale

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Compétence territoriale

P.16.1151.F

30 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161130.2](#)

AC nr. ...

Noch uit artikel 47bis Wetboek van Strafvordering, noch uit de mogelijkheid voor de advocaat om de in artikel 2bis, § 2, derde lid, 3°, Voorlopige Hechteniswet bedoelde schending van de daar opgesomde rechten te laten optekenen, noch uit enige andere wets- of verdragsbepaling volgt dat de niet-afgifte aan de verhoorde persoon van een schriftelijke verklaring van zijn rechten moet worden bestraft door de invrijheidsstelling van de inverdenkinggestelde.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor van de inverdenkinggestelde - Schriftelijke verklaring van de rechten van de verhoorde persoon - Niet-afgifte aan de inverdenkinggestelde

Artikel 2bis Voorlopige Hechteniswet bevat de regeling met betrekking tot de raadpleging en de bijstand van een advocaat van de van zijn vrijheid benomen persoon en met betrekking tot het vertrouwelijk overleg met de advocaat vóór het verhoor door de politiediensten, de procureur des Konings of de onderzoeksrechter.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Verhoor van een van zijn vrijheid benomen verdachte - Artikel 2bis Voorlopige Hechteniswet - Toepassingsgebied

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek -

3/12/2019

Il ne résulte ni de l'article 47bis du Code d'instruction criminelle, ni de la possibilité pour l'avocat de faire acter la violation des droits y visés qui est prévue à l'article 2bis, § 2, alinéa 3, 3°, de la loi du 20 juillet 1990 ni d'aucune autre disposition légale ou conventionnelle que l'absence de remise à la personne interrogée d'une déclaration écrite de ses droits, doit être sanctionnée par la remise en liberté de l'inculpé.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Interrogatoire préalable de l'inculpé - Déclaration écrite des droits de la personne entendue - Absence de remise à l'inculpé

L'article 2bis de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive règle les modalités de consultation et d'assistance d'un avocat de la personne privée de liberté ainsi que la concertation confidentielle avec l'avocat avant l'interrogatoire par les services de police, le procureur du Roi ou le juge d'instruction.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Audition d'un suspect privé de liberté - Article 2bis de la loi du 20 juillet 1990 - Champ d'application

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes

P. 585/637

Onderzoeksverrichtingen - Verhoor van de in verdenking gestelde door de onderzoeksverrichtingen - Artikel 2bis Voorlopige Hechteniswet - Toepassingsgebied

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor van de in verdenking gestelde - Artikel 2bis Voorlopige Hechteniswet - Toepassingsgebied

d'instruction - Audition de l'inculpé par le juge d'instruction - Article 2bis de la loi du 20 juillet 1990 - Champ d'application

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Interrogatoire préalable de l'inculpé - Article 2bis de la loi du 20 juillet 1990 - Champ d'application

P.16.1153.N

13 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161213.14](#)

AC nr. ...

Artikel 5.4 EVRM verhindert niet dat op het recht op voorziening bij een rechter door de wet beperkingen worden gesteld; de omstandigheid dat de geïnterneerde of zijn advocaat slechts bij hoogdringendheid een verzoek kan instellen om toekenning te krijgen van een overplaatsing, een uitgaansvergunning, zoals bedoeld in artikel 20, § 2, 3°, verlof, beperkte detentie, elektronisch toezicht, invrijheidstelling op proef of vervroegde invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of met het oog op overlevering, houdt geen begrenzing in waardoor de toegang tot de rechter in de kern wordt aangetast en de artikelen 5.4 en 13 EVRM vereisen niet dat elke door een geïnterneerde ingeroepen strijdigheid van zijn detentieomstandigheden met artikel 3 EVRM voor hem automatisch het recht opent op een overeenkomstig artikel 54 Interneringswet bij hoogdringendheid genomen beschikking of vonnis.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Artikel 54, § 1, Interneringswet - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Procedure bij hoogdringendheid - Verenigbaarheid met de artikelen 5.4 en 13 EVRM - Draagwijdte

- Art. 26, § 4 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Recht op voorziening bij de rechter - Draagwijdte - Bescherming van de maatschappij - Internering - Artikel 54, § 1, Interneringswet - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Procedure bij hoogdringendheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Draagwijdte - Bescherming van de maatschappij - Internering - Artikel 54, § 1, Interneringswet - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Procedure bij hoogdringendheid

L'article 5, § 4, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'empêche pas que des restrictions soient apportées par la loi au droit d'introduire un recours devant un tribunal; la circonstance que la personne internée ou son avocat ne puisse introduire qu'en urgence une demande de transfèrement, de permission de sortie telle que visée à l'article 20, § 2, 3°, de congé, de détention limitée, de surveillance électronique, de libération à l'essai et de libération anticipée en vue de l'éloignement du territoire ou en vue de la remise, ne comporte aucune restriction impliquant une atteinte essentielle au droit d'avoir accès au tribunal et les articles 5, § 4, et 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne requièrent pas que chaque contradiction invoquée par la personne internée entre ses conditions de détention et l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales lui ouvre automatiquement le droit à ce qu'il soit statué en urgence par ordonnance ou par jugement, conformément à l'article 54 de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Article 54, § 1er, de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Chambre de protection sociale - Procédure en urgence - Compatibilité avec les articles 5, § 4, et 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Portée

- Art. 26, § 4 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Droit d'introduire un recours devant le tribunal - Portée - Défense sociale - Internement - Article 54, § 1er, de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Chambre de protection sociale - Procédure en urgence

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Droit à un recours effectif - Portée - Défense sociale - Internement - Article 54, § 1er, de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Chambre de protection sociale - Procédure en urgence

De rechter beoordeelt onaantastbaar of het verzoek van een geïnterneerde tot het nemen van een beslissing over de in artikel 54 Interneringswet opgesomde uitvoeringsmodaliteiten van de internering een behandeling bij hoogdringendheid vereist(1). (1) HEIMANS, H. en VANDER BEKEN, T., "De nieuwe interneringswet van 5 mei 2014" in J. CASSELMAN, R. DE RYCKE en H. HEIMANS (eds.), *Internering. Nieuwe interneringswet en organisatie van de zorg*, Brugge, Die Keure, 2015, 49-110; HEIMANS, H., VANDER BEKEN, T. en SCHIPAANBOORD, A.E., *Eindelijk een echte nieuwe en goede wet op de internering? "Deel 1: De gerechtelijke fase"*, RW 2014-15, 1043-1064, " Deel 2: De uitvoeringsfase", RW 2015-2016, 42-62, " Deel 3: De reparatie", RW 2016-2017, 603-619.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Artikel 54, § 1, Interneringswet - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Procedure bij hoogdringendheid - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

- Art. 54 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Internering - Artikel 54, § 1, Interneringswet - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Procedure bij hoogdringendheid

- Art. 54 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

Uit de wetsgeschiedenis van artikel 54 Interneringswet blijkt dat de mogelijkheid om bij hoogdringendheid beslissingen over de uitvoeringsmodaliteiten van de internering te nemen, wordt verantwoord door te verwijzen naar het specifieke kader van de internering waarin het belang van de zorg of de veiligheid met veel flexibiliteit moet kunnen worden gehandeld; noch uit de wetsgeschiedenis noch uit de bewoordingen van artikel 54 Interneringswet volgt dat het begrip hoogdringendheid in deze bepaling eenzelfde betekenis heeft als het begrip hoogdringendheid in artikel 584 Gerechtelijk Wetboek.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Artikel 54, § 1, Interneringswet - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Procedure bij hoogdringendheid - Begrip hoogdringendheid

Le juge apprécie souverainement si la demande d'une personne internée visant qu'il soit statué sur les modalités d'exécution de l'internement énoncées à l'article 54 de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement requiert un traitement en urgence (1). (1) HEIMANS, H. et VANDER BEKEN, T., "De nieuwe interneringswet van 5 mei 2014" dans J. CASSELMAN, R. DE RYCKE et H. HEIMANS (éd.), *Internering. Nieuwe interneringswet en organisatie van de zorg*, Bruges, Die Keure, 2015, 49-110; HEIMANS, H., VANDER BEKEN, T. et SCHIPAANBOORD, A.E., "Eindelijk een echte nieuwe en goede wet op de internering?" "Deel 1 : De gerechtelijke fase", R.W. 2014-2015, 1043-1064, "Deel 2 : De uitvoeringsfase", R.W. 2015-2016, 42-62, "Deel 3 : De reparatie", R.W. 2016-2017, 603-619.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Article 54, § 1er, de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Chambre de protection sociale - Procédure en urgence - Appréciation souveraine par le juge du fond

- Art. 54 L. du 5 mai 2014 relative à l'internement

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Internement - Article 54, § 1er, de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Chambre de protection sociale - Procédure en urgence

- Art. 54 L. du 5 mai 2014 relative à l'internement

Il ressort de la genèse légale de l'article 54 de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement que la possibilité de prendre des décisions en urgence sur les modalités d'exécution de l'internement se justifie par le renvoi au caractère spécifique de l'internement pour lequel l'intérêt des soins et de la sécurité doit pouvoir être traité avec beaucoup de flexibilité; il ne résulte ni de la genèse légale ni des termes de l'article 54 de la loi du 5 mai 2014 que la notion d'urgence dans cette disposition a la même signification que la notion d'urgence à l'article 584 du Code judiciaire.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Article 54, § 1er, de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Chambre de protection sociale - Procédure en urgence - Notion d'urgence

Wanneer de schending wordt opgeworpen door een wetsbepaling van een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze is gewaarborgd door een bepaling in titel II van de Grondwet en een bepaling van Europees of internationaal recht, moet het rechtscollège, overeenkomstig artikel 26, § 4, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, eerst aan het Grondwettelijk Hof de prejudiciële vraag stellen over de bestaanbaarheid van die wetsbepaling met de bepaling uit titel II van de Grondwet.; er is evenwel geen aanleiding aan het Grondwettelijk Hof te vragen de bestaanbaarheid van een wettelijke bepaling te toetsen aan een bepaling van Europees of internationaal recht.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Interneringswet - Toetsing aan de bepalingen van het EVRM - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen

- Art. 26, § 4 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Vraag tot toetsing van de Interneringswet aan de bepalingen van het EVRM

- Art. 26, § 4 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Vraag tot toetsing van de Interneringswet aan de bepalingen van het EVRM

- Art. 26, § 4 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

Lorsqu'est invoquée la violation par une disposition légale d'un droit fondamental garanti de manière totalement ou partiellement analogue par une disposition du titre II de la Constitution ainsi que par une disposition de droit européen ou de droit international, la juridiction est tenue, conformément à l'article 26, § 4, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle, de poser d'abord à la Cour constitutionnelle une question préjudicielle sur la compatibilité de cette disposition légale avec la disposition du titre II de la Constitution; il n'y a toutefois pas lieu de demander à la Cour constitutionnelle d'apprécier la compatibilité d'une disposition légale avec une disposition de droit européen ou de droit international.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Contrôle de la compatibilité avec les dispositions de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation - Limites

- Art. 26, § 4 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation - Limites - Demande de contrôle de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement à la lumière des dispositions de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales

- Art. 26, § 4 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation - Limites - Demande de contrôle de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement à la lumière des dispositions de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales

- Art. 26, § 4 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

P.16.1155.F

14 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161214.9](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

STRAFUITVOERING - Strafvuiveringsrechtbank - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Herroeping - Verstekbeslissing - Verzet van de veroordeelde - Verzet ongedaan verklaard

VERZET - Strafzaken - Strafvuiveringsrechtbank - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Herroeping - Verstekbeslissing - Verzet van de veroordeelde - Verzet ongedaan verklaard

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Libération conditionnelle - Révocation - Décision rendue par défaut - Opposition du condamné - Opposition déclarée non avenue

OPPOSITION - Matière répressive - Tribunal de l'application des peines - Libération conditionnelle - Révocation - Décision rendue par défaut - Opposition du condamné - Opposition déclarée non avenue

Wanneer de strafuitvoeringsrechtbank enkel stelt dat het aan de eiser op verzet staat, die erkend heeft een fictief adres te hebben opgegeven, om de gevolgen te dragen van zijn nalatigheid of zelfs zijn fout, zonder vast te stellen dat laatstgenoemde bij een ter post aangetekende brief kennis heeft gekregen van de oproeping voor de rechtspleging waarin hij verstek heeft laten gaan, verantwoordt ze haar beslissing waarbij ze het verzet als ongedaan beschouwt op grond dat de veroordeelde zijn verstek niet verantwoordt met een geval van overmacht of een wettelijke verschoningsgrond, niet naar recht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

VERZET - Strafzaken - Strafwitvoeringsrechtbank - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Herroeping - Verstekbeslissing - Verzet van de veroordeelde - Verzet ongedaan verklaard

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering
STRAFWITVOERING - Strafwitvoeringsrechtbank - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Herroeping - Verstekbeslissing - Verzet van de veroordeelde - Verzet ongedaan verklaard

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

Lorsqu'il se borne à énoncer qu'il appartient à l'opposant qui a reconnu avoir fourni une adresse fictive d'assumer les conséquences de sa négligence voire de sa faute, sans constater que celui-ci a eu connaissance de la convocation par pli recommandé à la poste dans la procédure dans laquelle il a fait défaut, le tribunal de l'application des peines ne justifie pas légalement sa décision de déclarer l'opposition non avenue au motif que le condamné ne justifie pas son défaut en faisant état d'un cas de force majeure ou d'une cause d'excuse légitime (1). (1) Voir les concl. du MP.

OPPOSITION - Matière répressive - Tribunal de l'application des peines - Libération conditionnelle - Révocation - Décision rendue par défaut - Opposition du condamné - Opposition déclarée non avenue

- Art. 187, § 6, 1° Code d'Instruction criminelle
APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Libération conditionnelle - Révocation - Décision rendue par défaut - Opposition du condamné - Opposition déclarée non avenue

- Art. 187, § 6, 1° Code d'Instruction criminelle

P.16.1183.F

7 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161207.1](#)

AC nr. ...

Het cassatieberoep tegen het arrest dat de invrijheidstelling beveelt van de vreemdeling heeft geen bestaansreden meer wanneer de Staat een einde maakt aan de vasthoudingsmaatregel (1). (1) Zie Cass. 17 juni 2009, AR P.09.0841.F, AC 2009, nr. 413: "Uit een brief van de Dienst Vreemdelingenzaken van 29 mei 2009 blijkt dat de ten aanzien van de verweerder genomen vrijheidsberovende maatregel op 19 mei 2009 verviel, datum waarop de voormelde overheid een einde heeft gemaakt aan de opsluiting die met toepassing van artikel 7, tweede en derde lid, Vreemdelingenwet was bevolen. Het cassatieberoep heeft bijgevolg geen bestaansreden meer".

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Vreemdelingen - Niet-handhaving van de vrijheidsberoving - Vrijlating - Cassatieberoep van de Staat - Geen bestaansreden

- Art. 7 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Niet-handhaving van de vrijheidsberoving - Vrijlating - Cassatieberoep van de Staat - Geen bestaansreden

- Art. 7 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Le pourvoi formé contre l'arrêt ordonnant la mise en liberté de l'étranger devient sans objet si l'Etat lève la mesure de maintien (1). (1) Voir Cass. 17 juin 2009, RG P.09.0841.F, Pas. 2009, n°413: " Il ressort d'une lettre du 29 mai 2009 de l'Office des étrangers que la mesure privative de liberté prise à l'égard du défendeur a cessé ses effets le 19 mai 2009, date à laquelle cette administration a levé l'écrou ordonné par application de l'article 7, alinéas 2 et 3, de la loi du 15 décembre 1980. Le pourvoi est dès lors devenu sans objet. "

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Défaut d'intérêt. défaut d'objet - Etrangers - Non-maintien de la privation de liberté - Libération - Pourvoi de l'Etat - Absence d'objet

- Art. 7 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Chambre des mises en accusation - Non-maintien de la privation de liberté - Libération - Pourvoi de l'Etat - Absence d'objet

- Art. 7 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Noch artikel 7 noch enig ander artikel Vreemdelingenwet machtigen de administratie om, nadat ze een maatregel tot vasthouding heeft opgeheven, de tenuitvoerlegging ervan te hervatten omdat die maatregel op de dag van vrijlating nog niet was afgelopen; de vernietiging van de invrijheidstelling van de verweerder bezorgt de Staat de titel niet terug tot het verval waarmee hij zelf heeft ingestemd.

VREEMDELINGEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Niet-handhaving van de vrijheidsberoving - Vrijlating door de administratie - Verval van de titel - Cassatie

Ni l'article 7 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers ni aucune autre disposition de cette loi n'autorisent l'administration, après avoir levé une mesure de maintien, à en reprendre l'exécution au motif que le terme n'en était pas atteint le jour de la libération; la cassation de la mise en liberté du défendeur ne saurait restituer à l'Etat le titre à la péremption duquel il a lui-même consenti.

ETRANGERS - Chambre des mises en accusation - Non-maintien de la privation de liberté - Libération par l'administration - Péremption du titre - Cassation

P.16.1216.N

13 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161213.15](#)

AC nr. ...

Het onderzoeksgerecht dat over de handhaving van de voorlopige hechtenis dient te beslissen, is slechts gehouden tot een prima facie onderzoek van een door de verdachte aangevoerde onregelmatigheid en van de weerslag ervan op de wettelijke voorwaarden tot handhaving van de voorlopige hechtenis; noch de artikelen 6.1 en 6.3 EVRM noch artikel 2bis Voorlopige Hechteniswet vereisen dat het onderzoeksgerecht de onregelmatige onderzoekshandeling uit het strafdossier verwijdert en het volstaat dat het de onregelmatige onderzoekshandeling niet als grondslag voor de voorlopige hechtenis in aanmerking neemt (1). (1) Cass. 20 februari 2001, AR P.01.0235.N, AC 2001, nr. 343, RW 2001-02, 26, noot M. DE SWAEF, 'De controlebevoegdheid over de regelmatigheid van onderzoekshandelingen'; Cass. 16 mei 2000, AR P.00.0731.N, AC. 2000, nr. 922, RW 2000-01, 591, noot M. DE SWAEF, 'Zuivering van nietigheden en voorlopige hechtenis-bis'; Cass. 9 november 2005, AR P.05.1378.F, AC. 2005, nr. 2195.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Verklaring van de beklaagde afgelegd zonder voorafgaand overleg met advocaat - Weerslag op de handhaving - Verwijdering van de onregelmatige handeling - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht op bijstand van een advocaat - Verklaring van de beklaagde afgelegd zonder voorafgaand overleg met advocaat - Weerslag op de handhaving - Verwijdering van de onregelmatige handeling - Draagwijdte

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Verklaring van de beklaagde afgelegd zonder voorafgaand overleg met advocaat - Artikel 2bis Voorlopige Hechteniswet - Weerslag op de handhaving - Verwijdering van de onregelmatige handeling - Draagwijdte

La juridiction d'instruction appelée à se prononcer sur le maintien de la détention préventive, n'est tenue qu'à un examen de prime abord de l'irrégularité invoquée par l'inculpé et de son incidence sur les conditions légales du maintien de la détention préventive; ni les articles 6, § 1er, et 6, § 3, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ni l'article 2bis de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive ne requièrent que la juridiction d'instruction écarte du dossier répressif l'acte d'instruction irrégulier et il suffit qu'elle ne prenne pas l'acte d'instruction irrégulier en considération pour justifier la détention préventive (1). (1) Cass. 20 février 2001, RG P.01.0235.N, Pas. 2001, n° 343, R.W. 2001-2002, 26, note M. DE SWAEF, 'De controlebevoegdheid over de regelmatigheid van onderzoekshandelingen'; Cass. 16 mai 2000, RG P.00.0731.N, Pas. 2000, n° 922, R.W. 2000-2001, 591, note M. DE SWAEF, 'Zuivering van nietigheden en voorlopige hechtenis-bis'; Cass. 9 novembre 2005, RG P.05.1378.F, Pas. 2005, n° 2195.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Déclaration du prévenu faite sans concertation préalable avec l'avocat - Incidence sur le maintien - Suppression de l'acte irrégulier - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droit à l'assistance d'un avocat - Déclaration du prévenu faite sans concertation préalable avec l'avocat - Incidence sur le maintien - Suppression de l'acte irrégulier - Portée

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Déclaration du prévenu faite sans concertation préalable avec l'avocat - Article 2bis de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive - Incidence sur le maintien - Suppression de l'acte irrégulier - Portée

Het door artikel 54, § 5 en § 6, Interneringswet bedoelde verzet, dat uitsluitend kan worden ingesteld door het openbaar ministerie en de advocaat van de geïnterneerde, komt niet op tegen een vonnis bij verstek in die zin dat de bij de beslissing betrokken partijen afwezig zijn gebleven, maar wel tegen een beschikking van de kamer voor de bescherming van de maatschappij die, omwille van het spoedeisend karakter van de gevraagde uitvoeringsmodaliteiten, zonder tegensprekelijk debat is genomen; dit verzet is geen verzet in de zin van artikel 187 Wetboek van Strafvordering (1). (1) Parl. St. Senaat 2013-14, nr 5-2001/4, 4.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Uitvoering - Uitvoeringsmodaliteiten - Artikel 54 Interneringswet - Spoedeisende en eenzijdige procedure - Verzet - Aard van het rechtsmiddel

- Art. 54, §§ 5 en 6 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

VERZET - Strafzaken - Bescherming van de maatschappij - Internering - Uitvoering - Uitvoeringsmodaliteiten - Artikel 54 Interneringswet - Spoedeisende en eenzijdige procedure - Verzet - Aard van het rechtsmiddel

- Art. 54, §§ 5 en 6 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

Uit de tekst van artikel 54 Interneringswet, de doelstelling ervan en de algemene economie van de regeling volgt dat het door artikel 54, § 5 en § 6, Interneringswet bedoelde verzet een rechtsmiddel sui generis is, dat uitsluitend door het afleggen van een verklaring op de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank door het openbaar ministerie of de advocaat van de geïnterneerde kan worden aangetekend.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Uitvoering - Uitvoeringsmodaliteiten - Artikel 54 Interneringswet - Spoedeisende en eenzijdige procedure - Verzet - Vorm

- Art. 54, §§ 5 en 6 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

VERZET - Strafzaken - Bescherming van de maatschappij - Internering - Uitvoering - Uitvoeringsmodaliteiten - Artikel 54 Interneringswet - Spoedeisende en eenzijdige procedure - Verzet - Vorm

- Art. 54, §§ 5 en 6 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

L'opposition visée à l'article 54, § 5 et 6, de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement, qui peut uniquement être formée par le ministère public ou l'avocat de l'interné ne concerne pas un jugement rendu par défaut en ce sens que les parties concernées par la décision sont restées défaillantes, mais bien une ordonnance de la chambre de protection sociale qui, en raison du caractère urgent des modalités d'exécution demandées, a été prise sans débat contradictoire; cette opposition n'est pas une opposition au sens de l'article 187 du Code d'instruction criminelle (1). (1) Doc. Parl. Sénat, 2013-14, n° 5/2001/4, 4.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Exécution - Modalités d'exécution - Article 54 de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Procédure urgente et unilatérale - Opposition - Nature du recours

- Art. 54, § 5 et 6 L. du 5 mai 2014 relative à l'internement

OPPOSITION - Matière répressive - Défense sociale - Internement - Exécution - Modalités d'exécution - Article 54 de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Procédure urgente et unilatérale - Opposition - Nature du recours

- Art. 54, § 5 et 6 L. du 5 mai 2014 relative à l'internement

Il résulte du texte de l'article 54 de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement, de son objectif et de l'économie générale de la réglementation que l'opposition visée à l'article 54, § 5 et 6, de ladite loi est un recours 'sui generis', qui peut uniquement être signifié par déclaration faite par le ministère public ou l'avocat de l'interné au greffe du tribunal de l'application des peines.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Exécution - Modalités d'exécution - Article 54 de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Procédure urgente et unilatérale - Opposition - Forme

- Art. 54, § 5 et 6 L. du 5 mai 2014 relative à l'internement

OPPOSITION - Matière répressive - Défense sociale - Internement - Exécution - Modalités d'exécution - Article 54 de la loi du 5 mai 2014 sur l'internement - Procédure urgente et unilatérale - Opposition - Forme

- Art. 54, § 5 et 6 L. du 5 mai 2014 relative à l'internement

Artikel 16, § 2, vijfde lid, Wet Voorlopige Hechtenis vereist dat de onderzoeksrechter, alvorens een bevel tot aanhouding te verlenen, de inverdenkinggestelde moet meedelen dat tegen hem een bevel tot aanhouding kan worden uitgevaardigd en hem, evenals zijn advocaat, de mogelijkheid moet bieden hun opmerkingen terzake kenbaar te maken; de wet legt de onderzoeksrechter weliswaar op die vormvereisten te vervullen tijdens de ondervraging die aan de afgifte van het bevel tot aanhouding voorafgaat, maar verplicht hem niet deze slechts te vervullen na de inverdenkinggestelde over de hem ten laste gelegde feiten te hebben gehoord en nadat betrokkene in verdenking is gesteld (1). (1) Zie Cass. 23 maart 1999, AR P.99.0387.N, AC 1999, nr. 173; Cass. 3 juni 2009, AR P.09.0821.F, AC 2009, nr. 373; Cass. 28 september 2011, AR P.11.1591.F, AC 2011, nr. 509.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Vormvereisten - Ondervraging van de inverdenkinggestelde - Verplichting de inverdenkinggestelde te horen m.b.t. de mogelijkheid dat een bevel tot aanhouding wordt uitgevaardigd - Tijdstip

L'article 16, § 2, alinéa 5, de la loi du 20 juillet 1990 requiert qu'avant de décerner mandat d'arrêt, le juge d'instruction informe l'inculpé de la possibilité qu'un mandat d'arrêt soit délivré à sa charge, et qu'il lui offre la faculté, ainsi qu'à son avocat, de faire entendre des observations à ce sujet; si la loi impose au juge d'instruction d'accomplir ces formalités au cours de l'interrogatoire préalable à la délivrance du mandat d'arrêt, elle ne l'oblige pas à les accomplir seulement après avoir entendu l'inculpé sur les faits qui lui sont reprochés et après l'inculpation (1). (1) Voir Cass. 23 mars 1999, RG P.99.0387.N, Pas. 1999, n° 173; Cass. 3 juin 2009, RG P.09.0821.F, Pas. 2009, n° 373; Cass. 28 septembre 2011, RG P.11.1591.F, Pas. 2011, n° 509.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Conditions de forme - Interrogatoire de l'inculpé - Obligation d'entendre l'inculpé sur la possibilité de la délivrance d'un mandat d'arrêt - Moment

S.08.0094.F

14 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161114.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Wet in de tijd - Toepasselijke wetsbepaling - Vermelding - Ontvankelijkheid

OPENBAAR MINISTERIE - Mededeelbare zaak - Wet in de tijd - Toepasselijke wetsbepaling

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Mededeelbare zaak - Openbaar ministerie - Wet in de tijd - Toepasselijke wetsbepaling

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Mededeelbare zaak - Openbaar ministerie - Wet in de tijd - Toepasselijke wetsbepaling

De wet die de mededeling van een zaak aan het openbaar ministerie regelt is diegene die van toepassing is op het tijdstip dat die zaak moet worden beslecht, en niet diegene die van kracht was op het tijdstip waarop de zaak werd ingeleid (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

OPENBAAR MINISTERIE - Mededeelbare zaak - Wet in de tijd - Toepasselijke wetsbepaling

- Artt. 764, eerste lid, 10°, en 578, 12° *Gerechtelijk Wetboek*

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Mededeelbare zaak - Openbaar ministerie - Wet in de tijd - Toepasselijke wetsbepaling

- Artt. 764, eerste lid, 10°, en 578, 12° *Gerechtelijk Wetboek*

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Mededeelbare zaak - Openbaar ministerie - Wet in de tijd - Toepasselijke wetsbepaling

- Artt. 764, eerste lid, 10°, en 578, 12° *Gerechtelijk Wetboek*

Conclusions de l'avocat général Genicot.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Loi dans le temps - Disposition légale applicable - Indication - Recevabilité

MINISTERE PUBLIC - Cause communicable - Loi dans le temps - Disposition légale applicable

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Cause communicable - Ministère public - Loi dans le temps - Disposition légale applicable

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Cause communicable - Ministère public - Loi dans le temps - Disposition légale applicable

La loi qui régit la communication d'une cause au ministère public est celle qui s'applique au moment où cette cause doit être jugée, et non celle qui était en vigueur au moment où elle a été introduite (1). (1) Voir les concl. du MP.

MINISTERE PUBLIC - Cause communicable - Loi dans le temps - Disposition légale applicable

- Art. 764, al. 1er, 10°, et 578, 12° *Code judiciaire*

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Cause communicable - Ministère public - Loi dans le temps - Disposition légale applicable

- Art. 764, al. 1er, 10°, et 578, 12° *Code judiciaire*

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Cause communicable - Ministère public - Loi dans le temps - Disposition légale applicable

- Art. 764, al. 1er, 10°, et 578, 12° *Code judiciaire*

Het middel dat de schending aanvoert van de wetsbepalingen die niet op het geschil van toepassing zijn, is niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Wet in de tijd - Toepasselijke wetsbepaling - Vermelding - Ontvankelijkheid

Le moyen, qui invoque la violation des dispositions légales inapplicables au litige, est irrecevable (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Loi dans le temps - Disposition légale applicable - Indication - Recevabilité

S.08.0121.F

14 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161114.2](#)

AC nr. ...

Uit de reden van het arrest dat de eiser "het eventuele bestaan van een handeling die gelijk staat met contractbreuk niet heeft aangevoerd" kan niet worden afgeleid dat het de instemming van de eiser zou vaststellen met de wijziging van sommige elementen van zijn salaris en ontnemt dat het middel zijn belang over die kwestie dus niet; de grond van niet-ontvankelijkheid kan niet worden aangenomen.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Niet aangevoerde handeling die gelijk staat met contractbreuk - Draagwijdte - Beperking - Gevolg - Ontvankelijkheid van het middel

Du motif de l'arrêt que le demandeur "n'a pas invoqué l'existence éventuelle d'un acte équipollent à rupture", il ne se déduit pas qu'il constaterait l'accord de celui-ci sur la modification de certains éléments de sa rémunération et ne prive donc pas le moyen de son intérêt sur cette question; la fin de non-recevoir ne peut être accueillie.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Acte équipollent à rupture non invoqué - Portée - Limite - Conséquence - Recevabilité du moyen

Uit artikel 7 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 32bis, van 7 juni 1985, gesloten in de Nationale Arbeidsraad betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ingevolge de overgang van ondernemingen krachtens overeenkomst en tot regeling van de rechten van de werknemers die overgenomen worden bij overname van activa na faillissement, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 25 juli 1985, volgt dat de verkrijger de salarisvoorwaarden die in de overgelaten onderneming van kracht waren niet mag wijzigen zonder instemming van de werknemer.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Verplichtingen - Collectieve arbeidsovereenkomst nr. 32bis - Conventionele overgang van onderneming - Rechten van de werknemers van de overgelaten onderneming - Loon - Verkrijger - Verplichting
COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST - Collectieve arbeidsovereenkomst nr. 32bis - Conventionele overgang van onderneming - Rechten van de werknemers van de overgelaten onderneming - Loon - Verkrijger - Verplichting

Il suit de l'article 7 de la convention collective de travail n° 32bis, du 7 juin 1985, conclue au sein du conseil national du travail concernant le maintien des droits des travailleurs en cas de changement d'employeur du fait d'un transfert conventionnel d'entreprise et réglant les droits des travailleurs repris en cas de reprise de l'actif après la faillite, rendue obligatoire par l'arrêté royal du 25 juillet 1985, que le cessionnaire ne peut modifier les conditions de rémunération en vigueur au sein de l'entreprise cédée sans l'accord du travailleur.

CONTRAT DE TRAVAIL - Obligations - Convention collective de travail n° 32bis - Transfert conventionnel d'entreprise - Droits des travailleurs de l'entreprise cédée - Rémunération - Cessionnaire - Obligation
CONVENTION COLLECTIVE DE TRAVAIL - Convention collective de travail n° 32bis - Transfert conventionnel d'entreprise - Droits des travailleurs de l'entreprise cédée - Rémunération - Cessionnaire - Obligation

Het middel dat bij het vermelden van meerdere grieven voor een ervan de wet niet vermeldt die het arrest zou schenden, is in zoverre niet-ontvankelijk.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Meerdere aangevoerde grieven - Niet-vermelding van de geschonden wettelijke bepalingen voor een van de grieven - Gevolg - Ontvankelijkheid

Le moyen qui, énonçant plusieurs griefs, n'indique pas, pour l'un d'eux, la loi que violerait l'arrêt, est, dans cette mesure, irrecevable.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Pluralité de griefs invoqués - Absence d'indication des dispositions légales violées pour l'un d'eux - Conséquence - Recevabilité

Volgens artikel 4 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 32bis, van 7 juni 1985, regelt die overeenkomst niet de overgang van de rechten der werknemers op de prestaties die voortspruiten uit de stelsels inzake ouderdoms-, overlevings- en invaliditeitsuitkeringen, toegekend uit hoofde van aanvullende regimes van sociale voorzieningen; de verkrijger is bijgevolg niet verplicht het groepsverzekeringstelsel dat binnen de overgelaten onderneming bestond, voort te zetten.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Verplichtingen - Collectieve arbeidsovereenkomst nr. 32bis - Conventionele overgang van onderneming - Rechten van de werknemers van de overgelaten onderneming - Groepsverzekering - Verkrijger - Verplichting

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST - Collectieve arbeidsovereenkomst nr. 32bis - Conventionele overgang van onderneming - Rechten van de werknemers van de overgelaten onderneming - Groepsverzekering - Verkrijger - Verplichting

Suivant l'article 4 de la convention collective de travail n° 32bis du 7 juin 1985, cette convention ne règle pas le transfert des droits des travailleurs aux prestations prévues par des régimes de retraite, de survie et d'invalidité, à titre de régimes complémentaires de prévoyance sociale; en conséquence, le cessionnaire n'est pas tenu de poursuivre le système d'assurance groupe existant au sein de l'entreprise cédée.

CONTRAT DE TRAVAIL - Obligations - Convention collective de travail n° 32bis - Transfert conventionnel d'entreprise - Droits des travailleurs de l'entreprise cédée - Assurance groupe - Cessionnaire - Obligation

CONVENTION COLLECTIVE DE TRAVAIL - Convention collective de travail n° 32bis - Transfert conventionnel d'entreprise - Droits des travailleurs de l'entreprise cédée - Assurance groupe - Cessionnaire - Obligation

S.12.0028.F

6 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160606.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gelijke behandeling - Vergelijkbare situaties - Werkloosheid - Recht op uitkering - Werklozen - Werklozen van wie het recht herzien is door een beslissing van de RVA - Werklozen van wie de uitbetalingsinstelling het onverschuldigd betaalde wil terugvorderen wegens verwerping van de uitgaven - Verschillende categorieën

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Betaling - Uitbetalingsinstelling - Verwerping van de uitgaven door de RVA - Onverschuldigd betaalde - Terugvordering

Aangezien enkel de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, die de werkloosheidsuitkeringen verschuldigd is, met uitsluiting van de uitbetalingsinstelling beslist over het recht op zijn uitkeringen, verschilt de situatie van de werkloze jegens wie de directeur van het werkloosheidsbureau een beslissing herzielt wegens een door het bureau begane juridische of materiële fout waardoor uitkeringen onterecht werden toegekend, van die van een werkloze aan wie, wegens een controle van de uitgaven van zijn uitbetalingsinstelling, door die laatste een maatregel van terugvordering van de hun onterecht betaalde uitkeringen opgelegd wordt; de situatie van laatstgenoemde werkloze is evenmin vergelijkbaar met die van een sociaal verzekerde jegens wie de instelling voor sociale zekerheid, die de sociale uitkeringen verschuldigd is, een beslissing herzielt wegens een juridische of materiële fout waardoor die sociale prestaties hem onterecht werden toegekend (1). (1) Zie concl. OM.

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Egalité de traitement - Situations comparables - Chômage - Droit aux allocations - Chômeurs - Chômeurs dont le droit est revu par une décision de l'Onem - Chômeurs faisant l'objet d'une récupération de l'indu par l'organisme de paiement suite à un rejet des dépenses - Catégories différentes

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Paiement - Organisme de paiement - Rejet des dépenses par l'Onem - Indu - Récupération

Dès lors que seul l'Office national de l'emploi, débiteur des allocations de chômage, à l'exclusion de l'organisme de paiement, statue sur le droit à ses allocations, la situation du chômeur à l'égard duquel le directeur du bureau du chômage revoit une décision entachée d'une erreur juridique ou matérielle commise par le bureau en vertu de laquelle des allocations ayant été octroyées indûment diffère de celle d'un chômeur qui fait, à la suite d'un contrôle des dépenses de son organisme de paiement, l'objet par celui-ci d'une mesure de récupération d'allocations qui lui ont été payées indûment; la situation de ce dernier chômeur n'est pas davantage comparable à celle d'un assuré social à l'égard duquel l'institution de sécurité sociale débitrice des prestations sociales revoit une décision entachée d'une erreur de droit ou matérielle en vertu de laquelle ces prestations sociales lui ont été octroyées indûment (1). (1) Voir les concl. du MP.

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gelijke behandeling -
Vergelijkbare situaties - Werkloosheid - Recht op uitkering -
Werklozen - Werklozen van wie het recht herzien is door een
beslissing van de RVA - Werklozen van wie de
uitbetalingsinstelling het onverschuldigd betaalde wil
terugvorderen wegens verwerping van de uitgaven - Verschillende
categorieën

- Artt. 10, 11 en 159 Grondwet 1994

- Artt. 166, tweede lid en 167, § 2 KB 25 nov. 1991 houdende de
werkloosheidsreglementering

Artikel 167, §2, tweede lid, van het koninklijk besluit
van 25 november 1991 verbiedt de terugvordering van
het onverschuldigd betaalde enkel wanneer het recht
van de werknemer op werkloosheidsuitkeringen
waarmee de verworpen of uitgeschakelde uitgave
overeenstemt bestaat afgezien van de fout of
nalatigheid van de uitbetalingsinstelling (1). (1) Zie
concl. OM.

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Betaling -
Uitbetalingsinstelling - Verwerping van de uitgaven door de RVA -
Onverschuldigd betaalde - Terugvordering

- Art. 167, § 2, tweede lid KB 25 nov. 1991 houdende de
werkloosheidsreglementering

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 -
Article 11 - Egalité de traitement - Situations comparables -
Chômage - Droit aux allocations - Chômeurs - Chômeurs dont le
droit est revu par une décision de l'Onem - Chômeurs faisant
l'objet d'une récupération de l'indu par l'organisme de paiement
suite à un rejet des dépenses - Catégories différentes

- Art. 10, 11 et 159 Constitution 1994

- Art. 166, al. 2 et 167, § 2 A.R. du 25 novembre 1991 portant
réglementation du chômage

L'article 167, § 2, alinéa 2, de l'arrêté royal du 25
novembre 1991 n'interdit la récupération de l'indu que
lorsque le droit du travailleur aux allocations de
chômage auquel correspond la dépense rejetée ou
éliminée existe indépendamment de la faute ou de la
négligence de l'organisme de paiement (1). (1) Voir les
concl. du MP.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Paiement -
Organisme de paiement - Rejet des dépenses par l'Onem - Indu -
Récupération

- Art. 167, § 2, al. 2 A.R. du 25 novembre 1991 portant
réglementation du chômage

S.13.0009.F

18 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160118.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Gemeenschappen en Gewesten die
de Staat opvolgen - Schulden - Sociale zekerheidsbijdragen -
Overdracht - Verdeling - Criterium

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Gemeenschappen en
Gewesten die de Staat opvolgen - Schulden - Sociale
zekerheidsbijdragen - Overdracht - Verdeling - Criterium

Gelezen in het licht van de memorie van toelichting van
de Financieringswet 1989, in de versie die op het
geschil van toepassing is, impliceren de bewoordingen
van artikel 61, §1, zesde lid van die wet dat de
eisbaarheidsdatum voor de betaling van de schuld het
criterium vormt voor de verdeling van de schuldenlast
tussen de Staat en de deelstaten (1). (1) Zie de concl.
OM in Pas. 2016, nr. ...

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Gemeenschappen en Gewesten die
de Staat opvolgen - Schulden - Sociale zekerheidsbijdragen -
Overdracht - Verdeling - Criterium

- Art. 61, § 1, zesde lid Bijzondere wet betreffende de financiering
van de Gemeenschappen en Gewesten

- Art. 23, § 2 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de
besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke
zekerheid der arbeiders

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Gemeenschappen en
Gewesten die de Staat opvolgen - Schulden - Sociale
zekerheidsbijdragen - Overdracht - Verdeling - Criterium

- Art. 61, § 1, zesde lid Bijzondere wet betreffende de financiering
van de Gemeenschappen en Gewesten

Conclusions de l'avocat général Genicot.

COMMUNAUTE ET REGION - Communautés et Régions succédant
à l'Etat - Dettes - Cotisations de sécurité sociale - Transfert -
Répartition - Critère

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Communautés et
Régions succédant à l'Etat - Dettes - Cotisations de sécurité
sociale - Transfert - Répartition - Critère

Lus à la lumière de l'exposé des motifs de la loi du 16
janvier 1989 relative au financement des communautés
et des régions, dans sa version applicable au litige, les
termes de l'article 61, § 1er, alinéa 6 de ladite loi,
impliquent que la date d'exigibilité du paiement de la
dette constitue le critère de répartition de la charge de
la dette entre l'État et les entités fédérées (1). (1) Voir
les concl. du MP.

COMMUNAUTE ET REGION - Communautés et Régions succédant
à l'Etat - Dettes - Cotisations de sécurité sociale - Transfert -
Répartition - Critère

- Art. 61, § 1er, al. 6 Loi spéciale relative au financement des
Communautés et des Régions

- Art. 23, § 2 L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre
1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Communautés et
Régions succédant à l'Etat - Dettes - Cotisations de sécurité
sociale - Transfert - Répartition - Critère

- Art. 61, § 1er, al. 6 Loi spéciale relative au financement des
Communautés et des Régions

S.13.0022.F

12 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161212.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

*WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Activiteit voor zichzelf -
Mandaat - Bestuurder van een handelsvennootschap -
Toekenning van uitkering - Voorwaarde - Geen winstoogmerk*

Conclusions de l'avocat général Genicot.

*CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Activité pour son
propre compte - Mandat - Administrateur de société
commerciale - Octroi des allocations - Condition - Absence de but
lucratif*

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

*WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Conventioneel
brugpensioen - Activiteit voor zichzelf - Mandaat - Bestuurder van
een handelsvennootschap - Toekenning van uitkering*

Conclusions de l'avocat général Genicot.

*CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Prépension
conventionnelle - Activité pour son propre compte - Mandat -
Administrateur de société commerciale - Octroi des allocations*

Het arrest, dat niet naar recht beslist dat de activiteit van de aanvrager van de werkloosheidsuitkeringen zonder winstoogmerk werd verricht, verantwoordt bijgevolg niet naar recht zijn beslissing in te gaan op diens hoger beroep met toepassing van het koninklijk besluit van 7 december 1992 betreffende de toekenning van werkloosheidsuitkeringen in geval van conventioneel brugpensioen en van het ministerieel besluit van 23 december 1992 houdende niet bezoldigde activiteiten zonder loon en beroepsbezigheden toegestaan aan bruggepensioneerden (1). (1) Zie de op tegenspraak genomen conclusie OM.

L'arrêt, qui ne décide pas légalement que l'activité du demandeur d'allocations était exercée sans but lucratif, ne justifie des lors pas légalement sa décision de faire droit à son recours par application de l'arrêt royal du 7 décembre 1992 relatif à l'octroi d'allocations de chômage en cas de prépension conventionnelle et de l'arrêt ministériel du 23 décembre 1992 portant activités non rémunérées et activités professionnelles autorisées aux prépensionnés (1). (1) Voir les concl. contr. du MP.

*WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Conventioneel
brugpensioen - Activiteit voor zichzelf - Mandaat - Bestuurder van
een handelsvennootschap - Toekenning van uitkering
- Art. 14 KB 7 december 1992 betreffende de toekenning van
werkloosheidsuitkeringen in geval van conventioneel brugpensioen*

*CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Prépension
conventionnelle - Activité pour son propre compte - Mandat -
Administrateur de société commerciale - Octroi des allocations
- Art. 14 A.R. du 7 décembre 1992*

*- Art. 45, eerste lid KB 25 november 1991 houdende de
werkloosheidsreglementering*

*- Art. 45, al. 1er A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation
du chômage*

De uitoefening van het mandaat van bestuurder van een handelsvennootschap vormt een activiteit verricht voor zichzelf in de zin van artikel 45, eerste lid, 1°, van het koninklijk besluit van 25 november 1991; de omstandigheid dat deze geen inkomsten oplevert volstaat niet om uit te sluiten dat die activiteit met een winstoogmerk verricht wordt (1). (1) Zie de op tegenspraak genomen conclusie OM.

L'exercice du mandat d'administrateur d'une société commerciale constitue une activité effectuée pour son propre compte au sens de l'article 45, alinéa 1er, 1°, de l'arrêt royal du 25 novembre 1991; la circonstance qu'elle ne procure pas de revenus ne suffit pas à exclure que pareille activité soit exercée dans un but lucratif (1). (1) Voir les concl. contr. du MP.

*WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Activiteit voor zichzelf -
Mandaat - Bestuurder van een handelsvennootschap -
Toekenning van uitkering - Voorwaarde - Geen winstoogmerk*

*CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Activité pour son
propre compte - Mandat - Administrateur de société
commerciale - Octroi des allocations - Condition - Absence de but
lucratif*

S.13.0125.N

10 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161010.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Verdrag betreffende de sociale zekerheid van Rijnvarenden - E.E.G-verordening 1408/71 van 14 juni 1971 van de Raad - Internationale detachering - Werking

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Verdrag betreffende de sociale zekerheid van Rijnvarenden - E.E.G-verordening 1408/71 van 14 juni 1971 van de Raad - Internationale detachering - Werking

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - E.E.G-verordening 1408/71 van 14 juni 1971 van de Raad - Internationale detachering - Werking - Verdrag betreffende de sociale zekerheid van Rijnvarenden

Uit artikel 7.2, a), Verordening (EEG) nr. 1408/71, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie in het arrest van 9 september 2015 (zaak C-72/14, X / Inspecteur van de Rijksbelastingdienst, en C-197/14, T.A. van Dijk / Staatssecretaris van Financiën), volgt dat de bepalingen van het verdrag betreffende de sociale zekerheid van Rijnvarenden, van 27 juli 1950, zoals laatst herzien op 30 november 1979, en door België goedgekeurd bij wet van 27 februari 1987 (hierna: Rijnvarendenverdrag) en niet de conflictregels van de Verordening (EEG) nr. 1408/71 van toepassing zijn voor de tewerkstellingen die onder toepassing vallen van het Rijnvarendenverdrag; uit de artikelen 1, m) en 11.2 Rijnvarendenverdrag volgt dat indien de zetel van de onderneming, waartoe het in artikel 1, sub m) bedoelde schip behoort, gevestigd is op het grondgebied van een Verdragsluitende Partij, de wettelijke regeling van toepassing is die geldt op dat grondgebied, ongeacht de nationaliteit van de rijnvarende en ongeacht of de onderneming van de werkgever van de rijnvarende gevestigd is op het grondgebied van een niet-Verdragsluitende Partij (1). (1) Zie concl. OM.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Verdrag betreffende de sociale zekerheid van Rijnvarenden - E.E.G-verordening 1408/71 van 14 juni 1971 van de Raad - Internationale detachering - Werking

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Verdrag betreffende de sociale zekerheid van Rijnvarenden - E.E.G-verordening 1408/71 van 14 juni 1971 van de Raad - Internationale detachering - Werking

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Verdrag betreffende de sociale zekerheid van Rijnvarenden - E.E.G-verordening 1408/71 van 14 juni 1971 van de Raad - Internationale detachering - Werking

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Accord concernant la sécurité sociale des bateliers rhénans - Règlement C.E.E. n° 1408/71 du 14 juin 1971 du Conseil - Détachement international - Fonctionnement

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Accord concernant la sécurité sociale des bateliers rhénans - Règlement C.E.E. n° 1408/71 du 14 juin 1971 du Conseil - Détachement international - Fonctionnement

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Règlement C.E.E. n° 1408/71 du 14 juin 1971 du Conseil - Détachement international - Fonctionnement - Accord concernant la sécurité sociale des bateliers rhénans

Il suit de l'article 7.2, a), du Règlement (CEE) n° 1408/71, tel qu'interprété par la Cour de justice dans l'arrêt du 9 septembre 2015 (affaire C-72/14, X/ Inspecteur van de Rijksbelastingdienst, et C-197/14, T.A. van Dijk / Staatssecretaris van Financiën), que les dispositions de l'Accord du 27 juillet 1950 concernant la sécurité sociale des bateliers rhénans, révisé en dernier lieu le 30 novembre 1979, et approuvé par la Belgique par la loi du 27 février 1987 (ci-après: accord du 27 juillet 1950), et non les règles de conflit du Règlement (CEE) n° 1408/71 s'appliquent aux emplois relevant de l'Accord du 27 juillet 1950; il suit des articles 1er, m) et 11.2 de l'Accord du 27 juillet 1950 que, si le siège de l'entreprise à laquelle appartient le bâtiment visé à l'article 1er, sous m), est établi sur le territoire d'une Partie contractante, c'est la législation en vigueur sur ce territoire qui sera applicable, quelle que soit la nationalité du batelier rhénan et que l'entreprise de l'employeur du batelier rhénan soit établie ou non sur le territoire d'une Partie non contractante (1). (1) Voir les concl. du MP.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Accord concernant la sécurité sociale des bateliers rhénans - Règlement C.E.E. n° 1408/71 du 14 juin 1971 du Conseil - Détachement international - Fonctionnement

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Accord concernant la sécurité sociale des bateliers rhénans - Règlement C.E.E. n° 1408/71 du 14 juin 1971 du Conseil - Détachement international - Fonctionnement

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Accord concernant la sécurité sociale des bateliers rhénans - Règlement C.E.E. n° 1408/71 du 14 juin 1971 du Conseil - Détachement international - Fonctionnement

S.14.0002.F

23 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160523.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Ziektekostenverzekering - Artikel 101, § 3 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 - "Fraus omnia corrumpit" - Draagwijdte

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Genicot.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Assurance maladie-invalidité - Assurance indemnités - Article 101, § 3 de la loi coordonnée du 14 juillet 1994 - "Fraus omnia corrumpit" - Portée

P. 597/637

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Niet-toegestane arbeid - Vergoedingen - Terugvordering - Gevolg - Arbeidsdag - Gelijktelling - Artikel 101, § 3 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Niet-toegestane arbeid - Vergoedingen - Terugvordering - Gevolg - Arbeidsdag - Gelijktelling - Nieuwe ongeschiktheid - Wachttijd

Artikel 101, §3, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994 heeft voorrang op het algemeen rechtsbeginsel 'fraus omnia corrumpit' (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Ziektekostenverzekering - Artikel 101, § 3 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 - "Fraus omnia corrumpit" - Draagwijdte

- Art. 101, § 3 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

Artikel 101, §3, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994, in de versie van toepassing na de wijziging ervan bij de wet van 28 april 2010, stelt, voor de vaststelling van de rechten van de gerechtigde op sociale zekerheidsprestaties, de dagen waarop de arbeidsongeschikt erkende gerechtigde een arbeid zonder toelating heeft verricht en waarvoor de uitkeringen werden teruggevorderd, gelijk met vergoede dagen; die bepaling stelt, voor de vaststelling van de rechten van de gerechtigde op prestaties van de ziektekostenverzekering, arbeidsdagen gelijk met vergoede dagen (1). (1) Zie concl. OM.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Niet-toegestane arbeid - Vergoedingen - Terugvordering - Gevolg - Arbeidsdag - Gelijktelling - Artikel 101, § 3 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994

- Art. 101, § 3 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Travail non autorisé - Indemnités - Récupération - Conséquence - Journée de travail - Assimilation - Article 101, § 3 de la loi coordonnée du 14 juillet 1994

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Travail non autorisé - Indemnités - Récupération - Conséquence - Journée de travail - Assimilation - Nouvelle incapacité - Stage

L'article 101, § 3, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994 prime le principe général du droit *fraus omnia corrumpit* (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Assurance maladie-invalidité - Assurance indemnités - Article 101, § 3 de la loi coordonnée du 14 juillet 1994 - "Fraus omnia corrumpit" - Portée

- Art. 101, § 3 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

L'article 101, § 3, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, dans sa version applicable après sa modification par la loi du 28 avril 2010, assimile à des jours indemnisés, pour la détermination de ses droits aux prestations de sécurité sociale, les jours durant lesquels le titulaire reconnu incapable de travailler a accompli un travail non autorisé et pour lesquels les indemnités ont été récupérées; cette disposition assimile les jours de travail à des jours indemnisés, pour la détermination des droits du titulaire aux prestations de l'assurance indemnités (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Travail non autorisé - Indemnités - Récupération - Conséquence - Journée de travail - Assimilation - Article 101, § 3 de la loi coordonnée du 14 juillet 1994

- Art. 101, § 3 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

Voor de toepassing van de artikelen 130 en 131 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 en 290, A, 2, 1°, van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van die wet, stelt artikel 101, §3, van de gecoördineerde wet de dagen waarop de gerechtigde een arbeid zonder toelating heeft verricht en waarvoor de uitkeringen worden teruggevorderd, gelijk met vergoede dagen tijdens welke zijn arbeidsongeschiktheid erkend wordt; daaruit volgt dat de gerechtigde, na die arbeidsdagen zonder toelating, wanneer de bij artikel 100, §1, vermelde voorwaarden voor erkenning van arbeidsongeschiktheid vervuld zijn op de dag van het geneeskundig onderzoek bepaald bij artikel 101, §1, recht heeft op uitkeringen zonder opnieuw de wachttijd te moeten volbrengen bepaald bij artikel 128, §1, van de gecoördineerde wet (1). (1) Zie concl. OM.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Niet-toegestane arbeid - Vergoedingen - Terugvordering - Gevolg - Arbeidsdag - Gelijktelling - Nieuwe ongeschiktheid - Wachttijd

- Artt. 86, § 1, 101, §§ 1 tot 3, 128, § 1, 130 en 131 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Art. 1 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 290, A, 2, 1° KB 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994

Pour l'application des articles 130 et 131 de la loi coordonnée du 14 juillet 1994 et 290, A, 2, 1°, de l'arrêté royal du 3 juillet 1996 portant exécution de cette loi, l'article 101, § 3, de la loi coordonnée assimile à des jours indemnisés, au cours desquels le titulaire est reconnu incapable de travailler, ceux durant lesquels il a accompli un travail non autorisé et pour lesquels les indemnités sont récupérées; il s'ensuit que, après de tels jours de travail non autorisé, si les conditions de reconnaissance de l'incapacité de travail énoncées par l'article 100, § 1er, sont réunies à la date de l'examen médical prévu par l'article 101, § 1er, le titulaire bénéficie des indemnités sans devoir accomplir à nouveau le stage prévu à l'article 128, § 1er, de la loi coordonnée (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Travail non autorisé - Indemnités - Récupération - Conséquence - Journée de travail - Assimilation - Nouvelle incapacité - Stage

- Art. 86, § 1er, 101, § 1er à 3, 128, § 1er, 130 et 131 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

- Art. 1er L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

- Art. 290, A, 2, 1° A.R. du 3 juillet 1996

S.14.0007.N

27 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160627.1](#)

AC nr. ...

De bijslag bedoeld in artikel 30bis, § 5, RSZ-wet is geen sanctie, maar strekt met het oog op het algemeen belang tot de vergoeding van de schade aan de financiering van het stelsel van de sociale zekerheid waarvan de omvang op forfaitaire wijze wordt begroot; deze bijslag doet een vordering tot betaling van een geldsom ontstaan in de zin van artikel 1153 Burgerlijk Wetboek zodat bij vertraging in de uitvoering moratoire interest verschuldigd is (1). (1) Zie Cass. 19 november 2007, AR S.06.0075.F, AC 2007, nr. 565.

INTEREST - Moratoire interest - Sociale zekerheid - Werknemers - Niet geregistreerde aannemer - Inhouding - Storting - Geen storting - RSZ - Bijslag - Aard

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Niet geregistreerde aannemer - Inhouding - Storting - Geen storting - RSZ - Bijslag - Aard

STRAF - Allerlei - Sociale zekerheid - Werknemers - Niet geregistreerde aannemer - Inhouding - Storting - Geen storting - RSZ - Bijslag - Aard

La majoration visée à l'article 30bis, § 5, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs ne constitue pas une sanction, mais une indemnité de réparation, prévue dans l'intérêt général, de l'atteinte portée au financement de la sécurité sociale, dont l'étendue est estimée forfaitairement; cette majoration fait naître une action en paiement d'une somme d'argent au sens de l'article 1135 du Code civil de sorte qu'en cas de retard dans l'exécution, des intérêts moratoires sont dus (1). (1) Voir Cass. 19 novembre 2007, RG S.06.0075.F, Pas. 2007, n° 565.

INTERETS - Intérêts moratoires - Sécurité sociale - Travailleurs salariés - Entrepreneur non enregistré - Retenue - Versement - Versement non effectué - O.N.S.S. - Majoration - Nature SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Entrepreneur non enregistré - Retenue - Versement - Versement non effectué - O.N.S.S. - Majoration - Nature

PEINE - Divers - Sécurité sociale - Travailleurs salariés - Entrepreneur non enregistré - Retenue - Versement - Versement non effectué - O.N.S.S. - Majoration - Nature

Uit de artikelen 934, 937 en 946, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek en uit de wetsgeschiedenis blijkt dat het aan de rechter staat, ook al is de verklaring onder eed afgelegd, om vrij de bewijswaarde van de getuigenis te beoordelen, hierbij rekening houdende met alle elementen dienstig ter inschatting van de geloofwaardigheid ervan; het middel dat in zijn geheel ervan uitgaat dat aan de getuigenverklaring onder eed een bijzondere bewijswaarde toekomt, faalt naar recht.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Getuigen - Verklaring onder eed - Bewijswaarde

GETUIGEN [ZIE: 077 BEWIJS] - Burgerlijke zaken - Verklaring onder eed - Bewijswaarde

Il ressort des articles 934, 937 et 946, alinéa 1er, du Code judiciaire et des travaux préparatoires qu'il appartient au juge, même si la déposition est faite sous serment, d'apprécier librement la valeur probante du témoignage, en tenant compte à cet égard de tous les éléments utiles à l'estimation de sa crédibilité; le moyen qui, dans son ensemble, suppose qu'une valeur probante spéciale revient au témoignage fait sous serment manque en droit.

PREUVE - Matière civile - Preuve testimoniale - Déposition sous serment - Valeur probante

TEMOIN [VOIR: 077 PREUVE; 491 JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Déposition sous serment - Valeur probante

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

BEROEPSZIEKTE - Overheidssector - Brandweerman in dienst van een intercommunale - Vergoeding - Voorwaarden - Blootstelling aan het beroepsrisico

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Beslissing overeenkomstig de appelconclusie van de eiseres - Grief - Ontvankelijkheid

De eiseressen hebben, ongeacht de middelen die zij bij de appelrechter hebben opgeworpen, er belang bij tegen de beslissing die hun vordering afwijst en hen aldus te kort doet, een middel aan te voeren dat voor het eerst voor het Hof kan worden opgeworpen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Beslissing overeenkomstig de appelconclusie van de eiseres - Grief - Ontvankelijkheid

Conclusions de l'avocat général Genicot.

MALADIE PROFESSIONNELLE - Secteur public - Sapeur-pompier au service d'une intercommunale - Réparation - Conditions - Exposition au risque professionnel

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Décision conforme aux conclusions d'appel de la partie demanderesse - Grief - Recevabilité

Quels que soient les moyens qu'elles ont soumis au juge d'appel, les parties demanderesse ont intérêt à invoquer contre la décision, qui, en ne leur adjugent pas leur demande, leur inflige grief, un moyen qui peut être soulevé pour la première fois devant la Cour (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Décision conforme aux conclusions d'appel de la partie demanderesse - Grief - Recevabilité

Hoewel inzake als zodanig erkende beroepsziekten, zowel het koninklijk besluit van 21 januari 1993 als de wet van 3 juli 1967 naar de artikelen 30 en 30bis van de gecoördineerde wet van 3 juni 1970 verwijzen, sluit artikel 5 van dat besluit, dat schadevergoeding afhankelijk stelt van de voorwaarde van blootstelling aan het beroepsrisico, de toepassing uit van artikel 32 van de voornoemde gecoördineerde wet, waarnaar het evenmin verwijst als de wet van 3 juli 1967; het bestreden arrest, dat artikel 32, tweede lid, van de gecoördineerde wet van 3 juni 1970 in welke versie dan ook, toepasselijk acht op het geschil betreffende de schadevergoeding van de beroepsziekte waaraan de rechtsvoorganger van de eiseressen, brandweerman in dienst van een intercommunale brandweer, zou hebben geleden, schendt aldus de voornoemde wettelijke bepalingen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

BEROEPSZIEKTE - Overheidssector - Brandweerman in dienst van een intercommunale - Vergoeding - Voorwaarden - Blootstelling aan het beroepsrisico

- Artt. 1, eerste lid, 9°, en 2, zesde lid Wet van 3 juli 1967 betreffende (de preventie van of) de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector
- Artt. 2, 1°, 4 en 5 overheidsdiensten
- Art. 30, 30bis en 32 Wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970

Si, s'agissant des maladies professionnelles reconnues comme telles, l'arrêté royal du 21 janvier 1993, comme la loi du 3 juillet 1967, fait référence aux articles 30 et 30bis des lois coordonnées du 3 juin 1970, l'article 5 de cet arrêté, qui subordonne la réparation du dommage à la condition d'exposition au risque professionnel, exclut l'application de l'article 32 desdites lois coordonnées, auquel il ne se réfère pas davantage que la loi du 3 juillet 1967; en tenant l'article 32, alinéa 2, des lois coordonnées du 3 juin 1970, dans quelque-une de ses versions, pour applicable litige relatif à la réparation de la maladie professionnelle dont a été victime l'auteur des demanderesses, sapeur-pompier au service d'une Intercommunale d'incendie, l'arrêt attaqué viole les dispositions légales précitées (1). (1) Voir les concl. du MP.

MALADIE PROFESSIONNELLE - Secteur public - Sapeur-pompier au service d'une intercommunale - Réparation - Conditions - Exposition au risque professionnel

- Art. 1er, al. 1er, 9°, et 2, al. 6 L. du 3 juillet 1967 sur (la prévention ou) la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public
- Art. 2, 1°, 4 et 5 A.R. du 21 janvier 1993
- Art. 30, 30bis et 32 Lois relatives à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, coordonnées le 3 juin 1970

S.14.0043.N

25 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160125.1](#)

AC nr. ...

Onderneming in de zin van artikel 3, 5°bis, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet is elke entiteit die erop gericht is, al dan niet met winstoogmerk, met behulp van personen en materiële of immateriële middelen, goederen of diensten te leveren; ondernemer in de zin van deze bepaling is de natuurlijke of rechtspersoon die de onderneming exploiteert.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Uitbreiding - Verrichten van personenvervoer - Onderneming

Est une entreprise au sens de l'article 3, 5°bis, de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, toute entité visant, à but lucratif ou non, à fournir des biens ou rendre des services à l'aide de personnes et de moyens matériels ou immatériels; est entrepreneur au sens de cette disposition, la personne physique ou morale qui exploite l'entreprise.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Extension - Effectuer un transport de personnes - Entreprise

S.14.0052.N

11 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160411.1](#)

AC nr. ...

De vordering van een werkloze die strekt tot de vernietiging van de beslissing van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening waarbij hij wordt uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen en waarbij het bedrag van de onrechtmatig ontvangen uitkeringen die worden teruggevorderd in de bestreden administratieve beslissing is vastgesteld, betreft een in geld waardeerbare vordering (1). (1) Cass. 13 september 1999, AR S.99.0058.N, AC 1999, nr. 455 en vgl. Cass 17 maart 1980, AC 1979-80, nr. 450.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Sociaal procesrecht (bijzondere regels) - Arbeidsgerechten - Geschil - Werkloosheidsuitkeringen - Uitsluiting - Terugvordering - Rechtsplegingsvergoeding - In geld waardeerbare vordering - Art. 4 d van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van de advocaat
- Artt. 579, 1017, tweede lid, en 1022 Gerechtelijk Wetboek
RECHTSPLEGINGSVERGOEDING - Arbeidsgerechten - Geschil - Werkloosheidsuitkeringen - Uitsluiting - Terugvordering - In geld waardeerbare vordering
- Art. 4 d van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van de advocaat
- Artt. 579, 1017, tweede lid, en 1022 Gerechtelijk Wetboek

La demande d'un chômeur tendant à l'annulation de la décision de l'Office national de l'emploi l'excluant du droit aux allocations de chômage et constatant le montant des allocations indûment perçues dont le remboursement est réclamé dans la décision administrative attaquée concerne une demande évaluable en argent (1). (1) Cass. 13 septembre 1999, RG S.99.0058.N, Pas. 1999, n° 455 et comp. Cass 17 mars 1980, Pas. 1980, 871.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure en matière sociale (règles particulières) - Juridictions du travail - Litige - Allocations de chômage - Exclusion - Réclamation - Indemnité de procédure - Demande évaluable en argent
- Art. 4 A.R. du 26 octobre 2007
- Art. 579, 1017, al. 2, et 1022 Code judiciaire
INDEMNITE DE PROCEDURE - Juridictions du travail - Litige - Allocations de chômage - Exclusion - Réclamation - Demande évaluable en argent
- Art. 4 A.R. du 26 octobre 2007
- Art. 579, 1017, al. 2, et 1022 Code judiciaire

S.14.0061.N

10 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161010.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Verjaring - Loon - Onverschuldigde betaling - Terugvordering
LOON - Algemeen - Uitvoering arbeidsovereenkomst - Onverschuldigde betaling - Terugvordering - Verjaring
VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Arbeidsovereenkomst - Loon - Onverschuldigde betaling - Terugvordering

Een op de artikelen 1235, 1236 en 1376 tot en met 1381 Burgerlijk Wetboek gegronde rechtsvordering strekkende tot terugbetaling door de werknemer van hetgeen onverschuldigd werd betaald door de werkgever, is geen rechtsvordering die uit de arbeidsovereenkomst is ontstaan; die vordering is onderworpen aan de algemene verjaringstermijn (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Verjaring - Loon - Onverschuldigde betaling - Terugvordering
LOON - Algemeen - Uitvoering arbeidsovereenkomst - Onverschuldigde betaling - Terugvordering - Verjaring
VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Arbeidsovereenkomst - Loon - Onverschuldigde betaling - Terugvordering

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

CONTRAT DE TRAVAIL - Prescription - Rémunération - Paiement indu - Répétition
REMUNERATION - Généralités - Exécution du contrat de travail - Paiement indu - Répétition - Prescription
PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Contrat de travail - Rémunération - Paiement indu - Répétition

Une demande en justice fondée sur les articles 1235, 1236 et 1376 à 1381 du Code civil tendant au remboursement par le travailleur salarié de ce qui a été payé indûment par l'employeur ne constitue pas une action naissant du contrat de travail; cette demande est soumise au délai de prescription général (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC 2016, nr ...

CONTRAT DE TRAVAIL - Prescription - Rémunération - Paiement indu - Répétition
REMUNERATION - Généralités - Exécution du contrat de travail - Paiement indu - Répétition - Prescription
PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Contrat de travail - Rémunération - Paiement indu - Répétition

S.14.0064.F

4 april 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160404.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

INTEREST - Moratoire interest - Rustpensioen - Vliegend personeel
3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Genicot.

INTERETS - Intérêts moratoires - Pension de retraite - Personnel
P. 602/637

van de burgerlijke luchtvaart - Stewardess - Regularisatiebijdragen - Pensioenaanvullingen - Compensatie PENSIOEN - Werknemers - Rustpensioen - Vliegend personeel van de burgerlijke luchtvaart - Stewardess - Regularisatiebijdragen - Pensioenaanvullingen - Compensatie - Gevolgen - Moratoire interessen

De pensioenaanvullingen die verschuldigd zijn bij herziening van de rechten op het rustpensioen van een lid van het vliegend personeel van de burgerlijke luchtvaart zijn slechts opeisbaar na de volledige betaling van de regularisatiebijdragen bedoeld bij §§2 en 3 en van de interest bedoeld bij §4 van artikel 16ter van het koninklijk besluit van 3 november 1969, en ten vroegste op de ingangsdatum van het pensioen of op de eerste dag der maand volgend op de datum van de regularisatieaanvraag, en vervolgens per maand; de pensioenaanvullingen worden, tot beloop van de bedragen van de regularisatiebijdragen, vermeerderd met de interest die op de dag van de regularisatieaanvraag vervallen is, waarmee ze gecompenseerd worden, betaald op hun vervaldag en dragen geen verwijlinterest; zodra de regularisatiebijdragen en interest integraal betaald zijn bij compensatie met de pensioenaanvullingen, is het eventuele saldo van die aanvullingen per maand opeisbaar; bij ontstentenis van betaling moet er interest betaald worden op de maandelijkse aanvullingen vanaf die vervaldag met toepassing van artikel 20, Wet Handvest Sociaal Verzekerde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

INTEREST - Moratoire interest - Rustpensioen - Vliegend personeel van de burgerlijke luchtvaart - Stewardess - Regularisatiebijdragen - Pensioenaanvullingen - Compensatie

- Art. 16ter KB 3 nov. 1969

- Art. 67 KB 21 dec. 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Art. 20 Wet 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde

PENSIOEN - Werknemers - Rustpensioen - Vliegend personeel van de burgerlijke luchtvaart - Stewardess - Regularisatiebijdragen - Pensioenaanvullingen - Compensatie - Gevolgen - Moratoire interessen

- Art. 16ter KB 3 nov. 1969

- Art. 67 KB 21 dec. 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Art. 20 Wet 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde

navigant de l'aviation civile - Hôtesse de l'air - Cotisations de régularisation - Compléments de pension - Compensation PENSION - Travailleurs salariés - Pension de retraite - Personnel navigant de l'aviation civile - Hôtesse de l'air - Cotisations de régularisation - Compléments de pension - Compensation - Conséquences - Intérêts moratoires

Les compléments de pension dus en cas de révision des droits à la pension de retraite d'un membre du personnel navigant de l'aviation civile ne sont exigibles qu'après le paiement intégral des cotisations de régularisation visée au paragraphe 2 et 3 et des intérêts visés au paragraphe 4 de l'article 16ter de l'arrêté royal du 3 novembre 1969, et au plus tôt à la date de prise de cours de la pension ou au premier jour du mois suivant la date de la demande de régularisation, et ensuite par mois; jusqu'à concurrence des montants des cotisations de régularisation, augmentés des intérêts échus au jour de la demande de régularisation, avec lesquels ils sont compensés, les compléments de pension sont payés à leur échéance et ne portent pas d'intérêts de retard; une fois les cotisations de régularisation et intérêts intégralement payés par compensation avec les compléments de pension, le solde éventuel de ces compléments est exigible par mois; à défaut de paiement, chaque mensualité de compléments porte intérêt à partir de cette échéance en application de l'article 20 de la Charte de l'assuré social (1). (1) Voir les concl. du MP.

INTERETS - Intérêts moratoires - Pension de retraite - Personnel navigant de l'aviation civile - Hôtesse de l'air - Cotisations de régularisation - Compléments de pension - Compensation

- Art. 16ter A.R. du 3 novembre 1969

- Art. 67 A.R. du 21 décembre 1967 portant règlement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés

- Art. 20 L. du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social

PENSION - Travailleurs salariés - Pension de retraite - Personnel navigant de l'aviation civile - Hôtesse de l'air - Cotisations de régularisation - Compléments de pension - Compensation - Conséquences - Intérêts moratoires

- Art. 16ter A.R. du 3 novembre 1969

- Art. 67 A.R. du 21 décembre 1967 portant règlement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés

- Art. 20 L. du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social

S.14.0071.F

15 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160215.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

LOON - Algemeen - Aanvulling van de voordelen toegekend voor de verschillende takken van de sociale zekerheid - Uitsluiting

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Genicot.

REMUNERATION - Généralités - Complément aux avantages accordés pour les différentes branches de la sécurité sociale -

P. 603/637

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Vergoedingen - Aanvulling van de voordelen toegekend voor de verschillende takken van de sociale zekerheid - Begrip

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Aanvulling van de voordelen toegekend voor de verschillende takken van de sociale zekerheid

Moet beschouwd worden als een aanvulling van de voordelen toegekend voor de verschillende takken van de sociale zekerheid, de vergoeding ter compensatie van het verlies van arbeidsinkomsten of van de toename van de uitgaven door de totstandkoming van een van de risico's die door de verschillende takken van de sociale zekerheid gedekt zijn, ook als de toekenning daarvan afhankelijk is van voorwaarden die geen betrekking hebben op die risico's (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Vergoedingen - Aanvulling van de voordelen toegekend voor de verschillende takken van de sociale zekerheid - Begrip

- Art. 14, §§ 1 en 2 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 2, eerste lid, 1° en 3°, en derde lid, 1°, c Wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

Artikel 2, derde lid, 1°, c), van de wet van 12 april 1965, waarnaar artikel 14, §§1 en 2, RSZ-wet, verwijst, sluit zonder beperking van het begrip loon de vergoedingen uit die rechtstreeks of onrechtstreeks door de werkgever zijn betaald en die moeten worden beschouwd als een aanvulling op de voordelen toegekend voor de verschillende takken van de sociale zekerheid; het sluit dus de vergoeding uit die rechtstreeks of onrechtstreeks door de werkgever betaald wordt als aanvulling op een voordeel dat toegekend wordt door een van de takken van de sociale zekerheid, ook als die vergoeding voorbehouden is aan bepaalde werknemers met schending van artikel 45, van de wet van 27 juni 1969 of met schending van de regels die discriminatie verbieden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

LOON - Algemeen - Aanvulling van de voordelen toegekend voor de verschillende takken van de sociale zekerheid - Uitsluiting

- Art. 14, §§ 1 en 2 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 2, eerste lid, 1° en 3°, en derde lid, 1°, c Wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Aanvulling van de voordelen toegekend voor de verschillende takken van de sociale zekerheid - Begrip

Exclusion

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Indemnités - Complément aux avantages accordés pour les différentes branches de la sécurité sociale - Notion

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Complément aux avantages accordés pour les différentes branches de la sécurité sociale

Doit être considérée comme un complément aux avantages accordés pour les différentes branches de la sécurité sociale, l'indemnité qui a pour objet de compenser la perte des revenus du travail ou l'accroissement des dépenses provoqués par la réalisation d'un des risques couverts par les diverses branches de la sécurité sociale, même si son octroi est soumis par ailleurs à des conditions étrangères à ces risques (1). (1) Voir les concl. du MP.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Indemnités - Complément aux avantages accordés pour les différentes branches de la sécurité sociale - Notion

- Art. 14, § 1er et 2 L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

- Art. 2, al. 1er, 1° et 3°, et 3, 1°, c L. du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs

L'article 2, alinéa 3, 1°, c), de la loi du 12 avril 1965, auquel renvoie l'article 14, §§1er, et 2, exclut sans restriction de la notion de rémunération les indemnités, payées directement ou indirectement par l'employeur, qui doivent être considérées comme un complément aux avantages accordés pour les diverses branches de la sécurité sociale; il en exclut donc l'indemnité, payée directement ou indirectement par l'employeur en complément d'un avantage accordé par une des branches de la sécurité sociale, même si cette indemnité est réservée à certains travailleurs en violation de l'article 45 de la loi du 27 juin 1969 ou en violation des règles prohibant la discrimination (1). (1) Voir les concl. du MP.

REMUNERATION - Généralités - Complément aux avantages accordés pour les différentes branches de la sécurité sociale - Exclusion

- Art. 14, § 1er et 2 L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

- Art. 2, al. 1er, 1° et 3°, et 3, 1°, c L. du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Complément aux avantages accordés pour les différentes branches de la sécurité sociale - Notion

- Art. 14, §§ 1 en 2 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders
- Art. 2, eerste lid, 1° en 3°, en derde lid, 1°, c Wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

- Art. 14, § 1er et 2 L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs
- Art. 2, al. 1er, 1° et 3°, et 3, 1°, c L. du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs

S.14.0072.N

8 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160208.2](#)

AC nr. ...

De in artikel 149 Grondwet bepaalde motiveringsplicht houdt niet in dat de rechter het advies dat het openbaar ministerie in toepassing van de artikelen 764 tot 767 Gerechtelijk Wetboek heeft uitgebracht, moet beantwoorden.

OPENBAAR MINISTERIE - Rechtbanken - Burgerlijke zaken - Advies openbaar ministerie - Motiveringsplicht

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Advies openbaar ministerie - Motiveringsplicht

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Advies openbaar ministerie - Motiveringsplicht

L'obligation de motivation prévue à l'article 149 de la Constitution n'implique pas que le juge doive répondre à l'avis que le ministère public a émis en application des articles 764 à 767 du Code judiciaire.

MINISTERE PUBLIC - Tribunaux - Matière civile - Avis du ministère public - Obligation de motivation

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Avis du ministère public - Obligation de motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Avis du ministère public - Obligation de motivation

Uit het algemeen rechtsbeginsel inzake de taak van de rechter volgt niet dat de rechter de plicht heeft ambtshalve de rechtsmiddelen op te werpen waarvan de toepassing geboden wordt door in het advies van het openbaar ministerie gedane vaststellingen.

OPENBAAR MINISTERIE - Rechtbanken - Burgerlijke zaken - Advies openbaar ministerie - Taak van de rechter - Ambtshalve aangevoerd rechtsmiddel

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Advies openbaar ministerie - Taak van de rechter - Ambtshalve aangevoerd rechtsmiddel

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Taak van de rechter - Advies openbaar ministerie - Ambtshalve aangevoerd rechtsmiddel

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Advies openbaar ministerie - Taak van de rechter - Ambtshalve aangevoerd rechtsmiddel

Il ne résulte pas du principe général du droit relatif à la mission du juge que le juge ait l'obligation de soulever d'office les moyens de droit dont l'application résulte des constatations faites dans l'avis du ministère public.

MINISTERE PUBLIC - Tribunaux - Matière civile - Avis du ministère public - Mission du juge - Moyen de droit soulevé d'office

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Avis du ministère public - Mission du juge - Moyen de droit soulevé d'office

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Mission du juge - Avis du ministère public - Moyen de droit soulevé d'office

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Avis du ministère public - Mission du juge - Moyen de droit soulevé d'office

S.14.0073.N

7 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160307.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

BESLAG - Algemeen - Ambtshalve terugvordering - Artikel 1410, §4, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - Aard

SCHULDVERGELIJKING - Wettelijke schuldvergelijking - Ambtshalve terugvordering - Artikel 1410, §4, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - Aard

TERUGVORDERING VAN HET ONVERSCHULDIGD BETAALDE - Ambtshalve terugvordering - Artikel 1410, §4, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - Aard

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

SAISIE - Généralités - Récupération d'office - Article 1410, § 4, alinéa 1er, du Code judiciaire - Nature

COMPENSATION - Compensation légale - Récupération d'office - Article 1410, § 4, alinéa 1er, du Code judiciaire - Nature

REPETITION DE L'INDU - Récupération d'office - Article 1410, § 4, alinéa 1er, du Code judiciaire - Nature

De ambtshalve terugvordering van ten onrechte uitbetaalde prestaties in toepassing van artikel 1410, § 4, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, door inhouding van 10 pct. van iedere latere prestatie die aan de debiteur van het onverschuldigd uitbetaalde bedrag wordt uitgekeerd, is een betaling ten voordele van de terugvorderende schuldeiser alleen bij wijze van wettelijke compensatie; deze daad tot terugvordering maakt geen beslag uit (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

BESLAG - Algemeen - Ambtshalve terugvordering - Artikel 1410, §4, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - Aard

SCHULDVERGELIJKING - Wettelijke schuldvergelijking - Ambtshalve terugvordering - Artikel 1410, §4, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - Aard

TERUGVORDERING VAN HET ONVERSCHULDIGD BETAALDE - Ambtshalve terugvordering - Artikel 1410, §4, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - Aard

La récupération d'office de prestations versées indûment en application de l'article 1410, § 4, alinéa 1er, du Code judiciaire, en retenant 10 p. c. de toute prestation ultérieure fournie au débiteur de l'indu, est un paiement en faveur du créancier revendiquant uniquement à titre de compensation légale; cet acte de récupération ne constitue pas une saisie (1). (1) Voir les concl. contraires du MP, publiées à leur date dans AC, 2016, n°...

SAISIE - Généralités - Récupération d'office - Article 1410, § 4, alinéa 1er, du Code judiciaire - Nature

COMPENSATION - Compensation légale - Récupération d'office - Article 1410, § 4, alinéa 1er, du Code judiciaire - Nature

REPETITION DE L'INDU - Récupération d'office - Article 1410, § 4, alinéa 1er, du Code judiciaire - Nature

S.14.0074.N

10 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161010.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Begrip - Bestaansvereisten - Vorm - Begrip en bestaansvereisten - Gezag - Tuchtrechtelijk sanctierecht

Het aan een arbeidsovereenkomst inherent werkgeversgezag is de grondslag van het tuchtrechtelijk sanctierecht dat een werkgever toekomt; de vaststelling dat een van de partijen in een arbeidsrelatie over het recht beschikt om tuchtsancties op te leggen aan de andere partij, sluit de mogelijkheid van een zelfstandige samenwerking uit, tenzij dit sanctierecht inherent is aan de uitoefening van het beroep en door of krachtens een wet is opgelegd (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Begrip - Bestaansvereisten - Vorm - Begrip en bestaansvereisten - Gezag - Tuchtrechtelijk sanctierecht

- Art. 333, § 1, vierde deelstreepje Programmawet (I) 27 december 2006

- Art. 6, § 1, 6° Wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

CONTRAT DE TRAVAIL - Notion. éléments constitutifs. forme - Notion et conditions d'existence - Autorité - Droit de sanction disciplinaire

L'autorité de l'employeur inhérente à un contrat de travail est le fondement du droit de sanction disciplinaire appartenant à un employeur; la constatation que, dans une relation de travail, une des parties dispose du droit d'infliger des sanctions disciplinaires à l'autre partie exclut la possibilité d'une collaboration indépendante, à moins que ce droit de sanction soit inhérent à l'exercice de la profession et imposé par ou en vertu d'une loi (1). (1) Voir les concl. contraires du MP publiées à leur date dans AC 2016, nr

CONTRAT DE TRAVAIL - Notion. éléments constitutifs. forme - Notion et conditions d'existence - Autorité - Droit de sanction disciplinaire

- Art. 333, § 1er, quatrième tiret L.-programme (I) du 27 décembre 2006

- Art. 6, § 1er, 6° L. du 8 avril 1965 instituant les règlements de travail

S.14.0083.F

18 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160118.2](#)

AC nr. ...

De inkomsten die erop kunnen wijzen dat de activiteit niet langer het karakter heeft van een bijkomstige activiteit in de zin van artikel 48, §3, van het koninklijk besluit van 25 november 1991, zijn de inkomsten die voortkomen uit die activiteit; het arrest dat rekening houdt met het netto belastbaar jaarinkomen met toepassing van artikel 130, §2, vijfde lid, van datzelfde koninklijk besluit om te oordelen of deze activiteit het karakter heeft van een bijkomstige activiteit in de zin van artikel 48, §3, schendt die wetsbepaling (1). (1) Zie Cass. 18 januari 2016, AR S.14.0087.F, AC., nr.

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Bijkomstige activiteit - Criteria - Inkomsten uit de activiteit

- Artt. 45, 48, §§ 1 en 3, en 130 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

Les revenus susceptibles de révéler que l'activité ne présente plus un caractère accessoire au sens de l'article 48, § 3, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991, sont les revenus qui sont produits par l'activité; l'arrêt, qui tient compte du revenu annuel net imposable en application de l'article 130, § 2, alinéa 5, du même arrêté Royal pour apprécier si cette activité présente le caractère d'une profession accessoire au sens de l'article 48, § 3, viole cette dernière disposition (1). (1) Voir Cass. 18 janvier 2016, RG S.14.0087.F, Pas. 2016, n°

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Activité à titre accessoire - Critères - Revenu produit par l'activité

- Art. 45, 48, § 1er et 3, et 130 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

S.14.0087.F

18 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160118.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Bijkomstige activiteit - Criteria - Inkomsten uit de activiteit

De inkomsten die erop kunnen wijzen dat de activiteit niet langer het karakter heeft van een bijkomstige activiteit in de zin van artikel 48, §3, van het koninklijk besluit van 25 november 1991, zijn de inkomsten die voortkomen uit die activiteit; wanneer het arrest oordeelt dat hoewel "de gerealiseerde omzet op het eerste gezicht aanzienlijk lijkt", de inkomsten, na aftrek van de vergoedingen van onder-aanneming en de lasten die fiscaal aangenomen worden "beperkt" waren en "het", bijgevolg, "wel degelijk een bijkomstige activiteit betrof", schendt het het voornoemde artikel 48, §3 (1)(2). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016 nr. (2) Zie Cass. 18 januari 2016, AR S.14.0083.F, AC 2016, nr. ...

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Bijkomstige activiteit - Criteria - Inkomsten uit de activiteit

- Artt. 45, 48, §§ 1 en 3, en 130 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Activité à titre accessoire - Critères - Revenu produit par l'activité

Les revenus susceptibles de révéler que l'activité ne présente plus un caractère accessoire au sens de l'article 48, § 3, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991, sont les revenus qui sont produits par l'activité; l'arrêt, qui considère que, si "le chiffre d'affaires réalisé peut paraître, de prime abord, élevé ", les revenus, après déduction des rémunérations de sous-traitance et des charges fiscalement admises, étaient " réduits " et que dès lors " il s'agissait bien d'une activité accessoire ", viole l'article 48, § 3, précité (1)(2). (1) Voir les concl. du MP. (2) Voir Cass. 18 janvier 2016, RG S.14.0083.F, Pas. 2016, n° ...

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Activité à titre accessoire - Critères - Revenu produit par l'activité

- Art. 45, 48, § 1er et 3, et 130 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

S.14.0098.F

28 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161128.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Begrip - Bestaansvereisten - Vorm - Allerlei - Onderwijs - Gesubsidieerd vrij onderwijs - Gesubsidieerd personeel - Werkverhouding - Aard - Arbeidsovereenkomst

ONDERWIJS - Gesubsidieerd vrij onderwijs - Gesubsidieerd personeel - Werkverhouding - Aard - Arbeidsovereenkomst

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONTRAT DE TRAVAIL - Notion. éléments constitutifs. forme - Divers - Enseignement - Enseignement libre subventionné - Personnel subsidié - Relation de travail - Nature - Contrat de travail

ENSEIGNEMENT - Enseignement libre subventionné - Personnel subsidié - Relation de travail - Nature - Contrat de travail

De werkverhouding tussen een gesubsidieerd personeelslid van het gesubsidieerd vrij onderwijs en de inrichtende macht wordt geregeld door een arbeidsovereenkomst; de bepalingen van het decreet van 1 februari 1993 houdende het statuut van de gesubsidieerde personeelsleden van het gesubsidieerd vrij onderwijs beperken de contractuele vrijheid van de partijen bij die overeenkomst zonder de aard ervan aan te tasten; ze zijn toepasselijk krachtens een arbeidsovereenkomst en de rechten die ze aan de personeelsleden toekennen ontstaan krachtens voormelde overeenkomst, ook als ze vervallen na de beëindiging ervan ten aanzien van andere inrichtende machten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

ARBEIDSOVEREENKOMST - Begrip - Bestaansvereisten - Vorm - Allerlei - Onderwijs - Gesubsidieerd vrij onderwijs - Gesubsidieerd personeel - Werkverhouding - Aard - Arbeidsovereenkomst

- Artt. 8, 40, 42, 43 en 46 Decr.Fr.Gem. 1 feb. 1993

ONDERWIJS - Gesubsidieerd vrij onderwijs - Gesubsidieerd personeel - Werkverhouding - Aard - Arbeidsovereenkomst

- Artt. 8, 40, 42, 43 en 46 Decr.Fr.Gem. 1 feb. 1993

La relation de travail entre un membre du personnel subsidié de l'enseignement libre subventionné et le pouvoir organisateur résulte d'un contrat de travail; les dispositions du décret du 1er février 1993 fixant le statut des membres du personnel subsidié de l'enseignement libre subventionné limitent la liberté contractuelle des parties à ce contrat sans en affecter la nature; elles sont applicables en vertu du contrat de travail et les droits qu'elles confèrent aux membres du personnel naissent en vertu dudit contrat, même s'ils échoient après sa cessation à l'égard d'autres pouvoirs organisateurs (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONTRAT DE TRAVAIL - Notion. éléments constitutifs. forme - Divers - Enseignement - Enseignement libre subventionné - Personnel subsidié - Relation de travail - Nature - Contrat de travail

- Art. 8, 40, 42, 43 et 46 Décr.Comm.fr. du 1er février 1993

ENSEIGNEMENT - Enseignement libre subventionné - Personnel subsidié - Relation de travail - Nature - Contrat de travail

- Art. 8, 40, 42, 43 et 46 Décr.Comm.fr. du 1er février 1993

S.14.0102.N

7 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160307.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijswaarde - Sociale zekerheid - Werknemers - Bijdragen - Deeltijdse arbeid - Vermoeden voltijdse arbeidsovereenkomst - Overtreding - Vaststelling - Proces-verbaal

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Bijdragen - Deeltijdse arbeid - Vermoeden voltijdse arbeidsovereenkomst - Overtreding - Vaststelling - Proces-verbaal

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Valeur probante - Sécurité sociale - Travailleurs salariés - Cotisations - Travail à temps partiel - Présomption de contrat de travail à temps plein - Contravention - Constatation - Procès-verbal

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations - Travail à temps partiel - Présomption de contrat de travail à temps plein - Contravention - Constatation - Procès-verbal

De bijzondere bewijswaarde van de processen-verbaal van de sociale inspecteurs geldt enkel in het belang van de strafvordering en de rechtsvordering tot vergoeding van de schade ten gevolge van de overtredingen die erin zijn vastgesteld; het gezag dat artikel 9, tweede lid, Arbeidsinspectiewet aan die processen-verbaal toekent, kan door de Rijksdienst voor sociale zekerheid niet worden aangevoerd tot bewijs van de ontstentenis van openbaarmaking van de normale werkroosters bij de invordering van socialezekerheidsbijdragen op grond van het in artikel 22ter RSZ-wet bepaalde vermoeden (1) (2) (3). (1) Zie andersluidende concl. OM. (2) Cass 19 juni 1995, AR S.94.0156.F, AC 1995, nr. 311. (3) Artikel 9, tweede lid, Arbeidsinspectiewet voor de opheffing van deze wet door artikel 109, 28° van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijswaarde - Sociale zekerheid - Werknemers - Bijdragen - Deeltijdse arbeid - Vermoeden voltijdse arbeidsovereenkomst - Overtreding - Vaststelling - Proces-verbaal

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Bijdragen - Deeltijdse arbeid - Vermoeden voltijdse arbeidsovereenkomst - Overtreding - Vaststelling - Proces-verbaal

La valeur probante particulière des procès-verbaux des inspecteurs sociaux ne s'applique que dans l'intérêt de l'action publique et de l'action en réparation du dommage causé par les infractions qui y sont constatées; l'autorité que l'article 9, alinéa 2, de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail confère à ces procès-verbaux ne peut être invoquée par l'Office national de sécurité sociale comme élément de preuve du défaut de publicité des horaires de travail normaux lors du recouvrement de cotisations de sécurité sociale sur la base de la présomption prévue à l'article 22ter de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs.(1) (2) (3). (1) Voir les concl. contraires du MP, publiées à leur date dans AC, 2016, n°... (2) Cass 19 juin 1995, RG S.94.0156.F, Pas. 1995, n° 311. (3) Article 9, alinéa 2, de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail, avant l'abrogation de cette loi par l'article 109, 28° de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Valeur probante - Sécurité sociale - Travailleurs salariés - Cotisations - Travail à temps partiel - Présomption de contrat de travail à temps plein - Contravention - Constatation - Procès-verbal

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations - Travail à temps partiel - Présomption de contrat de travail à temps plein - Contravention - Constatation - Procès-verbal

S.14.0104.F

12 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161212.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gelijkheid van de Belgen voor de wet - Non-discriminatie

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Wachtuitkeringen - Artikel 36, § 1, eerste lid, 2°, j), van het KB van 25 november 1991 - Voorwaarde - Plaats van de studie - Miskening van het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie - Artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Toetsing door de rechter - Artikel 159 Grondwet - Gevolgen

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Administratieve handeling - Interne en externe wettigheid - Toetsing - Bevoegdheid van de rechter

RECHTBANKEN - Algemeen - Administratieve handeling - Interne en externe wettigheid - Toetsing - Bevoegdheid van de rechter

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Wachtuitkeringen - Artikel 36, § 1, eerste lid, 2°, j), van het KB van 25 november 1991 - Voorwaarde - Plaats van de studie - Miskening van het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie - Artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Toetsing door de rechter - Artikel 159 Grondwet - Gevolgen

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Egalité des Belges devant la loi - Non-discrimination

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtes et règlements - Allocations d'attente - Article 36, § 1er, alinéa 1er, 2°, j) de l'AR du 25 novembre 1991 - Condition - Lieu des études - Violation du principe d'égalité et de non-discrimination - Articles 10 et 11 de la Constitution - Contrôle du juge - Article 159 de la Constitution - Conséquences

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Acte administratif - Légalité interne et externe - Contrôle - Pouvoir du juge

TRIBUNAUX - Généralités - Acte administratif - Légalité interne et externe - Contrôle - Pouvoir du juge

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Allocations d'attente - Article 36, § 1er, alinéa 1er, 2°, j) de l'AR du 25 novembre 1991 - Condition - Lieu des études - Violation du principe d'égalité et de non-discrimination - Articles 10 et 11 de la Constitution - Contrôle du juge - Article 159 de la Constitution - Conséquences

Het arrest leidt uit zijn vaststellingen af dat, de aanvrager van de inschakelingsuitkering niet voldeed aan de voorwaarde betreffende de plaats van zijn studie, bepaald in de laatste zin van littera j) van artikel 36; § 1, eerste lid, 2°, van het koninklijk besluit van 25 november 1991, maar wel "een werkelijke band vertoonde met de Belgische arbeidsmarkt, die veel sterker is dan diegene die hij [kon] hebben met om het even welke andere buitenlandse arbeidsmarkt"; het besluit dat de in de littera j) bepaalde voorwaarde vervuld is; het arrest, dat met die beweringen de voorwaarde betreffende de plaats van de studie enkel in die mate weert dat het ze, met de in het eerste onderdeel tevergeefs bekritiseerde redenen, strijdig acht met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, past artikel 159 van de Grondwet juist toe.

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Wachttuitkeringen - Artikel 36, § 1, eerste lid, 2°, j), van het KB van 25 november 1991 - Voorwaarde - Plaats van de studie - Miskening van het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie - Artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Toetsing door de rechter - Artikel 159 Grondwet - Gevolgen

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Wachttuitkeringen - Artikel 36, § 1, eerste lid, 2°, j), van het KB van 25 november 1991 - Voorwaarde - Plaats van de studie - Miskening van het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie - Artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Toetsing door de rechter - Artikel 159 Grondwet - Gevolgen

De regel van de gelijkheid van de Belgen voor de wet, vervat in artikel 10 van de Grondwet, en van non-discriminatie in het genot van de rechten en vrijheden aan de Belgen toegekend, vervat in artikel 11 van de Grondwet, impliceert dat al degenen die zich in een zelfde situatie bevinden op gelijke wijze worden behandeld maar sluit niet uit dat een onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën van personen voor zover het criterium van onderscheid objectief en redelijk verantwoord kan zijn; het bestaan van die verantwoording moet worden beoordeeld in verhouding tot het doel en de gevolgen van de genomen maatregel; het gelijkheidsbeginsel wordt ook miskend wanneer er geen redelijk evenredigheidsverband is tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gelijkheid van de Belgen voor de wet - Non-discriminatie

L'arrêt déduit de ses constatations que, sans satisfaire à la condition relative au lieu des études prévues par la dernière phrase du littera j) de l'article 36, § 1er, alinéa 1er, 2°, de l'arrêté Royal du 25 novembre 1991, le demandeur d'allocation d'insertion présentait "un lien réel avec le marché de l'emploi belge, nécessairement bien plus fort que celui qu'il [pouvait] avoir avec tout autre marché de l'emploi étranger"; il conclut que la condition prévue par le littera j) est remplie; l'arrêt, qui écarte par ces énonciations la condition relative au lieu des études dans la seule mesure où, par les motifs vainement critiqués par la première branche du moyen, il la juge contraire aux articles 10 et 11 de la Constitution, fait une exacte application de l'article 159 de la Constitution.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Allocations d'attente - Article 36, § 1er, alinéa 1er, 2°, j) de l'AR du 25 novembre 1991 - Condition - Lieu des études - Violation du principe d'égalité et de non-discrimination - Articles 10 et 11 de la Constitution - Contrôle du juge - Article 159 de la Constitution - Conséquences

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtes et règlements - Allocations d'attente - Article 36, § 1er, alinéa 1er, 2°, j) de l'AR du 25 novembre 1991 - Condition - Lieu des études - Violation du principe d'égalité et de non-discrimination - Articles 10 et 11 de la Constitution - Contrôle du juge - Article 159 de la Constitution - Conséquences

La règle de l'égalité des Belges devant la loi, contenue dans l'article 10 de la Constitution, et celle de la non-discrimination dans la jouissance des droits et libertés qui leur sont reconnus, contenue dans l'article 11 de la Constitution, implique que tous ceux qui se trouvent dans la même situation soient traités de la même manière mais n'exclut pas qu'une distinction soit faite entre différentes catégories de personnes pour autant que le critère de distinction soit susceptible de justification objective et raisonnable; l'existence d'une telle justification doit s'apprécier par rapport au but et aux effets de la mesure prise; le principe d'égalité est également violé lorsqu'il n'existe pas de rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Egalité des Belges devant la loi - Non-discrimination

De met eigenlijke rechtspraak belaste organen hebben krachtens artikel 159 van de Grondwet de bevoegdheid en de plicht de interne en externe wettigheid te toetsen van ieder administratieve handeling waarop een vordering, verweer of uitzondering gesteund is (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2016, nr. ...

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Administratieve handeling - Interne en externe wettigheid - Toetsing - Bevoegdheid van de rechter

RECHTBANKEN - Algemeen - Administratieve handeling - Interne en externe wettigheid - Toetsing - Bevoegdheid van de rechter

Les juridictions contentieuses ont, en vertu de l'article 159 de la Constitution, le pouvoir et le devoir de vérifier la légalité interne et la légalité externe de tout acte administratif sur lequel est fondée une demande, une défense ou une exception (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Acte administratif - Légalité interne et externe - Contrôle - Pouvoir du juge

TRIBUNAUX - Généralités - Acte administratif - Légalité interne et externe - Contrôle - Pouvoir du juge

S.14.0109.F

3 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161003.1](#)

AC nr. ...

Uit artikel 23, Faillissementswet van 8 augustus 1997, volgt dat de rente alleen ten aanzien van de boedel en niet ten aanzien van de gefailleerde ophoudt te lopen; dat artikel verbiedt het arbeidshof dat uitspraak moet doen over een betwisting inzake de arbeidsovereenkomst tussen een werknemer en een failliete werkgever die door de curator vertegenwoordigd wordt, niet om een rente toe te kennen voor het tijdvak dat volgt op het vonnis van faillietverklaring.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Verplichtingen - Faillissement - Failliete werkgever - Arbeidsovereenkomst - Werknemer - Schuldvordering - Rente - Berekening - Tijdvak volgend op het vonnis van faillietverklaring

- Artt. 23 en 24 Wet 8 augustus 1997

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTS-AKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Failliete werkgever - Arbeidsovereenkomst - Werknemer - Schuldvordering - Rente - Berekening - Tijdvak volgend op het vonnis van faillietverklaring

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTS-AKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Failliete werkgever - Arbeidsovereenkomst - Werknemer - Schuldvordering - Rente - Berekening - Tijdvak volgend op het vonnis van faillietverklaring

- Artt. 23 en 24 Wet 8 augustus 1997

Il suit de l'article 23 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites que le cours des intérêts n'est arrêté qu'à l'égard de la masse et non à l'égard du failli; cet article n'interdit pas à la cour du travail, saisie d'une contestation relative au contrat de travail entre le travailleur et un employeur failli, représenté par le curateur, d'octroyer des intérêts pour la période postérieure au jugement déclaratif de faillite.

CONTRAT DE TRAVAIL - Obligations - Faillite - Employeur failli - Contrat de travail - Travailleur - Créance - Intérêts - Calcul - Période postérieure au jugement déclaratif de faillite

- Art. 23 et 24 L. du 8 août 1997 sur les faillites

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Employeur failli - Contrat de travail - Travailleur - Créance - Intérêts - Calcul - Période postérieure au jugement déclaratif de faillite

- Art. 23 et 24 L. du 8 août 1997 sur les faillites

S.15.0014.N

27 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160627.2](#)

AC nr. ...

De niet-toepassing van een koninklijk besluit krachtens artikel 159 Grondwet heeft alleen tot gevolg dat het voor de betrokkenen rechten noch verplichtingen oplevert; de niet-toepassing van artikel 98, eerste lid, van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen krachtens artikel 159 Grondwet, wegens een vermeende strijdigheid met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, heeft niet tot gevolg dat een staatloze onder de in artikel 10, § 1, Vreemdelingenwet bedoelde vreemdelingen valt die van rechtswege zijn toegelaten om meer dan drie maanden in het Rijk te verblijven, noch dat hij gelijkgesteld wordt met een in artikel 49, § 1, bedoelde erkende vluchteling, en heeft aldus niet tot gevolg dat de staatloze van rechtswege tot het grondgebied wordt toegelaten en de door artikel 9, eerste lid, Vreemdelingenwet vereiste machtiging niet behoeft om langer dan drie maanden in het Rijk te mogen verblijven (1). (1) Cass. 8 juni 2011, AR P.11.0181.F, AC 2011, nr. 388.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Vreemdelingenwet - Uitvoeringsbesluit - Vreemdeling - Staatloze - Onwettigheid - Niet van toepassing - Artikel 159 Grondwet

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Uitvoeringsbesluit - Vreemdeling - Staatloze - Onwettigheid - Niet van toepassing - Artikel 159 Grondwet

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Vreemdelingenwet - Uitvoeringsbesluit - Vreemdeling - Staatloze - Onwettigheid - Niet van toepassing - Artikel 159 Grondwet

Uit artikel 57, § 2, 1°, OCMW-wet volgt dat vreemdelingen in beginsel slechts recht hebben op de gewone maatschappelijke dienstverlening op voorwaarde dat zij gemachtigd zijn in het Rijk te verblijven; die regel geldt voor alle vreemdelingen en niet alleen voor staatlozen.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Staatlozen - Maatschappelijke dienstverlening - Vreemdeling - Illegaal verblijf

La non-application d'un arrêté royal en vertu de l'article 159 de la Constitution a pour seule conséquence de ne faire naître ni droit ni obligation pour les intéressés; la non-application de l'article 98, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 8 octobre 1981 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers en vertu de l'article 159 de la Constitution, en raison d'une prétendue contrariété au principe constitutionnel d'égalité, n'a pas pour conséquence qu'un apatride relève des étrangers visés à l'article 10, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, qui sont de plein droit admis à séjourner plus de trois mois dans le Royaume, ni qu'il est assimilé à un réfugié reconnu visé à l'article 49, § 1er, et n'a ainsi pas pour conséquence que l'apatride est admis de plein droit sur le territoire et n'a pas besoin de l'autorisation requise par l'article 9, alinéa 1er, de la loi du 15 décembre 1980 pour pouvoir séjourner plus de trois mois dans le Royaume (1). (1) Cass. 8 juin 2011, RG P.11.0181.F, Pas. 2011, n° 388.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Arrêté d'exécution - Etranger - Apatride - Illégalité - Non-application - Article 159 de la Constitution

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Arrêté d'exécution - Etranger - Apatride - Illégalité - Non-application - Article 159 de la Constitution

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtes et règlements - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Arrêté d'exécution - Etranger - Apatride - Illégalité - Non-application - Article 159 de la Constitution

Il résulte de l'article 57, § 2, 1°, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres public d'action sociale qu'en principe, les étrangers n'ont droit à l'aide sociale ordinaire qu'à la condition d'être autorisés à séjourner dans le Royaume; cette règle vaut pour tous les étrangers et pas seulement pour les apatrides.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Apatrides - Aide sociale - Etranger - Séjour illégal

S.15.0019.N

21 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161121.3](#)

AC nr. ...

De appelrechters die ambtshalve de verweerder, aan wie het hoger beroep werd aangezegd, buiten zaak stellen zonder deze beslissing aan tegenspraak te onderwerpen, miskennen het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid van

Les juges d'appel qui mettent d'office hors cause le défendeur, à qui l'appel a été notifié, sans soumettre à la contradiction cette décision, violent le principe général du droit relatif au respect des droits de la défense.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Compétence du juge -

de rechter - Ambtshalve buiten zaak stellen van een partij
RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Ambtshalve buiten zaak stellen van een partij - Recht van verdediging
RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Bevoegdheid van de rechter - Ambtshalve buiten zaak stellen van een partij - Recht van verdediging
VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Ambtshalve buiten zaak stellen van een partij - Recht van verdediging

Mise hors cause d'office d'une partie
TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Compétence du juge - Mise hors cause d'office d'une partie - Droits de la défense
PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Compétence du juge - Mise hors cause d'office d'une partie - Droits de la défense
JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Compétence du juge - Mise hors cause d'office d'une partie - Droits de la défense

S.15.0020.F

15 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160215.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

LOON - Algemeen - Arbeidsovereenkomst - Door de werknemer niet aangegeven loon - Algemene rechtsbeginselen - "Fraus omnia corruptit" - Uitwerking
RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Arbeidsovereenkomst - Door de werknemer niet aangegeven loon - "Fraus omnia corruptit" - Uitwerking

Het algemeen rechtsbeginsel fraus omnia corruptit verbiedt niet dat degene die een bedrag ontvangen heeft dat aan de fiscale en sociale overheid niet als loon werd aangegeven, tegen diegene die hem dat bedrag betaald heeft aanvoert dat het een loon betreft voor geleverd werk in uitvoering van een arbeidsovereenkomst (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Arbeidsovereenkomst - Door de werknemer niet aangegeven loon - "Fraus omnia corruptit" - Uitwerking
LOON - Algemeen - Arbeidsovereenkomst - Door de werknemer niet aangegeven loon - Algemene rechtsbeginselen - "Fraus omnia corruptit" - Uitwerking

Conclusions de l'avocat général Genicot.

REMUNERATION - Généralités - Contrat de travail - Rémunération non déclarée par le travailleur - Principes généraux du droit - "Fraus omnia corruptit" - Effets
PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Contrat de travail - Rémunération non déclarée par le travailleur - "Fraus omnia corruptit" - Effets

Le principe général du droit fraus omnia corruptit ne prive pas celui qui a reçu une somme, non déclarée comme rémunération aux administrations fiscale et sociale, de faire valoir contre celui qui la lui a payée qu'elle constitue une rémunération reçue en contrepartie du travail fourni en exécution d'un contrat de travail (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Contrat de travail - Rémunération non déclarée par le travailleur - "Fraus omnia corruptit" - Effets
REMUNERATION - Généralités - Contrat de travail - Rémunération non déclarée par le travailleur - Principes généraux du droit - "Fraus omnia corruptit" - Effets

S.15.0024.F

31 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161031.1](#)

AC nr. ...

Artikel 37, §2, koninklijk besluit van 25 november 1991, zoals van toepassing op de feiten, bepaalt in het eerste lid dat de in het buitenland verrichte arbeid slechts in aanmerking komt wanneer hij verricht werd in een dienstbetrekking die in België aanleiding zou geven tot inhoudingen voor de sociale zekerheid, met inbegrip van de sector werkloosheid; hoewel het tweede lid van dat artikel preciseert dat het eerste lid evenwel slechts geldt indien de werknemer, na de in het buitenland verrichte arbeid, tijdvakken van arbeid als loontrekkende krachtens de Belgische regeling heeft vervuld, vereist het niet dat de werknemer die voormelde tijdvakken van arbeid deeltijds heeft verricht, voldoet aan de toelaatbaarheidsvoorwaarden en toekenningsvoorwaarden om recht te hebben op werkloosheidsuitkeringen als voltijds werknemer op het tijdstip dat hij in de deeltijdse arbeidsregeling is getreden.

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Toelatingsvoorwaarde - Wachtijd - Arbeid verricht in het buitenland - Het in aanmerking komen

- Artt. 30 en 37, § 2 KB 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

L'article 37, § 2, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991, tel qu'applicable aux faits, prévoit en son alinéa 1er que le travail effectué à l'étranger est pris en considération s'il l'a été dans un emploi qui donnerait lieu en Belgique à des retenues pour la sécurité sociale, y compris celles pour le secteur du chômage; si l'alinéa 2 de cet article précise toutefois que l'alinéa 1er ne vaut que si le travailleur a, après le travail effectué à l'étranger, accompli des périodes de travail comme salarié en vertu de la réglementation belge, il n'exige pas que le travailleur qui a accompli à temps partiel lesdites périodes de travail satisfasse aux conditions d'admissibilité et d'octroi pour bénéficier des allocations de chômage comme travailleur à temps plein au moment où il est entré dans le régime de travail à temps partiel.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Condition d'admission - Stage - Travail effectué à l'étranger - Prise en compte

- Art. 30 et 37, § 2 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

S.15.0040.F

18 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160118.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

DADING - Rechten van derden - Openbare orde

DADING - Eindvonnis vatbaar voor hoger beroep - Dading onder partijen om de betwisting te beëindigen - Voorwaarden - Uitwerking ten aanzien van derden

OPENBARE ORDE - Dading - Rechten van derden - Openbare orde

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Eindvonnis vatbaar voor hoger beroep - Dading onder partijen om de betwisting te beëindigen - Voorwaarden - Uitwerking - RSZ derde bij de dading

Aangezien het voorwerp van die dading niet buiten de zaken valt waarover men kan beschikken, tast de omstandigheid dat de rechten waarop derden aanspraak maken de openbare orde raken, hun verplichting niet aan de externe uitwerking van de dading te eerbiedigen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

DADING - Rechten van derden - Openbare orde

- Art. 2051 Burgerlijk Wetboek

OPENBARE ORDE - Dading - Rechten van derden - Openbare orde

- Art. 2051 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Genicot.

TRANSACTION - Droits des tiers - Ordre public

TRANSACTION - Jugement définitif susceptible d'appel - Transaction entre parties pour mettre fin à la contestation - Conditions - Effets vis-à-vis des tiers

ORDRE PUBLIC - Transaction - Droits des tiers - Ordre public

SECURITE SOCIALE - Généralités - Jugement définitif susceptible d'appel - Transaction entre parties pour mettre fin à la contestation - Conditions - Effets - ONSS tiers à la transaction

Dès lors que l'objet de cette transaction n'excède pas les choses dont on peut disposer, la circonstance que les droits dont se prévalent les tiers intéressent l'ordre public n'affecte pas leur obligation de respecter les effets externes de la transaction (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRANSACTION - Droits des tiers - Ordre public

- Art. 2051 Code civil

ORDRE PUBLIC - Transaction - Droits des tiers - Ordre public

- Art. 2051 Code civil

Als een eindbeslissing over een geschil gewezen werd die alsnog vatbaar is voor hoger beroep en de partijen in het geding vervolgens een overeenkomst sluiten om dat geschil te beëindigen waarbij de ene partij afziet van de rechten die ze door die beslissing verkrijgt en de andere van het instellen van hoger beroep, geldt hun dading ten aanzien van derden die de uitwerking ervan tussen de contracterende partijen moeten erkennen; daaruit volgt dat derden, wanneer de dading, krachtens artikel 2051 van het Burgerlijk Wetboek, enkel voor de partijen het recht doet ontstaan de herhaling van het geschil te beletten, niet meer kunnen stellen dat de rechten van die partijen of van een van hen bepaald worden door het vonnis dat tot de dading heeft geleid (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

DADING - Eindvonnis vatbaar voor hoger beroep - Dading onder partijen om de betwisting te beëindigen - Voorwaarden - Uitwerking ten aanzien van derden

- Art. 2051 Burgerlijk Wetboek

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Eindvonnis vatbaar voor hoger beroep - Dading onder partijen om de betwisting te beëindigen - Voorwaarden - Uitwerking - RSZ derde bij de dading

- Art. 2051 Burgerlijk Wetboek

Lorsque, après avoir été rendue sur leur différend une décision définitive qui est encore susceptible d'appel, des parties litigantes concluent pour terminer cette contestation une convention par laquelle elles renoncent, l'une à des droits que lui reconnaît cette décision, l'autre à celui d'en relever appel, l'existence de leur transaction s'impose aux tiers, qui sont tenus de reconnaître les effets qu'elle produit entre les parties contractantes; il s'ensuit que, si, en vertu de l'article 2051 du Code civil, la transaction ne fait naître qu'au profit des parties le droit de s'opposer à la réitération du litige, les tiers ne peuvent plus prétendre que les droits de celles-ci ou de l'une d'elles sont fixés par le jugement ensuite duquel la transaction a été conclue (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRANSACTION - Jugement définitif susceptible d'appel - Transaction entre parties pour mettre fin à la contestation - Conditions - Effets vis-à-vis des tiers

- Art. 2051 Code civil

SECURITE SOCIALE - Généralités - Jugement définitif susceptible d'appel - Transaction entre parties pour mettre fin à la contestation - Conditions - Effets - ONSS tiers à la transaction

- Art. 2051 Code civil

S.15.0041.F

15 februari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160215.5](#)

AC nr. ...

De appelrechters hebben geoordeeld dat het begrip 'onmogelijkheid van toegang tot de nodige medische gezondheidszorgen', om als volstrekt te kunnen worden aanzien, impliceert dat die zorgen volledig onbestaand zijn, zowel qua structuren als qua toegang tot medicatie maar dat dit begrip geenszins betrekking heeft op de mogelijke hoge kostprijs van die zorgen, bij ontstentenis van een sociaal zekerheidsstelsel dat met het onze vergelijkbaar is of wegens te lage inkomsten, en hebben met die overwegingen beslist dat de vreemdeling niet aantoonde dat hij in Polen niet dezelfde behandelingen die zijn toestand nopen kan krijgen als in België en men in die omstandigheden niet kan besluiten tot het bestaan van een volstrekte onmogelijkheid om medische redenen die de uitvoering belet van het bevel om het grondgebied te verlaten en van zijn terugkeer, en schenden bijgevolg artikel 57, §2, van de wet van 8 juli 1976 (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

MAATSCHAPPELIJK WELZIEN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Vreemdeling - Illegaal verblijf - Dringende medische hulp - Volstrekte onmogelijkheid om gevolg te geven aan een bevel om het grondgebied te verlaten

- Art. 57, § 2, eerste lid, 1° Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Après avoir considéré que la notion d'impossibilité d'accès aux soins de santé nécessaires pour être considérée comme absolue, implique que ces soins soient totalement inexistants, qu'il s'agisse des structures de l'accès aux médicaments, mais que cette notion n'implique aucune considération relative à l'éventuel coût élevé de ces soins, à l'absence d'un régime de sécurité sociale comparable au nôtre ou à la faiblesse des revenus, les juges d'appel qui décident par ces considérations que l'étranger ne prouve pas qu'il ne pourrait disposer en Pologne des mêmes traitements nécessités par son état qu'en Belgique et qu'il ne peut dans ces conditions être conclu à l'existence d'une impossibilité absolue pour motif médical qui fasse obstacle à l'ordre de quitter le territoire et à son retour, viole l'article 57, §2, de la loi du 8 juillet 1976 (1). (1) Voir les concl. contr. du MP.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Etranger - Séjour illégal - Aide médicale urgente - Impossibilité absolue de donner suite à un ordre de quitter le territoire

- Art. 57, § 2, al. 1er, 1° Loi organique des centres publics d'aide sociale (8 juillet 1976)

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Vreemdeling - Illegaal verblijf - Dringende medische hulp - Volstreekte onmogelijkheid om gevolg te geven aan een bevel om het grondgebied te verlaten

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Vreemdeling - Illegaal verblijf - Dringende medische hulp - Bestaansredenen - Voorwaarde - Volstreekte onmogelijkheid om gevolg te geven aan een bevel om het grondgebied te verlaten

De wetgever die gebruik maakt van zijn bevoegdheid om de voorwaarden te bepalen voor de uitoefening van het recht op maatschappelijke dienstverlening heeft in overeenstemming met het beleid betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, volgens artikel 57, §2, eerste lid, 1°, van de wet van 8 juli 1976, de daarin bedoelde vreemdelingen willen ontmoedigen hun verblijf in België te verlengen; daaruit volgt dat die beperking niet van toepassing is op de vreemdeling die, om medische redenen, onmogelijk gevolg kan geven aan een bevel om het grondgebied te verlaten, omdat hij niet daadwerkelijk toegang heeft tot de gepaste medische verzorging in zijn land van herkomst of in een andere Staat die hem moet opnemen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Vreemdeling - Illegaal verblijf - Dringende medische hulp - Bestaansredenen - Voorwaarde - Volstreekte onmogelijkheid om gevolg te geven aan een bevel om het grondgebied te verlaten - Art. 57, § 2, eerste lid, 1° Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Conclusions de l'avocat général Genicot.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Etranger - Séjour illégal - Aide médicale urgente - Impossibilité absolue de donner suite à un ordre de quitter le territoire

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Etranger - Séjour illégal - Aide médicale urgente - Raison d'être - Condition - Impossibilité absolue de donner suite à un ordre de quitter le territoire

Faisant usage de son pouvoir de déterminer les conditions d'exercice du droit à l'aide sociale, le législateur a, pour ne pas desservir la politique concernant l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, entendu par l'article 57 §2, alinéa 1er, 1°, de la loi du 8 juillet 1976, décourager les étrangers qui y sont visés de prolonger leur séjour en Belgique; il s'ensuit que cette limitation ne s'applique pas un étranger qui, pour des raisons médicales, est dans l'impossibilité absolue de donner suite à un ordre de quitter le territoire, à défaut d'avoir effectivement accès à des soins de santé dans son pays d'origine ou dans un autre État obligé de le reprendre (1). (1) Voir les concl. contr. du MP.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Etranger - Séjour illégal - Aide médicale urgente - Raison d'être - Condition - Impossibilité absolue de donner suite à un ordre de quitter le territoire

- Art. 57, § 2, al. 1er, 1° Loi organique des centres publics d'aide sociale (8 juillet 1976)

In tegenstelling tot artikel 11bis, van de wet van 3 juli 1978, waarnaar de bepalingen van de programmawet van 22 december 1989 verwijzen, betreffen die bepalingen niet de overeenkomst gesloten tussen de werkgever en de deeltijdse werknemer; zij strekken tot een beter toezicht op de deeltijdse arbeid om clandestiene arbeid te voorkomen en te beteugelen; het vermoeden van artikel 171, tweede lid, werd ingevoerd ten voordele van de bevoegde instellingen en bevoegde beambten; noch uit de tekst, noch uit de parlementaire voorbereiding van artikel 45, van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen, tot wijziging van artikel 171, tweede lid, van de programmawet van 22 december 1989, kan worden afgeleid dat de wetgever een andere bedoeling had dan het vermoeden van artikel 171, tweede lid, niet langer onweerlegbaar te maken, zoals bepaald bij artikel 112, wet 20 juli 1991 (1) (2). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ... (2) Artikel 171, tweede lid, van de wet van 22 december 1989, zoals van toepassing op het geschil na de wijziging ervan bij artikel 45 van de wet van 26 juli 1996.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Allerlei - Deeltijdse arbeid - Openbaarmaking - Sociale inspectie - Toezicht - Sanctie - Vermoeden van voltijdse arbeid - Draagwijdte

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Sociale zekerheidsbijdragen - Deeltijdse arbeid - Openbaarmaking - Sociale inspectie - Toezicht - Sanctie - Vermoeden van voltijdse arbeid - Draagwijdte

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Allerlei - Deeltijdse arbeid - Openbaarmaking - Sociale inspectie - Toezicht - Sanctie - Vermoeden van voltijdse arbeid - Draagwijdte

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Sociale zekerheidsbijdragen - Deeltijdse arbeid - Openbaarmaking - Sociale inspectie - Toezicht - Sanctie - Vermoeden van voltijdse arbeid - Draagwijdte

À la différence de l'article 11bis de la loi du 3 juillet 1978 auxquelles elles se réfèrent, les dispositions de la loi-programme du 22 décembre 1989 ne concernent pas le contrat conclu entre l'employeur et le travailleur à temps partiel; elles tendent à un meilleur contrôle du travail à temps partiel afin de prévenir et de réprimer le travail clandestin; la présomption de l'article 171, alinéa 2, a été établie en faveur des institutions et des fonctionnaires compétents; ni du texte ni des travaux préparatoires de l'article 45 de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité, modifiant l'article 171, alinéa 2, de la loi programme du 22 décembre 1989, il ne peut se déduire que le législateur aurait eu une autre intention que d'ôter à la présomption de l'article 171, alinéa 2, le caractère irréfragable que lui avait imprimé l'article 112 de la loi du 20 juillet 1991 (1) (2). (1) Voir les concl. du MP. (2) Article 171, alinéa 2 de la loi du 22 décembre 1989, tel qu'applicable au litige ensuite de sa modification par l'article 45 de la loi du 26 juillet 1996.

CONTRAT DE TRAVAIL - Divers - Travail à temps partiel - Publicité - Inspection sociale - Contrôle - Sanction - Présomption de travail à temps plein - Portée

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations de sécurité sociale - Travail à temps partiel - Publicité - Inspection sociale - Contrôle - Sanction - Présomption de travail à temps plein - Portée

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONTRAT DE TRAVAIL - Divers - Travail à temps partiel - Publicité - Inspection sociale - Contrôle - Sanction - Présomption de travail à temps plein - Portée

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations de sécurité sociale - Travail à temps partiel - Publicité - Inspection sociale - Contrôle - Sanction - Présomption de travail à temps plein - Portée

S.15.0053.N

7 maart 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160307.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Personeelsleden - Provincies-gemeenten - Schadevergoeding - Geneeskundig onderzoek - Blijvende invaliditeit - Consolidatiedatum - Geneeskundige dienst - Oordeel - Administratief onderzoek - Overheid - Beslissing

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Personeelsleden - Provincies-gemeenten - Schadevergoeding - Geneeskundig onderzoek - Blijvende invaliditeit - Percentage - Geneeskundige dienst - Oordeel - Administratief onderzoek - Overheid - Beslissing

3/12/2019

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. règles particulières - Membres du personnel - Provinces-communes - Indemnisation - Examen médical - Invalidité permanente - Date de la consolidation - Service médical - Appréciation - Examen administratif - Autorité - Décision

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. règles particulières - Membres du personnel - Provinces-communes - Indemnisation - Examen médical - Invalidité permanente - Pourcentage - Service médical - Appréciation - Examen administratif - Autorité - Décision

P. 617/637

Uit de artikelen 4, §2, derde lid en 19, eerste lid, Arbeidsongevallenwet Overheidspersoneel en de artikelen 3, 3°, 8 en 9, eerste lid van het koninklijk besluit 13 juli 1970 betreffende de schadevergoeding ten gunste van sommige personeelsleden van provincies, gemeenten, agglomeraties en federaties van gemeenten, verenigingen van gemeenten, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, diensten, instellingen en verenigingen voor maatschappelijk welzijn, diensten van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en diensten van het College van de Franse Gemeenschapscommissie en openbare kassen van lening, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk, volgt dat er van een bindende beslissing van de geneeskundige dienst slechts sprake kan zijn in zoverre die dienst een percentage van blijvende invaliditeit vaststelt, welk percentage door de overheid kan worden verhoogd; het arrest dat oordeelt dat de beslissing van de geneeskundige dienst over de datum van de consolidatie bindend is voor de overheid, schendt de in het middel vermelde wetsbepalingen (1) (2) (3). (1) Zie concl. OM. (2) Cass 7 februari 2000, AR S.99.0122.N, AC 2000, nr. 96 en Cass. 19 december 1994, JTT, 1995, 238. (3) Artikelen 8 en 9 van het koninklijk besluit van 13 juli 1970 voor de wijziging ervan bij koninklijk besluit van 26 november 2012.

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Personeelsleden - Provincies-gemeenten - Schadevergoeding - Geneeskundig onderzoek - Blijvende invaliditeit - Percentage - Geneeskundige dienst - Oordeel - Administratief onderzoek - Overheid - Beslissing

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Personeelsleden - Provincies-gemeenten - Schadevergoeding - Geneeskundig onderzoek - Blijvende invaliditeit - Consolidatiedatum - Geneeskundige dienst - Oordeel - Administratief onderzoek - Overheid - Beslissing

Il résulte des articles 4, § 2, alinéa 3 et 19, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 1967 sur la prévention ou la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public et des articles 3, 3°, 8 et 9, alinéa 1er de l'arrêté royal du 13 juillet 1970 relatif à la réparation, en faveur de certains membres du personnel des provinces, des communes, des agglomérations et des fédérations de communes, des associations de communes, des centres publics d'aide sociale, des services, établissements et associations d'aide sociale, des services du Collège de la Commission communautaire française et de ceux de la Commission communautaire flamande et des caisses publiques de prêts, des dommages résultant des accidents du travail et des accidents survenus sur le chemin du travail, qu'il ne peut être question d'une décision obligatoire du service médical que lorsque celui-ci fixe un pourcentage d'invalidité permanente, ce pourcentage pouvant être augmenté par l'autorité; l'arrêt qui considère que la décision du service médical sur la date de la consolidation lie l'autorité viole les dispositions légales mentionnées au moyen (1) (2) (3). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC, 2016, n°... (2) Cass. 7 février 2000, RG S.99.0122.N, Pas. 2000, n° 96 et Cass. 19 décembre 1994, JTT, 1995, 238. (3) Articles 8 et 9 de l'arrêté royal du 13 juillet 1970 avant sa modification par l'arrêté royal du 26 novembre 2012.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. règles particulières - Membres du personnel - Provinces-communes - Indemnisation - Examen médical - Invalidité permanente - Pourcentage - Service médical - Appréciation - Examen administratif - Autorité - Décision

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. règles particulières - Membres du personnel - Provinces-communes - Indemnisation - Examen médical - Invalidité permanente - Date de la consolidation - Service médical - Appréciation - Examen administratif - Autorité - Décision

S.15.0067.F

6 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160606.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Ontslag om dringende redenen - Wettelijk begrip - Beoordeling - Criterium - Bevoegdheid van de rechter

MACHTEN - Rechterlijke macht - Arbeidsovereenkomst - Einde - Ontslag om dringende reden - Wettelijk begrip - Beoordeling - Criterium - Bevoegdheid van de rechter

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Arbeidsovereenkomst - Einde - Ontslag om dringende reden - Wettelijk begrip - Beoordeling - Criterium - Bevoegdheid van de rechter

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Motif grave - Notion légale - Appréciation - Critère - Pouvoir du juge

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Contrat de travail - Fin - Motif grave - Notion légale - Appréciation - Critère - Pouvoir du juge

TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Contrat de travail - Fin - Motif grave - Notion légale - Appréciation - Critère - Pouvoir du juge

Mits de rechter het wettelijk begrip 'dringende reden' niet miskent, beoordeelt hij op onaantastbare wijze de ernst van de fout en de weerslag ervan op het mogelijk verderzetten van de contractuele betrekkingen; als hij de criteria die de wet aan dat begrip toekent niet wijzigt, mag hij rekening houden met alle elementen die zijn beoordeling kunnen staven; het arrest dat de beoordeling van het mogelijk verderzetten van de contractuele betrekkingen, niettegenstaande de door de werknemer begane zware fout, die het wettelijk criterium vormt voor het begrip 'dringende reden', koppelt aan het criterium van de wanverhouding tussen die fout en het verliezen van zijn werk, dat geen betrekking heeft op het begrip 'dringende reden', schendt artikel 35, tweede lid, van de wet van 3 juli 1978 (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Ontslag om dringende redenen - Wettelijk begrip - Beoordeling - Criterium - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 35, eerste en tweede lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

MACHTEN - Rechterlijke macht - Arbeidsovereenkomst - Einde - Ontslag om dringende reden - Wettelijk begrip - Beoordeling - Criterium - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 35, eerste en tweede lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Arbeidsovereenkomst - Einde - Ontslag om dringende reden - Wettelijk begrip - Beoordeling - Criterium - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 35, eerste en tweede lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Pourvu qu'il ne méconnaisse pas la notion légale de motif grave, le juge apprécie souverainement la gravité de la faute et son incidence sur la possibilité de poursuivre les relations contractuelles; il peut, à condition de ne pas modifier les critères que la loi donne de cette notion, avoir égard à tous les éléments de nature à fonder son appréciation; en liant l'appréciation de la possibilité de poursuivre les relations professionnelles malgré la faute grave commise par le travailleur, qui constitue le critère légal de la notion de motif grave, au critère, qui lui est étranger, de la disproportion entre cette faute et la perte de son emploi, l'arrêt viole l'article 35, alinéa, 2 de la loi du 3 juillet 1978 (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Motif grave - Notion légale - Appréciation - Critère - Pouvoir du juge

- Art. 35, al. 1er et 2 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Contrat de travail - Fin - Motif grave - Notion légale - Appréciation - Critère - Pouvoir du juge

- Art. 35, al. 1er et 2 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Contrat de travail - Fin - Motif grave - Notion légale - Appréciation - Critère - Pouvoir du juge

- Art. 35, al. 1er et 2 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

S.15.0068.F

12 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161212.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

BEROEPSZIEKTE - Administratieve beslissing - Hoger beroep - Arbeidsrecht - Ziekte bepaald bij artikel 30 van de gecoördineerde wetten van 3 juni 1970 - Nieuwe aanvraag - Ziekte bepaald bij artikel 30bis - Bevoegdheid van de rechter - Aanhangigmaking - De artikelen 807 en 808 van het Gerechtelijk Wetboek - In de dagvaarding aangevoerd feit - Kwalificatie - Onderscheid

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

NIEUWE VORDERING - Burgerlijke zaken - Beroepsziekte - Aanhangigmaking bij de rechter - Uitbreiding of wijziging van de aanvraag - De artikelen 807 en 808 van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing - Bevoegdheid van de rechter - Voorafgaande administratieve procedure - Weerslag
RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Beroepsziekte - Aanhangigmaking bij de rechter - Uitbreiding of wijziging van de aanvraag - De artikelen 807 en 808 van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing - Bevoegdheid van de rechter - Voorafgaande administratieve procedure - Weerslag

Conclusions de l'avocat général Genicot.

MALADIE PROFESSIONNELLE - Décision administrative - Recours - Juridiction du travail - Maladie prévue par l'article 30 des lois coordonnées du 3 juin 1970 - Demande nouvelle - Maladie prévue par l'article 30bis - Pouvoir du juge - Saisine - Articles 807 et 808 du Code judiciaire - Fait invoqué dans la citation - Qualification - Distinction

Conclusions de l'avocat général Genicot.

DEMANDE NOUVELLE; VOIR AUSSI: 191 APPEL - Matière civile - Maladie professionnelle - Saisine du juge - Extension ou modification de la demande - Articles 807 et 808 du Code judiciaire - Application - Pouvoir du juge - Procédure administrative préalable - Incidence
TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Maladie professionnelle - Saisine du juge - Extension ou modification de la demande - Articles 807 et 808 du Code judiciaire - Application - Pouvoir du juge - Procédure administrative préalable - Incidence

De eiser die stelt dat de ziekte waarvoor hij een vergoeding vroeg, opgenomen is in de lijst van de beroepsziekten onder de code 1.605.03 van het koninklijk besluit van 28 maart 1969 houdende vaststelling van de lijst van beroepsziekten die aanleiding geven tot schadeloosstelling, gaf een juridische kwalificatie aan de door hem voor de arbeidsrechtbank aangevoerde feiten; het arrest oordeelt dat "het feit dat in de dagvaarding is aangevoerd [voor de toepassing van artikel 807 van het Gerechtelijk Wetboek], het bestaan is van de beroepsziekte opgenomen [onder de code 1.605.03], die de herstellvordering rechtvaardigt", en schendt bijgevolg die wettelijke bepaling (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr ...

BEROEPSZIEKTE - Administratieve beslissing - Hoger beroep - Arbeidsgerecht - Ziekte bepaald bij artikel 30 van de gecoördineerde wetten van 3 juni 1970 - Nieuwe aanvraag - Ziekte bepaald bij artikel 30bis - Bevoegdheid van de rechter - Aanhangigmaking - De artikelen 807 en 808 van het Gerechtelijk Wetboek - In de dagvaarding aangevoerd feit - Kwalificatie - Onderscheid

Artikel 52 van de gecoördineerde wetten van 3 juni 1970 en de bepalingen van het koninklijk besluit van 26 september 1996 tot vaststelling van de wijze waarop de aanvragen om schadeloosstelling en om herziening van reeds toegekende vergoedingen bij het Fonds voor de beroepsziekten worden ingediend en onderzocht, beperken zich tot het aanwijzen van de administratieve overheid die uitspraak moet doen over de aanvragen tot schadeloosstelling ingediend door de getroffen van een beroepsziekte, zijn rechthebbenden of mandatarissen en tot het vaststellen van de modaliteiten voor het indienen en onderzoeken van die aanvragen, maar vereisen niet dat elke nieuwe aanvraag voor het arbeidsgerecht dat, krachtens artikel 579, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek en 53 van de gecoördineerde wetten, uitspraak moet doen over een betwisting over het recht op schadeloosstelling onderworpen is aan een voorafgaande administratieve procedure; de rechter moet uitspraak doen over de aanvragen die bij hem aanhangig zijn, zoals zij wettelijk werden uitgebreid of gewijzigd overeenkomstig artikel 807 van het Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr ...

NIEUWE VORDERING - Burgerlijke zaken - Beroepsziekte - Aanhangigmaking bij de rechter - Uitbreiding of wijziging van de aanvraag - De artikelen 807 en 808 van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing - Bevoegdheid van de rechter - Voorafgaande administratieve procedure - Weerslag

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Beroepsziekte - Aanhangigmaking bij de rechter - Uitbreiding of wijziging van de aanvraag - De artikelen 807 en 808 van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing - Bevoegdheid van de

En indiquant que la maladie pour laquelle il demandait une indemnisation figure sur la liste des maladies professionnelles sous le code 1.605.03 de l'arrêté Royal du 28 mars 1969 dressant la liste des maladies professionnelles donnant lieu à réparation, le demandeur donnait une qualification juridique aux faits qu'il invoquait devant le tribunal du travail; l'arrêt, qui considère que "le fait invoqué dans la citation [pour l'application de l'article 807 du Code judiciaire] est l'existence de la maladie professionnelle désignée [comme étant celle figurant sous le code 1.605.03], qui justifie la demande de réparation", viole cette disposition (1). (1) Voir les concl. du MP.

MALADIE PROFESSIONNELLE - Décision administrative - Recours - Juridiction du travail - Maladie prévue par l'article 30 des lois coordonnées du 3 juin 1970 - Demande nouvelle - Maladie prévue par l'article 30bis - Pouvoir du juge - Saisine - Articles 807 et 808 du Code judiciaire - Fait invoqué dans la citation - Qualification - Distinction

L'article 52 des lois coordonnées du 3 juin 1970 et les dispositions de l'arrêté royal du 26 septembre 1996 déterminant la manière dont sont introduites et instruites par le Fonds des maladies professionnelles les demandes de réparation et de révision des indemnités acquises, se bornent à désigner l'autorité administrative chargée de statuer sur les demandes d'indemnisation introduites par la victime d'une maladie professionnelle, ses ayants droit ou mandataires et à déterminer les modalités d'introduction et d'instruction de ces demandes, sans imposer que toute demande nouvelle formée devant la juridiction du travail saisie, en vertu de l'article 579, 1°, du Code judiciaire et 53 des lois coordonnées, d'une contestation sur le droit à l'indemnisation soit soumise à une procédure administrative préalable; le juge doit statuer sur les demandes dont il est saisi, telles qu'elles ont été légalement étendues ou modifiées conformément à l'article 807 du Code judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

DEMANDE NOUVELLE; VOIR AUSSI: 191 APPEL - Matière civile - Maladie professionnelle - Saisine du juge - Extension ou modification de la demande - Articles 807 et 808 du Code judiciaire - Application - Pouvoir du juge - Procédure administrative préalable - Incidence

TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Maladie professionnelle - Saisine du juge - Extension ou modification de la demande - Articles 807 et 808 du Code judiciaire - Application - Pouvoir du juge - Procédure

S.15.0069.N

25 januari 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160125.2](#)

AC nr. ...

Artikel 14, eerste en tweede lid, van het Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap noch enige andere door het middel als geschonden aangewezen wetsbepaling belet dat indien de persoon met een handicap voor dezelfde schade en op grond van dezelfde handicap waarvoor het persoonlijk assistentiebudget wordt gevraagd, krachtens gemeen recht een gekapitaliseerd bedrag aan schadevergoeding heeft ontvangen voor de te verwachten kosten in de toekomst tot zijn vermoedelijke overlijdensdatum, het bedrag van die schadevergoeding wordt omgezet in jaarbedragen voor de jaren waarvoor ze is bedoeld en de verschilregel bepaald in artikel 14 van voormeld decreet wordt toegepast per jaar op die jaarbedragen.

MINDERJARIGHEID - Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap - Persoonlijk assistentiebudget - Toekenningsvoorwaarden - Verschilregeling - Gemeenrechtelijke schadevergoeding - Gekapitaliseerd bedrag - Omzetting in jaarbedragen

Artikel 18, eerste lid, 1°, derde en vijfde lid, van het Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en de artikelen 10, § 1, eerste lid, en 11, § 1, eerste en derde lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 15 december 2000 houdende vaststelling van de voorwaarden van toekenning van een persoonlijk assistentiebudget aan personen met een handicap, die de aanwending van de toegekende tegemoetkoming regelen, hebben geen betrekking op de toepassing van het in artikel 14 Decreet Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap bepaalde cumulatieverbod; uit die bepalingen volgt aldus niet dat de gehandicapte persoon die als schadevergoeding voor hulp van derden een kapitaal heeft ontvangen dat deze schade over de gehele verwachte levensduur beoogt te vergoeden, moet aantonen dat dit kapitaal volledig is "opgebruikt" alvorens het persoonlijk assistentiebudget kan worden toegekend.

MINDERJARIGHEID - Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap - Persoonlijk assistentiebudget - Toekenningsvoorwaarden - Cumulatieverbod

Ni l'article 14, alinéas 1er et 2, du décret du 7 mai 2004 portant création de l'agence autonomisée interne dotée de la personnalité juridique "Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap" (Agence flamande pour les Personnes handicapées), ni aucune disposition légale dont la violation est invoquée par le moyen n'interdisent, si la personne handicapée a reçu, en vertu du droit commun, pour le même préjudice et sur la base du même handicap pour lequel le budget d'assistance personnelle est demandé, un montant d'indemnisation capitalisé pour les frais escomptés à l'avenir jusqu'à la date présumée de son décès, de convertir le montant de cette indemnisation en montants annuels pour les années pour lesquelles elle est prévue et d'appliquer le règlement de la différence prévu à l'article 14 du décret précité à ces montants annuels pour chaque année.

HANDICAPES - Agence flamande pour les Personnes handicapées - Budget d'assistance personnelle - Conditions d'octroi - Règlement de la différence - Indemnité de droit commun - Montant capitalisé - Conversion en montants annuels

L'article 18, alinéas 1er, 1°, 3 et 5, du décret du 7 mai 2004 portant création de l'agence autonomisée interne dotée de la personnalité juridique "Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap" (Agence flamande pour les Personnes handicapées) et les articles 10, § 1er, alinéa 1er, et 11, § 1er, alinéas 1er et 3, de l'arrêté du Gouvernement flamand du 15 décembre 2000 établissant les conditions d'octroi d'un budget d'assistance personnelle aux personnes handicapées, qui régissent l'affectation de l'allocation octroyée, ne concernent pas l'application de l'interdiction prévue à l'article 14 du décret du 7 mai 2004; ainsi, il ne résulte pas de ces dispositions que la personne handicapée qui a reçu à titre d'indemnité pour l'aide de tiers un capital visant à prendre en charge ce préjudice sur l'ensemble de la durée de vie escomptée doit apporter la preuve que ce capital est complètement "épuisé" avant que le budget d'assistance personnelle puisse être octroyé.

HANDICAPES - Agence flamande pour les Personnes handicapées - Budget d'assistance personnelle - Conditions d'octroi - Interdiction de cumul

Artikel 22ter, tweede lid RSZ-wet die de aard van het vermoeden niet kwalificeert, kan alleen zo worden gelezen dat het ingevoerde weerlegbaar vermoeden dat door de deeltijdse werknemers voltijds arbeid werd verricht, wanneer geen normale werkroosters werden bekendgemaakt, niet geldt wanneer door de sociale inspectiediensten is vastgesteld dat het materieel onmogelijk is om voltijdse arbeid te verrichten (1). (1) Artikel 22ter, tweede lid RSZ-wet voor zijn wijziging bij wet van 29 maart 2012.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Deeltijdse arbeid - Artikel 22ter, tweede lid RSZ-wet - Vermoeden van voltijdse arbeid - Toepassing

Het in artikel 22ter, tweede lid, RSZ-wet bepaalde vermoeden dat is ingesteld ten gunste van de RSZ, ten behoeve van de inning en invordering van de verschuldigde socialezekerheidsbijdragen, ontstaat door de vaststelling dat de in artikel 157 Wet Deeltijdse Arbeid bepaalde voorschriften betreffende de bekendmaking van de normale werkroosters van de deeltijdse werknemers niet zijn nageleefd; het staat dan aan de werkgever dit vermoeden te weerleggen, tenzij door de sociale inspectiediensten is vastgesteld dat het materieel onmogelijk is om voltijdse arbeid te verrichten; de omstandigheid dat de sociale inspectiediensten niet of niet goed onderzocht zouden hebben of het al dan niet materieel onmogelijk is om voltijdse arbeid te verrichten, doet daaraan niet af (1). (1) Artikel 22ter, tweede lid RSZ-wet voor zijn wijziging bij wet van 29 maart 2012.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Deeltijdse arbeid - Artikel 22ter, tweede lid RSZ-wet - Vermoeden van voltijdse arbeid - Toepassingsvoorwaarden - Sociale inspectiediensten - Vaststelling materiële onmogelijkheid voltijdse arbeid - Aard van dit optreden

L'article 22ter, alinéa 2, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, qui ne qualifie pas la nature de la présomption, ne peut être lu qu'en ce sens que la présomption réfragable introduite, selon laquelle les travailleurs à temps partiel ont effectué un travail à temps plein si des horaires de travail normaux n'ont pas été publiés, ne s'applique pas lorsqu'il a été constaté par les services de l'inspection sociale qu'il est matériellement impossible d'effectuer un travail à temps plein (1). (1) Article 22ter, alinéa 2, de la loi de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, avant sa modification par la loi du 29 mars 2012.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Travail à temps partiel - Article 22ter, alinéa 2, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrête-loi du 28 décembre 1944 - Présomption de prestations de travail effectuées à temps plein - Application

La présomption prévue à l'article 22ter, alinéa 2, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, qui a été introduite en faveur de l'ONSS, pour les besoins de la perception et du recouvrement des cotisations de sécurité sociale dues, naît de la constatation que les dispositions prévues à l'article 157 de la loi-programme du 22 décembre 1989 (loi sur le travail à temps partiel) concernant la publicité des horaires de travail des travailleurs à temps partiel n'ont pas été respectées; il appartient alors à l'employeur de renverser cette présomption, à moins qu'il ait été constaté par les services de l'inspection sociale qu'il est matériellement impossible d'effectuer le travail à temps plein; la circonstance que les services de l'inspection sociale n'aient pas ou n'aient pas bien vérifié s'il est matériellement impossible d'effectuer le travail à temps n'y change rien (1). (1) Article 22ter, alinéa 2, de la loi de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, avant sa modification par la loi du 29 mars 2012.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Travail à temps partiel - Article 22ter, alinéa 2, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrête-loi du 28 décembre 1944 - Présomption de prestations de travail effectuées à temps plein - Conditions d'application - Services d'inspection sociale - Constatation d'impossibilité matérielle d'effectuer des prestations de travail à temps plein - Nature de cette intervention

Er is ambtshalve regularisatie zoals bedoeld in artikel 42, eerste lid, RSZ-wet, telkens wanneer het bedrag van de verschuldigde bijdragen niet wordt verantwoord door een regelmatig ingediende kwartaalaangifte en de Rijksdienst voor sociale zekerheid ertoe gebracht wordt het bedrag van de verschuldigde bijdragen vast te stellen in toepassing van artikel 22 RSZ-wet; ook wanneer de gegevens waarop het bedrag van de overeenkomstig artikel 22 RSZ-wet vastgestelde schuldvordering is gesteund, door de werkgever uit eigen beweging werden medegedeeld, geschiedt de regularisatie ambtshalve; de omstandigheid dat de werkgever al tot betaling van verschuldigde bijdragen overgaat vooraleer hem overeenkomstig artikel 22, tweede lid, RSZ-wet kennis wordt gegeven van het bedrag van de aldus vastgestelde schuldvordering, heeft evenmin tot gevolg dat de regularisatie niet meer ambtshalve geschiedt.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Sociale bijdragen - RSZ - Ambtshalve regularisatie - Spontane aangifte - Betaling verschuldigde bijdragen

Il y a régularisation d'office, telle que visée à l'article 42, alinéa 1er, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, chaque fois que le montant des cotisations dues n'est pas justifié par une déclaration trimestrielle déposée régulièrement et que l'Office national de sécurité sociale est amené à établir le montant des cotisations dues en application de l'article 22 de ladite loi du 27 juin 1969; même si les données sur lesquelles le montant de la créance constatée conformément à l'article 22 de ladite loi du 27 juin 1969 ont été communiquées de sa propre initiative par l'employeur, la régularisation a lieu d'office; la circonstance que l'employeur procède déjà au paiement des cotisations dues avant que le montant de la créance ainsi établie lui soit notifiée conformément à l'article 22, alinéa 2, de ladite loi du 27 juin 1969 n'a pas davantage pour effet de ne plus permettre que la régularisation ait lieu d'office.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations sociales - O.N.S.S. - Régularisation d'office - Déclaration spontanée - Paiement des cotisations dues

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Leefloon - Inkomstenaangifte - Verzuim - Beslissing tot herziening - Terugwerkende kracht - Terugvordering - Onverschuldigd betaalde

Wanneer de begunstigde van een leefloon nalaat inkomsten aan te geven, onderzoekt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de aanvraag opnieuw overeenkomstig artikel 22, §§1 en 2, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en neemt het een beslissing tot herziening van het recht op het leefloon vanaf het tijdstip waarop de sociaal verzekerde de inkomsten ontvangen heeft, waarbij het bepaalt of en in welke mate het oorspronkelijk toegekend leefloon verschuldigd blijft; de terugvordering van het leefloon, bedoeld bij artikel 24, §1 van dezelfde wet, geldt enkel voor de onverschuldigd betaalde bedragen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Leefloon - Inkomstenaangifte - Verzuim - Beslissing tot herziening - Terugwerkende kracht - Terugvordering - Onverschuldigd betaalde

- Artt. 22, §§1 en 2, en 24, §1 Wet 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

Conclusions de l'avocat général Genicot.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Revenu d'intégration sociale - Déclaration de ressources - Omission - Décision de révision - Effet rétroactif - Récupération - Indu

Lorsque le bénéficiaire d'un revenu d'intégration omet de déclarer des ressources, le centre public d'action sociale procède conformément à l'article 22, § 1er et 2, de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale, à un nouvel examen de la demande et prend une décision de révision du droit à l'intégration sociale depuis la date à partir de laquelle l'assuré social a perçu des ressources, déterminant si et dans quelle mesure le revenu d'intégration initialement octroyé reste dû; la récupération du revenu d'intégration, prévue par l'article 24, § 1er de la même loi, ne peut avoir lieu que jusqu'à concurrence des montants payés indûment (1). (1) Voir les concl. du MP.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Revenu d'intégration sociale - Déclaration de ressources - Omission - Décision de révision - Effet rétroactif - Récupération - Indu

- Art. 22, §§ 1 et 2, et 24, § 1er L. du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale

Aangezien het bureau voor rechtsbijstand van het Hof, nadat de eiser zijn staat van behoefteigheid bewezen heeft, het advies van een advocaat bij het Hof van Cassatie ingewonnen heeft overeenkomstig artikel 682, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, en de beschikking van de eerste voorzitter van 1 september 2015 vaststelt dat blijkt uit dat advies dat "de eiser geen cassatieberoep kan instellen met een redelijke kans op succes" en bijgevolg zijn aanvraag voor rechtsbijstand verwerpt omdat "zijn eis niet gerechtvaardigd lijkt in de zin van artikel 667 van het Gerechtelijk Wetboek", werden de vereisten van artikel 6, §1, van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, die het recht op toegang tot de cassatierechter waarborgen, nageleefd; krachtens artikel 1080 van het Gerechtelijk Wetboek, is het verzoekschrift dat het cassatieberoep instelt niet ontvankelijk als het niet zowel op het afschrift als op het origineel door een advocaat bij het Hof van Cassatie ondertekend is.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Ondertekening door een advocaat bij het Hof van Cassatie - Ontstentenis - Sanctie - Niet-ontvankelijkheid - Toegang tot het gerecht - Toegang tot de cassatierechter - Rechtsbijstand - Artikel 6.1, Verdrag rechten van de mens - Naleving

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Cassatieberoep - Vormen - Ondertekening door een advocaat bij het Hof van Cassatie - Ontstentenis - Sanctie - Niet-ontvankelijkheid - Toegang tot het gerecht - Toegang tot de cassatierechter - Naleving

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

Dès lors que le bureau d'assistance judiciaire de la Cour a, après que le demandeur eut établi son état d'indigence, conformément à l'article 682, alinéa 2, du Code judiciaire, recueilli l'avis d'un avocat la Cour de cassation et que l'ordonnance rendue le 1er septembre 2015 par le premier président constate qu'il ressort de cet avis "que le [demandeur] ne peut se pourvoir en cassation avec une chance raisonnable de succès" et qu'il rejette dès lors sa demande en assistance judiciaire au motif que "sa prétention n'apparaît pas juste au sens de l'article 667 du Code judiciaire", les exigences de l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales garantissant le droit d'accès au juge de cassation ont été respectées; en vertu de l'article 1080 du Code judiciaire, la requête introduisant le pourvoi est irrecevable si elle n'est pas signée tant sur la copie que sur l'original par un avocat à la Cour de Cassation.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme du pourvoi et indications - Signature par un avocat à la Cour de cassation - Manquement - Sanction - Irrecevabilité - Accès à la justice - Accès au juge de cassation - Assistance judiciaire - Article 6, § 1er de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Respect

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 1080 Code judiciaire

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Pourvoi en cassation - Formes - Signature par un avocat à la Cour de cassation - Manquement - Sanction - Irrecevabilité - Accès à la justice - Accès au juge de cassation - Respect

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 1080 Code judiciaire

Noch uit artikel 26 CAO-wet dat bepaalt dat de bedingen van een in een paritair orgaan gesloten overeenkomst die verband houden met de individuele betrekkingen tussen werkgever en werknemer, bindend zijn voor alle werkgevers en werknemers die behoren tot het ressort van het paritair orgaan, voor zover zij vallen onder de werkingssfeer zoals deze in de overeenkomst is bepaald, noch uit artikel 35 van deze wet dat de Koning de bevoegdheid verleent om paritaire comités op te richten en te bepalen welke personen, welke bedrijfstak of ondernemingen en welk gebied tot het ressort van elk comité behoren, volgt dat de Koning bij de uitoefening van deze bevoegdheid ertoe gehouden is onder “handelsbedrijvigheid” het kopen en verkopen van goederen te verstaan.

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST - Handelsbedrijvigheid - Begrip

Het begrip “distributie” in artikel 1, § 2, van het koninklijk besluit van 28 maart 1975 tot oprichting en tot vaststelling van de benaming en van de bevoegdheid van het Paritair Comité voor de petroleumnijverheid- en handel stelt daarbij geen bijkomende vereisten aan de aard van de bedrijvigheden bedoeld in artikel 1, § 1, waaronder het vervoer van petroleumproducten; hieruit volgt dat een onderneming die louter het vervoer verzorgt van petroleumproducten of –derivaten aan de in artikel 1, § 2, bepaalde kwantitatieve maatstaven inzake de distributie van deze producten kan beantwoorden en derhalve tot het paritair comité 117 kan behoren (1). (1) Cass. 1 februari 2010, AR S.09.0023.N, AC 2010, nr. 76.

PARITAIR COMITE - Petroleumnijverheid - Vervoer van petroleumproducten - Distributie - Begrip - Bevoegd paritair comité

Il ne suit ni de l'article 26 de la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires qui dispose que les clauses d'une convention conclue au sein d'un organe paritaire qui ont trait aux relations individuelles entre employeurs et travailleurs lient tous les employeurs et travailleurs relevant de l'organe paritaire dans la mesure où ils sont compris dans le champ d'application défini par la convention, ni de l'article 35 de cette loi suivant lequel le Roi confère la compétence d'instituer des commissions paritaires et de déterminer les personnes, la branche d'activité ou les entreprises et le cadre territorial qui sont du ressort de chaque commission, que, lorsqu'il exerce cette compétence, le Roi soit tenu d'entendre par « activité commerciale » l'achat et la vente de biens.

CONVENTION COLLECTIVE DE TRAVAIL - Activité commerciale - Notion

La notion de « distribution » visée à l'article 1er, § 2, de l'arrêté royal du 28 mars 1975 instituant la Commission paritaire de l'industrie et du commerce du pétrole et fixant sa dénomination et sa compétence ne requiert pas d'autres critères quant à la nature des activités visées à l'article 1er, § 2, tel que, notamment, le transport de produits pétroliers; il s'ensuit qu'une entreprise qui assure uniquement le transport de produits pétroliers ou dérivés est susceptible de répondre aux critères quantitatifs concernant la distribution de ces produits prévus à l'article 1er, § 2, et, en conséquence, est susceptible de relever de la commissions paritaire n° 117 (1). (1) Cass. 1er février 2010, RG S.09.0023.N, Pas. 2010, n° 76.

COMMISSION PARITAIRE - Industrie du pétrole - Transport de produits pétroliers - Distribution - Notion - Commission paritaire compétente

Noch uit artikel 26 CAO-wet dat bepaalt dat de bedingen van een in een paritair orgaan gesloten overeenkomst die verband houden met de individuele betrekkingen tussen werkgever en werknemer, bindend zijn voor alle werkgevers en werknemers die behoren tot het ressort van het paritair orgaan, voor zover zij vallen onder de werkingssfeer zoals deze in de overeenkomst is bepaald, noch uit artikel 35 van deze wet dat de Koning de bevoegdheid verleent om paritaire comités op te richten en te bepalen welke personen, welke bedrijfstak of ondernemingen en welk gebied tot het ressort van elk comité behoren, volgt dat de Koning bij de uitoefening van deze bevoegdheid ertoe gehouden is onder "handelsbedrijvigheid" het kopen en verkopen van goederen te verstaan.

PARITAIR COMITE - Handelsbedrijvigheid - Begrip

Il ne suit ni de l'article 26 de la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires qui dispose que les clauses d'une convention conclue au sein d'un organe paritaire qui ont trait aux relations individuelles entre employeurs et travailleurs lient tous les employeurs et travailleurs relevant de l'organe paritaire dans la mesure où ils sont compris dans le champ d'application défini par la convention, ni de l'article 35 de cette loi suivant lequel le Roi confère la compétence d'instituer des commissions paritaires et de déterminer les personnes, la branche d'activité ou les entreprises et le cadre territorial qui sont du ressort de chaque commission, que, lorsqu'il exerce cette compétence, le Roi soit tenu d'entendre par « activité commerciale » l'achat et la vente de biens.

COMMISSION PARITAIRE - Activité commerciale - Notion

S.15.0104.F

5 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160905.1](#)

AC nr. ...

Het nakomen van de verplichting om elke voor het onderzoek van zijn aanvraag nuttige inlichting te verschaffen, is geen voorwaarde waarvan het niet-ervullen de sociaal verzekerde het recht op maatschappelijke integratie zou ontzeggen; die tekortkoming kan evenwel tot gevolg hebben dat niet kan worden nagegaan of de voorwaarden voor het recht vervuld zijn en in dergelijke gevallen kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat recht weigeren voor het tijdvak waarvoor het niet over de voor het onderzoek van de aanvraag nodige inlichtingen beschikt.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn - Leefloon - Aanvraag - Verplichting van de sociaal verzekerde - Informatie - Inlichting - Tekortkoming - Draagwijdte

- Art. 11 Wet 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde

- Art. 19, § 2 Wet 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

L'exécution de l'obligation de renseignement utile à l'examen de sa demande ne constitue pas une condition dont le défaut priverait l'assuré social du droit à l'intégration sociale; mais ce défaut peut empêcher de vérifier que les conditions du droit sont réunies et, en pareil cas, le centre public d'action sociale peut refuser ce droit pour la période pour laquelle il ne dispose pas des éléments nécessaires à l'examen de la demande.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Centre public d'action sociale - Revenu d'intégration sociale - Demande - Obligation de l'assuré social - Information - Renseignement - Manquement - Portée

- Art. 11 L. du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social

- Art. 19, § 2 L. du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale

Wanneer de sociaal verzekerde de weigering van het recht op maatschappelijke integratie betwist voor de arbeidsrechtbank, ontstaat tussen hem en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een betwisting omtrent het recht op maatschappelijke integratie vanaf de datum waarop hij het voordeel ervan aanvraagt; de artikelen 11, tweede lid, van het Handvest van de sociaal verzekerde en 19, § 2, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie zijn enkel van toepassing op de administratieve fase van de procedure tot toekenning van het recht op maatschappelijke integratie en doen geen afbreuk aan de regels betreffende de overlegging van de bewijzen in de gerechtelijke procedure.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn - Leefloon - Aanvraag - Verplichting van de sociaal verzekerde - Informatie - Inlichting - Tekortkoming - Weigering - Betwisting - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 11 Wet 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde

- Art. 19, § 2 Wet 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn - Leefloon - Aanvraag - Verplichting van de sociaal verzekerde - Informatie - Inlichting - Tekortkoming - Weigering - Betwisting - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 11 Wet 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde

- Art. 19 Wet 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

Lorsque l'assuré social conteste le refus du droit à l'intégration sociale devant le tribunal du travail, il naît entre lui et le centre public d'action sociale une contestation sur le droit à l'intégration sociale depuis la date à laquelle il en demande le bénéfice; les articles 11 alinéa 2, de la charte de l'assuré social et 19, §2, de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale ne s'appliquent qu'à la phase administrative de la procédure d'octroi du droit à l'intégration sociale et ne dérogent pas aux règles relatives à la production des preuves dans la procédure judiciaire.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Centre public d'action sociale - Revenu d'intégration sociale - Demande - Obligation de l'assuré social - Information - Renseignement - Manquement - Refus - Contestation - Tribunal du travail - Pouvoir du juge

- Art. 11 L. du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social

- Art. 19, § 2 L. du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale

TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Centre public d'action sociale - Revenu d'intégration sociale - Demande - Obligation de l'assuré social - Information - Renseignement - Manquement - Refus - Contestation - Tribunal du travail - Pouvoir du juge

- Art. 11 L. du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social

- Art. 19 L. du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale

S.15.0106.N

12 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160912.2](#)

AC nr. ...

Geldsommen die aan derden worden uitbetaald door de werkgever, wanneer de werknemer aanspraak kan maken op die betaling en hij zijn recht stoelt op de arbeidsovereenkomst, zoals betaalde premies voor een groepsverzekering bestemd om een pensioenfonds te spijzen of voor het facultatieve pensioen georganiseerd door de dienst voor de overzeese sociale zekerheid, maken deel uit van het loon omschreven in artikel 2, eerste lid Loonbeschermingswet (1). (1) Cass 4 februari 2002, AR C.01.0271.N, AC 2002, nr. 78.

LOON - Algemeen - Loonbegrip - Loonbeschermingswet - Bijdragen of premies betaald door de werkgever - Pensioenfonds - Facultatief pensioen

LOON - Algemeen - Loonbegrip - Loonbeschermingswet - Sommen betaald door werkgever aan derden

Les sommes d'argent payées à des tiers par l'employeur, lorsque le travailleur peut prétendre à ce paiement et qu'il fonde son droit sur le contrat de travail, comme les primes pour une assurance de groupe payées par l'employeur en exécution d'un règlement faisant partie du contrat de travail et destinées à alimenter un fonds de pension, font partie de la rémunération définie à l'article 2, alinéa 1er, de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs (1). (1) Cass. 4 février 2002, RG C.01.0271.N, Pas. 2002, n° 78.

REMUNERATION - Généralités - Notion de rémunération - Loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs - Cotisations ou primes payées par l'employeur - Fonds de pension - Pension facultative

REMUNERATION - Généralités - Notion de rémunération - Loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs - Sommes payées par l'employeur à des tiers

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Prestaties op de door de werkgever bepaalde plaats - Prestaties op de plaats van eigen keuze - Het in aanmerking komen

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Arbeidstijd - Deelname aan de ondernemingsraad - Bezoldiging

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Prestaties op de door de werkgever bepaalde plaats - Prestaties op de plaats van eigen keuze - Arbeidstijd - Berekening

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Arbeid - Begrip - Bepalende factor

ONDERWIJS - Gesubsidieerd vrij onderwijs - Arbeidstijd - Prestaties op de door de werkgever bepaalde plaats - Prestaties op de plaats van eigen keuze - Arbeidstijd - Berekening

ONDERWIJS - Gesubsidieerd vrij onderwijs - Arbeidstijd - Prestaties op de door de werkgever bepaalde plaats - Prestaties op de plaats van eigen keuze - Het in aanmerking komen

Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie blijkt dat de aanmerking 'arbeidstijd', in de zin van de richtlijn 2003/88/EG, voor een tijdvak waarop de werknemer aanwezig moet zijn afhankelijk is van de verplichting van laatstgenoemde om zich ter beschikking van zijn werkgever te stellen en dat de bepalende factor erin bestaat dat de werknemer fysiek aanwezig moet zijn op een door de werkgever bepaalde plaats en zich ter beschikking van laatstgenoemde moet houden om onmiddellijk de gepaste prestaties te kunnen leveren wanneer dat nodig is. Artikel 19, tweede lid, van de wet van 16 maart 1971 brengt geen andere uitlegging met zich mee (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Arbeid - Begrip - Bepalende factor

Uit artikel 23, eerste lid, van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven volgt dat de vergaderingen van de Ondernemingsraad buiten de werkuren, die niet in mindering worden gebracht, als werkelijke arbeidstijd worden bezoldigd in aanvulling op het gewone salaris (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Arbeidstijd - Deelname aan de ondernemingsraad - Bezoldiging

Conclusions de l'avocat général Genicot.

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Prestations au lieu déterminé par l'employeur - Prestations en un lieu de son choix - Prise en compte

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Durée du travail - Participation au conseil d'entreprise - Rémunération

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Prestations au lieu déterminé par l'employeur - Prestations en un lieu de son choix - Durée du travail - Calcul

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Travail - Notion - Facteur déterminant

ENSEIGNEMENT - Enseignement libre subventionné - Durée du travail - Prestations au lieu déterminé par l'employeur - Prestations en un lieu de son choix - Durée du travail - Calcul

ENSEIGNEMENT - Enseignement libre subventionné - Durée du travail - Prestations au lieu déterminé par l'employeur - Prestations en un lieu de son choix - Prise en compte

Il ressort de la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne que la qualification de temps de travail, au sens de la directive 2003/88/CE, d'une période de présence du travailleur est fonction de l'obligation pour ce dernier de se tenir à la disposition de son employeur et que le facteur déterminant est le fait que le travailleur est contraint d'être physiquement présent au lieu déterminé par l'employeur et de s'y tenir à la disposition de ce dernier pour pouvoir immédiatement fournir les prestations appropriées en cas de besoin. L'article 19, alinéa 2, de la loi du 16 mars 1971 n'appelle pas une autre interprétation (1). (1) Voir les concl du MP.

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Travail - Notion - Facteur déterminant

Il suit de l'article 23, alinéa 1er, de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, que les séances du conseil d'entreprise tenues en dehors des heures de travail effectif, sans réduction de celles-ci, doivent être rémunérées en sus de la rémunération ordinaire (1). (1) Voir les concl du MP.

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Durée du travail - Participation au conseil d'entreprise - Rémunération

De arbeidstijd van een werknemer die door zijn arbeidsregeling een gedeelte van zijn prestaties op een door de werkgever bepaalde plaats moet verrichten en gemachtigd is om het andere gedeelte van zijn prestaties op een plaats van eigen keuze te verrichten, wordt bepaald door het totaal aantal uren waarop hij ter beschikking staat van de werkgever op de door laatstgenoemde bepaalde plaats en de uren die hij aan de arbeid heeft besteed buiten die plaats om (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Prestaties op de door de werkgever bepaalde plaats - Prestaties op de plaats van eigen keuze - Arbeidstijd - Berekening

ONDERWIJS - Gesubsidieerd vrij onderwijs - Arbeidstijd - Prestaties op de door de werkgever bepaalde plaats - Prestaties op de plaats van eigen keuze - Arbeidstijd - Berekening

Behoudens een andersluidende overeenkomst is de werknemer niet verplicht om de prestaties die hij buiten de onderneming mag verrichten tijdens de openingsuren ervan te verrichten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Prestaties op de door de werkgever bepaalde plaats - Prestaties op de plaats van eigen keuze - Het in aanmerking komen

ONDERWIJS - Gesubsidieerd vrij onderwijs - Arbeidstijd - Prestaties op de door de werkgever bepaalde plaats - Prestaties op de plaats van eigen keuze - Het in aanmerking komen

La durée du travail d'un travailleur, qui, en vertu de son régime de travail, est tenu d'effectuer une partie de ses prestations au lieu déterminé par l'employeur et est autorisé à effectuer l'autre partie de ses prestations en un lieu de son choix, est déterminé par le total des heures où il est à la disposition de l'employeur au lieu déterminé par celui-ci et de celles consacrées au travail effectué en dehors de ce lieu (1). (1) Voir les concl du MP.

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Prestations au lieu déterminé par l'employeur - Prestations en un lieu de son choix - Durée du travail - Calcul

ENSEIGNEMENT - Enseignement libre subventionné - Durée du travail - Prestations au lieu déterminé par l'employeur - Prestations en un lieu de son choix - Durée du travail - Calcul

Sauf convention contraire, le travailleur n'est pas tenu d'effectuer les prestations, qu'il est autorisé à effectuer hors de l'entreprise aux heures d'ouverture de celle-ci (1). (1) Voir les concl du MP.

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Prestations au lieu déterminé par l'employeur - Prestations en un lieu de son choix - Prise en compte

ENSEIGNEMENT - Enseignement libre subventionné - Durée du travail - Prestations au lieu déterminé par l'employeur - Prestations en un lieu de son choix - Prise en compte

S.15.0112.F

2 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160502.2](#)

AC nr. ...

Luidens artikel 210, eerste lid, van het Wetboek van Vennootschappen, verbinden de vennoten van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid slechts hun inbreng, en kunnen hun rechten alleen worden overgedragen onder bepaalde voorwaarden; bijgevolg verleent de omstandigheid dat een natuurlijk persoon een vennoot van zulk een vennootschap is, hem niet de hoedanigheid van koopman.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Koophandel - Koopman - Natuurlijke persoon - Vennoot - Hoedanigheid

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid - Natuurlijke persoon - Vennoot - Hoedanigheid

Aux termes de l'article 210, alinéa 1er du Code des sociétés, la société privée à responsabilité limitée est une société où les associés n'engagent que leur apport et où leurs droits ne sont transmissibles que sous certaines conditions ; dès lors, la circonstance qu'une personne physique soit un associé d'une telle société ne lui confère pas la qualité de commerçant (1). (1) Voir les concl. du MP.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Commerce - Commerçant - Personne physique - Associé - Qualité

COMMERCE. COMMERCANT - Société privée à responsabilité limitée - Personne physique - Associé - Qualité

Luidens artikel 255, eerste lid, van het Wetboek van Vennootschappen, worden de besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid bestuurd door een of meer personen, al dan niet bezoldigd, al dan niet vennoten; aangezien de zaakvoerder van een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid handelt in naam en voor rekening van die laatste, verleent de omstandigheid dat hij daden van koophandel uitvoert hem niet de hoedanigheid van koopman.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Koophandel - Koopman - Natuurlijke persoon - Zaakvoerder - Hoedanigheid

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid - Natuurlijke persoon - Zaakvoerder - Hoedanigheid

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Definitie

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid - Natuurlijke persoon - Zaakvoerder - Hoedanigheid

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid - Natuurlijke persoon - Venoot - Hoedanigheid

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Koophandel - Koopman - Natuurlijke persoon - Zaakvoerder - Hoedanigheid

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Koophandel - Koopman - Natuurlijke persoon - Venoot - Hoedanigheid

De koopman is, in de zin van artikel 1 van het Wetboek van Koophandel, hij die voor eigen rekening, hetzij in eigen naam, hetzij bij mandataris of aangestelde, gewoonlijk zogeheten daden van koophandel uitoefent (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Definitie

Aux termes de l'article 255, alinéa 1er, du Code des sociétés, les sociétés privées responsabilité illimitées sont gérées par une ou plusieurs personnes, rémunérée ou non, associés ou non ; dès lors que le gérant d'une société privée à responsabilité limitée agit au nom et pour compte de celle-ci, la circonstance qu'il accomplit des actes de commerce ne lui confère pas la qualité de commerçant (1). (1) Voir les concl. du MP.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Commerce - Commerçant - Personne physique - Gérant - Qualité

COMMERCE. COMMERCANT - Société privée à responsabilité limitée - Personne physique - Gérant - Qualité

Conclusions de l'avocat général Genicot.

COMMERCE. COMMERCANT - Définition

COMMERCE. COMMERCANT - Société privée à responsabilité limitée - Personne physique - Gérant - Qualité

COMMERCE. COMMERCANT - Société privée à responsabilité limitée - Personne physique - Associé - Qualité

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Commerce - Commerçant - Personne physique - Gérant - Qualité

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Commerce - Commerçant - Personne physique - Associé - Qualité

Le commerçant au sens de l'article 1er du Code de commerce est celui qui pour son propre compte, soit en son nom, soit par mandataire ou préposé, accomplit habituellement des actes réputés commerciaux (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMMERCE. COMMERCANT - Définition

S.15.0115.F

2 mei 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160502.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Contentieuze rechtscolleges - Bevoegdheid - Bestuurshandelingen - Externe wettigheid - Interne wettigheid - Toezicht

MACHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid - Bestuurshandelingen - Toezicht - Onwettigheid

RECHTBANKEN - Algemeen - Contentieuze rechtscolleges - Bevoegdheid - Bestuurshandelingen - Externe wettigheid - Interne wettigheid - Toezicht

RECHTBANKEN - Algemeen - Bevoegdheid - Rechtsmacht - Bestuurshandelingen - Toezicht - Onwettigheid

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Juridictions contentieuses - Compétence - Actes administratifs - Légalité externe - Légalité interne - Contrôle

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Compétence - Actes administratifs - Contrôle - Illégalité

TRIBUNAUX - Généralités - Juridictions contentieuses - Compétence - Actes administratifs - Légalité externe - Légalité interne - Contrôle

TRIBUNAUX - Généralités - Compétence - Pouvoir - Actes administratifs - Contrôle - Illégalité

Krachtens artikel 159 van de Grondwet hebben de contentieuze rechtscolleges de rechtsmacht en de plicht om de interne wettelijkheid en de externe wettelijkheid na te gaan van elke bestuurshandeling waarop een vordering, verweer of exceptie gesteund is (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2016, nr. ...

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Contentieuze rechtscolleges - Bevoegdheid - Bestuurshandelingen - Externe wettigheid - Interne wettigheid - Toezicht

RECHTBANKEN - Algemeen - Contentieuze rechtscolleges - Bevoegdheid - Bestuurshandelingen - Externe wettigheid - Interne wettigheid - Toezicht

Het arrest dat, doordat het rekening houdt met de inhoud ervan, uitwerking geeft aan bestuurshandelingen waarvan het de onwettigheid vaststelt, schendt artikel 159 van de Grondwet.

MACHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid - Bestuurshandelingen - Toezicht - Onwettigheid

RECHTBANKEN - Algemeen - Bevoegdheid - Rechtsmacht - Bestuurshandelingen - Toezicht - Onwettigheid

En vertu de l'article 159 de la Constitution, les juridictions contentieuses ont le pouvoir et le devoir de vérifier la légalité interne et la légalité externe de tout acte administratif sur lequel est fondé une demande, une défense ou une exception (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Juridictions contentieuses - Compétence - Actes administratifs - Légalité externe - Légalité interne - Contrôle

TRIBUNAUX - Généralités - Juridictions contentieuses - Compétence - Actes administratifs - Légalité externe - Légalité interne - Contrôle

L'arrêt qui donne effet, en ayant égard à leur teneur, à des actes administratifs dont il constate l'illégalité, viole l'article 159 de la Constitution (1). (1) Voir les concl. du MP.

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Compétence - Actes administratifs - Contrôle - Illégalité

TRIBUNAUX - Généralités - Compétence - Pouvoir - Actes administratifs - Contrôle - Illégalité

S.15.0117.N

12 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160912.3](#)

AC nr. ...

Het feit dat als dringende reden wordt aangevoerd kan een aflopende dan wel een voortdurende tekortkoming uitmaken; de rechter die moet nagaan of een ontslag om dringende reden tijdig is gegeven, oordeelt in feite of het feit dat ter rechtvaardiging van het ontslag om dringende reden wordt aangevoerd al dan niet een voortdurende tekortkoming uitmaakt; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie Cass. 23 december 2002, AR S.02.0050.F, AC 2002, nr. 692.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Ontslag om dringende redenen - Feitenrechter - Beoordelingsmacht - Reikwijdte - Art. 35, derde lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Toezicht van het Hof - Arbeidsovereenkomst - Einde - Ontslag om dringende reden

- Art. 35, derde lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Le fait invoqué comme motif grave peut constituer un manquement instantané ou un manquement continu; le juge appelé à vérifier si un licenciement pour motif grave a été donné dans les délais apprécie en fait si le fait invoqué afin de justifier le licenciement pour motif grave constitue ou non un manquement continu; la Cour se borne à vérifier si, de ses constatations, le juge ne déduit pas des conséquences qui ne seraient susceptibles, sur leur fondement, d'aucune justification (1). (1) Voir Cass. 23 décembre 2002, RG S.02.0050.F, Pas. 2002, n° 692.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Motif grave - Juge du fond - Pouvoir d'appréciation - Portée

- Art. 35, al. 3 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Contrôle de la Cour - Contrat de travail - Fin - Licenciement pour motif grave

- Art. 35, al. 3 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

S.15.0118.N

10 oktober 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161010.3](#)

AC nr. ...

Het loon en de in geld waardeerbare voordelen waarop de werknemer ingevolge zijn dienstbetrekking recht heeft zijn ten laste van de werkgever in de zin van artikel 2, tweede lid, Loonbeschermingswet indien ze door de werkgever aan de werknemers zijn toegekend, de individuele werknemer, onder de overeengekomen voorwaarden, aanspraak kan maken lastens zijn werkgever op de toekenning van dat voordeel en hij zijn recht stoelt op de dienstbetrekking; de omstandigheid dat een derde dat voordeel financieel ten laste neemt en dat de werkgever noch rechtstreeks noch onrechtstreeks dat voordeel financieel ten laste neemt, doet daar niets aan af.

LOON - Recht op loon - Betaling door een derde - Geen tenlasteneming door de werkgever

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Sociale bijdragen - Loon - In geld waardeerbare voordelen - Betaling door een derde - Geen tenlasteneming door de werkgever

La rémunération et les avantages évaluables en argent auxquels le travailleur a droit en raison de son engagement sont à charge de l'employeur au sens de l'article 2, alinéa 2, de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs s'ils ont été octroyés par l'employeur aux travailleurs, le travailleur individuel a le droit de se prévaloir de cet octroi à l'égard de son employeur dans les limites des conditions consenties et il puise ce droit dans son engagement; la circonstance qu'un tiers prend en charge cet avantage financier et que l'employeur ne prend pas en charge cet avantage financier, ni directement, ni indirectement, est sans incidence à cet égard.

REMUNERATION - Droit à la rémunération - Paiement par un tiers - Pas de prise en charge par l'employeur

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations sociales - Rémunération - Avantages évaluables en argent - Paiement par un tiers - Pas de prise en charge par l'employeur

S.15.0126.N

21 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161121.5](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 4, 5, §1, 7, §3 en §4 en 8, eerste lid, Wet Administratieve Geldboeten, noch uit enige andere wettelijke bepaling of algemeen rechtsbeginsel volgt dat de beslissing van de bevoegde ambtenaar tot het opleggen van een administratieve geldboete bekleed is met het gezag van rechterlijk gewijsde of een daarmee vergelijkbaar gezag; de omstandigheid dat het definitief vaststaat dat aan de werkgever een administratieve geldboete is opgelegd wegens in een proces-verbaal vastgestelde feiten, heeft niet tot gevolg dat de werkgever deze feiten niet meer kan betwisten wanneer een werknemer op grond van die feiten een burgerlijke rechtsovereenkomst instelt.

ADMINISTRATIEVE GELDBOETE IN FISCALE ZAKEN - Beslissing bevoegde ambtenaar - Gezag

Il ne s'agit ni des articles 4, 5, § 1er, 7, § 3 et § 4 en 8, 1er, de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales, ni d'aucune autre disposition légale, ni d'aucun principe général du droit que la décision du fonctionnaire compétent d'infliger une amende administrative soit revêtue de l'autorité de la chose jugée ou d'une autorité similaire; la circonstance qu'il est définitivement établi qu'une amende administrative a été infligée à l'employeur du chef de faits constatés dans un procès-verbal n'implique pas que l'employeur ne puisse plus contester ces faits lorsqu'un travailleur salarié intente une action civile.

AMENDES ADMINISTRATIVES (EN MATIERE SOCIALE) - Décision du fonctionnaire compétent - Autorité

S.15.0128.F

6 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160606.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

PENSIOEN - Algemeen - Voorlopige beslissing van de rijksdienst voor pensioenen - Rechtzetting - Nieuwe beslissing - Begrip - Handvest van de sociaal verzekerde

Conclusions de l'avocat général Genicot.

PENSION - Généralités - Décision provisoire de l'Office national des pensions - Rectification - Nouvelle décision - Notion - Charte de l'assuré social

Als uit de vaststellingen van het bestreden arrest blijkt dat noch de eerste, en derhalve noch de tweede betwiste administratieve beslissing van de Rijksdienst voor pensioenen een juridische of materiële vergissing rechtzet van de beslissing die de Rijksdienst voorlopig genomen had in afwachting van inlichtingen die het nemen van een eindbeslissing mogelijk maken, vormt die, bijgevolg, geen nieuwe beslissing in de zin van artikel 17 van de wet van 11 april 1995 (1). (1) Zie concl. OM.

PENSIOEN - Algemeen - Voorlopige beslissing van de rijksdienst voor pensioenen - Rechtzetting - Nieuwe beslissing - Begrip - Handvest van de sociaal verzekerde

- Art. 17 Wet 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde

S'il ressort des constatations de l'arrêt attaqué que ni la première, ni, partant, la seconde des deux décisions administratives querellées de l'Office national des pensions ne rectifie une erreur de droit ou une erreur matérielle que comporterait la décision que l'Office avait prise à titre provisoire dans l'attente de renseignements permettant l'adoption d'une décision définitive, elle ne constitue, dès lors, pas une nouvelle décision au sens de l'article 17 de la loi du 11 avril 1995 (1). (1) Voir les concl. du MP.

PENSION - Généralités - Décision provisoire de l'Office national des pensions - Rectification - Nouvelle décision - Notion - Charte de l'assuré social

- Art. 17 L. du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social

S.15.0132.F

6 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160606.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen - Titularis - Kind ten laste - Voorwaarde - Samenwoning - Weerslag

Opdat een kind, bedoeld bij artikel 123, eerste lid, 3, a), van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, ten laste zou zijn van een titularis of werknemer, is niet vereist dat hij met laatstgenoemde samenleeft of van zijn gezin deel uitmaakt (1). (1) Zie concl. OM.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen - Titularis - Kind ten laste - Voorwaarde - Samenwoning - Weerslag

- Art. 32 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Artt. 123 tot 127 KB 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994

Conclusions de l'avocat général Genicot.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Titulaire - Enfant à charge - Condition - Cohabitation - Incidence

Pour qu'un enfant visé à l'article 123, alinéa 1er, 3, a), de l'arrêté royal du 3 juillet 1996 portant exécution de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, soit à charge d'un titulaire ou d'un travailleur, il n'est pas requis qu'il cohabite avec ce dernier ou fasse partie de son ménage (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Titulaire - Enfant à charge - Condition - Cohabitation - Incidence

- Art. 32 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

- Art. 123 à 127 A.R. du 3 juillet 1996

S.16.0001.N

21 november 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161121.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal vanderlinden.

COLLECTIEVE SCHULDENREGLING - Strafrechtelijke boete - Kwijtschelding - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Collectieve schuldenregeling - Strafrechtelijke boete - Kwijtschelding - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

REGLEMENT COLLECTIF DE DETTES - Amendes pénales - Remise - Tribunal du travail - Compétence du juge

TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Règlement collectif de dettes - Amendes pénales - Remise - Tribunal du travail - Compétence du juge

Uit de samenhang van de artikelen 1675/13bis, §1 en § 2, 1675/13, §3, Gerechtelijk Wetboek en 464/1, §8, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat de kwijtschelding geen betrekking kan hebben op een penale boete; de rechter van de collectieve schuldenregeling kan bijgevolg aan de schuldenaar geen kwijtschelding verlenen voor schulden die het gevolg zijn van een veroordeling tot zulke boete (1)(2). (1) Zie concl. OM. (2) Zie Cass. 18 november 2013, AR S.12.0138.F, AC 2013, nr. 613.

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING - Strafrechtelijke boete - Kwijtschelding - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Collectieve schuldenregeling - Strafrechtelijke boete - Kwijtschelding - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter

Il résulte de la combinaison des articles 1675/13bis, § 1er et § 2, 1675/13, § 3, du Code judiciaire et 464/1, § 8, alinéa 5, du Code d’instruction criminelle que la remise ne peut concerner une amende pénale; par conséquent, le juge du règlement collectif de dettes ne peut accorder de remise au médié pour les dettes résultant d’une condamnation à pareille amende (1) (2). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC 2016, n° (2) Voir Cass. 18 novembre 2013, RG S.12.0138.F, Pas. 2013, n° 613.

REGLEMENT COLLECTIF DE DETTES - Amendes pénales - Remise - Tribunal du travail - Compétence du juge

TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Règlement collectif de dettes - Amendes pénales - Remise - Tribunal du travail - Compétence du juge

S.16.0003.F

6 juni 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160606.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

MACHTEN - Rechterlijke macht - Werkloosheid - Recht op uitkering - Uitsluiting - Betwisting - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter - Omvang

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Werkloosheid - Recht op uitkering - Uitsluiting - Betwisting - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter - Omvang

WERKLOOSHEID - Algemeen - Recht op uitkering - Uitsluiting - Betwisting - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter - Omvang

Wanneer de directeur van het werkloosheidsbureau een werkloze uitsluit van het recht op uitkeringen en laatstgenoemde die beslissing betwist, ontstaat tussen de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening en de werkloze een betwisting over het recht op uitkeringen gedurende het tijdvak van de uitsluiting; om uitspraak te doen over die betwisting, moet de arbeidsrechtbank, waaronder deze krachtens artikel 580, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek ressorteert, met naleving van het recht van verdediging en zonder wijziging van het voorwerp van de vordering, de passende rechtsregels toepassen op de feiten die regelmatig aan haar beoordeling zijn voorgelegd; zij mag het recht op uitkeringen enkel toekennen met naleving van de wettelijke en verordenende bepalingen inzake werkloosheid (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Werkloosheid - Recht op uitkering - Uitsluiting - Betwisting - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter - Omvang

- Artt. 56, 60 en 61 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

- Art. 580, 2° Gerechtelijk Wetboek

3/12/2019

Conclusions de l’avocat général Genicot.

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Chômage - Droit aux allocations - Exclusion - Contestation - Tribunal du travail - Pouvoir du juge - Etendue

TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Chômage - Droit aux allocations - Exclusion - Contestation - Tribunal du travail - Pouvoir du juge - Etendue

CHOMAGE - Généralités - Droit aux allocations - Exclusion - Contestation - Tribunal du travail - Pouvoir du juge - Etendue

Lorsque le directeur du bureau de chômage exclut un chômeur du bénéfice des allocations et que ce dernier conteste cette exclusion, il naît entre l’Office national de l’emploi et le chômeur une contestation relative au droit aux allocations pendant la période de l’exclusion; pour statuer sur cette contestation, le tribunal du travail, auquel elle ressortit en vertu de l’article 580, 2° du Code judiciaire, est tenu, dans le respect des droits de la défense et sans modifier l’objet de la demande, d’appliquer aux faits régulièrement soumis à son appréciation les règles de droits qui leur sont applicables; il ne peut reconnaître le droit aux allocations que dans le respect des dispositions légales et réglementaires relatives au chômage (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Chômage - Droit aux allocations - Exclusion - Contestation - Tribunal du travail - Pouvoir du juge - Etendue

- Art. 56, 60 et 61 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

- Art. 580, 2° Code judiciaire

P. 634/637

WERKLOOSHEID - Algemeen - Recht op uitkering - Uitsluiting - Betwisting - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter - Omvang

- Artt. 56, 60 en 61 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

- Art. 580, 2° Gerechtelijk Wetboek

MACHTEN - Rechterlijke macht - Werkloosheid - Recht op uitkering - Uitsluiting - Betwisting - Arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter - Omvang

- Artt. 56, 60 en 61 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

- Art. 580, 2° Gerechtelijk Wetboek

CHOMAGE - Généralités - Droit aux allocations - Exclusion - Contestation - Tribunal du travail - Pouvoir du juge - Etendue

- Art. 56, 60 et 61 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

- Art. 580, 2° Code judiciaire

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Chômage - Droit aux allocations - Exclusion - Contestation - Tribunal du travail - Pouvoir du juge - Etendue

- Art. 56, 60 et 61 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

- Art. 580, 2° Code judiciaire

S.16.0004.F

5 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160905.2](#)

AC nr. ...

Uit de bepalingen van de artikelen 59quinquies, § 5 en 6, en 59sexies, § 1, Werkloosheidsbesluit, volgt niet dat de directeur die vreest dat de werkloze een reden zal aanvoeren om zijn afwezigheid op het gesprek, bedoeld in artikel 59sexies, § 1, eerste lid, te rechtvaardigen, in de oproeping die hij hem voor een welbepaalde datum stuurt, niet mag bepalen dat die werkloze, indien hij voor die datum een dergelijke reden aanvoert, zich voor dat onderhoud op het bureau zal moeten aanmelden op de eerste werkdag na die waarop die reden opgehouden zal hebben te bestaan.

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Werkloze - Zoeken naar werk - Activeringsovereenkomst - Evaluatiegesprek - Oproeping - Verhindering - Nieuwe oproeping - Datum - Vaststelling

- Artt. 59sexies, § 1, eerste tot vierde en zesde lid, en 59quinquies, §§ 5 en 6 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

Il ne résulte pas des dispositions des articles 59quinquies, § 5 et 6 et 59sexies, § 1er, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 que le directeur qui redoute que le chômeur fasse valoir un motif justifiant son absence à l'entretien visé à l'article 59sexies, § 1er, alinéa 1er, ne puisse, dans la convocation qu'il lui adresse pour une date déterminée, prévoir que celui-ci devra, s'il fait valoir pareil motif pour cette date, se présenter au bureau pour cet entretien le premier jour ouvrable suivant celui où ce motif aura pris fin.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Chômeur - Recherche d'emploi - Contrat d'activation - Entretien d'évaluation - Convocation - Empêchement - Nouvelle convocation - Date - Fixation

- Art. 59sexies, § 1er, 1er à 4 et 6, et 59quinquies, § 5 et 6 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

S.16.0007.F

5 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160905.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

WERKLOOSHEID - Allerlei - Werkloze - Toegestane bijkomstige activiteit - Bedrag van de werkloosheidsuitkering - Onverschuldigd betaalde - Berekening - Inkomen uit bijkomstige activiteit - Definitieve vaststelling - Schuldvordering van de RVA - Ontstaan - Aanslagbiljet - Overlegging door de werkloze - Weerslag

WERKLOOSHEID - Allerlei - Werkloze - Toegestane bijkomstige activiteit - Bedrag van de werkloosheidsuitkering - Onverschuldigd betaalde - Berekening - Inkomen uit bijkomstige activiteit - Schuldvordering van de RVA - Vordering tot terugbetaling - Ingaan van de verjaringstermijn - Onmogelijkheid tot optreden - Duur

De artikelen 48, § 1, en 130 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering beletten de RVA het onverschuldigd betaalde terug te vorderen enkel zolang dat inkomen niet vaststaat (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2016, nr ...

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CHOMAGE - Divers - Chômeur - Activité accessoire autorisée - Montant de l'allocation de chômage - Indu - Calcul - Revenu de l'activité accessoire - Fixation définitive - Créance de l'Onem - Naissance - Avertissement-extrait de rôle - Production par le chômeur - Incidence

CHOMAGE - Divers - Chômeur - Activité accessoire autorisée - Montant de l'allocation de chômage - Indu - Calcul - Revenu de l'activité accessoire - Créance de l'Onem - Action en récupération - Prise de cours du délai de prescription - Impossibilité d'agir - Durée

Les articles 48, § 1er, et 130 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 ne créent pour l'ONem d'impossibilité d'agir en récupération de l'indu qu'aussi longtemps que ce revenu n'est pas établi (1). (1) Voir les concl. du MP.

WERKLOOSHEID - Allerlei - Werkloze - Toegestane bijkomstige activiteit - Bedrag van de werkloosheidsuitkering - Onverschuldigd betaalde - Berekening - Inkomen uit bijkomstige activiteit - Schuldvordering van de RVA - Vordering tot terugbetaling - Ingaan van de verjaringstermijn - Onmogelijkheid tot optreden - Tijdsduur

- Artt. 48, § 1, en 130 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

Hoewel, krachtens de artikelen 48, § 1, en 130 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, het bedrag van de werkloosheidsuitkering voor de werkloze die op bijkomstige wijze een toegestane activiteit uitoefent slechts definitief kan worden vastgesteld wanneer het netto belastbaar jaarinkomen van die activiteit bepaald is, volgt noch uit die bepalingen, noch uit enig andere in het middel bedoelde bepalingen, dat de schuldvordering van de RVA tot terugbetaling van het onverschuldigd betaalde als gevolg van het uitbetalen van uitkeringen waarvan het bedrag te hoog blijkt te zijn, onderworpen is aan de opschortende voorwaarde dat de werkloze het aanslagbiljet overlegt dat zijn jaarinkomen bepaalt (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2016, nr ...

WERKLOOSHEID - Allerlei - Werkloze - Toegestane bijkomstige activiteit - Bedrag van de werkloosheidsuitkering - Onverschuldigd betaalde - Berekening - Inkomen uit bijkomstige activiteit - Definitieve vaststelling - Schuldvordering van de RVA - Ontstaan - Aanslagbiljet - Overlegging door de werkloze - Weerslag

- Artt. 48, § 1, en 130 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

CHOMAGE - Divers - Chômeur - Activité accessoire autorisée - Montant de l'allocation de chômage - Indu - Calcul - Revenu de l'activité accessoire - Créance de l'Onem - Action en récupération - Prise de cours du délai de prescription - Impossibilité d'agir - Durée

- Art. 48, § 1er, et 130 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

Si, en vertu des articles 48, § 1er, et 130 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, le montant de l'allocation de chômage revenant à un chômeur exerçant une activité accessoire autorisée ne peut être définitivement fixé que lorsque le revenu annuel net imposable de cette activité est déterminé, il ne résulte ni de ces dispositions ni d'aucune autre de celles que vise le moyen que la créance de l'ONem en récupération de l'indu résultant du paiement d'allocations dont leur montant s'avère trop élevé serait soumis à la condition suspensive de la production par le chômeur de l'avertissement extrait de rôle déterminant ce revenu annuel (1). (1) Voir les concl. du MP.

CHOMAGE - Divers - Chômeur - Activité accessoire autorisée - Montant de l'allocation de chômage - Indu - Calcul - Revenu de l'activité accessoire - Fixation définitive - Créance de l'Onem - Naissance - Avertissement-extrait de rôle - Production par le chômeur - Incidence

- Art. 48, § 1er, et 130 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

S.16.0010.N

5 december 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161205.3](#)

AC nr. ...

Met "een periode" wordt in artikel 169, derde lid, Werkloosheidsbesluit geen gedeelte van een etmaal bedoeld, maar een tijdvak van meerdere dagen, weken of maanden; de voormelde bepaling laat niet toe de terugvordering te beperken door het aantal arbeidsuren dat in een bepaalde periode werd verricht, in arbeidsdagen om te rekenen.

TERUGVORDERING VAN HET ONVERSCHULDIGD BETAALDE - Werkloosheid - Recht op werkloosheidsuitkeringen - Terugvordering van het onverschuldigd betaalde - Beperking - Periode

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Terugvordering van het onverschuldigd betaalde - Beperking - Periode

Par "une période" au sens de l'article 169, alinéa 3, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, il y a lieu d'entendre non pas une partie de vingt-quatre heures, mais un intervalle de plusieurs jours, semaines ou mois; la disposition précitée ne permet pas de limiter la répétition en convertissant en journées de travail le nombre d'heures de travail effectuées pendant une période déterminée.

REPETITION DE L'INDU - Chômage - Droit aux allocations de chômage - Répétition de l'indu - Limitation - Période

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Répétition de l'indu - Limitation - Période

S.16.0020.N

12 september 2016

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160912.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

De appelrechters die het wrakingsverzoek verwerpen op grond dat de feiten waarop het gesteund is aan het licht kwamen tijdens de pleitzitting en het wrakingsverzoek niet onverwijld, maar pas een kleine maand later werd geformuleerd verantwoord aldus hun beslissing naar recht (1). (1) Zie concl. OM.

Les juges d'appel qui rejettent la demande de récusation au motif que les faits sur lesquels elle se fonde ont été mis au jour lors de l'audience de plaidoirie et que la demande de récusation n'a pas été formée immédiatement, mais seulement près d'un mois plus tard, justifient ainsi légalement leur décision (1). (1) Voir les concl. du MP.